összesen 35 tárgy mutatja be, adott kölcsön a kiállításhoz gyűjteményéből az Iparművészeti Múzeum, a Néprajzi Múzeum, a Gödöllői Városi Múzeum, az Építészeti Múzeum, a Róth Miksa Múzeum, a Los Angeles County Museum of Art, de néhány amerikai magángyűjtemény is. Olyan emblematikus iparművészeti tárgyakat láthatunk viszont a tárlaton, mint a *Kós Károly*-bútordarabok, a *Tőry–Pogány*-, a *Vaszary–Jámor*-, és a *Kozma*-karosszékek, a *Körösfői-Kriesch*-kárpit, a *Sasok a hősök sírja felett* vagy a Vaszary által tervezett *Vásár* című kárpit, a *Nagy Sándor*-féle festett üveg panel Kisfaludy-vers-illusztráció, kerámiák, hímzések, bútor- és enteriőrtervek *Horti Pál*tól, *Thoroczkai Wigand Edé*től, *Undi Mariská*tól, és még sok minden.

Amire mégis a legbüszkébb lehet a levél írója, és vele a kiállítás magyar szívű látogatói, hogy a sokat ígérő tárlatot a plakátok Cleveland-szerte egy gyönyörű magyar művel, *Róth Miksa Felkelő nap* című üvegmozaikjával hirdeti a Museum of Art.

Cleveland, Ohio, 2005. október

TISZAVÁRI ESZTER
könyvtáros

Olvasókerék

Szemle az Iparművészeti Múzeum könyvtárában olvasható idegen nyelvű folyóiratokból és könyvekből

A **CRAFTS** 2005. szeptember–októberi számában érdekes cikket olvashatunk Liz Hoggardtól a *mozgó fényekről*, amelyek *Andrew Lamb* skót *ékszertervező* drótból készült alkotásait takarják. A művész jellegzetes technikájának segítségével vibráló vizuális hatásokat kiváltó ékszereket készít drága anyagokból. A felületi illúziótechnikának köszönhetően az ékszerek barázdált mintái az azokat viselő személy mozdulataival együtt változnak. A nyaklánc optikai mintákban pompázik, az „ezüst" gyűrű pedig „arannyá" változik, ha más-más szögből nézzük.

A művészt elsősorban a vizuális trükkök és az illúzió látványossága fogta meg. Többféle forrásból merít, az op-art fogásaitól kezdve a természetben fellelhető illúziókig.

Az ékszerek könnyűek, elegáns vonalúak és kellemes a tapintásuk. Lamb művészetének jellegzetessége, hogy kevés anyagból is képes nagy volument varázsolni. A drótforma tömörnek látszik, de közelebbről nézve láthatjuk a vonalak közötti réseket. Egy-egy alkotás akár kétszáz vékony darabból is állhat, amelyeket az ékszerész egymáshoz forraszt. A sötét és világos színek váltakozása mozgást és életet kölcsönöz az anyagnak.

A 27 éves skót művész fiatal kora ellenére már komoly hírnevet szerzett szakmai körökben, és számos díjat nyert. Pályája kezdetén különböző művészeti ágakat próbált ki, és ezt követően fedezte fel a drótformában rejlő lehetőségeket. Kedveli az organikus, aszimmetrikus formákat. Az általa alkalmazott színskála azonban meglehetősen korlátozott: legszívesebben különféle piros ötvözeteket használ fehér- és sárgaarany alapon annak érdekében, hogy a túl sok csillogás ne rontsa a kontrasztot. Az ékszereket gyakran díszíti drága-, illetve féldrágakövekkel, mint például holdkő, ametiszt, rubin, turmalin stb.

A Crafts egy másik cikkében Grant Gibson számol be az *Established & Sons* elnevezésű, jövőbe tekintő, tervező és gyártó projektről, amelyet a Milánói Bútorkiállításon mutattak be. A projekt célja a brit gyártókapacitás és a gyártási jellemzők bemutatása, valamint a gyártóipar régi sikereinek felidézése és a jövőbeni folytatás elősegítése.

A cég designigazgatója *Mark Holmes*, a marketingigazgató *Tamara Caspers*, *Sebastian Wrong* pedig az üzleti tevékenységért felel. A vállalkozás piaci előnye abból ered, hogy jó partnerkapcsolatot alakítottak ki a *Caparo csoport*tal, amely acél- és műszaki termékeket gyárt és szállít brit nagyvállalatoknak. A két cég sikeresen egyesíti a kreatív készséget és a tényleges ipari tevékenységet.

A kollekció esztétikailag és árfekvését tekintve is eklektikus. Jelenleg nincs meghatározó stílus, divatos és racionális termékek egyaránt megtalálhatók, de azok igazi technológiai kihívást képviselnek (pl. az *Aqua* asztal, amely szilikongél és poliészter kombinációjából áll, vagy az egyszerű, de hatékony *Fold* lámpák).

A cég imázsát legjobban a szegecselt, vese alakú, konzolos, párnázott bőr szófa, illetve sezlon képviseli, amely kimondottan brit, nagyon kortárs jellegű, és méreteit tekintve igen nagy. Ha valaki a termékek sokszínűségét a fókusz hiányának tekinti, Holmes erre úgy válaszol, hogy a cégnél a különbözőség és a kreativitás bemutatása a lényeg, és a tervezők is erre törekednek, annak ellenére, hogy a gyártási korlátok és maga a piac is a jövőben feltehetőleg szűkíti majd a mozgásteret.

Az Established & Sons egyensúlyban tartja a marketinget, a designt és a gyártás minőségét, jelezve, hogy a fiatal britek nemcsak tervezni, hanem gyártani is szeretnek, cáfolva azt a felvetést, miszerint a gyártóipar Nagy-Britanniában már a múlté.

Szintén a Crafts-ból értesülünk arról, hogy a *Jerwood Applied Arts Prize* (jeles brit iparművészeti díj) ma már nemcsak a kerámia-, üveg-, ékszer-, textil- és bútortárgyakat foglalja magában, hanem a fém is felkerült a listára, elismerve a kortárs fémművesség aktív és innovatív voltát. A díjra jelöltek az Egyesült Királyságból, Japánból, Dániából, Svájcból és Németországból érkeznek. Ez az internacionalizmus a mai brit kézművesség és design vibráló, multikulturális jellegét mutatja. A műtárgyakat nézve azt is láthatjuk, hogy az ezüst – bár egyáltalán nem idejétmúlt anyag – már nem számít első számú fémnek, ezzel párhuzamosan alkalmazzák az acélt is.

Hiroshi Suzuki expresszív, lágyan ritmikus edényei a változékonyságot és a spontaneitást tükrözik, érzéki, hullámzó, kovácsolt felületekkel, a fém vizuális kifejezésének új formáit keresve, *Junko Mori* hegyes-tüskés, „tengeri herkentyű"-szerű alkotásai összetettséget és

Szőcs Miklós TUI, *Ardai Ildikó*, *Ekler Dezső* és *Molnár Imre* munkáit.

Remsey Jenő, *Körösfői-Kriesch Aladár és Nagy Sándor* posztumusz műhelykiállításait 1999-ben, 2001-ben és 2003-ban rendeztük meg.

A 2001. évtől a GIM Műhelynapokat szervezett neves írók, költők, művészettörténészek, művészek és a témákhoz kapcsolódó szakértők bevonásával. Ilyen alkalmakkor vendégeink voltak: *Gyurkovics Tibor*, *Kodolányi Gyula*, *Nagy Gáspár*, *Sediánszky János*, *Szakolczay Lajos*, *Wehner Tibor*, *N. Dvorszky Hedvig*, *Feledy Balázs*, *Keserü Katalin*, *Mezei Ottó* (†), *Fekete György*, *Jankovics Marcell*, *P. Szabó Ernő*, *Szemadám György* és *Simon Károly*.

A GIM-Ház szervezésében 2004-től kezdődően, rendszeres külföldi csoportos kiállítások valósultak meg: Kortárs Magyar Galéria, Dunaszerdahely (Szlovákia); Mackintosh Gallery, Glasgow (Skócia); „Vexillum Hungaricum" szabadtéri magyar zászlókiállítás, Turnhout (Belgium).

A GIM Körösfői utcai alkotóházában a gödöllői művésztelep hagyományaira épülő iparművészeti oktatási program valósul meg, tanfolyamok és nyári táborok formájában (gobelinszövés, kerámia, rajz, festészet).

A műhely programjai közül kiemelkedő jelentőségű a kert tematika több okból: részben földrajzi fekvése, nyári látogatottsága miatt, de talán a legfontosabb az egykori művésztelep hagyománya. A gödöllői művésztelep tagjai életének jelentős színtere volt a kert. *Körösfői Aladárné*, *Ilka* néni illatos kertjét ismerték és látogatták abban az időben. Ezekből a hagyományokból ihletődve hoztuk létre a GIM kertjét a Körösfői utcában (volt Erdő utca) azon a területen, amely az alkotóházunkat veszi körül. Az előkert, amelyben illatos növények találhatók (évelők, cserjék és fák), színekre épül, arany, ezüst és vörös kertnek nevezzük, egyben a tavasz-nyár-ősz szimbólumaként is felfoghatók.

A GIM-Ház működéséhez és programjaihoz a Gödöllői Új Művészet Közalapítvány biztosítja az anyagi alapokat.

A közalapítvány működésének helyszíne a gödöllői Körösfői Kriesch Aladár utca 15–17. szám alatt lévő alkotóház (GIM-Ház).

Telefon/fax: 28-419-660

e-mail: gimhaz@invitel.hu

KATONA SZABÓ ERZSÉBET
textilművész, a GIM vezetője

A Gödöllői Iparművészeti Műhelyről bővebben lásd a folyóirat e számának 32–35. oldalain közölt beszélgetést.

Clevelandi levél

Az október szokatlan hőséggel, és egy gyönyörű kiállítás ígéretével érkezett a városba ebben az évben. A Cleveland Museum of Artban 2005 októberétől 2006 januárjáig lesz látható az a nagyszabású tárlat, amely az „Arts and Crafts" mozgalom (1880–1920) európai és amerikai remekműveiből mutat be több mint háromszáz iparművészeti tárgyat.

A bemutatásra összegyűjtött anyag mennyisége és színvonala, a rendezés terve és kivitelezése előrevetíti a kiállítás biztos sikerét. Az eredetileg a Los Angeles County Museum of Artban 2004 decemberétől 2005 áprilisáig megrendezett tárlat anyaga a Milwaukee-i Delaware Art Museumban 2005. júniustól szeptemberig volt látható, és a tervek szerint a harmadik, clevelandi helyszín az utolsó. A fő szponzor – *Max Palevsky* –, akit a stílus híres amerikai gyűjtőjeként tartanak számon, a Los Angeles-i múzeum iparművészeti gyűjteményének vezetőjével, illetve kurátorával – *Wendy Kaplan*nal – négy évig dolgozott a kiállítás előkészítésén. Legfőbb céljuk az volt, hogy bemutassák a *John Ruskin* és *William Morris* által elindított brit Arts and Crafts-mozgalom nemzetközi hatását. Az „új iparművészet" megteremtői a 19. és 20. század fordulóján a gyáripari termékekkel szemben a kézműves-technikákkal előállított tárgyak társadalmi fontosságát, mélyebb emberi értékét hirdették. Az általuk kialakított és képviselt eszme az egyedi, különleges elsőbbségét képviselte a gyári „tucatáruval", az egyformasággal szemben, új formát teremtett a 19. század végi emberi környezet, a „modern világ" számára. Országonként a legjobb művészek tették magukévá a gondolatot, és Európán, Amerikán győzedelmesen vonult végig az „új stílus", melyet a franciák art nouveau-nak, a németek jugendstilnek, a magyarok az osztrákokhoz hasonlóan szecessziónak neveztek el.

A több mint 300 gyönyörű tárgyat nemzetenként csoportosítva tárják a látogató elé a rendezők, így a nézőnek még nagyobb lehetősége nyílik észrevenni a stílus jellegzetes, általános jegyeit, de egyúttal a nemzeti sajátosságokat is a formákban, a díszítés technikájában és az ornamentikában. A kiállítást kísérő katalógus is ezt a rendszert tartotta meg, sorban követik egymást a nemzetek, művészettörténeti összegzéssel kísérve a tárgyak bemutatását.

Magyarországot – az Egyesült Királysághoz, Németországhoz, Ausztriához és Amerikához hasonlóan – önálló kiállítási termekben, a katalógusban önálló tanulmány kíséretében (szerzője *Juliet Kinchin*, a glasgow-i egyetem művészettörténész tanára) láthatja-olvashatja az érdeklődő, míg a skandináv nemzeteket közös térben és szövegben, valamint Franciaországot Belgiummal együtt mutatja be a tárlat és a katalógus. Tökéletesen biztossá és egyértelművé válik a Magyarországot bemutató kiállított anyagot szemlélve, hogy nem a nemzeti érzéstől elfogult lélek diktálja ezt a megállapítást: a magyar iparművészet történetének ebben a periódusában a „nagy nemzetek" művészei által létrehozott értékekkel azonos színvonalú művek születtek. Magyarországot

ritkán helyettesítik be a vonallal. Még olyan hiedelem is létezik, amelyik a vonalról azt tartja, hogy maga a semmi, hiszen nem tér, nem tömeg, nem szín és nem tónus. Buta beszéd, mondaná a vonal, ha értené ezt az okoskodást. Mert a vonal a rajz kromoszómája, s mint maga a nyomhagyó lényeg, nem szorul magyarázatra. Tessék vonal nélkül rajzolni, és mindjárt kiderül a gondolatfelvetés képtelensége. Vonalak sűrűsödése nélkül egyébként nincs tömeg, nélküle teret nem lehet meghatározni, a fényekből sugárzó színeknek is a vonal a legparányibb észlelője, s a tónusban éppen a vonalak sokasága borul egymás nyakába.

A rajz tehát hatalmas találmány, emberré levésünknek nem csak egyik előfeltétele, hanem bizonyítéka is.

Természetes tehát, hogy Bánlaki Zsolt rajzol. S ennyi filozofálgatás után térjünk is a lényegre. Magukra a rajzokra.

Rajzait mostanában ismertem meg, egy rádióbeli találkozás után egy tárlatán, ahol a visszahitelesítés gesztusa fordított volt. Voltak a rajzok, és mögöttük csak sejthető volt az építész. De voltak a rajzok. Közöttük pontosak, ismerősek, alaposan megfigyeltek és nagy hűséggel rögzítettek. Ezekben nyomon követhető volt a szándék: olyan valamit közöltek, ami nem kíván állásfoglalást, vagyis kommentár nélkül érvényes. Utak, mezők, hegyek, házak. Országok nemzeti sajátságai, gondos ismeretközlések.

Majd következtek az átírott rajzok. A létezőből való indulás azokkal a kis csalafinta arányváltoztatásokkal, melyektől vonzóbb lett a lehetséges, mint a meglévő. Ide a színek is be-belopakodtak, s kezdtek a dolgok képpé válni, ami ugye inkább a költészethez áll közelebb, mint a gyakorló építészethez. S míg az első csoportba tartozó rajzokra néha bizonyos méretezési vonalakat is képes voltam ráképzelni, emezeknél már a mindenség egy szeletének a törvényei érvényesültek. A rajzból ugyanis akkor lesz kép, a nagy átváltozás akkor következik be, amikor az ÉN bekeretezi a látványt, s abból törvényt alkot. Ez egyébként *Mednyánszky*nál figyelhető meg a legjobban.

Végül láttam azokat a rajzokat, amelyeken a szándékos elhagyás, a kis kompozíciókból kihagyott részletek drámai feszültséget teremtettek. Szívemhez ezek álltak a legközelebb. Bennük van a tudás biztonsága, a mondanivalóból annyi, amennyi a feltétlen megértéshez szükséges, és az a jó érzékkel kiválasztott elhagyás, a fantáziára bízott hiány, aminek visszapótlását ránk bízza, mert tart bennünket annyira, hogy értjük, mit akar. Ezeknél a rajzoknál meg is indul az asszociációk sora, a szellemi következmény munkálkodása, és beavatottá válhatunk. Létrejön a lerajzolni helyett a megrajzolni csodája.

Bánlaki Zsolt rajzol. Tapasztalatom szerint egy kézzel, egy szívvel, de háromféleképpen. Mindig úgy, ahogy kell. Ez sem kis dolog. De nem ám, hiszen építész, akinek a technológia jól értelmezett foglyaként nem lehet akármikor, akármit csinálni. Képíró, aki nem csak ránéz a házra, hanem a beletervezett ablakokon át ki is akar látni arra a világra, melyben megfoghatatlanul sok az ismeretlen élmény, az örökítésre váró látvány, gondolat, történet, ezek pedig tehetséges krónikásokat keresnek, amikor az üvegen át bátorítóan visszakacsintanak. És költő, akinek sorai között a meg nem írt igazságokat a megírtakból kell kikövetkeztetni, kinek-kinek fogadóképessége szerint. Talán nem haragszanak meg rám az Égiek, ha ezt a hármas jelenséget ma egy földi szentháromságnak nevezem és profán eredőjének Zsolt kvalitásérzékét.

Bánlaki Zsolt rajzol. Én is rajzolok. Testvérek lettünk.

FEKETE GYÖRGY
belsőépítész

(Budapest, 2004)

Részlet a könyvből.

GIM-történet

A GIM (Gödöllői Iparművészeti Műhely) 1998-ban alakult, a Gödöllőn és Gödöllő környékén élő hivatásos, országosan és nemzetközileg elismert iparművészek csoportosulásaként.

A műhely a Magyar Képzőművészek és Iparművészek Szövetségének területi szervezete, célja a gödöllői művésztelep (1901–1920) szellemiségének, kézműveshagyományainak továbbfejlesztése, megismertetése a kortárs művészetben.

Az elmúlt hét évben a GIM sikeres kiállításokat valósított meg tagjai és meghívott alkotók műveiből: *Fény*, *Kastély-rezonancia*, *Kert…*, *Kert a városban*, *Festők kertje*, *A harmadik kert*, *Zöld*, *Atlantisz kertje*, *Megállított mozgóképek*, *Összecsengések*, *GIM-kert* című képző- és iparművészeti csoportos kiállítások.

E kiállítások keretében a műhely tagjain kívül, az évek alatt csoportos kiállítások alkalmával több mint 100 ismert magyar művész alkotásait tekinthették meg az érdeklődők, néhány név (a teljesség igénye nélkül): *Bakos Ildikó*, *Banga Ferenc*, *Bikácsi Daniella*, *Bocz Beáta*, *Bohus Zoltán*, *Borza Teréz*, *Csete Ildikó*, *T. Doromby Mária*, *Gyulai Líviusz*, *Katona Katalin*, *Kárpáti Tamás*, *Kertészfi Ágnes*, *Kókay Krisztina*, *Lugossy Mária*, *Madarászné Kathy Margit*, *M. Novák András*, *Olajos György*, *Péter Ágnes*, *Rékasy Levente*, *Simonffy Márta*, *Smetana Ágnes*, *Szamódy Zsolt*, *Szilágyi Varga Zoltán*, *Tolvaly Ernő*, *Torma Anna*, *Vilhelm Károly*.

Önálló kiállításokon láthattuk *Debreczeni Zsófia*, *Solti Gizella*, *Horváth Márton*, *Orosz István*, *Keresztes Dóra*, *Szekeres Erzsébet*, *Székelyi Kati*,

elpusztult brassói református templomig). Az ország trianoni szétdarabolása csak tovább fokozta a karbantartás és a nyilvántartás nehézségeit egyaránt. Pedig az egykori Monarchia területein Alpár iskolái és lakóépületei, városházai és templomai, szállodái és színházai, fürdői, postái, kaszárnyái és bankjai a Felvidéktől Erdélyen át az Újvidékig (jelenleg Szlovákiától Románián és Szerbián át Horvátországig) határozzák meg egy-egy település főterének vagy utcáinak arculatát, kisebb-nagyobb emlékműveit, vagy síremlékeit nem is említve. A szerző az egyes épületkategóriákra egy-egy külön fejezetben, részletesen is kitér a historizmus korának és az építész pályafutásának ismertetése mellett, amelyet precíz térképpel, bélyegnyi fotókkal dokumentált jegyzetanyaggal, névlistával, valamint a külföldre szakadt épületek esetében kétnyelvű helymutatóval kísér.

Folyóiratunk profilja miatt külön említést érdemel végül Alpár saját és meglehetősen sokoldalú építészeti díszítőművészetének elemzése, például a millenáris *Történelmi Emlékcsoport* királyi háló- és dolgozószobájának reprezentatív dekorációja, a lépcsőház gótikus rozettájától azokig a rusztikus bútordarabokig, amelyek később saját villájába kerültek. Nem másodlagos fontosságú azoknak a rangos szakembereknek ismertetése sem, akiket rendszeresen foglalkoztatott. A Steindl-céh elnöke volt ugyanis hosszú évtizedeken át, amely az építészethez így vagy úgy kötődő iparosok és vállalkozók vagy társművészeti alkotók (főleg szobrászok és iparművészek) szorosan együttműködő, összeszokott csoportjainak népszerű találkozóhelyévé lett. Tagjai közül elég talán a sokrétű *Maróti Géza*, továbbá *Markup Béla* és *Moiret Ödön* vagy a híres szobrász *Telcs Ede* nevét említenünk a népszerű üvegművész *Róth Miksa*, illetve a kevésbé ismert *Jungfer József* mellett, akik nagyban hozzájárultak Alpár épületeinek külső és belső díszítéséhez. Summa summarum: mostantól immár nélkülözhetetlen ez a szép és hasznos kézikönyv.

WAGNER ISTVÁN
művészettörténész

(Enciklopédia Kiadó, 2005)

Ceruzával, ecsettel...

Bánlaki Zsolt építész rajzai, festményei és munkái

Bánlaki Zsolt rajzol. A lélegzetvétel természetességével és a testi-szellemi lét összes kényszerével. Miért az összessel? Mert Zsolt nem csak Bánlaki, vagy kétlaki, hanem egyenesen háromlaki: építész, szépítész és képítész is.

Három ilyen ikerszó, micsoda fantasztikus ez a magyar nyelv. Három hasonló szótő, s a belőlük képzett szavak egyikének jelentése sem létezhetne rajz nélkül. Sőt, ha felfigyelünk arra is, hogy mindhárom szó ésszel végződik, a nyelvi játékban akár addig is elmehetünk, hogy az rajzol, akinek esze van, s fordítva: akinek észt adott jókedvében az Úristen, az rajzol.

Ám fordítsuk komolyra a szót. Általános hiedelem ugyanis, hogy a rajz valamiféle mindenki számára egyformán létező valóságlenyomat. Jelenségek, tárgyak, személyek gyors rögzítésére való, végső soron a pontos emlékezés egyik biztosítéka. Így a szavak felejtésre való hajlandóságát kívánja enyhíteni a vizualitás bennünket alaposan túlélő képességével.

Ennél sokkal többről van szó. Altamira barlangrajzainak megértése óta tudjuk, hogy azok nem emlékeztetőül és nem is művészi közlésvágyból születtek, hanem hatalmat és erőt tulajdonítottak nekik, melyeknek segítségével, fegyver nélkül már előre birtokba vehető volt az, amit a közösség kiszemelt magának. A rajz tehát amolyan szellemi győzelem a korlátozott képességű anyagi világ felett. Mégpedig egyedülállóan humánus győzelem, mert a küzdelem szereplői közül hiányzik a vesztes, és mégis minden a rajzolóé, amit méltónak tart a rögzítésre.

Csak a rögzítésre? Ez sem igaz. A rajz ugyanis a nem létezőt is képes láthatóvá tenni. Nem a dokumentarista eszköze tehát, hanem a kigondolóé és a tervezőé is, vagyis a Teremtésben lesz felkent társ. Így egyrészt nem elfoglalása valaminek, hanem szerelmetes szeretettel való magunkhoz ölelése, másrészt Istentől kapott kivételes képességet működtető művészi tulajdonság. (Ezalól talán a középkori átokrajzok és a mai modern bűnüldözésnek az elkövetőket sejtető fantáziarajzai a kivételek...)

Bánlaki Zsolt rajzol. Mert mindezeket tudja, vagy megérezte. Egyre megy. Csak a minőség a fontos, és az azt megcélzó szándék. Mert az építésznek szorgos gyűjtőmunkára, akkumulációra, összevetésekre, tapasztalatokra, vizionálásokra van szüksége ahhoz, hogy tervezőmunkájának eredményeivel felelősséggel avatkozzék bele milliárdnyi ember mindennapi életébe. Bizonyára nem véletlen, hogy éppen építészek kezeitől születtek meg a legtartalmasabb rajzos útikönyvek (*Jánossy György, Finta József, Vadász György*...), és a bennük rögzült tartalom szervesen épült bele az életművekbe. Elég, ha *Makovecz Imre* varázslatos rajztudására és organikus építészeti világképére gondolunk.

Egyébként az is az érzésem, hogy áttételesen más műfajok művelői is „rajzolnak". Mert mi volna más, ha nem afféle vázlatozás a zongorista billentés-gyakorlata, az értelmezési variációk, a hangulati meghatározás, vagy az olimpikon sprinternél az edzések halálosan komoly rövidvágtáinak tucatja, figyelése a szélerőnek és ízlelése a salaknak. Sőt az életnek is van életrajza, a történelemnek korrajza, a térképeknek vízrajza és egy drámaíró barátom egyszer a felvonások hangulatvonalát, hullámzásának rajzát is megmutatta.

Ugyanakkor különös, hogy a rajz szavacskát

Bánghi Mária

kiállított művei:

Terítő, 82×82 cm.
Terítő, 82×82 cm.
Ruhaanyag (kockás), bőrösesbarna, 85×172 cm.
Ruhaanyag (kockás), zöld, 85×235 cm.
Ruhaanyag (kockás), tarka, 85×235 cm.

Pécs-baranyai Országos képzőművészeti kiállitás 1956. Kat. irta: Végvári Lajos. Bp. 1956. 32 l., 20 t.

Bangi Maria
textilterverő

M.D.

1956-ban nyerte el a
Munkácsy díjat.

Domanovszky György: Négy Munkácsy-díjas ipaz. műrész
Műveszet, 1966. február - 11 kep.

Bángi Mária

Szövött ruhaanyagok, repr.

III. Magyar Iparművészeti és Népművészeti Kiállítás Iparművészeti Muzeum katalogusa, Bp. 1955.
23 lap

Bángi Mária ip.m.főisk.hallg.
Szövött anyagok, diplomamunka

Ernst Muzeum. I. iparművészeti kiállitás. 1952.
16 l.

Vizslás /Baranyainé/ 1
Salgótarjáni járás.

Története: 1456-ban pusz
Darócz Mihály nyerte ado
közepén elpusztul, igy s
A török hódoltság utáni
17, 1720-ban 13 magyar h
ródy József, 1826-ban Go
Bekötőut végén eg
cával.

R.kat.templom. /Szüz Már
Története: Az 1755-ös, 1
szerint a mai templomo
tette. 1731-ben átépitte
földesur restauráltatta,
Jellege: Feltehetően köz
1843.
Külseje: Kazár filiaegyh

Baúgi Mária

iparművész

Munkácsy-díj III. fok.

NN: ünnepélyesen kiosztották ...

Nevezzen 1956 ápr. 4. 84 évf. 81 n. 7 e.

MDK

Bángi Mária, ip.müv.

a Munkácsy Mihály-dij III.fokozatát- 5000 frt.-t kapta: a III. ip.müv.kiállitáson bemutatott szövött-anyagaiért.

az 1956.évi irod. és müvészeti dijak kiosztása. Müvelt Nép/kult.hetilap/.1956.ápr.8. VII.évf. 15. sz.

NDK

Bángi Mária ipm.

3. M. ipm. 6o népműv. kiáll. 1955. Ipm. Muz.

kép

M.D.K.

Bangó

A lap "Bangó-rajzok" cimmel három ruhatervet mutat be, amelyek a "Helyet az ifjuságnak" c. közl. keretében jelentek meg az ifju divattervezők rajzai között.

Film Szinház Irodalom, Bp. 1943. okt. 29.-nov. 4. VI. évf. 44. sz.

Bangó Ádám MDK

vásárhelyi kömüvesmester

Gebhardt szegedi mester terve szerint 1841-43 években épitette a vásárhelyi uj evang. templomot.

Kiss L.: Vás.müv. 18.o.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

Dolgozók Lapja Komárom

Bangó Miklós

1021

1974 február 10. vasárnap

DOLGOZÓ

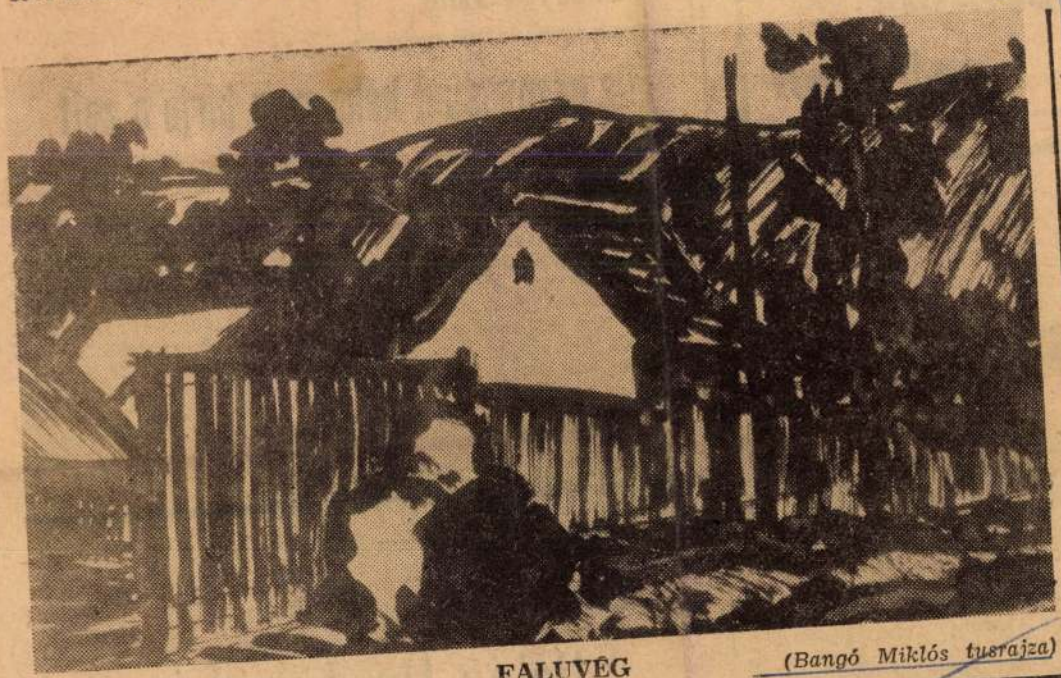

FALUVÉG

(Bangó Miklós tusrajza)

...zetközi sajtóban

...ököse

Caesár emlékére, egy órával a napnyugta előtt még nappali világításban üstökös ragyogott fel a mennybolton. Hét napon át tündökölt az ég északi táján, míg végül eltűnt az ámuló rómaiak szeme előtt. A birodalmi főváros népe a csodálatos tüneményben Caesar mennybemenetelének biztos jelét látta, s a ragyogó csillagot az istenné vált ember tüzes lelkének tartotta.

Znanyije-Szil

Az aranyszínű béka nem bírja a zajt

Ha összehunyorítjuk a szemünket, akár aranyérmének is nézhetnénk. Sajnos, az aranyszínű panamai varangyos béka fokozatosan eltűnik bolygónk felszínéről. Ez az állatfajta csak eldugott helyeken tud megélni, ahol nem zavarja sem az erős zaj, sem a lármás forgalom.

A közelmúltban Panamában sikerült ilyen helyet találni. Az aranyszínű varangyos békák ott már akklimatizálódtak és a törvény védelme alatt élnek. A védett területet megnyitották ugyan a turisták előtt, akiknek azonban, mielőtt belépnének, előzőleg nyilatkozatot kell aláírniuk, amelyben kötelezik magukat, hogy némán és heves gesztusok nélkül fejezik ki csodálkozásukat. „A panamai aranyszínű varangyos békának nem szabad az eltűnt állatfajták számát szaporítania!" — magyarázzák suttogva a látogatóknak a védett terület útikalauzai.

Technyika Mologyozsi

Robin Hood utódai

A sherwoodi erdőben tanyá- konstrukció helyett egy ötletes

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

Bangó Miklós

Dolgozók Lapja Komárom

1973 ÁPR 1

1021

BANGÓ MIKLÓS: BAROMFIUDVAR

kentését a
a pedagóg
kötelező z
nyok felfü
Amiképpen
vatból" e
zenei képz
terhelést
ugyanúgy
letfoglalkozás lefaragását
rögtön itt kezdeni.

Gondoljuk csak meg: a vers szépségeit még jobban értjük és érezzük, ha magunk is kísérletet tettünk a versírással, s tudjuk, mennyire nem könnyű értéket teremteni. A zeneiskolák nem tekintik kizárólagos céljuknak a zenész- vagy énekes-képzést; fontos feladatuknak tartják a zeneértő közönség kiművelését. S ezt — hosszú évek tapasztalatai bizonyítják — igényesen, színvonalasan végzik.

...bfej-
...niük.
...van
...in-
...nos,
...zak-
...közt.
Fokozott figyelemmel kísérik majd a pedagógusok szakmai és ideológiai-politikai továbbképzését. Szögezzük le: minden valóban dicséretes eredményünk mellett, tovább kell lépni a körülmények, lehetőségek figyelembevételével. Nem öncélúan, hanem elsősorban a zeneértő közönség fölneveléséért, a zenei ízlés kiműveléséért. Ez nem kevés gond, feladat. A zeneoktatás sikerei azonban az elmúlt egy-két évtizedre visszatekintve önmagukért szólnak, s a jövő törekvéseihez is biztosítják a

...SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HÍRLAP

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1975 JAN 19

Dolgozók Lapja (Komárom)

Bangó Miklós

1021

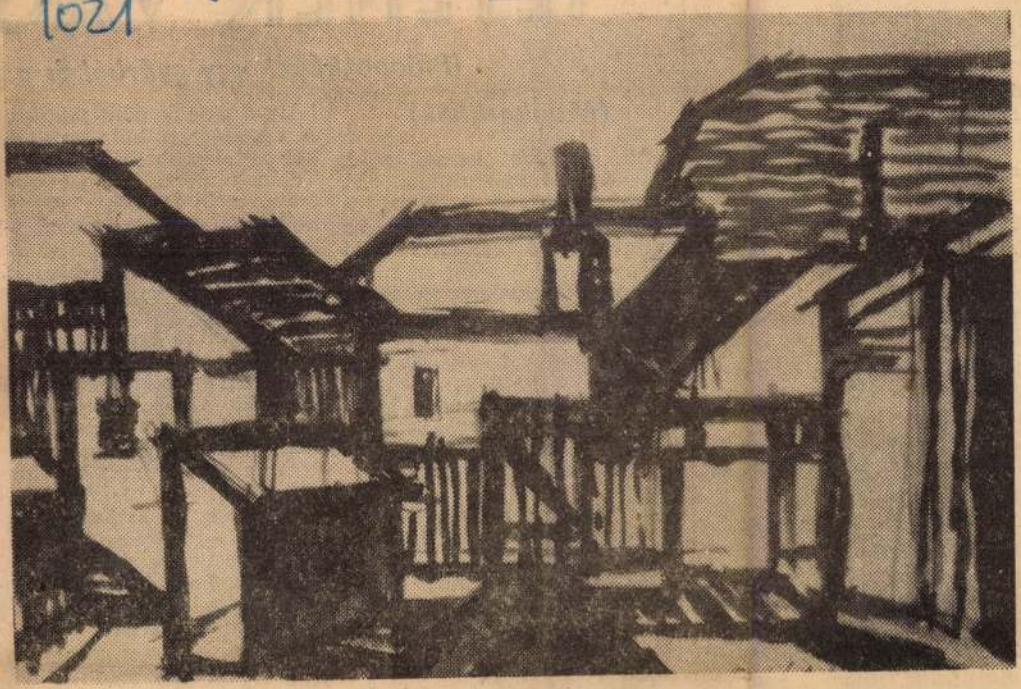

BANGÓ MIKLOS: MOHÁCSI UDVAR

emlékét. Ezen a napon a szervezett munkásság is a költő sírjához vonult. A nagy eseményről szinte valamennyi újság és folyóirat beszámolt. A „Nyugat" műmellékletében közölte a szobor fotográfiáját, és az 1930-as évfolyam első számában *Kárpáti Aurél* terjedelmes méltatást írt róla, *Ady Endre siremléke* címmel.

Egy időre visszakanyarodott fiatalabb éveinek architektonikus plasztikai előadásmódjához. *Párizsban* tett tanulmányutat, és itt megismerkedik *Charles Despiau-val*, — a XX. század első felének egyik legjelentősebb francia szobrász egyéniségével, aki őszinte elismeréssel nyilatkozik Csorba Géza munkáiról. És hogy ez az elismerés nem csupán udvarias gesztus volt, azt legjobban az a megtisztelő meghívás bizonyítja, melyet 1932-ben *Salon des Tuilleries* nemzetközi kiállítására kapott, ahol Despiau Csorba Géza szobrait

(Munkar

Az asztalon szürke, kék mun asszony válogat harmadik, a r asztal túlső oldaláról nézi őket.

— Ez túl élénk, ez túl sötét, ez túl világos... Ez bal oldalon gombolódik, ez szűk derékban, ennek a fazonját nem szeretik az asszonyok. Ezt elvinném, de látatlanban lefogadok, hogy nem tetszik Évikének... Ez egészen jól néz ki, de ha kimosom, összemegy.

— Nem megy annyit össze — kockáztatja meg a ruhakiadó csendesen.

— Még, hogy ez nem megy össze?! Első mosásra egy arasznyit, másodikra egy felet, a harmadik után már a térdet sem takarja be.

A munkaruhák összehúzzák magukat az asztalon, talán szégyenkeznek is egy kicsit, mutatják a cédulát, bemondják a szükséges ruhadarab számát, vagy nagyságát, amikor megkapják, megnézik, bólintanak és egy köszönéssel eltűnnek.

Ezalatt az asztalnál elölről kezdődik a kék, zöld, barna munkaruhák mustrálása. Hogy miért nem ez, miért nem az, miért az sem, amelyik nincs.

— Slicces — hallom a végső érvet —, slicces nadrágot nem vihetek asszonyoknak.

Várom, hogy Rózsika, a ruhakiadó felcsattan, de még csak nem is mérges.

— Két éve hagytuk el a hagyományos kék színt — magyarázza —, azóta nem lehet itt az emberek kedvére tenni. Ha rövid újjú köpeny van.

SAJTÓFIGYELŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1973 FEB 25

Dolgozók Lapja Komárom

Bangó Miklós

1021 Bangó Miklós: Házak

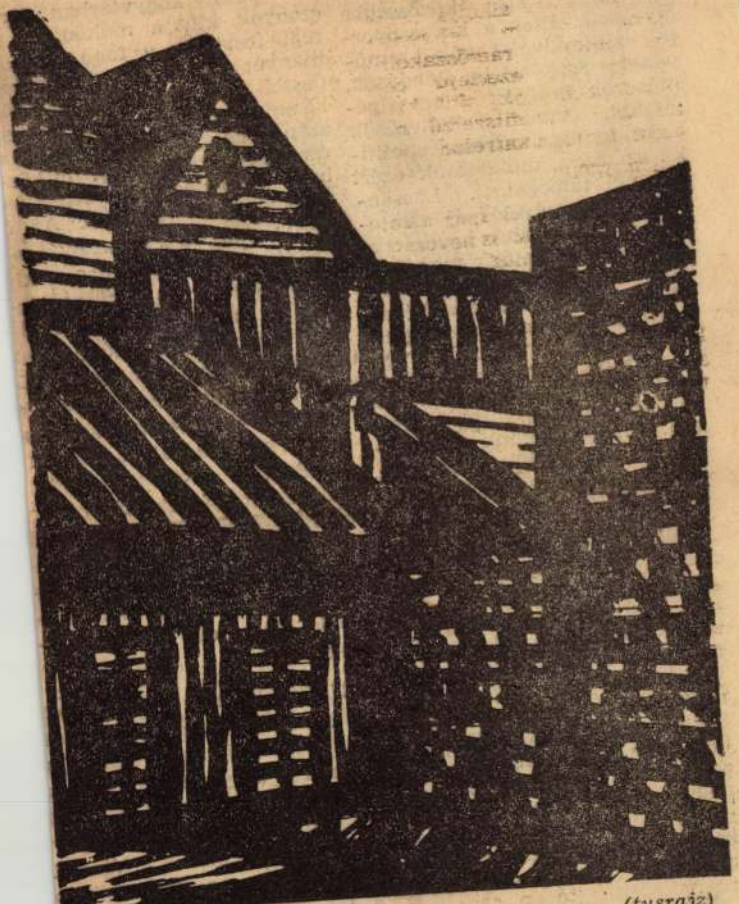

(tusrajz)

és öntudatlanul
késztetésnek eng
pedig irányítóin
folytán.

Tény, hogy
menekülő kis
igyekszik. Ezek
tok szinte kivétel
velődés eszközei
műsorok indítják
téseket, vitákat. Létezésük
ezért fontos a művelődéspoliti-
ka számára, működésük ezért
érdemel támogatást. Lassan-
ként a népművelés új színte-
reivé válnak; s bár kezdeteik-
ben városi eredetűek, ma már a
vidékre is szétáradnak, hiszen
ott is kísért az elzárkózás,
begubózás, s ezzel a magány
veszedelme.

Különös ellen-mozgások ta-
núi vagyunk a változó élet-
ben, s néha magunk is meg-
lepve méregetjük az időt,
honnan is számítjuk a válto-
zásokat?

Talán nem tévedünk túl-
zottan, ha a tv megjelenésére
gondolunk. Felbukkant egy
gép, és bevitte az otthonokba
a kor „populáris művészetét",
a filmet, a mozgó képet. Kö-
vetkezésképp, — a gép terje-
désének arányában — fogyat-
koztak a látogatók a filmszín-
házakban, a művelődési ha-
zakban, üresedtek a hodály-
nagy termek: a passzív befo-
gadás kényelmesebb otthon,
karosszékben, papucsban, pon-
gyolában.

Dehát az ember nemcsak
passzív befogadásra áhítozik.
Ellenkezőleg: inkább önkife-

szép népművészeti minták
cserélnek itt gazdát), miköz-
ben előadásokat, szavalók
versmondását figyelik. Az
körük annyira összekovácso-
lódott öt év alatt, hogy ki-
rándulásokra is együtt jár-
nak, és mivel ilyenkor kicsi-
nek bizonyul az autóbusz, a
autótulajdonos klubtagok vi-
szik a „túljelentkezőket"
karavánban. (Budapestet,
halasi csipkeházat, a Petőf
emlékekről nevezetes alföld
helységeket járták már be íg
együtt.) Ebben a körben min-
den társadalmi réteg megta-
lálható: orvosnők, pedagógu-
sok, tsz-tagok és háziasszo-
nyok hímeznek és művelőd-
nek együtt.

HASONLÓAN osztály- és
réteg-falakat bontó tömörülés
a helyismereti kör, mely a
Hazafias Népfrontbizottságok
keretében sokfelé működik és
miközben hihetetlenül nagy
tárgyi és eszmei értékeket
ment meg a pusztulástól, a
tagok szabad idejét is kelle-
messé teszi. Tárgyakat és em-
lékezéseket gyűjtenek ezek az
amatőr helytörténetírók, sa-

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748,340-726
1974 OKT 20
Dolgozók Lapja (Komárom)
Bangó Miklós

1021

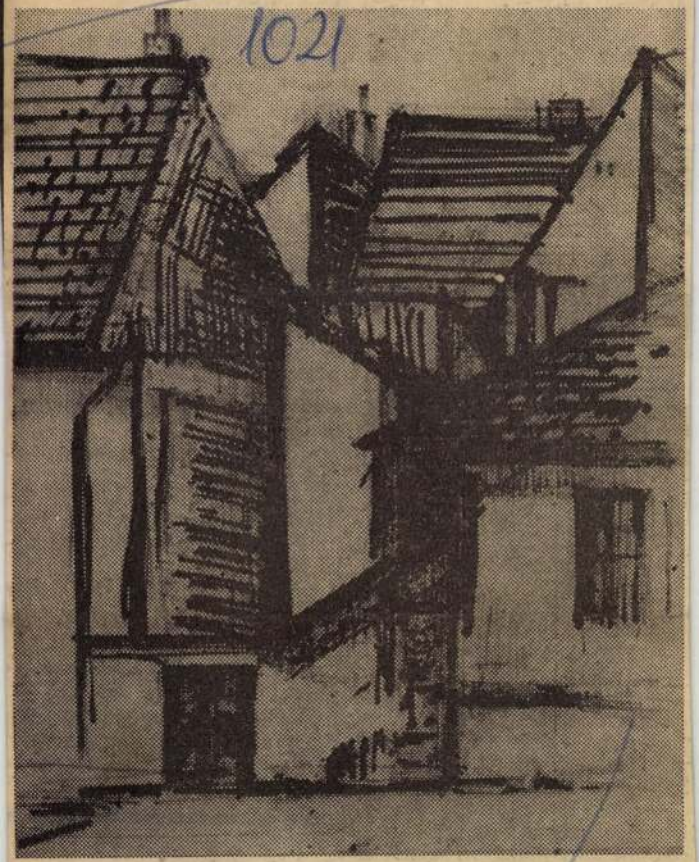

BANGÓ MIKLÓS: Esztergomi házak (tusrajz)

em bírtuk együ
ninden rendben l
oz veszlek. Itt K
él nincs hely.
ell lennünk.
Két hét múlva:

— Géza, azért mert
ondta, hogy szülői értekez-
t lesz holnap. Légy szíves el-
enni, mert én nem érek rá.
— Szülői értekezlet? Hol-
ap?
— Te nem tudtad? Nem
oztad megnézni az ellenőr-
őjét?
— Mostanában nem néz-
em. De különben sem tudok
lmenni, nekem is értekezle-
em lesz. De egy pillanat, várj
sak. — Rövid szünet után:
— Itt vagy? Szóval, nem tu-
lok elmenni.
— Gézukával beszéltél?
— Nem.
— Van nálad valaki?
— Igen.
— Nő?
— Igen.
— Gézukat otthon van?
— Igen.
— Kérlek, légy tapintatos.
Két hónappal később:
— Ila, kérlek, Gézuka na-
gyon köhög. Te ilyenkor va-
lamilyen teát szoktál főzni.
— Egy lábasban olvassz föl
barnára néhány kanál cuk-
rot, azután önts rá vízet és
tegyél bele majorannát. For-
rald egy darabig, azután jó
melegen kortyolgassa el. A
volt még majoranna.

szolált volna meg:
— Legalább majd ő is bol-
dog lesz.
— Jó nektek.

Csend a másik készülék-
nél:
— Miért nem beszélsz,
anyú?
— Az orromat fújtam.
— Sírsz?
— Nem, csak úgy látszik,
benáthásodtam.
— Az előbb még semmi ba-
jod sem volt.
— Ilyen hirtelen jött. De
egyszerre milyen rondán, hal-
lod? Majd inkább később új-
ra hívlak.
— Ne tedd még le. Be-
szélj még.
— Mit mondjak?
— Amit akarsz.
— Ilyen ronda hanggal?
Majd később, ha jól kitrom-
bitáltam az orromat. Most
csak azt mondd meg még
hogy megtaláltátok-e tegnap a
majorannát?

Sz. Lukács Imre:

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748,340-726
1974 OKT 13

Dolgozók Lapja (Komárom)

Bangó Miklós

DOLGOZÓK LAPJA

1021

Bangó Miklós: Kertes ház (diófapác)

ÁS

a nemzetközi sajtóban

...n lehet 6 millió ...llárt keresni?

A nép vágyik a borzongás-...a, hát borzongjon — mond-...ák a szövetséges reklámszak-...emberek. Elterjesztették, hogy Knievel, a „hős", a kísérletek-során, gépével kétszer lezu-hant a 200 méter mély szaka-dékba. Természetesen semmi baja nem történt. Közölték a nyílvánossággal hogy Knievel, „a hős" gyermekei és felesége könyörgésének sem enged, hanem kitart vakmerő terve mellett. Az üzletekben Evel Knievel ruhadarabo-kat árulnak, a nagymamák Knievel-gombokat ajándé-koztak az unokáiknak és Kni-evel-fejet nyomattak az uno-kák fehérneműjére. Ezt köve-tően rendezték meg a „Good-bye-túrát". Knievel, „a hős", a „jövendő égilovas" 56 ame-rikai városban búcsúzott el honfitársaitól (belépődíj köte-lező), mert mit lehet tudni, hátha nem olyan tökéletes az az égi motorkerékpár.

Néhány héttel ezelőtt végre sor került „az évszázad ame-rikai szenzációjára". A szín-helyen 20 000 ember tolon-gott (belépődíj személyenként 25 dollár). Jerry Sullivan lel-kész jó utat kívánt a hősnek és megáldotta, hogy szeren-csésen érjen a földre, vagy — az égbe.

Felcsendült az amerikai himnusz, Knievel még szólt néhány szót a tömeghez, az-tán felkapaszkodott rakétasze-rű járművére és indított. De alighogy a repülő motorke-rékpár felemelkedett, kinyílt az ejtőernyő és a „hős, égi lovas" méltóságteljes lebegés-sel ért földet a szakadék al-ján.

Egyedül a National Star című lap merészelte az év-...

Bangó Miklós

„Esztergomi tárlat – 1972" c. kiállítás ápr. 29.-én nyílt meg, melyen alkatásai szerepelnek.

-góg-: Esztergomi tárlat – 1972

Dalgozók Lapja, Tatabánya, 1972. máj. 3.

KIÁLLÍTÓTEREMBEN

Mindenki más – kép

FESTENI ÁLTALÁBAN magányos foglalatosság, hacsak a vásznat nem tekintjük beszélgetőpartnernek. A festők mégis régóta csoportokat szerveznek, hogy a hasonló kollégáknak örülhessenek, vitázhassanak szóban és képeikkel, a közös tárlatokon. Mindig akadtak optimisták – mint *Gauguin* és *van Gogh* –, akik megpróbáltak együtt, közös műteremben festeni. Többnyire nagy harag lett belőle, sőt a nevezettek esetében tragédia. Sok festőnek a társaságot gyakran csak a csoportos kiállítások jelentik. A Magyar Köztársaság Művészeti Alapja most új festő tagjainak munkáiból rendezett kiállítást a Duna Galériában. A kísérlet bevált. Feltehetően az egymás mellett szereplő alkotók többsége eddig nem is ismerte egymást, mégis van valami közös ebben a rendhagyó csoportos tárlatban, mégpedig az, hogy mindannyian tudnak festeni. Igaz, másképpen.

Bangócs Gábor figurális jeleit szinte az életnagyságig növeli, de realizmus helyett a koncept felé tapogatózik, vázlatokhoz illő rajzi virtuozitással. *Raffai* Kinga textilmunkáit is a bravúr jellemzi, de a hagyományok adta keretek között. Igen finom színekkel és jó kompozíciós érzékkel emeli képpé, amiről eddig úgy tudtuk, „csak" ruhakiegészítő. Az amerikai ötvenes évek csurgatott festészetének irányában találhatók *F. Balogh* Erzsébet műveinek előzményei. Lendületes temperaképei a keleti gesztusfestészettel ugyanúgy rokoníthatók, mint egykor a híres drip painting. Az automatikus írást festőtechnológiai mintául választó *Pollock* hatását érezni *Szabó* Pál munkáin is. Az ő torinói lepel-változatain montázsszerű elemek: vásznak és japán pecsétek is megjelennek. Szinte vérző kollázsokkal tiszteleg *Mészáros* István a balti tájak és események áldozataira gondolva. De *Radnóti* Miklós eclogája is eszünkbe jut térképe láttán.

A FÉNY FESTŐJE *Küzmös* Enikő. Pasztellképeit dicséri, hogy láttukon *Turner* tengervízióira és Egry József tájképként megfestett szabadságvágyára gondolhattam. Kiemelkedő kvalitású képekkel jelentkezik *Bihon* Győző. *Teremtés* című képpárjának forma- és színvilága *Goya* főműveit idézi, bár a szimbolikus szörnyalakok figuraként nem jelennek meg a vásznakon. *Kiss* József Lajos *Hajnal* kompozíciója – noha itt is nonfiguratív látomásról lehet beszélni – Gustav *Moreau* festette glóriák fényére emlékeztet.

ERDÉLYBŐL JÖTTEK *Nuridzsány* Éva és *Buzás* András. Konstruktív képeket festenek, szinte szentendrei a hatás. Buzás *Sorsom* című műve drámai erővel közvetíti a szülőföld elhagyásának gyötrő belső képét. Kassai Imre képei a lírai absztrakthoz tartozó munkák. Metafizikus szemlélődést és végtelenséget sugallnak a festett felület képzetes és valódi mélységei. A Művészeti Alap ízlésbeli toleranciáját bizonyítja *Bak* Péter tagsága. Az ő tájképei egy létező, ám kissé közhelyszerű látásmódot tükröznek, amelyben a festett fa fát jelent, a víz képe pedig víztükröt. Természetesen tudom, hogy ez a képlet a lehető legnépszerűbb, ezért én sem emelek vétót.

A Magyar Köztársaság Művészeti Alapja új festőtagjainak kiállítása július 21-ig látható a Duna Galériában (Bp. XIII., Pannónia u. 95.) hétfő kivételével naponta 10–18 óráig.

(szegő)

BANGÓCS Gábor

Bangóes Gábor
jákherényi alkotót a stúri nivódyjal
jutalmazta a Prolnok megyei amatőr kép-
szőművészek és iparművészek tárlatán

Prolnok Megyei Néplap 1954. III. 4.

BANGÓCS Gábor

91 9. 48
11. 64

Új Művészet

BANGÓCS Gábor

Kiállító művészek:

Bak Péter
Bengócs Gábor
Bihon Győző
Búzás András
Fajcsákné Balogh Erzsébet
Kassai Imre
Kiss József Lajos
Kovácsné Nuridsány Éva
Küzmös Enikő
Més - záros István
Raffai Kinga
Szabó Pál

A Magyar Köztársaság Művészeti Alapja
tisztelettel meghívja Önt új tagjai
kiállításának megnyitójára

1991.június 27-én 17 órára a

Duna Galériába
(Budapest XIII.Pannónia u.95.)

A kiállítást megnyitja: Dr.Pelecy Balázs
a Képzőművészeti Szakosztály igazgatója
Megtekinthető:1991.június 27-től július 21-ig,
hétfő kivételével,naponta 10-től 18 óráig.

BANGÓCS Gábor

BLOCK Csoport; Bangócs Gábor, Katona Zoltán, Nayg István, Palkó Tibor, Sebestyén Zoltán kiállitása : Gödöllői Galéria, 1992. május 29 - junius 21. megnyitja Sturcz János

DAS POLITISCHE SYSTEM KAISER SIGMUNDS

VON
SABINE WEFERS

M.D.K.

Bangya János ötvösmester

ez 1772. sept. 27-i jelentés szerint Trencsénben dolgozott.

S. Mihalik: Versuch einer Zentralisierung des ungarischen Punzierungswesens im 18.Jahrhundert. Acta Historiae Artium, 1961. Tom.VII. Fasc.3-4.
279. old.

megírva

Bangya János

ötvös

1771 máj. 15. Trencsén.

Kép magyarorsz ötvösök 14 l.

Cspor IX. 80.

Bánhalmi János

folvételei illusztrálják

A Budapest c. folyóirat 1974. 1. számát

Bánhalmi János

a hagyományos és népszerű Ezüstgerely művészeti pályadíjat ismét kiírta az OTSH. – Az első ezüstgerely-díjasok voltak Kárpáti Károly, Bánhalmi János és Csóka József.

Z. Vincze György: Ranglót adó Ezüstgerely.
Népsport, 1984. május 2. 7. old.

Bánkalmi Rezső

Szovjet kori emlékműve

Bp. IV. Megyeri út 45., ill. Pozsonyi u. 1.

Rajna György: Elgámolás a külső területek műemlékeiről

Budapest 1987/12

Bánházi Mátyás, s.tiszt.

Magyar lebetüzések az elszakitott területek bélyegein

IV. Képzőművészeti, fotóművészeti, kézügyességi és bélyegkiállitás. Bp. 1936. december. 5 l.

többnyire csak kétoldalt, az alsó és a külső lapszélen látja el díszítéssel, amelyet nyugtalan, gazdagcsipkézetű, stilizált levélornamentikával, s gránátalmákkal képez. Az ágas-bogas nagy levelek keményen, duzzadtak, mintha modelljük fémből készült volna; a gótikus ötvösmunkák és faragványok nyugtalanul csavarodó, erősen csipkézett s plasztikusan kiképzett leveleit követik. A fodrozottszélű levelek elnyujtott, vékonyodó s kis csigába kanyarodó indaszárba végződnek. A miniátor a növényi ornamentika közé rózsaszín epret, szarvast, majmot, figurákat, zenélő, térdeplő angyalokat, lovas harci jelenetet stb. illeszt. A miniaturákkal díszített iniciálékat szélesebb, színes, többnyire zöld keret szegélyezi, amelyet sötétebb, világosabb színű vonalozás díszít. A betűket többnyire egyszínben tartott halványabb és sötétebb tónusokkal plasztikusan árnyékolt, gazdagon csipkézett levelek képezik, amelyeknek szára áttöri az iniciálék keretét és mereven kinyúlik a lapszélre. A miniaturák alapja többnyire arany, poncolt kockahálós díszítéssel. Tájképi háttéret csupán a Három királyok imádásánál, és a Templomszentelés ábrázolásánál találunk.

A miniaturákkal díszített pompás iniciálék mellett még tömérdek egyszerűbb iniciálét találunk a kódexben. Ezek kétfélék: Az egyik fajtájú iniciálé fekete, ritkán arany, vörös vagy kék vastag betű képezik, melyet híg festékkel színezett levél, eper, groteszk férfifej, nő, pásztor, lovas, angyal, bagoly, majom, medve, stb. díszít. A másik fajta kaligrafikus modorban festett iniciálé: kék, zöld vagy vörös betűk,

Bánhegyesi István M. .

Zárszámadási bálon /kariktura/ repr.

Pest megyei Hirlap 1963. február 23. 4.l.

Bánhegyesi István M.D.K.

Körbe-körbe ,karikatura, repr.

Pest Megyei Hírlap 1965. március 27. 4.l.

Bánhegyi Aladár

budapesti ipari
szakiskolai igazgató
1904-ben.

Utánvét ..... *P* ..... *f*

Budapest, 19 35. 45

878

LANTOS KÖNYVESBOLTJA

BUDAPEST, MÚZEUM-KÖRÚT 3.

TELEFON: 1-875-01 — POSTATAKARÉKPÉNZTÁRI SZÁMLA: 16.560

T. .....

Bélyegmentes a m. kir. p. ü. min. 1881 máj. 17 32.018. sz. a. kelt és a bpesti kir. pénzügyigazgatóság 20.081/1881. sz. a. leérkezett rend. ért.

Bánhegyi Károly

festőművész kiállítása. Bp. Bercsényi klub. – Ism. Bachmann Zoltán. Jövő Mérnöke, 1966. nov. 11.

Az 1966. évi magyar művészettörténeti irodalom bibliográfiája /Művtört.Írt. 1969. 3.sz. 243-284.l./

258. 265. l.

Bánhegyi Margit

iparostanonciskolai
rajztanitói oklevelet szerzett

Ferk pzomfoisk vk

Lp 36/37 88 l.

B gyűrű, XVIII – XIX sz.

Bánhegyi Károly

Szerepelt a Steinmetz Miklós kulturális szemle pályázatainak kiállitásán

"Téglaégető" c. képe.

--: Gazdag, változatos műsor a béke és barátság ifjusági napon.

Esti Pécsi Napló: 1962. jun. 11.

megirva / Bánhegyi Gabriella

szobrász

l.

Polónyi Eleméné

Bánhegyi G.

MKSz 1947

Bánhegyi Gabriella

Szobrász

Képzőm. Főiskola

Ifjúsági Körének

Kiáll. (1941?)

Női fej, terrakotta

— Rónay, Maria: Die Schätze des Christlichen Museums in Esztergom. A Műgyüjtő, V., 1931., 6. l.

PESELLINO, FRANCESCO (firenzei festő, 1422 körül —1457)

Kálvária (106. kép)

Csúcsos felső és alsó lezárással.
Fa, tempera, 88×41·5 cm.
Restaurálta Endrődi Sebestyén, 1916.

Gerevich: Az Újság, 1916., júl. 20, 3. l. — Lepold—Homor 97. l. — Gerevich PA, 230. l. (Pesellino.) — Van Marle, X. kötet. Hága, 1928., 500. l. (Pesellino.) — Décsei Géza: Könyvismertetés. MM, V., 1929., 172. l. — Benesch Belved, 70. l. (Niccolò Alunno.) — Rónay, Maria: Die Schätze des Christlichen Museums in Esztergom. A Műgyüjtő, V., 1931., 6. l. — Toesca: Francesco

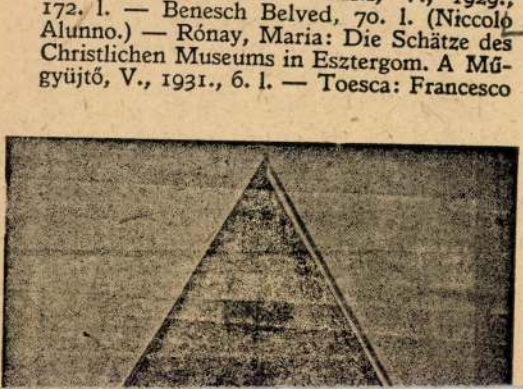

Bánhegyi Gabriella

Ferkèpzomfoiskèvk
1939-41. 148.l.

M.Kir. Vallás- és Közokt

93.526/1924.szám.

III.a.

A mult évi jul
kelt leiratom mellől kezelés
átiratot ide csatoltan pótló
ságnak.-

Budapest, 1925.é

Bánhegyi Gabriella

trobán

Képzőmű. Jónak.

Ferképzomfoisk vk

1939-41. 141. l

Mikor és hol
születt. Kinél
tanult.
Meddig járt
a főiskolára?

trül. Sasvár (Cseksilovárie)
1912 ápr. 4.
Pozsonban lakott
Stróbl és tröngi tanítvány

Bánhegyi Gabriella, szobrásznő,

szül. 1918. ápr. 4. Sasváron /Csehszlovákia/. Pozsonyban lakott. 1939-41. a Képzőművészeti Főiskolán Stróbl és Szőnyi tanitványa volt.

Bánhegyi Gabriella
Polónyi Elemérné. 1939-41. a lipcsei képzőművészeti főiskolán tanult, s az utóbbi évben Nádi[illegible]

LE CLUB DE JEUNES ARTISTS
/Budapest VI., Andrássy út 112./
a le plaisir de vous inviter
au vernissage de l'exposition de

LÁSZLÓ BÁNHEGYI

"Coup de coeur"

le mercredi 23 février 1994 à 19 heures

l'exposition sera inaugurée par

JÁNOS XANTUS
réalisateur

conception de l'exposition par
ZOLTÁN PAPP

L'exposition sera ouverte jusqu'au 14 mars,
tous les jours de 10 à 18 heures,
sauf samedi et dimanche

A FIATAL MŰVÉSZEK KLUBJA
/Budapest VI., Andrássy út 112./
tisztelettel meghívja Önt

BÁNHEGYI LÁSZLÓ

"Coup de coeur"

című kiállításának megnyitójára
1994. február 23-án, szerdán, 19 órára

a kiállítást megnyitja

XANTUS JÁNOS
filmrendező

rendező
PAPP ZOLTÁN

A kiállítás megtekinthető március 14-ig,
szombat és vasárnap kivételével
naponta 10-18 óráig

MARTINI

INTERDRINKS KFT.

service technique
műszaki munkálatok

MOZSIK IMRE
ERDÉLYI ZSOLT

FIATAL MŰVÉSZEK KLUBJA - CLUB OF YOUNG ARTISTS

FMK

MDK

Bánhegyi Tibor

Résztvett az Ernst Múzeumban rend.Plakatművészeti Kiállitáson. 1953-ban.

Plakátművészeti kiall.1953.kat.

MDK

Bánhegyi Tibor - Ceglédi István

A néppel tűzön-vizen át 1949 plakat Műv.t.

Képzőművészetünk tiz éve. Műcsarnok.
Kiállított művek jegyzéke. 23.1.

Bánhegyi Tibor MDK

az alábbi katalógust tervezte

Szabó Lajos festőm.kiáll. Fényes A.terem,

1964.jun.

Bánhegyi Z. MDK

mérnök

A II. világháboru után ahidak uj jáépitése teren szerzett érdemeket.

A közuti hidosztályon dolgozott.

78.o.

Dr. Mihailich Győző: A XIX. és XX. századbeli magyar hidépités története. Bp. 1960.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-807

Bánhelyi Károly
1968 NOV 8

JÖVŐ MÉRNÖKE

1021

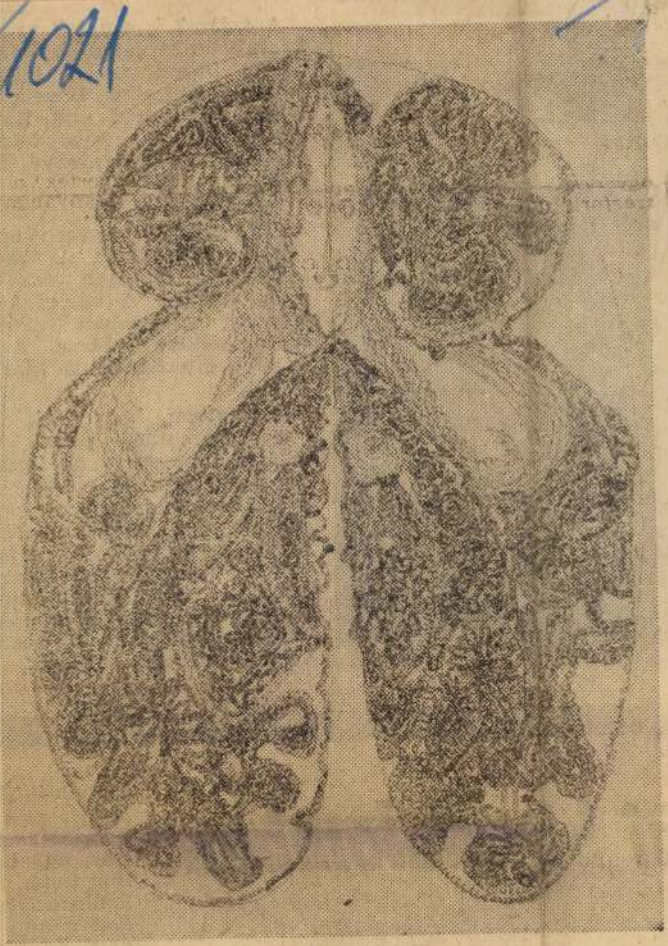

bánhelyi károly kiállítása

Rajzok, grafikák. Furcsa, és először megmagyarázhatatlan, és mégis magától értetődő gondolatvilág.

Álom, és egyben konkrét érzések, ellentmondás és egység.

Álom, hiszen úgy tűnik az egész, mintha egy bódult és varázslatos birodalomba nyernénk betekintést. Titkos rezdülések, drasztikus konstruktív érzések harca, finom melankolikus álomvilág partjairól szemlélve. Mintha a bódulat álomszárnya csapott volna végig a papíron, mintegy maga is csodálkozva, hogy a bonyolult érzésekből összeálló belső világ, milyen egyszerű nyomot hagyott a papíron.

Szimbolizmus, jelekkel elbeszélve, tudósítás egy idegen, újszerű és mégis mindegyikünk gondolatainak birodalmából, hideg mélytengeri hangulatok, szkepticizmus, csodálatos, rádióhangokat vibráló űrvilág, a fantasztikum képes eszközökkel való megjelenítése.

Az álom színesedik, belopódzik a személyes líra. Megható és romantikusnak tűnő Trubadur-tradícióra is emlékeztetnek a borítékra rajzolt képek. A szerelmi vallomások zárkózott, szégyenkező piruláját rejtik a soha el nem küldött rajzos, néha meg is címzet borítékok. Kicsit meghökkentőnek tűnnek az utóbbi sorok, de talán így sikerült legjobban kifejezni, hogy ezek az elvont jelek a való világot tükrözik, szorosan az egyéniséghez fonódóan, személyes élményanyagra támaszkodóan.

A toll szalad a papíron, hol lendületesen, hol lelassúlva, kuszán összefonódó vonalrendszert alakítva ki, időbeli folyamatként érzem a képek rajzolási ritmusát, érzem a gyújtópont felé közeledő vonalak sodrását, majd a beteljesedést.

A végeredmény örökkön mozgó sejtvilág analógiájára enged következtetni. A szubjektív és szeszélyes gondolataim egyszerre semmivé válnak, sőt, értelmetlennek tűnnek, kényszerítve érzem magam, hogy átadjam helyem, hogy egy másik szemlélődő egészen más gondolatokat mondjon el.

Itt érkeztünk el a jelek értelmezéséhez, a nonfiguratív ábrázolás jogosságához. Nem köti meg az ember fantáziáját a tárgyak képéhez fűződő asszociáció, számtalan gondolati variáció képzésére nyílik alkalom.

Azt hiszem, ma már a nonfiguratív ábrázolásmód jogossága elvileg nem vitatott. Inkább a szemlélődésre gyakorolt intenzitás tekintetében vannak eltérő vélemények. Úgy gondolom, ez a kiállítás jó alkalom arra, hogy egyik vagy másik oldal igaza kiderüljön.

Egy biztos: még az elvont művészettől idegenkedők számára is élmény a fantasztikus technikai könnyedség. Szinte mindent felmutatnak a képek, amit tollal csinálni lehet.

Rendkívül kultúrált, és visszafogott grafikai színvilág, leheletfinom vonalvezetés jellemző a képek formai oldalára.

A kiállítás a Bercsényi Klubban november 10-től tekinthető meg.

Bachmann Zoltán

JÖVŐ MÉRNÖKE

mozi műsora: a „Fény a re- | t nk.

A freibergi Anna-templom kapuja

egyik massamangzot ki kell mondani!

Végre egy ország, ahol a dohányosok tiszteletben tartják az ellenpártot. A vasúti kocsiknak legalább a fele nemdohányzó. A városi közlekedési eszközökben sem láttunk pöfékelő embert, s a legtöbb étteremben is tilos a füstölés.

Említettem, hogy sok az épen megmaradt épület. Az erfurti dómban és a lipcsei Tamás-templomban — az utóbbiban van Bach sírja — eddig sosem hallott érdekességet figyeltünk meg. (Bizonyára máshol is van ilyen, csak hát nem jártunk mindenütt.) Az említett templomok tengelye kicsi, de észrevehető szögben megtörik, a

c hét a római birodalomban

IV.

lus bankár háza" mind gazda-
tt, hatalmas lakóházak, tele
zaikkal. Majdnem egy teljes
Pompeiben, de így is rengeteg
amit nem tudtunk megnézni.
ltunk a nápolyi Nemzeti Mú-
ly a világ legnagyobb ókori
foglalja magában, hiszen ide
Pompeiben, Herculaneumban,
ált műkincseket: az értékesebb
reskókat, szobrokat, rengeteg
álati tárgyat. A háromemeletes
ömve van ezekkel a remekmű-
mozaikok és falfestmények 6—
ek meg, külön teremben van-
írgyak, külön az ezüst. Rám a
tással mégis a gladiátorok si-
ei voltak. Félelmetes szerszá-
a másnapi kirándulás során
egnéztük az amfiteátrum alatt
mélyen húzódó vadállatketre-
adiátorok öltözőhelyiségeit, a
újra láttam ezeket a fegyve-
ztem, egy lépéssel ismét köze-
ehhez a különös, 2000 év előtti

lulás különben is nagyon érde-
Elmentünk Baiae-ba, a rómaiak
elyére, melynek gyógyító vi-

zét a császárok is gyakran keresték fel, láttuk a Cumae-i sybilla sejtelmes barlangját és az Averno-tavat, amely a mitológia szerint az alvilág bejárata volt, s ahol Orfeusz is alászállt, hogy visszahozza az életbe Euridikét.

Ezután már csak egy napot töltöttünk együtt, Caprin, azon a szigeten, melyről mindenki úgy beszél, mint a csodák csodájáról. Be kell vallanom, nekem bizonyos fokú csalódást okozott, mert bár természeti szépségekben valóban egyedülállóan gazdag, ezeket a szépségeket túlságosan kiaknázzák. Az egész sziget úgy tűnik, mintha a méregdrága luxusszállodák kulisszája volna. Persze szép, csak egy kicsit túlságosan romantikus. No, meg túlságosan gazdag is. A kikötő tele van magányachtokkal, a levegőben magánhelikopterek köröznek, mindenhonnan sugárzik a drágaság. De hát ilyet is kell egyszer látni!

Hazafelé a hajó kicsit meghintáztatott, és ettől nem valami rózsás hangulatban értem partot, de mire hazaértünk, már ismét minden rendben volt. Nem is nagyon maradt idő a rosszullétre gondolni, ugyanis este a kastély pincéjében nagy, kosztümös házibulit tartottunk, melyen római ruhában kellett megjelennünk. A római ruha persze mindenkinek a saját lepedője volt, fejünkre pedig

borostyánból f
annyit nem ne
vány, szemüve
lent, úgy becs
sem tudta, mel
landóan lecsús
dott ahhoz, ho
nem Ádámnak
ban állt maka
győzött, becsa

Reggelig tart
csak a hivatal
olasz kultúrm
és négy vagy ö
igen ünnepély
volt, ahogy a
mindnyájan el
csomagjainkat
pályaudvarra,
nat.

Még egy nap
rosnézésse
gyönyörű épüle
torokban, a cs
apró hídon, élv
gulatát. Mert k
még a nyüzsgó
amely szinte el
pen ez teszi oly
dom. Nekem
Mikor este bes
most már egész
is az egésznap
hanem attól a
háromhetes itá
osztályrészemü

A JÖVŐ M

Bánhelyi Károly

Az MMK anlájában mutatja be az Amatőr Műhely tárlatanyagát. – Grafikai lapokat állított ki Bánhelyi Károly és Dakó Csaba.

-K-: Az Amatőr Műhely az MMK-ban.
Dunaújvárosi Hírlap, 1977. ápr. 15.

Bánhelyi Károly

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1970 FEB 1

SOMOGYI NÉPLAP
Kaposvár

1021

Tizennyolc rajzos boríték

Kamarakiállítás a tervező vállalatnál

Havonta egyszer egy hétre kiállítóteremmé alakul át a Somogy megyei Tanácsi Tervező Vállalat tanácsterme. A vállalat szakszervezete és KISZ-alapszervezete nemcsak a belső munkatársaknak biztosít bemutatkozási lehetőséget. Tervezik, hogy a városban élő képzőművészeket, fotóművészeket is meghívják — ezzel mintegy pótolni igyekeznek Kaposváron a kiállítóhelyiség hiányát.

Bánhelyi Károly fiatal dolgozója a tervező vállalatnak. A pécsi művészeti gimnázium után egyetemet végzett az építészmérnöki karon. Budapesten rendezte első szűkebb körű kiállítását, most pedig nyolc év termésből válogatta ki falra tett grafikáit.

Az indulás termései vannak most is még túlsúlyban, tizennyolc boríték — »kalligrafikus« képekkel. Bánhelyi Károly »szabad« vonalait az érzelmek csapongásai és egyfajta ízlésirány szabja meg. Leginkább csak barna színnel »ír«, ezek között találhatók a legsikerültebbek is; a színes vonalak nem jelentenek továbblépést. A borítékok esetenkénti képi egyensúly felbomlására azt hiszem az szolgálhat magyarázatul, hogy a szerző nem talált megfelelő és elég erejű kiindulópontot, forrást merevül alkalmazott stílusához. Pedig találhatna. Somogyban különösképpen, de helytől függetlenül is a népművészetben. Gondolok a spanyolozásokra. Míg nem érzünk egyfajta biztos talajt alatta, addig bizony lehet alapja kételkedésünknek.

Hogy továbbjut-e Bánhelyi Károly? A »csináltság« látszatát sem akarja kelteni, így könnyen abba a hibába eshet — és esik is —, hogy nem naiv lesz a szó nemes értelmében, hanem — gyenge. Erre int pl. a kockás füzetlapra rajzolt tája.

A tervező vállalat a kamarakiállítással lehetőséget adott a fiatal mérnöknek, hogy magát megmutatva jó irányban fejlődhessen.

H. B.

13.15: Esti mese. 19.25: Reklámmű-sor. 19.30: Üzenet a jóvőből. 19.55: Szünet. 20.00: Tv-híradó. 20.20: Szélnél sebesebben. Magyarul beszélő angol bűnügyi film. II. (befejező) rész. 21.20: A szereposztástól a premierig. 22.00: Tv-híradó, 2. kiadás.

Zágráb

9.00: Magyar nyelvű kulturális panoráma. 9.30: Cigánydallamok. 10.00: Földművelőknek. 10.55: A Jensen család. 11.20: Nagy meséldécske. 11.35: Sebastian az emberek között. 12.05: Az írástudatlanság felszámolása. 16.00: Az »Aranymikrofon« zárórendezvények közvetítése. 18.00: Fizess és halj meg. Amerikai film. 20.35: Rokonok. 21.20: Videofon. 21.35: Sportszemle.

Osztrák tv

15.00: Dzsessz gála. 15.50: A repülő nagyapa. Bábfilm. 17.05: Szájkosár nélkül. 18.30: Zenei kalendárium. 19.00: Tv-híradó. 19.30: Sporthírek. 20.15: Tv-játék. 21.40: Telegaléria (2. rész). 22.20: Tv-híradó.

KOSSUTH RÁDIÓ

6.00: Hírek. 6.10—7.25: Kellemes vasárnapot! 7.25: Múzeumok és kiállítások programja. 7.28: Nagy családok. 7.58: Hallgatóink figyelmébe! 8.00: Hírek. 8.10: Édes anyanyelvünk. 8.15: A Galiba-őrs kalandjai. 8.55: Szivárvány. 10.25: Rádióreklám. 10.30: Vasárnapi koktél. 12.00: Hírek. 12.10: Jó ebédhez szól a nóta... 12.56: Tiszta szívvel. 13.06: Világhírű előadóművészek lemezeiből. 14.49: Olvasmányélményeimről. 15.00: Hírek. 15.07: Pillantás a nagyvilágba! 15.28: A víg özvegy. 15.58: Pálos György emlékezete. 16.58: Hallgatóink figyelmébe! 17.00: Hírek. 17.05: Faluról — falunak muzsikával. 17.50: Költők albuma. 18.05: Dalok — hangszerszólók. 18.28: Bemutatjuk az Akkord együttes új lemezét. 18.58: Hallgatóink figyelmébe! 19.00: Hírek. 19.10: Kosuth rádió, Budapest! 20.44: Az elmúlt hónap slágerei. 21.19: Zeneművészeink reflektorfényben. 22.55: Két ukrán költő. 23.10: Könnyűzene népszerű énekesek és együttesek felvételeiből. 24.00: Hírek. 0.10—0.25: Fibich operáiból.

PETŐFI RÁDIÓ

7.00: Az evangélikus egyház félórája. 7.30: Orgonamuzsika. 8.00: Operakalauz. 9.00: Zenei anyanyelvünk. 9.10: Nem akarod meghallgatni? 9.42: Walter Berry dalestje Salzburgból. 10.26: Patachich Iván: Három darab rézfúvós szextettre. 10.35: Százados szenzációk. 11.05: Kapcsoljuk az esztergomi Petőfi művelődési házat. Kb. 12.45: Operettdalok. 13.10: Malina és a három mackó. 13.45: Időjárás- és vízállásjelentés. 14.00: Táskarádió. 15.00: Mit üzen a Rádió? 15.35: Mit hallunk? 16.00: Hírek. 16.05: Szimfónikus zene. 17.00: Színházi látcső. 17.30: Mikrofon előtt az irodalmi szerkesztő. 17.40: Debussy: Triószonáta. 18.00: Hírek. 18.05: A Magyar Rádió és Te-

ételt hirdet

ikai Vállalat 3. sz. Gyár-
atvolat Vállalattal szembeni

A SOMOGY MEGYEI GABON
ÉS FELDOLGOZÓ VÁLLALAT

fölvételr

Bánhelyi Károly

az 1973-ban alakult Dunaújvárosi Amatőr Műhelynek tagja.

Németh Edit: Ötéves az Amatőr Műhely. Dunaújvárosi Hírlap, 1978. febr. 3.

megírva

Banheyer Tóbiás

orgonakészítő

1.

Viszota Lánchid

56. l.

Csemer Örbán	57 éves	"	"	"	
Csemer Donát	58 éves	"	"	"	"
Oláh József	38 "	"	"	"	"
Danyi Antal id.	55 "	"	"	"	"
Danyi Antal if.	23 "	"	"	"	"
Danyi József	23 "	"	"	"	"
Oláh Jónás	18 éves	"	"	"	
Oláh Rudolf	18 "	—	"	"	

VII. 26

Fin Napszámosok — Kő architekt

		1 óra	2 óra		
Mustó Antal	15 éves	10½	10½	10½	[illegible]
		1 óra		"	
Mankher Géza	"	"	"	"	1[illegible]
		1 óra	2 óra	Föld	
Kormos József	"	"	"	"	
Pupurka Kálmán	"	"	"	"	

~~Oláh Vilmos 16 éves~~ " Kile[illegible]

[illegible]

Bánhegyi Tibor

iparmüvészeti iskola
novendéke 1941.
Haranghy Jenőnél
tanult.
Mikor és hol nüle-
tett?
Mikor végzett?

Iparmüv. főiskola

Szül. Kispest, 1923
márc. 2

Haranghy
grafikc
1942-ben végzett

és sok boldogságot
vánok a fiatal párnak.

Dr. Grandpierre Edit

megirva

Bánhegyi Tibor

grafikus

1948. plakátkiáll.
Nemzeti Szalon-

Ipanniák. cik
1880–1945-
szerk. Szablya
Frischauf F-

MAGYAR RÉGÉSZETI ÉS MŰVÉSZET

M E

a Magyar Régészeti é
január 20-án, szomba
Tudományegyetem Muze
u.3.I.em./ tartandó

Tárgy: Radnóti A.-
hadrend

Az előadást vita köv

Budapest, 19

Bánhegyi Tibor, grafikus, szül.

1923. márc. 2. Kispesten. Az Iparmüvészeti Főiskolán 1942. végzett, Haranghy tanitványa volt.

Bánhegyi Tibor

Az 1971. évi legjobb plakátok alkotóinak nívódíjait az Ernst Múzeumban osztották ki, az oktató-szemléltető kategóriában Miha Nándorral közösen alkotott plakátsorozata lett az első.

Népszabadság, 1972. márc. 29.

Bánhegyi Tibor

„Plakátja" nívódíjat kapott

Magyar Nemzet 1972 március 29
4. old

Balhegyi Tibor, grafikus

Az oktató-nevelő kategóriában
nyert díjak.

— : Vörösdíjak a legjobb plakátokért 8,

Népszabadság, Bp. 1972. március 29.

M.D.K

BÁNHEGYI Tibor grafikus

Résztvesz a Mémes Kessőművész hovetség atomháború ellenes riálisi-tásán

Magyar Nemzet 1960. (XVI.) 273. sz. 4. l
nov. 17

Kézirat

Bánhegyi Tibor grafikus

Művelt Nép, 1953. okt. 10. 31. old.

MDK

Bánhegyi Tibor

Plakátművészeti Kiállitás.Ernst Muzeum 1953.
Kat.

Bánhegyi Tibor

MDK

A néppel tüzön-vizen át, 1949 plakát

Műcsarnok 1955 Képzőművészetünk tíz éve

MDK

Bánhegyi Tibor

4. M. plakát kiáll. 1961. Mücs.

Bánhegyi Tibor

MDK

Dicsőség a Tanácsköztársaságnak!,plakát

Miccsarnok 1959 VII. Magy. Képzőművészeti kiáll.

Bánhegyi Tibor

Boldog ujévet kiván vásárlóinek a Szövetkezeti Bolt, 1959.

Miskolc 1960. Magyar plakát-történeti kiáll.

MDK

Bánhegyi Tibor / 1923- /

Boldog újévet kivan vásárlóinak a Szövetkezeti Bolt. 1959., 70x50, KA

Magyar Plakát-Történeti Kiállitás.
1960. Műcsarnok.Kat. 13.1.

MDK

Bánhegyi Tibor /1923- /

"Boldog ujévet kiván vásárlóinak a Szövetkezeti Bolt". 1959.

Magyar Plakát-Történeti Kiállitás. Bp. 6[illegible]. 1960. 13.1.

Bánhegyi Tibor MDK

Éljen május 1. 1960.

1961. junius 4. Épitők Napja, 1961.

Magyar Nemzeti Galéria 1965. Politikai plakát

Bánhegyi Tibor

Plakát: Hirlapokra, folyóiratokra, szaklapokra
fizessen elő a postahivatalban .
Bp. 1961.
Ábrázolva egy ujságot olvasó férfi és postakürt.

**Az 1961 és 62. évi grafikai plakátok és metszetek. /összeállitotta Munkácsi Piroska /
O.Sz.K. kiadványai Bp. 1965.** 52.1.

Bánhegyi Tibor 1.

Plakátjai:

1. Előzzük meg a baleseteket. Bp. 1961.
   Ábrázolva: Előtérben védőszemüveg, Mögötte félszemén sulyosan sérült fiatal munkás.
2. Előzzük meg a baleseteket. Bp.1962.
   Ábrázolva: Előtérben védőszemüveg. Mögötte félszemén sulyosan sérült fiatal munkás.

Az 1961 és 62. évi grafikai plakátok és metszetek. /összeállitotta: Munkácsi Piroska/ O.Sz.K. kiadványai Bp.1965. 60.l.

Bánhegyi Tibor 2.

Plakátjai:

3. Guritónál a töltést oldalról végezzük.Bp.1962.
   Ábrázolva:Bányász munka közben elővigyázatosság nélkül dolgozik.
4. Helyes anyagmozgatással előzzük meg a baleseteket! Bp. 1962.
   Ábrázolva: Hat kép különböző jellegü anyag helyes mozgatásáról.

Az 1961 és 62. évi grafikai plakátok és metszetek. /összeállitotta: Munkácsi Piroska/ O.Sz.K. kiadványai Bp.1965. 60.1. 61.1.

Bánhegyi Tibor

Plakátjai: 3.

5. Helyes oszlopcsere. Előzzük mega baleseteket! Bp. 1961.
   Ábrázolva: Az oszlopcsere elővigyázatos végrehajtása.
6. Az idomkövek helyes mozgatásával előzzük meg a baleseteket! Bp. 1962.
   Ábrázolva: Három bányász az előirt óvintézkedések betartásával balesetmentesen végzi munkáját.

Az 1961 és 62. évi grafikai plakátok és metszetek. /összeállitotta: Munkácsi Piroska / O.Sz.K. kiadványai Bp. 1965. 61.1.

Bánhegyi Tibor

4.

Plakátjai:

7. Kovácsolás közben az anyag és a szerszám kivágódási irányában tartózkodni tilos! Bp.1962. Ábrázolva: kovácsmühely munkásokkal
8. A rend biztonságosabbá és könnyebbé teszi a munkát!Előzzük meg a baleseteket! Bp. 1962. Ábrázolva:gyárudvaron talicskázó munkás és rendezett formában történő anyagszállitás.

Az 1961 és 62. évi grafikai plakátok és metszetek. /összeállitotta: Munkácsi Piroska /

O.Sz.K. kiadványai Bp. 1965. 61.1.

Bánhegyi Tibor

5.

Plakátjai:

9. Szabályos személyszállitással előzzük meg a baleseteket! Bp.1962.
   Ábrázolása képek magyarázó szöveggel.
10. Tartályban, bunkerben végzett munkával előzzük meg a baleseteket! Bp. 1961.
   Ábrázolása képek magyarázó szöveggel.

Az 1961 és 62. évi grafikai plakátok és metszetek. /összeállitotta: Munkácsi Piroska /

O.Sz.K. kiadványai Bp. 1965. 61.1.

Bánhegyi Tibor

Plakát:
...Építtessen családi házat... Bp.1961.
Ábrázolás: Központban szép kis családi ház.

Az 1961 és 62. évi grafikai plakátok és metszetek. /összeállitotta: Munkácsi Piroska/ O.Sz.K. kiadványai Bp. 1965. 84.l.

Bánhegyi Tibor

1.

Plakát:

1. Budapest Honvédelmi Sportnap az Alkotmány ünnepe tiszteletére. Aug. 20-án... Bp. 1961.
Ábrázolás: A Lánchid felett ejtőernyős, a Dunán katonai motorosok, fent három cirkáló repülőgép.

2. Motorkerékpáros versenyző. Bp.1961./Kép szöveg nélkül/
Ábrázolás: egy versenymotoros a központban.

Az 1961 és 62. évi grafikai plakátok és metszetek. /összeállitotta Munkácsi Piroska / O.Sz.K. kiadványai: Bp. 1965.

89.1.

Bánhegyi Tibor 2.

Plakátjai:

3. Nemzetközi és bajnoki gyorsasági motorverseny.. máj.7-én...a Népligetben...Bp.1961.
Ábrázolás: Előtérben egy motoros versenyző.

4. Vegyél te is részt a Magyar Honvédelmi Sportszövetség összetett honvédelmi versenyén.Bp.1961.
Ábrázolás: Sportruhás fiatalember géppisztollyal és kézigránáttal.

Az 1961 és 62. évi grafikai plakátok és metszetek. /összeállitotta Munkácsi Piroska / O.Sz.K. kiadványai: Bp. 1965.

89.1.

Bánhegyi Tibor 3.

Plakátjai:

5. Vegyél te is részt a Magyar Honvédelmi Sportszövetség összetett honvédelmi versenyén.
Bp. 1962.
Ábrázolás: Sportruhás fiatalember géppisztollyal és kézigránáttal.

Az 1961 és 62. évi grafikai plakátok és metszetek. /összeállitotta Munkácsi Piroska /
O.Sz.K. kiadványai: Bp. 1965. 89.1.

Bánhegyi Tibor

Plakátja:
Ujits! Bp.1962. 84x58 cm.
Ábrázolva: Egy fatörzs előtt álló munkás ujjával a homlokára mutat.

Az 1961 és 62. évi grafikai plakátok és metszetek. / összeállitotta: Munkácsi Piroska / 130 l.
O.Sz.K. kiadványai Bp. 1965.

Bangó Ádám

Vásárhelyi építész, az új evang. templom kivitelező építése 1841-43-ban. A tervelet Gebhardt, negedi építész Ménilette

Kiss Lajos, Vásárhelyi mű-vészélet. Bp. 1957.

Bánhegyi Tibor

Plakátjai:

Épitők napja ... jun.4. Bp. 1961. 68x48 cm.

Ábrázolva: Az épülő modern ház tetején egy fiatal épitőmunkás májusfával.

Az 1961 és 62. évi grafikai plakátok és metszetek / összeállitotta Munkácsi Piroska / 188.1.
O.Sz.K. kiadványai Bp.1965.

Bánhegyi Tibor

Plakátja:
Müanyagfolia hasznositása a korai zöldségtermelésben. Bp.1962. 57x82 cm.
Ábrázolás: Szines képek magyarázó feliratokkal.

Az 1961 és 62. évi grafikai plakátok és metszetek /összeállitotta Munkácsi Piroska/ 152. l.
O.Sz.K. kiadványai Bp.1965.

Bánhegyi Tibor

Plakátjai:

Lakóházunk és környékének tisztasága közös érdekünk! Bp.1962. 66x48 cm.

Ábrázolás: Szépen rendbetartott lakóház lépcsőfeljárója egy lakóval.

Ne szemetelj ... ide dobd a hulladékot! Bp.1961. 24x17.cm.

Ábrázolás: Háttérben városkép, előtérben felnagyitott utcai szemétláda.

Az 1961 és 62. évi grafikai plakátok és metszetek /összeállitotta Munkácsi Piroska/

O.Sz.K. kiadványai Bp.1965. 150.1.

Bánhegyi Tibor

Plakátja:

Kössünk cukorrépatermelési szerződést! Bp.1962.
47x67 cm.

Ábrázolás: Fent naptár, két oldalt cukorrépák, lent a termelés képeken, magyarázó szöveggel.

Az 1961 és 62. évi grafikai plakátok és metszetek /összeállitotta Munkácsi Piroska/ 156.1.
O.Sz.K. kiadványai Bp. 1965.

Bánhegyi Tibor

Plakátja:

Közért nélkülözhetetlen otthonában. Bp.1962.
24x34 cm.

Balról fiatal nő szájához emelt csészével.Jobbról három szines doboz: 1/pörköltkávéval, 2/ teával 3/ kakaóval töltve.

Az 1961 és 62. évi grafikai plakátok és metszetek /összeállitotta: Munkácsi Piroska / 176.l.
O.Sz.K. kiadványai Bp. 1965.

MDK

Bánhegyi Tibor

Plakát kiállitás 1948. N.Szal. képek

MDK

Bánhegyi Tibor, 1923-

Boldog ujévet kiván vásárlóinak a Szövetkezeti Bolt

1885-1960. M.plakát-tört. kiáll. Bucs. 1960.

volság ellenére is emelkedett. a részvevők
Az Universiade sportesemények ér
azon a világ legjobbjai közül is többen ra
részt, hogy igen sok országban a tokiói
készülés állomásának tekintették. Alkalom
lan környezetben, nagyszámú ellenféllel ki
tolóink. Igaz, figyelembe kell venni, hog
csak egyetemi, vagy főiskolás hallgatók ve
eleve kizárja, hogy minden sportágban a
duljanak, mert hiszen nem mindenütt az
iskolai hallgatókra épül ugyanaz a sportá
digi eredményei, a megszerzett 14 arany
helyezések azt bizonyítják, hogy a mag
készülése eredményes volt. Ma és hol
utolsó két napján minden valószínűség
arányeső következik", hiszen a Szovjetur
a legnagyobb győzelmi esélyekkel, a mos
dalokon.

SPORTOLÓ AFRIKA

Immár hagyományos az afrikai népek sporttalálkozója, amelyet évente, mindig más-más afrikai országban rendeznek meg. Az idén Dakarban, a Szenegál Köztársaság fővárosában adtak randevút egymásnak 24 afrikai nemzet sportolói. Kilenc sportágban vetélkedtek egymással az „Afrika legjobb képviselője" címért. Az idén először, már nők is rajthoz álltak. Megjelent a versenyen Brundage, a NOB főtitkára is. A néger atléták elért eredményeikkel bizonyították, hogy nincsenek messze a világ élvonalától. Csaknem minden számban megdöntötték a korábbi kontinens-rekordokat. A 19 éves Kuaz Kone 10,5 másodperccel nyerte a 100 méteres síkfutást. A 400 métert a szenegáli Taku 47,5 másodperccel nyerte. A legjobb magasugró 205 centimétert, a távolugró 7,92 métert ért el. A ghanai Maykela Ahéja versenyen kívül 8 és fél métert ugrott. A nőknél az ugyancsak ghanai Rósa Hart 10,9 másodperccel nyerte a 100 métert. Oklívásban a nigériaiak bizonyultak a legjobbnak. A labdarúgó-döntő, amelyen Szenegál és Tunisz válogatottja mérkőzött, 120 percig tartott, s 1:1 után az aranyérem sorsát 11-es rúgással döntötték el az ellenfelek, így Szenegál győzött 9:4-re.

Az afrikai népek sporttalálkozója figyelmeztet: a jövőben számolni kell az afrikai négersportolókkal is, akik minden bizonnyal a következő olimpiákon már kellemetlen meglepetéseket okoznak majd a világ eddigi legjobbjainak.

Sirokmány Lajos

A női kosárlabdázás mesterei

Utolsó helyen végzett a magyar női kosárlabda-válogatott a messinai hatos tornán, de éppenúgy harmadik is lehetett volna. *Most kérdés, hogy megállja-e helyét női válogatottunk vasárnap nagynevű ellenfelével szemben, akik között ott találjuk a női kosárlabdasport európai hírű mestereit, mint Hubalková, Josková, Mikulasková, Sourková.*

A csehszlovák válogatottnak a tapasztaltság az egyik legfőbb erénye, rutinos, sok nehéz csatában megedzett játékosai a kritikus pillanatokban sem vesztik el a fejüket. *Annak ellenére, hogy a magyar válogatottban is akadnak szép számmal 50—100-szoros válogatottak — a csapatot ezek a játékosok nem tudják mindig magukkal ragadni, sőt, éppen ellenkezőleg, a „nagy nevek" torpannak meg leginkább, vesztik el fejüket.*

Most mégis fogadkoznak a csapat tagjai. Szeretnék bebizonyítani, hogy a messinai tornán megszerzett hatodik helyük csupán a balszerencse számlájára írható. A bizonyításra jó alkalom kínálkozik vasárnap délután a Kisstadionban. *A nemhivatalos visszavágóra Egerben kedden kerül majd sor.*

Kardcsapatunk győzelmei az Universiadén

Porto Alegrében befejezéshez közeledik a világ legjobb főiskolás sportolóinak hagyományos seregszemléje, az Universiade.

Megkezdődött a kardcsapatbajnokság is.

Olaszország—Franciaország 9:7; NSZK—Lengyelország 9:7; Magyarország—Brazília 9:1; Szovjetunió—Franciaország 9:1; NSZK—Brazília 9:1; Magyarország—Lengyelország 9:2.

VASÁRNAPI SPORTMŰSOR

Kajak-kenu: Az országos bajnokság döntői ráckevei Duna-ág, 16 óra.

Kosárlabda: Magyarország—Csehszlovákia nemzetek közötti válogatott mérkőzés, Kisstadion, 18.30 óra.

Labdarúgás: Bp. Honvéd—Pécs, Kispest, 15.30 óra. Egyetértés—Ózd, Soroksár 15.30 óra. Szállítók—Győri MÁV-DAC. Czabán S tér, 15.30 óra.

Motor: A gyorsasági bajnokság negyedik fordulója a Bp. Honvéd rendezésében. Egyben nemzetközi verseny, Népliget 10 óra.

Öttusa: A magyar bajnokság párbajtörvívó száma, Sportcsarnok 9 óra.

A TV MŰSORA SZOMBATON:

15.55: MTK—Tatabányai Bányász labdarúgó-mérkőzés. Közvetítés a Hungária útról, Riporter: Vitray Tamás. — A szünetben: hírek. — 17.55: Ifjúsági kisfilmek. 1. A borneói dzsungel. Angol kisfilm. 2. A tigris. NDK kisfilm. — 18.40: Amit adtál: az élet. Magyar kisfilm. — 18.55: Hétről-hétre . . . 19.10: Kézfogás a Baltikumon át. Szovjet kisfilm. — 19.30: Tv-híradó. — 19.45: Szép álmokat, gyerekek! — 19.55: Kálmán Imre: Csárdáskirálynő. Operett 3 felvonásban. Csak 14 éven felülieknek! A Fővárosi Operettszínház előadása, képfelvételről. — Kb. 23.20: Hírek. Tv-híradó. (ism.)

A TV MŰSORA VASÁRNAP:

9.35: Sündisznócska lovagol. Tv-bábjáték (ism.). — 10.10: Csalavári Csalavér. Bábjáték. Az Állami Bábszínház vendégjátéka a tv stúdiójában, képfelvételről. — 11.00: Badacsonyi képeslap. A Magyar Állami Népi Együttes műsora. Közvetítés Badacsonyból. — 11.40: Bulgária művészete.

Stockholm,
szeptember 7.

(Tudósítónktól.)

A stockholmi magyar követség pénteki esti fogadásán az amerikai *H. Johnson*, a Nemzetközi Súlyemelő Szövetség elnöke körül nagy volt a csoportosulás. Vagy harminc ország csapatvezetője keringett szinte állandóan az elnök körül, s az idős szakember alig győzött válaszolni a kérdésekre:

— *Száz szónak is egy a vége* — mondta Johnson —, **a súlyemelés olyan hét nap előtt áll, amely sokáig emlékezetes lehet a sportág történetében.**

Még meg sem kezdődtek a versenyek, máris nagy re-

1963 SZEP – 7.

1021

Szombat délelőtt

2500 új kabát, 2700 vásárló • Ötvenezren keresték a pontos időt
Új állampolgár • Egy balatoni süllő • Mi történt ma délelőtt Budapesten

Reggel van. 1500 villamos szállítja munkába a csaknem kétmillió pesti embert. Háromezer kalauz kezeli a jegyeket, tessékeli a kocsi belsejébe az utasokat. Az utcán kukák csörömpölnek, tejesüvegek fehérlenek a boltok előtt, megszólalnak a gyárak szirénái, kék köpenyes diáklányok sietnek az iskolába — kezdődik a munka.

Ma délelőtt a Május 1. Ruhagyárban 2500 férfi-, női és gyermekkabátot készítenek... Délig a Lottó Áruházban kétezerhétszázan vásároltak, és a pénztárgépek 650 ezer forint bevételt mutattak...

A tanácselnök szobájában

Dr. Sarlós István, a Fővárosi Tanács végrehajtó bizottságának elnöke reggel 8-kor miniszteri értekezleten vett részt, utána *a XI. kerületi pártbizottság titkárával beszélte meg a kerület gondjait.* Az építési igazgatóság beszámolója után *az új jugoszláv nagykövetet fogadta bemutatkozó látogatáson.*

— Halló, telefonközpont? Mi újság?

— *Csúcsforgalom van! Ön a hétszázötvenezer-egyedik telefonáló.*

— Mit csináltak délelőtt?

— *Kétezer embert ébresztettünk, ötvenezren hívták fel a pontos időt, kilencezren érdeklődtek telefonszámok után, és a különleges felvilágosító szolgálatunknál Móricz Zsigmondról, az Ifjúsági Park nyitvatartásáról, a napi gyümölcsárakról, a Duna vízállásáról kérdezősködtek...*

A 2. sz. Női Klinika szülészeti osztályán megszületett *Fürjes Zoltánka.* Súlya 2 kiló 90 deka; a második gyerek a családban.

A Központi Házasságkötő Teremben felhangzik a boldogító igen: *Baricz László* és *Szakara Erzsébet* fogadott örök hűséget egymásnak, kattan a fényképezőgép, villan a vaku, s a feldíszített taxi már repíti a fiatal házaspárt új otthonába.

A Gellért Szállóba új vendégek érkeztek. Egy nyugatnémet, egy csehszlovák és egy francia csoport.

— Milyen az első benyomásuk Budapestről?

— *Az emberek jólöltözöttek, mintha ünnepnap lenne. Udvariasak, kedvesek... A parkok szépek, rendezettek.*

Mivel foglalkozott a szövetségi kapitány

— Mit csinálnak ma délelőtt a kertészek? — kérdeztük a Fővárosi Kertészet főmérnökétől?

— *Már a sövényeket javítjuk, krizantémokat és árvácskákat ültetünk a nyári virágok helyére. Az avart takarítjuk a Margitszigeten, s a füvet nyírjuk.*

Mással beszél az MLSZ telefonja. Látszik, hogy itt az ősz, megkezdődik a futballidény.

— Halló, Baróti Lajos? Mit csinál ma délelőtt?

— *A Moszkvába induló válogatott keretet állítom össze, s a hétfői edzői értekezletet készítjük elő.*

— Győzünk Moszkvában?

— *Könnyebbet kérdezzen. Mi mindent megteszünk.*

Már hajnal óta fő az ebéd a Csepel Vas- és Fémművek konyhájában.

— A menü: *cukorborsóleves, vagdalthús és burgonyafőzelék.* A mai választék még: *hús- és almaleves, zöldborsó- és cukorborsófőzelék, lecsós kolbász burgonyával, kaszinó rostélyos, paprikás sertéskaraj galuskával, frissen sült sertésborda, rántott sertésszelet... — soroljam még?* — kérdezi a főszakács. Nem, köszönöm. Jó étvágyat a 12 ezer csepeli ebédelőnek!

40 ezer palack bor

A Budafoki Pincegazdaságban már a télre gondolnak. Készül a pezsgő, a bor és a habzóbor.

— Hányadik üveget palackozzák ma délelőtt?

— *Közel járunk a negyvenezerhez* — mondják.

— Ki volt ma délelőtt a legelőzékenyebb Pesten?

— *Azt hiszem, a Kék Duna kiszolgáló személyzete.*

— Miért?

— Egy finn házaspár 11-kor balatoni süllőt rendelt. Egy budapesti vendéglőben sem lehetett kapni. De a Kék Dunások mégis felvették a rendelést. Útra kelt a vállalati kocsi, s *két óra múlva — mikor a házaspár visszatért a városnézésről — az asztalukon párolgott egy 90 dekás balatoni süllő...* Csak az a baj, 15-én már „bevonják a vitorlákat", s téli szállására tér a Mátyás Pince nyári helyisége.

Az új főszerep

A színészek már az őszi szezonra készülnek. *Szakáts Miklóst* a Vígszínházban találtuk. *Thurzó Gábor A hátsó ajtó* című színművének főszerepét próbálja.

— Hánykor kezdte a mai napot?

— *Nyolckor már a rádióban voltam, az Élő világirodalom felvételén. Onnan jöttem ide a színházba* — mondja.

Bánhegyi Tibor grafikusművész rajztáblája fölé hajol. *Délutánra szállítani kell az 1964-es falinaptár tervét. Ma már a negyedik vázlatot készíti. Hajnali négy óta dolgozik.*

Zajlik az élet Pesten. A Körúton száz és száz autó robog, villamosok csengetnek, szirénázik a mentő és a tűzoltó, Jegyzőkönyvet vesz fel a baleseti járőr, a gyárakban forognak az esztergagépek, készülnek a golyóscsapágyak, bútorok. A tervezőintézetekben új házak születnek, a tanácsnál átadják az új lakások kulcsait, az iskolákban betűvetést tanulnak a kisdiákok, s a nyomdákban készül az újság...

Kovács Attila — Kelemen Gábor

Esti Hírlap 5
1963. szeptember 7, szombat

LAPKIADÓ VÁLLALAT
SAJTÓFIGYELŐ SZOLGÁLAT
Budapest, VII. Lenin-krt 9/11.
Telefon: 227-651, 221-285

Független Magyarország
Bánhegyi Tibor 1952 MÁRC. 24.

276

VÁZLATKÖNYV

Bánhegyi Tibor: Rákosi Mátyás a hadifoglyok között

Rákosi Mátyás 60. születésnapján, nyílt kiállításon, a Munkásmozgalmi Intézetben, dokumentumjellegű, megkapó témájú képet látunk. A festmény: Rákosi Mátyást ábrázolja a hadifoglyok közt. Rákosi Mátyás előadást tart, mellette Révai József ül és körülöttük a magyar hadifoglyok, akik számára az új életet hozó jövendő világosodik most meg. A kép festője: Bánhegyi Tibor, hosszas előtanulmányok után fogott hozzá a kompozíció megvalósításához, amelyen hat hónapig dolgozott.

— Rákosi Mátyás alakja — mondja — festői képzeletemmel eggyéforrt, de nemcsak emlékezetből festettem meg, hanem a Munkásmozgalmi Intézettől rendkívül érdekes fényképanyagot kaptam. Az egyik kép: Rákosi Mátyást 1943-ban, a kievi hadifogolytáborban ábrázolja. Ezen a képen nemcsak Rákosi Mátyást tanulmányozhattam, hanem a hadifogolytábor környezetét is, amelyet képemen meg is festettem. Képemen nem harsogó színek érvényesülnek, hanem inkább arra törekedtem, hogy minden egyes figurán szemmelláthatóvá váljon az a nagy élmény, amelyet Rákosi Mátyás szavai a hallgatóban ébresztenek. A hadifogolyhallgatók nem portrék, típusokat akartam megfesteni, akik Rákosi szavai nyomán életük döntő fordulatához érkeztek.

Bp. Bást

Pécs. 10.000 néző

Bp. Bástya: Gell Börzsei, Lantos — — Sándor, Hidegk Kárász.

Pécsi Lokomotiv: Hegyi, Mike — Meggyes, Zombori — Horváth III., Tura, Kocsis, Milosovits, Horváth II.

Fergeteges támadásokkal kezdi a Bástya a mérkőzést. Lábról-lábra száll a labda a piros-fehérek csatárainál, pontosan adogatnak, tervszerű támadásokkal közelítik meg a pécsiek kapuját. A Lokomotiv védelme azonban kitűnően áll a lábon, élén a nagy formában lévő Mikével. Kovácsnak így is bőven van alkalma bebizonyítani, hogy jó formában véd. A 11 percben szögletet ér el a bajnokcsapat, nagy kavarodás támad a pécsi kapu előtt, Szolnok azonban mellé lő.

Az első negyedóra után feljön a hazai csapat. Formás támadásuk Horváth II. lesállása miatt hiúsul meg. A 22. percben Tura félmagas lövése okoz gondot Gellérnek. A 23. percben Palotás sarokra tartó lövését Kovács mesterien tolja ki a léc alól. A 24. percben Milosovits bombáját védi kitűnően Gellér.

A mérkőzés nagyiramú.

A 28. percben Kovács I. szabadrúgása Hidegkútihoz kerül, aki senkitől sem zavarva kapja a labdát, de nagy helyzetben kapu mellé lő. A 31. percben nagyszerű Hidegkúti-lövés száll a kapu fölé. A 37. percben egy pécsi ellentámadás során Horváth II. csak arasszal bombáz a kapu sarka fölé.

A 40. percben Sándor és Hidegkúti adogatja egymásnak a labdát. Hirtelen Szolnok elé játszanak, aki a 11-es pont magasságából azonnal lő.

A labda Kovács kezét érintve, a bal kapufa éléről pattan a hálóba. 1:0-ra vezet a Bástya.

Óriási hajrába kezd a bajnokcsapat. Egymás után zúgnak a lövések Kovács kapujára, illetve mellé és fölé. A 45. percben Szolnok elmegy a védőktől és Hidegkúti elé játszik. Hidegkúti kicselez két védőt, mintegy 17 méterre áll a pécsiek kapujától, mindenki leadást vár tőle.

ő azonban hatalmas bombát küld Kovács kapjára és a labda védhetet-

[illegible] és az első 10 percben fölényben is játszanak, de a Bástya-védelem — élén Börzseivel — mindent ment.

A 11. percben feljön a Bástya. Formás támadás után

Szolnok lövése telibe találja a balkapufát.

A 15. percben Kárász átadását Palotás bombázza mellé.

Most újra kitűnően játszik a bajnokcsapat. Szinte »szeme« van a labdának. A közönség sokszor nyíltszíni tapsban részesíti a Bástya játékosait.

A 22. percben Hidegkúti a félpályáról indul. A pécsi védők mind lemaradnak mögötte. Rácz, a Lokomotiv kapusa is kifut eléje.

Hidegkúti őt is kicselezi, majd mintegy 12 méterről az üres kapu jobbsarka mellé rúg.

A 28. percben Hidegkúti nagyszerűen adja a labdát Palotásnak, Palotás lerázza magáról a védőket.

Rácz ismét kifut, de a középcsatár a kifutó kapus mellett, pontosan a háló közepébe küldi a labdát. 3:0.

Nagy fölényben játszik a Bástya. A 35. percben Hidegkúti lövését Rácz már elérné, de

a befutó Rédei lábáról az ellenkező sarokba pattan a labda. Öngól. 4:0.

A Bástya most már lefékez, feljönnek a pécsiek is, de az eredmény nem változik.

A Bp. Bástya ebben az arányban is megérdemelte a győzelmet, helyenként szemkápráztató játékot mutatott. Különösen Szolnok játszott kitűnően, a mezőny legjobbja volt. Rajta kívül Hidegkúti és Börzsei is minden dicséretet megérdemel.

A pécsiek lelkesen játszottak, jól harcoltak, de a nagyobb tudás előtt meg kellett hajolniok. Egyénileg Mike (amíg játszott), Tura és Horváth II. játszott jól. Szigeti György kitűnően vezette a mérkőzést.

Falvédő

Bán hegyi Tibor:
Szüret,

1963.

Falvédő

Bánhegyi Tibor:
Cserdélet.

1963.

Emblémа

Bem hegyi Tibor:
hegyen mindig
sol ot tőzott,

1963

Csoma jolás

Bánhegyi Tibor: Pantalló szaküzlet,

1963.

Sajtógrafika

Bánhegyi Tibor:
Arany Ypóll, (vcl, ker)

1963-

Ajutucimlle

Bánhegyi Tibor
Gépipari Elektromos
Karbantartó V.

1963 -

Bánhegyi Tibor

Illuntrálta Rehák-Vákonyi:
Játék a versállyal c. könyvét
(anlitva)

Nagyanya 1966 dec. 17 2 old.

Bánhegyi Tibor

Czeglédi István- Bánhegyi Tibor:

"Petőfi emlékünnepély 1949. " 1949.

Magyar Plakát-Történeti Kiállitás. Bp. 1960.
17.1.

Bánhegyi Tibor
kiállítása a Dorottya utcai
kiállítóteremben

Magyar Nemzet 1985. IV. 13.

mdk.

Bánkidi Aladár grafikus plakátja a kiállításon

Floriáin László: Magyar plakátművészeti kiállítás
Magyar Grafika, 1960, 4. sz. 6 sz. 438 l

Bánhidy Andor

az alábbi kiállitáson az
VI-ik díjat nyerte pálya
műveivel

Magyarország. Esti lap.
1941. január 30.
(Nemzetközi idegenforgal-
mi plakát – és fényrép
kiállitás Budapesten.)

9.

5.

Bánhidy Andor

lásd

Szépművészet

1941. 70. l.

(Nemzeteg Ide-
genforgalmi
Plakátművészet
és Tengszépkiál-
litás

Érdeky tudósítás nepszegemek
nepi és tájérdekeszegemek
pokorott propagálására
kiszt polyszátrás
v. dij.

alatti pályázat
v. dij.

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Rothermere-utca 12. III. 2.

Bánhidi Andor

grafikus

Két európai hírű fiatal magyar művész festőiskolát nyitott. Bánhidi Andor és Farkas György Kossuth Lajos-utca 7. sz. alatti műtermükben reklámgrafikát és esti aktot tanítanak.

cód

8 Órai Ujság

1942 jún. 4.

Bánhidy Andor

festő

Vaszary János

tanítványa a Kossuth

Lajos utcában festőis-

kolát nyitott Farkas

Sándor szobrászszal –

Délibáb

1942. 28. sz.

arckeppel –

Vasárnap **5** Z., Antal	☾ Utolsó negyed 9 ó. 33 p.	**Protestáns** Enese **Görög kat.** Atanáz **Görög keleti** Június 22 Özséb pk.
Hétfő **6** Izaiás pr.		**Protestáns** Ézajás **Görög kat.** Lucia **Görög keleti** Június 23 Agrippina
Kedd **7** Cirill, Metód		**Protestáns** Cirill **Görög kat.** Ciriaka **Görög keleti** Június 24 Iván szül.
Szerda **8** Erzséb. kirné		**Protestáns** Teréz **Görög kat.** Prokóp vt. **Görög keleti** Június 25 Febrónia
Csütörtök **9** Veronika sz.	Hivatalban 10 óra	**Protestáns** Lukrécia **Görög kat.** Pankrác pk. **Görög keleti** Június 26 Dávid
Péntek **10** Amália		**Protestáns** Amália **Görög kat.** Leone vt. **Görög keleti** Június 27 Sámson
Szombat **11** I. Pius pápa	Nap kelte 4 ó. 13 p. — Nyugta 19 ó. 57 p.	**Protestáns** Lili **Görög kat.** Eufémia **Görög keleti** Június 28 Cirusz és János

28. hét — 1942 **JÚLIUS** 31 nap

MDK

Bánhidi Andor

Oltalom /gyermekvéd.intézm. falragasz-pályázat/

Kihirdették az Árpádházi B.Margit ... Magyarország.
1942. szept. 30.

Bánhidi Andor

MDK

"Oltalom"

anya- és gyermekvédelmi intézm. falragaszőályázat

Kihirdették az Árpádházi B.Margit műv.pályázat eredményét. esti Magyarország, 1942. szept. 30. 6 l.

Bánhidi Andor, festő grafikus

MDh

1964. szeptember 25-én elhúnyt. Temetése okt. 1-én, a Farkasréti temetőben.

— : Halálozás

11

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1964. szept. 29.

Bánhidi Andor

l.

Szabad Művészet

1949, 224. l.

A moszkvai kiállításra készült grafika felülbírálásával az Ipanművészet Szabadnevezete zsurje művészeti premiumot ~~ítélt~~ ítélt neki

Művészeti Tanácsás a Nehnevezet

Tájkép.

Fa, olaj, 36×45 cm.

Maszlaghy: Az esztergomi érseki képtár. Új Magyar Sion, VII., 1876., 112—113. l. — Maszlaghy II., 279. szám. — Gerevich: Az Újság 1916. júl. 20., 4. lap. — Gerevich: A prímási képtár külföldi mesterei. Vasárnapi Újság, 1916., 825. l. — Gerevich PA, 250. l.

RAHL, CARL (osztrák festő, 1812—1865)

Krisztus a keresztfán

Vászon, olaj, 250×171 cm.

Jelezve lent jobbra: Rahl.

Maszlaghy II., 457. szám. — Gerevich: Az Újság 1916. júl. 20., 4. lap. — Gerevich PA, 249. l. — Rónay, Maria: Die Schätze des Christlichen Museums in Esztergom. A Műgyüjtő, V., 1931., 8. l.

RANFTL, JOHANN MATHIAS (osztrák festő, 1805—1854)

Kislány kutyával

Fa, olaj, 35×31 cm.

Jelezve lent jobbra: Ranftl 1850.

Maszlaghy: Az esztergomi érseki képtár. Új Magyar Sion, VII., 1876., 112. l. — Maszlaghy II., 271. szám. — Gerevich PA, 250. l.

REULING, CARL LUDWIG (német festő, működött 1757—1775. között)

A szentgotthárdi csata (157. kép)

Vászon, olaj, 72×116 cm.

Negatív

Lilahi István Hegedűsné

Bánhidi Andor: (Béke..)

Freskó-részletek

5 felv.

Bánhidi Andor grafikus.

Munkácsy-dij 1952. III.

Szab. Nép. 1952. 80. sz. ápr. 4. 10. l.

Bánhidi Andor grafikusmüvész

"Az ötéves terv kiállitására készitett "Békeharc" c. müvéért a Munkácsy-dij III. fokozatát kapta, -közli a lap: "Müvészeti dijak kiosztása" cimmel.

Irodalmi Ujság, Bp. 1952. márc.-27.- ápr. 1o. III. évf. 8. sz.

MDK

Bánhidi Andor és Cziglényi Ádám

Puskin-bélyeger tervei

Hirek. Szabad Müvészet 1949 III.évf. 6.sz. 269.o.

M.D.K.

Bánhidy Andor

Puskin-fakszimile bélyeg terve / Puskin születésének 150 évf. / 1949

Iránytü a bélyegek világában, Bp. 1964. 89. l.

Bánhidy Andor M.D.F.

Puskin születésének 1!o. évfordulója alkalmábaól kibocsátott emlékbélyeg terve. 1949. repr.

Pálmai László: A magyar bélyegek monográfiája.
Bp. 1967. 298-299.1.

MDK.

Bánhidi Andor

Pogány Ö.G.cikke

Müvészet 1964 dec.p.39-4o.

MDK.

Bánhidi Andor

Pogány Ö.G.cikke

Művészet 1964 dec.p.39-40.

Bánhidi Andor.
festőművész

A Magyar Képzőművészek és Iparművészek elnökségének javaslata alapján a népművelési miniszter a Képzőművészeti Alap vezetőségi tagjává nevezte ki.

Magyar Nemzet, 1952. Jún. 13.

Bánhidi Andor

Plakátja:
Éljen Április 4. hazánk felszabadulásának évfordulója! Bp.1961. 70x48 cm.
Ábrázolás: Fiatal munkás egyik kezében vörös és nemzetiszinü lobogó,másik kezében békegalamb.

Az 1961 és 62. évi grafikai plakátok és metszetek. /összeállitotta: Munkácsi Piroska / 124.1.
O.Sz.K. kiadványai Bp. 1965.

Bánhidi Andor, grafikusművész

A világnézeti szilárdság és forradalmi lendület a művészetnek is hatalmas motorja. Bortnyik Sándor és Konecsni György vezetésével rangos művészek egész sorának – Bánhidi Andor, Gábor Pál és még többen – kiemelkedő plakátjai az új magyar ~~plakátjai~~ politikai plakátművészet mérföldköveivé váltak.

Brestyánszky Ilona: Kornuk politikai plakátjai.
Békés Megyei Népújság, 1982. nov. 27.

Bánhidy Andor

Tóth Menyhért volldnása

Forrás 1983/9

Bánkúti István
Kiállítás a Dorottya utcai
kiállítóteremben

Magyar Nemzet 1985. IV. 13.

Bánhidi Andor

Plakát:
Éljen május 1. Bp. 1962.
Ábrázolva: három ökölbeszoritott kéz, egy fehér
és két szinesbörü.

Az 1961 és 62. évi grafikai plakátok és metszetek. /Összeállitotta: Munkácsi Piroska/
O.Sz.K. kiadványai Bp. 1965. 54.l.

MDK.

Bánhidi Andor

Plakátjairól kritika

Pestmegyei Hirlap 1965 szept.7.

MDK.

Bánhidi Andor

Kritika plakátjairól

Keletmagyarország 1965 szept.21.

MDK

Bánhidi Andor

Plakátterveiről

Müvészet 1965 nov.lap-

M.D.K.

Bánkiai tudor
grafikus

A felszabadulás utáni évek
plakátjain dolgozott. „Nyugatnémet
felfegyverzés 1954" című plakátja

Kiss Sándor: A magyar politikai plakátművészet
Művészet, 1963. július - 21 lap

Kiszimi

Békéhan.
(Benihidi Andor grafikája)

Izód. Nyíry, 1952. apr. 10. 8. old.

MDK

Munkácsy dijat kaptak. II_I.

Bánhidi Andor grafikus

Szabad Nép 1952. ápr. 4.

mdk.

Bánlidi Andor festőm.

Csertetőn e. festménye

Kép a 17. lapon

Gogolák Lajos: Két képzőművészeti kiállítás.

Képművelés 1954. 1. évf 1. sz. 16-18 l.

MDK

Bánhidi Andor

Szabad Művészet, 1950. 159. l.

/A Művészeti Dolgozók Szakszervezete./

Bánhidi András grafikus

Szabad Művészet, 1949

III. évf. 6. sz. 269. o. Hírek.

Puskin bélyegsorozat.

Bánhidi Andor

Szabad Művészet, 1979

III. évf. 5. sz. 224. o. Az Iparművészek Szövetségének közleménye.

Kőrinn

Bánhidi Andor

Prod. Ujság, 1952. apr. 10. 8. old.

MDK.

Bánhidi Andor

Megemlékezés a müvészről a Képzőművészeti Főiskola évnyitóján

Népszabadság 1964.X.6. lap-

MPk.

Bánhidi Andor

Rövid megemlékezés a müvészről

Magyar Nemzet 1964.X.6. lap -

Bánkúti Andor

Meghalt 1963-66 között

Nógrád 1966 IV. 8

Bánhidy Andor

vezette reklámgrafikai szakon nyert oklevelét Ágotha Margit 1963-ban.

Barbély László: Városi gyűjtemény, Miskolci képtár, Miskolc, 1971 58 l

11 l

MDK

Bánhidi Andor, festő

Bencze Gyula beszédében megemlékezett a főiskola nemrég elhúnyt tanárásról, Bánhidi Andorról.

=: Tanévnyitó a Képzőművészeti főiskolán 8.

NÉPSZABADSÁG, Sp. 1964. okt. 6.

Fénykép

Magyar Foto: BT 21210/2 Hegedűsné

Bánhidi Andor: II. Rákóczi Ferenc fogadja
Nagy Péter követeit

Olaj

Jelz. j.o.: „Bánhidi 1952"

1952.

Neg. van

Fénykép

Magyar Foto: ZÖ 31222/16 Hegedűszó

Bánhidi Andor: Cserlelőn

Olaj

Jelz. b.o.: „Bánhidi"

1953. XII. 22.

Neg. van

Bánhidi Andor festő

M.O.H.

a IV. képzőművészeti kiállításon kiállított képe említve:

Rédő F. IV. Magyar Képzőművészeti Kiállítás Művészet. Ed. 1954 1 n. 165

Bánhidi Andor
grafikus

Nyugatnémet felfogyverzés ellen
műve.

Lehőcz Mária: A magyar plakát útja 28 l.
Művészet, 1961. február

Bánhidi Andor

Repr.: Bányászok, adjatok szenet. – Plakát.

Forradalmi magyar képzőművészet.
Bauer Zoltán

Utunk, Kolozsvár
1968. okt. 30.

MDK

Bánhidi Andor /1910-/

Egységben az erő 1954., 100x70 MH

Nyugatnémet felfegyverzés 1954., 98x67.5 MH

Kössünk cukorrépa termelési szerződést é.n., 84x58 MH

Magyar Plakát-Történeti Kiállítás.
1960. Műcsarnok. Kat. 13.1.

MDK

Bánhidi Andor - Mészáros Andras /1922-/

Szakszervezeti Világszövetség 1949., 100x69
MH

Magyar Plakát-Történeti Kiállitás.
1960. Műcsarnok. Kat. 13.1.

MDK

Bánhidi Andor / 1910- /

Nyaraljunk és üdüljünk hazánk földjén 1940., 95x63, OSZK.109

Balaton é.n., 95x63 MNG 60.46

Vár a Magyar Vidék 1942-43., 95x61.5 MH

Magyar Plakát-Történeti Kiállitás. 1960. Műcsarnok.Kat. 13.1.

MDK

Bánhidi Andor

Nyugatnémet felfegyverzés.1954
című plakát repr.

Magyar Plakát-Történeti Kiállitás.1960.
Műcsarnok. Kat.

MDK

Bánhidi Andor /:1910-/

Megvédjük a békét 1949., 82x56.5 MH

Béke plakát és ötéves terv grafikai kiállitas
1952., 84x58 MH

Magyar Plakát-Történeti Kiállitas.
1960. Műcsarnok. Kat. 13.1.

MDK

Bánhidi Andor,
a Szöv. Fegyelmi Bíróság tagja.

Magy. Képzőmüv. és Iparmüv. Szöv. közgyül.-nek 2. napja
MN. 1952 V. 27. - V. l. (5)

Ambidi Andor.

festőművész

A III. Magyar Képzőművészeti kiállításra „I. Péter követei II. Rákóczi Ferencnél" c. festményével szerepelt. (unlétsel)

Magyar Nemzet, 1952. dec. 11.

Bánhidi Andor.

A Magyar Képzőművészek és Iparművészek Szövetségének 1952. évi közgyűlésén az új tiszteletbeli fegyelmi bíróság pótlagjának választották.

Független Magyarország, 1952. máj. 26.

Bánhidi [ ], grafikus

Elemezve: „Éljen a Magyar Dolgozók Pártja II. kongresszusa...(stb)" c. plakátja.

Rényi Péter: Politikai plakátok, politikai periódusok 1–6. s.

KRITIKA, Bp. 1970. május VIII/5.

Bánhidy Andor

tanitványa a Képzőművészeti Főiskolán Ágotha Margit.

Solymár István: Mai magyar rajzművészet, Budapest, 1972. 1 l.

Bánlaki Andor.

A Magyar Képzőművészek és Iparművészek Szövetségének évi közgyűlésén az új tiszteletbeli választmány tagjának választották.

Népszava, 1952. május 24.

Bánhidy Andor MDK

Uj Világ,1949 plakát

Mücsarnok 1955 Képzőművészetünk tiz éve

Bánhidi Ändor

MDK

grafikus

A Magyar Képzőművészek és Iparművészek Szövetsége grafikus bizottságának tagja lett.

Műterem 1958 I. évf. 11. sz. 9.o.

Bánhidi Andor MDK

Béke plakát és ötéves terv grafikai kiállitás,1952

Egységben az erő,1954

Nyugatnémet felfegyverzés, 1954.

Kössünk cukorrépa termelési szerződést, é.n.

Mücsarnok 1960.Magyar plakát-történeti kiáll.

Bánhidi Andor MDK

Nyaraljunk és üdüljünk hazánk földjén, 194o.

Balaton, é.n.

Vár a Magyar Vidék, 1942-43

Megvédjük a békét, 1949.

Mücsarnok 196o.Magyar plakát-történeti kiáll.

Bánhidi Andor MDK

Nyugatnémet felfegyverzés, repr.

Miscarnok 1960. Magyar plakát-történeti kiáll.

Bánlaky Andor
festő

A Képzőművészeti Főiskola Sorsai
Vilma mestere Bánlaky Andor volt.

-----: Kiállitási naptár:
Művészet, 1974.február - 48.oldal

Bánkidi Andor

Résztvesz a kiállításon

Jubileumi Plakátkiállítás
Bp. Szépműv. Múz. 1975.

Bánhidi Andor
grafikus

Méltatás

— Kiállítási naptár,
Művészet, 1975. március - 49 oldal

Bánhidi Andor

1975. máj. 1. alkalmából rendezett nemzetközi plakát-kiállításon Bp-en szerepelt műve.

Népszava, 1975. ápr. 29. 103. erf. 99 sz. 3 p.

Bánhidy A.

Professor Magyar Képzőművészeti Főiskola, ~~Nép~~ Bp. Népköztársaság u. 69-71. Grafikus

International Directory of Arts. 8th Ed. 1965/1966. I. /Ed.: H. Rauschenbusch/, Berlin, é.n. Deutsche Zentraldruckerei AG. 1004 l., ill., 570 l.

A. Bánhidy

Professor a Magyar Képző művészeti Főiskola grafikai osztályán.

I. International Directory of Arts. 8th Ed. 1965/1966 /Ed.: H. Rauschenbusch/, Berlin, é.n. Deutsche Zentraldruckerei AG. 1004 l., ill., Ü22.1.

Bánhidi Andor

Festő, grafikus; a Képzőművészeti Főiskola volt tanára; elhunyt 1964-ben.

Prominent Hungarians Home and Abroad, Fekete Mihály,
München, 1966. 334 l 26 l.

megirva

Bánhidi Andor

grafikus

l. V dij az alabbi [illegible]

Magy. Iparm

1941. 12. l.

17. l. Rögzítve

Mihalik Sandor

Az idegenforgalmi plakatok és fenyzepek

téki összegen felül, még
telést jelentett be, melyet
ték időközi kamatai fejében
nevezett vállalkozó részére
ok tényleg nem lettek kifi-
térek arra nézve, hogy Ki-
szére a biztositéki összeg
m-e ? Ez esetben a kultur-
zésemre álló összeg teljes
ádig Béla kir. mérnök ré-
at fejében 200 koronát ki-
nódomban.

február 24.

főispán.

Füssy-nyomda Torda

deturpato e

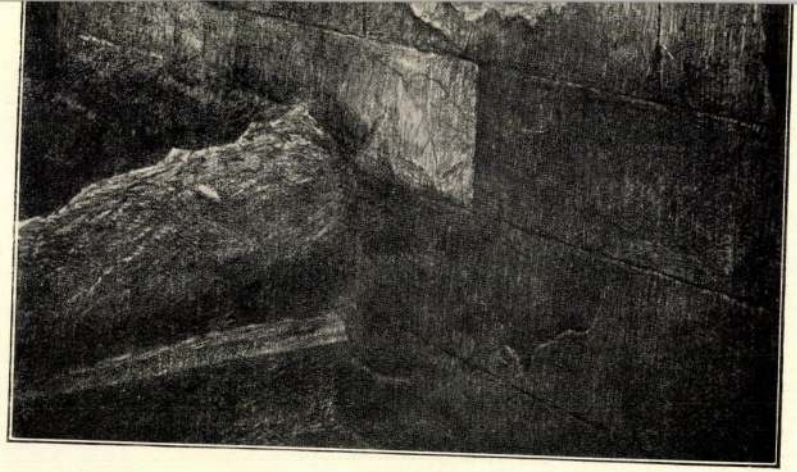

Il più antico dei quattro templi dell'Argentina.
(Disegno di Pio Bottoni.)

Bánhidi ~~Tibor~~ Aidor

ijzarművén

Szabad Művészet

1949. 171 l.

ápr. 27

ST WASMUTH

RLAG, ARCHITEKTURBUCHHANDLUN
D KUNSTANSTALTEN A.-G.

ZAHLSTELLEN FÜR:

Deutschland: Deutsche Bank (Conto-Centrale in Berlin)
Oesterreich: Wien: k. k. Postsparkasse, Clearing-Conto 80
Ungarn: Budapest: K. ung. Postsparkasse, Clearing-Conto

BERLIN W. 8, den .....
Markgrafen-Strasse 35

BERLIN, Datum des Poststempel

geehrter Herr!

Bánhidi Andor

Czigleny Ádám

sorabb Puskin belyegek

l. Szabad Művészet

1949 - 269 l.

A Puskin belyeg -

sorozatot es emlék -

belyeget ~~Czigleny~~ terveit

vel együtt

Mészítette -

GILICZE JÁNOS ÉS TSA nemzetközi szállítmányozási, fuvarozási és beraktározási vállalat
BUDAPEST, VII., DEMBINSZKY-UTCA 4 / TELEFON:

Dr Szentiványi Gyula
urnak

Budapest.

Bánhidi Andor

terveste az 1 frtos
Puskin-bélyeget.

Munkás Bélyeggyűjtő
1949. jun. 1.

Meghivó

1949. március hó 8-án, kedden délután 5 órakor
a Pedagógus Szakszervezet kulturtermében
(IV., Muzeum-utca 17)

„Nemzetközi Nőnap"

ünnepére.

Szónok: **dr. Nagy Tamásné**

A nagygyűlést üdvözli: a MDP Központi Vezetősége
és az ifjúság

Magyar Nők
Demokratikus Szövetsége

PEDAGÓGUSOK SZABAD SZAK

Bánhidi Andor

Képzőm. főrök. kiáll
1937.
I alakrajz.
Tanár: Varga N. Lajos

MDK

Bánhidi Andor

Megkazdte müködését a Képzőmüv.Alap. Magyar Nemzet,
1952. jun. 13.

Fénykép. Milgné

Mieczarnok

Bánhidi Andor: II. Rákóczi Ferenc fogadja Nagy Péter követét. 1952.

Jelz. BÁNHIDI. 1952

Festmény

Vegetáció nincs.

Palli

Fényhép

Képrőműrészek Szövetsége

Bánkidi Andor: Rákóczi fogadja Nagy Péter Körelcil /III. Magyar Vép. Kiall/

Jel.: Bánkidi

Olajf.

Fotó: Petrás J.

Neg. van

BÁNHIDI ANDOR

II.Rákóczi Ferenc fogadja Nagy Péter követeit.

III.Magyar képzőművészeti kiáll.kat. Műcsarnok 1952.dec-1953.márc.

Bánkidi Andor, grafikusművész

a Képzőművészek, Iparművészek és Művészeti Dolgozók Szakszervezetének területén is megkezdődnek a szakszervezeti választások. – Eddig a szervezési és mozgósítási teendőket többnyire az úgynevezett szakmai bizottságok végezték. Ennek a szakmai bizottságnak tagja volt a művész is.

Gross Sándor: Útravaló.
Szocialista Művészetért, 1980. a/r.

Bánlidi Andor grafikusművész

Bükkösi Gábor festő és grafikusművész alezredes 1959-1965 között a Képzőművészeti Főiskola grafikai tanszékén tanársegéd volt. A grafikában Koncsics György és Bánlidi Andor voltak a művész példaképei.

K.L.: Látogatóban Bükkösi Gáborral. a katonaművész vallja. Néphadsereg, 1980. jún. 28.

BÁNHIDY Aladár

M.D.K.

1930-ban nagybányán a Szépművészeti iskola tagja

Réti: Nagybánya.... Bp. 1954. 340.l.

Bánhidi Andor

Kepr:

"Nyugatnémet felfegyverzés" 1954.

Magyar Plakát-Történeti Kiállitás. Bp. 1960.

54. kép.

MDK

Bánhidi Andor

Béke plakát és ötéves terv grafikai kiállitás

Egységben az erő

Nyugatnémet felfegyverzés

Kössünk cukorrépa termelési szerződést

. . . .

1885-1960. M.plakát-tört. kiáll. Mücs. 1960.

MDK

Szikra János festő

Sz.J. kiáll. Fényes A.terem. 196o. okt.

MEK

Bánhidi Andor, 191o--

Nyaraljunk és üdüljünk hazánk földján

Balaton

Vár a Magyar Vidék

Megvédjük a békét

1883-19Co. M.plakát-tört. kiáll. Műcs. 196o.

---1910---

Bánhidi Andor - Mészárs András MDK

Szakszervezeti Világszövetség, 1949.

Műcsarnok 1960. Magyar plakát-történeti kiáll.

MDK

Bánhidi Andor - Mészáros András

Szakszervezeti Világszövetség

1885-1960. M. plakát-tört. kiáll. Mücs. 1960.

MDK

Bánhidi Andor /1910- /

"Nyaraljunk és üdüljünk hazánk földjén" 1940.

"Balaton" é.n.

""Vár a Magyar Vidék" 1942-43

"Megvédjük a békét" 1949.

"Béke plakát és ötéves terv grafikai kiállitás" 1952.

Magyar Plakát-Történeti Kiállitás. Bp. 6[illegible]. 1960. 13.1.

Bánhidi Andor

MDK

és Mészáros András:

"Szakszervezeti Világszövetség" 1949.

Magyar Plakát-Történeti Kiállitás. Bp. 6444/ 1961. 1960.
13.1.

MDK

Bánhidi Andor /1910-/

"Egységben az erő" 1954

"Nyugatnémet felfegyverzés" 1954.

"Kössünk cukorrépa termelési szerződést" é.n.

Magyar Plakát-Történeti Kiállitás. Bp. 6[illegible]. 1960.
13.1.

Bánhidi Andor : II. Rákóczi Ferenc fogadja Nagy Péter követeit

Burghardt Rezső : Virágcsendélet

Bánhidi Andor MDK

II.Rákóczi Ferenc fogadja Nagy Péter követeit,repr.

Mücsarnok o952/53 III. Magy. Képzőm. Kiáll.

Bánhidi Andor MDK

II. Rákóczi Ferenc fogadja Nagy Péter követeit, olf.

Mücsarnok 1952-53 III. Magy. Képzőm. Kiáll.

MDK

Bánhidi Andor, festö

II. Rákóczi Ferenc fogadja Nagy Péter követeit. Olajf.

/Mücsarnok?/

III. Képzömüv.kiáll. 1952 dec. 1953.márc. Kat. 5.1.

Bánhidy Andor

MDK

Nem, 1955 plakát

Műcsarnok 1955 Képzőművészetünk tiz éve

MDK

Bánhidy Andor

Uj Világ 1949 plakát Műv.t.

Képzőművészetünk tiz éve.Műcsarnok.
Kiállitott művek jegyzéke. 21.l.

Bánhidy Andor MDK

Szakszervezetek II. kongresszusa 1949 plakát

Mücsarnok 1953 Képzőművészetünk tiz éve

MDK

Bánhidy Andor

Szakszervezetek
II.kongresszusa 1949 plakat Műv.t.

Képzőművészetünk tiz éve.Műcsarnok.
Kiállitott művek jegyzéke. 23.1.

MDK

Bánhidy Andor

Nem 1955 plakát Műv.t.

Képzőművészetünk tíz éve. Műcsarnok.
Kiállított művek jegyzéke. 23.1.

Bánhidi Andor

MDK

Tanulmány, olf.

Mücsarnok 1954 V. Magy. Képzőm. Kiáll.

MDK

Bánkidi Andor, festö

Tanulmány. Olf.

Mücs. V.M.Képzm.Kiáll. 1954.dec.-1955. ja/n. Ka/t. il.

MDK

Bánhidi Andor, festö

Csertetön. Olaj.
Veronyezs. Tempera.

Mücs.-IV.M.Képz.Kiáll. 1954.jan.-febr. Kat. 5.l.

Bánhidi Andor MDK

Csertetőn, olf.

Voronyezs, temp.

Műcsarnok 1953 IV. Magy. Képzőm. Kiáll.

Bánti di Andor

Nyugatnémet felfegyverzés (1954)

c. plakátja szerepel a
politikai plakát kiállításban
a Nemzeti galériában (szerző)

Népművelés 1965 X.n. 35 old.

Bánhidi Andor M.D.K.

Müve a " Politiakai plakátok 1945-65" c. kiállitáson

Május 1-i palkát

V.A.: Történelem a plakátokon

Vas Népe 1965. szept. 12

Bánkúti Andor

A „Politikai plakátok 1945-1965" ki-
állításon szereplő munkáiról.

Fejér megyei Hírlap 1965. szept. 5.
Történelem a plakátokon. Varga Aranka.

Bánhidi Andor M.D.K.

Müvei a plakátkiállításon

Májsus I-i plakát

Varga Aranka: Történelem a plakátokon

Csongrádmegyei Hirlap 1965. szept. 9.

M.D.Y

Bánhidi Andor

grafikus

17 „Nyugat - német felfegyverzés"
amű plakát alkotója.

Gerelyes Ede: Politikai plakát hi állítás
Művészet, 1965. november - 22 lap.

MDK

Bánhidi Andor

4. M. plakát kiáll. Miles. 1961.

Bánhidi festőművész-brigád.

Az Ötéves-terv-kiállítás részére készülő képen dolgozik, mely a béke-tábor eszméjét ábrázolja.

Világosság, 1951. aug. 14.

MDK

Bánhidi Andor

Nyilas terror, o.temp.

Partizáneskü, o.

M. képzőművészek a fasizmus ellen, N. Gal. 1965.

Bánhidi Andor MDK

Megvédjük a békét plakát:

Nyugatnémet felfegyverzés

M. képzőművészek a fasizmus ellen.

M.Gal. 1965.

Bánhidi Andor

Megvédjük a békét!... 1949

Éljen a Magyar Dolgozók Pártja II. Kongresszusa, 1951.

Nyugatnémet felfegyverzés, 1954

Magyar Nemzeti Galéria 1965. Politikai plakát

Bánhidi Andor MDK

Éljen április 4. 1958

Éljen május 1. 1961

Magyar Nemzeti Galéria 1965. Politikai plakát

Bánhidi Andor, festő, szül. 1910. aug. 22. Szatmáron. 1933-36. a Képzőművészeti Főiskolán Kandó és Baranszky növendéke volt.

|: J. H. :|

M.D.K.

Bánhidy Andor

"Munkásfej" c. képének repr.-ját bemutatja a lap, amelyet a művész a "Tehetségavatás" c. felhivásra küldött be. Herman Lipót, mint a zsüri egyik művésztagja ajánlja a pályamüvet "Erőteljesen lapidáris, frappáns hatásu" megjegyzéssel.

Szinházi Élet. Bp. 1932. juni 19-25. XXII. évf. 26. sz. 69. lap.

.

Bánhidi Andor

IV. éves

60P pótalomdíj

1932/33

Ferképzőmfoiskővk 27.l.

Bánhidy András

1929/30 – 1932/33 – 1935

Természettudományi kar

66. l.

KÜLFÖLDI SAJTÓSZOLGÁLAT
FIGYELŐSZOLGÁLATA
Budapest, VI., Dalszínház-u. 1.
Telefon 227-651, 227-488.
(MAGYAR NEMZET 1951 AUG. 15
Bánhidi Andor.
276

Hatalmas méretű festmények, művészi dokumentációs anyag szemlélteti az Ötéves Tervkiállításon barátaink eredményeit és segítő kezük hatását

A Műcsarnok termeiben már javában folyik a szombaton megnyíló Ötéves Tervkiállítás óriási anyagának elrendezése. Szünet nélkül szállítják a műtermekből a dekorációs anyagok tömegét, a művészi festményeket, képeket, fotókat, táblázatokat, tervgazdálkodásunk alkotásainak már meglévő, vagy megvalósulás előtt álló létesítményeinek modelljeit. Szeptember 30-ig lesz nyitva a kiállítás és százezrek fogják megtekinteni ez idő alatt dolgozó népünk nagy békeművének dokumentumait. A kiállítás keretében megismerhetjük majd a hatalmas Szovjetúnió és a szomszédos népi demokráciák tervgazdálkodásának impozáns eredményeit is, és a felsorakoztatott adatok szemléltetik, hogyan segítette a Szovjetúnió és a népi demokráciák baráti keze a mi három- és ötéves tervünk sikeres végrehajtását.

A Városligetben, a Nemzeti Vásár Petőfi-csarnokában készülnek a Szovjetúnió és a népi demokráciák tervgazdálkodását és a nekünk nyujtott segítséget kifejező, hatalmas méretű festmények. Azonnal szembetűnik egy

84 négyzetméter

nagyságú festmény, amely a maga mozgalmas cselekményével, a képen felsorakozó embertömeggel fejezi ki Sztálin szállóigévé vált mondatának igazságát: „A béke fennmarad és tartós lesz, ha a világ népei kezükbe veszik a béke megőrzésének ügyét..." Az óriási méretű festményt Bánhidi Andor festőművész tervezte és festi. Több mint 120 alak jelképezi a képen a világ valamennyi népét. Jobboldalt a békefelhívást írják alá a dolgozók, feletttük a nehézipart szimbolizáló óriási gyárak és gépek láthatók. Kissé balra, egy óriási felhőkarcoló jelképezi a moszkvai hatalmas arányú békeépítkezéseket. Középen egy nő magasra tartott kezéből röppen fel széttárt szárnyakkal a Béke fehér galambja. A kép baloldalán egy mérnök mutatja a körülötte állóknak a Davidov-féle természetátalakító terv rajzait. A nagy szovjet vízierőművek, a mezőgazdasági gépek, a kombájnok utalnak a szovjet mezőgazdaság élenjáró színvonalára. Ez az óriási festmény takarja majd a Műcsarnok első, nagy termének a bejárattal szemközti falát és előtte helyezik el Lenin, Sztálin és Rákosi Mátyás szobrait.

Ugyanitt készül a Szovjetúnió és a népi demokráciák 9×5 méter nagyságú térképe, amely feltünteti ezeknek az országoknak

nagy békealkotásait,

amelyeknek létrejötte a mi Ötéves Tervünk sikeres teljesítését is előmozdítja. Székely János grafikus vezetésével folyik az impozáns térkép festése. A Szovjetúnió térképén megelevenedik a Volga—Don-csatorna, látjuk majd a sztálingrádi, kujbisevi, cimljanszki és a többi vízierőműveket, a Sztálingrád—Szaratov—Asztrahán háromszöghen létesülő óriási öntözőrendszert, a Rosztovtól északra, valamint a Dnyeper partján épülő öntöző berendezéseket.

A lengyel hatéves tervben épülő két hatalmas nehézipari kombinátot, a nova-hutai és a czenstohowhi kombinátokat is láthatjuk. Az előbbi évenként 1.5 millió, az ujóbbi 1.1 millió tonna acélt fog termelni. Érzékelteti a térkép a lengyel hatéves tervben épülő 294 kulcs jelentőségü és 727 középipari objektum jelentőségét és bemutatja a nagy munkás-lakótelepeket.

Csehszlovákia nagy békeművei közül kiemeli a térkép a Pozsony és Komárom között, a Csallóköz öntözésére épülő vízierőművet, a Kassa környékén épülő, 120.000 dolgozót foglalkoztató és

évi 1 millió tonna

termelésre méretezett kohászati kombinátot.

Románia térképén a tizéves terv során épülő 13 villanyerőmű és 24 vízierőmű perspektivája kel életre. A villamositási terv csúcsa a Bisztrica folyón épülő stejari nagy vízierőmű, amelyet Leninről neveznek el. Feltünteti a térkép a Novodarja környékén épülő duna—fekete-tengeri csatornát, amely Dobrudzsa környékét változtatja majd gazdag termőföldekké.

Az egész falat betöltő térképfestmény Bulgária békealkotásait is élénk varázsolja. Látjuk Dimitrovgrádot, az ott épülő, Sztálinról elnevezett vegyiternékgyárat, a „Marica" villamoserőművet, amelynek üzembehelyezésével a bolgár falvak 65 százaléka jut fényhez. Pillantást vethetünk a Szófia mellett épülő Sztálin-gát fantasztikus arányú építkezéseire. Három vízierőmű létesül ezen a vidéken és a 670 millió köbméter vizet tároló mesterséges tóból kivezető öntözőcsatornák 57.400 hektár földet tesznek termékennyé.

Gönczi Tibor és Fejes Gyula művészbrigádja az utolsó ecsetvonásokat végzi azon a 15×5 méter nagyságú festményen, amely mezőgazdaságunk fejlődését és az ehhez nyujtott mérhetetlen értékű

szovjet támogatást

tükrözi. A kép központjában találkozunk a Szovjetunióban tartózkodó magyar paraszti küldöttekkel, akiket a szovjet kolhozok dolgozói láttak el tanácsokkal, tapasztalatokkal. Kétoldalt már azokat a gazdag eredményeket láthatjuk, amelyek ezekből a látogatásokból, ezeknek a tapasztalatoknak a felhasználásából születtek. Ott virul előttünk a gépekkel megművelt, dúsan termő magyar föld, mosolygnak ránk a gazdag termést betakarító magyar parasztok, élénk tárul a nagyüzemi állattenyésztés fejlett foka, mindez a szovjet támogatás nyomán, a magyar dolgozó parasztság tanulékonyságának eredményeiként. Külön nagyméretű festmények dokumentálják a szovjet erősítés és a szovjet állattenyésztés példáinak a magyar Ötéves Terv során való alkalmazását.

Egy másik pavilonban azok a festmények készülnek, amelyek a Kölcsönös Segélynyujtási Tanács működésének hatását érzékeltetik a nehéziparunk ötéves fejlődésében. Papp Gábor és Reich Károly grafikusművészek dolgoznak ezeken a nagyméretű festményeken. Külön kell említeni a rengeteg fotóanyagot, amely szintén ennek a kérdésnek szolgálatában áll. Az épitőipari tervgazdálkodásunk sikerét biztositó szovjet támogatásról Gál Mátyás művészi képei nyujtanak majd hű fogalmat. Sok nézője lesz annak a 6×5 méteres festménynek, amely Budapest felszabadulását ábrázolja és Sebők Imre és Simkó András művészi kivitelezésében azt a jelenetet örökíti vászonra, amikor a felszabadító, hős szovjet katonák megjelenésére a meggyötört, éhező budapesti nép előjön a pincék mélyéből és sírva-nevetve, boldogan üdvözli a szabadságot.

G. J.

TATÓ 33. HÉT

Kupa

. Kinizsi
. Vas. 5:2

Az Esti Kupa első fordulójában a Kinizsi mutatott megnyugtatóbb formát. A Kinizsi mellett szól az is, hogy a Dózsa ellen rendszerint jól megy a csapatnak a játék. Persze, a másik két eredmény is lehet. **Két tipp: 2. 1.**

eredménye

. Kinizsi
időben:
. Vas. 1:2

Itt a fenti mérkőzés első félidejére kell tippelni. Az első félidő után is teljesen nyílt a mérkőzés, bármilyen eredmény elképzelhető.
Két tipp: x. 1.

Kupa

. Bástya
Vasas 3:2

Ha a Győri Vasas megismétli a Honvéd ellen mutatott formáját, meglepetést okozhat. Mindazonáltal a papírforma a Bástya győzelmére mutat. — Könnyen elképzelhető a döntetlen is.
Két tipp: 2. x.

eredménye

. Bástya
időben:
Vasas 3:1

A fenti mérkőzés első félidejét — akárcsak az előbbi mérkőzését — ugyancsak nyílttnak tartjuk.
Két tipp: 2. 1.

Kupa

ell Vasas
Kinizsi 2:5

Kétségtelenül a Bp. Vasasban rejlenek nagyobb képességek. Az Esti Kupa első fordulójában is jobb formát mutatott a Bp. Vasas. Viszont a csapat rendkívül szeszélyes, s így a csepeliek győzelme sem lenne meglepetés. **Két tipp: 1. 2.**

ajnokság

gyösi Ép.
79-10 39

Helyi rangadó, de nem valószínű, hogy a helyi rangadókon oly gyakori

Szí

Pudovkin előadása a Művészeti Szövetségek Házában

A Magyar Színház- és Filmművészeti Szövetség kedden délután a Művészeti Szövetségek Házában összejövetelt rendezett Vszevolod Pudovkin Sztálin-díjas filmrendező tiszteletére. Részt vett az összejövetelen Jánosi Ferenc, a népművelési miniszter első helyettese, Major Tamás, a Magyar Népköztársaság Kossuth-díjas kiváló művésze, Veres Péter Kossuth-díjas író, Horvai István Kossuth-díjas rendező, a Színház- és Filmművészeti Szövetség főtitkára, Révai Dezső, a Magyar Filmgyártó Vállalat vezérigazgatója, Máté György, a Magyar Írók Szövetsége pártszervezetének titkára, filmrendezők, színművészek, forgatókönyv-írók, a sajtó képviselői és kulturális életünk számos képviselője.

Jánosi Ferenc megnyitó szavai után Vszevolod Pudovkin beszélt az irodalom és filmgyártás néhány kérdéséről. Az előadást nagy taps fogadta, a jelenlévők melegen ünnepelték a Sztálin-díjas kiváló művészt. Az összejövetelen részvevők nevében Jánosi Ferenc köszönte meg Pudovkin úttmutató előadását. *(MTI)*

Dvarionasz hegedűversenye

egyike a szocialista zeneművészet ama új mestermüveinek, amelyek a szólóhangszerek irodalmát gazdagítják és az előadóművész számára lehetővé teszik, hogy egyéni képességeim át egy nagy közösség hangját szólaltassa meg. A szovjet-litván komponista hegedűversenyének műsorbaiktatása növelte a Fővárosi Zenekar Károlyi-kerti hangversenyeinek érdekességét és súlyát. Emlékezetes még, hogy az elmult zenei évad egyik kiemelkedő eseménye volt a Dvarionasz-hegedűverseny bemutatója (Garai György tolmácsolásában).

mondanivaló még közvetlenebb erejű közlésére törekedjenek. A zenekart Váradi László eleven temperamentuma irányította.

(szi)

Hegyeink története —
természettudományos kisfilmen

A Híradó és Dokumentum Filmgyárhoz küldött levelekben sokan kérik, hogy készítsenek több természettudományos filmet. A HDF második félévi tervében több természettudományos kisfilm készítése szerepel. Ezek között van a „Hegyek története" című geológiai film, amely hazánk földjének felszíni változásait szemlélteti. A föld felszínét alakító külső és belső erők hatásának ábrázolására számos gipszmaketteket készítettek, például megszerkesztették Budapest földfelületének tökéletes mását két és fél négyzetméteres méretben. A balatonkörnyéki vulkanikus hegyeket is összeállították gipszből a felvételek céljaira.

...sége a dolgozóknak:
...ládiház építésére

...gyakorló miniszterrel egyetértésben jelöli ki azokat az üzemeket, vállalatokat, intézményeket, hivatalokat, amelyek dolgozói — az üzem felelős vezetője és a szakszervezeti bizottság javaslatára — ingyenes örökhasználatba telket kaphatnak.

Az örökhasználati jogot az érdekelt dolgozó javára a telekkönyvben bekebelezik. A telken épített családiház a rendelet értelmében az építtető tulajdona. A dolgozó az építési költségen visszafizetése után a házzal szabadon rendelkezhetik, azt el is adhatja, halála után pedig a tulajdonjog az örökösére száll át. Az új tulajdonos vagy az örökös egyszersmind a telek ingyenes örökhasználati jogát is megszerzi. *(MTI)*

...a magyar orvosküldöttség

...egészségügyi szervezetet.

A küldöttséget elutazása előtti napon Jefim Szmirnov, a Szovjetunió egészségügyi miniszt...re fogadta.

...értelmiség is ...észül augusztus 20-ra

...szereivel ezek fejlesztésére. Kidolgozzák az ipari kutató és tudományos intézetekre váró feladatokat is. Eddig csupán címszavak szerint már 60 gépelt oldalnyi kutatási témát állítottak össze. A tízéves energiagazdálkodási terv előkészítésére szóló javaslatokat eredetileg október 1-re kellett volna elkészíteni, a felajánlásban e helyett augusztus 20-át vállalták. De még két nappal korábban már 18-án benyújtják azt a Tervhivatalnak.

...lási osztály

...tt és benyújtott július havi ...rozatba tartozó) tippszelvényekre ...ülnek kifizetésre:

6. hét	27. hét	28. hét	29. hét	30. hét
28.—	34.40	29.—	12.30	4.20
21.80	30.—	28.40	8.40	3.10
18.60	29.90	28.40	12.60	5.20
5.—	30.40	28.40	6.30	1.70
19.—	31.40	28.40	9.50	3.70
10.—	28.40	28.40	8.50	4.20

...vel, mert így minden 9-es (amenyden 8-as) találattal nyerhet.

Bánhidi Andor

V. ú

fest. nak

Ferkèpzomfoiskèvk

1933-34 – 36 évek

tvl. Szatmár, 1910.
aug. 22.

Kandó – Baranszky
tanítóny

Képzőmű fölsk.

oktatásügyi Miniszterium.

A m. kir. vallás- és közo
és ügyszám alatt a keb. s
rendeletének másolata:

'asitom a
Mihály épitőmēster, müve
. . . . . .
részére /:lakik: IX. Ferer
. . . . . Ó ç ş á ţ ą .
utazása alkalmával felmeri
kiállitott és számvevősége
alapján /:...18....:/ .P.
. .-. . fillért a 127.689.
utaljon ki.- Budapest, 1

DR PÉTERI IGNÁCZ
BUDAPEST VIII.
JÓZSEF-KÖRÚT 35.

Bánhidi Andor

V. c.

[illegible]

Ferk'pzomfoisk'vk

1935-36. 7.4. l.

Bánhidi Andor

grafikus

l.

A Pesti Városháza

1936. 11 sz. 20 l.

Elek Artur Az

Allatkert plakát

váljázata -

tervét megvetté

Az Erzsébet Szent Istvan Egyetem

Mész- és Műhabarcs Árusító

Részvénytársaság

Budapest, V., Kossuth Lajos tér 14.
Távbeszélő: 123—075, 120—980

REX FÜSTNÉLKÜLI VADÁSZLŐPOR

KOLLÓDIUMGYAPOT

(nitrocellulóze)

MINDEN IPARI CÉLRA MINDEN VISZKOZITÁSBAN

GYÁRTJA:

Nitrokémiai Ipartelepek R.T.

BUDAPEST, V

M.D.K.

Bánhidi Andor
festő

Ötvenhegy éves korában halt
meg Bánhidi Andor. —
Rákóczi fogadja Nagy Péter
"követeit" (repro)

Pogány Ö. Gábor: In memoriam Bánhidi Andor
Művészet, 1964. december – 39 lap

Bánhidi Andor 14.DK

festő-

Nemzetközi vásárok különféle ipari és mezőgazdasági falképeit installációs rajzait készítette. Utóbb a Népkadsegeny képzőművészeti stúdiójának tagjaletta-

Pogány Ö. Gábor: In memoriam Bánhidi Andor
Művészet, 1964. december - 39 lap.

M.D.K.

Bauhidi Andor

festő –

Az elmult két esztendő alatt a Képzőművészeti Főiskola tanára, tanszékvezető-professzora volt.

Pogány Ö. Gábor: In memoriam Bauhidi Andor
Művészet, 1964. dec. – 39 lap

Bánhidi Andor,1910-,grafikus

Szoros rokonság Koneczni müvészetével.Főleg prospektusokat,fedőlapokat tervez dekorativ nagyvonalusággal.Plakátjait a lágyan egymásbaolvadó formák és tüzes szinek jellemzik. 57.o.

Kiss Sándor: Magyar plakátművészet a két világháború közöt.. 18.o.

Legújabbkori Történeti Múz.Évkönyve.II.1960.Budapest.1961.Franklin Nyomda,Bp.

M. D. K.

BÁNHIDI

Részvétel a kiállításon

Dietlka Mária: Magyar Plakáttörténeti kiállítás a Műcsarnokban

Magyar Nemzet 1960. (XVI.) 265. sz. 8. l.
vov. sz.

andor?

Bánhidy Antal

grafikus

l.

Magy. Iparm

1941. 132 l.

(Az állatkerti plakát pályázat eredmenye!)

Az egyik II díj.

Az elsőt nem adták ki

JH Antalnak szól

zártan visszaküldöm.

Budapest, 1914. julius hó 21.

A miniszter rendeletéből:

Dr Majorossy Pál

miniszteri tanácsos.

MDK

Bánhidy Antal és Tamássy Zoltán.

az első díjat megfelelő pályamű hiányában nem adták ki.

Tervükkel a II. díjat nyerték.

Az állatkert plakátpályázatának eredményét....
Magyar Nemzet. 1941.okt.25. 7.1.

Bánhidy Antal
festő
a budapesti állatkert
plakátpályázatán
1941-ben II-ik díj.

Magyar Nemzet.
1941. október 25.

Ø Bánhidi Bálint

Árverési Csarnok aukció kat.

34. sz. 1926. okt.

35–41. nem szerepel

Egy tag Egy.

A számla összege a 4560/1931. M. E. sz. rendelet alapján aranypengő értékben van kifejezve.

F. sz. 13134

Pénzbeszedőnk a mai napon t. Címet otthon nem találta, 21 P illért kitevő számlánkat bemutatni nem tudta, miért is folyó hó n óra táján ismét megjelenik. Kérjük, hogy akkor követelésünket okvetlenül kiegyenlíteni szíveskedjék.

Budapest, 193 évi hó n.

BUDAPEST SZÉKESFŐVÁROS GÁZMŰVEI

Budapest székesfőváros házinyomdája 1931 — 3480— GM. E. Törzsszám 209.

Bánfidi Antal képzőmuvészeti főiskolatanára

bírcsuztatta a javatalnál a pályatársak
nevében Burghardt Rezső festőmuvészt

Népszava 126 sz. 91. évf 1963, jun 1 és 2. l

Bánhidi Antal, [festő] M Dk

A pályatársak nevében búcsúztatta Burghardt Rezső festőművészt.

–: Eltemették Burghardt Rezső festőművészt 10. l.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1963. június 1.

Bánhidi Tibor iparművén

Szabad Művészet, 1979

III. évf. 7. sz. 171-172. o. 1 tirek.

A Szabad Magyarország Szövetség kiállítása.

Bánhidy Antal

— BANHIDY ANTAL NYERTE A BALATONI SPORTHÉT PLAKÁTPÁLYÁZATÁT. Az OMIH a Nemzetközi Balatoni Sporthét népszerűsítésére plakátpályázatot hirdetett. A pályázatot Bánhidy Antal festőművész nyerte, aki megbízást kapott a nyertes plakát kivitelezésére.

Magyarország

Esti Lap

1940. jul. 18.

Kalocsa, püsp pal

241, II. 529-36
Kópe II. 526, 531

MDK.

Bánhidi Imre

Átjáróház c. rajza

Szegedi Egyetem 1966 máj.8.

1021

ÉSZAKMAGYARORSZÁG

Impressziók az egyetem képzőművészeti körének kiállításán

Egy város vízuális kultúrája nagy hatással van az ott élő emberekre. Miskolc képzőművészeti rangja olyankor csillant meg előttünk igazán, amikor hatásának valamilyen kézzelfogható változatával találkozunk. A Nehézipari Műszaki Egyetem képzőművészeti körének léte és tehetséges munkálkodása is a forrás közeli jelenlétére utal. A kör immár tíz esztendeje hallat magáról, rendszeresen kiállít, s ami a hírnév konyhájára is hoz valamit: rendszeresen részt vesz országos seregszemléken. Legutóbb a Szegeden megrendezett országos egyetemi- és főiskolai művészeti fesztiválon *Bánhidi István* arany és *Pintér Lajos* ezüst érmet nyert.

A mostani bemutatkozás alkalmával mintegy 50 képet tártak a látogatók elé. A műszaki egyetem új épületszárnyában, a II. emelet nevezetes „üvegkalitkájában" látható hat fiatalember különböző zsánerű, más-más fogalmazási készséget felmutató munkája. A legeredetibb hangvételű kétségkívül *Bánhidi István*, aki kiforrott, biztos ecsetkezelésről tett tanúbizonyságot, kis- és nagyméretű olajfestményei nagy érdeklődést keltettek. Például hangulatával, színdinamikájával a *Bendzsós csendélet* című festmény az egészen igényes műpártolókat is kielégítette. *Linója* ugyancsak a látványosabb képek közé tartozik. *Herczeg Ferenc* Léggömbök című fametszete nagy ötlet és a kompozíció révén került az érdeklődés középpontjába. Ugyancsak szép munkának tartjuk a *Házak a napfényben* című képét is. A *Kilátás az Avasról* című munka perspektívájával, a közeli tárgyak lelicsinyítésével és a távoliak felnövesztésével nem értünk egyet, mert a kép egyebekben, tematikailag és megoldásában nem rendhagyó. *Mezei István* Falusi ház és Sajó című filc, illetve tus munkájára figyeltünk fel. *Nagy László* két dekoritkarca a kimunkált művek közé tartozik; a látogatók sokat dicsérték a *Háztetők* és a *Falusi udvar* címmel jelzett képeket. *Pintér Lajos* Téli hangulat című képe szintén figyelmet keltő alkotás.

Összességében színvonalas, műfajilag változatos anyagot vonultattak fel a műegyetemisták. *Zsignár István* festőművész, a képzőművészeti kör vezetője ízlést, kompozíciós készséget, jól értékesíthető mesterségbeli tudást kölcsönzött tanítványainak — ezt jól éreztük a kiállított képek mindegyikén. A kiállítás erényei csak részben fedték el a tárlatlátogatók hiányérzetét, ugyanis emberábrázolásból, az ember gondjainak kivetítéséből nem sokat kapott a tárlatlátogató. (Kivétel ez alól *Lauer János* jól sikerült portréja.) A tájak és házak gyakran ismétlődő motívumok. A szűkre-szabottság nemcsak tematikai természetű; a megjelenítés sem mindenütt bátor. Gyanítjuk, hogy a szélesebb skálán történő (esetleg végletes fogalmazású képek) nem kerülhettek a nézők elé. Értjük a zsürizők logikáját is, egységes, a realizmus irányába ható kollekciót kívántak bemutatni az egyetemi ifjúságnak. Igy az anyag egy része kissé az izgalommentesség jegyében állt össze. Tekintve, hogy jelen esetben *nagy múltú* képzőművészeti körrel állunk szemben, el tudtunk volna képzelni néhány merészebb megfogalmazású képet is az egyébként díszes, jó hangulatú tablókon.

— párkány —

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307
ÉSZAK-MAGYAR-
ORSZÁG

...rtmunka

...tól, ...ak, ...ozó ...za- ...ban ...la- ...ha az ..., a ...ol- ...no- ...ze- ...la- ...az- ...ás- ...ajd ...ap- ...zö- ...ági ...sel a ...er- ...ge. új ...sé- ...er- ...tel- s to- ...vé- . A meg ...eteg ...tés, bi- ...yett a ...ítű- ...ely- ...érbe s — ...ási- ...ben ...ít a ...ely- ...get, te- ...rek, ...mé- ...hoz. ...árt- ...gozó ...llett ...a-e, a ...nak ...rzé- ...cél- ...dol- ...haj- ...tar- ...egi- ...ter- ...elés ...nye- ...ber ...lóra ...ksé- ...gítő

...ek

...valósításáért. Az eszközök között első helyen kell említeni *a helyes szemlélet kialakítását.* Olyan légkört kell kialakítanunk, amely a reform végrehajtása mellé sorakoztatja fel a dolgozók tömegeit. Le kell győznünk a maradiságot, a konzervativizmust, a minden újtól való félelmet. Fel kell készítenünk a párttagságot és a pártonkívüliek tömegeit arra is, hogy a végrehajtás során *esetleg nehézségek, megtorpanások is jelentkezhetnek,* amelyeket le kell, mert le lehet győzni. Támogatni kell az újat, az egészséges kezdeményezéseket.

Az üzemekben rejlő belső tartalékok feltárását nemcsak anyagi ösztönzéssel, nemcsak a gazdasági vezetés helyes intézkedéseivel, hanem nagyban *az emberek nevelésével, a kezdeményező készség felkarolásával* és bátorításával lehet elérni. Ha a kommunisták egy-egy üzemben összefüggéseiben mérik az egész gazdasági folyamatot, megtalálják azokat az ösztönzőket, amelyek az egyéni és a vállalati érdek helyes összekapcsolásával eredményre vezetnek. A legszebb törekvések is meghiúsulnak azonban, ha nincs meg az összhang a termelő munka egész folyamatában, felülről lefelé és alulról felfelé. Az összhang megteremtése és erősítése olyan politikai feladat, amelyen munkálkodni nemcsak a választott vezetőségek, nemcsak minden egyes kommunista, *hanem valamennyi gazdasági vezető kötelessége,* tekintet nélkül rá, hogy párttag-e vagy pártonkívüli.

A termelőmunka eredményessége nagyban összefügg a kommunisták kezdeményezésével, személyes példamutatásukkal, a dolgozó kollektívákra gyakorolt hatásukkal. Szerepük a termelésben ma semmivel sem kisebb, mint volt az elmúlt húsz év bármelyik szakaszában. A termelés ma is osztályharc kérdése, s ezt az osztályharcot a kommunisták vezetik: más formában és más módszerekkel — a megváltozott feladatoknak megfelelően.

Balogh Mária

az üveg

A Borsod megyei Népi Ellenőrzési Bizottság a közelmúltban megvizsgálta az üveg és finomkerámiai üzemek exporttevékenységét. A vizsgálat kiterjedt arra is, milyen intézkedéseket tettek a hazai igények jobb kielégítésére, *az exportálható termékek arányának növelésére,* valamint az importból származó anyagok felhasználásának csökkentésére.

A Sajószentpéteri és a Miskolci Üveggyárban, valamint a Bodrogkeresztúri Kerámia Ktsz-ben és a Hollóházi Porcelángyárban tartott vizsgálat megállapította, hogy *a termelés általában egyenletes emelkedést mutat.* A vizsgált üvegipari vállalatok műszaki fejlesztési és műszaki intézkedési tervfeladatai azonban hiányosak, elmaradottak. Műszaki fejlesztésről — kisebb gyártástechnológiai módosítások kivételével — szinte nem is lehet említést tenni. A Üvegipari Országos Vállalat által kiadott intézkedési terv is hiányos, mert csak rövid szöveges célkitűzéseket tartalmaz, s nem jelöli meg a legfontosabb műszaki paramétereket és értékkihatásokat.

●

Megállapították a vizsgál...

Fél év...

a Faz...

Mindenki Kati néninek szó... látotta. Alig fogta fel az ész...

Bánkidi István

A szegedi országos egyetemi és főiskolai művészeti fesztiválon aranyérmet nyert. 1966-ban a műegyetemisták kiállításán olajképeivel kitűnt Miskolcon „Rendőrök cserélet"

Impressziók az egyetem képzőművészeti körének kiállításán

Északmagyarország 1966. jún. 8 4.l.

MDK.

Bánhidi István

Kiállitásának hirdadása

Északmagyarország 1966 juni.2.

Bánhidi István

MDK

Szerepelt az Orvos-Egészségügyi Dolgozók Szakszervezete által az orvosok és eü dolgozók müveiből rendezett kiállitáson.

"Hazafelé". képe

Cséri Lajos: Gondolatok a II. Képzőművészeti és Iparművészeti Kiállitásról.
EGÉSZSÉGÜGYI DOLGOZO 1963 okt. 1.

Bánhidi István

Kerepesi Ferenc - Kalocsai István - Szepes Ferenc - Thury László tervének munkatársa.

Magyar Televizió Székház tervpályázata 1967.
A terv megvételben részesült.

Magyar Építőművészet 1968. 6.sz.2.1.

MDK.

Bánhidy László

Kiállitási kritika

Hevesmegyei Népujság 1965 juni.1.lap-

BANHIDI LASZLÓ, rajztanar

Szombathelyen az önalló varosi iparostanonc-iskola 1935.marcius 1-én nyilt meg.Tanitóknak Banhidi László és Cséhi Pogany Istvan középiskolai rajztanárt neveztek ki. Oradij heti 1 óra után 10 hónapos évre 75 Pengő volt. 450.old

SIMON ENDRE: A szombathelyi szakmunkásképzés és ipariskola története 1848-ig II. 442.old

VASI SZEMLE, XXIV.évf. 1970. 3.szám, Szombathely

Megyar Hírdető
SAJTÓFIGYELŐ
Bp. V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188 307

HEVES MEGYEI
NÉPUJSÁG

1968 ÁPR 18

Bánhidy
1021 László

Kiállítás — nevek nélkül

A Szakszervezeti Székház klubtermében 31 rajz és két akvarell került a falakra április első napjaiban. A terem vendégei azóta is érdeklődéssel nézik a nagyrészt portrékból álló kiállítást. Ennek a szerény keretek között nyilvánosság elé kerülő anyagnak éppen az a szerénység a legvonzóbb tulajdonsága, amely a fiatalok próbálkozásaihoz, útkereséséhez a legjobb atmoszférát teremtheti.

Tucatnyi fiatal, szakmunkások, főiskolások, vaseszstergályosok és elektroműszerészek együtt a magyar vagy rajz szakos tanárjelöltekkel és érettségire készülő fiúkkal-lányokkal dolgoznak együtt — sokszor kihagyó szorgalommal, de tehetség erős indítására — a szakszervezet képzőművészeti szakkörében, Kishonthy Jenő festőművész irányítása mellett. Az a képzési program, amely a vezetőt és a szakkörí tagokat összefogja, nem több: az emberi arc vonásaiban megkeresni azt a karakterisztikusat, amelyet érdemes kifejezni, megörökíteni. Fiatal és öreg arcok tekintenek ránk a rajzlapokról, sok-sok árnyalattal különbözve egymástól. Pedig a modell sok esetben ugyanaz. Ez az egyik legrokonszenvesebb vonása ennek a kiállításnak: fejlődésben levő, technikailag még a képzés kezdeti vagy éppen haladni kívánó szakában levő egyéniségeket sejtet.

Szerencsés találkozásnak tartjuk a fiataloknak ezt az együttesét, mert egy olyan portréfestő közvetlen hatása alá kerültek, aki legutóbbi nagy sikerű vármúzeumi kiállításával is bizonyította, hogy a személytelen tájképek, utcarészletek helyett izgalmasabb és értékesebb küzdelem behatolni az emberi arc és lélek rejtelmeibe és azt megörökíteni, ami a szem és az arc térképén látszik az emberi sorsból.

Egyetlen rajz felett sincs név és cím, a rajzok, akvarellek gazdáit nem ismeri meg a közönség. Jó is ez! A látogató most még ne tapasszon neveket a félig kész vagy éppen csak gyakorlatként keletkezett rajzokhoz. S anélkül, hogy mi is rangsort állítanánk fel, megjegyezzük, hogy a 13 éves Bánhidy László és „kortársa" Csordás Zsuzsa éppúgy érdeklődést keltenek, mint Pápai Alajos, Vas Ágnes, Mlinkó István, László Ferenc, Herczeg István, Nagy László, Papp Gyula, Mérai József, Torma Anna, Szűcs Ágoston és Bartha Sándor munkái.

(farkas)

últja van

jövője is lesz az egri bornak?

mánnyal kezdték meg a gazdálkodást. Sürgető szükségként mutatkozott a valóban nagyüzemi gazdálkodás kialakítása. A szőlőrekonstrukciós terv megvalósítása —, amely a régi szőlők korszerű nagyüzemi táblákkal való felváltását tűzte ki célul — 1962-ben kezdődött meg. Az elöregedett tőkék nagy részét azóta kivágták s újat telepítettek helyette. A négy egri termelőszövetkezet jelenleg mintegy 1300 holdat kitevő szőlőterületéből ma már mindössze 369 hold az idős, termő szőlő. A többi új telepítés, amely vagy termőre fordult, vagy a következő években fordul termőre.

A szőlőrekonstrukció következetében az elkövetkezendő esztendőkben tehát sokkal nagyobb szőlő- és bortermeléssel lehet számolni.

A termelőszövetkezetek szerint sokat számít az is, hogy a bor értékesítésére vonatkozó megkötöttségek a közelmúltban feloldódtak s a közös gazdaságoknak sokkal nagyobb a lehetőségük az öndarkánál hét évből csak három évben terem olyan bor amelynek megvan a mélyvörös színe. A többi évjáratnál hiányzik a megfelelő színanyag. Enélkül viszont a bor már nem minőségi, hanem csak úgynevezett rosé vagy siller bor. Természetesen az ára is jóval alacsonyabb.

Vörös bort termelni tehát egy kicsit rizikó. S ha a vörös bor kiváló minőségű, még akkor sem drágább, mint a jó fehér bor.

Jó néhány szőlész-borász szakembernek viszont az a véleménye, hogy Eger hírnevét a vörös bor szerezte meg, s a jövőben is az fogja tartani. Hasonló minőségű fehér bort máshol is lehet termelni, de vöröset nem. Lehet, hogy ezek a vélemények bizonyos mértékig túlzóak, de az biztos, hogy kár lenne lemondani a Bikavér vagy a Médoc termeléséről.

Mi lenne tehát a megoldás, hogy vörös bor is legyen és ugyanakkor kifizetődő, kockázat nélküli termeléssel járjon? A szakemberek szerint az új, vörös bort adó, a színanyagot minden évben tartalmazó az eddigieknél bővebben termő fajták kikísérletezése és meghonosítása.

Van-e ilyen fajta?

A szőlészeti kutatóintézet egri telepén érthetően megpróbálkoztak ilyen fajta nemesítésével. Az Egri Csillagok 3. elnevezésű fajta nyolc év átlagában holdanként 60 mázsás termést adott. Must-cukorfoka 20

MDK

Banhoduli József lakatos („von Vána")

1827. Bakonynánai templom építkezésben szerepen

Faller Jenő: A bakonynánai r. k. Nyhár templomépítkezési

Zirc, 1939. 10. lap.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

VILLAMOSGÉP
Budapest

1970 MÁR. 2 8

1021

Bánhidi Zsuzsa

Bánhidi Zsuzsa rajza

Egy gyáregység negyed

A NEGYEDSZÁZADOS évforduló alkalmából az EVIG szerviz fejlődésére tekint vissza Gaál Tibor főmérnök, aki a kezdeti fellendülés első időszaka óta dolgozik a vállalat 5. számú gyáregységében, az EVIG szervízben.

— Az 1948-ban végrehajtott államosítások során a nagyobb javító üzemeket összevonták és Elektroszerviz név alatt megalakult a KGM villamosgépjavító bázisa mintegy 100 főnyi dolgozóval — kezdte visszaemlékezését Gaál főmérnök. — Telephelyként a volt Balogh Ferenc reduktorgyárat jelölték ki, ahol nagyon kezdetleges körülmények között kezdődött el a villamos forgógépek javítása. A 3 éves terv időszakában a meglevő épületekhez hozzátoldott ideiglenes építményekkel bővítették ki a szervízt, ezek az építmények azonban nem voltak összhangban a városfejlesztési elképzelésekkel. Emiatt állandó jelleggel csak 1956-ban épülhetett fel a korszerű raktár- és üzemcsarnok.

A SZERVIZ megalakulásától számítva, mind a termelésben, mind létszámban jelentős fejlődés történt. Tíz évvel ezelőtt a termelés már négyszeresére, a létszám pedig 190 főre emelkedett. A termelés felfutása lehetővé tette a jól megszervezett szakemhatározat alapján beruházási program készült. Ez a koncepció 10 millió forintos beruházást irányzott elő, amely korszerű épületekre és üzemrészekre, valamint új központi kazánház létesítésére vonatkozott. A III. ötéves terv végére minimális létszámnövelés mellett a termelés felfutását 50 millió forintban irányoztuk elő.

1963-ban megalakult az EVIG és a szerviz akkor az 5. sz. gyáregységként tovább folytatta javító tevékenységét. Az összevonás nagyobb anyagi bázist jelentett, és lehetővé tette a kitűzött beruházási program megvalósítását. 1969-ben megtörtént a fejlesztés érdekében kijelölt területek kisajátítása, és ezzel megindulhatott a program I. ütemének megvalósítása, mely korszerű kazánház és nagygépalkatrész-raktár létesítését tartalmazza.

— A szerviz jelentős szerepet vállalt az EVIG kollektívájában — mondotta Gaál főmérnök —, mert tehermentesítette a gyáregységeket a garanciális javítási munkálatoktól. Ezek elvégzését magára vállalta, sőt, az utóbbi években egyre nagyobb mértékben végez olyan kooperációs munkákat, amelyek a társgyáraknál a szűk kapacitás ellensúlyozásával nagy segítséget je-

BÁN

1918 BÁNOVCE NAD BEBRAVOU.

Az alábbi múzeumi tárgy próbabélyegében a trencsénmegyei Bán címerét (3 virágos, leveles rózsaág)[1] tünteti fel, a mellett pedig az 1828-ban itt szereplő 2 ötvös[2] egyikének családnevét viseli s így kétségtelenül joggal szerepel e helyütt mint az itteni ötvösség emléke.

Das unten aufgeführte Musealobjekt weist als Beschauzeichen das Wappen von Bán Kom. Trentschin auf (Rosenstengel mit 3 Blüten und Blättern)[1] daneben aber trägt es den vollen Namen eines der zwei hier bekannten Goldschmiede,[2] kann also mit vollem Rechte diesem Orte zugeteilt werden.

[1] Tagányi: Altenburger: M. o. címertárai — [2] Kapossy János dr.: M. ötvösök a XVIII. és XIX. században

F. sz. *Lf. Nr.*	Próba *Beschau*	Mesterjegy *Meisterzeichen*	Mester — tárgy — tulajdonos — irodalom *Meister — Gegenstand — Eigentümer — Literatur*
30			Próbabélyeg a XIX. sz. 1. feléből. — *Beschauzeichen aus der 1. Hälfte d. XIX. Jh.*

Műmellékletek jegyzéke. —

I. Martinus et Georgius de Colosvar,
László mellszobra — *Herme Ladisl*
II. Magister „Z“ : Mátyás király serl
III. Magister „OP“ : Zápolyai-serleg —
IV. Franciscus Képíró : Losonci-kancsó
V. Magister „IE“ : Brassai ~~tövöspajzs~~. —
VI. — Ugyan~~azon pajzs~~ hátlapja — *I*
VII. Andreas Fleischer : Toldalaghy-kan
laghy. 1623 .....
VIII. Stephanus Brozer : Aranykehely —
IX. Johannes Süssmilch : Elefántcsontku
X. Petrus Kecskeméti : Szőlőfőpohár -
XI. Magister „GG“ : Fedeles talpaspohár
XII. Sebastianus Hann : Sába királynője
XIII. „ „ Szarvas *Hirsch.*
XIV. Epitáfiumrészlet

Bánicz Vay Márta

textilművén

Iparművének bemutatója Fehérváron

— Zágoni —

Fejér Megyei Hírlap
1982 04. 16

Ø Banik Gyula

~~18~~ szül. Besztercebányán
1856 márc. 22.

1876/7 I.a bpesti rajz-
tanakepzőben tanult.
Ez évben kimaradt.
1873/4-ben végezte a kör-
mőcbányai főreáliskola
6 ik osztályát.

JOSEPHUS BANJATS, textilfestőmester

1820-ban hat Liptó-megyei helység/Liptószentmiklós, Rózsahegy, Német-Lipcse, Tarnóc, Szelnice, és Hibbe/közös festőcéhet alakítottak szentmiklósi központtal, 19 mester részvételével.-Ezek egyike:

12.- Josephus Banjatz, Német-Lipcse

124.old. Ø 42.jegyz

DOMONKOS OTTÓ: Magyarországi festőcéhek I. A textilfestés első nyomai 101.old

ARRABONA, A Xantus János Múz. Évkönyve, 16. Győr, 1974.

J.Bank

Nagy őszi tájkép

Orsz. Magyar Képzőművészeti Társulat Szegeden rendezett kiállitás 1876, katalogusa

1021

1977.II.17.TV. 21.25/KJné/

Müvészeti Magazin

- Jó estét kivánok.
Gulliverünket elvitte a háromárbócos holland hajó, a közönség hazament és csak mimaradtuk itt az uj Bábszinház nézőtérén kedves nézőink és a Televizió.
Uj Bábszinház mondom, mert jó hat évi átépités és ujjáépités után szinte a napokban nyitotta meg kapuit itt Pesten a Népköztársaság utja 69.sz. alatt.
Az épület, amely befogadja ebben az évben éppen loo esztendős. A mult század végén és a század elején a képzőművészeti társulat tulajdona volt és itt volt a régi Mücsarnok. Talán 19o7-ig. Az azt követő évtizedekbe és nyilván van aki emlékezik erre szinház is volt az Andrássi uton, szinházak. A Modern Szinház kabaré, Nagy Endre Kabaréja, Medgyasszai Vilma kabaréja, Andrássi uti szinház, majd a Nemzeti Szinház és a Müvész Szinház Kamara szinháza. A régi Pestnek afféle kulturális központja volt ez és a szomszéd épületben nyitotta meg kapuit a Liszt Ferenc alapitotta Zeneakadémia őse.

Előkerestünk egy régi ujságcikket. Pesti Napló 1927.
Ezt irja: "A szinház sok minden volt itt, kabaré, politikai szószék, karikatura mühely, előadó pódium, szó és dalcsarnok. Mindent játszottak itt és mindenféleképpé Csak egy nem volt ez a szinház soha unalmas vagy tehetségtelen."

Arra gondoltunk,hogy ezek a szavak méltán ráillenek az uj Bábszinházra is.
Tulajdonképpen miért jöttünk ide?
A Müvészeti Magazin gyakran felkeresi a társ müvészetek alkotó mühelyeit és azt hiszem, hogy aligha találhattunk volna eszményibb helyet a képzőművészet és a szinház kapcsolatára, mint itt az uj Bábszinházban.
Ismerkedjünk meg a bábokkal, környezetükkel és a bábokat életre keltő müvészekkel, közreműködőkkel.
Ez a Mai Müvészeti Magazin programja. Miután elég bonyolult eligazodni az épületben kezdjük a székeknél, mert ez a legbiztosabb.
Bánk András belsőépitész néhány mondata jó tájékoztatás.
Hány szék van ?

- 38o
- És mi a trükk a székeknél ?
- Hát a trükk az, hogy felnőtteknek és gyermekeknek készitettük
- Ez most a felnőtt
- Igen, ez most a felnőtt vagyis a gyermeküles, hogyha lehajtjuk, akkor a gyermekeknek szolgál kényelmes ülést
- Hát ennyit az elején elegendő is, és most találkozunk Siklós Mária épitésszel.

Bánk Andrea, belsőépítész

L.: Z. Gáts György

(-K): Bábszínház — 2.

Esti Hírlap, Bp. 1976. okt. 27.

Bánk András

a Hilton Szálló belsőépítészeti

tervezésében közreműködött

Vendégváró régi házak, Müszaki kiadó Bp.1979.185.o.

Bánk András, belső építész MDK

Diplomamunkája: a pécsi újvárosi árúház
polcsora.

László Miklós: Három fiatal művész elindul
2. l

Esti Hírlap, Bp. 1960. jún. 26.

MŰEMLÉKvédelem

Bánk András M.D.K.

Pályaterve a közuti autóbusz megáll·helyek pályázatánál dijazva

Modern megállóhelyek és állomások épülnek a közuti autóbuszvonalakon

Magyar Nemzet 1964. október 29. 5.l.

Bánk András, [építész:]

MDk

Autóbusz-megállóhely pályázaton
9000 ft-os első díjat nyert.

— : Hír

8

NÉPSZABADSÁG, 1964. okt. 14.

Bánk András belsőépitész

A Hilton szálloda épületét, belső kialakitását, berendezését ismerteti Vadas József: "Formatervezés a Hiltonban" cimmel. A szálloda Pintér Béla munkája- irja, majd megnevezi az épületet tervező KÖZTI munkatársai közül a belsőépitészeket, akik Lőrincz Edit vezető belsőépitész irányitásával vettek részt a munkában: Bánk András, Fehérváry Sándor, Mózer Pál, Németh István, Plachtovics Vilmos, Schinagel Gábor és Szenes István. A szállodai szobaberendezést Kovácsi László tervezte.
Fenti cimü beszámoló Pintér Béla nevénél található. Élet és Irodalom, Bp. 1977. juli 16. XXI. évf. 29. sz. 5. lap.

Bánk Béla

l.

Evang. templ.

~~231 l. [illegible]~~ 232. l.

BÁN TIBOR

Tisztelettel meghívjuk Önt és kedves családját az általunk rendezett

FESTMÉNYVÁSÁRRA.

Galériánk anyaga 50 vásárhelyi, nagybányai, kecskeméti, budapesti, nagykanizsai, szegedi és pécsi kortárs művész több mint 200 darab alkotását mutatja be.

Készpénzvásárlás esetén nagy kedvezménnyel, illetve 30 % előleg befizetésével induló kamat- és kezelési költségmentes 3, 6 vagy 12 havi részlettel és igényes keretezéssel várjuk régi és új vásárlóinkat.

Érdeklődésüket előre is köszönjük:

Székely Ernő *és* ***Székely Zoltán***
a Retur Art Galéria Bt. nevében

Telefon: 20-3264-100

Alkotóink

Árvai Ferenc
Bán Tibor
Bimbó Tamás
Budai László
Csomor Katalin
Fehérvári Zoltán
Herpai Zoltán
Kerényi Mária
Lázár Etelka
Macskássy Izolda
Méhész Tamás
Mucsi Zoltán
Oláh Lajos
Pántl László
Sipos István
Szanthoffer Imre
Szekeres Emil
Varga Pál

Adilov Kabul Csigataj
Beda László
Blinczinger Béla
Buday Mihály
Fucskár József
Forray Gábor
Jakubik István
Komjáti Géza
Ludvig Zoltán
Makray János
Mizser Pál
Nagy Attila
Orbán Csilla
Puskás Imre
Siska Gyula
Szász Endre
Tiszavölgyi Ferenc
Várkonyi János
Zombori László

Bácskai Varga János
Bihari Levente
Bubelényi László
Csikós András
Fürst József
Gregorik Mária
Januska András
László Katalin
Mág Tamás
Markó Erzsébet
Mohácsi Dezső
Németh Ibolya
Ottó József
Radnai Zoltán
Straub Gyula
Szegvári Károly
Tulok Ferenc
Vécsey Kálmán

MEGHÍVÓ

Puskás Imre: Tükröződés (50x90)

Szanthoffer Imre: Patak (50x60)

Budai László: Borzaska (40x30)

Varga Pál: Befagyott tó (70x100)

Blinczinger Béla: Könyves sarok (30x40)

Markó Erzsébet: Tengerfenék (40x80)

jelentések útján el kellett számolniuk az Anschluss utáni éveikkel. Az élelmiszerellátást és a gazdaság helyreállítását az UNRRA adományok és a Marshall-segély segítségével sikerült megoldani. A tartományi múzeum tulajdonában is van egy un. Care-csomag, amely tartós élelmiszereket tartalmaz. A háború alatt a nőknek a háztartás és család mellett át kellett venni a férfiak által végzett tevékenységek jelentős részét. A világháború befejezését követően tovább nőtt a dolgozó nők száma a munkaerőhiány miatt. A fogságba esett katonák nagy része 1947–48 között térhetett haza. A nyugati és szovjet hadifogság körülményei nagyban eltértek egymástól. A Szovjetunióban a háborús veszteségek miatt kiesett termelőerők pótlására használták őket. Az ötvenes évektől az életszínvonal lassú emelkedésével egyre inkább teret nyertek az amerikai életforma sajátosságai. A korszakból származó Cocacola és rágógumi reklámok is jól szimbolizálják ezt. Ausztria és így Burgenland történetében is mérföldkőnek számított az államszerződés aláírása 1955. május 15-én. Ettől kezdve indult el a szabad és független ország a fejlődésnek azon az útján, amely mára Európa leggazdagabb népei közé vezette.

A háború végén Vas megyét is hasonló állapotok jellemezték. Az eltérések közé lehet sorolni, hogy a magyarországi németséget kollektíven bűnössé nyilvánították és büntetésként a Vas megyei németek jelentős részét is kitelepítették Németországba. Magánszemélytől kaptunk egy nyomtatásban megjelent listát, amely a kőszegi kitelepítendő személyek neveit tartalmazza. Az újjáépítést, a forint bevezetését és a gazdaság helyreállítását, majd az ötvenes évek erőltetett iparosítását belső erőforrásokból kellett fedezni. A Szovjetunió nyomására Magyarország nem részesülhetett a Marshall-segélyből. A földosztás évszázados társadalmi problémát orvosolt, de az erőltetett kollektivizálás, a padlássöprés, a kulákkérdés újabb sérelmeket vetett fel. Az élelmiszerellátás a fentiek miatt az egész korszakban gondot okozott. A határ közelsége miatt csempészettel is sokan foglalkoztak. A politikai életet kezdettől fogva meghatározta a Vörös Hadsereg jelenléte. A kezdetben többpárti többé kevésbé demokratikus berendezkedést 1949-re felváltotta a kommunista diktatúra. A társadalom szovjet típusú átalakítása egyet jelentett az egyházak elleni támadásokkal, a civil szervezetek megszüntetésével, új típusú ünnepségek bevezetésével. A levéltári források és korabeli újságcikkek alapján nyomon követhető a katolikus egyházfő, a vasi származású *Mindszenty József* elleni koncepciós per.

A fentiekből látható, hogy a kezdetben azonos utat járó és hasonló adottságokkal rendelkező két térség a politika hatására egyre távolabb került egymástól, amit a „vasfüggöny" kiépítése is jól jelképez.

A kiállításhoz felhívás útján magánszemélyektől is gyűjtöttünk olyan tárgyakat, dokumentumokat, amelyekhez tulajdonosának személyes élményei, történetei is kötődnek. Mint például Narda község beszolgáltatási táblája, amelyen házanként jelölték a kötelező terménybeszolgáltatás eredményeit. A tábla egy kitelepített család házában maradt meg, ahol a visszatért család évtizedekig polcként használta. Ezeket a tárgyakat a kiállítás fő anyagától részben elkülönítetten, az ún. „emlékezés pincéjében" helyeztük el. Itt tekinthetők meg azok az interjúk is, amelyekben a korszak még élő tanúi beszélnek többek között a hadifogságról, a háború végéről, a kitelepítésekről, a csempészetről. A felvételek Vas megye nemzetiségi összetételét részben reprezentálva–magyar, német, horvát és szlovén nyelven készültek.

Műtárgyvédelem, restaurálás

PÁLYÁZATI FELHÍVÁS

EPISCON – Európai PhD (Science for Conservation)

A kulturális örökség megőrzése számos szakmát átfogó terület, amely szoros együttműködést kíván a restaurátorok, régészek, művészettörténészek, gyűjteményvezetők és a természettudományos szakemberek között. A természettudományok és a mérnöki tudományok fontos szerepet játszanak a konzerváló anyagok, módszerek és stratégiák megfelelő kiválasztásában, de a restaurálással kapcsolatos tudományos kutatásokat gyakran olyan tudósok vezetik, akik eredetileg más területről jöttek.

Az Európai Közösség annak érdekében, hogy elősegítse az együttműködést a kulturális örökség területe és a természettudományok között, a Marie Curie program keretén belül beindította az EPISCON (European PhD in Science for Conservation) projektet. Az EPISCON célja az, hogy kifejlessze Európában a kulturális örökségvédelmi szakmérnökök (conservation scientists) első szakképzett nemzedékét. Ezt a célt úgy szeretnék elérni, hogy képzést és kutatási lehetőséget nyújtanak fiatal tudósoknak a kulturális örökségvédelemben használható természettudományok területén.

A program keretében az Európai Közösség területén 10 fogadó intézmény (EPISCON partnerek), 16 három éves kutatói

dr. Varga Kálmán, a KÖH elnöke
Fotó: Hack Róbert

asztalosmester segítette. A kályhát, ami az 1879. május 17-július 1-je között megrendezett székesfehérvári iparkiállításon nagy sikert aratott, a báró Ferenc Józsefnek ajándékozta. Először a budai várba szánták, végül a gödöllői kastély királyi dohányzószobájába került. A kályhát 1880. április végén Válaszútról szállították Gödöllőre. Alkotója jelentős átalakításokat végzett rajta a gödöllői helyi adottságokhoz igazítva.

Az alkotó: báró Bánffy Ádám (1847–1887)

A Bánffy család bárói ágához tartozó művészetkedvelő főúr 1847. május 12-én született Kolozsváron. Tanulmányait a kolozsvári Református Kollégiumban végezte. Már korán feltűnt tehetsége rajzban, viaszmintázásban, faragásban. Tanult a berlini egyetemen, németországi és franciaországi utazásairól vázlatokat készített.

1870-ben feleségével, *báró Wesselényi Máriával* Válaszútra költözött, ahol mintagazdaságot hozott létre. Gazdaságszervező munkájáért 1885-ben I. Ferenc József Vaskorona-renddel tüntette ki.

Az iparművészet minden ága érdekelte, a fafaragástól a porcelánfestésig és agyagművességig: művészeti munkálkodásának helyszíne a családi kastély lett, Válaszúton. Saját ízlésére és a késői historizmus szellemében formálta át otthonát és környezetét. Készített lambériát, berakásos parkettát, családi címerekkel díszített kazettás mennyezetet az ebédlőbe, kandallókat, bútorokat, porcelán tárgyakat, fa domborműveket.

Báró Bánffy Ádám 40 évesen, 1887. október 26-án kastélyában hunyt el. Sokszínű hagyatéka, így könyvtára, fegyver-, vadásztrófea-, gyermekjáték gyűjteménye, képtára, úti rajzai, egyéb, saját maga által készített iparművészeti tárgyai az 1944. októberi front átvonulásakor semmisültek meg.

Báró Bánffy Ádám ajándéka 2006 februárjától díszíti újra a gödöllői királyi szalont. A kályha történetét, ikonográfiáját dr. Dávid Ferenc művészettörténész kutatásai alapján ismerhettük meg, a rekonstrukciót – *dr. Varga Kálmán* kezdeményezésére – a Kulturális Örökségvédelmi Hivatal finanszírozta és a Műemlékek Állami Gondnoksága felügyelte.

A kályha mellett további jelentős műtárgyakkal gyarapodott a Gödöllői Királyi Kastély Múzeum gyűjteménye. *Özv. Szarka Józsefné* (Horthy Miklós személyi sofőrjének özvegye) egy szép, a XIX. század végéről származó fatartó ládát ajándékozott, mely a budai várból való. Mivel a Vár és a gödöllői kastély egyazon várkapitánysághoz tartozott, hasonló darabokat használhattak a kastélyban is. A KÖH elnöke két, ritkaságszámba menő díszfegyvert, ún. vibárdot is átadott a Múzeumnak. A díszfegyvereket – melyekből alig 50 készült – az 1871-ben újjászervezett koronaőrség használta.

A gyűjteménybe frissen bekerült tárgyakat a Ferenc József szalonjában láthatja a nagyközönség.

Kaján Marianna

SZOMBATHELY

Egy évtized két arca – Az 1945–1955 közötti időszak Vas megyében és Burgenlandban

Savaria Múzeum
2006. március 31-ig

Ausztriában az elmúlt esztendőben ünnepelték az Államszerződés aláírásának és az ország négyhatalmi megszállás alóli felszabadulásának 50. évfordulóját. A Burgenlandi Tartományi Múzeum Kismartonban kiállítást rendezett „Russenzeit" („Orosz kor") címmel a tartomány 1945–55 közötti történetéről. Hazánkban tavaly emlékeztünk meg a német megszállás alóli felszabadulás és a Vörös Hadsereg bevonulásának 60. évfordulójáról. Múzeumunk a burgenlandi kiállítás anyagát felhasználva párhuzamosan, egymással szembeállítva mutatja be a két térség II. világháború utáni történetének első évtizedét.

A kiállítás koncepciója alapján a burgenlandi és Vas megyei anyagot egymással szembe helyeztük el. A kezdetben szűk tér egyre tágul, majd a vasfüggöny első típusát utánzó szögesdrót-kerítés is jelzi az egyre nagyobb különbségeket. A burgenlandi „Russenzeit" kiállítás blokkjaihoz társítottuk a megye történetének bemutatását. Ezek a következők voltak: a háború vége, az újjáépítés, a gazdaság helyzete, az élelmezés kérdése. A politika, társadalom, egyház, a szovjet csapatok, a nők helyzete, a szovjet típusú társadalom és a hadifoglyok sorsa.

Burgenland területére 1945. március 29-én léptek a Vörös Hadsereg katonái. A harcok következtében emberéletben és anyagiakban is hatalmas károk keletkeztek. A tartomány a háború végén szovjet megszállás alatt maradt. A náci rémuralom alóli felszabadulás érzését a megszálló katonák rekvirálásai, rablásai, erőszakoskodásai hatására rövid idő alatt felváltotta a megszállottság érzése. A romok eltakarításával és az újjáépítéssel egyidejűleg tartották a tartományi választásokat. A náci háborús bűnösök elítélése mellett a közszférában dolgozóknak igazoló

Bánk Ernő

BÁNK ERNŐ

(1883-1962)

EMLÉKKIÁLLÍTÁSA

1978 április - május

MAGYAR NEMZETI GALÉRIA

GALERIE NATIONALE HONGROISE

avril-mai 1978

(1883-1962)

RETROSPECTIVE

ERNŐ BÁNK

A kiállítást rendezte és a katalógust összeállította:

Kisdéginé Kirimi Irén

művészettörténész

A fényképeket készítette:

Magyar Jánosné

Restaurátorok:

Bikády György

Veres Miklós

Keretrestaurátor:

Patai József

Címlapon: PARASZTHÁZ 1911.

ISBN 963 562 328 3

Felelős kiadó: Nemes Iván igazgató
Készült a Népművelési Propaganda Iroda nyomdájában
Budapest — 6732-78 — Felelős vezető: Vymeták Ferenc

A huszadik század vége felé tartunk és századunk első fele egyre távolibb multtá, művészete egyre történelmibb tényanyaggá válik. A hazai kutatás sürgető kötelessége, hogy az utolsó századfordulóval induló művészeti irányzatok teljesebb összképét felrajzolja, mozgásuk szélesebb körét megvonja, terjedésük mélyebb hatását kibontsa. Még az élenjáró mesterek monográfiái sem készültek el mind, még a vezetőiskolák fejlődésének vizsgálata is sok tennivalót ró az „art contemporain" történetének magyar művelőire. Ha közhelynek tűnik, úgy még sem az, hogy a hegycsúcsok tündöklő ragyogása, Szinyei Merse, Ferenczy, Rippl Rónai, Csontváry, árnyékba borította a dombvonulatok szeliden sugárzó fényeit, a szónak szép értelmében „dii minorum gentium" életművét. A magyar művészek lexikonának kiadása még a tizes években abbamaradt, Szentiványi Gyula szorgalmas gyűjtésének hatalmas anyagát egyelőre csupán a Művészettörténeti Kutatócsoport kiadatlan céduláinak növekvő gyarapodása gazdagítja. A készülő magyar művészettörténeti kézikönyv kötetei nemcsak arra hivatottak, hogy a hazai művészet változatos alakulásának egészét méltóképpen belehelyezzék az egyetemes művészet fejlődésének hiteles folyamatába, hanem arra is, hogy ugyancsak tisztességes törekvéssel kiterjesszék a jelentős részletkutatások eredményeinek beledolgozását az egyes korszakok autentikus történeti rekonstrukciójává. A Magyar Nemzeti Galéria monografikus kiállításainak sorozata éppen ennek a szintézisnek a teljességét is kívánja szolgálni azzal, hogy a történeti félmúlt művészetének korán feledésbe merült érdemes művelőit a termékeny életművek hasznos válogatásán keresztülszűrve rendre-módra bemutatja, okulásul a kutatásnak, tájékozásul az érdeklődőknek, tisztelgésül az emlékezetnek.

Bánk Ernő szülőhelye a nógrádi hegyek közötti Szalmatercs faluja volt. A tanítói majd tanári oklevél után a budapesti tudományegyetem a doktori diplomát is megszerezte, elemi, polgári, kereskedelmi iskolákban történelmet és földrajzot oktatott. A pedagógiai pálya gondja-baja közepette a művészi talentum követelő igénye az Iparművészeti Iskolára irányította, itt Pap Henrik és Sándor Béla vezették be az ember és természetábrázolás festői gyakorlatába. Az alapok így a Benczur-közvetítette München akadémikus hagyományai lettek, a plasztikus mintázás és a fény-árnyékkal szűrt kolorizmus. Egyidejűleg ugyanolyan intezitással hatoltak be az ifjú művész egyre érettebb alkotó tevékenységű tudatába Nagybánya immár

delelőjén túljutott plein-airje, sőt a Nyolcak hamarosan letört anti-impresszionizmusa is. Mindenképpen jellemző adatok mind a századelő művészeti képének sokarcúságára, mind Bánk festészetének kezdeti összetevőire, hogy elsőnek Kádár Béla figyelt fel rá, és első kiállításra beküldött képeit Kernstok Károly vezette zsüri fogadta el.

Az első világháború alatt ő is a „hadifestők" sorába került, majd a Tanácsköztársaság idején, a radikális világszemlélete alapján aktív közéletű tanár-festő a proletár gyermekek „fürdőbiztosaként" vette ki részét az emberibb jövő sürgető szervezésének teendőiből, végre a huszas évek legelején tanítónő feleségével együtt korán nyugdijba vonulni kényszerült. A tizes évek elejétől 1962-ig a zord idők változatos történelmi fordulatain keresztül szüntelen és lankadatlanul dolgozott. Hol befelé fordult és a régebbi irányzatokban elért próbált eredményeihez tért vissza, hol kifelé tárulkozott és ujabb törekvésekben fellelt igéretes lehetőségeknek útjait kereste. Érzékeny művészi alkata sokfelé vitte, következetes emberi magatartása egyazon szinten tartotta.

Így találjuk őt az 1926/27-ben a somogymegyei Igalon és Törökkoppányban összeverődött művész-kolóniában, ahol Aba-Novák Vilmossal, Kelemen Emillel, Patkó Károllyal, Barcsay Jenővel és még néhány társukkal együt munkálkodtak. Így lelt alkalmat arra, hogy a maga módján ötvözze sajátos értékekké a késői Rippl-Rónai és a korai Kmetty János fesztészete felől érkező ösztönzéseket. Így került sor arra is, hogy mintegy Fényes Adolf mesés korszakára emlékeztetően az egyre fakóbbá váló környező valóságot egy kissé fölényesen játékos derűvel szinpompába burkolt álomvilágban oldja fel. Műfajai a tájkép, a csendélet, az arckép voltak, önarcképei végig kísérik hosszú pályáján, melynek folyamán még finom portré-miniatürök hagyományosan elefántcsontra festett darabjaiban is tanuságot tett technikai sokoldalúságáról.

A Műcsarnok, a Nemzeti Szalon, az Ernst Múzeum tárlatain a két világháború között folyamatosan szerepelt, a napjainkban már forrásértékű sajtóbírálatokban vissza-visszatér méltató említése. Nem véletlen, hogy életművének egyik legszebb alkotása a Krumplis csendélet 1926-ban egy olyan tárlaton aratott sikert, amelynek rendezői között Lyka Károly és Petrovics Elek mellett már Szőnyi Istvánt is ott találjuk, akit éppen azokban az években, mint fiatal mestert az a Szinyei Társaság választott tagjai közé, amely Bánk Ernőt ugyancsak 1926-ban kitüntető elismerésben részesítette.

A Felszabadulás után ott volt a Magyar Képzőművészek Szabad Szervezetének kiállítói között, valamint a Fővárosi Képtár termeiben.

Bánk Ernő válogatott műveinek kiállítása olyan festőt mutat be, akit nem kell „felfedezni", hanem akit nem szabad „elfelejteni", aki küzdelmekben nem szűkölködő életútjának tanuságtétele szerint véges-végig nyitott életművet alkotott, mert sosem zárkózott el semmi új és igazi elől. Elek Artur, a Nyugat nagy esszéistája és kritikusa írta egyszer róla, hogy a szóbanforgó kiállításon nemcsak Berény, Márffy, Bernáth, Szobotka, Frank és Derkovits különböző művei, hanem „Bánk Ernő csendélete" is" megállítja az embert". Ez a jelen emlékkiállítás is arra indít, hogy megálljunk és elgondolkozzunk századunk magyar művészetének történeti sorsa felett.

VAYER LAJOS

Le XXe siècle tournera bientôt, lentement mais sûrement à sa fin et la première moitié de notre siècle commence à s'éclipser dans le passé lointain avec son art et devient des données de faits historiques. Sous la pression instante du temps, les chercheurs d'histoire d'art deviennent conscients de l'obligation de brosser un tableau plus complet des tendances artistiques, dont les commencements remontent encore au dernier tournant de siècle. Même les monographies sur les plus grands maîtres ne sont pas encore complètes, les recherches sur les plus célèbres écoles imposent encore des travaux aux historiographes de l'art contemporain. Les volumes du manuel de l'histoire d'art hongrois en préparation ne sont appelés à faire intégrer seulement l'évolution mouvementée de l'art hongrois, comme il le mérite, dans le grand fleuve de l'évolution de l'histoire d'art universelle, mais à trouver aussi les points d'insertion où les acquisitions des recherches de détail considérables s'y rattachent pour les faire harmoniser avec la reconstitution historique authentique de chaque époque étudiée. Par une succession d'expositions monographiques organisées par les soins de la Galerie Nationale Hongroise on avait aspiré à une intégralité de ce synthèse en présentant à tour de rôle les artistes de ce passé historique récent tombés en oblivion, en filtrant soigneusement et utilement les oeuvres de ceux-ci pour en tirer d'utiles enseignements, pour offrir des informations au public intéressé et pour saluer leur mémoire.

L'exposition des oeuvres choisies d'Ernő Bánk présente au public un peintre qui n'a pas besoin d'être „découvert" mais qu'on ne doit pas „oublier"; qui, le long de sa carrière jamais à l'abri de luttes, a su créer une oeuvre toujours ouverte, car il ne se fermait jamais au nouveau et au vrai. Artur Elek, grand esséiste et critique d'art du périodique „Nyugat" a écrit de Bánk qu'à l'exposition ce n'étaient pas les oeuvres de Berény, Márffy, Bernáth, Szobotka, Frank ou Derkovits seulement, devant lesquels „on éprouvait la nécessité impérieuse de s'arrêter", mais aussi devant „la nature morte d'Ernő Bánk". Cette exposition rétrospective sert aussi d'avertissement de nous arrêter pour méditer sur le destin historique de l'art hongrois de notre siècle.

LAJOS VAYER

ÉLETRAJZI ADATOK

1883-ban született a nógrádmegyei Szalmatercsen.

1915-ben a budapesti Tudományegyetemen doktorált földrajz-történelem szakos tanárként.

1910-es években az Iparművészeti Iskolán Pap Henrik és Sándor Béla által vezetett tanfolyamokon vett részt.

1911-ben két olajfestményét kiállították a Műcsarnok jubiláris kiállításán.

Ugyancsak 1911-ben két olajfestményével szerepel az Országos Magyar Képzőművészeti Társulat téli kiállításán is.

1912-ben részt vett a Nemzeti Szalon Téli Tárlatán.

1912-ben az Országos Magyar Képzőművészeti Társulat tavaszi tárlatán két olaj festménnyel szerepelt.

1914-ben részt vett a Nemzeti Szalon Téli Tárlatán.

1914-18 között a 30. Honvéd Gyalogezred történelmi csoportjánál a Hadtörténeti Múzeum részére portrékat festett.

1915-ben két olaj festménnyel vett részt a Nemzeti Szalon Tárlatán.

1915-ben részt vett az Országos Magyar Képzőművészeti Társulat tavaszi tárlatán.

1916-ban két olajfestménnyel szerepel a Nemzeti Szalon Tavaszi Tárlatán.

1918-ban az Országos Magyar Képzőművészeti Társulat Tavasz Tárlatán szerepelt.

1918-ban a Szépművészeti Múzeum kiállításán szerepelt.

1918-ban a Tanácsköztársaság idején a Polgári Radikális Párt VI. kerületi titkára és fürdőbiztos.

1926-ban a Tavaszi Szalon tárlatán szerepelt két olaj képpel.

1926-ban Nagybánya mellett festett Aba-Novák Vilmossal, Patkó Károllyal és más művészekkel együtt.

1927-ben a Magyar Táj és Életkép kiállításon vett részt.

1927-ben a somogy megyei Törökkoppányban együtt festett Aba-Novák Vilmossal, Patkó Károllyal, Mattioni Eszterrel.

1928-ban a Balatoni Társaság III. kiállításán egyik képét Szinyei-dijjal tüntették ki.

1929-ben a Munkácsy-céh II. reprezentatív kiállításán vett részt.

1930-ban a Magyar Arcképfestők első kiállításán két elefántcsontminiatürjét állították ki.

1930-as években megrendelésre több mint kétszáz portrét festett.

1931-ben részt vett az Országos Magyar Képzőművészeti Társulat Őszi Tárlatán.

1933-ban Bethlen Andrásné elefántcsont-miniatür portréjával részt vett az Országos Magyar Képzőművészeti Társulat tavaszi tárlatán.

1946-48 között a Művészek Szabad Szervezet és a Nemzeti Szalon kiállításain vett részt.

Tagja volt a Magyar Dolgozók Pártjának megalakulásától kezdve, majd a Magyar Szocialista Munkáspártnak.

1962-ben halt meg Budapesten.

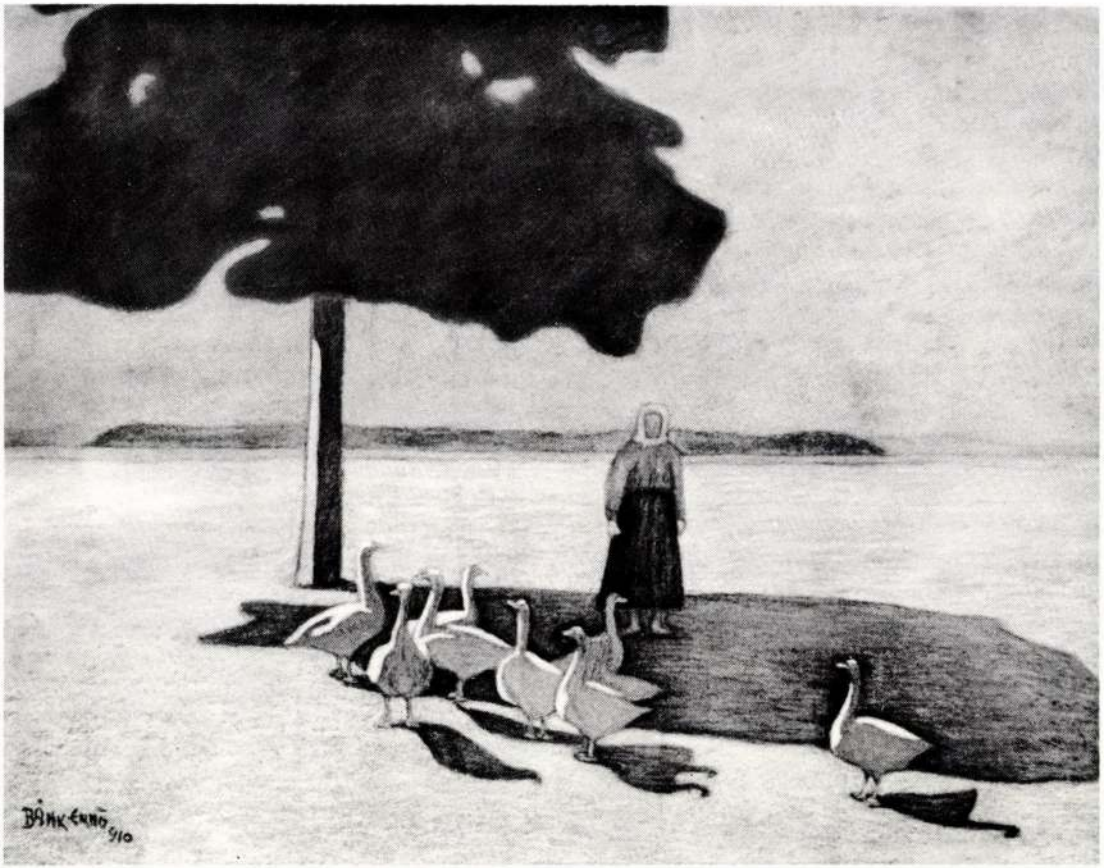

Libás

Gardeuse d'oie

NOTICE BIOGRAPHIQUE

1883 Naissance de l'artiste à Szalmatercs, dans le comitat Nógrád.

1915 Professeur de lycée il soutient sa thèse de doctorat à l'Université des Sciences de Budapest de la spécialité géographie —historire.

Dans les années 1910 il prend part aux cours de l'École des Arts Décoratifs sous la direction de Henrik Pap et Béla Sándor.

1911 Deux de ses peintures à l'huile sont exposées à l'exposition commémorative de la Galerie d'Art.

La même année, il figure avec deux tableaux à l'huile à l'exposition d'hiver de la Société Hongroise Nationale d'Art.

1912 Il prend part à l'exposition d'hiver du Salon National;

expose deux tableaux à l'huile à l'exposition de printemps de la Société Nationale Hongroise d'Art.

1914 Participe à l'exposition d'hiver du Salon National.

1914 et 18 il travaille au Groupe historique du 30e régiment d'infanterie Honvéd où il peint des portraits pour le Musée d'histoire militaire.

1915 Il prend part à l'exposition du Salon National avec deux tableaux à l'huile; expose à l'exposition de printemps de la Société Nationale Hongroise des Arts.

1916 Il figure avec deux tableaux à l'huile à l'exposition de printemps du Salon National.

1918 Il prend part à l'exposition de printemps de la Société Nationale Hongroise des Arts;
figure à l'exposition du Musée des Beaux-Arts;

dans la République des Conseils il est secrétaire du VIe arrondissement du parti radical bourgeois et commissaire aux bains.

1926 Il expose deux tableaux à l'huite au Salon de printemps;

travaille près de Nagybánya en compagnie de Vilmos Aba-Novák, de Károly Petkó et d'autres peintres.

1927 Prend part à l'exposition „Paysage et Genre Hongrois".

Il travaille à Törökkoppány (Comitat Somogy) avec Vilmos Aba-Novák, Károly Patkó et Esther Mattioni.

1928 Un de ses tableaux reçoit le prix Szinyei à la IIIe exposition de la Société Balaton.

1929 Il participe à l'exposition représentative de la Guilde Mukácsy. Deux de ses miniatures réalisées sur ivoire sont exposées à la première

Exposition des Portraitistes Hongrois.

1930 Dans les années trente il peint plus de deux cent portraits.

1931 Il participe à l'exposition d'automne de la Société Nationale Hongroise des Arts.

1933 Il expose le portrait miniature sur ivoire de Madame András Bethlen à l'exposition de printemps de la Société Nationale Hongroise des Arts.

1946-48 Il est présent aux expositions du Syndicat libre des Artistes et du Salon National.
Affilié au Parti des Travailleurs Hongrois dès sa formation, puis au Parti Socialiste Ouvrier Hongrois, malgré son âge avancé il était actif militant.

1962 Mort de l'artiste à Budapest.

FESTMÉNY

1. Anyám I., 1908
o. v. 33x24 cm.

2. Libás, 1910
o. k. 50x64 cm. jbl.

3. Krumplis csendélet, 1910
o. v. 50x61 cm. jbf.

4. Zebegényi kert, 1910
o. k. 70x50 cm.

5. Pulykák, 1910
o. v. 45x58 cm.

6. Mező templommal, 1911
o. k. 33x59 cm. jjl.

7. Itatás, 1911
o. p. 45x63 cm. jbl.

8. Paraszt-ház, 1911
o. k. 45x61 cm. jbl.

9. Paraszt szoba, 1911
o. k. 42x58 cm. jjl.

10. Kékfalu ház paddal, 1911
o. k. 42x58 cm. jbl.

11. Kék ház, 1911
o. k. 42x58 cm. jbl.

12. Erős napsütés, 1911
o. v. 41x56 cm. jjl.

13. Lovak, 1911
o. v. 48x61 cm.

14. Piros vázás csendélet, 1911
o. v. 58x50 cm.

15. Muskátlis kert, 1911
o. v. 40x50 cm.

16. Muskátlis udvar, 1912
o. v. 45x60 cm. jjl.

17. Ilus, 1912
o. v. 55x40 cm.

18. Csendélet tojással, 1912
o. v. 50x60 cm.

19. Paraszthház paddal, 1912
o. v. 43x58 cm.

20. Csendélet paradicsommal, 1913
o. v. 50x60 cm. jbf.

21. Leány lugasban, 1913
o. v. 60x45 cm.

22. Csendélet cseresznyebefőttel, 1913
o. v. 45x60 cm.

Krumplis csendélet
Nature morte aux pommes de terre

23. Csendélet jácinttal, 1913
o. v. 50x60 cm.

24. Gémeskút a Balatonnál, 1914
o. k. 34x44 cm.

25. Tanya, 1914
o. k. 34x46 cm. jjl.

26. Zebegényi országút, 1915
o. k. 55x70 cm. jjl.

27. Önarckép, 1916
o. v. 47x33 cm.

28. Citromok és almák, 1916
o. v. 49x56 cm. jjl.

29. Őszibarack-szilvás csendélet kócsöggel, 1918
o. v. 53x68 cm. jjl.

30. Csendélet tulipánnal és almával, 1918
o. v. 70x53 cm. jjf.

31. Őszibarackos csendélet, 1918
o. v. 68x56 cm. jjl.

32. Csendélet nefelejtssel és almával, 1919
o. v. 58x46 cm. jjf.

33. Csendélet két vázával, 1919
o. v. 54x66 cm. jjf.

34. Szőlőben, 1922
o. v. 50x60 cm.

35. Felsőbányai táj, 1925
o. k. 55x70 cm. jjl.

36. Felsőbánya, 1925
o. k. 68x56 cm.

37. Felsőbányai patak, 1925
o. k. 51x62 cm.

38. Aba-Novák Vilmos, 1926
o. v. 82x68 cm. jbl.

39. Csermely út a Zugligetben, 1926
o. v. 100x80 cm. jjl.

40. Iglófüredi táj, 1926
o. v. 57x71 cm. jbl.

41. Önarckép, 1926
o. v. 69x57 cm. jbl.

42. Zugliget, 1926
o. v. 80x100 cm. jbl.

43. Ház Trencsénteplicen, 1927
o. v. 55x69 cm. jbl.

44. Trencsénteplici táj napsütésben, 1927
o. v. 80x100 cm. jbl.

45. Furulyás, 1927
o. v. 84x71 cm. jjl.

46. Köszörűs, 1927
o. v. 84x70 cm. jjl.

47. Kazlak, 1927
o. v. 45x70 cm. jjl.

48. Törökkoppány, 1927
o. v. 100x80 cm. jjl.

49. Törökkoppányi híd, 1927
o. v. 67x56 cm. jjl.

50. Nagymarosi táj, 1927
o. v. 70x86 cm. jbl.

Parasztszoba

Intérieur paysan

51. Tökös csendélet, 1927
o. v. 85x70 cm. jjf.

52. Törökkoppányi kút, 1927
o. v. 68x55 cm.

53. Törökkoppányi patak, 1927
o. v. 68x56 cm.

54. Törökkoppányi út szekérrel, 1927
o. v. 75x100 cm.

55. Krumplit hámozó lány, 1927
o. v. 85x70 cm.

56. Patkó Károly, 1928
o. v. 55x68 cm. jjf.

57. Hazafelé, 1928
o. v. 54x68 cm. jjl.

58. Falu, 1928
o. v. 55x68 cm. jbl.

59. Iglófüredi patak, 1928
o. v. 70x84 cm. jjl.

60. Trencsénteplici patak, 1928
o. v. 82x63 cm. jjl.

61. Iglófüredi út, 1928
o. v. 55x68 cm. jjl.

62. Trencsénteplic, 1930
o. v. 80x100 cm. jjl.

63. Vera, 1930
elefántcsont miniatür akv.

64. Feleségem, 1930
o. v. 59x44 cm. jbl.

65. Feleségem, 1930
o. v. 59x44 cm. jbl.

66. Tót paraszt, 1930
o. v. 53x46 cm. jjf.

67. Tátraszéplak, 1930
o. v. 55x67 cm. jbl.

68. Szárszó, 1930
o. v. 58x70 cm. jjl.

69. Tátrai országút, 1930
o. v. 55x68 cm. jbl.

70. Tátra fenyőkkel, 1930
o. v. 84x70 cm.

71. Ujtátrafüredi templom, 1930
o. v. 56x68 cm. jjl.

72. Tátrai homokdomb, 1930
o. v. 55x68 cm. jbl.

73. Nagymaros, 1931
o. v. 66x52 cm. jbl.

74. Nagymarosi utcarészlet, 1931
o. v. 58x68 cm. jjl.

75. Iglófüred, 1933
o. v. 69x86 cm. jjl.

76. Tátraszéplak, 1935
p. akv. 33x47 cm. jbl.

77. Virág kék köcsögben, 1935
o. v. 88x72 cm. jjl.

78. Trencsénteplici villák, 1935
o. v. 68x85 cm. jjl.

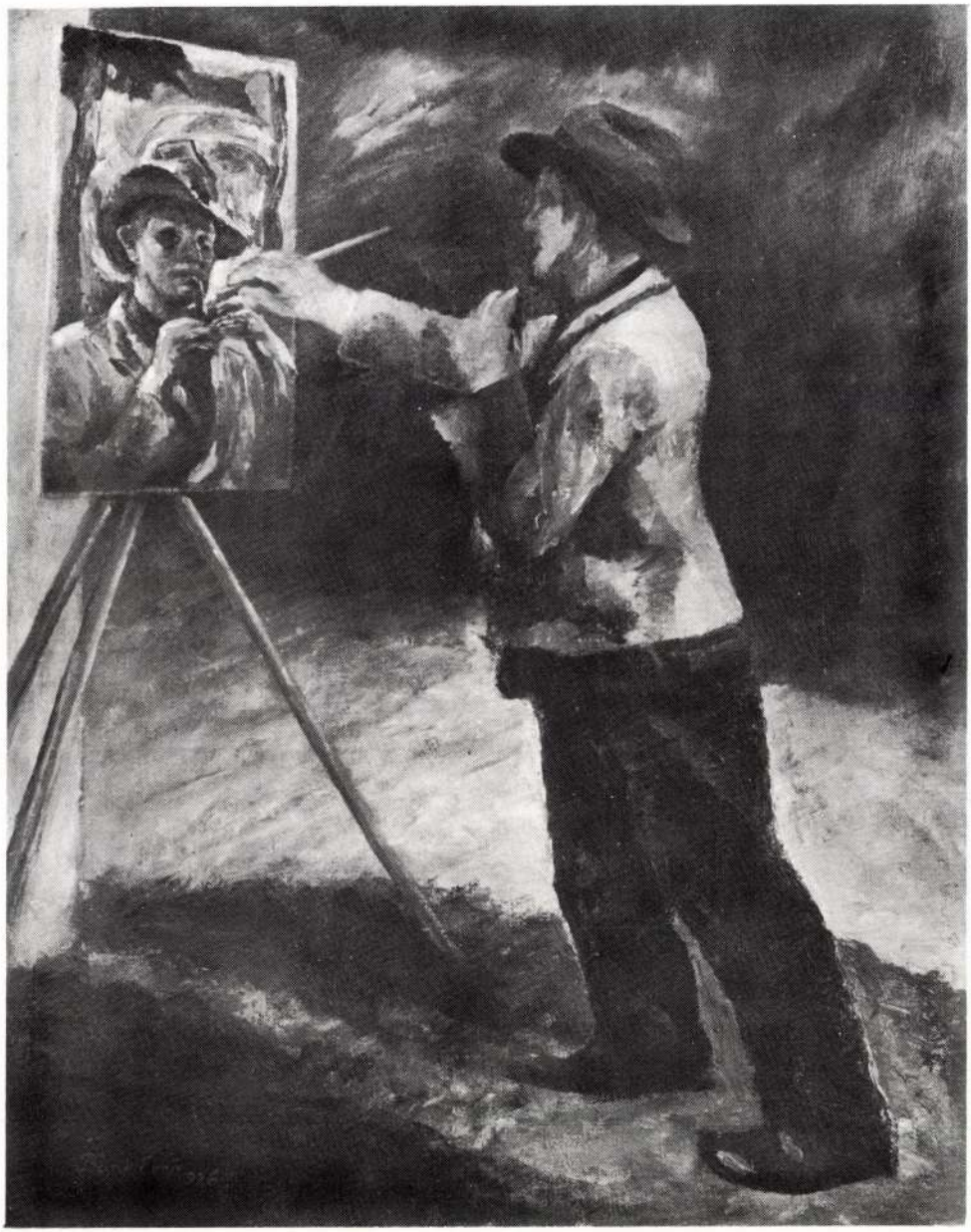

Aba-Novák
Aba-Novák

79. Önarckép kalapban, 1936
o. v. 68x55 cm. jbf.

80. Lány a kútnál, 1938
o. v. 71x49 cm. jbl.

81. Orgonák, 1938
p. paszt. 61x48 cm. jjl.

82. Tehenek delelőn, 1940
o. v. 107x78 cm. jjl.

83. Vörösmarty tér, 1940
p. paszt. 47x81 cm. jjl.

84. Vörösmarty tér télen, 1940
p. paszt. 70x100 cm. jbl.

85. Vursli, 1941
p. temp. 61x100 cm. jjl.

86. Korzó, 1941
p. temp. 61x100 cm. jjl.

87. Gellérthegy, 1941
p. temp. 61x100 cm. jjl.

88. Fiam arcképe, 1943
o. v. 100x78 cm. jjl.

89. Csendélet mozsárral, 1947
o. v. 70x86 cm. jbf.

90. Magányos fa, 1948
o. v. 70x55 cm.

91. Hortenzia, 1949
p. paszt. 61x46 jbl.

92. Önarckép, 1957
o. v. 62x40 cm. jjl.

93. Varjak (Illusztráció Illés B. „Honfoglalás" c. művéhez, 1957
o. farost, 200x125 cm.

94. Vitorlás a Balatonon, 1958
o. v. 68x55 cm. jjl.

95. Jákob álma, 1960
farost, o. 125x89 cm. jjl.

96. Özönvíz,1960
o. farost, 100x128 cm. jbl.

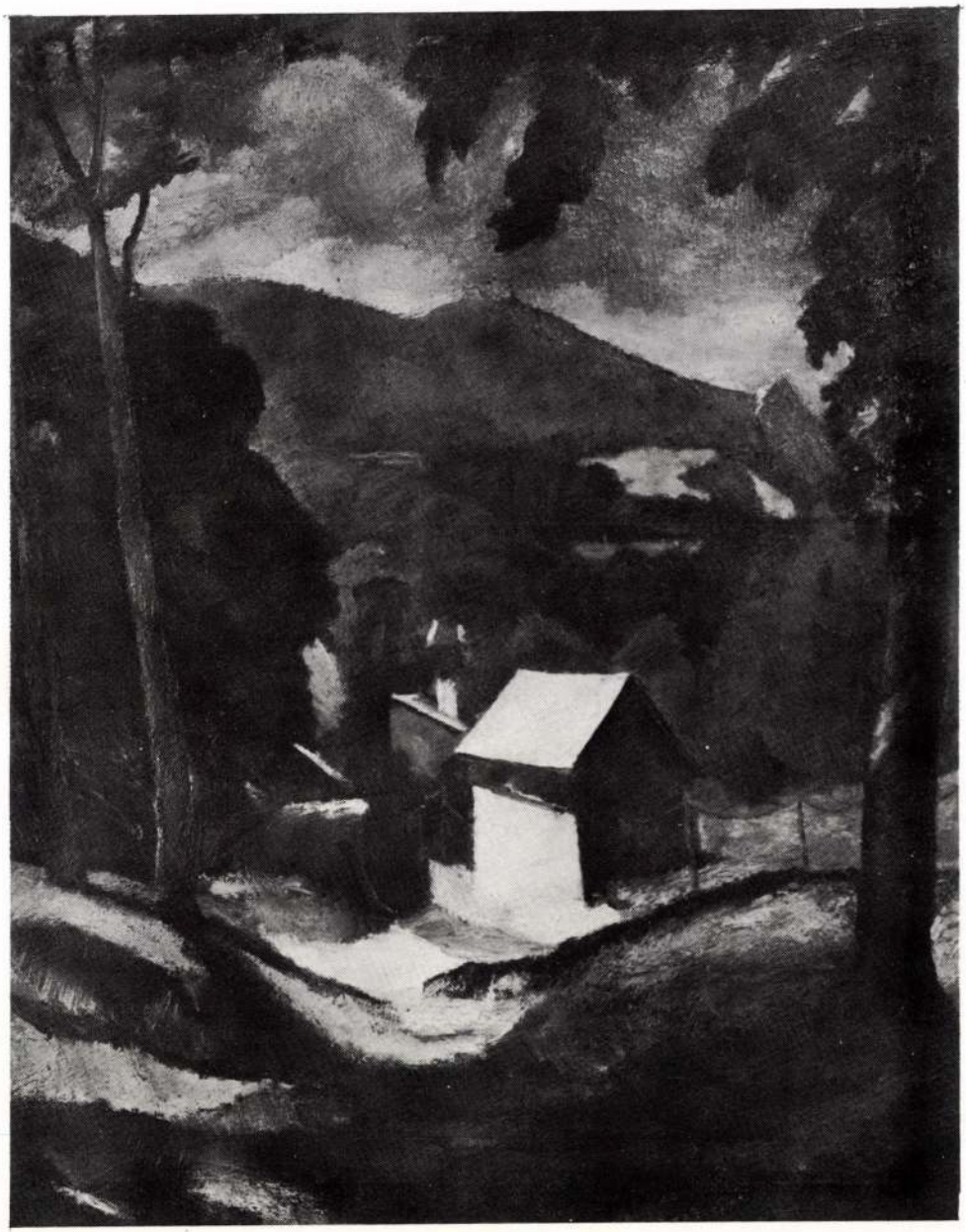

Csermely út a Zugligetben

Vue de Zugliget

GRAFIKA

1. Faágak (8 db.), 1906
p. ceruzarajz, 290x200 mm.

2. Kupola, 1906
p. ceruzarajz, 160x120 mm.

3. Ilonka mos. Nagymaros, 1906
p. szénrajz, 235x300 mm. jjl.

4. Önarckép, 1906
p. ceruzarajz, 290x250 mm. jjl.

5. Nagymama, 1906
p. ceruzarajz, 290x200 mm. jjl.

6. Erdőrészlet I., 1907
p. szénrajz, 210x295 mm. jjl.

7. Erdőrészlet II., 1907
p. szénrajz, 240x310 mm. jbl.

8. Nő gyermekkocsival, 1910
p. ceruzarajz, 150x220 mm. jjl.

9. Búzakeresztek Szárszón, 1910
p. diópác, 250x310 mm. jjl.

10. Lovak (tanulmány), 1910
p. tusrajz, 250x320 mm.

11. Női mellkép (tanulmány), 1910
p. szénrajz, 320x250 mm.

12. Liget, 1910
p. színes krétarajz, 245x340 mm.

13. Mezei munkások, 1910
p. szénrajz, 220x300 mm.

14. Ősz, 1910
p. diópác, 180x230 mm.

15. Falurészlet, 1910
p. szénrajz, 210x295 mm. jjl.

16. Kertrészlet, 1912
színes kréta, 340x245 mm.

17. Falurészlet, 1912
p. színes kréta, 250x325 mm.

18. Fasor, 1912
p. szén, 225x310 mm.

19. Lány tehénnel, 1912
p. szénrajz, 175x240 mm. jjl.

20. Tengerparti utcarészlet, 1912
p. paszt. 230x305 mm. jbl.

21. Partrészlet a Balatonnál, 1912
p. paszt., 235x305 mm. jjl.

22. Lovrana I., 1912
p. paszt. 310x240 mm. jjl.

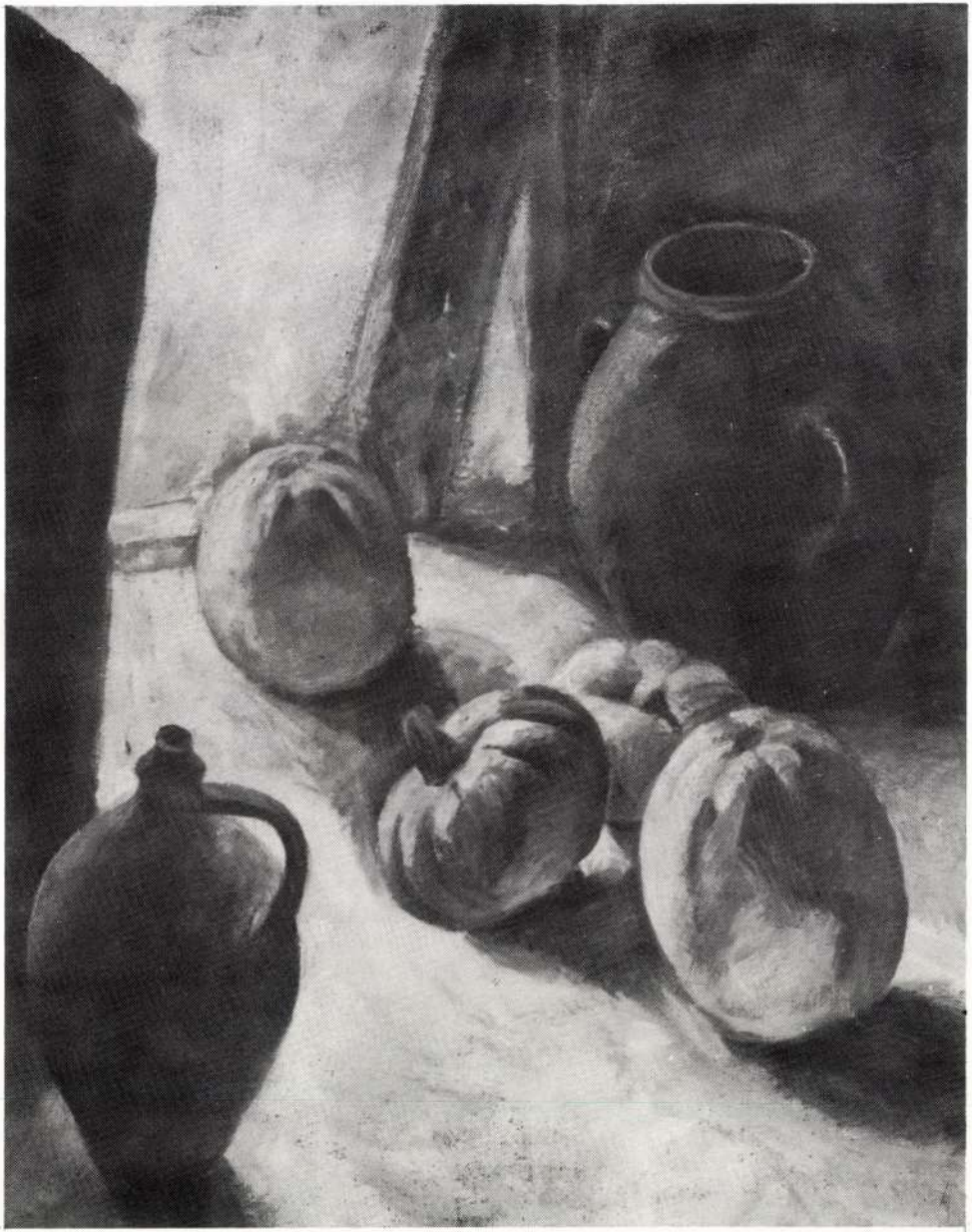

Tökös csendélet

Nature morte
aux citrouilles

23. Lovrana II., 1912
p. paszt. 240x315 mm. jjl.

24. Balaton, 1912
p. paszt. 185x250 mm. jjl.

25. Viharfelhők a Balaton fölött, 1912
p. paszt. 150x200 mm. jjl.

26. Négyen a Balatonparton,1912
p. paszt. 250x320 mm. jjl.

27. Tehenek a Balatonban, 1912
p. paszt. 220x310 mm. jjl.

28. Tájkép, 1912
p. szénrajz, 225x300 mm. jjl.

29. Búzakazlak, 1914
p. színes kréta 260x350 mm.

30. Papagály, 1914
p. színes linometszet, temp. 310x260 mm.

31. Sakkparti, 1914
p. színes kréta 340x350 mm.

32. Kunyhók erdőszélen, 1914
p. szénrajz, 185x285 mm. jjl.

33. Mátraháza, 1914
p. szénrajz 225x190 mm. jbl.

34. Quarneroi öböl, 1914
p. paszt. 230x300 mm. jjl.

35. Dunamenti táj, 1915
p. paszt. 240x310 mm. jjl.

36. Zebegényi útrészlet, 1915
p. paszt. 240x310 mm. jjl.

37. Viharfelhők a Balaton fölött I., 1915
p. pasztell 250x320 mm. jjl.

38. Balatoni partrészlet, 1916
p. akv. 240x310 mm. jjl.

39. Szabadtéri előadás, 1916
p. pasztell 210x290 mm. jjl.

40. Fák mögött tehenek, 1916
p. paszt. 170x220 mm. jjl.

41. Női fej, 1916
p. szénrajz 290x240 mm. jbl.

42. Dombvidék, 1920
p. paszt. 240x310 mm. jjl.

43. Szárszói homokfalak, 1920
p. paszt. 240x305 mm. jbl.

44. Lombos fák, 1920
p. paszt. 205x310 mm. jjl.

45. Kőtörő, 1924
p. akv. 550x500 mm.

46. Felsőbánya, I. 1924
p. rézkarc 390x290 mm.

47. Felsőbánya, II. 1924
p. rézkarc 370x270 mm.

48. Felsőbánya, III. 1924
p. rézkarc 325x495 mm. jjl.

49. Felsőbányai utcarészlet, 1924
p. akv. 290x390 mm. jjl.

50. Felsőbánya, 1924
p. akv. 290x390 mm. jbl.

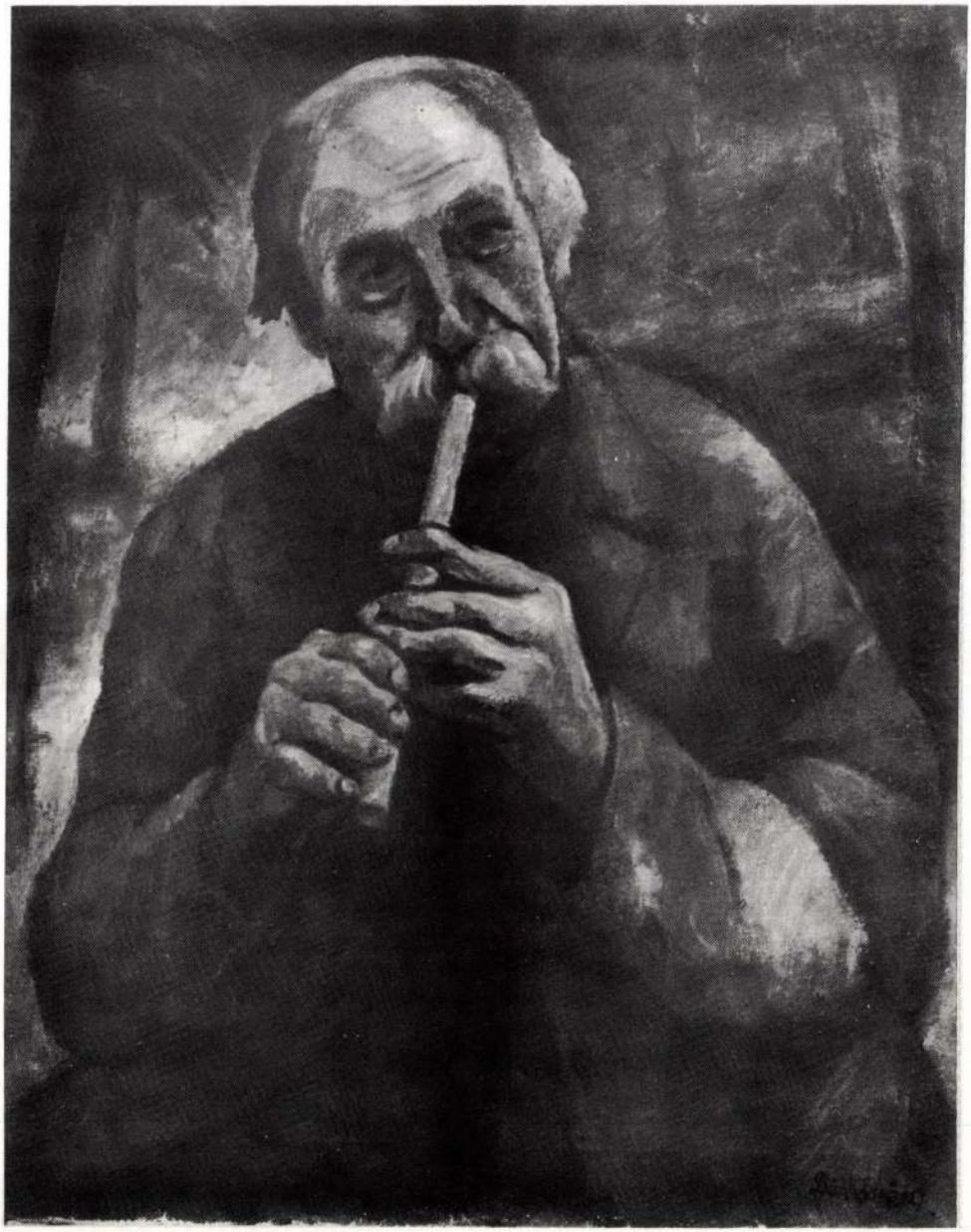

Furulyás

51. Dombvidék, 1925
p. rézkarc, 220x250 mm. jjl.

52. Női akt, 1925
p. rézkarc 320x490 mm. jjl.

53. Aratás, 1925
p. rézkarc 195x240 mm. jjl.

54. Dr. Balassa József, 1926
p. rézkarc 340x280 mm. jjl.

55. Dr. Bakonyi Kálmán, 1926
p. rézkarc 340x280 mm. jjl.

56. Vera, 1920
p. tus 230x300 mm. jjl.

57. Dunakanyar Visegrádnál, 1927
p. rézkarc 200x250 mm. jjl.

58. Tarpataki vízesés, 1928
p. rézkarc 325x500 mm. jjl.

59. A Viola villa, 1928
p. temp. 330x440 mm.

60. Dunakanyar, 1928
p. akv. 360x510 mm. jbl.

61. Tátrai csúcsok, 1928
p. akv. 350x490 mm.

62. Utcarészlet Nagymaroson, 1928
p. temp. 700x500 mm. jjl.

63. Trencsénteplici patakrészlet, 1928
p. szénrajz 375x290 mm. jjl.

64. Trencsénteplici részlet, 1928
p. szénrajz 370x290 mm. jjl.

65. Trencsénteplici táj, 1928
p. akv. 290x390 mm. jbl.

66. Iglófüred, 1928
p. akv. 260x360 mm. jjl.

67. Falurészlet, 1930
p. szénrajz 290x380 mm. jjl.

68. Domboldal, 1930
p. szénrajz 280x370 mm. jjl.

69. Nyaraló, 1930
p. akv. tus 340x245 mm. jjl.

70. Balatoni naplemente, 1930
p. akv. 245x425 mm. jjl.

71. Balaton, 1930
p. akv. 275x365 mm. jjl.

72. Tátrai templom, 1930
p. akv. 290x390 mm. jjl.

73. Tátrai részlet, 1930
p. akv. 375x265 mm. jjl.

74. Csendélet, 1930
p. rézkarc 350x290 mm. jjl.

75. Tátralomnic, 1935
p. rézkarc 330x500 mm. jjl.

76. Felkelt a Szocializmus napja, 1949
p. tus 285x210 mm. jjl.

77. Naplemente a Balatonon, 1954
p. akv. 290x400 mm. jbl.

78. Tájkép lovakkal, 1954
p. akv. 260x360 mm. jjl.

79. Krisztus nevében, 1955
p. temp. 670x410 mm.

80. Az utolsó vacsora, 1958
p. temp. 690x490 mm. jbl.

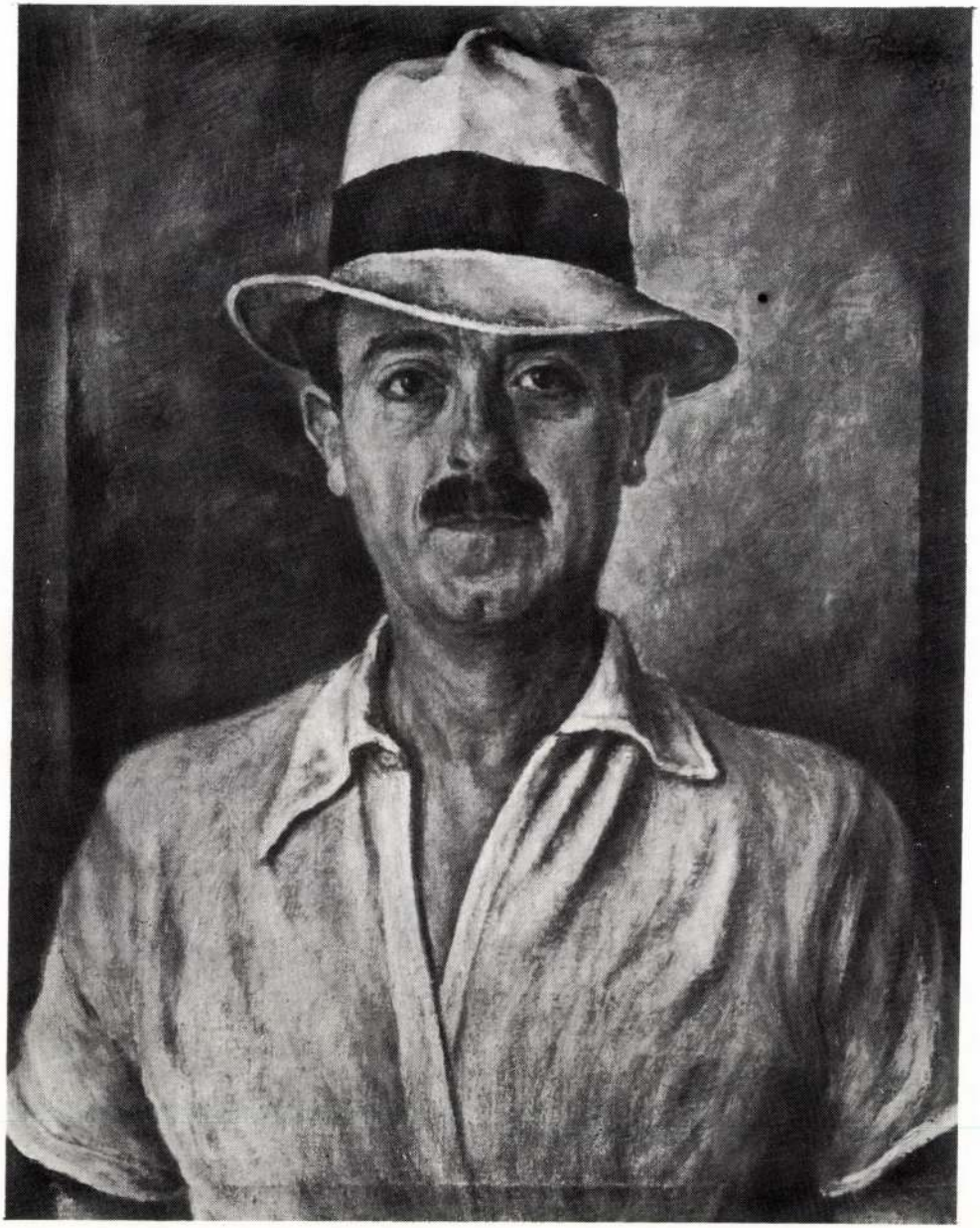

Önarckép
Autoportrait

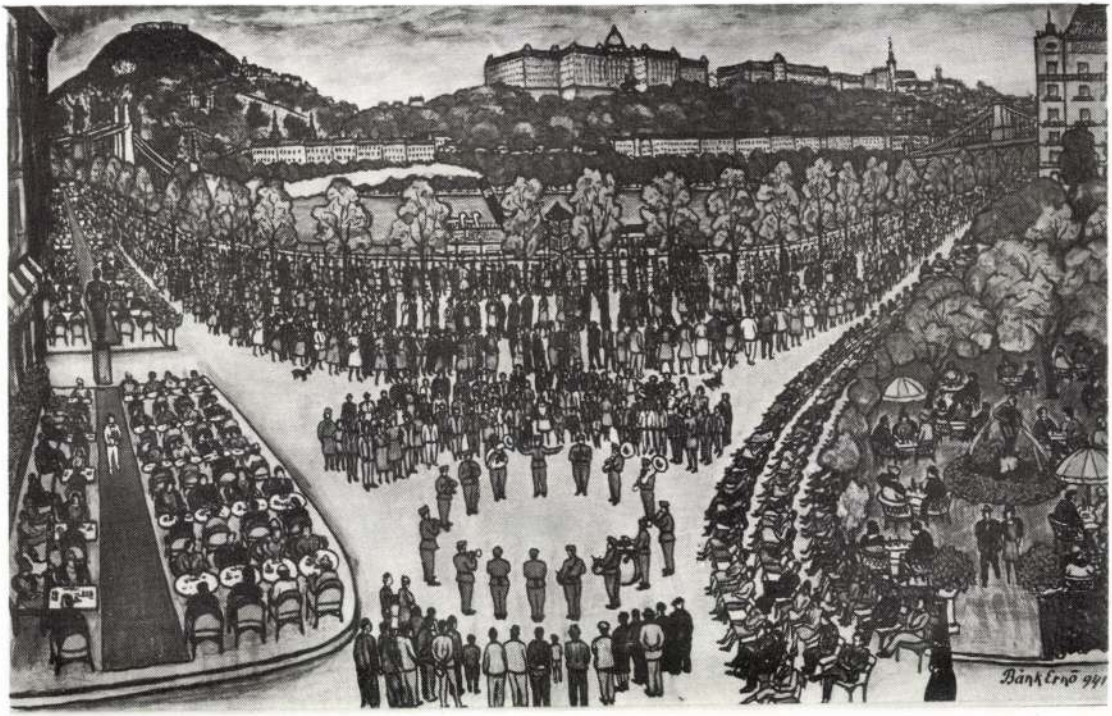

Korzó
Le Corso

Ára: 8,– Ft

Bánk Ernő

Bánk Ernő festőművész ki-
állítása a Budapesti Történet-
Múzeumban november 30-i
tekinthető meg.

Magyar Nemzet 1984. XI. 4.

Bánk Ernő

Kör első rendezvénye volt.
— A **Budapesti Történeti Múzeum** közlése szerint Bánk Ernő festőművész kiállítása a tervezettnél tovább, november 30-ig tart nyitva.
[illegible]

Magyar Nemzet 1984. X. 31.

BÁNK Ernő

Bánk Ernő (1883–1962) festőművész
kamarakiállítása : DTM, 1984 / [Lúta
Krómer Ágnes]. – Bp. : DTM, 1984. – [6] p. : ill.

Bánk Ernő

Bánk Ernő festőművész alkotásaiból nyílt kiállítás pénteken a Budapesti Történeti Múzeumban. Az 1962-ben elhunyt művésznek mintegy negyven alkotását, festményeit és grafikáit tekinthetik meg az érdeklődők.

Magyar Nemzet 1984. IX. 29.

Bánk Ernő (1883 - 1962)

„Trencsénteplici táj" o.v. 68,5 x 82,5 cm.
J. l. j. Bánk Ernő
Kiállítási ár: 8000 ft.

BÁV 54.Képaukció Bp.1981.május

Bánk Ernő (1883-1962)

„Törökkoppányi hid" o.v. 67x56 cm

s. l. j.: Bánk Ernő 927

Kiállítva: Bánk Ernő emlékkiállítás

1978. 49. y.

kiállítási ár: 8000 ft.

BÁV 53.Képaukció Bp.1980.december

BÁNK *Ernő, festő* • Szalmatercs (Nógrád vm.) 1883 jan. 1. A budapesti iparművészeti iskolában Pap Henriknél tanult festeni. Naturalista tájképeivel 1910 óta sűrűn szerepelt bpesti tárlatokon. 1926. a Szinyei-Társaság kiállításán kitüntető elismerésben részesült.

E. G. I. 70. l.

: „Keve" – „Kadicha" – „Keme" – „Bela I" – „Buda" –
" – „Gyula" – „Kund" – „Leel" – „Verbulch" – „Eurs"
" – „Petrus" – „Aba" – „Andreas" – „Bela II" – „Sa-
aus 1." – „Colomannus" – „Steffanus III." – „Bela
us 3" – „Ladislaus 2" – „Steffanus 4" – „Bela V"
rgletes keretekben ábrázolva.

etei a vonalkeretnek 30.7:19 Cm.

34.

oticorum. Kurtze Beschreibung des Königr.
nburg Th. Wiering 1688. pag. 168.

1100/95 № 139.

Bánk Erno

festő és grafikus

Hul. Szalmateres

Nográd m.

erőd

e

Ujv Mts L

84. P.

Bánk Ernő

festő

L.

Szendrey - Szentiványi

146. l.

RGÖS TÁVIRAT

Tovább adta:

vezeték	hivatalnak	hó és nap	óra, perc	napszaka

tleg díj- és (törtalakban)	nap	óra	perc	napszaka	Hivatalos megjegyzések és utirány

tó irást és pontos cimet kérünk!

(Cimzett neve és lakása):

(Utolsó távirda):

, Szeged 1926

Bánk Ernő dr

Dr. Bánk Ernő: Képmás.

és még egy női képmás

Rátsk. 118. l.

15 TORNAI Gyula. Fatema. Olajf. Magánt.

16 KNOPP Imre. Reggel. Pasztell. 500 frt.

17 SKUTETZKY Döme. Oltár előtt. Olajf. 1000 frt.

18 HERZL Kornél. Az áldozó. Olajf. Eladó.

19 RÉVÉSZ Imre. Vasárnap délután. Olajf. 700 frt.

20 FERENCZY Károly. Férfi arczkép. Olajf. Magántulajdon.

21 Van LEEMPUTTEN Frans Prof. Hazatérő nyáj (április). Olajf. 450 frt.

22 BASCH Gyula. Férfi arczkép. Olajf. Magánt.

23 Edvi-ILLÉS Aladár. Bagolyvár. Olajf. 300 frt.

Bánk Ernő

MAGYAR MŰVÉSZET

1926. 303

A Tavaszi Salon díjai

ÖVETSÉG
akmák Országos Egyesülete
— Telefon: 86—4—85.

tályi Tagtárs Ur!

ırátom!

cserkész csapatát, szövetségünk tekin-
iszonylatban is oly nagy fontossággal
tus hó folyamán megrendezendő világ
szerepeltetése költségekkel jár, amelyeket
yok között magára vállalni nem képes,
l, hogy igénybe vegyük.
ra kérem szakosztályi Tagtárs urat, le-
álásával, avagy a bemutatott gyüjtőiven
ozzánk juttatni.
rt ismételten köszönetet mondok vagyok

.....szakosztály
elnöke.

Bánk Ernő

festi

Kompozicio, repr.

Gyöngyösy 101. l.

FŰZFAK

Bánk Ernő

erod

Budapest Közokt.

évkönyve Bpest 1937.

lagára és álkatára, vonatkozik nem-
csak a homlokzatra, az alaprajzra és
az egész felépitményre, hanem művé-
szi megjelenésének minden tényezőjé-
re / diszités, vakolat, festés, kor-
beli berendezések, stb./, s általá-
ban minden olyan nemü átalakitásra,
ami bármi módon befolyásolhatná az
illető emlék eredeti jellegét és ve-
szélyeztetné biztonságát. A tulajdo-
nos a jóváhagyásra benyujtott összes
tervek egy példányát köteles a Főfel
ügyelőségnek beszolgáltatni. A tulaj
donos az épitményen felirati, vagy
reklámtáblákat csak a Főfelügyelőség
engedélyével, s az általa meghatáro-
zott módon és formában helyezhet el.
Távirat póznák és külső rádió anten-
nák csak a Főfelügyelőség engedélyé-
vel és az általa megjelölt módon he-

BÁNK ERNŐ

12 Feleségem, elefántcsontminiatur
13 Vera . . . elefántcsontminiatur

Magyar Arckép Társ
1930.

Grz. ks. Tzr. kojm. tow

1942 jan.

Transcéntaglici rézlet

Bánk Ernő

Csendélet, vízkare
Buzahordás "
Köszörűs olajf.
Furulyás "

Nemzeti Szalon

1928.

Tavaszi Szalon

Térkép.

A német és angol méret
irata fölül:

HUNGARY, TRANSYLVANIA, AN

alól balra: Reduced from the
középütt: Published by A
1817.
jobbra: Engraved by Sidy

Rm., mér. a rl. 26.

140-91-2.

Bánk Ernő

18 Felsőbányai táj, rézkarc 16.–

Nemzeti Szalon

Tavaszi Szalon

1927

Bánk Ernő

28 Csendélet virággal, olajf. 6000
29 Krumplis csendélet, olajf. 8000

Nemzeti Szalon

Tavaszi Szalon

1926

A Magyarországi

PROHÁSZKA KÖRÖK

alakuló ülése 1935. október 2-án, (szerdán) délután 1/2 5 órakor a SZENT ISTVÁN-TÁRSULAT díszter-mében. (Budapest, VIII., Szentkirályi-utca 28. szám.)

Felelős kiadó: Kézai Béla. Stephaneum r. t. Budapest.

Mnoczyhaj

1913. szept

Jsurimetesfkiall

Naplemente
Ebedül } of

Bánk Ernő

Harapelé, olaj.

Nemzeti Szalon

III. Balatoni kiáll.

1978. ápr.

A KIÁLLÍTOTT MŰTÁRGYAK

MEMORIAL HOSPITAL

Bánk Ernő

1913. szept. kiáll. Nemzeti Szalon

Parasztház, olaff. 150.–
Dekorativ táj, olaff. 150.–

1914. dec. kiáll. u.o.
Papagály, linoleum m. 50.–

1915. dec. kiáll. u.o.
Parasztház, olaff. 200.–
Zebegényi országut, olaff. 300.–
Paraszt szobá, olaff. 200.–

1916. apr. kiáll. u.o.
Csendélet, olaff. 1000.–
Önarckép, olaff. 500.–

Tennes folyó III. 119.

Bánk Ernő.

1912. Téli kiáll.

Mák virágok,past.

1913. Őszi kiáll.

Paraszthház,olajf,

Dekorativ táj,olajf,

1914. Téli kiáll.

Papagály,lin.metsz.

1915. Téli kiáll.

Paraszthház,olajf,
Zebegényi országut,olajf,
Parasztszoba,olajf,

1916. Tavaszi kiáll.

Csendélet,olajf,
Önarckép,olajf,

1916. Téli kiáll.

Csendélet,olajf,

1926. Tavaszi tárlat,

Csendélet virágokkal,olajf,
Krumplis csendélet,olajf,

1927. Tavaszi tárlat.

Felsőbányai tájk tájk,

1928. Balatoni társ,kiáll.

Hazafelé,olajf,

1928. Tavaszi Szalon kiáll.

Csendélet,rézk.
Buzahordás,rézk,
Köszörus,olajf,
Furuly ás,olajf,

1928. Munkácsy Céh kiáll.

Csendélet,olajf,

1930. Arcképfestők I,kiáll.

Feleségem,elefánt csont.
Vera, elefánt csont,

Bánk Ernő

festő

Nemzeti Szalon

Bánk Ernő

Műcsarnok

1933. nemz. képzm. Eiáll-
20.

gr. Bethlen Andrásné
elefánt csont miniatúr

Bánk Ernő

Műcsarnok
~~1915 tav. Erdő~~
1915-16. tél. Erdő 108
1918 tav. Erdő 212
1927 magyar táj 752

~~Agr. Jagedeny, római III. 167.~~ ~~IV. 126.~~

~~V. 186, 243, 244.~~ ~~VI. 204.~~

~~179.~~

6 MKT

1911-12 jub. kiáll

Parasitbár, Dekorativ táj, of

1912 tav

Tájkép
Falusibár
Ytatás
Erős napsütés

of

1915-16 déli

Csendélet, of

1918 tav

Csendélet of

1927 jan. febr.

M. táj és életkép kiáll
Csermely-ut Pagliget ben

Bárk Ernő

festő

Műcs. kiáll. 1911 tól
Pipics 109. l.

Boston Univ.
Library

Mass. Hist. Soc.
Proc. 1907-08.

Bánk Ernő dr

festő

1937, telefonja

Budapesten

eléggé jellegzetes falusi épitk
Az egész faluban három tipus sz
mindegyik utcában csak ugyanazo
teszi az egész községet.Az egye
formák, a diszitések sem különb
vannak eltérések. Ez két szempo
mert lényegesen olcsóbbá teszi
a modern épitészet "seria" töre
testvéri közösséget,ami a magya
ságban meg van: a nép kollektiv
De elősegiti azt,hogy a Széchen
egyik magyar főbünt, az irigysé

Bánk Ernő

1926. Kiküldetés elismerés

Tavaszi Szalon

i Noé Hugo

éd

le

Bánk Ernő

festő

Bánk Ernő dr., ny. középiskolai tanár, festőmüvész. Született 1883-ban Szalmatercsen (Nógrádmegye). Tanulmányait a budapesti Tanárképző Főiskolán elvégezve, történelem, földrajz tárgyakból nyert oklevelet, mely előtt elemi iskolai tanitói képesitését szerezte meg. Müködését 1905-ben a szfőv. elemi iskoláinál kezdte meg, tanári oklevelét időközben elnyerve, rövid ideig, mint polgári iskolai tanár müködött. 1917-ben az Izabella-uccai felső kereskedelmi iskola tanárává nevezték ki, hol 1921-ben saját kérelmére történt nyugdijaztatásáig teljesitett szolgálatot. Már 1911-ben feltünt mint festőmüvész, a Mücsarnokban kiállitott képeivel. Azóta müvészi munkássága az Ernst-Muzeum, Mücsarnok, Nemzeti Szalón, a Munkácsy-Céh tárlatain került nyilvánosságra. A világháboru alatt mint festőmüvész a 30. honvédgyalogezred ezredtörténelmi csoportjánál müködött és a Hadtörténelmi Muzeum számára készitett portrékat.

Rát Str. 372. l.

ORSZÁGOS MAGYAR KERESKEDELMI EGYESÜLET
BUDAPEST, V., AKADÉMIA UCCA 1.

Nagyr.

Ygy. Szentiványi Gyula
urnala

Bp. XI.
Lágymányosi -u. 16.

FILLÉRC
3
MAGYARORSZÁ
BUDAPEST

Bánk Ernő

1926 a SzMP társaság tavaszi kiáll. kitüntető elismerés-

1250 × 9'20
11250
2500
11 50 000

ugta.

...leni pengő és tíz fillérről

árgy-kiviteli engedélyre vonatkozó

zépművészeti Muzeum házi pénztára számá-

- és közokt. miniszteri rendelet alap-

...pót-téle kiv. ügyében./

.I. . . . . hó .3. napján.

Dr Rentiránzi

trendrei-trentiváji =

Bánk Ernő, festő; szül. 1883 jan. 1-én Szalmatercsen (Nógrád megye). 1907-ben a budapesti iparművészeti iskolában Pap Henrik vezetése alatt végezte tanulmányait. A Műcsarnokban 1911-ben Parasztház (Mezei Béla dr. orvos tulajdona, Budapest) és Dekorativ táj cz. olajfestményeivel szerepelt először. 1912-ben ugyanitt Tájkép, Falusi ház, Itatás és Erős napsütés cz. műveit állította ki. Nehány művével a Nemzeti Szalon és a Művészház tárlatain is részt vett. Említésreméltó művei: Zamárdi utcza (1910) és Faluvége (1910), Jellinek Lajos, a Kereskedelmi Bank igazgatójának tulajdona, Budapest; Vihar a Balatonon (1910), Eisler Izsó fogorvos tulajdona, Budapest; Buccari felé (1912), Pályi Sándor gymnasiumi igazgató tulajdona; Portoré-i részlet (1912), Hajnal Adolf isk. szakfelügyelő tulajdona, Budapest; Quarnero (1912), Barta Dezső tanár tulajdona, Budapest; Csendélet (1913), Ullmann István dr. miniszteri titkár tulajdona, Budapest.

A művész közlése nyomán.

Banka Etno

Bánk Ernő

festő

IV. Vörösmarty-tér

2.

MKSz 1947

Ernö Barka

Ausstellungen:

Nationalgalerie: Gedächtnisausstellung für den Maler Ernö Barka.

Daily News, 1978. Apr. 5.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 337-748, 340-726

Ernő Bánk (1883-1962)

DAILY NEWS

1978 MÁJ 18

Ausstellungen:

Nationalmuseum: Ungarische Krönungsinsignien (Prunksaal).

Museum für Bildende Künste: Grafiken von Goya.

Nationalgalerie: Gedenkausstellung mit Werken von Ernő Bánk. Der Geburtsort des Malers Ernő Bánk (1883-1962) war das Dörfchen Szalmatercs inmitten der Berge des nordungarischen Komitats Nógrád. Ende der 20er Jahre arbeitete er gemeinsam mit Vilmos Aba Novák und Jenő Barcsay in der Künstlerkolonie von Igal und Törökkopány im Komitat Somogy. Er schuf vor allem Landschaftsbilder, Stilleben und Porträts. Seine Selbstbildnisse entstanden während seiner gesamten Laufbahn, unter diesen gibt es auch nach alter Tradition auf Elfenbein gemalte feine Miniaturporträts, die seine technische Vielseitigkeit bezeugen.

1021

Kunsthalle: Gemälde von Ervin Tamás.

Kunstgewerbemuseum: Design – Industrielle Formen in der Wohnung.

Ostasiatisches Kunstmuseum: Chinesische Malerei.

Matthiaskirche: Sakrale Kunstschätze.

Apothekenmuseum „Goldener Adler" (Arany Sas): Pharmazeutik in der Renaissance und im Barock.

Verkehrsmuseum: 20 Jahre Raumforschung.

Naturwissenschaftliches Museum: Die Flora und Fauna Afrikas.

Galerie auf der Bartók Béla út: Gemälde von András Csavlek und

rade deshalb sei Ung

üchlich
inikani

Präsidentschaftskand
ster Antonio Guzman Fernández (Dominikanische Revolutionspartei) — nach inoffiziellen Wahlergebnissen der Sieger der Wahlen —, in ihren Wohnungen festgehalten.

Der Rundfunksender der dominikanischen Streitkräfte hat die Berichte über einen Staats-

dentschaftswahlen vom Dienstag unterbrochen. Bei Abbruch der Auszählung lag der Kandidat der Dominikanischen Revolutionspartei, Guzman, mit 326 076 vor dem seit 12 Jahren amtierenden konservativen Staatschef Balaguer (218 073 Stimmen).

Skulpturen von Frigyes Janzer.
Helikon-Galerie: Gemälde von Mária Tury.

Ernő Bánk

Ausstellungen.

Nationalgalerie: Gemälde von Ernő Bánk

Daily News, 1948. május. 12.

Bánk Ernő (1883-1962)

„Gendelet tulipánnal és almával"
o.v. 68 x 48,5 cm
s.f.j.: Bánk Ernő 1918. Kiáltási ár: 6000 ft

„Tengerparti útirajlet, 1912" Pástell 22 x 30 cm
s.l.b. Bánk Ernő
Kiáltási ár: 4000 ft.

BÁV 47.Képaukció Bp.1978.december

Bánk Ernő, festő

● BÁNK ERNŐ festőművész munkáiból ma délután emlékkiállítás nyílik a Nemzeti Galériában.

- o Bánk Ernő

12.

Esti Hírlap, Bp. 1978. ápr. 25.

Bàuk Ernő (1883-1962)

„Felsőbánya" o. fa 69x56 cm

kikiáltási ár: 6000 Ft.

BÁV 49. Képaukció Budapest, 1979. szeptember

MDK

Bánk Ernő

1926. A "Tavaszi Szalon" I. kiáll. kitüntető elismerésben részesült

A Szinyei Merse Pál Társ. Értesitője. 1927. febr. 3. sz.

M.D.K.

Dr. Bánk Ernő

Az Őszi Tárlaton bemutatott miniatürjeit bemutatja a lap:
Bauer Jenőke, Winter András, Fónagy Iván, dittéri dr. Borbás Gáspárné, Dr. Grünwald Béláné és fia, Kálmán Mihály, Steinfeld Sándorné, Szöllőssy Zsigmondné, és Bánk Vera arcképei.

Szinházi Élet. Bp. 1931. nov. 1-7. XXI. évf. 45. sz. 66. lap

Bánk Ernő MDK

Itatás, olf.

Műcsarnok 1912. tavaszi kiállitás

MDK

Bánk Ernő

Kitüntető elismerést kapott

A Tavaszi Szalon dijai. Magyar Müvészet 1926. 5.sz. 303.l.

MDK

Bánk Ernő

Művészet 1918. 5.l.

Bánk Ernő

MDK

Csendélet, olf.

Műcsarnok 1915-16 téli tárlat

Bánk Ernő MDK

Tájkép, olf.

Műcsarnok 1912. tavaszi kiállitás

Bánk Ernő MDK

Falusi ház, olf.

Műcsarnok 1912. tavaszi kiállitás

Bánk Ernő

MDK

Erős napsütés, olf.

Műcsarnok 1912. tavaszi kiállítás

MDK

Bánk Ernő

Falusi ház. Of.

Műcsarnok 1912. tav. kiáll. kat. 72.l.

Bánk Ernö, festöm. MD K

699. Parasztház. Olf.

Müssarnok. 1911/12. téli kiáll. Kat. 76.1.

Bánk Ernö, MDK

kitüntetö elismerésben részesült.
/Tavaszi kiáll. 1926.máj. /

Jeszenszky Sándor:Jelentés a Sz.M.P.Társ. 1926.évi
müködéséröl.- A Sz.T.Értesitöje. 1927.febr. 14-
Nemz. Szal.- Tavaszi kiáll. 1926.máj. 17.1.

Bánk Ernő MDK

Csendélet, rézkarc
Buzahordás, rézkarc
Köszörüs, olf.
Furulyás, olf.

Nemzeti Szalon 1928. ápr.
Tavaszi Szalon

Bánk Ernő MDK

Erős napsütés. olf.

Mücsarnok 1912. Tav. kiáll.

MDK

Bánk Ernő

Dekorativ táj, of.

Mücsarnok 1911/12. téli kiáll. kat. 79.l.

M.D.K.

Dr. Bánk Ernő festőművész tanár

Gróf Bethlen Andrásné portréjának repr.-ját bemutatja a lap.

Szinházi Élet. Bp. 1933. juni 4-lo. XXIII. évf. 24. sz. 82. lap.

Bánk Ernő, festőm. MDK

519. Tájkép. Olf.

KMT.1912. tav.kiáll. Kat. 68.l.

MDK

Bánk Ernö, festöm.

519. Tájkép. Olf.

KMT 1912. tav. kiáll. Kat. 68.1.

MDK

Bánk Ernö, festöm.

az V.-ik teremben látjuk müvét, gyümölcs-képét.

Mücsarnok. -kiállitás.
Müvészet. IX 1918. 5.1.

Bank Ernő

festő

életr. arck.

Gell Mad 42. l.

Bánk Ernő MDK

Paraszthház, olf.

Műcsarnok 1911/12. Jubiláris kiállitás

Bánk Ernő

Miniatürök, vizf.

Műcsarnok 1931 őszi tárlat

Bánk Ernő MDK

gr. Bethlen Andrásné, elefántcsont miniatür

Műcsarnok 1933. Nemzeti Képzőművészeti Kiáll.

MDK

Bánk Ernő

kitüntető elismerés

N.Szal. Tavaszi szalon 1937.

Bánk Ernő.

A Munkácsy Céh bemutató kiállításán művei szerepelnek.

Budapesti Hirlap, 1924. Nov. 11.

Bánk Ernő.

a Munkácsy-Céh első kiállí-
tásán képe szerepelt.

Pesti Hirlap, 1928. Nov. 11.

MDK

Bánk Ernö, festö

Iglófüredi táj. Olf.

Föv.Kpt.-MKSzSz.II.Szabad Nemz.Kiáll. 1947.márc.16.-
ápr.6. Ka t. 6.l.

Bánk Ernő MDK

Itatás. olf.

Mücsarnok 1912. Tav. kiáll.

MDK

Bánk Ernő

Feleségem, elefántcsontministür

Vera, "

Arcképfestők. N.Szal. kiáll. 1930. okt.

Bánk Ernő

Részt vesz az Arcképfestők Kiállitásán

8.6.u.93e.X.21.

Bánk Ernő

Műveivel részt vesz az Arcképfestők kiállitásán, melyet a Nemzeti Szalonban rendeztek.

M.H.930.X.19.

Bánk

Műveivel részt vesz az Arcképfestők kiállításán amelyet a Nemzeti Szalonban rendeztek.

H. 1930.X.19.

Bánk Ernő MDK

Csermely ut Zugligetben, olf.

Mücsarnok 1927 táj- és életképkiállitás

Bánk Ernő

Szabad Művészet, 1947

I. évf. 5.sz. 89-90.o. kiállítások.

Városi Társat./V.V./

MDK

Bánk Ernő

Hazafelé, of.

Balatoni Társ. 5. N.Szal. 393.kiáll. 1928.ápr. 11. 1.

MDK

Bánk Ernő

Csendélet, of.

Önarckép, of.

N.Szal. Tav.kiáll. 1916. ápr. 7. l.

MDK

Bánk Ernö, festö

Gróf Bethlen Andrásné. Elef.csont miniatür.

Bp.Mücs.-OMKT. Nemz.Képzömüv.kiáll. /Rend. M.Kir.Vall.
és Közokt.MIN./ 1933 ápr.19-máj.25. Kép.tm. 8.l.

MDK

Bánk Ernő festő

M.táj- és életképkiáll. 19-2o. sz.

Mücs. 1927. jan.

Bánk Ernő

Alkotása a Nemzeti Szalónban a Magy. Arcképfestők kiáll.-án.

E.K. 930.X.19.

Bánk Ernő

Szerepelt az I. nemzeti tárlaton.

EK 1933. IV. 20.

Bánk Ernő

Szerepelt az I. nemzeti tárlaton.

MFl 1933. IV. 19.

Bánk Ernő

Festőművész

Munkácsy-céh kiállítása - az Ernst Múzeumban - képével szerepel.

Esti Kurir
1928. VI.9.

Bánk Ernő

festőművész

Munkácsy-céh kiállítása - Ernst Múzeumban - képével szerepel.

Magyar Hirlap
1930.II.9.

Bánk Ernő

pompás miniatűrökkel szerepel a MAFE kiáll. áu.

(b.m.): Őszi párlat. - Pállya Celestin 50 éves jubi-a.
Q. Tk. 931. X. 18.-án.

Bánk Ervő

finom megoldású miniatűrjeit kell megemlítenünk.

Őszi tárlat a Műcsarnokban.
Est, 931. X. 18.

Bánk bán.

Munkái szerepelnek a Szinyei-Merse Pál-Társaság kiállításán, a Nemzeti Szalonban.

Pesti Napló, 1924. márc. 25.

MDE

Bánk Ernő

Csermely-ut Zugligethen, of.

M.táj- és életképkiáll. 19-2o. sz. Műcs.

1927. jan.

MDK

Bánk Ernő

"Kompozició" c. műve. Repr.

Gyöngyösy, 101.1.

Bánk Ernő

Magyar Művészet, 1926

303.o.

A Tavaszi Szalon díjai.

Bánk Ernő MDK

Dekorativ táj, olf.

Mücsarnok 1911/12. Jubileumi kiállitás

Bánk Ernő

"Egy uj grafikusnemzedék észrevétlen felcseperedését" hirdetik a Nemzeti Szalon téli kiállitásán bemutatott müvek, -közli a Müvészet c. rovat kritikája sign. nélkül, majd felhivja a figyelmet, hogy az itt felsorolt fiatalok jelentkezését tudomásul kell venni: Barta István, Bánk Ernő, Csermely János, Diener Dénes Rezső, Ferenczy Valér, Klimó István, Metzner Ernő, Grünwald Klára, Miklósi-Mutscherbacher Ödön, Nagy István, Podvinecz Erzsébet, Scheiber Hugó, Somogyi Miklós, Teplánszky Sándor, Zóhonyi Géza, Uitz Béla.

A HÉT, Bp. 1915. dec. 12.
XXVI. évf. 5o. sz. 722. lap.

Bánk Ernő
Csendélet

Munkácsy-Céh I. kiállitása. Nemz.Szal. 1928. nov. 26 l.

MDK

Dr.Bánk Ernő

OMIKE kübarátok köre. Mult és Jövő, 1931. 416 l.

Bánk Ernő

Csendélet

Munkácsy Céh első kiállitása a Nemzeti Szalonban Budapest, 1928. katalógusa 26 lap

MDK

Bánk Ernő, festő

Kép miniature-jeivel szerepel az 1931.-es tárlaton

(gy.) Magyar Akvarell- és Pastellfestők Egyesülete Képzőművészet. 1931 43-44 sz. 18 s.l.

Pierre Jean Jacques Auguste Barye
Deep mourning - Pierre Antoine Barye
1831 - 1875

MDK

Bánk Ernő, festő

Trencsén teplici részlet

Ennke. – III Képzőm. kiáll. – 1942 jan. – Tm.

BANK ERNŐ

kitüntető elism.

17. Tav.Szal. díjnyerteseinek névsora. N.Szal. 1942. jun.

MDK

Bánk Ernő

kitüntető elismerés

N.Szal. Tav.Szal.kiáll. 1934.

MDK

Bánk Ernő

Parasztszoba, olaj

M. Képzőmüv.Szab.Szerv.Tav.Tárlat, 1947.máj.

3 l.

MDK

Bánk Ernő

Felsőbányai táj, rézk.

N. Szal. 374. kiáll. 1927. márc.

1.

4

8

MDK

Bánk Ernő, kitüntető elism.

M.Szal. 374.kiáll. 1927. márc.

3 l.

MDK

Bánk Ernő

kitüntető elismerésben részesült.

XII. Tavaszi Szal. N. Szal. 1937. máj.

4 l.

MDK

Bánk Ernő

Gróf Bethlen Andrásné, elefántcsont miniatür

Nemz. Képzőmüv. kiáll. Mücs. 1933. ápr.
8 1.

MDK

Bánki Ernő

Gyümölcscsendélet.

Az Ernst-Múzeum Kiáll.CVI.A Munkácsy-céh
II.Reprezentativ Kiáll.Bpest.1929.Okt.hó
Kat. 19,1.

Bánk (Eisler) Ernő

filozofiai dr, felső ker. isk. tanár, festő. mint Nagyszécsényben (Nógrád vm) 1882 dec. 5. – 1907–21. állt a főváros szolgálatában, mint el. isk. tanító, polg. isk, iparmúr. isk és f. kereskisk. tanár. 1911-öta állította ki képeit Bpesten. 1936-ban mint nyugdíjas élt Bpesten.

Gulyás: Pál Magyar írók élete és munkái

II k. 235. h.

Bp. 1940.

Bánghi Mária

kiállított művei:

Terítő, 82×82 cm.
Terítő, 82×82 cm.
Ruhaanyag (kockás), vörösesbarna, 85×172 cm.
Ruhaanyag (kockás), zöld, 85×235 cm.
Ruhaanyag (kockás), fehér, 85×235 cm.

Pécs-baranyai Országos képzőművészeti kiállitás 1956. Kat. irta: Végvári Lajos. Bp. 1956. 32 l., 20 t.

Bangi Maria
textilterverő

M.D.

1956-ban nyerte el a
Munkácsy díjat.

Domanovszky György: Négy Munkácsy-díjas ipar műzisz
Műveszet, 1966. február - 11 kep.

Bángi Mária

Szövött ruhaanyagok, repr.

III. Magyar Iparművészeti és Népművészeti Kiállítás Iparművészeti Muzeum katalogusa, Bp. 1955.
23 lap

Bángi Mária ip.m.főisk.hallg.
Szövött anyagok, diplomamunka

Ernst Muzeum. I. iparművészeti kiállitás. 1952.
16 l.

Vizslás /Baranyainé/ 1
Salgótarjáni járás.

Története: 1456-ban pusz
Darócz Mihály nyerte ado
közepén elpusztul, igy s
A török hódoltság utáni
17, 172o-ban 13 magyar h
ródy József, 1826-ban Go
Bekötőut végén eg
cával.

R.kat.templom. /Szüz Már
Története: Az 1755-ös, I
szerint a mai templomo
tette. 1731-ben átépitte
földesur restauráltatta,
Jellege: Feltehetően köz
1843.
Külseje: Kazár filiaegyh

Baúgi Mária

iparmüvén

Munkány-díj III. fok.

NN: Ünnepélyesen kiosztották...

Népszava 1956 ápr. 4. 84 évf. 81 n. 7 l.

MDK

Bángi Mária, ip.müv.

a Munkácsy Mihály-dij III.fokozatát- 5000 frt.-t kapta: a III. ip.müv.kiállitáson bemutatott szövött-anyagaiért.

az 1956.évi irod. és müvészeti dijak kiosztása. Müvelt Nép/kult.hetilap/.1956.ápr.8. VII.évf. 15. sz.

MDK

Bángi Mária ipm.

3. M. ipm. és népműv. kiáll. 1955. Ipm. Muz.
kép

M.D.K.

Bangó

A lap "Bangó-rajzok" cimmel három ruhatervet mutat be, amelyek a "Helyet az ifjuságnak" c. közl. keretében jelentek meg az ifju divattervezők rajzai között.

Film Szinház Irodalom, Bp. 1943. okt. 29.-nov. 4. VI. évf. 44. sz.

.O.K.

Bangó Ádám MDK

vásárhelyi kömüvesmester

Gebhardt szegedi mester terve szerint 1841-43 években épitette a vásárhelyi uj evang. templomot.

Kiss L.9 Vás.müv. 18.o.

SZABÓ NOÉMI: BÁNKI ÁKOS **Tárlat**

Közös tér

A Bartók 32 Galériában látható két frissen diplomázott, fiatal művész, Bánki Ákos és Verebics Ágnes remekül megrendezett kiállítással lettek úrrá az előnytelen, csőszerű tér keltette frusztráló hangulaton. Persze a kiállításrendezés milyensége közel sem központi kérdés a kiállított anyag minőségéhez képest, de jelen esetben a művek kifejezetten erősítik egymást, illetve a közöttük kialakuló finom kommunikáció, tükröződések valóban különös élményt nyújtanak. A két egymással szemben lévő falon tulajdonképpen sorozatok válaszolgatnak egymásnak; Bánki színes gesztusfestmény-szériái Verebics fotómontázs-kompozíciójára és viszont. Annak ellenére, hogy Verebics figuratív, Bánki pedig nem, valójában művészetük egy tőről fakad, hiszen témájuk az ember lelkivilága, természete, jó és rossz oldala, elfojtott félelmei, egyszóval pszichéje. Sőt még művészeti gyökerük, előképeik is egy helyen keresendők; a tágan értelmezett akcionista tendenciákban.

Verebics – egyetlen festmény kivételével – legújabb fotómontázs-sorozatait vonultatta fel. A frízszerű szalagba rendezett, négyzet alakú „képek" mozaikszerűen épülnek fel, arcának kinagyított részleteiről és a kezéről készített, montírozott fotókat olyan applikált anyagokkal egészítik ki, mint saját haja, gézdarab, fröccsenő vizet imitáló ragasztóanyag. Verebics önfotói tulajdonképpen egyszemélyes performance-ainak eredménye, nem akciót dokumentálnak, hanem műtermének magányában, gondosan eltervezett beállításokban készülnek. Verebics szándéka szerint saját testének „nyersanyagként" való felhasználásával, a montázs lehetőségeit kihasználva provokálni és meghökkenteni akar, de sokkal líraibb és mesterkéltebb módon teszi ezt, mint az előképének tekinthető bécsi akcionisták. A kiállított sorozat fő témája a víztől való félelem, szorongás, de olyan érzésünk támad, mintha nem mondana el mindent, valami kimarad! A megvalósítás bravúros, hihetetlenül expresszív elemeket sorakoztat fel, alátámasztandó, hogy itt komoly önvizsgálatról, kínkeserves, tudat alatti félelmek feldolgozásáról van szó; csak éppen az egészben nincs elég hitelesség. Míg például a műfaj legjelentősebb magyar képviselőjének, Hajas Tibor performance-ainak végső tárgya nem csupán saját teste, hanem a transzcendencia elérése volt, addig Verebics még nem jutott el az alázatos önismeret legszélsőbb fokáig, a totális őszinteségig. Másik sorozatán – amelyen egy nevető szájat ábrázoló molinót csavar maga köré –, kevesebb járulékos elemmel, csak fotóművészeti eszközökkel operálva jóval koherensebb összhatást ér el.

A másik kiállító Bánki Ákos, szintén az akcióművészetből, elsősorban a pollocki csurgatásos festészetből és a „klasszikus" absztrakt expresszionizmusból táplálkozik. Több festékréteg egymásra hordásától kissé fáradt, piros színvilágú sorozata mellett került a falra 7×3-as kiosztásban összesen 21 négyzet alakú festménye. A laza gesztusokból álló akvarellfestményeken balról haladva a fekete festékpászmákból, valamiféle őskáoszból képről képre bukkan fel a letisztult, harmonikus színvilágú, félig organikus, de valójában absztrakt, ragyogó „lélekgömböc". Igazi megtisztulás, a színek himnusza bomlik ki a szemünk előtt, ahogyan a súlyos, nehézkes, automatikus firkából felszabadult laza ecsetvonások lesznek. Valahogy olyan folyamat ez, mint egy lelki megtisztulás útja, egy belső érzelmi világ metamorfózisa. Vagy legyünk pesszimisták, és nézzük fordítva, jobbról balra a képeket? Személy szerint maradnék az optimista változatnál.

(Bánki Ákos és Verebics Ágnes Duality című kiállítása február 16-ig látható a Bartók 32 Galériában.)

KÖNYVHÉT

– minden hónapban a könyves újság –

Proletárkezet vagy antantkorbácsot?
– Szécsi Noémi regénye egy kommunista henteslegényről

Túlélni a gyest – Simon Ágnes naplója az anyaság első lépéseiről

Kertész Ákos: **Derűs vagyok és hallgatag**

Kolofon – **Dibás Gabriella** – Reader's Diegest Kiadó

KÖNYVHÉT – csak az olvasó embernek

2007. FEBRUÁR 9.

ÉLET ÉS IRODALOM
29. oldal

Iam pajtások

áját. Valljuk be, változó sikerrel. A *Himnusz* költője *Bordal*ában oly álmos-szomorú, hogy ha költeményét korcsmában adta volna elő, a legények minden bizonnyal könynyezve fejelték volna le az asztalt kancsóürítés helyett. „Minden por, álom, / S füst e világon", szavalja költőnk, mi pedig legyintünk, nem csapsz be, Ferkó, nem borvirágos az orrod, hanem könyvsápadt! Legnagyobb búsulónk máskor így dalol: „Csepped tüzétől éneket / Mi gyakran zengtem én? / Hány szép leánynak könnyeket / Csillogtaték szemén?" Micsoda heroizmus lehetett ezt papírra vetni a magányos és étvágytalan poétának, ki nem pipázott, bort nem ivott és borús életében asszonyt egyszer sem érintett!

Aztán itt van a másik nagy abszinens, Berzsenyi, aki egész családját rákényszerítette a szörnyű vizes életmódra. Ha a *Horác*ot olvasom, inkább elfutok, minthogy bort töltenék poharamba. Látom magam előtt a széles mellű, köpcös Dánielt, aki kígyót-békát üvölt rám, zordon fellegeket, zúgó Boreast, bús telet, s haragtól szikrázó tekintettel föki elém a kupát. Kinek van kedve ezek után inni? Fülem-farkam behúzom, léc, nagyot csattan mögöttem a kocsmaajtó.

Nem tudom, igaz-e, hogy a nyárspolgár Petőfi a zseni álarcát húzta magára, de hogy a kevésétű-kevésború Petőfi sikerrel vette fel a duhaj maszkját, arról már egyetemista koromban megbizonyosodhattam, mikor a Széna térhez közeli pinceborozó falán olvasgattam bordalait. Neki mindent elhiszek. Például senki nem írja le pontosabban a kocsmarolót rágó, alvonási tünetektől galagonyareszeteg alkesz szeszrágta lelkét jobban, mint Sándor, mikor arról a szomjas emberről dalol, aki mindárt előkaparja hitvese fejkötőjét a sírból, csak hogy borért zálogba tehesse. Igyunk, szólít fel Petrovics, hiszen nincs nő, nincs lóvé, nincs kedv, s máris három hosszúlépés figyel előttünk a pulton.

Azért a szeszköltészet legnagyobb spílerei a czeizeli kétplusznál* kezdődnek. Balassi (++), Csokonai (+ ++), Vörösmarty (+ › +++), Ady (+++) és Weöres (+++). Én azt készséggel elfogadom BB-től, hogy a vitézi garden party borivóknak való. Csokonainak megbocsátom, hogy nem kürtöl Homerral, s csak szerelmet, bort danol; ahogy Furmintházi. Tarcali. Szőllősgazdának. Is. Hogy. Ha. Sokat. Nem. Ihat. Keveset. Nem. Fog. Az ihatnám pajtásnak még az is elnézhető, hogy nyúlja Kleistet (nem Heinrichet, Ewaldot) – míg a német a rajnais flaskához ír szerelemdalt, a hivatásos vendég a csikóbőrös kulacshoz. Precíz szaktudással dolgozza ki a hamvasi tételt, miszerint a bor folyékony csók – Béla előtt másfél századdal! Nem elég, hogy smárol a kulaccsal, keblét magasztalja, még ágyba is bújik véle, sőt, arról fantáziál, milyen szép is volna, ha kulacsa szülne néki egy sor apró kulacsot.

Persze a bordal magyar császára Vörösmarty, aki soha nem volt rest nagyot inni a hazáért, s akit vendégei mindörökké „bormanipuláció" közt találtak. Hogy ő e pályán a legnagyobb, azt fölösleges magyarázni annak, aki töltött már bort a rideg kupába éppen azért, mert lelkét egy hölgyre (férfira / honra / világra stb.) tette fel, s az üdvösségét könnyelműn tépte szét. (Itt rebegjünk hálát Mr. Alkoholnak a magyar költészet – JA-ig – legnagyobb dobásaiért: *A vén cigány*ért, az *Előszó*ért, *Az emberek*ért meg a *Gondolatok a könyvtárban*-ért.)

A téma hatalmas, időnk véges, bár lenne még mondani mit. Így végezetül boroskorsónkat a szőlőhegy csúcsán Ady Bandival vágjuk földhöz, kívánjunk vidám jó éjszakát. S ha reggel föleszméltünk a mámorból, jelentsük ki, hogy WS-hez, a részeges óvodáshoz fogható másnaposság-verset csak Rimbaud és Berda József tudott költeni.

(Téli fülőkegomba, Bartók, január 21.)

---

* Cz. E. könyvében a következő jelrendszert használja: absztinencia (–), mértékletes (+), mértéktelen (++), illetve „abuzus" jellegű (+++) szeszfogyasztó.

A Nyitott Műhely
programjából
1123 Budapest, Ráth György utca 4.

Február 14., szerda, 19 óra
KÉSELÉS VILLÁVAL
Vendég: RÉZ PÁL

Beszélgetőtársak és a sorozat szerkesztői: **Babiczky Tibor és András László**
A belépés díjtalan

Február 15., csütörtök, 19 óra
SZÉPÍRÓ SZALON
A **Szépírók Társasága Irodalmi Szalonja** a Nyitott Műhelyben
Irodalmi Párok IV.

NÁDORI LÍDIA és ZÁVADA PÁL
A belépés díjtalan

12 oldal

Pajtás

Ára 50 fillér

II. ÉVF., 5. SZÁM. | MEGJELENIK 1-ÉN ÉS 15-ÉN | 1947 MÁRCIUS 1.

Tavaszi örömök

Kóbor hajó

Hajók találkoznak a dokkban, a tengerek előszobájában beszélgetnek. Amikor leszáll az este s mindig sűrűbb és sűrűbb lesz a sötétség, megcsörren a hajólánc, a horgony, a korlátok fája recsen, nyikordul a fedélzet, himbálóznak a hajókötelek és száll szavuk a szél szárnyán. Megzörren a vödör és furcsa hang tör elő a kémény kürtjéből. Megszólal s elhal az éjben, mintha a szél véletlenül bennrekedt levegővel játszanék. A hajók himbálóznak és beszélgetnek. Az öreg tengerész felriad álmából, ha már nagyon erős a hangjuk.

De nagyon vigadnak a vizi paripak! Talán bizony a kormánynélküli hajóról beszélnek?

Mert az öreg hajósok hallottak egy olyan hajóról, amelyik elvesztette a kormányosát. Valamerre messze, az északi szigetek környékét járta valamikor ez a hajó. Rettenetes vihar keletkezett és minden irányjelzőkészüléke tönkrement. A hős kapitány és a legénység három nap és három éjjel küzdött az elemekkel s amikor elmúlt a vihar, nem volt egy élő ember sem többé a fedélzeten. Megfagyott rajta minden élet. S. O. S.-jelek nyomán sokáig keresték a hajósok eltűnt bajtársaikat, de sohasem akadtak többé a szerencsétlenül járt hajó nyomára.

Néhány hónap mulva egy furcsa hajóról érkezett jelentés. Nem válaszolt a leadott drótnélküli jelekre, szabálytalanul közlekedett, egy ideig lassan, szinte álmodozva haladt, majd amikor meg akarták közelíteni, mintha szárnyakon repülne, olyan gyorsan siklott tova.

Mind gyakrabban látták azután itt is, ott is a különös hajót. De senkinek sem sikerült megközelíteni. Egyszer egy fiatal hajóstiszt elhatározta, hogy a titoknak nyomába szegődik. Vékony, izmos hajót ácsolt s kétheti hajózás után végre megpillantotta a Csendes-óceánon, San Francisco környékén a kóbor hajót. A kormányos fedélzeti háza összeomolva hevert, az árbócrudak, kötelek csapzottan, féloldalasan, mint valami különös függöny díszítették a hajót. Lassan, kényelmesen haladt, mintha a felkelő napban gyönyörködnék. A bárka óvatosan követte, nehogy elveszítse szem elől. Így hajózott utána Északamerika nyugati partján, mind kékebb és kékebb tengereken s mind enyhébb éghajlaton át. S már eljutottak Kaliforniába, a Golf-áramlat hazájába s le egészen a Rák-térítőig s akkor megérkeztek a kaliforniai öbölbe. Itt csodálatos tavasz volt. A különös hajó egész lassúra vette útját, időnként megállt és ringott, mint aki megérkezett és jól érzi magát. Ha azonban más hajók tűntek fel, gyors iramban siklott tova. De ha az idegen hajó látóhatárából eltűnt, ismét visszatért a napfényes öbölbe.

Egyszer hónapokig nem mutatkozott; s amikor ismét visszajött a déli vizekre, még sebzettebb, tépettebb volt, mint annakelőtte. A szakadozott kötelek azonban vidáman lengtek homloka körül, mint valami szép kisasszony elszabadult haja. S mintha csak azt mondta volna: elég volt nekem a fagyból, szélből, emberi kormányzásból. Én a magam hajója vagyok. S akárhányszor is hajtanak sötétbe, szélbe, jég közé, engem idevonz a vágyam, a narancsligetek felé, a kék ég alá, a langyos Golf-áram hazájába. És bejárta az összes déli szigeteket, ahol csupa virág a part.

S amikor látta, hogy a fiatal hajós már hónapok óta ilyen kitartóan követi, bevárta és megengedte, hogy

fedélzetére szálljon. Ekkor csodálatos vidékeken vitte végig az embert, aki hajós létére nem nyúlt a rombadőlt kormányhoz, mert megértette, hogy ez a hajó már nem akar kormányost, egyedül keresi az útját. S amikor már nagyon sokat és szépet láttak, visszaugrott dereglyéjébe, elkötötte a kormánynélküli hajótól, hogy hazatérve elmesélje a látott csodákat.

Többé senki sem üldözte a kormánynélküli hajót. Itt-ott látták még, de mindig a meleg áramok, enyhe éghajlat közelében, a legszebb szigeteknél, a legcsodásabb vidékeken. S ha este, vagy sűrű, sötét éjjel megzörrent a hajók lánca, vagy magától megszólalt a kürtő, a hajósok azt mondták:

— Bizonyára erre jár a kormánynélküli hajó: Valamelyik szép útjáról tért meg, s most arról regél. Lázítja-a mi hajónkat: „mért hagyjátok magatokat veszélyes vizekre terelni?“ Látjátok, nekem milyen csodálatos az életem?“

S a hajósok, ha éppen fáradtak voltak, s a szívük gyenge és bizonytalan vágyakkal teli: maguk is felsóhajtottak zörgő, morgó hajójukkal együtt.

Kántor Zsuzsa

„Szeressük nevelőinket!“: az úttörők mozgalma a nevelők megbecsüléséért

PAJKOS PISTA ESETE A HÓEMBERREL

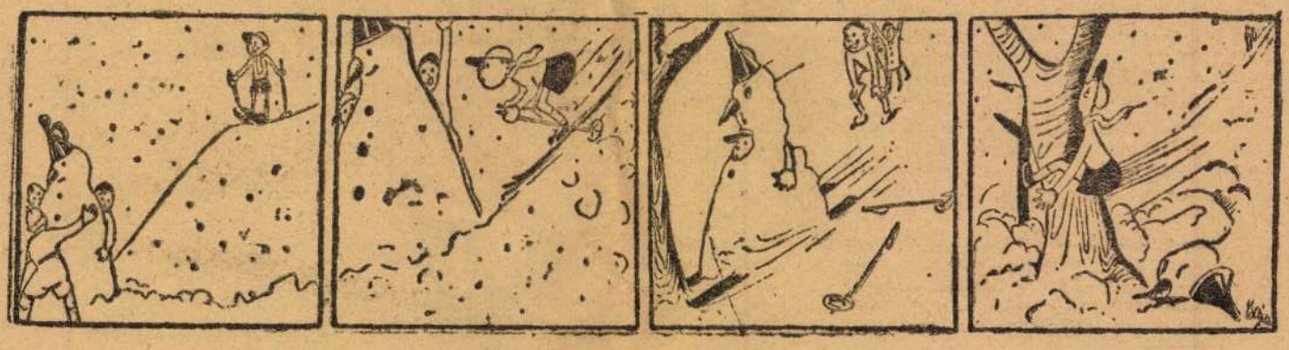

A MAURITIUS

Minden bélyeggyüjtő tudja, mit jelent ez a szó Mauritius. Aki meg nem bélyeggyüjtő, annak röviden megmondhatom: a világ legértékesebb bélyege. Ha jól tudom, három van belőle az egész világon. Talán 100.000 forintot is megér egy-egy.

Azért bocsátom mindezt előre, hogy mindenki megértse az én történetemet a Mauritius bélyeggel.

Második polgáriba jártam, amikor elfogott a bélyeggyüjtési szenvedély. A legjobb pajtásom, Tódor Pista beszélt rá a gyüjtésre. Neki akkor már régi gyüjteménye volt és mert nemcsak a legjobb pajtások, de a legnagyobb vetélytársak is voltunk, — persze futásban, úszásban, futballban és nem tanulásban —, hát a bélyeggyüjtés terén sem akartam elmaradni mögötte.

Nekiláttam a gyüjtésnek, megkértem minden rokonomat, ismerősömet: vagdalják le és adják nekem leveleikről a bélyegeket, még a gombcsapatomat is feláldoztam, az új szenvedély oltárán: egy elsőssel elcseréltem száz különféle külföldire. Egyszóval minden tőlem telhetőt megtettem, hogy utolérjem Pistát. Csak egy tiltó szabályt ismertünk a gyüjtésnél: pénzért nem volt szabad bélyeget vásárolnunk. (Ezt annál könnyebben megtartottuk, hiszen pénz dolgában legtöbbnyire igen csúfosan állottunk.)

Hetek teltek el szorgos gyüjtési munkában, sok szép ritka bélyeggel büszkélkedhettem már, de azért a Tódor Pista gyüjteménye mégiscsak különb volt, mint az enyém. Persze engem furdalt az irigység, egyszer, mikor Miska bácsitól, a nagybátyámtól egy fényes pengőst kaptam; már kerülgetett a kisértés, hogy egy bélyegüzletben el ne vásároljam, de aztán győzött bennem az adott szó szentsége és elkergettem ezt a gondolatot. De egyre inkább, egyre mélyebben belém rögződött egy másik fura gondolat: hogy addig nem fogom tudni utólérni és túlszárnyalni a Pistát, amíg meg nem szerzem magamnak a Mauritiust.

És egy csodálatos véletlen a segítségemre jött.

Egyik délben, mikor éppen hazafelé baktattunk Pistával az iskolából, az utcán — közvetlenül egy ház kapuja előtt — egy bélyegre lettem figyelmes. Színével lefelé feküdt ott, szürkén és egyszerüen.

— Nini, egy bélyeg. — mutattam Pistának.

— Biztosan valami értéktelen vacak — felelte. — Különben nem heverne itt az utcán.

— Mindenesetre megnézem — mondtam.

Lehajoltam érte megfordítottam, tenyeremre fektettem: hát meg sem tudtam mukkanni a csodálkozástól. A bélyeg felső szélén nagy, nyomtatott betükkel ez a szó állt: MAURITIUS.

Pista is csak nézte, áhitatos szemekkel és mindössze ennyit mondott:

— Szerencsés fickó vagy, öregem.

Akkor még egyikünk sem tudta, hogy azon a híres Mauritiuson kivül még sok Mauritius szigetén kiadott bélyeg is van, ami csak néhány fillért ér, igy hát nagyon gazdagnak éreztem magam. Akkortól kezdve én voltam a világ legboldogabb embere. És egyben a legboldogtalanabb is. Mert a Mauritius-kincs örök gondban tartott. Egyre gyötört a félelem: nem fogja-e ellopni valaki, nem fogom-e ügyetlenül elveszíteni. Nem szóltam róla senkinek, még a szüleimnek sem, persze ez a nagy titoktartás is csorbította az örömömet, hiszen jó lett volna széltében-hosszában elmesélni a szerencsét, a gazdagságomat, de az óvatosság, a félelem lebeszélt erről a szándékomról. Úgy gondoltam, akkor lesz a bélyeg a legnagyobb biztonságban, ha mindig magamnál hordom, mégpedig valami titkos helyen.

A kiskabátom belső zsebének volt egy apró, elrekesztett része. A Mauritiust becsomagoltam egy kis zsirpapirba és ide rejtettem. Senki se tudott róla az égvilágon. Nem váltam meg tőle, csak éjszakánként — és a tornaórákon.

És egy tornaóra lett azután minden baj okozója. Éppen bakot ugrottunk, mikor Pista hirtelen arról kezdett panaszkodni, hogy nagyon megrándította a lábát.

— Akkor menj az öltözőbe — mondta a tanár — és ott ülj le.

Igy is történt. Óra után, amikor felöltöztem, első mozdulatom — mint mindig ilyenkor — az volt, hogy megtapogassam: ott van-e a helyén a Mauritius. És nem volt ott. Eltünt. Nem is kerestem sokat. Abban a szempillantásban tudtam, mi lett vele: Pista kilopta a zsebemből. Biztosan egyszer meglesett, rájött, hol szoktam tartani és most lábfájást tettetve, kihasználta az alkalmat: elcsente a bélyeget. Hiszen senki más nem járt rajta kívül az öltözőben. Csak ő lehetett!

Kifosztottnak, megcsaltnak éreztem magam, de nem szóltam neki egy szót sem a dologról, hiszen úgyis letagadta volna, csak egyre kevesebbet beszéltem vele, a végén teljesen elhidegültünk egymástól. Többször megkérdezte, mi bánt, miért viselkedem ilyen különösen, de én nem mondtam meg az okát. — Tudod te azt nagyon jól — gondoltam magamban.

Már vége felé járt az iskolaév, mikor Pista kimaradt az iskolából. Megbetegedett. Szinte naponta jöttek újabb és újabb hírek: egyre súlyosabbra fordult az állapota. — Ez a büntetés a lopásért — vélekedtem, — én bizony nem fogom őt meglátogatni. Nem is látogattam meg. Soha többé nem láttam azután: szegény Tódor Pista egy verőfényes májusi napon örökre lehúnyta a szemét.

Néhány nap mulva a Pista szülei magukhoz hivattak.

— Pista, mielőtt meghalt, — mondták —, meghagyta nekünk, hogy a bélyeggyüjteményét neked ajándékozza — és felém nyujtották a gyüjteményt.

Nem fogadtam el. Azt mondtam: már felhagytam a gyüjtéssel, adják valaki másnak. Miközben hazafelé mentem, egyre az járt a fejemben: persze Pistát bántotta a büntudat és igy akart kiengesztelni. De én nem hagytam magam. Én sohasem bocsátom meg neki a lopást. És mikor hazamentem, önkéntelenül is a zsebemhez nyúltam, oda, ahonnan Pista a Mauritiust kilopta. Hát érzem, hogy a kis titkos rekesz egyik oldalán fel van feslödve a varrás. Benyúlok a résen, le egészen a kabátom aljáig és — ott lapul a Mauritius, szépen becsomagolva a zsírpapírba. Könnyes lett a szemem: az ártatlan, meggyanusított Tódor Pistára gondoltam, az én édes, jó, soha többé vissza nem térő pajtásomra. Elkeseredésemben, haragomban mit tehettem mást: darabokra téptem a Mauritiust.

És akkor megtanultam — egy életre szólóan — hogy mindenféle igazi, vagy vélt kincs és gazdagság csak bajt, boldogtalanságot hoz az embernek és nincs az az értéke a világnak, ami felérne a legnagyobb értékkel: a jóbaráttal.

Méray Tibor

A mai írás és könyv ősei

— Mondd meg nekem, hogy van az, hogy az ember nézi ezeket a vonalakat és azok szavakba rendeződnek és én azokat megértem, a betük élnek! Hogyan értem, honnan tudom, hiszen senki sem súg. Ha ezek képek lennének, akkor érthető volna, de itt mintha csupa gondolat lenne nyomtatva. Hogy van ez? — kérdezte egy kisfiú Maxim Gorkijtól, aki őt az írás-olvasás mesterségére tanította.

Bizonyára ti is nem egyszer gondolkoztatok azon, hogyan jöttek rá az emberek arra, hogy gondolatalkat papirra vessék. Ki találta ki először a betüket? Az emberiség történetében mikor jelent meg először az írás?

A betüket nem egy ember találta ki. Hosszú folyamaton át jutottunk el a mai írásig. Az emberiségnek sok-sok évezredre volt szüksége, amíg állandó betüit megalkotta. A történelemelőtti időben még nem rendelkeztek az írás tudományával. Csak néhány százezer év múlva tanultak meg rajzolni. Házaik, barlangjaik falára vésték az első művészek az emberek és állatok körvonalait, amelyeket vadászataikon láttak. De ezektől a rajzoktól az írásig még nagyon hosszú volt az út.

A beszélő öv és a békepipa

A tudósok a sötétbörü ausztráliaiak régi házaiban telerajzolt köveket találtak. Az egyik köre egy nagy kör volt rajzolva és akörül kis körök. A kis köröket egymással és a nagy körrel vonalak kötötték össze. Ez azt jelentette, hogy anya gyermekekkel. Az ilyen író-rajzokat piktográfiának nevezték, azaz rajzolt írásnak. (1. ábra.)

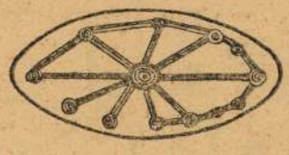

Az északamerikai indiánok követei, ha idegen törzsekhez mentek, övekre (vampum) különböző színü kagylókat és gyöngyöket füzlek fel. Az idegen törzsfönök kifogástalanul el tudta olvasni az átnyújtott vampum-ot, mert a gyöngyök füzésének és színeinek meg volt a különleges és érthető jelentősége. Az indián-gyerekek ezekről az övekről tanultak olvasni.

Hogy el ne felejtsétek a pajtástok által kért könyvet meghozni, emlékeztetőül csomót kötötök zsebkendőtökre. De, ha a zsebkendőn már 5—6 csomó is van, honnan tudjátok, hogy melyik mit jelent? Sok kezdetleges törzsnél egy csomó egész üzenetet jelentett. Minden csomónak a színe, nagysága és a többi csomóval való összefüggése szerint megvolt a maga jelentősége. (2. ábra.)

A törzsek tárgyakkal is üzentek egymásnak. Ha az egyik törzs a másiknak nyilat, vagy lándzsát küldött, ez hadüzenetet jelentett. A dohány és a pipa a béke és barátság jelképei voltak. „A békepipát elszívni" kifejezés még máig is megmaradt.

Az agyagkönyvtől a papiruszig

Az igazi írással csak sokkal később, a rabszolgaállamok: Egyiptom és Mezopotámia megalakulása után találkozunk. Addig az emberek nemzedékről-nemzedékre meséltek egymásnak háborúikról, munkájukról. Természetesen ez nem volt hiteles hírközlés, mindenki hozzáköltött valamit, így születtek meg a legendák, mesék és regék.

Ezek az államok már törvényeket is hoztak, melyeket minden változtatás nélkül kellett emlékezetben tartani. Az uralkodók is meg akarták örökíteni uralkodásuk történetét. Erre szolgált az írás. Az egyiptomi képírás, hieroglifának, a mezopotámiai írást pedig ékírásnak nevezik.

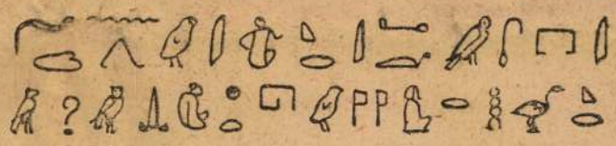

Az egyiptomiaknak és a mezopotámiaiaknak tehát már volt sajátságos írásuk, de papirral természetesen még nem rendelkeztek. Akármennyire is csodálkoztok, azért nekik is voltak könyveik, sőt még könyvtáraik is. Különös könyvek voltak ezek. A mezopotámiaiak például, ha egy könyvet valahova el akartak vinni, kocsira volt szükségük. Ugyanis ezekben a könyvekben lapok helyett cserepek voltak. Az írástudók hegyes pálcákkal ezekre vésték jeleiket, amelyek hegyes ékekhez hasonlítottak. Az ékírásnak néhány száz jele volt. (3. ábra.)

Az egyiptomi hieroglifák ember, állati alakokat, madarakat, halakat ábrázoltak. A tudósok soká fáradoztak, amíg megfejtették a hieroglifák titkát. Értelmüket csak 1822-ben hozta nyilvánosságra egy francia tudós. (4. ábra.)

A hieroglifákon az egyes képek nemcsak egész szavakat és gondolatokat jelentettek, hanem egyes betüket és szótagokat is. Így például egy esetben a száj rajza betű szerint „száj"-at, a másik esetben „R" hangzót jelent. A „folyó" szót két vízszintes hullámvonallal jelölték, de ha mellette egy hátsó lábakon álló borju volt, akkor ez a két rajz együtt „szomj".

A strucctoll „igazság"-ot jelentett. A hieroglifákban nem voltak magánhangzók.

Ahogy fejlődött az egyiptomi nép kultúrája, úgy fejlődött írása is. A kőre és fémre való írásról áttértek a papiruszra való írásra. Hosszú papiruszokercsekre írták az írástudók a fáraók parancsait, a számlákat, verseket, törvényeket és iskolai tankönyveket. A papiruszt, amelyet a papirusz nevü növényből készítettek, törékenysége miatt nem lehetett behajtani, így azokat összetekerték. (5. ábra.)

Ázsia tengerpartjain élő népek a hieroglifák és az ékírás alapján teremtették meg ábécéiket. A legelterjedtebb a phöniciaiak ábécéje lett. Ezt átvették azok a népek is, melyekkel a phöniciaiak kereskedtek. Így a görögök, akik megváltoztatták és kiegészitették azt. A magán- és mássalhangzók külön-külön jeleket kaptak. Az ilyen jeleket „grama"-nak, többesszámban „gramata"-nak nevezték el.

Innen fejlődött azután a mi írásunk is.

Ilyen hosszú útat tettek meg a különböző furcsa jelek, amelyek hang nélkül adják tovább az ember gondolatait. Nélkülök az emberiség nem ismerné történelmét, nem lenne tudomány és nem lenne irodalom sem. Mindent, amit az egyik nemzedék alkotna, az utánakövetkező nemzedék elfelejtené.

A „Szeressük nevelőinket!" mozgalom ünnepélyes megnyitása március 2-án, d. e. 11 órakor a Magyar Szinházban

Fehér Klára diákregénye:

HATODIK ÁLTALÁNOS

III. FEJEZET

Köves Jancsi terve

(2. folytatás)

— Nagyon kell sietnem gyerekek — mondja Gombos Peti, amikor a második emeleti romos tanteremben összegyülnek. — Még el kell mennem a csarnokba, kiváltani az ebéti krumplit, tudjátok, hogy anyukám csak este jön haza a munkából.

A többiek bólogatnak. Mind eljöttek: Horváth Andris, Köves Jancsi, Varga Tomi, Katona Tibor, meg Pongrácz Laci is. Ők hatan az osztály legjobb tanulói.

— Pepi nagyon dühös az osztályra — mondja Gombos Péter —, attól tartok, ránkharagitja az osztályfőnököt is. Már pedig mi az elhatározásunkat keresztülvisszük.

— Én diplomata akarok lenni — mondja Pongrácz — és sokkal nagyobb szükségem van a francia meg az angol nyelvtudásra, mint a latinra.

— Én azért szeretnék oroszul tanulni, hogy megismerhessem a szovjet irodalmat — szól közbe Katona.

— Egyszóval, mi nem azért nem akarjuk a németet meg a latint tanulni, mert lusták vagyunk, vagy szemtelenkedni akarunk Pepivel, mi csak a rendeletnek akarunk érvényt szerezni.

— De az se baj fiúk, hogy az osztály nagy része nem így gondolkozik. A Kárász Gabiék legszivesebben baltával vernék szét az iskolát, hogy ne kelljen tanulniok.

— Van egy tervem — szólal meg Köves Jancsi. — Menjünk küldöttségbe az osztályfőnök úrhoz és kérjük meg őt, beszéljen az igazgató úrral, hogy kérjenek új tanárt a másik iskolától.

— Ugyan, az Oszi már a multkor megmondta, amikor legutóljára Rehákot rajszögbe ültettük, hogy leveszi a kezét az osztályról és jövőre keressünk másik osztályfőnököt. Ő csak örülni fog, hogy nem sikerült nekünk a német.

— Nem igaz, mert szeret minket és igaza volt, ha mérges volt a rajszög miatt! Rehákot is ő kérlelte, hogy ne vigye tanári konferencia elé a dolgot.

— És mit csináljunk akkor, ha oszi azt feleli, hogy szivesen közbenjár az érdekünkben, de felelősséget kell vállalnunk azért, hogy a fiúk rendesen tanulják majd az oroszt, meg az angolt?

— Felelősséget vállalunk — mondja határozottan Köves Jancsi.

— Én nem vállalnék felelősséget a Rab Kálmánért — mondja Varga Tomi. — Az csak választja a franciát, de tanulni nem akar.

— És a Cser Jancsi? Bele se néz majd a leckébe!

— További vita helyett ezt olvassátok el — szól Köves Jancsi és előkotor a táskájából egy ív kockás papírt, amelynek a legközepén ez az egyetlen szó díszeleg:

TERV

másik oldalán pedig — nos, hogy mi van a másik oldalán, azt nem látom, mert a hat fiú föléhajol, izgatottan vitatkoznak, végül is összehajtják és azt mondják „megpróbáljuk". Aztán kezetfognak és szalad mindegyik hazafelé.

IV. FEJEZET.

A tanári konferencia.

— Köves János, az igazgató úr hivatja.

Molnár tanár úr odaszól a térképnél felelő Jancsinak:

— Elmehetsz fiam.

Alig csukja be maga mögött Jancsi az osztályterem ajtaját, újra jön a pedellus.

— Az igazgató úr hivatja Gombost, Horváthot, Katonát, Pongrácot és Vargát.

— No mi az — kérdi Molnár tanár úr —, pont ti tettetek rossz fát a tűzre? Bár a hatodik bében még ez se volna csodálatos.

Az igazgatói irodában egész sereg tanár összegyült a nagy hír hallatára.

— Ez még nem fordult elő az iskola történetében — mondja Sándorfi, a történelem és művészettörténet tanára.

— Az én időmben nádpálca járt annak, aki ilyen ostobaságokkal háborgatta az igazgatót — véli az öreg Gereblyés. — Maholnap majd a diákok fognak minket tanítani.

Az igazgató a fiúkhoz fordul:

— Az osztályfőnök úr elmondotta, hogy őt kértétek fel a közbenjárásra. Nekem ugyan az a véleményem, hogy tanáraitok jobban értenek a neveléshez, mint ti. De nem baj. Ne mondjátok, hogy nem tisztelem a demokráciát. A hatadik bé angolul akar tanulni. Rendben van. Oroszul akar tanulni, sőt franciául is. Az is rendben van. De ha nem tartjátok meg a szavatokat, ha ez már megint újabb gazságtok akar lenni, akkor más iskolát kereshettek magatoknak valamennyien. November elsejétől a polgári iskola nyelvtanárai fognak itt is órát adni, de a tananyagot ugyanúgy el kell végeznetek, mintha szeptember óta tanulnátok. A német és latin órák hallgatása alól pedig fel vagytok mentve.

A hat fiú meghajol és indul kifelé.

Pepi utánuk szalad.

— És ha majd megbuktatok angolból, akkor ne jöjjetek hozzám sírni!

A folyosón a hat gyerek megáll és tanácskozik.

— Legokosabb, ha otthon szépen letisztázzuk a felhívást és holnap reggel kiakasztjuk a faliujságra — ezzel búcsúznak egymástól.

(Folytatjuk).

Tél az erdőben

Hát ez különös látvány volt. A Hold nem is hitte, hogy ébren van, odahívta magához a felhőket, nézzék meg ők is, mi az ottan az erdő közepén? Az történt, hogy az állatok összeszedték a lehullott gallyakat, tüzet gyujtottak és nevetgélve ültek a lobogó láng körül s vidáman mondogatták: „De jó meleg van, most már nem fagyunk meg". Ez bizony elég furcsa látvány volt, de az még furcsább, hogy Nyuszi Péter, Róka János és Farkas Muki együtt üldögéltek a tűz mellett, még át is ölelték egymást.

— Igy lesz ez már minden télen — szólalt meg a farkas. — Ha lesik az első hó, rögtön tüzet gyujtunk. — A róka és nyuszi bólogattak, hogy úgy bizony s azon csodálkoztak, hogy ez előbb nem jutott eszükbe. Egyszerre csak egy varju szólalt meg a fejük felett:

— De jó dolgotok van! Bezzeg én éjjel-nappal röpülök, mert megfagynék másképpen . . .

— Ha annyira fázol, telepedj közénk — biztatta a farkas. — Nem kérette magát Varju Peti, egy szempillantás alatt ott tollászkodott már a tűz mellett. Igy üldögéltek négyesben, mikor a varjú nagy bolondul megszólalt:

— Ha már ilyen jó barátok lettünk, játsszunk valamit! Ugorjuk át a tüzet. — A többieknek is tetszett a játék, igy hát a varjú felpattant a földről, hogy elsőnek kezdje meg a játékot. De bizony szomorú vége lett, belepottyant a láng kellős közepébe s egy pillanat alatt varjupecsenye lett belőle.

— Szegény madár! — sóhajtotta a róka. — De ha már igy történt, együk meg, legalább varjupecsenyét

vacsorázunk. — Dehát ez még a félfogukra is kevés volt, pedig nyuszi egy falatot se evett belőle. „Ő már megmarad a sárgarépa mellett" — mondotta s elő is vett a tarisznyájából egy jókora sárgarépát. Mikor aztán jóllakott, ő is igy szólt bolondmódra.

— Ide nézzetek! Nyuszi Péter majd megmutatja, hogyan kell ugrani! — Azzal nekikészülődött, de ő is a varju sorsára jutott: a tűzbe pottyant és sirva ugyan, de megették a barátai. Csakhogy most már megjött a farkas étvágya s biztatni kezdte a rókát, hogy nosza, most rajta a sor!

Ugy-e, azt hiszitek, hogy a rókának több esze volt? Pedig nem. Belőle is pecsenye lett s most már úgy jóllakott Farkas Muki, hogy egy hétig se kívánta az ételt. A hét multával aztán elment nyulat, rókát keresni, édesgette őket, hogy jöjjenek csak hozzá, olyan tüzet rak, hogy egy évre is melegük lesz tőle. De a nyulak és rókák tudták, mi történt a multkor s ki se bújtak földalatti házaikból.

Nem is raktak tüzet azóta az állatok az erdőben s bizony, annyira fázik azóta a farkas, hogy ha pénze lenne, télikabátot venne magának a városban.

Zelk Zoltán

MÁTYÁS KIRÁLY

Kati, a Mátyás király úttörő örs helyettes vezetője, a textilbanditák üldözése közben egy garázsba kerül. Éppen el akarja hagyni a garázst, amikor egy ismeretlen férfi megragadja.

„Már hetek óta töröm a fejem, ki lopkodja a szerszámokat, — kiáltja a dühös ismeretlen. — Gyerünk csak a rendőrségre!"

És már cipeli is magával, hiába tiltakozik Kati, hogy ártatlan, hogy csak feketézők után nyomozott. „Erre felé nincsenek feketézők", — ezt a választ kapja.

A rendőrörszobán sem akarják elhinni, amit Kati mesél. „A javítóintézetben majd előadhatod az összes ponyvaregényeket, amit olvastál", — mondják neki.

„Csak nem képzelik, hogy egy úttörő szerszámokat lop", védekezik Kati ijedten. Az egyik rendőr felfigyel: „Hát te úttörő vagy? Az én fiam is az."

GYERMEKVÁROS

Van egy város Magyarországon, melyet hiába keresnétek a térképen. Pedig igen nevezetes város ez. Kétszázhetven gyerek lakja. Demokratikus nevelők vezetése mellett élik ott szabad és szép életüket. Iskolába járnak, mesterséget tanulnak és önkormányzatuk van.

A Gyermekváros Hajdúhadházától három kilométernyire van s tíz barakból és kilenc raktárépületből áll, háromszáz hold földdel körülvéve. Azelőtt katonákat képeztek itt ki, akiket arra tanítottak, hogy gondolkodás nélkül engedelmeskedjenek és hazájuk érdekei ellen is vérüket ontsák.

Most leginkább árva gyerekek vannak itt. Olyan fiúk és lányok, akiknek nincs senkijük, akiket ezelőtt menhelygondozószülők ütöltek-vertek és kergettek ki mezítláb télvíz idején a kútra vizért. Ezek a gyerekek tanítóik vezetésével berendezték az iskolaépületeket, — cukrosládákból, fatörzsekből, deszkákból padokat és asztalokat, eternitlapokból pedig falitáblát csináltak. Színpadot is építettek, rendbehozták a kisvasutat, ezenkívül cipész-, asztalos-, fodrász-, varró- és kovácsmühelyt állítottak fel. Vigan megy a munka mindenütt. Látnátok csak Tóth Lacit, kifejlődött izmaival, milyen mérgesen üti az izzó, formálható vasat.

Félévé, hogy a Gyermekváros megszületett és a gyerekek már maguk közül választottak vezetőséget. A legkedvesebb és legokosabb fiú, Nagy Géza, lett a polgármester. Tizenkétéves. Van főbíró, két bíró, jegyző, vádló, ügyvéd, hat fiú- és két leányrendőr. Mindenkinek jogában áll vádat emelni, akár írásban, akár szóban. Ha a vezetőség nem működik helyesen, akár ellenük is.

Leírok nektek egy tárgyalást. A színpadon fehér abrosszal leterített asztal. Ott ül az egész vezetőség. Komolyak. Súlyos ügyet tárgyalnak. A tizennégy

éves Kernya János megrágalmazta a Gyermekvárost. Azt írta haza, hogy éhezik, sok a tetű és tavaszra „úgyis kiüt a pestis".

Két rendőr bevezeti a vádlottat. A vádló beszédében kiemeli, hogy János nem akar beilleszkedni a közösségi életbe, alap nélkül rágalmaz, tehát nincs helye a Gyermekvárosban. A védő — fehérkötényes kislány — azt mondja, hogy Kernya Jánosnak biztosan honvágya van, szeretne az édesanyjánál lenni.

A vádlott nem védekezik. A bíróság Kélethozatalra vonul vissza és eltávolítást javasol. Az igazgató megmagyarázza, hogy ez nem lesz büntetés, hiszen így a vádlott eléri célját. A gyerekek közül is többen hozzászólnak, mire a bíróság elfogadja azt a javaslatot, hogy Kernya János maradjon még egy darabig — próbaidőre — a Gyermekvárosban. A gyerekek elhatározzák: többet fognak vele foglalkozni s igyekszenek őt segíteni, hogy jó polgára legyen városuknak.

Látjátok, így építi kétszázhetven gyerek a demokráciát és nem is csinálják rosszul.

Major Máténé

Igaz történet

Sivít a mentőautó, megáll a kórház előtt és Kostyák Jenőt, kispesti Beszkárt úttörőt emelik ki belőle. Baleset érte és azonnal műtétet hajtanak végre rajta.

— Ugy-e, anyukám! Én már nem lehetek többé úttörő? — kérdi szomorúan.

— Dehogy nem, — mondja anyukája és homlokon csókolja kisfiát.

A baleset híre csakhamar eljut az Úttörők Országos Vezetőségéhez, ahonnan azonnal küldöttség megy a kórházba. Amikor belépnek a kórterembe és az úttörők „előre!" köszöntésével üdvözlik a kis betegeket, harsány „előre!" fogadja a látogatókat.

A kis Kostyák Jenő betegen sem feledkezett meg a mozgalomról, s lelkes elbeszélései nyomán, a kórterem valamennyi kis lakója elhatározta, hogy amint felgyógyulnak, azonnal belépnek az úttörők közé.

Kostyák Jenő esete példaképül szolgálhat mindannyiotoknak, hogy az igazi úttörő mindig és mindenhol úttörő marad.

Dénes Sándor

ŐBUDÁN

(Hatodik folytatás)

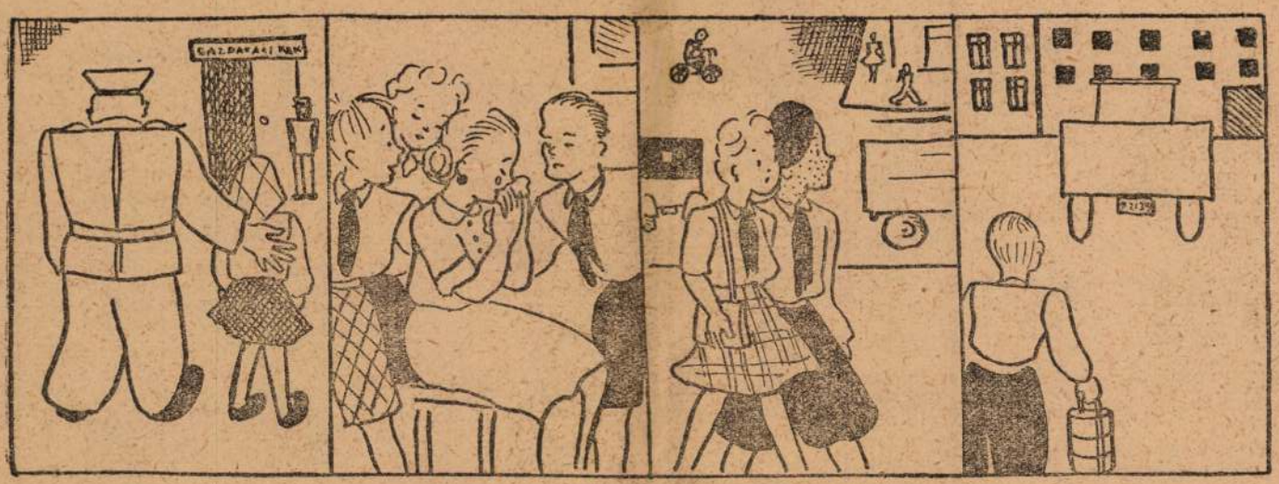

A rendőr, Dobos bácsi, az úttörőkre való tekintettel elhatározza, hogy elviszi Katit a Gazdasági Rendőrségre. „De ha hazudtál, jaj neked!" — teszi hozzá.

Ugyanakkor Kati mamája borzasztóan megrémül, hogy Kati egész éjjel nem jött haza. Az úttörök vigasztalják és elindulnak, hogy megkeressék az F-2139. számú autót.

Kettesével indulnak útnak. Bori és Pöttyös egész délelőtt hasztalan nézegetik az autókat, nem találják az F-2139-et.

Délben Misi beviszi az ebédet apjának, aki még a Flanellműveknél dolgozik. Legnagyobb meglepetésére az egyik raktár előtt ott áll a sokat keresett kocsi.

(Folyt. köv.)

Ne gondold ám, hogy mi, fővárosiak tétlenül lessük a sültgalambot, mialatt Ti vidéken roppant hasznos dolgokat műveltek, mint amilyen legutóbb a pusztafalvi úttörők fakitermelő akciója volt. Most olyan ügybe kezdtünk, amelybe a szívünk vitt bele, de a felnőttek sűrű fejbólintásából látjuk, hogy az ügy sem találhat kivetnivalót rajta.

A Te leveledből látom, hogy Pusztafalván is szeretik és becsülik a tanárokat, elsősorban persze a diákok, akik ha sokszor komisz tréfákat is elkövetnek, hálásak nevelőiknek és egész életükben nem felejtik el őket. Mi budapestiek is így vagyunk ezzel. Igaz, iskolába nem mindenki szeret járni, egyes tantárgynak sok ellensége van, de melyik értelmes diák ne ismerné el, hogy azoknak, akik életük legszebb ajándékait, a tudásukat, a fiatalságuk esztendeit osztják széjjel köztünk, megbecsülés és tiszteet jár. Hányszor gondoltam el egy-egy óra után, amikor a fiúk, mint a megvadult ördögfiókák viselkedtek, hogy a legnehezebb munkát minden dolgozó közül a tanító és a tanár végzi.

Néha, ellátogatok volt tanítóm osztályába s amikor belépek hozzá a II. B-be és végighallgatom egy óráját, kinlódását a tudatlan kis nebulókkal, látom szerető fáradozását, meghatottan gondolok arra a munkára, amelyet ugyanabban az iskolában végez már harminc éve. Ilyenkor úgy érzem mindig, hogy nagyon hálátlanok vagyunk a tanítóink meg tanáraink iránt. Hálátlanok vagyunk gyermekkorunkban és feledékenyek felnőtt korunkban! Az én tanítóm kabátja bizony kopottabb, mint akármelyik munkásé. A volt tanítványai közül nem egynek már autója is van.

Mi, úttörők büszkén hirdetjük magunkról, hogy egy szebb világ, egy igazságosabb élet harcosai vagyunk. Nem szoktunk a más portája előtt söpörgetni, amíg a magunk házatája nem tiszta. A nevelők ügye elsősorban a mi ügyünk, akik ma tanítványaik vagyunk és ha felnövünk, olyanoknak növünk, amilyeneknek ők neveltek bennünket. Nem elég szájaskodni arról, hogy ilyen meg amolyan legyen a nevelő! Azt mondják, hogy a szeretet boldogít. Érezzük is, amikor óra alatt valamelyik tanár kedvesen szól hozzánk vagy megsimogat. Az ő fejüket vajjon ki simogatja meg? A nevelőnek is kell szeretet és megbecsülés ahhoz, hogy munkáját jól végezze.

Az iskola minden évben megrendezi a „Szülők napját". Ekkor ünnepeljük édesanyánkat és édesapánkat, akiknek a világon a legtöbbet köszönhetjük. Mi, úttörők most elhatároztuk, hogy mindenütt, az egész magyar társadalomban megrendezzük a „nevelők napját", amelynek az a célja, hogy felnőttek és gyermekek egyaránt a tanítók és tanárok tiszteletére és megbecsülésére tanítson. Örömmel közlöm veled, hogy a „Szeressük nevelőinket!" — mozgalom ünnepélyes megnyitása a fővárosban március másodikán délelőtt 11 órakor lesz a Magyar Színházban.

Jó lenne, ha Nálatok is megrendeznétek a „nevelők napját". Emlékezzetek csak rá, milyen sokat köszönhettek Bodrogi tanár urnak. Szeretettel ölel:

JANCSI.

„Szeressük nevelőinket"

Ez a jelszava annak a nagyszabású ifjúsági megmozdulásnak, melyet az úttörök indítanak el ünnepélyes keretek között március 2-án a Magyar Színházban, annak bizonyítására, hogy a serdülő ifjúság megérti és hálás szeretettel viszonozza azt az áldozatos munkát, amit a magyar tanítók és tanárok fejtenek ki az ifjúság nevelése és ezen keresztül az új Magyarország jövőjének kiépítése érdekében.

„Szeressük nevelőinket" — így hangzik az úttörök új jelszava. Szeressük nevelőinket és becsüljük munkájukat, mert tőlük és az ő nemzetnevelő munkájuktól függ a magyar ifjúság jövendő sorsa. Ők nevelik a gondjaikra bízott fiatal lelkekbe a szépség, jóság és igazság örök eszményeit, s szüleinken kívül mindnyájan nekik köszönhetjük a legtöbbet, mert egész életünkben az a szeretet és az a tudás vezeti sorsunkat, amit szüleinktől és nevelőinktől kaptunk.

„Szeressük nevelőinket", — ez legyen velünk együtt minden öntudatos magyar diák jelszava. S e jelszó jegyében azzal a kéréssel fordulunk valamennyi ifjúsági egyesülethez: indítsunk országos társadalmi akciót tanítóink és tanáraink iránt érzett szeretetünk és megbecsülésünk kifejezésére, s ünnepeljük meg ezentúl minden esztendőben a **Nevelők Napját.**

Fujjunk ki egy tojást, amelyet előzőleg mindkét végén tűvel sűrűn átlyukasztottunk. Szárítsuk ki jól és az egyik lyukon szórjunk bele finom homokot, a tojás egynegyedét megtöltve. A kis lyukakat viasszal tömítsük el. Ez a csoda-tojás mindenképpen beállított helyzetében marad.

Akár az asztalra, akár az ujjunkra,

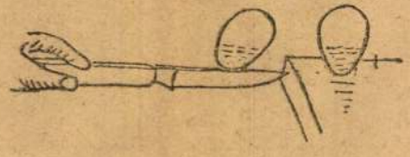

akár a kés fokára állítjuk, abban a helyzetében marad, ahogy odatettük, mert a tojásban a homokszemek, amelyek mindig a legmélyebb helyre gyűlnek össze, egyensúlyban tartják.

Készítsünk otthon játékot

Bizonyára találtok otthon, szekrényfiókban, vagy babarongyok között filc, posztó, bársony, de ami a legjobb, viaszosvászon hulladékot is. Az ábrák szerint kivágtok két pontosan egyforma mintát. Megmérjétek a kutyus vagy a kacsa kerületét, és ahány cm., olyan hosszú, kb. 2 cm. széles szalagot vágtok ki. Nem baj, ha másszínű, annál érdekesebb. Ezt a szalagot színes, erős fonállal, egyforma féreöltéssel hozzá-

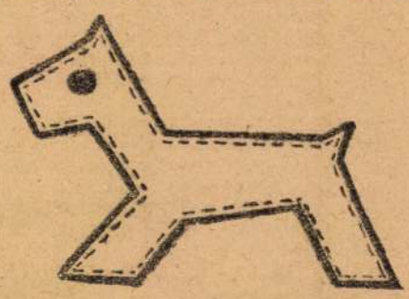

Első minta.

öltitek köröskörül a kiskutyán, illetve a kacsán. A szalag két végét, ahol találkoznak, szintén összeöltitek. Ezután a másik kivágott formát ráhelyezitek a szalag szabadon maradt kerületéhez és ezt most ugyanúgy ráöltitek. Var-

Második minta.

rás közben fokozatosan lehet tömni gyapottal, szabóvattával, vagy gyapjúhulladékkal. A szemét kihímezitek bármilyen színű fonallal és kész a játék a kis testvérnek.

Ilyen a kész játék.

Ünnepeljük meg minden évben a Nevelők Napját!

A GYAKORLATI ÉLET MŰHELYTITKAI

A tűz az emberiség szolgálatában

Engedjétek csak előrébb a kisebbeket. Közelebb jobban figyelemmel tudják kísérni a tűz útját, mely a villámcsapástól felgyulladt, égő őserdőtől, a modern belsőégésű, robbanó motorokig vezet bennünket.

Mielőtt azonban tovább mennénk, meg kell tudnotok gyerekek, hogy a földön minden, de minden lassú égésnek van kitéve, még mi magunk, eleven emberek is.

Látom, Béla, nagyon kerekre nyiltak szemeid a csodálkozástól. Nézd csak a Pista, tudós, fontoskodó arcát! Ő már bizonyára tudja, hogy nemcsak ott ég valami, ahol az anyagok gyorsabb felbomlásának folyamata, a tűz van jelen, hanem ott is, ahol oxigénnel érintkeznek a dolgok. Márpedig az oxigén úgy a levegőnek, mint a víznek egyaránt alkotó eleme. No, de egyelőre maradjunk a tűz mellett.

Tudom, mindannyian a saját bőrötökön tapasztaltátok már, hogy a tűz milyen kegyetlenül meg tudja égetni az ember kezét. Képzeljétek csak el, mekkorát ordíthatott az az ősember, aki még tapasztalatlanul markába kapta a kialvófélben lévő erdőtüz csábító, fényes parazsát.

Ki tudja hány évszázadnak kellett eltelni ettől az időponttól, addig, amíg az ember meghódította a tüzet.

Elemte, nagy kőlapokon hurcolta magával barangolásaiban. Babonás félelemmel nézte a lobogó lángnyelveket s mint valami élő istenséget, féltő aggodalommal etette, istápolta, gerjesztette, hogy ki ne aludjon. És a Természet nagy úttörője, az ember, működésének egyre nagyobb területén használta fel félelmetes társát, a tüzet. Hatalmas fakóriásokat döntött ki vele, fokozatosan kiégetve annak tövét. Menedékhelyét tobogó tűzrakások védték még legbiztosabban a rettenetes erejű fenevadaktól. Barlangi vadakat füstölt-, puszított ki, hogy elfoglalhassa odúját.

Egy napon, a tűz, a köréje rakott, vöröses-csillogású kődarabokból kiolvasztotta a legelső fémet, a bronzot, hogy az ember megindulhasson vele történetének új korszaka — a bronzkorszak felé.

Az egyre világosabban gondolkozó ember pedig, kihasznált minden kínálkozó lehetőséget. Nyugtalan fantáziája üzte, hajtotta és a tűz hűségesen engedelmeskedve, lépésről-lépésre követte láthatatlan rokonát: az alkotó szellem tüzét.

Ebből a csodálatos szövetségből születtek meg a modern technika leghatalmasabb vívmányai, melyeket alkalmasint, egytől-egyig meg fogunk veletek ismertetni.

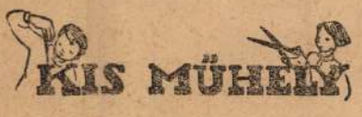

Szines hőmalom készitése

Mindannyian várjuk már a tavaszt s minél jobban közelebb érünk a napsugaras kikelethez, annál unalmasabb a négy fal között. Ha már a tanulásba is beleláradtatok s szeretnétek elszórakozni valami szobai játékkal, akkor készítsetek magatoknak színes hőmalmot. Figyeljetek ide, leírom hogyan kell elkészíteni.

1 ábra

Egy elhasznált rajzlap hátlapjára rajzoljátok le az 1. ábrán látható csigakorongot. A pontozott mezőket színezzétek citromsárgára, a szimplán vonalazottakat kékre, a duplán vonalazottakat pedig pirosra. Színezés után vegyetek egy ollót és a korongot nyírjátok a csigavonalon körbe-körbe, egészen a középpészig.

Most készítsetek egy irónszerű farudacskát, annak egyik végét — ahogy a 2. ábrán látjátok — erősítsétek egy deszkalap közepére, hogy függőlegesen meg lehessen állítani, mint egy sakkfigurát. A rudacska felső végébe szúrjatok be egy közönséges varrótűt és az 1. ábra szerinti csigavonalú papírszalag központját helyezzétek a tű hegyére, ahogy azt a 2. ábrán látjátok... Ezzel kész is van a színes hőmalom! És most ki találja ki, hogyan működik?

Igazad van Klárika, ügyes kislány vagy! Valóban a meleg kályha tetejére

2 ábra

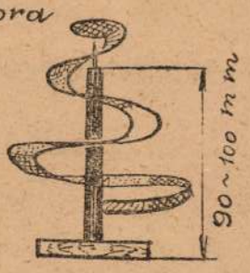

kell állítani, ahol az, a hő hatására forogni kezd és összeolvadó, játékos színeivel elszórakoztat benneteket.

Veress Ferenc

Hozzátok el tanítóitokat és tanáraitokat március 2-án a Magyar Szinházba!

SAKK-ÁBC

Második közlemény

Az első közleményünkben már ismertetett játszmakezdő állás, az úgynevezett „alapállás" a következő:

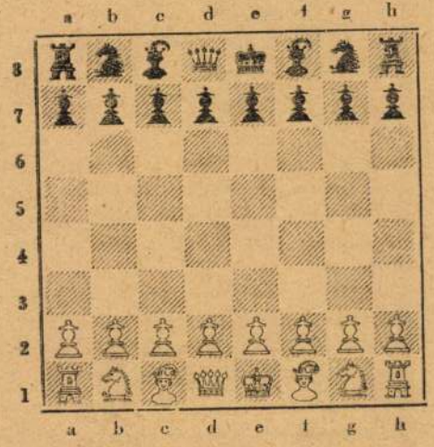

A lépések jelzésénél előforduló jelek, illetve rövidítések a következők: a — jel *lépést* jelent, a × vagy : *ütést*, a † jel *sakkot*, a †† *kettős sakkot*, a ∓ vagy ## mattot. A *szép*, vagy *jó* lépést ! jellel, a *gyenge*, vagy *rossz* lépést ? jellel, a *tetszés szerinti* lépést ⇔ jellel, a *királyszárnyi sáncolást* (rövidsánc) 0—0, a *vezérszárnyi sáncolást* (hosszúsánc) 0—0—0 jellel jelzik. Játszmaelemzésekben a + jel *előnyösebb*, a — jel *rosszabb*, az = jel *egyenlő hadállást* jelent.

A *gyalogos* sajátságos, rendkívül érdekes báb. Mindig egy mezőnyit haladhat előre, csak alapállásbeli helyéről léphet két mezőnyi távolságra, pl. d2-ről léphet d3-ra, vagy d4-re, illetve e7-ről e6-ra, vagy e5-re. A játék elején és a középjátékban aránylag nem nagy a szerepe, de a játék végefelé legtöbbször a gyalogosok döntik el a játszma sorsát. Az a különös tulajdonságuk ugyanis, hogy a *nyolcadik*, illetve az *első* sorba beérkező gyalogosok *kötelesek átváltozni valamilyen sajátszínű tisztté* (király kivételével, mert mindegyik félnek csak egy királya lehet), tehát V, B, F, vagy H lesz belőlük. Így előállhat az a furcsa helyzet — bár a gyakorlatban aligha fordul elő — hogy az egyik félnek az alapállásbeli vezérével együtt kilenc vezére (vagy tíz bástyája, vagy tíz futója, vagy tíz huszárja) lesz, ha mind a nyolc gyalogosa V-ré, illetve B-vá, vagy F-vá, vagy H-rá változik.

Az *ütés* általában úgy történik, hogy a báb útjába kerülő „ellenséges" figurát levesszük és az ütő bábot állítjuk a helyére. A gyalogos itt is kivételes helyzetben van, mert *előre lép ugyan, de előre nem üthet, csak ferdén.* Pl.: e4-en áll egy világos gy, előtte pedig d5, e5 és f5 mezőkön egy-egy sötét gy, akkor világos az e5-ön álló sötét gyalogost nem ütheti, de a d5, vagy f5 mezőn állót igen, — azaz: leveheti a tábláról és a helyére léphet.

A sakkozni már tudók részére érdekességként alább adjuk a világ egyik legrövidebb mesterjátszmáját, amelyet 1925-ben játszottak a párisi versenyen. *Világos: Gibaud, Sötét: Lazard.* 1. d2 — d4, Hg8 — f6 2.Hb1 — d2, e7 — e5 3.d4×e5, Hf6 — g4 4.h2 — h3?, Hg4— e3!! Világos *feladta*, mert a H ütésére 5. —, Vd8 — h4 † következik.

Olvasóink sakkvonatkozású kérdéseire szívesen válaszolunk.

(Folyt. köv.)

Kis ravasz

Sanyi: Te Józsi! Az a külföldi bélyeg, amelyiket veled cseréltem, össze van ragasztva.

Józsi: Ne hidd! A látszat csal!

Sanyi: Nem a látszat, hanem te csalsz.

Kérés a hóvirághoz

Bújj ki, kedves
Hóvirág,
Nap úgy szórja
Fénynyilát.

Sötét oszlik,
Ó be szép,
Hó is olvad
Szerteszét.

Zöld határon
Közeleg
Már az ifjú
Kikelet.

Csoda támad
Egy napon:
Rügy fakad az
Ágakon.

Mi kezdődik?
Jó világ.
Bújj ki, kedves
Hóvirág.

SURÁNYI JÁNOS

A háromhó napos „Pajtás"-verseny

országszerte megindult. Bár a hosszúra nyúló szénszünet az iskolai terjesztés munkáját a legtöbb csapat számára eddig lehetetlenné tette, s a rendkívül kedvezőtlen időjárás is erősen befolyásolta a külső propagandát, úgy az úttörő csapatok, mint a „Pajtás" egyéb olvasói nagy lelkesedéssel vesznek részt a terjesztési és előfizetésgyűjtési versenyben. Egyelőre csak az előmérközések folynak — a nagy iram előreláthatólag csak március végén fog kialakulni.

A verseny állása jelenleg a következő:

I. TERÜLETI CSAPATOK.

a) Budapest:

1. 1. sz. József Attila csapat (VII. kerület).
2. 30. sz. Táncsics Mihály csapat (XIV. kerület, Hermina-mező).
3. 2. sz. Dózsa György csapat (VIII. kerület).

b) Budapestkörnyék:

1. 4. sz. Ady Endre csapat (Pestszentimre).
2. 39. sz. Károly Mihály csapat (Újpest).
3. 13. sz. Bartók Béla csapat (Kispest-Wekerle-telep).

II. ISKOLAI CSAPATOK.

1. Berzsenyi gimnázium.
2. Kölcsey gimnázium.
3. Madách gimnázium.

III. ÜZEMI CSAPATOK.

1. 42. sz. Dózsa György csapat (MÁVAG).
2. 66. sz. Ady Endre csapat (Lampart Rt.).
3. 51. sz. Gábor Áron csapat (Nagybátony-Ujlaki).

Egyéni verseny.

1. Szokolay Vera, VIII., Őr-u. 3.
2. Kelemen Gyula, XIII., Völegény-u.
3. Bodnár L. Péter, V., Sas-u. 27.

Figyelem! A verseny pontozásánál a jövőben figyelembe vesszük az Úttörő-Zsebnaptár terjesztésében elért eredményt is.

Felhívás a csapattitkárokhoz és sajtómegbizottakhoz!

A nevezési lapok beküldési határidejét az újabb szénszünet miatt március 14-ig meghosszabbítottuk.

A versenyjelentéseket kéthetenként kell beküldeni, tehát minden Pajtás-számnál. Amelyik csapat két egymás után következő jelentés beküldését elmulasztja, kiesik a versenyből.

VASOTT PÁL ÉS A SÜLTTÖK

Vásott Pál szokása szerint
Kinn az utcán sündörög.
Megéhezik s zsebpénzéből
Vesz egy darab sültököt.

Úgy majszolja, alig látszik,
Az arca is csupa sárga.
Csúszós héját — szól a néni —
Dobd majd a szemétkosárba.

Mit törődöm, — felel Pál — ha
Elesik, ki erre jő.
Hátradobom. Így én biztos
Nem esem el — s ez a fő.

Tévedett — a kép mutatja, —
Nem csalás, nem ámítás;
Így jár minden gonosz ember,
Aki másnak vermet ás.

Szerkesztő postája

Kmetykó Anna, Gara. Megfejtéseid megérkeztek. Lapunk terjesztése érdekében kifejtett szíves buzgalmadat köszönjük és szeretettel üdvözlünk!

Surányi Endre. Bandikám, szomorúan jelentjük, hogy a „Hóember"-ed versednek rímei elolvadtak, mire hozzánk értek. Egyébként a többség akarata érvényesült: folytatólagos regényünket megkezdtük.

Boronkai Kaba, Szekszárd. A Te kívánságod is teljesült: a „Pajtás"-nak 12 oldalon sokkal több mondanivalója lesz számotokra.

Tóth Sándor és Ica, Vésztő. Szinte látjuk, amint pironkodva írjátok: „Ha a rejtvény nem helyesen van megfejtve, akkor ne azt gondolják, hogy buták vagyunk, hanem csak először fejtettünk rejtvényt. „Nincs ok a szégyenkezésre. Sándor és Ica, minden jól ment, a megfejtések pompásan sikerültek.

Bódi Sándor. Légy türelemmel, Sándor, rövidesen az is eljön, hogy a „Pajtás" színesen jelenik meg. Szeretettel üdvözlünk!

Molnár Edit. Rejtvényeidből közölni fogunk. Előre!

Viski Mária, Mátyásföld. Mindig szívesen olvassuk soraidat, Mária. Kis versedet közölni fogjuk.

Róka Ágnes. Nagyon örülünk, Ági, hogy Neked is tetszik a „Pajtás".

Einzig Tamás. Kedves Tamás, megtisztelő, hogy regényeddel ránk gondoltál. Ha befejezted művedet, feltétlenül küld be hozzánk, érdeklődéssel fogjuk olvasni.

Ifj. Tatár József, Hatvan. Költői buzgalmadat dicséret illeti, de amint magad is írod, még sokat kell tanulnod, olvasnod, amíg közölhetőt írsz. Szeretettel üdvözlünk!

Nyilas Gabriella. Az úttörőkhöz írt versedet átadtuk az illetékeseknek, akik ezuton köszönik jószándékú fáradozásodat.

Német Róbert és Ági. Eljön még annak az ideje is, hogy a „Pajtás" helenként kopogtat be nálatok. Addig fogadjátok szívesen a ritka vendéget. Előre!

Ifj. Éles Béla, Diósgyőr, Vasgyár. Megfejtéseid kitűnően sikerültek. Szeretettel üdvözlünk!

Ferster Mária. Neked lapunk demokratikus szelleme tetszik. Törd a fejed, Mária, meglátod, a kép- és betűrejtvény megoldása is menni fog. Sok üdvözlet!

Schreiner János. Mint búzgó olvasónkat sok szeretettel köszöntünk.

Heves Anna. Köszönjük a szép piros rózsát, kár, hogy nincs szaga.

Bodányi Sándor, Felsőgalla. Örömmel üdvözlünk Téged is hűséges olvasóink táborában.

Makai Gyula, Szeghalom. Tetszésnyilvánításodat továbbítottuk a Mátyás király úttörőcsapatnak, amely Előre-köszöntéssel üdvözli szeghalmi hívét.

Farkas Sándor, Szeghalom. Téged is szeretettel fogadunk olvasóink közé, Sanyi.

Ifj. Vetési András. A kért postautalványt elküldettük címedre. Sok üdvözlet.

Katzburg Lujza. Te is versikével köszöntöd lapunkat:

„A Pajtás az én barátom,
Mindig szívrepesve várom
Csak azt mondom: de jó lenne,
Ha heienként megjelenne".

Kívánságod, talán hamarosan megvalósul.

Dudás Eszti, Karcag. Reméljük, „A hatodik általános", a várva-várt folytatásos regény megnyeri mindnyájatok tetszését.

Kovács László, Pestszentlőrinc. Miért bánkódsz, Anyám, kérded megható versedben mély gyermeki szeretet hangján. Vigasztalod a jó Édesanyát:

„Mert nincsen friss kenyér a háznál?
Ob, édes, jó Anyám, az sem baj,
Csak legalább két szemed könnyesen ne
látnám.
Mert a malac kiment a bablevesünkből?
Jó anyám, az sem baj,
Töröld ki a könnyet mind a két szemedből".

Pless Zsuzsa Ezt írod: „Igazán mondom, még nem volt ilyen jó pajtásom, mint most a „Pajtás", pedig ezelőtt más gyermekújságokat is jártattam." Lehet, hogy keresztrejtvényeink kissé nehezek neked, Zsuzsa, de ne feledd, hogy lapunkat nálad nagyobb lányok és fiúk is olvassák. Mindenesetre rejtvényeink nagy részét te is megfejtheted. Szeretettel üdvözlünk!

Bólyás Margit, Nógrádverőce. Írd meg, kérlek, hogy az Álomország és a Téli világ című kis verset te írtad-e.

Kozma János Igazán kedves a te költeményed is, Janesi. Megérdemli a nyomdafestéket:

„Szeretem a pajtást
Fiúban és lányban.
Még jobban szeretem
a „Pajtás"-t újságban.

Olvasok belőle.
Sok szépet, hasznosat.
Ezért ajánlom a
„Pajtás"-t pajtásoknak"

Ifj. Endrődi István, Izsák. Dolgozz csak türelemmel tovább, Pista, „a Pajtás buzgó olvasója és munkatársa" nem fog csalódni.

Kánitz Gábor Szolnok. Buzdulj további munkára, Gábor! Nálunk a szeretet napsugara a szorgalmas emberekre süt!

Révész Éva. Szép dolog, Évi, hogy másodikos létedre már verselni is tudsz, de azért még eltelik egy darab idő, amíg rímeid nyomdafestéket szagolhatnak.

Holzer Róbert. Írd meg, Robi, hol laksz, akkor meg tudjuk mondani a legközelebbi úttörő-csapat címét.

Balázsy Péter, Sarkad. Minél több rejtvényt fejtesz meg, Péter, annál nagyobb nyerési esélyed van.

Engel Zsuzsánna. Megtakarított zsebpénzedből fizettél elő lapunkra, Szeretettel köszöntünk, Zsuzsi, olvasóink között.

Méri Erzsi. Téged is nagy örömmel fogadunk, Erzsikém, olvasójaink sorába.

Varsányi Erika. Mint a „Kis pajtások írják" rovatunkból láthatod, rendszeresen közöljük lehetséges olvasóink munkáit.

Fejes László, Békéscsaba. Szívesen fogadunk munkatársaink közé, de jobb rejtvényeket kell beküldened.

Krámer Éva. Kedves Éva, mint láthatod, azért nem feledkezünk meg a lányokról sem: Madame Curie, Kovalovszkaja és Beecher-Stove egy-egy nagy nőnek állít emléket olvasóink szívében.

Kostyák J., Kispest. „A tudatlan kis forint" című meséd .élénk képzelőtehetségre vall, de még nem éri el a közölhetőség mértékét. Előre!

Petek Ágnes. Nehezebb rejtvényt kérünk, Ági.

Tényi Mária. Az előbbi üzenet neked is szól.

Ifj. Tary Endre. Az a kívánságod, hogy 12 oldalon és színesen jelenjünk meg, óhajod első része már teljesült, a második talán csak rövid idő kérdése.

Petőházi Gábor és Anikó, Szolnok. Reméljük, hogy a bizonyítványok jók lesznek és Apuka megjutalmazhat benneteket egy újabb félévi előfizetéssel.

Grünfeld Judit. Írd meg melyik úttörőcsapatba lépjél be és hogy érzed ott magad.

Szabó Sándor, Orosháza. Sanyi, bizonyosan figyelemreméltóbb és nemesebb élményed is akad, mint két ember verekedése. Méltóbb témát kérünk a különben jó íráskészségedhez!

Gál Géza, Lajosmizse. Többet kell dolgoznod és gyakrabban kell résztvenned közös munkában, ha jutalomban akarsz részesülni.

Nagy Lenke, Pesterzsébet. Örülünk, hogy lapunk közleményei arra indítanak, hogy ne légy többé csintalan.

Székács Anna és Kati. A kis Kati találós kérdését szívesen leközöljük:

Mi ez?
Ő az én legjobb pajtásom.
Jöttét szívrepesve várom.
Szeretném, ha megjelenne
Minden héten és — színesbe'

Az egyik rejtvény közlésére sor kerül. Sok üdvözlettel!

Ócskay-Erzsébet. Ezt írod: „Alig tudom kivárni a „Pajtás" megjelenését és szinte iszom a szavait." Sok ilyen hűséges olvasóra van szükségünk, Erzsike. Köszönjük a szép Toldi Miklós-képeslapot.

Lukács István. Szeretettel köszöntünk Téged is lapunk olvasóiaborában.

Kiss Irén. A szorgalmas és állandó megfejtők nyernek, Irénke!

Szemők Rudolf, Rákoskeresztur. Írod, hogy szorgalmasan készülnek a nagy úttörőkiállításra. Nem árulnád-e el a rákoskeresztúriak kiállítási anyagát? Kellemes tavaszi kirándulásokat kívánunk. Előre!

Molnár Árpád. Igazad van, az ábra közlésébe valóban hiba csúszott. Józsemű, figyelmes fiú vagy, jó lenne, ha mindenki ilyen gondosan olvasná a lapot.

Mi a tél?

Mi a tél?
Hópelyheknek tánca,
Hideg szél nótája.

Mi a tél?
Szenvedőknek könnye,
Verítéközöne.

Mi a tél?
A természet álma,
Szép nyár elmulása.

Viski Mária, III. polg.

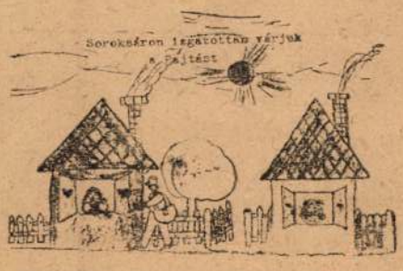

Rajzolta: *Kovács Erika, Soroksár, Újtemető.*

Palkó szilvát eszik

Palkó koma foga fáj
Éretlen szilvára.
Fel is mászott szomszédék
Szép szilvafájára.

Magostul és mindenestül
Ette a sok szilvát,
Nem is csoda, ha utána
Fájlalta a gyomrát.

Ágybafekvés lett a vége
A nagy lakomának,
S jaj Istenem, egyszerre csak
Szemei mit láinak!

Hasán a sok szilvamagtól
Egy kis fácska nőtt ki.
Sok szilvát ehetne róla,
De kell is most már néki!

Egyszerre csak uramfia,
Se fácska, se szilva,
Kiderült, hogy a kis Palkó
Mindezt úgy álmodta.

Aznap este imájában
megfogadta szépen,
Szilvát magostul nem eszik
Soha életében.

Mányai Erzsike

A március 2-iki ünnepi műsorban 200 tagú úttörő énekkar szerepel

Törd a fejed

KÉPREJTVÉNY

1.

2.

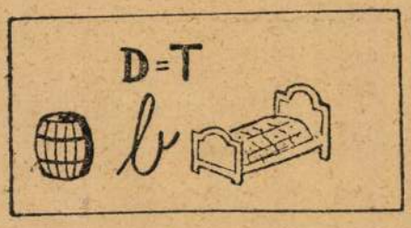

VERS

Falu végén kurta kocsma
Oda rúg ki a Szamosra,
Meg is látná magát benne,
Ha az éj nem közeledne.

Az ismert versbe szándékosan egy hibát csúsztattunk. Melyik ez a hibás szó?

Megfejtési határidő 1947 március 15.

A rejtvények helyes megfejtését küldjétek be a Pajtás szerkesztőségébe (Budapest, VII., Vilma királynő-út 35/c.). Az ügyes és szorgalmas rejtvénymegfejtők között minden számunkban értékes könyvjutalmakat sorsolunk ki. A könyvjutalmakat postán küldjük el.

A II. évf. 4. sz. rejtvényeink helyes megfejtése:

Képrejtvény: I. Sóvárgás. II. Balladа. Keressük meg: Imre.

Keresztrejtvény: Vízszintes: 6. Barométer. Függőleges: 1. Salvarsan. Függőleges: 5. Fecskendő. Függőleges: 9. Telefon.

REJTVÉNYMEGFEJTŐK FIGYELEM!

Rejtvényrovatunk úgylátszik sikert aratott, mert száz és száz levél érkezik be szerkesztőségünkbe, amelyek mindegyikében 1—1 ügyes rejtvényfejtő pajtásunk küldi be fejtörésének eredményét. Ez a nagy érdeklődés arra indította a szerkesztőséget, hogy már ettől a számtól kezdve, s a jövőben mindég az eddigi 5 könyv helyett 10 könyvet osszon szét a legszorgalmasabb rejtvénymegfejtők között.

Rajta hát, mindenkit meglátogat egyszer a szerencse, aki szorgalmas.

Könyvjutalmat nyertek:

A Pajtás II. évf. 4. száma rejtvényeinek helyes megfejtői közül:

Frankl Judit, Bp., VII., Dohány-u. 57. **Petek Ágnes**, Bp., XIII., Göncöl-u. 305. **Zagyva Erzsike**, Bp., IX., Gyáli-út 21., 4. ép. I. em. 14. **Müller Irén**, Pesterzsébet, Táncsics M.-u. 45. **Liptay István**, Székesfehérvár, József-u. 7. **Ifj. B. Pál Zsigmond**, Miskolc, Tan-u. 15. **Kovács Róbert**, Bp., X., Magyari-út 1. IV. ép. I. em. 109. **Antos Árpád**, Pécs, Majos Imre-u. 2. **Szácsén András**, Pécs, Toldi M.-u. 3. **Szentmiklóssy Zsófia**, Szolnok, Gorove-utca 19.

Keresztrejtvény

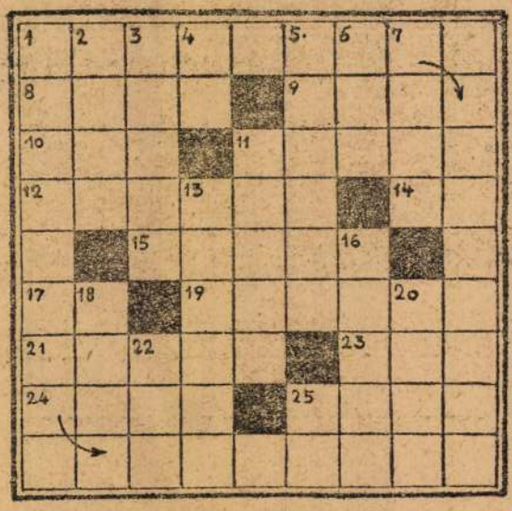

A magyar történelemből (I)

E rejtvénybe a magyar történelem egy-egy nevezetes eseményét helyeztük el. A meghatározásokban található évszám az események évét jelenti.

Vízszintes: 1. 1222. 8. Magyaros ruhadarab. 9. Frigiai istennasszony, a krétai monda szerint Zeus anyja. 10. ÖMA. 11. Ejjeli bagoly. 12. Hullhat a könnye. 14. Zokog. 15. Becézett leánynév. 17. Vissza: elöd. 19. Lóvá tesz, becsap. 21. Világos előttem már a dolog. 23. Vo án közepe. 24. Üveg — németül. 25. Befúvetés.

Függőleges: 1. 1351. 2. Döntetlen a sakkjátszmában. 3. Szándékában állott. 4. Tiltószó. 5. A Julius Caesar elleni összeesküvés vezetője. 6. UHV. 7. Papírra vet. 11. Állati férőhely. 13. Kiveszi a foltot a ruhából. 16. Szőrta vala. 18. Darálja. 20. Elrejti a földbe. 22. Duplán: egzotikus ütőhangszer. 25. Nevek előtt álló rövidítés.

Beküldendő sorok: vízszintes 1., függ. 1., 5. és 13.

Kishírek

Úttörő-kiállítás a Wekerle-telepen

„Te mivel készülsz az országos úttörőkiállításra?" — olvassuk a színes feliratokat az Úttörő Központban és minden úttörő otthonban.

A wekerletelepi úttörők derekasan dolgoztak téli délutánokon és szorgalmas munkájuk eredményében a látogatók ezrei, élükön Kispest város vezetőivel, gyönyörködtek a Madách-utcai otthonukban rendezett kiállításukon, melyet február 15-én nyitottak meg.

A kézügyességi munkák minden változatát ízléses összeállításban láthattuk. Repülőgépmodellek, rajzok, festmények, plasztilin és famunkák, horgolás, kötés, hímzés, valamint sajtó- és propagandaanyag tanúskodnak arról a nagy türelemről, amely a wekerletelepi úttörők munkáját áthatotta.

Az örsök versenyében a „Szabadság" őrsé lett a pálma. A legjobb munkát Fülöp Gyula és Füzessi Lajos végezték. — Dicséretet érdemel a Kossuth, Rákóczi és Költői Anna őrs is. Megállapíthatjuk, hogy Kaszás Gézáné és Farkas Józsefné fáradozása nem volt eredménytelen.

A pestszentimrei Ady Endre úttörőcsapat február 16-án jelmezes gyermekbált rendezett. A jelmezverseny győztese a „Pajtás" ujságból készült ruhájú kis úttörő volt.

A Gyermekbarátok úttörő-mozgalma vidéken is egymás után szervezi az új helyi csoportokat. Legutóbb Dombovárott, Szombathelyen és Zalaegerszegen alakultak csapatok.

A 30. számú Tánesics Mihály-csapat február 15-én avatja fel Balázs-utcai új otthonát, ahol meleg tanulószobát rendez be tagjai számára. Az új csapatotthonban külön műhely lesz a kézügyességi munkák számára. Szociális téren is komoly munka folyik: gyűjtenek a csapat szegénysorsú tagjai és a dorogi bányászárvák részére.

A 3. számú József Attila-csapat február 9-én nagysikerű és magas színvonalú műsoros délutánt rendezett a Széchenyi-fürdő kultúrtermében. Az előadáson Szendrő Sándor országos úttörő titkár mondott bevezetőt. Az előadás nagysikerű szereplői számos vendégfellépésre kaptak meghívást.

ADOMÁNYOK A BÁNYÁSZÁRVÁK JAVÁRA:

Köszönettel nyugtázzuk a Pajtás szerkesztőségébe beküldött alábbi összegeket:

A 64. sz. II. Rákóczi Ferenc úttörő csoport gyűjtése	—	35.— Ft
N. Évike, Budapest, gyűjtése		50.— Ft
Dolfin Károlyné, Péteri	—	2.20 Ft
Nyári József, Budapest	—	2.— Ft
Összesen:		**89.20 Ft**

Az adományokat továbbítottuk.

Kinek énekel Volika?

Ha a számokat 1—25-ig sorjában pontosan összekötitek, a kérdésre megkapjátok a feleletet.

Az ideges háziúr

A lakás bérlőjének tetszik a lakás, a bérrel sincs baj, de nehéz megegyezni, mert a háziúrnak rengeteg kikötése van.

— Remélem, nincs kicsi gyerek, aki sír, mert nem szeretem a lármát, és ne rádiózzanak, ne legyen gramofonjuk. Persze se kutyát, se macskát nem tűrök a házban. És zongorázni se szabad, és...

— Kérem szépen, — vág szavába rémülten a lakás jövendőbeli bérlője — ez mind rendben van, de a töltőtollam kissé karcol. Nem fogja ez a lárma uraságodat bántani?

Pajtás

Megjelenik 1-én és 15-én.
Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, VII., Vilma királynő-út 35/c.
Szerkesztőségi órák: Kedd, csütörtök 4—6-ig.

Előfizetési díj: negyedévre 2.50, félévre 5.—, egész évre 10.— Ft.

Felelős szerkesztő: LÁSZLÓ GYULA.
Felelős kiadó: SZIRMAI ÉVA.

Szikra Rt., Budapest.
Felelős: Nedeczky László igazgató.

Bánki László MDK

Lángok a határon, filmplakát, 1959.

Hárman jöttek az erdőből, filmplakát, 1959

Az ittasság elvakit, é.n.

Mücsarnok 1960. Magyar plakát-történet 2 kiáll.

Bánki László

részvétel a kiállításon

Jubileumi Plakátkiállítás
Bp. Szépmíves. Múz. 1975.

Bánki László

Pla kátjai szerepe lnek "Az év legjobb plakátjai" c. kiállitáson az Ernst Muzeumba n

Magya r Nemze t 1973 május 13

4.old.

Bánki László

„Vasutas! Az egyenes út a
Szociáldemokrata Párt"

Klösz Gyg. és Fia Rt. 1947 58/84 cm

-40. reprodukció-

Politikai plakátok 1945-48
Bp. Kossuth. 1970

Bánki László

„Idegen tőke uralmát vagy független országot?"
Magyarországi Szociáldemokrata Párt
Seidner Offsetnyomda 1947 58/84 cm
– 34. reprodukció –

Politikai plakátok 1945-48
Bp. Kossuth 1970

MDK.

Bánki László

Kiállitási kritika

Müvészet 1967 márc.p.39.

MDA.

Bánki László

Kiállitási kritika

Müvészet 1967 márc.p.39.

Bánki László MDK

Déryné, 1951 plakát

Mücsarnok 1955 Képzőművészetünk tiz éve

BAINKI Ákos

Új Művészet
2004. január
XV. évf. 1.

41. old.

Bárk Ferenc

a gödöllői Szabadság-téri vendéglő
melyépítő tervezőjének emlékére

Magyar Építőművészet 1974/4 46.old.

MDK

Bankhard Ágost

Uzsoki völgy, of.

Nagy. Művészetért kiáll. e. Műcs. 1940. febr.

11. l.

Bank Pál

a szamosújvári
vár építője?

1540.

l.

Kővári Erdélyem.

162. l.

Etelka

8
Magy. N.-A.

Görög
Pelág.
Izraelita
Thisri 18

Hétfő
9
Dénes pk. vt.

Protestáns
Dénes
Görög
Jakab ap.
Izraelita
Thisri 19

Kedd
10
Borgia Fer.

Protestáns
Gedeon
Görög
Eulamp
Izraelita
Thisri 20

Szerda
11

Protestáns
Brigitta
Görög

Épitészet, világi
Bálványosvár, Bank Pál 1540-1542.

Életképek, 1848. II.91-95.

Szamosujvár.

Bank Pál, épitész, XVI. század.

Életképek, 1848. juli 16.II.k.3szám

91-95 l.

Szamosujvár.

Bánk László
divattervező

Modellek

Bánk László: Fodros vállú nyári blúz.
Nők lapja, 1978. május 6 - 18 lap

Bánk Judit, gyermekrajzoló MDK

Részt vesz az Orsz. Gyermekrajz-Kiállításon.

„Villany a falukban" c. festménye igazolja tehetségét.

Rózsa Gyula: Feri, a Cirkuszosok a tanyán meg a tökfejű Doktor 8-9

NÉPSZABADSÁG, bp. 1965. jún. 6.

MDK

Bánk István

A brüsszeli világkiállításon részt vesz.

/15 □ m-es pannó "Busójárás"/

Esti Hírlap 1958. 4 szám jan. 8 2 old.

Bánki László
grafikus

M.D.K

„Hungarocamion" plakatját
mutatta be a tárlaton.

Bauer Jenő: 5. Nagyar Plakátkiállítás
Művészet, 1967. március - 38 lap.

Bánki H Gabriella

kiállitott Orosházán IV4$V15 ig a VII.
Pedagógus Képzőművészek tárlatán

Rajztanitás 1976/3/32
FGyné:Kiállitások

VALLÁSÜGYI MINISZTER

Szám: 182783 — 182782,

BUDAPEST 46 VII-2 13 c 55 c

Községi Elöljáróságnak

Műemlék Országos Bizottságának

Budapest

Hivatalból
Díj átalányozva.

Hőgyes E. u. 10

megírva

Bánki Gyula
Hontmegyei mérnök

A hontmegyei nők az 1880-as évek elején készítettek az alábbi zászlót, melyet a drégeli Szondi-emlékkápolnában helyeztek el. A korneta alakuszászló egyik oldalon Szűz Mária, mint Patrona Hungariae van abrázolva, a másik oldalon Hontmegye címere.

Ezt a zászló lerajzolta fenti, repr.

Pongrácz Sajós: Szondi-album. Esztergom 1885. 57. l.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

DÉLMAGYARORSZÁG

1967 AUG 22

Séta a szegedi nyári tárlaton

A televízió közvetítése

Vasárnap délben szokatlanul nagy nyilvánosság elé került az ünnepi hetek keretében megrendezett szegedi országos nyári tárlat. A Magyar Televíziónak a Móra Ferenc Múzeum Horváth Mihály utcai képtárából történt félórás közvetítését az Intervízió is átvette. *Papp Gyulának*, a városi tanács vb elnökhelyettesének a nyári tárlat hivatásáról, helyi és országos jelentőségéről elmondott bevezető szavai után a riporter, *Ppór Kiári* a hódmezővásárhelyi múzeum igazgatójának, *dr. Dömötör* Jánosnak adta át a szót, ő pedig lendületes és a figyelmet mindvégig lekötő műelemzéssel mutatta be a kiállítás festészeti, grafikai és szobrászati anyagának kiemelkedő darabjait. Megszólalt a kamerák előtt a városi tanács díjainak néhány idei nyertese is.

A kép gyakran illusztrál drámát. Ezúttal fordítva történt: a rendező, *Bánki Iván*, merész ötlettel ~~*Kokas* Ignác~~ Lear király című festményét és *Würtz Ádám* Rómeó és Júlia rajzsorozatát Shakespeare műveiből vett részletekkel elevenítette meg a Szegedi Nemzeti Színház művészeinek, ~~*Paganyi*~~ Nándornak, *Csíkos Gábornak* és *Jobbá* Gabriella főiskolai hallgatónak előadásában.

Ez ugyan változatosságot vitt a közvetítésbe, mégis sajnáljuk, hogy sok időt vett el a képanyag bővebb bemutatásától, hiszen elsőrendű feladata ez volt a közvetítésnek és ez a nyelvi korlátokat is jobban legyőzhette volna, mint az élő szó.

-es idővel. Szinte
súcs.

KOSÁRLABI

Telt há

A szegedi szabadt
sportrendezvényeinek
került sor a hét végén a
stadionban a nemzetközi jellegű
kosárlabda-tornára, az MTS Vá-
rosi Tanácsa Kosárlabda Szak-
szövetsége rendezésében. A tor-
nán 8 női és 6 férfi csapat vett
részt. A torna színvonalát jelen-
tősen növelte az újvidéki Voj-
vodina női és férfi csapatának
a részvétele.

A férfiaknál a Csepel biztosan
veretlenül szerezte meg az első
helyet. Sikerének titka elsősor-
ban a felkészülésbeli előrehala-
dottság, valamint a magasság-
beli fölény volt. Második a Voj-
vodina lett, mely ugyancsak jó
együttes benyomását keltette. 3.
Kecskemét. 4. Szegedi Postás. 5.
SZEAC 6. BVSC.

A női csapatok küzdelméből a
Vojvodina került ki győztesen.
A válogatottakat is felvonultató
együttesben technikailag ragyo-
góan képzett játékosokat ismer-
tünk meg. A második helyet
nagy meglepetésre — de telje-
sen megérdemelten — a Bp.
Gyógyszer SK NB II-es együttese
szerezte meg. 3. Bp. Petőfi 4.
SZEAC 5. Kecskemét. 6. Pécs
7. BVSC. 8. Szegedi Postás.

A jól sikerült torna zárósza-
kaként Tasnádi József elismerő
szavak kíséretében átadta a dí-
jakat a győzteseknek.

Néhány érdekesebb eredmény.
Férfiak: Csepel—Vojvodina 46:34.
Vojvodina—Kecskemét 50:41. Cse-
pel—Kecskemét 69:35. Sz. Pos-
tás—SZEAC 49:49. Nők. Vojvo-
dina—Bp. Gyógyszer 67:28. Pécs—
SZEAC 33:32.

Rigó József

lna tippelni!

gusztus 20-i, 33. sz. fogadási he-
tén beérkezett 956 347 darab szel-
vény.

13 plusz 1 és 13 találatot sen-
ki sem ért el.

A 12 találatos szelvények szá-
ma 19 darab, szelvényenkénti
nyeremény 32 616,— forint.

11 találatot 354 fogadó ért el,
ezek szelvényenkénti nyeremé-
nye 700,— forint.

10 találatos szelvények száma
3008 darab, szelvényenkénti nye-
remény 124 forint.

Valamennyi nyeremény össze-
ge a nyereményilleték levonása
után értendő.

Bánk Ernő

△ Bánk Ernő festőművész alkotásaiból nyílik ma kamarakiállítás a Budavári Palota E épületében.

Népszabadság, 1984. IX. 28.

Bánki Kati, grafikus

L: Szilás György

-: Gratulálunk Miki egérnek ... 26

Nép szabadság, Bp. 1978 dec. 24.

Bánki László

Plakát:
Achema .... chemical apparatus...
Frankfort on the Main 1961.
Két méretben: 56 x 40
24 x 17

/4 szín/

Az 1961 és 62. évi grafikai plakátok és metszetek. /_összeállitotta: Munkácsi Piroska /

O.Sz.K. kiadványai Bp. 1965. 31. l.

Bánki László

Plakátjai:

1. Ne bizzál a meszelő nyelében. Biztositsd a létrát! Bp.1961.
   Ábrázoláson a nem biztositott létráról a festő lezuhan, a festékesvödör felborul és az anyag kárbavész.
2. Ne bizzál a meszelő nyelében,biztositsd a létrát! Bp. 1962.

Az 1961 és 62. évi grafikai plakátok és metszetek. /összeállitotta: Munkácsi Piroska /

O.Sz.K. kiadványai Bp. 1965. 61.l.

Bánki László

Plakátjai:

Várják Önt a Pestvidéki Üzemi Vendéglátó Vállalat Badacsonyi üzletei. Bp. 1961. 24x17 cm.

Ábrázolva: Háttérben a Balaton vitorlásokkal, előtérben felszolgáló pincér balatoni fogassal.

Várják Önt a Petsvidéki Vendéglátó vállalat Badacsonyi üzletei. Bp.1961. 24x17. cm.

Ábrázolva: Balatoni hableány mint pincérnő balatoni fogassal és itallal.

Az 1961 és 62. évi grafikai plakátok és metszetek /összeállitotta Munkácsi Piroska /

O.Sz.K. kiadványai Bp.1965. 163. l.

megjelen

Bánki (Bräuer) Lászlo

grafikus

Iparmuvészeti Főiskola

1936-ban végzett

Munkái és hol?

született,

ki volt a tanára

nem jár ide

se a Főiskolára

se az Iparrajzba

tiul. 1916 febr. 21 Bp

(trakszerveret hogyan)

Részt vett a Plakátki-
állításon 1948
(Nemzeti Szalon)

Bánki László

3 éves terv, 1947

Nagyobb kenyér, 1947

Idegen tőke uralmát, 1947

Gázolás, filmplakát, 1956

Mucsarnok 1960. Magyar plakát-történeti kiáll.

Sajtógrafika

Balíki László:
Fömo,

1963 -

Plakát

Bauki Lárkó:
Fóm o (bianco)

1963. M. H. Arch.

Plakát

Bánki László:
Hanem és gyémánt,
film, 59 x 84

1963. M. H. Hrch.

Plakát

Bánki Dárló:
Egy ember aki mics,
fiku, 59 x 84

1963. M. H. Hrch.

Plakát

Baúli Lajló:
„Boccaccio 70" c.
„ filmhez, 50x70 cm.

1963. M. H. Arch.

Plakát

Balikó László:
Híradó mori

1963 M. H. Arch.

Prospektus

Baúlli László:
optimista tra-
gédia c.
filmhez

1963. M. H. Arch.

Prospektus

Bauli László:
Hitler élete a
filmhez

1963. M. H. Urch.

Prospektus

Bánki Sándló:
Nappali sötétség
vilm.

1963. M. H. ARCH

Prospektus

Bánki László:
Téli tilmaj dou rájok

1963.

M. H. Hrch.

Prospektus

Bánki László: Évá c. filmhez

1963. M. H. Arch-

Sajtó gyűjtés

Bánki László:
Hamu és gyémánt
c. filmhez

1963 -

Jajtó gratilt

Bánki László:
Hitler élete c.
filmhez

1963.

Sajtógrafika

Baúki László:
Gengyterek és filant
ropok, filmi

1963

Plakát

Bánki Ráfló:
Optimista tragédia
film, 59 x 84

1963

Plakát

Bánki László:
Méh ki rályuő,
film, 50 x 70 cm,

1963. M. H. Hrch.

Plakát

Bauki dárcó:
Majas l. film reklám
(50 x 70)

1963.

M. H. Hrch.

Plakát

Baúli László:
Szélhámosnő, film.
59 x 84

1963. M. H. Hrch.

Plakát

Bauli Sándor:
Kollegák, film,
59 x 84

1963. M. H. Arch.

Sajtógrafika

Balíki Dánkó:
Teli filmmű tod,

1963.

Sajtografika

Bánki László:
Egy cuber, aki nincs
a filmhez

1963.

Prospektus

Bauki László:
Kappali sötétség
c. filmhez

1963. M. H. Arch.

Prospektus

Bánki László:
oroszvoda c. film-
hez

1963. M. H. Arch

Prospektus

Baiki László:
Elektra, film

1963

M. H. Arch.

Prospektus

Bauki László:
Főmo filmtájé –
kortató

1963.

Sajtógrafika

Bánki László:
Közlekedési közlöny

1963

Sajtógrafika

Bánki László:
Nappali sötétség
c. filmhez

1963.

Sajtógrafika

Bánki László:
Az oroszoda
e. filmhez
1963.

Röplap

Baillí László:
Nappali sötétség
c. filmhez
1963.

Illustráció

Balázi Ráncó:
Nappali sötétség
c. filmhez

1963.

Sem Artrácio,

Bailei Lárló:
Egy ember aki
mús c. filmhez

1963.

Illustráció

Bánki László:
Hamu és gyémánt.
c. filmhez

1963.

Illuptráció

Baáli Ráfló:
Gengpterek és filant-
ropok, film,

1963

Embléma

Baňki László:
Projekt Hunapolu

1963.

Leporello

Benini László:
Ösi filmnyelv –
1 és jobb

1963

Ujfoi üdvözlő

Bauki László:
autókönlekedési v.

1963 -

Plakát

Bánki László:
Aranyember film
118 x 84

1963. M. H. Arch.

Plakát

Bénni László:
Mozimúzsa
(59 x 42)

1963. M. H. Arch.

Plakát

Bánki László:
az ördögcsa fiz-
parancsolat,
bitm, 90 x 120
1963. M. H. Arch.

Plakát

Baúlli László,
Vappsali Sötétség,
Film, 59 x 84

1963. M. H. Arch.

Plakát

Baúli László:
Nappali sötétség
c. filmhez
(59 x 84)

1963 M. H. Arch.

Bánki László

Magyar plakát 66. 9. magyar plakát kiáll. Műcs. 1966. dec.

Bánki László MDK

Idegen tőke uralmát 1947

Magyar Nemzeti Galéria 1965. Politikai plakát

MDK

Bánki László, 1916--

Gázolás /filmplakát/

Lángok a határon "

Hárman jöttek az erdőből "

Az ittasság elvakit

1965-1966. M.plakát-tört. kiáll. Műcs. 1966.

NDK

Bánki László, 1916--

3 éves terv

Nagyobb kenyér

Idegen tőke uralmát...

1885-1960. M.plakát-tört. kiáll. Műcs. 1960.

MDK

Bánki László

Plakát kiállítás 1948. N.Szal. képek

MDK

Bánki László /1916-/

3 éves terv 1947., 84x60, OSZK 329/439/14
SZ. D. P.

Nagyobb kenyér...1947., 82x56.5 MH

Magyar Plakát-Történeti Kiállitás.
1960. Műcsarnok. Kat. 14.1.

MDK

Bánki László /1916-/

Hárman jöttek az erdőből /filmplakat/ 1959., 82.5x57 MH

Az ittasság elvakit é.n., 83.5x56.5 MH

Magyar Plakát-Történeti Kiallitas. 1960. Műcsarnok. Kat.14.1.

Bánki László MDK

" Lángok a határon" filmplakát. 1959.

" Hárman jöttek az erdőből" filmplakát. 1959.

"Az ittasság elvakit" é.n.

Magyar XX Plakát-Történeti Kiállitás. Bp. 1960.
14.1.

Bánki László Ø 1916 -/ MDK

" 3 éves terv" 1947.

"Nagyobb kenyér..." 1947.
"Idegen tőke uralmát..." 1947.
"Gázolás" /filmplakát/ 1956.

Magyar ØX Plakát-Történeti Kiállitás. Bp. 1960.
14.1.

MDK

Bánki László

Plakátművészeti Kiállitás. Ernst Muzeum 1953.

Kat.

Sajtógrafika

Balíki László:
oron cvoda, fika,

1963.

MDK

Bánki László

4. M. plakát kiáll. Milano. 1961.

MDK

Bánki László

Résztvett az Ernst Múzeumban rend.Plakatművészeti Kiállitason 1953-ban.

Plakátművészeti kiáll.1953.Kat.

MDK

Bánki László

Déryné 1951 plakat Műv.t.

Képzőművészetünk tiz éve.Műcsarnok.
Kiállitott művek jegyzéke. 22.l.

MDK

Bánky Lásuló

Ernst Thälmann

II. Plakátkiáll. 1956. N.Szal.

12. 1.

MDK

Bánki László /1916-/

Idegen tőke uralmát...1947., 83x59 MH

Gázolás /filmplakát/ 1956., 100x68 MH

Lángok a határon /filmplakát/ 1959., 83x57 MH

Magyar Plakát-Történeti Kiállitás.
1960. Műcsarnok. Kat. 14.1.

Bánki László

Plakátok (1945 - 1948)

Élet és Tudomány
1985. 1. 4.

Bánki Lánló, ujsarművén

L: Tassy Béla

–: Közművelődési, Klubkiadó . . .

46

Új Tükör Bp. 1986 dec. 14.

XXIII/50

·1992 · NOVEMBER 26 – DECEMBER 16 · RUHAKIÁLLITÁS · BÁNKI ROZÁLIA ·

·MELANKÓLIA · VIZUÁLIS JÁTÉK · NO-ART MŰVÉSZETI CSOPORT ·
·NOVEMBER 26 · 19 ÓRA · KECSKEMÉTI KÉPTÁR · CIFRAPALOTA ·

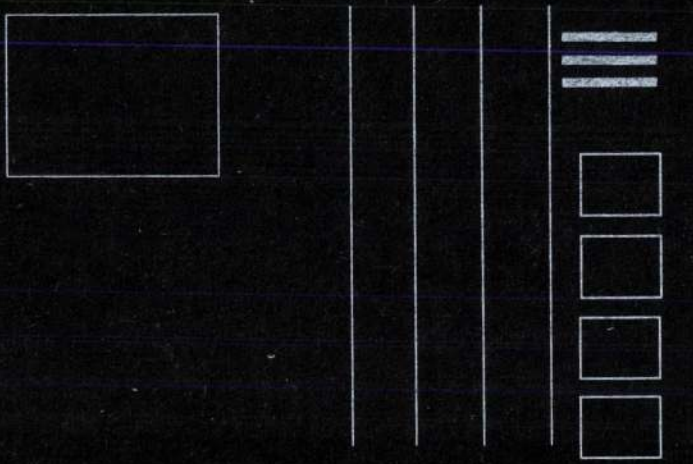

A Karinthy Szalon a XI. kerületi Önkormányzat támogatásával működik.

THEATRE AND CIVILIAN BLACK CLOTHING

Tisztelettel meghívjuk Önt és Barátait

Bánki Róza

ruhatervező

Mnémosyné és Lesmosyné

című kiállításának megnyitójára

2001. szeptember 7-én, péntek délután 6 órára a Karinthy Szalonba.
Budapest XI., Karinthy Frigyes út 22. Telefon/fax: 209-3706.

Performance:
Istennők, múzsák, nimfák és szirének játékai az emberekkel.
Közreműködik:
a **No-Art csoport.**

Megtekinthető 2001. szeptember 21-ig, naponta 10-18 óráig.

Karinthy SZALON

MEGHÍVÓ

NEMZETI KULTURÁLIS ÖRÖKSÉG MINISZTÉRIUMA

HTSART

fk.: Hegedűs Ágnes mb. igazgató

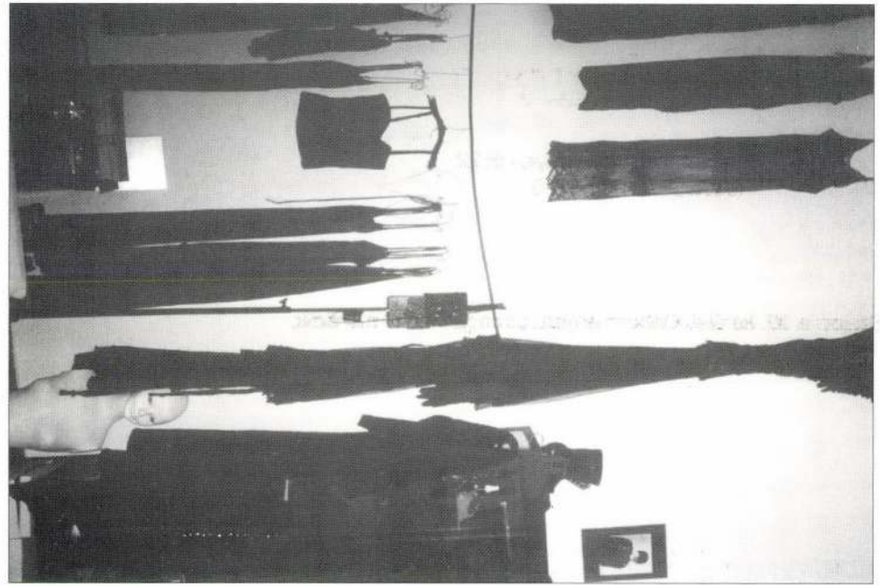

ós koordináló iroda – közölte az iroda az MTI érdeklődésére.

Mint emlékezetes a pályázatot a Horn-kormány azért írta ki, hogy az országos szinten kialakult vízlépcsőellenes hangulat keltette politikai kutyaszorítóból kibújhasson. Korábban elhangzott vélemények szerint a cél az volt, hogy a kormánytól látszólag független külföldi szakértő cégek támasszák majd alá a dunakanyari gát megépítésének szükségességét. Ez eredeti terv alapján a pályázatot a közlekedési és a környezetvédelmi miniszter vezetésével felálló testület bírálta volna el, de a bírálat objektivitását megkérdőjelezi, hogy – mint többször megírtuk – a döntést előkészítő koordináló irodát az a *Varga Miklós* vezeti, aki a rendszerváltás előtt meghatározó szerepet játszott abban, hogy sokáig nem állították le a nagymarosi munkálatokat.

– A pályázat beadásának határideje június 9. volt, az ajánlatokat eredetileg e hónap 24-ig kellett volna elbírálni. A határidő meghosszabbítását a feladatértékelés összetettségén túl az is indokolja, hogy a tender ügyében a végső döntést már az új kormány hozhassa meg – mondta *Fenyvesi Béla*, az Országos Vízügyi Főigazgatóság főigazgató-helyettese. „Nem lenne szerencsés, ha a mostani átmeneti kormányzati időszakban születne egy elutasító, vagy akár egy elfogadó döntés" – tette hozzá. A tender dokumentációit hatan vásárolták meg, a keddi beadási határidőig ketten adtak be ajánlatot. A két pályázóról nevek említése nélkül a főigazgató-helyettes annyit árult el, hogy a jelentkezők nemzetközi referenciákkal és külföldi érdekeltséggel rendelkeznek.

Droppa György, a Duna Kör ügyvivője szerint a koordinációs iroda az adott helyzetben elvárható álláspontot választotta azzal, hogy az eredmény kihirdetésével megvárja az új kormány felállását. Mint mondta: – a Fidesz közelmúltban tett, a hatásvizsgálatok elkészíttetését fölöslegesnek tartó nyilatkozatáról az iroda csak a sajtóból értesült, így érthető, hogy jogszabályi kötelességüknek eleget téve folytatják a munkájukat. Más dolog, hogy a hatásvizsgálatnak semmi értelme, hiszen pontosan tudjuk, hogy ha Nagymaroson nem épülhet gát, akkor Pilismaróton sem. Fölösleges lenne ennek újabb alátámasztására több száz millió forintot elkölteni.

HGERI

kell felosztani. Ennek értelmében éves szinten a Fidesz-Magyar Polgári Párt 163,2 millió, a Független Kisgazda, Földmunkás és Polgári Párt 44,3 millió, a Magyar Igazság és Élet Pártja pedig 84,8 millió forint többlettel gazdálkodhat. A Magyar Szocialista Párt támogatása 1,4 millió forinttal csökken, a Magyar Demokrata Fórumé 101,8 millió forinttal, a Szabad Demokraták Szövetsége pedig 84,1 millió forinttal kap kevesebbet.

A hamarosan hatályba lépő egészségügyi törvény szükségessé tette néhány végrehajtási rendelet módosítását. Ezek közé tartozik az egészségügyi ellátás visszautasítása szabályainak rögzítése, valamint az Országos Vérellátó Szolgálat létrehozásáról szóló döntés.

A kormány rendeletet alkotott a taxiengedély kiadásának új formájáról. Ezt a hatósági engedélyt 1998. október 1-jétől a Magyar Kereskedelmi és Iparkamara területi szervei adják ki. Ugyanezen szervezetek engedélyezik a nem taxirendszerben végzett személygépkocsis személyszállítási tevékenységet is. Az engedélyt az illetékes kamara annak a vállalkozásnak adja ki, amely megfelel a személyes megbízhatóságra, a szakmai alkalmasságra és a megfelelő pénzügyi teljesítőképességre vonatkozó követelményeknek, és olyan gépkocsival rendelkezik, amelyet a közlekedési felügyelet a tevékenység végzésére alkalmasnak minősített, valamint a működési területén lévő taxiállomás használati engedéllyel rendelkezik. A már engedéllyel rendelkező taxivállalkozások új engedélyt a kamarától 1999. július 1-jéig kapnak.

LOVÁSZ

Kvelta, a Montana, a Packard Bell, Selectrade, a Siemens, a Synergon és a Szinvanet. A tender nyertesei július 1-jétől szállíthatnak az intézményeknek számítógépeket, szervereket, számítástechnikai alkatrészeket és általános szoftvereket.

A jövő év végéig érvényes keretszerződések az intézmények által előzetesen erre az időszakra megadott mennyiségű eszköz és szolgáltatás beszerzését teszik lehetővé. Az áprilisban indított eljárásokban 22 cég nyújtott be ajánlatot. Az eljárás során külön lehetett pályázni az eltérő funkciójú közigazgatási és a felsőoktatási tudományos kutatási információtechnológiai eszközök kategóriáiban.

Horváth János, a Miniszterelnöki Hivatal helyettes államtitkára érdeklődésünkre elmondta: azért kellett döntést hozni június 30-ig, mert ezen a napon zárul le a tender. Ellenkező esetben új pályázatot kellene kiírni, amelynek az elbírálása szeptemberig is elhúzódhat, és így központi közigazgatás és a felsőoktatás intézményei csak ezután juthatnának hozzá a szükséges eszközökhöz. A következő kormány egyébként módosíthat a megállapodásokon.

Postázzák a vagyonnyilatkozatokat

Az Országgyűlés Hivatala – az előzetes tervek szerint – kedden postázza az új parlament honatyái számára a vagyonnyilatkozatokat. Így a képviselők akár már június 18-án, az alakuló ülésen leadhatják azokat. A leköszönő képviselők számára várhatóan az alakuló ülés után küldik ki a dokumentumokat.

– Tavalyhoz képest annyi változás történik, hogy a leköszönő és az újra választott képviselőknek, úgynevezett záró nyilatkozatot kell tenniük – tudtuk meg *Karsai Józseftől*, a parlament jogi főosztályának vezetőjétől. Természetesen az újraválasztott képviselőknek ezen túl az „induló" nyilatkozatot is meg kell tenniük.

A képviselők jogállásáról szóló törvény értelmében a honatyák két nyilatkozatot töltenek ki. Az egyes számú nyilatkozatot nem hozzák nyilvánosságra. A nyomtatvány többek között a képviselők ingatlanjait, gépkocsiját, esetleges termőföldjét, nagyobb értékű gyűjteményét, és tartozásait veszi számba részletesen. Ezt nemcsak a képviselőknek, hanem a velük egy háztartásban élő házastársnak és a nagykorú gyermeknek is ki kell tölteniük. A másik nyomtatvány tulajdonképpen az előző kivonata, amely már csak a honatyákra vonatkozik. Ezt a dokumentumot viszont az Országgyűlés nyilvánosságra hozza.

A vagyonnyilatkozat elmulasztása – annak benyújtásáig – különböző szankciókat von maga után: a honatyák nem gyakorolhatják képviselői jogaikat és nem illeti meg őket tiszteletdíjuk.

B. L.

Nem tartja magát nagy vesztesnek Raskó

Raskó György, az MDNP ügyvezető alelnöke nem jutott be az országgyűlési választások második fordulójába. A politikust a balsiker okáról, pártjának jövőbeli terveiről és személyes sorsáról kérdeztük.

Voltak-e előjelei annak, hogy ez a választás nem lesz sikeres az Önök pártja számára?

A Magyar Demokrata Néppártban (MDNP) reálisan gondolkodó emberek vannak, akik számára a közvélemény-kutató intézetek pontosan jelezték, hogy nincs esélyünk arra, hogy mint párt jól szerepeljünk. Én másfél és két százalék között jósoltam eredményességünket, ami 1,4 százalék lett.

Hogyan értékeli az egyéni eredményeket?

Nekem csalódást jelent egyéni képviselőink rendkívül gyenge szereplése. Még országosan elismert néppárti politikusok sem tudtak a második körbe bekerülni, vagyis az a teória megbukott, amiben a néppárt vezetői és főleg Szabó Iván bízott.

Ön miben bízott?

Én is hittem abban, hogy egyéni jelöltjeink sokkal jobban fognak szerepelni, de mivel a magyarországi politikai kultúra olyan amilyen, sajnos azt tapasztalom, hogy nálunk az egyéni teljesítmények országgyűlési választásokon nem számítanak.

Kikre szavaz szívesen a magyar választó?

Tradicionálisan is jól szervezett csapattal föllépő nagy pártokra szavaznak. Emellett olyan a választási rendszerünk, hogy ezeket a pártokat kifejezetten előtérbe helyezzük. Az már a jövőre vonatkozó tanulság, lehetünk akármilyen jók egyénileg, amíg egyedül leszünk, nincs sok esélyünk arra, hogy sikereket érjünk el.

Mi lesz az MDNP jövője?

Legutóbbi országos gyűlésünk óta, tagságunk véleményének ismeretében azon gondolkodunk, hogy a néppárt valamilyen uniós egységbe tömörüljön. Számunkra legkézzelfoghatóbb a Magyar Kereszténydemokrata Szövetséggel (MKDSZ) történő kapcsolatfelvétel, szeretnénk, ha ez egy éven belül létrejönne.

Más pártokkal is terveznek együttműködést?

A szövetséggel együtt el tudjuk képzelni a csatlakozást más, józan polgári erőkhöz, így a Fideszt a parlamenten kívülről segítheti egy olyan kereszténydemokrata unió, ami kiegészítheti a kormányzópárt szabadelvű politizálását.

Mely pártokkal vették fel eddig a kapcsolatot?

Levelet küldtünk a Fidesznek, az MDF-nek és az MKDSZ-nek.

Kikkel nem akarnak kapcsolatba lépni?

Olyan pártokkal nem akarunk szövetséget kötni, akikkel nem egyeztethető össze a néppárt társadalom, illetve gazdaságfilozófiája. Ilyenek a MIÉP, vagy az FGKP.

Egy Fidesz–FKGP koalíciót sem támogatnak?

Nyilvánvalóan támogatjuk, mert meg kell adni az esélyt, hogy együtt kipróbálják a kormányzást, de ez a Fidesznek szól, mivel a kisgazdákkal szemben fenntartásaink vannak.

Tudna erre példát mondani?

A Földművelődési Minisztériummal (FM) kapcsolatban eddig megjelent nyilatkozataik nem arról szólnak, hogy milyen gazdaságpolitikát akarnak, vagy hogyan szeretnék a gabonaválságot megoldani, hanem arról, hogy hány embernek kell azonnal távozni az FM-ből.

Mi lesz az ön további sorsa?

Nem érzem magam nagy vesztesnek, mert kis párt képviselője voltam. Megbuktam mint egyéni képviselő, de a politizálást nem hagyom abba. Az uniós tömörülés létrejöttében szeretnék részt venni. Egyébként változatlanul a mezőgazdaság és az élelmiszeripar területén vezetek vállalkozásokat, de a makrogazdaság is érdekel.

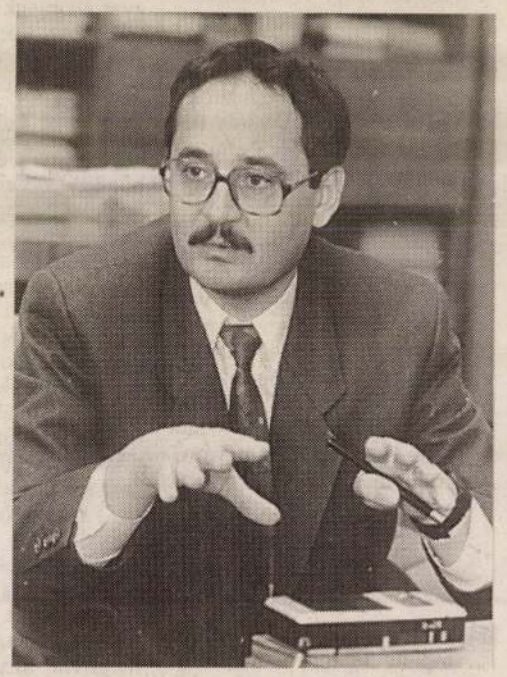

FOTÓ: ARCHÍV

HANCZÁR JÁNOS

...kisvállalkozói szektor társadalombiztosítási járulékfizetési rendszeréről, beleértve a megfelelő színvonalú nyugdíj- és egészségügyi ellátás biztosítását is. MTI

NÉMETORSZÁGI segítséggel várhatóan a jövő év őszén megnyílhat a magyarországi németek kulturális és sajtóközpontja Budapesten – jelentette be *Kerner Lőrinc*, a Magyarországi Németek Országos Önkormányzatának elnöke. Az elnök elmondta: a sajtótájékoztatót megelőzően megállapodást írt alá Németország belügyminisztériumának képviselőjével, *Ulrike Brüderle* asszonnyal, a budapesti német nagykövetségen. Az egyezmény értelmében 1,5 millió márkát nyújt az anyaország a Lendvai utca 22. szám alatti villaépület megvásárlására és a leendő központ kialakítására. MTI

A MAGYAR ÖNKORMÁNYZATOK közül elsőként Veszprém Megyei Jogú Város Önkormányzati Hivatala kapta meg az Európai Unio által elfogadott ISO 9001-es nemzetközi minőségbiztosítási szabványt. A város vezetése szeptember 4-én veheti majd át a kitüntető címet. *Dióssy László* polgármester szerint ma még ritka Magyarországon, hogy egy önkormányzat ISO minősítést kapjon. Dióssy úgy véli a cím hasznot hoz majd a városnak, hiszen a külföldi befektetők számára biztosítékot jelent a nemzetközi minőségbiztosítási szabvány. Ugyanakkor a város polgárainak is előny jelent: a hivatali folyamatok szabályozottak, a város lakói nincsenek kiszolgáltatva a hivatalnokoknak. B.L.

HAMISÍTOTT Virgin ételízesítőt foglalt le a Fővárosi Fogyasztóvédelmi Felügyelőség a józsefvárosi piacon. A helyszínen talált 45 darab egy kilogrammos Virgin ételízesítőről a labratóriumi vizsgálat során megállapították, hogy hamisítvány. MTI

Gyilkosság vagy csak rablás?

Eltűntek a felbecsülhetetlen értékek

Sok százmillió forintot érő műkincs, közöttük védetté nyilvánított felbecsülhetetlen értékű ritkaságok, a világon egyedülálló óra- és katonai rendjelgyűjtemény tűnt el még 1992-ben, a tulajdonos pedig rejtélyes körülmények között elhunyt. A törvényes örökösök hiába fordultak rendőrséghez, bírósághoz, hiába állapította meg az írásszakértő, hogy több okmányt meghamisítottak, hiába szerepelt a jegyzőkönyvekben több tucat tanú vallomása, fényképek, dokumentumok, a magángyűjtemény ebek harmincadjára került.

Azóta az igazságszolgáltatás előtt is lezáródott a *Bánki Vajk Emil* hagyatéka ügyében folytatott per, a rendőrség sem nyomoz már, a XII. kerületi önkormányzat is tudomásul vette: a megboldogult végakaratának ellenére sem lesz kerületüké a felbecsülhetetlen értékű, páratlan óragyűjtemény, s úgy tűnik, a magyar államnak sem érdeke, hogy felkutassa a rendőrök szerint orgazdák által elkótyavetyélt temérdek kincset. Egyedül csak D. asszony – az elhunyt régi jó barátja – nem tudott beletörődni a szövevényes és sok szálon futó bűnügy elkendőzésébe. Most, amikor Budapest ad otthont a nemzetközi műkincsvédelmi konferenciának, fontosnak tartotta, hogy ismét megszólaljon. Ha már Bánki Vajk Emil világhíres hagyatékát szét is hordták, legyen, akik okulnak belőle.

Bánki Vajk Emilt már a második világháború előtt is híres órásmesterként s egyben műértőként ismerték, aki szabad bejárással bírt a főúri rezidenciákba. Ez a magyarázata mesés vagyonának is. Maga igen szerényen élt, neki a régiség nem pénzt, nem vagyont, hanem kedves emléket jelentett, melyet igyekezett az utókór számára megóvni. Számos híres ékszert, szobrot, étkészletet magától Horthy Miklós feleségétől és családjától kapott. A háború végefelé pedig az oroszok közeledtével sokan keresték fel: őrizze meg kincseiket. Évtizedek alatt akár több múzeumra való gyűjteményt is felhalmozott, ám mivel gyermekei nem születtek, így az államra akarta hagyományozni kincseit. Hiába kilincselt a muzeulógusokhoz, csak néhány darabot, egy-egy kollekciót tudtak volna tőle átvenni. Az önkormányzatoknál pedig egyszerűen megmosolyogták. Ugyan hol él? A mai ínséges időkben fontosabb dolgokra sem jut, mintsem egy kerületi múzeum megnyitására. Így találkozott össze régi ismerősével, D. asszonnyal, aki barátnőjével együtt vállalta: ha törik, ha szakad, a XII. kerületben kijárnak egy bemutatótermet. Kitartó küzdelmüket siker koronázta, találtak egy megfelelő épületet, jelentkezett egy lelkes építész, aki térítésmentesen vállalta a rekonstrukciót. Már kezdték tervezgetni a megnyitót, amikor egyik napról a másikra különös, máig megmagyarázhatatlan események vették kezdetüket.

1992. újévét még együtt köszöntötték Bánki Vajk Emillel, aki 89 éves kora ellenére jó egészségnek örvendett. Akkor örömmel újságolta D. asszonynak, hogy a megkezdett Attila-trilógia eddig elkészült két kötete mellett hamarosan megírja a történet befejező részét is, már szinte nyomdakészen áll. Két hét múlva azonban nem vette fel a telefont. D. asszony nem gyanakodott azonnal semmi roszra, máskor is előfordult, hogy Emil úr annyira beleásta magát a regényírásba vagy a numizmatikai kutatásokba, hogy nem figyelt a telefoncsörgésre. Ám, amikor harmadik nap is hiába hívta, felkerekedett, hogy az idős embert meglátogassa I. kerületi otthonában. Ekkor borzalmas dolgokra derült fény. Az idős úr még január 11-én rosszul lett, a mentők eszméletlen állapotban a Szent János Kórházba szállították, ahol nem sokkal később, anélkül, hogy magához tért volna, elhunyt. Az orvosnál végrendelettel jelentkező „örökös", az E. család azonnal elhamvasztatta, s már elő volt készítve a temetése is. Mire D. asszony a közjegyző által hitelesített hagyatéki rendelettel és a rendőrök segítségével a lakásba bejutott, a sok százmilliós értékű műkincseknek híre-hamva sem volt már.

A rendőrségnél tett feljelentésre előállt az E. család, akik néhány hónappal korábban költöztek a Bánki úr lakása fölötti otthonba, s akik „önzetlenül" vállalták, hogy az idős ember Parázs nevű kutyáját – alkalmanként 5oo forintért – sétáltatják. Itt bemutattak egy végrendeletet, melyet Emil úr a halála előtti napon írt alá, s amely okirat szerint minden vagyonát az E. családra hagyja. Halála után ezért intézkedtek azonnal. Az örökölt műkincsekből ugyan néhányat már eladtak, mivel kellett a pénz Bánki úr végtisztességére, a többit azonban lakásukon meg lehet találni.

Bánki Vajk Emil és kincsei a tragédia előtt néhány nappal
FOTÓ: TALUM ATTILA

A rendőrség nem volt kíváncsi arra, hogyan jutottak be az E. család tagjai Bánki Vajk Emilhez, ha a mentősök és E.-ék szerint eszméletlen volt, Kulcsa ugyanis még D. asszonynak sem volt az otthonához? Miért nem értesítették D. asszonyt vagy Emil úr unokaöccsét, akiknek a telefonszáma és minden adata a telefonkészülék mellett, jól látható helyre volt kifüggesztve? Miért kellett hat hónapnak eltelnie ahhoz, hogy az I. kerületi önkormányzatnál a közjegyző által helyezett végrendelet írásszakértői vizsgálatára? Ez ugyanis egyértelműen megállapította: hamisítás történt. Hogyan engedélyezték a Szent László kórházban egy eszméletlenül beszállított ember későbbi elhamvasztását úgy, hogy boncolási jegyzőkönyv nem készült, a halál okát sem pontosították? Az orvosi szakvélemény szerint agylágyulás okozta a tragédiát, ami viszont ellentétben áll azzal, hogy nem sokkal előtte a kiadóval és a lektorral tárgyalt. Ezután újabb hetek teltek el, mire végül is 1992. november 12-én a rendőrség megalapozottnak látta a feljelentést, s nyomozást kezdett. Ekkorra azonban szinte kiürült Bánki Vajk Emil lakása. Nem tudni, hová tűnt egyebek között öt kiló (nem elírás) Napóleon-arany, négyszáz darab antik, különböző fajtájú arany zsebóra, kétszáznál több pecsétnyomó aranygyűrű. Nincs meg a Kossuth-díszmagyar, több híres középkori kódex, eltűnt egy többkilónyi platinából készült óraszerkezet, amely a világ valamennyi időzónáját jelezte. Nincs meg a Nagy-Magyarország térképet ábrázoló színarany óra. Hiányzik az a felbecsülhetetlen aranygyapjas rendjel, amelyből az egész világon csupán néhány darab van. Nincs meg a maga nemében egyedülálló katonai rendjelgyűjtemény, a több ezer darab arany, ezüst éremgyűjtemény, melyeket a számukra üresen hagyott dobozok alapján valószínűsíteni. Eltüntek azok a barokk, biedermeier bűtorok, régi katonai rudhák, festmények, aranymérlegek és egyéb használati tárgyak, melyek közül szintén számos felbecsülhetetlen értékű. Végül elveszett az a leltárkönyv, amely, ha nem is mindent, de a fontosabb műkincseket tartalmazta, közöttük a Nemzeti Múzeum védetté nyilvánított jegyzékét is.

A rendőrség később a terhelő bizonyítékok alapján mégis előzetes letartóztatásba helyezte, majd rövid időn belül – megromlott egészsége miatt – szabadon eresztette E. Lászlót és feleségét, holott ekkor már bizonyságot nyert, hogy a vőjelölt 9 millió forintot tett zsebre tőlük a hamis végrendelet elkészítésének segédletekor. A BRFK több hónapig nyomozott, végül a terhelő bizonyítékok az ügyészségtől a bírósághoz kerültek, ahol tavaly minden vádpont alól felmentették az E. családot és másokat is, és elismerték a végrendelet jogosságát. Holott korábban *dr. Móré Illés* írásszakértő – az ország legelismertebb szaktekintélye – minden kétséget kizárólag hamisítványnak nyilvánította azt. D. asszony még éhségsztrájkot is folytatott, amiért igazságszolgáltatás helyett ilyen csúfos véget ért a történet. A rendőrök később egy XIV. kerületi orgazdánál egy-két, a D. asszony által fényképpel is igazolt, jegyzék alapján azonosított tárgyra rábukkantak, egyéb azonban nem történt. A nyomozók közül többen már elmentek erről a területről, volt aki őszintén megmondta: igen magas helyről akadályozták munkájukat. D. asszonyt több alkalommal ismeretlenek megfenyegették, ha el mer menni az E. család elleni bírósági tárgyalásra, ha bárhol jártatja a száját lelövik. Az ügyben nyomozó rendőr csak annyit javasolt, maradjon otthon.

D. asszony megfogadva a tanácsot, azóta szinte ki sem mozdul a lakásából, teljesen megfélemlíteni azonban nem tudták. Rendelkezésünkre bocsátotta a híres gyűjteményről készült fotók egy részét, talán lesz, aki valamelyik tárgyra ráismer.

ROZGICS MÁRIA

megírva

Bánki Zoltánné dr

iparmuvész

amsterdami kiáll.

1937 jan.

l. a 1

MAGYAR IPARMUVESZET

1937.38.l.

Bánki Zoltánné
győri iparművésznő

Bánki Zoltánné: Boldogi leány

Művészet 1937. 7. 11.
70. l.

meg is volt elégedve ennyivel, sőt talán még több is volt, mint amennyit képes volt befogadni.

Ám idővel kezdett rá unni a puszta technikai csodálásra, s ekkor született meg „A megöntözött öntöző-cső" és néhány társa.

Most már néhány jóhiszemű üzletember is kezdte felfedezni a filmben rejtőző lehetőségeket. Eddig készítették a filmet. Most gyártani kezdték. Munka nél-

Horovitzné Lukács Stefi: Gyermekfej

MDK

Bánki Zoltánné, ip.müv.

Boldogi leány. //Baba./ Repr. ill. illusztr.

Müvészet. 1937. 7.

DANIEL BANKO, textilfestomester

"Verzeichniss der zur Neusohler priv.Sieben Bergstädtisen Lade einverliebten Schwarz und schön färbemeister,aus dem Meister-Buche ausgezogen. /1823/.
in Bergstadten: Briesz,/Breznóbánya/: in Sohler Comitat
34.- Daniel Banko
111.old. 31.jegyz

DOMONKOS OTTÓ: Magyarországi festőcégek I. A textilfestés első nyomai 101.old

ARRABONA, A Xantus János Múz.Évkönyve, 16. Győr, 1974.

zetes verseny

VÍZEN ÉS VÍZ ALATT

áznak a gyertyáim, amikor a mellettem sikló König a startórára nézett, és rátépte a gázt. Mire én is koppanásig húztam a gázmarkolatot, König öt méterrel ugrott elém. Az előny csak egy másodpercig tarthatott, mert a saját kezűleg tuningolt motorom hihetetlen gyorsítással dobott előre. Mire König észbe kapott, már átléptem a rajtvonalat.

A négykörös verseny alatt messzire szakadva a mezőnytől, Königgel szinte egy vonalban futottunk. Csodálkozva tapasztaltam, hogy nem haladok teljes gázzal. Ennek ellenére előzéssel nem próbálkoztam, mert úgy véltem, König motorjának a végteljesítménye „hivatalból" nagyobb. Most csak játszik velem, mert így érdekesebb a verseny.

Egymás mellett siklottunk három körön át. Még fél hajóhosszal le is maradtam, ellenfelem hadd higgye, hogy a nagy König mellett belenyugodtam a második helybe. A célegyenesben nagy önuralommal vártam, míg mintegy tíz méterre megközelítem a célvonalat — hogy ha sikerült a kiugrás, ne tudjon visszaelőzni —, és ráadtam a maradék gázt. És csoda történt. König hajóját nézve, úgy tűnt, mintha ő lassult volna le, és fél hajóhosszal előtte bedugtam az orromat a célba. Győztem.

Dicsőségben fürödve vizsgálgattam hajómat és motoromat a depóban. Mint látni fogják, vesztemre észrevettem, hogy a motort lekötő nylonzsinór elkócosodott. Már régen készen volt saját elgondolású hevederből készült rögzítő, melyet csomózás helyett csavarral lehetett feszíteni. Ez szorítja azt a csövet, amelyen a motort elforgatva a kormányzás történik. Az új konstrukciót a versenyzők elismerése közben felszereltem. Még a nagy König is megcsodálta. Mivel már megjártam néhányszor újításaimmal, s ez egy-egy vereséget jelentett, alaposan átgondoltam a dolgot. Mindannyian úgy véltük, ebből semmi baj nem lehet.

Izgalmas várakozás után végre elérkezett a rajt. Mintha randevút adtunk volna Königgel, „véletlenül" úgy összetalálkoztunk a vízen, s előzésre törekedés nélkül átsiklottunk a startvonalon. Kilőve a bolyból, az első futamhoz hasonlóan nagy előnnyel száguldottunk. Tudtam, hogy az előző trükköt már nem lehet megismételni, mert úgy látszik, König megelégelte a játékot, s most teljes gázzal is alig bírtam követni. Az egyenesekben König került az élre, az én térdeplő hajóm viszont könnyedébben fordult, mint az, amelyben hason fekszik a versenyző, így nem tud kihajolni a fordulókban.

A harmadik kört futottuk, amikor aggasztó tünetet észleltem, a kormányzás megnehezült, darabossá vált. A kormánykerék elfordítása nagy erőt igényelt, majd ugrásszerűen túlmozdult. Azonnal tudtam, miről van szó. A heveder átázott a víztől és összehúzódott. Távol a Balatonban elhelyezett bójánál már cikcakkosan fordultam meg. König messze tűnt előlem. A forduló után becéloztam a hajóm, s a hosszú egyenesben kormányzás nélküli száguldás után a partközeli bójánál találtam magam.

A fordulásnál el voltam készülve, hogy a kormánykerék nehezen forog, de arra nem, hogy meg sem tudom mozdítani, miközben egyenes irányban jóval száz feletti tempóban száguldottam a part felé. Végső kétségbeesésemben elengedtem a gázkart, és két kézzel húztam balra a kormányt, amely erre hirtelen elmozdult. Arról következtettem, hogy nem a kormánykötél szakadt el, mert hajóm túlkormányozva elfordult és féloldalt felrepülve, engem kidobva magából, a bójabíró hajója felé vette az irányt. Elnyelt a víz.

Azt mondják, s ezt magam is állíthatom, hogy a veszély pillanatai óráknak tűnnek, és sok mindent végiggondol az ember. Miközben a lendülettől a fenékre kerültem, az villant agyamba, legjobb lenne ittmaradnom, mert most húz el felettem a mezőny, és ha felbukkanok, úgy járhatok, mint Pintér, Zimmermann és társai, akiket a vízből felbukkanva halálosan megsebesítettek a száguldó versenyhajók. Amint a mentőmellény felfelé emelt, az jutott eszembe, jobb lenne ilyen esetben a könnyűbúvárfelszerelés, mint a mentőmellény. Feljebb emelkedve láttam a magasban elhúzó propellerek árnyait. Az előzőektől vezérelve lerántottam mentőmellényemet, s a víz alatt úszva menekültem a veszélyes zónából, ameddig csak szusszal bírtam.

A víz alól felbukkanva úgy éreztem, mintha újjászületem volna. Azt is bevallom, amikor a depóban tollászkodva felszerelésemet vizsgáltam, örültem, hogy a motorom vízütést kapott (a motorba került víz összetöri a belső szerkezeti részeket), és nem kell tovább versenyeznem, mert most jött ki rajtam a félelem. Bármi furcsán hangzik — s lehet, e kis önvallomás kiábrándítóan hat —, de a félelemérzés verseny közben is rájön néha a versenyzőre. Hullámos vízen, örvényeken a libegő hajót térden egyensúlyozva, a propreiterekben tehetetlenül fekve, faltörő kosként fejjel előre rohanva, kritikus helyzetekben felbukkan a tudatban a félelem, a mindenáron való győzni akarás azonban leküzdi. Elősegíti ezt, hogy a versenyző látja, amint az előtte vagy mellette száguldó milyen bátran vezet. (Pedig valószínűleg őt is hasonló érzések kínozzák.)

Az előzőekre gondolva örültem, hogy kiléptem a buliból, amikor látom, hogy Dieter König tart felém. Szavaiból kivettem, hogy tudja, mi történt.

— Szégyellem, hogy én sem gondoltam arra, hogy módosítása, melyet én is át akartam venni, mit fog okozni. Egyben gratulálok az első futam győzelméhez. Szeretném, ha nem veszítene a verseny az érdekességéből, ezért adok önnek kölcsön egy motort. Hogy sportszerű legyek, ön válasszon, melyiket akarja. A tartalékmotoromat, vagy amellyel futottam.

Örültem a nagy megtiszteltetésnek, hogy König kölcsönadja a motorját, de hogy versenyeznem kell ilyen idegállapotban, annak nem. Arra gondoltam, annyira él bennem a félelem, hogy olyan mindegy, melyik motort választom, úgyis a mezőny végén fogok lődörögni. Válaszom azonban magabiztosan hangzott.

— Nagyon kedves öntől, König úr, és igazán hálás vagyok, hogy folytathatom a versenyt. A tartalékmotort kérem, mert nem akarom az átszereléssel terhelni. Biztos vagyok benne, hogy mint a König-motorok általában, a tartalékmotor is kitűnő.

Első dolgom volt a propeller átszerelése annak ellenére, hogy König ezt rosszalló fejcsóválással kísérte. A harmadik futam startja már a Königgel tartott előzetes megbeszélés szerint történt, hadd örüljenek a nézők a párviadalnak. Szinte egyszerre léptük át a rajtvonalat, aztán ráhúztuk a gázt. Hajóm előreugrott, úgy elrugaszkodva Königtől, mintha állna. Azonnal éreztem, hogy az új motor a csodapropellerrel sokkal gyorsabb, mint a sajátom volt, s ettől szorongásom úgy elszállt, hogy észre sem vettem. A futam alatt hol én, hol ő volt elöl, s úgy éreztem, játszom vele, mint macska az egérrel, s akkor hagyom ott, amikor akarom. Végül több hajóhosszal győztem.

Tudatom mélyén azonban ma is él a gyanú, nem arra gondolt-e a többszörös világbajnok, hadd örüljön egyszer az öreg, különben is, a magyarok jó vevők, és levette a gázt a cél előtt.

A fényes győzelem után egyesületem, a Magyar Honvédelmi Szövetség meg is vásárolta mindkét motort.

SURÁNYI ENDRE

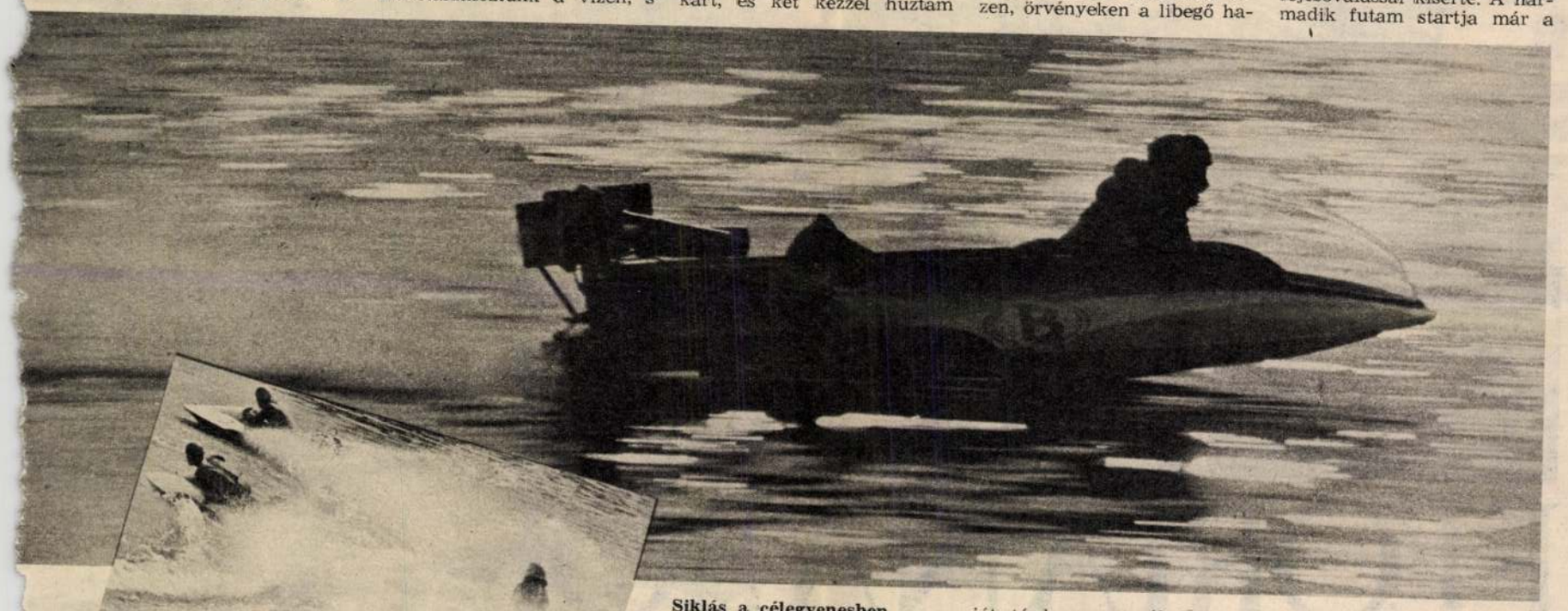

Siklás a célegyenesben

RÓZSA GYÖRGY FELVÉTELEI

Körözés a rajt előtt

EMLÉKEK A RÓMAI FLORIANÁBÓL

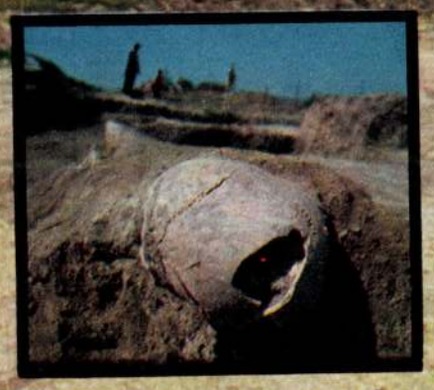

Marcus Aurelius, a mélyen és emberien gondolkodó császár nem bízott túlzottan az utókor emlékezetében, mikor gondolatait Pannóniában, a hajdani Római Birodalom dunai limese mentén papírra vetette: „Az emberi élet tartalma pillanat; az anyag változó, az érzékelés homályos; egész testünk összetétele könnyen romlandó; a lélek ide-oda kapkodás; a szerencse kifürkészhetetlen; a hírnév bizonytalan. Egyszóval: minden testi dolog rohanó vízfolyás, minden lelki jelenség álom és ködkép, az élet harc és számkivetés: az utókor dicsérete feledés. Mi hát a biztos vezető?"

Málladozó csontok, rozsdás fémek, megkopott edények, szürke használati tárgyak. Valóban ennyi lenne csak a „tárgyi múlt"? A hozzáértő kézben újra életre kel egy-egy eszköz, kibontakozik az emberi élet évszázadokkal, évezredekkel korábbi pillanatának tartalma. Az utókor nem felejthet akkor sem, ha sokszor a véletlenen múlik a letűnt idők egy-egy hagyományának, maradványának megőrzése. A Marcus Aurelius előtti és utáni Pannóniából számtalan római emléket rejt a föld mélye. Ezek egy része ismert és feltárt, sok helyütt a régi falak, romok jól illeszkednek a modern épületekhez. Szép példája ennek az Aquincumon át a Duna-kanyarba vezető Szentendrei út.

Persze nem mindenütt mennek így a feltárási munkák. A székesfehérvári István király Múzeum régészei már a felszabadulás előtti években tudták: fontos késő római emlékeket rejt a föld Csákváron. Korabeli útikönyvek szerint több — például az Aquincumból és Gorsiumból erre vezető — út találkozásánál feküdt a virágzó település, *Floriana*. A távolsági adatok alapján határozták meg a helyét. A múzeum igazgatója, dr. Fitz Jenő korábban már feltárt a falu területén római kori romokat.

Most a községbeli építkezés földmunkái közben nagy kiterjedésű temetőre bukkantak a régészek. Ezúttal a helybeli vezetők megértőek voltak. Félbeszakították a munkálatokat, s átadták a terepet a kutatóknak.

Hangyaszorgalommal bontogatják alig két hónapja a földrétegeket a régészek. Kis lapátjaik, porsöprő ecsetjeik nyomán feltárul a Floriana környéki IV. századból származó római temető. Ottjártunkkor éppen a százhatvannyolcadik sírt ásták ki. A feltárást vezető dr. Bánki Zsuzsanna, az István király Múzeum munkatársa mondta el eddigi eredményeikről:

— Gazdag leletanyagra bukkantunk Csákváron. A sírok fontos történelmi információkat nyújtanak a késő római idők Pannóniájáról. Ta-

láltunk egyszerű földsírokat, melyekbe minden pompa nélkül fektették halottaikat az akkori emberek. Sok szép lelet került elő a kőládás és téglasírokból. Sajnos, sok sírt megbolygattak, kiraboltak...

Nemcsak kitartás, jó szem is kell a régészmunkához. Egy érem csillan meg a napfényben. Bár felülete korrodálódott, mégis úgy tűnik: Nagy Constantinust ábrázolja. Amint fogy a homok, úgy bukkan elő a megsárgult csontváz, melyet avatott kezek — a kiemelés után — óvatosan becsomagolnak. Később a múzeumban vizsgálják majd tovább a szakemberek.

Több mint másfél évezred alatt nemcsak a fémet marta szét „az idő vasfoga". Az előkerült néhány, szemre is tetszetős üvegedény falaira zöldesszürkés réteg rakódott. Bizonynyal üvegkészítő műhely működött a környéken; erre utal a sírokban talált számos illatszeres üveg, sok színes gyöngy.

Kedvelt ékszeralapanyaga volt a régieknek a bronz. Kígyófejes karperecek, gyűrűk, tógát összefogó kisebb-nagyobb csatok igazolják ezt. Használati tárgyak, így csontfésű és bronztükrök is kerültek napvilágra.

Ottományi Katalin régész az ásatások kezdete óta kint él Csákváron.

— A temetőnek csupán egy kis részét tártuk fel eddig — mondja. — Kiterjedése arra utal, hogy nagy település lehetett itt valamikor. A kutatás közben a temető alatt őskori település maradványait fedeztük fel, most azonban fontosabb a római emlékek kutatása. Az egyik kőládasírban bronzzal díszített faládikát is találtunk, melyhez megvolt a kulcs. Az ásatásoktól azt várjuk, hogy pontosabb képet kapunk a római korban Pannóniában élt népekről. Munkánkról gazdag fotóanyagot, térképeket, vázlatokat állítottunk össze. Sürget az idő, mivel a tervek szerint a temető helyén hamarosan tovább épül a lakótelep.

VIRÁG FERENC

BOZSÁN PÉTER FELVÉTELEI

dr BÁNKI ZSUZSANNA

UJ TÜKÖR 1981/XVIII/31.sz.

SAKK

AKIK ABBAHAGYTÁK...

A sakkozás történetében (mint különben az emberi tevékenység más területein is, gondoljunk Greta Garbóra, Rimbaud-ra, Rossinira, és másokra), voltak nagy személyiségek, akik egyszer csak hátat fordítottak sikereik színhelyének. Egy darabig a kortársak reménykedtek, hogy elhatározásuk nem végleges, de csalódtak.

Az utolsó ilyen nagy alakja a sakkozásnak, akire még mindenki emlékszik, Robert Fischer, a sakkozás tizenegyedik világbajnoka. 1972-ben szerezte meg a címet, azóta nem vett részt versenyen, nem védte meg 1975-ben sem címét. Karpov először jutott a jelképes világbajnoki trónra küzdelem nélkül. Mi van Fischerrel? Fog-e még játszani valaha?

Kilencévi hallgatás után röppent világgá egy új hír: Fischer — állítólag — levelet intézett a FIDÉ-hez. Ebben nem hangoztatja többé, hogy továbbra is a sakkozás világbajnokának tartja magát. Eddig ugyanis úgy vélekedett, a FIDE megakadályozta őt abban, hogy — a saját maga által elgondolt vitatható feltételek mellett — megvédje címét, tehát ő azt nem is vesztette el. Most erről nem írt, hanem más feltételeket szabott kilátásba helyezett visszatéréséhez. Ezek egyike: a játszmákat ne lehessen függőben hagyni, hanem végig kelljen játszani, mert egyes versenyzőknek előnyt jelent, hogy országaik erős játékosokat, szekundánsokat küldenek a versenyekre. Nos, ebben talán van

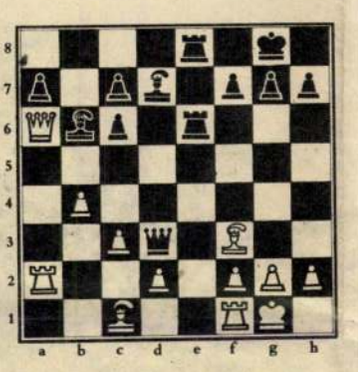

logika, de akik Fischert ismerik, változatlanul úgy gondolják, hogy Fischer, aki betegesen fél egyebek közt a vereségtől, nem vesz részt többé versenyeken.

Az ilyen abbahagyásnak különben éppen amerikai előzménye van. A múlt században Paul Morphy, a sakkozás egyik koronázatlan királya, kétévi ragyogás után szintén végleg búcsút mondott a sakknak. Tizenhárom éves korában győz, ha barátságos játszmában is, az akkor már híres magyar Löwenthal ellen, aki az 1848-as szabadságharc után kénytelen volt emigrálni. 1857-ben, húszéves korában, Amerika bajnoka, majd áthajózik Európába, főleg, hogy megmérkőzzék az angol Stauntonnal, akit a kor legerősebb játékosának tartottak. E mérkőzésre Staunton halogatása miatt nem került sor, viszont győzött Morphy, 1858 karácsonyán, a dicsőséges londoni győztes, Anderssen ellen. Nyert még néhány mérkőzést például Párizsban, a Café de la Régence bajnoka, Harwitz ellen, tartott néhány nagy feltűnést keltő vakszimultánt. Hivatalos mérlege 58 versenyjátszmából +42, —8, =8, tehát csaknem 80% volt. Hazájába visszatérve azonban többé nem sakkozott, az üldözési mánia tüneteivel élt 1884-ben, a szülői házban bekövetkezett haláláig.

Egyelőre nem fenyegeti ilyen veszély Robert Hübnert, annak ellenére, hogy egy gyenge pillanatában feladta Korcsnoj elleni világbajnokjelölti döntő mérkőzését. A hírek szerint csupán klubot cserélt. A Köln melletti Porz csapatából átigazolt egy hamburgi csapatba, ahol egyben edző is lesz, havi 5000 márka fizetésért. A „szuperamatőr" státusával kapcsolatos legendákat ez talán szintén megcáfolja, éppúgy mint az, hogy a gáláns olaszok által teljes összegben kifizetett tiszteletdíját is eltette, nem ajánlotta fel idős, vagy esetleg a sajtóra, tv-re különösen érzékeny nagymesterek támogatására.

Mivel a klasszikus hagyomány egyre inkább feledésbe merül, idézzük fel Morphy egyik leghíresebb játszmáját, amelyet az amerikai bajnokság döntő mérkőzésén játszott. Egyébként +5, —1, =2 arányban győzött W. Paulsen ellen.

Spanyol megnyitás

W. Paulsen — P. Morphy
New York, 1857

1. e4, e5 2. Hf3, Hc6 3. Fb5, Hf6 4. Hc3, Fc5 5. 0—0, 0—0 6. He5: (Régi átmeneti áldozat, a kezdeményezés fenntartásának alighanem egyetlen módja) 6. —, Be8 (6 —, He5:-re 7. d4) 7. Hc6: (Inkább 7. Hd3) 7. —, dc: 8. Fc4, b5 9. Fe2, He4: 10. He4:, Be4: 11. Ff3, Be6 (Morphy fejlődési előnyhöz jutott: tisztjei aktívabbak, a világos vezérszárny „bennragadt") 12. c3, Vd3! (Tovább gátolja világos fejlődését, d4-et) 13. b4, Fb6 14. a4, ba: 15. Va4:, Fd7 16. Ba2, Bae8 17. Va6 (Következik minden idők legszebb kombinációja) L. az ábrát! 17. —, Vf3:!! 18. gf:, Bg6† 19. Kh1, Fh3! 20. Bd1 (20. Vd3-ra f5!) 20. —, Fg2† 21. Kg1, Ff3:† 22. Kf1, Fg2† (Vagy 22. —, Bg2, h2— h1) 23. Kg1, Fh3† 24. Kh1, Ff2: 25. Vf1 (Fenyegetett 26. —, Fg2† és matt) 25. —, Ff1: 26. Bf1:, Be2 27. Ba1, Bh6 28. de4, Fe3! világos feladta. Jellemző Morphy-játszma: fejlődési előny kihasználása gyors, rajtaütésszerű matt-támadás érdekében.

FLÓRIÁN TIBOR

MEGFEJTÉS — NYERTESEK

A 29. számban megjelent keresztrejtvény helyes megfejtése: Keresem Kína közepét — Visegrádi utca — Mérni a mérhetetlent — Hídépítők — Oldás és kötés — Elévült tartozás — Újra a kezdet.

50 forintos könyvutalványt nyertek: Szeili M.-né 1209, Juhász E. 1085, Olasz M.-né 1202, Madarász A. 1026, Vadnai M. 1027, Dévényi J. 1124, Kelemen P. 1141, Fábry B.-né 1054, Diószegi L.-né 1034, Milisits J.-né 1146 Budapest; Kálmán P. Hajdúszoboszló; Burnóczky I. Bőccs; Ádám E. Nyárád; Cseh T.-né Somlószőlős; dr. Patthy I.-né Sopron; Major P.-né Jászkisér; Rácz J. Nagykőrös; Kálmán K. Debrecen; Kozák E.-né Tállya; Molnár F.-né Kecel.

A nyereményeket postán küldjük el.

VINCENTE BLASCO IBÁÑEZ

Rejtvényünk hat fősorában és a számokkal jelölt négyzetek betűinek összeolvasásával Vincente Blasco Ibáñez hét művének címét idézzük. Megfejtésül ezek küldendők be levelezőlapon szerkesztőségünk címére, 1982. Budapest 8. Pf. 6. „Rejtvény". Határidő: augusztus 7.

Valló Emil

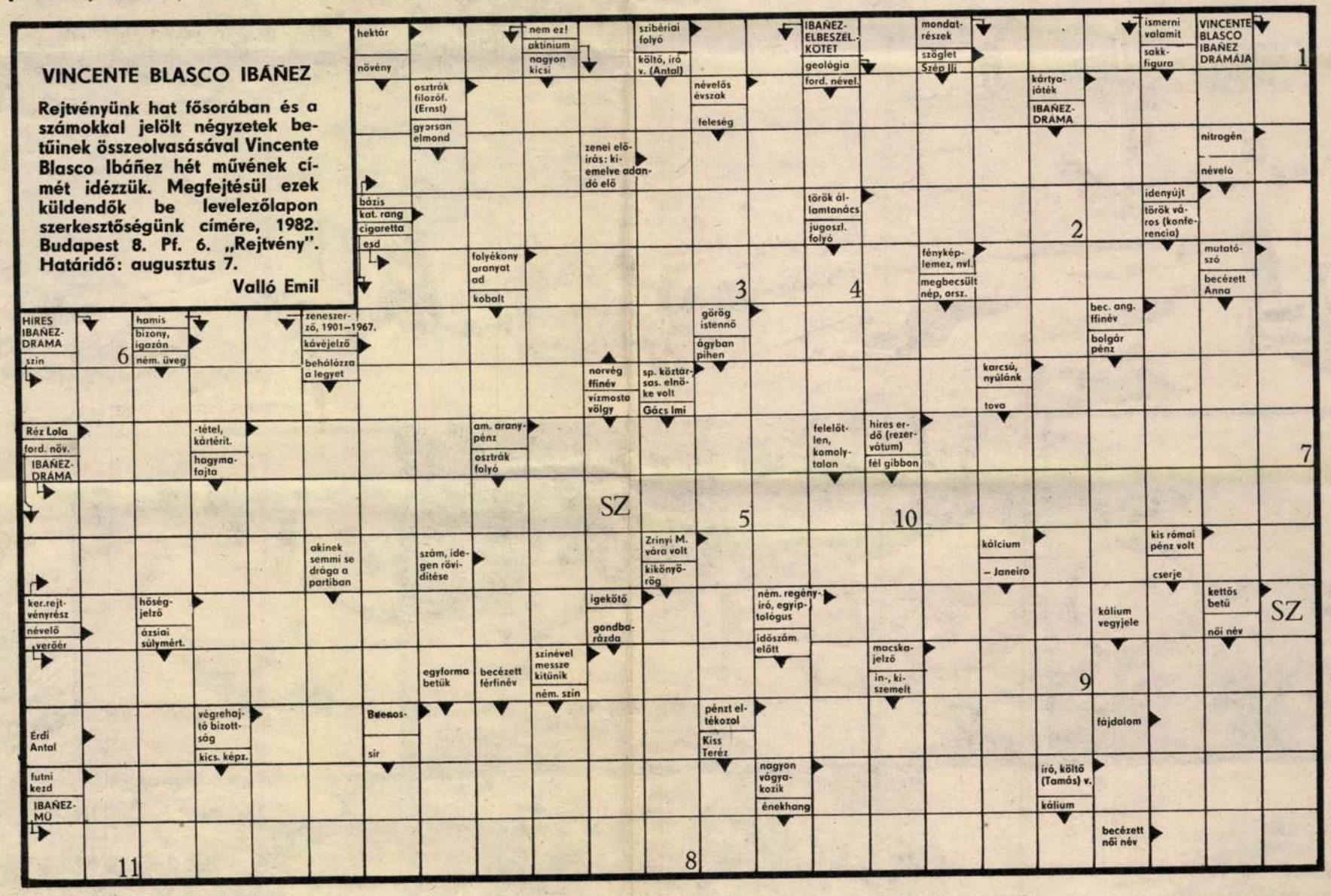

Bankó Erzsébet MDK

Szerepelt az Ernst Múzeumban rendezettkiállításon.

két kisméretü gobelinje.

Méhes Géza: Dolgozó emberek között.
KAZÁN 1964 máj. 18.

Ø Banko J.

sajtóhiba Banko helyett.

Nem magyar!

115	90	—	—	1881	VII	57	1884	X	155	—	149	—	385
113	88	—	—	1883	VII	304	1884	X	158	—	152	—	386
89.5	73.5	—	—	1883	II	63	1884	X	157	—	153	—	386
57.5	46.—	—	—	1883	VII	312	1884	X	159	—	154	—	386
146.—	122	—	—	1883	II	35	1884	X	162	—	155	—	386
74.—	59	—	—	1883	II	43	1884	X	161	—	156	—	387
132.—	102	—	—	1883	VII	298	1894	VIII	337	—	178	—	387
98.—	77	—	—	1883	VII	323	1894	X	445	—	180	—	388
57.5	44.5	—	—	1883	VII	297	—	—	—	—	183	—	388
126	100	—	—	1873	II	13	1884	X	154	—	150	—	385

Banko J.

l.

Gereczerajztár

273. h.

d, die nach dem Vorbild der Holzkirche mit Helmen und Umgängen aus Holz versehen sind. -

F Neuzajka,

Klausenburg.

Magyar Hirdető
Sajtófigyelő
1975 AUG 22
Danuvia

Baukó János

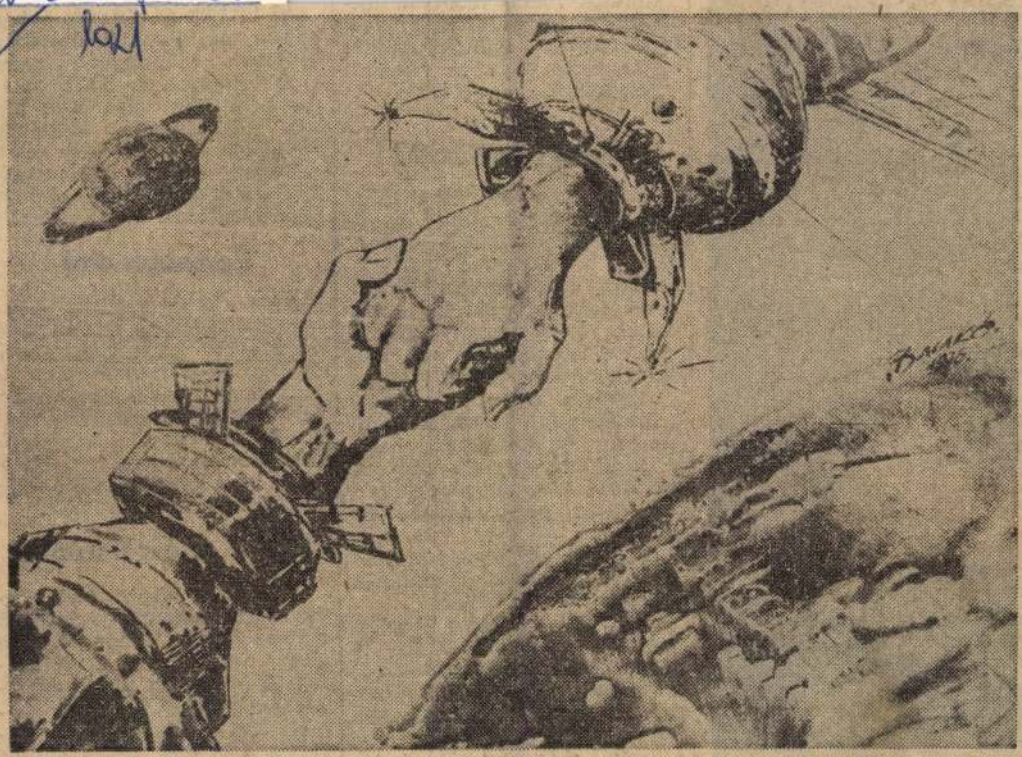

Baukó János rajza

munkás nemzedékéből

ajánlatos volna tételesen átvizsgálni, megállapítani melyik anyag mikor kerülhet felhasználásra, s az elfekvőt értékesíteni.

Anyagi ösztönzés?

A beszámoló anyagi ösztönzést helyezett kilátásba az elfekvő anyagok értékesítéséért Helyes intézkedésnek látszik, azonban mégis megfontolandó A lényegre tapintott Beck Oszkárné, mikor arról beszélt, hogy e premizálási rendszer esetleg visszásságokra adhat lehetőséget. Előfordulhat, hogy a készletgazdálkodásért azonos szervek, személyek kétszer is jutalmat kapnak. Először mikor beszerezték az anyagot, másodszor pedig, amikor eladják azt.

A vállalatnál komoly problémaként jelentkezik a minőség kedvezőtlen alakulása.

Az I. félvben nőtt a selejt mennyisége. A kár értéke 4 millió forint, mely az elmúlt év azonos időszakához viszonyítva 16,5%-os emelkedést jelent.

Ezek megszüntetése hatékony intézkedéseket vár, közöttük olyanokat is, mint ami-

[redacted]

Kétféle előadást hallgathatnak a szakszervezeti oktatás részvevői, akik 47-en vannak.

Kevesebb olaj

Az olajfelhasználás csökkentését vállalta a 2. sz. gyár forgácsoló üzemének Dózsa György brigádja. Éves vállalása 20 százalékos rezsianyag- és energiafelhasználás-csökkenés volt, az olajmegtakarítást pótvállalásként ajánlották fel. A brigád vállalásainak felét már teljesítette.

Réz — Olaszországból

Mint már hírül adtuk régóta várt szállítmány érkezett a 2. sz. gyárba Japánból, több ezer kilogramm sárgaréz szalag. A napokban újabb sárgaréz szállítmány érkezett, ezúttal olasz importból. Az újabb 8400 kiló anyag hosszú időre biztosítja a csatlakozóhüvelyek gyártását.

Jankó I.

a müncheni Képzőművészeti Akadémia magyar növendéke;
beiratkozás éve 1864

Jászai Géza: München und die Kunst Ungarns 1800 bis 1945. Ungarn-Jahrbuch, Mainz, 1970 10 1, 149 1,

MDK

Bankó Carolus, Pécs.

festő

Kapossy János: Építők, szobrászok, festők és grafikusok Magyarországon 1828-ban. Műv. Ért. 1952. 1. sz. 138 l.

megírva

Bankó Károly

festő

1815-ben Nagyranizsa
várossal szerödést kötött
hogy az ottani Nep sz.
Jánosról címzett templom
részére 3 oltár-
képet fest három ho-
nap alatt, s ezért 950
forintot és ellátást kap.
Kötelezettségének a fenn
maradt jegyzőkönyvek
szerint megfelelt.

Barbarits.

240 P.

felső-

Rieder István V. 105.

Ö Bankós Lajos

festő

1900 – 1901

Érmindszent 1930. 81 l.

TI KIÁLLI

uléria-utca 8.

haft

MA

Bankóczi Gyula

Résztvesz a szeghalmi
kiállításon

Karoloss Béla: Sárréti képzőmű-
vészeti kiállítás Szeghalmon
Békés Megyei Nép ~~lap~~ Békéscsaba
újság 1970. máj. 17.

Bankovits Ibolya

Szombathelyen megnyílt a Vas m.-i-tavaszi tárlat, melyen szerepelnek a felszabadulási pályázatra készült művek is. Köszegi tájak, utcavészletet ábrázoló képei szerepelnek.

Budai Rózsa: Vasi tavaszi tárlat.

Életünk, 1975. 2. 167. old.

Bankovics Ibolya

Emlétre

Kulcsár János: Az ifjúság rangja
Vas Nápa, Szombathely 1970. feb. 22.

KONC JÓZSEF

Mártírsirató

Vékony merev betongerendák vízszintesen
Mire leperegne a sárga homok is kifakul
Fák állnak de ez csak történik velük
A tér minden árnyéka üveglapokba fogy

Hörög a csapok szája tartályainkba eső nem hull többé
Szék a szobában az általános csend közepén
Minden koppanás után megszületik újra a nagy hideg
Végtelen párhuzamokig fegyelmezettek a mágneses erővonalak

Az ujjak elkoprak a falakon mészlemezek szóródnak időtlen
Áttetsző jéglapok tiszavirág-siserehada az ágyékig ér
Gömbölyű csiszolt kavicsok mind külön-külön is mindenségtörténet
Egy száj nyomát kell kitalálnom a sárba fagyott bögrén

Belülről konduló tartályokra figyelni belülről
Üres könyveket lapoz valaki arcán viaszmosoly van
Kiürülnek az éjszaka tárházai idomtalanság szerkezettelenség riad föl
Válla fölött az ember átnyúl gerince csigolyáit csontrendszerét kitapogatja

Ammóniákszagú lompos virágok –
Szőrrongy tündérei a mesének a test aki még fázik
Vaskullancsai az erdőnek szögek lecsippentett fejei
Égő szemhéjak a fekete pálcaligetben

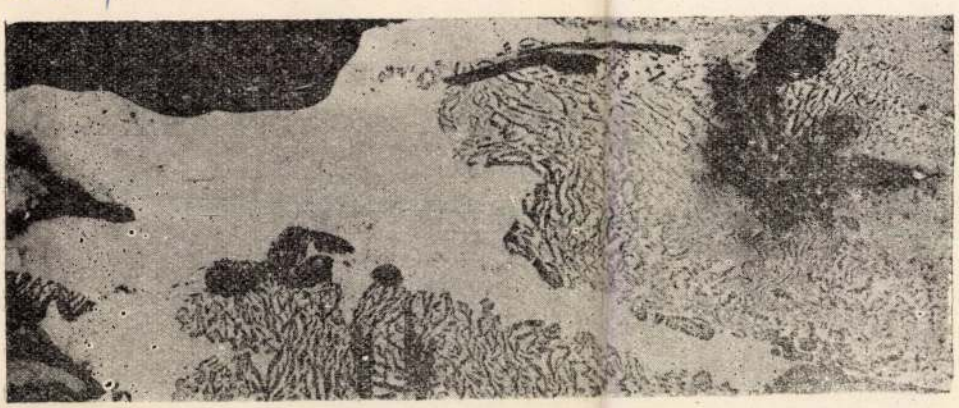

BANKOVICS IBOLYA: VÍZPART

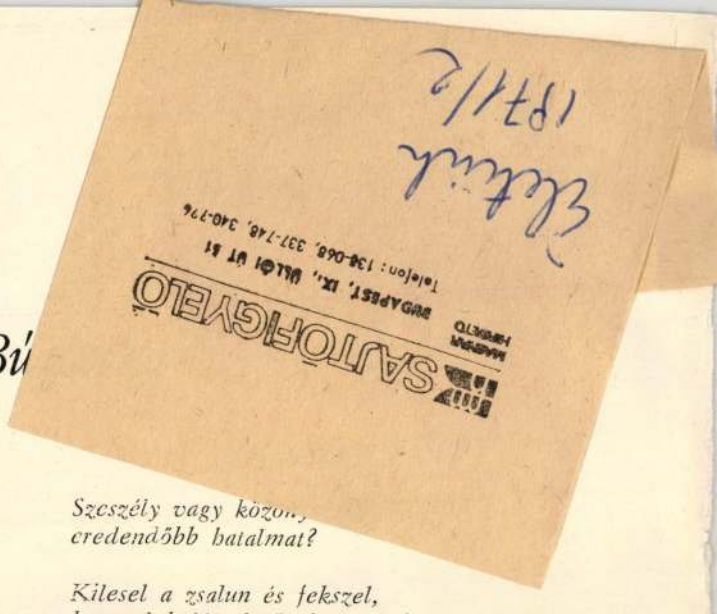

Bú

Jó reggelt, ametiszt –
köszöntöd, s ő hallgat.
Jó reggelt, rubicell –
köszöntöm, s ő hallgat.
jó napot, turmalin –
ujjongod, s ő hallgat.
Jó napot, apatit –
kísértem, s ő hallgat.
Jó estét, almandin –
suttogom, s ő hallgat.
Jó estét, füsttopáz –
suttogod, s ő hallgat.
Jó éjt, akvamarin –
búcsúzol, s ő hallgat.
Jó éjt, andaluzit –
búcsúzom, s ő hallgat.

Szeszély vagy közön[illegible]
credendőbb hatalmat?

Kilesel a zsalun és fekszel,
hangod kaján derűvel cseng fel:
Most olyan, mint elcsendesült öböl.

Később, hogy szenderedből felver,
egybesugárzó ércszínekkel
a csókodba is beletündököl
a tenger.

Igéző

És intonál a pillanat –
nagy víz, soha szebb lemezed
a holdsugár tüje alatt! –
megnyúlsz és amint beveted
magad mezítelenül, te zengsz fel
igéző, dalként: szól a pajzán
szólamod, felmerülsz, s a habbal
kacagó két ribizkeszemmel
tested mandolin ívű rajzán
zeng, zeng a dal, amint úszol
hanyatt a dacoló tarajjal
szemben, s röfrénre mintha lelnél,
mozgásod ajzza: Erj utol,
némíts el csókkal a szigetnél!

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-069, 337-748, 340-726

VAS NÉPE

1972 MAR 2 01

Bankovits Ibolya

kadva az águ szürke pokrócára vetette magát és eltakarta fejét, vagy nekindult a nagyvilágnak. [illegible]

Másnap, a déli szünetben, tempós mozdulatokkal szeltem én is a szalonnához a kenyeret.

Bankovits Ibolya: Barlang

mányozta a ma
dalmat. Abban a
merkedett meg a
Herman Ottóval,
nösen nagy hatás
s akit mestereké
1890-ben már mi
szaktudós, a köv
ben Budapesten
zésre kerülő II. I
Ornitológiai K
előkészítő bizottságában dol-
gozik. 1891-ben megvalósítja
régi tervét s egy hónapon át
tanulmányozta a norvégiai
Tromsö szigete és környéke
madárvilágát. Erről az expe-
díciójáról pompás könyvet
adott ki *„Utazás Norvégia
végvidékére"* címmel. Norvé-
giában ismerkedett meg a sí
használatával, melyről szá-
mos tanulmányt és egy
könyvet is írt (*„A lábszán-
kózás kézikönyve"*), abból a
célból, hogy ezt a sportot
nálunk is meghonosítja. El-
méleti és gyakorlati propa-
ganda tevékenységével *meg-
alapitója lett hazánkban a
sisportnak.*

Ekkor már mind gyakrab-
ban jelentek meg madártani
tanulmányai. Ilyen volt a
„Vasvármegye madarai" cí-
mű írása, melyben Magyar-
országon addig ismert 327
madárfajból megvénk terü-
letéről 212 madárféleséget
mutatott ki. Legjelentősebb
műve a két hatalmas köte-
tes, színes képekkel illusztrált
*„Magyarország madarai külön-
nös tekintettel gazdasági je-
lentőségükre"* című könyve.

köztársaság Földmüvelésügyi
Népbizottsága tiszteletdíját
az addiginak kétszeresére
emelte fel.

Emlékét hirdeti Kőszegen
szülőháza falán régebben el-
helvezett márványtábla és
kertje mellett álló, bronzba
öntött arcképével ellátott
emlékmű. De az idők múlá-
sával sem halványul emlé-
kezete. — sőt a második vi-
lágháború utáni években
egyre fokozódik. Ezt bizo-
nyítják, néhány évvel ezelőtt, születése 100. évfordu-
lóján külföldön és belföldön
megrendezett emlékünnep-
ségek, előadások, továbbá a
Velencei tónál a *„Chernel
István Madárvárta"* és az ott
róla elnevezett utca, a kő-
szegi *„Chernel István Ma-
dárvédelmi Mintatelep"*.

Most, halála félszázados
évfordulóján napilapokban
és folyóiratokban, valamint
a rádióban, életét és mun-
kásságát méltató írásokban
és előadásban emlékezünk a
kiváló Vas megyei humá-
nista természettudósra:
Chernel Istvánra.

Csaba József
(Csákánydoroszló)

BANKUS FERENC, kovácslegény

A céh elsősorban a legnehezebb feltétellel a bárom-orvosi iskola megkövetelésével próbálta megnehezíteni a cehbeállást, arra Bankus debreceni kovacslegény kérése a példa. 460.old. 25.jegyz

BODGÁL FERENC: A kovácsok lógyógyitása 457.old.

A HERMAN OTTÓ MUZEUM ÉVKÖNYVE, X. 1971. Miskolc

Baikus Mihály

„Piros"

II. kategória III. díj

Veress László: II. Ipari Textiltervezési Biennálé.
Művészet, 1975. augusztus - 27 oldal

Bánkuti Mihály

„Pirán"

(Magyar Iparművészet és Szövőgyár)

II. kategória, III. díj.

II. Ipari Textilművészeti Biennálé,

Művészet, 1977. 8.

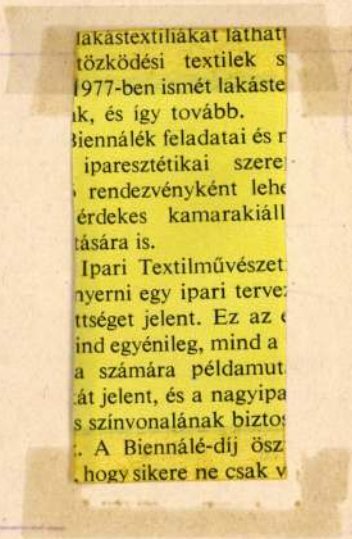

lakástextiliákat láthat
tözködési textilek s
1977-ben ismét lakáste
ık, és így tovább.
Biennálék feladatai és r
iparesztétikai szere
rendezvényként lehe
érdekes kamarakiáll
tására is.
Ipari Textilművészet
nyerni egy ipari terve
ttséget jelent. Ez az
ind egyénileg, mind a
a számára példamut
át jelent, és a nagyipa
s színvonalának biztos
. A Biennálé-díj ösz
hogy sikere ne csak v

Bánkus Mihály textiltervező (Magyar Gyapjúfonó és Szövőgyár)

A szombathelyi kiállításon szerepelt „Pirán" típusú teniszcsíkos flanellje, mely férfiaknak ajánlható. (említve)

Nagy Ildikó: II. Ipari Textilművészeti Biennálé.

Kritika, Budapest, 1975. 10. 30. old.

Bánkus Mihály

(Magyar Gyapjufonó és Szövőgyár)

„Pirán" típusu flanell szövete szerepel

a II. Ipari Textilművészeti Biennálén, Szombathelyen

Kritika 1975/10

30. old.

Bánkúti András

fotóriporter (Magyar Hírlap)

Az újvidéki színházi fesztiválon megrendezett fotóziállításon aranyérmet nyert.

Újvidék,

1989 jól 1.30.

Bánkúti Ágnes

Nagykőrösön gimnáziumában és ovónőképzőben linóleummetszetekkel, rajzi foglalkozásként örökítik meg a várost. Kiállítást rendeztek, jún 14-ig látható a növendékek műveiből, melyen szerepel munkája.

Lasonci Miklós: Diák festők tárlatai.
Pestmegyei Hírlap, 1975. jún. 12.

BÁNKUTI András fotóművész

P. Szűcs Julianna: Látni és Látszani
Két fotókiállításról

Népszabadság 1983. IV. 1.

BÁNKUTI ANDRÁS

emlitve ld. Felvégi Andrea

Gera Mihály: Lakótelep. Budapesti Miszaki Egyetem "R" Klub

UJ TÜKÖR 1982. XIX. évf. 21. sz. 4. o.

A kifizetésre kerülő dijból progressziv jöv.adó és községfejl. hoz
levonásra.

Budapest, 197.....

....

megbizott megbiz

BÁNKÚTI ANDRÁS

LAKÓTELEP

Tizenkét fiatal fotós új lakótelepeken készült képeiből nyílt kiállítás a Budapesti Műszaki Egyetemen. Képünkön Bánkúti András Békásmegyer, Békásmegyer... című sorozatának egyik felvétele.

UJ TÜKÖR 1982.XIX.évf. 20.sz. 43.o.

ERZŐDÉS
egyéb jogviszony létesitéséhez

ivészettörténeti Kutató Csoport (Bp. I. Uri

kkel:

n:

i besorolás

BÁNKUTI ANDRÁS

emlitve mint kiállitó .ld.Kerekes Gábor

P.Szabó Ernő:Szociofotó-Öregek.Pényes Adolf teren

UJ TÜKÖR 1983.XX.évf.20.sz.3.o.

SZERZŐDÉS

kavégzésre irányuló egyéb jogviszony létesitéséhez

yrészről a MTA Müvészettörténeti Kutató Csoport (Bp. I. Uri
:ről

lye:

az alábbi feltételekkel:

feladat részletesen:

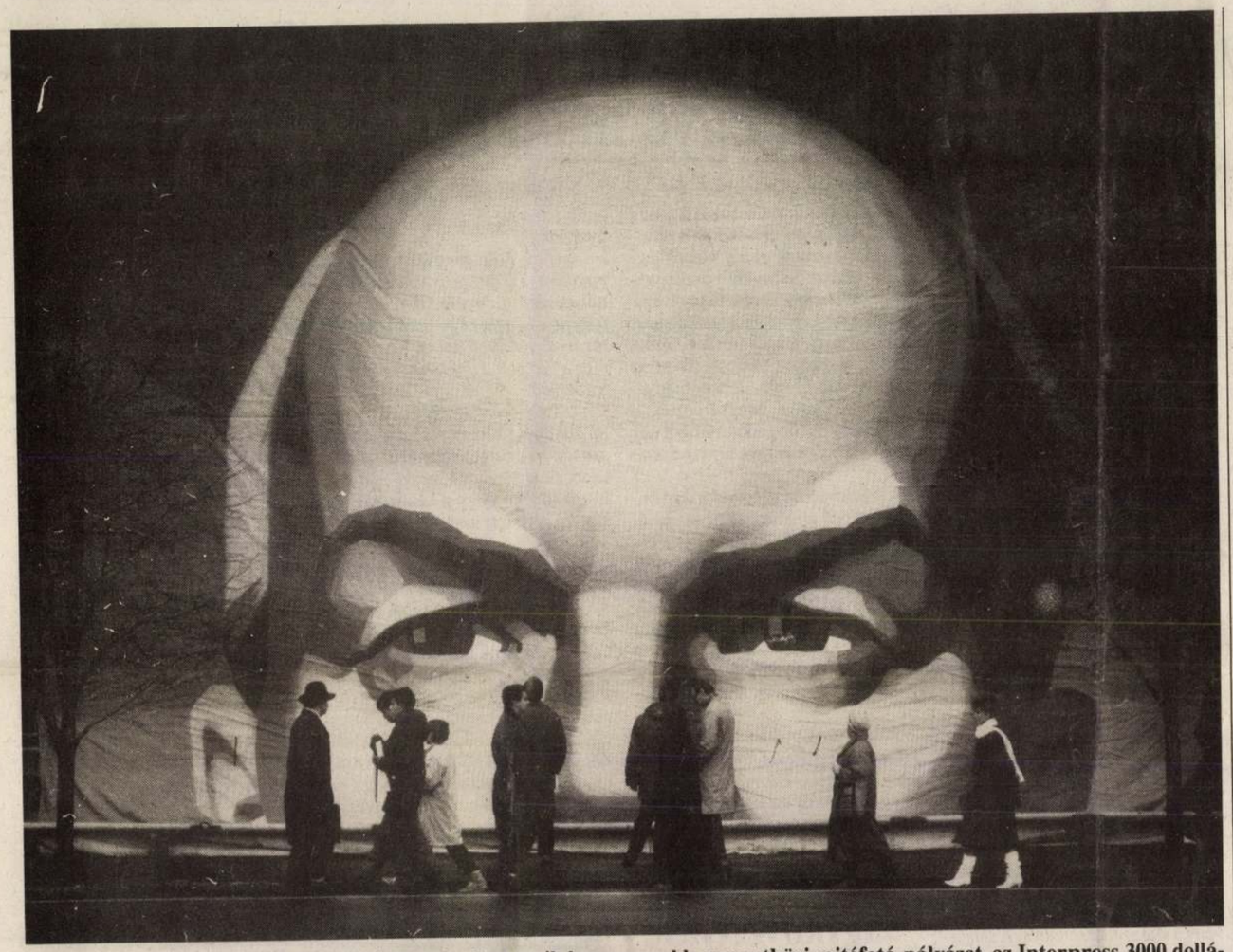

Lapunk fotóriportere, Bánkuti András nyerte el az egyik legrangosabb nemzetközi sajtófotó-pályázat, az Interpress 3000 dolláros nagydíját. Az egyik kategóriában aranyéremmel is jutalmazták. Még két magyar, Pólya Zoltán és Révész Tamás kaptak ezüstérmeket az idei Brasilia városbeli versengésben. Képünk a nagydíjas, Alkony című fotográfia

A magnófelvételek még nem kerültek elő

Sűrűsödik a homály Helga körül

A rendőrség nem tétlen, de hallgat. Így összegezhetjük annak a tegnapi szegedi sajtótájékoztatónak a lényegét, amelyen Tóth Lajos ezredes, a Csongrád Megyei Rendőr-főkapitányság helyettes vezetője számolt be a nyomozásról, pontosabban arról, amit a belügyi szervek „publikusnak" tartanak a június 27-én este Szeged és Orosháza között állítólag elrabolt Farkas Helga ügyével kapcsolatban.

Tóth ezredes elmondotta: a nyomozást nem segítette egyes újságírók magán-detektívmunkája és az ennek nyomán közölt tények, feltételezések, állítások a család hangulatát, együttműködési készségét sem befolyásolták kedvezően. Kérte a sajtó munkatársainak fegyelmét, s hogy tartsák tiszteletben a rendőrségi vizsgálat szempontjait, Farkas Helga és hozzátartozói személyiségi jogait. Elnézést kért a rendőr-ezredes azoktól az állampolgároktól, akiket az elmúlt napokban a belügyi szervek dolgozói lakásukon, tanyáikon, hétvégi házaikban kerestek fel a nyomozás sikere érdekében, és kérte az állampolgárok további segítségét. Újabb, valóban lényeges adatokkal Helga eltűnéséről az ezredes nem szolgált, az újságírók azonban találtak néhány olyan pontot a történetben, amely egyikükben-másikukban legalábbis kétséget ébresztett azzal kapcsolatban, valóban emberrablás történt-e.

Kiderült például, hogy a rendőrség március 28-án hajnalban Helga édesanyjának bejelentése nyomán egy alapos járőrözést és más intézkedéseket követően bukkant Algyő mellett az elhagyott Mazda gépkocsira, és noha bűncselekményre utaló nyomot a helyszínelés során nem talált, a zsarolás hipotézisét állította fel, konszenzusban a Farkas-szülőkkel. Nem derült ki a sajtótájékoztatón, mivel igazolták a zsarolásra vonatkozó feltételezéseiket Farkasék. Lapunk munkatársa az iránt érdeklődött, bizonyítják-e hangszalagok, hogy Farkas Imre az elmúlt vasárnap hajnaláig 9 zsaroló telefonhívást kapott, s ha igen, a belügyi szervek miért nem bocsátották a felvételeket a rádió, a televízió rendelkezésére, hogy a közvélemény segítségét kérjék. Mind az első, mind az ismételt kérdésünkre kitérő, értékelhetetlen választ kaptunk, végül rövid utalást arra, hogy ezzel kapcsolatban az Országos Rendőr-főkapitányság az illetékes. Elhangzott azonban egy sokat sejtető mondat: „Amíg a zsaroló együttműködött Farkas Imrével, addig Farkas nem tett följelentést."

A Magyar Nemzet tudósítója magáninformációjára hivatkozva megkérdezte, igaz-e, hogy szerdán a Farkas-család egyik tagja, vagy közeli ismerőse telefonhívást kapott Lajosmizséről: Helgát fölösleges keresniük, mert külföldre távozott. A főkapitány-helyettes kijelentette: a telefonhívásról nem tud. Tóth Lajos a korábbinál részletesebb és pontosabb személyleírást adott Farkas Helgáról, kérve az állampolgárokat, értesítsék bármely rendőri szervet, ha tartózkodási helyéről, sorsáról adattal rendelkeznek. Eszerint a kislány mintegy 170 centiméter magas, vékony testalkatú, feltűnően csinos, jó megjelenésű. Haja fekete, hátulról rövidre nyírt. Eltűnésekor sötétkék, rövidujjú, hátul mélyen kivágott pamutblúzt viselt, amelynek dekoltázsa elöl válltól vállig ér; a dekoltázs alatt csipkeminták. Ruházatának része volt még egy szűk, világoskék, koptatott farmershort s egy kék-lila árnyalatú, telitalpú, pántos szandálcipő, amely a lábujjaktól a sarok felé szélesedik. Megtudtuk azt is a sajtótájékoztatón: mivel nem bizonyos, hogy Helga a Dél-Alföldön tartózkodik, az ország számos más rendőri szerve is nagy erőkkel folytatja a nyomozást.

• L. A. Gy.

BÁNKUTI Andras

A kerületi polgármesterek egyesületével nem új főváros alakult

Tizenkét polgármester aláírásával megalakult a Budapesti Kerületek Polgármestereinek Egyesülete szerdán este. Ligeti Imre, I. kerületi polgármester a testület céljairól nyilatkozott lapunknak.

Elmondta, minthogy a polgármesterek eddig is több-kevesebb rendszerességgel találkoztak, ez a jogi aktus, a hivatalos megalakulás nem jelent különösebb változást. Könnyen lehet, hogy nem is vesz abban majd részt valamennyi kerületi vezető. Az alapító okirat szerint az egyesület célja, hogy a több kerületi polgármestert érintő kérdésekben előzetesen egyeztessen, és közös állásfoglalást [illegible] az önkormányzati igazgatási tevékenység területén.

Az egyesület tanácskozó szerve a Polgármesterek Tanácsa.

Ligeti szerint a bejegyzéssel annyi történt, hogy az eddigi kötetlen találkozók hivatalos formát kapnak. Azt azonban hangsúlyozta, hogy nem valak, vagy valakik ellen, hanem valamiért alakultak meg. A fővárosi törvény is tartalmaz olyan elemeket, amelyekben előzetes kerületi egyeztetésre van szükség, de a fővárosi közgyűlés is csak kerületi egyetértéssel alkothat rendeletet egyes kérdésekben. Ezekben az esetekben természetesen nem a polgármesterek egyetértése [illegible] ges lenne letagadni, hogy a főváros és a kerületek között vannak komoly érdekellentétek. Ezeket tudomásul véve egy olyan köztes fórumot próbálnak kialakítani, amely alkalmas a kompromisszumok megkeresésére. Nem egy ellenfőváros kiépítése a cél, hiszen valamennyi kerület tisztában van azzal, hogy működőképes főváros nélkül ők sem képesek működni — mondta el Ligeti. Ugyanakkor érzése szerint a főváros nem örült a megalakulásnak, azt ellene irányuló szervezetként értékeli. Tegnap délelőtt a jövő évi költségvetés kérdéseiről kezdődtek a főváros és a kerületek között [illegible] tétel, tehát elképzelhető, hogy ez lesz az első olyan téma, amelyben az egyesület állást foglalhat. Az egyesület egyébként esetenként külső szakértőket is bevon majd munkájába, de nem testület felállításáról van szó, hiszen még a látszatát is kerülni kívánják annak, hogy valamiféle új főváros megalakítása lenne a szándékuk — jelentette ki az első kerületi polgármester. Végül leszögezte, nem szeretné, ha ezt a tényt bárki is túldimenzionálná, és a ténylegesnél nagyobb jelentőséget tulajdonítana neki.

• Ú. K.

Boross Péter a határőrségnél

Boross Péter belügyminiszter is részt vett a BM Határőrség szokásos félévi vezetői értekezletén csütörtökön. A zárt ajtók mögül csak annyi szivárgott ki, hogy a miniszter kedvezően értékelte a határőrök munkáját, s külön megköszönte a jugoszláv határszakaszon szolgálatot teljesítők eddigi munkáját.

Ifik a piacgazdaságért

„A tervgazdaságról a piacgazdaságra való átmenet és annak szociális konzekvenciái" címmel szemináriumot rendez a Vasas Ifjúsági Szövetség és a Szociáldemokrata Ifjúsági Mozgalom a Svéd Szociáldemokrata Ifjúsági Szövetséggel közösen. A szeminárium célja, hogy alaposabban megismertessék a svéd fiatalokkal a Magyarországon kialakult helyzetet, és az ezzel kapcsolatos szociáldemokrata és szakszervezeti álláspontot. A rendezvény előadója Szőke Károly, a vásasszövetség alelnöke.

A rendezvény időpontja: július 5-6. A találkozón részt vesznek a Szociáldemokrata Ifjúsági Mozgalom és a Roma Ifjúsági Szervezet képviselői is.

Törvényjavaslatok célegyenesben

Értetlenséggel párosuló nemtetszés fogadta a parlamentben tegnap Dénes János független képviselő napirend előtti felszólalását, amelynek lényege vélhetően az volt, hogy az 1991. június 30-ával zárult történelmi fordulópont után „nem lehet a régi módon élni". A nemegyszer csapongó előadásból mindenesetre nem derült ki pontosan, Dénes János miként gondolja az „új módon való élést". Annyit azonban megtudhattunk, hogy a „nép vajmi keveset kapott abból, amit a kormány, a koalíció ígért", sőt a parlament „menetrendi mulasztása, hogy nem hozott létre alkotmányozó nemzetgyűlést". A képviselő ezenkívül kifejtette: „a parlament úgy normális, ha megvannak a szélsőségei", továbbá érthetetlen, miként lehet Kövér úr „a nemzetbiztonság elnöke".

Az Országgyűlés ezután döntött arról, hogy sürgősséggel tűzi napirendjére a társadalombiztosítási ellátások évközi emelésének lehetőségeiről szóló kormányjelentést és a hozzá kapcsolódó országgyűlési határozati javaslatot, valamint a munkavállalói érdekképviseleti tagdíjfizetés önkéntességével foglalkozó, illetve az állami szakszervezeti vagyon szétválasztásáról és a szabad szakszervezeti szervezkedést biztosító vagyoni feltételek megteremtéséről szóló önálló képviselői indítványokat.

A képviselők lezárták a részletes vitát a volt egyházi ingatlanok tulajdoni helyzetének rendezéséről benyújtott törvényjavaslatról. Ebből elsősorban az tűnt ki, hogy továbbra is eltérőek a koalíciós és az ellenzéki pártok koncepciói. Az ellenzéki honatyák újfent hiányolták, hogy a tervezet nem segíti elő az állam és az egyház szétválasztását, s csupán a történelmi egyházak helyzetének rendezését teszi lehetővé. Salamon László (MDF) a koncepcionális kérdések újbóli ütköztetése során helyesen jegyezte meg, hogy most már nem általános vitáról van szó, ám „ebből a cipőből" ő sem tudott kilépni, amikor is ecsetelni kezdte: értelmezése szerint mit jelent állam és egyház szétválasztása. Mindenesetre a törvényjavaslat további sorsát meghatározhatja az emberi jogi bizottság előadója, Lukács Tamás (KDNP) által ismertetett állásfoglalás, miszerint a bizottság nem támogatja a jelen törvény koncepciójának megváltoztatását, azaz a működési kérdésekre való kiterjesztését. A bizottság csupán 19 módosító indítványt fogadott el,.

Elnapolták a részletes vitát az egyes állami tulajdonban lévő vagyontárgyak önkormányzatok birtokába adásáról. Az önkormányzati bizottság többségi és kisebbségi véleményének ismertetése után egyértelművé vált, hol húzódik éles választóvonal kormánypártok és ellenzéki pártok között a tervezet megítélésében. Az MDF-es Sóvágó László azt emelte ki, hogy a bizottsági többség elveti azt az ellenzéki komcepciót, miszerint a vagyonba adás megtörtént az önkormányzati törvény elfogadásával. Schiffer János (MSZP) a bizottság kisebbségi véleményét ismertetve hiányolta, hogy a tervezet vitája során nem kaptak választ számos kérdésre. Kifogásolta például, hogy nem tisztázták: a tervezet mely szakaszai kétharmadosak. Másrészt szóvá tette, hogy a tervezet szűkíti, sőt korlátozni akarja az önkormányzati vagyonkört. Salamon László (MDF) kijelentette, az eddigi tapasztalatok azt mutatják, hogy jó néhány önkormányzat éretlennek bizonyult a saját vagyonával való gazdálkodásra. Kóródi Mária (SZDSZ) ezt az önkormányzatok elleni hangulatkeltésnek nevezte. A fideszes Tirts Tamás kilátásba helyezte, pártja az Alkotmánybírósághoz fordul, amennyiben nem veszik figyelembe a kormánypártok, hogy a törvényjavaslat több pontja kétharmados szavazattöbséget igényel.

A Ház elsöprő többséggel és példás gyorsasággal elfogadta a Magyar Köztársaság területén ideiglenesen tartózkodott szovjet csapatok, illetőleg azok állományába tartozó személyek által okozott károk bírósági úton történő megtérítése iránti igények érvényesítéséről szóló törvényt. Ezzel megszűnt az az alkotmányellenes állapot, hogy az ilyen ügyeket mindeddig a szovjet—magyar vegyes bizottság intézte, a nyilvánosság és jogorvoslati lehetőség kizárásával.

A Magyar Köztársaság kitüntetéseiről szóló törvényjavaslat általános vitáját folytatták le. Több hozzászóló — Balogh György (FKGP) és Király Béla (SZDSZ) — kifogásolta, hogy az előterjesztés nem csupán az 1956-os forradalom leveréséért kapott kitüntetések viseletét tiltja meg, hanem a II. világháborús harcokban megsebesült magyar katonáknak adományozott Tűzkereszt emlékéremét is.

Az ülésnap végén döntöttek a nemzeti és etnikai kisebbségi szervezetek költségvetési támogatásából elkülönített tartalékalap elosztásáról.

• F. A.— L. L. J.

Rendkívüli, páratlan esemény — így értékelte Gál Zoltán az MSZP tegnapi parlamenti sajtótájékoztatóján, hogy a Ház sürgősséggel napirendjére tűzte a szakszervezetekkel összefüggő két törvényjavaslatot. A szocialista frakcióvezető szerint „csak történelmileg kiélezett helyzetekben" nyúlnak parlamentek szakszervezeti ügyekhez, s ilyennek nevezte a „fasizmus" időszakának korporációs törekvéseit, a lengyel parlament lépéseit a rendkívüli állapot idején. Kósáné Kovács Magda szerint az előterjesztések súlyosan alkotmánysértők. A képviselőnő „felelőtlen, példátlan" sürgősségről beszélt, különösen annak fényében, hogy az MSZOSZ által meghirdetett sztrájkfelhívás nyomán egyeztető tárgyalások folytak „a kormány és a szakszervezet" között, sőt tart a megállapodások teljesítése és a „sztrákbizottság" sem oszlott fel. A képviselőnő állítása szerint a tervezetek napirendre tűzésében egyetértő öt pártnak érdeke, hogy „ne legyenek erős, szervezetten működő szakszervezetek". Szerinte a szakszervezetek nem a politikai rendszerhez tartozó szervezetek, s indokolatlan „vagyonuk elkonfliskálása".

Az állami és szakszervezeti vagyon szétválasztásáról szóló tervezet előterjesztői közvetlenül az MSZP-tájékoztató után szólva viszont visszautasították azt a vádat, hogy törvényjavaslatuk a szakszervezeti vagyon elkonfiskálására irányulna. Palkovics Imre (MDF) kijelentette: tervezetük a patthelyzet feloldására irányul, s az állami és szakszervezeti vagyon szétválasztásával kíván tiszta helyzetet teremteni. A közös szakszervezeti vagyont nem a parlament kívánja szétosztani, a törvény csak keretet teremt. A képviselő visszautasította a „fasiszta" megoldásra utaló célzásokat, s emlékeztetett arra, hogy a Franco-rendszer bukása után Spanyolországban is született törvény a szakszervezetekről. A sürgősséget azzal magyarázta, hogy megkezdődött a szakszervezeti vagyon elidegenítése, széthordása. A fideszes Rockenbauer Zoltán hangsúlyozta: a cél a szakszervezeti vagyon hiteles felmérése, egybentartása, s az esélyegyenlőség megteremtése az üzemi tanácsi és szakszervezeti választásokig. Félő ugyanis, hogy a munkavállalók közös vagyonát a jelenlegi kezelők — s nem tulajdonosok — felélik.

A kormány álláspontja is finomodik

Vas megye már elismerte Szlovéniát

Graffiti

Az Alpok-Adria munkaközösség keddi rendkívüli ülésén közös állásfoglalást fogadtak el a közösség tagjai, amelyben felhívják kormányaikat a szolidaritás konkrét kinyilvánítására, a szlovéniai és a horvátországi események kapcsán. A Klagenfurtban megtartott tanácskozáson ott volt Pusztai Gyula, a Vas megyei közgyűlés elnöke. Megkérdeztük, a nyilatkozatot elfogadók mit értenek a szolidaritás konkrét kinyilvánításán.

— Szlovénia és Horvátország önállóságának elismerését. Ezenkívül az állásfoglalás felhívja a jugoszláv néphadsereg vezetőit, hogy azonnal szüntessék be a katonai akciókat a köztársaságok ellen. Tartózkodjanak az önrendelkezés erőszakos elnyomásától. Követeli az Alpok-Adria közösség, hogy nemzetközi megfigyelőbizottságot küldjenek a térségbe.

— Az Alpok-Adria közösség tagjaként a Vas megyei közgyűlés elnöke közvetíthet a kormány felé, hogy az állásfoglalás szellemében ismerjék el az önálló köztársaságokat?

— A közös állásfoglalást közvetlenül juttatják el az érintett kormányokhoz.

— Ön a Zala megyei közgyűlés elnökével együtt részt vett Ljubljanában a köztársaság kikiáltásának ünnepén. Ez lehet egy baráti látogatás is, de jelezheti azt is, hogy a két megye vezetői elismerik az önálló Szlovéniát.

— Tisztában vagyok azzal , hogy az önállóság elismerésének állami szinten kell megtörténnie, ez nem a térségek feladata. Mégis gyakorlatilag az történt, hogy a két megye kifejezte, elismeri az önálló köztársaságokat.

— Tudtak-e az önök ljubljanai útjáról a külügyminisztériumban?

— Természetesen tudtak és sem előtte, sem azóta semmilyen eligazítást nem kaptunk arról, hogy miként cselekedjünk. Vas megyének hagyományosan jók a kapcsolatai Szlovéniával, azt is mondhatnám, hogy egymásra vagyunk utalva. S lehet, hogy én nem vagyok kiváló politikus, de az a véleményem, hogy az önrendelkezésnek az a leglényegesebb pontja, hogy egy nép kimondja, miként akar élni a jövőben. Ez történt Szlovéniában, ez történt Horvátországban.

— Önnek a megválasztása utáni első hivatalos útja Szlovéniába vezetett, ahol tárgyalt Lojze Peterle miniszterelnökkel.

— Már három hónappal ezelőtt nyilvánvaló volt, hogy Szlovénia önálló útra lép. De már ősszel erről beszélgettünk Milan Kucannal, a köztársaság elnökével. Akkor egy lazább konföderáció lehetőségét vázolta. A miniszterelnök arról is szólt, hogy megérti a magyar kormány óvatosságát, hiszen jelentős számú magyar nemzetiség él a szerb területeken.

— A Vas megyei közgyűlés elnökeként ön nem volt ennyire óvatos. Mekkora az eltérés a magyar kormány és a vasiak álláspontja között?

— A kormány megnyilatkozásai is finomodnak. Eddig a fő hangsúly a fegyveres beavatkozás elítélésén volt, most már az önrendelkezés tiszteletben tartásán. Ez valójában az önállóság elismerése.

• Fodor Sándor

Az USA ENSZ-nagykövetének látogatása

MTI

Egynapos látogatást tett Budapesten Thomas Pickering nagykövet, az Egyesült Államok állandó ENSZ-képviselője. A vendéggel Göncz Árpád és Jeszenszky Géza folytatott megbeszéléseket,a többi közt áttekintették az ENSZ közgyűlés 46. ülésszakán szereplő legfontosabb kérdéseket is.

Megrongáltak egy zsidó temetőt

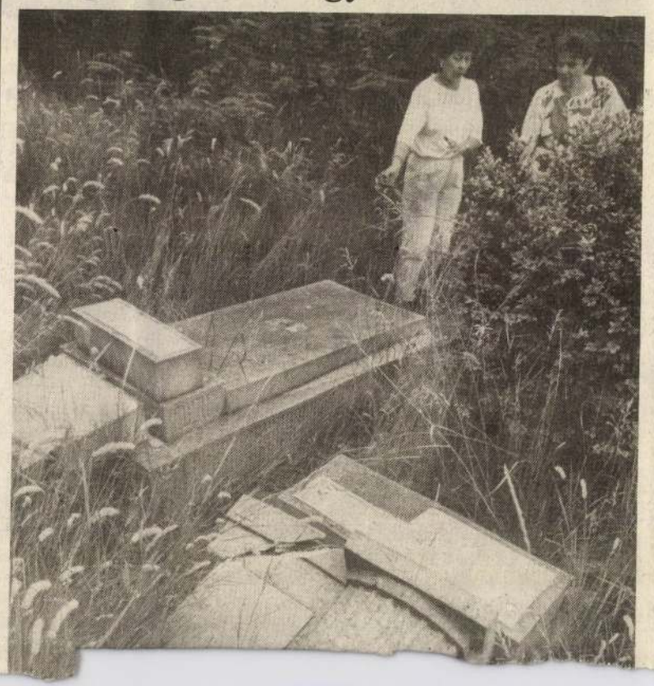

Szászország-Anhaltban

MH-információ

A bizalom elvesztését fájlalta Gerd Gies, Szászország-Anhalt miniszterelnöke, amikor kedden kormányával együtt lemondott. A fejére olvasott vádakból semmit sem ismert el, távozását azzal indokolta, hogy nem érzi többé pártja, a Kereszténydemokrata Unió (CDU) támogatását, s ilyen körülmények között [illegible] szel jóformán inkvizítori módszerekkel próbált néhány CDU-képviselőt rábírni, ismerjék be, valaha a Stasinak, az NDK rettegett állambiztonsági minisztériumának dolgoztak. Ha ezt megteszik és önként távoznak, Gies megígérte, nem veri mindazt nagydobra, amiről tudomást szerzett. Több honatya visszautasította [illegible] leleplezésekben jártas hamburgi hírmagazin, a Der Spiegel, intrikának nevezve Gies eljárását. Lehet, hogy a kormányfő elhatározásához ez adta a végső lökést, de elképzelhető, hogy a frakció morajlása most ment át nyílt lázadásba.

Gerd Gies június közepén járt hazánkban, Mádl Ferenc tárca-mól-

Göncz Árpád aláírta a kárpótlási törvényt

MH-információ

Göncz Árpád köztársasági elnök aláírta a nemrég elfogadott kárpótlási törvényt. Ez azt jelenti, hogy a törvény kihirdetését követően — a Magyar Közlönyben való megjelenését- [illegible] hogy a kárpótlási törvény ügyében az Alkotmánybírósághoz forduljon, mert az elsődleges szempont az, hogy a tulajdonviszonyok valamilyen formában nyugvópontra jussanak. Gál Zoltán hozzátette, hogy természetesen a tulajdonviszonyok ren- [illegible]

Bánkuti Béla

Szerepelt lovasreliefje.

D.N.: Növendék üvegtervezők kiállítása; Ipari Művészet, 1968. 5-6. sz. 56. l.

Bánkuti Ferenc.

a Phylaxia dolgozója.

A ~~Sörípari~~ Sörípari Dalgozók képzőművészeti kiállításán munkájával szerepelt.

Sörípari Dalgozók, 1951. Jún. 20.

Bánkuti Gábor.

„A mai ~~magya~~ naiv művészt" Ez a címe Bánszky Pál most megjelent könyvének. Ezt ismerteti Bánkuti Gábor.

Jó reggelt!

1984. XI. 24. Kossuth, 4.25

Bánkuti István szobrász

Szerepel az alábbi táslatan Vásárhelyen

Dömötör János: Képzőművészeti
főiskolások kiállítása

Csongrád megyei Hirlap 1969 VII. 31 5 old.

emutatója

A belépőjegyeket az iskolákban árusítják, de a bemutató előtt a pályán is lehet venni. A befolyt összeg az iskoláknál marad, amelyen tornafelszerelést vásárolhatnak.

Kisegítő iskolánk csapata az első

Dunaújvárosban hétfőn rendezték meg a Fejér megyei kisegítő iskolák kispályás labdarúgó-bajnokságát. A résztvevő 5 csapat közül kiemelkedett Dunaújváros csapata, amely veretlenül, 18 gólt elérve nyerte meg a tornát.

Végeredmény: 1. Dunaújváros 7 pont, 2. Velence 5, 3. Szfv. 5, 4. Fehérvárcsurgó 2, 5. Mór 1 pont.

Eredmények: Dunaújváros—F.-csurgó 6:1, Velence—Mór 4:0, Szfv.—F.-csurgó 3:0, Dunaújv.—Velence 0:0, Szfv.—Velence 2:0, Dunaújv.—Mór 7:1, F.-csurgó—Mór 3:1, Dunaújv.—Szfv. 5:2, Velence—F.-csurgó 3:0, Szfv.—Mór 1:1.

rok versenye

3. Fekete Katalin (Muréna), ... 9. Strifler Aranka (DV.).

800 m-es férfi búvárúszás: 1. Kemecsei Péter (Izzó), 2. Dr. Kertai György (Muréna), 3. Nagy Tibor (Szolnok) ... 6. Néder György (DV.).

200 m-es női uszonyos úszás: 1. Fodor Mária (Dobó), 2. Szekeres Ildikó (Muréna), 3. Buzinkai Éva (Izzó), ... 18. Strifler Aranka (DV.).

4x100 m-es női uszonyos váltó: 1. Izzó „A" csapat, 2. BHG, 3. Kinizsi, 4. Rába.

4x100 m-es férfi uszonyos váltó: 1. Izzó „A", 2. Ganz, 3. Kinizsi, ... 7. Dunai Vasmű.

Csapat-végeredmény: 1. MHSZ Muréna 286, 2. MHSZ Izzó 284, 3. MHSZ Ganz 137, ... 10. MHSZ Dunai Vasmű 11 pont.

A legeredményesebb sportoló különdíját Dr. Kertai György (Muréna) ...

Mozogjatok, gyerekek!

Gyermekek, fiatalok mozgását, tornászását figyelni — van ebben valami felemelően szép. Kis elsősök próbálkozását a bordásfalon, futóversenyt, ahol a tanár kezében ott a stopper, izgul, mér s a fiatal lábak frissen trappolnak, az arcok kipirulnak, a vetélkedés láza vibrál körös-körül.

Szépek ezek a képek. Jövőt is őrizők. Ahogyan hasznosak mindazok az intézkedések, tervek és elképzelések, amelyek az ifjúság testkultúrájának fejlesztését szolgálják, iskolai, sőt, mindinkább társadalmi méretekben. Más oldalról tekintve a kérdést, jó érzést keltő volt a minap, hogy a Minisztertanács is foglalkozott az iskolaorvosi hálózat problémáival, mérlegelt tennivalókat ezen a — mi tagadás, eléggé elmaradott — területen is.

Mert őszintén kell szólni azokról a bajainkról, amelyek éppen az ifjúság testkultúrájának „berkeiben" felbukkannak. Egyetlen statisztikát említve: a tizennyolc éves fiúk körében, a katonai szolgálat előtti orvosi vizsgálat meghökkentő és elszomorító tapasztalatokat összegezett. Negyede a fiataloknak rossz tartású, gyenge fizikumú, igen sok közöttük a hibás látású, a meghajlott gerincű, vagy az olyan, akinek testsúlya mélyen alatta van a korához szükséges kilóknak. Lányok körében is végeztek korábban vizsgálatokat iskolaorvosok, egészségügyi intézmények — jónéhány, ugyancsak szomorú tapasztalatot gyűjtve. Minden túlzást kerülve is olyan következtetéseket kellett leszűrni, hogy gyermekeink tekintélyes része — jóllehet, bővelkednek anyagiakban, ellátásuk, étkezésük, iskolai lehetőségeik hatványozottan gazdagabbak, mint korábbi generációknak bármikor — elpuhult, gyengébb szervezetű, rosszabb tartású, mint ilyen remek „háttérrel" sejthettük.

Nincs ezen titkolnivaló. A kelleténél kevesebb mozgás, a bőséges, de nem egyszer helytelenül összeállított táplálkozási rend és szokások sora, a kényelmesség, sőt a torz testtartás „megannyi": megannyi ok erre. Az okok közé kell sorolni olyan gondunkat is, hogy az utóbbi tíz esztendőben „elfogytak" az iskolaorvosok.

Bővelkedünk tehát tennivalókban. S talán nem hasztalan ezeket a gondjainkat most, nyár elején reflektorfénybe vonni! Olyan hónapok következnek, amelyek szinte kínálják a kiaknázásra váró lehetőségeket. Úttörőtáborok, nyári napközis táborok tárnak kaput néhány nap múlva. Vendégeket vár Zánka, a Velencei-tavi üdülőközpont, a gyermeküdülők egész sora. Benépesülnek a városok, a nagyobb falvak napközis táborai is. Legtöbbjük parkokban, helységet övező kis erdőkben, zsúfoltságtól, közlekedéstől távolabb épült. Felszerelésük esztendőről esztendőre gazdagabb. Tálcán kínálják a sportolási lehetőségeket, a mozgást.

Szervezés, figyelem kérdése legtöbbször, mennyire tesszük hasznossá, egészségessé a gyerekek, a fiatalok nyári hónapjait. Szervezés és figyelem kérdése, például, hogy a helyi vezetők mit tesznek a sporttelepek kihasználásáért: erélyük, utasításaik feltétlenül szükségesek ahhoz, hogy a milliós értékű sporttelepek zártsága, kihasználatlansága végre megszűnjék, megnyíljanak fiatalok tízezrei előtt. Szervezés, ötletesség kérdése az is, hogy a hétvégeket, a céltalan lődörgésből, csatangolásból átformálják a felügyelő tanárok jó kirándulássá, egészséges túrákká, diákfantáziát mozgató országjárássá.

A tét nagy. Egészségesebb, erősebb, szebb tartású fiatalságot szeretnénk mindannyian. Ebben egyetértünk. Tehát együttesen kell tennünk is. A tartalmasabb nyárért.

Várkonyi Margit

Tömegsport:

Tíz perc torna

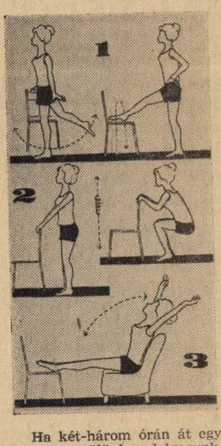

Ha két-három órán át egy helyben ülünk, dolgozunk, kézimunkázunk, vagy televíziót nézünk, bizony elfáradunk. Izmaink merevek lesznek, megfájdul a hátunk, vagy a fejünk. Ne várjuk meg, amíg ez bekövetkezik, tartsunk szüneteket az ülésben és mozogjunk kicsit.

1. Álljunk fel, jobb kezünkkel fogjuk meg egy szék támláját, a bal nyújtott lábunkat pedig ütemesen lengessük néhányszor előre-hátra. Ugyanezt ismételjük meg úgy, hogy most a szék másik oldalához állva a jobb lábunkat lengessük előre és hátra. Ezután a szék elé állunk és váltakozva a bal, majd a jobb nyújtott lábunkat átemelgetjük az üléslap fölött.

2. Két kézzel fogjuk a szék támláját, összezárt lábakkal lábujjhegyre állunk, majd leguggolunk és néhányat rugózunk ebben a helyzetben. Utána felegyenesedünk, és alapállásba állunk. A rugózást többször megismételjük.

3. Leülünk és nyújtott lábunkat a másik széken megtámasztjuk. Kezeket a magasba lendítjük és egyben a törzsünkkel hátrahajlunk, mély lélegzetet veszünk. Kezeket leengedjük és a törzsünkkel lazán előrehajlunk, kifújjuk a levegőt. Ezt ötször-hatszor ismételjük meg.

Miután egy kissé felfrissültünk, újból visszaülhetünk a munkánkhoz, vagy a tv-nézéshez.

yar bajnokot hétvállra

helyezést ért el. 62 kg-ban *Kiss János* megverte 6:5 arányban a válogatott *Bartust*, a Szondy versenyzőjét, de a döntőben kikapott *Szabótól*, és így holtverseny után 3. lett. *Niedermayer József* ebben a súlycsoportban 5. helyen végzett. 90 kg-ban *Király Mihály* a két Vasas-versenyzővel nagy küzdelmet vívott, s első lett súlycsoportjában. 100 kg-ban 1. *Kozma Mihály*, 2. pedig az ifjúsági *Kovács József* lett. +100 kg-ban *Mohácsi László* jó versenyzéssel 2. lett.

Ifjúsági szabadfogású versenyzőink Törökszentmiklóson országos minősítő versenyen vettek részt. A szabadfogású ifik jó eredményekkel tértek haza.

Eredmények: 48 kg-ban *Pikó Győző* első lett súlycsoportjában, 70 kg-ban *Tóth László* első, *Sümegi Lajos* pedig 2. lett. 75 kg-ban *Meixner János* 3., 81 kg-ban *Hertelendy József* válogatott formában versenyzett, s első lett súlycsoportjában.

Felnőtt kötöttfogású versenyzőink Kecskeméten II. osztályú országos versenyen vettek részt.

Eredmények: 57 kg-ban *Szabó László* 3., 62 kg-ban *Deli Károly* jó versenyzéssel 2. helyen végzett. 82 kg-ban *Kiss Miklós*, aki háromféves kihagyás után 2 hónapja ed aktívan, jó birkózással 3. helyen végzett. 82 kg-ban *Kálmán Sándor* 4. lett súlycsoportjában.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748,340-726

Dunaújvárosi Hírlap

Bánkuti István szobrok

/1021

1975. június 6., péntek

DUNAÚJVÁ

Vasszobrászok

Kőbe faragta, bronzba öntötte — mást nem igen lehetett elképzelni egy szobrászról évszázadokon, sőt évezredeken át; legfeljebb ha agyagot mintáztak, fát faragtak, de köztéren, középületen és középületben vagy nemes kőbe faragott, vagy bronzba öntött szobrokat láthatunk még ma is, s csak itt-ott tűnik fel a fémek proletárja (mondhatom-e: a fémek leghasznosabbika?) mint anyag, amelybe a művész beleálmodhatja, belegondolhatja mindazt, amit érzékei és eszmélete összegyűjtött a világról.

Az ember azt gondolná: ugyan minek ennyit beszélni a vasszobrászatról, ugyan miért érdemel ez a hétköznapi, nem is különösebben szép, nem csillogó, nem „nemes" anyag megkülönböztetett figyelmet. Nos — ahogyan az építészek másképpen és mást építettek agyagtéglából, megint mást kőből, s megint csak egészen mást üvegből, vasból és betonból, úgy változott a „mit" és a „hogyan" abban a pillanatban, amikor az első szobrász a vasra vetette szemét.

Munkában a művészek

Hieroglifák

Az anyag, amihez egy művész hozzányúl, pusztán anyagtulajdonságainál fogva inspirál. Ahogyan mondani szokták: a szobrász belelátja a kőtömbbe a kész szobrot, a fafaragót a tuskó formája ösztönzi „erre vagy arra"; de hogyan inspirálja a szobrászt a lemez, vagy a buga? Itt, ennél a pontnál meg kell állnunk; tudnunk kell, hogy a vasszobrászok javarésze nem alaktalan anyagból dolgozik, illetve, ha abból dolgozik, ha lemezt, csövet, betonvasat vesz a kezébe, azt csak mint szükséges pótlást, kiegészítést használja. A vasszobrász — bármilyen fúrcsán hangzik is — ipari társadalmunk hulladékából dolgozik. S ha már a hulladékról beszélünk, el kell mondani, hogy ez a vashulladék bő formagazdagságban kínálja magát a mi városunk vasművének elegyterén, a szó szoros értelmében oda jár ki guberálni a dunaújvárosi művésztelep kilenc fiatal képzőművésze. *Bánkuti István, Bohus Zoltán, Galántai György, Gulyás Gyula, Kaubek Péter, Magyar József, Szöllössy Enikő, Szeift Béla és Zámbó István.* Az anyagot tehát a vasmű adja. A műhely-műtermet a főiskola a szükséges szerszámokkal és a vasszobrászok számára nélkülözhetetlen szakemberekkel, lakatosokkal-hegesztőkkel együtt, a szállásról, és egy hónapra szóló ösztöndíjról a meghívó szerv, a tanács művelődésügyi osztálya gondoskodik, zöld utat engedve a konzervatív látásmód, a megrekedt képzőművészeti ízlés átörésének.

Művészeti alkotómunka? Az. Hulladékból? Abból. Mit lehet a hulladékból alkotni? Hieroglifákat. Fúncsa, de az egyiptomi hieroglifák jutnak eszembe, látva a beolvasztásra váró boronákat, ekéket, cirádás varrógép-állványokat, motorbicikli-roncsokat. Ebből szobrot? Ezekből műalkotást?

Sajátságos funkcióvesztést vesz észre az ember, ha az enyhe ongumin „készáruraktár" fehérét mögé néz. Valami volt használati tárgyak, elavult, „rozsdatemetőbe" került vastermékek változtatnak itt funkciót, pusztán azért, mert a művész szeme meglátott benne valamit, és ezt a valamit egészen más síkon, egészen más jelentéssel ellátva elénk teszi, bemutatja. Pontosan úgy, mint az egyiptomi hireoglifák — ahogyan a Hórusz-sólyom az egyiptomi sírkamrák falán nem a sólyom naturális képe, hanem mint a fáraó hatalmának jelképe ezt jelenti: „uralkodni", úgy jelent egy felrelökött ócska vastárgy mást, egészen mást, ha a művész meglátja benne azt a mást.

Magyar kaka, és Eke-teke

Az említett készáruraktárban az eddig elkészült művek láthatók — egyelőre még nem a nagyközönségnek. A város népe akkor láthatja majd ezeket az alkotásokat, amikor a partfal-vállalat elkészül a Duna-parti szoborsétány szoboralapjaival: ez az alle már nem szóban, nem vitaforumok csatáiban, nem újságcikkekben, hanem a maga valóságában fogja hirdetni a vas és acél városának progresszív művészeti szemléletét. A kész művek közül — inkább csak illusztrációként — kettőt említek meg, mint amelyek a hieroglifa-jelleget nagyon pregnánsan magukon hordozzák. Az egyik a Magyar kakas, a másik az Eke-teke.

A Magyar kakas nem egyéb, mint egy régi motorbicikli épségben maradt váza a benzintartállyal, a villákkal együtt, de semmi egyéb. Mitől válik ez kakassá, s főként magyarrá? A benzintartály kapott egy csőnyakat, rajta egy fogaskerékből készült pompázatos taréjt, s ott ahol valaha a lábtartó volt, egy-egy hetyke sarkantyú hegyesedik. Motorbicikli-e ez? Ó, nem, távolról sem. Ez már nem a való, hanem — Arany szavaira emlékezve — „annak égi mása". A magyar kakas, a motort bögető, távolságot falú, csacsi kislányokat szédítő, ifjú, berzenkedő kakas ez — hulladékból szoborrá alkotva.

És az Eke-teke? Egy használatból kikopott ekетaliga az előrenyúló rúdjával, ahová annak idején a lovak hámfáját akasztották, és — madzag lóg le róla, a madzag végén öklömnyi vasgolyó, a golyó alatt kilenc, gondosan esztergályozott vasbaba. Idejétmúlt termelőeszköz, minden józan ember azt mondaná: roncstelepre vele, és beolvasztani. A művész szeme azonban meglátja benne azt, amit így szoktunk nevezni: mondanivaló, — és elmondja. Elmondja az avantgarde-művészet formanyelvén, hogy ezt az ekét, barátaim, már csak játéknak tekinthetjük, erről az ekéről, barátaim, már le kell mondanunk, mint termelőeszközről, új és jobb technikát kell használnunk, mégpedig nemcsak a mezőgazdaságban, hanem mindenütt — minden emberi tevékenységben, még a művészetben is.

Az igaz emberi szándék szépségét érzem ezekben a szobrokban, s a bennük rejlő, sőt: nyilvánvaló iróniát szokatlan, de sokkoló erejű katharzisra nyit lehetőséget.

Pozitív fintor

Kétségkívül fintorral néznek ránk ezek a szobrok. De ez a fintor pozitív fintor. Lehet-e a művét avitt dolgaival mást tenni, mint fintort vágni rájuk? Lehet-e másképpen küzdeni a megrekedés ellen, mint az ősi emberi indulatból fakadó mosolygással vagy nevetéssel „helyére tenni" azt, amin már túlléptünk? És ez a mosoly, ez a nevetés, vagy fintor nem rombol — épít. Mert ebben a fintorban megbecsülés is van, történeti szemléletmód is van, ez a fintor nem deheroizál, nem lebecsül, hanem kifejez — kifejezi a huszadik század utolsó negyedének életérzését, a mi társadalmunknak életérzését, amelytől teljesen idegen a megállás, a megmerevedés, az önmagunk ismétlése. Megtartva tagadják ezek a szobrok az ősi kultúrák plasztikai alkotásaitól kezdve Polykleitosz, Michelangelo, Rodin, Moore, Mestrović alkotásaig mindazt, amit a legnagyobb szobrászok létrehoztak. Mai anyagból, mai szemléletmóddal — a jövő számára.

Kemény Dezső

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 387-748, 349-726

NAPLÓ /VESZPRÉM/

1977 MÁJ 2 1

1021 Bánkúti István

Bánkúti István: József Attila szoborterv

A NAPLÓ hétvégi m

Tévedések víg

Shakespeare bemutató a Petőfi Színházban

Ephesus Anthipholu egy kötélért?... A két Dro veréssel. (Tóth Titusz és Varg

Életvidám reneszánsz ko-
nédiával zárja idei évadát
. Petőfi Színház. *Shakes-
peare* fiatalkori vígjátéká-
ak mulatságos helyzetein,
zellemes szójátékain sokat
erült a tegnap esti premier
özönsége. A két *Antipho-
ust* és a két *Dromiot* mind-
ntalan összetévesztik, mert
gy hasonlítanak egymás-
oz — ikrek lévén — mint
gyik tojás a másikhoz. A

Bánkuti István

1. József Attila bronzportré 44 cm

2. Kalcas sárgaréz 38 cm

Studio '73 Ernst Múzeum Bp.

Bánkuti István

Megbizást kapott a müvész, hogy"Kakasx." vörösréz plasztikáját a Leninvárosi Városi Tanács bölcsődéjében helyezze el.

•

------:Közéri munkák.
MŰVÉSZET,1980.március - 47.lap.

Bánkuti István, izobrán

L. Nagy János

Bihari Gyné: Kép könyvezetünkét 6.

Esti Hirlap, Bp. 1979. dec. 4.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748,340-726

Dunaújvárosi Hirlap

1975 JUL 4

Bánkúti István

1021

VASSZOBRÁSZOK

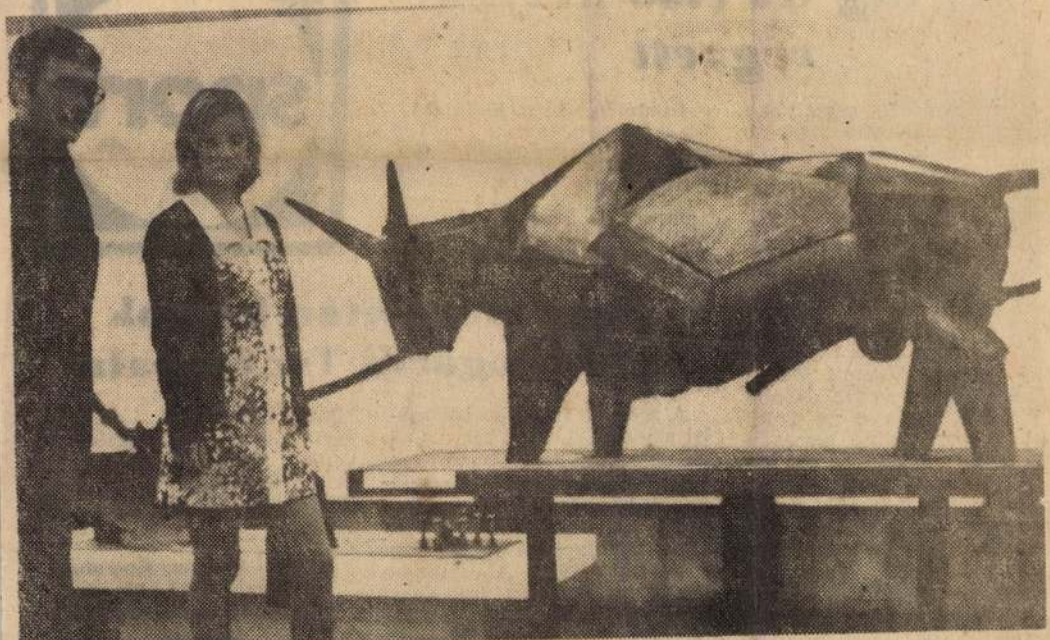

A „Művésztelep '75." című kiállítás június 26 óta tekinthető meg az Uitz teremben. Képünkön Bánkúti István Bika című alkotása

Labdarúgás:

Enying az első helyen végzett

A megyei I. osztályban Enying lejátszotta utolsó bajnoki mérkőzését, és győzött, s mint az 1974—75. évi megyei bajnokság győztese, ősztől az NB III-ban szerepelhet. A második helyezett Sárbogárd gólzáporos győzelmet aratott idegenben, a harmadik helyért küzdők közül a Toldi SE és az Alba Regia is győzött, a D. Papír pedig pontot vesztett Mezőfalván, így a 2 ponttal és jobb gólkülönbséggel vezető Toldi SE-nek már szinte biztos a harmadik helyezése. A kieső zónában lévő Adony pontot szerzett, a Mór pedig vereséget szenvedett, így kettőjük közül az utolsó forduló mérkőzése dönt. Az Adony a D. Papírhoz, a Móri SE pedig az Ercsi Kinizsihez utazik.

D. Papír—Mezőfalva
1:1 (1:1)

Eredmények: (Ifjúságiak)

Szabadegyháza—Adony	1:1
Ercsi Kinizsi—F.-csurgó	elm.
Enying—Bicske	0:0
Mezőfalva—D. Papír	1:0
Gorsium SK—Sárbogárd	0:2
Lajoskomárom—Alba Regia	elm.
Móri SE—D. Kohász II.	0:12
Polgárdi—Pusztaszabolcs	0:1

sport

Nagy harc után bajnok a Sárbogárdi Tsz csapata

A megyei II. o. labdarúgó-bajnokság „Kotrobai csoport"-jában befejeződött az 1974/75. évi bajnokság, és a felnőttbajnokságot a Sárbogárdi Tsz nyerte nagy harc után, egy ponttal megelőzve a Dégi Tsz SK-t. A versenykiírás értelmében mindkét csapat ősztől a megyei I. osztályban játszhat. A harmadik helyért küzdő Hantos és Apátszállás találkozott egymással. A mérkőzésen pont-Mezőkomárom—D. Volán 3:0 (2:0), Cece—Nagyhörcsök 2:1 (1:1), Káloz—Nagylók 3:2 (1:1), Aba—Perkáta 5:1 (1:0), Nagykarácsony—Sárosd 1:2 (1:1).

Megyei II. oszt. Kotrobai csoportja 1974—75. évi bajnokság végeredménye:

Felnőtt:

1. Sárbog. tsz	30	16	10	4	72:36	42
2. Dég	30	17	7	6	84:52	41
3. Apátszállás	30	16	7	7	82:61	39
4. Hantos						

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

Bánkúti István, szobrász

1975 JÚN 19

Esti Hirlap

1021

Dunaújvárosban kilenc képzőművész egyhónapos nyári alkotótelepen a Vasmű fémtermékeiből készít szobrokat, szoborkompozíciókat. A Műszaki Főiskola műhelyében készülő alkotásokat az új Duna-parti sétányon állítják fel. A művészek egy-egy munkájukat a 25 éves jubileumát ünneplő városnak adják. Képünkön: készül Bánkúti István bikát ábrázoló fémszobra.

(MTI Fotó — Fényes Tamás felv.)

...áliá...

nentális op...
nokság (CC...
elhatárolta ...
tól.

Costa Go... ...ai
portugál k... ...á-
tegnapi beszédében ...
tatott:

Portugália nagy erőfeszítéseket tesz, hogy egykori területein biztosítsa a dekolonizáció békés folyamatát.

Reményét fejezte ki, hogy az iparilag fejlett országok és az ENSZ szervei is segítséget nyújtanak a fiatal, független államok fejlődéséhez.

Egy francia rádióadóállomás interjút készített Mario Soaresszel. A Portugál Szocialista Párt főtitkára Republica-ügyről nyilatkozva azt állította, hogy az „zsákutcába jutott és súlyos politikai válsághoz" vezethet. Arra a kérdésre, hogy ha a problémát nem sike-

jus eleje óta a francia főváros ipari üzemeiben 52 új alapszervezetet hozott létre a *Francia Kommunista Párt*. 1975-ben Párizsban eddig 3155-tel nőtt az FKP tagjainak száma.

SZOLNOKON

Elárasztot...
megcsúsz...

MA DÉLELŐTT...

Tegnap vihar száguldott ...át a fél országon, jégesők

BÁNKUTI ISTVÁN

PALOTAI TÁRLAT

Kiállító művészek:

BÁNKUTI ISTVAN
BOHUS ZOLTÁN
GALÁNTAI GYÖRGY
GULYÁS GYULA
KAUBEK PÉTER
SAMU GÉZA
SZEIFT BÉLA
SZÖLLŐSSY ENIKŐ
ZÁMBÓ ISTVÁN

A kiállítás nyitva: 1975. augusztus 15—30-ig.

Megtekinthető: naponta 12—19 óráig.
Szombat, vasárnap szünnap.

Bánkuti István stabrárt

Részt vett a Fiatal Müvészek Studiojának

74. évi tárlatán az Ernst Muzeumban.

Dévényi Iván ismertetése.

Vigilia 74/12 854. o.

Bánkúti István, kolbán

— : (— szöveg — Jénykép —) 2.

ESTI HIRLAP, Br. 1975 jún. 19.

BARANYAI LÉVENTE

KÉSMAIN JÓZSEF: AZ ISTENI NÉZŐPONT. B. L.: REPÜLŐ SZŐNYEG

ÚJ MŰVÉSZET 1998 MÁJ. 34-35

MTAK Kézirattár Ms 4588/293.

Kézirás lőcsei képeslapon.

Cimzés: Nagytiszteletü Dr Fül

Szováta Báthuzva, hel

Mannheim Károly ld. 203/5.

Bánkuti István, szobrász

Kiállít az Ernst Múz.-ban. (Stúdió '74)

P. Szücs Julianna: Patthelyzet 7.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1974. okt. 4.

Bánkuti István

Simon Ferenc szobrász a Szolnoki Galériában február 19.-től,
Drégely László díszlettervező a Magyar Nemzeti Galéria Műhely-sorozatában február 21.-től,
Herpai Zoltán grafikusművész a Fiatal Művészek Klubjában február 24.-től,
Balogh Rudolf fotóművész az Ozdi Kisgalériában február 26.-ig,
Szatmári Béla építész a szegedi Móra Muzeumban,
Corini Margit festőművész a gyulai Művelődési Központban mutatja be műveit.

a folytatást lásd: a-2.-es sz. cédulán.
Élet és Irodalom, Bp. 1978. febr. 18.
XXII. évf. 7. sz. 8. lap.

Könyvtári hetek voltak a kerületben

Október hónapban a Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár két kerületi fiókjaia Fővárosi Könyvtári Napok keretében különféle rendezvényekkel kedveskedtek nekünk.

Az Újlak utcai könyvtárban október 5-én író-olvasó találkozóval indult a rendezvénysorozat, *Jókai Anna* írónővel beszélgethettek az érdeklődők. Kötetlenség és a jó hangulat jellemezte a találkozót, melynek végén dedikációra is sor került.

A következő nap a kerületi Pál Apostol iskola 4. osztályos tanulói emlékeztek meg az aradi vértanúkról. A 14 gyermek egy emlékműsorral tisztelgett az 1848-as forradalom és szabadságharc vértanú hősei előtt. A megemlékezés gyertyagyújtással fejeződött be. Megható látvány volt a 13+1 kegyeleti gyertya fénye! A +1 gyertya gróf Batthyány Lajos emlékére égett.

Október 10-én *Pacskovszky Zsolt* író, műfordító beszélgetett a fiatalokkal, akiket a műfordítás rejtelmei mellett az író irodalmi munkássága is érdekelt. Az író örömmel válaszolt a kérdésekre.

Október 12-én *Engel Pál* történész volt a vendég, aki a millenium kapcsán a kerületi középiskolásoknak tartott előadást „Beilleszkedés Európába a kezdetektől" címmel.

Az előadó érdekes és izgalmas történelmi okfejtése és nyomozása annyira felkeltette az ifjúság érdeklődését, hogy az egyórásra tervezett programból bő két óra lett.

Másnap „István király és kora"-beli vetélkedővel összekötött játszóház volt az ötödik osztályosok számára. A vetélkedő során a nyertesek könyvjutalomban részesültek.

A Péceli úti könyvtár október 12-én millenniumi drámafoglalkozásnak adott helyet. Szent Istvánról, az államalapítóról emlékeztek meg a közreműködők: *Körömi Gábor* drámapedagógus, Sándor Ildikó néprajzkutató és Kerényi Róbert zenész. A múltidézés osztatlan sikert aratott a hallgatóság sorai között.

A könyvtári napok programja október 26-án zárult *Bánkúti István* kerületi szobrászművész kiállításának megtekintésével az Erdős Renée Házban. A kerületi könyvtári napok rendezvénysorozatot a Nemzeti Kulturális Alapprogram is támogatta. Akik jelen voltak valamelyik könyvtári rendezvényen, azok sok új ismerettel gazdagodva térhettek haza. Jó lenne, ha több ilyen és ehhez hasonló rendezvény lenne a könyvtárakban.

Laczkó Gábor

Erdős Renée Ház

Báthori u. 31.
Tel.: 256-6062

Bánkúti István kerületi szobrászművész kiállítása a Vigyázó Ferenc Művelődési Társaság rendezésében nov. 15-ig látható

Kotász Károly festőművész emlékkiállítása november 18-án 18 órakor nyílik. A kiállítást Boros Judit művészettörténész nyitja meg. A tárlat december 13-ig látogatható.

Rákoshegyi Közösségi Ház

Podmaniczky u. 3.
Tel.: 258-3394

RENDEZVÉNYEK

Dobai Tivadar fotókiállítását november 22-ig láthatják.

Katalin-bál november 18-án 18 órától

Kertész József irodalmi estje nov. 19-én 17 órától

KLUBOK

Hétfő: **nyugdíjas klub** 15-17-ig, **nótakör** 17-19-ig (páros héten)

Kedd: **nyugdíjas torna** 9-10-ig, [illegible] **kártya**

Két méltatás egy Blok-kötethez

Barátságrend, József Attila-díj a rákoshegyi műfordítónak! Nyár elején a Magyar Írók Szövetsége Bajza utcai székházában mutatták be ***Galgóczy Árpád*** műfordító kétnyelvű, Alekszandr Blok negyvenhárom versét tartalmazó kötetét. A Galgóczy versfordítások albuma az Eötvös József Könyvkiadó gondozásában megjelent Eötvös Klasszikusok sorozat 38. kötete amely Blok-művek az 1898 és 1920 közötti években íródtak. Az alig több mint negyvenéves orosz költő a fáma szerint éhen halt, 1921-ben, Petrográdban, - pedig nemesi családból származott. S csak az előző életére oly jellemző másik adat, hogy huszonhárom évesen a világhírű kémikus, Mengyelejev lányát vette feleségül. Nehéz fordítani egy végtelenül nyugtalan költőt, aki előbb jogot hallgat, majd – a világirodalom szempontjából nagyon helyesen – átment a bölcsészkarra és ott szerzett diplomát. Nemcsak megházasodott 1903-ban, hanem első

A tanítás mellett szobrászkodik

Bánkuti István kerületi szobrászművész kiállítását Lakatos József Péter restaurátor, a Magyar Nemzeti Galéria főmunkatársa nyitotta meg október 21-én az Erdős Renée Házban.

Bánkúti 1964-68-ig a Dési Huber István Képzőművészeti Körben Laborcz Ferenc irányítása mellett tanult, majd 1968 és 1973 között a Magyar Képzőművészeti Főiskolán Mikus Sándor tanítványa volt. 1973-ban tagja lett a Magyar Köztársaság Művészeti Alapjának. Munkái rendszeresen szerepelnek hazai és külföldi tárlatokon. 1979 óta tagja a Magyar Képzőművészek Szövetségének. A nyolcvanas évek elején a Dózsa Művelődési Ház fafaragó szakkörét és nyári faragó táborát vezette. Két játszótér felszerelését, az 513. utcában lévő 1848-as emlékpark kopjafáit, s a kerület közintézményeibe faszobrokat készítettek. 1983-ban a Főváros „Budapestért" emlékzászlóval jutalmazta munkájukat. 1989 óta tanít a Nemzetközi Pető Intézetben, mellette folyamatosan készít szobrokat. *A tárlat november 15-ig látható - hétfő kivételével - naponta 15 [illegible]*

Irodalmi teadélután

Enzsöl Ellák szellemében...

Az, hogy az irodalmi teadélután valóban Enzsöl Ellák szellemében zajlik – általában havonta egyszer, a hónap első hétfő délutánján –, arra a legbiztosabb tanúsítvány a régi barát, *Falus Ottó* részvétele. A Sík Sándor Klub rendezvényeinek a Dózsa Művelődési Ház ad otthont. Ennek keretében működik a klubvezető, Falus Ottó rendezésében az Enzsöl Ellák Irodalmi Szalon. Falus gondosan nemcsak a híres katolikus pap, s mégoly értékes irodalmi munkásság méltatására, hanem egy kicsit in memoriam teszi ki Enzsöl Ellák keretezett fotóját, hogy egy picit „szellemében" is jelen legyen a névadó.

Legutóbb *Dombrádi István* költői munkásságát méltatta a klubvezető, majd *ifjabb Mucsi Sándor* szavalta el Dombrádi verseit, aki mintegy öt éve írogat mindössze, de művein ez nem érződik. A XVII. kerület költője ötvenöt éves fares- [illegible] óta tagja a

Bánkúti István, szobász

□ BÁNKÚTI ISTVÁN szobrászművész kiállítását Gulyás Gyula művészettörténész nyitja meg február 16-án, csütörtökön este a Ferencvárosi Pincetárlat helyiségében.

-: □ Bánkúti István 2.

Esti Hírlap, Bp. 1978 febr. 13.

Bánkuti István

Megírtak Bánkuti Istvánt, hogy
Szekszárdon az Óvoda részére
„Kakas" ~~mozaik~~ készítse el.

— Közteri munkák.
Művészet, 1978. február – 45. lap.

Bankuti István, szobrász

L. Áts József

4.

- Szoborpark

Esti Hirlap, Bp. 1979 ápr. 5.

1980 MÁJ 1

1021

Kortárs képzőművészek József Attiláról

Kiállítás a Petőfi Irodalmi Múzeumban

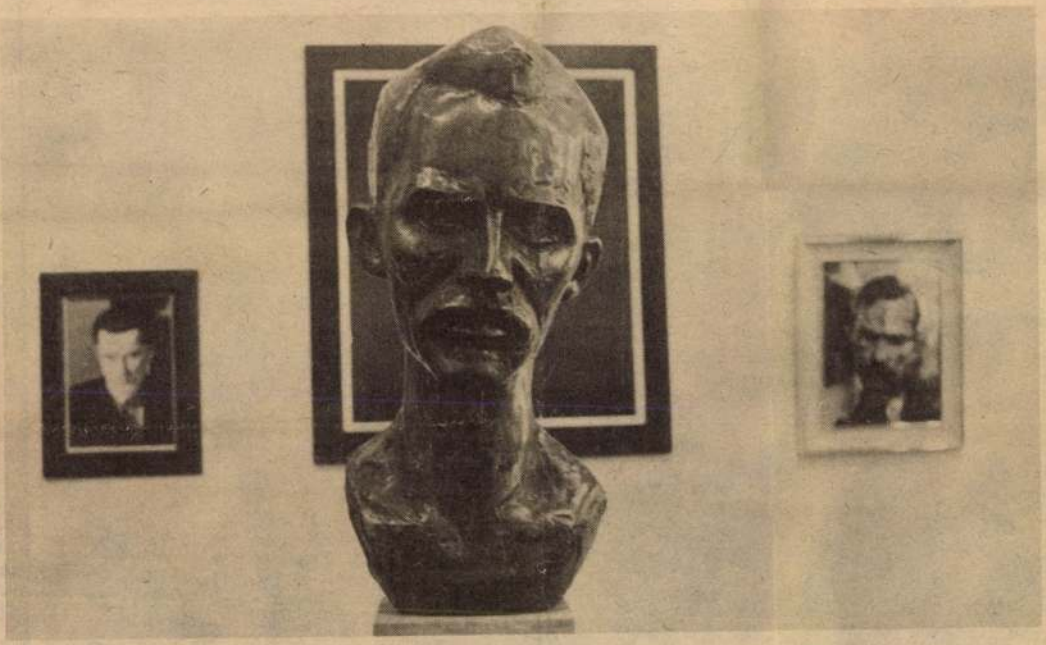

Bánkuti István szobra (Hauer Lajos felvétele — KS)

A Petőfi Irodalmi Múzeum kiállítótermeiben láthatók azok az alkotások, amelyek József Attila születésének 75. évfordulójára a Magyar Képző- és Iparművész Szövetség felhívására készültek. Az április 9-től augusztus elejéig megtekinthető kiállítás színesen mutatja be a mai kortárs képzőművészet kapcsolatát a József Attila-i életműhöz. Az irodalom és képzőművészet találkozásának lehetünk tanúi a mintegy félszáz grafika, huszonhárom festmény, tizenhat szobor, érmek és iparművészeti alkotások megtekintésekor. Többfajta stílusirányzat és szemléletmód jelenlétét érezzük a kiállított alkotásokban. A tematikusabb megfogalmazások helyett szorosabb kötődések tárultak fel. Részben a külváros élményét és színeit dolgozzák fel, részben a mama-élményt fogalmazzák meg grafikusaink, iparművészeink. A makrokozmoszszá tágult József Attila-i költészet és értelmezés is helyet kapott a grafikai lapokon, sorozatokon. A kozmikussá növesztett életérzés Kovács Imre Földmadár című sorozatán és Swierkiewicz Róbert Üstökös című sorozatán érzékelhető elsősorban. De figyelmet érdemelnek Püspöky István és Muzsnai Ákos grafikái is, amelyek egy széthulló világ érzetét keltik.

A festményeken közvetlenebbül kiugranak azok a nehézségek, amelyek a művészeti ágak különbözőségéből adódnak. Ahol túlságosan is előtérbe kerül az epikus megfogalmazás, ott gyengébbnek érezzük a művészi hatást. Számos portré készült például többnyire az ismert József Attila-fotók alapján, vagy más esetben a költő arcvonásaira aligha emlékeztető figurális ábrázolást látunk viszont, amelyek nem rendelkeznek azzal a festői többlettel, amelyért szívesebben néznénk a festményt, mint a fotót magát. Kevesen vállalkoztak József Attila portréjának szoborbeli megmintázására. Hatásos, jó portréval e téren is adósunk még a magyar képzőművészet.

A Petőfi Irodalmi Múzeum képzőművészeti kiállítása, amelynek címe „Én, József Attila, itt vagyok", a költő egy verséből vett idézetével tulajdonképpen arra vállalkozott, hogy bemutassa ennek a költői jelenlétnek időszerűségét és milyenségét. Ennek eldöntését pedig a kiállítás látogatóira bízza.

MACHT ILONA

MAGYAR SZAKMUNKÁS
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-148, 340-726
NÉPÚJSÁG (TOLNA)

fejlődő országokkal

negtanítod halászni..."

A Vépi Mezőgazdasági Szakmunkásképző Iskolán tanzániai szakemberek egy csoportja a legmodernebb magyar traktor működésével ismerkedik.

— Ezen országok káderhiányán igyekszünk enyhíteni, nem kereskedelmi alapon, hanem önzetlenül — mondja Mózer József, a TESCO Kiküldési Főosztályának vezetője. — A kifejezetten szegény országokba térítésmentesen küldünk szakembereket, míg ahol ellenszolgáltatást kapunk, ott is csak a kinttartózkodás költsége a fizetség, és a magyar állam lemond arról az értékről, amit itthon hoztak volna létre ezen polgárai. Az ösztöndíj pedig mindig teljesen ingyenes, tehát segélyként adjuk.

A kezdeményezés mindig a fejlődő országoktól indul ki. Összeállítják, hogy mi-

vasúttervezők, építészek és orvosok dolgoznak napjainkban. Az évente kiküldött több száz szakértő leggyakoribb működési területe: a helyi természeti kincsek hasznosításán alapuló kulcsfontosságú szektorok, a mezőgazdaság, a vízügy, az infrastruktúra, valamint az egészségügy és az oktatás.

Milyen szempontok alapján választják ki a szakértőket? A nyelvtudás mellett alapvető követelmény a magas szakmai színvonal — ez esetenként tudományos fokozatot is jelent. Ezen túl szükséges a kellő, legalább

szakterületen tanulnak. A bázisintézmények közül —, ha már korábban szóba került az élelmezés — ki kell emelni a Gödöllői Agrártudományi Egyetemet és a Vépi Szakmunkás- és Munkástovábbképző Intézetet. Hazaérkezésükkor ezek a szakemberek magukkal viszik a magyar fejlesztési tapasztalatokat is. A képzésnek azonban létezik egy másik formája is. Például Algériában az Oráni Műszaki Főiskolán magyar metodika alapján oktatják a diákokat.

Végezetül azonban meg kell említeni, hogy az ENSZ szakosított szervezeteiben is

Bánkuti István, szobrászművész

Szept. 21.-ig a Mezőgazdasági Múzeumban sokoldalú színes tárlat látható. Még mindig a főszereplő a ló. Bánkuti István „Hempergő csikó"-ja maga az idill, pedig a látvány első pillanatra drámai. (említve).

Losonci Miklós: Márványból faragva, bronzba öntve. Pest Megyei Hírlap, 1980. szept. 7.

Bárkúti István szobrász

Hunn Mária: Derkovits-ösztöndíjasok bemutatkozó kiállítása

Művészet, 1983 - július

Bánkúti István szobrásznyüvész
Közterületi alkotások. Összeállította: Hollósi Éva.
1988. szeptember.

Kaposvár, Donneri felüljáró:

Dekorativ, feliratos emléktábla, bronz, 120×60 cm, (említve).

Művészet, 1989., január, 64-old.

Bánhíti István

„Szita szavvas" a Fiatal Képzőművészek (tudiójának) pécsi kiállításán.

Dunántúli Napló
1979
dec. 10

Vörösi Pál
ciNC

Bánkúti István

nobráműrész

Műrei Péccetti a Fiatal Képzőművészek Stúdiójának kiállítása.

Dunántúli Napló
1979 dec. 16

Vörösi Pál
ajánlás

BÁNKÚTI István

1992. Május 15. Szaabdtéri Szobrokiállítás
Dózsa Művelődési Ház, Albrecht Julia, Csekovszky
Árpád,Bánkúti István,Laborcz Flóra, Laborcz
Mónika,Oláh Szilveszter,Simorka Sándor XVII.ker.
élő művészek

alkotnak, illetve bármilyen
tudnak szolgálni az elekt
(Szerkesztőség és kiadóhi
út 20. III. em. 1. Telefon: (3

Az **Árnyékkötők Electr**
egyidőben jött létre a
Egyesület (FÁME), melyn
kiállítások, akciók szerv
eszközökkel támogatja a la

Az **Árnyékkötők Electrog**
igényesebb megjelentet
decemberében megszül
Alapítvány, mely szívesen
természetbeni támogatást,
5012-es számlaszámon.
létrehozta az Árnyékkötők
és külföldi elektrograf
alkotásokból áll. Az alapít
Tímár utca 17. fsz. 3.

MAHIR
MAGYAR HIRDETŐ
SAJTÓFIGYELŐ
LEVÉLREKLÁM
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

Bánkúti István,
szobrászművész

NAPLÓ (VESZPRÉM)

1984 SEP 2 21

1021

Bánkúti István: Kalapácsvető

Béke és sport a művészetben

Béke és sport a művészetben címmel kortárs művészek alkotásaiból látható kiállítás Zánkán a Balatoni Úttörővárosban. Az úttörővárosban évente mintegy 50 ezer felnőtt és gyermek, hazai és külföldi látogató fordul meg. A kulturális centrumban rendszeresen rendeznek kiállításokat, mellyel elsősorban a pajtások esztétikai nevelését igyekeznek szolgálni. A mostani kiállításon a magyar képzőművészet élvonalába tartozó alkotók munkái láthatók.

Borbás János

…ÁTOK

…ünk korai díszei: … hagymások

…rágok számára …an készítsük … az egyes fa…nye eltérő, ab…k, hogy vala…ik magukat a …uszos föld…l talán a kró…énytelenebbek, … virágoznak, … meszes talajú … a fű között is … (Ez utóbbi …kséges a kró…kuszok ten takarása.) Ha a talaj túlságosan kötött, vagy túl laza, érett komposztfölddel, vagy letermett csiperkegombakomposzttal javíthatjuk. Ebből négyzetméterenként akár 3–4 vizesvödörnyit is adhatunk. A talajt alaposan kapáljuk át, ha ássuk, a komposztot csakis az ásás után terítsük szét, majd egyengessük el, és kapáljuk a felső 15–20 cm-es rétegbe.

A hagymásokat a kert napos, legfeljebb félárnyékos részében ültessük. Olyan helyre hagymáinak elültetésével még jobban kell igyekeznünk. Ezek szintén csoportban érzik jól magukat és mutatnak szépen. Különösen az igényes sziklakert nem létezhet nélkülük. 5–8 cm mélyre ültessük őket, 10–15-ös csoportokba, egymástól 6–7 cm távolságra. Ültetés előtt gondos talaj-előkészítést kívánnak, a rögöket apróra munkáljuk el, négyzetméterenként legalább másfél vödörnyi érett komposztot dolgozzunk a talajba Évelő gyomoktól, különösen a taracktól gondosan tisztítsuk meg a területüket.

Ha hagymásokból vegyes évelő ágyást alakítunk ki, az ágyás szélére kerüljenek az apróhagymások, majd az alacsony termetű botanikai tulipánok, beljebb a jácintok és nárciszok, majd tulipánok és a liliomok zárhatják a sort.

A nárcisz- és jácinthagymákat 8–13, a nagyobb hagymájú liliomfajtákat 15–18 cm mélyre ültessük. Az első év-

…tdaráljuk (ha van lehetőségünk, …géppel pépesítjük), és hűlni hagy…uk. Mikor teljesen kihűlt, egyenle…es keverés közben a mustáros vaj…oz adjuk. Egy darab alumíniumfó…iát vékonyan megkenünk olajjal, rá…esszük a pástétomot, rúd alakúra …ormázzuk, belecsomagoljuk a fóliá…ba, hűtőszekrényben kifagyasztjuk. …zeletelve tálaljuk.

VADAS NYÚLGERINC

Hozzávalók: 1 kg nyúlgerinc, 10 …dkg füstölt szalonna, 30 dkg vegyes…öldség, 1 pohár tejföl, cukor, só,

Bánkuti Jánosné

Képes Ujság

1962

V. 19.

A Május 1. Ruhagyár modellje: különleges csukással készült buklé köpeny
Bánkúti Jánosné tervező terve

Bánkuti János

Ruházati formatervező, részt vesz a kiállításon.

Jubileumi Iparművészeti Kiállítás
Műcsarnok, 1975. jún – júl.

MDK.

Bánkuti József

Kritika

Komárommegyei Dolgozók Lapja 1966 juli.3.

.

Bánkuti József

Zimányi Alajos a berettyóujfalusi Elzett Müvekben január 18.-tól,
Kele Judit a miskolci Molnár Béla Ifjuségi Házban,
Fáy Éva a Fiatal Müvészek Klubjában január 18.-tól mutatja be müveit.
Bánkuti József viziós festő kiállitása a Pszichiátriai Klinika Nappali Szanatóriumában január 19.-től és
Timár Péter fotókiállitása a Helikon Galériában január 24.-től megtekinthető,- közli a kulturális eseményeket ismertető rovatában a lap.

Élet és Irodalom, Bp. 1980. jan. 19.
XXIV, évf. 3. sz. 8. lap.

Meghívó

Az **EL KALÁSZI GALÉRIA** és a **XÉNIA KÖNYVKIADÓ**
szeretettel meghívja Önt, családját, barátait és ismerőseit

BÁNKUTI JÓZSEF

festőművész

Budapest III. kerület, Dereglye u. 1. sz. alatt nyíló kiállításának megnyitó ünnepségére
1994. november 25-én (pénteken) 17 órára

A tárlatot megnyitja: **DR. KESZTYŰS FERENC**
háromszoros nemzetközi ezüstérmes grafikus- és festőművész, a Független Magyar Szalon
Képzőművészeti Egyesület főtitkára

Közreműködik: **DR. ZENTAI LÁSZLÓ** költő

A tárlat megtekinthető december 10-ig (szombat, vasárnap kivételével)
naponta 9–15 óra között

A festmények a helyszínen megvásárolhatók

A kiállítás védnökei: **DR. HRICSOVINYI ISTVÁN** ügyvéd és
BÜKI ATTILA festőművész, költő, a Xénia Kiadó igazgatója

Bánkuti Józsefné

Szerepelt az Iparmüvészeti Főiskola végzett estis textil-növendékeinek a kiállításán.

László Emőke: Művész az iparban; Ipari Művészet, 1970. 3. sz. 49. l.

Bánkuti Péter

A gödöllői képzőművészek szakkör tagja, kiállításain szerepelnek művei.

Lasonci Miklós: Kiállításokban.
Pestmegyei Hírlap, 1945. febr. 11.

Bánkuti Péter festő

a gödöllői városi Petőfi Művelődési Ház képzőművész-szakkörének első bemutatkozó kiállítása ma megnyílt, melyen szerepelnek munkái, vájzai.

Losonci Miklós: Gödöllői bemutatkozás.
Pestmegyei Hírlap, 1993. nov. 24.

házasság
zonyka fe
dulándlé
indaddig
sszony els
elni vitté

ökőár a kettesb

elfogyott minden oxigén. A párás, izzadtságszagú levegőben akár trágyázni is lehetne. De senki nem tágít!

Mig minden lustán hevert, a sokszor dicsért Nemes Mihály nem volt rest, se gyáva és sorban tálalta fel a programokat, kinek a szórakoztatást, kinek a művészi élményt. A nagy sikerű filmklubsoroza testvéröccse most készül a vi lágra, február 26-án indul filmklub—2, ahol klasszikusol varázspálcájának mágnese terében éljük magassággá hétköznapokat. Mert az éle télen mogorva medve nálunk

Fábián Dénes grafikája

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-776

Bánkúti Péter

MEZŐGAZDASÁGI MÉRNÖK

Gödöllő

1980 FEB 18

grafikus

1021

Bánkúti Péter grafikája

Bánkuty Gábor, iparművész,

Gerbeaud cukrászda portáljának rekonstrukciója, Budapest.

Építész: Gerben Gábor. (KÖZTI).

Felirati betűk: Bánkuty Gábor, Benyovszky István, iparművészek.

Magyar Építőművészet, 1984. 6., 22-old.

Bánky Róbert. [ ]

Az előadáshoz bábokat tervezett.
(Le ugyel József komédiája a Thália Stúdióban.)

(Koltai Tamás): Levelek Aristophanészhez 7.

NÉPSZABADSÁG Bp. 1974. ápr. 24.

Bánky Elemér MDK

Képzőművészek és Iparművészek Szövetségének kirakatrendező szakosztályvezetője.

Kis Ujság 1950.dec.22

MDK

Bánky Ernő

M.Arcképfestők Társ. I.kiáll. Képzőmüv. 193o.
34.sz. 219 l.

MDK

Bánky Ferenc, VIII. e. tan.

Egressy ut 69. ált. fiuiskola.

69. Zsákolók.

Magy. Ifj. Képzömüv. Kiáll./VII/ Gyermekrajzok.
Föv. Képtár. 1949. aug. 16.-szept. 10. Kat.

Bánky Péterné

dr. Kiss Tibor: Kertészeti Kutató Intézet, Budapest, XXII, Park utca. Építész V.Pázmándi Margit, belsőépítész Bánky Péterné, statikus Zámbó Gyula, mélyépítő Zimay János. /Ismertetés, fotók: Pázmándi, Sági/.

Magy.Ép.műv.1972.5.sz.40-42.1.

Bánky Sarolta

Árverési Csarnok aukciskat.

37. z 1927. márc.

38 – 41. nem szepel

1668-909-8
Titkári-szoba.

133. Iró-gép.

Egy darab Yost féle 4-es iro-gép a hozzá való szárnyas asztallal és fedőburokkal. Száma 51740.
Értéke.....600 K

Megszereztetett a Yost féle irogéptársaságtól 1901: IV. 16-án kelt 1200 sz. számla alapján (220 ex 901)
Kifizettetett 1901: VI. 1-jén 220 sz. nyugtára.
Elszámoltatott a 690 ex 905 sz. felterjesztéssel.

MDK

Bánky Zoltánné

A háziipari részben résztvett a Szép Otthon kiállitásan.

Cikk: A mi kiallitóink.

Magyar Iparművészet, 1936. 25.1.

Baul Ferenc, építész M.D.K.

Unger Sandorral körösen készített terve második díjat nyert (a Gorsdu-féle alapítványból) a király tulajdonát képező Holló- és Dob utcai telkeken emelendő bazárszerű épületre kiírt pályázaton.

Vállalkozók Lapja, Bp. 1885. VI évf.

szept. 30. sz.

Bánlak
(Torontál vm.)
Karátsonyi - Kastély

Zádor - Rados
226. l.

M. Magdolna

Csütörtök

23

Apollinár pk.

Péntek

24

B. Kinga

Szombat

25

Jakab aps.

Nap kelte 4 ó. 24 p. — Nyugta 19 ó. 45 p.

1942 • 30. hét **Julius** VII. hó • 31 nap

naptár

Ab

V	5	
H	6	
K	7	
S	8	
C	9	J. p. b.
P	10	
S	11	S. Voe

Bánlaki András, festő

A békési alkotótábor négy éves. A békési múzeum két termében aug. 20-án nyílt meg az ott dolgozó művészek, műveinek kiállítása, melyen szerepel a művész férfi (~~portje~~) portréja. (említve)

Gass Erwin: Kiállítás a békési múzeumban. Békés Megyei Népújság, 1978. szept. 3.

MDK

Bánlaky Géza épitész

Épitőműv. Szakoszt. javaslatai... Épitőművészet, 1928. 13.sz. 205 l.

MDK

Artner T: Fiatal képzőm. és iparművészek kiáll.
Szabad Nép, 1955. jun. 29. 4.l.

M.D.K.

Bárdaky Géza, építész

Sebestyén Arturral közösen készített terve második díjat nyert a marosvásárhelyi városháza pályázatán.

Magyar Vilmos:

Építőipar - Építőművészet. Bp.1914. 38.évf. 11.sz.
105. old. 2. és 4. á.

MDK

Bánlaki Géza

lugosi szálló pályaterve

Müvészet, XIII. évf. 1914. 92. Kitüntetések.

MDK

Bánlaki Géza

Müvészet XIII. évf. 1914 92. Kitüntetések

MDK

Bánlaky Géza épitészmérnök

A Széchenyi-fürdő reumakutató és gyógyitó intézet tervezési munkálatait, a magasépitési ügyosztály és a Gyógyfürdők és Gyógyforrások Központi Igazgatósága által összeállitott irányelvek szerint Bánlaky Géza épitészmérnök végezte. Földszinti alaprajz repr.

Halászközép 1941.

MDK

Bánlaki Géza és Sebestyén Artur

pályatervük a mezőturi városházára II. dijat nyert

Kitüntetések. Művészet XIII.évf.1914. 92.l.

MDK

Bánlaki Géza és Leimdörfer Ármin

pályaterve a lugosi szálloda-és vigadóra /vásárlás/

Kitüntetések. Müvészet XIII.évf.1914.92.l.

MDK

Bánlaki Géza és Sebestyén Artur

pályaterve a mezőturi városházára /II.dij./

Kitüntetések. Müvészet XIII.évf.1914. 92.l.

Bánlaky Géza, építész M.D.K.

és Kopeczky Raoul
közös terve 500 p-ős
megvételben részesült
a Dobogókő rendezé-
sére kiírt pályázaton

Vállalkozók Lapja. Bp. 1938. LIX. évf.
okt. 13. sz. 10. old.

B á n l a k i építész
G é z a

Lugos város szálloda és
vigadó pályázatán vásárlás
/Leimdörfer építésszel/

M Ű V É S Z E T
XIII.évf.1914.
92.
"Kitüntetések"

B á n l a k i G é z a épitész

A mezőtur-i városháza terv-
pályázatán II.dij
/Sebestyén Arturral/

M Ű V É S Z E T
XIII.évf.1914.
92.
"Kitüntetések"

M.D.K.

Bánlaky Géza, építész

és Sebestyén Artur

tervei szerint megkezdik

a mezőkövesdi új városháza

építését.

Vállalkozók Lapja, Bp. 1927. XLVIII. évf.

márc. 2. sz. 18. old.

Bánlaki Géza, építész M.D.K.

és Sebestyén Artur közös terve 1600 K-ás második díjat nyert a merőtúzi városháza pályázatán.

Vállalkozók Lapja, Bp. 1914. XXXIV. évf.

jan. 28. sz. 13. old.

MDK

Bánlaki Géza - Leimdörfer Ármin

pályaterve a lugosi szálloda és vigadóra

Müvészet XIII. évf. 1914. 92. Kitüntetések

MDK

Sebestyén Arthur és Bánlaki Géza

a mezőturi városháza tervezésére beadott pályatervek közül a II díjat nyerték el.
1600 koronát.

Művészet. 1914. 92.1.

Építészet, 1900-1919 - Világi -
Középület

Bánlaki Géza és Leimdörfer Armin pályaterve a lugosi szálloda- és vigadóra /vásárlás/

M Ú V É S Z E T
XIII.évf.1914.
92.
"Kitüntetések"

M.D.K.

Bánlaki Géza, építész

és Leimdörfer Armin
körös terve 600 K-ás megvé-
telben részesült a lugosi szál-
loda- és Vigadó pályázatán.

Vállalkozók Lapja, Bp.1914. XXXV. évf.

febr. 4. sz. 15 old.

MDK

Sebestyén Arthur és Bánlaky Géza, építészek.

A bizottság összes határozatai egyhangúan hozattak.
Magyar Iparművészet. 1914. jan. 21.
Pályatervük a II. díjat nyerte és megvételét határozta el a bizottság.

Magyar Építőművészet. 1914. 2. sz. 32.l.

M.D.K.

Bánlaky Géza, építész

és Kopeczky Raoul
közös terve 500 p-ös meg-
vételben részesült a Dobogó-
kő rendezésére kiírt pá-
lyázaton.

Vállalkozók Lapja, Bp. 1938. LXIX. évf.

okt. 13. sz. 10. old.

M.D.K.

Bánlaky Géza müépitész

Sebestyén Artur müépitésszel együtt közösen tervezték a Szolnoki Városi Szinházat, amelynek homlokzatát, valamint nézőterének egy részletét fényképfelvételen bemutatja a lap.

"Épülnek az uj vidéki szinházak" c. közl. Szinházi Élet. Bp. 1929. nov. 10-16. XIX. évf. 46. sz. 88-89. lap.

megirva

Bánlaky Géza

építész.

Szül. Törökbecse 1879.

Oklevelet nyert 1901.

Néjegyzmücgyetem 3. l.

Gulyas Pál =

i. m.

II k. Bp. 1940

244. h.

n (St.) 20. – 20 St. (ponder) fonders fo

ng ~~er~~halten wir bis Ende d. M.

Antwort erwartend zeichnen wi

Hochachtung
(Hochachtung)
Strasser & König.
Gross. Klein.

Bánlaky Géza

épitesz

l.

Laszlo

Siklóssy FKT tört

572. l.

573. l.

A Fervarosi Kommunalis

Tanácsa tortenete

Nu van itt Bán-

lakyról ?

MOB könyvtár

./.

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Visegrádi-utca 36.

Bánlaky Géza épitész

Siklóssy L.: A Főv.Közmunkák Tanácsa története. 513.l.

A Közmunkatanács által 1921-ben kiirt - a Margitsziget rendezésére vonatkozó - pályázaton B.G. Sebestyén Arnolddal közösen vett részt. Tervük szerint a kocsikorzót északon diszkut határolja,az alsó hajóállomás és a gyógyterem közé esplanade-ot tervez tek,a Sziget közepére pedig vizmedencét. A felsőszigeti gyógyudvarra vonatkozó elgondolásuk nagyjából Ybl Miklós 1868-as tervéhez hasonlit.

%

A pályázaton dijat nem nyertek, de tervüket megvásárolta a Közmunkatanács.

Bonar, J. A., rézmetsző II. 216.

Bánlaky Géra

épitész

l.

Szendy K. Bpest

szeresf. közig. čok.

1942. Bp. 1943.

387. l.

szerint ha meg felt
írni, azokat aláíra
és posta fordultára
deni, hogy ha verse
neki felmutathár

A szerződést is
senyzők lesznek me
kedjék az államsegé
jó előre gondosk
lat folyásában fe
jék.

Csikvákos, 19

A záradéknak tenék helyet
hagyni a feltételek aláírásakor.

F.

Bánlaki Gerá

Müvészet 1914. 92

(Kitüntetések)

1594 -böl,

Cembalo Hans Rückers készítette

VIII. 19, 21,

Bánlaky Géza és
Sebestyén Artur

mines
cél

az általuk terveztett
és e terv alapján
felépült mezőtúri vá-
roshaza

MAGYAR-EPITOMUVESZET

1929. 6 sz.
kerpel és alapraj-
zokkal

POSSART FÉLIX. PROMETHEUS.

Bánlaky Géza

terverte a Széchenyi gyógyfürdővel kapcsolatban létesített Budapesti Reumakutató és Gyógyító Intézet épületét 1941. ben.

A kivitel 1942 re maradt.

Halász-Közép 1941

116. l.

alaprajzal

Massen			Einzel-Preis		Summe	
Längen-	Flächen-	Körper-				
Meter			K	h	K	h

Bánlaky Géza
építészmérnök

A Gellert-szálló konyhaüzemének átalakítási és kibővítési tervét fenti terverte s látta el 1941-ben a művezetői teendőket is.

Halászkörép 1941

107. l.

MŰEMLÉKEK ORSZ. BIZOTTSÁGA
4/60
912
Bik. VII/2

A vall.és közokt.m.kir.mini
kelt és a IX.ker.állampénz

A marosszentanna
költségeire Kettőezerkile
engedélyezvén, utasitom a
Müemlékek Orsz. Bizottság
számolás kötelezettsége m
megjelölt alnaplójában ki

A hiv. másolat

Bánlaky Géza

épitészmérnök

a ~~Szent~~ Gellért-szállóban szükséges vált átalakításokat tervezte 1940-ben.

Halászkörép 1940

110. l.

RREND:

zombat, október 12.

rczkor. Fogadtatás. Bevonulás.
Vigadó nagytermében.
E. M. E. elnöke megnyitja a vándorgyűlést.

anár: **Alsó-Fehér vármegyei honfoglaláskori leletek.**
r: **Az utolsó gyulafehérvári országgyűlés.**
megtekintése. Kalauzoló magyarázatot tart Dr. CSERNI

zánál. $^1/_4$3-kor indulás a várba.
ium tornatermében:
nűépitész előadása: **A gyulafehérvári székesegyházról.**
egtekintése.
óban:
vtárőr: **Az erdélyi fejedelmi udvartartás Apaffy**

ár: **Földbirtokpolitika külföldön és itthon.**
emi tanár: **A törvényszéki orvostan köréből.**
l, a Hungária szálló téli kertjében.

vasárnap, október 13.

Bánlaky Géza

Margit nyet
rendezési terve
Sebestyén Arkonval
közösen

MK SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 346-266
Bánlaki József

BUDAPESTER RUNDSCHAU

1981 MÁJ 11

1021

PANORAMA 19/1981

Klempner und Bildhauer

„DIE FREIZEIT WIDME ICH DER KUNST"

Der Klempner war der erste Handwerker, den ich noch als Kind kennenlernte. Lange Zeit meinte ich, seine Sache sei nur mit einer großen Kiste auf dem Rücken, in der Werkzeuge klapperten und Bleche glänzten, von Haus zu Haus zu ziehen und auf allen Höfen zu rufen: „Der Klempner ist da!" Dann habe ich gelernt, daß nicht nur das Stopfen von Löchern in Töpfen, sondern auch das Legen von Wasser- und Gasleitungen, das Reparieren von Dachrinnen und Traufen Kleinigkeiten für einen Klempnermeister sind, der auf sich hält. Was er aber in einer Werft zu suchen hat, davon hatte ich keine Ahnung, bis ich József Bánlaki, einen Klempner in der Ungarischen Schiffs- und Kranbaufabrik, kennenlernte.

Nicht seines Berufes wegen suchte ich ihn auf, sondern ein Gedicht führte mich auf seine Spur. Der Dichter Zoltán Soós — er war zu Beginn seiner literarischen Laufbahn Dreher in einer Werft — gedenkt in einem seiner Gedichte des „Stillen Klempners", der aus Kupferblech die im Park der Schiffsfabrik stehende lebensgroße Lenin-Statue schuf.

Jetzt sitz mir der „stille Klempner" gegenüber, und erzählt über den Beginn seiner Laufbahn, als müsse er die Berechtigung des Attributs bestätigen.

Einem Gedicht auf der Spur

„Der Krieg war gerade zu Ende, als ich einen Beruf erlernen mußte. Die Jungen in meinem Alter lebten alle im Bann des Autos. Auch ich habe davon geträumt, Autoschlosser zu werden. Doch es gab — wie man bei uns sagt — viele Eskimos und wenige Seehunde. Es gelang mir nicht, die Lehre in diesem Beruf aufzunehmen. Ich mußte mich nach Arbeit umsehen. Also bin ich zur Arbeitsvermittlung gegangen. Da kam ich einem Klempnermeister gerade recht, der sich eben im Büro aufhielt. Er sah mich von oben bis unten an, es folgte ein Handschlag, und gemeinsam gingen wir in die Werkstatt."

1950 wurde er Facharbeiter. Zunächst arbeitete er bei einer großen Baufirma, die in allen Teilen des Landes Arbeit übernahm. Das lange Fernsein von zu Hause — besonders nach seiner Heirat — stellte den jungen Mann auf eine harte Probe.

„Einen Sinn aber hatte diese Zeit", erinnert sich József Bánlaki, „damals lernte ich alle Kniffe der Belüftungsanlagen. Und dieses Wissen nutze ich auch heute."

Schiffe für den Donau-Main-Rhein-Kanal

Zu der Ungarischen Schiffs- und Kranbauwerft kam er im Jahre 1960.

Wasser und Schiffe wirkten immer anziehend auf mich, und seitdem ich hier arbeite, könnte ich mir mein Leben ohne sie gar nicht mehr vorstellen. Dabei sind die Arbeitsbedingungen nicht immer gut, denn bestimmte Aufgaben können wir nur unter freiem Himmel verrichten, ob nun die Sonne brennt, ob es regnet oder schneit.

In den vergangenen Monaten hatten wir eine besonders interessante Aufgabe zu bewältigen. Wir mußten den Prototyp eines neuen Schiffes herstellen. Wenn das erste Musterstück die Probe besteht, werden recht bald solche Schiffe auf dem geplanten Donau-Main-Rhein-Kanal verkehren. Allein unsere Brigade hat 1200 Stunden daran gearbeitet, verständlich also, daß wir dem Ergebnis der Proben mit Spannung entgegensehen. Eine andere große Kraftprobe bedeutet die Ausrüstung der sibirischen Schub- und Schleppschiffe, und bis wir eines davon zu Wasser lassen können, wartet ebenso viel Arbeit auf uns."

Seit zehn Jahren leitet er als Gruppenleiter die Arbeit seiner Kollegen. Ich betrachte mir seine Hände. Sie zeugen von harter Arbeit, vom Umgang mit schweren Werkzeugen. Und ich würde nicht glauben, daß sie auch zu ganz feine Bewegungen imstande sind. Doch ich weiß, der Anblick täuscht, denn seine Freizeit verbringt er zumeist vor dem Zeichenbrett.

„Wir haben ein Auto, reisen viel..."

„Die bildende Kunst hält mich seit meiner Kindheit in ihrem Bann. Meine zeichnerische Begabung hat man schon in der Schule entdeckt, und meine ersten Statuen und Reliefs habe ich vor beinahe drei Jahrzehnten angefertigt. Zwar wurde meine schöpferische Fertigkeit häufig durch die Arbeit in den Hintergrund gedrängt, und eigentlich habe ich erst hier, im Schiffswerk, die Möglichkeit erhalten, nach Lust und Laune als Bildhauer tätig zu sein und zu malen. In der Interessengemeinschaft für bildende Kunst des Unternehmens machten wir seinerzeit unter recht beengten Verhältnissen unsere ersten Versuche. Doch nach achtzehn Jahren kann man sagen, daß der Zirkel einen Namen hat; und wer einen Keim von Begabung besitzt, der erhält die Möglichkeit, sich zu entfalten. Ich möchte eine Statue des Begründers der Werft von Graf István Széchenyi schaffen. Er ist mir in zweifacher Hinsicht sympathisch. Einesteils wegen all dem, womit er in der ersten Hälfte des 19. Jahrhunderts zum wirtschaftlichen und geistigen Aufblühen des Landes beitrug, andererseits, weil die Entwicklung der Donau-Dampfschiffahrt und das Zustandekommen unserer Fabrik ihm zu verdanken ist.

„... und was macht Ihre Familie?"

„Auch meine Frau arbeitet hier in der Werft. Sie ist Kranführerin und bringt monatlich 3500 bis 4000 Forint nach Hause. Unsere Tochter ist verheiratet und bereits ausgeflogen, mit ihr haben wir keine Sorgen. Unser Sohn leistet gerade seinen Wehrdienst. Er ist übrigens Rechentechniker, und nach Abschluß der Dienszeit in der Armee plant er, im Abendstudium an der Universität weiterzulernen. Vor neun Jahren sind wir in eine Vollkomfort-Zweizimmerwohnung der Fabrik gezogen. Wir haben ein Auto, reisen viel, machen Ausflüge. Was wir an Freizeit bleibt, das widme ich der Kunst..."

Jenő Schöffer

Klempner József Bánlaki und seine Skulpturen

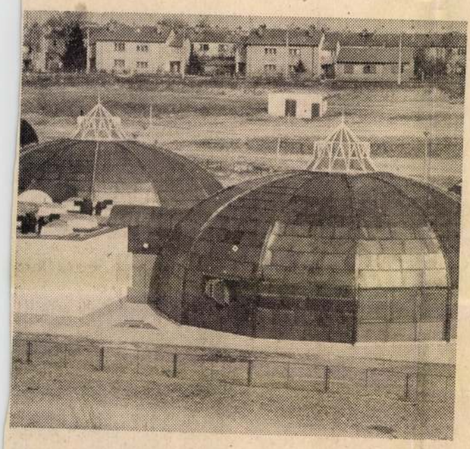

Der neue Kindergarten der Wohnsiedlung „Kinizsi" in der südungarischen Stadt Kaposvár von außen...

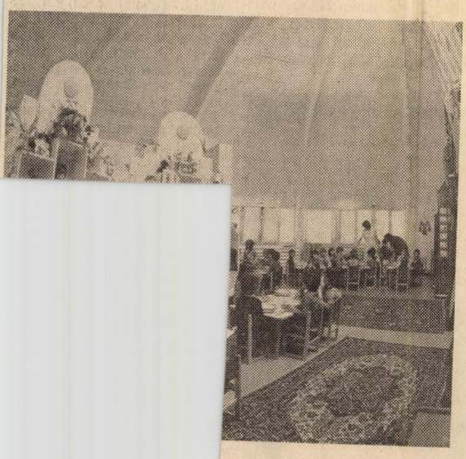

BUDAPESTER RUNDSCHAU berichtet

In der vornehmlich von Ungarndeutschen bewohnten Stadt Bonyhád (Transdanubien) fand ein kulturelles

Nationalitätentreffen

statt. Ensembles und Solisten aus drei Komitaten traten im neuen Kulturhaus auf. Zu den Programmen gehörte auch ein Landeswettbewerb zu den Themen Kultur und Volkskunde.

Zwischen dem 4. und 10. Mai ist Budapest Schauplatz eines

Filmfestivals

der sozialistischen Länder. 14 Streifen (davon haben sieben Premiere) aus zehn Ländern vermitteln einen Überblick über die Entwicklung der Filmgeschichte in den einzelnen Staaten. Gezeigt werden unter anderem auch Produktionen, die bereits internationalen Erfolg verbuchen konnten, beispielsweise „Solo Sunny" des DDR-Regisseurs Konrad Wolf und „Der Amateur" des polnischen Cinéasten Krzysztof Kieslowski.

Kaum wurde der zweite große Wasserspeicher am Hang des

Gellértbergs

fertiggestellt, begannen Mitarbeiter des Hauptstädtischen Unternehmens für Gartenbau mit der Verschönerung der Umgebung. Auf der 45 Quadratmeter große Betonplatte wird ein Park angelegt, mit Gras und Blumen, Spazierwegen und einen Spielplatz für die Kinder. Der neue Park wird voraussichtlich Anfang Mai seiner Bestimmung übergeben.

Der schwedische Romancier und PEN-Vorsitzende

Per Wästberg

traf sich im Budapester PEN-Club mit ungarischen Schriftstellern. Er informierte die Anwesenden über Lage und Pläne des internationalen Verbandes. Anschließend lasen er und seine Gattin Margareta Ekström aus ihren Werken, die von László Kunos auch ins Ungarische übersetzt wurden.

Auf Bestellung des Wiener Verlagsdirektors von

UNIVERSAL

schreibt der Komponist Sándor Szokolay ein Concerto für Orchester, das in der Bundesrepublik Deutschland seine Uraufführung erleben wird (Publikation, Partiturausgabe und Schallplattenaufnahme übernimmt der Verlag). UNIVERSAL plant eine Gesamtausgabe der Kompositionen von Szokolay. Drei Werke sind bereits erschienen.

In Esztergom stellte sich der 40 Mitglieder zählende Chor

BYGDENS MUSIK SKOLA

aus Espoo bei Helsinki vor. Die jungen Leute (sie sind zwischen 12 und 20 Jahre alt) sangen neben klassischen und modernen Kompositionen auf schwedisch zwei ungarische Werke in der Originalsprache, und zwar von Zoltán Kodály und Lajos Bárdos.

Ihre Ein
beginne
in unser
Skála-C

Landesweit bi
ein vielseitiges
an Lebensmit

SZOBOR,

1021

Bánlaki József

Az újságíró, mielőtt újabb riportja színhelyére elindul, akaratlanul is lepergeti hasonló tapasztalatait.

Szocialista brigádok kulturális tevékenysége? Brigádnaplók rémlenek fel, beragasztott szín-

„Csak arról mondok véleményt, amiről eleget tudok az állásfoglaláshoz. Könnyelműségnek, felelőtlenségnek tartom, ha valaki azért beszél, hogy a hangját hallassa."

Már a napközi kapujában:

— *Vannak, akik azt mondják, hogy nem vagyok elég diplomatikus. Lehet Sokra tartom az egyenes beszédet.*

Szinte egyetlen nekifutás az emelet.

— Varga anyuka? — csodálkozik rá a napközis tanárnő. — Tamás már eljött Lacikáért. Együtt mentek haza...

Az arca egy pillanatra megmerevedik. Pedig időben jöttünk. Ijedt fény a szemében, az édesanyák aggodalma. Azután valami más váltja fel.

Csipetnyi büszkeség. Igazi nagy fia van.

5.

Két szoba, két félszobás lakás a Tarján-városban. Szerényen berendezett, barátságos fészek. A minden sarkot, polcot betöltő könyverdő adja a hangulatát.

Amíg a vacsorát készí a szabad idejéről faggato

— *Abból van a legkev sebb. Nagyon sok barátun jó ismerősünk van. Sok járnak hozzánk.*

— És ez a rengete könyv?

— *Mindkettőnk hobbyj Ezek teszik tartalmassá pihenésünket.*

— Színház? Mozi?

— *Ritkán jutunk el. M rad a tévé.*

A srácok farkasétvággy estek a még párolgó, fri rántott húsnak. Azután fü deni ment a két szők rosszcsont és gyorsan b búját az ágyba.

— Mesélj, mami! — hí ta, kérte a másik szobáb Lacika.

— *Volt két testvér* — ha lottam a halkan duruzso szavakat. — *Az egyikük m olyan nagy volt, hogy egy dül is haza tudta vinni napköziből az öcsikéjét.*

1976 JAN 14
Magyar Ifjúság
Bánlaki József

HÁTTÉRBEN BRIGÁDDAL

házjegyekkel, amelyeket jegyszedő keze sohasem érintett. Megörökített családi estek, amelyek a brigád nélkül is összejöttek volna.

Szóval, az újságíró elindul, s arra gondol, „kifényesített" naplóval várják.

Tulajdonképpen egy szobor vezeti, amelyről hallott valamit.

*

A szobor ott áll a Magyar Hajó- és Darugyár óbudai gyáregységének főbejáratánál. Vörösréz lemezből hegesztett Lenin.

A szobrot „profi" zsüri szemlélte meg, *Kiss István* Kossuth-díjas szobrászművész vezetésével. Voltak kritikai megjegyzéseik, de tetszett, elismerték.

Alkotója a bádogos és csőszerelő műhelyben dolgozik, *Bánlaki József*.

Kiderül, hogy ismerem, bár nem személyesen. Egy másik munkája, a Dózsa-fej ugyanis szerepelt az amatőr képzőművészek kiállításán a Fővárosi Művelődési Házban.

Műszak vége van, a gyárból kijövők rajokban mennek a HÉV-megállók felé. A Dunaág magas betonpartján egy csőből forró víz ömlik a Dunába, a pára magasra száll.

Ezen a gyorsan alkonyodó téli délutánon a szobor avarszínű.

Iszlay Károly, a Dobó István szocialista brigád vezetője és *Bánlaki József*, a József Attila szocialista brigád tagja vezetnek az elcsendesedett műhelyeken keresztül, eldobált vasak között a csőszerelő klubba, amelyet a műhelyből csíptek el. Az ajtó innenső oldalán talán még meleg gépek, a másikon már a klub.

Itt a péntek a „hivatalos" nap: ilyenkor program van vagy ismerősök között, egy sör mellett lehet beszélgetni.

Az egyik helyiségben ruhatár, zsúfolva kabátokkal, itt kapott helyet a rexasztal, itt működik az önként vállalkozó csapos és kávéfőző. A nagyteremben asztalok, beszélgető kompániák, nyugdíjas szakik.

A falakon a megörökítésre érdemes események emlékei. Karikatúrák a vendégekről, *Major Tamásról*, *Papp Lászlóról*, *Hofiról*. Ízelítő a képzőművészeti körök alkotásaiból, nyugdíjasok portréi a sarokban.

A klub 1972-ben nyílt meg, s valóban minden társadalmi munkában készült. A szakipari munkákban más műhelyek dolgozói is részt vettek...

A Dózsa-fej szerepelt az amatőr képzőművészek kiállításán

A József Attila brigád 1963-ban alakult, vezetője, *Marczi György* 33 éve dolgozik itt. Egyébként az egész brigádban is kijönne a 20 éves átlag. Sérelmesnek is tartják, amikor egy kilépő dolgozót három hónap múlva a régi munkásoknál magasabb órabérért visszavesznek. A Dobó-brigád 1967-ben alakult.

Naplókat lapozok. „Vállaljuk, hogy a brigád által készített szellőző csonkokat két nappal a határidő előtt átadjuk, ezzel segítjük a hajók vízre bocsátási határidejének betartását."

A munka nem könnyű, de annak a megszervezése a természetesebb, hiszen színtere a műhely.

— Amikor kint vagyunk a gyárból, akkor mindenkinek kezdődik a magánélete. Különösen azért, mert vegyesen vagyunk pestiek és vidékiek. Tulajdonképpen a peremkerületiek, peremközségiek vannak többségben. Különösen vasárnap nehezebb bejárni, amikor például múzeumlátogatás van — mondja — *Busák Sándor* a Dobó-brigádból. —

— Az elmúlt időszakban kétnapos buszkirándulásokon voltunk Miskolctapolcán, Aggteleken, Egerben, aztán megnéztük az egyiptomi meg a perui aranykincsek kiállítását, a Jánoshegyre családostul mentünk fel, jártunk Székesfehérváron, Szentendrén a Ferenczi-múzeumban, Szekszárdon az amatőr képzőművészek kiállításán — sorolja *Marczi György*. — *A klubvezető a mi brigádunk tagja, így a programokba nem nehéz beleszólnunk, de ezeket úgy adjuk ki, hogy más üzemek dolgozóit is szívesen látjuk.*

A közelmúltban volt egy téma, amelynél a közösségi reflex moccant meg: a sajtóban újra fellángolt a Görgey-vita. Vajon kinek van igaza? Áruló volt, vagy sem? Kossuth tévedett?

A Hadtörténeti Intézetből hívtak előadót, aki a bevezető után nagyon izgalmas kérdésekre válaszolt.

Gyárkapun kívül úgy hallottam, ebben a gyáregységben nagyon jó összhang van idősebbek és fiatalok között. A brigád is „vegyes" felállású. Az alapszervi KISZ-titkár, aki a Dobó-brigád tagja, nem lehet jelen a beszélgetésen. Az Orenburgban dolgozó magyar csoport tagja.

Dominik Gábor a történelemmel kezdi:

— Mi, akik a régi szakszervezeti mozgalomban nőttünk fel, könnyebben beilleszkedtünk a brigádmozgalomba is, hiszen az önképzőkörökben, munkáskörben állandóan végeztünk önművelő, kulturális munkát is. A fiatalok ennek nem érezhették a hiányát, mert nincs mivel összehasonlítaniuk.

Varga Péter nem a brigád tagja, de agit. prop.-os a KISZ-ben:

— El kell ismerni, hogy a műhely KISZ-szervezetének aktivitása nem a legjobb. A társadalmi munka még elmegy, de a kulturális tevékenység az információs jelentésekben bizony „kitaláció". Amit az „öregek" megcsináltak, azt nem használjuk ki.

Bánlaki József:

— Nemrégiben az volt a téma a pártvezetőség ülésén, hogy a KISZ-munkát elsősorban a szocialista brigádoknak kell segíteniük.

Gröger Henrik géplakatos, a József Attila brigád szakközépiskolát végzett fiatal tagja. Katonaviselt, atlétatermetű, megfontolt férfi:

— A színházbérletekkel baj van. Tizennégyet rendeltek, de csak négy kelt el, mert nem abba a sorba kaptunk, ahova kértünk, nem arra a napra, amikor ráérünk.

— Hogy is volt az a bronz fokozat?

— Nem sikerült elérnünk — vallják be. — *De csak egy példát a magas követelményekre: 1000 forint anyagmegtakarítást vagy újításból származó összeget kellett volna fejenként elérnünk. Viszont ebből a típusból már a 74. hajót csináljuk, ilyenkor nagyon nehéz újítani, új ötleteket bedobni.*

— De nálunk csak olyasmi kerül be a naplóba, amit el is végeztünk — teszik hozzá.

A napló megörökítette azt a napot is, amikor *Bánlaki József* elkezdte a szobrot.

— Tizenöt éve működnek a gyárban képzőművészeti körök, őszszel lett volna a jubileum — veszi át a szót *Bánlaki József*. — *Fájlalom is, hogy nem méltatták a tevékenységünket. Én 1960 óta vagyok tagja a körnek, grafikával kezdtem. Emlékszem az első sikeremre: faszénnel uszályokat rajzoltam, s valamelyikünk odajött. „Jé, de jó, olyan, mint egy ló!" — mondta. — A szobrot a nyáron kezdtem el, kaptam munkaidő-kedvezményt, de sokszor estébe nyúltak a napok, mire abbahagytam.*

Fotó: Csuzi

A szobor ott az udvaron — rendíthetetlenségével, nyugalmával, keménységével — talán hasonlít is *Bánlaki Józsefre*. De mögötte ott van a brigád is — a hitelével, a bizalmával.

Két brigád, nem mintabrigádok. S mégis mindegyiknek megvan a maga titka s a maga büszkesége.

Marafkó László

FILM

BALLAGÓ IDŐ

A kisfiúból kamasz lesz, s ezzel valami visszahozhatatlanul elmúlik az életéből, de a veszteséget új élmények pótolják, a világ új titkai tárulnak fel.

Ha nagyon le akarnánk egyszerűsíteni a megfogalmazást, körülbelül így jelölhetnénk meg, miről szól *Fejér Tamás* új filmje. Persze az ilyen egymondatos *„összefoglalások"* túlságosan általánosak, s alig valamit árulnak el magáról a filmről, arról, hogy milyen is valójában. Nincs ez másként a *Fekete István* művei alapján írt *Ballagó idővel* sem. (Az alap a két önéletrajzi könyv, *a Csend* és a *Ballagó idő*, meg néhány novella — az *Őszi vásár* című kötetből — volt.)

Fejér Tamás alaposan ismeri *Fekete István* írói világát. Már két könyvéből forgatott filmet (*Bogáncs*, *Tüskevár*), s ez az újabb film is arról árulkodik, hogy *nem is az írói részletekbe kíván beleveszni, nem a történetek aprólékosan precíz visszaadása a célja, hanem az, ami egy jó filmadaptációnál elsődleges követelmény: az írói világ légkörének és az írói mondanivaló lényegének közvetítése.*

A *Ballagó idő* alig tizenéves hőse, Mester Pisti, az író gyerekkori énje. *Fekete István* könyve a század első évtizedében, pontosabban: az első világháború előtti években rajzolja meg azt a világot — a Somogy megyei falvak, városkák, mezők, erdők, lápok, ligetek millió élményt nyújtó helyszíneit, érdekes embereit — amelyben a göllei tanító (somogyiasan szólva: a Mester) fia felnőtt. Ritka szépségű könyv ez, s az emlékezések tárgyi anyaga legalább olyan gazdag és érdekes, mint az a rajz, melyet a serdülő fiúcska körül élő szűkebb és tágabb családról, rokonokról, ismerősökről ad az író. De a legérdekesebb az a fejlődéskép, amely egy érzékeny, kicsit talán koraérett gyermek kiformálódását, a kamaszkorba való átnövését mutatja, sok remek megfigyeléssel, s nem kevés nosztalgiával az elmúlt, egyszer volt gyerekkor iránt.

Fejér Tamás filmje nem a századelőn játszatja a történetet — amely egyébként sem azonos *a Ballagó idő* cselekményével, csak felhasználja annak elemeit — hanem napjainkba helyezi Mester Pisti történetét. Egy nyári vakáció időbeli kereteit töltik ki a tulajdonképpen csak lazán összefűzött epizódok. Bizonyítványosztástól évnyitóig kísérjük figyelemmel Pistit és barátait, meg Pisti szüleit, rokonait. *Annyit mindenesetre elér a film ezzel a mába transzponálással, hogy a nézők (fiatalok és idősebbek) nem éreznek valamiféle távolságot a történet, a történet mondandói, és a jelen között.* S annyiban igaza is van *Fejérnek*, hogy egy falusi környezetben felnövő kisfiú még ma is egészen más élményekben részesül, mint egy városi gyerek. Pisti fantáziadús padlásjárásai (egy öreg ládában leveleket, fényképeket talál, s megidézi a rég porladó ősöket és történeteiket) akár ma is végbemehetnek, apróbb-nagyobb csínyjei (a léghajózó macskától az első cigarettáig, az első pohár borig), vagy az első, kedvesen gyerekes, suta csók ma is nyugodtan megeshetnek bármelyik hasonló gyerekkel. Nem kihagyható az a finom megteremtett tárgy a falusi környezet és helyenként lírai kel átszőtt rajz amely Fejérnek is nagy erénye. *van a filmnek, s a lélekrajza is sikeres, és ebben is van valami szégyenlős, kamaszos, félszeg báj (kitűnő a főszereplő Tóth Sándor). A fő gondolatot*, hogy tudniillik a gyermekből egyszerre kamasz lesz, és ezzel sok minden megváltozik benne megváltozik a világról al kotott képe, megismeri a jót és a rosszat kicsit mélyebben is, és így egyetlen vakáció alatt maga mögött hagy egy korszakot — nos, *ezt jól közvetíti a film.* Csaknem végig sikerül az is, hogy a környező világot, az embereket, az élményeket Mester Pisti szemével lássuk. Ez nagy dolog, hiszen a hasonló filmek leggyakoribb hibája éppen a nézőpont hibás kiválasztása vagy helytelen megvalósítása szokott lenni. A film viszont nem is gügyög, nem igyekszik valamiféle hamis gyermekdedséget magára erőltetni. Így a Pistihez hasonló korúak önmagukat láthatják a gyerekfigurákban, az idősebbek meg kicsit a saját gyerekkorukat idézhetik visszza.

Ami időnként zavar, az a felnőtt figurák kissé elnagyolt megformálása. Pisti ugyan a maga szemével nézi a világot, de az író által megformált Pisti sokkal színesebbnek, gazdagabban jellemzettnek ismeri környezetét, mint a filmbeli. De hát a film végül is Pistiről szól, így ez a halványabb, leegyszerűsítettebb felnőttábrázolás is magyarázható.

T. I.

KOPRODUKCIÓ

Nem kell érvelni mellette, mert sikeres műsorok sora győzött meg minket arról, hogy nemcsak nélkülözhetetlenek, hanem kifejezetten gazdagítják a televíziózást a két (vagy több) ország közös vállalkozásában készült filmek, a koprodukciók. Elég csak ötletszerűen emlékezetünkbe idézni közülük néhányat. Hiszen valamennyiünk számára emlékezetes élményt adtak *a Magyar Televízió és a szovjet APN* közös dokumentumfilmjei. Nyilvánvaló, hogy gazdaságosan csak koprodukciós keretek között készülhetett el a világ legegzotikusabb vidékein végigkalauzoló, megérdemelt nagy közönségsikert aratott sorozat, *A napsugár nyomában*. Ha a remélt siker el is maradt, azt senki sem vitatta, hogy a koprodukció a *Benyovszky-sorozat* esetében is indokolt volt. Mint ahogy természetes a koprodukció a nálunk nemrég vetíteni kezdett sorozatnál, *A világ cirkuszainál*.

Ha rövid a kardod, toldd meg egy lépéssel — tanít a közmondás. A televíziónál — többek között — a koprodukció ez a bizonyos, a lehetőségeket megtoldó lépés. Lehetővé teszi, hogy a közös vállalkozás, az összefogás és az együttműködés révén gazdaságosan megvalósulhassanak olyan filmek, tévéműsorok, amelyekre önmagában egy-egy televízió képtelen lenne. Ezen felül a koprodukció révén lehetővé válik, hogy felfrissüljön, kibővüljön az a színészgárda, amelyből a rendezők választani tudnak, lehetővé válik, hogy a számtalan filmben, tévéjátékban és egyéb műsorban már unásig látott színészek helyett új arcokat lássunk a képernyőn.

Azt hiszem, hogy az eddigiekből nyilvánvaló, nem ellenzem, sőt egyenesen kívánatosnak tartom a koprodukciókat, *a televíziózás gazdagodását remélem és várom tőlük.* Éppen ez a gazdagodás az, ami miatt most a koprodukciókról szólok.

Igaz, eddig is előfordultak a televízió műsorában koprodukcióban készült filmek, de televíziónk igazában csak most érkezett el fejlődése során oda, hogy valósággal divatba jönnek a koprodukciós alkotások. Tartok tőle, hogy ezzel is úgy járunk majd, mint általában a divattal: ott és akkor is alkalmazzuk majd, amikor valójában nincs is rá szükség. Tartok tőle, hogy annyira divatba jön tévéseink körében a koprodukció, hogy nem a lehetőségek növelése, nem a televíziózás gazdagítása érdekében, hanem magának a koprodukciónak a kedvéért (hogy egyéb, önző indítékokra ne is gondoljok) fogják ezt a formát választani.

Hogy aggodalmam nem alaptalan, annak jegyeit sajnos máris láthatjuk. Nem tudom ugyanis, hogy mennyiben gazdagodtunk, hogy mennyiben növekedtek lehetőségeink *a Napraforgó* című *Krúdy*-film koprodukciós elkészítésével. Kétségtelenül jó színész *Mario Maranzana*, de alkatilag annyira hasonlít a mi *Szirtes Ádámunkra*, aki egyébként a hangját is kölcsönözte neki, hogy nem tudom felfogni, miért volt jobb — a szellemében és légkörében tőle idegen — Pistolit vele, és nem Szirtessel játszatni. Különösen azt is figyelembe véve, hogy a kitűnő Szirtes Ádám — és még néhány más nagy színészünk és színésznőnk — nem, vagy csak alig kap szerepet a televízióban.

Tudom, hosszú előkészítő munka előzi meg egy-egy koprodukciós alkotás megszületését, és már jó egynéhány szerződést megkötöttek a tévé illetékesei, de soha sincs későn megfelelő partok közé terelni a parttalanságra mindig hajlamos divatot.

Bersényi Iván

TELEVÍZIÓ

Kisméretű alkotások, elférnek egy tizenöt centiméteres kocka oldallapjai között. Alapanyaguk ősidők óta ismert: len és gyapjú stb., egyszóval textil. Ha miniatűr textilekről hallunk, azt gondolhatnánk: mi a csuda, már itt is hódít a divat? Itt is létezik maxi és mini; az évek múlásával odáig jutottunk, hogy a lenyűgöző, a nagy térhatású szőnyegek mellett új „hóborttal" jelentkeznek iparművészeink? Töprenghetünk: vajon miféle varázsszerrel, netán milyen „megbabonázott" gondolat hatására készülnek ezek a számunkra eddig ismeretlen műtárgyak? Kicsinyített másai nagyobb testvéreiknek, amelyekkel szállodák halljaiban, reprezentatív fogadótermekben találkozhatunk? Vagy múzeumokban? (Hozzátéve: a múzeumi falitextilek általában művészettörténeti ereklyeként őrzött darabok, felbecsülhetetlen értékű művei régmúlt idők ismert és névtelen mestereinek.)

Mi tehát a miniatűr textil? Több négyzetméteres művek leegyszerűsített adaptációja? Vásári portéka? Szellemi

Farkas Gabriella: Variációk

Bánlaki József

Budapesten a Magyar Hajó és Darugyár Óbudai Gyáregysége udvarán helyeztek el az emlékdiadalta Bánlaki József társadalmi munkában készített Lenin portréját.

----:Köztéri munkák.

Művészet, 1976. március 48. oldal.

Ø Bánlaky Magda
iparm.
Ert. 1928

Csipkekendők, menyasszonyi VI. 148.

Bánlaki Magda

textil

1919–1923

Éimisk. 1930. 81. l.

ÁNT I

festőn

EMÉNY

ircius 24-t

Belépő

ató: Schmidek Tibor dr.

Bánlaky Margit

4 polg.

női rajzoszt.

4 hónap, jó eredm

tanár Csizik Gyula

Iparrajziskola 1907

Magyarország legnagyobb paplangyára
Nagy aranyéremmel kitüntetve

TEHEL ÉS TUSCHÁK

PAPLANGYÁR

VIII., GYULAI PÁL UCCA 16

A Rókus kórház mellett Kőfaragó ucca sarok.

TELEFÓN: 1—325—77.

RÉGI DUNNÁBÓL 24 ÓRA ALATT
GYÖNYÖRŰ PEHELY PAPLANT
KÉSZITÜNK.

PAPLAN TISZTITÁS
TOLL TISZTITÁS ÉS ELADÁS.

KÜLÖNLEGES VATTA, GYAPJU ÉS PEHELYPAPLANOK MÜVÉSZI KIVITELBEN.

MDK

Bánlaky Sándor

Fábián G: Nagyszabásu épitőművészeti programm.
É„itő ipar Épitő művészet, 1928, jun. 1. 81-82 l.

us-malom, egyemeletes, oromzatos
. Szemöldökös fülkében Nep.Sz.János-
bban a muzeumban / Széleslapátu malom-
emeletsoron kőkeretes nyilások. Fellner
tulajdona. 1798-ban Gött Antal javi-

énete. Tata. 1888, 32 l — Lukcsics-Sheiffer: A
rém, 1933, 201, 209, 228 l — A tatai piarista
, 20 l — Tata V. és MV. Ap. 1952, 3 l

megírva

Bánlaky Vince

F (Breit)

festő

Kul. Bpest 1899 pil. 24.

lásd

Gulyás Magyarírók

IV. köteg. 5, 6. h.

Breit csinszó

alatt.

./. fordítás

Mi van itt?

Breit (1913 óta Bánlaky)

Vince (1916-tól doberdói), festő, szül. Bp. 1899 jul. 24. Taschik-tanítványként kezdte grafikai és festészeti tanulmányait és München-ben folytatta. 1927-29. bentazte Francia-, Spanyol- és Olaszországot, Északafrikát, Belgiumot és Hollandiát. 1925. ő rendezte a parizsi iparmův. kiállítás angol részét. 1929. visszatért Magyarországra.

BÁNLAKY ZSOLT építész kiállítása április 14-én délután öt órakor nyílik meg az Építészgrafikai Galériában (Budapest VI., Székely Mihály u. 8.).

MAGYAR NEMZET 2000 ápr. 13

POLSKI ZWIĄZEK MOTOROWY
BIURO TURYSTYKI ZAGRANICZNEJ
Warszawa, ul. Sandomierska 19
Telefon: 45-23-08

PZM n. 10.000 zam. 68

BÁNLAKI ZSOLT

Magyar Sparmű.
2003./4.

30. old.

tokat, amelyek cáfolatára a gon
láncszeménél rá kell akadni, an
igazságommal egyformán ellentét
feledésbe. Az az érzésem, hogy
pártokig mindenki az Ön igazság
s most, amikor a kétségtelen sz
hogy a gazdasági helyzet, sőt a
zete is erősen javult, - az izg
nem akarnak még szembenézni ezz

Nem adni kell ennek a három mil
hanem meg kell találni annak a
értéket előállitó, hasznosan do
szervezetnek, - akik meg tudják
rális javakat, megvetvén alapjá

Bannarić Dišman, dalmát képfaragó. 1431—1438-ig Vlas Antal sebenicoi képfaragó műhelyében tanult. Állandóan Sebenicoban dolgozott, hol 1453-ban még élt.

Kukuljević-Sakcinski, Ivan: Slovnik umjetnikah jugoslavenskih. Zagreb, 1858—1860. 17—18. l.

Bánné Bakonyai Zsuzsanna

Férjével közös műtermiklálítása nyílt a műegyetem épületében

Nemzeti Lyság 1937 I. 24

MDK

Bánné Baranyai Zsuzsa, festőm.

A lent jelzett folyóiratban közölt reprodukció/ ill.cr/:

Szentendrei rálátás. 121.l.

Képzőművészet. 1980. május. XV.évf. 30.sz.

MDK

Bánné Baranyai Zsuzska

Szentendrei rálátás, repr.

Képzőművészet 1930. 30. sz. 121.l.

Name Surname Sample

Department, Institute, Major

Name of the Thesis

megírva

Bannecker Mátyás

ács

Sopron

1644. jun. 22.

polgárestű

Hazi

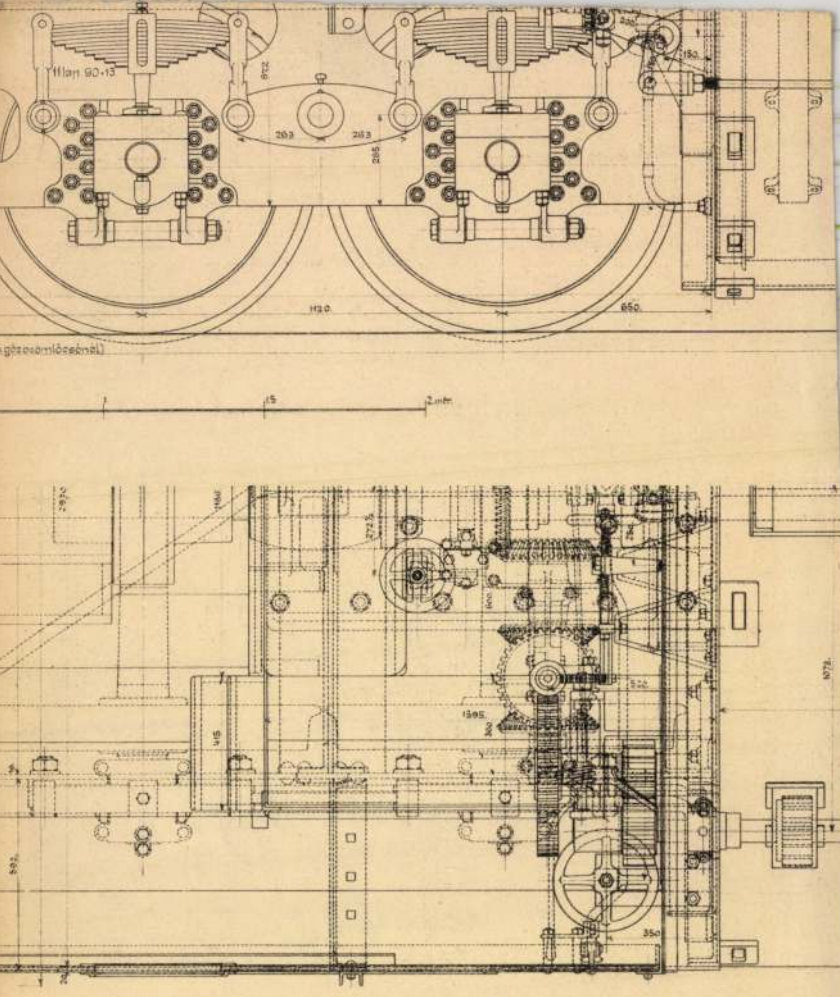

dal- és felülnézete.

sutak gépgyára Budapesten.

BANNER János

Kovalovszky Júlia emlékezete

Békési Élet, 1990. 1. sz.
128-129. p.

Ország vagy Ausztria Valamelyik Hatajában, ...

7. Téglás 1888; Radisics 1901/1902 481.kép; Weiner 1
11.kép; Katona 1969 41.p.; Kat. 1972 Nr.246.; Kat
Katona 1979a; Katona 1979c 214.p.; Katona 1983 168
Bunta-Katona 1983 66-67.p.; Varga 1989b

8. Vétel, Budovszky Gáborné, 1966

9. Ltsz. 66.164-66.167.; 66.83-66.84

KI

Fittler 1898 371.p.;

Barnes János emlékezete születésének centenáriumán. Az 1988. március 1-ei Békésen és az 1988. március 6-án Hódmezővásárhelyen tartott emlékülésének és tiszteletadó rendezvényei előadásai és avatóbeszédei. Szerk. Szabó Ferenc. Békéscsaba-Szeged, Békés m. Tanácsa-Csongrád m. Tan. Szerv., 1989. 139 p. ill

Banner Farms

BANNER ZOLTÁN
művészettörténész

Beke György:
Az egymás kulturája, hagyományai iránti kölcsönös tisztelet jegyében. - Beszélgetés Banner Zoltánnal.

A Hét, XIII.évf. 51.sz. 1982 dec.16.
5. old.

Jön az Aranypók, a Masped

Kárpótlási jegy–Chinoin-részvény: 9:2

Piacra dobják a *Chinoin Rt.* utolsó állami részvényeit, várhatóan június 27-én kezdődik a jegyzése annak a 7,5 százalékot kitevő, 300 millió forint értékű részvénycsomagnak, amit kárpótlási jegy ellenében ajánl fel az *Állami Vagyonkezelő Rt.* A 25 százalék plusz egy szavazatnyi, tartósan állami tulajdonban maradó részvénypaketten felüli részvények jegyzésénél előnyt élveznek az eredeti kárpótoltak, valamint a cég alkalmazottai. A tranzakciót a jövő heti ülésén hagyja jóvá az ÁV Rt. igazatósága – közölte szokásos csütörtöki sajtótájékoztatóján *Csepi* Lajos vezérigazgató. Az átváltási arány 9:2, azaz kilenc kárpótlási jegyért lehet két Chinoin-részvényhez jutni.

A most jegyezhető pakett 270 millió forint értékű, 30 millió forint értékű részvényt pedig az ÁV Rt. által összeállított *gyógyszergyári portfólió* keretében ajánlják fel, elsősorban intézményi befektetők számára. A szokatlanul magas cserearányt a cég piaci helyzete indokolja: a Chinoin az elmúlt évében 15,7 milliárd forintos árbevételt produkált és 3,1 milliárd forintos adózott nyereséget ért el, a részvényeseknek pedig 28,8 százalékos osztalékot fizetett.

Az ÁV Rt. ügyvezetése megtárgyalta a *Tiszai Vegyi Kombinát* pénzügyi és privatizációs helyzetét, és úgy döntött, hogy tartozásaiból átvállal ötmilliárd forintot annak érdekében, hogy az egyébként nemzetközileg is versenyképes cég átvészelje a vegyipari dekonjunktúrát. A TVK-t decentralizáltan érdemes privatizálni, ehhez az *amerikai kormány* által támogatott KPMG-tanácsadót javasolják igénybe venni. Az ÁV Rt. ugyan egyetért a *Hungexpo Rt.* alaptőkeemelés iránti szándékával, de egyelőre nem finanszírozza azt. Az igazgatóság állásfoglalása szerint a cégre szakmai befektetőt kell találni.

*

Június 20-án indul az *Aranypók Rt.* részvényeinek jegyzése – jelentették be tegnap sajtótájékoztatón a jegyzést lebonyolító *Argenta Top Bróker Rt.* képviselői. Az Állami Vagyonügynökség a még állami tulajdonban lévő 39 millió forint értékű részvénypakettet kárpótlási jegy ellenében, 1:1 arányban ajánja fel jegyzésre, az Aranypók Rt. pedig – ezzel egy időben – készpénzes vásárlásra, 4065 darab, 10 000 forint névértékű, új kibocsátású részvényt kínál fel elsősorban a kisbefektetőknek. Az Aranypók-részvények kibocsátási ára 15 000 forint. A jegyzési időszak június 30-ig tart. Az Argenta Top Bróker Rt. országszerte, összesen több mit húsz helyen forgalmazza a részvényeket. Az Aranypók-papírokat a tőzsdére is bevezetik, a Budapesti Értéktőzsde forgalmazotti kategóriájában már várhatóan az idén nyáron megjelennek a részvények. A ruházati cikkek forgalmazásával foglalkozó Aranypók Rt. – amely Budapesten a belvárosban és a nagyobb bevásárlóközpontokban jelenleg 28 kiskereskedelmi üzlettel rendelkezik – többségi tulajdonosa az MRP-szervezet. A privatizációra felvett 182,5 millió forintos E-hitel törlesztése 2001-ben jár le, addig jelentős forgótőkét von el a cégtől, ezért elsősorban azoknak éri meg a cég papírjaiba fektetni pénzüket, akik kivárják, amíg az egyébként nyereségesen gazdálkodó és a forgalmát évről évre növelő cég jelentős osztalékot tud fizetni a részvényeseinek.

(osváth)

*

Kárpótlási jegyért és készpénzért jegyezhetők a *Masped Rt.* törzsrészvényei június 24. és július 24. között. Az Állami Vagyonügynökség a szállítmányozással foglalkozó cég alaptőkéjének 10 százalékát megtestesítő részvénycsomagját dobja piacra, 265,1 millió forint névértékben – közölte az *MTI*-vel a részvények forgalmazásával megbízott *Co-Nexus Értékház Rt.* Tíz darab, egyenként tízezer forintos névértékű részvény ára 30 ezer forintnyi címletértékű kárpótlási jegy, plusz 12 ezer forint készpénz lesz a jegyzésen. A papírok a Co-Nexus Értékház Rt. irodáin kívül a Talentum Rt., az MKB Rt., IC/P/ Bróker és az Égszi-Börze Kft. kijelölt irodáiban jegyezhetők, de a cég munkavállalói, illetve a Masped-dolgozók társaságai csak a Co-Nexusnál jelenthetik be igényüket. A kiosztás során – ha túljegyzésre kerülne sor – előnyt élveznek az eredeti kárpótoltak, illetve – velük azonos elbírálással – a munkavállalói jogon jegyzők, illetve a dolgozók százszázalékos tulajdonában lévő társaságok, kivéve a dolgozók MRP-szervezetét.

Az MNB döntése után

Kamatot emel a lakosság bankja

Szerdai vezetőségi ülésén határozott az *OTP Rt.* arról, hogy a jegybanki lépések tükrében hogyan módosulnak a kamataik – tájékoztatta tegnap a *Magyar Nemzetet Kovács* Attila ügyvezető igazgató. A pénzintézet már korábban bejelentette, hogy július 1-jétől kamatot kíván emelni, mindez azonban még az MNB nagyarányú kamatemelése előtt történt. Az OTP *kamatszerkezete* a szerdai döntés nyomán alig módosul, a *kamatrés* pedig gyakorlatilag nem változik. A lakossági kamatok általában *július 1-jétől*, míg a vállakozói és önkormányzati üzletág kamatai *július 15-től* növekednek.

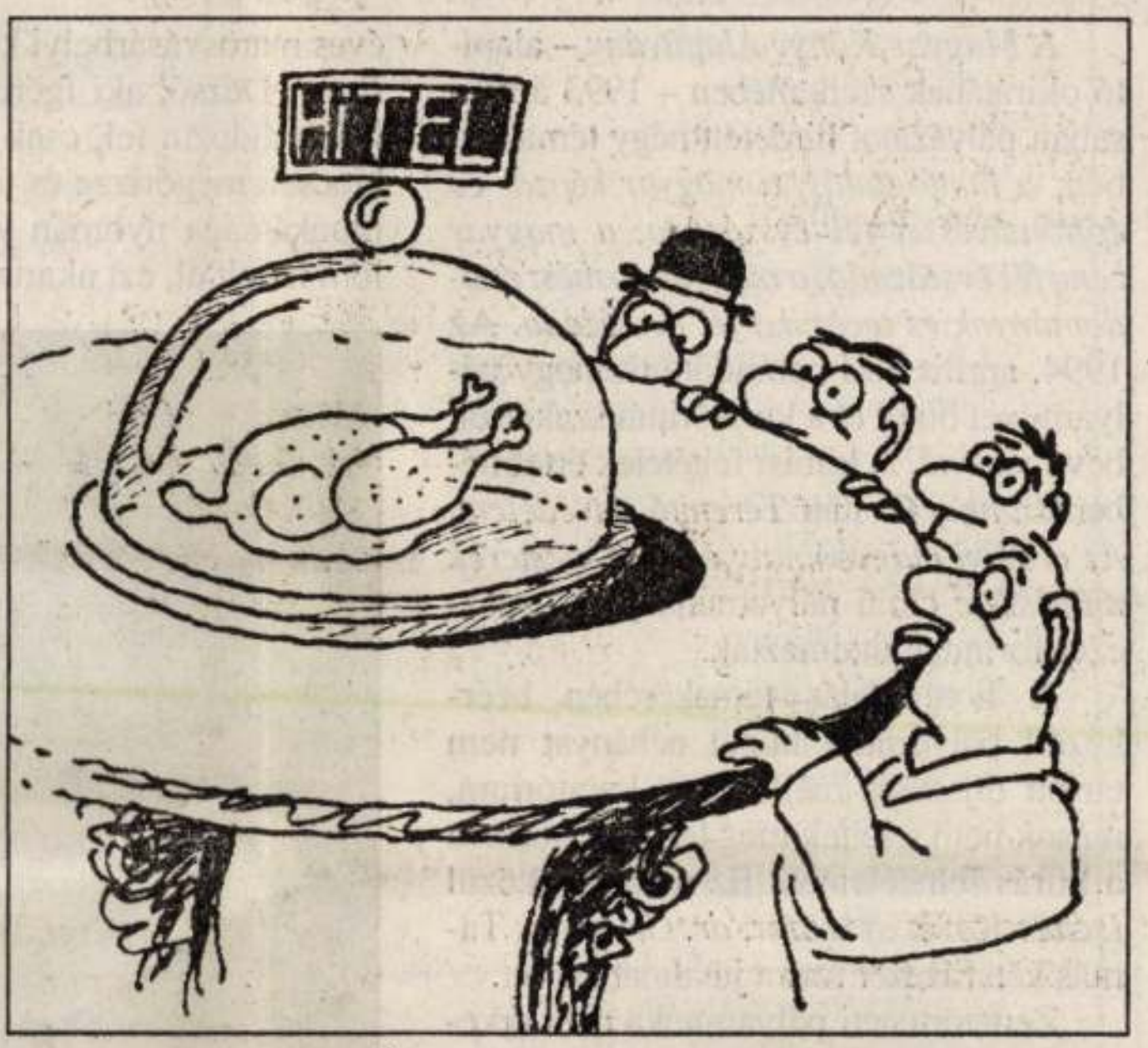

– És ugye drágul a hitel?

Léphaft Pál rajza

A kamatemelés *mind a betéteket, mind pedig a hiteleket* érinti. A lakossági betétek esetén mértéke 1-2 százalék között mozog, bizonyos esetekben eléri vagy meghaladja a 3 százalékot. A *lakossági folyószámlák és a juniorszámlák* kamata – lekötéstől függően – 1-2 százalékkal emelkedik. Az egy évnél hosszabb időre lekötött lakáscélú betéteknél 3-3,5 százalékkal növekszik a kamat mértéke. A betétkönyvek kamatai pedig 1,5 százalékkal emelkednek.

A lakossági hiteleknél *a lakáscélú kölcsönök* kamata 27-28 százalék marad, 3 százalékkal emelkedik viszont *a fogyasztási hitelek* kamatlába: 27 százalékra. Ennek oka az, hogy a fogyasztási hitelek kamata a jegybanki alapkamathoz kötött, amely szintén ennyivel módosult.

Az OTP *vállalkozói és önkormányzati üzletágában* a betétek kamatai 1 százalékkal növekednek. A vállalkozói hitelek esetében *az irányadó kamatláb* éven belüli futamidő esetén 27 százalék, az éven túli kölcsönöknél pedig 28 százalék lesz.

A kamatemelésre azért volt szükség, mert az MNB a közelmúltban rövid időn belül először 0,5, majd két százalékkal emelte a repokamatokat, és a jegybanki alapkamat is növekedett 3 százalékkal – mondta Kovács Attila. Az OTP egyébként *nem követte automatikusan* az MNB kamatemelését.

Hasonló a helyzet *a bankközi pénzpiacon* is, ahol a kamatlábak egyelőre nem növekedtek a jegybanki lépésnek megfelelő mértékben. Ebben ugyan az is közrejátszik, hogy a bankok feltöltötték tartalékaikat, így egyelőre rendelkeznek likvid pénzeszközökkel. A *diszkont kincstárjegyek hozamai* sem követték a központi intézkedést. Részben az aukciókra vonatkozó új szabályok miatt – amely behatárolja a hozamok mozgásterét –, részben pedig azért, mert a vevők úgy érzik, hogy az alacsonyabb hozamok is kielégítőek.

Az OTP ügyvezető igazgatója szerint a kereskedelmi bankok kamatemelései *nem fogják elérni* az MNB kamatemelésének nagyságát. Valószínűleg a jegybank a leértékeléssel egybekötött kamatemeléssel a megtakarítások ösztönözésén túl a beruházások és az import visszafogását szerette volna elérni. És ezzel – az egyes vélemények szerint túlfűtött – gazdaságot *„lehűteni"*. Egyesek szerint *nagyobb mértékű leértékelésre* és kisebb kamatemelkedésre lett volna szükség, mindazonáltal a leértékelési várakozások továbbra sem szűntek meg a piacon.

(czirják)

Szeged–Szolnok–Sárospatak: vízi úton

A turizmus felfedezte a Tiszát

A mélypontra zuhant a személyhajózás a '60-as évek közepén, majd húszesztendős tetszhalott állapot után a '80-as évek végétől fokozatosan elkezdődött a fejlődés. A Mahart az elmúlt évben 1,5 millió utast szállított a Dunán és a Tiszán. A személyhajózás fejlesztési elképzeléseit ismertette *Vajas* Jenő igazgató, *Krucsai* Zsolt irodavezető.

Kiderül a statisztikából, hogy a folyami közlekedés műfajában is a krízisövezethez tartozik a Dunától keletre eső országrész. Ami azt jelenti, hogy míg hazánk legnagyobb folyóján 1 millió 480 ezer utas vette igénybe valamelyik gyorsjáratú motorost, addig a Tiszán egy év alatt csak 20 ezren utazott hajóval. Két évig járt egy vízibusz a Tiszán és a Körösön, de a nagyfokú veszteség miatt kénytelenek voltak kivonni a forgalomból. Három esztendeje azonban lényegesen jobb a helyzet, mint a megelőző évtizedekben, ugyanis több tucat önkormányzat felismerte, hogy a tiszai hajózás gyarapíthatja az idegenforgalmi bevételeket, ezért hozzáláttak a nagyarányú kikötőépítéshez, -bővítéshez és -felújításhoz.

Eddig húsz folyami megállóhely készült el az ország keleti részén, és a Mahart most már elérkezettnek látja az időt, hogy jövőre a Tiszára telepítse azt a *gyorsforgalmi hajót*, ami kedvet ad a hosszabb utazáshoz is, akár a *Szeged–Szolnok–Sárospatak* távolság megtételéhez. Hallhattunk arról is, még nagyobb lehetne az előrelépés, ha nem dúlna a harc Boszniában. Akkor nemcsak Szeged–Zenta–Törökkanizsa között indítottak volna járatot – amit időközben az embargó miatt leállítottak és az ENSZ-től most újból kérvényezik a hajózást tiltó rendelkezés feloldását –, hanem *szárnyashajók közlekednének Budapestről és Szegedről Újvidékig és Belgrádig*. Az elképzelések szerint a szárnyashajó 3,5 óra alatt eljutna Szerbia fővárosáig, és új távlatokat jelentene a dél-alföldi idegenforgalomban.

Annak ellenére, hogy a tiszai utazások egyelőre még veszteségesek, a Mahart vezetői *a tiszai hajópark felújítását és kicserélését* tervezik. Az 1996-os világkiállítás egyik turisztikai központja az Ópusztaszeri Nemzeti Történelmi Emlékpark lesz. Ópusztaszerre nemcsak szárazföldön, hanem vizen is mehetnek majd az érdeklődők. Bővítik a mindszenti hajóállomást és képes lesz a nagy befogadóképességű motorosokat is fogadni. Onnan autóbusszal viszik a vendégeket a hat kilométerre lévő emlékparkhoz.

A dunai turizmus egyre inkább a fénykorát éli, naponta három hajótípus szeli a vizet, és megjelentek azok a legmodernebb, csak 40 centiméteres merülésű típusok, amelyek bármilyen vízállás mellett közlekedhetnek. Továbbra is népszerűek a Budapest–Bécs közötti utak, ám újdonság, hogy *a szárnyashajók elmennek Passauig*.

(h. m.)

RÖVIDEN

AZ IPAR AZ ELSŐ NEGYEDÉVBEN 9 százalékkal többet termelt és értékesített – mennyiségben –, mint az előző esztendő hasonló időszakában. A növekedés elsősorban a feldolgozóiparban következett be, ugyanakkor az energiafelhasználás – az egész országot tekintve – 5-6 százalékkal maradt el a tavalyitól. A külkereskedelemben az export még mindig lassabban növekszik, mint az import, de a különbség csökkenőben van – állapítja meg a Pénzügyminisztérium legutóbbi jelentése, amely a gazdaság első négy hónapját tekinti át. A vámstatisztikából származó előzetes adatok szerint április végéig a magyar cégek 2,9 milliárd dollár értékű terméket értékesítettek külföldön, ami 4,7 százalékos növekedést jelent.

A LAKOSSÁGI MEGTAKARÍTÁSOK az első öt hónap során 134,8 milliárd forinttal emelkedtek – adott tájékoztatást az MNB. Tavaly ugyanebben az időszakban a növekmény 90 milliárd forint volt. Májusban 31,7 milliárd forinttal emelkedett a lakossági megtakarítások szintje. Egyaránt jelentősen növekedett a pénzintézeti takarékbetét-állomány és az értékpapír-állomány. Az értékpapírokból azonban a lakosság lényegesen jobban kedvelte az állampapírokat, mint a különböző banki papírokat. Mérsékelten növekedett a lakosság eladósodottsága. A lakossági hitelállomány május végéig csupán 7,6 milliárd forinttal haladta meg a január 1-jei szintet.

ÚTHASZNÁLATI DÍJAT kell fizetni Németországban a jövő év elejétől a 12 tonnánál súlyosabb teherjárművek után. A bonni kormány javaslatát csütörtökön hagyta jóvá a Bundestag. A döntés értelmében 1995. januárjától a német autóutak használati díját az ott-tartózkodás idejére kell rendezni; lehet napokat, heteket, sőt egy évet is előre befizetni.

MEGNYÍLT A LŐVÉR EXPO Sopronban. A hat napig tartó rendezvény a fogyasztási javak kiállítása és vására. A látogatók a legújabb személyautóktól a számítógépekig, az egészségügyi berendezésektől a ruházati cikkekig, a biztonsági berendezésektől a szórakoztató elektronikáig a termékek széles skáláját tekinthetik meg.

APEH-mérleg 1993-ról

Növekedtek a tavalyi és az idei adóbevételek

(Folytatás az 1. oldalról)

Az APEH nyilvántartásában az első száz legjobban kereső utolsó helyén álló polgár 8 millió forint után adózott 1992-ben, s 16 millió után 1993-ban. Ezek a statisztikák természetesen az érdekesség kategóriába tartoznak legfeljebb, hiszen messze nem általános a lakosság jövedelmi pozíciójának ilyen mértékű javulása, sőt.

Az APEH adataiból – *Minarik* György elnök és három helyettese ismertette a legfőbb tudnivalókat – kitetszik: valamelyest stabilizálódtak a jogi személyiségű, illetve a jogi személyiséggel nem rendelkező vállalkozások a múlt évben. A számszerű gyarapodásukon és az állva maradásukon túl az adóbefizetéseik is eligazítást nyújtanak. A kettős könyvvitelt vezető gazdálkodó szervezetek adózás előtti eredménye az 1992. évi 196 milliárd forint veszteségről 38 milliárd forint veszteségre mérséklődött. A cégeknek pénzügyi műveleteik során keletkezett igen nagy mértékben negatívuma, mégpedig 121 milliárd forintnyi összegben. Ez azt igazolja, hogy *nem a termelés okozza a veszteség zömét*, hanem a kamatfizetési kötelezettség. Ezt az állítást támasztja alá, hogy míg 1992-ben az alaptevékenységből 44 milliárd forint vesztesége keletkezett ezen cégeknek, addig 1993-ban már több mint 90 milliárd forint nyereséggel rendelkeztek. A hivatalnál értékelt adatokból kitetszik, hogy tavaly megélénkült az országban a beruházási tevékenység, azaz 18 százalékkal növekedett a befektetett eszközök értéke 1992-höz képest.

A „populárisabb" közteher, a *személyi jövedelemadó* értékelése lényegében befejeződött: 4,3 millió állapolgár – saját maga, avagy munkahelye – vallotta be 1993-as jövedelme mértékét. Az önbevallást készítő 2 millió 69 ezer ember 618,6 milliárd forint jövedelem után fizetett be közterhet. Az elemzésből kitetszik: *319 ezer forint átlagjövedelemmel rendelkeztek tavaly az szja-fizetők, s ilyenformán 10 százalékos az előző évihez képest elért növekmény*. Az alkalmazottaknak kifizetett jövedelem csaknem az átlag kétszeresével nőtt, ez egy főre vetítve 312 ezer forint átlagnak felel meg.

Az egyéni vállalkozókat jellemző adatokat különösebben nem kommentálták az APEH vezetői, ám a számok magukért beszélnek, különösen akkor, amikor azok összevethetők a munkavállalói jövedelmekkel. A nyereséget kimutató vállalkozók 1992-ben az alkalmazotti kör jövedelmének a *felét* vallották be, 1993-ban pedig már csak a *41 százalékát*. A számokból következtetni lehet arra is, hogy növekedett a veszteséges egyéni vállalkozók tábora. Az APEH-elnök néhány mesterség űzőinek érdekes jövedelemadatait is közölte: a bevallások alapján a fagylaltárusok 1992-ben éves átlagban 78 ezer forintot, 1993-ban 49 ezeret kerestek. A divatáru-kereskedelemben tavalyelőtt átlagosan 144 ezer forint jövedelem után fizettek közterhet, 1993-ban 81 ezer forint után. A zöldségesek a 100 ezer forintos éves átlagjövedelemből adtak le, s lett 81 ezer forint a kimutatott összeg, s az autószerelők is panaszra okot adó számokkal látták el az adóíveket: 1992-ben 171 ezer, 1993-ban 127 ezer forintról emlékeztek meg a rubrikákban. (Itt jegyezzük meg, hogy egyéni vállalkozó – mégpedig építőipari – az a polgár, aki a százas lista élén áll a 121 millió forintos adóköteles jövedelmével.)

Megemlékezett az adóhivatal elnöke az idei, első öthavi befizetésekről is, melyek a legfőbb adónemeket tekintve kedvező eredményt mutatnak: *több mint 60 milliárddal több folyt be az államkasszába a tervezettnél.* Az APEH nem lát okot – válaszolta kérdésünkre Minarik György –, hogy különösebben készüljön a közelgő kormányváltásra, illetve arra, hogy alkalmasint mind a közterhek típusában, mind a mértékében változást jeleznek a koalícióra készülő pártok. Az adóhatóságnak az a dolga, hogy végrehajtson, s ennek megfelelően a születő új döntésekről kell majd értesíteni őket.

(g. l.)

Opelek és hitelek

Márkakereskedés nyílt a Bécsi úton

(Munkatársunktól)

A versenyt nem az autók minőségével – hiszen azok adottak –, hanem a finanszírozás újszerű és testre szabott módozataival szeretné maga javára fordítani a legújabb, tegnap megnyílt Bécsi úti Opel márkakereskedés. A *Maxabo Kft.* ügyvezető igazgatója, *Szabó* Attila vállalkozása előéletére utalva magyarázta azt, hogy kellő *szakmai és tőkeerővel* rendelkezik vállalata az értékesítés, illetve a banki feltételrendszer kialakításához.

Az alkatrész-kereskedelem – a korábbiakban is profilja volt a kft.-nek – az üzleti tevékenység biztonságát jelenti, nemcsak a márkakereskedés finanszírozásához, hanem a cég good-will-jéhez is. A közelmúltban éppen az alkatrész-értékesítést vizsgáló felügyelőség nem találhatott náluk semmi kivetnivalót, mert az Opel cég garantált gyártmányaival foglalkoztak csak.

A kocsik vevőinek testre szabott finanszírozása azt jelenti, hogy a vevőkkel együtt a lehetséges *összes pénzügyi megoldás* közül választják ki az ajánlható legjobbat. Ebből az is következik, hogy a kölcsönök és más konstrukciók az Opel-hálózatban náluk a *legolcsóbbak*. Természetesen ehhez nem elég a kft. jó szándéka, banki háttér is szükségeltetik: a Postabank Rt. vállalkozott erre a szerepre.

VALUTAÁRFOLYAMOK JÚNIUS 17-ÉN (egy egységre forintban)

*június 16-i árfolyam; **nincs eladási árfolyama	Angol font Vétel	Angol font Eladás	Francia frank Vétel	Francia frank Eladás	Német márka Vétel	Német márka Eladás	Olasz líra Vétel (1000 egységre)	Olasz líra Eladás (1000 egységre)	Schilling Vétel (100 egységre)	Schilling Eladás (100 egységre)	Svájci frank Vétel	Svájci frank Eladás	Svéd korona Vétel	Svéd korona Eladás	USA-dollár Vétel	USA-dollár Eladás
DUNA*	150,8640	163,4360	17,7696	19,2504	61,2749	65,0651	62,1312	67,3088	871,2540	925,1460	72,3168	78,3432	12,5962	**	100,2592	106,4608
IBUSZ	152,2706	161,6894	17,9838	19,0962	61,3913	65,1887	62,856	66,744	872,544	926,516	73,1380	77,6620	12,7070	13,4930	100,0943	106,2857
KONZUM	152,15	161,57	17,96	19,08	61,33	65,13	62,80	66,68	871,79	925,71	73,05	77,57	12,70	13,48	100,01	106,19
OTP*	152,94	161,74	17,92	18,96	61,20	64,60	61,65	67,51	868,58	919,92	72,68	76,60	12,49	13,73	100,64	106,32

Libik André Európa-érdemérme

Először magyar állampolgárnak

Libik André magyar filmproducer és író az első magyar állampolgár, aki *Európa-érdemérmet* kap. A kitüntetést, melyet az *Európai Közösség Érdemrendi Szövetsége* ítél oda, 1994. június 24-én adják át Brüsszelben.

Az *Európa-érdemérmet* – melynek mottója: *„A humánus, szabad, szolidáris, testvéri, szociális és demokratikus Európáért, a határokat túllépő barátságért, mely tiszteletben tartja a különbségeket"* – eddig kizárólg az EK, illetve az *Európai Unió* polgárai kapták Európa egyesítése érdekében kifejtett tevékenységükért. A legutóbbi alkalommal kitüntetettek közé tartozott Peter *Thomas*, az új brüsszeli *Európa Parlament* igazgatója és Luc *van den Brande* flamand miniszterelnök.

Libik André 1932-ben született Budapesten. A budapesti *Református Gimnáziumban*, majd Sárospatakon végezte tanulmányait. 1947-ben Svájcba került, ahol 1950-ben érettségizett, majd visszatért Magyarországra. Filmrendezőnek készült, de nem fejezhette be tanulmányait. 1955-től műfordításból élt. 1956-ban Bécsbe menekült, majd Párizsban telepedett le. Első rövidfilmjét 1958-ban készítette *Nagy* Imréről. Az ötvenes évek végén több dokumentumfilmet forgatott a magyar menekültek problémáiról. 1962-ben Nyugat-Berlinbe költözött. Több mint száz filmet írt, rendezett, jegyzett producerként. 1992 óta ismét magyar állampolgár. Jelenleg a Charles *Aznavour* főszereplésével készülő *Baldipata* című francia–magyar koprodukción dolgozik, és főigazgatója az 1996-ban Budapesten megrendezendő *Genius '96 szellemi tulajdon* nemzetközi kiállításnak.

Opera és barokk vásári játék

Szentendrei teátrum

Szentendrei nyár címmel harminchatodszor tartanak kulturális rendezvénysorozatot a műemlék városban. A Szentendrei nyár és a két évtizedes múltú *Szentendrei teátrum* előadásait négy éve az *Art XXI Művészetpártoló Alapítvány* szervezi – hangzott el csütörtökön a műsortervet ismertető sajtótájékoztatón. A szervezők szeretnék a város minél több pontját megismertetni a *Szentendrei nyár* közönségével, ezért a Fő téren kívül számos helyen tartanak előadásokat.

Június 25-én Harle Tamás *Kurír talkshow-ja* várja az érdeklődőket a Városháza udvarán, amely egész nyáron gyermekprogramokat kínál a legkisebbeknek. A Fő téren felállított színpadon *július 9-én* operabemutatóval kezdődik a *Szentendrei nyár*: *Mozart Cosi fan tutte* című művét a *Kolozsvári Állami Magyar Opera* társulata mutatja be. Az előadást *Demény* Attila rendezte és vezényli, közreműködik a kolozsvári *Concordia szimfonikus zenekar*. Az operát magyar nyelven adják elő a kolozsváriak, hogy majd Erdély-szerte is bemutathassák. A *Cosi fan tutte* nyilvános, ingyenes főpróbáját *július 7-én* tartják. *Július 10-én* a Templomdombon, a katolikus templomban Geoffrey *Thomas* (USA) és a *Purcell együttes* ad hangversenyt. A *Pikko hertzeg és Jutka Perzsi* című zenés barokk vásári játékot tavaly mutatta be a *Független Színpad*. A darab felújított változata, amelyet *július 23-án, 24-én, 30-án és 31-én* láthat a közönség, egyben a *Ruszt* József vezette társulat búcsúelőadása lesz. A *Pikko hertzeg és Jutka Perzsi* zenéjét *Sebő* Ferenc szerezte. *Július 24-én* a *Budapesti Tomkins Énekegyüttes* lép fel a szerb püspökség kertjében. *Július 31-én* az *Ámos Imre és Anna Margit Múzeum* kertjében *Polónyi* Ágnes (hárfa) és *Kovács* György (trombita) ad hangversenyt. *Augusztus 14-én* a *Danubia Ifjúsági Kamarazenekar* muzsikál a *Péter Pál-templomban. Augusztus 20-án,* a református templomban a *Szentendrei Kamarazenekar* és a *Musica Beata Kórus* koncertje hangzik fel. A *Barcsay-udvar jazz- és folkesteknek* ad otthont. *Augusztus 19-én és 20-án* a határokon túli népi együttesek tartanak bemutatót *Tiszta forrásból* címmel a Templomdombon.

A zenei előadások mellett számos kiállítás várja a látogatókat.

(l. d.)

A bánki vízi színpad

Pa-Dö-Dö és cirkuszfesztivál

Bánk község, amely korábban a rétsági önkormányzat része volt, tavaly januárban önállósodott. Bár jelentős adósságot örökölt, átvette a Bánki-tó melletti *Madách Imre Szabadtéri Színház* kezelését is, ahol tavaly rendezték meg először a *Bánki nyár* című eseményt a vízi színpadon. Az idei terveikről szerdán tájékoztatták a sajtó képviselőit.

Talán a későn megkezdett szervezés miatt volt a vártnál kevesebb érdeklődő tavaly – mondta *Tódor* György művészeti vezető. A legnagyobb sikert a *Pa-Dö-Dö* együttes aratta, amely az idősek körében is népszerű volt. Ők az idén is Bánk vendégei lesznek, július 23-án lépnek fel. Ezen a nyáron is elsősorban könnyű műfajú előadásokkal várják a bánki szabadtéri színház ezerkétszáz férőhelyes nézőterére az érdeklődőket. A komolyzenei programok egyelőre nem vonzzák a környékbelieket. Elsőként a *Dolly Roll* lép fel június 25-én. Július 2-án *Barátok, amíg élünk* címmel *Korda* György és *Balázs* Klári tart zenés estet, amelynek vendége *Kabos* László lesz. Július 9-én látható a *Huncut kabaré* című zenés műsor, a *Mikroszkóp Színpad* vendégjátékát, a *Téves kapcsolást* pedig július 16-án mutatják be. Az idén is megrendezik a *Nógrád megyei nemzetiségi találkozót*, augusztus 5-én és 6-án. Augusztus 5-én este az *Új vendégek* című műsorban szlovákiai, ciprusi és németországi vendégegyüttesek lépnek fel. Augusztus 6-án szlovák–német nyelvű istentiszteletet tartanak, majd nemzetiségi felvonulás kezdődik a tó körül. Bemutatkoznak szarvasi és tótkomlósi nemzetiségi csoportok is. A szlovák tájház udvarán ősi mesterségeket elevenítenek fel. Ugyanazon a napon szlovák–német kórustalálkozót is tartanak. A huszonnyolcadszor megrendezett nemzetiségi találkozó főrendezője a *Nógrád Megyei Művelődési Központ*. Lesz még *Delhusa Líra*, a *Furcsa lány Kishonti* Ildikó főszereplésével látható, az operett műfaját *Németh* Marika műsora képviseli. A *Bánki nyár '94* zárórendezvénye a *Csendül a nóta* lesz augusztus 20-án, utána a tóparton utcabált tartanak.

A bánkiak minden évben visszatérő nemzetközi cirkuszfesztivál megrendezését tervezik. Ennek kezdeteként ősszel az *Eötvös-cirkusz* meghívására készülnek.

L. D.

Erdélyi művészet és Árpád-kori orvoslás

A Magyar Könyv Alapítvány pályázatának díjazottjai

A *Magyar Könyv Alapítvány* – alapító okiratának szellemében – 1993 áprilisában pályázatot hirdetett négy témakörben: *a honfoglalás, a magyar képző- és építőművészet fél évszázada, a magyar zene fél évszázada, a magyar természettudományok és technika fél évszázada.* Az 1994. április 30-i határidőre tizenegy pályaművet bírált el a kuratórium szakértők bevonásával. A kiírási feltételek értelmében *Banner* Zoltán *Teremtő önvédelem. Az erdélyi magyar naiv és népi mesterek művészete* című pályamunkáját hatszázezer forinttal jutalmazták.

A honfoglalás témakörében beérkezett pályázatok közül néhányat nem tartott díjazásra méltónak a kuratórium, mások nem feleltek meg teljes egészében a kiírás feltételeinek. Ez utóbbiak közül *Dénes* József százezer, *dr. Grynaeus* Tamás kétszázezer forint jutalmat kapott.

Zenetörténeti pályamunka nem érkezett, a tudománytörténeti pályázatokat pedig nem találta díjazásra méltónak a kuratórium. Szerda délután az alapítvány Hermina úti székhelyén *Nemeskürty* István kuratóriumi elnök adta át a díjakat. Ez alkalommal kérdeztük a kitüntetetteket. Elsőként

Banner Zoltánt.

– A *Teremtő önvédelem* című munkámhoz húsz éve gyűjtöm az anyagot. Amikor 1990-ben a *Képzőművészeti Kiadónál* megjelent *Az erdélyi magyar művészet a XX. században* című könyvem, rögtön szerettem volna megmutatni az érem másik oldalát: a laikus ábrázoló művészetet. Meggyőződésem, hogy egy etnikai közösség fennmaradásának egyik legfontosabb eszköze az önkifejezés.

– Milyen szerepet játszottak a népi mesterek az elmúlt ötven évben?

– Sorsdöntő volt a munkásságuk az erdélyi magyarság megmaradása szempontjából. Megpróbáltam feltérképezni a falusi és kisvárosi mesterek tevékenységét, amelynek során őrizték és újjáteremtették a hagyományokat. Vannak a kéziratomnak főszereplői. Ilyen a hetvenöt éves marosvásárhelyi keramikusművész, *Bandi* Dezső, aki ígéretes szobrászi pályáját áldozta fel, csak hogy a közösség kincseit megőrizze és újrateremtse. Az ő munkássága nyomán valóságos mozgalom indult el, ezt akartam bemutatni.

– A romantikus őserő és a csodálatos egészség gondolatát eleve el kell vetni. Többen megtették már. Eddig néprajzi adatokból következtettek arra, mi lehetett ezer évvel ezelőtt. Én azt mondtam, hogy a néprajzi adatokat lehetőleg tegyük félre.

Kiss Lőrinc ezermester faragott kapuja

– A kézirathoz csatolta az illusztrációkat is.

– Így teljes az anyag. Képeskönyvet szeretnék kiadni, amelyből a világ megismerheti Erdély népművészetét, a naiv művészeket. És Erdély is önmagára ismerhet.

– Hol jelenik meg a könyv?

– Remélem, hogy a *Héttorony Kiadónál* a *Magyar Könyv Alapítvány* megígért segítségével.

Dr. Grynaeus Tamás

gyakorló orvos szenvedélyes kutatója a népi orvoslásnak. Tanulmánya a honfoglalás és Árpád-kori magyarság betegségeiről, a betegségek gyógyításáról és a gyógyítókról szól.

– Milyen volt eleink egészségi állapota?

– Honnan vette az adatokat?

– Elsősorban az írott forrásokra, másodsorban a régészeti és az antropológiai adatokra támaszkodtam. Mindent végignéztem, és ezek egybevetéséből kerekedett ki a tanulmány.

– Kik gyógyítottak ebben a korban?

– Ezt pontosan nem lehet tudni. A legkorábbi adatok, amikor az orvos szó is felbukkant, a XIII. századra tehetők. De az biztos, hogy az orvoslás nagyon magas színvonalú volt. Ha a honfoglalás korában végzett sebészi beavatkozásokat nézzük, csodálatos technikákat fedezhetünk fel. A koponyalékeléseknél a túlélési százalék igen magas, hatvan százalék feletti. A mai idegsebészek a koponya középvonalában nem lékelnek, mert vastag ér fut közvetlenül a csont alatt. A honfoglalás kori beavatkozások itt történtek. Vagy nagyon jól ismerték az anatómiát, vagy tudták csillapítani a vérzést, ha megsértették azt a bizonyos eret. Fogalmam sincs róla, miért nem volt fertőzés, hogyan csillapították a fájdalmat, csak azt tudom, hogy a műtéteket elvégezték, mégpedig jó eredménnyel. Remekül kezelték a csonttöréseket is. Hogy kik, ma még nem tudni.

– Folytatja a kutatást?

– Lehet ezt abbahagyni? Mindig kerülnek elő új adatok.

– Hol jelenik meg a kézirat?

– Hogy őszinte legyek, engem ennél maga a kutatás sokkal jobban érdekel.

Dénes József,

a *Savaria Múzeum* fiatal régésze elfelejtett évszázadnak mondja a honfoglalástól Szent István megkoronázásáig terjedő időszakot.

– Pályamunkámban a X. századot vizsgálom. Az első részben magát a honfoglalást, azután magyar nyelven eddig legrészletesebben a kalandozásokat, a második részben pedig megpróbálom rekonstruálni a X. századi magyar társadalmat. A honfoglalástól, 894-től indulok el.

– Miért teszi korábbra az eseményt?

– A legfontosabb források, a *Fuldai Évkönyvek* és *VII. Konstantinosz* bizánci császár a birodalom kormányzásáról írott munkájának összevetése során jutottam erre a következtetésre. Egyébként ezt az időpontot már *Marczali* Henrik is leírta száz évvel ezelőtt.

– Mit állapított meg e korszak magyar társadalmáról?

– Azt hiszem, erről tudtam újat mondani. Régóta rejtélyes, hogy az úgynevezett törzsek, a *Kér, Keszi, Nyék*, micsodák. Hogyan működött ez a törzsi, nemzetiségi rendszer? Úgy vélem, hogy a székelyeknél meglévő nemek és ágak rendszere, ami a késő középkorból és a kora újkorból bőségesen adatolt, tulajdonképpen a X. századi magyar társadalom kövülete.

– Hol jelenik meg a könyv?

– A szombathelyi *Életünk Kiadónak* adom a kéziratot.

(o. á.)

A műszaki felsőoktatás felvételi ponthatárai

A műszaki felsőoktatási intézmények vezetői 1994. június 16-án megállapodtak a felvételi ponthatárokban, amelyeket a következő táblázat tartalmaz.

Azokat a fiatalokat, akik a közölt ponthatárt elérték, felveszik ott, ahová jelentkeztek, illetve átjelentkeztek.

*Több felsőoktatási intézmény várhatóan pótátjelentkezést hirdet majd – 1994. július 17. körül. Ezeket az intézményeket (szakokat) *-gal jeleztük a táblázatban.*

Felsőoktatási intézmény	Szak, szakirány	Ponthatár
Budapesti Műszaki Egyetem		
	építészmérnöki	105
	építőmérnöki	82
	földmérő és térinformatikai mérnöki	82
	gépészmérnöki, egyetemi szintű	82
	energetikai mérnöki, főiskolai szintű	75
	gépészmérnöki, főiskolai szintű	75
	közlekedésmérnöki	82
	vegyészmérnöki	86
	biomérnöki	95
	mérnök-fizikus	112
	villamosmérnöki	95
	műszaki informatikai	112
Miskolci Egyetem		
	Bányamérnöki Kar szakjai*	90
	Gépészmérnöki Kar szakjai*	90
	műszaki informatikai*	108
	kohómérnöki*	82
	anyagmérnöki*	86
	mérnök-fizikus*	90
	Dunaújvárosi Főiskolai Kar* gépészmérnöki	84
	többi szak (anyagmérnöki, kohómérnöki, műszaki, informatikai, gépész- és informatikus tanári)	80
Veszprémi Egyetem Mérnöki Kar		
	anyagmérnöki*	86
	környezetmérnöki	101
	műszaki informatikai	106
	vegyészmérnöki	91
	főiskolai szintű gépész-* és villamosmérnöki	78
Bánki Donát Műszaki Főiskola		
	műszaki informatikai mérnöki	92
	gépészmérnöki	80
	szervező és informatikai mérnöki	77
	műszaki tanári	77
	biztonságtechnikai mérnöki	89
	gépészmérnöki (levelező)	74
Gépipari és Automatizálási Műszaki Főisk.		
	gépészmérnöki*	75
	műszaki informatikai	100
	gépészmérnöki (levelező)*	72
Kandó Kálmán Műszaki Főiskola		
	villamosmérnöki	90
	műszaki informatikai	100
	biztonságtechnikai mérnöki	89
	esti és levelező szakok	80
Könnyűipari Műszaki Főiskola		
	könnyűipari mérnöki szakirányok	70
	nyomdaipari szakirány (levelező)	78
Pollack Mihály Műszaki Főiskola		
	környezetmérnöki	87
	településmérnöki*, műszaki tanári*	85
	magasépítő mérnöki	91
	építőmérnöki, gépészmérnöki*, villamosmérnöki*, műszaki informatikai*, építőmérnöki (Baja)*	70
	A levelező szakokon a nappalival azonosak a ponthatárok	
Széchenyi István Főiskola		
	építőmérnöki, magasépítő mérnöki, településmérnöki,	90
	környezetmérnöki	84
	gépészmérnöki, villamosmérnöki	86
	közlekedésmérnöki	96
	mérnök tanári	102
	műszaki informatikai	100
	A levelező szakokon a nappalival azonosak a ponthatárok	
Ybl Miklós Műszaki Főiskola (Budapest)		
	magasépítő mérnöki	96
	építőmérnöki	71
	településmérnöki	77
	tűzvédelmi	72
	biztonságtechnikai mérnöki	89
	magasépítő mérnöki (levelező)	109
	építőmérnöki (levelező)	92
Ybl Miklós Műszaki Főiskola (Debrecen)		
	építőmérnöki	86
	gépészmérnöki (épületgépész)	70
	gépészmérnöki (általános és karbantartó gépész)	74
	magasépítő mérnöki	92
	mérnök szaktanári (gépész)	90
	mérnök szaktanári (építő)	100
	településmérnöki	102
	gépészmérnöki (levelező)	76

Középiskolások fizikaversenye Sopronban

Kihirdették a középiskolások fizikaversenyének eredményeit szerdán *Sopronban*. A *Vermes Miklós-emlékversenyre* a hazaiakon kívül a határokon túlról, Erdélyből, Szlovákiából és a Vajdaságból is érkeztek diákok, az elsőségért összesen hetvenhárman versengtek.

Mechanikából az első helyezést *Zsemlye* Gábor, a szlovákiai Somorja magyar tannyelvű gimnáziumának diákja nyerte el, tanára *Haluska* Sándor. Hőtanból ketten kerültek első helyre. Egyikük *Lehotai* Gábor, a *Paksi Energetikai Szakképzési Intézet* diákja, felkészítő tanára *Csajági* Sándor. Másikuk *Mészáros* Gergely, a budapesti *Piarista Gimnázium* növendéke, akit *Görbe* László tanár készített fel a versenyre. Elektromosságtanból a győztes *Varga* Dezső, a miskolci *Földes Gimnázium* diákja lett, felkészítő tanára *id. Szabó* Kálmán. Az emlékversenyt 25. alkalommal rendezte meg az *Eötvös Loránd Fizikai Társulat*.

A *Mikola Sándor tehetségkutató fizikaverseny* eredményeit is ezúttal hozták nyilvánosságra. A második osztályos középiskolások országos vetélkedőjét három fordulóban bonyolították le hetven induló részvételével. A szakközépiskolások közül a győztes *Mikó* Csaba, a debreceni *Gábor Dénes Elektronikai Műszaki Középiskola* diákja lett. *Kopcsa* József tanár készítette fel a versenyre. A gimnazisták közül az első helyezést *Bárász* Mihály, a budapesti *Fazekas Mihály Gimnázium* növendéke szerezte meg. Őt *Horváth* Gábor tanár készítette fel a vetélkedőre.

A díjakat *Kálmán* Attila, a művelődési tárca államtitkára adta át. A fiatal fizikusok versenyeit a *Matáv Rt. Soproni Igazgatósága*, az *Antenna Hungária*, a *Paksi Atomerőmű Rt.* és a *Budapesti FORNAX Kft.* támogatta.

Angoltanárok központja Pécsett

Brit támogatással

Angoltanári továbbképző központ és könyvtár létrehozásáról és működtetéséről szóló kétéves szerződést kötött Pécsett John Grote, a *British Council* budapesti igazgatója és *Kurucsai* Csaba, a *Baranya megyei közgyűlés* alelnöke. A brit kormány a Pécsett felállítandó intézmény alapítását és működtetését csaknem negyvenezer fonttal, öt és fél millió forinttal támogatja.

A pécsi angoltanári továbbképző központ a *Baranya Megyei Pedagógiai Intézet* keretében működik majd. A könyvtárral is kiegészülő központban angol nyelvű újságok, folyóiratok, pedagógiai szakkönyvek, video- és hangkazetták várják a pedagógusokat. Az intézmény szolgáltatásai kiterjednek a számítógépes oktatási szoftverek kölcsönzésére, valamint a bibliográfiai, információs és tanácsadó szolgálatra is. A *British Council* a központ alkalmazottai számára egy angliai és egy hazai továbbképzés költségeit is állja, és fedezi a nagy-britanniai tanulmányút teljes költségeit is. Az intézmény működtetési költségeit a most aláírt kétéves szerződés lejárta után a későbbiekben létrehozandó *igazgatói tanács* teremti majd elő a hazai állami és önkormányzati források mellett szponzoroktól, tagdíjakból és az intézmény tevékenységének nyereségéből.

BANNER János

SEPARATUM

ACTA ARCHAEOLOGICA ACADEMIAE SCIENTIARUM HUNGARICAE

10 (1959)

M. KANOZSAY

BIBLIOGRAPHIE DER WISSENSCHAFTLICHEN ARBEITEN VON J. BANNER

BUDAPEST

1959

ACTA ARCHAEOLOGICA

A MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA RÉGÉSZETI KÖZLEMÉNYEI

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: BUDAPEST V. ALKOTMÁNY UTCA 21.

Az *Acta Archaeologica* német, angol, francia és orosz nyelven közöl értekezéseket a régészet köréből.

Az *Acta Archaeologica* változó terjedelmű füzetekben jelenik meg, több füzet alkot egy kötetet.

A közlésre szánt kéziratok a következő címre küldendők:

Acta Archaeologica, Budapest 62, Postafiók 440.

Ugyanerre a címre küldendő minden szerkesztőségi és kiadóhivatali levelezés.

Az *Acta Archaeologica* előfizetési ára kötetenként belföldre 160 Ft, külföldre 220 Ft. Megrendelhető a belföld számára az „Akadémiai Kiadó"-nál (Budapest V. Alkotmány utca 21. Bankszámla: 05-915-111-44), a külföld számára pedig a „Kultura" Könyv és Hírlap Külkereskedelmi Vállalatnál (Budapest VI. Népköztársaság útja 21. Bankszámla: 43-790-057-181), vagy külföldi képviseleteinél, bizományosainál.

Die *Acta Archaeologica* veröffentlichen Abhandlungen aus dem Bereiche der Archäologie in deutscher, englischer, französischer und russischer Sprache.

Die *Acta Archaeologica* erscheinen in Heften wechselnden Umfanges. Mehrere Hefte bilden einen Band.

Die zur Veröffentlichung bestimmten Manuskripte sind an folgende Adresse zu senden:

Acta Archaeologica, Budapest 62, Postafiók 440.

An die gleiche Anschrift ist auch jede für die Redaktion und den Verlag bestimmte Korrespondenz zu richten.

Abonnementspreis pro Band: 220 Forint. Bestellbar bei dem Buch- und Zeitungs-Aussenhandels-Unternehmen »Kultura« (Budapest, VI. Népköztársaság útja 21. Bankkonto Nr. 43-790-057-181) oder bei seinen Auslandsvertretungen und Kommissionären.

M. KANOZSAY

BIBLIOGRAPHIE DER WISSENSCHAFTLICHEN ARBEITEN VON J. BANNER

ABKÜRZUNGEN

AAA	Acta Archaeologica Academiae Scientiarum Hungaricae
ACTAGH	Acta Universitatis Szegediensis Sectio Geographico-historica
AÉ	Archaeológiai Értesítő
AH	Archaeologia Hungarica
AKBK	Alföldkutató Bizottság Könyvtára
Asch	Altschlesien
ATIE	Alföldi Tudományos Intézet Évkönyve
BcsMK	A Békéscsabai Múzeumegyesület Kiadványai
BL	Békési Lapok
BpH	Budapesti Hírlap
BpR	Budapest Régiségei
BVNÉ	Békésvármegye Törvényhatósági Iskolánkívüli Népművelő Bizottságának Évkönyve
CsaK	Csanádmegyei Könyvtár
Csengeri	Csengeri Emlékkönyv
CsoK	Csongrádmegyei Könyvtár
DéSz	Délvidéki Szemle
Dolg	Dolgozatok a (szegedi) Tudományegyetem Archaeológiai – Régiségtudományi Intézetéből
DuSz	Dunántúli Szemle
DuSzK	Dunántúli Szemle Könyvei
EISz	Erdélyi Irodalmi Szemle
ELTETÉ	Eötvös Loránd Tudományegyetem Történettudományi Karának Évkönyve
Etn	Ethnográfia = Népélet
FA	Folia Archaeologica
FE	Föld és Ember
FK	Földrajzi Közlemények
FSz	Földrajzi Szeminárium
GR	The Geographical Review
GyD	Gyulai Dolgozatok
Hist	Historia
HVMR	A hódmezővásárhelyi városi múzeum régészeti osztályának ásatásai
JbÉ	A Jászberényi áll. főgimnázium Értesítője
JbU	Jászberényi Ujság
JJÉ	A Jászberényi Jászmúzeum Évkönyve
JPEK	Jahrbuch für Prähistorischen und Ethnographischen Kunst
K	Kalangya
Kö	Köznevelés
Közl	A Magyar Tudományos Akadémia társadalmi – történeti tudományok osztályának Közleményei
MAG	Mitteilungen der Anthropologischen Gesellschaft, Wien
Márki	Márki Emlékkönyv
MFMÉ	Móra Ferenc Múzeum Évkönyve
MKÉ	Múzeumi és Könyvtári Értesítő
MM	Magyar Múzeum
MNy	Magyar Nyelv
NÉ	A Magyar Nemzeti Múzeum Néprajzi Osztályának Értesítője
NK	Numizmatikai Közlöny
NNy	Népünk és Nyelvünk
NSz	Nevelésügyi Szemle
Pavel	Pavel Emlékkönyv
PMÉ	Pécs sz. kir. város „Majorossy Imre Múzeumának" Értesítője
PPS	Proceedings of the Prehistoric Society
Pt	Pásztortűz
PZ	Prähistorische Zeitschrift
RD – DA	Régészeti Dolgozatok az Eötvös Loránd Tudományegyetem Régészeti intézetéből – Dissertationes Archaeologicae
SSz	Soproni Szemle
SSzK	Soproni Szemle Kiadványai
Sz	Századok
SzaH	Szabadművelési Híradó
SzEB	Szegedi Egyetemi Beszámoló
Széph	Széphalom
SzN	Szegedi Napló
SzVMK	Szeged Városi Múzeum Kiadványai
TRÉ	Délmagyarországi Történeti és Régészeti Értesítő
Tt	Tiszatáj
Ttf	Tiszatáj füzetei
UÉ	Új Élet
WPZ	Wiener Prähistorische Zeitschrift

Im Falle von Rezensionen sind die Titel der besprochenen Arbeiten kursiv gedruckt.

Die mit * bezeichneten Arbeiten sind mit einer fremdsprachigen Zusammenfassung versehen.

1910

Márki Sándor, II. Rákóczi Ferenc. Budapest, 1907—1910. Magyar történeti életrajzok. 23, 25, 26 kt.: BL 1910 december 25.

1911

A békési magyarság népi építkezése: NÉ 12 (1911) 129—149.

Kogutowicz Károly, Zsebatlasz, naptárral és statisztikai adatokkal az 1912. évre: FK 39 (1911) 430—431.

1912

A félhajó : NÉ 13 (1912) 39—41.
Lasz Samu, Földrajzi olvasókönyv. I. rész. Magyarország. Budapest 1912. : FK 40 (1912) 92—93.
Ecsedi István, Karacs Ferenc térképmetsző élete és művei. Debrecen 1912. : FK 40 (1912) 93—94.
Veress Endre, Fontes Rerum Transylvanicarum (Erdélyi Történelmi Források) : TRÉ 28 (1912) 41—43.

1913

Békési cigány lakások : NÉ 14 (1913) 308—311.
Erdély leírása a XVII. századból. Bzenszky Rudolf jezsuita Syllogimeáinak földrajzi része : JbÉ 1913. 3—37.
Kogutowicz Károly, Zsebatlasz, naptárral és statisztikai adatokkal az 1913. évre: FK 41 (1913) 147—149.

1914

Jászberényi sírkeresztek : NÉ 15 (1914) 98—108.
Kogutowicz Károly és Hermann Győző, Zsebatlasz naptárral és statisztikai adatokkal az 1914. évre: FK 42 (1914) 64—67.
Kogutowicz Károly és Littke Aurél, Világatlasz: FK 42 (1914) I—IV.

1917

A Jászmúzeum története : MKÉ 1917. 165—176.
Kálmán Ödön, A zsidók letelepítése a Jászságban. Budapest 1916. : Sz 51 (1917) 376—377.

1918

A jászsági céhek életéből : JbU 1918. 9—11, 18—25 sz.
Kerékgyártó Árpád : JbU 1918. 24 sz.

1921

Kankófa : MNy 17 (1921) 146.
Jászberény (Kivonatosan) : MNy 17 (1921) 178—179.

1922

Szeged közgazdasága : Szeged 1922. 54.
Adatok Békés megye településföldrajzához : FE 2 (1922) 105—114.
Szalacs vagy Szolnok : UÉ 2 (1922) 5. 9—10.
Biró Vencel, Erdély követei a portán : UÉ 2 (1922) 4. 2.

1924

Adatok a békési határ XVIII. századi vízrajzához : FE 4 (1924) 16—21.
Magelhäs, A föld első körülhajózása. Ford. : Baktay Ervin : FE 4 (1924) 59—60.

1925

Szegedi szükségpénzek. — Szegeder Notgelder : Dolg 1 (1925) 30—59, 59—60.*
A szegedi halászbárka. — Die Szegeder Fischerbarke : Dolg 1 (1925) 75—91, 91—94.*
Szeged települése : FE 5 (1925) 18—38.
Szegedi telepítések Délmagyarországon. — Szegeder Kolonisierung in Südungarn : FK 53 (1925) 75—79.
Kolozsváriak Szegeden. Négy esztendő tudományos munkája : Pt 1925. október 18.
Réthei Prikkel Marian, A magyarság táncai. Budapest 1924. : FK 53 (1925) 92—93.
Haberland Mihály, Néprajz. Ford. : Visky Károly : FK 53 (1925) 94.

1926

Jelentés a Magyarcsanád-bökényi próbaásatásokról. — Les fouilles de Magyarcsanád et Bökény : Dolg 2 (1926) 72—113, 113—122. ; * CsaK 4. 44.
Nagykamarási leletek. — Die Funde von Nagykamarás : Dolg 2 (1926) 136—142, 142—143.*
Az átokházi éremlelet. — Der Münzfund von Átokháza : Dolg 2 (1926) 169—172, 172.*
A Demeter-templomi éremlelet. — Der Münzfund in der Demeter-Kirche : Dolg 2 (1926) 173—174, 174—175.*
Szegedi szükségpénzek. — Szegeder Notgelder : Dolg 2 (1926) 224.*
Halászat a Feketekörös torkolatánál. — Fischerei in der Schwarzen Körös : Dolg 2 (1926) 210—217, 218.*
A szegedi múzeum éremtára : NK 1926. 205—206.
A szegedi egyetem arch. intézetének éremtára : NK 1926. 205—206.
Rákóczi Szegeden : Csengeri, Szeged 1926. 71—78.
Dolgozatok a szegedi Egyetem Archaeológiai Intézetéből. II. évf.: SzN 1926. július 10. ; EISz 2 (1926) 403—405.
Horváth A. János és Thiering Gusztáv, Szeged és környéke részletes Kalauza: FK 54 (1926) 71—72.

1927

A magyarországi zsugorított temetkezések. — Die in Ungarn gefundenen Hockergräber : Dolg 3 (1 927) 1—58, 59—122.
Népvándorláskori sírok Nagykamaráson. — Gräber aus der Völkerwanderungszeit bei Nagykamarás : Dolg 3 (1927) 141—156, 157—159.* ; CsaK 10. 18.
Ásatás a Bánkút-Rózsamajor melletti halomban. — Grabung im auf der Meierei Bánkut-Rózsa befindlichen Hügel : Dolg 3 (1927) 219—221, 221.*
Kampóskeresztes edények egy változata : Márki, Cluj-Kolozsvár 1927. 33—38.
A szegedi Egyetem Archaeológiai Intézete : Széph 1927. 312.
Az Alföldkutató Bizottság néprajzi kutatási programmja : FE 7 (1927) 169.
Györffy István, A szilaj pásztorok. Benyovszky István 50 rajzával. Karcag 1928. : FE 7 (1927) 185.

Beymon Erdman D, Isolated racial groops of Hungary. The Geographical Review. Vol. 17. No. 4. october 1927. : FE 7 (1927) 187.
Az őszentiváni ásatások. — Grabungen bei Őszentiván : Dolg 4 (1928) 148—237, 238—243. ; AKBK 2. 1. 3—92, 93—98.*
Rézkori leletek Magyar-Dombegyházán. — Funde aus dem Kupferzeitalter in Magyar-Dombegyháza : Dolg 4 (1928) 301—304, 304. ; AKBK 2. 3. 6—8, 8.*
La Tène sírok Tótkomlóson. — La Tène Gräber in Tótkomlós : Dolg. 4 (1928) 304—306, 306. ; AKBK 2. 3. 6—8, 8.*
Eine Variation der Hackenkreuzgefässe : WPZ 15 (1928) 20—26.
Szegedi boszorkányok : Szeged 1928. 13.
Dr. Gesztelyi Nagy László, A jövendő magyar intelligencia és a tanyakérdés. Szeged 1928. : NNy 1 (1929) 197.

1929

A görög pyraunos eredete. II. — Der Ursprung des griechischen Pyraunos. II. : Dolg. 5 (1929) 34—42, 46—51.
Az őszentiváni bronzkori telep és temető. — Die Ausgrabungen bei Őszentiván : Dolg. 5 (1929) 52—78, 79—81. ; AKBK 2. 4. 3—29, 30—32.*
A szőregi La Tène temető. — Das La Tène Gräberfeld bei Szőreg : Dolg. 5 (1929) 90—110, 111—114. ; AKBK 2. 5. 3—23, 24—27.*
Adatok a neolitkori lakóház kérdéséhez. — Beiträge zur Frage des neolithischen Wohnhauses: Dolg. 5 (1929) 115—125, 126—131.
A Hódmezővásárhely-kopáncsi neolitkori lakóházak. — Beiträge zur Frage des neolithischen Wohnhauses : AKBK 2. 6. 3—13, 14—19.
Középkori emlékek a nyársapáti templompartról. — Denkmäler aus dem Mittelalter auf dem Kirchenhügel von Nyársapát : Dolg. 5 (1929) 139—146, 147. ; AKBK 2. 7. 3—10, 11.*
Adatok a körömmel díszített edények kronológiájához. — Beiträge zur Chronologie der nagelgeritzten Gefässe : AÉ 43 (1929) 23—34, 322—323.*
Volt-e Szegeden az Árpádkorban pénzverde? : Hist 1—2 (1928—1929) 2—12.
Archaeologia Hungarica. A Magyar Nemzeti Múzeum Régészeti Osztályának kiadványai. Szerk. : Hillebrand Jenő. 1—4 köt. Budapest 1926—1929. : AÉ 43 (1929) 295—296.
Emlékkönyv a Székely Nemzeti Múzeum ötvenéves jubileumára : Dolg. 5 (1929) 216—222.
Halászat : NNy 1 (1929) 53—54.
Paraszt nóták Apátfalváról : NNy 1 (1929) 113.
Szeged vízi élete : NNy 1 (1929) 117—118.
Békési pásztorok élete a XVIII. században : NNy 1 (1929) 165—170, 222—229. ; AKBK 4. 3. 3—10.

1930

A kökénydombi neolitkori telep. — Die neolithische Ansiedlung von Kökénydomb : Dolg 6 (1930) 49—106, 107—158. ; AKBK 1. 9. 3—60, 61—112.
A tiszai-kultúra két ismeretlen lelőhelyéről. — Zwei unbekannte Fundorte der Theiss-Kultur : AÉ 44 (1930) 220—225, 304.*
Beiträge zur Wohnungsfrage der Theiss-Kultur : PZ 21 (1930) 184—193.
Ornamentierte Hausverzierungen im Neolithikum : JPEK 1930. 122—123.
Kreesmárik Endre. 1879—1930. : Dolg 6 (1930) 241—242. (név nélk.)
Adatok a XVIII. századbeli falusi élethez : NNy II (1930) 70—74, 143—150.
Benda László, A magyar Alföld őstörténete : Dolg 6 (1930) 223—236. Mit M. Párducz.
Dolgozatok a szegedi Egyetem Archaeológiai Intézetéből. V. évf.: SzSz 1930 április 6 : BpH 1930 március 20.
Robicsek Jenő, A magyarországi diáktűzoltóságról, különös tekintettel a debreceni református kollégium diáktűzoltóságára. Debrecen, 1929 : MN 2 (1930) 305—306.

1931

A neolitikum Szarvason. — Das Neolithikum in Szarvas : Dolg 7 (1931) 61—71, 72—73. ; ACTAGH 1. 1. 9—11, 12—13.*
A bánkúti lovassir. — Das Reitergrab von Bánkut : Dolg 7 (1931) 187—199, 199—204. ; ACTAGH 1. 1. 14—26, 27—32.
Agyagból készült láda a neolitikumból. — Eine neolithische Tonkiste ; AÉ 45 (1931) 253—257, 348.*
Die steinzeitliche Klappern von Gleinitz und Kopáncs—Kökénydomb : Asch 3 (1931) 153—156.
A Marosvidék bronzkori zsugorított temetkezéseinek sírmellékletei. — Beigaben der bronzezeitlichen Hockergräber aus der Marosgegend : Dolg 7 (1931) 1—46, 46—53. ; SzVMK 3 (1932) 1—46, 46—53.*
Mongol fejedelmek sírkamráiban. (P.R. Kosloff beszámolója a leningrádi tudományos akadémiában.) : SzN 1931. június 2.
Dolgozatok a szegedi Egyetem Archaeológiai Intézetéből. 6 évf.: SzSz 1931. július 1.

1932

A kopáncsi és kotacparti neolitikus telepek és a tiszai-kultúra III. periodusa. — Die neolithische Ansiedlung von Hódmezővásárhely-Kopáncs und die III. Periode der Theiss-Kultur: Dolg. 8 (1932) 1—31, 32—48.*
Paraszt nóták Bánkútról : NNy 4 (1932) 30.
H. Schroller, Die Stein- und Kupferzeit Siebenbürgens : Dolg 8 (1932) 280—284.

1933

Der gepidische und slawische Friedhof von Hódmezővásárhely-Gorzsa : MAG 93 (1933) 376—380.
Békés megye régészei : BcsMK 1 (1933) 1—14.
A békési községi levéltárban őrzött Litterae Currentales viselettörténeti adatai : NNy 5 (1933) 82—87, 138—143; AKBK 4. 20. 14.

1934

A Hódmezővásárhelyi Városi Múzeum Régészeti Osztályának első öt éve : Hódmezővásárhely 1934. 60 l. 93 t. ; CsoK 7. 60 l. 93 t.
Neolitikus telep a kopáncsi Kiss-tanyában. — Neolithische Ansiedlung in der Kiss-Farm bei Kopáncs : Dolg 9—10 (1933—34) 30—40, 41—43.*
Ásatás a hódmezővásárhelyi Kotacparton. — Ausgrabung am Kotacpart bei Hódmezővásárhely : Dolg 9—10 (1933—34) 54—73, 74—84.*
Ásatások a hódmezővásárhelyi határ batidai és gorzsai részében. — Ausgrabungen in den Grenzteilen Batida und Gorzsa von Hódmezővásárhely : Dolg. 9—10 (1933—34) 251—270, 271.*
Világjáró őszentiváni magyarok : Szeged 1934. 22.
Benda László, Békésmegye őskori települése : Dolg 9—10 (1933—34) 312—313.

1935

A szakálháti őskori telep. — Die prähistorische Ansiedlung in Szakálhát : Dolg 11 (1935) 76—88, 89—96. Mit A. Bálint.*
Ásatás a hódmezővásárhelyi Kotacparton. — Ausgrabungen zu Kotacpart bei Hódmezővásárhely : Dolg 11 (1935) 97—120, 121—125.*
A badeni-kultúra emlékei Hódmezővásárhelyen. — Die Denkmäler der Badner-Kultur bei Hódmezővásárhely : Dolg 11 (1935) 126—135, 136—144.
Márton Lajos (1876—1934). — Lajos Márton : Dolg 11 (1935) 1—25, 26—55.
Beszámoló az 1934. évi ásatásokról : HVMR (Szeged) 1935. 3—15.
Gyászbeszéd Márton Lajos ravatalánál. 1934. november 20. : SzEB 1934—35. 30.

1936

Az Alföld legelső lakója. — The first inhabitants of the Greatplain in Hungary : FSz 1935—36. 171—173, 201.
Az első alföldi paleolit lelet. — Der erste Paleolithfund in der ungarischen Tiefebene : Dolg 12 (1936) 1—7 8—13.
Régészeti kutatások Szegeden : Dolg 12 (1936) 242—285.
Werner Buttler und Waldemar Haberley: Die Bandkeramische Ansiedlung bei Köln-Lindenthal : Dolg 12 (1936 289—290.
Tonelli Sándor: Az emberi civilizáció kezdetei : SzN 1936. március 29.

1937

Die Ethnologie der Körös-Kultur : Dolg 13 (1937) 32—49.
A hódmezővásárhelyi múzeum ásatásai 1935-ben. — Die Ausgrabungen des Museums von Hódmezővásárhely im Jahre 1935 : Dolg 13 (1937) 50—69, 70—77.*
A hódmezővásárhelyi ref. gimnázium régiséggyűjteménye. I. rész : Dolg 13 (1937) 105—120.
Zur Datierung der Gräber in Óbéba : Dolg 13 (1937) 232—237.
Néhány újabb őszentiváni lelet. — Neuere Funde in Őszentiván : Dolg 13 (1937) 237—239, 239.*
Gyászbeszéd Buday Árpád ravatalánál. 1937. április 9. : SzEB 1936—37. (Kolozsvár 1944. 32—34).
Buday Árpád 1879—1937. : Dolg 13 (1937) 1—24, 25—31.
Buday Árpád 1879—1937. : AÉ 50 (1937) 172—173.
Ferenc von Tompa, 25 Jahre Urgeschichtsforschung in Ungarn: AÉ 50 (1937) 159—161.

1938

Bibliographia Archaeologica Hungarica. I. : Dolg 14 (1938) 1—89.
A hódmezővásárhelyi múzeum ásatásai 1937-ben. — Die Ausgrabungen des städtischen Museums von Hódmezővásárhely im Jahre 1937 : Dolg 14 (1938) 191—198, 198—200.

1939

Bibliographia Archaeologica Hungarica. II. : Dolg 15 (1939) 1—72.
Újabb adatok a zóki-kultúra elterjedéséhez. — Neuere Beiträge zur Verbreitung der Zóker-Kultur : Dolg 15 (1939) 73—84, 85—92.
A hódmezővásárhelyi Nagytatársánc. — Die Grosse-Tartarenschanze bei Hódmezővásárhely : Dolg 15 (1939) 93—111, 112—114.*
Angaben zur Frage des Domestizierens der Pferde in der Urzeit : Dolg 15 (1939) 165—166.
Rätselhafte Darstellungen an bronzezeitlichen Gefässen : Dolg 15 (1939) 167—169.
Badeni sírok Hódmezővásárhelyen a Bodzásparton. — Graves of the „Baden" culture at Hódmezővárárhely on the Bodzáspart : FA 1—2 (1939) 13—19, 19—23.
Békés község területének története a honfoglalás koráig : Durkó Antal, Békés nagyközség története. Békés 1939. 7—22.
Kiss Lajos, A szegény ember élete: NSz 1 (1939) 172—174.

1940

Hódmezővásárhely története a honfoglalás koráig. I. rész. A legrégibb időktől a bronzkor kialakulásáig : Szeged 1940. 67 l. 135 t.
Bibliographia Archeaologica Hungarica. III. : Dolg 16 (1940) 3—56.
Újabb ásatás a hódmezővásárhelyi Kökénydombon. — Eine neuere Ausgrabung in Hódmezővásárhely-Kökénydomb : Dolg 16 (1940) 181—182, 188—189.
Újabb adatok a bodrogkereszturi-kultúra elterjedéséhez. — Neuere Angaben zur Verbreitung der Bodrogkereszturer Kultur : AÉ 1940. 13—17, 17—18.*
Idol-töredék Szombathely határából. — Ein Idolbruchstück aus der Gegend von Szombathely : DuSz 1940. 96—98, 98.*
Régészeti kutatások Békés megyében : GyD 2 (1940) 28.

1941

Bibliographia Archaeologica Hungarica. IV. : Dolg 17 (1941) 108—159.
Technikai megjegyzések két népvándorláskori felirat megfejtéséhez : Dolg 17 (1941) 161—162.
Újabb adatok a tiszai-kultúra lakáskérdéséhez. — Neuere Beiträge zur Wohnungsfrage der Theiss-Kultur : Dolg 17 (1941) 176, 178.
Egy bronzkori lelet revíziója. — La revisione d'un ritrovamento dell'età del bronzo : AÉ 1941. 20—22, 22—23.*
Badeni leletek a Szabolcs megyei Vissről. — Finds of the Baden culture from Viss : FA 3—4 (1941) 28—38, 38—44.
A badeni kultúra emlékei a pécsi városi múzeumban. — Denkmäler der Badener-Kultur in dem Museum der Stadt Pécs : PMÉ 1941. 7—19, 20—24.*
A kőkori élet Békés vármegyében : GyD 4 (1941) 71.
Badeni edények a vasmegyei gyűjteményekben. — Gefässe der Badner-Kultur in Sammlungen des Komitates Vas : DuSz 1940. 373—385, 1941. 3—15, 15—16. ; DuSzK 171. 373—385, 3—15, 15—16.*
Folia Archaeologica I—II. 1940 : Dolg 17 (1941) 195—199.
Pécs sz. kir. város „Majorossy Imre Múzeumának" 1939—40. évi Értesítője: Dolg 17 (1941) 184—187.

1942

Bibliographia Archaeologica Hungarica. V. : Dolg 18 (1942) 1—98.
A besenyődi urnasir. — Urnengrab in Besenyőd : Dolg 18 (1942) 105—108, 108—110.
Újabb ásatás a hódmezővásárhelyi Kökénydombon. — Neuere Ausgrabungen am Kökénydomb bei Hódmezővásárhely : Dolg 18 (1942) 138—140, 140—143.
Újabb adatok a zóki-kultúra elterjedéséhez. — Neuere Angaben zur Verbreitung der Zóker-Kultur : Dolg 18 (1942) 145—146, 147.
Bronz kincslelet és egyéb megfigyelések a hódmezővásárhelyi Fehértó partján. — Bronze-Schatzfund und andere Beobachtungen am Ufer des Fehértó in Hódmezővásárhely : Dolg 18 (1942) 147—149, 149—150.
Adatok a kétosztású badeni tálak elterjedéséhez. — Angaben zur Verbreitung der zweiteiligen Badener Schüsseln : AÉ 1942. 73—87, 87—99.
Újabb adatok a dunántúli badeni kultúra elterjedéséhez. — Neuere Angaben zur Kenntniss der Badner Kultur in Transdanubien : DuSz 1942. 345—352, 352—354. ; DuSzK 182. 345—352, 352—354.*
A kökénydombi Venus : DéSz 1942. 458—463.
A kökénydombi kőkori oltár. — Der steinzeitliche Altar von Kökénydomb : SzVMK 2.3 (1942) 3—5, 5—8.
Kiss Lajos, A szegény asszony élete : DéSz 1 (1942) 431—432.

1943

Das Tisza—Maros—Körös-Gebiet bis zur Entwicklung der Bronzezeit : Szeged 1943. 91 l. 135 t.
Településtörténeti kutatások a hódmezővásárhelyi Fehértó partján. — Siedelungsarchaeologische Forschungen am Ufer des Fehértó bei Hódmezővásárhely : Dolg 19 (1943) 195—201, 201—202.*
Az újabb-kőkori ház kutatásának mai állása. — L'état actuel de la recherche des habitations néolithiques en Hongrie : AÉ 1943. 1—14, 15—25.
Néhány Sopron környéki őskori leletről : SSz 1943. 248—254. ; SSzK 160. 7.
Badeni edények a Jászmúzeumban. — Badener Gefässe im Jászmuseum : JJÉ 1938—1943. 23—33, 305—306.*
A népművelési bizottságok régészeti feladatai : BVNÉ 4 (1943) 76—79.
A szegedi egyetem Alföldi Régészeti Kataszteri Intézete : Dolg 14 (1943) 214—217.
A Csanád vármegyei régiséggyűjtemény felállítása : Dolg 19 (1943) 217.
A Bácskai Múzeum megnyitása Zomborban : Dolg 19 (1943) 563—564.
Gubicza Kálmán emlékezete : K 1943. 517—521.
A Jászberény név változatai : JJE 1938—1943. 200—201.
Tompa Ferenc, Alföldi András, Nagy Lajos: Budapest az ókorban: Dolg 19 (1943) 226—243. Mit M. Párducz und Z. Oroszlán.
Bálint Sándor, Az esztendő néprajza DéSz 2 (1943) 237—238.

1944

Bibliographia Archaeologica Hungarica. 1793—1943. : Szeged 1944. 558.

1945

Bronzleletek Hódmezővásárhely határában. — Trouvailles de l'âge du bronze des environs de Hódmezővásárhely : AÉ 1944—45. 29—35, 35—42.
Az Alföldi Tudományos Intézet régészeti feladatai : ATIÉ 1 (1944—45) 107—130.
Újabb ásatások a hódmezővásárhelyi Kökénydombon. — Neuere Ausgrabungen im Kökénydomb bei Hódmezővásárhely : FA 5 (1945) 8—17, 27—34. Mit I. Foltiny.

1946

A földbirtokreform és a magyar régészeti kutatások : Kö 1946. november 1. 24.
A szabadművelődés a régészettudomány szolgálatában : SzaH 1946. december 15. 12.
Állatfejábrázolásos edénydísz Lebőről. — Representation of Animal's Head as Vessel Ornament : MM 1946. 1—3, 40.*
Tülökből készült edény maradványa az őskorból. — Überrest eines urzeitlichen Horngefässes : Etn 57 (1946) 29—31, 31.*
Tompa Ferenc : Sz 79—80 (1945—46) 309—310.

1947

Őskori hangszerek a Kárpátmedencében. — Prehistoric Musical Instruments in the Carpathian Basin : MM 1947. 1—7, 49—50.*
Szeged környékének őstörténete : Tt 1947. 35—46. ; Ttf 12. 12.

1948

Újabb adatok Délmagyarország újabb-kőkorához. — Contributions nouvelles du néolithique en Hongrie: AÉ 1946—48. 19—30, 30—41. Mit M. Párducz

Bibliographia Archaeologica Hungarica. 1943—1946.: AÉ 1946—48. 408—418.

Kukoricaművelés néhány ősi eszköze Hódmezővásárhelyen. — Quelques instruments ancestraux de la culture du maïs à Hódmezővásárhely: Etn 59 (1948) 120—123, 123*

Tompa Ferenc. 1893—1945.: AÉ 1946—48. 419—429, 429.*

G. Bandi: Die Schweiz zur Renntierzeit: Etn 59 (1948) 209—210.

1949

Negyedik és ötödik ásatás a Kökénydombon. — Les campagnes IV et V des fouilles pratiquées au Kökénydomb de Hódmezővásárhely: AÉ 76 (1949) 9—23, 24—25. Mit I. Korek

Pável Ágoston, az ember: DuSz 11 (1949) 7—9.

1950

Kiegészítés Gábori Miklós közleményéhez: AÉ 77 (1950) 106.

Ismeretlen adatok a harangalakú edények kultúrájának magyarországi elterjedéséhez. — Some Unknown Data Concerning the Spread of the Bell-Beanker Culture: AÉ 77 (1950) 107—109, 109.*

Adalékok Budapest újabb-kőkorához. — Some Data Concerning the Neolithic Age in Budapest: BpR 15 (1950) 7—19, 20—25.

Tompa Ferenc: BpR 15 (1950) 598—599.

1951

Harmadik ásatás a Kökénydombon. — The Third Excavation on the Kökénydomb: AÉ 78 (1951) 27—34, 34—36. Mit I. Foltiny.*

1954

A Közép-Dunamedence régészeti bibliográfiája a legrégibb időktől a XI. századig: Budapest 1945. 581 l. Mit I. Jakabffy.

Régészeti Kézikönyv. I. Gyakorlati Régészet: 1954. 443. l. Mit Gy. László, I. Méri und A. Radnóti.

Funde der Körös-Kultur von Hódmezővásárhely: AAA 4 (1954) 1—7.

Elnöki megnyitó az 1954. évi akadémiai nagygyűlés keretében megtartott régészeti főbizottsági ülésen: Közl. 5 (1954) 455—458.

Zárszó az 1954. évi akadémiai nagygyűlés keretében megtartott régészeti főbizottsági ülésen: Közl. 5 (1954) 487—488.

1955

Bronzkori házak a békési Várdombon. — Bronzezeitliche Häuser am Várdomb von Békés: AÉ 82 (1955) 143—148, 149—150.*

Herman Ottó levele Pósta Bélához a magyar őskőkor kutatásáról: FA 7 (1955) 222—225.

A péceli kultúra. Előadás az Akadémia régészeti konferenciáján, 1955. október 2. Megjelent: Die Péceler Kultur. — Conférence archéologique de l'Académie Hongroise des Sciences: Budapest 1955. 88—109. (kézirat gyanánt).

Research on the Hungarian Bronze Age since 1936 and the Bronze Age Settlement at Békés-Várdomb. Childe emlékkönyv: PPS 21 (1955) 123—143.

A la mémoire de Otto Herman: AA 5 (1955) 299—301.

1956

Die Péceler Kultur: AH 35 (1956) 289 l. 120 t. Unter Mitwirkung von J. Korek.

Békéscsaba területének története a legrégibb időktől a magyar honfoglalásig: Körös népe I. Békéscsaba 1956. 9—30.

Móra Ferenc levele Pósta Bélához: MFMÉ 1 (1956) 11—14.

1957

Emberábrázolás egy bronzkori tószegi edényen. — Representation of Man on a Bronze Age Vessel of Tószeg (Hungary): ELTETÉ 1957. 19—30, 30.*

Die Ausgrabungen von L. Márton in Tószeg: AAA 10 (1957) 1—140. Mit I. Bóna und L. Márton.

Mit adott Hódmezővásárhely a magyar régészetnek? — Was brachte Hódmezővásárhely der ungarischen Archaeologie?: MFMÉ 2 (1957) 133—147, 148—150.*

Sebestyén Károly 1876—1956.: AÉ 84 (1957) 221—222.

Sebestyén Károly 1876—1956.: MFMÉ 2 (1957) 251—256.

1958

Vere Gordon Childe (1891—1957): AÉ 85 (1958) 56—58; AAA 8 (1958) 319—323.

Rómer Flóris emlékezete. — A la mémoire de François Florian Rómer: RD—DA 1 (1958) 1—12, 71—75. (Kanozsay)

Menschendarstellungen auf einem Gefäss von Tószeg und die Frage der sogenannten Krötengefässe: PZ 36 (1958) 244—245.

A kiadásért felel az Akadémiai Kiadó igazgatója

Műszaki felelős: Farkas Sándor

Kézirat érkezett: 1958. VII. 28. — Terjedelem: 22 (A/5) ív, 69 ábra

47805/59 — Akadémiai Nyomda, Budapest, Gerlóczy u. 2. — Felelős vezető: Bernát György

The *Acta Archaeologica* publish papers on archaeology in English, German, French and Russian.

The *Acta Archaeologica* appear in parts of varying size, making up volumes.

Manuscripts should be addressed to:

Acta Archaeologica, Budapest 62, Postafiók 440.

Correspondence with the editors and publishers should be sent to the same address

The rate of subscription to the *Acta Archaeologica*, is 220 forints a volume. Orders may be placed with "Kultura" Foreign Trade Company for Books and Newspapers (Budapest, VI. Népköztársaság útja 21. Account No. 43-790-057-181) or with representatives abroad.

Les *Acta Archaeologica* paraissent en français, allemand, anglais et russe et publient des travaux du domaine des recherches archéologiques.

Les *Acta Archaeologica* sont publiés sous forme de fascicules qui seront réunis en volumes.

On est prié d'envoyer les manuscrits destinés à la rédaction à l'adresse suivante:

Acta Archaeologica, Budapest 62, Postafiók 440.

Toute correspondance doit être envoyée à cette même adresse.

Le prix de l'abonnément est de 220 forint par volume.

On peut s'abonner à l'Entreprise pour le Commerce Extérieur de Livres et Journaux «Kultura» (Budapest, VI. Népköztársaság útja 21. Compte-courant No. 43-790-057-181) ou à l'étranger chez tous les représentants ou dépositaires.

«*Acta Archaeologica*» публикуют трактаты из области археологии на русском, немецком, английском и французском языках.

«*Acta Archaeologica*» выходят отдельными выпусками разного обьема. Несколько выпусков составляют один том.

Предназначенные для публикации рукописи следует направлять по адресу:

Acta Archaeologica, Budapest 62, Postafiók 440.

По этому же адресу направлять всякую корреспонденцию для редакции и администрации.

Подписная цена «*Acta Archaeologica*» — 220 форинтов за том. Заказы принимает предприятие по внешней торговле книг и газет «*Kultura*» (Budapest VI. Népköztársaság útja 21. Текущий счёт № 43-790-057-181), или его заграничные представительства и уполномоченные.

INDEX

M. Párducz – J. Korek: Eine Siedlung aus der Kaiserzeit in Ózd 159
L. Vargha: Untersuchung der Gebäude der kaiserzeitlichen Wohnsiedlung von Ózd 195
I. Kovrig: Nouvelles trouvailles du Ve siècle découvertes en Hongrie 209
D. Simonyi: Die Bulgaren des 5. Jahrhunderts im Karpatenbecken 227
P. Lipták: The «Avar Period» Mongoloids in Hungary 251
D. Csallány: Ungarische Zierscheiben aus dem X. Jahrhundert 281
M. Kanozsay: Bibliographie der wissenschaftlichen Arbeiten von J. Banner 327

A kiadásért felel az Akadémiai Kiadó igazgatója

48120/59 — Akadémiai Nyomda, Budapest — Felelős vezető: Bernát György

RAJZOK,
ILLUSZTRÁCIÓK,
PLAKÁTOK

PROSPEKTUS
KÖNYV ÉS HANGLEMEZBORÍTÓK
RAJZFILMFORGATÓKÖNYV

A KIÁLLÍTÁST RENDEZTE: SZAMOSI FERENC

FELELŐS KIADÓ: A KIÁLLÍTÁSI INTÉZMÉNYEK IGAZGATÓJA

NYGV 7610 1m

A KIÁLLÍTÁSI INTÉZMÉNYEK ÉS
A MAGYAR HELIKON
MEGHÍVJA ÖNT

BÁNYAI ISTVÁN GRAFIKUSMŰVÉSZ KIÁLLÍTÁSÁRA

1976. MÁJUS 27-ÉN
CSÜTÖRTÖKÖN DÉLUTÁN 5 ÓRAKOR

MEGNYITÓ BESZÉDET MOND:
W. SOMOGYI ÁGNES
MŰVÉSZETTÖRTÉNÉSZ

HELIKON GALÉRIA
BUDAPEST V., EÖTVÖS LORÁND UTCA 8.
A KIÁLLÍTÁS NYITVA:
1976. MÁJUS 27 — JÚNIUS 20-IG.
HÉTFŐ KIVÉTELÉVEL NAPONTA 10—18 ÓRÁIG
BELÉPÉS DÍJTALAN

1949-ben születtem Budapesten. Tanulmányaimat a Képzőművészeti Főiskola typo-grafikai szakán 1972-ben fejeztem be. Tanáraim: Hayman György és Kass János voltak.
Azóta alkalmazott grafikával foglalkozom.
Munkáimat a GRAPHHIS és a Modern PUBLICITY közölte.
Az 1974 évi Varsói Plakát Biennálén a lengyel Fotóművész Szövetség különdíját kaptam.
A 1975 év legjobb plakátja — nívódíját nyertem el.

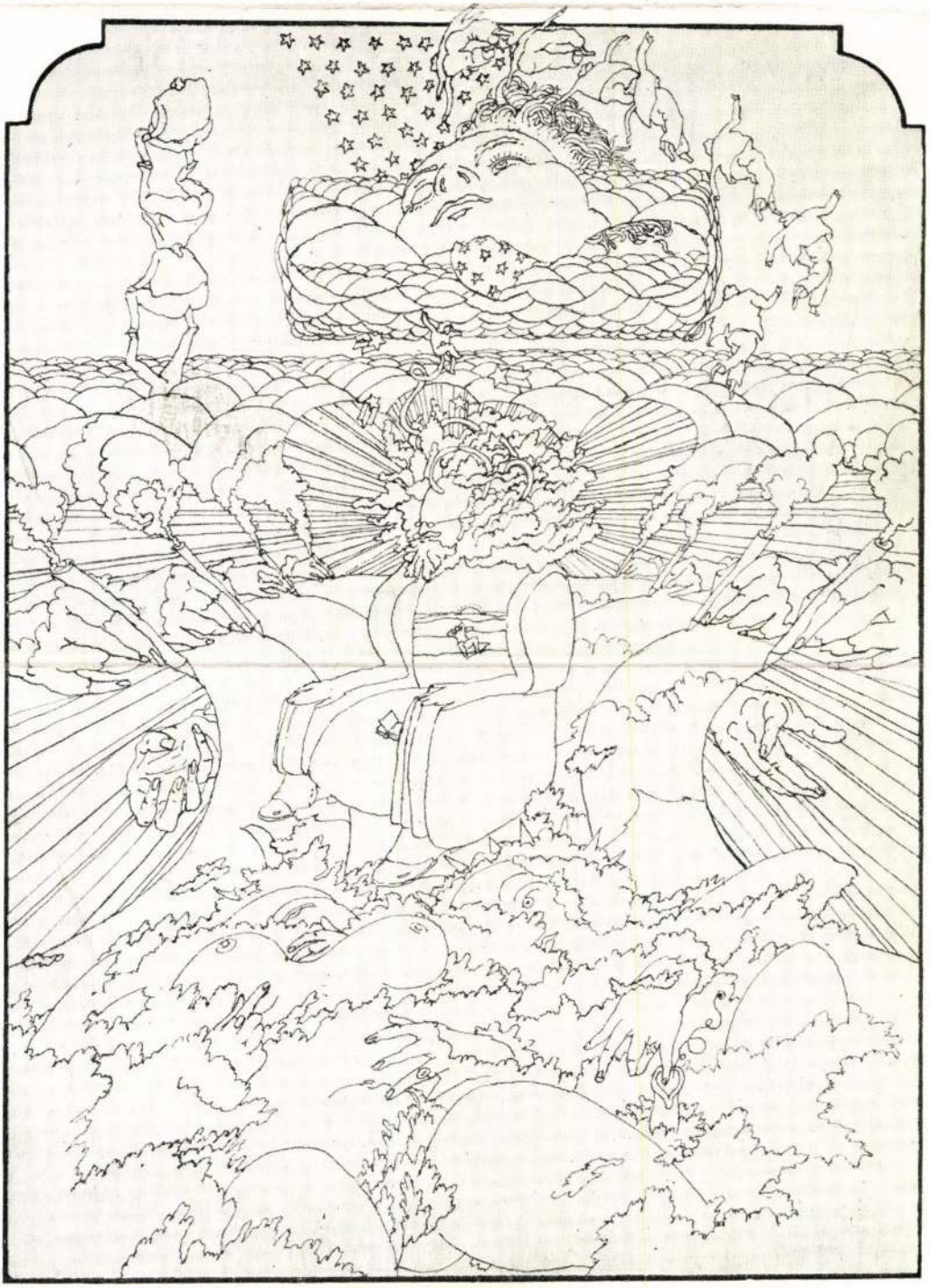

BANNER ZOLTÁN
művészettörténész

László Aladár:
Banner dobogója körül.

Utunk, XXVII.évf.44.sz. 1982 okt.29.
7. old.

tóinak életművéből válogat. 1963-ban Bartalis János, 1964-ben Nicolae Labiş (Kányádi Sándor fordításában), 1965-ben Horváth Imre (hanglemez: *Ha egyszer hangod támad*, 1979), 1966-ban Lucian Blaga és Dsida Jenő költészetét mutatta be, 1970-ben *Szarvasének* címmel Bartók-emlékműsort adott elő, többek közt Juhász Ferenc, Szilágyi Domokos verseivel. A Petőfi-évforduló alkalmával 1973-ban országszerte szerepelt s a 100. előadást is elérte *Petőfi a hídon* c. műsorával (hanglemezen is megjelent). Ugyancsak népszerű előadóestje volt 1975-ben a *Lakoma*. 1980-ban bemutatott műsora a *Tűzkör*.

Csillagfaragók c. esszé- és dokumentumkönyve (1972) az újjászülető erdélyi népi és naiv művészetről szól. Gondozásában jelent meg a Dacia Könyvkiadó erdélyi képzőművész-dokumentumokat közreadó sorozatának öt kötete: Mikola András *Színek és fények* c. emlékirata (Kv. 1972), Szolnay Sándor *A világ legvégén* (Kv. 1973) és Nagy Albert *Rózsikaédes!* (Kv. 1974) c. levél- és írásgyűjteménye, Popp Aurél *Ez is élet volt* c. emlékirata (Kv. 1977), majd *Válaszok — ismeretlen kérdezőnek* c. alatt Márkos András cikkeinek gyűjteménye (Kv. 1980). Mint szavalóművész az ausztráliai magyarok meghívására 1977 májusában kéthónapos előadó-körúton volt, úti benyomásairól szóló beszámolója előbb az Utunkban folytatásokban, majd *Kié vagy Ausztrália?* c. alatt könyv alakban is (1979) megjelent.

Egy időben a *Beleznay* művésznevet használta.

Takács Imre: *Csillagfaragók*. Kortárs. Bp. 1972/10. — Király László: *Beszélgetés B. Z.-nal*. Utunk 1974/5. — Kántor Lajos: *A megtalált színház. Kv. 1976. B. Z. úttörése.* 126—38; uő. *A Szervátiusz-jelenség közelében*. Utunk 1977/9. — Szőcs István: *Művészkedés és népművészet*. Utunk 1977/26; uő. *B. Z. Bordi Andrásról*. Előre 1979. jan. 5. — Varga Imre: *Felzaklató könyvek*. Szocialista Művészetért, Bp. 1979/12. — Krilek Sándor: *Híradás a Föld túlsó oldaláról*. Szatmári Hírlap 1979. okt. 7. — Balázs László: *Kié vagy, idegen föld?* Fáklya, 1980. febr. 3. — Lászlóffy Aladár: *És így lett a miénk is Ausztrália*. Utunk 1980/24.

ASZT: Salamon Ernő verseiből szaval. LM 1146. — *Petőfi a hídon*. LM 1160, 1201. — Alkotóműhely. LM 1589.

Bánsági Írás — az RNK Írószövetsége temesvári fiókjának folyóirata. Első száma 1949. aug. 23. tiszteletére jelent meg, egyidőben a temesvári román és német írók hasonló kiadványaival (Scrisul Bănăţean, Banater Schrifttum), Dimény István, Ferencz László és Szász Márton külön meg nem jelölt, tényleges szerkesztésében. A 2. szám csak 1951 nyarán követte. Állandó munkatársak: Anavi Ádám, Bálint László (Izsák

László), Bodor Klára, Drégely Ferenc, Endre Károly, Erdélyi Izolda, Gáspár Tibor, Ivándi Ferenc, Kubán Endre, Lajtha László (Franyó Zoltán), Páll Artúr, Péter László (Ernyes László), Sas Jolán, Szimonisz Henrik, Szobotka András. A lap rendszeresen közölte helyi és bukaresti román és német írók, így Ion Bănuţa, Mihail Beniuc, Alexandru Jebeleanu, Eugen Jebeleanu, Virgil Teodorescu, Petre Vintilă és Franz Liebhard munkáit is. 1952-től rendszeresen negyedévenként jelent meg, bevonva munkatársai közé nem helyi szerzőket (Balla Károly, Beke György, Fáskerthy György, Gálfalvy Zsolt, Gréda József, Hornyák József, Horváth Imre, Majtényi Erik, Simon Magda).

Marosi Péter: *Bánsági Írás*. Utunk 1949/20. — Bajor Andor: *Van-e „sajátos bánsági irodalom"?* Irodalmi Almanach 1952/1—2. — Dimény István: *Az elvszerűtlen bírálat ellen*. Utunk 1952/16. — Fodor Sándor: *Több szerkesztői segítséget a szerzőknek*. Utunk 1952/28.

Bánsági Magyar Közművelődési Egyesület — az irodalom és tudomány népszerűsítésére, a bánsági műkedvelő mozgalom összefogására és fellendítésére 1926-ban létrehozott konzervatív irányzatú társadalmi alakulat. A Temesvári Magyar Dalárda alosztályaként kezdte meg tevékenységét, 1928-ban önálló szervezetté vált. Fiókegyesületei működtek Nagyszentmiklóson, Perjámoson és Zsombolyán. Számos irodalmi jellegű előadást és estélyt rendezett. Műkedvelő együttesei színműveket és operetteket mutattak be. Az egyesület rendezte két helyi szerző, Győri Emil és Kálmán Andor *Meghalok utánad* c. nagyoperettjének bemutató előadását. Működésében értékesebbek azok az emlékünnepélyek, amelyek a magyar irodalomtörténet kimagasló alakjait idézték. Rudas Jenő elnök irányításával rendeztek Petőfi-, Arany-, Vörösmarty-, Kiss József-, Kisfaludy-, Katona-, Madách- és Szabolcska-emlékműsort. Irodalmi, esztétikai, tudományos előadások tartásával támogatták az egyesület tevékenységét Bechnitz Sándor, Hajdu Frigyes, Kalotai Gábor, Páll György, Pogány László, Puhala Sándor, Szabolcska László írók, Gallas Nándor, Kristóf-Krausz Albert, Litteczky Endre képzőművészek, Braun Dezső és Pogatschnigg Guido zenészek. Az egyesület 1940-ig tevékenykedett.

Bánsági Üzenet — az RNK Írószövetsége temesvári fiókjának kiadványa 1957-ben. Szerkesztő bizottsága: Anavi Ádám, Franyó Zoltán, ifj. Kubán Endre, Szász Márton. Temesvári és aradi tollforgatók kéziratait közölte, köztük Bács-

ellentétesek. Illés Endre így ír Bánffyról: „Nem volt rossz író, ő nagyméretű dilettáns volt. Mindenbe belekapott, minden érdekelte, és mindig rendhagyóért nyúlt." Illés fogalmazásában „dilettáns" a gyönyörködő ember, aki tele van a világgal, de műalkotásaiban nem tud eljutni a befejezettségig. Gaál Gábor a trilógia két első részéről szóló bírálatában — a történelmi totalitás igényével vizsgálva a művet — elutasítja az író arisztokratikusan heroizáló szemléletét, de a műbe épített tablók művészi értékét, szuggesztivitását elismeri. Örley a trilógiával kapcsolatban így vélekedik: „Még regényeiben is, melyek krónikás kényelmességükkel, lazaságukkal, a művészi áram meg-megszakadozásaival, elkásásodó mondataikkal indokoltabbá tehetnék az elmarasztaló ítéletet — mennyit feledtet a gazdag látású, dúsan szálazószövő elbeszélő. Aki végül mégis az anyag fölé kerekedik, író módjára — ha nem is olyan fölényesen, mint az elbeszéléseiben."

A grófi szerző iránt elfogultsággal aligha gyanúsítható Móricz Zsigmond írja: „Én a legnagyobb örömmel fogadom el hivatottnak és illetékesnek minden sorában. Sőt csodálom is: a magyar élő arisztokráciáról még senki ilyen kíméletlenül és irgalmatlanul nem nyilatkozott... Bánffy Miklós kaszt-társainak pontos és alapos arcképsorozatával s az egész kadáverből áradó nehéz és reménytelen levegővel igazolja a társadalmi megújhodás szükségességét." Ebben a megítélésben gyökerezett az öreg író fogadtatása az új, demokratikus rendszerben: *Bűvös éjszaka* c. elbeszéléskötetét a JBA adta ki, s *Az ostoba Li* c. háborúellenes színdarabját a kolozsvári Állami Magyar Színház mutatta be Kovács Györgyvel a címszerepben.

Grafikai munkái összegyűjtésre és művészettörténeti feldolgozásra várnak. Közülük kiemelkednek Balázs Béla *Játékok* (Gyoma 1917) c. kötetében *A fából faragott királyfi* illusztrációi s az ESZC több kiadványához *G.M.B.* szignóval készített címlapok és rajzok, így Tamási Áron *Ábel a rengetegben* (Kv. 1932) és Tompa László *Válogatott versek* (Kv. 1944) c. köteteiben. Illusztrációi 1946-tól kezdve szerepeltek az Utunk hasábjain.

Művei: *Naplegenda* (színmű, Bp. 1906); *Nagyúr* (színmű, Bp. 1913); *A haldokló oroszlán* (elbeszélések, Bp. 1914); *Az erősebb* (színmű, Bp. 1918); *Maskara* (színmű, Bp. 1926); *Reggeltől estig* (regény, Kv. 1928); *Martinovics* (színmű, Kv. 1931); *Fortéjos Deák Boldizsár memoriáléja* (elbeszélések, Kv. 1931); *Emlékeimből* (Kv. 1932); *Erdélyi történet.* Regénytrilógia. 1. *Megszámláltattál* . . . I—II. (Kv. 1934). 2. *És hijjával találtattál* I—II. (Kv. 1937). 3. *Darabokra szaggattatol* (Kv. 1940); *Farkasok* (elbeszélések, Kv. 1942); *Bűvös éjszaka* (elbeszélések, Kv. 1946). Egyes művei olaszul, franciául és németül is megjelentek.

(V. D.)

Ady Endre: *Kisbán Miklós.* Budapesti Napló 1906. ápr. 8. A *Poéta és publikum* c. kötetben, 1967. 255—56.; uő. *Kisbán Miklós könyve.* Nyugat 1914. júl. 15. Az *Ady Endre publicisztikai írásai* c. kötetben, Bp. 1977. 466—7. — Gaál Gábor: *Kisbán Miklós: Reggeltől estig.* Keleti Újság 1927. nov. 4.; Újraközölve *Válogatott írások* I. 164—8.; uő. *„Megszámláltattál . . ."* Korunk 1934/13; újraközölve. *Válogatott írások.* I. 546—48; uő. *„És hijjával találtattál . . ."* Korunk 1937/10; újraközölve *Válogatott írások* I. 631—33. — Örley István: *Farkasok.* B. M. novellái. Magyar Csillag, Bp. 1942/10; újraközölve *A Flocsek bukása.* Bp. 1968. 317—21. — Marosi Péter: *Mit ér Bánffy trilógiája?* Utunk 1957/28. — Illés Endre: *A dilettante.* Az *Írók, színészek, dilettánsok* c. kötetben. Bp. 1968. 657—79. Ő idézi a Kelet Népe 1940-es évfolyamából Móricz Zsigmond véleményét a trilógiáról. — Kós Károly: *Nem a gróffal — az emberrel.* Utunk Évkönyv 69, 37—40. — Gergely Géza: *Felfedezésre vár Kisbán Miklós, a színpadi szerző.* A Hét 1972/43. — Bányai László: *B. M. közéleti szerepe.* Igaz Szó 1973/9. — Tamás Gáspár Miklós: *A nagyúr.* Utunk 1973/48. — Csehi Gyula: *Egy centenárium ürügyén.* Korunk 1974/2. — Balogh Edgár: *Bonchidai kitérő.* Tiszatáj, Szeged 1974/4; újraközölve *Szolgálatban,* 1978. 354—6. — Szemlér Ferenc: *Ki győzött a nagy küzdelemben?* Utunk 1974/25; újraközölve *Harc szélmalmokkal.* 1979. *Az író és a főúr* címmel, 134—9. — *A közügyekről.* Utolsó beszélgetés Kós Károllyal. Utunk 1977/35; újraközölve *Benkő Samu beszélgetései Kós Károllyal,* 1978. 130—8.

Banner Zoltán (Szatmár, 1932. júl. 12.) — művészeti író, szerkesztő, előadóművész. Középiskoláit szülővárosában, történelem szakos tanulmányait a Bolyai Tudományegyetemen végezte. 1958 óta az Utunk művészeti szerkesztője. Az Igaz Szóban arcképsorozata jelent meg Mohi Sándor, Ziffer Sándor, Nagy Albert, Florica Cordescu, Miklóssy Gábor, Alexandru Ciucurencu, Romul Ladea, Csorvássy István, Mikola András művészetéről (1962—65). Egyes művészettörténeti tanulmányait a Korunk, a pécsi Jelenkor és a budapesti Művészet közölte. Előbb a bukaresti Meridiane, majd a Kriterion kiadásában megjelent kismonográfiái: *Aurel Popp* (Raoul Şorbannal, románul és németül, 1968); *Albert Nagy* (románul, francia összefoglalással, 1968); *Mattis-Teutsch* (románul 1970, magyarul és németül 1972); *Andrei Mikola* (előszó egy reprodukciógyűjteményhez, Nagybánya 1968); *Szervátiusz Jenő* (1976); *Bordi András* (1978).

Versmondóként a magyar és román irodalom mai nagy alko-

Banner Zoltán műtörténész

1932 –

művészeti monográfiák szerzője.

Az Utunk művészeti szerkesztője, szavalóművész

Karácsony Emmy :Virághegy Kriterion Bukarest 1974

127. old.

M.D.K.

Banner János — Jakabffy Imre: A közép-duna-medence régészeti bibliográfiája a legrégibb időktől a XI. századig

Művészet, 1954. 2, sz. 3131.

MDK

Banner Zoltán okl.épitész és Jakabffy Zoltán müépitész

Somlói-ut 1.sz. villa

Modern épitőmüvészet. Pesti Hirlap nagy naptára, 1930. 99 l. képek.

M.D.K.

Banner Zoltán, építés

Jakabffy Zoltánnal közösen készített terve a miskolci köztemető pályázatán első díjat nyert.

Homlokzat- és alaprajz:

Építőipar - Építőművészet, Bp. 1922. évf. 5-6. sz.

17. old

JEGYZETEK EGY VITÁRA INGERLŐ ALAPMŰRŐL

Banner Zoltánnak a budapesti Képzőművészeti Kiadónál megjelentetett, pompás kivitelezésű könyve, az *Erdélyi magyar művészet a 20. században (1990)*, az olyan munkák közé tartozik, melyekről szűkre szabott ismertetést írni kínszenvedés a szakmabeli recenzens számára. Már tárgyánál fogva túlságosan is jelentős és ugyanakkor belátható időn belül egyedinek megmaradó vállalkozás ez — ehhez mérten kellene vele foglalkozni. Nekem azonban olyan természetűek lennének az észrevételeim, hogy inkább az értekezés volna kézenfekvő formába öntésükhöz. Vagy pedig — és talán ez lenne a leghasznosabb — egy vitafórum, ahol helyben, konfrontálva egyeztethetnők nézeteinket. Hogy túljussunk már végre azon a kezdeti stádiumon, melyből sehogy sem sikerül kilábalnunk — noha szerintem megvolnának hozzá a feltételek. Az erdélyi magyar képzőművészet alapfogalmainak és alaptendenciáinak, korszakolásának és kategorizálásának a közmegegyezéses letisztázására gondolok, az impresszionisztikus, szubjektivista megközelítés és tárgyalásmód meghaladására.

Nem találok ésszerű magyarázatot arra, hogy hazai műkritikánk, művészeti közírásunk amúgy is kis létszámú és újabban még jobban megfogyatkozott csapatára miért jellemző a kölcsönös egymásra nem figyelés, a közmegegyezésre való törekvés hiánya. Régtől fogva mindmáig így vagyunk ezzel. A közös ügy kárára. Vonatkozik ez Banner Zoltánra is. Témájának revideálható és revideálandó voltában is érdemleges, tetemes hazai irodalma van; ezt ő saját szövegében készségesen elismeri és csatolt (csudamód bokrosan, megjelenési évek szerint csoportosított) bibliográfiájával dokumentálja is. Tanulmányában azonban igen kevéssé hasznosítja — bár emlékeztetőül — a benne foglaltakat. Menthetetlenül következnek ebből a pontatlanságok, a kihagyások, melyek így kimagyarázhatatlanok. Ám nemcsak erről van szó. Az általa megelőlteknél vagy kitaláltaknál sok esetben szilárdabb támpontokat kínál ez az irodalom tárgyának rendszerezéséhez csakúgy, mint egyik-másik jelentős művészegyéniségünk munkásságának az értékeléséhez, értékrendi vagy főbb tendenciákban való elhelyezéséhez. Egy kevésbé vitatható, tárgyilagosabb összkép megalkotásához. Témájáról azonban Banner végül is csupán egy kimerítőnek eltervezett magánszámot komponált és adott elő. Holott karmesteri teljesítményre is vállalkozhatott volna.

Részemről mindenekelőtt rendszerezésbeli szertelenségeit kifogásolnám. Nagyvonalakban egyet kell értenem azzal, ahogyan fölrajzolja a 20. századi erdélyi magyar festészet, grafika, szobrászat és iparművészet közvetlen előzményeit. E rész elé azonban beiktatott egy tanulmánynak vázlat, vázlatnak tanulmány, 26 könyvoldalt felemésztő bevezető nagyfejezetet, melyben éppenséggel a honfoglalás koráig megy vissza. Ismerős, persze, a módszer; de nekem az eredeti változatával szemben is megvoltak a fenntartásaim, s kitartok mellettük ez esetben is. Ekkorát és ilyenformán lazítani a címben jelzett kötelmeken, szerintem se nem szép, se nem okos dolog. Nem utolsósorban azért, mert az erdélyi régiség művészettörténeti emlékeiről több jelentős munka megjelent már; ezekkel amúgy kutyafuttában mérkőzni, eleve nem szerencsés vállalkozás.

Az előadottakra és a későbbiekre nézve egyaránt azt kell mondanom, hogy Banner Zoltánt írás közben módfelett befolyásolta "Erdély divatja", vagyis az a romantikus-nosztalgikus elvárás, mely az anyaországi olvasóközönség széles rétegeiben mostanság intenzíven él. Mással nemigen tudnám magyarázni egynémely újszülött kategóriáját. A két világháború közötti időszakról szóló alfejezetben bukkan fel először példának okáért (Márton Ferenc, Nagy István és Nagy Imre munkásságának a fölvázolása kapcsán) az ún. *székely iskola* terminus, hogy aztán visszatérjen, esztétikailag előbb sem, utóbb sem indokolható gyűjtőfogalomként. Beszélhetünk, persze, minden további nélkül, Székelyföldről elszármazott, Székelyföldön élő és dolgozó, vagy, ha úgy tetszik, egyszerűen székely festőkről, a Székelyföld festészeti múltjáról és jelenéről. De iskoláról, a szó szakszerű értelmében, semmiképpen.

Kár hogy nem ahhoz a modellhez tartotta magát Banner Zoltán végesvégig, amit a két világháború közötti nagyváradi és temesvári művészeti élet leírásakor alakított ki magának. Könyve legsikerültebb lapjai között tartom számon ezt a fejezetet.

Ha részleteiben kifogásolhatóan is,

de rendezetten tárgyalja a szerző anyagát egészen a negyvennégyes impérium és rendszerváltásig. Ezután azonban, mint azt a lírai-publicisztikus (?), máris rémesen anakronisztikusnak mutatkozó fejezetcímek is sejteni engedik, távlatot vesztve, mesterkélten tagolja tárgyát és mondanivalóját. Helyenként még a korszak jellegzetes bikkfanyelvét is átmenti; íme egy találomra kiemelt idézet a 75. lapról: " A népi demokratikus átalakítások irányítására szerveződött Magyar Népi Szövetség a kultúra minden ágazatában előkészíti azokat az ismétlődő »seregszemléket«, amelyekkel egyrészt...". Népi motívumokkal kivarrt szeméremfátyolt borít a szocreál korszakra odébb. S az olyan viszonylag tisztázott fogalmakkal is, mint amilyen a művésztelep, a művésztábor, meglehetősen szertelenül, mindegyre vitathatóan szabdalja szét és préseli együvé a hatvanas-hetvenes évtizedek erdélyi magyar művészetének sokrétű-sokszínű termését.

*

Utólag elolvasva a fentieket, észrevételeim fenntartása mellett is visszakozót kell fújnom. A könyvet nem csupán remek kiállítása ajánlja figyelmünkbe. Minden hibájával együtt alapműve mégis művészettörténeti irodalmunknak. Banner Zoltán belülről és jól ismeri a számbavett életműveket és érdemlegesen szól róluk, sok tekintetben érzékletesen és érvényesen rajzolja föl a tendenciákat. Szó sincs arról, hogy elpuskázta volna a lehetőséget. Kiegyensúlyozottabb, végérvényesebb teljesítményt vártunk ugyan tőle, de amivel végülis előállt, szintén megbecsülendő. Érdemeit csupán egy jobban megírt hasonló munka homályosíthatja el igazán. S erre, sajnos, úgy hiszem, még sokáig várnunk kell.

Mezei József

És mesél a magányos borháncsi remete...

"Less, lopj bármit a természettől" — ötlik fel bennem a Katángszirmok* olvasásakor Palocsay Zsigmond hajdani jótanácsa. A művésztárshoz intézett szavak, énjéből fakadóan, természetesen saját költészetére is vonatkoztathatók. Csakhogy ő maga nem les és nem lop a természettől, hanem teljes valójával beleépül, belelényegül, feloldódik, azonosul vele. Azonosul egy sajátos, olykor már csak emlékeiben létező álomvilággal: a földcsuszamlás szülte, képtelenkék kicsi tóval, az agyoncsicsonkázott Békás-patakkal, a Mesevirágzó Nagyöreg Barackfával, a bűvszerbe mártózott cseresznyefaágakkal, csemegéző japánbirssel, sirály-havazással, múlás-gátló mókusszőrrel, boglyas gonddal fáslit tekerő nagyanyóval. S miközben hírt vár a pitypangpehelytől, bár nem tenné, de elviselni kénytelen a szpré-szagú, vegyméz-ízű, vegyfüst-hajú, Alba-Luxos, nájlonzacskós úr-kajta Új Világot.

Múlt és jelen, háborítatlan, buja őstermészet és forgókondenzátoros, tranzisztoros, diódás civilizáció. A magányos borháncsi remete világa. Nyelvi fordulatokban bővelkedő, sajátos mondatszerkezetekkel építkező, tájszavakkal ízesített költői univerzum. Palocsay-vers. Sajátos, egyéni, összetéveszthetetlen. Spontán és ugyanakkor tudatosan kimunkált, lírába öntött, tájat-embert-faunát-flórát összefonó élménybeszámoló-folyam. A történések, a helyszínek akár valódiak is lehetnének, mint ahogyan számos vonatkozásukban azok is. Csupán a beállítás idillikus-szürrealisztikus olykor. A bizarr képzettársítások viszont egyből agyoncsapják a fel-felbukkanó mélázó melankóliát, s marad a gunyoros önirónia. Az olvasó pedig élvezi a költői bravúrnak a gyümölcsét: részesévé válik a lírába foglalt valós és megálmodott-teremtett világnak. A tájnak, fáival, bokraival, tavaival, élővilágával együtt. Annak a világnak, amelyet a gyorsuló idő, a terjeszkedő civilizáció számára egyre elérhetetlenebbé tesz, mert képtelen bensőséges kapcsolatot teremteni a makulátlan, háborítatlan természettel, bár mint annak szülötte ösztönösen vonzódik hozzá. És erre az érzésegyüttesre rezonálnak a Palocsay-versek. Ez a lényegük.

* Palocsay Zsigmond: Katángszirmok. Versek. Kriterion Kk., Buk., 1991.

N.J.

DSIDA JENŐ: **Séta egy csodálatos szigeten**

Átfogó tanulmány, monográfia életéről, munkásságáról jó emberöltővel a halála után sem született még, verseit pedig, az utóbbi negyvenöt esztendőben a romániai magyar könyvkiadás mindössze kétszer jelentette meg kötet formájában, de távolról sem a teljesség igényével. Ha élne, most nyolcvanöt esztendős lenne Dsida Jenő. Vérbeli lírikus, olyan, amilyennek csak születni lehet. Az angyalok citeráját játszi könnyedséggel pengető, arany és kék szavakkal zsonglőrösködő költő "a csipkehúsú", " a széphangú" méltán vívott ki magának előkelő helyet a magyar irodalomban. Ennek ellenére személyével és költészetével méltatlanul keveset foglalkoztak irodalomtörténészeink, kiadóink.

A Marosi Ildikó összeállításában most megjelent *Séta egy csodálatos szigeten* című gyűjtemény tehát mindenképpen hiánypótló munka. De a cikkeket, riportokat, novellákat és leveleket tartalmazó kötet jóval több ennél. A szerkesztés, válogatás avatott kézre vall. Általa olyanformán teljesíthetjük ki a bennünk élő Dsida-képet, hogy észre sem vesszük a nagyon is tudatos adagolást. A háttérből munkálkodó, az anyagot sajtó alá rendező Marosi Ildikó szerepét. Mert a szerző Dsida Jenő, aki gyakorta önmagáról, a kötet pedig önmagáért beszél.

A költő Dsida, csekély számú megjelent verseskötete ellenére, jól ismert a hazai közönség előtt, a publicista és újságíró viszont annál kevésbé. A most megjelent gyűjtemény első próbálkozás arra, hogy Dsida Jenő prózai írásait kötetbe foglalja. Az előszó tanúsága szerint Marosi Ildikó már 1988-ban elkészült az anyaggal, amit át is adott a kiadónak. Akkor nem kerülhetett nyomdába. Így aztán, 1990-ben, a változás után, az előszóhoz egy rövidke utószó is társult, melynek zárómondatait idézzük: "Dsida Jenő publicisztikája a kisebbségi létvédelem szellemében fogant. Félek, hogy ilyen értelemben sem haladta meg művét az idő."

A kötet első része Dsida irodalomról, művészetről, írókról, műveikről írott cikkeit tartalmazza, amelyet a líraibb hangú Vallomások című rész követ. Majd riportok, novellák és levelek sorakoznak. S ha verseit a játszi könnyedség és nemes elegancia jellemzi, mindezt elmondhatjuk prózai írásairól is. Gördülékeny stílus, színes ábrázolásmód, finom humor, olykor enyhén ironikus hangvétel a minősítő kulcsszó szinte minden írására. Legyen az újságcikk, tárca, riport, novella vagy akár a szüleihez írott levél; sokszínű, olvasmányos valamennyi. Általuk nemcsak a költőről kapunk teljesebb képet, hanem megelevenedik előttünk, Dsida szemüvegén keresztül nézve, a 20-as 30-as évek kulturális, társadalmi, politikai életének megannyi vonatkozása. Irodalmi viták, irányzatok, csoportosulások, az írók egymáshoz való viszonya, rokon- és ellenszenvek s azok különböző megnyilvánulásai. A kisebbségi létből fakadó hátrányok, a gazdasági nyomor, a napilap taposómalmába kényszerített költő küzdelme a megélhetésért, filléres anyagi gondok, s megannyi, számunkra ma is ismerősen csengő téma.

A Kriterionnál most megjelent könyv szerkesztője Dávid Gyula. A Dsida Jenő irodalmi munkásságát tartalmazó könyvészeti anyagot Váczy Leona állította össze.

N.J.

CSEKE PÉTER: **Könyv és kenyér**

"Az agrikultúra is kultúra — jelentette ki első házkutatásukat követően a nemzetiségi tudatszűkítés egyik dicstelen múltú, ám akkoriban mindenható korifeusa, és meghagyta kenyéradó lapom szerkesztőségében, mindenekelőtt mezőgazdasági tárgyú közlemények írására és gondozására fogjanak. Hogy se időm, se kedvem ne legyen a közösségi öntudat forrásvidékein barangolni" — olvasom a szerző vallomását a könyv hátlapján. Közben pedig arra gondolok, mennyivel szegényebbek lennénk most, ha a kötetbe szerveződött húsz egynéhány riport nem készült volna el a diktatúra legsötétebb éveiben. Mert Cseke Péter úgy járta az országot, és úgy mutatta be az agrikultúrát és művelőit, úgy írt "mezőgazdasági tárgyú közleményeket", hogy azok riportokká nemesülve váltak az említett korszak hiteles, de ugyanakkor művészi tükörképévé is. Egyszóval kultúrává a javából. Írójuk pedig, a riportalanyok megválasztásával, sorsuk, problémáik, kudarcaik-sikereik felvillantásával ugyancsak sokat és előszeretettel barangolt éppen a tiltott gyümölcs, a közösségi öntudat forrásvidékén.

Könyv és kenyér — szellemi és fizikai létünk alapja. "A jó könyv az öntudat forrása, szellemi életünk táplálója." Ennek a jegyében fogant Cseke Péter *Könyv és kenyér* című, a Dacia Könyvkiadó gondozásában 1991-ben napvilágot látott munkája. Gyermekkori emlékek, élmények indítják a kötetet, miközben feltárul előttünk a székely falu sajátos világa, majd szinte észrevétlenül a Mezőségre csöppenünk, Székre, hogy a továbbiakban már Jobbágytelkén ismerkedjünk a szalmafonás mesterségével-művészetével, a messzeföldön híres népi együttessel. Gazdaemberek a nyolcvanas években — a következő fejezetcím. Benne — sorsok, problémák, a hagyományos falukép átalakulása. Mezőgazdasági szakíró kerestetik — tudjuk meg a következő fejezetből, s azt is, hogy bár nem kielégítő számban, de felnövőben az új nemzedék. Majd séta az őszi kertekben Veress István professzorral, biogazdálkodás, méhek és méhészek, s még megannyi a gazdálkodással kapcsolatos téma. Mindez pedig színes, olvasmányos formában, ismeretanyagot, de ugyanakkor műélvezetet is kínálva az olvasónak.

Záróakkordként engedtessék meg egy szubjektív vélemény is: különleges élvezettel olvastam a borász-költő, költő-borász Csávossy Györgyről írottakat. S bár mindkét minőségében ismerem a megkérdezettet, a róla készült portré számos meglepetéssel szolgált, a lehető legátfogóbb képet nyújtva művelődési életünk jeles képviselőjéről.

N.J.

megjenes

Banner Zoltán

építész.

Szül. Sátoraljaujhely 1890.

Oklevelet nyert 1920.

Névjegyzműegyetem 3. l.

Pesti Hirlap naptár
1930 évre -
Bp. 1929. 99 l.
kerjel -
Fut az anyagban

Banner Zoltán

építész, építőmester

41 éves korában elhunyt.

Építő Ipar – Építő Művészet

1931. 94. l.

1931
41

1890.

Rény.

Avarsáncz.

A háttér felé vezető [illegible]
avar sánczokat, mig az előtérb
fogattal. A vidéket a felhők k
meg. Alól jobbra a keméndi po
két vezető asszonynyal.

Tusrajz, mér. 12.2: 1

Sz. n. 1338
379-902-VI

Banner Zoltán

épitőm. Bp.

+ 1931. jun. 11.

Bud Épitőm

IV. Eök 162. l.

Banner Zoltán

épitési Bp.

l.

Bud Építőm

II. Erk. 234 l.

Banner Zoltán

építész

lásd

Ambrus és Hajnal

alatt

tett. A tulajdonos képzett, jellemes ür

et minden felelősség nélkül adjuk és k

tétoktartással felhasználni sziveskedjenek

Kiváló tisztelettel

Kolos Zoltán

XI/27

Banner Zoltán

épitész

Nül. Sátoraljaújhelyen az épitőmesteri képesítést 1925. szerezte meg. Jakabffy Zoltánnal együtt a szombathelyi kórház tervp. I. díj. a kivitelezés Bannertől Jakabffy tervei szerint több épületet kivitelezett. A Somlói uti 1. sz. alatti villán kívül mégegyet.

Fábián Gáspár dr. épitész közl.

1951. jan. 22.

Pótolva

S ü r g ő s.

izottságot, hogy a jövő, 1913. évben
/bele nem értve a féláru menetjegy
pes igazolványokat/ vonatkozó jegy-
szükséglet legkisebb mértékének
ával- összeállittassanak és azok
kiállitásához szükséges látogató-
zám s ü r g ő s e n fölterjesztes-

november hó 25.

„Vállaljuk kisebbségi sorsunkat"

Beiktatták a Szlovákiai Református Keresztyén Egyház új püspökét: Mikó Jenőt

Zúgó harangok hívták ünnepi istentiszteletre a szlovákiai Komáromban december 15-én az embereket. A zsúfolásig megtelt nagytemplomban beiktatták tisztségébe a Szlovákiai Református Keresztyén Egyház új püspökét: Mikó Jenőt. A vendégek között ott voltak egyházunk küldöttei is: dr. Tóth Károly püspök, Zsinatunk lelkészi elnöke, Kovách Attila püspök, Zsinatunk lelkészi alelnöke, Tamás Bertalan külügyi osztályvezető és Nagy Lajos veszprémi püspöki titkár.

Az ünnepi istentiszteletet megelőzően ülésezett a rendkívüli Zsinat, amelyen egyhangú szavazattal választották meg *Mikó Jenőt*, a pozsonyi egyházközség lelkészét, lapszerkesztőt a Szlovákiában élő több mint 200 református gyülekezet felelős őrállójává.

A püspökszentelésen *Takács Zoltán* egyetemes főgondnok köszöntötte az egybegyűlteket, különös szeretettel a Magyarországi Református Egyház küldöttségét, majd *Csatlós Sándor* nagykaposi lelkipásztor a Máté 20:26—28 versei alapján beiktatási beszédet mondott, majd az új püspök letette esküjét.

Mikó Jenő püspök igehirdetése az adventi időhöz és az alkalomhoz méltóan erre az Igére épült: „Betölt az idő, és elközelített az Istennek országa; térjetek meg, és higgyetek az evangéliumban" (Márk 1:15). Meghatottsággal vallotta a püspök, hogy az örökkévaló, hatalmas Isten keze alatt tudja magát, azzal az elhatározással, hogy nem menekül a felelősség elől, amelyet vállalt. De minden döntésben az Igére kell figyelniük a keresztyéneknek. Az Úr Jézus Krisztus követése kell, hogy hitelessé tegye szolgálatunkat mind a társadalomban, mind a teremtett világban. Az adventi időszakban különösen fontos felhívás az egyház számára az, hogy a békességnek, igazságosságnak legyen a munkálója; gyógyítsa a betegeket, tisztítsa a lelkeket. A világ lélenk, mert nyilvánvalóvá akarja tenni uralmát. A mi szolgálatunkon át is a békességnek, szeretetnek és irgalomnak kell érvényesülnie a Földön. A keresztyéneknek ahhoz kell tartaniuk magukat, amit Urunk a Hegyi Beszédben kért tőlünk, mert csak így tudunk magatartásunkkal tájékozódási pont lenni mások felé.

Befejezésül arról szólt a püspök, hogy a Szlovákiában élő reformátusok vállalják a kisebbségi sorsot és minden szolgálatukkal azon vannak, hogy Isten áldott eszközei legyenek ott, ahol élnek.

Az üdvözlések sorában *dr. Tóth Károly* püspök nagy kiváltságnak tartotta, hogy az ünnepi istentiszteleten tolmácsolhatta a Magyarországi Református Egyház köszöntését. A magyarországi reformátusokat öröm tölti el — mondta —, hogy a Szlovákiai Református Keresztyén Egyháznak új püspöke van, és ez Mikó Jenő. Az áldást abból az egyházból hozta, amellyel a szlovákiai reformátusokat sok régi lelki szál fűzte és fűzi egybe. Végül jókívánságit Pál apostol szavaival foglalta össze: „Mert nem félelemnek lelkét adott nekünk az Isten; hanem erőnek és szeretetnek és józanságnak lelkét". Ezek a Timótheushoz intézett szavak a bibliai üzenet lényegét fejezik ki, mert a félelem örömmé válik a karácsonyi angyali üdvözlettel és ugyanígy a húsvéti eseményben is. Ez a jó hír húzódik végig az isteni üzeneten: Ne féli, csak higgy! A püspök ezt

(FOTÓ: GYÜKERES GY.)

Mikó Jenő 1931-ben született a Kassa melletti Felső-Hutka községben. Tanulmányait szülőfalujában kezdte, majd a Sárospataki Református Főgimnáziumban folytatta, érettségi vizsgát azonban már Kassán tett 1950-ben. Teológiai tanulmányait a prágai Comenius Teológiai Fakultáson végezte, ott szerzett lelkészi diplomát. Az 1965—66-os tanévben ösztöndíjas tanulmányokat folytatott a Bázeli Teológián. 1954-ben kezdte meg egyházi szolgálatát Rimaszombatban, majd folytatta Léván, Érsekújvárott és 1960—1981 között Vágfarkasdon. 1981-től a pozsonyi gyülekezet lelkipásztora. Egyháza hivatalos lapjának, a Kálvinista Szemlé- szerkesztője.

BANNER ZOLTÁN

XXX III - 1989. I. 14.

Erdélyi képzőművészek Pesterzsébeten

Be kell hordanunk, hajtanunk mindent,
A szavakat is. Egyetlen szó,
egy tájszó se maradjon kint.
Semmi sem fölösleges.

(Kányádi Sándor)

A sorsvállaló székely költő verssorai a *Pesterzsébeti Múzeumban* minap megnyílt kiállítás képeit szemlélve idéződtek fel bennem. Az elmúlt évtizedekben, amióta a keleti magyarság megmaradási létküzdelme új szakaszhoz ért, kivált a szavakra figyeltünk. Az írott szövegekre. Az erkölcsi tartással is hitelesített írói, költői üzenetek értelmét betűzgettük. Kódolgattuk azokat a nyomtatott híradásokat, melyekben felelős tollforgatók — az „ahogy lehet" kényszerétől megnyomorítva — igyekeztek híven tudósítani a két és fél milliónyi romániai magyarság kétségbeejtő helyzetéről. És a *Sütő András, Székely János* írta allegorikus színművek hazai bemutatói felé fordítottuk vigyázó szemünket: a színpadi téren fellobbanó fénycsóvák igazságpásztáját követtük, melyek mélyen bevilágítottak a legnagyobb lélekszámú európai nemzeti kisebbség besötétített életzugaiba.

Eközben a formák, a színek művészete, az erdélyi lelkiség vizuális eszközökkel megfogalmazott testvéri életjele, alig-alig érkezett el kiállítótermeinkig. Közel fél évszázada már, hogy az ottani képzőművészek által teremtett gondolati-esztétikai értékek nem juthatnak át a határsorompókon. A távközlési műholdak korában is csupán azok részesülhettek ennek a művészetnek varázslatos fluidumában, akiknek megadatott személyesen felkeresni a Kolozsvárott, Nagybányán, Marosvásárhelyt vagy a Székelyföld kies falvaiban szerényen meghúzódó — nemritkán európai rangra emelkedett — alkotókat.

Megtörténhetett mindez, mivel szülőföldjükön, hosszú ideje, úgy kezelik művészetüket — és nemrég még idehaza is akadt támogatója e korcs gondolatnak —, mintha semmi közük sem lenne az *egyetemes* magyar kultúrához. Holott hozzánk kötődnek teljes gyökérzetükkel.

Kivételes ünnepnek számított, ha olykor-olykor megtekinthettük a *Nagy Imre* teremtette csíki tájat, *Bordi András* lírai érzékenységgel festett akvarelljeit, vagy a néhány éve elhunyt világhírű *Gy. Szabó Béla* drámai vonalvezetésű fametszetlapjait. De a két világháború között ugyancsak klasszikussá nemesedett nemzedék többi értéke már hiányzik tudatunkból. A nyomunkba lépett ifjabb generációk munkásságáról pedig mindössze a műkritikusok néhány szavas értékeléséből következtethetünk műveik ismerete nélkül.

A pesterzsébeti tárlat megrendezését keserves időszerűség váltotta ki: negyven, a közelmúltban áttelepült-elmenekült művész állít[illegible] tolni a bennünk égő, fájó hiányt. Ebből, az alkalomszülte lehetőségből, fakadnak — erényei mellett — a bemutatkozás észlelhető korlátai is. A kiállítók mindössze 1-2 alkotással szerepelhetnek, olyan munkájukkal, ami éppen rendelkezésükre állt. Miként a katalógus bevezetőjében — az ugyancsak áttelepült — *Banner Zoltán* megfogalmazta: a tárlat *„így esetleges és töredékes voltában mégis az Egészből szakadt ki"*, még akkor is, ha *„nem mi válogattunk — a történelmi helyzet válogatott ki bennünket a követi szerepre"*. Ez esetben is érvényes tehát Kányádi idézett intelme: „semmi sem fölösleges", minden műveltségjavunkat számba kell vennünk, „be kell hordanunk".

Művészi seregszemle, egyfajta számbavétel ez a kiállítás; csatasorba állás, az új élet, az itthoni alkotóperiódus megkezdése előtt. Aligha lehet kétséges: mindnyájuknak újra kell küzdeniük művészetük érvényre juttatásáért. Nem kétséges, azok fognak eredményt elkönyvelni, akik hűségesek maradnak szülőföldjük szellemiségéhez, és a „tájegységi vonások feltárásával" gazdagítják az egyetemes magyar képzművészetet.

Ilyen nagyszámú kiállító aligha tükrözhet bármiféle stiláris vagy minőségi egységet. A körülmények folytán a kiállított művek nem mindig reprezentálják az alkotót. Néhány nevet mégis említenünk kell, akik kivételt képeznek. Az idősebb nemzedékből a három évtizedes múlttal rendelkező *Petkes József* laza ecsetkezelésű akvarelljein a Hargita, a Gyergyói-medence és szűkebb pátriájának, Szatmárnak tájvilága tárul elénk. *Nagy Géza* és *Láta László* puritán, fegyelmezett stílusa súlyos etikai mondanivalót sugároz; mindkettőjük munkásságában a jelképteremtő erő és a határozott gondolatiság dominál. A kisgrafikáiról közismert *Árkossy István* szürrealista hangulatú, nyomasztó látomásokkal terhes grafikái ígéretes tehetség megnyilvánulásai. Az ifjabb nemzedékből *Jovián György* és *Borgó György Csaba* sokoldalú művészetében a mélyről jövő indulatok humanista higgadtsággá szelídülnek. Szobrászok közül *Salló István* fából készült domborműveiből a történelmi légkör árad, modern törekvések párosulnak a hagyományos értékek őrző tiszteletével. Kiforrott technikai tudása kiválóan érzékelteti a székely lélek balladás hangulatát. Népi szemléletű munkái a kiállítás kiemelkedő értékei közé tartoznak. Ugyancsak érett, kiegyensúlyozott, virtuóz mesterségbeli tudásról vallanak *Robotos Júlia, Désy Károly* és *Kocsis Előd* alkotásai.

A műfajilag vegyes kiállítás olyan szeletét mutatja az egyetemes magyar képzőművészetnek, mely a jövőben egészséges ösztönzője lehet a hazai kulturális életnek. (A kiállítás megtekinthető 1989. január 29-ig a Pesterzsébeti Múzeumban, Bp. XX., Baross u. 53. sz.

Magyar Hirdető
Sajtófigyelő

UTUNK

1977 SEP 30

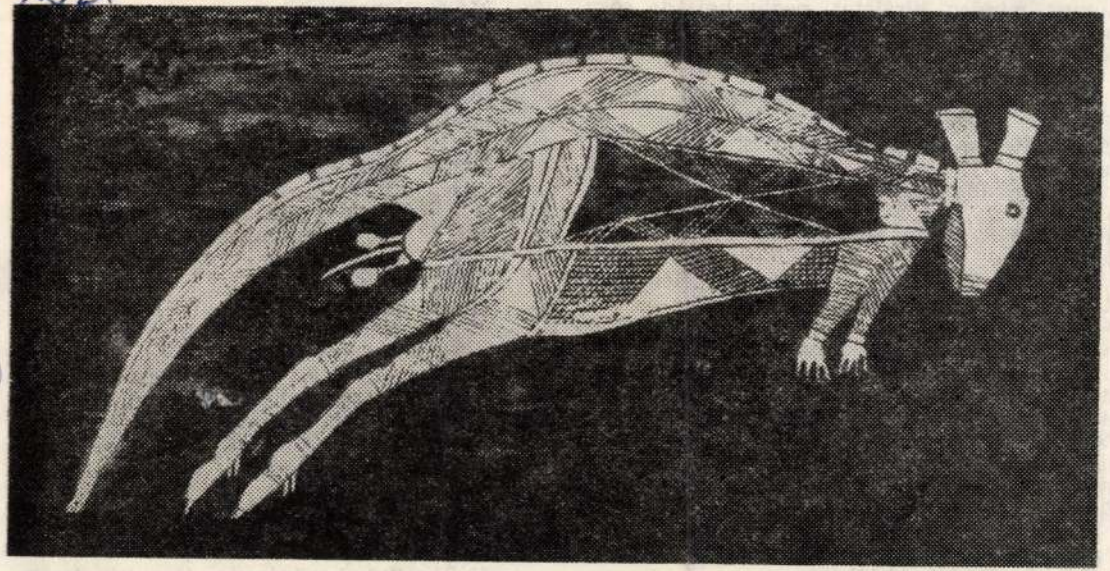

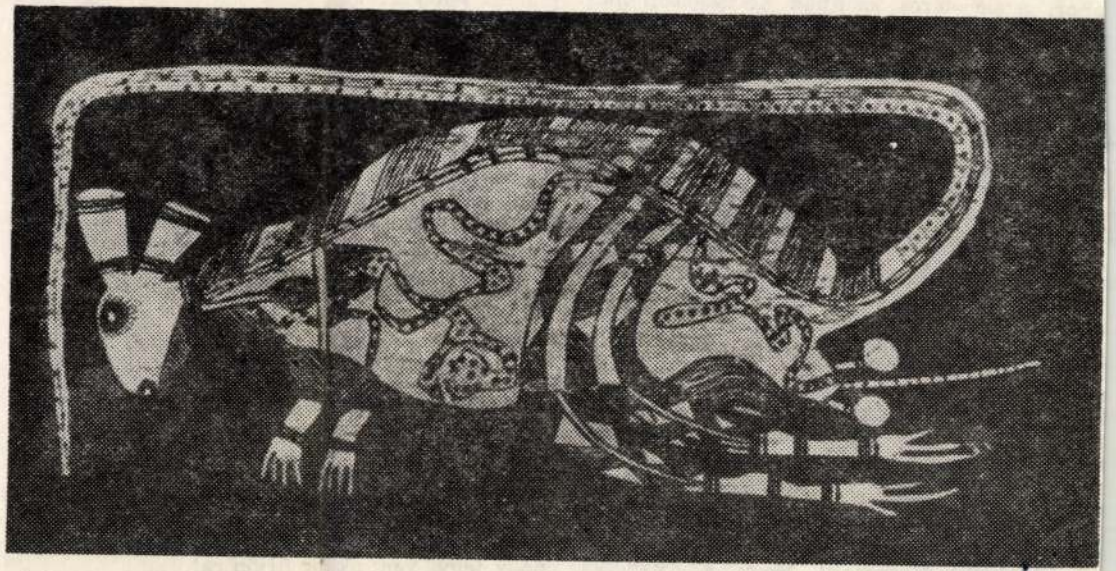

Arnhem Landból származó kenguru-ábrázolások

Banner Zoltán útirajzának

ik, az elsőig. Ez az utasítás...

— Nem értem az utasítást — oktalankodott ábor, a pénztáros azonban készségesen ma-yarázott:

— A leirat szerint a jegyeket *igazságosan* ell elosztanunk, az utazóközönség igényei sze-nt. Márpedig az nem igazság, hogy minden ap az egyes ülést adjuk ki elsőnek. Mert a zékek egyenrangúak és ugyanannyiba kerül-ek. Elmúltak azok az idők, amikor kiváltsá-os helyek léteztek az autóbuszokon.

Már többen kiabáltak, amiért Gábor a pénz-árossal beszélget, így hát bele kellett nyugod-ia a nem egészen világos válaszba. Az embe-ek kiveresedtek, hadonásztak, az egyik falusi ellett egy kos meredt Gáborra és gyűlölködve égetett.

Gábor zavartan félrehúzódott, majd a meg-lóhoz ment gyámoltalanul. Itt ácsorgott egy ra hosszat, mígnem befordult az autóbusz, kár egy mozgó vár, amelyet azonnal ostrom alá ogtak. Egy mérges, vörös képű kalauz véde-ezte a följáratot, birokra kelt a tömeggel, völtözött, le-lesújtott, de a harc egyenlőtlen-ek ígérkezett. Bár a kocsivezető apró sze-ében ádáz gyűlölettel oda-odakiáltott a föl-lakodók népségére:

— Bivalyok! Koszosok! Hogy a nyavalya észtene el benneteket!

Mégsem volt elegendő erő, benső hatalom, ely meggátolhatta volna az elszánt hadfiak

jalás helyett jobban tenné, ha megcsókolná a kalauz fenekét...

— Kikérem magamnak — kiáltotta Gábor, mire a kocsivezető hátrakiáltott:

— Ki fogjuk adni magának, az ablakon keresztül. Az enyémet pedig az ajtón.

Mindenki elvigyorodott, cinkosan néztek a sofőr felé meg a kalauzra.

A kalauz pedig bólogatott és bölcselkedni kezdett.

— Volt Kutyfalván egy süketnéma bádogos. De nem volt süketnéma és nem bádogozott be semmit. Hanem amikor jöttünk a busszal, mindig az út közepén haladt, mintha süket lenne, és rendszeresen megállított bennünket. És a piszok süketnéma megmondta: addig nem megy el az útból, amíg nem kap egy húszast. Hát erre a lókötőre emlékeztet engem ez a pimasz fráter.

— Ahelyett, hogy megköszönné, amiért nem rakjuk le az út szélére, ahogy az ilyen mocsokhoz illenék — egészítette ki a sofőr.

— De nekem megvan a jegyem — szájalt vissza Gábor, — akárki megnézheti.

A kalauz elvigyorodott.

— Nagyra van a jegyével. Ha akkora fene nagy jegye van: akkor üljön rá!

Gábor tovább akart szájalni, de megérezte, hogy a kos utat tör feléje, mert a szarvára akarja venni. És ez mulatságul és elégtételül

az ön gyengéit. Rea tapintottak. Viszont maga elutasít minden bírálatot, pedig hej, de sok tennivaló van még, hogy az utazás korszerű legyen, a közönség szempontjából.

Az órájára nézett.

— Akármi is a panasza, írja le. Ki fogjuk vizsgálni, objektíven. Rámutatunk a maga hibájára. Meg a kalauz hibájára is, ha lett volna neki.

Gábor röviden leírta a tényállást.

Nem kapta meg a helyét, és a kocsivezető a jegykezelővel együtt durván és egyfolytában szidalmazta.

A tisztviselő elolvasta a panaszt és elégedetlen volt vele.

— Nem helyes kifejezés az, hogy „szidalmazta". Hanem „megállapításokat tett". Végül is: vigyáznunk kell az udvariasságra. Továbbá: az illetők más megyében laknak. Nem lehet kiélezni az ellentétet a megyék lakói között. Ezért be kell írni, hogy „nagyra becsülöm a kocsivezető és a jegykezelő munkáját és magatartásukat különben példamutatónak tartom". Ez így helyes, így célszerű.

Gábor átírta a panaszt és kiegészítette avval, hogy az autóbuszon egy kost is szállítottak.

De ezt a tisztviselő kihúzta.

— Nem szállíthattak kost, mert az efféle tilos. Ha előírásaink az ilyesmit lehetetlennek minősítik, csak nem képzeli, hogy a kost fölve-

Durva elő

sekre került sor, és ebb
nek volt oroszlánrészük.

— Viszont maga is
szemébe a tisztviselő. —
ból, az esetleges ügyetle
fele-fele arányban részes
berileg, mert a tréfálkoz
hagyománya.

— Harminchárom szá
mondta Gábor megalkuv
zalék a kocsivezetőé volt, meg a kalauzé. De azt is ki akarom jelenteni, hogy egy kost is szállítottak.

A tisztviselő hitetlenül nézett.

— Ez nem szerepelt az első panaszában. Különben is hihetetlennek látszik, hogy két olyan képzett és öntudatos dolgozó, mint a kalauz meg a kocsivezető, ne ismerje előírásainkat. Maga ezt az újabb szabálysértést: egyszerűen lódítja. Ez nem szép eljárás. Végül is mit vétett magának e derék kalauz?

Gábor újraírta és enyhítette a panaszát, hogy elfogadhatóbb legyen.

Hazament, két hónapig várt, és akkor levelet kapott a vállalattól.

— Kivizsgáltuk beadványát, és a két derék dolgozót gyűlésen megdicsértük. Mellékes megjegyzésének különben az lehetett az alapja, hogy a gépkocsi ajtaját nem tudták eléggé ki-

Banner Zoltán:

Müvek fényében. - A kolozsvári és marosvásárhelyi téli tárlatról.

Utunk, XXVII.évf. 52./1261./sz. 1972. dec. 29. 11.old.

Banner Zoltán, művészeti író

Balogh Péter szobrászművész „Az egység szobrai" c. kiállítása 1983. okt. 27-ku a Magyar Nemzeti Galériában (C kp. fszt.) nyílik meg. Megnyitja Banner Zoltán művészeti író és Kiss István, Kossuth-díjas szobrászművész

Meghívó

1983. okt. 27.

Kiáltvány

Alföldi tárlat 1991

Nem kibomló nyárban, még csak nem is májusi virágzások idején (mint eddig,) hanem (legjobb esetben: szép havas) télen, *december 14-én*, szombaton délben 12 órakor nyílik a soros, az ezévi, számszerint a huszonhetedik *Alföldi Tárlat* Békéscsabán, a Munkácsy Mihály Múzeum termeiben.

A magyar kultúra eme viszontagságos 1991-ik esztendejében azonban az is öröm, hogy az 1957 óta tartó folytonosság, a Tiszántúli művészek évenkénti, majd országos ölelésű, biennálé-rendszerű tárlat-sorozata nem szakadt meg.

Örömünk persze akkor lenne teljes, ha a szükségből (időpont eltolódás, anyagi nehézségek stb.) erényt kovácsolva, az alföldi központok – Debrecen, Szolnok, Hódmezővásárhely, Szeged – kiállítás-körébe illeszkedő békéscsabai *Alföldi Tárlat* az eddiginél sajátosabb arcélt nyerne, tehát *szellemében* némileg megújulna. Megújulna pedig az elnevezésében őrzött hagyomány fogalmi átértékelésében.

Ha tehát a mindenkori alföldi festőkben azt a drámai–lírai erőt tiszteltük, amellyel a mindenkori alföldi ember és táj sorsát, motívumait, magányát, igazát a szocilológiai mondanivalón túl (de azt öntörvényűen magába foglaló) művészi értékké szublimálták,

hívjuk most azokat a festőket, grafikusokat és szobrászokat, akik ugyanazzal az intenzitással gondolkoznak s álmodnak ezúttal az egész nemzet, a jelenkori nemzeti sors, a magyar forma és szellemi időszerű feladatairól, mint tették ezt a paraszti-alföldi világ egyszemélyes illetve szűkebb helyhez kötött szegmentumai kapcsán Tornyai, Rudnay, Koszta, Nagy István, Kohán György, Medgyessy Ferenc és a többiek;

hívjuk (stílusra, formanyelvre, irányzatra, szemléletre való tekintet nélkül) azokat a művészeket, akikben a jelenkor alkotói attitüdjére joggal jellemző keserűség, lázadás, kiábrándultság, egyetemes emberi Én-központú mellett a felelősség tudata és az eszméltetés kényszere munkál, vagy éppenséggel ez az erősebb;

hívjuk azokat, akik úgy hiszik: a művészetnek ma is, mint mindenkor, van közösségalakító varázsa;

hívjuk azokat, akik hisznek a 20. század végi magyar művészet nemzeti karakterében, sajátosságaiban, modelljeiben, s alkotói tevékenységükben azok érvényesítésére (is) törekednek.

A Békés megyei és városi önkormányzati testületek és a mindenkori házigazda, a Munkácsy Mihály Múzeum ez évben oly szűkös anyagi fedezetet tud biztosítani, hogy abból csak egy szerény küllemű katalógus és plakát kinyomtatására futja. Azonban a mintegy 35 éves hagyománynak megfelelően, szeretnénk feltétlenül díjak odaítélésével vonzóbbá avatni a jelenlétet.

Ezért ezúton kérjük:

1., a művészt, hogy a díj ellenében a díjazott művet tekintse megvásároltnak a díjat kiíró intézmény részéről vagy a díjnál nagyobb értékű mű esetében biztosítsa számára az elővásárlás jogát (ellenkező esetben a beküldött mű hátoldalán tüntesse fel: „nem eladó");

2., felkérünk minden intézményt, vállalatot, közületet Békés megyében, Budapesten és az ország többi megyéjében, s felkérjük a nyugati magyarság politikai és művelődési szervezeteit, hogy létesítsenek Alföldi Tárlat Díjat, amelynek fejében természetszerűleg jogot nyernek a díj-zsűri munkálataiban való részvételre, tehát a díjazott, megvásárolt mű kiválasztására. (A zsűri és a díj-zsűri időpontja 1991. szeptember 23. hétfő 9–15 óra között.)

Tekintetbe véve az adott gazdasági helyzetet, a díjak összege nem lehet kevesebb 30.000 (azaz harmincezer) forintnál, illetve az ennek megfelelő valutaértéknél.

Díjalapítási hajlandóságukat, illetve az ennek megfelelő határozatukat kérjük, július 31-ig szíveskedjenek közölni a Munkácsy Mihály Múzeum címén, illetve telefonján: 5600 Békéscsaba, Széchenyi u. 9.; Pf.: 46; Telefonszám: 66/23–377.

Abban is a hagyományt követjük, hogy csak hivatásos művészek és rendszeresen kiállító művésztanárok jelentkezését várjuk, s a Békés megyében élő, az innen elszármazott, illetve az eddigi tárlatokon rendszeresen jelentkezett művészek számára névre szólóan küldjük a jelentkezési lapot.

Aki azonban felhívásunk szövegéve, a kiírás elveivel egyetért – tekintse személyes meghívásnak jelen sorokat, bárhol éljen is az országban. (Az áttelepedett, de még magyar állampolgársággal nem rendelkező erdélyi, felvidéki, kárpátaljai, vajdasági művészeket is beleértve.) Jelentkezési lapok a múzeum címén igényelhetőek, s azokat postafordultával, vagy legkésőbb július 31-ig kérjük visszaküldeni. A beküldhető művek száma műfajonként 3 (három) darab; sorozat egy darabnak számít.

A kiállítás nyitvatartása idején vásárlási lehetőséget biztosítunk magánszemélyeknek is – 10 százalékos közvetítési díj levonásával az Alföldi Tárlat jövője érdekében.

A munkák begyűjtése: Budapesten (a Vigadó Galériában, V. ker. Vigadó tér 2., 1991. szeptember 9-én, hétfőn 9-15 óra között), Hódmezővásárhelyen (a Tornyai János Múzeumban, 1991. szeptember 10-én) és Békéscsabán (a Munkácsy Mihály Múzeum közművelődési termében 1991. szeptember 12–13-án) történik.

XXVII. Alföldi Tárlat
Szevezőbizottsága
Banner Zoltán
a kiállítás rendezője

BANNER Zoltán művészettörténész
M. Vemet, 1991. június 28. 11 h

ház: A titkos elragadtatás (7) — Madách Színház: Mária evangéliuma (7) — Madách Kamara: Aranytó (7) — Vígszínház: Ingyenes Yamaha hangszerbemutató (7) — Fővárosi Operettszínház: A denevér (bemutató, 7) — Állami Bábszínház — a Jókai téren: Tündér Ibrinkó (de. 10) — az Andrássy úton: Fajankó kalandjai (de. 10) — Pinceszínház: Bűn és bűnhődés (éjjel fél 11) — MOM Műv. Központ: Budapesti táncesték — a Budapest Táncegyüttes műsora (21.45) — Pesti Vigadó: A Magyar Szimfonikus Zenekar hangversenye (8) — Mátyás-templom: Ruppert István orgonaestje (8) — Fővárosi Nagycirkusz: Cirkuszparádé (du. 3 és 7)

VAJH ELNÉK azok az emberek, akik rendszeresen sportolnak, írja a Neue Zürcher Zeitung, a Harvard Egyetem tudósainak egy tanulmányára hivatkozva. E szerint a sporttevékenység jót tesz a szívnek és a keringésnek. A tanulmány azonban arra is felhívja a figyelmet, hogy a sportolás egyáltalán nem veszélytelen, s hogy igen magas a sportsérültek száma. A lap szerint a legveszélyesebb sportág a rögbi; ebben a sportban 24-szer gyakrabban fordul elő sérülés, mint a kézilabdában vagy a futballban. Amerikában a 25 és 60 év közötti férfiak mintegy 25 százaléka sportol hetenként két óránál többet, míg a nőknek csak az egyötöde.

(v. é.)

A televízió és a rádió műsora

TV1

KERAVILL

5.45 Jó reggelt, Magyarország! 8.30 Sorstársak 8.45 Segítség! 8.55 Dallas (ism.) 9.50 Lottósorsolás 14.58 Műsorismertetés 15.00 Walt Disney bemutatja (ism.) 16.45 Képújság 16.50 Romale Shavale. Cigánymagazin 17.15 Műsorajánlat 17.20 „Traffic jam" 18.00 Ablak 19.05 Esti mese 19.15 Mini klipmix 19.30 Híradó 20.00 Telesport 20.10 Dallas. Amerikai filmsorozat 21.05 Panoráma 22.10 Szupermodelliverseny 22.40 Teketória. Magyar film 0.15 Késő esti híradó 0.20 Antenne 2 — híradó

TV2

16.10 Hírek 16.15 Olasz nyelvlecke kezdőknek 16.30 Ütről hatra 17.30 Kérdezz! Felelek 17.45 Gyerekeknek 18.15 Telesport 19.35 Műsorelőzetes 19.00 Dempsey és Makepeace. Angol bűnügyi tévéfilmsorozat (ism.) 20.00 Hogy volt . . . 21.00 Vívó-világbajnokság 22.00 Híradó 22.35 Napzárta előtt . . . 23.00 Vívó-világbajnokság 22.00 Híradó 22.35 Napzárta előtt . . . 23.00 Hatalmi játékok

SCREENSPORT

16.00 Amerikai futball 17.00 Argentin futball 18.00 Autószörnyek versenye 19.02 Start! Holland motorsport 20.00 Golf

SUPER CHANNEL

17.00 Hullámhosszon 19.00 Egyveleg 20.00 A nagy felszállás. Amerikai film 22.20 Egyveleg

TV/8.

17.45 Az angyalok konyhája 18.30 Harmincmillió barát 20.00 Úton-útfélen 21.35 Sztárok a címlapról

SAT1

16.45 Ellenségek életre-halálra. Krimi 17.45 Boszorkányt szeretek 20.00 Flint a mi emberünk. Amerikai film 22.00 Hideg veríték. Francia—olasz krimi 23.40 Mister Dinamit. Olasz—spanyol—német játékfilm

RTL

19.15 Benny Hill-how 19.45 Mindenhol zúgnak a harangok. Osztrák filmvígjáték 21.15 Citromos jégkrém. Izraeli filmvígjáték

SZLOVÁK/1.

18.15 Félelem (publicisztikai műsor) 20.00 Más Európa (angol dok.-sorozat) 21.00 Francia tévésorozat a maffiáról 22.00 Események, kommentárok

SZLOVÁK/2.

18.20 Szlovák útirajzfilm 20.50 Zenés szórakoztató műsor 22.00 Vitaműsor az egészségügyről

OSZTRÁK/1.

18.30 Fáklyák a viharban. Vígjáték 20.15 Aktajel XY — megoldatlan . . . 21.15 Híresség főzőcskéznek 21.35 Vad dolog. Amerikai film

OSZTRÁK/2.

20.15 Ismeretlen világrengetők 21.00 Tudományos magazin 22.25 Híradó da Capo 22.30 Napoleon. Francia némafilm

KOSSUTH

9.05 Napközben 11.10 A népzene hagyományőrzői 11.38 Én, a részvételtagató 13.05 Zenekari muzsika. Az URH-adókon 12.45 Sport 14.05 Az MR szegedi és pécsi stúdiójának műsora 14.40 Magyar táncok egy régi menyegzőn 15.05 Az élő népdal 16.15 Hangoló 17.05 Magyarországról jövök 19.39 Dalok 20.05 A nevezetes gesztus ürügyén 20.35 Holnap közvetítjük 21.05 Kilátó 21.50 „Vajh ki ő, és merre van hazája?" 22.28 Egy magyar gitárművész 23.05 Erkeltől Erkelig

PETŐFI

8.05 Az izraelita felekezet negyedórája 8.20 Rivaldafényben 9.03 Az értelmező szótár értelmezése 9.31 A Tavaszi szél-től a Deres már a határ-ig 10.05 Idősebbek hullámhosszán 10.50 Hajszálgyökerek 11.03 Popzene Párizsból 12.00 Nóták 13.03 Pophullám 14.00 Péntektől péntekig 17.00 Rádióma 19.03 Kölyökrádió 19.30 Fiataloknak! 21.03 A Chicago együttes felvételeiből 21.30 Cigányfélóra 22.00 A dzsessz világa 23.10 Póttarisznya

BARTÓK

9.10 Szimfonikus zene 10.20 Muzsikáról versben, prózában 10.52 Magyar zeneszerzők 11.38 Szonáták fúvósegyüttesek előadásában 12.05 Parasztbecsület 13.00 Tea hármasban 13.50 Poulenc: Elégia Dennis Brain emlékére 14.00 Zenekari muzsika 15.00 A tűz angyala. Opera 17.15 A londoni Régi Zene együttes játszik 18.00 V materinskom jazyku 18.20 In limba materna 18.40 Na maternjem jeziku 19.05 In der Muttersprache 19.25 Kapcsoljuk a 6-os stúdiót 20.30 Újraolvasva 20.40 Yehudi Menuhin felvételeiből 21.45 Opera-művészlemezek 22.30 Új kompaktlemezeinkből 23.00 Összkiadás 0.10 Komolyzenei zsákbamacska

KAMAT NÉLKÜL, RÉSZLETRE
vásárolhat több KERAVILL üzletben!
A „Forró drót" útbalgazítja: 111-06-01

Jogunk a kegyelethez

Vannak napok, mik zászlókat bontanak lángoló szélben. Elbukott szabadságharcok, megcsúfolt forradalmak zászlói, foszlányok a sötétülő égen. Mit számít, hogy hányfélé vér száradt meg és fakult el rajtatok! Íme itt vagyunk, meghajtjuk konok fejünk e hazányi ravatal előtt: Pro deo et libertate!

Daltalan kor poklán ünnepelni jöttünk. El kell hitetnünk önmagunkkal és a világgal, hogy jogunk van a kegyelethez. Vérszínű ünnepi tűzben megmártjuk arcunk. Básd hát diadalod, fényes szívű Petőfi Sándor!

Reped a mennybolt fölöttünk, fölvérzett orcával hadd forduljunk feléd. Fölérjük-e gyolcsos, tiszta homlokod?

Futunk, mint aki vesztett csatából menekül fegyvertelenül, s már elérte a kukoricást, de jaj, mögöttünk nem szűnik az üldöző lódobogás. Földübörög bennünk az elképzelt csata. Kerekek és paták alatt csontok csikordulása, koponyák dióhéj-roppanása, szurony a szívben.

Az Akkorból Most lett, a bátorságból félelem, a tisztaságból szenny, a hitből kétkedés, a reményből kétségbeesés, az imádságból átok. Fölöttünk egyre keskenyebb karéjban keringve száll a keselyű idő. Bilincs készül a lázadásból. Hazai kereszt idegen fából. Jeltelen fény-bölcső sírod felett sebzett szárnnyal verdes a szabadság angyala. Hiába, nem tud leszállni közénk.

Hány nem, hány miért, és hány soha, hány haza, hány bűn, hány tömegsír iszonyata láncol. Lehet-e hősnek lenni ott, ahol nem lehet?

S ím magától kondul harangszavad: Okuljanak az élők, higgyenek a Te csodádban.

Úgy álljunk itt, mintha soha senki nem mért volna ránk vereséget. Mint te, háttal a hátrálóknak, arccal az éles szuronyoknak, kiállni és kiáltani, mint aki feltámadt, hogy: Akkor is: Eljen a forradalom! Neved hirdetjük, lángoló élet-igazság-haza és szabadsághitedet zengjük, hogy a mindenség visszhangozza azt.

Szívünkben örökké temetetlen, büszke magyar látnok, ne hagyd, hogy megadjuk magunk. Villám vagy Te, mely a mélybe hasít. Csillapítsd verseiddel lelkünk szabadságszomját. Minden sorod új vigasztalás, új győzelem. Hajolj le hozzánk! Emelj föl! Hogy ne hulljunk szennybe, szégyenbe, reménytelen remény magasába. Létezz, mint krisztusi áldás lelkifurdalásként krisztustalanoknak.

Túl kínokon, öntudaton, a beszélt beszéd határain, halld hát ünnepi jajszavunk. Oly mélyre hulltunk, vágyunk az Egészre.

E földön könnyben, fényben, teremtésben, pörös reményben együtt, magyarként: megmaradunk. (A hűség fénylik fel bennünk, hisz szülőföldünknek nemcsak egy maréknyi csonttal tartozunk).

Mert lobog bennünk, és nem hiszem, hogy valaha kihűl az, amik vagyunk, amik általad lettünk.

Megyünk a láng felé Veled a fagyokon és homályon át, miránk tűz vár valahol. Tűz, melyben benne lobog minden, mi lobogott valaha forradalmas szívedben: szabadság, szépség, tisztaság.

Nem vehető el, ami igazán a miénk. S Te a miénk vagy. És miénk a remény, hogy azt, ami ellenünk valahonnan megindult és győzni rendeltetett, kibírjuk állva. És, hogy nem veszett el, amiben hittünk.

Vércseppjeid nem issza be a feledés homokja, átszivárog a Sötéten, s feltör szavad, a tiszta zuhogás.

Él, szólít, üzen, hogy merjünk lenni mi magunk.

Nincs külön menny és külön pokol. Se fönt, se lent ne keressünk más hazát.

Petőfi zászlói: röpüljetek az ünnepi magasban!

(Elhangzott Fehéregyházán, 1991. július 29-én)

PAPP KINGSES EMESE

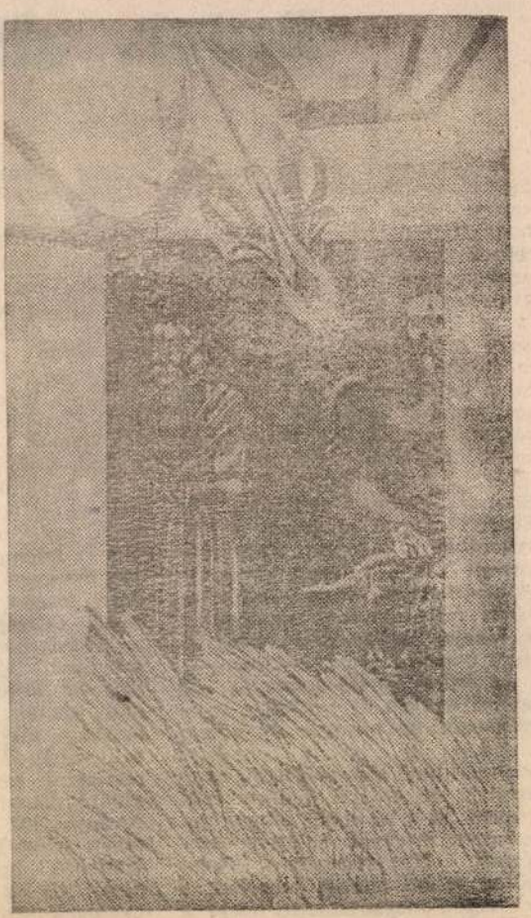

KAZINCZY GÁBOR: Cantata profana (rézkarc)

Faludy György

egyike a legnépszerűbb magyar íróknak. Irodalmunk élő klasszikusa a siker olyan kettősségét tudhatja magáénak, mely manapság csak a kevés kiválasztottaké: magasan jegyzi az irodalomtörténet, kritika, ugyanakkor tömegek olvassák, szeretik. Az Ünnepi Könyvhéten az ő dedikációjára vártak a legtöbben. Legújabb kötete, a Jegyzetek az esőerdőből, a Magyar Világ Kiadó gondozásában jelent meg. Társszerzője is van, az ugyancsak páratlan műveltségű, széles látókörű Eric Johnson. A könyv jegyzeteket tartalmaz az emberről, irodalmunkról, hírneves, csak ínyencek által olvasott alkotókról, epizódokat egy gazdag, kalandos életből — mindezt bravúros könnyedséggel, eleganciával. Teljesítve, amit manapság sokan lehetetlennek gondolnak: „népszerűen" írni, a gondolati és nyelvi igényességből jottányit sem engedve. (Hja, az unalmast már Voltaire sem tartotta kimondottan élvezetesnek...)

Népújság (Mütsz melléklete)

Erdély alkotószelleme

1991. aug. 9.

Ime egy szép és hasznos kötet Könyvről lévén szó, e két erényt nem is kellene külön hangsúlyozni, annyira természetesnek kellene lennie. Mifelénk azonban már elég rég csak nagyon-nagyon ritkán mondhatjuk el a különféle kiadványokról, hogy kivitelezésükben, grafikai megoldásaikban is szépek. S hogy ne tévesszük meg az olvasót, azonnal szükséges is a jelzés, ez sem nálunk jelent meg. De rólunk, képzőművészetünk jelenéről, közelmúltjáról szól. Banner Zoltán munkája, az **Erdélyi magyar művészet a XX. században** a budapesti Képzőművészeti Kiadó valóban gondosan előkészített, impozáns termése, az ügyet felkaroló több szponzor s a Magyar Művelődési Minisztérium összefogásának eredménye.

Az érdem persze a szerzőé, aki hosszú éveken át gyűjtötte szorgalmasan az anyagot és sosem mondott le sokáig reménytelennek tűnő elképzeléséről, hogy megírja az erdélyi magyar művészeti lét s az ebből fakadó jelenségek értékelő, betájoló szintézisét. Magyarországra áttelepülve is hű maradt tervéhez, s ott végre megteremtette hozzá a megvalósítás lehetőségeit. Nyilván a távollét bizonyos hátrányokkal is járt, Banner már nem érzékelhette, ismerhette a romániai magyar képzőművészek legújabb nemzedékei keltette hullámokat s ez így ki is maradt a könyvből, a kötet látványos műmellékleténekanyagát is kissé esetlegesen válogathatta, olykor hiányosak a névmutató adatai is, mindez azonban mit se von le a vállalkozás, a vállalkozó érdemeiből. E jelzésszerű recenzió különben se törekszik a kötet átfogó elemzésére, inkább siet tudósítani róla, üdvözölni a művészetünkről szerkesztett első ilyen nagy összefoglalást, amely minden bizonnyal úgy válik úttörővé, hogy megsürgeti a kiegészítő, a teljességre törő folytatást. Gondolhatnánk például egy olyan gazdag, mindent figyelembe vevő műre, amely méltó társa lehetne a most megjelenő romániai magyar irodalmi lexikonnak, és a művészeti életet mérné, térképezné föl.

De hagyjuk az álmodozást, a valóság ez a kötet. Banner jegyzetei, emlékei, cédulái, reprodukciói és tetemes bibliográfia alapján összegezi a XX. századi erdélyi magyar művészet előzményeit, rajzolja ki a gyökereket, a hatásterületeket, és tér rá a művészeti stílusirányzatok, az egymást követő művészgenerációk, iskolák, művésztelepek, műhelyek, táborok, gyűjtemények, a kiemelkedő alkotóegyéniségek részletező bemutatására. E legutóbbi dologban természetesen érvényre jut a szerző elkerülhetetlen szubjektivizmusa, és néha vitatható, hogy kit emel ki, kit nem, de ez a kötet egészének mérlegelésekor mellékes kérdésnek tűnhet. Átszaladva a kétszáz oldalon — feltétlenül megéri belemélyedve, alaposan is tanulmányozni —, önkéntelenül is megszólal az olvasóban a lokálpatrióta. Elégtétellel észlelem, hogy a kívülálló szemével is milyen jelentős Marosvásárhely, a marosvásárhelyiek jelenléte a romániai magyar képzőművészetben, mekkora volt a művészeti középiskola kisugárzása, mennyi festő, szobrász, grafikus, iparművész indult innen a művészi kiteljesedés, a hírnév felé. De ugyancsak e kötet döbbent rá ismét, milyen sokan távoztak innen, mennyivel szegényebbek lettünk sok alkotó korai halálával vagy emigrálásával. A könyv azonban meg is erősíthet a meggyőződésünkben, hogy mint már annyiszor korábban, e kétmilliós közösség továbbra is megszüli majd a maga tehetségeit s a vérveszteség rövidesen pótolható. Valószínűleg éppen azok lesznek képzőművészeti mozgalmunk megújítói, akik fiatalságuk folytán most csak felsorolásban szerepelnek a kötetben vagy még úgy se. Vannak viszont fájdalmas hiányok is a könyvben, melyek egy újrakiadásban feltétlenül pótolandók, mert torzóban lezárult életműről van szó Hirtelenjében a tragikusan, ifjan elhunyt Erdei Zoltánra gondolhatunk, akinek neve kimaradt a kötetből, és valószínűleg még lehetne sorolni ilyen példát. Ennek Banner tudatában van, utószavában így fogalmaz: „Tekintse olvasó, művész, szakíró e változatot mukapéldánynak, bízva egy néhány év múltán esedékes javított újraközlésben; és ennek érdekében, e helyen kérünk fel mindenkit, hogy különösen a névmutató pontosítása érdekében, időközben juttassanak el hozzánk minden adatot, amely e pillanatban tévesen szerepel, vagy hiányzik az első kiadásból".

A felkérést megszívlelve ajánlom mindenkinek, aki csak teheti, hogy szerezze meg ezt a szemnek, szívnek örömteli könyvet. Kedvcsinálóként mai számunkat a kötetből másolt grafikákkal illusztráljuk.

N.M.K.

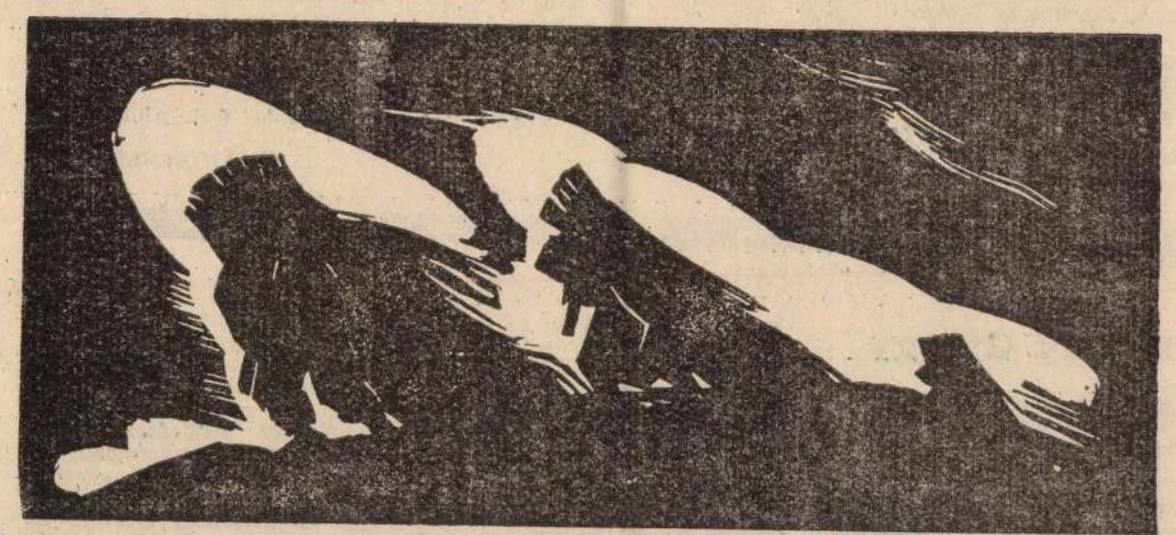

GY. SZABÓ BÉLA: Liber Miserorum (fametszet)

Lapunk mai 7. oldalán Battonya és környéke lakói olvashatnak érdekességeket

A HAZA MINDEN ELŐTT!

BÉKÉS MEGYEI HÍRLAP

KÖZÉLETI NAPILAP

1993. NOVEMBER 15., HÉTFŐ ÁRA: 16,30 FORINT XLVIII. ÉVFOLYAM 266. SZÁM

SPORT

melléklet 12–16. oldal

A magyar sport második aranykorszaka kezdetének is tartják a mexikói olimpai játékokon nyert 10 arany 10 ezüst- és 12 bronzérmünket. Összeállításunk a 15. oldalon olvasható, látható.

Ma vasúti sztrájk

Hétfőn hajnali 5 és 7 óra között kétórás figyelmeztető sztrájkot tartanak a vasutasok. A sztrájkot négy vasúti érdekképviselet, a Mozdonyvezetők Szakszervezete, a Vasúti Dolgozók Szabad Szakszervezete, a Vasutasok Független Szakszervezeti Szövetsége és a Vasúti Alkalmazottak Demokratikus Szakszervezete hirdette meg. A figyelmeztető sztrájkban a Vasutasok Szakszervezete nem vesz részt. A szerelvények nem vesztegelnek majd a nyílt pályán, a vonatokat a vasutasok eljuttatják a legközelebbi állomásig, és a kocsikban biztosítják a fűtést és a világítást. A közlekedés biztonságát veszélyeztető biztosítóberendezési meghibásodásokat a sztrájk alatt is azonnal kijavítják a szakemberek. A munkabeszüntetést követően várhatóan 2—3 óra alatt áll majd helyre a forgalom. A sztrájk előreláthatólag 40 millió forintos veszteséget okoz a MÁV-nak.

Sejtettük, hogy bajok lesznek ezzel a 13-ával. A hóhullás többnyire öröm, pláne, ha a télkezdet első fehér napjáról van szó. Meglehet, éppen a bizonytalan autózás rettentette vissza a Miss Universe Hungary '94 gyulai elődöntőjének öt jelentkezőjét is. Maradtak hát éppen tizenhárman a lányok, mikor némi késéssel felgördült a Gyulai Erkel Ferenc Művelődési és Közösségi Ház színpadának függönye.

A legszebb lány: Bakai Henrietta FOTÓ: LEHOCZKY PÉTER

Szegedi lányé lett a pálma (helyett az arany fülbevaló)

Szépségverseny négy döntőssel

Óvatos duhajként, vonattal érkezett meg Budapestről az est műsorvezetője, *Gulyás László* tévé- és rádióriporter. A zenekar — ha éppen figyelt a műsorvezető végszavaira — a hangulat motorjaként működött. (Igaz, alkalomhoz illetlen öltözetben.) A műsor vége felé már hiányoltuk is *Maris Tibor* zenekarát, különösen az ünnepélyes csöndben lezajlott díjátadási ceremónia alatt. A lányok először fürdőruhában sétáltak ide-oda a teltházas színháztérem világot jelentő deszkáin. A napközbeni próba jótékony nyomot hagyott többük mozgásán. Recept szerint alkatuk arányosságát, mozgásuk lágyságát, összerendezettségét, formásságukat kellett figyelnünk. A közönség alighanem már ekkor eldöntötte, hogy a 12-es számmal induló szegedi egészségügyi főiskolást, *Bakai Henriettát* fogadja kegyeibe. A későbbiekben is tapsával igyekezett befolyásolni a szponzorokból álló zsűrit.

Az átöltözés perceire a gyulai aerobikos lányok vették birtokba a színpadot. A közönség szakértőkből — férfiakból — álló fele szerint akár be is nevezhettek volna a versenybe. S jöttek a lányok kisebb-nagyobb estélyi ruhákban. A közönség láthatóan élvezte a dolgot. A lányokban más érzések is kavaroghattak, mert szinte csak egy-kettő vállalkozott arra, hogy elmosolyintsa magát. A lányok egyike sem járt még Kijev környékén, ám kisugárzásuk — melyet második ruhás felvonulásuk során kellett bemutatniuk — az Antenna Hungáriának is dicsőségére vált volna.

A társastánc gyulai művelői nyitották meg a közönség által legnagyobb rokonszenvvel fogadott műsorblokkot, a táncbemutatót. Magyar bajnokok, nemzetközi versenyek kiválóságai kápráztatták el kivételes tudásukkal a közönséget. Egy

(Folytatás a 3. oldalon)

Önkormányzatok! Pénz állhat a házhoz!

Külföldi támogatás szociálpolitikai célokra

Az Európai Közösség Bizottsága a volt szocialista országok felemelkedését támogató PHARE Program keretében 6 millió ECU (körülbelül 7 millió USA dollár) értékű vissza nem térítendő támogatást adományozott Magyarországnak a hazai szociálpolitika reformjának és decentralizációjának a segítségére.

Az önkormányzati és a szociális törvény az alapvető szociális szolgáltatásokat a helyi önkormányzatok hatáskörébe utalta és őket tette a végrehajtás fő felelőseié. A PHARE költségvetéséből származó pénzügyi forrást a magyar kormány nyilvános pályázatok keretében adja át a helyi önkormányzatoknak és a nyertes pályázóknak. Az adományozóknak, az önkormányzatoknak és a szociálpolitikai szakembereknek igencsak össze kell fogniuk a szakmai, a pénzügyi és a menedzsment kérdésekben. A pályázóknak igazolniuk kell, hogy a helyi önkormányzat (netán alapítványi keretből) támogatja a pályázatukat és saját pénzügyi forrást is fel kell mutatniuk. Mindez az összes költségnek legalább 40 százaléka lehet.

(Folytatás a 4. oldalon)

Huszonhatszor sújtott le a kikiáltó kalapácsa

Sikeres képárverés Csabán

Huszonhat eladott kép és 359 ezer forint bevétel — ez a mérlege az első Békés megyei képaukciónak. A szombaton megtartott árverés teljes bevételét a Békéscsaba-Erzsébethelyen épülő templom javára fizetik be. Amint arról korábban hírt adtunk, Erdélyben élő festőművészek ötven zsűrizett képe került kalapács alá a hétvégén. A legmagasabb kikiáltási ár harminc, a legalacsonyabb ötezer forint volt. A 26 értékesített kép többsége kikiáltási áron kelt el, arányait tekintve a legmagasabbra Sassu D. Octavian Őszi gyümölcsök és Daday Keller Kornélia Táj című festményét verték fel, mindkettőt ötven százalékkal: az előbbit nyolc helyett 12 ezerért, az utóbbit tíz helyett 15 ezerért vitték el. A legnagyobb sikere Haller József és Páll Lajos munkáinak volt, Hallernek mind az öt képét, Pállnak pedig mindkét festményét megvásárolták. Az aukció szervezőitől megtudtuk, hogy a sikeresnek mondható árverésnek folytatása lesz, várhatóan jövő év tavaszán újabb erdélyi képek kerülnek kalapács alá.

Á. Z.

Pápábbak a pápánál

Észrevették önmagukon és környezetükön, hogy érzéketlenné váltunk életünk igazi szenzációi iránt? Bennünket hovatovább semmi és senki sem érdekel, csak az, hogy a megélhetés taposómalmának mozgatásához meglegyen a betevőnk. Ha egyszer ezek után kicsit jobbra fordul majd a sorsunk, akkor — ezt borítékolom! — olyan elhülyített zombik leszünk, mint a huzat. Hogy miért mondom mindezeket? Igen, a Szentatya legutóbbi kinyilatkozása miatt. Drága jó vári nagyanyám legnagyobb bánatára, fájdalmára jómagam nem vagyok vallásos. (Sajnos, pedig jó lenne igazán hinni a tanban, az örökkévalóságban. Dehát mit csináljunk? Mondhatnám az ellenkezőjét, de akkor a teremtő engem is beállíthatna a hirtelen megtért, képmutató és számító magyarok sorába — hatmilliomodiknak.) Szóval nem vagyok vallásos, de ami a pápa szavaiból áradt, gondolatainak tisztasága az maga a csoda, a világszenzáció. A szocializmust, a szociális gondolkodást, illetve a vad kapitalizmus embertelenségét volt képes hihetetlen józansággal, bölcsességgel értelmezni. A szent székből hívta fel a figyelmet az új, „kapitalista Messiást" várók álszentségére, a valóságra. Az évtizedekig létező úgynevezett szocialista világból pedig azt tartotta fontosnak kiemelni, ami az emberek javát célozta meg, ami az elképzelt szebb világ megvalósítását szolgálhatta volna, ami ugyanazt a becsületes emberi törekvéseket jellemzi, mint amiről a keresztény tanítások beszélnek! Pedig ha valakinek, akkor neki lett volna módja az egyházat ért atrocitásokat, bűnöket ecsetelgetni. Szóval a római pápa próbálta felnyitni a (keresztény) világ szemét, hogy a múltunk és jövőnk megítélésekor ne veszítsük el józan ítélőképességünket.

Aztán eltelt néhány nap és elfelejtettük az egészet. Hiába, ez egy olyan világ, amikor a földi hatalmasságok a pápánál is pápábbak lettek.

LOVÁSZ SÁNDOR

Holland vendégek a családsegítőben

Ritka esemény, hogy a távoli, ámde sok tekintetben hozzánk hasonló Hollandiából vendégeink érkeznek. A napokban dr. Török Judit, a szegedi Szent-Györgyi Albert Orvostudományi Egyetem Főiskolai Kar Általános Szociális Munkás Szakától a békéscsabai családsegítő szolgálathoz kalauzolta a hágai főiskola tanárait.

Ben Kempes, Ben de Rooy és Mathieu Aeemelaar 10 napig három témában tart előadást a szegedi egyetemen, akikkel kapcsolatuk nemrégiben vált szorossá. Hamarosan diákjaik kölcsönös cseréjét is megvalósítják. Békéscsabán fogadta őket a város polgármestere, Pap János is, aki elmondta, hogy a három évtizedes holland szociális tapasztalatokat jó lenne honunkban is megvalósítani. A vendégek ezt megígérték és nem tartották kizártnak az anyagi segítségnyújtást sem.

Amikor a holland szociális hálózatról, az oktatás felépítéséről kérdeztük őket, megtudtuk, hogy országuk gazdasága hosszú időn át (a jelenlegi recesszió ellenére) jobb állapotban volt, mint Magyarországé. Viszont náluk is egyre kevesebb pénz jut a szociális területre. Ez az ottani szociális munkások nagy gondja, ugyanazt a szolgáltatást kevesebb pénzből nyújtani. A jelszó persze az, hogy nem a pénzzel, hanem az emberrel kell törődni. Így kell a szociális munkás szemléletét, mentalitását átformálni. Szociális problémáik hasonlóak a miénkhez (munkanélküliség, alkoholizmus, házassági válságok), de olyan újabbak is jelentkeznek, amelyek számunkra a jövő gondját jelenthetik. Ezek a nők elleni erőszak, a családon belüli bántalmazás, a gyermekek ellen irányuló cselekmények. Az emberek egyre agresszívebbek. Igen sok a bevándorló kisebbség (Törökországból, Marokkóból, Tunéziából), mintegy egymillió. Főként gyermekeik beilleszkedése a holland társadalom életébe jelent gondot, hiszen egészen más kultúrából érkeztek, abban nevelődnek.

(Folytatás a 3. oldalon)

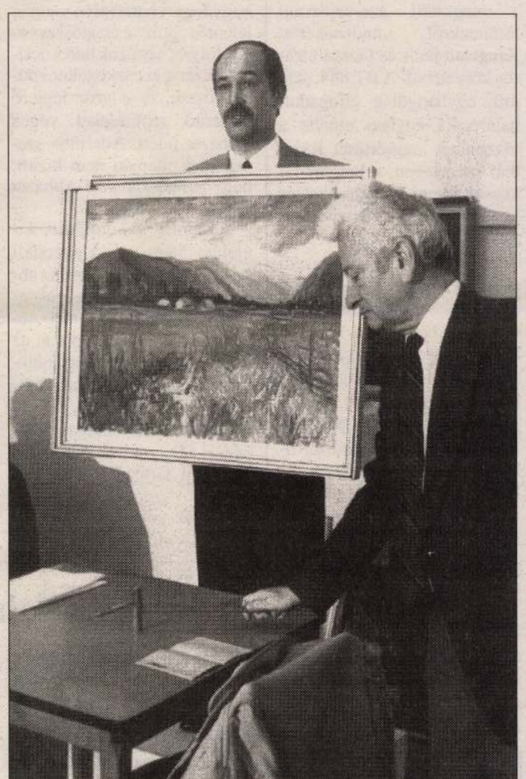

Senki többet harmadszor? — kérdezte Banner Zoltán művészettörténész. (A kép mögött Balogh András, az árverés vezetője) FOTÓ: KOVÁCS ERZSÉBET

HÍR PLUSZ

A világvége elmaradt

A kijevi belügyminisztérium szerint incidens nélkül élte meg az általa önkényesen kitűzött világvégét az ukrán szekta, amely vasárnapra várta e nevezetes eseményt, egyúttal 150 ezer ember újjászületését. A Fehér Testvériség nevű vallási csoport elsősorban vezetője, Marina Cvigun sugallatára, úgy képzelte, hogy a világvége vasárnap délben következik be és ezt megelőzően a szekta 145 ezer tagjának öngyilkosságot kell elkövetnie — hogy azután majd egyszerre születhessenek újra. Vasárnap azonban alig néhány száz „fehér testvér" gyűlt össze a kijevi Szent Szófia-katedrálisnál. Az események ilyetén alakulásában jelentős szerepe lehetett annak a ténynek, hogy a rendőrség néhány nappal ezelőtt letartóztatta a szekta vezetőjét, Marina Cvigunt és férjét, Jurij Krigonovot.

* * *

Ahhoz, hogy újjászülethessenek, előbb holttá kellett volna válniuk a „fehér testvéreknek". Ehhez elegendő elszántsággal csak néhányan rendelkeztek, de öngyilkosságuk meghiúsultával ők is megbizonyosodhattak arról, hogy a világvége elmaradt. Szerencsére. K. I.

Elhatározták, hogy lelőnek...

Jelcin-interjú az ARD-nek

Ingatagságot vetett az orosz hadsereg csúcsvezetésének szemére Borisz Jelcin orosz elnök és bírálta védelmi miniszterét az október elején, a moszkvai hatalmi harc csúcspontján tanúsított magatartásáért.

Az ARD német televíziós állomáson sugárzott exkluzív interjúban a szeptemberi—októberi események forrpontjára utalva Jelcin kijelentette: „Volt egy bizonytalan időszak, amikor a csapatok nem jöttek... védelmi miniszterem nem tudott dönteni, túlságosan nagy volt számára a felelősség. Alkalmasint bizalmatlan volt: végrehajtják-e parancsait a katonák" — közölte Jelcin, még az interjú sugárzása előtt kiadott egyes idézetek egyikében, kijelentvén azt is: „Az volt a véleményem, hogy a védelmi miniszternek magától is cselekednie kellett volna. Ezt azonban nem tette. Éppen ezért parancsot kellett adnom neki."

Jelcin megismételte, hogy Ruckojék győzelmük esetén azonnal kivégezték volna őt, családjával együtt: „Elhatározták, hogy statáriálisan lelőnek. Engem és a családomat. Per lefolytatása nélkül. Egyszerűen rögtönbíráskodással" — mondta az ARD szövege szerint.

Az orosz elnök tagadta, hogy hataloméhes lenne, s hogy úgy kormányoz, mint egy diktátor: „Nem személyes hatalmamról van szó, de most nem távozhatok. Mindezt csakis Oroszországért teszem, az Oroszország iránt érzett mély szeretetből" — közölte.

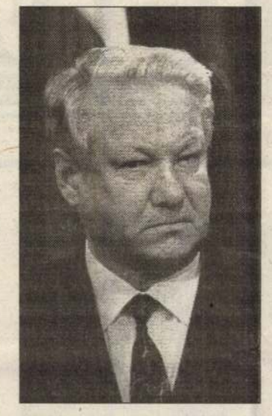

Parancsot kellett adnom

Az interjúban Jelcin egyebek mellett azt is elmondta, hogy Andrej Szaharovot, Margaret Thatchert és Nagy Péter cárt tekinti példaképének. Az ivási szokásaira vonatkozó kérdésre Jelcin így válaszolt: „Sohasem iszom olyan sokat, hogy berúgnék."

Borisz Jelcin, saját szavai szerint, a kommunista pártból való kilépéssel követte el életének legjobb cselekedetét, ugyanakkor szívesen törölné életéből, hogy lerombolták a cári család utolsó lakhelyét Jekatyerinburgban (az egykori Szverdlovszkban), akkor, amikor Jelcin volt a város párttitkára. Nem zárta ki: idővel vallásos ember válik belőle.

Jelcinnel Eldar Rjazanov filmrendező beszélgetett két és fél órán át. A német televíziós állomás ebből az anyagból sugárzott háromnegyed órát pénteken a késő esti órákban „Jelcin kipakol" címmel.

Az interjú egy részét Jelcin dácsáján egy kandalló mellett készítették. Ugyanebben a villában lakott Gorbacsov is. A volt szovjet elnökről, ellenlábasáról Jelcin úgy nyilatkozott, hogy nem gyűlöli, de nem is tiszteli sem emberként, sem politikusként.

Jelcin elmondta, információik voltak arról, hogy a Ruckoj és Haszbulatov vezette erők október első hetére puccsot terveztek, vidéken már elkezdték szervezni a harci csoportokat, amelyeket a helyi tanácsok (szovjetek) alá rendeltek. A Legfelsőbb Tanács feloszlatásáról szóló rendeletet Jelcin saját kezűleg vetette papírra, hosszú ideig őrizte páncélszekrényében úgy, hogy a rendeletről senkinek sem szólt.

Az RMDSZ kisebbségi törvénytervezete

Vasárnap háromnapos, mélyre ható vita után a Romániai Magyar Demokrata Szövetség döntéshozó szerve, a szövetségi küldöttek tanácsa véglegesítette a kisebbségi törvényre vonatkozó saját tervezetét. Az alternatívát nyújt a román kormány által létrehozott, az RMDSZ kiválása után csak a többi nemzeti kisebbséget tömörítő testületben készülő párhuzamos tervezettel szemben. A kisebbségi törvény kidolgozása, mint ismeretes, egyike az Európa Tanács által Románia felvételekor megfogalmazott követelményeknek.

A marosváráshelyi tanácskozás arról tanúskodott, hogy lehetséges a gyümölcsöző együttműködés a romániai magyarság érdekképviseletének különböző frakciói, „mérsékelt" és „radikális" csoportjai, a parlamenti képviselet és a szövetségi képviselők tanácsa más alkotó elemei között; az úgynevezett Leptonvita nem bénította meg a szövetség munkáját.

A szövetségi tanács ezenkívül határozatot fogadott el, amelyben állást foglal a román televízió magyar szerkesztősége ellen irányuló parlamenti és egyéb támadásokkal szemben, hangsúlyozva: e támadások a sajtószabadság ellen is irányulnak. Egy másik nyilatkozatban a testület az Új Jobboldal nevű romániai fasiszta jellegű párt bejegyzése ellen tiltakozik.

Az RMDSZ vasárnap egyhangúlag, tartózkodás nélkül elfogadott kisebbségi törvénytervezete, amelyet az elkövetkező napokban jogi szakértőkből álló bizottság önt végső formába és fordít le románra, először fogalmazza meg a jog nyelvén a romániai magyar kisebbség törekvéseit. A tervezet értelmében a törvény hatálya kiterjed a Románia területén élő nemzeti, etnikai és nyelvi kisebbségekre és autonóm közösségekre, és szabályozza e román állampolgárságú személyek sajátos jogait. A törvényjavaslat értelmében autonóm közösség a kisebbséghez tartozó személyek olyan társulása, amely jogait saját elhatározásából, a belső önrendelkezés elve alapján gyakorolja. A törvénytervezet tartalmazza a nemzeti kisebbségek és autonóm közösségek általános jogait, a közösségi jogokat, a nyelvhasználat jogát az oktatásban, a közművelődésben, a törvényhozásban és a közigazgatásban, az igazságszolgáltatásban és a tájékoztatásban. Foglalkozik a dokumentum az autonóm közösségek három szintű, személyi és kulturális, illetve — újonnan bevezetett kifejezéssel — „sajátos státusú" helyi és regionális autonómiájával.

A regionális autonómiáról intézkedő rész leszögezi, hogy az érintett, sajátos státusú önkormányzatok és autonóm közösségek társulása a helyi önigazgatási autonómia alapján biztosított.

Csak katonai úton oldható meg a viszály

Az abház államfő levele az orosz elnökhöz

A grúz–abház határon kialkult feszült helyzet miatt nemzetközi megfigyelők és békefenntartó erők helyszínre küldését kérte szombaton Borisz Jelcin orosz elnöktől és Butrosz Gáli ENSZ-főtitkártól Vlagyiszlav Ardzinba abház államfő.

Az abház politikus felhívásában azzal vádolta Tbiliszit, hogy Inguri határfolyó mentén jelentős grúz csapatösszevonás folyik; a grúzok harckocsikat, tüzérségi eszközöket vonnak össze, és a grúz légierő felderítő repüléseket végez Abházia felett. Adrzinba szerint ezek alapján nem kizárt, hogy támadás készül Abházia ellen.

Ardzinba a konfliktus kiújulása miatti orosz aggodalmakra válaszul közölte: az abház fél betartja kötelezettségvállalását, amely szerint az abház egységek nem lépik át az Inguri folyót, és megakadályozzák azt is, hogy a számított grúz elnököt, Zviad Gamszahurdiát támogató kaukázusi fegyveresek Abházián keresztül Grúziába szivárogjanak át.

A grúz vezetésen belül ellentétek vannak az abháziai viszály megoldásával kapcsolatban. Tbiliszi továbbra sem nyugszik bele Abházia elszakadásába; a grúz csapatokat szeptemberben szorította ki az abház haderő, pontot téve egyelőre a terület elszakadása miatt tavaly kirobbant viszály végére.

A grúz álláspont ellentmondásosságára utalt Dzsaba Joszeliani, az ideiglenes rendkívüli bizottság elnöke. Joszeliani az Interfax hírügynökség jelentése szerint elmondta: a grúz csapatok nem maradnak sokáig az Inguri folyó térségében. A konfliktus ugyanis vagy politikai — azaz békés úton — vagy katonailag oldható meg.

Ennél sokkal kategorikusabban fogalmazott Tamaz Nadaresvili, grúz miniszterelnök-helyettes. A grúz rádiónak nyilatkozva úgy vélekedett, hogy csak katonai úton oldható meg a viszály. Lényegében nem zárta ki a katonai megoldás lehetőségét Eduard Servárdnadze szóvivője sem. Zaza Kandelaki szerint Tbiliszi mindent megtesz a politikai rendezés érdekében, de ha a tárgyalások zsákutcába jutnak, más kiutat kell keresni.

Mennyire beteg Honecker?

Egy éve, 1992. november 12-én kezdődött Berlin-Moabit büntetőbírósága előtt Erich Honecker perének tárgyalása, amely végül is a német igazságszolgáltatás kudarcaként vonult be a jogtörténetbe. Azóta Honecker ellen — gyógyíthatatlan betegségére hivatkozással — megszüntették az eljárást, s az egykori NDK első számú embere Chilében tölti napjait. A vita azonban távolról sem zárult le sem a nyitva maradt jogi kérdésekről, sem arról, hogy tulajdonképpen milyen is az egészségi állapota Honeckernek — írja a DPA.

Ez utóbbi kérdés újabban előtérbe került annak kapcsán, hogy elterjedt a híre: az NSZEP KB egykori első titkára sokkal jobban van, amit az is bizonyítani látszik, hogy az Andesekben edzésen lévő német síválogatott egy tagja nemrég filmfelvételt készített róla egy 3000 méter magasan levő hegyi vendéglőben.

Friedrich Wolff ügyvéd megerősítette, hogy Honecker barátok társaságában valóban kirándulást tett az említett hegyre. Végül is a májával van problémája és nem a szívével — így az ügyvéd. — A kirándulás azonban mégis okot szolgáltatott a berlini államügyészségnek, hogy megtudakolja a tartományi bíróságnál, vajon az nem szolgáltathat-e okot arra, hogy az idén nyár elején végleg lezárt pert esetleg újra indítsák? A 27. büntetőtanács azonban nem reagált a megkeresésre.

Értesülések szerint közben Honecker — aki havi 800 márka öregségi nyugdíjat kap Chilébe átutalva, de még moszkvai száműzetése idejére is nyugdíjat követel a német államtól — visszavonultan él Santiago La Reina negyedében levő házában. Állítólag emlékiratain dolgozik. Chilei elvtársai rendszeresen látogatják. Wolff ügyvéd szerint azonban az egészségi állapota tovább romlik. Az ügyvéd három héttel ezelőtt úgy értesült a hajdani első titkár feleségétől, Margot asszonytól, hogy Honecker már nem képes segítség nélkül sem menni, sem a lábán megállni.

Arafat elítéli a Fatah nevéhez kötődő merényletet

Jasszer Arafat, a PFSZ VB elnöke nyilvánosan elítélte azt a két héttel korábbi ciszjordániai merényletet, amelyet szervezetének öt tagja hajtott végre, és amelyben egy izraeli telepes halt meg. A merénylők kilétét — azt, hogy a Fatah emberei — pénteken fedte fel az izraeli hadsereg, nyomban hozzátéve, hogy nem felső utasításra cselekedtek.

„Keményen elítéljük Hájim Mizrahi izraeli telepes meggyilkolását" — nyilatkozott Arafat a WAFA palesztin hírügynökségnek, és hozzátette: az akciót a palesztin vezetőség tudta nélkül hajtották végre. Mindenkinek tartania kell magát a megállapodáshoz, és beszüntetni az erőszakos akciókat a békefolyamat megóvása érdekében — állt a nyilatkozatban.

„Keményen elítéljük Hájim Mizrahi izraeli telepes meggyilkolását" — nyilatkozott Arafat a WAFA palesztin hírügynökségnek

Röviddel a nyilatkozat közzététele előtt Jichak Rabin izraeli kormányfő a jeruzsálemi rádióban Izrael és a PFSZ kölcsönös elismerésének és a két fél közötti tárgyalásoknak a megkérdőjelezését helyezte kilátásba arra az esetre, ha Arafat nem tartja magát vállalt kötelezettségéhez „az erőszak és a terrorizmus megfékezésére". A Washingtonból nyilatkozó Rabin szerint „lehetetlen további megállapodásokra jutni olyan valakivel, aki ilyen központi kérdésben nem tartja magát ahhoz, amit vállalt". Bill Clinton amerikai elnök szintén arra szólította fel a PFSZ vezetőjét, hogy ítélje el a gyilkosságot.

Simon Peresz külügyminiszter pénteki tévéinterjújában közölte, hogy Arafat telefonon biztosította őt: elítéli a Fatah-tagok nevéhez fűződő gyilkosságot. Peresz kizárta azt a lehetőséget, hogy az autonómia-megállapodás végrehajtásáról zajló tárgyalásokat megszakítsák, amit a jobboldal nyomban a hadsereg bejelentése után követelt.

Örmény–azeri konfliktus

Biztonsági Tanácsa határozatban követelte az örmény csapatok haladéktalan kivonását a megszállt azerbajdzsáni területekről, mindenekelőtt Zangelan járás és Goradiz város körzetéből. A BT 884. számú, egyhangúlag elfogadott határozata egyben elítélte a tűszszünet megsértését Karabah körzetében, a polgári lakosság elleni támadásokat és az azeri területek ellen intézett tüzérségi csapásokat.

A világszervezet vezető testülete a harci cselekmények azonnali beszüntetésére, a tűzszünet betartására szólított fel és szorgalmazta, hogy a felek keressék a tárgyalásos rendezés lehetőségeit. A BT emellett felkérte az ENSZ főtitkárát és a világszervezet illetékes testületeit, hogy sürgős humanitárius segítséget irányítsanak a harcok sújtotta körzetbe, illetve Azerbajdzsán déli határvidékére, a menekültek megsegítésére.

A BT felszólította a jereváni kormányt, hogy befolyását felhasználva gyakoroljon nyomást a karabahi örményekre az ENSZ-határozatok tiszteletben tartása érdekében.

Az oldal külpolitikai tudósításai az MTI hírei alapján készültek

Általános sztrájk Gázában

Általános sztrájk bénította meg az életet az Izrael által megszállt Gáza-övezetben szombaton a Hamász fenyegetéssel párosított felhívására. Az iszlám fundamentalista mozgalom a PFSZ és Izrael autonómia-megállapodása elleni tiltakozásul hirdette meg a sztrájkot abból az alkalomból, hogy azt egy hónappal korábban írták alá Washingtonban. A felhívás a mecsetekben hangzott el a pénteki nagyimakor. Szigorú büntetést helyeztek kilátásba a sztrájkparancs megszegőinek. Palesztin források tájékoztatása szerint a körzetben a boltok zárva maradtak, és nem lehetett autókat látni az utakon.

Mindennap feladhatja ☎ 441-311
SZUPEREXPRESSZ hirdetését
50%-os felárral, ha azt szeretné, hogy a másnapi újságban megjelenjen.
Hirdetését személyesen és telefonon is feladhatja 8—16 óráig.

Libatömő gép, építkezéshez emelők, pekingi palotapincsi kiskutyák eladók. Végegyháza, Köztársaság u. 25/1. sz.

Banner Zoltán

Hálnap 1993/4.

Szétszakadt szálak. Össze tudjuk-e még kötni?

*Beszélgetés Banner Zoltán művészettörténésszel**

Aniszi Kálmán :— *Művészettörténet-írásunk az erdélyi történelmi stílusokat, a romanikát, a gótikát, a reneszánszot, a barokkot eleve úgy tartja számon, mint a magyar romanika, gótika, reneszánsz, barokk sajátos, helyi színezetű, azaz kissé zömökebb, vaskosabb, önvédelmibb stílusváltozatait. Véleményed szerint helytálló ez a megállapítás?*

Banner Zoltán :— Igen. Mégis azt kell mondanom, hogy az erdélyi művészet a XX. században kapta meg legsajátabb funkcióit azáltal, hogy önerejére kényszerült. Azzal, hogy lemetszették a magyar kultúra, a magyar történelem testéről.

— *Más államiságban, egy másik, tőle nagyon is különböző kultúrkörbe kényszerítve kellett hogy tovább éljen.*

— Szerencsére a szükséghelyzet olyan életerőket hozott felszínre, amelyek láttán talán mi lepődünk meg a leginkább. Hiszen ha az 1918 utáni sajtó művészeti és kulturális cikkeit olvassuk, látni fogjuk, hogy az újságírók, sőt a magukat szakkritikusoknak tekintő közírók sem tudtak mit kezdeni azokkal a jelenségekkel, amelyek akkor felbukkantak. A kisebbségi erdélyi művészet hamarabb jött létre, mint az erdélyi magyar irodalom. Hiába volt meg emennek a Szépmíves Céhje, Erdélyi Helikonja, marosvécsi találkozói — amelyek kétségkívül csodálatos dolgokat hoztak létre —, a reflexszerűen megnyilvánuló transzilván jegyek a formában, a képzőművészetben mutatkoztak meg először.

— *Nagy öregünknek, Balogh Edgárnak van egy műszava: önösszeszedés. A szó maga nem szép ugyan, de annál kifejezőbbnek érzem. Lehetséges volna, hogy az alakuló-születő erdélyi irodalom, s még inkább a képzőművészet — a magyarság új helyzetéből adódóan — a magakeresés jegyében reflektált a szokásosnál erőteljesebben önmagára? Az erdélyiség megélésére gondolok.*

— Több tudatosságot tulajdonítasz a művészetnek, mint amennyi volt benne. Amit én mondtam, az nem egy programszerű önösszeszedés volt — hogy Edgár bátyánk szavánál maradjunk — vagy önmegmutatás, hanem önvédelmi reflex. Gondolj csak bele: hirtelen bezárulnak a határok, többé nem iratkozhatsz be a budapesti képzőművészeti főiskolára, sőt egy darabig sehova sem, bármilyen tehetséges vagy is. Csak 1925-től enyhült valamelyest a helyzet, amikor megalakult Kolozsvárott az első művészeti főiskola. Ugyanazokban az évek-

*Banner Zoltán 1988 óta Magyarországon, Békéscsabán él.

Darvas Péter: A titok hiánya

ben bátorkodtak elmenni Bukarestbe azok a tehetséges magyar fiatalok, akik tudtak annyira románul, hogy be mertek iratkozni a bukaresti művészeti főiskolára. És az a Románia sem volt sokkal polgáribb és demokratikusabb, mint a Ceausescu-diktatúra. Hisz akkor is nagyon nehezen lehetett kijutni belőle... Ez arra késztette/kényszerítette a képzőművészetet, hogy a maga mikrovilágából töltekezzék, abból, amely közvetlenül körülvette a művészeket. Így születik meg a modern erdélyi táj és a modern emberábrázolás. Megszületnek azok a színben, vonalban, térben testet öltő művészi formák, amelyekben az erdélyi ember ki tudja fejezni magát. A két világháború közt „megszületik" és fellép az alapító nemzedék. A második világháború után — amikor is a művészeti oktatás helyzete lényegesen javul — nemzedékek érnek be, válnak alkalmassá arra, hogy képviseljék az egyes néprajzi és kulturális tájegységek szellemiségét. Jóllehet a két világháború között is létezett, székely festőiskoláról erre az intervallumra vonatkozóan mégsem beszélhetünk, csak azt követően, hogy művészileg felnőnek a második világháború utáni fiatalok, ugyanis akkor derül ki, hogy Nagy István, Nagy Imre, Márton Ferenc, Karácsony János, Bordi András vagy Bene József külön világot alkotnak az erdélyi magyar művészetben. Ennek az iskolának a folytatói Sükösd Ferenc, Márton Árpád, Gaál András és Plugor Sándor.

— *Ugyanakkor létezik egy párciumi-bánsági vonulat, egy nyugat felé állandóan nyitott nagyváradi-temesvári kései avantgarde művészet is, amely rögtön Trianon után képes lépést tartani a budapesti és a párizsi stílusfolyamatokkal.*

— Valóban így van. És azt sem árt hangsúlyozni, hogy az erdélyi művészet megszületése pillanatában sem volt egysíkú, „közszolgálati", nosztalgikus, esetleg kimondottan kispolgári szükségleteket kielégítő művészet. Hiszen például Nagy István — akit jogosan a magyar Van Goghnak neveznek — a magyar festészetnek is az egyik legmodernebb jelensége a húszas években, amikor nagy kiállításait rendezi. Vagy említhetnénk a Nagybányán, illetve Nagyváradon élő expresszionistákat vagy kubistákat, mint például Mund Hugót vagy Jándi Dávidot. A váradiak közül pedig ott van Balogh István, aki nemcsak az erdélyi, hanem az összmagyar szecessziós festészet egyik legkarakteresebb jelensége. Tehát a határok lezárulásával beszorulunk a saját vizeink közé. De ide szorul sok, már akkor érett, legalábbis főiskolát végzett képzőművész is, akik nem menekülnek el rögtön, hanem megpróbálják helyben megteremteni a maguk munka- és életfeltételeit.

Visszatekintve, csak most láthatjuk, milyen gazdag színképet alkotnak azok a tehetségek, akik itt maradtak; hogy iskolák és vonulatok húzódnak egymás mellett már a két világháború között, amikor pedig a képzés még elég alacsony. A megélhetés gondjai a művészeket sújtották a legjobban, és a román hatóságok természetesen inkább a román művészeknek adták azokat a megrendeléseket, amelyekkel egy kicsit könnyebbé tehették volna az életüket. Meg a rajztanári állásokat is. Megszűnt az a lehetőség is, hogy mondjuk, ha én Kolozsváron élek, akkor természetesen Kolozsváron is kiállítok, de amikor a Műcsarnokban Tavaszi Szalont hirdetnek, oda küldöm a három képemet, és Lyka Károly ír rólam a *Művészet*ben. No ennek 1920-ban vége szakad. Ezután Ács Ferenc és a többiek már csak Kolozsváron, Marosvásárhelyen vagy Nagybányán, esetleg Temesváron állíthattak ki. Tehát új közönséget kellett teremteni, az új közönségnek pedig olyan művészetet nyújtani, amely természetesen nem is lehetett a legmodernebb.

— *Bizonyára felmerültek sajátos művészi feladatok is.*

— Az egyetemes magyar festészetben a hegyi tájkép festés az erdélyi művészekre hárult. A Trianon utáni Magyarországon nincsen hegyi táj. És az erdélyi művészet, elsősorban a székely iskola, a mai napig őrzi, hozza ezt a műfajt, csak lehet, hogy a magyar művészeti közvélemény

eddig még nem vette át tőlünk ezt az ajándékot. Amikor az alföldi iskola — Tornyaiék, Rudnayék, Koszta Józsefék — fölfedezik a kubikost meg az alföldi magyar parasztot mint szociopikturális témát, vele szinte egyszerre fedezi fel Nagy István, Nagy Imre, Márton Ferenc a hegyi embert, a székely embert mint szociofestői témát. Ilyenformán a két világháború között még együtt rezdül az egész magyar művészet, de már körvonalazódnak azok a regionális szellemi határok is, amelyek között autonóm szerepet kap az erdélyi művészet. És nemcsak az önálló közönség és műízlés alakításában. Mert hiszen ugyanakkor megindul egy belső stiláris fejlődés is, és elkezdődik azoknak a jegyeknek a megjelenése, amelyekre, egészében véve, azt mondjuk, hogy XX. századi erdélyi magyar művészet.

— *A transzilvanizmus elmélete nem véletlenül Trianon után született meg. Ez az a bizonyos önösszeszedés időszaka, hisz mindent újra kellett gondolni.*

— Gondoljunk Kós Károlyra és a *Kiáltó Szó*-ra. Ő mint művészetszervező, grafikus, építész és író rányomta a bélyegét az egész erdélyi magyar kultúrára. Azért mondtam az előbb, hogy a képzőművészetben szinte hamarabb jelentkeztek a transzilvanizmus jegyei, mint a regényekben. Nem csak paradoxon, hanem egyszersmind tény is, hogy a legerdélyibb erdélyi művészet akkor születik meg, amikor a történelmi Erdély megszűnik létezni.

— *Trianon traumáját érezni lehet-e a műveken?*

— Látod, ez nagyon érdekes. A trauma maga nem tükröződött a művészetben témaként. Csupán a kifejezési eszközökben. Egyfajta szenvedélyes, drámai expresszivitás alakult ki a legjobbaknál. Ettől a perctől kezdve azonban Nagy Istvánt kiiktatom, mert ő akkor már Baján meg a Balaton mellett élt, és csak kirándulni járt haza. Így volt ez még akkor is, ha egyfolytában abból élt, amit itthon felszívott magába. De azoknak a művészetében, akiknek a pályája itthon érett be, teljesedett ki, és az egész életművet az ország határain belül alkották meg — gondoljunk Nagy Imrére, Szervátiusz Jenőre, Gy. Szabó Bélára, Szolnay Sándorra, Zifferre — a kisebbségi sors nem jelentkezett úgy, mint egy korabeli újságcikkben vagy novellában. A képzőművész mindig az élettónus reagense egy társadalomban. Az, hogy például Szervátiusz Jenő a kis és nagy faszobraiban — az *Emré bá*-tól kezdve a *Bánat*-szobrokon át a *Krisztusok* műfajában el egészen az *Önarcképek*ig — a középkori aszkézist párosította a népi fafaragóknak az expresszionista, darabos formanyelvével, egyértelmű. Ez volt az ő hitvallása a korról. Nagy Imre valósággal keleti pompába öltöztette a csíki erdőben élő székelyt. Nőalakjai úgy vonulnak a vállukon meg a fejükön a korsókkal, mint valami mitológiai alakok. Ő meg ezzel fejezte ki, hogy mi nem veszítjük el a hitünket, a bizalmunkat meg az erőnket, hanem tovább éljük a magunk életét, akármilyen birodalomhoz csatolják is Erdélyt. Szolnay Sándor arcképsorozatot fest az erdélyi alkotó értelmiségiekről, amivel valósággal egy gondolati enciklopédiát tár az emberek elé, azt sugalmazva: ezek a ti értelmiségieitek, akik itt nevelődtek, és a ti gondjaitokat képviselik az „eszmebarikádokon". Mindegyik művész megkereste a maga sajátos lehetőségét az eszközök kimővelésében.

— *Az erdélyi magyar kultúra olyan energiákat halmozott fel az előző századokban, és olyan egészséges, „pihent" néprétegek voltak Székelyföldön, Szilágyságban, Mezőségen, Pártiumban, katolikusságban, unitáriusságban, reformátusságban, parasztságban, polgárságban, hogy életerős társadalom maradt. Talán éppen azért, mert állandóan edződött a külső és a belső harcokban.*

— Végtelen csatatér volt az egész erdélyi történelem. Még akkor is, ha a Fejedelemség korában meg tudtuk őrizni önállóságunkat. 1918 után, amikor magunkra maradtunk, szinte egyszerre robbantak ki a népi erők, tehetségek a társadalomban felhalmozódott gondok, problémák művészi megvallására.

— Ha visszapillantunk az elmúlt századokra, látni fogjuk, hogy Erdély szellemi élete folyamatosan össze volt kapcsolva az európai szellemi vérkeringéssel. Szinte rendszeresen jártak nyugatra. És nemcsak a leggazdagabbak, hanem az arra érdemes tehetséges szegényebbek is kijutottak, és új eszmékkel feltöltekezve tértek haza. Apáczai hordókba zárva hozta haza a könyveket, mint a bort, a határőrök éberségét kijátszva. Tehát a régmúlt korántsem volt olyan „átkos", mint ahogy a közelmúlt ideológusai állították. Sokkal inkább Trianontól errefelé volt az erdélyi értelmiség rákényszerítve arra, hogy saját „anyagából" építkezzen. De sokan voltak, akik a mégoly mostoha körülmények között is azon igyekeztek, hogy a fejlettebb nyugathoz fűződő szálakat felelősen kötözgessék.

— Nagyon szeretném, ha könyvemből (*Erdélyi magyar művészet a XX. században.* Képzőművészeti Kiadó, 1990.) megértenék, hogy mindaz, ami az európai művészetben történt az elmúlt hetven évben — ha késéssel is, meg áthasonulva — benne van az erdélyi művészetben.

Érdekes, hogy mi abban a művészeti ágban jeleskedünk a leginkább, amely a magyar, de még az európai művészetben is viszonylag az érdeklődés perifériájára szorult ebben a században — a szobrászatra gondolok. A modern művészet fejlődését elsősorban a festészetben elért eredményekkel mérik. Nekünk viszont olyan szobrászatunk van — különösen az utóbbi negyven év szobrászata ilyen —, amely páratlan Közép-Európában. Úgy tűnik, hogy az az emberi sors, amit az erdélyi művészek és közönségükként a társadalom maga átélt, a mintázható és megfaragható antropomorf formákban fejezhető ki legmeggyőzőbben.

— Ki volt ebben a legnagyobb?

— Nem lehet azt mondani, hogy itt lett volna egy legnagyobb. Szervátiusz Jenő meg Kós András indították el a faszobrászatban ezt a vonalat. A fémszobrászatban Balogh Péter és Román Viktor végeztek úttörő munkát. Később pedig Tőrös Gábor, Izsák Márton és Kulcsár Béla a kőszobrászatban. Tehát a szobrászat valamennyi műfajában vannak vonulatok. Az viszont megállapítható, hogy ki volt az első, aki stílárisan vagy magatartásban példát adott, aki mögé felzárkózott a következő hullám. Jelentős azoknak a szobrászoknak a száma, akik nemcsak elbabrálgattak egy fejen, vagy megcsináltak valamilyen térszobrot, hanem akiknek kiforrott formanyelvük van, akik szobrászatukban egy-egy kis univerzumot teremtettek, formaértékükben eredetiek és maradandók. Magyarországon ma rengeteg erdélyi szobrász él. Szétszórva, szétszóródva. Ezért egyelőre nem lehet őket észrevenni. De én hiszem, hogy a legerősebbek talpon maradnak, és előbb-utóbb mint az összmagyar művészet szerves részei adhatják át értékeiket.

— A Trianon utáni években még nincs magyar művészeti oktatás Erdélyben. Mikor indul meg az intézményes művészeti oktatás magyar nyelven?

— Az igaz, hogy magyar nyelvű főiskolai oktatás nincs a két világháború között, de ne felejtsd el, hogy az nem is olyan fontos, mint általában az anyanyelvű oktatás. Az 1925-ben létesült kolozsvári Művészeti Főiskolán, amely később átköltözött Temesvárra, ott voltak a magyar diákok is. A román szülő — már csak sznobériából is — Bukarestbe küldi a gyermekét főiskolára, mert ott vannak a nagymesterek. Pedig az erdélyi tanárok kitűnőek voltak. Aurel Ciupe, Atanasie Demian, Catul Bogdan, Romulus Ladea akkor jöttek haza Párizsból, Cézannetól megbabonázottan, tarsolyukban a legmodernebb művészi szemlélettel. Ezt adták át művész-képzős növendékeiknek. Sokszor csupán néhány év korkülönbség volt a tanárok — például Mohi Sándor, Fülöp Antal Andor, Szervátiusz Jenő, Romulus Ladea, Aurel Ciupe — és a diákok között. Meg is maradt köztük a barátság. Ezek a román tanárok nem is zárkóztak el attól, hogy a tehetséges magyar fiatalokat fölvegyék a főiskolára, mert ők művészi és didak-

tikai eredményt akartak elérni. Akkor még nem volt ilyen kiélezett szempont, hogy valaki magyar vagy román. Talán még nem tudták, hogy milyen „veszély" vagyunk számukra.

Az erdélyi magyar képzőművészet élő vagy már elköltözött klasszikusai a kolozsvári, illetve a temesvári főiskolán végeztek. Az, hogy az erdélyi művészeti főiskola 1948-ban újjáalakult, és először külön magyar intézetként, majd tagozatként működött, s hogy ezen a magyar tagozaton olyan jeles magyar mesterek tanítottak, mint Miklóssy Gábor, Nagy Imre, Kovács Zoltán, Szervátiusz Jenő, Mohi Sándor, Kós András, Feszt László, Bene József, Szentimrei Judit, Kósa Huba Ferenc, természetesen még nagyobb vonzerőt jelentett a magyar diákok számára.

— *Ez nagyot lendített az erdélyi magyar művészek számbeli növekedésén is.*

— Ez kétségkívül így van. Azt is nyomatékosítani szeretném, hogy a második világháború utáni első két évtizedben mind a bukaresti, mind a jasi (jászvásári) művészeti főiskola nagyon szívesen vett fel magyar diákokat is, hiszen az akkori jeles román művészettanárok nem voltak nacionalisták, számukra valósággal egzotikum volt egy székely diák, akivel esetleg nehezen értettek szót, amíg a diák meg nem tanulta jól a román nyelvet, de tehetséges lévén, eredményt tudott felmutatni vele.

— *A második világháború utáni első harminc évben évente átlag 10-15 képzőművésszel gazdagodott az erdélyi magyar művészeti élet.*

— Számítsd ki, hogy ez mekkora gyarapodást jelentett. És már akkor is nagyon nehezen lehetett bejutni a főiskolára. Aki művészeti főiskolára bejutott, az nem volt másod- vagy harmadrangú tehetség. Formaújító, stílusmeghatározó egyéniség lett valamennyi szobrász, festő, grafikus. A nagy létszámbeli gyarapodás megszüntette az erdélyi magyar művészet addigi Kolozsvár-centrikusságát. Kettős központúságot alakított ki. Marosvásárhely már az ötvenes évek végén, a hatvanas évek elején komoly művészeti központnak számított a maga kis művészeti líceuma révén, ahol Izsák Márton, Bordi András, Barabás István, Piskolti Gábor, Incze István tanítottak. Ezek a kitűnő tanárok olyan alapot adtak, hogy növendékeik ha nem jutottak is be a főiskolára, akkor is művészekké lehettek. Ha pedig bejutottak, példát nyújtottak másoknak, annyi mindent tudtak már.

Megszűnt tehát a Kolozsvár-központúság. Marosvásárhely mellett egy sor művészeti kisváros alakult ki. Szatmáron, Csikszeredában, Sepsiszentgyörgyön, Udvarhelyen azelőtt is, mindig élt egy-két olyan rajztanár, aki kiállítást is rendezett. Most viszont valóságos művészeti telepek jöttek létre ezekben a városokban. A letelepedett 10-15 művész kölcsönösen látogatta és formálta egymást. A város, a táj, az emberi életforma az ő művészetükben kapott határozott jelleget. Ez a sor kis művészeti központ rendkívül jó hatással volt a képzőművészettől távol eső, attól idegen rétegek műízlésére, hiszen egymást követték a kiállítások, a köztereken megjelentek az első modern térszobrok; a kisemberek, a középosztály kezdett vásárolni, a műgyűjtés szokássá vált, és ha nem jön a Ceausescu-diktatúra kísérteties utolsó évtizede — amely letarolta nemcsak a magyar, hanem a román művészetnek is ezeket a sarjadzásait —, modellként szolgálhatnánk a nyugatnak, ahol már rég nincs olyan művészet, mint amilyen a hatvanas-hetvenes években nálunk volt.

— *A beszűkülés a hetvenes években erősödött fel a román nacionalista politika expanziójának egyenes következményeként. Ezt személyesen is tapasztalnom kellett. 1971-ben, amikor a kolozsvári Képzőművészeti Főiskolára kerültem tanárként, 26 magyar hallgatóm volt. 1985-ben, amikor kénytelen voltam megválni a főiskolától, mert hatalmi szóval betiltották az elméleti oktatást magyar nyelven, már csak két magyar hallgatótól kellett elbúcsúznom. Az ott töltött évek alatt a magyar diákok száma évről-évre csökkent olyannyira, hogy a működő numerus clausus-ból 1989-re majdnem numerus nullus lett. A nyolcvanas évek második*

felében már-már kibírhatatlan volt a légkör a főiskolán, ötödik keréknek tekintették a magyarokat, akiket a holtvágányra toltak. És következett az exodus.

— Erre Marosvásárhely a leglátványosabb példa, ahol 1978-ban száznál több magyar művész élt. És majdnem mind szertefutott. S még jó, ha ide, Magyarországra jöttek, de hányan csámborogtak el szerte a nagyvilágba.

— *Tágítsuk a kört! Milyen volt a 45 utáni erdélyi magyar művészeti élet?*

— A Barabás Miklós céh megszűnése után (1945) nemzetiségi alapon működő művészeti szervezet soha többé nem létesülhetett Romániában. Érdekes, hogy a főiskola szervezésekor fontosnak tartották, hogy legyen magyar művészeti főiskola is; azt viszont még a háború utáni egymásra találás eufóriájában sem tekintették fontosnak az akkori politikai és művészeti vezetők, sem a Magyar Népi Szövetség, sem maguk a művészek, hogy külön magyar művészeti szervezet is működjön.

— *Nem ismerték volna fel, hogy fontos lenne egy olyan szakmai szervezetet alapítani, amely nemzetiségi alapon (is) összefogja a művészeket?*

— Az ötvenes évek elején megalakult a Romániai Képzőművészek Szövetsége és a Művészeti Alap. Ezeknek akkor a párt és az állami vezetés meglehetősen nagy anyagi juttatásokat adott a szocialista realista művészet ösztönzésére. Ezért sem merült föl egy különálló magyar művészeti szervezet szükségessége. Meg aztán a román művészek nemcsak hogy eltűrték, hanem még ösztönözték is, hogy magyar művészek is vegyenek részt a szövetség és az alap vezetésében. Nem pusztán azokban a megyékben, ahol a magyar művészek többségben voltak, hanem az országos vezetőségben is.

A szövetség utolsó magyar alelnöke, Erdős Imre Pál még halálos betegen is kivívta, hogy minden évben, az egyes művészeti ágak jelesei számára fenntartott ágazati díjakból magyar művész is részesüljön.

Hasonlóképpen történt az állami díjak, az érdemes, illetve a művészetek érdemes mestere cím, valamint a kitüntetések, a külföldi kiállításokon való részvétel és a tanulmányutak odaítélésében is.

Vagy említsek egy másik példát. A román munkásmozgalom legnagyobb eseményének, a grivicai harcoknak a megfestését Miklóssy Gáborra bízták, mert a Rudnay iskolában olyan emberábrázoló képességeket szerzett, amelyeknek a román festők híjával voltak. Ők egy kicsit mindig impresszionistábbak voltak, inkább a szín, a világ titokzatos megnyilvánulásai izgatták őket, semmint egy ilyen történelmi esemény. Ők nagyon is jól tudták, hogy történelmi festészete a magyar művészetnek volt. A történelmi festészet nálunk, adott időpontban, korszakot jelentett. És Miklóssy Gábor Grivicája bejárta a világot. És sok-sok másolatot készítettek belőle.

De említhetném Kovács Zoltán Balcescu-ját is. Román festők nem festettek olyan Balcescut, mint ő. A Ceausescu-diktatúra utolsó percéig ott volt kiállítva a bukaresti Nemzeti Galériában.

Ez a dolog egyik oldala. A másik viszont az, hogy maga a társadalom eltartotta a művészt. Persze nem a magánvásárlás volt ennek az első számú eszköze, sokkal inkább a mű és a közönség találkozásai.

— *Kisebbségi sorban az embereknek saját művészeikkel, művészetükkel való találkozása létkérdés.*

— És amikor ezt már nem biztosították hivatalos úton, jelentkeztek a szerkesztőségek, a színházak. Szerkesztőségi szobákban, előcsarnokokban és másutt kialakították az úgynevezett klub-galériákat. Kezdve a Korunk-galériától a nagyváradi Fáklya-galérián át a Filo-galériáig vagy a marosvásárhelyi Színművészeti Főiskoláig. Ezeket a hatalom fullajtárai valahogy nem vették észre, nem szúrt szemet annyira, ezért nem is tiltották be. Az önszerveződésnek ez a formája mindaddig „zavartalanul" működött (10, 15 év), amíg le nem járt az egész gépezet.

Ne feledkezzünk meg a művésztelepekről sem, melyek közt a gyergyószárhegyi volt a legéletképesebb, Zöld Lajos megszállottságának köszönhetően. Ez most is él, viszont az árkosi szobrásztáborra nagyon hamar rátették a kezüket a hivatalosságok, és román szobrásztábort csináltak belőle. A Rétyi nyírben is próbáltak létrehozni egy telepet, amely csakhamar megszűnt. Kovásznán már ők kezdeményeztek, ahova nem is hívtak meg magyar művészt. Ez más, mint a kovásznai nyári kiállítás, amit Gazda József szervezett. Valószínű, hogy épp ennek az ellensúlyozására hozták létre a kovásznai szobrásztábort.

— *A megindult exodus a művészek körében jeladás volt arra nézvést, hogy életveszélyesen vékonyodik körülöttük a társadalmi védőgyűrű.*

— Ezt a veszélyt én előadóművészként is érzékeltem a hetvenes évektől kezdve. Nem fokozatosan, hanem rohamosan. Egyre gyakrabban fordult elő, hogy meghívtak valahova valamelyik műsorommal, de nem felnőttek jöttek el, hanem a tanárok elküldték maguk helyett a neveletlen gyermekeket, és nekem kellett fegyelmeznem őket előadás előtt vagy közben. Az emberek egyre inkább elfásultak, közönyösek lettek szellemi dolgaink iránt. Kezdték feladni azt a görcsös kapaszkodást a kultúrába, ami addig jellemző volt. Ez persze összefüggésben van azzal, hogy megszűnt az értelmiség utánpótlása. Egyre fájdalmasabban éreztette a hatását, hogy nincs magyar egyetem, nincsenek magyar főiskolák. Hiába kerültek be a tanügybe a román főiskolát végzett magyarok, ők már nem váltak a magyar kultúra olyan fogyasztóivá és fenntartóivá, mint azok, akik még a Bolyai egyetemen a marosvásárhelyi Orvosi és Gyógyszerészeti egyetemen és más magyar fakultásokon végeztek. A román vezetés ördögi módon értett hozzá, tudták, hogy leghamarabb ezeket a felsőfokú intézeteket kell megszüntetni.

— *A hatvanas években Gáll Ernő, Balogh Edgár recenziókat, apróbb írásokat kértek tőlünk, filozopterektől, akik hallgatóik voltunk az egyetemen, így próbáltak odaédesgetni bennünket a Korunkhoz, amire, mondanom sem kell, hallatlanul büszkék voltunk. 1985-ben, Korunk-szerkesztőként, én is megpróbáltam megismételni ezt, hisz egyre fenyegetőbben merült fel az utánpótlás kérdése. Elmentem hát a Babes-Bolyai Tudományegyetem filozófia karára, és a szerkesztőségbe összegyűjtöttem mind a négy évfolyam magyar hallgatóit. Nyolcan vagy kilencen voltak összesen. Egy féltől estig tartó beszélgetés nyomán egyetlenegy hallgató vállalkozott recenziók megírására. Akkor már rég nem folyt magyarnyelvű oktatás az egyetem filozófia karán. Látva a fiaskót, megdöbbentem, később viszont rájöttem, nem kényelemből vagy félszegségből nem vállalkoztak: egyszerűen nem tudták a Korunk szintjén kifejezni magukat magyarul. A filozófia kar olyan jeles tanárait, mint Gáll Ernő, Balázs Sándor, Szegő Katalin, Kulcsár Tibor, Fodor Katalin... szétszórták, áthelyezték őket más fakultásokra, ahol románul kellett tanítaniuk, helyükbe pedig „átmenetileg" olyan román anyanyelvű fiatal tanárokat tettek, akik alig törték a magyar nyelvet. Egy ideig tehát ők tanítottak „magyarul". Később még ennek a groteszk kísérletnek is véget vetettek, mondván, tanuljanak románul, mert lám, nem megy a magyar a tanár uraknak. Mindezt csak azért mondtam el, hogy érzékeltessem a falmellékiséget, ahogyan csinálták.*

— Nagyon jó, hogy ezt közbevetetted, mert ki is felejtettem a művészeti élet működéséből az egyik legfontosabb elemet: a magyar sajtót. Művészetkritikus- és művészettörténész-képzés magyar nyelven egy pillanatig sem folyt. Tudom, mert engem művészettörténész tanársegédként tartottak vissza a Bolyain 1955-ben azért, hogy majd beindul ennek a diszciplinának a magyar nyelvű oktatása... Ahhoz képest, hogy ilyen képzés nem folyt, azok közül, akik a filozófia és filológia karon végeztek, nemkülönben a képzőművészek köréből nagyon sokan vállalkoztak rá, hogy művészekről írjanak, illetve hogy művészetelméleti és művészetpubli-

cisztikai cikkeket közöljenek. Sőt, újságírók is, látva, hogy nincs, aki írjon egyik vagy másik kiállításról, fokozatosan bedolgozták magukat a műfajba. Persze sok felületes, hozzá nem értő írás jelent meg, de az az igazság, hogy nem volt olyan újságja, napilapja az erdélyi magyarságnak, amely ne vállalta volna föl a művészeti írást, a művészeti krónikát. Azok a lapok viszont, amelyek művészeti rovattal rendelkeztek, mint a Korunk, az Utunk, A Hét, az Igaz Szó, a Művelődés, a Dolgozó Nő, ha nem is rovatszerűen, rendszeresen foglalkoztak művészettel.

— *Neked az Utunkban heti rovatod volt.*

— Én a művészeti rovatot vezettem, amelybe beletartozott a színház, a képzőművészetek, a zene, a film, a népművészet és az iparművészet. De amikor az Utunk nyolc oldalra csökkent, mindezekre már csak egy oldal jutott. Bűvészmutatvány volt, hogy azon az egy oldalon hetente legalább a legfontosabb dolgokat felvillantsuk. Azt csak én tudom, mennyi utánajárásba és energiámba került ez is, hisz még lapon belül is meg kellett küzdeni érte. Mert nem egyszer többen is azt mondták, nem kell ide művészeti rovat, írjanak a művészek önmagukról, az nekünk elég. Ez a belső súrlódás is ama társadalmi védőburok elvékonyodásának az észlelhető jele volt. Mert hiszen ha egy irodalmi-művészeti lapnál felmerül az a gondolat, hogy művészetkritikára nincs szükség, a novellán és versen kívül nincs más, legfennebb az esszé, akkor... Szóval nem szabad azt hinnünk, hogy mindent a diktatúra vett el tőlünk. Mi magunk is lemondtunk egyről-másról. És noha én egy pillanatig sem hagytam félbe a művészeti írást és a versmondást, a nyolcvanas évek elején már egyre keserűbb szájízzel csináltam. Éjszaka a vonaton, miközben halálosan fáradtan utaztam hazafelé, hányszor kérdeztem magamtól, miért is csinálom, hisz az a negyven-ötven ember, akinek a műsoraimat előadtam Erdélyben, bukást jelent az előző évek többszázas nagyságrendű közönségéhez viszonyítva. Ha engem, aki soha nem anyagi haszonból vagy hiúságból csináltam, amit csináltam, hanem valamiféle missziós megszállottsággal dolgoztam, mégis ilyenszerű kérdések gyötörtek, mennyivel inkább érezhették azok a művészek, akik kevesebb odaadással dolgoztak, hogy hűl, kihűl körülöttük a világ.

Az erdélyi magyar társadalom bomlása nem abban tragikus, hogy szám szerint hányan távoztak el. Ez nagyon súlyos ugyan, de állítom, hogy az erdélyi magyar társadalom soha nem fog másfél millió alá süllyedni. Mert azok az emberek, akikben a szülőföld édessége feledtetni tudja mind a többi keserűséget, azok mindig is ott fognak maradni. A legfőbb veszély az, hogy a szülőföld egy maroknyi földre korlátozódik. Nem lehet csak jelszavakkal, politikai jóindulattal és szervezéssel egy közösséget összetartani. Erdélyben mindig minden etnikum saját szellemi kisugárzása erősségének arányában maradt meg, erősödött.

— *Milyennek látod az erdélyi magyar művészeti élet struktúráját? Nem érezni itt-ott a provincializmus fülledtségét?*

— Az erdélyi művészet a két világháború közt alapfeladatokat végzett el. Így például újra felfedezte számunkra a szülőföld szépségét, a tájat. Arcképcsarnokot állított azokról a szellemi emberekről, akik kezükbe vették az erdélyi magyarság sorsának irányítását. A portréfestészetnek igen fontos szerepe volt a két világháború közt. Az intim műfajokban, mint amilyen a csendélet, a művészek megpróbálták az elárvult emberek otthonát melegebbé tenni, bevinni a lakásba a harmóniát, a nyugalmat, a csendet és a fényt, ami a kisebbségi küzdelmek közepette nagyon sokat számít(ott). És csak nagyon nehezen alakult ki a kompozíció, amikor mondani is akart valamit arról a valóságról, amelyben keletkezett. De ez már-már átcsúszik a második világháború utáni időszakba. A két világháború közötti korszakban a hagyományos műfajokat telítették új tartalmakkal, hangolták át erdélyi színekre, életérzésre, a Cezanne utáni európai pikturához kapcsolódva.

Másrészt „művészettörténetet írtak". Mint például a kolozsvári Tótha István kis etnografikus vagy urbanisztikus metszeteiben, Balogh István Váradon a maga miniatúráiban, Debreceni László ugyancsak kis színes metszetsorozataival vagy Szopos Sándor történelmi és néprajzi nagy olajkompozícióiban. Erre mindig volt igény. És mindig volt egy vonulat, amely a történelmi emlékek, a múltidézés romantikájával igyekezett elviselhetővé tenni a társadalmi, gazdasági nyomást, a kisebbségi sorsot.

A második világháború utánra érik meg annyira az erdélyi művészet, hogy felvállalhatja mind formailag, mind funkcióiban azokat a feladatokat, amelyek egy XX. század közepi művészeti organizmusra várnak. Csakhogy a nyugati művészetben épp abban a pillanatban veszíti el fontosságát a kompozíció, az a törekvés, hogy a művész közöljön is valamit a művel. A művész társadalmi magánya oly tiltakozást váltott ki, amelynek formái szétfeszítették a képzőművészeti ábrázolás hagyományos műformáit, a táblaképet, a kőszobrot, a festészetet, szobrászatot és grafikát, mint olyat. Nos épp ekkor áll be nálunk ezeknek a műfajoknak egy olyan virágzása, melyet az adott történelmi helyzet avat időszerűvé. Persze ez is lázadás, tiltakozás, csak másfelé irányul, és erre a hagyományos műfajoknak az eszközeit használja fel, hogy üzenete mindenképpen eljusson közönségéhez, és önmagát is elégtétellel töltse el.

— *Ismerve a sajátos erdélyi, illetve kelet-közép-európai helyzetet, felmerül a kérdés: szabad-e, lehetséges-e egyetemes érvényű szempontok szerint írni meg a XX. századi európai művészet történetét?*

— Nem. Mert Európának egyes pontjain 1950 és 1960 között ez, más pontjain pedig az a korszerű. A provinciális íz akkor lenne érzékelhető és fájdalmas, ha Erdélyben pontosan azt akarták volna csinálni, amit a nyugat művészete produkált. Ha ugyanazt akarták volna csinálni öt-tíz éves késéssel, fele annyi ismerettel és meggyőződéssel. Igaz ugyan, hogy a nyugati irányzatok késve érkeztek hozzánk, de nem is vették át vegytisztán, csak a kifejezés bizonyos formaelemeit használták fel ahhoz a művészeti törekvéshez, amely nálunk sokkal emberközelibb volt, mint ugyanannak az évtizednek a nyugati művészete vagy annak egy része.

— *A XX. századi erdélyi magyar művészetről 1990-ben megjelent könyved, érzésem szerint, dokumentuma kívánt lenni egy olyan művészeti birodalomnak, az európai művészet egy olyan régiójának, amely talán abban fog majd példát nyújtani: miképpen tudta egy kis etnikum, lefojtott lehetőségek között, úgy kifejezni önmagát, hogy az emberiség magára ismerjen ebben a sorsképben.*

— Meggyőződésem, hogy az erdélyi magyar művészet abban (marad) korszerű, hogy egy olyan korban, amikor mellékessé, lényegtelenné váltak a nemzeti művészet formái és célkitűzései, épp ilyen természetű értékeket mentett át, olyanokat, amilyeneket ma már egyetlen egy nyugati képzőművészet sem menthet át. Hiszem tehát, hogy ennek a művészetnek a csúcsai nem egy provinciális, hanem egy — a saját törvényei szerint mérendő — korszerű művészet dokumentumai.

— *Magad mondtad: nagyon sok képzőművész kivándorolt az elmúlt években. Képes lesz-e talpon maradni vagy talpra állni az erdélyi magyar művészet?*

— Ha minden így marad, nemcsak a képzőművészet, hanem az egész erdélyi magyarság mint kultúrateremtő közösség képtelen lesz talpra állni. Nem tud talpra állni, ha csupán azokkal a politikai természetű eszközökkel fog harcolni, amelyek pillanatnyilag rendelkezésére állnak. Én ezeket az eszközöket nem becsülöm ugyan le, hiszen ezek az önvédelem reflexei, s mint ilyenek, igen fontosak, de kevésnek tartom. Kenyértörésre kell vinni a dolgot, másképp nem fog menni.

— Befejezésképpen szóljunk néhány szót a művészeti könyvsorozatokról, hisz az utóbbi tizenöt évben ugyancsak fontos szerepük volt a monográfiáknak és a Kriterion gondozásában megjelenő Galéria-könyvecskék sorozatnak.

— Ez is az önszervezés és önfenntartás egyik fontos eszköze volt. A művészeti könyvkiadás fontosságára adott pillanatban rájött az Állami Irodalmi és Művészeti Kiadó, de még inkább az örökébe lépő Kriterion, előbb Bodor Pál, majd Domokos Géza irányításával.

A monográfia-sorozatban az immár klasszikusnak számító erdélyi művészeknek a pályaképét rajzoltuk meg. A Kriterion Galéria-sorozatban pedig elkezdődött a középnemzedék számbavétele, amely a művészeti élet terhét viseli a vállán. Azért volt fontos minden művészeti könyv, hogy az egymástól távol eső művészeti központokban a művészetkedvelő közönség ne higgyje azt, hogy csak a sajátjai jók, hanem Erdély egész művészeti térképét áttekinthesse.

A könyvkiadással a legtávolabbi vidékek művészetpártolója vagy kiállításra járó embere is birtokába jutott az erdélyi művészet legmagasabb értékeinek. Ez minden bizonnyal jó hatással volt az önbizalomra is: lám, mennyi jó művészünk van. A monográfia-sorozat a 28. kötetnél szakadt meg, a Kriterion-Galériában pedig 12 vagy 13 füzet jelent meg, de három-négy évre előre meg voltak írva a tanulmányok, amelyeket most sajnos nem tudnak kiadni, mert nincs pénz, papír, mindig az nincs, amire éppen szükség lenne.

Ezek a tanulmányok ugyanakkor kitűnő iskolái voltak a művészeti írással foglalkozóknak, hogy nagyobb formában, terjedelemben is ki tudják fejezni, megfogalmazni azokat az értékeket, amelyekkel rendelkezünk. Egyik forma a másikba kapcsolódva, így vált ez a művészet mind szervesebb részévé kisebbségi és nemzeti kultúránknak. Ezeket a szálakat egyszerre akarta elvágni a diktatúra. Sokat sikerült is.

Vajon össze tudjuk-e még kötni?

1991

Banner Zoltán

Ár, érték, funkció, minőség, szemlélet

– A képző- és iparművészetek próbája –

Próbának nevezem a képző- és iparművészetek 90-es évekbeli helyzetét kettős értelemben: 1. *a megpróbáltatás* értelmében, hiszen mindenekelőtt térvesztéssel és anyagi egzisztenciális kiszolgáltatottsággal kell számot vetniök; 2. ugyanakkor szigorú *próbatételt* jelent az átmenet időszaka, amelyben nem biztos, hogy a valódi értékek maradnak felül, de mindenképpen a minőség próbája zajlik.

I. A lebomló és átszerveződő struktúra

Azt a lépéselőnyt, amelyet Magyarország mind a gazdasági, mind a szellemi struktúra átformálásában szerzett a 68-tól datálható reformszocializmus éveiben a többi közép- és kelet-európai országgal szemben – a kultúra többi ágazatához viszonyítva talán a képző- és iparművészetek élvezték a „leglátványosabban". (E tekintetben talán egyedül, s számomra még kellőképpen meg nem világosult okokból, a lengyel művészeti élet járt előttünk.) Persze az „egy akol - egy pásztor", tehát az *egység látszatát* sokáig őrizte a Magyar Képzőművészek és Iparművészek Szövetsége és a Művészeti Alap szervezeti homogenitása; e mindig áldozatkészen (vagy anyagi ráfordítással) megújított díszlet mögött azonban a háború utáni európai és amerikai művészet valamennyi mozgása, forradalma, kiábrándulása, pátosza és cinizmusa, lényegi és álgesztusa beszűrődik s belülről alakítja át a magyar művészeti élet és művészi szemlélet szerkezetét.

A képzőművészek Szövetségét ma már csak a remény tartja össze, hogy visszanyeri tárgyalóképességét a hatalommal (főleg a monumentális és alkalmazott művészeti megrendelések és egyfajta vásárlási trend biztosítását illetően) és a *szakmai hitelesítés előnyeinek az emléke,* amely szinte státust, kiemelt tekintélyt jelentett még általában az értelmiségen belül is. (Ez egyébként minden alkotási szövetség tagságára vonatkozik.)

Az Alap pedig, miközben fölvette a sokkal igényesebb, sőt méltóságteljesebb *Magyar Alkotóművészek Országos Egyesülete* elnevezést egyben a *Magyar Alkotóművészek Alapítványaként,* tehát a költségvetési támogatástól független gazdálkodó testületként próbál szembenézni egyrészt az előző vezetőgarnitúrák tékozlásának következményeivel, másrészt a

milliárdos nagyságrendű vagyon illúziójával, miszerint annak nagyobb hányada nem, vagy nehezen értékesíthető ingatlanokban és termékcsődtömegben fekszik. S ha mindehhez hozzászámítjuk azokat az egyelőre csak lappangva érvényesülő feszültségeket, amelyek a hajdani Alap-tagság heterogenitásából, a szinte áthidalhatatlannak tűnő üzleti és szakmai szempontok szerint szerveződő értékesítési gyakorlatból fakadnak, nem zárható ki az a fejlemény sem, hogy az Egyesület végülis afféle társadalombiztosítási-szociális szervezetté degradálódik.

Az érték- és érdekvédelmi tagozódás természetszerűen előbb az alkotószövetségi képlet törésvonalai mentén mélyül el, s ma már szinte valamennyi tagozat, – némileg az 1945-ig érvényes állapot rekonstrukciójaként –, például a textilművészek, az akvarellisták, zománcosok, stb. esetleg máris alapítványként is bejegyzett egyesületként igyekszik saját kezébe venni a műfaj sorsának irányítását. Egyébként a központi támogatással létrejött ágazati-szakmai-műfaji biennálék és triennálék rendszere sem tartható fenn, sem egészében, sem részben, csakis a szakágazati egyesületek anyagi és esztétikai felelősségvállalásával.

Nem hangsúlyozható azonban kellőképpen, hogy – alkotási szféráról lévén szó – mindenfajta intézményi lebontás-újraépítkezés mögött a megelőző évtizedekben végbement szemléleti konfrontációk, félreértések és tisztázódások elemi erejű mozgásai működnek.

II. Ideológiával vagy anélkül?

Persze, régóta nem az a dilemma, hogy a marxista ideológiával vagy sem, hanem: egyáltalán ideologikus tudattal alkosson-é a művész, vagy anélkül?

Már a hetvenes-nyolcvanas évek művészeti életében, tehát a kiállítások, megrendelések, zsűrizések közegében csakúgy, mint a művészeti publicisztikában gyakorlatilag létezett ez a probléma, de döntésre, természetszerűen még sokáig nem kerülhet sor. Hiszen a századvég egyetemes művészete éppoly eklektikus összképet mutat, mint mondjuk az előző századforduló, s hogy mit hordoz méhében, csak majd visszapillantva rögzíthető. Ad abszurdum azt is megkockáztathatjuk, hogy a kilencvenes éveknek már nincs is stílusa – miközben tudom, hogy Jean Cassou, vagy Hegyi Lóránd típusú művészetteoretikusok már fogalmazzák azokat az ideogrammákat, amelyekből összerakható egy olyan stiláris mozzanatsor, amely járható hágót, átkelőhelyet biztosít a látszólagos káosz felett.

Számomra azonban azért célszerűbb a stílusfogalmak kiiktatása, mert a kortárs magyar művészet alapvető problémája nem a felzárkózás, vagy az egyetemes áramlatokban elfoglalt helyünk, hanem a lecsökkent társadalmi igény és befogadóképesség körülményei között megtalálni a művészetek működtetésének a feltételeit: az új funkciókat.

Kényelmes lenne azt mondani, hogy művészetünk kétpólusú: avantgarde és realista, vagy mondjuk posztmodern és alföldi festészet jellegű; ám az a páratlan méretű és gyorsaságú önszerveződési folyamat, amely az elmúlt 4-5 évben lezajlott, sokkal rejtettebb összefüggésekre világított, mint amelyekről a kiállítások árulkodnak.

1. Mindenekelőtt regionális, tehát vidéki érdekvédelmi társaságok és egyesületek alakultak, stílusra, szemléletre, nemzedéki különbségekre való tekintet nélkül, mintegy a helyi önkormányzatokkal köthető közvetlen szerződés s az ebből származó (az eddigi központi juttatást helyettesítő) anyagi előnyök, vagy legalábbis alap-ellátás érdekében. Ezek a miniatűr alkotási szövetségek, éppen az elavult modell és hibás beidegződés miatt általában rövid életűek, osztódással szaporodnak s meghirdetett szándékuk teljesítésére – az adott térség esztétikai szükségleteinek a szolgálatára – többnyire csak akkor alkalmasak, ha a régi közművelődési egyesületek mintájára a város vagy megye íróival, muzsikusaival,

színészeivel és más alkotó, illetve nem alkotó, csupán műpártoló értelmiségeivel szövetkeznek.

2. Életképesebbnek bizonyultak (bár a fluktuáció, az értékesítési lehetőségek beszűkülése függvényében itt is erős) a személyes, minőségi és szemléleti rokonság, rokonszenv alapján kiválasztódott, s többnyire galériához, vagy állandó bemutatóteremhez kötődő *alkotóközösségek*. Aki azonban számottevően be tud törni közülük a műkereskedelmi piacra, az rendszerint egyedül folytatja útját.

3. A bevallottan ars poetica-szerűen megfogalmazható eszmei meghatározottságú *műhelyek*, ezek a 3-4, legfennebb 8-10 tagú „group"-ok képezhetnék az átmenet utáni művészeti élet sejtjeit, igazából belőlük szövődhetne újjá a céhrendszer, amelyhez e végletesen, véglegesen (de remélhetőleg nem végzetesen) nyitott századvégi életforma minden pontjából egyenesek húzhatóak. Sajnos, számuk még kevés, hiszen éppen ez a fajta szerveződés függ legközvetlenebbül az új polgári rend megszilárdulásának az ütemétől.

4. Művészet és társadalom háttérrendezésére, határkiigazításaira e pillanatban leginkább a *galériák* rendszere vállalkozik, mármint a kortárs magyar művészet forgalmazására szakosodott galériák, s etekintetben a naprakész nyugati tájolású avantgarde művészettel foglalkozó bemutatótermektől a kecskeméti naív művészeti galérián át az Erdély Művészetéért Alapítvány-típusú üzletig meglehetősen széles színképet mutat a műkereskedelem.

5. Végül sajátosan magyar jelenségnek érzem a *művésztelepek, nyári táborozások* szerepének az európai viszonylatban is páratlan méretű megnövekedését az egyébként egyre kiszolgáltatottabb művésztársadalom közérzetének javításában, áthangolásában. Az évek, vagy pláne évtizedek óta ismertté vált siklósi, villányi, hortobágyi, hajdúböszörményi, kecskeméti, nyíregyházi, hajósi, stb. tárborhelyek mellett főleg olyan nyári művésztelepekkel gazdagodott a szabadtéri közös műhelyek köre, amelyek a felsoroltaknál is hangsúlyozottabban törekednek a határokon túli magyar művészek megismerésére és munkásságuk megismertetésére. (Hogy egyetlen közeli példát említsek, ilyen az idén harmadszor meghirdetett makói telep.) Talán egyetlen más nemzet történetében sem függtek ugyanis annyira össze, függtek egymástól a társadalom és a kultúra ujjászületései, megújulásai. Azt is mondhatnánk: századunk magyar művészetének története: a táborverések, a művésztelepek és művészi szövetkezések sorozata, egymásba kulcsolódó láncolata Nagybányától a Nyolcakon, a MA körén és Hódmezővásárhelyen át a Zuglói Kör, a Budapesti Műhely vagy a Gyergyószárhegyi Barátság Tábor tevékenységéig.

III. A kortárs összmagyar művészet látható és láthatatlan intézményesülési formái

A magyar művelődéstörténet és művelődéspolitika elodázhatatlan feladata: a század elején felszabdalt ország szellemi jelenségeinek a vizsgálatában, értékelésében és érvényre juttatásában az egységes szemlélet helyreállítása. Mert mindenfajta, valóban létező regionális elszíneződés, fáziskülönbség, arányeltolódás ellenére: a Kárpát-medencében élő magyarság alkotóereje ebben a században is azonos irányban hatott: e sajátosan középeurópai kultúra alapértékei megformálásának az irányában.

Ez nem méltányosság vagy etikai kötelesség kérdése, hanem egyszerűen felismert (vagy esetleg, sajnos még mindig fel nem ismert) szükségszerűség, amely évek óta teremti a maga látható és láthatatlan intézményeit, így például a Magyarok Világszövegsége tagszervezeteként ezév májusában megalakult művészeti társaságot. A Magyar Képzőművészek és Iparművészek Társasága elvileg a világon bárhol élő s magukat magyarnak valló művészeket kívánja – egyelőre nyilvántartani. Ez a Társaság nem azonos törekvésű alkotók érdekszövetsége. Tagjainak nem a stílusa, szemlélete nemzeti, hanem a sorsa. Akiknek a történelem, a politika, a társadalmi helyzet nem engedte meg, hogy elfeledkezzenek magyar mivoltukról, azok szeretnének tudni egymásról, vagy végre legalább egyfajta laza és semmire sem kötelező összetartozást érzékelni. Amennyire széles ölelésű programmal indult, annyira szelektívvé minősül majd az évek, a kiállítások, rendezvények és az európai fejlemények során. A Társaság egyelőre azt tartja legfontosabbnak, hogy az 1996-os Világkiállítás és Millecentenárium alkalmával, valamit óriási és tartós sátorban kirakodhasson minden magyar művész (a szó vásári értelmében is, tehát eladással, szerződéskötéssel, stb. egybekapcsolva), s bár megközelítő teljességgel öszeállhasson ama másik „körkép", a vizuális honfoglalásé, amellyel legalább annyi eredeti értékkel járultunk hozzá Európa képzeletbeli múzeumához, mint képzeletbeli civilizációs egységéhez.

Érthető, hogy minden összmagyar szerveződés elsősorban a határokon túli magyar művészek érdeke, s eddigi tudati-lelki-esztétikai önfenntartásuk igazolását találják meg bennük. S ez a tény mindenekelőtt arra figyelmeztet, hogy a demokrácia a mi esetünkben nem csupán annyit jelent a művészetben, hogy minden virág virágozhat, hanem egy kettős felelősség újraértékelődését: a művészetét a nemzet sorsa, s a nemzetét a művészek, az alkotók sorsa iránt.

S itt nem csupán arra gondolok, hogy noha az állam már eddig is jelentős lépésekkel hátrált el a művészet mögül, amennyire még most is ott áll, ezt a pozícióját még jó ideig ne hagyja fel. Hanem arra is, hogy az elmúlt évtizedekben meghonosított, sokrétű és magas színvonlú művészképzés s az ezzel összefüggésben jelentkező művész-többtermelés előnyeit ne hátrányként élje meg a művésztársadalom, tehát sem emigrációra, sem az alkotótevékenység eltorzítására vagy felhagyására ne kényszerüljenek – esetleg éppen a legkiválóbbak közül. (Többnyire ugyanis ez történik, tehát a legérzékenyebb alkatú s egyben legerősebb judiciumú művészek választják, választhatják a legsorsdöntőbb lépéseket.)

Sajátos történelmi körülmények folytán a magyar társadalom egyébként sem, s egyetlen korszakában sem tudta művészetét a művészet dimenzióinak arányában eltartani, működtetni; talán éppen ezért vált századunkban *a magyar művészet világjelenséggé*: egyrészt mindent magába ötvözött, a szláv ikonok bizánci dekorativizmusától az amerikai gesztusig; másrészt a szülőföldjük elhagyására kényszerült legtehetségesebb alkotók maguk is irányzatok, műfajok, technikák, eljárások elindítóiként, a 20. századi művészet megújítóiként léptek be a művészettörténetbe (például Victor Vasarely, Kemény Zoltán, Schöffer Miklós, Borbereki Kovács Zoltán, Képes György, Gábor Dénes, stb.)

Most sem az avantgarde és mondjuk az alföldi festészet, sem Budapest és vidék, vagy az anyaország és a régiók stíluskonfrontációja és a „ki kit győz le" elve az átalakulás lényeges kérdése, hanem a kortárs magyar művészet funkcióinak a megőrzése, illetve új funkciók biztosítása a századforduló polgári vagy „kozmikus" stb. társadalmában.

Ilyen értelemben vagyok egyfajta „magyar út" híve, amely a piacgazdaság számára fölös vagy fölösleges kultúra-többletet, tehetség- és tudás-potenciált nem áldozza fel a fogyasztói társadalom oltárán; nem tartom feltétlenül szükségesnek, hogy művészetünk a nyugati nivel-

lálódás állapotába süllyedjen, ahonnan, mint tudjuk még a legeredetibb tehetségek is, amilyen egy Beys, egy Bacon vagy Andy Warhol, csak ritkán és nehezen tudnak úgy kiemelkedni, hogy ne csak a szakma, hanem a közönség is idejében övezze megértéssel pályájukat.

Tehát mindenekelőtt ne dőljünk be például egy olyan áldilemma rémképének, hogy az elmúlt évtizedekben művész-túltermelés történt, túl sok a művész, a társadalom ezért nem tudja eltartani a művészeket. Lámcsak, Nyugaton is feleslegesek, s csak a legjobbak, vagy legszerencsésebbek kerülnek a hierarchia csúcsára.

Nagyon jól ismerjük már e jelenség árát. Pillantsunk csak be egy nyugat-európai galériába vagy polgári lakásba, s leméríhetjük a veszteséget. S ott már a képzés minőségével is baj van, hiszen a keletről, mondjuk Magyarországról, Edélyből, Romániából, Jugoszláviából, de főleg Oroszországból érkezők sokkal jobb művészetet művelnek – amíg bele nem törnek a piaci igények kiszolgálásába.

Nem tudnék biztosan beváló tanácsot adni a felhalmozódott művészi-alkotói energiák felhasználását illetően, mert nem ismerem eléggé s ezért félek a gazdasági mutatók, a közgazdasági törvények, elvek, kényszerek hatásmechanizmusától. De ha komolyan vennénk egyszer Széchenyit, Németh Lászlót, Kovács Imrét, Bibó Istvánt s a többieket, akik évszázadok óta követelik tőlünk a minőség forradalmát, s megkísérelnénk egy afféle harmadik honfoglalás révén kultúrateremtő-exportáló-sugárzó nemzetté válni, a képzőművészek és iparművészek sem győznék ellátni a belső és külső környezeti esztétikai feladatokat. (Az igazán korszerű nemzeti tanterv az lenne, amelyben helyreállítanák a szellemi alkotás képességfejlesztő, így mindenekelőtt a vizuális és auditív művészeti nevelés jogát a személyiségfejlesztésben. Pillanatnyilag az ellenkező, a leépülési folyamat tart, mélyül olyan készségek javára, amelyek iskola utáni átképző vagy felsőfokú szakképesítési kurzusok és persze a szak-egyetemek és főiskolák hatáskörébe tartozhatnának.)

Az én demokrácia-képem minduntalan visszavetül Periklész tragikus torzójára; jellemző módon az emberiség sohasem merte megismételni az athéni városállam kísérletét. Olyan kis nép oly kicsi államában mint mi vagyunk, a művészetek sorsa sokkal indokoltabb felelősséget ró a mindenkori közigazgatásra, mindent a nemzeti voltukat egyszerűen már áttekinthetetlennek értékelő nagy nemzetek, mint az angolok, németek, franciák, vagy mint az Egyesült Államok, amely nem is volt sohasem nemzetállam. Nincs elítélhetőbb felelőtlenség például a művészeti könyvkiadás sorsát a veszteséges konzervgyárak ügykörébe utalni. E pillanatban mégis, nagyobb sajtója van a konzervgyárak megmentésének, mint annak, hogy egyszerre szűnt meg mind a Corvina, mind a Képzőművészeti Kiadó tevékenysége. Hogy mind az időszaki sajtóból, a periodikákból, mind a napi sajtóból kivész a művészeti kritika – ez már nem is téma. Ez már csak tény, amely belátható időn belül nem módosulhat.

Paradox módon éppen itt, ide, tehát a teoretikus munka műhelyébe futnak össze az átmeneti alkotói és intézményi válság szálai. Ebben zárul a bűvös kör: ideológiai és stiláris kötöttségek felszívódása – a hivatalos mecenatúra kivonulása – a közönség érdeklődésének kizárólagos elfordulása a politika, egzisztencia, konzumkultúra felé – a művész tudatában azonban éppen ezért lépnek előtérbe a közügyek: környezetszennyeződés, a természet pusztulása, a társadalmi tudat kiürülése, erkölcsi nirvána, az élet végső kérdései – ebből fakadóan aztán az alapattitűd: a lázadás, a tiltakozás, az elrettentés – az ideológiát immár maga kezdi megfogalmazni, konstruálni, igényelni (nyelvileg ebbe minden belefér az avantgardetól az ősi népi jelek mítoszáig) – de egyikhez sem kap támogatást, stb.: itt zárul a kör, s ebből a művészeti író, a műkritikus, a művészettörténész sem tud kilépni...

Tavaszi tárlat Vásárhelyen

Hány oldala lehet egy képnek? *(Fotó: Tésik Attila)*

● **Tudósítónktól**

Vasárnap délben a vásárhelyi Tornyai János Múzeumban nyílt meg a Tavaszi Tárlat '98 című kiállítás. A Magyar Képző- és Iparművészek Szövetsége Csongrád megyei Szervezete és a Tornyai János Múzeum által szervezett tárlatot dr. Banner Zoltán művészettörténész nyitotta meg. Bevezetőjében elemezve nemcsak a zömében festményekből álló gazdag anyagot, de az egész művészettörténetet méltatta. Kiemelte: abban is tipikus a Csongrád megyei művészet mai állapota, hogy azon lejátszhatjuk azt az egész skálát, mely századunk eklektikus modernségét jellemzi.

10.), Pap Lajosné Angyal Rozália (Dózsa Gy. u. 104.), Mihály Sándor (Mindszent, Hunyadi u. 31.), Tóth Józsefné Olasz Róza (Rudnay Gy. u. 14/B), Rajkig Sándor (Orosháza, Monoringatok u. 17.), Gál József (Mindszent, Lados u. 16.), Alács Jánosné Rozsos Rozália (Damjanich u. 140.), Tövisfalvi Béla (Kohán Gy. u. 3/A), Bauer Ferenc Nándorné Hegedűs Erzsébet (Nap u. 21.), Sajti Istvánné Rácz Julianna (Pákozdy F. u. 10.), Láda Imréné Győri Mária (Fáncsy u. 39.), Udvari László (Kertész köz 14.), Lakatos István (Makai u. 28.), dr. Hódi László Lajos (Árpád u. 6.), Szabó István (Liget sor 6.), Nagy Istvánné Buzsik Margit (Miskolc, Dankó P. u. 15.).

Csongrádon

Házasságot kötött: Jankó István József (Dózsa Gy. tér 5.) és Szikora Márta (Dózsa Gy. tér 5.).

Meghalt: Lajos Lajosné Bernát Franciska (Iskola u. 18.), Gerlei Józsefné Krasznai Gabriella Mária (Gyöngyvirág u. 7-9.).

Makón

Született: Bíró Zsolt Csabának és Fábián Szilviának (Almási u. 66.) Erik, Koczkás Sándornak és Mailat Zefi Tün-

naz, Arany J. u. 8.) Levente, Puskás Sándornak és Németh Erzsébet Krisztinának (Szegvár, Kontra u. 80/A) Valentina, Kohut Tibornak és Marsi Gabriellának (Szarvas, Kossuth u. 35.) Ákos, Körmendi Józsefnek és Kovács Barbarának (Csanytelek, Rákóczi F. u. 6.) Martin, Gila Lászlónak és Szőke Nórának (Nagymágocs, Árpád u. 15.) Nóra, Dudás Zsoltnak és Tarpai Katalinnak (Kunszentmárton, Váczi M. u. 21.) Boglárka, Tóth Gyulának és Matekovics Erzsébetnek (Tiszainoka, Kossuth út 27.) Fruzsina, Gyöngyi Lászlónak és Virág Szilviának (Gátér, Petőfi S. u. 132.) László Csaba nevű gyermeke.

Meghalt: Kiss Istvánné Puruczkai Mária (Apponyi tér I. ép.), Sándor János György (Lahner Gy. u. 12.), Szépe Bálintné Kiss Erzsébet (Hunyadi u. 27.), Panyik-Tóth Istvánné Drahota-Szabó Jolán (Bercsényi u. 110.), Makai Gábor (Somogyi B. u. 37/A), Pataki-Szabó Sándorné Dömе Julianna (Sima F. u. 64.), Félegyházi-Török István Sándor (Vásárhelyi út 30.), Félegyházi-Török Imre (Orosházi út 3.), Kovács Erzsébet (Derekegyház, Köztársaság u. 9.), Túri István (Csongrád, Pacsirta u. 11.), Simonovics Ernőné Héjjas Julianna (Árpádhalom, Székács u. 6.), Pusztai Istvánné Juhász Erzsébet (Szegvár, Mindszenti út 5.), Rovó István (Nagymágocs, Jókai u. 13.)

volt

ASZTALOS SÁNDORNÉ

Dékány Julianna

temetésén megjelentek, fájdalmunkat enyhíteni igyekeztek.

Gyászoló családja

Woma Kft.

Szeged, Napos u. 3.
62/499-994, 62/414-356,
62/480-119, 60/450-430.

- Szippantás
- Csatornatisztítás
- Duguláselhárítás
- Veszélyes hulladékok szállítása

DOMUS LÁNC
KERESKEDELMI KFT.

felvesz felsőfokú szakirányú végzettséggel rendelkező:
közületi és vállalkozási képviselőket
(dél-magyarországi, dunántúli és észak-magyarországi területekre)
Jelentkezés:
írásban, önéletrajzzal
Domus Lánc Kft. titkárság
1012 Budapest, Nagy Jenő u. 12.

A Roosevelt téren
200 nm-es üzlethelyiség bérleti joga eladó.
Borozónak is kiválóan alkalmas.
Érd.: tel.: 60-354-812

Hallgassa Ön is a Vásárhelyi Városi Rádió kívánságműsorát a 90,8 MHz-en

❤ Császár Előd Butitájm ❤ Padödö Úszkálunk ❤ Ámokfutók Van valami ❤ Happy Gang Lógatom a lábam ❤ Republic Adj erőt ❤ Irigy Hónaljmirigy Sustorgó szavak ❤ Charlie–Somló Vallomás ❤ Animal Cannibals Hawaii nyár ❤ T.N.T. Titkos üzenet ❤ Kozmix Lass csodát ❤ V.I.P. Miért kell, hogy elmenj? ❤

egynapos nyilvános együttérző éhségsztrájkot szervezett szombatra hat fiatal tibeti hazafi érdekében Budapesten, a Vörösmarty téren. A vasárnap hajnalig meghirdetett éhségsztrájkra az indokot az adta, hogy India fővárosában, Új-Delhiben a tibeti ifjúsági szervezet hat tagja március 10-e óta éhségsztrájkot folytat. Követeléseik között szerepel, hogy az ENSZ vegye figyelembe a Nemzetközi Jogászbizottság Emberi jogok és törvényesség címmel tavaly a tibeti helyzetről készített jelentését, így többek között vizsgálja meg az emberi jogok helyzetét Tibetben.

Habsburg-esküvő Budapesten

● Budapest (MTI)

Habsburg-Lotharingiai Margit főhercegnő és gróf Piatti Benedikt örök hűséget esküdtek egymásnak szombaton, Budapesten, a Mátyás templomban. Az ifjú ara 25 esztendős, a férj 32 éves. A mintegy ötszáz jelenlévő között volt Habsburg Ottó főherceg és Regina főhercegnő számos gyermekükkel és unokáikkal. Az egyházi szertartás után a vendégek a

A megállapodás szerint a cég valamennyi dolgozója április elsejétől 13 százalékos alapbéremelést kap, további 5 százalékot pedig a munkahelyi vezetők differenciáltan osztanak szét. Ezen túlmenően újabb 2 százalékos

Tízéves

● Budapest (MTI)

A szívinfarktuson vagy szívműtéten átesettek rehabilitációja, illetve a szív- és érrendszeri megbetegedések megelőzése a célja a Magyar Szív Egyesületnek, amely szombaton jubileumi emléküléssel ünnepelte fennállásának 10. évfordulóját, Budapesten.

A nemcsak gyógyult betegeket, de orvosokat is tömörítő egyesület annak idején az Országos Kardiológiai Intézet bázisán jött létre – emlékeztetett beszédében Dajka Miklós elnök. Azóta 17 tag-

● A NATO-bővít

Kovács

ZOLTÁN

'96. Máj. 23.
békési hírlap

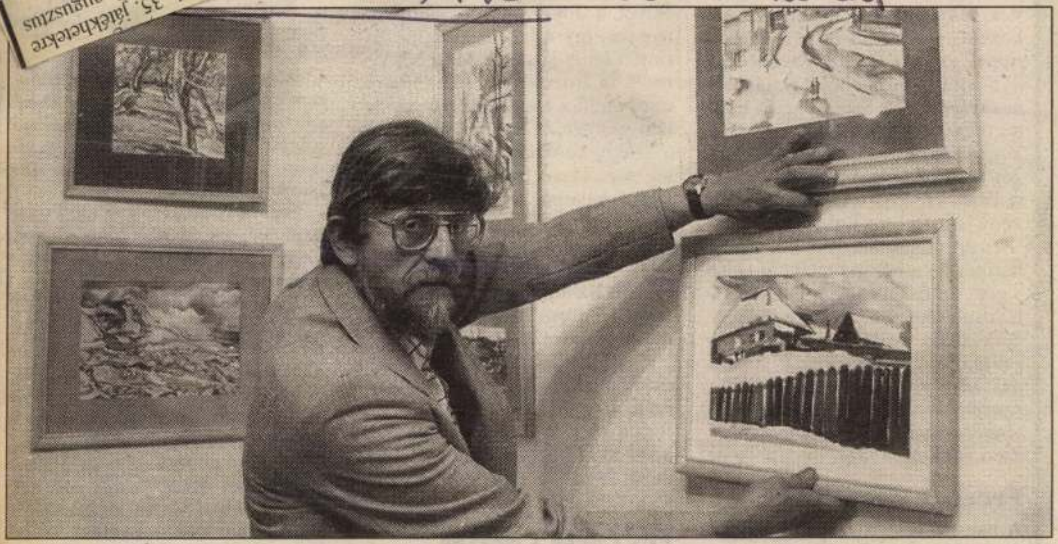

Akvarellek a Diáktanyán. Tegnap délután Békéscsabán, a Diáktanyán (Kinizsi u. 20.) a Százszorszép fesztivál keretén belül a kolozsvári magyar származású Bakó László akvarellképeiből nyílt kiállítás, melyet Banner Zoltán művészettörténész nyitott meg. A művész, aki volt fotóriporter, foglalkozott kishajóépítéssel, most festményeivel Erdély természeti szépségeit, hagyományait, a Fogarasi-havasokat, valamint Kalotaszentkirály jellegzetes épületeit tárja elénk. A tárlat május 31-éig tekinthető meg

FOTÓ: LEHOCZKY PÉTER

minden nyereményhalmozódik.

Már majdnem félmilliárd

Az ötös lottó főnyereménye e héten a bűvös félmilliárdos álomhatár felé közelít. Ha valaki most helyesen tippel az öt kisorsolt számra, az 478 millió forint boldog tulajdonosává válik. A Szerencsejáték Rt. szeretné honorálni mindazoknak a játékosoknak a kitartását és hűségét is, akik majd „hoppon" maradnak, amikor telitalálatos szelvény lesz az ötös lottón.

Ezért vigasztalásként a kettes, a hármas és a négyes találatot elérő – gépi lottószelvénnyel játszó – játékosok között nyereosztályonként majd egy-egy Opel Corsa Fortuna személygépkocsit sorsolnak ki. Az akció kizárólag a főnyeremény megszületésének hetére érvényes. A gesztus csak egyszeri alkalomra szól.

Érdemes megállni is

A hatos lottón is szépen gyarapodik a főnyeremény: ezen a héten 45 millió forint vár arra a fogadóra, aki helyesen tippel. Igaz, ezen a játékon az nyeremények kisebbek, viszont jó eséllyel lehet rájuk pályázni.

A múlt héttől szeptember 13-ig

hatjuk utunkat.

Most aktuális a Polo

Mivel a Joker-játékon nem volt nyertes, így a héten 20 millió forintért lehet játszani. Most kétszeresen is érdemes ikszelni, hiszen, mint emlékezetes, a hónap utolsó heti szelvénye egyúttal részt vesz a „Négy keréken jön a Joker" játék sorsolásán is, amelynek keretében havonta egy Volkswagen Polo Fortuna személygépkocsit sorsolnak ki a jokerezők között.

Telitalálatos szelvény híján a totón is halmozódott a nyeremény. Így a 13 plusz 1 találat e héten 10 millió forintot fizet.

Tovább halmozódott a Telemázli Jackpotján elnyerhető összeg. Immár több mint 50 millió forint lehet azé a szerencsés játékosé, aki jó helyre állítja fel a bábuját és azt az undok kis Lökdösődő sem dönti fel.

Egy Corsa + utazás

„Dupla Corsa plusz utazás" elnevezéssel játékot hirdet a Szerencsejáték Rt. 3. sz. Szegedi Területi Igazgatósága. Az akció háromfordulós. Az első forduló május 20-tól június 22-ig tart, a 21–25. játékhetekre vo-

szól, azaz jú
31-ig tart.

A játékban azok a fogadók vehetnek részt, akik az adott játékheteken Bács-Kiskun, Békés és Csongrád megyék totó-lottó kirendeltségein, illetve bizományosainál 2000 forint értékben vásárolnak ötöslottó-szelvényt, valamint 10 darab Olimpia vagy Telemázli sorsjegyet.

Ezek a játékosok tombolajegyet kapnak, amelynek beküldésével vehetnek részt az egyes fordulókat lezáró sorsolásokon.

Az első forduló nyerteseit július 2-án sorsolják ki. Ekkor derül ki, hogy ki az a szerencsés 15 személy, akik tíz napra szóló, kétszemélyes olaszországi luxusutazást nyertek. A második és harmadik forduló nyertesei nevének a kihúzására augusztus 6-án, illetve szeptember 13-án kerül sor. Ők egy-egy Opel Corsa személygépkocsi tulajdonosaivá válnak.

A nyerteseket levélben értesíti a Szerencsejáték Rt. területi igazgatósága.

Részletes felvilágosítást az érintett megyék totó-lottó kirendeltségein kaphatnak az érdeklődők.

(X)

is le kellett tennem megmentőm markába) sikerült február 7-én éjjel Jugoszláviába átjutnom, ahol öt menekülttáborban öt hónapot töltöttem, nagyrészt internáltsággal fölérő körülmények között. Norvégiába július 5-én jöhettem tovább, ebbe a „hűvös, tiszta világba", ahol politikai menekültjog várt rám. Az Oslói Egyetemen 1963 decemberében fejeztem be tanulmányaimat a candidatus philolologiae cím megszerzésével. Rögtön az oslói Egyetemi Könyvtár tudományos munkatársa, majd főmunkatársa, később pedig főkönyvtárosa lettem, s onnan mentem nyugdíjba is 35 évi szolgálat után.

Találkozásom az északi világgal, megismerkedésem a nyugati demokratikus életelvekkel életem harmadik meghatározó élménye lett. Időközben folyton írtam, 1962 tájáról egyre többet norvégul is. Magyarul írt munkáim nyugati magyar folyóiratokban, illetve kiadóknál, a norvégul írottak pedig skandináv (elsősorban norvég) lapokban és kiadóknál jelentek meg. Az ezekben az évtizedekben keletkezett verseim java 1997-ben *Fényörvény életünk* címmel jelent meg a budapesti Széphalom Könyvműhely kiadásában. Egyfajta szellemi közvetítő hídként norvég kiadóknál tíz kötetben adtam ki modern magyar írókat (hadd említsem csak Illyés Gyulát, József Attilát, Weöres Sándort, Pilinszky Jánost, Kányádi Sándort és Csoóri Sándort, valamint a XX. századi magyar lírát Ady Endrétől Nagy Lászlóig bemutató fordításköteteimet), míg a norvég irodalom magyarországi megismertetésére eddig öt kötet kiadására nyílt alkalmam, a nagyszámú folyóiratközlés mellett.

Személy szerint én ezeknél is fontosabbnak tartom 1994-ben Oslóban megjelent, norvégul írt hatszáz oldalas könyvemet a magyar történelemről és művelődésről: Az *Ungarns historie og kultur* az első skandináv nyelven írt beható elemzés hazánkról; több északi egyetemen kötelező, illetve ajánlott könyv lett történészek és nyelvészek-irodalmárok számára. De a nemzet idegenbe szakadt napszámosaként hozzávetőlegesen nyolcszáz magyar tárgyú szócikket is írtam: a *Norvég nagylexikonba* (*Store Norske Leksikon*), amelynél a „magyar anyag" megbízott szerkesztője vagyok 1978 óta. Ilyeténképpen nem csupán lélekben nem, de irodalmi tevékenységemben sem szakadtam soha el szülőhazámtól – amit távolról se mindig írnak a javamra. S furcsa módon főképpen Magyarországon nem!

Sulyok Vince

Banner Zoltán

művészettörténész, költő, előadóművész (Szatmárnémeti, 1932. július 12.)

Egyszer csak úgy éreztem – a háborút még el sem felejtettük – a negyvenes évek végén, Szatmáron, tizenhét éves lehettem, hogy Mindennek jöttem, hogy ezt (az akkori) világot csak valamiféle összművészettel lehet megváltani, s mert akkor már évek óta írtam, a családban állandóan szólt a zene, a művészetekről pedig rengeteget olvastam (meg bejáratos voltam egy nagy szecessziós-expresszionista mesterhez, Papp Aurélhoz), kiszemeltem magamnak az operaszínpadot: ott fogom az irodalom, a színház, a zene, a képzőművészet olyan új műformáját létrehozni, amely értelmezi és felvillanyozza a századot. Aztán két év múlva, 1951-ben csupán a kolozsvári Zeneakadémia kapujáig jutottam – hiszen még szolmizálni sem tudtam –, szomorú szívvel választottam ezért „csupán" a bölcsészetet a Bolyai Tudományegyetemen – de innen kezdve új játékba kezdtem: megfordítottam a folyamatot, s az összművészeti álmot elemeire bontottam. Előbb a művészettörténetbe merültem (1953-ban meg is jelent első művészeti írásom, 1956-ban megírtam az első monográfiát, Papp Aurélról, ez azonban nem jelenhetett meg, hanem majd csak 1970-ben *Máttis-Teutsch Jánosom*, először persze az is csak román fordításban, hiszen hol éltünk?!), de minél mélyebbre ástam magam a tudományban, annál jobban vágyakoztam a művészet felé. 1964-ben pódiumot ácsoltam magamnak, ahonnan a XX. századi erdélyi magyar költészetet akartam világgá mondani. A pódium képzeletbeli volt (hangszerfából képzeltem el, hogy tökéletes legyen a szövegek akusztikája) de a poros, fűtetlen falusi kultúrházak, az iskolai dísztermek, a Kolozsvári Rádió hangversenyterme, a fenyőkúti Petőfi-estem gyertya- és petróleumlámpa-világítása vagy a marosvásárhelyi Színiakadémia és a sepsiszentgyörgyi színház színpada stb., s a tíz önálló estem meg a közel ezer fellépés valódiak; viszont a költő, akit a szatmári „tizenhét évesek" fasorában felejtettem 1951-ben, láthatatlanul és rangrejtve benne munkált minden műfajomban, minden „félrecsúszott nyakkendőmben", s a hetvenes évek végén formát követelt magának: *Ólomharangot* (1981). Az én személyes intermediális művészetem tervét beletaposták az ötvenes-hatvanas évek sarába (mostanság minden nap újra felfedezik lehetőségeit szerte a világban), de egy megint csak képzeletbeli kilátótoronyban, a valóságos Utunk-szerkesztőség (1946–1989) művészeti rovatának az asztalánál összekutyultam az erdélyi magyar képzőművészet, zene, színház, TV-rádió, előadó-művészet stb. conceptjét, s harminc éven át hetenként adtam közre egy magára hagyott nemzetrész önfenntartásának a receptjeit; az

intermedialitást nem alkotóként, hanem tanúként gyakoroltam. A tanú felelőssége súlyosabb a bíróénál, hiszen a tanúvallomások visznek mind közelebb az igazsághoz – érdeme azonban kisebb vagy nincsen. Perbe kellene fognom az Időt, amiért magával sodorta, maga alá temette tanúságom szereplőit, helyszíneit és értelmét – de ki lenne az én tanúm ebben a perben? Ki vállalhatná az én tanúságomat: könyveim, előadóestjeim, tanulmányaim, tanításaim, szerkesztéseim, kiállítási megnyitóim stb. hitelesítését? Van-e hitele annak, amit megcáfolt a történelem, s csak én tudom, hogy mégis: IGAZ?! Igaz, mint az az ég, mely évezredek óta Kolozsvár fölött ragyog. Igaz, mint a fellegek, amelyek évszázadok óta mindig visszatérnek – s mint a Szamos, amely két városom között nem állt meg s nem tért el ellenkező irányba egyszer sem ezer év alatt; amúgy a második hetven évben is azt tenném, amit az elsőben – de szebben –, és hétszer hetven év alatt is. Mert nincs izgalmasabb, mint a végtelenségig hinni önmagadban – persze ha lett volna erőm lemondani intézményesülésemről, s egyetlen úton menni, maradni, esetleg mind magasabb köröket járva, talán nem mutogatnának egymásra rajtam át: igen, Ő a legjobb előadóművész a művészettörténészek között; a költők között a legjobb művészettörténész; az előadóművészek között a legjobb költő... Tulajdonképpen minden ami volt, van és lesz: *edzés az öröklétre* (ha nem tettem volna meg / akkor sem tudná senkisem / hogy több vagy kevesebb a tett / mint a halál amely a tettre sem / retten vissza tőlem aki nem tehetem / hogy visszariadjak s ne lépjek / újra és újra a körbe ahonnan / hiába dobok mind messzibb körökbe / a súlyzó mindegyre közelebb / hullik le hozzám mígnem eltalál //.)

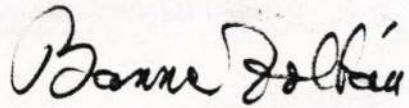

Kalmár Tibor

rendező (Budapest, 1932. július 16.)

A korabeli híradások szerint, abban a bizonyos 1932-es évben:

• A főváros ínségakciója során tüzelőanyaggal is ellátja Budapest szegényeit.

• Európát meghódította a rumba. Bemutatja: a Jimmy görlök és a Happy Boy's jazz-band.

• A m. kir. Állami Pénzverde állandóan dolgozik a folyton elkallódó kétfilléresek pótlásán.

• Miss Magyarország: Lampel Ica.

Mellesleg, július 16-án én is megszülettem. Gyerekkoromban rém büszke voltam arra, hogy az egész város – hatalmas neonbetűkkel – az én nevemmel van tele. Természetesen a Tibi csokit reklámozták. Anyám 1944-ben, március 19-i születésnapjára, a német bevonulást kapta „ajándékul". A fasizmus minden diszkriminációját családunk is megtapasztalta (csillagos ház, védett ház, gettó).

A felszabadulás után húgomat elkísértem a Lakner bácsi gyerekszínháza által meghirdetett felvételire, ám én is ott ragadtam. Legjelentősebb „alakításom" Geréb volt, a *Pál utcai fiúk*ban. Majd néhányunkat a gyerekszínházból beválogattak a *Valahol Európában* című filmhez. Jómagam a „Tudja a rosseb" szöveget mondtam el nagy drámai beleérzéssel, de meglepetésemre ezzel a benyögéssel kacajt váltottam ki a film bemutatóján. Már akkor megtapasztaltam, hogy humorizálni csak komolyan lehet. Az amatőr évek után: felvettek a Színház- és Filmművészeti Főiskola rendezői tanszakára. Gellért Endre, a Nemzeti Színház legendás főrendezője vett fel, azzal a szöveggel, hogy „Magában van valami!" Szavai még mindig a fülemben csengenek, s azóta is keresem – több-kevesebb sikerrel – azt a bizonyos *valamit*. Főiskolai éveim alatt segédkeztem a Nemzeti Színházban Marton Endre mellett – Krencsey Marianne osztálytársammal közösen – Urbán Ernő *Uborkafa* című szatírájának előkészítésében. Diplomamunkám a Kecskeméti Katona József Színházba szólított, ahol Móricz Zsigmond *Pacsirtaszó* című színművét kellett megrendeznem. Nehéz kihívás volt egy magamfajta pesti fiatalember számára egy tőlem teljesen távoli paraszti miliőben játszódó darabot színpadra állítani. Még szerencse, hogy az „átkosban", a szokásos falujárások alkalmával láttam néhány igazi parasztembert. Színjeles bizonyítványom és jól sikerült államvizsgám eredményeként Major Tamás szerződést ajánlott a Nemzeti Színházba, amit én nagy örömmel fogadtam, már csak azért is, hogy mint újdonsült vőlegénynek, ne kelljen az akkoriban kötelező színházi gyakorlatra vidéki száműzetésbe mennem. De a minisztérium káderosztálya közbeszólt, mivel az akkori debreceni igazgatónak, Téri Árpádnak pont én kellettem. De akkor már annyira beleéltem magam a fővárosi státusba, hogy inkább a „kultúrforradalom" akkori legnagyobb színházi bázisát, a pesti telephellyel rendelkező Állami Faluszínházat (később Déryné Színház) választottam. Erre egyik „illetékes elvtárs" sem mondhatott nemet.

1954–1960 között dolgoztam a Déryné Színházban, ami remek iskola volt, mert minden műfajba belekóstolhattam. (Szívesen gondolok vissza az *Ármány és Szerelem*, *Az aranyember*, a *Tündérlaki lányok* és a *Leányvásár* rendezéseimre.)

1960-ban Fejér István szerződtetett a Vidám Színpadhoz. Felváltva rendeztem a Vidámban és annak egykori kamaraszínházában, a Kis Színpadon. Első munkám a *Mindent egy helyen* című kabaréműsor volt, amelyet Darvas Szilárd konferált, s amelynek műsorán Kellér Dezső klasszikus tréfája is szerepelt: *A Papa helyezkedik*. Több mint ötven vígjátékot és kabarét rendeztem.

Színházon kívül nemcsak szárazföldön tevékenykedtem, hanem jégen, vízen és levegőben. Ez alatt jég- és vízi revüket, valamint a Népstadionban éveken keresztül az általam rendezett SZÚR (színész–újságíró rangadó) műsorokat kell érteni. Van néhány találmányom is, például a Telefonviccmondó, amit a világon elsőként én honosítottam meg hazánkban. Ez a szolgáltatás még napjainkban is működik. Ezenkívül én alapítottam a Pesti Vicc című hetilapot, aminek főszerkesztője is voltam. Az újság a Postabank sajtóportfoliójának leépítése nyomán elhalálozott. Élt közel öt évet (1995–1999).

Rádiós és televíziós munkáim meghaladják a százat. A nyolcvanas években csaknem minden televíziós szilveszteri műsort én vittem képernyőre (*Színházi-buli*, *Déryné útrakél*, *Szerencse-kerekecske*, *Kárpótoljuk egymást*, *Szuper há-*

Banner Zoltán

Napút

2001 dec

Bánó

A Békeplakát és az Ötéves terv grafikai kiállításon szerepelnek müvei.

Irodalmi Ujság, Bp. 1952. okt. 9.
III. évf. 21. sz. 8. lap.

Bánó A. szobrász.

Iparművészeti Iskola jubileumi kiállításán műalakjával szerepelt.

M.930.XI.15.

Bálint András.

Illusztrálta a Második Olvasókönyvet.
„A legszebb kötetet"...

Varga Balázs: A jövő tankönyvei.

Művelt nép. 1955. jan. 23. VII. é. 4 n. 6. l.

Bánó Anna

- szobrász

Szinyei-Merse Társaság Tavaszi Szalon kiállítása - a Nemzeti Szalonban.- szoborral szerepel.

Finom kisplasztikák - Assisi Szent Ferenc - Leányakt

Pesti Hirlap
1930.V.11.

Bánó Anna

Szobrai

Szinyei Társaság Tavaszi Szalon kiállításán - a Nemzeti Szalonban - új borral szerepel.

Nemzeti Újság
1930.V.11.

MDK

Bánó Anna

Művével szerepelt a Szinyei-Társaság kiállitásán.

Képzőművészet, 1930.IV.évf. 31.sz. 144.lap

MDK

Bánó Anna **festő**

N.Szal. tárlatai. /Szinyei Társ./ Képzőművészet.
1930, 31.sz. 144. l.

Bánó Anna

szobrász

Szinyei Társaság Tavaszi Szalon kiállitása - a Nemzeti Szalonban - szoborral szerepel.

Est
1930.V.11.

Bánó Anna MDK

Leányakt, bronz

Mücsarnok 1930/31 jubileumi kiállitás

Bánó Anna

Műcs. kiáll, 1930tól
Pipics 109. l.

Entrée 10 juin 1930

Journal d'art

Bánó Anna nobrán

Kinizsy u. 31. Műcsarnok

1928-29. ?

1930/31. jub. Eiall. 689.

nem járt se az Iparmű-be, se a Főiskoláre, se az Iparrajzbe

Iparművészeti Iskola ??

B á n ó A n n a.

1930. Tavaszi Szalon.

Férfi tanulmányfej,
Leányakt,tanulmány,bronz.
Leányképmás,
Assisi Szt. Ferenc,bronz.

Bánó Anna
Wien

Nemzeti Szalon

Bánó Anna
festőművész

Nemzeti Szalon
Tavaszi Szalon
1930.

T. 439.

előtti erdőnél a honvéd-huszárság-
rben a tüzérség müködik. Felira-

letin.
r.
v. J. Höfelich, Stadt, Bazar No.
behalten.
F.M. Fürst zu Windischgrätz
lieben 60 Todte u. Verwundete am

.5 : 34.1 cm.

Baráó Attila, grafikus

A nagy próbatétel 1.
rep.

Magyar Hírlap, 1971. júl. 23. 19. o.

Bánó Attila, grafikus

A nagy próbatétel 2.

repr.

Magyar Ifjúság, 1971. júl. 30. 19. o.

Bánó Attila, grafikus

A nagy próbatétel 3.
repr.

Magyar Ifjúság, 1971. aug. 6. 19. e.

Szükségből erény – Bánó Attila grafikusi munkásságának ez a jelszava.

Tudnivaló, hogy fényképet csak jó minőségű, drága külföldi papírfajtákra lehet szépen nyomtatni. Azonkívül a fénykép nem olcsó. Gyakran nehéz beszerezni, jogdíjat kell érte fizetni, nem egyszer drága valutában. A könyvből kifényképezett fotó minősége pedig fölöttébb megbízhatatlan. Mit csinál tehát a szegény művészeti kiadó, tudományos folyóirat vagy rotációs papírra nyomott tömeglap? Megkeresi azt a grafikust, aki hajlandó vállalni a szeme romlását, az ideje múlását, és azt, hogy a könnyed vonalvezetést gyakorló kollégák nem sokra becsülik – még szerencsével dicsekedhet, ha egyáltalán hajlandók művésznek és nem „másoló" iparosnak tekinteni.

Az ilyen feladatra vállalkozó grafikusok egyike Bánó Attila. A Népszabadság, a Corvina és Gondolat Kiadó, a múzeumok művészeti, régészeti, embertani kiadványaiból ismerik nevét az olvasók. Rajzolt emberfajtákat és absztrakt szobrokat, néprajzi eszközöket és töredékes régészeti leleteket, szerény és szinte megoldhatatlanul gazdag feladatai egyaránt voltak. „Előképe" ritkán volt maga a tárgy, gyakrabban egy szürke fotó vagy nyomat, néha nagyon rossz minőségű is, és a rajzoló fantáziájának kellett kitöltenie a hiányosságokat. Persze a fantázia itt csak igen-igen szűk keretek közt működhet, hiszen e kiadványok tudományos precizításra törekedtek. Csak olyannyira lehetett tere a képzelőerőnek, mint a tárgyrestaurátor munkájánál. Alkotni nem szabad, csak újraalkotni az egykor meglevőt – de azt nagyon pontosan és becsületesen. És az óvatos, néha már túlságosan is óvatos régészek sokra becsülik Bánó Attila pontos és szemléletes tárgyrajzait.

Nem csoda, hogy ennyi kötöttség mellett időnként annál vadabbul tör ki a fantázia: fekete humorú karikatúrákban és szürrealista hatású lemezborítótervekben, a tudományos grafikák zenei ellenpontjaiban . . .

Székely András

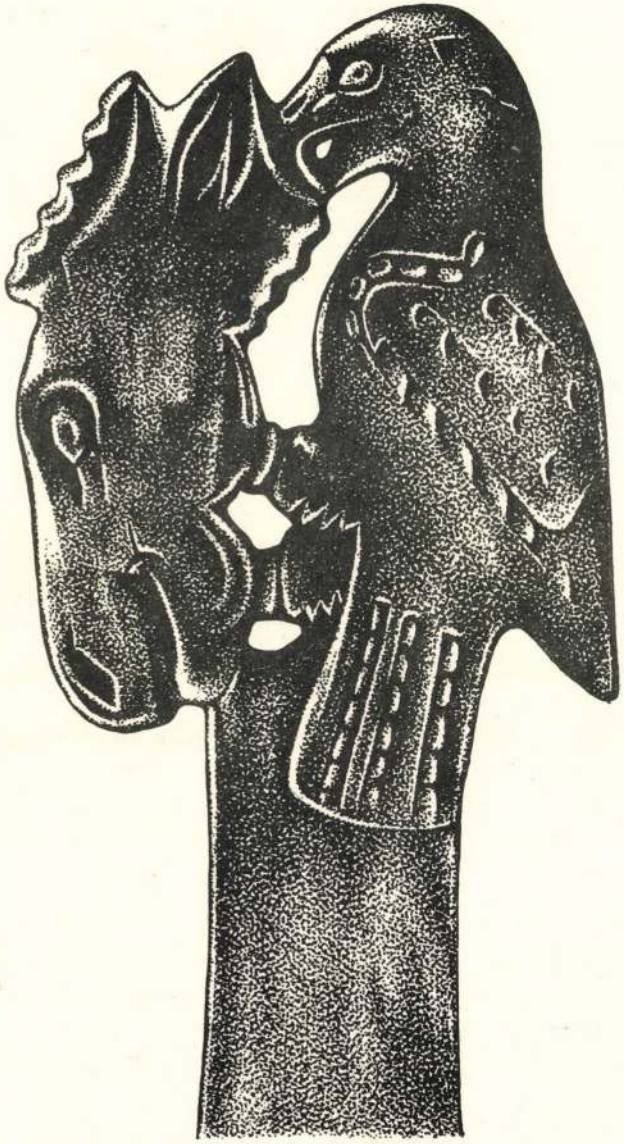

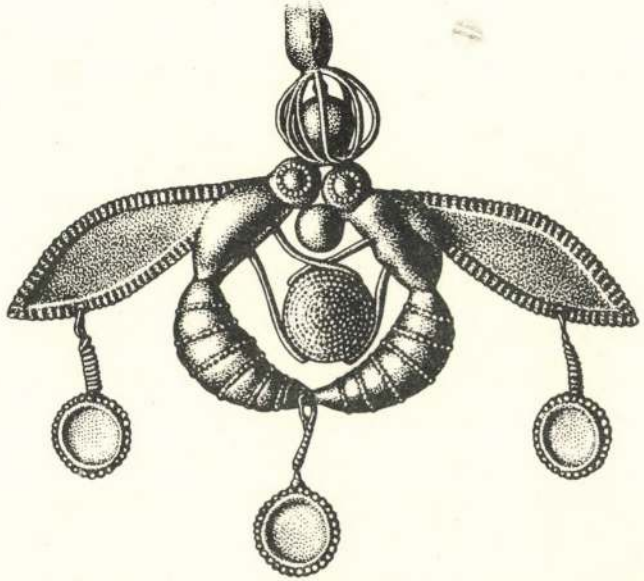

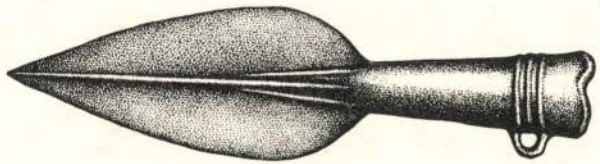

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-725
1974 MÁJ 10
Bánó Attila karikaturista
Magyar Ifjúság

1021

Hárman jönnek, kopogtatnak

Szűkös helyzetben van a karikatúra Magyarországon. Az egyetlen, kifejezetten ilyen jellegű lap, a Ludas Matyi. Kis terjedelme, sok belső munkatársa miatt azonban kevés teret tud adni a pályakezdőknek, s emellett óriási példányszáma is kötelezi: ekkora olvasóközönségnek lapot készíteni csak „kész" szerzőgárdával lehet.

A fiatal karikaturistanemzedéknek így kevés publikálási lehetőség kínálkozik. Az országos terjesztésű lapok közül a Magyar Ifjúság és a Füles közöl nagyobb mennyiségű karikatúrát, s nagyjából ennyi az egész. Aki komolyan foglalkozik a gondolattal, hogy karikaturistává legyen, annak türelemre, szívósságra és sok pár cipőre van szüksége. Egyik szerkesztőségből a másikba kell hurcolnia a rajzokat, kiismerni az egyes szerkesztők, rovatvezetők gusztusát, személyes kontaktust kialakítani velük, meggyőzni őket, tanácsot kérni — és közben megbirkózni a „konkurrenciával".

A másik lehetőség, hogy rajzaikat nyilvánosság elé tárják: a kiállítás. Ebben sem sokkal jobb a helyzet: csupán néhány ifjúsági klub, művelődési ház hajlandó helyet adni az effajta „komolytalankodásnak".

Bánó Attila, Dluhopolszky László és *Krenner István* nem ismeretlen az újságolvasók, a karikatúra iránt érdeklődők előtt. Annak a nemzedéknek tagjai ők, amely néhány éve kezdte járni a szerkesztőségeket, s elég kitartásuk volt ahhoz, hogy az első kudarcok után is tovább próbálkozzanak.

A három fiatalember, aki karikatúrakiállítást rendezett a Vízivárosi Pinceklubban, majd a József Attila Művelődési Házban: három különböző alkat. Csupán egy dologban hasonlítanak: egyiküknek sem áll a személyi igazolványában, hogy „foglalkozása: karikaturista". S persze abban is, hogy egyikük sem érdemtelenül jutott kiállítási lehetőséghez: mindhárman tehetségesek.

Bánó Attila az egyetlen, aki a rajzaiból él: múzeumi tárgyakat rajzol, aprólékos precizitással, fényképszerű hűséggel. Karikatúráin is meglátszik ez a gyakorlat: biztos vonalak, tökéletesen kidolgozott részletek jellemzik a rajzait. A legtöbb karikatúrája művészeti vonatkozású. Kedvenc *Bánó*-rajzom az 1973-as montreali karikatúra-világkiállítás katalógusában jelent meg: a Michelangelo Pietà-szobra mellett ülő kalapácsárus.

Dluhopolszky László anyagbeszerző. Ha *Bánó Attila* rajzai arra indítják az embert, hogy közel hajoljon hozzájuk, és sokáig nézegesse őket, akkor *Dluho* rajzai inkább azt sugallják, hogy elgondolkodjunk rajtuk. Legjobb munkái rajzban megoldott glosszák, sőt — szatírák. „Világszám" című karikatúrája műfajának szimbóluma is lehetne: cápákat ugrat át valaki egy karikán — ez a valaki egy lakatlan szigetre vetődött hajótörött. Szóval világszámot produkál — csak éppen közönsége nincs.

(– – –)

Krenner István fogtechnikus. Foglalkozásából adódóan igen közelről és kevésbé fennkölt pillanatokból is ismeri az embereket. Rajzai gyarlónak, mégis szeretetre méltónak mutatják az emberi nemet. *Krenner* az állatoknak is megszállottja: amit például a tacskó lelkivilágáról nem tud, azt maga a tacskó sem tudja. Ez a szenvedélye ad kiállított rajzainak tematikus egységet.

*

Idézet a kiállítás vendégkönyvéből: *„Sok sikert kívánok — Kaján Tibor"*.

Mi ezt így egészítenénk ki: több sikert és lehetőséget kívánunk.

Révbíró Tamás

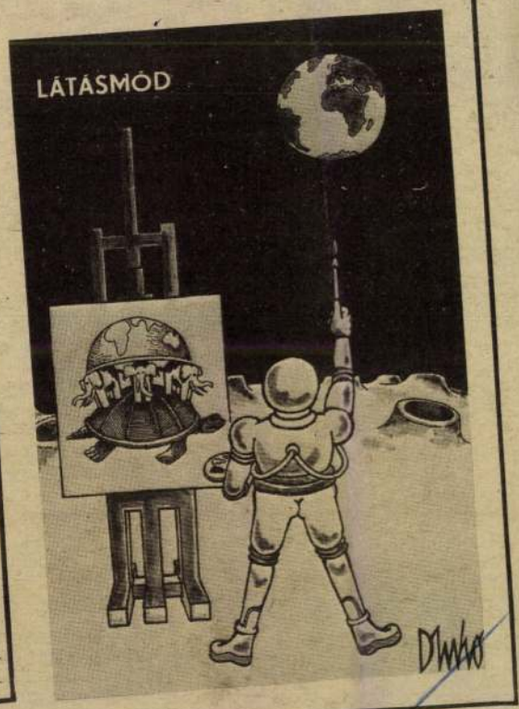

DIÁKSZÖVETSÉG SSZUSA

Május hetedik
zában ünnepé
szövetség XI.
sereglett küld
demes tehát
múltját, mükö
tásunk. Lapsz
problémákbó
kerülnek. A kongresszus megtargyalja korunk diákságának valamennyi fontos kérdését, amelyek között fő helyen szerepel az oktatás demokratizálása, a diákok élet- és tanulási feltételeinek javitása, a nemzetközi eseményekben való állásfoglalás.

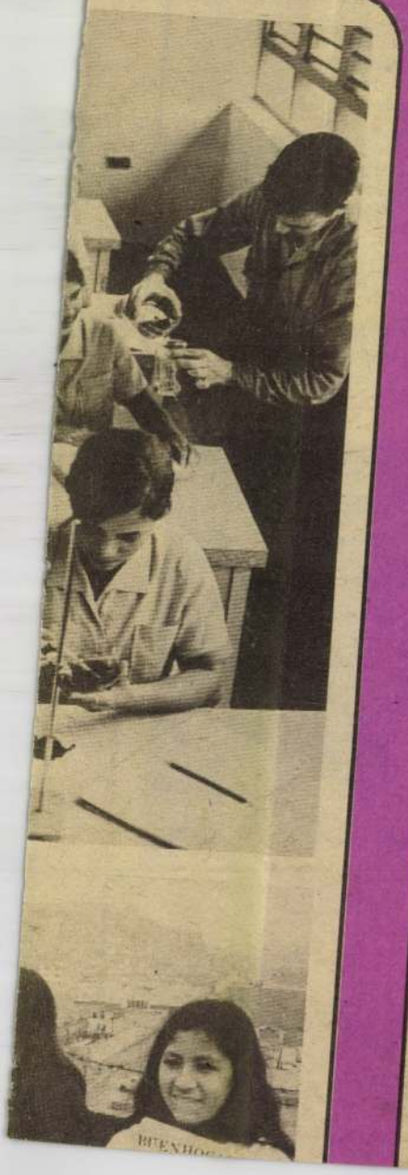

VÁLSÁGBAN A FRANCIA ISKOLA * MILYEN DIÁKOK AKARNAK FORRADALMAT AZ NSZK-BAN? * FEHÉR KÖNYV JAPÁN IFJÚSÁGÁRÓL

ADALÉKOK A KONGRESSZUS ANYAGÁBÓL

A NÉGY i

A kapitalista rendszerben az iskola három fő feladatot lát el: az oktatás és szakképesítés biztosításával zavartalanná kell tennie a munkaerő utánpótlását; az érdeklődést és a választást (szelekciót) a társadalmi megosztódásnak alárendelve részt vesz az osztályviszonyok fenntartásában; hozzájárul az uralkodó osztály uralma örök érvényűvé tételében a szóban forgó osztály eszméinek terjesztésével. A válság időszakában a nagytőke egyúttal igyekszik a minimumra szorítani az oktatás költségeit.

Innen származnak a jelenlegi francia iskola súlyos hiányosságai, amelyeket „négy i-nek" nevezhetünk: gyengeség (insuffisance), egyenlőtlenség (inégalité), az alkalmazkodás hiánya (inadaptation), ideológia (idéologie).

A Fontanet-reformmal járó bármiféle változás képtelen kiküszöbölni a fenti hibákat.

A miniszteri tervezetek szó nélkül hagyják az eszközök kérdését. Az iskolatörvények utasításai napjainkban együtt járnak az állások megszüntetésével: ez érvényes az ország va-

szer három alapvető hibáját:

1. Felcseréli a problémát képező fogalmakat azáltal, hogy az össztársadalmi előrehaladás helyett a válogatásra helyezi a hangsúlyt.

2. A válogatást szűk látókörű oktatási koncepció irányítja: a vezető szervek a szakiskolákban, a gimnáziumokban, az egyetemeken szigorú szűrésre, szűk profilra törekednek, s akárcsak a munkáltató az üzemekben, itt is előnyben részesítik a helyzethez történő alkalmazkodást az átfogó képzéssel, tudással szemben.

3. A válogatást (értsd: beiskolázást) nem a szükségletek objektív felmérésére alapozza, hanem a monopóliumok anyagi érdekeihez, más szóval a nagyvállalatok óriási tőkéje értékállandóságának biztosításához, profitszerzésükhöz szükséges követelményekhez igazítja.

Tehát a Fontanet-rendszer továbbra is alapjában véve egyenlőségjelet tesz a válogatás és a társadalmi megosztottság közé, ahelyett, hogy a tehetség, rátermettség szerinti kiválasztódást elősegítené.

(L'Humanité)

tatását, 15 százalék a forradalom mellett foglal állást.

Érdekes részletek bontakoznak ki a válaszok diákirányzatok szerinti lebontásából. Ebből kitűnik, hogy a társadalomtudományok hallgatói közül 34 százalék akar forradalmat. A biológia, kémia és a szellemtudományok hallgatói között is az átlagnál magasabb arányban vannak a forradalmi átalakulás hívei. Azok a hallgatók viszont, akik a társadalom konkrét kérdéseivel foglalkoznak, mint például az orvostanhallgatók, közgazdasági hallgatók és leendő villamosmérnökök, az átlagnál jóval kisebb számban hajlanak a forradalmi megoldásra. A gépészhallgatók között alig van forradalmi érzelmű.

Érdeklődésre tarthatnak számot a diákok elhelyezkedési szándékai is. Míg azok, akik elégedettek az NSZK-ban fennálló viszonyokkal, főleg a gazdaságban igyekeznek elhelyezkedni, az elégedetlenek és a forradalmárok állami szolgálatban. A közvélemény-kutató intézet következtetése: „Ez annyit jelenthet: a gazdasági szerkezet nem annyira az egyes vállalkozások, mint inkább a gazdaság egésze keretében lehet

információkat szerezni fiataljaink magatartásáról és viselkedéséről. Más szóval mutatókat akarnak kapni ahhoz, hogy megállapíthassák, milyen változásokra van kilátás a japán társadalomban.

Aki e kérdésre határozott elemző választ keres a miniszterelnöki hivatal által nemrég nyilvánosságra hozott Ifjúsági Fehérkönyvben, az minden bizonnyal csalódik. A jelentés elsősorban arról tájékoztat, hogy a japán ifjúság 24 éves korig bezárólag 45 270 000 főből áll. Ez a lakosság 42,2 százalékát jelenti, és nagyjából megegyezik az Egyesült Államokban és a Szovjetunióban mért aránnyal.

A fehérkönyv szerint az 1972-es pénzügyi évben további emelkedés mutatkozott a középiskolák (87,2 százalék) és a felsőoktatási intézmények (29,8 százalék) látogatottságában. Mivel egyre több fiatal tanul tovább, dolgozó társaik száma 810 ezer fővel, 10 millió 460 ezerre csökkent.

Az okok ismertetését mellőzve a fehérkönyv néhány aggasztó tényt is közöl. A bűnözés emelkedőben van az alsóbb korcsoportokban, és nőtt az öngyilkosok aránya a tíz éven felüliek körében.

Bánó Attila, grafikus

3 rajz: repr.

Kékely Marcs: A modern művészet történetéből 14

Nemszabadság Bp. 1980 okt. 5.

Bánó Attila, grafikus

2 rajz : repr.

Székely András A modern művészet történetéből 14

Népszabadság, Bp. 1980 nov. 16

Bánó Attila, grafikus

4 rajz : repr.

Székely András: Periklész előtt 14.

Népszabadság, Bp. 1980 május 11.

Bánó Attila, grafikus

3 rajz: repr.

Székely András: Periklesz előtt (2.) 14

Nepszabadság, 1980 máj. 18-

Bánó Attila, grafikus

4 rajz : repr.

Székely András : Periklész előtt (4). 14.

Népszabadság, Bp. 1980. jún. 1.

OV

Bánó Attila, grafikus

4 rajz: repr.

Székely András: Periklész dőtt

10.

Nénszabadság, Bn 1980 jún. 8.

Bánó Attila, grafikus

4 rajz: repr.

Székely A.: Periklész előtt (3.) 14.

Népszabadság, Bp. 1980. máj. 25.

Bánó Attila, grafikus

3 rajz : repr.

Székely András. A modern művészet történetéből (1) 14.

Népszabadság, Bp. 1980 szept. 28.

Bánó Attila, grafikus

3 rajz: repr.

Székely Mihály: Periklész előtt 14.
Népszabadság, Bp. 1980. jún. 15.

Bánó Attila, grafikus

3 rajz: repr.

Székely András: A modern művészet történetéből (6.) 14

Nincs szabadság Bp. 1980 nov. 2.

Bánó Attila, grafikus

Áldozat. Dombormű részlete Domitius Ahenobarbus oltáráról. Párizs, Louvre.
BÁNÓ ATTILA RAJZA

Falus Robert: Ha Okon vrodolom nagyjai (8) 14.

Nép-szabadság Bp. 1978 nov. 19.

Bánó Attila

Rajzai, (repr.)

Székely András: A romantika.
Népszabadság, 1978. máj. 28.

Bánó Attila, grafikus

1 rajz: repr.

Tolus Róbert: Az ókori irodalom nagyjai (10.) 14.

Népszabadság, Bp. 1978. dec. 3.

Bánó Attila, grafikus

Falfestmény Pompejiből, készült i. e. 70 körül. Nápoly, Museo Nazionale.

BÁNÓ ATTILA rajza

14.

95

tvériség ... nek a hőfokáról, amellyel a cseh—

Bánó Attila, grafikus

2 rajz: repr.

Hegedűs Gyula: A költői művészet (5.) 14.

Népszabadság, Bp. 1978 szept. 10.

[Bánó Attila], grafikus

4 rajz: repr. név és jelzet nélkül.

Székely András: A renesz ansz. 14. l.

Népszabadság. Bp. 1978. márc. 26.

Baňó Attila, grafikus

L: Pátzay Pál

Székely A: Pátzay Pál: Huszárem létnű 14.

Népszabadság, Bp. 1977 nov. 27

Bánó Attila, grafikus

3 rajz: repr.

Székely Marás: A barokk 14.

Népszabadság, Bp. 1978 ápr. 23.

Bánó Attila, grafikus

2 rajz: repr.

14.

Székely András: A gótika

Népszabadság Bp. 1978 márc. 19.

Bańó Attila, grafikus

rajz: repr.

Székely András: Manzú: Tanulmány a Partizánokhoz 14.

Népszabadság, Bp. 1977 dec. 18.

Bánó Attila, grafikus

3 rajz : repr.

Kuhay-Haus Erwin A korona históriájából 10.

Népszabadság, Bp. 1977. dec. 18

Bánó Attila, grafikus

rajz: repr.

Székely András: Ivan Meštrović: Horvát Történelem 14.

Nénszabadság, Bn. 1977. dec. 11.

Bárió Attila, grafikus

4 rajz: repr.

Szécsény András: A barokk. 14.

Népszabadság, Bp. 1978. ápr. 16.

Bánó Attila, grafikus

BÁNÓ ATTILA RAJZA.

Hékely András: M ... ony 14

Nárszabad

emigráns ragadt
n 1965-ig, hazaté-
nsága közel ne-
tartott, s még 1956
elbúzódott ami-

guldoztunk át, a farkasordítás elől menekülve. — És ettől fog

Bánó Attila, grafikus

5 rajz : repr.

Kéhely András: A gótika 14.

Nérszabadság, Bp. 1978 márc. 12

Bainó Attila, grafikus

2 rajz : repró

Hegedüs Géza: A költői művészet (2) 14

Népszabadság. Bp. 1978 aug. 13.

Bánó Attila, grafikus

név és jelzet nélkül

2 rajz: repr.

Hegedűs Géza: A költői művészet (1) 14.

Népszabadság, Bp. 1978. aug. 6. Mai.

Bánó Attila, grafikus

2 rajz: repr.

Hegedüs Géza: A költői művészet. (3.) 14.

Bn. 1978. aug. 27.

Népszabadság

Bánó Attila, grafikus

Brojz: repr.

Székely András: A klasszicizmus 14.

Nérszabadság, Bn. 1978 máj. 7.

Bánó Attila, grafikus

3 rajz: repró

Székely András: A klasszicizmus T. 14.

Népszabadság, Bp. 1978. máj. 14.

Bánó Attila, grafikus

3 rajz : repr.

Székely András: A romantika 14.

Nérszabadság, Bp. 1978. máj. 21

Barió Attila, grafikus

3 rajz: Repr.

Székely András: Romantika

14.

Nepszabadság, Bp. 1978. máj. 28.

Bánó Attila

3 rajz : repr.

Székely András: A szecesszió

14.

Népszabadság, Br. 1978. jún. 4

Bánó Attila, grafikus

3 rajz: repr

Kékesy András: A recesszió 14.

Népszabadság, Bp. 1978. jún. 11.

Bánó Attila, grafikus

3 rajz: repr.

Békés Andrea: A konstruktivizmus

14.

Népszabadság, 1978. jún. 25.

Bánó Attila, grafikus

3 rajz : repr.

Székely András: A konstruktivizmus 14.

Népszabadság, Bp. 1978. jún. 18.

Bánó Attila, grafikus

3 rajz: repr.

Székely András: A román kor 14.

Nérszabadság, Bp. 1978 márc. 5.

[Bánó Attila], grafikus

3 rejz: repr.

Székely András: A reneszánsz 14.

Nincsabadság, Bp. 1978. ápr. 9.

Bánó Attila, grafikus

3 rajz - repr.

14.

Székely András: A román kor

Nipszabadság, Bp. 1978 febr. 26

Bánó Attila, grafikus

2 rajz : repr

Hegedüs Géza: A költői művészet 14.

Nincsszabadság, Bp. 1978. szept. 17.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 337-743, 340-726
1978 MÁJ 7
NÉPSZABADSÁG

Bánó Attila

1021

KORSTÍLUSOK 9.

A KLASSZICIZMUS

I. Már a reneszánsz nagy művészettörténésze, *Vasari* is kijelentette, hogy a művészek feladata a régi szobrászok tökéletességének elérése a természet utánzásában. Ez az elv két évszázaddal később úgy módosult, hogy *a természet utánzásával* már nem is kell különösebben törődni; elég, ha a művész a „régieket", tehát a görög és római építészeket és szobrászokat utánozza. (Elvben az ókori festők is utánzásra mélló példák voltak, de ezeket csak korabeli anekdotákból ismerték, s annyit tudtak róluk, hogy megszólalásig hűek voltak a modellhez.) *Johann Joachim Winckelmann*, a klasszicizmus korának úttörő esztétája ezt így fogalmazta meg: „az egyetlen út számunkra, hogy naggyá, sőt, ha lehetséges, utánozhatatlanná váljunk, a régiek utánzása." Winckelmann ezért *Michelangelót*, *Raffaellót* és a francia *Poussint* állította példaképül a XVIII. század művészei elé.

Nicolas Poussin francia festő volt, XIII. Lajos udvarának mestere, de Itáliában érezte igazán otthon magát: élete java részét Rómában töltötte, példát adva a későbbi francia festőknek, hová forduljanak ihletért. Egészen a modern művészet győzelméig divat volt Rómába utazni; sőt a XVIII—XIX. században a festők ösztöndíjat kaptak az antik kultúra emlékeinek minél alaposabb vizsgálatára. Poussin még a maga kenyerén, súlyos anyagi gondok közt jutott el Rómáig, hogy ihletet meríthsen a múlt emlékéből. Képzeletbeli, de a valóságos mediterrán vidéket is idéző tájait az antik mitológia alakjaival népesítette be, s mint kortársai megállapították, bibliai jeleneteinek szereplői is olyanok, mint például Laokoón, a trójai pap, akit a görögöket pártoló istenek egy tengeri kígyóval fojtattak meg; — Laokoón szobra akkoriban mindenki által ismert és elismert mű volt. Egy klasszicizmus kori dicsérő elemzés mai szemmel olvasva durva plágiumvádnak tűnne.

Miért volt akkora közönségsikere az öntudatosan egyéniség nélküli műalkotásoknak? Az ok alighanem a XIV. Lajos országában kialakult *abszolutizmusban* keresendő. Ez a Napkirálynak nevezett uralkodó gyakorlatilag korlátlan hatalommal rendelkezett, s ezt az általa kezdeményezett építészeti vállalkozásokkal is hangsúlyozta. Utódai igyekeztek követni példáját, és követték a kisebb európai államok urai is. XIV. Lajos századának francia barokk stílusa kevésbé volt zaklatott és szenvedélyes, mint az olasz vagy osztrák templomok faragvány- és freskódíszeinek világa; előkelőbb, méltóságteljesebb volt. Ezt a hűvös eleganciát az ókori görög építészet arányainak követése segítette, és ezek az arányok meg formák az 1750-es évektől kezdve mind közvetlenebb módon hatottak Európa építészetére és szobrászatára.

A művészet míveléséhez egyre több művészettörténeti ismeretre volt szükség, és egyre többen tag-

Jean-Antoine Houdon: Voltaire szoborportréja (1778).
BANO ATTILA rajzai.

lalták elméleti szinten az esztétika kérdéseit. Winckelmann megírta az ókori művészet első, ma is szakkönyvnek számító összefoglalását; *Lessing*, a német költő és drámaíró pedig igen érdekesen magyarázta el a festő és író alkotó módszere közötti különbségeket. A költők és drámaírók számára már a XVII. század végén készen állt *Boileau* úr hosszú verse arról, hogyan kell illedelmes és tetszetős verset írni, a XVIII. században pedig a német költők kapták meg receptkönyvüket a Boileau-nál is iskolamesterszerűbb esztétától, *Gottschedtől*.

Valaha *Arisztotelész* kezdte boncolgatni a drámai mű milyenségét, de ezt a görög dráma legjobbjainak elemzéseként tette. Amikor a XVIII. században elemezték a drámákat, az esztétika fő célja a *norma* felállítása volt; megmondták, miért nem jók például Shakespeare drámái, és hogyan kell elkerülni sírásók meg egyéb alantas személyek jelenlétét a színpadon. Sajnos utólag ki szokott derülni, hogy a szigorú recept szerint írt és tökéletesnek ítélt művek mégsem az igaziak.

Voltaire, a filozófus és — egyebek közt — drámaíró köztudottan igen rossz véleménnyel volt Shakespeare-ről, bár elismerte zsenialitását („az angol színháznak ennek a szerzőnek az érdeme lette tönkre" — mondta), viszont annál többre becsülte *Addisont*, akinek *Cato* című darabját „elejétől végéig az a férfias és erőteljes elegancia jellemzi, amelyre nálunk Corneille adott először szép példát". Ám az okos Voltaire, a klasszicizmus esztétikáját kiteljesítő *enciklopédisták* egyike, kénytelen volt beismerni, hogy a szép és szabályos angol darabok unalmasak (ellentétben Shakespeare-rel). Nem is igen tűnik fel Addison *Catója* sem a mai színlapokon, a közönség „érdemei elismerése mellett" a feledés homályába burkolta a klasszicizmus szabályszerű irodalmát.

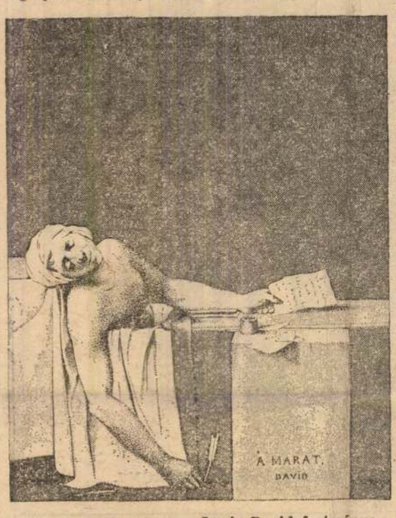

Marat halála. Jacques Louis David festménye 1793-ból.

Az építészetben és a képzőművészetben azonban más a helyzet. A klaszszicista épület tervezőjének könnyebb volt a feladata: ismernie kellett néhány antik szerkezeti és díszítőelemet, az arányok rendszerét, és úgyszólván könnyedén eljuthatott egyfajta méltóságteljes, hatalmat és bölcsességet kifejező *monumentalitáshoz*. Klasszicista stílusban épült ezért a cárok Pétervárja, Napóleon Párizsa, klasszicista a washingtoni Capitolium; a XIX. század elején gyorsan szaporodó múzeumok számára nem is lehetett volna alkalmasabb stílust találni; épült tőzsdepalota is görög templom utánzataként; és végül az egyház is lemondott a barokk vonzó és látványos művészetéről: az esztergomi főszékesegyház éppúgy klaszszicista stílusban épült fel, mint a debreceni református Nagytemplom vagy Pesten az evangélikusok Deák téri temploma. „Nemes egyszerűség és csöndes nagyság" — mondta Winckelmann a görögök művészetéről. Csak bizonyos mértékig volt igaza, de ez a tetszetős jelszó magával ragadott szinte minden szobrászt és építészt, s a festők jelentős részét is, akik mintha szobrokat festettek volna gondosan kiegyensúlyozott, szintén szabályokhoz igazodó képeiken.

Ezek a művek, éppen látszólagos tökéletességük miatt általában idegenek a mai néző számára. A legnagyobb mesterek azonban mindig átlépték az elvileg általuk is tisztelt szabályok korlátait, amint már Winckelmann és Lessing is megfigyelte az ókoriaknál. És Winckelmann maga figyelmeztetett rá — csak erre kevésbé figyeltek oda a kortársak —, hogy az igazi alkotónak *egyénisége* is van. Az egyéniségnek, az összetéveszthetetlenségnek azonban ekkor nem volt becsülete. Talán ezért csapott át később a romantika az ellenkező végletbe, az egyéniség kultuszába.

Urna alakú kávéskanna az Egyesült Államokból, 1793-ból.

Székely András

NÉPSZABADSÁG

Még egyszer A kékszakállú herceg vára moszkvai bemutatójáról

A Népszabadság moszkvai tudósítójának, Kékesdi Gyulának a tollából április 30-án, nyomban a premier után alapos tudósítás jelent meg lapunk hasábjain Bartók A kékszakállú herceg vára nagy színházbeli emlékezetes bemutatójáról. Az itt közölt írás szerzője a Szovjet Zeneszerzők Szövetsége vendégeként az opera premierjének idején Moszkvában volt. Ő a zenész szakember illetékességével számol most be részletesebben a Nagy Színház remek Kékszakállú-produkciójáról.

KÉT ÉVTIZED LEFORGÁSA ALATT immár harmadszor lépett a Bolsoj színpadára Bartók—Balázs misztériumjátékának két szereplője. 1958-ban és 1971-ben Operaházunk moszkvai vendégjátéka révén ismerhette meg az alkotást a szovjet közönség. Most azonban, magyar és szovjet művészek ihletett közös alkotásaként, úgy tetszik, szilárd helyet vív ki magának Moszkvában is századunk klasszikus értékű remekműve. Szerencsés vagyok, ötször láttam-hallottam a bemutató hetében ezt a született előadást; s bár tudtam, milyen eleven, mennyire tartalmas a szovjet zenekultúra Bartók-kultusza, szorongó érzéssel vártam ezt a számunkra is olyannyira fontos premiert.

Nos, az előadás óráján vibrálóan feszült csend ülte meg a zsúfolásig megtelt hatalmas nézőteret, s miután összecsapódott a függöny, tíz percnél hosszabb tapsviharban oldódott az értő, koncentrált figyelem; a páholysorokból, a karzatról valóságos virágeső hullott a színpadra: *„Megérkeztünk"* — az opera első szava ez; április 29-én Bartók műve végleg megérkezett a világ egyik első operaházának színpadára.

Szerencsés pillanatban született meg ez a forró szenvedélyű előadás. A szovjet zenekultúra *Jelena Obrazcova* és *Jevgenyij Nyesztyerenko* személyében két, abszolút világnagyság-énekest és a világ egyik legjobb zenekarát adta hozzá, *Ferencsik János*, *Mikó András* és *Forray Gábor* személyében mi magunk is zeneművészetünk, operakultúránk teljes szuverenitású nagyköveteit delegáltuk. A meglevő, ám problematikus orosz szövegfordítást pótlandó, koprodukcióban készült a zenéhez kiválóan simuló, jól énekelhető, prozódiailag kifogástalan új librettó: *Natalja Misonova* és *Nemes András* közös munkája.

Mikó András és Forray Gábor teljesen új, s a művel teljes összhangot teremtő játék- és díszlettervvel utazott Moszkvába. Ez a rendezés és szcenika korszerű eszközökkel és látvánnyal teremti újjá a misztériumjáték dinamizmusát. A díszlet sík felületekkel mett hatalmas, ezerszínű és oly nemes hang.

Nyesztyerenko michelangelói indulattal zárja egyetlen tömbbe a címszereplő megannyi zenei jellemvonását. Kékszakállúja mindenekelőtt nem félelmetes, hanem rezignált és esendő; magányra ítéltetett s mintha megírt sorsát tudná és élné át az opera első ütemétől kezdve. Ezért vonja finom párába a diadalmasnak tetsző nagy kitárulkozás pillanatait is, innen ered, hogy formálásában érzelmi csúcsponttá a könnyek tava-részlet már-már beszélt énekszólama válik.

Jelena Obrazcova énekben-szerepformálásban egyaránt végletes aktivitást, sugárzó szenvedélyt szegez szembe a Kékszakállú tragikumba dermedt mozdulatlanságával. A gyönyörű hang, a tökéletes énektudás, a zenei fogékonyság önmagában éppoly kevéssé magyarázza nagyszerű teljesítményét, aminthogy Nyesztyerenko produkcióját sem értékelhetjük egyszerűen magasrendű technikai felkészültségének, hangbeli adottságainak elemzésével. Obrazcova az abszolút Judit, a Bartók megálmodta igazi nőalak. Róla méltán mondhatja utolsó kitárulkozásakor a Kékszakállú: *„Te voltál a legszebb asszony"*, a fájó búcsú után pedig mennyire hitelesen cseng: *„És mindég is éjjel lesz már..."*. Obrazcova megrendítő szenvedéllyel, perzselő intenzitással formálja meg a versel egybeforrott dallamot. Karcsú és friss ez a hatalmas, a kifejezés végtelen érzelmi skáláját betöltő orgánum. Feszültség, oldódás és újabb feszültség megteremtésével ő viszi szüntelen előre, fűtve a felfedezés nyugtalan vágyától, a cselekményt.

EGYAZON VILÁG KÉT ARCULATÁT mutatja fel Obrazcova és Nyesztyerenko, a zenés színpadok eme két énekes nagysága. Zenemű és stílus, orosz és magyar előadóművészeti hagyomány magasrendű egységét teremtette meg Ferencsik János élete egyik legszebb, tökéletesen csiszolt, minden pillanatában lenyűgözően intenzív Kékszakállú-vezényletével. A zenekart, igaz, előkészítette számára *Jurij Szimonov*, a Nagy Színház főzeneigazgatója, a további előadások karmestere, ám a produkció ihletett órájának intenzitása Ferencsik Jánosból sugárzott zenekarra, énekesekre egyaránt. A népzenénkben gyökerező hangvételt ő közvetítette a moszkvai muzsikusoknak, megosztva velük öt évtized gazdag zenei tapasztalatait. Ferencsik szimfonikus igénnyel, ám együttal élezett drámaisággal bontotta ki Bartók partitúráját. Rendkívül tömören fogalmazott, rugalmasan és hajlékonyan. Pálcája hegyére tűzte a zene jellegzetesen magyar lüktetését, nyelvünkből fakadó, szabad áramlását, tökéletesen megteremtette a muzsika régi népzenénk lejtését követő hangját és hangulatát. Színpad és zenekar között magasrendű harmóniát teremtett a nagy együttes készséges és egyetértő, lelkes támogatásával. Igazi költő állt a Bolsoj karmesteri dobogóján, küldetést teljesítő, a remekműhöz alázattal, megrendültséggel nyúló muzsikus. Röviden: Ferencsik János a hiteles Bartók-stílust teremtette meg a moszkvai Nagy Színházban.

Kivételes feladatnak tekintette a Kékszakállú színre hozatalát e nagyszerű előadás valamennyi részese. Mert igaz ugyan, hogy korunkban naponta csendül fel Bartók zenéje a világ minden táján, ám a magunk tapasztalatából tudjuk, hogy az operai produkció az életmű elsajátításában minőségi változást eredményez. Moszkvai muzsikus barátaim ezzel a várakozással tekintettek a bemutató elé, s megismerve az előadást, osztoztak a mi örömünkben, hiszen a bartóki mű megszólaltatása és fogadtatása legszebb reményeinket is felülmúlta.

ÚJ FEJEZETET NYIT a szovjet Bartók-kultusz történetében és zenekultúráink kapcsolatában együttműködésében is A kékszakállú herceg vára mostani moszkvai bemutatója. Nagyszerű művészi tett, s mint ilyen, messze túlmutat önmagán. Ám, a zenénél maradva, tudhatjuk-e pontosan, mit is jelent, hogy máris színpadra kész a Bartók-opera második szereposztása két igen tehetséges fiatal énekessel: *N. N. Tyerentyeva* és *G. V. Szelezsnyev* sugárzóan tehetséges közreműködésével, és előkészületben van a harmadik szereposztás is. A kör azonban akkor válik teljessé, ha a mi közönségünk is megismerkedhet Obrazcova és Nyesztyerenko remek Kékszakállú-tolmácsolásával. Remélem, mihamarabb részesülünk ebben az élményben.

Breuer János

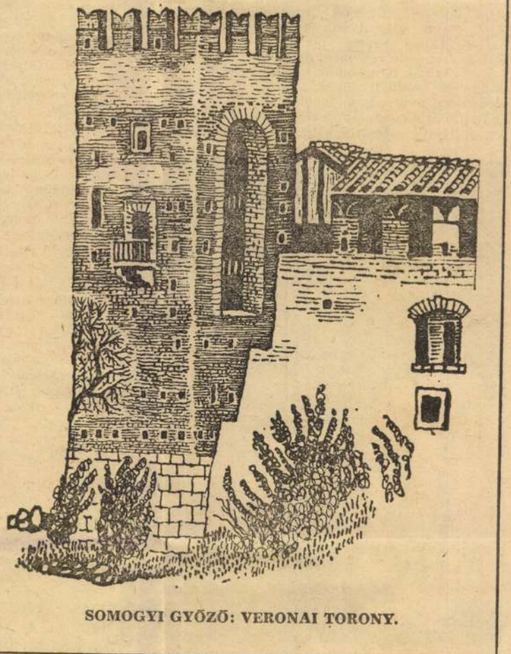

SOMOGYI GYŐZŐ: VERONAI TORONY.

Bánó Attila

„Orosz koldusasszony" c. szobor,
Ernst Barlach alkotása,
Bánó Attila rajza. (repr.)

Székely András: Ernst Barlach: Orosz koldusasszony.
Népszabadság, 1977. okt. 23.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 387-748, 340-726
1977 OKT 9
NÉPSZABADSÁG

Bánó Attila

1021

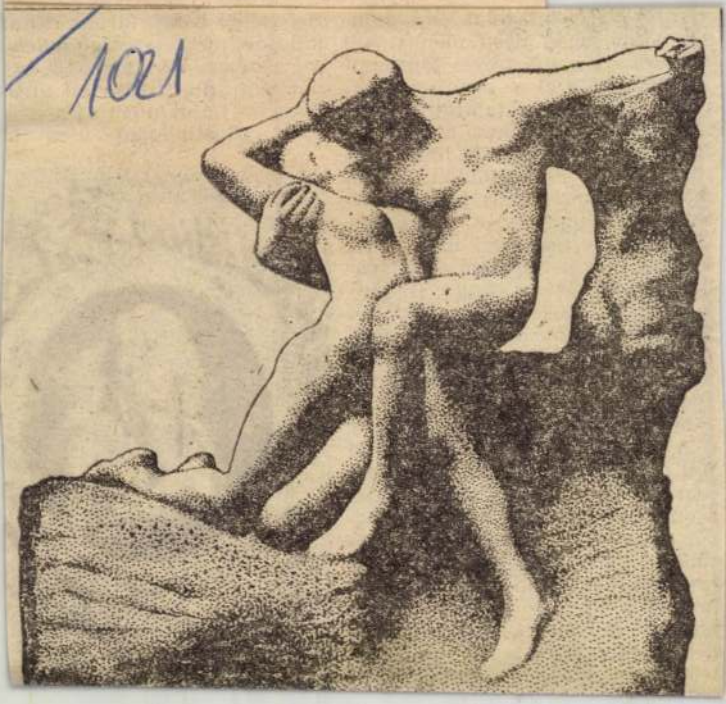

visznek az első
sok vidékről, a
évszázad óta a
ba kalauzolja e
tási szünnapon
múzeumra gon
Múzeum képe
tünk, itthon és
mérünk mindei
tézményt, nag
gazdagabb-e, s
építmény és a tartalma ott el valamennyiünkben, alig hihető, hogy van iskoláskorban levő és felnőtt magyar ember, aki ne tudná pontosan, milyen, s hol található Budapesten a Nemzeti Múzeum.

Maga is történelem — 175 éve

A Széchényi Ferenc gróf által tett alapítványról a magyar irodalom és történelem szép lapjai szólnak. Az 1802-es „*fundáció*" hírét nemcsak a hazai irodalmi és

Bánó Attila

Rajz, (repr.)

(Orszip Zadkin: Az elpusztított város)

Székely András: Szász és szobrászata.
Népszabadság, 1948. jan. 15.

Bánó Attila

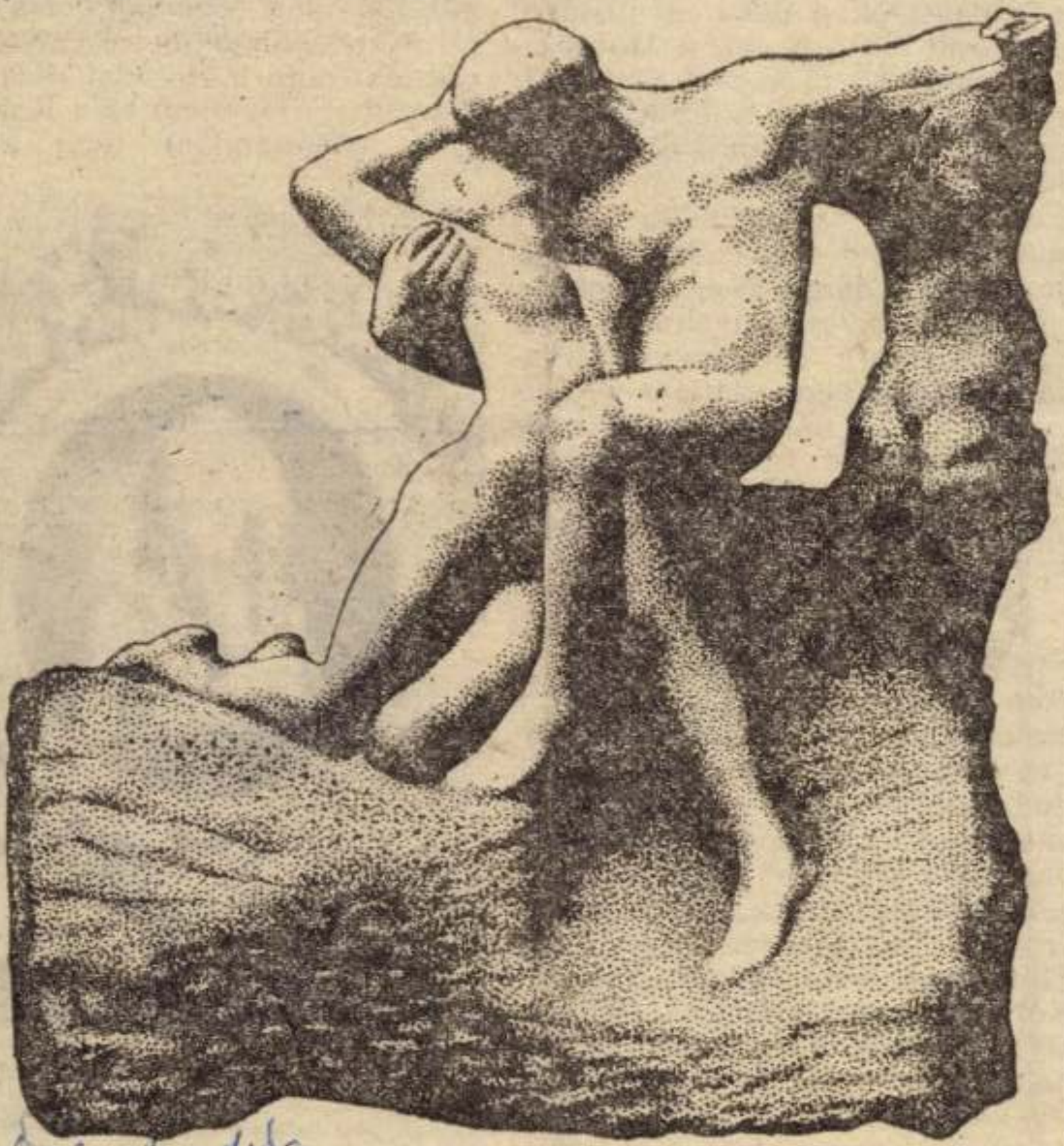

Napraforgó, 1944. okt. 9.

BÁNÓ ATTILA RAJZA

zedik nevét ismerik meg a múzeumok közül; a Nemzeti Múzeumba visznek az első iskolai kirándulások vidékről, a pesti elemistákat évszázad óta a Nemzeti Múzeumba kalauzolja el az első őszi tanítási szünnapon a tanítójuk. Ha múzeumra gondolunk, a Nemzeti Múzeum képe jelenik meg előttünk, itthon és külföldön ehhez mérünk minden más hasonló intézményt, nagyobb-e, kisebb-e, gazdagabb-e, szegényebb-e... Az építmény és a tartalma ott él valamennyiünkben, alig hihető hogy van iskoláskorban levő és felnőtt magyar ember, aki ne tudná pontosan, milyen, s hol található Budapesten a Nemzeti Múzeum.

Maga is történelem — 175 éve

A Széchényi Ferenc gróf által tett alapítványról a magyar irodalom és történelem szép lapjai szólnak. Az 1802-es „*fundáció*" hírét nemcsak a hazai irodalmi és tudományos emberek fogadták megindultan, ujjongva és lelkesen, hanem a környező európai országok szépművészeti, múzeumi, régészeti társaságai is (Brünn, Jéna, Göttingen, Bécs, München, Krakkó); a „nemes alapítót" tudományos társaságok tagjává választották, Ferenc császár is, mint az egykori leiratban olvasható „méltányolni kegyeskedett hivő alattvalójának" cselekedetét, és — bár nem minden huzavona után, s

sasszerzői mű — egy példányát Széchényi Könyvtárnak díjtalan küldjék meg. *Grassalkovich A tal* a múzeumépület céljára : já dékként adta a Hatvani utca (r Kossuth Lajos utca) és a Kohlb cher (Reáltanoda) utca köz

Az alapító: Széchényi Ferenc

Bárd Attila

„Petőfi" rajz. (repr.)

Szekely András: Ferencz Béni: Petőfi.
Népszabadság, 1978. jan. 1.

Bánó Attila, grafikus

rajz: repr.

14.

Székely András: Oszip Zadkin: Az elpusztított idos

Nipszabadság, Bp. 1978. jan. 15.

Bánó Attila, grafikus

rajz : repr.

14.

Székely András : Henry Moore : Király és királynő

Népszabadság, B. 1978 jan. 8.

Bánó Attila, grafikus

L: Ferenczy Béni

Székely A: Ferenczy Béni: Petőfi 14.

Ninszabadság, Br. 1978 jan. 1.

Bánó Attila, grafikus

L: Somogyi József

Székely András: Somogyi József · Krisztus-kest. 14.
Művészet, 1978 jan 22.

Bánó Attila, grafikus

L.: Varga Imre

Kékes András: Varga Imre: Kassolyi Mihály 14.
Művészkiadság, Bp. 1978. jan. 29.

Bánó Attila, grafikus

BÁNÓ ATTILA RAJZA

Bánó

Nép

14.

. 9.

öttingen, Bécs, München, Krak-
); a „nemes alapítót" tudomá-
os társaságok tagjává választot-
k. Ferenc császár is, mint az
ykori leiratban olvasható „mél-

Bánó Attila, grafikus

l.: Ripp-Rónai József

Székely András: Aristide Maillol: Léda 14

Népszabadság, Bp. 1977. okt. 16.

Bánó Attila, grafikus

BÁNÓ ATTILA RAJZA

52 koldus asszony 14.

Népszabadság Bp. 1977 okt. 23.

Bánó Endre, grafikus

Bánó Endre évfordulós emblémái,
Népszabadság, 1967, 1977

Axadi Nóra: A sarló-kalapács történetéről 16.

Népszabadság

Bp. 1977. nov. 6.

Bánó Attila, grafikus

Székely András: Brancusi: Pogány kisasszony 14.

Népszabadság, Bp. 1977. okt. 30.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 337-748, 340-726
1978 JAN 8
NÉPSZABADSÁG

Bánó Attila

SZÁZ ÉV SZOBRÁSZATA (XII)

Henry Moore: Király és királynő

Az idén lesz nyolcvanéves az angol művészet büszkesége, *Henry Moore*, aki a XX. századi szobrászatot összekapcsolta a távoli korok és világok plasztikájával, újfajta, zárt teliességet teremtve. A művészi alkotás legfontosabb ismérve ez a teljesség, *totalitás* — az igazi nagy mű önmagában tökéletes, kicsiny világ, amelyen nem lehetne semmit változtatni anélkül, hogy össze ne törnénk a tökéletes rendszert. A művészetben és irodalomban csak a legnagyobbaknál érezzük ezt a változtathatatlanságot — Moore közéjük tartozik.

A tökéletes forma érzését néha egy-egy szép kavics kézbe vételekor is megismerjük. Valahogy így lehetett vele az ősember is, amikor festményeinél figyelembe vette a barlang falának állatalakra emlékeztető domborulatait, vagy amikor emberi arcot faragott egy kopott csontból vagy puha kőből. A szobrászat kezdeti szakaszában a művek mindig nagyon egyszerűek és monumentálisak (a kezdeteken nemcsak az ősember faragványait, hanem a mai népművészetet is értve). Szlovákia vagy Óceánia fafaragói egyaránt kevéssé törődnek a részletekkel, de ezt mondhatjuk a zsírkőszobrokat készítő eszkimókról vagy a négy-öt ezer éves egyiptomi és mezopotámiai kőszobrok mestereiről is. A születő társadalmak művészei éppolyan biztos ösztönnel éreznek rá a legfontosabb, összefogó formákra, mint az agyagból szobrászkodó öt-hatéves gyerekek.

A fiatal Henry Moore eredetileg nem készült művészpályára. Bányászcsalád sarja volt, és társadalmi karrierje csúcsának azt tekinthette volna, ha tanító lehet. De behívták katonának, és meg is sebesült a francia fronton. Leszerelése után kezdett el rajzolni és formázni tanulni Leedsben, majd Londonban. És Londonban feltárultak előtte az ősi művészet csodái.

A londoni British Museum nem annyira művészeti múzeum, mint inkább mindenféle régi és ritka dolgok gyűjteménye: bélyegeké, ősnyomtatványoké, tengerentúli faragványoké és régészeti leleteké Egyiptomból, Elő-Ázsiából és Görögországból. De akkoriban a „műértők" csak a görög szobrokat tekintették igazi művészi alkotásoknak. Kevesen voltak a húszas években, akik — mint Henry Moore — felismerték volna az ősi művészet erejét és komor szépségét. S a British Museumban látott példaképek élményét követte egy párizsi, majd egy itáliai utazás: Moore a párizsi Embertani Múzeumban érezte meg a Kolumbusz előtti Amerika szobrainak tömörségét, majd Olaszországban a korai reneszánsz tisztaságát, méltóságteljességét és eleganciáját. Értékes esszék tanúskodnak róla, milyen elmélyülten kereste saját stílusának őseit a távoli kultúrák művészetében.

Ez a példakép tartotta vissza attól, hogy csatlakozzék az absztrakt művészet egyre terjedő divatjához. Igaz, maga is kísérletezett teljesen elvont formákkal. A címük szerint is gyakran csak *Formáknak* nevezett kompozíciók végigkísérték életművét, de mindegyik mintha csak tanulmány lenne egy-egy figurális feladat megoldásához.

Ezek a rendkívül erőteljes kő- és bronzplasztikák — mint például a párizsi Unesco-palota híres fekvő nőalakja — az absztrakt formakeresés, az ősi, archaikus példaképek és a reneszánsz humanizmus XX. századi ötvözeteként létrejött művek. Részletformáik néha egyáltalán nem emlékeztetnek az emberi test formáira, az egész alak azonban mélységesen emberi — az egész nem azonos a részek összességével, és a szoborban épp az egész, az *összhatás* számít. Összhatásukban pedig *Moore figurái az emberi lét sűrített, jelképes kifejezőjévé válnak.*

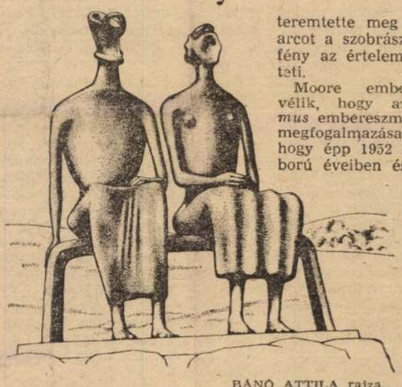

BÁNÓ ATTILA rajza.

Moore szobrai általában minden oldalról érvényesülő, körüljárható plasztikák. Ezért is helyezi őket szívesen nagy, szabad térbe. A *Király és királynő* bronzszobrát is tájba komponálta a művész. Nem valamilyen konkrét királyi pár portréja ez a kettős figura, és még csak nem is a királyság Angliában olyannyira kedvelt intézményének a jelképe. A Király és a királynő „a világba kivetett", a világgal küzdő — hol győző, hol vesztő, de mindig egyenes derekú — Ember magányos-hősies képviselői. Arcuk nincsen, csupán a formák keményebb vagy lágyabb hajlása utal a férfi és női mivoltra. Áttört formából teremtette meg ezt az absztrakt arcot a szobrász, és az átcsillanó fény az értelem sugarát érzékelteti.

Moore emberpárjáról tudni vélik, hogy az *egzisztencializmus* embereszményének szobrászi megfogalmazása. Nem véletlen, hogy épp 1952 körül, a hidegháború éveiben és az egzisztencialista filozófia virágzása idején készült, amikor a világ művészeinek és gondolkodóinak jelentős része fölöttébb baljósnak látta az emberiség jövőjét. De Moore figurái nem a beletörődő-lemondó egzisztencialista emereszményt testesítik meg, legfeljebb a francia író és filozófus, Albert Camus legendás figuráját. Azt a hőst, aki nem remél sikert, és nem bízik a jövőben, de mégis *mindhalálig küzd*, mert ember volta, emberi méltósága erre kötelezi.

Ezt a szellemet fejezik ki Moore más művei is, mint a *Sebesült harcos*, vagy felvetett fejű, erőteljes nőalakjai. A második világháború alatt a londoni földalatti földre lapuló, pokrócba burkolt, aggódva-reménykedve figyelő kibombázottjait rajzolta Moore, és ez a föld alá űzött, mégis fényre, szabadságra vágyó emberi méltóság nyert végső szobrászi megfogalmazást a művész kései szobrain. S ezáltal vált a legnagyobbak egyikévé; ezért beszélhetünk műveiben emberi teljességről, totalitásról.

Székely András

ZOMÁNC, ÜVEG, ÉPÍTÉSZET

JEGYZETEK A SALGÓTARJÁNI BIENNÁLÉRÓL

Nem tudom, hogyan hatott végére is *Papp Oszkár* budapesti zománckompozíciója a salgótarjáni biennálén. Nem tudom, szerencsére, mert hamarabb láttam ezt a fővárosunk térképszilueltjével, meg távolságokkal, meg színekkel-felületekkel játszó nagyon dekoratív és nagyon finom kompozíciót a végső helyén, a Felszabadulás téri aluljáróban, mint néhány anyagmintáját és egész fényképét Nógrádban. Papp mutatványdarabjai mellett pedig, íme fénykép is volt. Még kevésbé tudom tehát, hogyan hatottak — valóságos értékeikkel és valóságos gyengéikkel hatották-e mindig — rám, ránk, a nézőkre azok a munkák (a többség), amelyek mellett fénykép sem, makett sem segített a tájékozódásban. Mert ha a Papp-zománcfal fotójáról hiányoltam a padozat és a menynyezet igazi színét, anyagát, a gyalogosok sokadalmát, a szemétgyűjtőket, s bizony a gyűjtők mellé hajigált pesti hulladékot is — mindazt, amitől a fal ott a föld alatt lélegzik, kontaktust teremt és elegánsan háttérbe húzódik —; csak sejthetem, mit kell egy kiállításon körégondolnom tenyérnyi zománckompozícióknak, ha azok házasságkötő terem asztalához, kamaraszínház előcsarnokához, autóbusz-pályaudvarhoz készültek. S kivált, ha még ahhoz sem konkrétan, ha egyelőre csak úgy általában *Épületdiszítő burkolati elem*, meg *Burkolatterv* a címük és a pillanatnyi állapotuk.

Mindebből nem az következik, hogy fölösleges dolog vázlatnagyságban kiállításra hozni, közönségnek-szakmának alkalmanként összegyűjteni a már tervezett és a még csak elképzelt, épületre és épületbe illő nagyobb alkotásokat. Ellenkezőleg: mindebből az következik, hogy *jól oda* [illegible] *figyelni*, fantáziával és fe-ember, aki lakik, dolgozik, szórakozik és egyszerűen csak járkál az épületek között, előtt és falai között.

Ilyen optimista feltételezésre pedig már ez az első salgótarjáni ajánlatsorozat is okot adott, a maga korántsem csak remekművekből álló gyűjteményével. Mitől is lehetett volna egyébként csupa remekművekből álló? Ha az előbb végiggondoltuk, hogy építészetünk az eddigi munkájában nem túlságosan élt ezekkel a műfajokkal, ha hozzágondoljuk, hogy amikor élt, akkor is gyakran ügyetlen kézzel, a lényegüket félreértve élt velük — egészen nyilvánvaló, hogy művészeink nagyobbik részének vagy az alkalma vagy a messzire látása hiányzott, hiányzik a hibátlan *építészeti* munkához.

Kezdjük a kifogásokkal. Házias, előszoba-hangulatú még ez a művészet. Azt is írhatnám, úriszoba-hangulatú, ha volnának még középosztályos úriszobák, azt is megkockáztathatnám, kispolgári hangulatú, ha ez nem volna sértő politikailag. Holott a magyarázat egyszerű: Ha a zománcművész (beszéljünk most csak róla) éveken át hasztalan ajánlotta fel zománcművészetét a *közületi mecénásnak*, a nagy építkezések gazdájának, annál kelendőbb lett az áruja a *magánmecénásnál*, a kis lakások gazdáinál. S minthogy a funkció és a lépték megváltozása ízlés-kör változással is együttjár, s továbbá mivel nemcsak az építészet határozza meg a maga *nagy* alkalmazott művészetét, hanem az emléktárgy-kereskedelem is a maga *kis* alkalmazott művészetét — *zománcművészetünk zöme kis alkalmazott művészet lett.* A kis alkalmazott művészet pedig mindent kicsinyít. A hazai kis alkalmazott művészet [illegible] kább bölcsődébe illő zománckompozíció (*Fabók Gyula*).

Előszoba-népiség viszont *Petrilla István* „szálán varrott zománca" akkor is, ha előszoba helyett a Kiskunsági Nemzeti Park épületének a homlokzatára készült, mert mechanikusan égetett zománcba textilmotívumokat, és előszoba-népiség *Kátai Mihály* hasonló munkája, mert csak abban különbözik, hogy spanyolozott-faragott népi mustrákkal teszi ugyanezt. Az előszoba-népművészetnek ugyanis (nemcsak a zománc- és üveg-technikájúnak, a valódi előszoba-esztétikumnak is) az az ismérve, hogy csupán a szellemét, a funkcióját és az anyagát nem tiszteli nagy példaképének, a hajdani, valóságos népművészetnek, hogy felnagyít apró, és lekicsinyít elnagyolt motívumokat, hogy „modern" anyagba időszerűsít ősi technikákat, és tárgyaiktól függetlenít díszítéseket. S ebbéli igyekezetében olyan fémnyomó-szerszámokon préselt, zománccal futtatott, kisipari műgonddal és nagyipari technológiával összeszerelt „népi" emléktárgyakig jut el, mint *Koburger Zsolt* látnivalóan méregdrága, munkaigényes és félig technicista, félig szecessziós-népieskedő *Madarak* című falravalója, meg *Bardocz Barna* ugyane szellemben készült, költőt, pávát, zománcot és fémművességet zavaros hangulatúvá keverő néhány arasznyi *Ady-reliefje*.

A kép aránytalan: hosszasan soroltam ennek a háziasított, előszoba-hangulatú műiparnak a jellemzőit, (de korántsem teljességében), mert mind számba kellene venni ezeket a megszelídítő ízléskorlátokat, amelyek a leginkább fenyegetik mai, monumentálisnak szánt zománc- és üvegművészetünket. Ezeken kívül egy fenyegetheti még: az építészek és az építtetők közönye. Mert azért ennek a salgótarjáni biennálénak szerencsére mégsem az ilyenolyan „örökségű" műtárgy-hangulat adta meg az ízét, hanem azok a „kötődésüktől" függetlenül nagy lélegzetű és messzire látó üveg- és zománcművek, amelyeket még csak kis részben használnak fel, és kár, hogy csak kis részben használnak fel az építészek.

Lantos Ferenc gyönyörűen letisztult, finom arányú, nemes frizterve a kecskeméti autóbuszpályaudvarhoz, *Blaski János* három szép geometriájú és szép színű, érett harmóniákat érvényre juttató variáció-sora a „klasszikus", de sajnos, hagyományosnak nálunk még nem mondható falburkoló zománcnak az igazi lehetőségeit mutatja. *Mayer Berta* vörös-zöld ritmusokkal, a réz rafinált csillanásaival ható munkái, *Jávor Piroska* titokzatos vizuális eseménysort szinte formai cselekményt kínáló ciklusa és *Asztai Csaba* sejtelmes-szép motívumai kitűnően hangolnának épületkülsőket és építészeti együtteseket.

Nem az én feladatom építészek figyelmébe ajánlani, de feladatom megállapítani, hogy építészek, figyelmére méltó az a két *variációsor* — alig egy-két színes elem és néhány szellemes kapcsolási megoldás —, amelyek segítségével a végtelenségig változtatható plasztikus-dekoratív felületeket kínál *Jegenyésné Mólker Zsuzsa* és más elgondolás szerint, de nem kevésbé talentumosan *Zidarics Ilona*. S mielőtt *Farkas Éva* anyagszerű, fölényesen elegáns és fantáziával telt rogyasztott üvegkompozícióval a kiemelkedő művek sorát befejezném, hadd térjek egy gondolat erejéig vissza az előbbi, a bő variálási lehetőségeket kínáló zománcmunkákra.

Nem az olcsóságukra, bár mifelénk az sem mellékes éppen. Hanem a szellemességükre, a játékosságukra, optikai örömet és plasztikai változatosságot kínáló tulajdonságukra. Arra — ez is tanulsága a salgótarjáni biennálénak —, hogy ezeknek a szerényen egyforma és olcsó lapocskáknak a művészete, variációs virtuozitása sokszor több élményt nyújt, mint a nagy lélegzetű, festőien tervezett „nemes" technikájú kompozícióké.

Rózsa Gyula

Bánó Attila, grafikus

2 rajz: repr.

Hegedüs Géza: A költői művészet. 14.

Népszabadság, Bp. 1978. szept. 24.

Bánovszky Miklós, festő

Az új szentendrei múzeumban kiállítás nyílt a Szentendrei Festők Társaságának ötven éve történt megalapítása tiszteletére. A Társaságot alapító nyolc Réti-növendék közé tartozik a művész is.

h. gy.: Kiállítás egy új múzeumban.
Magyar Nemzet, 1978. febr. 26.

Bánó Attila, grafikus

L: Thorma János

Székely A: Egy évezred magyar műv 14.

Népszabadság, Bp. 1979. márc. 4

Bánó Attila, grafikus

2

2 rajz : repr.

Székely A : Egy évezred magyar művészetéről 14. 1st.

Népszabadság, Bp. 1979 febr. 25

Bánó Attila, grafikus

2 rajz : repr.

Szíkely András : Egy évtized magyar művészetéből (4.) 14.

Népszabadság, Bp. 1979 febr. 4.

Bánó Attila, grafikus

2 rajz: reprod.

Szélely A.: Egy évtized magyar művészetéből (6) 14.

Népszabadság, Bp. 1979 febr. 18

Bánó Attila, grafikus

2 rajz: repr.

Székely A. Egy évezred magyar művészetéből 14.

Népszabadság, Bp. 1979 febr. 11

Bánó Attila, grafikus

mítva, kísérlet is
pant életmű kri-
sára. A legtudo-
lomtörténeti mű
ivét 120—140 kö-

nincs is könyv-

itikai kiadás, fi-
lás nincs ugyan,

szerelem, amelyről Petrarca zen-
gett, városunkban nem szokás...
Halkan elmondott szavak, elfelej-
tettnek vélt emlékek, szenvedések,
amelyeken ma mosolygunk; való-
ra vált álmok értéktelensége s
olyan remények, amelyek már
nincsenek; korán jött ősz hajak és
fölriadások az ágyban, a sötét szo-
bában... Halálnak várása és

Falus Róbert: Az ókori irodalom nagyjai (4) 14

Népszabadság, Bp. 1978. okt. 22

Magyar Nemzet

„...védelmemre semmit fe

„I. r. Nagy Imre vádlott

Három lap a több ezer oldalból: *Nagy* Imre és sorstársai pöriratairól a Magyar Nemzet munkatársa három lapot kiemelhetett. Az egyik lapon a Legfőbb Ügyészség vádiratának első bekezdései olvashatók, a harmadikon már a Legfelsőbb Bíróság ítéletének kezdő sorai. Középütt az a 87. oldal látható, amelyen az utolsó szó jogán elmondottakat rögzítette a jegyzőkönyv. *Jánosi* Ferenc védője, *Donáth* Ferenc szavai között a jegyzőkönyv közli, mit mondott „I. r. Nagy Imre vádlott az utolsó szó jogán".

A fakszimilék mellé a könnyebb olvashatóság kedvéért elhelyezzük az egyes lapok teljes szövegét.

(k. b.)

LEGFŐBB ÜGYÉSZSÉG **Szigorúan titkos!**
07092/1957. sz.

A Magyar Népköztársaság Legfelsőbb Bírósága Elnökének,
Budapest.

VÁDIRAT

Nagy Imre és társai ellen, a népi demokratikus államrend megdöntésére irányuló szervezkedés és egyéb bűncselekmény miatt.

I. 1956 októberében a népi demokratikus rendszerrel szembenálló, ellenséges elemek az imperialisták aktív támogatásával ellenforradalmi támadást robbantottak ki a Magyar Népköztársaság, a népi demokratikus államrend megdöntésére. Az ellenforradalmi banditák már az első napokban a terror- és erőszak útjára léptek. Október 24-én, reggel a Rádiónál és másutt bestiálisan gyilkoltak meg kommunistákat, és más haladó állampolgárokat. Budapesten és vidéken gyilkos fehérterror dühöngött. Ezekben a napokban 234 kommunista, és más haladó gondolkodású hazafi esett áldozatul az ellenforradalmi terrornak. Napirenden volt az embervadászat és a lincselés, több helyen antiszemita tüntetések és pogromok voltak. Az ellenforradalom a népi hatalomhoz hű erőkkel való tervszerű leszámolásra készült. Országszerte tömegesen tartóztatták le a kommunistákat, a tanácsok dolgozóit, a fegyveres erők tagjait. November 4-ig már több mint 3000 volt a letartóztatottak száma, akiknek tömeges kivégzését a közeli napokra tervezték. Több tízezerre tehető azoknak a száma, akikről halállistákat állítottak össze.

Az ellenforradalmi terrorban, a fasiszta könyvégetésben, a szovjet emlékművek lerombolásában tevékenyen résztvett az ellenforradalom által kiszabadított, mintegy 17000 politikai, és közönséges bűnöző, melyek jelentős része fegyveres bandákká szerveződve, az ellenforradalmi felkelő erők bázisát képezte. A fegyveres támadás kibontakozását követően megkezdődött az ellenforradalom államhatalmi, katonai, politikai szerveinek

IX. r. Jánosi Ferenc vádlott védője: A vádlottnak a csoporttal való kapcsolata a rokoni kapcsolatokból adódott. Az írók tájékoztatás céljából mentek Nagy Imréhez. Az ügyész a Kalamár féle esetet nem bizonyította. A semlegességi nyilatkozatnál a vádlott csupán manuális tevékenységet fejtett ki. Személyében társadalomra veszélyesség nem forog fenn, de a cselekményé-

BÁNÓ Attila

Magyar Nemzet 1989. jún. 15

ar

— Egy pártfőtitkárnak, aki *telefonon* ad olyan utasítást az emberkínzóknak, hogy „verni, verni és tovább verni" a foglyokat, könnyű utólag letagadnia ezt; egy belügyminiszternek, aki egyik legközelebbi barátjának, keresztfia édesapjának *élőszóval* azt ígéri: „Valljál, Laci; halálra fognak ugyan ítélni, de a hajad szála sem fog görbülni, csak pár évre ki leszel vonva a forgalomból", aki a szomszéd szobából hallgatja barátainak a megkínoztatását, könnyű utólag azt mondania, hogy ő tiltakozott Rákosinál *Rajk* letartóztatása ellen. Bértollnok mindig akad, aki ezt leírja, s talán olvasó is, aki elhiszi. De egy

„Élénk, hosszan tartó, majd ütemessé váló taps." Ez a megjegyzés nem egy Rákosi-beszéd végén olvasható zárójeles megjegyzésként, hanem az ön 1956. június 27-i felszólalása utáni megjegyzésként. A Petőfi-kör sajtóvitáján mondta el, ma már naivnak tetsző — akkor, többek emlékezete szerint, Déry és Tardos beszédével azonos gyújtóhatású — gondolatait. Miként emlékszik vissza arra a júniusi estére, s miként látja ma a sajtóvitát?

— Tudom, hogy frázis, mégsem mondhatok mást: életem egyik legmaradandóbb emléke az az éjszaka. Tollforgatóknak csak ritkán adatik meg, hogy beleszóljanak a nagybetűs Történelembe. A Petőfi Kör ama vitája beleszólt. Jómagam kapásból, néhány hevenyészett feljegyzés alapján beszéltem, csak töredékek maradtak meg a fejemben abból, amit mondtam — tulajdonképpen most olvastam el először, egyhuzamban a mások beszédeit is, a magamét is. Lehet, hogy mai szemmel, s különösen azoknak, akik nem élték meg ezeket az időket, a gondolatok, amikkel

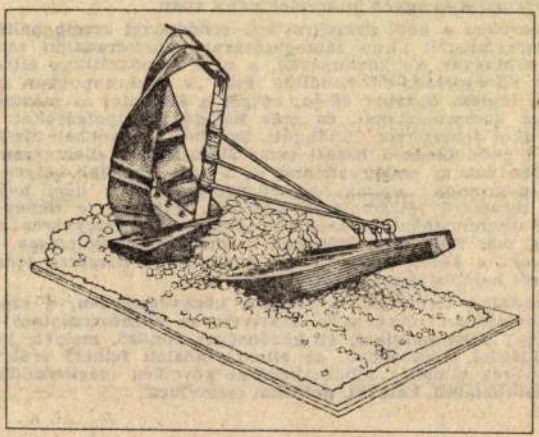

Nagy Imre és bajtársai jelképes sírja Párizsban
(Bánó Attila rajza)

1981.IX.21. 4,25 N.

1021

Jó reggelt!

- Tudományos és tudománytalan rajzait mutatja be Bánó Attila grafikus mától Kecskeméten a Szakszervezetek Megyei Tanácsának Müvelődési Központjában. A müvészt és munkamódszerét Szatmári Ilona mutatja be.

- Pont, pont, pont. Vessző soha sincs. Bánó Attila az elmult 12 évben mennyi pontot tett le?

- Ebből a szempontból többszörös milliomos vagyok.

- A grafikusmüvész tudományos és tudománytalan rajzait mától mutatja be Kecskeméten a Szakszervezetek Müvelődési Központjában. Több, mint 200 grafikát és persze kiállit könyvboritókat, reklámgrafikákat, sőt hanglemezboritót is. Szóval a leggyakoribb müvészi technikája a pontozás. Mi volt az első olyan könyv, amelynek illusztrációi ezzel a technikával készültek?

- A CORVINA Kiadó gondozásában jelent meg Urali népek cimmel. Akkoriban egy-egy rajznak az elkészitése több napot is igénybe vett, azóta sikerült a tempót fokoznom.

- Azaz csökkenteni ugye az elkészülési időt?

- Egy-egy rajz munkaideje ma már alig több három-négy óránál.

- Sokat rajzol?

- Sok a megbizásom. Elsősorban régészeti, müvészettörténeti, néprajzi antropológiai imseretterjesztő könyvek illusztrációiról van szó.

Bánó Attila

- Melyik pontozással készült rajzát tartja a legszebbnek, legnehezebbnek?

- Kenedinó Szántó Livia: Az etruszkok nyomában cimü könyvének illusztrációi közé tartozik az a darab, amelyiket ilyen szempont ból szépnek és nehéznek is tartok, ez egy fejedelmi aranylemez, amelyet etruszt sirban találtak. Körülbelül ezer ember és állat figura van rajta, elképzelhető, hogy ennek a rajzi megoldása milyen türelmet igényelt.

- De sikerült.

- Tiz napi kemény munka volta.

- Mától Kecskeméten bemutatókozik tudománytalan rajzaival is.

- Ez csak szójáték. Ugyanis kiállitok olyan grafikákat is mintegy negyvenet, amelyek nem tudományos könyvek számára készültek.

- És mi van most a rajzasztalán?

- Egy vivókönyv illusztrációi.

Bánó Attila, grafikus

3 rojz: repr.

Székely András: Egy évezred magyar művészetéből 14.

Népszabadság, Bp. 1979. jan. 28

Baló Attila, grafikus

3 rajz : repr.

Székely András : Egy évszázad magyar művészetéből (1) 14.

Népszabadság, Bp. 1979 jan. 14.

Bánó Attila, grafikus

4 rajz: Repr.

14.

Székely András. Egy évezred magyar művészetéből (2.)

Népszabadság, Bp. 1979. jan. 21.

Bánó Attila, grafikus

Áldozati menet. Dombormű az Ara Pacis oltáráról.
BÁNÓ ATTILA RAJZA

Fabus Róbert: Az ókori irodalom nagyjai (9) 14.
Népszabadság, Bp. 1978. nov. 26

Baró Attila, grafikus

1 rajz: repr.

(Éron és Prükhé)

Falus Róbert: Az ókori irodalom hagyjai (12..) 14.

Népszabadság, Bp. 1978 dec. 17.

Bánó Attila, grafikus

2 rajz: repr.

Hegedüs Géza: A külső művészet. 14.
Szabadság, Bp. 1978. szept. 3.

MK SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 337-748, 340-726

ÉLET ÉS IRODALOM

1980 MÁJ 3

Bánó Attila

1021

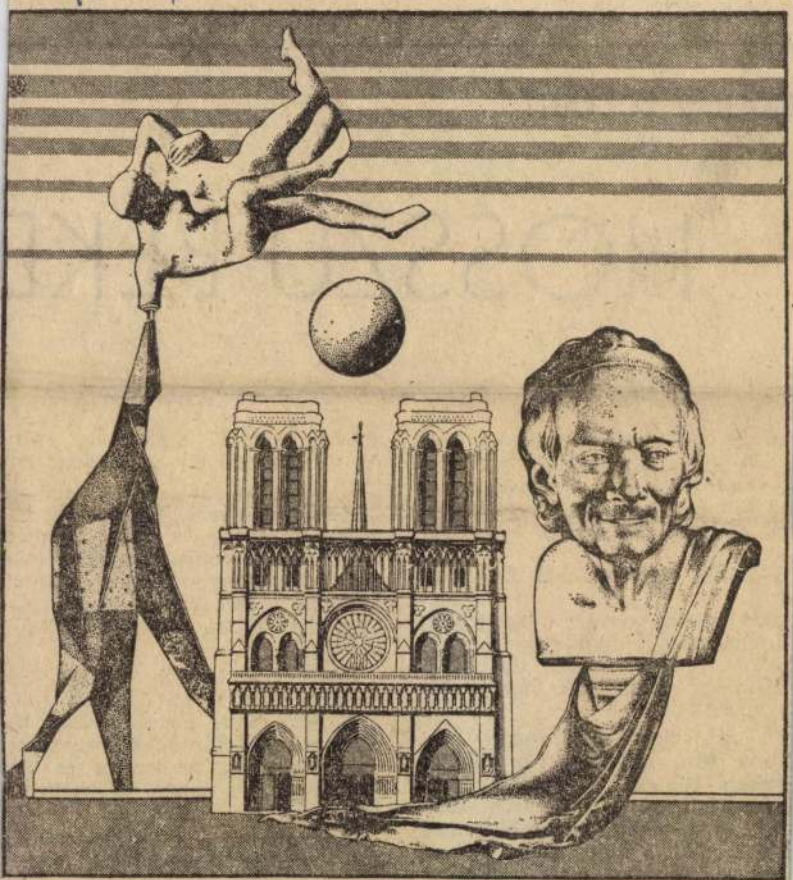

Bánó Attila: Francia dimenziók

MOLNÁR ZOLTÁN:

HOSSZÚ BÉKE

Reggel — azon a reggelen — Fjodor Ivanovics telefonált. Vagy-is, valóságosan Joli, a parancsnok-ság tolmácsa. Ketten menjünk át ma délben, vigyük az asszonyo-kat is.

Micsoda, asszonyokat? És dél-ben!

Hát persze, ebédre megyünk; minden párttól hívnak kettőt.

Mi az isten, valami történt?

Semmi, semmi, csak vége a há-borúnak.

Mi már akkor elég régen, éjt nappá tévő hónapok óta megle-hetősen békebeli munkát végez-tünk. De hogy a háborúnak egy-szer vége lehet, az talán meg sem fordult a fejünkben. Képte-lenség. Bekövetkezhet-e egyálta-lán az a pillanat, amikor már nincsen háború?

Hitetlenül és félszegen mentünk zöttünk, vodkát ugyan nem ivott, de velünk énekelt a békéért. Es-tig.

Mert estefelé Fjodor Ivano-vics azt tanácsolta, hogy küldjük haza az asszonyokat. Ismertük már bölcs megfontolásait; nyilván jobb, ha a dalosnak-italosnak ígér-kező éjszakában a férfiak maguk maradnak.

Különös és hosszú éjszaka volt; másnap délig tartott. Életem jeles pillanatai közé tartozik. Bár hi-szen ebben aztán igazán osztozott velem a világ, az ismert és az ismeretlen, az éppen felfogott vi-lág.

Elemezhetném, rétegei voltak. De maradjunk most csak a bé-kénél, amiben leginkább egyek voltunk, s amiben leginkább kü-lönböztünk.

▲ A MOM Szakasits Árpád Művelődési Központban Bánó Attila grafikus kiállítását Székely András művészettörténész nyitja meg augusztus 3-án.

Népszabadság, 1984. VIII. 1

Bánó Attila, grafikus

BÁNÓ ATTILA grafikusművész Tudományos és tudománytalan rajzok című kiállítását tegnap nyitották meg Kecskeméten. A tárlatot szeptember 30-ig láthatják az SZMT Művelődési Központjában.

– : Hl

8

Népszabadság, Bp. 1981 szept. 22

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 387-748, 340-726

1980 OKT 4

ÉLET ÉS IRODALOM

Bánt Attila

1021

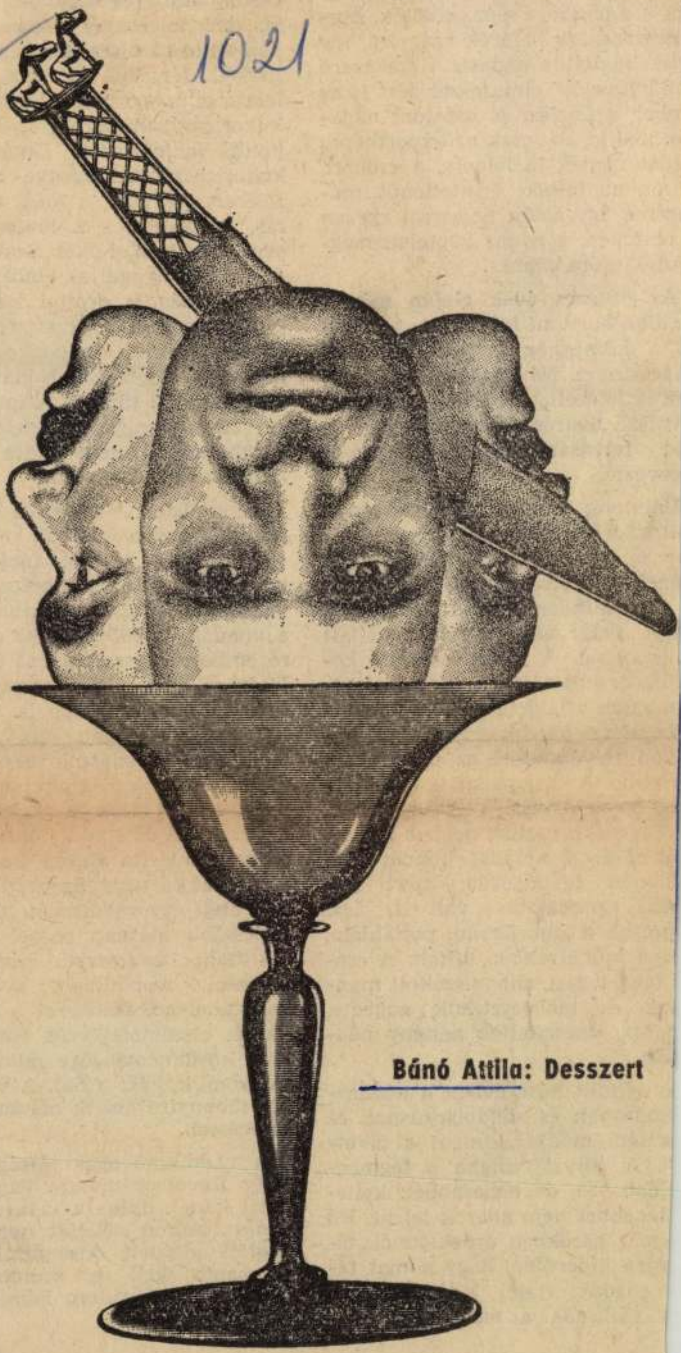

Bánó Attila: Desszert

ak a nádasba, csónakkik
tászstégek és bejárók szá
elszabdalták a nádast. A
nádművelés" elmulasztás
mber a felelős. A balat
ok mai gazdái csak az ex
ádat vágják le telente,
ócos nádfoltok érintetl
adnak. Így aztán tavassz
részeken, a nádas képt
julni, erőre kapni.

Az ötvenes évek elejé... ...g a
gtöbb balatoni falu maga gondoz-
a községhez tartozó partokat,
ádrészeket. Nádgazdaság már ak-
or is létezett, de csak a falvaktól
voleső nádrészeket gondozta, s a
id felvásárlását, feldolgozását
ervezte.

Balatongyörökön sok gazdának
lt nádrésze vagy „nádjoga". Ami-
r a jég elbírta a nádaratókat,
ánokat, szerszámokat, benépesült
jég. Minden család levágta a
aga részét vagy a felébe vállalt
dszakaszt. A nádat kévékbe kö-
tték és kihordták a partra, ahon-
n aztán a feldolgozás vagy az el-
lás üteme szerint szekereken, ko-
kon felvándorolt az udvarokba,
rtekbe. Az aljanádat is levágták,
gy ha mód volt rá, felgyújtották.
ügyesebb gazdák nem is kévén-
nt adták el a nádat, hanem nád-
dlónak feldolgozva, mert úgy
kal magasabb volt az ára.
prések a kamrákban, pajtákban,
agó műhelyekben álltak. A csa-
férfi tagjai, ahogy szokott mun-
juk és időbeosztásuk engedte,
ponta elkészítettek néhány nád-
dlót.

Az elmúlt húsz évben a nádgaz-
kodásnak és -feldolgozásnak ez
saládi módja „kiment a divat-
". A „divat" aligha a legmeg-
lőbb szó, de nehezebbet, kelle-
lenebbet nem akarok leírni. Ha
kmai körökben érdeklődnék, bi-
yára kiderülne, hogy a mai fa-
gazdák, fiatal legények már
vállalják a nádaratás, nád-
kukoricását, a drótra zörgő k
zervdobozokat, bádogkolompo
akasztott, de hiába. Néhány hc
világos estén tüzeket rakott a fö
je szélén, rongyokat égetett, d
vaddisznóktól nem tudta meg
delmezni a kukoricását.

Az utolsó két évben a Balat
felvidék hegyoldalaiban megritl
az apróvad, nyulat, fácánt c
nagyritkán látni, s elszaporodo
vaddisznó. Nagyon nekibátoroc
a kondák. Ráböfögnek az erdőt
ró emberre, éjszakánként a há
földeket dézsmálják, bemerészl
nek a falusi kertekbe is. Kárt
lük egyre nagyobb. Visszaszo
sukat csak a vadászok tudnák r
oldani, de a vadászok nem le
sednek a vaddisznólövésért. A
egyszerű. A lőtt vad húsát be
szolgáltatni. Ha valaki Balato
vari, Zánka vagy Szepezd hat
ban elejt egy vaddisznót, akko
legkésőbb másnap reggel be
szállítani Devecserbe. Fuvart
szerezni, szabadságot kivenr
munkahelyen, bekísérni a lőtt
dat és elszámolni vele. Ha a
lítás körülményessége miatt a
megromlik, kész a baj. A vad
így többnyire beérik néhány r
tólövéssel.

A vaddisznó okos jószág, f
hogy Devecser messze van, r
autót kapni, drága a fuvardíj
vadász hétfőn délelőtt nem
döglött disznót kísérgetni,
dolgoznia kell a munkah
A kondák nyugodtan lakmár
a kukoricásokban.

MAGYAR HIRDETŐ SAJTÓFIGYELŐ
1980
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

Bánó Attila.

ÉLET ÉS IRODALOM

az indulás tége
1021

Bánó Attila: Útravaló

…ruházkodókat szóza…
…épjenek ki a ma…
…Mellyel egyébként …
…nyos ága hivatott fo…
…nem képtelenség ez i…

Kompetencia

Miféle dolgok megírására van ehát az irodalom följogosítva? Meggyőződésem, hogy mindenre, ami az emberre tartozik. Az író iletékessége az egész emberi nemre vonatkozik, a lélek rezdülésnyi eseményeitől az általános leszerelésig, az osztályharctól a nemek harcáig, a bűntől az üdvösségig. Valamit érő ember azonban csak arról beszél, művész abból teremt, amiben tapasztalatokat szerzett. Igaz, a „dal szüli énekesét", de amíg emez üdvös pillanat bekövetkezik, addig az énekes állampolgár, gyermek, szülő, elhagyott szerető, jozefinista, soproni baka, debreceni vándorszínész, váradi újdondász és millió más is, méghozzá egy adott korban, adott társadalmi viszonyok közepett, lelki alkattól és fizikumtól is determinálva. Ezekből fogja őt énekessé szülni a dal, nem pedig szűznemzéssel. A többi soproni bakától, újdondásztól és egyebektől *csak* az különbözteti meg, hogy művet hoz létre. A műtől lesz művész, s a mű tapasztalatok különös egybeszövését jelenti. Ezért nem vethető össze egy regény a külpolitikai hírmagyarázattal, a szociográfiai jelentéssel vagy egy jelmeztervvel, hóllehet a regény külpolitikai viszonyokat, társadalmi helyzetet, és

rométer tud mutatni más légköri nyomást — közvetlenül vagy közvetve —, mint társadalmiakat? És mi az, hogy „szűk"? Kinek volt szűk a közélet 1836-ban? A bécsi udvarnak, a gömöri főispánnak vagy a szatmármegyei adózó népnek küldöttének? A szűk elég relatív fogalom, s úgy hiszem, hogy az átlagos annak már szűk, aki egy collal nagyobb vagy érzékenyebb vagy — uram bocsá' — előrelátóbb. A vátesz hírébe nem kevert Krúdynak is szűk volt a közélet keresztmetszete. Dérynek is. Váci Mihálynak is. No, persze, a társadalmi problémák majd megoldódnak ott és úgy, ahol és amint. De a mellesleg állampolgár írónak ezt ölbe tett kézzel kell várnia vagy munkálódhatik a megoldásokon, műve által is? Bízza a társadalomra s fölkent vezetőkre a megoldást, mert, persze, ő a társadalmon kívül van, s éppen nem fölkent vezető! Nem képtelenség volna ez is?

Arra gyanakszom, hogy az ihletettség lett kisebb, de mi nem azt mondjuk, hogy kevés a tehetséged, pajtás, lötyög rajtad az apád csizmája, hanem védjük a kisszerűe-

Bánó Attila

Kiállítása a Belvárosi Ifjúsági Házban

Magyar Nemzet 1984. II. 21.

Bánó Attila

Poplemezborítól kiállítása

Magyar Nemzet 1985. XII. 5.

Bánó Attila, grafikus

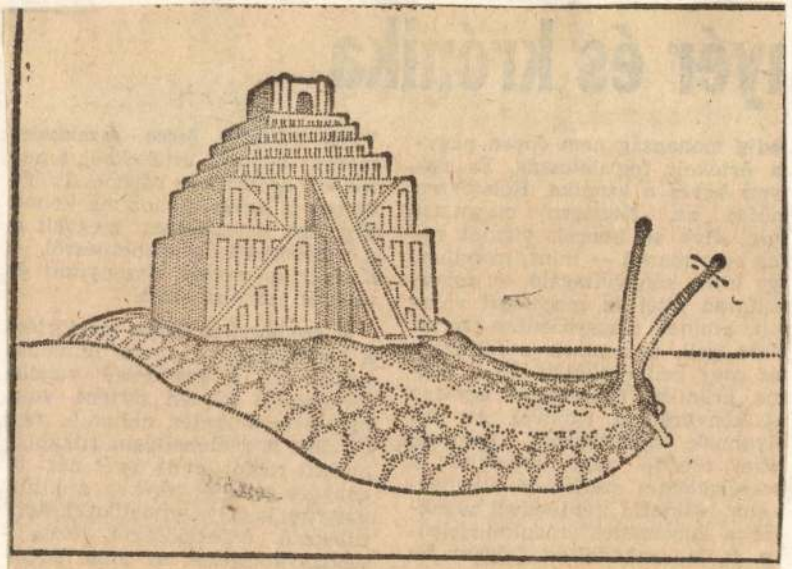

Bánó Attila: Babiloni csiga

Bánó

11

XXX/41

meggyőződésem, hogy K. G. Gy.-t nemes gondolatok vezérelték, ám ezúttal egy olyan jelenséget állított pellengérre, amelyet inkább fennhangon hirdetni és terjeszteni kellene.

Vágó Tibor

Pironkodva olvastam e hozzászólást, amelyből kiderült, hogy írója — Vágó Tibor, igen tisztelt kollégám — minden társadalmi megnyilvánulásban csakis a szépet, a jót, az okosat látja, ellentétben velem, aki nem értek meg egyetmást, és a minap is a jópofáskodás kedvéért úgy elragadtattam magam, hogy megtiportam egy bimbózó virágot. Vágó Tibor jóindulatúan feltételezi rólam, hogy szándékomban nemes gondolatok

dologban téved. Vidéken ugyanis nem 99 Ft-ba kerül a paradicsom, legalább háromszáz forintot is elkémek érte a ceglédi és kecskeméti kereskedők. A kőbányai világos sör viszont ugyanannyit ér, mint a székesfővárosban. Az esélyegyenlőség tehát csupán az utóbbi téren tud érvényesülni. Anélkül állítom mindezt, hogy a Magyarországon egységes értékrendet képviselő sört reklámoznám. A tévedések másik pólusán már aktuális eseményeket találunk. A csernobili történések után hallottunk figyelmeztetést a tejtermékekkel és a zöldségfélékkel kapcsolatban, de ki hallott radioaktivitással szennyezett sörről. Lévén az utóbbi zárt, palackozott termék, még csak le se kell mosni fogyasztás előtt. Egyébként szép álom az, hogy répát rágicsálva és paradicsomot szopogatva beszélgők

Bánó Attila, grafikus

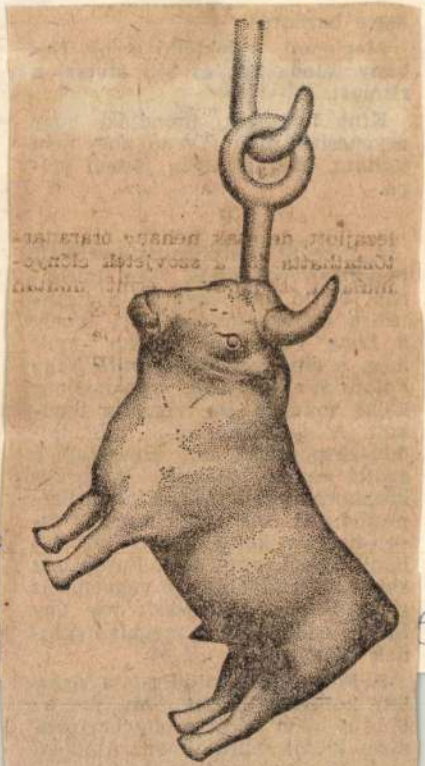

Bánó Attila rajza

Bánó Attila · Ro 5.

Élet és Irod 6. júl. 18. XXX/29

A Polyphonix mindig is a kísérleti költészet bázisa volt, ám az idén is helyt adott a hagyományosabb költői műfajoknak. Amiként ezeknek, úgy maguknak a hagyományos, „udvariassági" költői találkozóknak, fesztiváloknak is mindig szerepük lesz a kulturális

Bánó Attila, grafikus

Bánó

Élet

4.

T XXX/30

Bánó Attila: Illusztráció

tunk a hegyoldalban, egy régi kúria két kis szobájában, mert a házunkat átalakították, és erre az időre az állami gazdaság adott menedéket. Késő ősz volt már, egy világosbarna Volkswagen imbolygott felfelé a sáros hegyi úton. Pap szállt ki belőle, furcsa, térdig érő reverendában. Levetette a felöltőjét, kioldotta a nagy biztosítótűt, amivel papi öltözetét feltűzte. A reverenda lecsusszant helyére, a bokájáig. Nevetett magán: máshogy nem lehet közlekedni itt a sárban. Valahol errefelé lakik Sz. Imre, a szobafestő, melyik házban?

A sötét őszi délelőttben valami derű jött be vele. Oldalt elválasztott, kissé őszülő haj, élénk pillantás, kellemes férfiarc; a magatartása elfogulatlan és fesztelen. A feleségemnek nem, mert őt ismerte, de nekem bemutatkozott: Lékai László. Kávézott egyet, aztán továbbindult az illékony Imre keresésére —, s akit abban az időben szinte lehetetlen volt fellelni, ő gyorsan megtalálta. Ki is festette

Kőpőcsésze óriási ívben a közönség padsoraiba, a megyei urak közé repült. Nem érdekelte, folytatta a szónoklatát... Más. Amikor veszprémi püspöki kinevezése után nem sokkal a titkára lettem, egy alkalommal elvitt bemutatni az édesanyjának a szülőfalujába. Ebéd közben kellemesen elbeszélgettünk. A püspök egyszercsak elnémult. Letette az evőeszközt. Az ablak felé nézett. Felugrott. Megfogta a függönyt. Mi az, fiam? kérdezte az édesanyja. Mérhetetlen harag robbant ki belőle: Aha! Most már tudom, hányadán is állunk! Senki sem értette. Kiderült: néhány hónapja új függönyanyaggal ajándékozta meg az édesanyját. Azóta volt otthon, de a függönyt akkor még nem tették fel. Talán éppen varrták. Most ott volt az új függöny a helyén. Mindszenty szikrázott: — Amikor a minap itthon voltam, nyomát se láttam a függönynek! Édesanyám a püspök fia

Bánó Attila, grafikus

Bánó
Elet

9

XXX/35

Brazília közelr

■ *Gilberto Freyre: Udvarház és szolgaszállás. Fordította: S. Tóth Eszter (Gondolat, 550 old.)*

spanyol-amerikai forradalmakat. A legnagyobb rabszolgatartó társadalom volt, s — mint Gilberto Freyre megállapítja — a legariszokratikusabb is, mégis itt keve-

Bánó Attila, grafikus

Bánó Attila: Rekonstrukció

Bánó Attila: Rekonstrukció

Élet és Irodalom

9.

XX/37

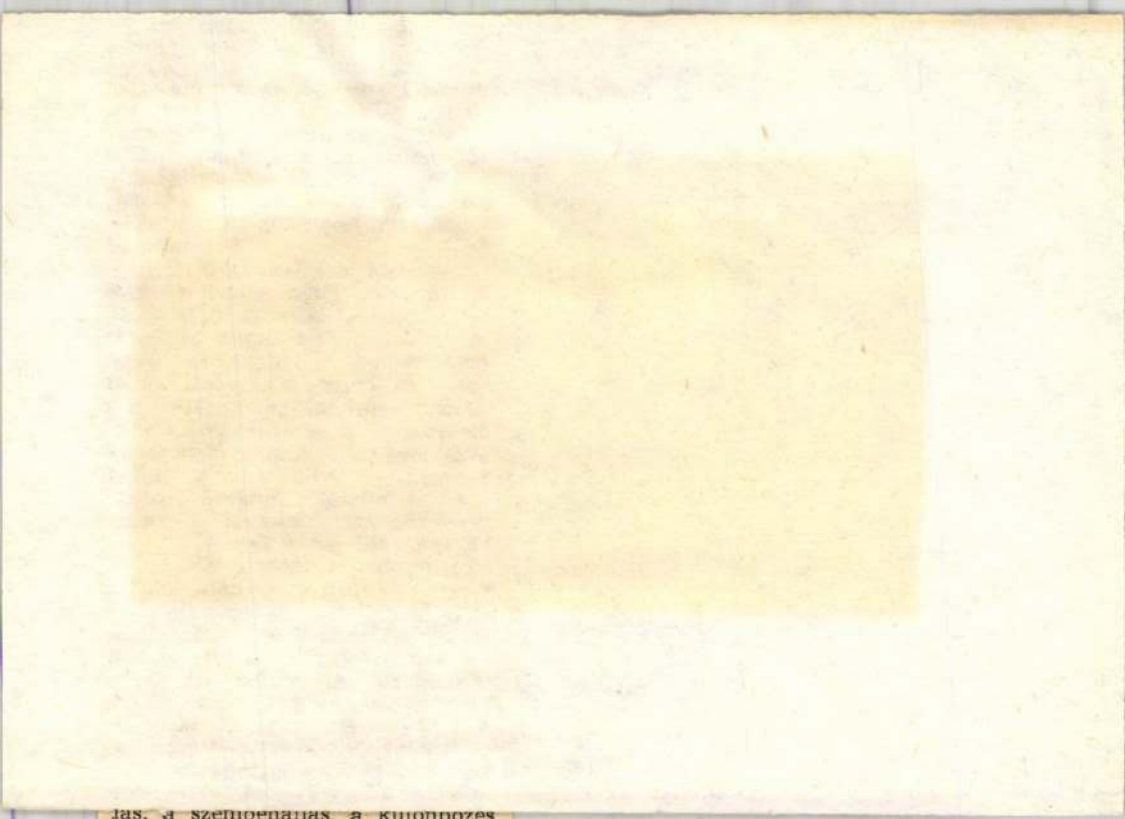

lás, a szembenállás, a különbözés vállalása, a fölöslegességből táplálkozó militáns öntudat — ez jellemezte a Fölöspéldányt. Az élőszó volt a természetes közegük, ami az ő esetükben azt jelentette, hogy olyasmit igyekeztek érvényre juttatni, ami nyomtatásban rendszerint elsikkad. Ezért élhettek természetes szimbiózisban a Beatrice együttessel, valamint más zenészekkel, képzőművészekkel, fotósokkal. Az irodalmi életnek ez az újfajta, Magyarországon addig csak hírből ismert formája a rendszeresség következtében egyfajta orgánummá változott. Semmivel sem volt korszerűtlenebb, mint például a Kortárs, és újdonságban sem maradt el az Új Írás mögött.

Az antológia éppen attól vált sebezhetővé, hogy elveszítette az élő szó átütő erejét, amely az irodalmi-publicisztikai közegbe kerülve vitathatatlanul legyengült. Az írott szó más törvényeknek engedelmeskedik, mint az élő beszéd. Minél

Bánó Attila, grafikus

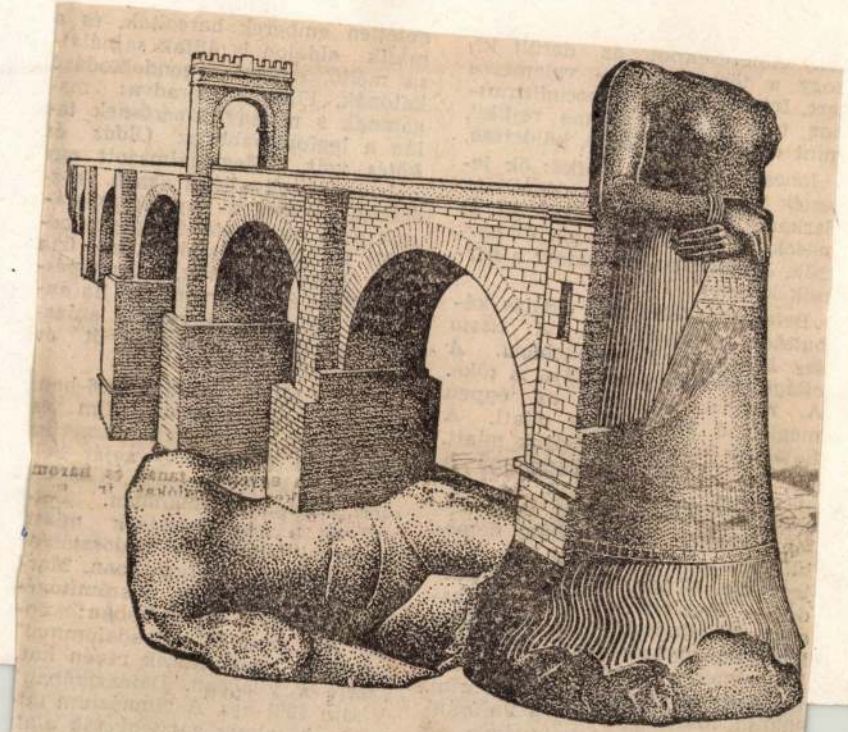

Bánó Attila rajza

Bánó

Élet

6

XXX/47

utott egy sistergő esszé — Gyurkó, Sükösd, Márkus György a Valóságban. Aztán az évtizedvégen a Kortárs — ! — már sorozatban hozza a filozófiai, szociológiai esszéket. De ez már a forrongó évszerte a világban. Defenzívában Vissza 1961-hez. A gimnázium udvarán hatalmas gesztenyefák alatállunk. A napsugár áttört a lombkoronákon. A hangszóróra rákapcsolták a rádiót. Az első ember

BÁNÓ ATTILA

A karikaturával és reklámgrafikával is foglalkozó B.A.ezen a kiállitáson a tudományos -főként régészeti témáju- könyvek és dolgozatok illusztrálására készült munkáiból válogatott. ...
Irásban kifejtett elgondolásáról pedig csak ugy győzheti meg

az olvasót, ha a közölt rajz minden részletében hajszálpontos, s a kopásnyomok is jól látszanak rajta. A grafikusnak tehát nemcsak pontos megfigyelőnek kell lennie, hanem jártasnak a régészet területén. Bánó Attila sok év munkája során formálta készséggé ezeket az ismereteket. Tusrajzain a tárgyak finom pontozással kialakított felületén minden rezzenésnyi különbség észlelhető; megfelelő hangsúlyt kapnak az avatatlan szem számára nehezen kivehető részletek. E rajzok ily módon nem csupán illusztrálják a dolgozatok szövegét, hanem egyben segítik a mondanivaló kibontását, régmúltunk tárgyakban-eszközökben megkövült emlékrögeinek megfejtését. *(Képünkön: Obi-ugor csontfaragvány rajza az i. e. 5—3. századból.)*

Fodor István

F ,Tiszavasvári Vasvári Pál Muzeum

U .4.o.

SZERZŐDÉS

munkavégzésre irányuló egyéb jogviszony létesitéséhez

mely létrejött egyrészről a MTA Müvészettörténeti Kutató Csoport (Bp. I. Uri u. 62.), másrészről

név:

főállásu munkahelye:

állandó lakcime:

szem.ig.száma:

megbizott között az alábbi feltételekkel:

1. Az elvégzendő feladat részletesen:

2. A dijazás összege: Ft.
A dijazásnál alapulvett munkaköri besorolás

Bánó Attila

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 387-748, 340-726

Arafi Mennyiné

ÉLET ÉS IRODALOM

1981 JAN 10

erdekében fokozni kell a ...

1021

Bánó Attila rajza

liség emocionális és intellektuális bélyegét hordozzák, utólagosan, ma olvassa, óhatatlanul az *egész közlemény* címzettje lesz; az egyes, meghatározott személyek számára szóló közvetlen és szórványos közlendők az *ő számára* szóló egységes tartalom és forma hordozóivá válnak. A két szituáció — az írásé és az olvasásé — összefonódása az egyszeri és maradandó személyiséget emeli ki a puszta személyesség esetlegességéből.

●

Nem polemizálni kívánok itt Lengyel Balázs tiszteletreméltó álláspontjával, amely a nagy költő tiszta emlékét félti a nyilvánvalóan nem nyilvánosságra szánt iratok nyilvánosságra hozatalától, s a bennük feltáruló durva élettani realitások által eltorzítottnak érzi az életmű széptani integritását. Annyi méltatlan és torzító eljárásnak vannak kitéve a nagy költők és műveik, életükben és holtukban egyaránt! Nem utolsósorban épp Babits Mihály. Elég okunk van idegesen ránduló gesztusokra, valahányszor csak az ilyesminek árnyéka is fenyeget. Nem kívánok vitába szállni másrészről a filológia és textológia szempontjaival sem, amelyek minden író minden fennmaradt írásos dokumentumának teljhatalmú birtoklójaként lépnek fel. Egyáltalában nem kívánok vitázni senkivel ezekben a nem egyértelműen eldöntehető kérdésekben. Hacsak magammal nem, hogy tisztázhas-

eltökélt szándéktalan
lem „szabad" működ
nak illúzióját) s enn
kus" lejegyzését tel
hogy Novalis másfél
tént felismerése, mel
hetnek pillanatok, mikor az ábécét vagy a számlakönyvet is költőinek érezzük", a mi századunkban egész poétikák vezéreszméjévé, s csaknem minden újabb törekvésnek legalábbis *egyik* elfogadott módszerévé vált; másrészt pedig a művészet legkülönbözőbb ágaiban lehetünk tanúi dokumentum és fikció, tény és képzelet programmatikus vagy éppen nagyon is önkéntelen ozmózisának — akkor a legkevesebb, hogy kellő óvatossággal vessük fel egyes írásos megnyilatkozásokkal kapcsolatban a „mű?—nemmű?" kérdését, és kiváltképp ne ítéljünk elhamarkodottan egy nagy költő több mint ezer oldalas *írásos* hagyatéka fölött.

●

„Ez az én nyelvem", mondja az író (írja a beszélő) még ebben a legelső füzetben. Sajátos írott beszédének, beszélő írásának ez a tömören és feltétel nélkül a saját *nyelv*ként való minősítése is annak a jele, hogy itt, rendkívüli módon, maga az egzisztenciális szituáció azonosul egy irodalmi szituációval: a nyelven belüli, *másik* nyelv jelenlétét teremti meg, méghozzá mint egyetlen nyelvi lehetőséget

Mikó F. Lás

nak közvetlen végrehajtójával, a fájdalommal szemben is lehet bűntudatunk, sőt, s ez már nagyon is új felfedezés, igaz, s a kafkai alaphelyzetnek, azt lehet mondani, egyik szélsősége: hogy lehet a képzelt bűntudattal védekezni valamiképpen a sors amúgyis kikerülhetetlen ítélete ellen. Ezzel a képzelt bűntudattal és védekezéssel azonban elfedi a sorssal, mindnyájunk közös sorsával való szembenézést, nem az etika transzcendens szféra-

BÁNÓ ATTILA

Bev 3.p

A változás jelei : Plakátok 1988-199(
: Magyar Nemzeti Galéria, 1990.nov.14.
dec.31. A kat. szerk. Bakos Katalin.
Bp., MNG,1990 15.p.

ÁNÓ Attila (1945)
). MDF, 1989
ungarian Democratic Forum
ffset, 68x47 cm
.j.l. Bánó Attila '89 – Dorogi Nyomda Kft.
itsz.: xy 90.262

+ lejár

20. MUK csendes forradalmunkat – MDF, 1990
Restart our quiet revolution in March – Hungarian Democratic Forum
offset, 69x48 cm
j.j.l. Bánó Attila '90 – Dorogi Nyomda
ltsz.: xy 90. 203

BÁNÓ Attila
1021

Csontfésűt, vértet rajzol

Tudományos grafika a múzeumban

Szakkönyvek lapjain, napilapok illusztrációiként már találkozhatott az olvasó Bánó Attila tudományos grafikáival. Az utóbbi években született rajzokból kiállítás nyílt november végén a Jósa András Múzeumban.

Pontosság és szépség ötvöződik a régmúlt korok tárgyi emlékeit ábrázoló alkotásokon. A fiatal művész nyomdai grafikusként kezdett dolgozni. A hetvenes évek elejétől gyakorta megfordult ásatásokon, így megyénkben is a szabolcsi földvár kutatásánál. Az ott előkerült leletek lettek egyben első „témái" is. Azután a Magyar Nemzeti Múzeumtól kapott megbízatásokat tudományos dolgozatok illusztrálására.

1975. óta folyamatosan dolgozik a könyvkiadóknak. A Corvinánál jelent meg például az Urali népek című kötet, Balassa Iván—Ortutay Gyula: Magyar néprajz-a, a Gondolatnál a magyar őstörténetet megvilágító Verecke híres útján című könyv, melyeknek rajzait Bánó Attila készítette. Olykor a nagy jelentőségű régészeti tárgyról vagy műtárgyról rajzolt tudományos grafika a legprecízebb leírásnál is többet mond az érdeklődő kutatónak illetve olvasónak. Az alkalmazott grafikának ezt az ágát a fényképezés sem tudta elsorvasztani. Miért?

— A legnagyobb részlethűséggel kell dolgozni — ez alapkövetelmény. — mondta Bánó Attila. — A végeredmény mégis más, mint amit a fotó nyújthat. A rajzolás során ki lehet emelni azokat a részleteket, formai elemeket, ami a tárgyra jellemző, tudományos szempontból a régésznek fontos, de esetleg az elhasználódás, kopás folytán nem annyira szembeszökő. Tehát a tudományos grafika készítője nem csupán rajzol, hanem közben rekonstruál is.

— Egy példa: az etruszkok

Bánó Attila rajzai a nyíregyházi kiállításból.

művészetéről szóló könyv szerzője megkért, hogy rajzoljam le az egyik sírban talált arany mellvértet. A kopott lemezen alig lehet látni azt a közel ezer ember- és állatalakból álló díszítést, amit a valamikori ötvösmester az aranyba vésett. Hosszú ideig dolgoztam rajta, míg sikerült minden részletet megrajzolni. Amikor a szerző meglátta, örömében felsikoltott. Nemcsak a tetszésének adott kifejezést, hanem a rajzomon felfedezett egy olyan jelenetet, ami tudományos megállapításához igen fontos volt. Így is segítheti a grafikus a tudományt.

A megbecsülésről: nincs eldöntve, a tudományos grafikának hol a helye a különböző művészeti területek között, nincs tisztázva rangja sem. Bánó Attila 1980. óta a Képzőművészeti Alap tagja, ez jelez bizonyos elismerést. Annyi bizonyos, a szakmabeliek nagyra értékelik ezt a sok türelmet, kitartást igénylő munkát.

Röviden a rajzolás technikájáról: akik aprólékosan szemügyre veszik Bánó Attila rajzait, azok felfedezhetik, számtalan pontból áll össze egésszé.

— A pontozás nem új grafikai technika, a litográfiában ezt a módszert hosszú időn át alkalmazták. Az esetemben, ha sajátos szisztémáról beszélhetünk az az, hogy egyidejűleg két pontsort rakok fel, a felületet, a tónusokat a pont méretének és távolságának változtatásával alakítom ki. Mire elkészül a rajz, keveredik ez a szerkezet, csak nehezen kivehető.

Hogy mi mindent rajzolt Bánó Attila eddig, az kiderül a kiállításból. Csontfésűket, ruhadíszeket, néprajzi tárgyakat, fegyvertöredékeket, ókori szobrokat... Előkészületben van a magyarországi német nemzetiség népművészetét összefoglaló kötet, amit szintén az ő rajzai díszítenek majd, és most készíti Székely András könyvéhez az illusztrációkat az ókori Kelet legszebb művészeti emlékeiről.

Reszler Gábor

1982 DEC 1 13
KELET-MAGYARORSZÁG
1051 BUDAPEST IX., DILLOI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-736

KM HÉTVÉGI MELLÉKLET

VÁLTOZÓ É

Vállalkoz

Egy biztos: egyelőre nem váltják meg a világot a kisvállalkozók. Sem azok, akik kisszövetkezet alapítására adták a fejüket, sem azok, akik vállalaton belül vagy kívül gazdasági munkaközösséget alakítottak. Olyan emberek ők, akik éltek az adott lehetőséggel. S ezt az alkalmat éppen a mai irányítás teremtette meg, ily módon is teret engedett a vállalkozó kedvnek.

Az utóbbi időben egyre nyilvánvalóbbá vált, hogy akadnak porszemek a termelés gépezetében, amelyek csikorogtatják a fogaskerekeket, vannak olyan fehér foltok a szolgáltatásban, amelyek a megszokott mechanizmussal nehezen tüntethetők el. Ehhez már csak egy lépés kellett, annak a felismerése, hogy lehet és szükséges olyan feltételeket teremteni, amelyek elfújják a bántó porszemeket a kapcsolódó kerekek közül, amelyek megadják a felfedezőnek az örömet, hogy eltüntessék a szolgáltatások térképéről a fehér foltokat.

Az alkotó fantáziának, a vállalkozókedvnek adtak kibontakozási terepet, amellyel a leányvállalat alapításától a kisszövetkezeten át a gazdasági munkaközösségig a termelés és szolgáltatás új típusú formáit hozhatták és hozhatják létre. Vállalkozások születhetnek, amelyek egyszerre jók az egésznek és az egyénnek.

A kérdés a mai megyei helyzet kapcsán adódik: közel egy év eltelte után vállalkozunk vagy csak vállalkozgatunk? S maradjunk meg ennél a kifejezésnél: mi sem vállalkozunk pontos helyzetkép festésére, legfeljebb nyomon követjük a változásokat, s csak vállalkozgatunk annak bemutatására, milyen eredmények, s gondok tarkítják a vállalkozások sokszínű képét. Partner ebben az irányító, akinek feladatul szabták a kibontakozás segítését és a merész, aki belevágott a vállalkozásba.

○

Enyhe túlzás azt állítani, hogy gombamód szaporodnak az új vállalkozási formák. Naprakész statisztika kellene ahhoz, hogy pontos számot írhassunk. Már csak azért is, mert aki ma határoz, az legfeljebb néhány hónap múltán kezdhet.

— Budapesten hamarabb ébredtek — vélekedik *Békési Pál*, a megyei tanács vb ipari osztályának főmunkatársa. — Nálunk bizonyos időnek kellett eltelnie ahhoz, hogy az új formák elterjedjenek. De nem hinném, hogy az ügyintézés lassú lenne a tanácson, általában belefér a harmincnapos határidőbe.

— Még hogy gyorsan megy! — tiltakozik *Bártfai László*, aki a nyíregyházi papírgyárban alakult kisgépgyártó gazdasági munkaközösség vezetője. — Februárban kezdtük, végül is június 9-én kaptuk meg a határozatot, pedig minket jegyeztek be 3-as számmal a városban.

Kapásból sorolja az ügyintézés állomásait, hogy szédül az ember feje tőle. Kezdték a vállalatnál előzetes engedély kérésével, aztán jött a hozzájárulás, társasági szerződést kötöttek, a gyárral együttműködési megállapodást írtak alá, következett a tanácsi engedély, majd bejegyeztették magukat a cégbíróságnál, bejelentkeztek a társadalombiztosítási igazgatóságnál, az illetékhivatalnál.

Még szerencse, hogy ezt a tortúrát nem egyedül kellett végigcsinálniuk, hanem segített benne a gyár vezetése. *Kovácsvölgyi Zoltán* igazgató folytatja:

— Kihívtuk a tanácsi illetékeseket, az ellenőrző szerveket kerestük. A vállalati jogászok adtak tanácsot az ügyintézésben, létrehoztunk egy felügyelő bizottságot, amely koordinálja, ellenőrzi gyáron belül a gazdasági munkaközösségek tevékenységét.

A gyár maximális támogatása eredményezte, hogy jelenleg öt munkaközösség működik, egy újabb alakításának ügyeit intézik. Összesen hatvan ember dolgozik ezekben az új szervezetekben — munkaidő után.

Ám a papírgyári példa nem az átlagot tükrözi, hanem az egyik legjobbat mutatja. Ugyanis a szeptember 30-i megyei állapot szerint mindössze négy kisszövetkezet működik, 28 vállalati gazdasági munkaközösség alakult, az ipari és szolgáltató szövetkezeti szakcsoportok száma 8. Mellettük magánszemélyek összesen 38 gazdasági munkaközösséget hoztak létre. Mindez így, együtt is csak néhány száz embert érint, egy csepp a tengerben, ha a megye 256 ezer foglalkoztatottját nézzük.

○

Legjobb esetben enyhe kacajjal fogadják azt, aki bármelyik tervezőirodába azért kopogtat be, mert sürgősen kér egy tervet. Emlegetheti a fontosságot, hivatkozhat bármilyen összeköttetésre, amikor a megyében épülő létesítmények felére sincs tervező helyben. A közelmúltban a nyíregyházi Szanuely téren épülő nagy ABC-áruház tervei mégis egy jó hónap alatt kompletten elkészültek. Tervezője az Optimal Tervező, Szervező és Szolgáltató Kisszövetkezet.

Egy Kossuth utcai családi ház utcai frontján két szobába befér az egész apparátus. Elég, mert főállásban mindössze öten dolgoznak, a másik 25 tag mellékfoglalkozásban tevékenykedik. Az elnök, a műszaki vezető ugyanúgy a rajzasztal mellé ül, mint a beosztott (aki ráadásul még feleség is).

— Nem hiányzik, hogy főportból is nehezen beszerezhető alkatrészek gyártására, raklapok készítésére, épületkarbantartásra vállalkoztak. Mind olyan munka, amire külső cégeket kellene megbíznunk, drágábban és lassabban lenne belőle valami.

Bár száraz felsorolás, de nem árt idézni a vállalati együttműködési szerződésben a gazdasági munkaközösségek alapításának célját. Eszerint: a gyár eredményességét és gazdaságosságát növelje, hiányzó kapacitásokat pótoljon, hulladékanyagokat hasznosítson, a munka minőségét és hatékonyságát növelje.

Ezek után korántsem a szembeállítás igényével, de álljon itt egy idézet egy másfajta vállalati magatartásról. Aki mondja, *Maczkó Gábor*, a tiszavasvári Alkaloida Vegyészeti Gyár termelési főosztályvezetője:

— Furcsa dolog lenne, hogy amikor nem tudom hatékonyan foglalkoztatni az embereket, akkor szerezzek egyeseknek különmunkát.

Kapcsolódik hozzá *Kató Lajos* gazdasági igazgatóhelyettes:

— Nálunk akkor lenne jelentősége a gazdasági munkaközösségnek, ha rá lennénk kényszerítve. A kérdés a következő: ha a két szabadnapra már találni jó ösztönzési rendszert, akkor miért ne lehetne megtalálni az öt munkanapra?

○

A felső határ a csillagos ég. Mármint a vállalkozók jövedelmének plafonja. Szépen hangzik, de messze elmarad a valóságtól.

— A kereset, persze, hogy ezzel kezdi mindenki — már nem is bosszankodik rajta Bártfai László a papírgyárban. — Kiszámítottuk, hogy meddig érdemes elmenni. Ha egy hónapban összejön a két és fél, háromezer forint, akkor volt értelme bentmaradni. Különben sem lehet ezt orrvérzésig csinálni, mindenkinek van családja.

— Csakis a végzett munka arányában fizetünk — mondják az Optimal kisszövetkezetben. — Van, aki 2500 forintot kap egy hónapban, a másik — mellékfoglalkozásként — nyolcezret is megkeres. Megfeszített munkával a

Negativ

Petrás: 4o, 43-45 Kerényiné

4o. Bánó Béla: Képzőművészeti Alap prospektusa.
43 " " Képzőművészeti Alap prospektusa
44. " " Képzőművészeti Alap prospektusa
45. " " Képzőművészeti Alap prospektusa

Negativ

Petrás: 26 . Kerényiné

Bánó Béla: Ecsetek.
Képzőm.Alap Prospektusa

Bánó Dezső MDK

Sárosi téli táj

Műcsarnok 1924. tavaszi kiállitás

MDK

Bánó Dezső

Művészet 1938. III. 22. sz. 150.l.

regisztrálva

Bánó Dezső II. festő, szül.

1912. juni 21. Osztrópatakon /Sáros m./ Csehszlovák állampolgár. 1936-37. a Képzőművészeti Főiskolán Réti tanitványa volt.

150074/908 szám.

A Műemlékek orsz. Bizot
ságának, tudomása végett ki
dom.

Budapest, 1909. jan. 11.

A miniszter helyett:

Bánó Dezső

1931/32 — 1932/33

Ferkéjzőmfőiskérk

1936-37. 66. l.

VI. éves

Z van!

Mikor és hol szüle-
tett, ki volt a
tanára?

Gulyás

szül. 1881 máj. 27.
Csstrópatakon
vmi alyczyó és festő, jogot
végzett. 1918 óta fest
Greifswaldban Dewitznél
Bp-en Ferencsynél tanult.
Táj- és arcképeivel réztvett
a bpi, eperjesi, kassai, komáromi
./.

kiállitásokon. Biblikus kompozíciói a kükemezei és eszterópataki templomokban. Tárcákat is írt = Vadászat és Állatvilág 1908/9 A Természet (1914-16) ~~[illegible]~~ -

---

Bánó Dezső II.
festi
szül. 1912. ~~juni~~ 21. Esztó-
patak (Sáros m.)
csehszlov. állpolg. ~~[illegible]~~
Réti - növendék

megírva

Bárnó Dezső

VI. évés művészi szakos hallg.

Ferkápzomfoiskávk

1936/37. 77 h

BÁNÓ DEZSŐ

19 Önarckép 100.–

Nemzeti Szalon

Tavaszi Szalon

1934

Silen-fejes (római mécses VIII. 186

Bánó Dezső

Nemzeti Szalon

B á n ó D e z s ő.

1934. Tavaszi Szalon.

Önarckép

Bánó Dezső V.é.

festeriet. nak

Keprim. Főrsk. Évk

1935-36. 73. l.

EISLER ALADÁR

NEMZETKÖZI SZÁLLITÁSI ÉS RAKTÁRHÁZ VÁLLALAT
BUDAPEST, V., JÓZSEF-TÉR 9.
TELEFON: 83-3-62.

Postatakarékpénztári csekkszám 11.460
Folyószámla az Angol-Magyar Bank
Gróf Tisza István-utcai fiókjánál.

Budapest, 1935 SZEPTEMBER 5.

NAGYSÁGOS DR. SZENTIVÁNYI GYULA
MÚZEUMI IGAZGATÓ ÚRNAK,
BUDAPEST.

ELSZÁMOLÁS

Pos. KÖLT.

A küldemény:

	Összeg	
	Pengő	fillér
KÖLCSÖNLÁDÁK FUVAROZÁSI ÖNKÖLTSÉGE	4.	--

Báró Dezső III. é

Fest. nak

Ferk pzomfoisk vk

1933-34 45. l

JEGYZETEK

		Kikiáltási ár pengőben
2905.	FALI ÓRA. Ütőszerkezettel, faragott és aranyozott keretben. XVIII. század. (Keret hibás, mutató törött.)	150.—
2906.	KANDALLÓKÉSZLET. Fehérfém. (Alakos álló óra és 2 karosgyertyatartó. (Hibás.)	100.—
2907.	TÁNCOSNŐ ÉS HEGEDŰS. Két bronzszobrocska, patinázva. Fatalapzaton	25.—
2908.	MALÁJI TŐR. (Kris.) Lángalakú pengével, famarkolattal és fahüvelyben	5.—
2909.	FEDELES DOBOZ. Fa, Buda tussal festett látképével	4.—
2910.	KULACS. Fa, népiesen festve	8.—
2911.	SAKK. Magyar népies alakokkal	20.—
2912.	LEGYEZŐ. Teknőc, strucctollakkal	25.—
2913.	LAKAT ÉS ZÁR. XVI—XVII. század. Nyolc különböző darab	100.—
2914.	LEGYEZŐ. Teknőc, fekete strucctollakkal. (Hibás.)	25.—
2915.	UTITÁSKA. Talpbőr, pipereberendezéssel, ezüst fedőkkel és ezüstkeretű tükörrel. (12 darab.)	380.—
2916.	HAMUTÁLACSKA. Zománcozott réz. (Csekély hibával.)	8.—
2917.	SZIVARTÁRCA. Teknőc, gyöngyház, réz és	

magyar

Bánó Dezső dr
festő

l.
A szlovákiai magyar-
ság élete. 1938-1942.
Bp. 1942.

166. l.

Szilágyi István - Kör VIII. 150.

Bánó Dersö

Mühasmor festö Eperjes
1924 tav. Eiull. 579

Ernst Laucz, római VI. 176.

Bánó Dezső dr.

szül. 1881. Osztrópatakán (Sáros vm.) Középiskolai és jogi tanulmányaival párhuzamosan festészetet is tanul Greifswaldban v. Dewitz festőművésztől s már itt megbízák az egyetemi rektor, Stroeck portréjának megfestésével. A doktorátus letétele után megyei szolgálatba lép, de továbbképzi magát a szomszédos Jernyén élő Szinyei Merse Pál felügyelete alatt, ahonnak ajánlására 1911-ben hosszabb szabadságot kap s beirathozik a bpesti képzőművészeti főiskolára, ahol Ferenczy Károly tanítványa. 1914-ben hadba vonul, 1918-ban szerel le, elveszti állását s azóta gazdaságának és a festészetnek él. 1924. a Szinyei Merse Társaság tavaszi tárlatán vesz részt Pesten, Szlovenszkón Eperjesen, Kassán és Komáromban vesz részt kiállításokon.

Fordítás

Tájkeji és portéfestő. Nagyobb biblikus kompozíciói a kükemezei és osztrópataki templomban vannak.

Brogyáni Kálmán:

Festőművészet Szlovenszkón, Kassa 1931. 103. l.
95. l.

SZAK: Történet

HELYSZÁM:

SZERZŐ NEVE: Polonius

FORDÍTÓ NEVE:

KÖNYV CIME:

KÖTÉS NEME:

KIADÓ:

ÉV:

ALAK:

TURÓCZI SÁNDOR KÖNYVTÁRA

BÁNÓ *Dezső*, festő, * Osztrópatakán (Sáros m.) 1881 máj. 27. Greifswaldban Dewitznél, a bpesti képz. főiskolán Ferenczynél tanult. Táj- és arcképeivel bpesti, eperjesi, kassai és komáromi kiállításokon szerepelt. Bibl. kus kompozíciói vannak a kükemezei és osztrópataki templomban.

K. Gy. I. 70 l.

30 Harmonicasoport

Elap on hat ötös- (sorba

„Atila" – „Arpad" – „Sabo

– „Geysa I" – „S. Stephanu

lomon" – „Geysa II." – „Ladi

III" – „Geysa III" – „Steffa

mellképei vannak négy

Rézinetszet, m

G

Happel: Thesaurus

Ungarn. Ha

Bánó Dezső

tapolylucskai és kükemezei, dr. juris. festőművész, vm. aljegyző szül. Osztrópatakon 1881 máj. 27. Jogi tanulmányai befejezteivel Sáros vm. szolgálatába lepett. 1918 óta a festészetnek élt Eperjesen és Osztrópatakon. Festem Greifswaldban Dewitznél és Budapesten Ferenczy Károlynál tanult. Táj- és archépeivel részt vett a bpesti, eperjesi kassai és komáromi kiállitásokon. Biblikus kompozicioi a kükemezei és osztropataki templomokban.

Gulyás: Magyar írók

II. 250, 251. h.

EGYETEMI NYOMDA

31 nap **MÁJUS** 20. hét

10 sárnap		Rogate *Ármin*
11 Hétfő		H. Ferenc *Mamertus*
12 Kedd		Pongrác *Pongrác*
13 zerda		Bellarmin *Szervác*
14 ütörtök		Áldozócsüt. *Áldozócsüt.*
15 éntek		Szál. Sz. Ján. *Zsófia*
16 ombat		Nep. János *Mózes*

Bánó Dezső dr

szül. Osztopatakon 1887
máj 27. ág. ev. államtud-
doktorátus
1911/12. I. első osztály beli rendk.
mű vezetőrendék Ferenczy Ká-
roly osztályán -

Vörösmarty Mihály kéziratai
Kéziratai V. 201.

Bánó Dezső

Bánó *Dezső*, festő, *1881. Egy ideig megyei hivatalnok volt, 1918 óta festészetének él. Táj- és arcképeken kívül oltárképeket is festett (Kükemező, Osztrópatak).

Uj Lex
III. k. 709. l.

REGALIA MEDIA

Bánó Dezső
festő

Eperjes.

l. Könyvbarátok Sapja
1927-28. 94. l.

r.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Bánó Dezső

1911/12 I.

Ferképrőmfőiskérk

66. l.

megírva

Bánó Endre

grafikus

Iparrajzi Főiskola

1947 – 48 ?

mikor születet és hol, kinél tanult.

nem járt ide

Se a Főiskolára

Se az Iparrajzba

Szül. Bp 1921. (Telefon)

1940. Atelier – ben végzett

tanár = Végh Gustáv

és kolozsvány Sándor

(Szerszerv, közlése)

Részt vett a Plakát

kiállitáson 1948

(Nemzeti Szalon)

Szám 179-909.

a tekintetes M
birottsa

Folyo évi januá
kelt becses megkeresése folyt
=gatlanok után 1908 év vége
zésére küldött 873 K 32 fillér
sát igazolo hivatalos nyug

Bánó Endre

grafikus

IX. Ráday u. 31.

Tel. 186-541.

Bptavb. 1942 jan

ungszünt telefon

pót: A majális és a későbbi müvek mes-
. Pesti Napló./ 16 o, 0 K, Budapest,
/1930./

dwig: V. Tilgners auserwählte Werke.
L, Pécs, 1897.

dré dr: Le Breviair de Sigismund de
/Bulletin de la Societé Francaise
ction de manuscrits./ 2 o, K, L,
l.

dré de: Les miniaturistes de Mathias
ny. Revue de l'Art Chretien./ 2 o,
. Paris, év nélkül.

n: Kádár Béla. 8 o, 11 K, 31 L, Buda-
.

n: Boromissza Tibor. 8 o, 22 K, 30 L,
1922.

vin: Das Kopfreliquier der hl.Dorothea.
esiens Vorzeit in Wort und Bild./ 4 o,
Boroszló, év nélkül.

Bánó Andre, grafikus

Grafikája:
(a XI. kongresszus) Repr

Szenes Sándor: Egy év munkája M. 1

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1975. márc. 16.

MOK

Bánó Endre

Plakátművészeti Kiállitás. Ernst Museum 1953.
Kat.

MDK

Bánó Endre

Résztvett az Ernst Múzeumban rend.Plakatművészeti Kiállitáson 1953-ban.

Plakátművészeti kiall.1953.Kat.

Bánó Endre

hűnaki ismeretterjentő sorozat

kötését tervezte (Czegléditel körösen)

Diszérettes

A szép magyar könyv, 1963

35 old.

MDK

Bánó Endre

a biráló bizottság tagja

Ernst Muz. M. Plasztikai és Graf. kiáll. 1954.
szept. 3. l.

Bánó Endre MDK

a rendező bizottság tagja

Ernst Muz. M.Plasztikai és Graf.kiáll.
1954. szept. 3. 1.

MDK

Bánó Endre, grafikus

kiállítása a brnói biennálén.

–: Magyar részvétel a III. nemzetközi grafikai biennálén

Népszabadság, Bp. 1968. június 23.

Bálint Endre, grafikus

A V. varsói plakátbiennálé
pályamunkáiból: Bálint Endre
plakátja: Rep

— : A víz — éltető elem

M. 4.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1974. jún. 23.

MDK

Bánó Endre 1921--

Balatonlellei táj, akv.

Balaton, akv.

Ernst Muz. M.Kisplaszt. és Graf. kiáll.

1954. szept.

28. 1.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

NÉPSZABADSÁG
JUN 23.

Bánó Endre

Magyar részvétel a III. nemzetközi grafikai biennálén

A napokban nyílt meg a csehszlovákiai Brnóban a *III. nemzetközi grafikai biennalé*, amelyen — a világon első ízben — megrendezték „*a kiállítások kiállítását*".

A csehszlovák tervezőművészek mellett *angol, amerikai, dán, francia, holland, japán, német, svéd, szovjet* tervezőművészek alkotásait is bemutatják. Hazánkat *Bánó Endre, Czeglédi István, Gál Mátyás* (közös művel) és *Schmal Károly* képviseli.

…ette, nyolc éve szárado, sokat keresett juharfából. Homorú esztergakéssel vájta ki a hangszekrényt egyetlen darabból: kvint hangolású, mint a gitár, errefelé kis gitárnak is nevezik. Ez a nyolcadik maga készítette „tamburica". Ehhez csak úgy mellékesen ért. Máskülönben ő vezeti az úttörők tamburazenekarát, ő tanítja a KISZ-zenekart s ő keresi, kutatja fel a

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi S. u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Budapesti Rundschau

Bánó Endre

1968 JUL 5

Am III. Internationalen Biennale der Graphischen Künste zu Brno wurde Ungarn durch Endre Bánó, István Czeglédi, Mátyás Gál (mit einem gemeinsamen Werk) und Károly Sehmal vertreten.

MDK

Bánó Endre

Dutka M: III. m. képzőműv. kiáll. grafikája.
Magyar Nemzet, 1953. jan. 9. 2.l.

M.D.K.

Bánó Endre grafikus

a IV. képzőművészeti kiállításon levő akvarelljeiről:

Redő F.: IV. Magyar képzőművészeti kiállítás. Művelődés. Évf. 1954 1 sz. 170.

Bánó Endre

Botond-Bolics Gyula: „Macsvela, hol-nap-valóság" c. könyve burkoló és kö-tés tervét kénítette

Díjazott /„Kép magyar könyv 66"/

Magyar grafika 1967. m. n.

Bánó Endre, grafikus

MDh

„Éljen november 7!" című alkotása nagy sikert ért el.

–: Magyar plakát kiállítás Kijevben

8. l.

NÉPSZABADSÁG, bp. 1961. márc. 23.

Bánó Endre
grafikus

munkái a kievi Magyar Plakát-
kiallitason

Mozaik
Népszava 89 évf 70 sz 1961, márc 23.

Bánó Endre, grafikus

17 Ok.

Az osztrák sajtó dicsérőleg emlékezik meg plakátjairól.

L. f.: A magyar plakátkiállítás sikere Bécsben

Népszabadság, Gy. 1959. nov. 21. 8.l

MDK

Bánó Endre

az alanti kiáll. birálóbizottságai tag

Vidéken élő képzőmüv. kiáll. Ernst Muz. 1954. nov.

2. l.

Bánó Endre
Délelőtti beszélgetés, akvarell
Autóbusz megálló, akvarell
Fiatal Képzőművészek és Iparművészek kiállitása
Ernst Muzeum, 1955. junius, 21 l.

80. kép. *Giovanni di Paolo:*

Vászon, olaj, 128 × 102 cm.
Az Erba—Odescalchi-gyüjteményből.
Restaurálta Endrődi Sebestyén, 1916.
—ó: Az esztergomi Herczegprímási képtár. Magyar Korona, III., 1879., 20. szám. — Z.: Az esztergomi érseki képtár leírása. Új Magyar Sion, XVI., 1885., 763. l. — Maszlaghy II., 112. szám. (Guido Reni.) — Gerevich: Az Újság, 1916. júl. 20, 3. l. — Gerevich PA, 241. l. (Artemisia Gentileschi.) — Nagy, Zoltán: La mostra della pittura napoletana. Corvina, 1938., 585. l. (Képe 586. l. után.)

GIAMPETRINO (milánói festő, működött 1510—1530 közt)

Madonna Jézussal (79. kép)

Fa, tempera és olaj 64 × 50 cm.
A Bertinelli-gyüjteményből.

Bánó Endre

Margit-hid, akv.

Nyári Tárlat. Ernst Muz. 1954.Jul. 5 1.

Bánó Endre

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

1963 JAN 10

NÉPSZAVA

EB előtt...

A Kisstadionban február 5—10 között sorra kerülő műkorcsolyázó, jégtánc Európa-bajnokság rajtjáig még egy hónap van hátra. Az előkészületek is a befejezéshez közelednek. Elkészült és rövidesen megjelenik az EB plakátja, amely Bánó Endre grafikusművész jól sikerült munkája.

1021

cióban ma
ként egyértelműen
stad hajlandó átmeneti k
beszélve arról, hogy a nyu
zatlanul hangoztatja: az N
séges a NATO-n belüli at
talos bonni bulletin ezt így

Bánó Endre

1.

Plakátja:
Visitez la Hongrie le Pays des Traditions. Bp.1962.
82x56 cm.
Ábrázolva: A budai Mátyás templom előtt Ibusz autobusz vezetővel.

Az 1961 és 62. évi grafikai plakátok és metszetek. /összeállitotta Munkácsi Piroska/ O.Sz.Ko. kiadványai Bp.1965. 106.1.

Bánó Endre

2.

Plakátja:

Visitez la Hongrie le Pays des Traditions. Bp. 1962.

82x56 cm.

Ábrázolva: A visegrádi vár előtt haladó Ibusz autobusz szines képe.

Az 1961 és 62. évi grafikai plakátok és metszetek. /összeállitotta Munkácsi Piroska/ O.Sz.Kő. kiadványai Bp.1965. 106.1.

Bánó Endre

Plakát:
Fővárosi Javító Szerelő Vállalat. Bp.1962.
Ábrázolás: Telefonkészülék és hatkezü munkás, mindegyik kezében egy-egy munkaeszköz.

Az 1961 és 62. évi grafikai plakátok és metszetek. /Összeállitotta: Munkácsi Piroska/ O.Sz.K. kiadványai Bp. 1965. 85.1.

Bánó Endre

Plakátjai:

1. Minden nap minden házba Napló, az MSZMP Veszprém megyei bizottsága és a megyei Tanács lapja.
   Veszprém 1962.
   Ábrázolva az ujság cimlapja körül 3 kis falusi ház.
2. Minden nap minden házban Pest megyei Hirlap 1962. Bp.
   Ábrázolva különböző méretü kis családi házak homlokzatát beboritó Hirlap cimoldala.

Az 1961 és 62. évi grafikai plakátok és metszetek. /összeállitotta Munkácsi Piroska / O.Sz.K. kiadványai Bp. 1965. 52.1.

Bánó Endre

2

Plakátjai:

3. Népujság 1962. Bp.
   Ábrázoláson egy postás Népujságot lobogtat.
4. Üzemi sajtó napok. Csongrád megyei Hirlapra most fizessen elő, Bp. 1962.

Az 1961 és 62. évi grafikai plakátok és metszetek. /összeállitotta Munkácsi Piroska / O.Sz.K. kiadványai Bp. 1965. 52. l.

Báró Endre

Plakátja: „Figyelő, a gazdasági szakemberek hetilapja" 1962. Bp.
66 x 46 cm

A 1961 és 62 évi grafikai plakátok és metszetek. / összeállította: Munkácsi Piroska/
O. Sz. K. kiadványai Bp. 1965. 26. l.

Bánó Endre, grafikus MDk

A műkorcsolyázó Európa-bajnokság plakátját Készítette.

A plakát: Repr.

–: A jégparádé Lírnöke 12. l.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1963. jan. 4.

Bánó Endre

Griffin: Hangok és visszhangok
c. könyv kötését tervezte
(Cegléd: Istvánnal közösen)

Dicsérettel kapott

A még magyar könyv, 1962, 33 old.

MŰVÉSZETTÖRTÉNETI DOKUMENTÁCIÓS KÖZPONT
Budapest, XIV., Dózsa György út 41

szövarch.146.2.ó

Bánó Endre.

tanitvány

Végh Gusztáv kikérdezéséből.
kikérdező:Széll Margit.

Kirimi

Bánó Endre grafikus

Művelt Nép, 1953. okt. 10. 31. old.

Bánó Endre, grafikus MDG

Trnovói utcarészlet c.

bulgáriai vázlata. Repr.

— : Bánó Endre bulgáriai .... 9.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1964. márc. 15.

Bánó Endre, grafikus

L. Teleky Gyula

(kas): Díjnyertes grafikák

Esti Hírlap, 1980. ápr. 30.

Bánó Endre

Andai: A mérnöki alkotás
története c. könyv
tipografiáját és kötéstervét
kéziti
Dicséretet kapott

A négy magyar könyv, 1959, 22 old.

Negativ

~~147~~ Petrás Kerényiné

147 Bánó Endre: Szerszámgép katalógusfedél

Bánó Endre, grafikusművész

Hazánk felszabadulásának 35. évfordulója alkalmából pályázatot hirdetett a Magyar Képző- és Iparművészeti Szövetség és az Interpressgrafik Szerkesztősége – napi- és hetilapok ünnepi számait díszítő grafikák készítésére. Az első helyezett Feledy Gyula lett, a második díjat Csinke Ferenc kapta, a harmadik pedig megosztva Hlogyik Márta grafikája és Bánó Endre emblématervei kapta. (Erdélyi)

(Kas): Díjnyertes grafikák.
Esti Hírlap, 1980. ápr. 30.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Bánó Endre

NÉPSZABADSÁG

1964 MÁR 15

1021

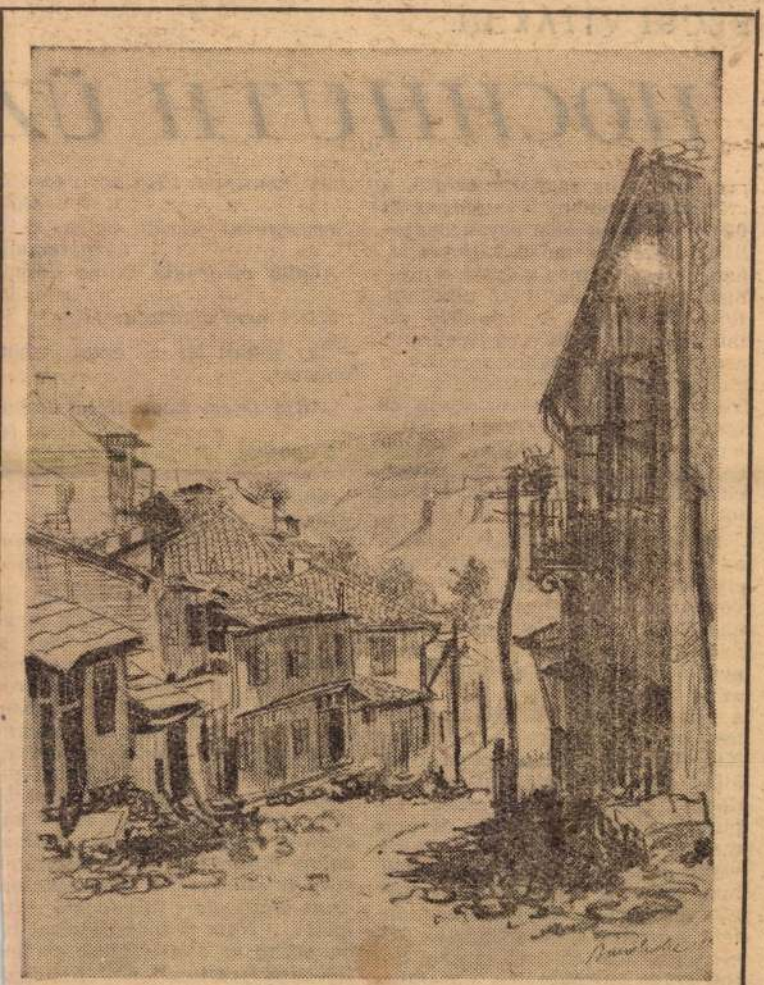

BÁNÓ ENDRE BULGÁRIAI VÁZLATA:
TRNOVÓI UTCARÉSZLET.

BÉCSI VITÁK III.

HOCHHUTH ÜZ

A katolikus egyházat érintő, a legnagyobb nyilvánosság előtt folytatott vitát nem egy neokatolikus reformer műve váltotta ki, hanem egy német polgári humanista és antifasiszta író alkotása, *Rolf Hochhuth A helytartó* című drámája. A 33 éves Hochhuth azokhoz a kevesekhez tartozik a mai Nyugat-Németországban, akik Thomas Mann antifasizmusán és humanizmusán nevelkedtek, azt a harcot folytatják, amelyet a nagy író már a második világháború előtt elkezdett és haláláig folytatott.

Ha az ember elolvassa azokat az immár köteteket megtöltő vitacikkeket, amelyek Hochhuth-műve nyomán a nyugati sajtóban napvilágot láttak — csak német nyelven már két terjedelmes gyűjteményt adtak ki belőlük —, az a benyomása támadhat, hogy a vita legfőbb kérdése: mennyiben akadályozhatta volna meg XII. Pius, az akkori pápa nyílt állásfoglalása az európai zsidóság deportálását, 6 millió ember elpusztítását Auschwitzban és más megsemmisítő táborokban. Akik védik a pápát, azt bizonygatják, hogy egyet s mást tett is, néhány ezer embert az egyház megmentett, a nyílt szembeszállás az SS-sel semmiféle eredményt nem hozott volna, ellenkezőleg, a szembeszegülő katolikusok tömegét is kiszolgáltatta volna az önkénynek, az ártatlan áldozatok számát csak növelte volna. Vagyis a pá-

„A kontinens Hitler vezetés alat
egységként került volna ki küzdelemből
Anglia megvédte volna impé riumát
Miért nem akarta az Isten?"

— így sóhajt fel S ezzel végz fohászát:

„Adja Isten, hogy Kelet téma dása (!
Kudarcot valljon ma is, mer Európ
idejében felismeri,
hogy e veszély miatt
el kell temetnie benső viszá lyát."

(Egyébként, aki emlékszik rá hogy mit mondott Pacelli, ami kor 1938-ban, mint pápai legátus Budapesten járt, az megerősítheti: ez az ő hangja: *„Az erőszakos felforgatással szemben amelyet az istentagadó kommunizmus úttörői igyekeznek általá nossá tenni a világon, joga és kötelessége a fenyegetett nemzetek nek, hogy ellenálljanak és ne en gedjék, hogy a keresztény társa dalom felforgatói más nemzete közé is elhurcolják a forradalon és az osztályharc gyújtogató fák lyáit... Nem tudnók dicsérni tú hangosan az államférfiak embe fölötti erőfeszítését, akik abban a igyekezetükben, hogy nevelés vagy erővel fékezzék meg a társa dalmi béke megrontására tö rossz ösztönök erejét, különbö

MDK

Bánó Endre /1921-/ - Czeglédi Istvan /1913-/

BUÉK a Hazafias Népfront 1958., 98.5x68 MH

Magyar Plakát-Történeti Kiállitás.
1960. Műcsarnok. Kat. 14.1.

MDK

Bánó Endre /1921-/

Épülő Korea Kiállitás 1954., 82x58 MH

Magyar Plakát-Történeti Kiallitás.
1960. Műcsarnok. Kat. 14.1.

MDK

Bánó Endre - Czeglédi István

Alkotmány ünnepe

1989-1960. M. plakáttört. kiáll. Mics. 1960.

MDK

Bánó Endre, 1921--

Épülő Korea Kiállitás

1885-1960. M.plakát-tört. kiáll. Mücs. 1960.

MDK

Szikra János festő

Sz.J. kiáll. Fényes A.terem. 1960. okt.

Bánó Endre /1921-/ MDK

"Épülő Korea Kiállitás" 1954.

Magyar XX Plakát-Történeti Kiállitás. Bp. 1960.
14.1.

Bánó Endre MDK

Bánó Endre és Czeglédi István:

BUÉK a Hazafias Népfront. 1958.

Magyar XX Plakát-Történeti Kiállitás. Bp. 1960. 14.1.

Bánó Endre

MDK

Czeglédi István- Bánó Endre:

"Alkotmány ünnepe" 1958.

Magyar Plakát-Történeti Kiállitás. Bp. 1960. 17. l.

Bánó Endre

MTK

Kopr: Bánó Endre és Czeglédi István:

"Boldog uuévet kiván a Hazafias Népfront"

1958.

Magyar Plakát-Történeti Kiállitás. Bp. 1960.

65. kép.

MDK

Bánó Endre - Czeglédi István

BUÉK a Hazafias Népfront

1885-196o. M.plakát-tört. kiáll. Mücs. 196c.

MDK

Czeglédi István - Bánó Endre

BUÉK a Hazafias Népfront, 1958

Műcsarnok 1960. Magyar plakát-történeti kiáll.

Bánó Endre - Czeglédi István MDK

BUÉK a Hazafias Népfront, 1958

Mücsarnok 1960. Magyar plakát-történeti kiáll.

Bánó Endre - Czeglédi István MDK

Boldog ujévet kiván a Hazafias Népfront, repr.

Műcsarnok 1960. Magyar plakát-történeti kiáll.

BÁNÓ ENDRE

Népstadion. Vizf. 48x60.
Nagykalapács. " 50x30.
Izzik a vas. " 50x70.

III.Magyar Képzőművészeti kiáll.kat.Műcsarnok 1952.dec-1953.márc.

MDK

Bánó Endre, grafikus.

Népstadion.	Vizf.
Nagykalapács.	"
Izzik a vas.	"

/Műcsarnok?/.- III. Képzőmüv.kiáll. 1952 dec.-1953.márc.
Kat.lo.l.

Bánó Endre MDK

Népstadion, vizf.

Nagykalapács, vizf.

Iszik a vas, vizf.

Mücsarnok 1952/53 III. Magy. Képzőm. Kiáll.

MDK

Bánó Endre, graf.

Épül a Béka város. Szépia .

Műcs.- IV.H.Képzm.Kiáll. 1954.jan.-febr. Kat. 13.l.

MDK

Bánó Endre, festő

Berentei hőerőmű.	Vizf.
Berente.	"
Épül a Sa jó völgye.	"

Mücs.-IV.M.Képzm.Kiáll. 1954.jan.-febr. Kat.11.l.

Bánó Endre MDK

Berentei hőerőmü, vizf.

Berente, vizf.

Épül a Sajóvölgye, vizf.

Mücsarnok 1953 IV. Magy. Képzőm. Kiáll.

Bánó Endre MDK

Épül a Béke város, szépia

Mücsarnok 1953-54 IV. Magy. Képzőm. Kiáll.

Bánó Endre MDK

Balaton, akvarell

Nyári délután, akvarell

Műcsarnok 1954.V. Magy. Képzőm. Kiáll.

MDK

Bánó Endre, festö

Balaton. Akvarell.

Nyári délután. "

Mücs.-V.M.Képzm.Kiáll. 1954.dec.-1955.jan. Kat.18.l.

MDK.

Bánó Endre grafikus

"Kikotő"/gouache/

VI.Magyar Képzőművészeti Kiállítás
Műcsarnok,1955. 27.1

Bánó Endre MDK

Épülő Korea kiállitás 1954 plakát

Mücsarnok 1955 Képzőművészetünk tiz éve

MDK

Bánó Endre

Kikötő. Gouache 35x24.5

VI. Magyar Képzőművészeti Kiállítás. Műcsarnok. 1955. Kat. 27.1.

Bánó Endre MDK

Kikötő, gouache

Mücsarnok 1955 VI. Magy. Képzőm. Kiáll.

Bánó Endre MDK

Téli gépjavitás 1954 aqu.

Mücsarnok 1955 Képzőművészetünk tiz éve

MDK

Bánó Endre

Téli gépjavitás 1954 akvarell Műv.t.

Képzőművészetünk tiz éve.Műcsarnok.
Kiállitott művek jegyzéke. 24.1.

MDK

Bánó Endre

Épülő Korea kiállitás 1954 plakát Műv.t.

Képzőművészetünk tiz éve.Műcsarnok.
Kiállitott művek jegyzéke. 23.1.

BÁNÓ ENDRE

Délelőtti beszélgetés a kvarell
autóbusz megálló "

Fiatal hepsőművesek és epa-művesek
kiáll 1955

Szántó Piroska

Fej Tus

Nő virággal Tus

A Szentendrei Művésztelep
jubileumi kiállítása
1926-1956
katalógus: Lyka Károly

Bánó Endre
grafikus

M.D.K

Borítólapjai, hanglemeztasak-
jai vannak a kiállítóson

Bánó Jenő: 5. Magyar Plakátkiállítás
Műreszet, 1967. március – 38 lap.

MDK

Bánó Endre

Magyar plakát 66. 5.magyar plakát kiáll. Mücs.
1966. dec.

Bodnó Endre, grafikus

MDk

Érdekes művészet népszerűsítő plakáttal szerepel a IV. Magy. Plakátkiállításon a Műcsarnokban.

Péter Imre: Mai plakátművészetünk a mérlegen

7.l

NÉPSZABADSÁG

Bp. 1962. jan. 7.

MDK

Bánó Endre

4. M. plakát kiáll. 1961. Műcs.

MDA

Dano Boehre

4. M. Plunkett Kraft. 1961. MDA.

M.D.K.

Bánó Endre
grafikus

Kisgrafikával versenyt
a kiállításon.

Szamosi Ferenc: IV. Magyar Plakátkiállítás a Műcsarnokban
Művészet, 1962. március — 46 l.

MDK

Bánó Endre

Grafikai kiáll.

Vasgyüjtő hónap

Plakát kiállitás

II. Plakátkiáll. 1956. N.Szal.

12. 1.

MDK

Bánó Endre

Plakát kiállítás 1948. N.Szal. képek

MDK

Bánó Endre

Motorvonatok, akv.

Motorszerelés, "

Békeplakát és 5 éves terv graf.kiáll. Ernst Múz. 1953. szept. 6 l.

MDK

Bánó Endre

Nagykalapács, akv.

Vagonszerelde, "

Békeplakát és 5 éves terv graf.kiáll. Ernst Muz.
1953. szept. 6 l.

MDK

Bánó Endre

Boráros-tér, 1952. akv.

Békeplakát és 5 éves terv graf. kiáll.
Ernst Muz. 1953. szept. 6.l.

MDK

Bánó Endre

Népstadion, 1952. akv.

Izzik a vas, "

Békeplakát és 5 éves terv grafikai kiáll. Ernst Mus. 1953. szept. 6 l.

Bánó Endre - Czeglédi István

BUÉK a Hazafias Népfront 1958

Magyar Nemzeti Galéria 1965. Politikai plakát

Bánó Endre Czeglédi István

MDK

BUÉK a Hazafias Népfront 1958

Magyar Nemzeti Galéria 1965. Politikai plakát

Bánó Endre

„Hegyette más az e hatít?"
c. plakátja (ezüst) N. vó díjat
kapott

N. N: Kiosztották „Az év legjobb
plakátja" díjait

Nagyrabadtság 1970 IV. 19

MDK

Bánó Endre, grafikus

Díjat nyert a vegyes kategóriában.

–: Kiontották „Az év legjobb plakátjai"
díjait 8.

Népszabadság, Bp. 1970. ápr. 19.

Bánó Endre

Megnyerte már az e hetit c. pedrátja (emes)

díjat kapott

N.N.: Kiosztották az díjakat 1969
legjobb pedrátjainak

Magyar Nemzet 1970 II 18

Bánó Endre

Legyes mezőgazdasági plakátjaiért díjat kapott.

Az év legjobb plakátjai; Magyar Hírlap, 1970. IX. 19. 9. l.

Bánó Endre

Plakátja a Művelődésügyi Minisztérium

diszkrétet Zapta

Magyar Nemzet 1972 másodos 29

4old.

M.D.K.

Bánó Endre

Az alkotmány törvényerőre emelkedésének 5. évfordulójára 3 imletből álló alkalmi bélyegsorozat terve, 1954. repr.

Pákozdi László: A magyar bélyegek monográfiája
Bp. 1967. 516.l.

W.P.K.

Bánó Endre

Alkalmi bélyegpár 1954. május 1. tiszteletére.

repr.

Pákozdi László: A magyar bélyegek monográfiája.

Bp. 1967. 510-511.l.

Bánó Endre, grafikus

A MUNKA ÉRDEMREND ARANY FOKOZATÁT

kapta:

Ablaka István, a Petőfi Nyomda igazgatója, **Agócs Attila,** a Mecseki Szénbányák csapatvezető vájára, **dr. Alexa Miklós** Szabolcs-Szatmár megyei főügyész, **Aszalós Sándor,** az Országos Vízügyi Hivatal osztályvezetője, **Acs Zoltán** nyugdíjas általános iskolai igazgató, **dr. Agoston Zoltán,** a Pest megyei Tanács osztályvezetője, **Antal Béla,** a Ganz-Mávag Mozdony-, Vagon- és Gepgyár esztergályosa, **Bajzik György,** az Országos Bányagépgyártó Vállalat üzemvezetője, **Balázs Ferenc,** a Kelet-Baranyai Vízgazdálkodási és Talajvédelmi Társulat igazgatója, **Balázs Imréné,** a Marcali és Vidéke AFÉSZ boltvezetője, **Balázsi Vendelné,** a Csepel Autógyár betanított munkása, **dr. Bálint György,** a Kertészet és Szőlészet című lap főszerkesztője, **Bán János,** a Tatabányai Szénbányák üzemvezetője, **Bánó Endre,** a Népszabadság grafikusművésze, az MSZMP Központi Bizottsága munkatársa, **Bánóczi Gyula,** az MSZMP Nyíregyházi járási

– Kitüntetések

12

Esti Hírlap, Bp. 1981 ápr. 3.

M.D.K.

Bánó Endre

Ötéves az Alkotmány - emlékbélyegek terve, 1954.

Irányt a bélyegek világában Bp. 19 4. 1oo. l.

Béró Endre

Ötévesek az Állatkertben - emlékkönyvek tere.

1954.

Bánó Endre M.D.K.

Május 1. V. bélyegpár, 1954.

Irányító a bélyegek világában Bp. 1964. 99. l.

M.D.A.

Csomer golás

Bráno Endre:
gördülő csapágy –
mű vek,

1963.

Croma golás

Bánó Endre:
Magy. Gördülőcsapágy
mű vek,

1963-

Cimke

Bánó Endre:
Gobelin,

1963.

Ilcu gl cuo 2 t qsall

Bánó Endre
Cj an grapp ó dia

1963.

Rö plap

Bánó Endre:
Tartós kikészítésű
anyagok,

1963. M. H. Hoch.

Citulle

Bánó Endre:
D.T.C.

1963.

Bomagolás

Bánó Endre:
Tanulni fel cipő,
(mint. nev.)

1963.

Gomagolás

Bánó Endre:
Magyar Gördülő
Szapcigy mi vele

1963.

Prospell Tus

Bálló Endre:
all ami Birtoritó

1963. M. H. Hrch.

Hangleneztarak

Bánó Endre:
Ines Taddio

1963 -

Hanglemezstasak

Bánó Endre:
Tosca

1963.

Sajtógrafika

Bánó Endre:
Allami Biztosító

1963.

Hangleme zetasak

Barró Endre:
Kéll gillag Együttes

1963.

Plakát

Bánó Endre: Fővei-
rosi Javító here-
lő V. (18 x 24 cm)

1963 - M. H. Arch.

Plakát

Bánó Csaba:
Főv. Kézmuip. V.
(24 x 36 cm)

1963. M. H. Hely.

Plakát

Bánó ~~Endre~~,
Mokép faliújság,

1963. M. H. Arch.

Ex libris

Balló Endre:
Főváros Javító
Szer. V.

1963. M. H. Hrch.

Hanglemeztasak

Bánó Endre:
vico to wiani

1963.

Kanglemeztasak

Bánó Endre:
Jehudi Menuhin

1963 -

Emblema

Bánó Endre: Hiláni
Biztosító

1963 -

Hanglemeztasak

Baró André: Nadja Beimel,

1963. M. H. Hoch.

Bánó Endre, grafikus

L. Szulyovszky József.

– : o Szulyovszky József

Esztendő, Bp. 1981 nov. 14.

12.

BÁNÓ Endre grafikus

(Feddy)

70 éves korában elhunyt. Temetése 1992. ápr. 17.
Korma u. Zsidó temető

Népszabadság 1992. ápr. 17.

a egész művészi pályáján végigkí-
sabb, jobban kötődik a természet-
ő mesterségi tudás, körültekintő
hangra. A kifejezés ereje nem az
gymáshoz való helyes viszonyítá-
ég jellemzi. Kapva-kap a jelenség
első életünk felfigyelése a szépre.
i a természet, a tárgyak szépségét
zközeinek bőségével vásznán egy-

realizmus. *Kárpáti* Aurél azt írta
ytalan kalandkeresés... Jól isme-
minden alapjában véve romanti-
gó izgágasága. Realizmusa meg-
hagyományos, természetelvű ala-
zonban nem mindig veszélytelen.
t. Voltak Vidovszkynak olyan ké-

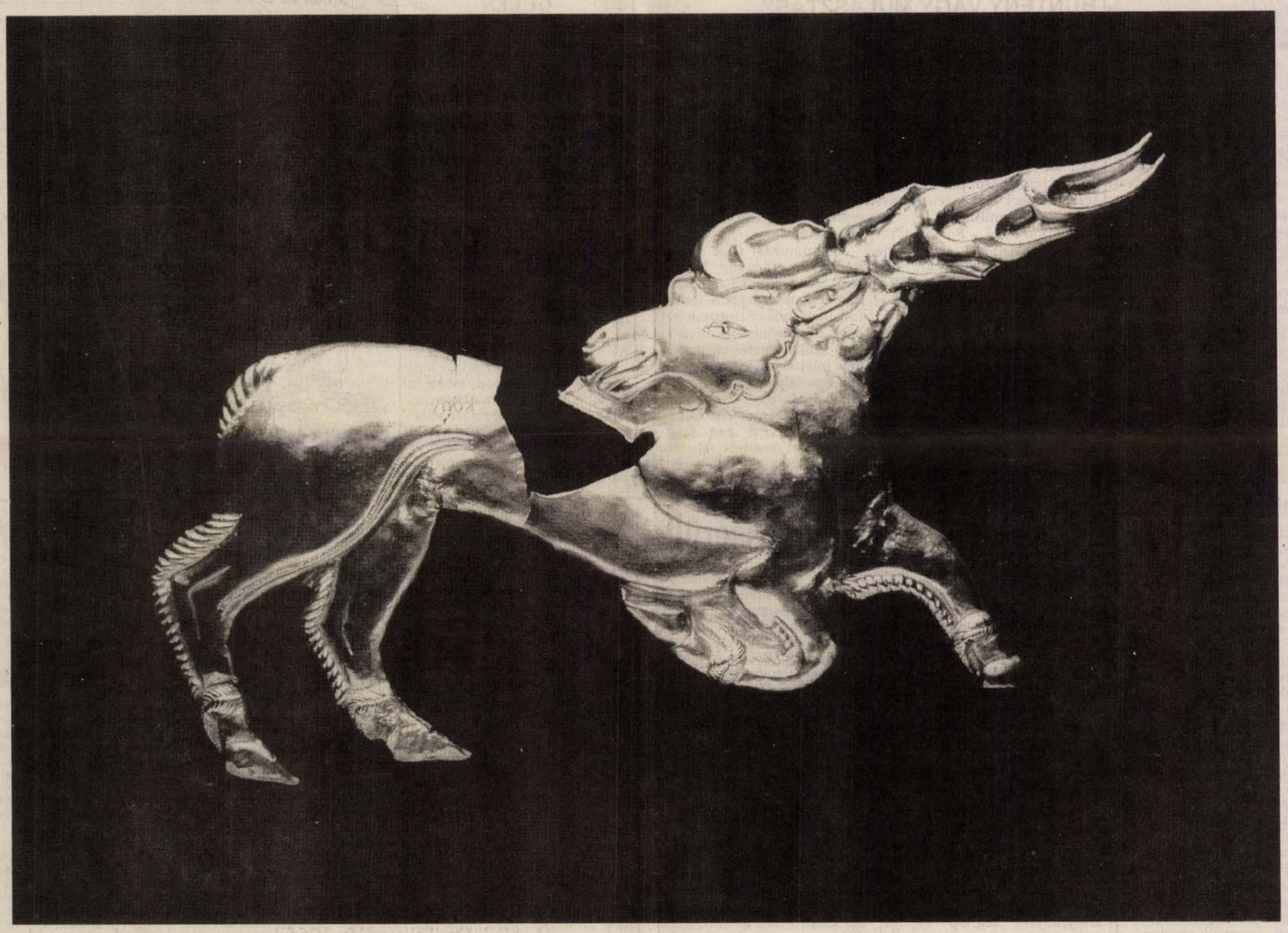

A Magyar Nemzeti Múzeum gyűjteményében látható aranyszarvas figurát - amely eredetileg fejedelmi pajzsdísz volt - egy ie. IV. századi szkíta településen találták meg. A lelet a szkíta mitológiának a magyar csodaszarvas legendához igen hasonlatos eredetmondájára vezethető vissza. Agancsa áttételesen koronaként, életfaként, az éltető nap sugárkoszorújaként egyaránt értelmezhető. A zöldhalompusztai lelet végsőkig kiérlelt, művészileg tökéletes ábrázolása az erőnek, méltóságnak, magabiztosságnak, tekintélynek. Ezt választotta védjegyéül a Magyar Hitel Bank Rt.

MAGYAR HITEL BANK RT

az érték forrása

Young & Rubicam Hungary

BÁNÓ Endre grafikus

HÍREK

● HAT HALÁLOS áldozatot követelő közúti tragédia történt csütörtökön délután néhány kilométerre Szerencstől. Egy Zastava személygépkocsi vezetője nem adta meg az elsőbbséget egy pótkocsis teherautónak. A két jármű olyan erővel ütközött, hogy a Zastava kigyulladt. A személygépkocsi hat utasa életét vesztette.

● BÁNYASZERENCSÉTLENSÉG. Hat ember halt meg szerdán Németországban bányaszerencsétlenségben, a Dortmund melletti Bergkamenben. A szakemberek szerint gázrobbanás volt a katasztrófa oka.

● LEZUHANT Nairobi közelében csütörtökön egy katonai repülőgép. A fedélzetén lévő 45 ember meghalt. A Buffalo típusú repülőgép a főváros közelében csapódott a földnek, majd kigyulladt.

Elhunyt Bánó Endre

Teddy, az örökösen nyüzsgő, a megbízatásait mindig pontosan, gyorsan teljesítő grafikus, lapunk grafikai szerkesztője április 14-én súlyos betegség után, hetvenévesen, elment közülünk. Tipográfus volt, az ő alkotása a Népszabadság fejléce, sok ezer cím, emblémája fűződik nevéhez. Európa bármely országában, sajtófesztiválokon, ahol a Népszabadság is bemutatkozott, a lap kiállítási pavilonját mindig ő tervezte meg, rendezte és készítette el. Szenvedélye a betű volt: pontosan tudta, milyen betűtípus illik akár egy cikkhez vagy éppenséggel egy hanglemezhez. Politikai, kereskedelmi és filmplakátjaival is elismerést vivott ki magának.

Tiszteltük nagy munkabírásáért, szerettük emberségéért. Nem feledjük el.

Bánó Endrét ma temetik fél 12-kor a Kozma utcai temetőben.

BŰNTÉNY VAGY MULASZTÁS?

Magánnyomozók a temetőben

A Rákoskeresztúri Új Köztemetőben temetetlen emberi maradványokat találtak a múlt hónapban. Mint arról akkoriban többször beszámoltunk, a 301-es parcellától pár száz méterre emberi testrészek hevertek hantolatlanul.

Ladányi Jenő a Fővárosi Temetkezési Intézet igazgatója súlyos visszaélést, netán bűntényt sejtett az ügy hátterében, hiszen ezenkívül más esetek is utalnak a fővárosi temetkezési maffia létezésére. Az igazgató feljelentést tett a rendőrségen, és az intézet által kigazdálkodott pénzből százezer forintot ajánlott föl annak, aki tisztázza az emberi maradványok eredetét, és leleplezi a felelőst.

A Keresztúron talált egyik temetetlen női lábon festett volt a köröm. Az Anatómiai Intézet munkatársa, valamint a megkérdezett igazságügyi orvosszakértő is arról számolt be: ez nem feltétlenül bizonyítja bűntett tényét, hiszen előfordulhat, hogy a végtagot baleset miatt kellett amputálni. Ilyen esetben nincs idő a körömlakk lemosására.

A nyomozást a X. Kerületi Rendőrkapitányság folytatja, ahol kérdésünkre elmondták: hamarosan lezárják a vizsgálatot, mert bizonyítottnak vélik, hogy nem bűncselekmény, hanem szabálysértés történt. Ennek felelősét nem a rendőrség feladata felderíteni.

Információink szerint az ügyben, Ladányi Jenő fölhatalmazására, egy magáncég is nyomozást kezdett. Ha eredményt érnek el, őket illeti a százezer forint. **G. J. Z.**

QUEEN

Egymillió font az AIDS ellen

Az angol Queen együttes szerdán egymillió fontot adományozott az AIDS elleni küzdelemre egy jótékonysági alapítványnak.

Az összeg az együttes Bohemian Rhapsody című számának bevételéből származik. Az egykor listavezető számot idén újra kiadták *Freddie Mercury*, az együttes énekesének halála alkalmából, s egy ideig megint listavezető volt. Mercury, mint az közismert, sokáig titkolt AIDS-betegségében hunyt el.

Húsvét hétfőn tartják a londoni Wembley Stadionban a Freddie Mercury-emlékkoncertet, amelyet a világ szinte valamennyi televíziója közvetít. A műsor bevételét ugyancsak az AIDS elleni küzdelemre fordítják. (MTI)

A NAP RAJZA:

ÚJ IDŐK TÉVÉJE

– Hányszor mondjuk még, mama, hogy ez a műsor nem a Felvonulók kérték?!

Éhségsztrájkoló mozgássérült

Csepregi László leszázalékolt mozgássérült szerdán éhségsztrájkba kezdett lakásán.

A harminchat éves, gyermekkori bénulásban szenvedő, ágyhoz kötött embert – elmondása szerint – február 28-án kereste meg *V. Gy.*, aki különböző, Bécsben olcsóbban kapható cikkek beszerzését ajánlotta fel neki, és 9000 forint készpénzt vett át tőle. V. ezután nem jelentkezett, sőt Csepregit, valamint az érdekeit képviselő ismerősét – miután számon kérték rajta a pénzt – életveszélyesen megfenyegette. A sértett feljelentést tett a II. kerületi rendőrkapitányságon, ahol viszont nem tudnak az esetről. Csepregi valamennyi kiszolgáltatott mozgássérült érdekében határozott az éhségsztrájk mellett, amit addig folytat, amíg igazságot nem szolgáltatnak neki. **S. J.**

Kiömlött a nátronlúg

(Megyei tudósítónktól)

Az izgalom valószínűleg nagyobb volt, mint a valóságos veszélyhelyzet tegnap délelőtt Jászapátiban a közúti-vasúti kereszteződésnél, amikor egy nátrium-hidroxidot szállító gépjárműről nagyobb mennyiségű lúg ömlött a földre.

A mosólúgként, tisztító-fertőtlenítő szernek használt anyagot a Borsodi Vegyi Kombinátból szállították a Martfűi Sörgyárba. Menetközben az egyik lúgos tartály kilyukadt, megrepedt, így történt a baleset. A szabadba került vegyi anyag már nem veszélyes.

Repülőgépet vegyenek!

(Megyei tudósítónktól)

Vásároljon repülőgépet Amerikából! – erre a szokatlan ajánlatra egy miskolci kft. hirdetésében bukkantunk.

Az ügyvezető igazgató nem tartja rendkívülinek ajánlatát. Még akkor sem, ha november óta foglalkozik ezzel az üzlettel, és több mint száz használt gépet kínál, de eddig nem aratott átütő sikert. Mindössze egyetlen vevő akadt, a Heves megyei Síkfőkút régiséggel foglalkozó kft.-jének ügyvezetőjének személyében. A kis négyüléses, amely több mint 6 és fél millióba került, a makláriból repülőtér hangárjában várja gazdáját. A repülőgépekkel kereskedő cég vezetője nem tudott határozott választ adni arra a kérdésre, miért nincs keletje portékájának. Szerinte még nem fogadták el az emberek, hogy ezek a közlekedési eszközök kevésbé számítanak luxusnak, mint a négy kereken gördülő csodák, a sokmillióba kerülő autók. A repülőgép különösen nem fényűzés azoknak az üzletembereknek, akik több százezer forintos nyereségtől esnek el, mert inkább az időt rabló kocsikázást választják.

Sűrűn csöng a telefon a kft. irodájában. Az üzletek különösökok miatt maradnak el. Az egyik reménybeli vásárló hosszas gondolkodás után azért mondott le a repülőgépről, mert attól félt, hogy hamar megtudja a város, megszólják érte, és a bűnözők célpontjává válik. Az ügyvezető igazgató mégsem csügged. Szerinte hamarosan Magyarországon is divat lesz magánrepülőn szelni az eget. Az a véleménye, hogy egy-két év múlva fellendülhet az üzlet. Erre az időszakra készül az ügyvezető igazgató. Tengerentúli partnere még sugárhajtású repülőgépekkel is várja a magyar vásárlókat.

Kovács Lajos

Koszorús költőnk

Juhász Ferenc magyar költőnek ítélték a sztrugai költészeti fesztivál idei arany koszorúját – közölték csütörtökön a rendezvény tanácsának díszülésén a makedón tudományos és művészeti akadémián.

Színházműsor

Operaház: Parsifal (5). **Erkel Színház:** A próba (7). **Bartók Béla emlékház:** Hegedüs Mónika és a Danubius Kvartett estje (6). **Katona József Színház:** A kezdet vége (7). **Kamra:** A kinai (8). **Pesti Színház:** Edith és Marlene (7). **Madách Színház:** Macskák (7). **Madách Kamara:** Lila akác (7). **József Attila Színház:** Mesék az írógépről (7 – L. bérl. 4. ea). **Labdatér Teátrum:** Egy est megér egy Pestet? (7). **Arizona Színház:** A női szabó (7). **Radnóti Színház:** Bertha és Axel (7). **Merlin Színház:** Négyhangú Opera (7). **Vidám Színpad:** Egy férfi, aki nem akar (7). **Bábszínház az Andrássy úton:** Óz, a nagy varázsló (de 10). **Bábszínház a Jókai téren:** Csipkerózsika (de 10). **Fővárosi Nagycirkusz:** Cirkusz a jégen (3). **Fővárosi Művelődési Ház:** Törekvés Táncegyüttes műsora (20.45).

TERRANOVA®
LEGSZEBB A HÁZON

A Terranova Európában 100 éve a homlokzatképzések specialistája.
Nedves, salétromos falakra a végleges megoldás!

Terrasan javítóvakolat-rendszer
– *Terrasan guz*
– *Terrasan javítóvakolat*
– *Terrasan simító vakolat*
– *Szilikátfesték 151-féle színben*

Lábazati vakolat 10-féle színben.
Fagyálló Terranova csemperagasztó, javításokhoz HOBBY termékek.

Megrendelhető és kapható Pilisvörösváron és a szerződött forgalmazótelepeken.

Magyar Terranova Építőanyag-ipari Kft.
2085 Pilisvörösvár, Fő út 130.
Tel.: (26)-30-022, tx: 22-5206, fax: 134-1757

6879 NP

A TERRANOVA KOMPLETT SZOLGÁLTATÁST NYÚJT ÖNNEK!

A Föld Napja alkalmából a Környezetvédelmi és Területfejlesztési Minisztérium és Budapest Főváros Főpolgármesteri Hivatala akciót indít **a háztartásokban keletkező veszélyes hulladékok begyűjtésére.**

Ezek a hulladékok a következők:
- gyógyszermaradékok,
- száraz- és gombelemek,
- lakk- és festékmaradványok (kiürült, beszáradt doboz, ecset),
- növényvédőszer- és rovarirtószer-maradványok (spray-dobozok nem!),
- gépkocsi-akkumulátorok,
- fénycső, villanyégő,
- fáradt olaj.

A városban hét ponton lesz átvevőhely:
- Környezetvédelmi és Területfejlesztési Minisztérium parkolója (I. ker., Iskola u.)
- Budapest Főváros Főpolgármesteri Hivatal udvara (V. ker. Gerlóczy u., Károly körút)
- Budapesti Közlekedési Vállalat
  - Örs vezér téri metrótelep (X., Fehér út 1.)
  - Hamzsabégi úti garázs (XI. ker.)
- Budapest Műszaki Egyetem (XI. ker., Bertalan Lajos u.)
- XXII. ker., Művelődési Ház (Nagytétényi út 35.)
- Csepeli Polgármesteri Hivatal (XXI. ker., Szent Imre tér 10.)

Az átvevőhelyeken április 22–26-ig naponta 10–18 óra között lehet a hulladékokat leadni, ahol azokat szakértők segítő közreműködésével díjmentesen átveszik.
Április 25–26-án a nagyobb lakótelepeken mozgó átvevőhelyek (tehergépkocsik) működnek délelőtt 9–11 óra és délután 12–15 óra között:
- Békásmegyer (ápr. 25.)
- Kelenföld (ápr. 25. de.)
- Gazdagrét (ápr. 25. du.)
- Újpalota (ápr. 26.)
- Havanna (ápr. 26. de.)
- Pestszenterzsébet (ápr. 26. du.)
- Óbuda (ápr. 25. de.)
- Centenáriumi (ápr. 25. de.)
- Csepel (ápr. 25. du.)
- Rákoskeresztúr (ápr. 26.)
- Újpest (ápr. 26.)
- Kispest (ápr. 25. du.)

Vegyen részt az akcióban, hozza el veszélyes hulladékait!

5930 NP

A Környezetvédelmi Miniszter Budapest Főpolgármestere

Area Manager Hungary Application Engineer

In order to enlarge our distributor organization, we would like to expand with a consulting and sales orientated individual.
An educated technical background together with experience in sales of quality products are of vital importance.
Applicant should be willing to travel within Hungary, but should be located between Budapest, Győr and Székesfehérvár.
Knowledge of pneumatic dower tools is of an advantage.
Good understanding of english is a must.
According to meeting the above conditions, we will determine your wages.
Do not hesitate to send your application letter together, with your Curriculum Vitae to Népszabadság code word „Perspektiva"

7145 LJ

Bánó – Gregléd i István

Plakátja résztvesz a kiállításon
A katalógust ld. Ék Sándornál

Politikai plakátok

MDK.

Bánó Endre

Kiállitási kritika

Müvészet 1967 márc.p.39.

BÁNÓ ENDRE

BÁNÓ Endre (1921)
21. Isten akaratából, 1988
By God's Will (film)
offset, 83x56 cm
j.j.f. Bánó – Offset és Játékkártya Nyomda Budapest
ltsz.: xy 89.105

A változás jelei : Plakátok 1988-1990. : Magyar Nemzeti Galéria, 1990.nov.14.-dec.31. A kat. szerk. Bakos Katalin. Bp., MNG,1990 15 p

Ø Bánó F. J.

rajzoló
karikatúrákat rajzol
a Képes Világba –
lásd. 1945. jun. 8-15.
n.

A lap példányt
lásd Kara Lajos

csomagjában

Bárió Hedda
divattervező

Rukatervek

—: Francia divat '73

Nők Lapja, 1973. márc 31 - 20 old.

megirva

Bánó János

Stul. Roskoványon
(Sárosm.) 1859 máj.
23. ág. ev.
6 gimnazmot végzett
Mükedvelő
1876/7 I. esti tanfolyamra jart
a bpesti mintarajzlanodá-
ban.
1876/7. II. esti tanfolyam

6
4
6

1876
1859
17
76

Lesencze - Istvánd k. n. VI. 5.

Bánó József

az alábbi pályázaton kiemelt megvételben részesült
20. számú pályaterv egyik szerzője.

Tokaji Béla: Fonyódi gyógyfürdő-gyógyszálló és melegvizü strandfürdő tervpályázata, 1971.
Magyar Építőművészet, 1971.6.sz.2-5.l.

Pálydvaf

az alábbi pályázaton kiemelt megvételben részesült
20. számú pályatérv egyik szerzője.

Tokaji Béla: Ponyódi gyógyfürdő-gyógyszálló és meleg-
vizű strandfürdő tervpályázata, 1971.
Magyar Építőművészet, 1971.6.sz.2-5.l.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V. Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

ÉSZAK
MAGYARORSZÁG

Bánóczki József

Vénusz Madár Őszi idill gyökerekből

Negyven évig bányában dolgozott Bánóczi József. Amint mondja: addig a föld alatti titkokkal ismerkedett, most pedig — másfél éve, amióta nyugdíjas — a felszini életet figyeli. A föld felszinét — szó szerint véve —, mégpedig kertjében, vagy a szomszédos földeken, ahol szőlőtőke van. Az pedig van itt, a miskolci Avas-oldalban, ahol lakik. Még az utcát is Szőlőhegynek nevezték el.

— A 40—50 éves tőkék a legjobbak.

Mármint nem a legjobban termők, hanem legjobb, legérdekesebb alakúak, a legjobban kikészithetők. Mert ezt teszi velük a nyugdíjas vájár: szobrocskákká, dísztárgyakká formálja a gyökereket. Fantáziája szerint.

— Azonban nem az én fantáziám a döntő, hanem a természeté. Nézzék csak, alig kell változtatnom ezeken a gyökereken: ez például Vénuszhoz hasonlit, ez egy madáralak, emez pedig őszi idillt mutató faliképnek is megfelel...

Van azonban még sok-sok érdekes figura. És mind más. Csak az közös rajtuk, ami már az ember kezenyomá: a csiszolás, a védőlakk. Ezáltal válnak lakásdiszeivé, kedves munkájává a nyugdíjas bányásznak.

test bíróság elé állít
Az egyik polgári
róság előtt: polgári p
sik büntetőügy, s ha
bíróság elé állítják:
eljárás folyik ellene.

Bár a kettő megkülönböztetése így nem elég pontos, azt lehet mondani, hogy a polgári jog a vagyoni viszonyokat, a tulajdonjogi viszonyokat, szerződéseket, a károkozásért való felelősséget, öröklési jogviszonyokat stb. szabályozza. A büntetőjog pedig a társadalomra nézve veszélyes cselekményeket, magatartásokat sorol fel, és megszabja az emiatt kiszabható büntetést.

A POLGÁRI perben a feleknek egymással szemben vannak vitáik: állampolgároknak egymással, vagy az államnak az állampolgárokkal, illetve fordítva, de ezeknek a vitás ügyeknek alanyai lehetnek szövetkezetek, vállalatok is.

Amikor két válni készülő házastárs fel akarja bontani

szemben, őrizetbe lehet venni, meg lehet motozni. És nemcsak az állam alkalmazhat kényszert. A büntetten tettenért személyt bárki elfoghatja, köteles azonban a legközelebbi rendőri szervhez, vagy az ügyészséghez kísérni. A gyilkosságot meg lehet, sőt, meg kell akadályozni, ha valakinek módja van rá, úgy is, hogy a tettest lefogja, megkötözi stb.

A bíróság előtt folyó polgári perben a felek egymással egyenrangú partnerként állnak szemben. A büntetőügy azért folyik, hogy az állam büntetőjogi igényét, a tettes megbüntetését végre lehessen hajtani. Ez utóbbinál a bíróság előtt álló vádlottnak nincs egyen-

Ádám hol vagy?

Öles reklámok hirdették hetekig szerte a város utcáin: a teremtés koronája, pontosabban az a bizonyos első férfiú adta az ihletet az üzlet névadóinak. Némi átalakítás után nyílt meg Miskolc főutcáján az Ádámhoz címzett cipőbolt.

Végre egyenjogúak leszünk, legalábbis a cipőfronton — jegyezte meg epésen egy ismerősöm. Hát igen. Igazán nem reklámképpen jegyzem meg, de tárgyilagos szemmel nézve is bő választék, szép cipők — és jó pár szisszenést kiváltó ár fogadja a nézelődőt, vásárlót.

S hogy mi adta az ötletet a divatos slágertől kölcsönzött címhez? Sorozatos megfigyeléseim

Pályázati felhívás

BORSOD-ABAÚJ-ZEMPLÉN MEGYE és Miskolc m. j. város Tanácsa V. B. művelődésügyi osztályai, valamint a Szakszervezetek Megyei Tanácsa Agitációs Propaganda és Kulturális Bizottsága hazánk felszabadulásának 25. évfordulója tiszteletére irodalmi pályázatot hirdet szocialista munkáséletünket ábrázoló irodalmi művek: kisregény, novella, egyfelvonásos színmű, irodalmi színpadi műsor megírására; irodalmi színpadi műsor összeállítására.

A PÁLYÁZAT CÉLJA: az irodalmi alkotómunka ösztönzése, továbbá az öntevékeny színjátszó csoportok és irodalmi színpadok repertoárjának bővítése.

A pályázat jeligés, „Irodalmi pályázat" felirattal jeligésen küldendő be 3 példányban. A választott jeligét, vagy jelmondatot, a szerző nevét és lakcímét zárt borítékban a

megirva

Bánó József

g. kat. tanítóképzőintézeti rajztanár.

Hul. Ipolyság (Hont vm)

1890. márc. 19.

1909/13. a bpesti képzőm. főiskolán polg. isk. rajztanári képesítést nyert. 1914. az ungvári kántortanítóképzőben lett rajztanár. 1916. Ungvár városi tanácsa őt bízta meg Szurmay Sándor díszpolgári oklevelének elkészítésével. Irodalommal is foglalkozott.

Gulyás: Magyar írók

II. 256. h.

lagára és álkatára, vonatkozik nemcsak a homlokzatra, az alaprajzra és az egész felépitményre, hanem művészi megjelenésének minden tényezőjére / diszités, vakolat, festés, korbeli berendezések, stb./, s általában minden olyan nemü átalakitásra, ami bármi módon befolyásolhatná az illető emlék eredeti jellegét és veszélyeztetné biztonságát. A tulajdonos a jóváhagyásra benyujtott összes tervek egy példányát köteles a Főfelügyelőségnek beszolgáltatni. A tulajdonos az épitményen felirati, vagy reklámtáblákat csak a Főfelügyelőség engedélyével, s az általa meghatározott módon és formában helyezhet el. Távirat póznák és külső rádió antennák csak a Főfelügyelőség engedélyével és az általa megjelölt módon he-

Bánó József

1909/10 – 1913/14

Ferkászőmfőiskérk

66. l.

Bánó József

1913

Kitud vóla?

Bánó Julia M.D.K.

Vipomaterv: Petőfi S. u. Váci u. Régiposta u.
Párizsi u. által tömb beépitése

Gárdonyi Jenő: Milyennek álmodják az uj Budapestet a szigorló éptészmérnökök
Magyar Nemzet 1966. julius 31. 5.1.

. . .

MDK

Bánó-Kaján

A pacifista, plakát

Békeplakát és 5éves terv graf.kiáll. Ernst Muz.
1953. szept. 3 1.

MDK

I.M. Képzőmüv. Kiáll. Mücs. 195o. aug.

Bánó - Kaján.

a Békeplakát és Ötévei terv grafikai kiállításán munkája szerepelt.

Erti Budapest, 1952. Okt. 14.

M.D.K.

Bánó László és fia gépészmérnökök

Fényképfelvétel három darab vizcsöves kazánról egyenként 7o négyzetméter fütőfelülettel, amelyeket Bánó László és fia tervezett.

A kazánház a gróf Mailáth-féle szálloda-bérházhoz épült.

Szinházi Élet. Bp. 193o. márc. 2-8. XX.évf.
1o. sz. 1o7. lap

MDK

Bánó László mérnök

és Krüls Béla tervezték a „vasvármegyei elektromos műveket". A mű építését Bánó László vezette.

Pálóczi Antal: Bodányi Ödön: Szombathely város fejlődése és műszaki létesítményei.

Városi Szemle, Budapest [redacted] 1911. IV. évf. [10. sz.] 753. l.

megirva

Bánó Lehel, vitér 4/

építész

vód

2

MMÉEKözl

1941. 202. l.

< Bánó Sehel, vitéz ifj >

cikke

< ? A mi belvárosi erődünk.

MMÉEKözl 1941. 15. 3. l.

< Bánó Lehel, víteź ity >

cikke

< > A budapesti thermák.

MMÉEKözl

1941. 169. l.

< Bánó tehel utj >

cikke

< > Béke-város

MMELKÖZI

1942. 69, 70 l.

L.

(Bánóthel ifj. vitéz)

cikke

( ) Városnépészeti

kitágások.

MMEEKözl

1941. 94, 95. l.

Baró Lehel, épitész
Budapesten, holtan. vég.
Foley város esztetikai
kérdésekkel foglalkozott

1"	4 [illegible]			50
1"	4 [illegible]			
	Sum 375	343	3.43	
			6.71	

Székesfehérvár

KIFIZETI

Kiszolgálta : [illegible]

602 — Palatinus-nyomda Budapest, 1936.

< Bánó Lehel, ifj. vitéz

cikke

<> A City védelme.

MMÉEKözl
1941. 77. l.

< Bánó Lehel, ifj. vitéz
építészmérnök
cikke

< > A tűzfalak esztétikája.

MMÉEKözl

1941. 57. l.

Bánó Lehel Ifj. vitéz
építész

írod
z

Pirovits Aladár =
„Városszépészeti kihágások"

MMEEKÖZI

1941. 117. l.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-387

ESTI PÉCSI NAPLÓ

Bánó Mária

1962 NOV 24

1021

Bánó Mária festőművésznő kiállítása

A pécsi és kaposvári városi nőtanácsok közös rendezésében november 28-án, szerdán délután 6 órai kezdettel klubdélután keretében a városi nőtanács helyiségében (Pécs, Széchenyi tér 16. szám) megnyitják Csorba Edéné, Bánó Mária festőművésznő Olaszországban készített festményeinek kiállítását.

A kiállításon Martyn Ferenc festőművész mond bevezetőt, majd Sarkadiné Hárs Éva művészettörténész filmvetítéssel egybekötött itáliai élménybeszámolójára kerül sor.

A kiállítás december 12-ig tekinthető meg délután 3—7 óráig.

A hét vége sportműsorából

Szombat, november 24: Labdarúgás: Megyei I. osztályú mérkőzés: Pécsi Előre—Pécsi Vasas, Postás-pálya, 14. *Torna:* A megyei ifjúsági válogatottak versenye, egyetemi tornacsarnok, 16. *Kosárlabda:* Megyei mérkőzések: PVSK II.—Nagy Lajos Gimnázium II., férfi, PVSK-tornacsarnok, 14,30. Postás—Szigetvári Gimnázium II., női, PVSK-tornacsarnok, 15,40. PVSK—Tanárképző Főiskola, női, PVSK-tornacsarnok, 16,50. PVSK—Szigetvári Gimnázium, férfi, PVSK-tornacsarnok, 18. Építőipari—Sportiskola II., férfi, Nagy Lajos Gimnázium, 15. Gépipari—Széchenyi, férfi, Nagy Lajos Gimnázium, 16,10. *Ökölvívás:* Baranya Kupa elődöntők, PVSK-tornacsarnok. 17.

Vasárnap, november 25: Labdarúgás, NB I-es mérkőzés: Komlói Bányász—Pécsi Dózsa,

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

SOMOGY MEGYEI NÉPUJSÁG
Cs. Bánó Mária

1962 NOV 2

1021

6

Nem volt fölösleges!

A Nőtanács megyei és városi kulturális bizottsága háromnapos kiállítást rendezett *Cs. Bánó Mária* Olaszországban festett képeiből. A kiállítást *Martyn Ferenc* Munkácsy-díjas festőművész nyitotta meg, majd *Bizse Jánosné* művészettörténész vetítettképes előadást tartott »Itália művészetéről« címmel.

Az esemény szép számú közönséget vonzott. Örömmel állapíthatjuk meg, hogy az érdeklődés egyként szólt a kiállítónak, annak műveit a közönség figyelmébe ajánló Martyn Ferencnek és a művészettörténeti előadásnak.

Miért kellett megrendezni ezt a kiállítást? — kérdezték sokan a megnyitón.

Martyn Ferenc szavait idézve Cs. Bánó Máriát felkészültsége, mondanivalója és ezzel összefüggő előadásmódja a mai somogyi képzőművészet java sorába emeli, jóllehet erényei — szélesen szántó vonalvezetés, tisztán és frissen megszólaló színek — mellett »olykor visszaél a bátorsággal, és előadásmódja mutatósabb, meglepőbb a kelleténél«. Nos, ez valóban így van. De ez még nem ok arra, hogy lemondjunk egy ilyen kiállítás megrendezésének tervéről. Az viszont kétségtelen, hogy a Nőtanács kezdeményezésére megrendezett kiállítás festményeit nemcsak dicséret, hanem kritika is illeti, sőt a jövőre szólóan kötelezőbb és szigorúbb igényesség.

Ismét Martyn Ferencet idézzük: »A nyilvánosság nem ismer műkedvelőt, nem értékeli a művészet vasárnapi művelőit.« Vitathatatlan igazság ez, de meg kell jegyeznünk, hogy Cs. Bánó Mária — akinek női, anyai hivatása időnként háttérbe szorítja a művészi hivatást — szabályt erősítő kivétel. Képei figyelemre érdemes munkásságba engednek bepillantást, és már ezért is megérte vállalkoznia a Nőtanácsnak arra, hogy nyilvánosságot biztosítson a művészetnek.

Azt azonban megjegyeznénk, hogy a következőkben — éppen azért, hogy a Nőtanács ehhez hasonló rendezvényei szervesen épülhessenek bele kulturális életünk egészébe — nem ártana, ha illetékes szerveket is meghallgatnának, és a rendezők elfogadnák azt a segítséget, amelyet ezek a szervek nyújtani képesek, és — föltételezzük — készek is nyújtani.

A kezdeményezést csak dicsérni lehet.

B. I.

TTHONUNK

yagok a talpon

böző részeibe. A meleg és a vele járó fokozott verejtékezés a gombát gyors szaporodásra készteti, ilyenkor természetesen fokozottan jutnak gombatermékek a vérgeringésbe is, ez pedig a hólyagok robbanásszerű kialakulását idézi elő.

A felpattant hólyagok elgenynyedhetnek, nyirokér- és nyirokmirigy-gyulladás kiindulópontjai lehetnek. Nem ritkán orbánc is társulhat a betegséghez.

Arra a kérdésre, hogy megelőzhetjük-e ezt a betegséget, a bőrgyógyász határozott igennel válaszol. Ha a lábujjak között vagy a talpon hámlást vagy viszketést tapasztalunk, kérjünk gombaellenes ecsetelőt. Ha a körmön van valami gyanús megvastagodás vagy elszíneződés — más panasszal

a gombás bőr gyógyítására való, hanem megelőzi a betegséget, mert hatására a bőrre kerülő gombák fertőzésképessége megszűnik.

A gombás köröm gyógyítása a köröm eltávolítását teszi szükségessé. A köröm szabad széléről kiinduló, kezdődő gombás fertőzést a beteg rész lenyírásával és gondos kezelésével még rendbe hozhatjuk.

Minthogy a gombás fertőzés melegágya a nyirkos bőr, nyáron lehetőleg ne viseljünk zárt cipőt, hanem inkább szellős szandált. A gumi- és műanyagtalpú cipő gátolja a verejték elpárolgását, emiatt a láb befülled, a bőr kipállik. Tegyük félre nyáron a műanyag-harisnyát is, mert ez nem szívja fel a bőrről a verejtéket.

Báno Pál, nobván,

l. Báhnó Pál.

megírva

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Bánó Pál

HÉTFŐI HIREK

1963 JAN 7

1021

Műteremlátogatások

A XIV. kerületben lakó képzőművészeknél az elmúlt évben több ízben rendezett nagy érdeklődéssel kísért műteremlátogatást a Hazafias Népfront és a tanács népművelési osztálya. Sokan keresték fel — a többi között — *Kisfaludy Stróbl* Zsigmond, *Bánó* Pál szobrászművészek, *Szász* Károly István, *Medgyesi* Sándor, *Czene* János, *Czene* Béla, *Hikádi* Erzsébet, *Pázmán* József, *Murai* Jenő, *Bolmányi* Ferenc, *F. Gáspár* Anny festőművészek műtermét. A műteremlátogatásokat *Kmety* Ferenc grafikusművész vezette.

A XIV. kerületi Tanács és a Hazafias Népfront a kerületi képzőművészek számos alkotását meg is vásárolta. Így például megvették a „Népstadion", az „Ilka utca" és jó néhány más — Zugló mai életét ábrázoló — képzőművészeti alkotást.

tunk be az íg

gi vezetők tavalyi nyilatk

ár 2-i számában *Mit adunk* l közöltük a minisztériumok mondták el, mit várhat a la- endőben. Most fellapoztuk az nyilatkozók elé, s megkértük k be az ígéretekből, mit nem, zokat 1963 januári számaink-

si tanács közmű

tartotta ígéretét

kánikulára már ez a csővezeték *ivóvizet ad Kőbányának.* Az ígéreteken felül elkezdtük a *szigetszentmiklósi*

Draskóczy László , a KGM t

MDK

Bánóczi László dr.

A Modern Kiáll.-szervező bizotts. tagja

Tamás Galéria 1.Kiáll. 1928. dec.

MDK

Bánóczi László dr.

A Tamás Galériában rendezett modern kiallitás- szervező bizottság tagja.

Perlrott Csaba Vilmos gyüjtm.kiall. a Tamas Galériában.Katalogus.

Bánóczy Adrienne, festőnő, szül. 1914. nov. 29. Felsőtölgyesen. Elvégezte az egri tanitónőképzőt, aztán 1937/38. tanév végén a Képzőművészeti Főiskolán - mint Benkhardt tanitvány - oklevelet nyert.

135956. szám.

A Müemlékek Orsz. Bizottságának f. évi 749. sz. felterjesztésére tudomása és további megfelelő eljárás végett kiadom.-

Budapest, 1908. évi december 22.

A miniszter meghagyásából.

Bánóczy Adrienne

1937/38. tanév végén polgari iskolai rajztanári oklevelet kapott.

Ferkèpžomfoiskèvk
1937/39

182. l.

Hol és mikor, mületett, ki volt a tanára?

tiul. Felsőtölgyes, 1914 nov. 29
Egri tanítóképzőt végezte elszőleg – Benkhardt tanítvény

Bánóczy Adrienne

fest. szak II. c.

Ferk pzomfoisk vk

1935-36. 70 l.

Szabad Müvészet

1947. 12. sz. 256 l.

E l i s m e r

A Müemlékek Országos Bizott
ság kiadásában megjelent képeslevele
mennyiségeket :

1./ a különálló lapokból

2./ az albumba füzöttekbő

3./ a tasakolt példányokb

Összesen

Budapest, 1926. junius 9.-én.

Bánóczy Adrien

III. éves polg. isk. tanárjel.

Képzm. Fönk. Évk

1936/37 74 l.

Ferk pzomfoiskèvk

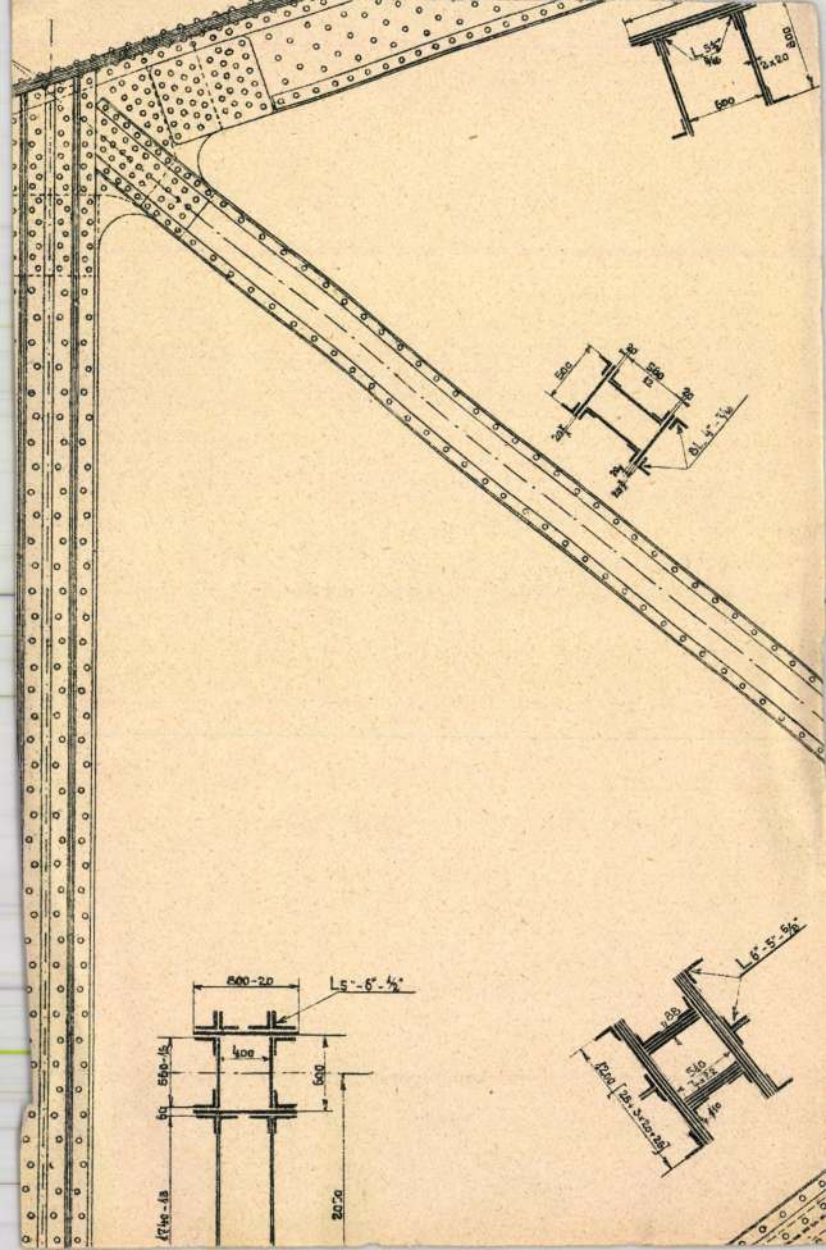
L 5"-5"-5/8"
600
2x20
500
L 5"-5"-5/8"
500
2x20
500
500
50
550-15
400
500
2050
2x40-18
L 6"-5"-5/8"
2x20
550
2x20
2x20
2x20

Bánóczy Ferenc; építész

cikke:

Mezőgazdasági tipus-épülettervek. - Müszaki Tervezés, 1966. 1.sz., p. 28-3o.

Az 1966. évi magyar müvészettörténeti irodalom bibliográfiája. - Müvtört.Ért. 1969. 3.sz., p. 243-284.

p. 247.

anóczy Ferenc épitész

MDK

Gubacsi-hid melletti előregyártott kisérleti épület
repr.

Miskolczy László:Előregyártás, tipustervezés, épitőmüvészet Magyar Épitőmüvészet 1955.IV.évf. 194-195.1.

Bánóczy Ferenc építész

MDK

Gubacsi hidfő lakótelep, K.2.jelü lakóház repr.

Csordás Tibor:A tömeges lakásépités tervezési kérdései Magyar Epitőmüvészet 1955.IV.évf.9-10.sz.264.l.

Bánóczy Ferenc, építész

5. Cserba Dezső – Bánóczy Ferenc – Rollkó Géza: Kísérleti lakóház építése, Budapest 1954. /repr./

Magyar Építőművészet, 1984. 1. 25-old.

MDK

Cserba Dezső, Bánóczy Ferenc, Medvedt László és Papini László /VATI/ ép.-k

a három harmadik dij 5ooo forintos - egyikét nyerte közös tervük.

G.J.: Sok célszerü uj épitészeti ötletet eredményezett a lakásépitési tervpályázat. - Magy.Nemz. 1953. nov.24. 3.l.

MDK

Bánóczy Ferenc

Kiosztották a lakóházépítési tervpályázat díjait.
Magyar Nemzet, 1953. jan. 4. 6.l.

M. D. K.

BÁNÓCZY Ferenc építész
(LAKÓTERV)
Rákóczi út árkádosítása (74-76. sz.)
Hollai György

Malik József: Városkéri együttesek
Magyar Építőművészet 1959. 5/6. sz. 177. l.

MDK

Bánóczy László dr.

a dijbizottság tagja

Dijkiosztás a KUT tav. kiállitásán. KUT 1927.

3.sz. képek 8.l.

MDK

Mostra Roma 1928. VI.

Bánóczi László - festő

1995. okt. 11 (szerda)

TÁRLAT

Hegyek, házak, fotók

Bánóczi László: Cím nélkül (1995)

Kassa (ÉM) – A kassai Magyar Művészet Hete '95 című rendezvénysorozat keretében – a kassai Nova Fotóklub meghívására – Bánóczi László alkotásaiból nyílt kiállítás hétfőn este a városi könyvtár épületében található Nova Galériában. Bánóczi László a kazincbarcikai Kamera Fotókör tagja. 1991 óta foglalkozik rendszeresen fényképezéssel, azóta küld pályázatokra képeket, és szerepel kiállításokon. A fényképezésben az izgat – írja a kassai, Hegyek, házak, emberek című kiállítás katalógusában –, hogy a puszta látványból hogyan tudom kiragadni a lényeget, lehántani a felesleget."

A hangsúly a gyorsaságon van

Miskolc (ÉM – BAM) – Egy évvel ezelőtt nyitotta meg miskolci irodáját A DHL multinacionális vállalat. Az évforduló kapcsán tartottak sajtótájékoztatót a cég magyarországi vezetői tegnap a Tokaj Vendéglátóház Üzleti Klubjában.

Mint Elődi András, operációs igazgató elmondta, a DHL ma 218 országban van jelen, 1972 irodát működtet, és 36,5 ezer alkalmazottat foglalkoztat. A társaság a gyors, pontos szállítás érdekében két légitársasággal, több mint 160 repülővel és több tízezer gépjárművel rendelkezik. 1984 óta a magyar cégek is igénybe vehetik szolgáltatásait. Kezdetben magyar megbízottai ügynökökként tevékenykedtek, majd négy évvel később a Hungarokamionnal vegyes vállalatot hozott létre. Ez a társaság 1994-től száz százalékban a DHL tulajdona. Időközben megkezdték vidéki bázisaik kiépítését, ma 8 vidéki városban, köztük Miskolcon is üzemeltet irodát. Két és fél évvel ezelőtt a vidéki irodák a cég magyarországi árbevételének 2-3 százalékát, ma 20 százalékát adják. Ennek köszönhetően a társaság vezetői úgy döntöttek, a tervezett profit feletti nyereséget „visszaforgatják" a vidéki szolgáltatások fejlesztésére. Ennek köszönhetően az elmúlt időben közel egymillió dollárt ruháztak be, amelyből háromszázezret a számítógépes rendszer felújítására, kétszázezret továbbképzésekre, szakmai tréningekre, a többit a vidéki szolgáltatások, a szállítási hálózat fejlesztésére költötték.

A társaság magyarországi sikerei kapcsán elhangzott, az ez évi terv egymilliárd forintnyi árbevétel, amely teljesíthető. A miskolci iroda működése kapcsán Vincze Csaba, irodavezető elmondta, egy-egy irodában négyen dolgoznak, a vezetőn és ügyfélszolgálatoson kívül két futár. Eddig összesen 150 ügyfelük volt, havi árbevételük közel kétmillió forint, forgalmuk az első hónaphoz képest megtízszereződött.

Bánóczy Pál

Kőműves Pápáról.
1845-46, 1849-1850.
építészeti rajzok.

lásd
Fleischer Béla Eg. l.

T. 2454.

yákkal és köröndökkel megerősi-
t a felhők közül kinyuló jobb-
n a DANUBIUS FL. innenső part-
i; a háttérben pedig hegyek hul-
lett:

ngarn.

ore separat aequo,
, quae faciēda, facit.
gutten scheydt,
ur rechten zeit:
ür alln
cn ein Wolgefalln.

3 cm.

-230.

BÁNÓCZY Pál építőmester

Pápa, ref. Öregdiákotthon.
1895. évi bővítési terv

MvSz. 1996/1. 116, 118. ill.

- Dávid, Gyerő fia 445
- Ferenc 296, 310, 520
- Gyerő 445
- István, Gyerő fia 143, 445
- István, János fia 143, 344, 44
- Istvánné: Ilona 344
- János, Gyerő fia 143, 445
- Mihály 296
- Pál 143, 446
- Péter 143, 336
- Tamás 143, 366, 445, 520

Gyerőfi, Vásárhelyi család 471
- Albert 445
- Balázs 445
- István 296
- János 296, 360, 520
- Jeromos Pál 296
- László 445
- Mihály 98, 360, 520
- Pál 297
- Potenciána: Herepei Márkné 329

Gyerőmonostori > Dobszai, Kabos,
Gyerővásárhely (*Wasarel*, *Wasarhel*
→ Kolozs vm
- Szűz Margit-templom 97, 296
- udvarház 143, 296, 445

Gyewrghfalwa > Györgyfalva
Gyimesi > Forgács

Bánóczy Pál épitém

M.D.K.

Pápa, általános iskola, kabadság
főtér 6. Koraeklektikus, 1892.

Genth. hüeml. 1959 I. 243

M.D.K.

Bánóczy Pál (pápai) építő mestert

biztár meg. leg. Jüttner Kálmán kir. mérnök tervei alapján hagtsa végre a pápai tokarékpenztár főpiaci szér házának emeletessé való bővítését és szállodává alakítását

Vállalkozók Lapja, Bp. 1895. XVI.évf.

aug. 6. sz. 2 ,old.

megirva

Bánóczy Pál

pápai építőm.

Voyta Adolf tervei

szerint 1881-ben épitette

a pápai szinházat.

Dor Bakony

387. l.

Miksa Emánuel, bajor választófejedelem

arank. III. 112.

Berhidi Mária

szobrászművész
1953-ban született Budapesten

Egyéni kiállítások

1982 *Horváth Endre Galéria, Balassagyarmat*
Óbudai Pincegaléria, Budapest
1988 *Stúdió Galéria, Budapest*
GAMF Galéria, Kecskemét
1990 *Galerie Sennebogen, Regensburg – Vojnich Erzsébettel*
Józsefvárosi Kiállítóterem, Budapest
1992 *Aktív Art Galéria, Szentendre – Szíj Kamillával*
1994 *Dorottya Galéria, Budapest*
1996 *Budapest Galéria*
Magyar Intézet, Bukarest – Szíj Kamillával
1997 *Fészek Galéria, Budapest*
1998 *Magyar Intézet, Párizs – Raymond Jaquier-val*
Vigadó Galéria, Budapest – Lovas Ilonával
2000 *Fészek Galéria, Budapest – Lovas Ilonával*
2001 *Vízivárosi Galéria, Budapest*
2003 *Kortárs Művészeti Intézet, Dunaújváros – Imre Mariannal*
és Lovas Ilonával

Láda, 2001.
Hímző-ráma, 2003.
Marina-Blau, 2003.
Keret, 1994.

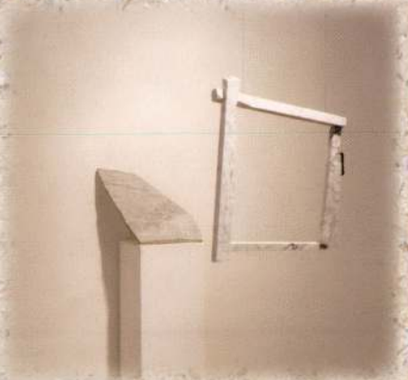

pintér sonja
KORTÁRS GALÉRIA
Pintér Antik 1055 Budapest Falk Miksa u. 10.

NYOMTATVÁNY
KÉSZPÉNZZEL BÉRMENTESÍTVE
BUDAPEST 62
1376

Bánóczi Zsuzsa | MTA
Budapest
Úri u. 49.
1014

27

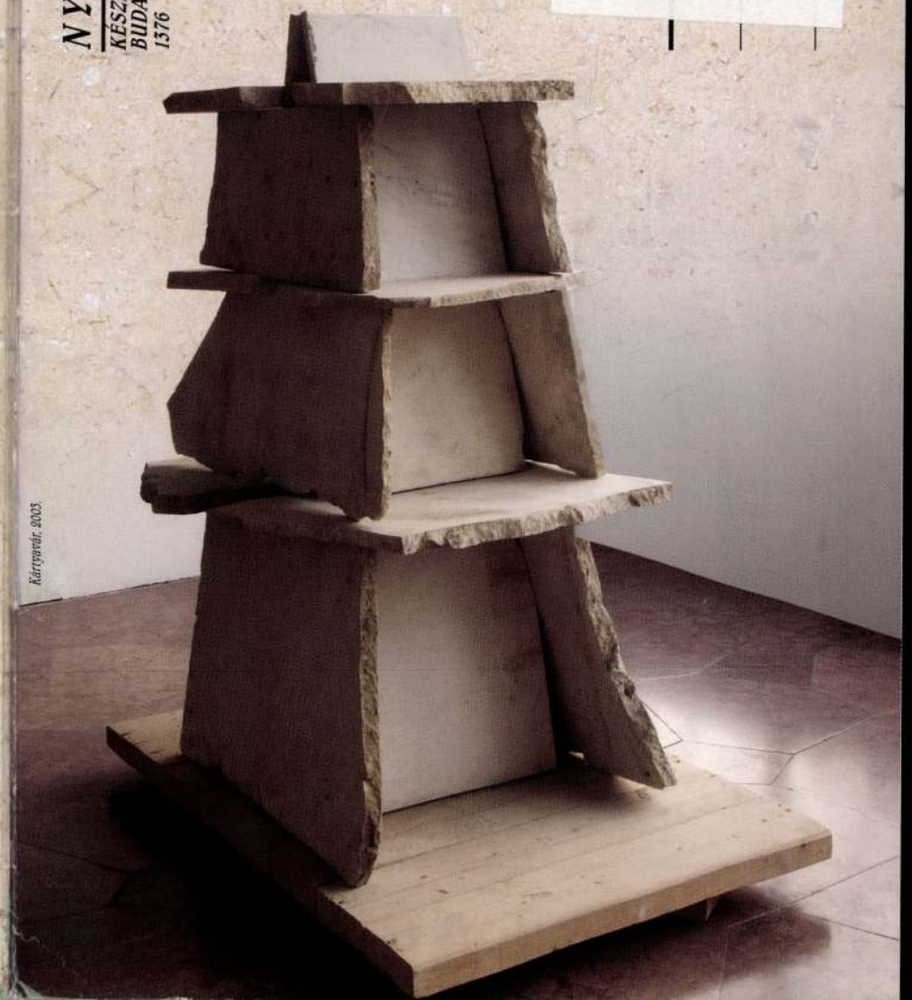

Kártyavár, 2003.

Berhidi Mária

pintér sonja
KORTÁRS GALÉRIA
Pintér Antik 1055 Budapest Falk Miksa u. 10.

Tisztelettel meghívjuk
Önt és családját a

Pintér Sonja
Kortárs
Galériába

Berhidi *Mária*

szobrászművész
kiállítására.

Megnyitja
LENGYEL LÁSZLÓ
művészettörténész
2004. szeptember 17-én,
pénteken 18 órakor.

A megnyitón
a látogatás
18-20 óráig tart.
A kiállítás
megtekinthető
2004. december 4-ig,
hétfőtől péntekig,
10-18 óráig,
szombaton 10-14 óráig.

Pintér Antik
1055 Budapest,
Falk Miksa u.10.
Tel./fax 311 30 30

Bánofszky

Műcsarnok téli tárlatán szerepelt.

MH. 929. XII. 22.

megirva

Banosch ~~Baltazar~~ Boldizsár

órás Kismarton

lásd

Csatórásceh

43. l.

Historia

1931. 43. l.

ILLUSZTRÁCIÓK

Banosch Balthasar

örös

l.

Csat-Frey Öst Kunst

XXIV. k.

XXXI. l.

Gyüjt

A hely neve	A tárgy megnevezése
Eger,	Minorita tplom belseje, sekrestyé ajtó

megirva

Banosch, ~~Johann~~ Jains

Örás

l.

Csas-Frey Öst Kunst

XXIV. k

XXXI, 133. l.

nytár

mű neme	A mappa jelzése	Megjegyzések
Tűzrép		

Stephaneum nyomda r. t. Budapest.

Banosch János

órás Kis-
marton.

1801. ~~1881~~ (???) felve-
szik a céhbe.

Klasszicizáló órái
soproni és Kismar-
toni családoknál.

Pritz 53. l.

1218. Spanyol iskola ~~a~~ XVI. szá

Férfi képe:

Térden alól látható, ki
vő és visszanéző macskán tartja
ves aranygyürüt hord, czédula v
Sin ay 1569. Keskeny karimáju
szemöldöke, szeme, bajusza és s
ros kézelője kilátszik; köpen
szekrény áll berakott fadiszsze

Fa, méretei 102:82 cm.
Vétetett E. Costantini
Elszámoltatott 1895: V
Az elszámolásra nézve
1894: XII. 18-án Szala
a vételhez hozzájárultak.

904: IV-28.

Barosch János

őrás Kismarton

lásd

Csatóőrásceh

43. l.

BANOVITS Anna

(h. m.) [Harangozó Máta: Banovits Anna
Nesaimiái. = Esti H. XXIX. évf. 69. n. 1984. márc. 21.
2. p.

A szakterületének megfelelő Fórumok

Kérem, hogy részvételi szándékát
megküldése céljából - a mellékelt
jelezni szíveskedjék.

Budapest, 1991. február 15.

Üdvözl

Banovich Tamás, díszlettervező

a miskolci előadás díszleteit tervezte

(Csárdáskirálynő)

Szerdahelyi István: Jut még eszedbe a múltunk? J.

Nepszabadság Bp. 1981 jan. J.

Banovich Tamás, dínkettervező

a gyulai előadás dínkteit tervezte

Bernáth László: környek gyulán 2

Estu Hunlaju, Bn. 1980 júl. 28.

007

Banovich Tamás, díszlettervező

4 Szakalyfonó előadásához
a díszleteket tervezte.

Fodor Lajos: Kodály-est Gyulán 2

Esti Hírlap, Bn. 1980 júl. 22

Banovich Tamás

Váncsa István: "Karma" cimmel ir Hernádi Gyula: "Lélekvándorlás" c. "szinopszisfüzéré nek a Játékszin épületében bemutatott előadásáról.
A müvész "mértéktelenül mértéktartó" diszleteit a kritika kiemeli.

Élet és Irodalom, Bp. 1979. dec. 15.
XXIII. évf. 50. sz. 12. lap.

Banovich Tamás, din lettervező

Fritz Hochwälder: A közvádló c. művének előadásához a játékteret teremtette meg.

Pályi András: Pécsi sinházi esték 720-723.
Jelenkor, Pécs, 1980, júl.-aug. XXIII/7-8

M.D.K.

Banovich Tamás

A "Fényes szelek" c. film diszleteit tervezte.
Körmendi Judit előzetes jelentése a készülő filmről "Fényes szelek" cimmel.

Film Szinház Muzsika, Bp. 1968. aug. 3.
31. sz. 3. lap

Banovich Tamás díszlettervező

[s' rendező - film]

MDK

„Bosszúból lett díszlettervező.

Bernáth László: Pikenő előtt nagy vita

2

ESTI HÍRLAP, Bp. 1966. szept. 29.

Banovich Tamás

Bp XII Tamás uti ált iskola tanulója, 14 éves.
Tanár: Bakonyi Mihály.
Portré - repr

Aradi Jenő: Az országos gyermekrajzkiállitás néhány tapasztalata
Rajztanitás 1965. IV. 6-7.1.

M.D.K.

Banovich Tamás

A "Filmkritikusok dija 1965" cimmel ad hirt az "Aktuális" rovat arról, hogy ezt a különdijat ezévben Banovich Tamás nyerte el, "Az életbe táncoltatott leány" c. film forgatókönyvéért, diszletterveiért és rendezői munkájáért."
A müvész fényképét bemutatja a lap.

Film Szinház Muzsika, Bp. 1965. febr. 19.
IX. évf. 8. sz. 2o. lap.

Banovich Tomás, [díszletterező]

a Mária-nap c. filmhez

tervezte a díszletehet.

Zoldi László: Hol a trakhos arató? 13

Élet és Irodalom Bp. 1984. szept. 7 XXVIII/36.

Könyvek között

Újra a Görgey-kérdésről

Kosáry Domokos
A Görgey-kérdés története, I–II. kötet
Osiris–Századvég, 1994
I.: 388, II.: 388 oldal

Kosáry Domokos 1936-ban, fiatal történészként, Szekfű Gyula javaslatára a Görgey Artúr honvédtábornok személye és tettei körül kialakult vitáról írta egyetemi doktori értekezését. E nagy sikert aratott munka lett a kiindulópontja a most megjelent, csaknem hat évtized kutatómunkáját összegző nagyszabású monográfiának. A szerző a negyvennyolcas szabadságharc bukásától napjainkig tekinti át és elemzi a Görgey-kérdésnek nevezett különös jelenséget. A hatalmas, honi és külföldi visszaemlékezésekből, jelentésekből, levelekből, tanulmányokból, sajtó- és irodalmi megnyilvánulásokból összeálló forrástömegben imponáló magabiztossággal teremt rendet. Önálló tanulmányoknak beillő fejezetekben mutatja be a szabadságharc történetének nemzetközi összefüggésekbe helyezett eseményeit, s aprólékos gonddal magát a tábornokot, hogy az így nyert képet ütköztethesse a Görgey-irodalom különféle állításaival.

Az elegáns és élvezetes, helyenként enyhe szarkazmustól sem mentes forráskritikai eszmefuttatásoknak köszönhetően nemcsak egy kiemelkedő történelmi személyiség árnyalt portréja rajzolódik ki, hanem mögötte annak a társadalomnak a lehangoló arca is, amely érdemi számvetés helyett korszakról korszakra, mindig más és más hangsúlyokkal „történelmi perek" napirenden tartásával múlatja idejét. Kényszerből történik így: reális politikai alternatívák híján szekértáborok alakulnak, amelynek tagjai mítoszokat, illetve ezekre válaszul ellenmítoszokat gyártanak. A történelmi folyamatokat a Jó és a Rossz küzdelmeként jelenítik meg, tetszés szerint csoportosítva és saját készítésű adatokkal kipótolva őket.

Görgey Artúr történelmi szerepénél fogva különösen alkalmas volt arra, hogy a Rossz megszemélyesítőjeként mint árulót, „hongyilkost" fogják perbe, vagy amikor szükség van rá, előhúzzák és elrendeljék „perújrafelvételét", s például ellenforradalmárként, mint a nemesi reakció szimbólumát ültessék a vádlottak padjára. Az önjelölt ítélőbírák és fogadatlan prókátorok zsivajában alig hallatszott azoknak a szava, akik kizárólag a tényekre és a szélesebb összefüggésekre támaszkodva kívántak megszólalni. Kosáry monográfiáját igen érdekessé teszi, hogy az akár száz évvel ezelőtti vélemények is friss, élénk hozzászólásként vonzzák az olvasó figyelmét, hiszen közegük ma is élő matéria: a sajtópolémiák keltette hisztéria.

Kosáry, a tudós célja nem az, hogy „rehabilitálja" a tábornokot, hiszen ezzel maga is a nemzedékek gondolkodását megmérgező „per" résztvevőjévé válna. Ilyen aktusra nincs szükség: a szerző tárgyilagosan a forrásokról foglal állást, s ez önmagáért beszél. Monográfiája mérföldkő a magyar történetírásban, s hatalmas tett azon sokat hivatkozott komplexum megtisztítása érdekében, amelyet nemzeti önismeretnek hívnak.

• Baló Péter

Sámánok és a szórakoztatás

A Sámán Színház (Magyar Éva, Novák Péter és Horváth Kornél) a Merlin Színházban október 14-én és 15-én először mutatkozott be a nagyközönség előtt Mese, avagy boldogan éltek, míg meg nem haltak című táncszínházi produkciójával, mely nyáron az edinburghi fesztiválon sikerrel szerepelt.

Férfi és nő átmeneti békében (Magyar Éva és Novák Péter) FOTÓ: KÁDÁR KATA

Fellépésük alkalmából találkoztam Magyar Évával, a színház alapító tagjával, a Mese történetének megálmodójával.

A táncos-koreográfusnő 1986-tól két éven keresztül a nyíregyházi Móricz Zsigmond Színház tagja volt, majd 1991-ig a kaposvári társulathoz tartozott. Bozsik Yvette partnereként a Hattyúk Táncszínházzal 1993-ban lépett fel először Edinburghban, ahol egyetlen közös előadásuk, az Estély elnyerte a fesztivál Independent-díját, s övék lett a kritikusok díja is. A Bozsik Yvette Company megalakulásakor útjaik különváltak.

A Mesét eredetileg Bán Jánossal szerette volna megvalósítani, de ő nyári forgatási munkája miatt a feladatot nem tudta elvállalni, így új partnert kellett keresnie.

Végül – hosszadalmas kutatás után – az első találkozáskor kiábrándítóan rockeres Novák Péter (a KimNovak együttes frontembere) személyében bukkant rá a férfias külsejű, jó hangú táncosra, színészre. A társulathoz még Horváth Kornél ütőhangszeres is csatlakozott (a Trio Stendahl zenésze), akit a Merlinben Szendi Gábor helyettesített.

A Mese örökérvényű történet, a nő és a férfi küzdelméről, az egymásért és az egymás ellen indított soha véget nem érő párviadalról. Az előadók közös munkájának legfőbb erénye a formai szabadság és a koreográfiai ötletgazdaság, az abszurd humor és a drámai megoldások váratlan váltakozása.

A Sámán Színház esetében nem beszélhetünk állandó társulatról, ám Magyar Éva elmondta, következő munkáját is jelenlegi alkotótársaival kívánja létrehozni. És még valami biztos, a színház célja is állandó marad: a társulat azért kapta mitikus időket idéző nevét, mert – Magyar Éva szerint – a sámánok voltak azok, akik kellő élettapasztalattal, mondanivalóval és előadói tehetséggel rendelkeztek ahhoz, hogy a közösségükben élő társaik életét ezáltal jobbá tehessék. E tekintetben vissza kívánnak nyúlni a sámáni tradíciókhoz. A Mese hivatalos bemutatójára decemberben, a Szkéné Színházban kerül sor.

• Horeczky Kriszta

Jazz

A jövő jazzóriása

Joshua Redman: Moodswing
Warner Brothers

Épp egy éve Joshua Redman Wish című jazzlemezének kritikájával kezdtem pályafutásomat az újságnál. Most ismét a 25 éves New York-i szaxofonost veszem elő. Nem nosztalgiából, hanem mert nemrég megjelent CD-je, a Moodswing a tengerentúli eladási lista második helyén áll.

Nos, a veterán szaxofonos, Dewey Redman fia egyre érettebb munkákkal jelentkezik. Érződik játékán, hogy számára minden hang becses, tudatában van annak, hogy a jazz improvizatív jellegéből fakadóan minden koncert- és stúdiófelvétel megismételhetetlen. Meglepően tudatosan írta, válogatta s rakta fel hangulatonként a lemez témáit. A nyitó téma, a Sweet Sorrow egy szakítást idéz – tenorszaxofonnal –, a Onennes of Two pedig a szerelmespár újra egymásra találását érzékelteti, talán ezért használta a háromnegyedes keringő ritmusát, s a szopránszaxofon-hangot. A Rejoice-ban a ritmusszekció (a húsz év körüli nemzedék legnagyobb bőgőse, Christian McBride és a Marsalis fivérek formációiból jól ismert harmincas Jeff „Tain" Watts) sodró lendületét Joshua visszafogott játékával ellensúlyozza. A lemez csúcspontja számomra az obsession, ahol Redman szinte már John Coltrane-i és Branford Marsalis-i magaslatokra jut. Olvasatomban a Moodswing kiérdemli a csillagos ötös minősítést.

• Malosenik Róbert

Magyar galéria a Sohóban

New York, Manhattan, Soho. A híres művésznegyedben ma körülbelül nyolcvan galéria működik. A Greene utcai Postmastersnek Banovich Tamás szobrász és lengyel művészettörténész felesége a tulajdonosai. Aki szeretne Banovichék galériájában körülnézni, hamarosan megteheti: a Magyar Televízió New York-i napján ellátogat a Postmastersbe.

A Postmasters az ismert galériák közé tartozik, és tényleg: mindig jön valaki, aki felmászik a meredek lépcsőkön, becsönget és körül akar nézni. Pedig a szomszédságban is talál vagy tíz olyan galériát, amelybe egyszerűen beléphet az utcáról. A tér tágas, az épület teljes szintjét foglalja el, gyönyörű, fehérre festett öntöttvas tartóoszlopokkal. Ezeket nem Banovichék hozatták ide, még abból az időből maradtak, amikor az épület gyárként működött. A Soho valamikor Manhattan gyárnegyede volt, a kiköltöző (kiköltöztetett) üzemcsarnokokat szállták meg azután a világ minden pontjáról idevándorolt képzőművészek, hogy műteremként vagy éppen galériaként használják a tágas tereket.

A Postmestersben most két kiállítás van: Laurel Katz új munkái és Donna Moylen bemutatkozása. A látogatók inkább Katz miatt jönnek, aki szellemes, játékos gyapjúinstallációit állítja ki.

Banovich Tamás (az ismert díszlettervező fia) tizennégy éve él Amerikában. Mint mondja, a hetvenes évek végének centrifugáló ereje és a személyes autonómiára való törekvés röpítette ki az országból. Először csak Lengyelországba, ahol művészeti tanulmányait végezte és ahol nyolc évig élt „védett környezetben". A fiatal szobrászt a köztéri művészet, a városok vizuális formálása érdekelte, de hamar rá kellett jönnie, túl nagy éket ver a politika az ideák és a realitás közé. Így aztán a színház, a díszlettervezés felé fordult, és amikor Magyarország után Lengyelországot is elhagyva az USA-ban próbált szerencsét, azt képzelte, hogy valamelyik kis színházban valósulnak meg álmai. Elég kellemetlen felfedezés volt San Franciscóban, hogy – ahogy megállapította – errefelé rosszak a színházak, a színjátszás alapvetően a musicalt jelenti, az elmélyült színházi munkát pedig lehetetlenné teszik a szakszervezetek… (Elég különös ezt hallanunk, akik úgy tudjuk, az erős szakszervezet a törvényesség biztosítója. De igaz ami igaz, bosszantó lehet, hogy nem próbálhat az ember, ameddig akar és alkotnia is csak az előírt munkaidőben szabad.) Végül is Banovich és Amerikában megismert felesége New Yorkban kötöttek ki, és a szobrász a független képzőművészetet választotta. Megnyitották első galériájukat Greenwich Village-ben, a kirekesztett művészek mozgalmával sodródva.

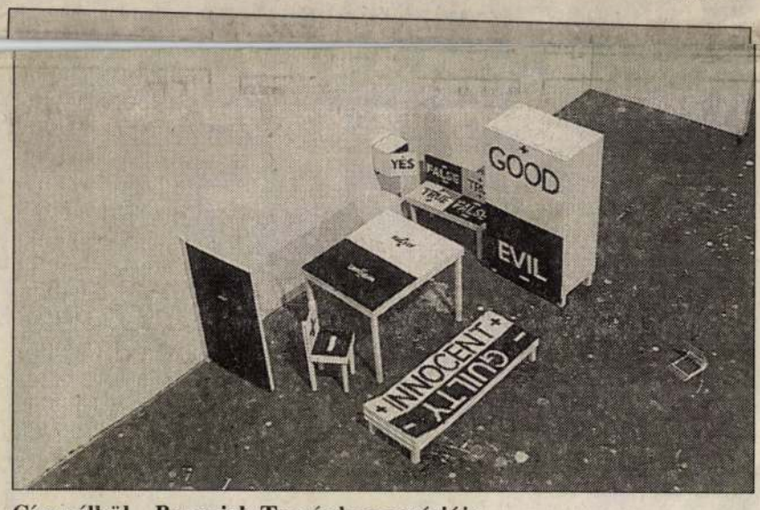

Cím nélkül – Banovich Tamás kompozíciója

Akkoriban nyolcvan neoexpresszionista irányzatú kiállítóhely nyílt a környéken, hogy rövidesen tönkre is menjenek. Az East Village-t visszaszerezte a polgárság… Banovichék egykori galériájában azóta egy edénybolt működik. „Mégis, vagy növekszel, vagy meghalsz" – kommentálja a szobrászművész a bukás utáni helyzetet. Tehát irány a Soho és megnyílik a Postmasters. (A háttérben egy gazdag emberrel, aki lengyel származású és az épület felső szintjén lakik.) A tét ekkor már igazán nagy: vagy sikerül érdekes jelenkori műveket bemutatniuk és így fennmaradnak, vagy befellegzik az álmoknak.

Vannak persze az érvényesülésnek más módjai a Sohóban is, például így helyezkedni az itteni, kissé belterjes társadalmi kapcsolatrendszerben. Banovichéknek ehhez valószínűleg nincs tehetségük, de kedvük sem. De jól alakulnak a dolgok: az asszony kamatoztatja tehetségét a rejtőző értékek felfedezésében. A férfi térkompozícióival kiállításokon vesz részt.

A galéria ma már eltartja önmagát, Banovich Tamás pedig belső építészeti vállalkozásokból eltartja a családot. Kisfia manhattani szülött, amikor „sziával" üdvözöljük, nem érti.

New Yorkban a legkönnyebb asszimilálódni – mondja a szobrász, aki világgá ment keresni a művészi autonómiát és azt mondja, a Sohóban meg is találta.

• Virág F. Éva

Hanglemez

Domingo, a latin lélek

Puccini: Manon Lescaut
De mi alma latina — Placido Domingo
EMI

Az 53 esztendős tenorista, Placido Domingo napjaink egyik legsokoldalúbb énekesegyénisége. Olasz repertoárja mellett az utóbbi időben a Bayreuthi Ünnepi Játékok sztárjaként egyre gyakrabban énekel Wagner-szerepeket, rendezéssel is foglalkozik és – mint ezt a három tenor Zubin Mehta vezényelte „szuperkoncertjei" mutatják – a könnyebb műfajoktól sem zárkózik el teljesen. Az EMI kiadó két albumán Domingo gyökeresen eltérő szerepkörökben hallható: Puccini Manon Lescaut című operájában Des Grieux herceget alakítja, a De mi alma latina (Latin lelkemből) című válogatáson pedig népszerű spanyol és közép-amerikai melódiákat szólaltat meg.

Az új Manon Lescaut valójában egy 1971-ben Londonban készített legendás stúdiófelvétel modern CD-kiadása. A főszerepekben Domingo mellett Montserrat Caballé, Vicente Sardinero és Robert Tear hallható; az Új Filharmónia Zenekart és az Ambrosian Operakórust Bruno Bartoletti dirigálja. A felvétel értéke, hogy a steril stúdiókörülmények ellenére minden egyes jelenet, dialógus plasztikus és életszerű; a cselekmény és a drámai szituáció mindvégig világosan nyomon követhető. Placido Domingo előadását a perfekt technika és fölényes magabiztosság mellett ezúttal is intenzív tónus és latinos temperamentum jellemzi.

Az érzelmes, szenvedélyes hang még fokozottabban jut érvényre a De mi alma latina esetében, amelynek központi témája a szerelem, a magány és a nosztalgia. A madridi születésű Domingo a mexikóvárosi konzervatóriumban végezte tanulmányait, és operai karrierjét is Mexikóban, a monterreyi színházban kezdte, így számára a közép-amerikai dallamkincs is anyanyelvet jelent; nem meglepő tehát, hogy előadása természetes, könnyed és mégis drámai erejű. A CD-n a közismert dallamok mellett két új szerzemény is található: a Mexikótól Buenos Airesig komponistája az énekes fia, Placido Domingo Ornelas, a Como ayer (Mint tegnap) című dalt pedig a lemez producere, Bebu Silvetti írta. Az album szépségéhez a nagy létszámú vokál és zenekar, valamint jó néhány különleges hangszer (quena, paraguayi hárfa, bandoneon) is hozzájárul.

• Retkes Attila

Jobb, mint a Walt Disney

A gólyák mindig visszatérnek című magyar filmnek a négytagú zsűri voksai és a gyermekszavazatok alapján ítélték a chicagói gyermek- és ifjúsági filmfesztivál fődíját a játékfilm-kategóriában. A nemzetközi mezőny igen erős volt: a mindig magas szakmai színvonalat képviselő amerikai filmek mellett a berlini, frankfurti és indiai fesztiválok győztesei is jelen voltak.

A gólyák… 1992-ben a rendező saját gyártó- és forgalmazó cége, a FILMEX Kft. produkciójában készült. 1956-os témát dolgoz fel egy kisfiú szemszögéből Fekete István regényeinek és elbeszéléseinek motívumai alapján. A nyolcéves Zolit édesanyja 1955-ben vidékre, a nagyszülőkhöz viszi. Édesapja börtönben van. Zoli megismerkedik a falu mellett elterülő mocsárvilággal, annak lakóival, s változatos kalandokat él át. Egy sebesült gólyát ápol, megtanulja az állatok nyelvét. Amikor kitör a forradalom, a politikai foglyokat, köztük Zoli édesapját is, szabadon engedik. Beáll a felkelők közé. A forradalom leverése után a család elhatározza, hogy elhagyja az országot. Zoli számára azonban nem könnyű az elválás legkedvesebb barátaitól…

Puszt Tibor szerint filmje a versenyben szereplő többi alkotásától eltérő látásmódjával, a természet és a gyermek kapcsolatának előtérbe helyezésével hatott a közönségre. Ez azonban nem jelenti azt, hogy a felnőtt nézők ne lettek volna fogékonyak a film politikai vonulatára, hiszen A gólyák…-at október 22-én, a forradalom évfordulójának előestéjén mutatták be Chicagóban.

• Ba. P.

A VILÁGRA NYITVA
HIRDESSEN A DUNA TELEVÍZIÓBAN!
DUNA TV
TARIFÁINK: III. 80.000 FT/PERC
II. 120.000 FT/PERC
I. 190.000 FT/PERC
NAGYOBB MEGRENDELŐINKNEK MENNYISÉGI ÁRKEDVEZMÉNYT BIZTOSÍTUNK.
ÚJ SZOLGÁLTATÁS!
DÉLELŐTTÖNKÉNT A DTV KÉPÚJSÁGBAN,
A NAP 24 ÓRÁJÁBAN A DUNATEXT-EN IS HIRDETHET.
30%-OS BEVEZETÉSI KEDVEZMÉNY.
TOVÁBBI INFORMÁCIÓÉRT FORDULJON A KERESKEDELMI IRODA MUNKATÁRSAIHOZ.
1016 BUDAPEST, MÉSZÁROS U. 48-54.
T: 156-4891; 156-3982; F: 175-1591

Vannak, akik megengedhetik maguknak, hogy saját sajtófőnökük legyen. Azt viszont senki sem engedheti meg magának, hogy ne legyenek ismeretei a sajtó- és reklámmunkáról
Azért indítja tavaszi sikeres szemináriumai után ismét 1994. november 15-től tízhetes, 30 órás tanfolyamait a Sztáv Rt. VÁLLALKOZÁS ÉS SAJTÓKAPCSOLATOK címmel, hogy a jelentkező vállalkozók és munkatársaik elsajátíthassák az alapfokú sajtófőnöki és szóvivői ismereteket.
A heti egy alkalommal megtartott, háromórás előadások és konzultációk vezetői neves újságírók, reklámszakemberek, sajtójogászok és szociológusok.
Részvételi díj: 26 500 Ft.
Jelentkezési határidő: 1994. november 7.
Hívja tanfolyamszervezőnket, Szücs Zsuzsát a 267-6464-es telefonszámon!
MH 15 248

Calypso rádió 87,3
Az adás telefonszáma: 138-7873
Hirdetésfelvétel: 269-1993
14 053 MH

A XXII. kerületben
1725 négyzetméteres telken, 660 négyzetméter hasznos alapterületű, raktárból, műhelyekből, irodákból és szociális helyiségekből álló, 1990-ben korszerűsített épület (pince, földszint, padlástér), az M0-ás autópálya közvetlen közelében, 5 digitális telefonvonallal, mindkét oldalon kamion- és teherautó-beállási lehetőséggel
ELADÓ
Érdeklődni a 269-1177/121-es számon lehet munkaidőben
13 716 MH

A Magyar Újságírók Országos Szövetsége pályázatot hirdet az alábbi munkakörök betöltésére:
részfoglalkozású menedzser
főfoglalkozású főkönyvelő
A főkönyvelő feladata a számvitel rendjének biztosítása, továbbá részvétel a gazdasági döntésekben.
A menedzser feladata gazdálkodás a szövetség vagyonával, valamint új jövedelemforrások felkutatása és megnevezése.
Az írásos pályázatokat szakmai önéletrajzzal november tizedikéig várjuk a MÚOSZ titkárságán (1062 Budapest, Andrássy út 101.)
MH 15 232

Mindent vagy semmit!
és a MAGYAR HÍRLAP közös játéka VI/2.
A Mindent vagy Semmit! tegnapi kérdése olvasóinkhoz:
Szent István királyunk édesapja?
A ma esti adásban újabb kérdés hangzik el. Ha velünk kíván játszani, ennek a válasznak a kezdőbetűjét is húzza ki az alábbiak közül:

G	H	A
Ó	S	L
T	K	T

Megfejtés: .....
Csak az adásokból derül ki, hogy hány fordulós lesz a játék, ahogy az is, hogy mit kell a megmaradó betűkből összeállítani. Ez az utoljára kihúzandó betűre vonatkozó meghatározással együtt hangzik el a műsorban. Az ezt követő napon kell a betűhálót (a kihúzott betűkkel és a megfejtéssel együtt) egy levelezőlapra felragasztani és beküldeni szerkesztőségünk címére:
Magyar Hírlap, 1087 Budapest, Kerepesi út 29/B
A helyes megfejtést beküldők közül 15-en a Magyar Hírlap nyereménycsomagját nyerik. Figyeljék tehát a Mindent vagy semmit! ma esti, a Tv2-n 21.05-kor kezdődő adását!
MH 15000

ASK WHO? az ASK WHO ? Szolgáltató Kft. mint a PROMET Kft. Fa. felszámlója

MÁSODSZORI MEGHÍRDETÉS

útján értékesíteni kívánja a PROMET Cső- és Idomacél Szigetelő Fővállalkozó Kft. FA (8600 Siófok, Bajcsy Zs. u. 201./ b) vagyonát. A vagyon üzemi épületből, irodaházból, társasági üzletrészekből, különféle berendezésekből és anyagokból áll.

Az eladó vagyonelemek vételi ajánlat benyújtásához szükséges infromációkat "TÁJÉKOZTATÓ" tartalmazza, amelyet az érdeklődők a Kft. székhelyén térítésmentesen , átvételi elismervény és titkossági nyilatkozat ellenében átvehetik.

A vételi ajánlat benyújtásának feltétele a tájékoztató anyag dokumentált átvétele.

A vételi ajánlatot 3 pl-ban magyar nyelven kell beadni a jelige feltüntetésével.

Az ajánlatnak tartalmaznia kell:

– a vevő(k) nevét, címét,
– a megvásárolni kívánt vagyonelem megnevezését, azonosítóját,
– a felajánlott vételárat, megfizetésének futamidejét és a fizetési biztosítékait,
– az ajánlat fenntartásának határidejét, mely nem lehet rövidebb a benyújtási határidőt követő 60 napnál.

Az ajánlat befogadása nem jelent a felszámoló részére szerződéskötési kötelezettséget. A felszámoló fenntartja magának a jogot, hogy az ajánlatok értékelése során - amennyiben megfelelő ajánlat nem érkezik - az ajánlatot részben, vagy egészben eredménytelennek minősítse. A hitelezőknek - egyébként azonos feltételek esetén - elővásárlási joga van, a társasági üzletrészek esetében ezt megelőzi a tagok elővásárlási joga, az elővásárlási jog csak azokat illeti meg, akik az ajánlat leadási határidejéig ezt a szándékot írásban bejelentik. Kárpótlási jegy és E hitel nem vehető igénybe.

Az ajánlat benyújtásának helye: PROMET Kft. Fa. 8600 Siófok, Bajcsy Zs. u. 201/b

Az ajánlat benyújtásának határideje: 1994. november 14. 14 óra

Jelige: "PROMET Kft"

Az ajánlat beérkezését személyes benyújtáskor az átvevő elismervénye, postai kézbesítéskor a tértivevény bizonyítja.

A döntésről valamennyi ajánlatot tevő írásos értesítést kap 1994.november 25-ig

További információk: Ferenci Miklós ügyvezető a helyszínen, vagy 84/312-920 telefonszámon, valamint dr.Marton Kálmán a felszámoló helyi megbízottja ad a 82/321-300 telefonszámon.

PrP

Operatív iroda: 1081 Bp. Köztársaság tér 3.
Telefon és Fax: 210-0157

Központ: 1026 Bp. Gábor Áron u. 55.
Gazdasági iroda: 1034 Bp. Tímár u. 26.

Háza fűtési rendszerének kialakításához válasszon a

MAXIMUM
Ipari és Szolgáltató Kft.

FŰTÉSTECHNIKA

***Vaillant* mintabolt kínálatából:**

- Cirkók, bojlerek, kazánok – akciós áron!
- ***REHAU*** fűtés- és vízrendszerek
- ***FÉG-termékek:*** cirkók, bojlerek, konvektorok
- ***DèLonghi*** és ***Romantik*** radiátorok
- Komplett réz-fűtési rendszerek
- ***PVC*** csövek és idomok

Ugyanitt megrendelhető:

- Teljes építőipari kivitelezés, tervezéssel, engedélyezéssel
- Víz-, gáz-, fűtésszerelés
- Gázkészülék javítás
- Kőműves – burkoló munkák

Maximum Kft.
1085 Budapest, Baross utca 4.
Telefon/fax: 138-4249, 117-2457

ATLANTIC

MAGYAR HÍRLAP

AJÁNDÉK VONALA

CADY-TRADE
ÉTTERMI ÉS IRODAI KÁVÉFŐZŐK IMPORTŐRE
1465. Bp. Pf. 1823.
Tel.: 210-07-70

Saeco

F	A	N	T	A	S	Z	T	I	K	U	S	N	N
U	A	I	T	R	S	C	Í	G	S	O	R	R	R
B	J	T	K	Ő	P	O	F	O	K	E	M	X	D
M	U	Í	Á	C	N	D	C	D	Z	F	R	Ű	K
L	É	F	V	M	B	X	R	T	O	Z	Ú	E	Ő
R	Y	P	É	A	F	Z	O	K	U	T	S	Á	E
J	B	E	T	Ű	Á	Z	S	Ű	R	T	Ó	U	R
M	X	C	Í	D	Z	I	B	P	U	K	N	B	T
A	C	O	R	A	R	O	N	Z	Z	E	V	Ű	Á
P	X	O	E	F	H	Á	T	Z	M	V	P	E	A
J	S	K	Z	R	Ő	K	É	G	E	Ű	P	Ű	S
F	S	C	Z	U	M	Z	X	F	Ő	Z	Z	Ö	N

Belföldi hívás: 77 Ft + áfa / perc

Keresse meg a betűk közt az e heti reklámmondatot!
Ajándék: 95000 Ft értékű Szuper automata kávéfőző gép
Hívja fel a
06-90-333-650
telefonszámot, hogy részt vehessen az ajándéksorsoláson

A szerencsés nyertest számítógéppel sorsoljuk ki. Telefonáljon 1994. október 30. éjfélig. A nyertes nevét a november 1-jei Magyar Hírlap közli

---

A DOHÁNYZÁS KÁROS AZ EGÉSZSÉGRE

SZÉPSÉG és STÍLUS együtt

Értesítjük tisztelt partnereinket, hogy a Pécsi Nyílászáró Kft. által gyártott Kömmerling rendszerű egyedi ajtók, ablakok, portálok, télikertek megtekinthetők és megrendelhetők az újonnan megnyílt BEMUTATÓTERMÜNKBEN

Budapest VIII., Kőris u. 31.
Telefon/fax: (06-1) 134-1179

Minden szerdán 9—12 óráig
INGYENES SZAKTANÁCSADÁSSAL
állunk a tervezők, beruházók, kivitelezők rendelkezésére.

A bemutatóterem nyitva tartása:
hétfő—csütörtök 9—17 óráig,
pénteken 9—15 óráig

15 012 MH

NYILVÁNOS ÉRTÉKESÍTÉS

Az AD VALOREM Gazdasági, Pénzügyi, Tanácsadó Kft. (1134 Budapest, Lehel út 25.), mint az Építőipari Gépesítő Vállalat "Fa" (1209 Budapest, Grassalkovich út 255.) kijelölt felszámolója a vállalat vagyonának értékesítése céljából nyilvános értékesítést szervez.

Központi telephely: Budapest XX., Grassalkovich út 255.

Az ingatlan vagyon 5 tömbre osztható, de jelenleg (előreláthatóan 1994. november 30-ig) az egészben való értékesítés lehetséges.

Tömb	Földter.(m²)	Ép. nettó alapter. (m²)	Építmény
1.	4025	5 szint össz. 3337 m²	6320 m² térb. közm.
2.	5750	1 szint össz. 1541 m²	743 m² térbeton
3.	14000	1 szint össz. 3387 m²	4208 m² térbeton
4.	3200	3 szint össz. 771 m²	1053 m² térbeton
5.	2175	3 szint össz. 2427 m²	316 m² térbeton
Összesen	**29150 m²**	**11615 m²**	**6320 m²**

Irányár: 324,49 millió forint

A nyilvános értékesítés

helye: 1209 Budapest, Grassalkovich út 255. 1. em. Titkárság tárgyalója
ideje: 1994. november 2. és november 9. 11 óra

A nyilvános értékesítésen bárki részt vehet, aki az irányár 0,1%-ának megfelelő bánatpénzt, vagy az azt helyettesítő garanciát igazoló dokumentumot az értékesítés napjáig az értékesítés helyén letétbe helyez.

Az AD VALOREM Kft. fenntartja a jogot, hogy a nyilvános értékesítést érvénytelennek minősítse.

További információk beszerezhetők:

Szöllősy Attila felszámolóbiztostól (1134 Budapest, Lehel u. 25. Tel.: 120-1633, fax: 120-2054),
Kesztyűs János felszámoló h. megbízottjától (1209 Budapest, Grassalkovich út 255. Tel.: 286-0195, fax: 283-0535),
Tóth László szakértőtől (1209 Budapest, Grassalkovich út 255. Tel.: 286-0192/194 mellék).

Mindenki rögtönzött, még az oroszok is

Szeptember 26. és 29. között rendezték a Magyar Tudományos Akadémián azt a tanácskozást, amely Az 1956-os magyar forradalom a világpolitikában címet viselte. A konferenciát tucatnyi magyar és amerikai intézet szervezte. A vitában részt vevő nyolcvan tudós közül hatvanan voltak külföldiek: amerikaiak, franciák, izraeliek, kanadaiak, lengyelek, olaszok, oroszok és románok. Az 1956-os Intézet rögtön a rendszerváltás után felismerte, hogy a magyar forradalom története nem tárható fel a nemzetközi összefüggések alapos ismerete nélkül. Ezért rendezett már 1991-ben olyan konferenciát, amelynek célja ezeknek az összefüggéseknek a megvilágítása volt. Az utóbbi öt esztendőben felnőtt egy új magyar történészgárda, amely a magyar forradalom világpolitikai kapcsolatainak megvilágítását kiemelkedő feladatának tartja. Az ő erejük azonban kevés lenne ennek a rendkívül szertegazó munkának az elvégzéséhez. Nehezen túlbecsülhetőek azok az eredmények, amelyeket a külföldi tudósok e tárgykörben felmutatnak.

Vlagyiszlav Zubok: Hruscsovot is hibásnak tartották

Vlagyiszlav Zubok fiatal orosz történész, számos nemzetközi tudományos ösztöndíj nyertese és több jelentős publikáció szerzője, társszerzője, így például A Kreml hidegháborúja belülről című is. 1994-től az amerikai National Security Archive vendégkutatója. Ez az időszak jó alkalmat teremtett számára a szovjet–amerikai hidegháború szembenállás vizsgálatára, egyebek között a magyar 1956 kérdésében.

– Előadása témájául a Kremlen belüli hatalmi harcot választotta. Úgy gondolnánk, hogy 1956-ra, különösen őszre, a magyar események idejére ez a hatalmi harc már eldőlt. Ezek szerint részben éppen a magyar forradalom hatására újultak ki vagy erősödtek fel a hatalmi harcok a szovjet vezetésben, esetleg új szempontok alapján?

– Ez pontos helyzetkép. A magyar és a lengyel események felélénkítették a hatalmi harcot. A szovjet vezetők még nem voltak túl a belső kérdések mindegyikének megoldásán, még éles viták folytak arról, hogy mit kell tenni a mezőgazdasággal, hogyan fejlesszék tovább az ipart. 1956 vége felé Hruscsov feltétlenül vezetővé vált, de még messze nem mindenki által elismert vezetővé. Sok támogatója volt, őt követte Mikojan a politikai bizottság régi tagjai közül, vele tartottak a központi bizottság titkárai, a területi párttitkárok, de az olyan régi sztálini káderek, mint Molotov, Kaganovics, Malenkov nem ismerték el őt egyértelmű vezetőnek. Ez a helyzet végérvényesen csak 1957 júniusában oldódott meg, amikor az említetteket kizárták a vezetésből.

Tanácstalanság, elbizonytalanodás, egyet nem értés

– Nyilván e vonalak mentén folyt a Magyarországgal kapcsolatos vita is.

– Igen, és ez a vita egyértelműen megmutatta Hruscsov bizonytalanságát. A csata először is egyáltalán nem az ő térfelén folyt. Nem volt tapasztalt a külpolitika kérdéseiben. Molotov természetesen sokkalta tapasztaltabb volt. És bár 1956 júliusában Molotovot leváltották a külügyminiszteri posztról, de amint megkezdődött a magyar kérdés vitája, megérkeztek a kínai küldöttek, Molotov újra bekapcsolódott ezekbe az ügyekbe, és Hruscsov az ő társaságában tárgyalt a kínaiakkal. Ekkor tehát megérezhette ismeretei és tapasztalatai hiányait, elbizonytalanodott, és Molotov határozottsága, amellyel a szovjet birodalmat, a kelet-európai szovjet hódításokat védelmezte, itt bizonyos szerephez jutott. Azt megelőzően Hruscsovot amúgy is hosszan és kitartóan bírálták. Hiszen beszéde, Sztálin leleplezése propagandaszempontból nem volt előkészítve sem a Szovjetunión belül, sem külföldön. Ettől megromlottak a kapcsolatok Kínával. És ez a két hatalmas robbanás Magyarországon és Lengyelországban egyértelműen feltette a kérdést: ki a hibás, kinek a bűne ez?

– Vagyis ellenérvként voltak felhasználhatók Hruscsov ellen?

– A felelősség kérdését nyíltan kezdték feszegetni. S habár Hruscsov neve mint felelőssé nem hangzott el, a politikai bizottság vitáiból egyértelműen kiderül, hogy hibásnak tartották.

– Ez esetben mivel magyarázható, hogy a régi, konzervatív sztálinista vonal, amely ilyen komoly érveket kapott kívülről – hiszen az akkori Szovjetunióban a magyarországi események csak azt bizonyíthatták, hogy kemény kézre, határozott fellépésre van szükség – nem tudott végül felülkerekedni?

– Itt a bel- és a külpolitika kérdéseinek erőviszonyai játszottak közre: mi a fontosabb annak érdekében, hogy hatalmon maradhassunk? Mindenütt, még az Egyesült Államokban is a belpolitika sokkal fontosabb. A külpolitika sokat ronthat valaki megítélésén, de ha a belpolitikai bázis szilárd, ez nem lesz meghatározó. Hruscsov politikája pedig 1955–1956-ban az országon belül elég népszerű volt a pártelit és a pártapparátus köreiben, hiszen ezek megszenvedték a sztálini tisztogatásokat, állandó rettegésben éltek, most viszont Hruscsov bizonyos fokú stabilitást biztosított. Úgy gondolkodtak tehát: Magyarország kellemetlen, Lengyelország is, de Molotov, Kaganovics, Malenkov a hatalomban, amikor mindenki tudta, hogy milyen szerepet játszottak korábban, az még kellemetlenebb. Utóbbiaknak nem volt politikai bázisuk az apparátusban, Hruscsov meg bizonyos fokig és értelemben populista volt. Olyan, mint a párttitkárok. Az egyik volt közülük. Kiválóan ismerte a nyelvüket. Molotov meg a többiek viszont lenézték a fiatalokat, mert azok nem vettek részt az 1917-es forradalomban, az azt követő harcokban, ezért különbnek gondolták magukat náluk.

– Mint bejelentették, előkerültek új szovjet dokumentumok, jegyzőkönyvek, amelyek a kutatók értékelése szerint bizonyítják, hogy a magyar forradalomnak jóval több esélye volt, mint ahogy azt korábban gondoltuk. Az ön kutatásai alátámasztják ezt?

– Egyetértek ezzel az értékeléssel. Abban persze, hogy miként alakultak az események Magyarországon, volt egy nagy adag romanticizmus, a spontán folyamatok viharos erősséggel söpörték el a pragmatizmust és a józan számításokat, de ma már azt is tudjuk, hogy a szovjet vezetésben, bár jelen volt a pragmatizmus, mégiscsak a tanácstalanság, az elbizonytalanodás, az egyet nem értés uralkodott el. Három-négy évvel Sztálin halála után az új vezetőség még nem tudott egységet kialakítani, nem tudta megszervezni sorait, de az elképzeléseit sem rendezte. Úgy gondolta, hogy új utakat kell keresnie. Véleményem szerint nem is lett volna magyar forradalom Moszkvának ama politikája nélkül, amely a régi magyar pártvezetés teljes elbizonytalanodásához és tanácstalanságához, a sorok széthullásához vezetett. A szovjet vezetők az utolsó lehetséges pillanatig támogatták Rákosit. Aztán leváltották. Látszott, hogy keresik az új politikát. Ez a keresés kaotikus, rendszertelen és ügyetlen volt. Ebben az időben a kínaiak is észrevették, hogy az elvtársak Moszkvában egyszerűen nem tudnak megbirkózni a külpolitika kérdéseivel. Ugyanakkor nem feledkezhetünk meg arról, hogy abban az időben mindezt senki sem tudta, senki sem látta így át. Ha Nagy Imre tudta volna, ha más magyar vezetők tudták volna, akkor taktikusabban, hozzáértőbb módon alakították volna viselkedésüket, és lehet, hogy Magyarország semlegessé válhatott volna 1956-ban. Ez nincs kizárva.

Vjacseszlav Szereda: Mikojan öngyilkossággal is fenyegetőzött

Vjacseszlav Szereda orosz történész, az Orosz Tudományos Akadémia Szlavisztikai és Balkanisztikai Intézetének tudományos munkatársa. Kitűnően beszél magyarul, sok magyar témájú tanulmánya jelent meg. A szovjet archívumok megnyitását követően – részben magyar kutatótársaival közösen – számos nagy fontosságú dokumentumot tárt föl, publikált és elemzett, főleg az 1956-os eseményekről és az azt megelőző időszakról.

– Ön a szovjet döntéshozatali mechanizmust vizsgálta előadásában. A döntéshozatalt nyilvánvalóan nem a technikai jellemzők, hanem a tartalom határozta meg. Mi ellen lépett fel a Szovjetunió: a magyar reformtörekvések, egy igazi szocialista fordulat, a semlegesség és a befolyási övezetből való kiszakadás lehetősége vagy a kommunista rendszert felszámolni szándékozó ellenforradalom ellen?

– Ahogy én értem, az események jellege, társadalmi-politikai tartalma nem nyomott a latban annyit, mint az, hogy megmarad-e Magyarország a Szovjetunió befolyási övezetében. Ki lesz hatalmon? Lehet-e majd számítani arra az emberre, aki Magyarország élére kerül, ebből a szempontból, tehát a Szovjetunió befolyásának elfogadása szempontjából? Annak az ideológiai momentumnak, hogy a szovjet vezetés véleménye szerint Magyarországon ellenforradalom folyt, csak október 31-e után lett igazi jelentősége, vagyis amikor már végleges döntést hoztak a fegyveres beavatkozásról. Egyébként pedig a szovjet döntéshozók olyan kevéssé ismerték ki magukat a folyamatokban, hogy ezek a kérdések egyszerűen föl sem merültek.

– Szuszlov és Mikojan beszámolója változtatott ezen?

– Más kérdés Szuszlov és Mikojan vonala, személyisége. Ők Budapesten jártak, és különösen Mikojan az események hatása alá került. Nekik volt elképzelésük az események jellegéről, álláspontjuk különbözött is a többiekétől, Mikojan például nem értette, hogyan lehet katonai erővel elnyomni egy olyan mozgalmat, amelyben az ország lakosságának túlnyomó többsége így vagy úgy részt vesz. Ő az elején határozottan ellenezte a beavatkozásról hozott döntést. Hruscsov visszaemlékezései szerint még öngyilkossággal is fenyegetőzött, ezt nem tudjuk, a dokumentumok csak azt bizonyítják, hogy a végletekig ellenezte a katonai beavatkozást, és nagyon határozottan kérte, hogy várjanak még ezzel, legalább 10-15 napot, s ha ez idő alatt a helyzet nem jut nyugvópontra, akkor döntsenek újra. Az elnökség többi tagja viszont éppen ezt nem akarta megengedni: hogy megszűnjön az ürügy a kormány lecserélésére és a beavatkozásra.

– Tehát a vitákban fontos szerepe volt az egyes magyar személyiségek megítélésének: ki a megbízható, ki a szovjetbarát.

– Igen, főképpen erről volt szó.

– Kit hogyan értékeltek a szovjet vezetők, kire akartak támaszkodni és kit utasítottak el?

– A szovjet vezetés, a pártelnökség ebben is megosztott volt. Molotov például az első perctől kezdve azt mondta, hogy Nagy Imrére nem lehet számítani, ő arra fog törekedni, hogy Magyarország kikerüljön a szovjet befolyás alól. Mikojan és Hruscsov ugyanakkor bízott abban, hogy Nagy Imrének sikerül normalizálnia a helyzetet, vagyis elfojtja a fegyveres ellenállásnak azt a szárnyát, amelyik Nagy Imre új kormányának programja ellen is fellépett. De a jelek szerint Hruscsovnak ez a reménye október 31-re elolvadt. A döntések meghozatalakor természetesen más tényezőket is figyelembe vettek.

– És abban, hogy a felkelők, a fegyveres csoportok ellen katonai erőt kell bevetni, egységes volt az álláspont?

– Igen, ebben egyetértettek. Voltak különféle forgatókönyvek. Vorosilov például már az első perctől kezdve azt mondta, hogy létre kell hozni egy új kormányt. Nem is kormánynak nevezte, úgy fogalmazott, hogy forradalmi bizottságot kell létrehozni vagy ideiglenes forradalmi kormányt – tehát még az 1917-es év kifejezéseit használta. Mások is úgy gondolták, hogy a felkelők csupán elszigetelt, gyenge fegyveres csoportocskák, amelyeket könnyű felmorzsolni. Ők is úgy tartották, hogy a politikai döntésekkel párhuzamosan Nagy Imrének folytatnia kell a fegyveres ellenállás felszámolását. Ismert a Corvin köz története. Ez azt mutatta, hogy Nagy Imre aligha tudja és aligha akarja erővel eltiporni a felkelőket.

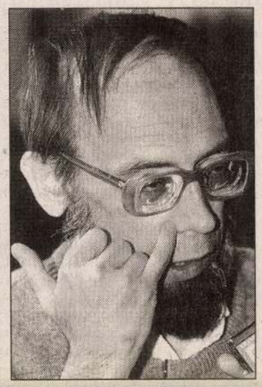

A kompromisszum ára a szovjet befolyás megmaradása volt

– Hogyan tartja, az újonnan feltárt anyagok alapján melyek az ön előadásának legfontosabb, legértékesebb momentumai?

– Valószínűleg annak feltárása, hogy mennyire nem voltak a helyzet megoldását célzó kész forgatókönyvei a szovjet vezetésnek. Érződött egyfajta pánikhangulat, állandóan improvizáltak a magyar válság megoldásának keresése során. Meglepő volt számomra az is, hogy a szovjet vezetők mennyire széles határokon belül lettek volna készek kompromisszumra. Mert készek voltak a kompromisszumra egyetlen feltétel mellett: Magyarországnak meg kell maradnia a szovjet befolyási övezeten belül. De hogy azután milyen lesz ott a kormány, többpárti, szocialista vagy éppen polgári, azt kevésbé tartották fontosnak, bármelyik változattal megbékültek volna. Azt sem gondoltam volna, hogy a második beavatkozásról hozott döntést ilyen nehezen hozták meg a szovjet vezetők. Valójában kiderül, hogy nehezen határozták el magukat erre a lépésre, értették, hogy ebből súlyos kellemetlenségek származhatnak, igazi háborúvá fokozódhatnak az események, elsősorban persze Magyarország határain belül. Attól féltek leginkább, hogy a magyar hadsereg teljes létszámban és fegyverzetével átáll a felkelők oldalára. Ebből fakadtak a kétségeik, óvatosságuk.

James G. McCargar: Nekünk is megvolt a magunk sara

James G. McCargar amerikai diplomata és politikai tanácsadó, aki Magyarországon és a Szovjetunióban is dolgozott diplomataként. Washingtonban a Politikai Egyeztető Iroda, New Yorkban és Párizsban a Szabad Európa Bizottság munkatársa volt. Visszaemlékezései és könyvei egyaránt fontos forrásként szolgálnak az 1956-os események kutatóinak.

– Ellentmondásos korszak ellentmondásos személyiségei. – Ön az előadásában ezeknek a momentumoknak a felvillantására, az ezzel kapcsolatos legújabb nyugati eredmények összegzésére vállalkozott. Hogyan foglalná össze a legfontosabb mondandóját?

– Térjünk vissza azokhoz a napokhoz, amikor a magyarországi események már az amerikai politikai közfigyelem középpontjában álltak, és még nem tudtuk, mi is a szovjetek álláspontja, döntése. Napra pontosan nem tudom meghatározni a dátumot, ahány anyag a kezembe kerül, annyiszor változik. De mi volt akkor az Amerikai Egyesült Államok álláspontja? Úgy érzem, ez a fő kérdés.

Akkor William Griffith, aki most szintén itt van ezen a konferencián, és jómagam, Bécsben megfogalmaztuk annak a diplomáciai táviratnak az első variánsát, amely Washingtonba ment. Erre kaptunk egy választ, és az nagyon egyszerű volt: az amerikai álláspont az, hogy segíteni kell a magyarokat minden lehetséges módon. Most persze állandó vita tárgya, hogy mi volt valóban lehetséges, de akkor is ezen volt a fő hangsúly, ez azonban már más lapra tartozik. A történtek azt mutatják, hogy Washingtonnak nagyon kevés lehetősége volt.

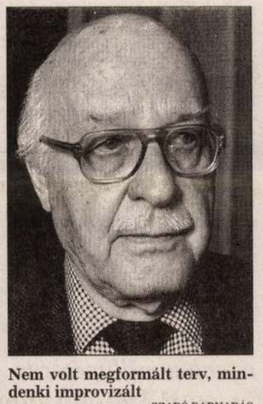

Nem volt megformált terv, mindenki improvizált

SZABÓ BARNABÁS ÉS BÁNHALMI JÁNOS FELVÉTELEI

– Ennek persze megvoltak az okai. Mit tudhattak akkor egyáltalán önök ott, a „másik oldalon"?

– A maximális remény a háború utáni magyar koalíció restaurálása volt. Egészen pontosan a kisgazdák, a parasztpárt, a szociáldemokraták visszahozatala a kommunisták mellé a hatalomba. A kommunisták persze maradtak volna a vezető erő, Nagy Imrével mint miniszterelnökkel az élen. Ez volt az amerikai politikai célkitűzések lényege. A CIA igazgatóhelyettese tett egy javaslatot, amit akkor Kelet-Románia és Ruténia (az ukrán Kárpátalja – *a szerk.*) „sebészeti bombázásaként" fogalmazott meg. Ennek célja az lett volna, hogy megakadályozza a szovjet csapatok felvonulását a határtérségben, de Eisenhower elnök nem volt hajlandó fontolóra venni ezt a megoldást. Ekkor az elnök írt egy levelet Jackson úrnak, a Szabad Európa Rádió akkori elnökének, aki elnöki főtanácsadó is volt, s ebben kifejtette: tudom, hogy önök határozott fellépést akarnak, s nekem éppen olyan lelkiismeret-furdalásom van, mint önöknek, de az amerikai fellépés nem segítene a magyaroknak rendbe tenni Magyarországot. Ez volt a helyzet. A kérdés tehát úgy vetődött fel, mit lehet valójában tenni.

– Hadd legyen ez most az én kérdésem is, múlt időben.

– Mindig, azóta is, még ma is mindig hangot adtam a csalódottságomnak azzal kapcsolatban, ahogy ezt a kérdést az Egyesült Nemzetek Szervezetében kezelték. Nem akarok bűnbakokat keresni, de a briteknek és a franciáknak is megvolt a maguk sara, és persze az amerikaiaknak is. Utóbbiak egy bizonyos ponton nem voltak hajlandók elég határozottan nyomást gyakorolni az ügy érdekében, keresztülvinni a saját álláspontjukat. Ha hiszi, ha nem, még olyan lehetőségen is komolyan gondolkoztunk azokban a napokban, hogy az ENSZ főtitkára helikopteren utazzon Budapestre és demonstrálja a nemzetközi közösség eltökéltségét. Akkor szinte minden megfordult a fejünkben.

– És ezekben a napokban kivel voltak kapcsolatban Magyarországon? A magyar vezetők közül kinek a véleményét vették figyelembe?

– Nem voltam közvetlen kapcsolatban senkivel Magyarországon. A politikai cselekvési bizottságot vezettem abban az időben.

– Akkor milyen információs források álltak az önök rendelkezésére?

– Nagyon fontos volt a Szabad Európa Rádió. Volt Magyar Nemzeti Tanács is, amely New Yorkban működött. Ennek volt a tagja Nagy Ferenc és Varga Béla. Nagyon szoros kapcsolatban álltunk. Úgy éreztem, hogy nekik nagyon jók az információik, és csupán öt évvel ezelőtt tudtam meg, hogy a tanács két tagja a kérdéses időszakban Magyarországon tartózkodott, Sopron környékén, küldte a jelentéseit, és csak akkor hagyták el az országot, amikor az oroszok körülvették a várost.

Nem állítom, hogy mindent tudtunk, de Nagy Ferencnek, Vargának és még néhány más magyarnak nagyon pontos információi voltak.

– És mi volt a céljuk? Arra biztatták az amerikai felet, hogy cselekedjék határozottabban, fokozza a segítséget?

– Igen. Elsősorban arra buzdítottak minket, hogy az ENSZ keretein belül cselekedjünk. Nagy Ferenc megérkezett Bécsbe, bejött hozzám, és ma sem tudom, hogy végül is Budapestre akart-e utazni, vagy elég közel volt neki Bécsben is. Én mindenesetre elleneztem, hogy Budapestre utazzon, mert az destabilizálta volna a helyzetet, amely már akkor sem volt stabil. Viszont Bécsből felhívta az Országházat, és megkapta Tildyt a vonalban. Ezután Nagy Ferenc csak annyit mondott nekem: megkérdeztem Tildyt, hogyan tudnánk segíteni nekik. Tildy erre csak annyit mondott: emeljétek fel a hangotokat az érdekünkben Nyugaton. Ez nem túl preciz megfogalmazás, de akkor érthettük, hogy mit is akart ezzel mondani.

– Amennyire értem, az amerikai vezetésnek sok elképzelése, gondolata volt, de nem volt pontos cselekvési programja.

– Nem volt megformált terv, hogy ezt vagy azt fogjuk tenni. Mindenki improvizált, még az oroszok is.

– Hallottuk, hogy október 28–29-ig a szovjetek zavarban voltak, és a magyar fordulat esélyei jobbak voltak, mint gondoltuk volna. Önök érezték ezt a lehetőséget? Tudták Nagy Imrét pragmatikus és mérsékelt irányba terelni?

– Az egyik gondot az okozta, hogy ezekben a napokban nem volt amerikai ügyvivő Magyarországon. Az előadásomban szóltam erről: nincs itt politikai dráma, egy nagy és nehézkes bürokratikus apparátus szimpla működési zavaráról volt szó. Ha lett volna ügyvivőnk, az beszélhetett volna Nagy Imrével és más vezetőkkel, a kormány tagjaival, közvetlenebb lehetett volna az együttműködés, végső soron az amerikai befolyás és segítség is.

– Voltak-e az Egyesült Államoknak pontos információi a szovjetek terveiről, szándékairól?

– Ezzel sem dicsekednék. Egészen addig, amíg moszkvai nagykövetünk november 3-án, szombaton este nem találkozott Hruscsovval az indiai nagykövetség fogadásán, nem volt ilyen. Ott viszont Hruscsov odament a nagykövethez és azt mondta: megvan az erőnk hozzá, és eldöntöttük, hogy befejezzük ezt a dolgot a magyarokkal. Ez volt az első pontos kifejezése a szovjet szándéknak. Azt azonban nem hiszem, hogy bármiféle hitelt érdemlő információnk lett volna a politikai bizottságon belüli vagy más szovjet döntéshozatali fórumokon folyó vitákról.

M. Lengyel László

Egy szerencsétől sújtott filmrendező

Banovich Tamás Az eltüsszentett birodalomról, a letiltásokról, a decemberi nőtüntetésről forgatott képsorokról

A Népszabadságban a nevemet még soha nem írták le. De ezt nem lehet kimondani. Vannak dolgok, amik önmagukban igazak, de nem lehet őket kimondani. Mindenért fizetni kell: ha egyszer csak szilenciumban találtam magam, akkor annak megvolt az oka, és azt mondtam magamnak, kérem, ez az ára. Tiszta szerencse, hogy nem teljesen tiltottak le.

Negyvennégyben a Görgey-alakulattal fegyveresen harcoltunk a nácik ellen. Csinálni akartunk egy utat az oroszoknak a város közepébe, hogy ne ágyúzzák szét a várost. Hosszú történet: menekülnünk kellett, a Börzsönyből hazajöttünk egy barátommal, mert megsebesült. Ilyen mázlisták voltunk. A maradókat – többségükben egyetemistákat – az oroszok elvitték hadifogolynak.

Nem beszéltek csak táncoltak

Elhatároztam, hogy filmrendező leszek. Fölvettek. Egyszer vitába keveredtem a főiskola egy díszvendégével, Varga Jenővel, Sztálin gazdasági tanácsadójával. Mázlim volt, aki negyedét mondta annak, mint én, kirúgták a főiskoláról, de én túl sok ember előtt vitatkoztam, valahogy maradhattam. Így lettem a háború után végzett első diplomás filmrendező. A filmgyárba kerültem. Ha csináltam egy forgatókönyvet, az utolsó pillanatban elvették tőlem, ha nem dolgoztam, akkor persze szabotáltam a munkát. Kitaláltam, hogy táncfilmeket fogok készíteni. Mert abban nem beszélnek. Dalolnak és táncolnak, mindenki úgy érti, ahogy akarja. Mindenhova el lehetett adni őket. Dinamikusak, hangulatosak voltak, mindenféle propaganda nélkül. Kitaláltam, hogy a kamera ne a színpadi táncot vegye, hanem a táncosok között álljon. Vannak olyan filmjeim, amelyeket a világ százhúsz országában játszottak. Mindez nagy szerencse volt.

1956-ban úgy alakult, hogy csinálhattam egy játékfilmet. Adtak akkoriban egy ifjúsági darabot Az eltüsszentett birodalom címmel. Ezt választottam. Bugyuta történet volt, ritmikus prózában megírva. Mindenki megnyugodott.

Akkoriban már más volt a légkör. Senki nem figyelt oda már semmire. Illetve úgy gondolták, hadd csinálja, legfeljebb betiltjuk. Egy szatirikus magyar reneszánsz komédia lett belőle jó szereposztással: Tímár József, Apáthy Imre, Makláry Zoltán, Sennyei Vera és Soós Imre. Illés György volt az operatőre. A film elkészült, karácsonyra kitűzték a premiert. A cenzúra meg sem nézte. De ki gondolt aztán decemberben bemutatóra?

Október 23-án elmentem az egyetemisták tüntetésére. Éppen megállt ott egy stáb busza, mert nem tudott továbbmenni a diákoktól, akik a rakpartról mentek föl a hídra. Mondom az operatőrnek, itt valami nagyon érdekes történik, vegyük fel. Akkor rögzítettük azt az első snittet, amit azóta is nagyon gyakran látni, hogy az egyetemisták egy nagy koszorúval közelítenek a kamerához. Ez volt a legizgalmasabb: hogyan kezdődik valami? Nem tudtuk, mi lesz. Vagy megírják az újságok, vagy nem. A rendőrök meghőkkentek, mert leállt a forgalom. De nem tettek semmit. A Kiskörúton, amikor az emberek elkezdtek integetni az ablakokból, akkor már sejtettük, hogy kezd a dolog komolyra fordulni. Újabb stádium: láttuk, ahogy a tömeg elöntötte a Margit hidat. A Parlament előtt lekapcsolták a világítást, hogy lehűtsék a tömeget, erre többen meggyújtották és feltartották az újságukat. Elképzelhetetlen volt az is, hogy Nagy Imre úgy szólította meg a tömeget, kedves elvtársak, erre füttyt tört ki. Erre visszavonta, és azt mondta, honpolgárok. Minden, ami ezután történt, az már logikus következmény, eddig volt benne váratlanság.

A következő napokban az összes operatőr ráébredt, hogy nagyon izgalmas dolgok történnek. A filmgyárban megszűnt mindenfajta adminisztráció, könnyen jutottak nyersanyaghoz, így mindenki elkezdett filmezni. Volt egy nagyon tehetséges fiatal gyártásvezető, Teuchert József, aki a harmadik napon rájött, hátha adminisztrációs probléma lesz a forgatásokból. Visszadátumozott „produkciós utasításokat" adott. Este megkérdezte: ki merre forgatott, és utólag kitöltötte, hogy ő küldte oda. Ezért öt évet kapott.

Én csak jártam a várost. Mindenfelé, ahol történt valami. Beszéltem a Corvin köziekkel, odaértem a Köztársaság térre az események végére. Én a filmkészítést úgy képzelem el, mint a zenét vagy az építészetet. Engem az érdekelt akkor, ha egyszer valaha erről csinálhatok filmet, elő tudjam idézni a jeleneteket.

Széles, fekete fal tizenhat milliméteren

Csak kétszer forgattunk november 4. előtt. Hegyeshalomnál, amikor érkeztek a segélyszállítmányok, és Ferihegyen egy lengyel vérszállítmány érkezését rögzítettük.

December 4-én volt egy nőtüntetés. Röplapokon terjesztették, hogy a férfiak maradjanak otthon, a nőkre csak nem lőnek rá. Vigyenek egy szál virágot a Hősök terére a halottaknak. Engem az izgatott, hogy az emberek egy hónappal a kijárási tilalom elrendelése után ki mernek-e még menni az utcára. Szereztem egy tizenhat milliméteres kamerát, és összeszedtem valahonnan nyersanyagot. A Hősök tere környékén délután lakásokban próbálkoztunk, hogy föntről vehessük fel az eseményt. Ha ugyanis a tömegből filmezünk, nem lehet látni, mi történik. A Szépművészeti Múzeumban dolgozott egy ismerősöm, mondtam neki, nem haragszom, ha nem engedi meg, hogy felmenjünk a tetőre. Megengedte. Ilyen időket éltünk.

De az operatőrt is érdekelte, hogyan gyülekeznek az emberek. A tüntetés megadott ideje előtt kiürültek az utcák. Halotti csend volt. Egyszer csak jönnek ki a házakból a nők. Félénken, fekete ruhában. Mindenkin látszott, hogy halálosan fél, hátha egyedül marad. Felvettünk vagy harminc gyülekező asszonyt, és elkezdtünk futni a Hősök tere felé. Az Andrássy út teljes szélességében közeledett egy fekete fal. A mellékutcában orosz teherautók álltak meg. Leszálltak a katonák és válltól vállig láncot alkottak az utcák torkolatában. Nem tudtam az operatőrt elrángatni, mindig mondta, még ezt föl kell vennie, onnan csinál még egy közelit. A kiskatonákon is látszott, hogy halálosan rettegtek, nőkre csak nem lőhetnek, meg különben is, egyet tudnak csak lelőni és a többiek eltapossák, széttépik őket. Ráment az operatőr, hogy remegtek, csorgott a veríték az arcukon. Felmentünk a múzeum tetejére. Ameddig a szem ellátott, mindenfelé fekete tömeg. A Dózsa György út felé a Thököly útig, a leeresztett Városligeti tó betonján, az Andrássy úton a Köröndig. A katonáktól körülvett üres téren megállt egy Csajka, kiszállt belőle egy orosz tábornok, Münnich és Krisna Menon indiai külügyminiszter. És csend. A tábornok magához intette az orosz tisztet, két-két katona nyolc oldalon kis rést nyitott a katonák falán és ezen át a nagy fehér placcra elkezdtek beszivárogni feketébe öltözött nők. Rakták le végtelen sorokban az őszirózsát az ismeretlen katona sírjára. Végül persze ránk sötétedett, és mi nem tudtunk tovább exponálni.

A filmet nem hívtuk elő. Azt mondtam Teuchertnek, te is elfelejted és én is elfelejtem, csak azt ne felejtsük el, hány lépésre van a kőtől, ahová kátránypapírba tekerve elástuk a filmet. Teuchert három év múlva amnesztiával kiszabadult. Teljesen megtörték. Amikor harmadszor találkoztunk, elmesélte, hogy milyen szépen voltak komponálva a téri képek. Ebből tudom, hogy odaadta a filmet, előhívták. Soha nem került elő sehonnan. Talán valamelyik moszkvai archívumban még megvan.

Áthúzások után átírások

Már hónapokkal azelőtt megbeszéltük, hogy decemberben az Állami Népi Együttessel Párizsba utazok filmezni. Be volt adva az útlevelem is a többiekével. Kimentem. Ez is mázli volt, a legrohadtabb időkben kinn lehettem Párizsban, mert ha itt vagyok, bevágnak a börtönbe.

Tavasszal távollétemben mégiscsak kitűzték Az eltüsszentett birodalom bemutatóját. Tudni kell róla, hogy a nyitó képsoraiban egy gyönyörű tájat látni, ott egy tábla, amin az áll: „Királyi terület, minden tilos." Darvas Iván volt a mesélő, aki ezalatt mond valami olyan hol volt, hol nem volt szöveget, aminek az a vége, hogy a király félt a néptől, és a nép félt a királytól. Lefut a történet, a juhász és királylány egymásra talál, mennek ki a képből. A juhász odamegy a táblához. Áthúzza és ráírja: „A zsarnokságnak vége." A filmem történetében az a pikáns, hogy amikor csináltam, én nem ismertem Illyés versét, de mire kikerült a film, mindenki rengetegszer hallotta. A vége feliratnál azt mondta Darvas, aki nem hiszi, járjon utána. A bemutatóra Darvas szövegeit átírták és átszinkronizáltatták Gábor Miklóssal. Ő azt mondja, hogy éltek, míg meg nem haltak. Szóval, kijöttek a plakátok, hogy április végén bemutatják a filmet. Az Urániában a premieren tömeg volt, ott volt Szabó Lőrinc, Tamási Áron, Tersánszky. Hallottam, mivel én nem voltam itthon, hogy a film végét óriási taps követte. Hajnalra az összes moziból begyűjtötték a kópiákat, a plakátokat leragasztották. Évtizedeken át be volt tiltva. Minden változásnál, vezetőcserénél elővették, hogy majd ők liberálisabbak lesznek és bemutatják, de végül minden filmfőigazgató betiltotta. Legutoljára 1988-ban Nemeskürty István, a Filmintézet akkori igazgatója. 1990-ben Gyürey Vera, az Archívum új igazgatója restauráltatta a filmet, és én azt találtam ki, hogy legalább a végét vegyük fel újra a Darvas Iván hangjával. Összeszedték rá a pénzt. Megcsináltuk, felvettük, aláfestettük, bevittek a laboratóriumba, és soha többé nem került elő. Elveszett. 1991-ben. Így most is a cenzúrázott változatát mutatja be október 23-án a Duna Televízió.

A betiltott film korabeli plakátja

Protekció a roncsládatelepen

Hazajöttem 1957 júniusában. Azzal fogadtak, hogy megrendeltek öt táncfilmet. Amikor ezt befejeztem, akkor beidéztek Teuchert perére. Egyszer kihallgattak a Fő utcában. Utólag tudtam meg, az volt az elképesztő szerencsém, hogy mire hazajöttem, a pereket már lezárták, és nem akarták miattam ezeket felbontani. Ha engem bevesznek, akkor tizenhat ember perében újra kell kezdeni a kihallgatást. Ez újabb három hónap lett volna. Mázli volt az is, hogy Párizsban sok újságíróval megismerkedtem, nem kockáztathatták azt – gondolom én –, hogy a Le Monde-ban megjelenjen: hazament egy filmrendező és lecsukták.

Népgazdasági okokból befejezték velem a filmjeimet. Majd 1957 végén kirúgtak a gyárból. Racionalizálnak, mondták, nem dolgoznak a rendezők. Abban az évben én készítettem a legtöbb filmet. Sehová se akartak felvenni, még segédmunkásnak sem. Nagy protekcióval bejutottam a MÉH roncsládatelepére. Egy nap hívtak, hogy ismét megrendeltek egy filmsorozatot. Nem vállaltam, hogy aztán újra kirúgjanak és közben elveszítsem az állásomat a MÉH-nél is. Kikértek egy fél évre fizetés nélküli szabadságra. Megcsináltam, és irtózatosan sok pénzt kaptam érte, mint külsős. Aztán mégis ott maradtam mint visszaminősített asszisztens. Rengeteg svarckritikát írtam a Film Színház Muzsikában. Később sok-sok reklámfilmet forgattam. Közben eltelt tíz év és csináltam egy nagy táncfilmet, az Életbe táncoltatott leányt. Nagy sikere volt. Cannes-ban nagydíjat kapott. Majd az Ezek a fiatalokat. 1971-ben forgattam az utolsó nagy filmemet Szép magyar komédia címmel.

Elveszhet a zseni is, ha nem csinál semmit

Szerencsém volt, én csináltam Jancsó filmjeinek a díszletét. A hetven táncfilm rendezése mellett összesen több mint száz film díszlettervezője vagyok. 1983-ban Balázs Béla-díjat kaptam. 1987-ben Érdemes Művész díjat. Már adniuk kellett valamit, mert hatvanéves elmúltam, díj nélkül nem kaphattam volna munkaengedélyt. Valaki egyszer elszólta magát, hogy már megint rajta voltam a március tizenötödikei felvonulások fotóin meg a videón, hogy odamegyek a Bem-szoborhoz. Ezért nem kaptam díjat addig. Végül mégis megadták. De a lapok nem írták le a nevemet se. Akkor sem, amikor a nyolcvanas évek végén meghívtak Barcelonába a világ leghíresebb 15 díszlettervezője közé.

Magyarországon csak egy helyen lehetett filmet csinálni: a filmgyárban. Itt maradtam, most is mindennap bemegyek. Szokták mondani, a zseni nem vész el. A zseni elvész. Nemcsak azért, mert kirúgják és nincs eszköze, hanem, mert destruálódik, ha évekig nem csinál semmit. Főleg, ha érzékeny, rettentően össze tud omlani. 1957-ben föl sem vetődött bennem, hogy Párizsban maradhatnék, pedig ott könnyen juthattam volna munkához. De én haza akartam jönni, dacára annak, hogy azt a hivatalos üzenetet kaptam: ha hazatérek és leülöm a rám mért büntetést, maradhatok magyar állampolgár. Akkor is az a gyerekes naivitás volt bennem, hogy csináltam addig harminc táncfilmet, egy játékfilmet, hátha a halálommal annyi megmarad.

Lejegyezte: Sós B. Péter

ÓRA · ÉKSZER
1950
OREX
KERESKEDŐHÁZ RT.

CSILLAPÍTHATATLAN ARANYLÁZ

október 7. és 26. között az OREX valamennyi szaküzletében.

Arany ékszer vásárlása esetén 10 vásárló visszanyeri vására árát,

100 vásárló 5000 Ft értékű ajándékutalványt nyer.

Megéri hozzánk bejönni!

Jó vásárlást kívánunk!

6327 LJ

Klasszikus elegancia, biztonságos jövő

ÚJ Primera

Biztonság: ☑ rendben
Dupla légzsák, övfeszítő, ABS, körkörös ütközésvédelem, 3. féklámpa, aszferikus tükör, megnövelt fékhatás, aktív biztonsági futóműrendszer, superlock központi zárrendszer immobilizerrel.

Felszereltség: ☑ rendben
Szervokormány, elektromos ablakok és fűthető tükrök, állítható kormány- és ülésmagasság, pollen mikroszűrő, friss levegőcsatorna, színezett üvegek, külső hőmérsékletmérő, rozsdamentes acél kipufogórendszer.

Motor: ☑ rendben
DOHC 16 szelep, 100-130 LE.

Minden rendben

Az egyes típusok felszereltsége a feltüntetettől részben eltérhet.

Ötéves kamatmentes részlet akár szerződéskötési díj nélkül. Nisszlát!
Baja, Hiezl és Társa Kft. 79/326-381 · Békéscsaba, Körös-Q1 Kft. 66/449-934 · Budapest, Nissan Rapid Kft. III. ker. 1/168-6075, Autó-Néró 2 Kft. XII. ker. 1/202-3455, Nissan City Kft. VI. ker. 1/153-2870, Nissan Rapid Kft. XIV. ker. 1/220-5080, Nissan Koko Kft. XX. ker. 1/285-5078, Nissan City Kft. IX. ker. 1/216-1190 · Debrecen, OMP Kft. 52/429-629 · Dombóvár, Stöckl Autóház 74/465-047 · Eger, Full Service 36/310-022 · Gödöllő, Áfész-Elszer Kft. 20/447-517 · Győr, Vektor-Autó Kft. 96/314-857 · Kaposvár, Publicity Kft. 82/416-111/235 m. · Kecskemét, Elit Motors Kft. 76/480-592 · Keszthely, Nissan Keszthely 83/314-099 · Komárom, ABB Kft. 34/343-895 · Mályi, TOM 750 Kft. 46/319-150 · Miskolc, Allcar Kft. 46/411-220 · Nyíregyháza, NIS-SUN Bt. 42/402-348 · Pécs, South-Car Kft. 72/215-970 · Szeged, Gemmax Kft. 62/474-433 · Szekszárd, Stöckl Autóház 74/315-222 · Székesfehérvár, Komprex-C Kft. 22/310-208 · Szolnok, Omtec Kft. 56/423-530 · Szombathely, Bonus Kft. 94/313-983 · Tata, ABB Kft. 34/384-690 · Veszprém, Mobil Maxima Kft. 88/406-879

NISSAN
MINDEN RENDBEN

Banovits Tamás

A "Szép magyar komédia" c. film diszleteit tervezte. Csik István azonos cimü kritikájában emliti meg a szinpadképeket.

Film Szinház Muzsika, Bp. 197o. szept. 26. XIV. évf. 39. sz. lo-11. lap

MDK

anovszky

Zivatar

Rónay K. : A Balatonfüredi Művésztelep kiáll. a N. Szalonban. Képes Krónika 1939. máj. 21.

Bonovszky Ferenc

ismeretlen kőművesmester megbízást kap az egri székesegyház felépítésére 1712-ben. Pallérja János nevű olasz.

Voit Pál szb.: Heves megye műemlékei II
Magyarország műemlékei topográfiája VIII. köt.
Budapest, 1972

4098

Banovszky Ferenc, kőműves mester M.D.K.

Egerben 1712. okt. 1-én szerződést kot Telekesy püspökkel a Szt. Mihály plébániatemplom székesegyházzá való átépítésére. Pallerjával szolgálatába fogadja Carlonát. Szerepe Egerben feltehetőleg csak névleges volt.

Heves megye müemlékei I. irta Voit Pál,
Magyarország müemléki topográfiája VII. köt.
Szerk.: Dercsányi Dezső.
Bp. 1969. Akadémiai Kiadó,

123. old.
+ 310. "

Banovszky Ferenc, egri építő mester

M.D.K.

nevét említik József (Endrész?) ácsmesterrel, és a Szt. Király szárás egyház átépítésével (1712) kapcsolatban.

Heves megye müemlékei I. irta Voit Pál,
Magyarország müemléki topográfiája VII. köt.
Szerk.: Dercsényi Dezső.
Bp. 1969. Akadémiai Kiadó, 346. old.

BANOVSZKI Ferenc kőmüves mester. Egerben 1712 október 1-én szerződést köt Telekesy István egri püspökkel a Szent Mihály plébánia templom székesegyházzá való átépitésére. Pallérja Carlone, akit János olasz pallér néven emlitenek.

A Hevesmegyei Topográfia adatgyüjtésből. Voit.

Bánovszky József

Műcsarnok téli tárlatain portrei szerepeltek.

M.929.XII.22.

MDK

Bánovszky

Arckép-művével szerepelt a Műcsarnok 1937.évi téli kiállitásan.

Pipics Zoltán dr.: Téli tárlat a Műcsarnokban.

Uj Magyarság,1937.jan.24. 21.l.

Bánovszky

Kiállitáson vett részt a szentendrei művésztelep alkotóinak rendezett tárlaton, a művésztelep galériájában.

Dévényi Iván ismertetése.

Vigilia 74/12. 855. o.

Bánovszky

festőművész

Téli Tárlat a Műcsarnokban - képével szerepel. -
csendélet.

Magyarság 1931.XII.20.

Bánovszky

festőművész

Műcsarnok Téli kiállitása - képével szerepel.

Csendélet

8 órai Ujság 1931.VII.20.

MDK

Bánovszky

Zivatar

Rónay K.:A Balatonfüredi Művésztelep kiáll. a N.Szalonban. Képes Krónika 1939. 21 sz.

Bánovszky

Műveivel részt vesz az Arcképfestők kiállitásán amelyet a Nemzeti Szalonban rendeztek.

M.H. 630.X.19.

BANOVSZKI Ferenc

1712 okt. 7-én Telekesy püspök szerződést kát vele a várbeli Szt. János templom lebontására

M. Ért, 1993/3-4. 191.
195

Felelős kiadó: Dr. Káldy Zoltán
MAGYAR HIRDETŐ

Az ünnepély rendje:
Megnyitót mond
Dr. KÁLDY ZOLTÁN püspök-elnök
A múzeumot köszönti
WEÖRES SÁNDOR Kossuth-díjas költő
Közreműködik:
Bitskey Tibor színművész,
ifj. Fasang Árpád és Fasang Zoltán
zeneművészek,
a Lutheránia énekkara
Weltler Jenő karnagy vezetésével

Bánovszky Miklós

festő

Nemzeti Szalon Egyházy. kiáll. 1926

A Csernoch-díj pályázatot e művére 5 millió korona jutalmat kapott

BÁNOVSZKY MIKLÓS:

SZENT FERENC

Bánovszky Miklós

Bemutatott műve:

144. sz. „Szénaboglyák" olaj.

Balogh J.: cf. „Magyar Képzőművészetért, I. művészeti kiállítás, Budapest, 1946. VII.

12 l

Barnovszky Miklós
festő

Részt vett a tárlaton.

Bozóky Mária: Pest megyei tárlat.
Művészet, 1972. január - 40 oldal

Banóvszky Miklós
festő

„Okrákeri táj"-át mutatta
be a tárlaton.

Berecz Miklós: Pest megyei tárlat.
Művészet, 1972 január — 40 oldal.

Bánovszky Miklós

a szentendrei új művésztelep

lakója – emlitve

Magyar Nemzet 1972 július 8

4. old.

Bánovszky Miklós festőművész

1927 - től Szentendrén
dolgozik.

Nyugat Nemzet 1972 július 8
4. old.

Bánovszky Miklós

1. Gendélet olaj 50 x 60

Z. P.

Szentendrei Festők Tárlata
Ferenczy Károly Múzeum

Bánovszky Miklós

Szentendrei utca, o.v. 60×80

A régi művésztelep
emlékkiállítás, 1972. Szentendre

Thanks for Visiting

Remember me, as Love

Always, Kelsey
Sunshine. SFCL, Estill's Wells

Bánovszky Miklós

Szentendrei utca, vegyes.

A régi művésztelep
Emlékkiállítás, 1972. Szentendre

A Key: multiplication by
Euclidean algorithm, 1575. Swastika

Bánovszky Miklós, festőművész

Öttven évvel ezelőtt, 1924-ben alakult meg a Szentendrei művésztelep. A művész is az alapító tagok között volt.

Losonci Miklós: Szentendre festői világa.
Pest Megyei Hírlap, 1974. jún. 10.

1021

Bánovszky Miklós kiállítása

1972. július 6. Televizió 13,40 /11/ KGyné

TÉKA

- Köszöntöm Önöket kedves nézőink ! Mai Tékánk vendégeikként Bókás András főrendezővel, Bernáth László kritikussal, Gombos Ernő szerkesztővel, Gyertyán Ervin esztétával, valamint Kun Szabó Ferenc iróval találkozhatnak.

A 62 éves Bánovszky Miklós festőművész július 13-án nyitja kiállitását Nyiregyházán a Benczur Gyula teremben. Az idős mester a szentendrei festők társaságának egyik alapitó tagja és azóta is, tehát egészen 1928 óta a Szentendre-i művésztelep lakója.

Uj kiállitás sorozat kezdődik július 1-ével, pontosabban már meg is kezdődött a Magyar Nemzeti Múzeumban. Egy-egy hónapig olyan ritkaságokat láthatnak az érdeklődők, amelyek vagy nemrég kerültek a múzeum birtokába, vagy eddig még nem szerepeltek kiállitáson. Egyebek között itt láthatják Pataki Mihály erdélyi fejedelem rnek kivitelü, földrágakövekkel diszitett arany bevonatu, ezüst ostábláját, melyet nemrég vásárolt meg a múzeum. Az ostábla játék valójában a XVII. századi kockajátékok gyüjtőneve. Számtalan változata volt ismert, francia, angol, német területen is, ennek az arab eredetü játéknak, mely a XIII.században került Európába.

Julius 8-án a Szépmüvészeti Múzeumban nyilik az új, egyiptomi állandó kiállitás. Érdekessége, hogy itt láthatják először az UNESCO régészeti mentési program keretében hozzánk került új, éttékes leleteket is.

Országszerte egyre-másra nyilnak a szabadtéri tárlatok. Igy a Dunakanyarban is például Visegrádon julius 9-én,vasárnap nyilik Szabadi Vera diszitő szobrász kiállitása a helyi Mátyás király

1021

Tomorrow's [illegible] [illegible]

Művelődési Ház parkjában.

Hová menjünk a Balaton partján esős időben ? ezt a kérdést Önök közül nyilván jónéhányan feltették maguknak, az utóbbi hetekben. A déli part talán legszebb pontján Balatonboglár fölött egy kies dombon várja a kirándulókat az a nagyszerű építészeti islással megszerkesztett aluminium gömb, amely most nemsokára megjelenik képernyőnkön.

A vasutállomástól, vagy a kikötőtől 3 perces séta után gyönyörű panoráma tárul elénk, miután mondhatjuk, hogy ez a kilátó gömb Balatonboglár nevezetessége és igazán kellemes kiránduló hely. Egyébként annak a gömbnek a tövében, mintegy a szomszédságában található a déli part egyetlen tárlata az ugynevezett balatonboglári Petróna tárlat, ahol 10 fiatal képzőművész alkotásaival találkozhatnak az érdeklődők.

A ? képolnáról csupán annyit, hogy ez bérlemény, egy fiatal művész műterme, nyáron kiállitó hely. Szokatlansága miatt nehezen kapott engedélyt, ma is sokszor gyanakvás veszi körül.

A képernyőn Latner László Képek egy régi filmből c. alkotása itt pedig Erdélyi Nta képe látható, Uttest a cime Kéri Ádám alkotásának.

Pajzs László plexi munkájának cime 1914 és ugyancsak ő készitette a Trónörökést meggyilkoltam c. plexi munkát.

A háttérben Orvos András képe látható. És mindjárt előttünk Csutoros Sándor Gömb kompoziciója Orvos András képével együtt.

Mini tárlatunkat Csutoros Sándor fémfigurái zárják.

Egyébként nem hisszük, hogy a képolna tárlat művészi törekvései vitathatatlanok lennének. Egy azonban vitathatatlan, ez a tárlat az egyetlen a Balaton déli partján és ezért is mutattuk be őket.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068. 337-748, 340-726

KELET MAGYARORSZÁG

1972 AUG 15

Bánovszky Miklós festőművész

MAGYARORSZÁG 1021

5. oldal

Meghitté, esztétikussá tenni az otthont

Kilenc fiatal iparművész kiállítása Nyíregyházán

Ebben a hónapban — augusztus 27-én — lesz egy éve, hogy a Képcsarnok Vállalat megnyitotta Nyíregyházán bemutatótermét és boltját. A Benczúr Gyula-terem azóta négy képzőművészeti tárlatnak adott helyet. Elsőként öt szabolcsi művész munkáit láthatta a szabolcsi közönség, majd egy modern lakberendezési kiállítás következett. Harmadikként Bánovszky Miklós szentendrei festőművész gyűjteményes tárlatán nyílt alkalma a festészetet kedvelő közönségnek a gyönyörködésre és a vásárlásra. A Benczúr-terem több, mint 100 ezer forintot forgalmazott a festőművész képeiből.

A negyedik tárlatot augusztus 10-én nyitották meg, s érdekessége, hogy 9 fiatal iparművész legjobb alkotásait hozta el Nyíregyházára az Iparművészeti és a Képcsarnok Vállalat. A két vállalat közreműködésével augusztus 26-ig ismerkedhet meg az érdeklődő közönség a fiatal művészek munkáival, akik az Iparművészeti Főiskola elvégzése után a kor igényeit felismerve tárgyaikat ennek szellemében alkotják.

A Benczúr Gyula-terem földszintjén és második emeleti helyiségeiben elhelyezett iparművészeti kiállításnak már az első napokban sok látogatója volt. A több, mint 300 ezer forint értékű anyag változatosan tükrözi a művészek egyéni stílusát, s közös törekvésüket, hogy a XX. század emberének környezetét munkáikkal esztétikusabbá, célszerűbbé tegyék. Névsor szerint a fiatal művészek sorát a Nyíregyházáról elszármazott — Balczó András testvére — Balczó Edit nyitja a második emeleti helyiségben. 1959-ben szerzett diplomát az Iparművészeti Főiskola kerámia tanszakán Gádor István tanítványaként. Azóta több épületkerámiai megbizása volt. Munkáival részt vesz több hazai és külföldi kiállításon, többek között a pécsi biennálékon, Londonban és Rómában pedig csoportos kiállításokon. Nyíregyházán kiállított munkáin — fali kerámiáin — a népi hangvétel, a népművészet és a néprajz ihletését fedezhetjük fel. Modern figurális és mozaikmunkáin is átsüt a balladás hangulat, amely különös atmoszférát kölcsönöz alkotásainak. Eddig Balczó Editnek volt a legtöbb „látogatója" a tárlaton, elsősorban egykori osztálytársai, ismerősei nézték meg legújabb alkotásait. Ő egy kicsit hazajött, s nem üres kézzel.

Nem akarjuk a tárlaton részt vevő művészeket rangsorolni, valamennyien tehetségük javát adva alkották meg tárgyaikat, s csaknem mind más-más anyaggal kívánja kifejezni érzéseit, gondolatait. Folytatva a névsort, Gecser Lujza következik, aki 1968-ban diplomázott szövőszakon. Szövött falikép, faldekoráció, térelválasztó és szőnyegtervezéssel foglalkozik. Több kiállításon vett részt sikerrel, 1971-ben a KISZ KB Ifjú népművészek kiállításán elnyerte az „Ifjú népművész" címet. Ez azért külön említésre méltó, mert a népművészeti alkotások mesterei általában az idősebb korosztályból kerülnek ki. Nyíregyházi munkái is magukon viselik szín- és formatervező művészetét, sajátos, népi motívumokat megelevenítő képességét.

Horváth Szabolcs az iparművész-tervező diploma elnyerése óta az ízléses étkezést szolgáló és a lakást is díszítő különböző edényekkel hívta fel magára a figyelmet. Munkáival szerepelt a Fiatal művészek kiállításán az Ernst Múzeumban 1970-ben, és az Iparművészeti Vállalat 15 éves jubileumi kiállításon 1971-ben. A nyíregyházi kiállításon sem marad el az érdeklődés tárgyai iránt, melyekből már többet meg is vásároltak. De csak a kiállítás után vihetik haza a vásárlók, addig minden látogató számára hozzáférhető „közkincs", csakúgy, mint az a több ezer forint értékű tárgy, amely már gazdára talált.

Az üveg művésze az 1971-ben diplomázott Kanyák Zsófia, aki üvegtervezői szakon végzett, s azóta a Salgótarjáni Öblösüveggyár tervezője. Az Üvegipari Művek az elmúlt évben tanulmányútra küldte az olaszországi Murano két üveggyárába. Számos kiállításon vett részt, több állami megbizatást kapott, melyek közül a legjelentősebbek: Balatonfüreden a Balaton étteremben térelválasztó rácsok, világítótestek, Dunaújvárosban a Halászcsárda fali üvegkompozíciója, a budapesti Gundel étterem kerti szökőkútja. Koleszár Arany anyaga elsősorban a réz, 1970-ben szerzett diplomát, önálló kiállítása is volt, részt vett a Fiatal művészek klubjában az „Ékszer '70" tárlaton. Minden érdekli, ami az ember környezetét melegebbé, hangulatosabbá teheti, tárgyainak érzelmi elemeivel igyekszik hatni az emberre. P. Kozó Erzsébet lakástextil-tervezéssel foglalkozik. Első komoly munkája a Duna Hotel Interkontinentál falikárpitja és piros-fehér népművészeti jellegű bútorkárpitja. Jelenleg a Soproni Szőnyeggyárnak szőnyegeket és bútorszöveteket tervez, faliképeit maga készíti otthonában. Lehoczky János kovácsoltvas egyedi munkákkal, csillárral, fali világítótestekkel és más iparművészeti tárgyakkal vesz részt a tárlaton. 68 óta az Iparművészeti Vállalat és a Képcsarnok Vállalat forgalmazza tárgyait.

Az aranyműves művészeket Majoros Árpád képviseli, aki 1963—66-ig aranyműves szakmát tanult és gyakorolt, 71-ben szerzett főiskolai diplomás az ötvös szakon. Az ő munkái szó szerint a legragyogóbbak, s érthetően a nők körében igen népszerűek a karkötők, a különféle díszek. Tolnai Katalin a főiskola porcelán szakán diplomázott, azóta önállóan dolgozik, kísérletezik. Célja, hogy az öntött technológia szabad formális lehetőségeinek művészi megfogalmazását megtalálja, s a funkció mind teljesebb megoldásán fáradozik, sikerrel. Témái: használati és díszedények tervezése, belsőtereket díszítő és élénkítő falikerámiák. Ő is részese a kilenc fiatalnak kijáró elismerésnek, amely munkáikat kíséri a Benczúr Gyula-teremben.

P. G.

Budapest válogatott— RCD Mallorca 2:1 (0:0)

Palma de Mallorca, 30 000 néző. Vezette: S. Rios.

Budapest: Géczi — Vépi, Páncsics, Vidáts, Juhász P. — Dunai III, Kocsis, Szűcs — Kozma, Dunai II, Váradi B.

Mallorca: Vallespir — Mariano, Martin, Niz, Sans — Paquito, Cano — Teixydo (Unzueta, 62. p.), Isidoro (Pons, 72. p.), Martinez, Diaz.

Kitűnő talaj, jó világítás, remek idő. Góllövők: Dunai II. (52. p.), Dunai II. (58. p.), Unzueta (77. p.).

Hiába kaptunk elsőnek látszólag könnyű ellenfelet, kicsit tartottunk ettől a mérkőzéstől. Először is azért, mert idegenben nyerni sohasem könnyű. Másodszor pedig, mert úgy véltük, hogy a sok tatai edzés, az utazás, végül a meleg idő sokat kivesz a fiúkból. Harmadszor: ez volt a csapat első nyilvános, nemzetközi szereplése.

Most már látjuk, hogy alaptalanok voltak az aggodalmaink. Sokkal inkább, mint azt az eredmény mutatja, mert a helyzetek alapján már az első félidőben több góllal kellett volna vezetnünk. Sajnos, a fiúk nem használták ki még a legnagyobb helyzetet sem, de már ekkor is látszott, hogy erőnlétükkel nincs baj és technikai, taktikai tekintetben is elfogadhatót nyújtanak az egyáltalán nem kis képességű ellenféllel szemben. A második félidő elején aztán csakugyan bebiztosították a győzelmet, de ekkor megint kiütközött rajtuk a régi betegség: kiengedtek egy kicsit, játszadozni kezdtek, amit az ellenfél, persze, azonnal kihasznált. A győzelmük azonban egy pillanatig sem forgott veszélyben. A szoros eredmény egyébként a hibákra hívja fel a figyelmet. A középpályások többször vétettek helyezkedési hibát és gyakori oldalpasszaikkal megtörték a magyar támadások lendületét. A csatárok pedig vagy túlkomplikálták a támadás végét, vagy nem értették meg egymást.

Ami a pozitívumokat illeti: a szélsőhátvédek nemcsak romboltak, hanem oldalt fel is futottak, a középpályások pedig pontos indításaikkal tűntek fel. A csatársor a két félidő elején mutatkozott igen frissnek, tagjai mutatták magukat, sok szépen felépített támadást vezettek, s lőttek is.

Biztató játékot produkáltak a fiúk. Erre utalnak a jó egyéni teljesítmények is. Géczi biztosan őrizte a hálót, Juhász Péter magabiztosan rombolt és támadott, de a többi védő is megfelelt. Szűcs régi jó napjait idézte, erőteljesen szerelt, tört előre, lőtt is, de ezúttal nem talált célba. Kocsis jól osztogatott, de a támadások befejezésére nem vállalkozott. Dunai Ede a támadásokból is oroszlánrészt vállalt. A csatársorban, a mérkőzés végét nem tekintve, Dunai Anti volt a legjobb, nem is tudom, két gólja közül melyik a szebb. Kozma a második félidő első negyedórájában volt a legjobb, ekkor remekül futott el és jól időzített beadásokat láttunk tőle. Váradi Béla, az újonc, sikeresen mutatkozott be. Bátran küzdött, sokat segített a védőknek, többször adott be igen jól. Akadt egy szabadrúgása is, amely gólt érdemelt volna.

★

A Palma de Mallorca-i labdarúgótorna második mérkőzésén az Eintracht Frankfurt 3:1 (1:0)-ra győzött a spanyol Espanol ellen, így a nyugatnémet együttes lesz a magyar olimpiai válogatott ellenfele a kedd esti döntőben.

Győzött a Bp. Honvéd

A Spanyolországban vendégszereplő labdarúgócsapatok közül az Elcheben nemzetközi tornán részt vevő Bp. Honvéd is győzelemmel kezdett: 1:0 (0:0) arányban verte a Rapid Bukarest csapatát. A magyar együttes gólját az 50. percben Pusztai szerezte.

Kikapott a Vasas

A Vasas labdarúgócsapata Spanyolországban a malagai tornán vett részt a 12. Costa del Sol Kupáért. A magyar együttes játszotta a nyitómérkőzést az uruguayi bajnok Nacionallal. A budapesti piros-kékek 3:1 (2:0) arányú vereséget szenvedtek. A magyar csapat gólját Puskás dr. szerezte.

NEMZETKÖZI LABDARÚGÓ-MÉRKŐZÉS:

Nagyváradi AC— Nyh. Spartacus 2:0 (1:0)

Városi stadion, 1000 néző, jv.: Ajler (Balkányi, Papp).

Nagyvárad: Bologán — Szerák, Lukács, Kokos, Bedeá, Nagy, Szücs, Skiopu, Tamás, Darabán, Kolnik. (A második félidőben cserejátékos volt: Kocsis, Agud, Birta és Boksa).

Nyíregyházi Spartacus: Pilcsuk — Bohus, Bíró, Neumann, Zsíros, Galambos, Gáspár, Szabó, Sorbán, Eszenyi, Kegye.

A vendégcsapat kezdett és **terről nagy erővel kapura lőtte, amit csak nagy bravúrral tudott hárítani Bologán.**

Ezután egymásután három szögletet értek el a Spartacus-csatárok de a kínálkozó gólhelyzeteket elügyetlenkedték. A 28. percben Szabó százszázalékos gólhelyzetben hibázott. Az ellentámadás során Tamás lövése kerülte el a nyíregyházi kaput. A 31. percben Szücs elfutott a jobb szélen, beadását Skiopu kapura lőtte, amelyet Pilcsuk [illegible] védte Pilcsuk. A 68. percben ismét Pilcsuk volt munkában, ezúttal Agud lövését hárította.

Esett a játék iráma. A hazaiak támadtak valamivel többet, de a vendégek veszélyesebbnek bizonyultak. A 73. percben Nagy Gábor labdája a kapuson túljutva a kapufán gurult végig és hagyta el a játékteret. A 82. percben újabb gólt ért el a vendégcsapat.

Boksa kapott labdát a jobb szélen, a partjelző játékve-

Bánovszky Miklós MDK

Csendélet

Nemzeti Szalon 1928. ápr.
Tavaszi Szalon

MNK

Bánovszky Miklós

Fekvő női akt.

Műcsarnok, 1925/26. Akt Kiáll. 24.1.

Bánovszky Miklós

A "kiállitási naptár" 1972. VII. 14-29-re Nyíregyházán /Benczur Gyula Terem/ kiállitását jelzi.

Mügyüjtő; 1972/2.

Bánovszky

nevét említi munkásságának szentendrei vonatkozásaival kapcsolatban Molnár László opponensi véleménye.

Haulisch Lenke: "Szentendrei festészet..." c. kandidátusi disszertációjának vitája.

288-29o.l.

Művtört.Írt. 1972. 4.sz.

Bánovszki Miklós festő

Szentendrén, a régi művésztelep tagjainak képein látni, ki, mehjik művész hogyan látta, érezte meg a helynek jellemét. A művész képén a valóságot látjuk. (emlétne) Valóságelményén sokat nem változtatott.

Művészeti magazin

1975. VI. 11. 21.30 TV /11/ -Vné-

Bánovszky Miklós

Gyümölcsszendélet, repr.

Az újjáépített szentendrei régi művésztelep — Őszi tárlat, 1874.

Bánovszky Miklós

neve e mlitve

Művészetörténeti Értesitő 19 7 2

784, 789 old.

Bartóczky Miklós
festő

A szentendrei művésztelep
emlékkiállításán művéből
mutatnak be.

Tóth Antal: A szentendrei régi művésztelep...
MŰVÉSZET, 1972. szeptember - 26.oldal

Banovszky Miklós
festőművész kiállítását a Képcsar-
nok nyíregyházi Benczúr Gyula-
termében csütörtökön megnyitot-
ták. A tárlaton a művész negyven
alkotását mutatják be.

Magyar Hirlap 1972/193 Sold.

BÁNOVSZKY MIKLÓS festő
Besztercebánya, 1895

Művészeti tanulmányait a müncheni és budapesti akadémiákon végezte, mestere Réti István volt. A harmincas években lépett a nyilvánosság elé a Szinyei Társaság rendezvényein, ahol több kitüntetésben, dicséretben részesült. Később az UME, majd a Szentendrei Festők Társaságának tagja, 1945 után is megmaradt az itteni művésztelep közösségében. Az utóbbi években főként kollektiv kiállitásokon jelentkezett, 1970-ben Miskolcon, 72-ben Nyiregyházán volt egyéni bemutatója. - Jeles arcképfestő, számos közéleti nagyság portréjának elkészitője. Képein a karakteres ábrázolás mellett a hasonlóságot is fontosnak tartja. Érdeklődése kiterjed a zsáner és aktfestés területére is. Ilyen témáju képeit finom liraiság hatja át.

Művészéletrajzok 1975

MDK

Bánovszky Miklós

Fekvő női akt, of.

Akt-kiáll. 1925. dec. Műcs.

Bánovszky Miklós

A Nemzeti Galéria -"Szentendrei Müvészet" c. kiállitását Vadas József ismerteti: "Szeletelhető-e a festészet?" cimmel. Az itt felsorolt müvészeket ugy csoportositja, hogy külön veszi a szentendrei születésüeket, az ott lakókat, az odatelepülteket és az ottani müvészetből ihletet meritőket: Anna Margit, Asszonyi Tamás, Bálint Endre, Balogh László, Bánovszky Miklós, Barcsay Jenő, Bartl József Csik István, Csikszentmihályi Róbert, Czóbel Béla, Deim Pál, Hajdu László, Korniss Dezső, Ónodi Béla, Rajki László, Szántó Piroska, Vajda Lajos.
Vadas József cikkét lásd: Barcsay Jenő nevénél. Élet és Irodalom, Bp. 1976. május 22. XX. évf. 21. sz. 12. lap.

BÁNOVSZKY MIKLÓS, festő

Sokat mesél utazásairól, Firenze, München, Bécs, Párizs. Mindent tud pontosan. Pedig hol vannak azok akik ellen őrizhetnék szavait?-A pályatársak közül csak Barcsay Jenő, Molnár C. Pál és Bánovszky Miklós van még életben. 47. old

BARKÓCZI JÁNOS: "...amíg élek nem teszem le az ecsetet" a 81 éves Z. Szalay Pál köszöntése 47. old

Szabolcs-Szatmári Szemle, 19[illegible], VII. 3. sz.

Bánovszky Miklós

Kiállítás a Szentendrei Képtárban

Magyar Nemzet 1985. VII. 11.

Bánovszky Miklós festőművész

Nyíregyházán, a Benczúr Gyula
Társaság nyílt kiállítása

Magyar Nemzet 1972 július 13
4. old.

Bánovszky Miklós, festő

A szentendrei művésztelep alapító tagja. Kiállítása nyílik meg Nyíregyházán.

—: Hír

8.

Népszabadság, Bp. 1972. júl. 13.

MDK

Bánovszky Miklós

Fekvő női akt, of.

Akt kiáll. OMKT. Mücs. 1925. dec. 24. l.

Bánovszky Miklós, graf. MDK

Réti-osztály igazi kvalitása mutatkozik rajzán.

(e.a.):
A Képzőmův. Főisk. növ. kiáll. -Szücs.
Ujság. 1928. máj.20. 22.1.

Bánovszky Miklós

Képzőművészeti Társulat téli kiállításán a Műcsarnokban szerepelt

BH. 929. XII. 22.

Bánovszky Miklós

Műcsarnok téli kiállításain portré-
ja szerepelt.

80u. 929. XII. 22.

Bánovszky Miklós

grafikusművész

munkái a Szentendrei Tárlatos

Pest Megyei Kiszlán

1984 nov. 14.

Bánovszky Miklós festőművész

SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR
1091 BUDAPEST IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

PEST MEGYEI HÍRLAP

1982 MÁJ 07

1021

Ezüst utca

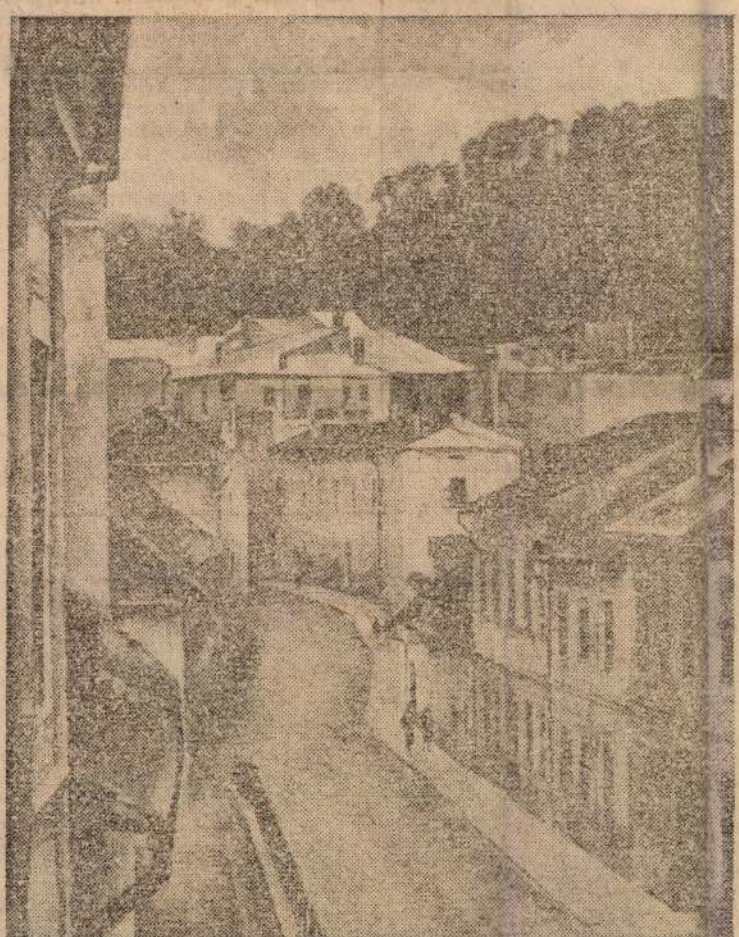

Bánovszky Miklós festménye

...itte — úgymond — *m*...
...zóba se került, hogy e...
...öl kell áldoznia magát ...
...arrierjéért. *Őszinte k*...
... záloga annak, hogy soh...
...ek egymás kerékkötői a...
... gyerekek? Pici koruktól ...
...llóak, fokozatosan kaptá...
...ották végre az *életkori sajátossa-*
...aiknak megfelelő feladatokat. Sok-
...zor voltak — és vannak — a szüleik
...élkül. De tudják — mert érzik —,
...ogy ez nem a szeretet hiányából
...akad, hanem abból, hogy anyu, ápu
... nagyobb közösségért is dolgozik.

Hétvégeken együtt a család. Elkí-
...érik anyukát a tóalmási gyermek-
...dülőbe, sétálnak a kastélyparkban,
...ipróbálják, működik-e majd az
...gazi tónál a horgászfelszerelés. S
...mikor vége a rendelésnek, ismét
...gyütt a csapat. A kirándulások,
...tazások, nagy felfedezések meghitt
...angulata oldja a zsúfolt mindenna-
...ok feszültségét. Érdemes várni a
...zombat-vasárnapot.

Hiszik, hogy *boldog* családdal ta-
...álkoztam?

BÁLINT IBOLYA

zeneterapeuta-képzés folyik. Hazánkban 1902-ből keletkezett az első — a *Gyógyászat* egyik számában megjelent — közlemény a *Zene mint gyógyszer* címmel. Dr. Kiss Annát mégsem ezek az előzmények vezették arra, hogy a mindennapi gyógyító munkában a zenét mint fontos *„eszközt"* alkalmazza.

Az egész embert gyógyítom

— Elvem, hogy mindig *az egész embert gyógyítom*, s ezt sikerült is három évtizedes praxisom alatt megvalósítani. Óriási jelentőségű az orvostudományban, hogy egy-egy be-

Vége a rendelésnek a gyermeküdülőben. Irány: a természet!

MDK.

Bánovszky Miklós

Kiállitási meghivó

Szentendre 1967 juli 16.

M-K.

Bánovszky Miklós

Kiállítási megbízó

Szentendre 1967 július 16.

Bánovszky Miklós

70 éves jubileumát ünnepelte 1959-ben

Részt vett a Szentendrei Muzeumban megrendezett helyi művészek őszi tárlatán 1965-ben.

Vigilia 1965. XII.sz 761.l.

Bánovszky Miklós

Perlott Csaba Vilmos, olaj
Miselye Tivadar, olaj

Szentendrei festők III. kiáll. Ferenczy Károly Muz.
1953. aug. 1 l.

Bánovszky Miklós
Perlrott Csaba Miklós, olaj
Miselye Tivadar, olaj

Szentendrei festők III. kiáll. Szentendrei Fersnczy Károly Muz. 1953. aug. 1.

1) Bánovszky Miklós

festő

kiállítása volt a miskolci szőnyi István teremben.

74 éves a művész. A legfontosabb hazai és szűkebbi kiállításokon szerepelt.

Három kiállítás.

Esiakmagyarország 1969 X. 9. 4

2) Bánopszky Miklós

festő

4 évtizeddel ezelőtt alapító tagja volt a Szentendrei Festők Társaságának. Jelenleg a szentendrei műréntelep tagja.

Három kiállítás

Ésakmagyarország 1969 X. 9. 4.

Bánovszky Miklós

A Szentendrei Festők Társaságának alapító tagja.

Tamás Ervin: 12 nap 12 ház

Pest Megyei Hírlap, 1970 okt. 4.

Banovszky Miklós
Miskolci táj, olaj

O.M.Kir. Képzőműv. Főisk. kiáll. 1924. 17 l.

MDK

Banovszky Miklós festő

e.a: Arcképkiáll. a N.Szalonban. Ujság, ~~1934~~
1939. nov. 4. 5.l.

MDK

Bánovszky Miklós

Dr.Gombár Tivadar, of.

Fiatal művészek kiáll. Műcs. 1933. szept.

12 l.

MDK

Bánovszky Miklós

Nyirfák, of.

Szentendrei festők 2. kiáll. Ferenczy K. Muz.
1952. okt.

M.D.K.

BÁNOUSZKY Lajos

1918-ban Nagybányán a Szabadiskola tagja

Réti: Nagybánya.....Bp.1954.333.1.

MDK

Bánovszky Miklós

Ülő nő, o.

Szentendrei festőművészek nyári tárl.

Ferenczy Károly Muz. 1966.

Bánovszky Miklós

Műcsarnok téli tárlatán tájképmásával szerepelt.

PH. 929. XII. 22.

M.D.Y

Banóvszky Miklós
festő

A kiállítások szerepel az 1920-as évek első felétől való naturstudiumai.

Hanlisch Lenke: Szentendrei festők kiállítása.
Művészet, 1968. január – 38 lap.

Bánovszky Miklós

festőművész

Munkácsy-céh kiállításon - Ernst Múzeumban - képével szerepel.

Esti Kurir
1936.III.23.

Bánovszky Miklós

Művével részt vett a Nemzeti Szalonban rendezett Arcképkiállításon

U. 930. XI. 19.

Bánovszky Miklós

Műcsarnok téli tárlatán Baitrock Scáról készült portréja szerepelt.

NM. 929. XII. 22.

Bánovszky

Pertrával szerepel a
műsarnok tél. tárlatán

Új Magyarság 1937 I. 24

MDK

Bánovszky Miklós

– Püspök utca, o.

Főv. Képtár háborus veszteségeinek jegyzéke.

Bp.1952

Bánovszky Miklós (1895-)

. Püspök utca.
Olajf.48.5x65 vászon.Ltsz:6062.

A Fővárosi Képtár háborus veszteségeinek jegyzéke
Budapest 1952.

MDK

Bánovszky Miklós, festő

a Társaság tőrzstagja

(Réti Istv. tamtr.)

Szentendrei Művészek kiáll. - Magy. Művészet 1930. 121. l.

MDK

Bánovszky Miklós /

Szentendrei festők 1. kiáll. 1930. márc.
N.Szal. ~~2~~ 1. 3 l.

MDK

Bánovszky Miklós

Dege Lajos Kossuth-dijas, of.

Arckép kiáll. Ernst Muz. 1952. aug.

5 l.

MDK

Bánovszky Miklós

Püspök ~~am~~ utca

Hid, of.

Szentendrei festők 1. kiáll. 1930. márc
N.Szal. 9 l.

Bánovszky Miklós

— **A Szentendrei festők kiállítása a Fészek Klubban.** A Szentendrei Festők Társasága színes és változatos anyaggal mutatja be ujabb munkássága eredményét a Fészek Klubban rendezett kiállításán, melyen a következő művészek állitják ki kitünően sikerült képeiket: *Bánovszky* Miklós, *Bánáti Sverák* József, *Barcsay* Jenő, *Heintz* Henrik, *Goebel* Jenő, *Jeges* Ernő, *Onódy* Béla, *Pándy* Lajos és *Rozgonyi* László. A kiállitás dijmentesen megtekinthető naponta 6—8 óra közt a Fészek kiállitási termében, VII., Kertész-utca 36. szám alatt.

NU. 930. III. 20

NU. 930. III. 20

| | | |

MDK

Bánovszky Miklós

Dunapart, of.

szentendrei festők 1. kiáll. 1930. márc
N.Szal. 9 l.

MAGYAR HIRDETŐ SAJTÓFIGYELŐ

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51

Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

NÉPSZAVA

1972 JUL 13

Bánovszky Miklós festőművész

művész

□ Bánovszky Miklós festőművész, a szentendrei művésztelep alapító tagja kiállítását 13-án, csütörtökön délután 5 órakor nyitják meg a Képcsarnok Benczúr Gyula termében Nyíregyházán. A negyven műalkotást bemutató tárlat két hétig tekinthető meg.

1021

reküket hová helyezzél
nyáron, éppen most hívot

Bánovszky Miklós

művével szerepel a Szentendrei

Őrsi Tárlaton

Képzőművészet

Vigilia 1969 november

776. old.

Bánovszky Miklós

Lenin-portréja a görösgalpusztai Állami Gazdaság tulajdonában.

B. Varga S.: Művészbarátok között; Műgyűjtő, 1970. 3. sz. 53. l.

MDK

Bánovszky Miklós

Szentendrei utca-köz, of.

Akt, of.

Szentendrei festők 1. kiáll. 1930. márc
N.Szal. 9 l.

MNK

Bánovszky Miklós
Fiatal hölgy

Ernst Mus. 130. kiáll. Munkácsy Céh V. kiáll.
1933. márc. lo 1.

MDK

Banovszky Miklós, festö

Garami fahid. Olf.
Szentendrei -ucca. "

Nemz. Szalon. -Téli tárlat. 1938 jan.-febr. Kat.

Bánovszky

MDK

Bánovszky Miklós

Fer.József koronázási jub.dij. Képzőművészet, 1928, II.évf. 12.sz. 17? l.

MDK

Bánovszky Miklós

Opitz Lászlóné, of.

Horthy jub. kiáll. Műcs. 1939. dec.

18. 1.

MDK

Bánovszky Miklós, festö

Markos Mária arcképe. Of.

Nemz. Szalon. Repr. Kiáll. Balló Ede emlékezetére.
Magy. Arcképfestök Társ. 1937 okt. 9-24. Kat.

MDK

Bánovszky Miklós

Csendélet, of.

Magy. Művészetért kiáll. r. Műcs. 1940.
febr. 19. 1.

MDK

Bánovszky Miklós

Katonák a kulturteremben, of.

Magyar katona a szabadságért. Főv. Képt.
1951. szept. 3 l.

MDK

Banovszky Miklós, „Lestő".
Akt.

II. Nemz. kiáll. (?) – „Képzőművészet". 1934. – Jajczay J.
kritikája. – 111. l.

MDK

Bánovszky Miklós, festő.

Dege Lajos Kossuth-díjas. Of.

Ernst Múz. 1952. - Arckép kiáll. katal.

MDK

Banovszky Miklós

Fiatal hölgy

Munkácsy céh 5.kiáll. Ernst Muz. 138.kiáll.
1933. márc. 1e 1.

MDK

Bánovszky Miklós

Dege Lajos Kossuth-dijas, olaj

Arcképkiáll. Ernst Muz. 1952. aug. 5 l.

MDK

Bánovsky Miklós, sz. Dp. 1895.
/1924. Szinyei Társ. kitüntetése
1926. Szt. Ferenc pályázaton II.díj./

Szentendrei országut
Anna-völgy
Szerb templom
Szentendre
Izbégi részlet
Tájkép
Arckép
Szentendrei Müvésztelep kiáll. 1926. nov.

MDK

Bánovszky Miklós festőm.

K.M: Az I. Ferenc József koronázási díj pályaműveinek kiáll. Nemz. Ujs. 1927, jun. 10. 11 l.

Eger (Heves)

*Kossuth-tér 1. Forst-ház, egyem
kapuval. Udvarán oszlopos, emel

/Breznay-Karczos: Egri képeskön
Eger V és MV. Bp. 1951, lo 1/

Bánovszky Miklós

Árpádházi szentek kiállításán a Nemzeti Szalonban "Mária Árpád-házi szentekkel" c. vázlatával szerepelt.

PH.930.VIII.15-

Bánovszky Miklós

19 Csendélet, olajf. 320.—

Nemzeti Szalon

Tavaszi Szalon

1927

MDK

Bánovszky Miklós

Szénaboglyák, olaj

Magyar Képzőművészetért. 1. kiáll.
Ernst Muz. 1946. jul. 12 l.

MDK

Bánovszky Miklós

Munkácsy-utca, olaj

Szentendrei Művésztelep kiáll. 1951. okt.

Császár (Komárom)

R.k.plébániaház, földszintes, Fe
ben megújítva.

(Révhelyi Elemér, 1951—Pintér János

Bánovszky Miklós

a Szentendrei Festők Társaságának

alapító tagja volt

Pestmegyei Hírlap 1970 október 4.

4. old.

Bánovszky Miklós

Szénaboglyák, olajfestmény

Magyar Képzőművészet
LK áll Katalógu-1946 jú/

Bánovszky Miklós

Műve szerepel a szentendrei

Képzőművészek táslatán a szentendrei

Ferencsy Károly Múzeumban.

Pestmegyei Hírlap 1971 julius 11. Szold.

Bánovszky Miklós

Nagyméretű aktja dr. Baroch József miskolci fogorvos tulajdonában.

Műgyűjtő, 1970. 1. sz. 47 l.

Bánovszky Miklos

Vendéletfestéshez készül. (fotó)
alapító tagja a Szentendrei művésztelepnek

Irta és fényképezte: Selmeczi Toth János: Bemutatjuk
a Szentendrei Művésztelepet.

Népművelés 1968/10 38old.

Bánovszky Miklós

Réti István tanitványa. Részt vett a Szentendrei Festők Társaságának megalkitásában 1928 elején.

Dévényi Iván ; Jubiláris kiállitás Szentendrén; Képzőművészeti Almanach 2, Corvina 197o, 9.l.

MDK

Bánovszky Miklós

Utcaköz, olaj
Csendélet, olaj
Gyümölcs, "
Arckép, "
Este, "
Fekvő akt, "

Szentendrei festők Társ. 1o é.jub.kiáll.
N.Szal. 1939. okt. 4 l.

MDK

Bánovszky Miklós f. Dráva-u. 12

KMTárs 1929/3o. téli kiáll. 26 l.

MDK

Bánovszky Miklós

Dicsérő elismerést nyert

N.Szal. 333. kiáll. Dijazott művészek. 1925, márc. 8 l.

MDK

Bánovszky Miklós

Női arckép, olaj

Tájkép, olaj

N. Szal. 333. kiáll. Díjazott művészek. 1925. márc. 14 l.

MDK

Bánovszky Miklós

Utcaköz, olaj
Csendélet, "
Gyümölcs, "
Arckép, "
Este, "
Fekvő akt, "

Szentendrei Festők Társ. 10.éves jub.kiáll. N.Szal.
1939. okt. 4 1.

MDK

V.Zs: Négy kiáll. Magy.Nemzet, 1947, márc.23. 7 l.

Bánovszky Miklós
Csendélet, olaj

N. Szel. 374. kiáll. 1927. márc.
8 1.

MDK

Bánovszky Miklós, 5 millió korona

Egyházmüv.kiáll. Csernoch-dij. N.Szal. 1926.

Bánovszky Miklós

Szül. Besztercebányán 1895
jan. 17. Rk. Rajztanári okl.
1918/19 I. elsőéves művésznő
Réti J.
1920/21 I–II. másodéves u. co

Hordó, kádárremek VIII.164.

Bánowszky Miklós

festő

Műcs. kiáll, 1925 tól

Pipics 109. l.

1923/26 akt-kiáll.

Fehős női akt

AA 0230 Mme. Mayer

375

Brotes 101 f.

M. Dec. 1911 (1912)

MDK

Bánovszky Miklós

Mária Árpadházi szentekkel, vazlat olajf.
Szent Imre. Olajf.

Árpádházi Szentek Modern Egyházművészeti Kiállításának Katalogusa. Bpest. 1930. Aug. Nemzeti Szalon.

MDK

Bánovszky Miklós

Ph. M. urleány arcképe, of.

Arcképfestők. N.Szal. kiáll. 1930. okt.

MDK

Bánowszky Miklós,

Réti István tanár növendéke.

Önarckép.
Férfiarckép.

Az Ernst Múz. OMKK Főisk. Helikon kiállításai.
Az OMKK Főisk. Növ.Munk. kiáll. Bp.1923 márc.18-25.
Kat. 11.1.

MDK

Bánovszky Miklós
Szentendrei müvésztelep, olaj
Csendélet, olaj

Szentendrei Müv.telep jub. kiáll. 1926-56.
11 l.

MDK

Bánovszky Miklós

Zugutca, olaj

M. Képzőmüv.Szab.Szerv.Tav.Tárlat, 1947.máj.
3 l.

Bánovszky Miklós

Akt c. képe (emlí)

dr. Bakoch József miskolci

fogorvos tulajdonában van

Párkány László: Az otthon

vonzásában

Déli Hírlap 1969 XI. 21

Bánovszky Miklós

A sicutendici művésztelep tagja, a római iskola híve lett.

Nemeth Lajos, Modern magyar [illegible], Corvina, 1968 104. l.

1021

Három kiállítás

Pénteken, október 10-én Miskolcon és Kazincbarcikán, vasárnap, október 12-én pedig a Miskolci Galériában nyílik érdekes, különös figyelmet érdemlő kiállítás.

A miskolci Szőnyi István teremben pénteken délután fél 6-kor Kántor Andor festőművész nyitja meg Bánovszky Miklós festőművész tárlatát. A 74 éves művész a legjelentősebb hazai és külföldi kiállítások nagy részén szerepelt, négy évtizeddel ezelőtt alapító tagja volt a Szentendrei Festők Társaságának. Jelenleg a szentendrei művésztelep tagja. Az életművéből válogatott 34 alkotását bemutató tárlatra felhívjuk olvasóink figyelmét.

Ugyancsak 10-én, pénteken nyílik meg Kazincbarcikán, a Radnóti Miklós Művelődési Házban Harkácsi József fotóművész kiállítása. A délután fél 3-kor tartandó megnyitón Tarcai Béla, a Miskolci Fotóklub főtitkára méltatja a kiállító munkásságát. A fotókiállításon 65 képet láthatunk.

Végül ismételten felhívjuk olvasóink figyelmét a Miskolci Galériában október 12-én, vasárnap déli 12 órakor nyíló. Magyar műemlékek című kiállításra, amely Dobos Lajos művészfotóival korszakok, illetve stílusirányzatok szerinti csoportosításban mutatja be hazánk legértékesebb műemlékeit. A kiállítást dr. Szabó János építési és városfejlesztési miniszterhelyettes nyitja meg.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 81
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726
1969 OKT 9

ÉSZAKMAGYARORSZÁG

Miskolc

Bánovszky Miklós

Ismerete (eml.) Arkeyel az alábbi Vázlaton

Tóth Béla: A szentendrei Művésztelep kiállítása Debrecenben

Hajdu Bihar megyei Napló 1969 VIII. 8.

Bánovszky Miklós festő

Kiáhítása nyílt a miskolci Szőnyi István tehembén

Északmagyarország 1969 X. 21

Bánovszky Miklós

Szerepel a Szentendrei festők
tárlatán a Debreceni Déri
Múzeumban

N. N.: Kulturális Krónika

Hajdú Bihari Napló 1969 VI. 29

Bánovszky Miklós
festő

M.D.K

Az 1928-ban alakult Szentendrei festők társaságához tartozott.

Patiáky Dénes · Mihálta Pál
Művészet, 1969 április - 22 lap.

Bánovszky Miklós

tént actt a nentendrei József Attila művelő-
dési házban a nentendrei művészek kiállítá-
sán. Kiállított művei eladását, Rb. to,000 Ft-
a vietnami nép megsegítésére ajánlotta fel.

Horányi Sándor: Nentendrei képzőművészek kiállítása
Vietnámért.

Pestmegyei Hírlap (Nentendre) 1966. dec. 14.

Bánovszky Miklós

művei szerepelnek a Ferenczy Károly Múzeum

2 év szerzeményeiből rendezett kiállításán.

Horányi Sándor: Megnyílt a kamarakiállítások új otthona

Pestmegyei Hírlap, 1967. ápr. 12. (Szentendre)

Bánovszky Miklós

Női portrékkal szerepel a Műcsarnok téli tárlatán

Az Est 1937. I. 24

MDK

Bánovszky Miklós

R. L. arcképe.

Tavaszi Tárlat. 1940. ápr.-máj. 21.l.
Mücs.

Денчевский Мирчо

Д. Р. исследв.

Тезисы Теплот. 1960. апр.-май. Ст.1.
Мисс.

MDK

Bánovszky Miklós

dr.Némethy Ernő pléb.ur arcképe, of.

Magy.Arcképfestők Társ. kiáll. N.Sza 1. 1939.nov. 4. 1.

MDE

Banovszky Miklós

Miskolci táj, of.

Képzőm.Főisk. ifjusági kiáll. Ernst Mus. 1924.

17. l.

MDK

Banovszky Miklós,

Ülö akt.

Az Ernst-Muz.kiállitásai.CXLVII. -Munkácsy-Céh.VI. sors.egybekötött repr. kiáll. Ep.1934.május. Kat. 10.1.

M.D.K.

Bánovszky Miklós /1895-

13. Püspök utca. Olajf. 48.5x65 vászon.

Háborus mütárgyveszteség-jegyzékek. IV. füzet.
MUMOK. Bp. 1952. 1. 1.

MDK

Bánovszky Miklós

Szentendrei utca, of.

KMTárs. M. Müv.ért. 1940-41

16.1.

M e g h i v

a Művészettörténeti Dokument
kötete szakmai vitájára.
A vitát 1961. január 25-én,
Klub földszinti helyiségében
Megjelenésére és hozzászólás

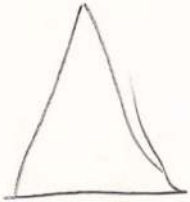

Bánovszky Miklós
fotó

V. Dráva u. 12.

MKSz 1947

Bánovszky Miklós

dekoratív naturalista

~~[illegible] tól~~
Pipics 46. l.

BUDAPESTI ÉPITŐMESTEREK IPARTESTÜLETE

IV. IRÁNYI-UTCA 17 * TELEFON AUT. 832-09.

MEGHIVÓ.

ALPÁR IGNÁC a nagy épitő mester, a történelmi emlékcsoport és más klasszikus épitészeti remekművek alkotója emlékét és alakját a Budapesti Épitőmesterek Ipartestülete az utókor számára megörökitendő,

a székesfőváros közönségének áldozatkészségével közadakozásból szobrot emelt, melyet a Városligetben a törté-

Kovàts István VI. 64.

Bánovszky Miklós

1926. egyházmuv. kiáll. a
Nemzeti Kalonban –
Szt Ferenc, olajf.
a Csernoch-díj pályázaton
kitüntetett mun-
naturalista.

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAPTÖ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

ÉSZAKMAGYARORSZÁG
Miskolc
1969 OKT 16

Kiállítás

Miskolci Galéria: Magyar műemlékek című kiállítás, megtekinthető délelőtt 11 órától este 7 óráig.

Szőlészeti, borászati, halászvadász kiállítás a szerencsi művelődési házban. Megtekinthető délelőtt 10 órától este 6 óráig.

Díszítőművészeti szakkörvezetők kiállítása a szerencsi művelődési házban. Megtekinthető délelőtt 10 órától este 6 óráig.

Bánovszky Miklós festőművész kiállítása a miskolci Szőnyi István teremben. Megtekinthető délelőtt 10 órától este fél 6 óráig.

Győri Elek festőművész kiállítása a sárospataki Református Tudományos Gyűjtemények helyiségében, délelőtt 10 órától este 5 óráig.

Műszaki könyvkiállítás a megyei Rónai Sándor Művelődési Központ színháztermének előcsarnokában. Nyitva délelőtt 10 órától este 6 óráig.

Az NDK elektronikus méréstechnikai kiállítása a MTESZ bemutatótermében (Szemere u. 4.). Megtekinthető délelőtt 9 órától este 5 óráig.

Bánovszky Miklós

... órakor felcsendül a muzsi-ka, s kezdetét veszi a szüret-bál, s az óborhoz illő disznó-toros vacsora.

TV AZ ÓMASSAI GYEREKEKNEK

A Miskolci városi Vízmű-vek és Fürdők Vállalat is be-kapcsolódik a tv-ajándékozá-si akcióba. Az Ómassai Álta-lános Iskola tanulóinak ma-csütörtökön délelőtt adja át az Olimpia készüléket dr. Konczwald Barna, a vállalat igazgatója.

CUKRÁSZATI REMUTATÓ

Bánovszky Miklós

Bánovszky Miklós festőművész,
V. Dráva-u. 12. 493-859

Bptáv. 1940. szept.

" 1942 jan

Balogh-Kovács László

Bánovszky Miklós

festő

Mül. Besztercebánya

1895 jan. 17.

Revai XXI. 124. l.

BUDAPEST
1915 OKT. 8
1915 OKT. 8

A háboru befejezése után három éven keresztül külföldön tanulmányozta az idegenforgalmat. 1926 óta a megalakult Dunaszövetség ügyvezető igazgatója. Tagja számos társadalmi egyesületnek.

Bánó Gábor, Drach Holzindustrie A. G. vezérigazgatója. Született Báttaszéken (Tolnamegye), 1887-ben. Középiskolai tanulmányait részben Gyönkön, részben a budapesti kereskedelmi akadémián végezte. Tanulmányainak befejezése után müködését Kecskeméten a Fonciére Biztositó Intézetnél kezdte meg, majd rövid idő mulva a budapesti központba került, ahonnét Veszprémbe helyezték az ottani fiók vezetésére. Hosszabb ottmüködés után a marosvásárhelyi fiók vezetését vette át, amelyet követett a szatmári fiók vezetése. Szatmáron csakhamar felismerték kiváló kereskedelmi tudását és a Szatmári Fatermelő és Gőzfürész Rt. vezérigazgatója lett és mint ilyen müködött 1921-ig. 1921-ben átvette az Angol-Magyar Bank meghivása folytán a faosztály vezetését. 1928-ban a Drach-konszern meghivása folytán a bécsi központba lett berendelve és a konszern összes vállalatainak vezérigazgatója lett. A szakirodalom terén számos cikke és értekezése jelent meg a magyar és osztrák szaklapokban. A magyar-osztrák kereskedelmi kamarának rendes tagja.

Bánó László *(topolylucskai és kükemezei),* okl. gépészmérnök, m. kir. kormányfőtanácsos. Született Roskoványban (Sárosmegye), 1857 február 25-én. Középiskoláit az eperjesi ev. kollégiumban és a budapesti IV. ker. főreáliskolában, a müegyetemet Zürichben végezte, ahol gépészmérnöki oklevelet szerzett, melyet később itthon honosittatott. Tanulmányai befejeztével a Máv. Gépgyárnái mint gyakornok kezdte meg munkásságát, onnan a Ganz és Társa gépgyárhoz került mint mérnök. Itt az általános gépészetnél dolgozott, majd a vörösvágási opálbányáknál mint igazgató mérnök másfél évet töltött, mely állását elhagyva, Amerikába ment 1882-ben, ahol majd két és fél évig tartózkodott, mely idő alatt részben hidgyárban müködött, később állami megbizást kapott a mezőgazdasági gépek gyártásának tanulmányozására. Mint napszámos, majd mint mérnök dolgozott a Mac Cormick-féle csikágói gépgyárban, majd Russel et Comp.-nál, a Massilon pennsylvániai gyárakban, ahol mindenütt gőzgépek és lokomobilok szerkesztése körül volt elfoglalva. Itt is mint napszámos kezdte el munkásságát és mint mérnök folytatta később. Hosszabb ideig Marsh & Cie. arató- és gépgyárnál, Dekalb (Ilinois állam), mint mérnök volt alkalmazva s itt több hónapig is aratási munkákban is résztvett. Nagy buzaaratási munkák folytak ott akkor. 1884-ben hazajött és Magyarországon is aratási munkákat végzett amerikai gépekkel, majd a Röck-féle gépgyárhoz került, hol mint mérnök rövidesen a szerkesztési osztály vezetője lett. Ezen állásában különösen gőzgépek, gőzkazánok, hajógépek, szivattyuk, gőzszivatytyuk gyártása körül volt elfoglalva. Négy évig itt müködött, utána ujból a Ganzhoz kapott meghivást, ahol a gőzgép- és gőzkazánosztály vezetője és egyben mühelyfőnök is lett. Ekkor épült vezetése alatt a vagongyár acél- és vasöntődéje. Négy év elteltével Szücs Bélával, a Ganz és Danubius gyár egyik igazgatójával egyesülve, magánmérnöki irodát nyitott. Sok munkája közül felemlithetjük a 90-es években épitett ikervári vizmütelepet és a sárvári elektromos hajtásu malmot. Szücscsel való társas viszonya idején csinálta a Bánó-Szücs gőzkazántipust, melyből néhány száz darab készült a Röck-gyárban. Ebben az időben Angliába is szállitottak vizvezetékszivattyukat, ugyszintén Hollandiába és Rotterdamba. A londoni vizművek gőzgépeit is ő készitette. A Röck-gyárból később kivált és 1902 december 1-én Gálócsy Árpáddal magánmérnöki irodát nyitott és kb. 20 évig együtt müködtek. Számos vidéki városnak szakértője volt. Igy a Nagykőrös városi elektromos müvek épitési szakértője, a szegedi vizvezeték rekonstrukcióját, mint tervező, a debreceni klinika gépészeti berendezés terveit is ő készitette. 1922-ben különvált Gálócsytól, mely időtől kezdve fiával együtt müködik. Ujabb munkái közül felemlithetők: a füzfői lőporgyár összes gépészeti berendezésének tervezése és ellenőrzése, a BSzKRt fütési berendezései, az egyetemi klinikák fütő- és egyéb berendezései és azok átalakitásai, a salgótarjáni és dorogi szénbányák fütési átalakitása. Szakértője volt még a Mátrai tüdőbeteg-szanatóriumnak, tagja a Magyar Dunántuli Villamossági Rt. intézőbizottságának. A Budapesti Autobuszgarage összes gépészeti, a Szeretetotthon fütési, Majláth gróf épületcsoport összes gépészeti, a Németvölgyi-uti házcsoport vizvezetéki és gépészeti berendezéseit fiával együtt tervezte. Sok előadást tartott a Mérnök- és Épitészegyletben. A Mérnöki Kamara választmányi, a Magyar Mérnökök Szövetségének igazgatósági, a Magyar Keresztény, Nemzeti Liga igazgatósági tagja, a lutheránus egyház presbitere. 1927-ben m. kir. kormányfőtanácsosi cimmel tüntették ki. A Mérnök Egyletben tartott egyik előadásán, 1924 február 8-án, a Kormányzó is résztvett. 1904-ben a Mérnök- és Épitészegylet kiküldetésében résztvett a kormány hozzájárulásával a St. Louis-i világkiállitáson.

Bánovszky Miklós, festőművész. Született Besztercebányán, 1895-ben. Középiskoláit Besztercebányán végezte és ezután Münchenben képzőművészeti tanulmányokat foly-

Rátkr. 373, 374 l.

tatott, majd a budapesti rajztanárképző főiskolán oklevelet nyert. Oklevelének megszerzése után a Képzőművészeti Főiskolán Réti mesternek lett művésznövendéke és mellette öt éven át dolgozott. A Szinyei-Társaság több díját nyerte el. A Csernoch-féle egyházművészeti kiállitás díját stb. Huzamosabb időn keresztül tartózkodott külföldön, így Olasz-, Német- és Franciaországban, ahol festőművészeti képességeit fejlesztette tovább. Állandó kiállitója a Mücsarnoknak, az Ernszt-Muzeumnak és a Nemzeti Szalón kiállításainak. A Szentendrei Festők Társaságának alapitótagja. Főképpen arcképfestő.

Banwarth Sándor *(nemes)*, a magyaróvári gazdasági akadémia volt igazgatója, m. kir. gazdasági főtanácsos. Született Várpalotán, 1876-ban. Atyja Mór, várpalotai uradalmi intéző volt. A család a németországi Siegmaringenből származott Magyarországra. Középiskoláit a veszprémi kegyesrendi főgimnáziumban végezte, majd a magyaróvári gazdasági akadémián és a budapesti tudományegyetem jogi fakultásán folytatott tanulmányokat, majd oklevelet nyert. Tanulmányainak befejezése után gazdasági pályára lépett. 1899-ben a magyaróvári gazdasági akadémián mint gyakornok kezdte meg működését és ettől az időtől kezdve állandóan az akadémia szolgálatában állott. Az intézetnek rövid idő után tanára lett, 1920-ban az akadémia igazgatójává nevezték ki és ezt vezette 1930-ban bekövetkezett haláláig. A háboru alatt tanusitott kiváló szolgálatainak elismeréséül a Ferenc József rend lovagkeresztjével tüntették ki. Az elsők között volt, akik a gazdasági élet terén teljesitett kiváló szolgálatainak elismeréseképen a m. kir. gazdasági főtanácsosi cimet megkapták. Az OMGE igazgatósági választmányi tagja, az akadémia tanügyi szakosztályának társelnöke, a gazdasági szakoktatás tanácstagja, a Magyaróvári Gazdasági Egyesületnek elnöke volt. Nevéhez füződik az akadémiával kapcsolatos konviktus felállitása. Az országgyülés felsőházában helyet foglalt. Mint a róm. kat. hitélet vezető egyénisége, az egyházközségnek világi elnöki tisztjét is betöltötte. Meghalt 1930-ban. Neje született cserkólehotai Cselkó Mária.

Barabás Béla *(albisi)*, ny. Máv. főfelügyelő. Született Kolozsváron, 1863-ban. Középiskoláit a budapesti református főgimnáziumban végezte, majd jogi tanulmányokat folytatott. Pályafutását az Északkeleti Vasuttársaság alkalmazásában kezdte meg. 1890-ig Nagykárolyban, Szerencsen, végül Halmiban teljesitett szolgálatot. A vasuttársaság államositásakor a MÁV kötelékébe került és az igazgatóságon nyert beosztást. 1907-ben a dijszabási osztály főnökhelyettese, majd 1914-ben főnöke lett. A háboru alatt a fiumei kereskedelmi kamara dijszabási ügyeit intézte. 1919-ben fokozatos előhaladás után főfelügyelővé lépett elő. 1921-ben nyugalomba vonult. Több nemzetközi dijszabási kérdéseket tárgyaló konferencián vett részt és többször mint azoknak elnöke is működött. A magyar áruknak Fiumén keresztül történő exportálása érdekében élénk tevékenységet fejtett ki. Jelenleg a Magyar-Olasz Bank vasuti osztályán mint dijszabási tanácsadó működik. A Vasuti és Hajózási Club választmányának tagja.

Barabás Béla dr., tb. vármegyei tiszti főorvos. Született Szegeden 1868-ban. Középiskoláit Szegeden végezte, majd a budapesti tudományegyetemen orvosi tanulmányokat folytatott és 1888-ban orvosdoktori oklevelet nyert. Működését a budapesti Rokus-kórházban és a zsidókórházban kezdte meg. Kilenc évig volt a Kerületi munkáspénztár és Poliklinika bel-, sebészeti és idegosztály alorvosa. 1920-ban a tarnaszentmiklósi körzet főorvosa volt és 1917-ig mint tb. járásorvos is működött. 1926-ban Heves vármegye tiszteletbeli főorvosává nevezték ki. 1918 óta mint a MÁV pályaorvosa működik. A háboru alatt a helyi hadikórházban teljesitett szolgálatot és kiváló szolgálatának elismeréséül elnyerte a koronás arany érdemkeresztet a vitézségi érem szalagján.

Barabás Félix, ny. m. kir. állami Nemzeti Jegyintézeti főfelügyelő. Született Budapesten, 1864-ben. Atyja néhai Félix. Középiskoláit és a Kereskedelmi Akadémiát Budapesten végezte, ezután huzamosabb ideig külföldön volt tanulmányuton. Bankműködését a Magyar Leszámitoió és Pénzváltó Bank kötelékében kezdte meg. 1890-ben az Osztrák-Magyar Bank szolgálatába lépett, később ennek nagyváradi fiókjánál öt éven át fej-

Bánovszky Miklós

1927. Szinyeszárs.
Mitintetes

1926. Bens Ferenc
nagyszat II. dij

1938. balatoni
osztöndíjas

N.Kiss Lajos, Budapest,VI.Pod

Igen tisz

Kedves engedelmével bátor
ból foglalkozom nb. családja törté
sával, közelebbről azzal az ággal

Ma minden és mindenki his
jelensége a magyar /nemesi/ lélekn
nemessége, előneve elismertetését,
ból, hanem a nagyon is tanitó mult
szi.

Épen ezért bátorkodom fel
család egy másik ágának megbizásáb
végzem, a nemessége és előneve eli
megbizást adni kegyeskedjék.-

Megbizóm a költségek nagy
esetleges megbizása esetén nagyon
san saját ágával kapcsolatos kiadá
tanácsolhatom és kérhetem, hogy ke
részletes ajánlatot /dijmentesen/k

Várva nb. értesitését, va

Budapest, 1936. április hó

Bárovszky Miklós

l.

Turcsányi Erzsébet dr.: A szentendrei művésztelep története
Gp. 1939.

7–14. l.

CSEH JUDIT

ÉS

VITÉZ BEREZNAY EMIL

F. ÉVI AUG. 1-ÉN D. U. 7 ÓRAKOR TARTJÁK ESKÜVŐJÜKET A XI., LENKE ÚTI EVANGÉLIKUS TEMPLOMBAN.

BPEST 1936 JÚLIUS HÓ

LAKÁS: XI. VERPELÉTI ÚT 5.

SZÉNÁSY, BUDAPEST

Bánovszky Miklós

életrajz

lásd okv.

Turchányi Erzsébet dr.:

A szentendrei művesz-
telep tiz évl. Szentendre
1939. 16, 17 l.

Jugoszlávia.

Ámbár a magyar és jugoszláv állam viszonyát barátságosnak mondják, a délvidéki kisebbség sorsa nem kedvező. Az új éra csupán abban különbözik az elmulttól, hogy a kisebbségi sérelmek megvizsgálásra kerülhetnek.

Abban a pillanatban, amidőn az emberi jogok bármily kis mértékben is érvényesülhetnek, észlelhető a kisebbségi sorsban élők kultúrális fellélegzése. Még csak rövid idő óta működhetnek Délvidéken a gazdasági és közművelődési egyesületek. Ezeknek munkája által a magyarság saját nemzeti kultúrkincséből próbál erőt meríteni. Kultúrestéket rendeznek; a temerini Magyar Katolikus Kör Arany János, a zombori Közművelődési Egyesület Ady Endre, a verbászi Keresztes Ifjak Egyesülete Ady és Petőfi, az újvidéki Polgári Kaszinó Gyóni Géza emlékének áldozott. Ez utóbbi egyesület könyvtára, mely évente 200—250 könyvvel gyarapszik, ma 3.675 kötetből áll.

A magyar társadalmi egyesületek a gazdasági önvédelem terén is itt-ott eredményesen működhettek. A temerini Gazdakör munkája ezen a téren példaképen említhető. Tagjainak száma félezerre tehető. Ugyanott a diáksegélyezés 22 magyar iskolásnak lehetővé tette a szabadkai magyar gimnázium látogatását. Néhány egyesület összefogva a szegénysorsú gyermekek ingyenes

Bánovszky Vilmos

801

Tolnai Világlapja

1940. 29. sz.

Vitéz köveesesi Lukáes Béla földművelésügyi államtitkárnak, Miskolc város volt kiváló főispánjának arcképét bensőséges ünnepség keretében leplezték le Miskolcon. Az arckép Bánovszky Vilmos festőművész kiváló alkotása. *(Friss felv.)*

Flumiani Ugo.

Farfalle.

Lloyd Llewelyn.

Sole nascente.
Gwendolen".

Longoni Baldassare.

Nevi in furia sui monti del Lario.

Marussig Pietro.

Natura morta.

Paoletti Rodolfo.

Sogni di statue.

Pellis Joannes Napoleon.

Accompagnamento del viatico.

Romoli Rina.

Armonie di gialli.
Roselline di Firenze.

Sormani Gian Luciano.

Dopo la pesca.

Villani Gennaro.

Regate sul golfo.
Al pascolo.

Bánovszky Miklós

MAGYAR MŰVÉSZET

1926. 364 (kiállítások.)

1930. 121 (művészeti élet és irodalom)

ŐVETSÉG
zakmák Országos Egyesülete
5. — Telefon: 86—4—85.

tályi Tagtárs Ur!

Barátom!

ő cserkész csapatát, szövetségünk tekin-
viszonylatban is oly nagy fontossággal
ztus hó folyamán megrendezendő világ
szerepeltetése költségekkel jár, amelyeket
nyok között magára vállalni nem képes,
ell, hogy igénybe vegyük.
rra kérem szakosztályi Tagtárs urat, le-
nálásával, avagy a bemutatott gyüjtőíven
hozzánk juttatni.
ért ismételten köszönetet mondok vagyok

.....szakosztály
elnöke.

BÁNOVSZKY *Miklós*, festő, • Besztercebánya 1895 jan. 17. Tanulmányait a bpesti képz. főiskolán Réti Istvánnál végezte. Naturalista arcképeket, aktokat és tájképeket fest. A Szinyei-Társaság kiállításain több ízben dícsérő elismerést kapott. Szt. Ferenc c. olajfestménye 1926. a Csernoch-díjpályázaton kitüntetésben részesült.

E. gy. I. fok.

fordult
~~nézve~~, tojásdad medaillonban, mely fö-
lynél a talapzaton kardot, turbánt, puzd-
maréchalbotot látunk, míg a pálmák mö-
nyilvessző tör elő. Parókája göndör, ba-
Vértje felett hermelint visel, melyen az arany
a nyugszik, ~~és~~ nyakkendőjének csipkevégei
a keret alsó részén

DVX LOTHARINGIÆ.

a vonalkeretnek 11.4 : 14.4 c/m.

53

140/95 № 158.

Bánovszky Miklós

Csanky Dénes:

A balatoni tájrépfes-
tészet. A festői
Balaton. Bp. 1942

87. l.

Esetleg Eihagyható

, akik hivatottak a régi szellemben

képességeit pótolni, Egyesületünknek

at, hogy a mérközésen minél nagyobb szám-

FUTBALL - SZAKOSZTÁLY.

zeállitás:
só o./

Szenes /Váltó o./
/fszla/ Kántor /Gellért f/
Kubitsch /váll/ Pajor /könyv./

uló 83 sz. villamossal érhető el,
tt, azonkivül az 5 sz. autóbusz végállo
.

B á n o v s z k y M i k l ó s .

1925. Szinyei társ.-tól dijazott müvek kiáll.

Női arckép, olaj
Tájkép, olaj

1926. Egyházmüvészeti kiáll.

Szt. Ferenc, olaj

1927. Tavaszi tárlat

Csendélet, olaj

1928. Tavaszi szalon

Csendélez, olaj

1929. Tavaszi szalon.

Késő délután Szentendrén, olaj
Szentendrei kis u. olaj

1930. Szentendrei társ.kiáll.

Szentendrei utca köz olaj
Akt, olaj
Püspök u, olaj
Hid, olaj
Dunapart, olaj

1930. Egyházmüvészeti kiáll.

Mária Árpádházi Szentekkel, olaj
Szt. Imre, olaj

1930. Arckép festők I. kiáll.

Ph. M. urleány arcképe, olaj

1931. Tavaszi szalon

Csendélet, olaj

1935. Munkácsy Céh kiáll.

Két festő barátom olaj

1937. Arcképfestők kiáll.

Markos Mária arcképa, olaj

1938. Téli tárlat

Fahid, olaj
Szentendrei utca, olaj

1940. csoport kiáll.

1939. Szentendrei festők társ.kiáll

Utcaköz. olaj
Csendélet, olaj

Gy

Gyümölcs, olaj
Önarckép, olaj
Este, olaj
Fekvő akt, olaj

1939. Magy.Arckép fest.kiáll.

dr. Némethy Ernő, olaj

1940. 90. csoport kiálll

Balatonszepezd, olaj
Szigligeti öreg hegy, olaj
Délután, olaj
Napfelkelte, olaj
Szegedi Róza háza, olaj
Balaton estefelé, olaj
Szigligeti táj, olaj
Balatonszepezd látképe, olaj
Zivatar, olaj

Bánovszky Miklós

festő

Nemzeti Szalon

Bánovszky Miklós

Képzőm. Főisk Ifj. kiáll
1921. márc
Somogyi részlet, of
Nyárfák, of
Kaszáló, of
Őszi hántai, of
Országut, of
Legelő, of

A Műgyüjtő, V., 1931., 6. l. — Van Marle (szóbelileg): Signorelli.

SIMONE MARTINI (sienai festő, † 1344) KÖVETŐJE

Joachim elhagyja a várost (121. kép)

Fa, tempera, 46×34 cm.

Restaurálta Endrődi Sebestyén, 1915.

Ró: Az esztergomi hercegprímási képtár. Magyar Korona, III., 1879., 19. szám. — Maszlaghy II., 39. szám. (Bizánci festő.) — Gerevich: Az Újság, 1916. júl. 20., 3. l. (Simone Martini.) — Lepold—Homor 97. l. — Van Marle, II. kötet, Hága 1924., 581. l. (Adrea di Bartolo.) — Gerevich PA, 223. l. (Simone Martini.) — Benesch Belved, 70. l. (Sassetta.) — Rónay, Maria: Die Schätze des Christlichen Museums in Esztergom. A Műgyüjtő, V., 1931., 6. l. — Lepold—Lippay 55. l.

SIRANI, ELISABETTA (bolognai festőnő, 1638—1665)

Bemutatás a templomban

Vászon, olaj, 145×177 cm.

Gerevich: Az Újság, 1916., júl. 20, 3. l. (Sirani.) — Gerevich PA, 240. l. (Sirani.)

SODOMA (sienai festő, 1477—1549 körül) KÖVETŐJE

Bánovszky Miklós

M. Kéjzőmův. Szabad szervezete. Második szabad nemzeti kiáll. 1947. márc.-ápr.: Leányfej, Munkácsi-u., of.

TELEFON: 26-8-12.

Az Önök eladója ..... úr hivásomra és kívánságomra bemutatta nekem az Önök készülékét és ezen bemutatás alapján ezennel visszavonhatatlanul megrendelek:

..... drb ..... a. P

..... " ..... "

..... " ..... "

összesen Arany P

előlegül fizettem: P .....

Fizetendő átvételkor P .....

további havi P .....

A vételár a m. kir. postatakarékpénztárnál vezetett folyószámlájukra befizetési lap utján történik, vagy igazolt meghatalmazottuk kezeihez külön nyugtájuk ellenében. — Teljesítési helv Budapest.

A vételár teljes kifizetéséig a szállított gép és teljes felszerelése az Önök tulajdonát képezi és azt sem elidegeniteni sem elzálogositani nem szabad. 2 részlet fizetésének elmulasztása esetén t. Cimnek joga van az egész hátralékot egyszerre esedékessé tenni

Ezen megrendelés részemről vissza nem vonható.

Ezen megrendelésben nem foglalt akár szóbeli akár irásbeli megállapodások csak abban az esetben érvényesek ha azt t. Cég cégszerüen aláirt levélben elismeri

Fentieket tudomásul vettem és magamra nézve kötelezőnek elismerem.

Per esetén a budapesti járásbiróság illetékes.

Kelt 193

Név .....

Foglalkozás .....

Aláírás:

Lakás: .....

Szállitandó: .....

Simplon, Telefon 21-2-58

Bánovszky Miklós MDK

B.J. arcképe, olf.

Műcsarnok 1929/30 téli kiállitás

Bánovszky Miklós

Két festő barátom, olaj

Nemzeti halon

Mundács y Cch VIII. repr.
Kiáll. kat. 1935 márc-30
— ápr. 14.

Bánovszky Miklós

Dr Neinedly Emő
plébános arcképe,
olaj.

Nemzeti Szalon 1939
Arcképtárlok nov

NEMZETI SZALON MUVESZETI EGYESÜLET

1937. OKTÓBER 9-TŐL 24-IG.

MDK

Banovsky Miklós,

Réti István tanár növendéke

Rajzai. /Tizenkét darab./

Az Ernst Múz. OMKK Főisk.Relikon kiállításai.
Az OMKK Főisk.Növ.Munk.kiáll. kp.1923 márc.18-25. Kat. 16.1.

Bánovszky Miklós

festő

Szentendre, olajf.

Magy. műv. repr.

képrönn. kiáll. 1947

jan.

A

Müemlékek Or

t

-

BÁNOVSZKY MIKLÓS

14 Ph. M. urleány arcképe olajf. Mgtul.

Magyarchejf Társ

1930. okt.

R ÉS NÉMET

ÓTÁR

TETTE

EMEN BÉLA

BÁNOVSZKY MIKLÓS

1.	Balatonszepezd, olajf.	250.–
2.	Szigligeti öreghegy, olajf.	250.–
3.	Délután, olajf.	80.–
4.	Napfelkelte, olajf.	100.–
5.	Szegedi Róza háza, olajf.	250.–
6.	Balaton estefelé, olajf.	200.–
7.	Szigligeti táj, olajf.	300.–
9.	Balatonszepezd látképe, olajf.	250.–
10.	Zivatar, olajf.	300.–

20.	Arácsi ház-udvar részlet, pasztell,	300.—
21.	Őszi vetés, pasztell,	250.—
22.	Tihanyi paraszthász, pasztell,	300.—
23.	Arácsi részlet, pasztell,	300.—

Nemzeti Szalon 1939.
90. csop. kiáll. – máj.
Festette, mint Balatoni
Ösztöndíjas 1938-ban.

Artisztikus

KÉPKERETEK

Bánovszky Miklós

1925. SzMPT által díjazott mű-
vészek kiáll. N. Balon
Női arckép, olaj.
Tájkép, olaj.

SzMPT-tól 2 izben dicséró
elismerés.

~~Ásatás, csókai VII. 241.~~

BÁNOVSZKY MIKLÓS
93. Garami fahíd, olajf.

400.—

BÁNOVSZKY MIKLÓS
97. Szentendrei-ucca, olajf.

400.—

Nemzeti Szalon
téli tárl.
1938. jan.-febr.

SCHIFFER ÁRMIN

KÉPKERETGYÁRÁBAN KAPHATÓK

Budapest, Király-utca 79.

Telefon : 144—485.

BÁNOVSZKY MIKLÓS

11	Mária Árpádházi szentekkel, vázlat	olf.	700.–
12	Szent Imre	olajf.	400.–

Nemzeti Szalon
Árpádh szentek kiáll. 1930 aug

Bánovszky Miklós
10. Szt. Ferenc. Olajf.

Nemzeti Szalon
Egyházm. kiáll.
1926. okt.

103

...enciében.

...nakból ~~kiszált~~ kiszált és a lépcsőn felfelé haladó pápát
A patron a templomból kivonult főpapság és
doge ~~[illegible]~~ kíséretével várja az egyházi fejedelmet, ki
...lyen reverendát és bermelincs piros gallért visel.
...ok tartja a hetedik ~~előtte egy~~ pásztorbottal várakozik.
...i, a palotákablakaiból, a lobogó-csoport mögött és
...a körül nagy sokaság nézi az ünnepélyes fo-
...kában hat pár ~~[illegible]~~ hajós ül s egy, az erős áll
...dola, két kisebb alkalmatosság és balra ~~s balra~~ hátrább
sürög. A kő hidon túl csolnakok kötöttek ki s meg
...et kőnnyen felhőrött. Jelvise jobbra a kőpart
...igi Quererena Veneziano
1857."

...24 cm.
~~...á hoz 1864. V. 20.~~

73

Bánovszky Miklós

4, Keresztes lány, 1972. o. 50×60 cm
5, Gyümölcsszendélet, 1974. o. 60×80 cm

Az újjáépített szentendrei régi művésztelep —— Őszi tárlat, 1974.

Bánovszky Miklós

6, Bükköspart, 1974. olaj, 50×60 cm

Az újjáépített szentendrei régi művésztelep — Őszi tárlat, 1974.

Bánovszky Miklós
festő

Kiállít a szentendrei művésztelep első bemutatkozó kiállításán. Cubistic "Dülőút" c. képe.

M. 1926. VII. 27. (Magyarság)

Bánovszky Miklós

festő Műcsarnok

1933. szept. Fiatal művészek

kiáll. 59.

Bánovszky Miklós

festő.

KMTárs. művészcsoportok

~~1931 (febr – márc)~~

~~Kiáll. VII. 31.~~

1932/33. téli kiáll. 325, 400

Fehérkő, Arcképp

Bánovszky Miklós

festő. Műcsarnok,

Dunaútra kiendrén

1931. tav. kiáll. 453.

1931/32. téli kiáll. 352.

Csendélet

Elhegedüljü

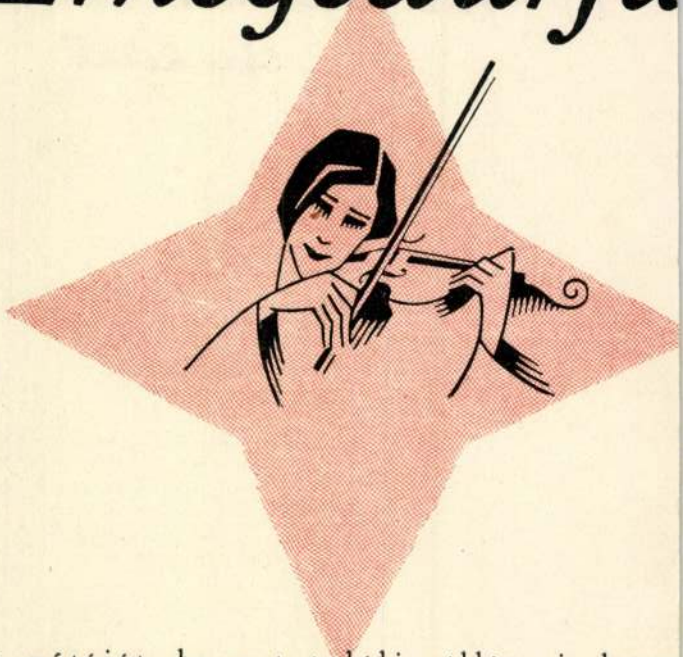

a nótáját, ha azt találja állítani, hogy

MAGGI

leveskockánál jobb és finomabb is létezi

Bánovszky Miklós festő

Drava u. 12. Műcsarnok

1929/30. téli kiáll. 209.

B. J. arcképe

~~1934. nemz. képz. kiáll. 101.~~

Csontvéssy, hengeres X. 47

Bánovszky Miklós

Bajza u. 23.

Műsarnok

1925–26. akt kiáll. 275.

magyar

Zsigmond Király III. 3.

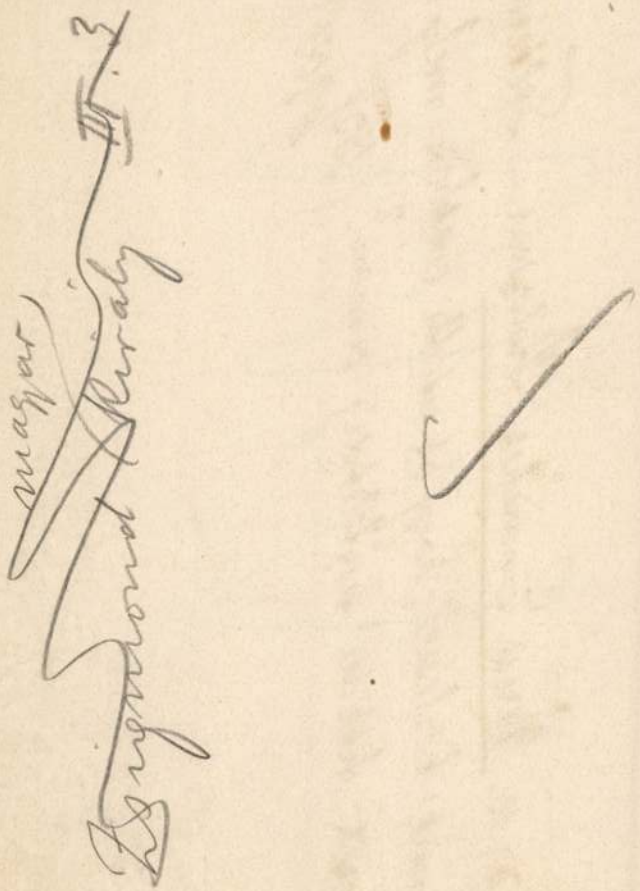

121.

1904 III. 12. Veress Endréhez. Kolozsvár. – Felkéretik annak közlésére, hogy az utóbbi években mily összegeket élvezett titkári tiszteletdij címén? (152/1904)

Bárnovszky Miklós

Csendélet

Nemzeti Szalon

1928.

Tavaszi Szalon

✓

Térkép.

A német és angol méret
irata fölül:

HUNGARY, REDUCE

alól jobbra: Engraved by Si

Rm., mér. a rl.

140-95-

BÁNOVSZKY MIKLÓS
12 Csendélet 300.—

Nemzeti Szalon

Tavaszi Szalon

1931

III

747 (3549).
814 (44)

492.

1905. — Ad felvilágosítást a fekete

lőtt

[redacted].

— a szinta —

óriás ki bal

ott tüz mellett ül az [redacted]
ozdulatot tesz, mintha a jobbról ál-
ihoz beszélne. [redacted] A köze
[redacted] homlokára mutatva [redacted]
z utóbbiak egyikének vállán kiter-
l, a négy álló és egy ülő [redacted] öreg asszony mö-
bbról pedig paripa várakozik.
6 cm. 127:301
-iki 20578 sz. leirattal 1000 K-án.

ad felvilágosítást a fekete
városról,

229

MEGHÍVÓ

A SZENTENDREI MŰHELY GALÉRIA
ÉS A FERENCZY MÚZEUM
TISZTELETTEL MEGHÍVJA ÖNT
A **„BÁNOVSZKY MIKLÓS**
99 ÉVES"
CÍMŰ KIÁLLÍTÁS MEGNYITÓJÁRA

A TÁRLATOT
DR. HANN FERENC
MŰVÉSZETTÖRTÉNÉSZ
A FERENCZY MÚZEUM
TUDOMÁNYOS TITKÁRA
NYITJA MEG
1994. MÁJUS 1-JÉN, 11 ÓRAKOR
A SZENTENDREI MŰHELY
GALÉRIÁBAN

A KIÁLLÍTÁS MEGTEKINTHETŐ MÁJUS 8-IG
HÉTFŐ KIVÉTELÉVEL 10-18 ÓRÁIG

Bánovszky Miklós

MDK

Csendélet, olf.

Műcsarnok 1931/32 téli kiállitás

Bánovszky Miklós.

"A magyar katona a szabadsá-
gért" c. képzőművészeti kiállításon
"Katonák a kultúrtermemben" c.
műve szerepelt. (említve.)

Vö Ujság, Budapest, 1951. Okt. 2.

Bánovszky Miklós

Szerepelt a Műsarnok Tavaszi tárlatán.

N. M. 1931. IV. 26.

Bánovszky Miklós

Szegelt a Műcsarnok Tavaszi tárlatán.

P.H. 1931. IV. 25.

MDK

Bánovszky Miklós

Püspök utca, of.

7.nemzeti képzőm.kiáll. 1944.jun. Mücs.

Bánovszky Miklós MDK

Kettős arcképe, olf.

Ferenczy Károly Muz.1964. szept-okt.
Szentendrei festőművészek őszi tárlata

M.P.

Bánovszky Miklós

Tanulmányokat folytatott a Miskolci Művésztelepn

Képzőművészeti élet a felszabadulás után 462.l.
A MŰVÉSZETTÖRTÉNETI DOK. KÖZPONT FORRÁSKIADVÁNYAI II.
Bp. 1965.

Bánovszky Miklós

Szentendrei művésztelep – olaj
Gendélet

Szentendrei Művésztelep jubilaris
Kiállítása 1926–1956 Katalogus: Lyka Károly

Bánovszky Miklós

kiállított festménye:

Márciusi fájhely, olaj, 85 x 65 cm.

Tavaszi tárlat. A Műcsarnok kiállítása 1957. Kat. szerk.: Kisdiginé Kirimi Irén. Bp. 1957. 19 l.

7.l.

MDK

Bánovszky Miklós, festő

Nem „igazi" szentendrei festő.

Szerepel a kiállításon.

Székely András: A szentendrei festészet negyven éve 7. l.

Népszabadság, Bp. 1968. szept. 27.

Bánovnky Lilloś

Márciusi tájrép, olaj, 85 x 65 cm

Budapest Műcsarnok kiállítása 1957.
Kat. szer. Kisdéginé Kirimi Irén.

7.

Bánovszky Miklós

"Utcarészlet" és "Akt" c. művei, a szentendrei festők kiáll.-án a Nemzeti Szalónban.

M.H.930.III.2.

MDK

Bánovszky Miklós

Késő délután Szentendrén

Szentendrei kis utca

Tavaszi Szalon katalógusa, 1929. máj. 8 l.

Eger /Heves/

Vöröshadsereg utja 18. Ház, e
kiképzett homlokzat, középen
nyugszik. Az első emeleti abl
konzolokon, szegmentives timp
lette kőbábos diszü,oromfal.
az első emeleten fugázott. Ko

Eger V és MV. Bp. 1951, 27 l
Bp. 1954, 66 l/

Bánovszky Miklós

"Híd" és "Akt" c. művei a szentendrei festők első kiáll.-án a Nemzeti Szalónban.

P.H.930.III.2.

Bánovnky Miklós

Réntrett a lenti ziáll.-ova,

Nejmenovaný, 1968, sept. 27
hétéf András, A nemlendvai fes-
tének 40 éve, Ferencsy K. Mus.

Bánovnky Miltós

Megalapítója a Munkás-

telepet. ~~Reprod.~~

Fényrajz

Selmeczi Tóth János, Bemutatjuk

a neutendrei Munkás telepet.

Nipmüvelés, 1968, Szt. 38, 39

Bánovn 27

Bánovszky Miklós

A Szentendrei-hűvésztelepen dolgozik

Sehnecki Tóth János: A Szentendrei hűvésztelep

Nagymuvelés 1968 X. n. 35 old

Bánovszky Miklós

kiállított festményei:

Október, olaj, 60×80

Alkonyat, olaj, 55×75

70 művész kiállítása, Budapest 1957. Bp. 1957. 16 lev. 2. lov.

MDK.

Bánovszky Miklós

Kiállitási hir

Köznevelés 1967 aug. ~~27~~ 25

Bánovszky Miklós
7 estőmüvén

Tavaszi Szalón

A Szinyei-Társaság rendezi esztendőről esztendőre ilyenkor tavasz idején a Nemzeti Szalonban ezt a kiállítást, amely kétségtelenül az éved minden ilyenfajta seregszemléje között a legérdekesebb. Mert lehet-e valami jelentőségesebb és komolyabb súlyú, mint az ifjúság kibontakozása. Kétszázhúsz műtárgyon, képen, szobron és grafikai munkán zeng itt felénk egészséges, tehetséges és fejlődésképes fiatalságuk. Mert erre a tárlatra egyedül és kizáróan a legfiatalabb generáció embereit bocsátják be elég szigorú zsürizéssel. Nem iskolai növedékek ezek a fiatalok, már egyéni utakon járnak, van köztük olyan, aki már harmad-, negyedizben szereplője ennek a tavaszi szalonnak s e szereplései alatt komoly továbbhaladásról, sőt hellyel-közzel megérkezésről számol be. Az egész kiállítás képe pedig ebben az összeválogatásban nemcsak tehetségek gazdag soráról beszél, hanem arról is, hogy ennek a generációnak nagyon bőséges és nem hétköznapi jellegű kulturája van. Szinte kivétel nélkül új utakat keresnek, új törekvések szolgálatában állnak. De mégis, mintha ez az egész fiatal társaság megnyugodtabb és kiegyensúlyozottabb lenne, mint az előző esztendőkben volt. A szélsőségek lecsiszolódtak róluk, kevesebb az absztrakció, a szertelenség, a problematikusság bennük és több az egészséges és kompletebb pikturai látás. Az a fiatalság, amely ezen a mostani kiállításon felvonul, nagyon sokat igér, sőt mai eredményeiben is komoly kvalitásokat ad.

A szereplők közül egyéb kiállításokról is jól ismert nevek: *Bánovszky* Miklós, aki két egészséges szentendrei tájképpel szerepel, a Párisban élő *Bertalan* Albert, aki klasszikus szoboremlékeket szólaltat meg egyik képén, *Biai-Föglein* István jó csendéletével, az idén feltünt *Cserepes* István nobilis kulturáju pasztelljeivel, *Csóka* István, aki az idén főleg grafikai lapjaiban jó, *Döbröczöni* Kálmán nagyméretű tájképével, *Gallei* Tibor legutóbb

8 Erai Ujság
1929 IV 5

6 +
2.

látott akvarelljével, *Istokovits* Kálmán és *Jancsó* Béla két komoly studiumú tájképpel, *Mihaltz* Pál merész fénytanulmányával s az ötleteiben és eszközeiben is eredeti *Pekáry* István naiv formákkal és sok derűvel dolgozott kompoziciói, *Péter* Mária egyre tisztább fejlődésű portréival és kertrészletével, *Radnai* Miklós és *Réthy* Zsuzska egy-egy szines tájfelvétellel, az eszközeiben erősen megtisztult *Schossberger* Klára két aktstudiuma és *Szemere* Lenke originális kompoziciói s talán mindnyájuk között legerőteljesebben: *Vörös* Géza szerepel négy különböző témájú, de eszközökben és érdekességben egyképpen komoly tanulmánnyal.

A fiatalabb és kevésbé ismert nevek közül: *Háy* Károly két fejstudiuma és rajzai adnak komoly igéretet. *Török* Éva eredeti önarcképe, *Hámor* Ilona pirosruhás nője, *Hollós-Mationi* Eszter széleskezelésű kettős arcképe, *Záray* Lucy akttanulmánya, *Csengeri* Ibolya és *Csernovics* Erzsébet friss meglátásai, *Kirchner* Jenő kettős portréakvarellje, *Vajszada* női fejei, *Róna* Klára és *Vajda* Klára egy-egy képe figyelmet igénylő tehetséget mutat.

A grafikában *Vadász* Endre és *Korda* Béla már ismert értékei mellett *Róna* Emmi két finom illusztrációja, *Horvát* Margit tiszta szénrajza, *Vasinka*, *Szabó*, *Kadi* egy-egy

Tisztázta: .....

Összeolvasta: .....

mvasutak igazgatósága.

Osztalynak.

Bánótzky Miklós

Alkotása, a Munkácsy-Céh kiáll.-án.

E.K.932.IV.3.

Bánovszky Miklós

MDK

Márciusi tájkép, olf.

Műcsarnok 1957 Tavaszi tárlat

Bánovszky Miklós

Szerepelt a Műcsarnok téli tárlatán

Mo 1932. XII. 18.

Bánovszky Miklós

szerepelt a Műsarnok téli tárlatán

BH. 1932. XII. 18.

Bánovnky · Millő

Művével szerepel a Műcsarnok Téli Tárlatán.

V. Ü. 929. XII. 22.
P. H. 929. XII. 22.

~~Nádlet~~

~~P. H.~~ 929. XII. 22.

Bánovszky Miklós

Műve szerepelt a szentendrei festők kiállitásán a Nemzeti Szalónban.

Est,930.III.2.

Bánovszky Miklós

Alkotásaival szerepelt a szentendrei festők kiáll.-án a Nemzeti Szalónban.

P.N.930.III.2.

Bánovszky Miklós

"Híd" c. kisvárosi képe a Szentendrei Festők kiáll.-án a Nemzeti Szalónban.

B.H.930.III.2.

Bánovszky Miklós

Alkotásával szerepelt a szentendrei festők bemutatkozó kiállitásán a Nemzeti Szalónban.

B.K.930.III.1.

Bánovszky Miklós

Alkotásával szerepelt a szentendrei festők első kiáll.-án a Nemzeti Szalónban.

Ujság, 930. III. 2.

Bánovszky Miklós

Aktja és szentendrei utcarészlete a Szentendrei Festők Társasága kiáll.-án a Nemzeti Szalónban.

8 O.U.930.III.2.

Bánovszky Miklós

"Akt" c. műve és tájképe, a szentendrei festők kiállitásán a Nemzeti Szalónban.

M.930.III.2.

Bánovszky Miklós

Alkotásaival szerepelt a szentendrei festők kiáll.-án a Nemzeti Szalónban.

N.U.930.III.2.

Bánovszky Miklós

"Dr.Gombár" c. képmásával szerepelt a Fiatalok a Műcsarnokban c. kiáll.-on.

P.H.933.IX.10.

Bánovszky Miklós

Alkotásával szerepelt a "Fiatal Művészek Kiállitása"-n a Műcsarnokban.

M.933.IX.10.

Bánovszky Miklós

Csendélet c. műve a Szinyei Társ. tav. tárlatán.

M.931.IV.5.

Bánovszky Miklós

Alkotása, a Szinyei Társ. tav. tárlatán.

N.U.931.IV.5.

Bánovszky Miklós MDK

Perlrott Csaba Vilmos arcképe, olf.

Műcsarnok 1953 IV. Magy. Képzőm. Kiáll.

Bánovszky Miklós festő

neve emlitve

Kozgonyi László emlékkiáll. N.Gal. 1963.

Bánovszky Miklós

— **A szentendrei festők társaságának kiállitása a Fészek klubban.** A szentendrei festők társasága szines és változatos anyaggal mutatja be ujabb munkássága eredményét a Fészek klubban rendezett kiállitásán, melyen a következő művészek állitják ki képeiket: Bánovszky Miklós, Bánáti Sverák József, Barcsay Jenő, Heintz Henrik, Goebel Jenő, Jeges Ernő, Onódy Béla, Pándy Lajos és Rozgonyi László. A kiállitás dijmentesen megtekinthető naponta 6—8 óra között (Kertész-utca 36).

PH. 930. III. 20.

lap-száma					

Felállította:

Könyvelte az előjegyzéki könyvben:

Könyvelte a folyó-számlakönyvben:

Könyvelte a számlázási könyvben:

Bánovszky Miklós

Csoportkiállításon szerepelt a Nemzeti Szalonban.

Na. 1939. V. 7.

Bánovszky Miklós

Szerepel a szentendrei festők kiállításán

Fürstenberg 1955. X. 17.

Bánovszky Miklós

Szerepelt a nemzetkozi festők jubiláris kiállításán

Est. 1939. X. 14.

Bánovszky Miklós

szerepelt a művésztársaktól műcsarnoki

kiállításán.

NU 1931. II. 22.

Bánovszky Miklós

Szerepet a nemzendrei festők kiállításán

N.U. 1939. X. 15.

Bánovszky Miklós

"Két festő barátom" c. képe a Munkácsy-céh kiáll.-én.

P.H.935.III.31.

MDK

Bánovszky Miklós

Püspök-utca, olf.

Műcsarnok 1944 VII.Nemzeti Képzőművészeti Kiáll.

Bánovszky Miklós

Alkotásával szerepel a Munkácsy-céh kiáll.-án.

Ujság, 935. III. 30.

Bánovszky Miklós

szerepelt a Magy. Arcképfestők kiállításán.

MO. 1939. XI. 4.

Bánovszky Miklós

szerepelt a Magy. Arcképfestők ki-

állításán.

MO 1939. XI. 4.

Bánovszky Miklós

1. Csendélet olaj, 50×60

2.

Szentendrei festők társasága

Ferenczy Károly Múzeum

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 61
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

Bánovszky Miklós

ÉSZAKMAGYARORSZÁG
Miskolc

1969 OKF

Kiállítás

1024

Miskolci Galéria: Magyar műemlékek című kiállítás megtekinthető délelőtt 11 órától este 7 óráig.

Szőlészeti, borászati, halászvadász kiállítás a szerencsi művelődési házban. Megtekinthető délelőtt 10 órától este 6 óráig.

Díszítőművészeti szakkörvezetők kiállítása a szerencsi művelődési házban. Megtekinthető délelőtt 10 órától este 6 óráig.

Könyvkiállítás Anatole France halálának 45. évfordulója alkalmából a Bartók Béla Művelődési Központ könyvtárában délelőtt 10 órától este 6 óráig.

Bánovszky Miklós festőművész kiállítása a miskolci Szőnyi István teremben. Megtekinthető délelőtt 10 órától este fél 6 óráig.

Győri Elek festőművész kiállítása a sárospataki Református Tudományos Gyűjtemények helyiségében, délelőtt 10 órától este 5 óráig.

Műszaki könyvkiállítás a megyei Rónai Sándor Művelődési Központ színháztermének előcsarnokában. Nyitva délelőtt 10 órától este 6 óráig.

tudományos főmunkatársa Miskolc népi játékairól be szél majd az érdeklődőknek.

AZ ÚJ ALAPSZABÁLY

A szövetkezeti mozgalomban most készítik az új alapszabályokat. A Borsod megyei KISZÖV vezetőségének ma délelőtti tanácskozásán is e téma szerepel napirenden. Megvitatják az alapszabálykészítő bizottságok által összegyűjtött eddigi tapasztalatokat.

ÓZD FEJLESZTÉSE

A városi tanács végrehajtó bizottsága és az urbanisztikai társaság közös védnöksége alatt kétnapos konferen-

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRADÓ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 81
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

Bánovszky Miklós

ÉSZAKMAGYARORSZÁG
Miskolc

Kiállítás

Miskolci Galéria: Magyar műemlékek című kiállítás megtekinthető délelőtt 11 órától este 7 óráig.

Szőlészeti, borászati, halászvadász kiállítás a szerencsi művelődési házban. Megtekinthető délelőtt 10 órától este 6 óráig.

Díszítőművészeti szakkörvezetők kiállítása a szerencsi művelődési házban. Megtekinthető délelőtt 10 órától este 6 óráig.

Bánovszky Miklós festőművész kiállítása a miskolci Szőnyi István teremben. Megtekinthető délelőtt 10 órától este fél 6 óráig.

Győri Elek festőművész kiállítása a sárospataki Református Tudományos Gyűjtemények helyiségében, délelőtt 10 órától este 5 óráig.

Műszaki könyvkiállítás a megyei Rónai Sándor Művelődési Központ színháztermének előcsarnokában. Nyitva délelőtt 10 órától este 6 óráig.

MOSZKVÁBA UTAZNAK

Az Északmagyarországi Vegyiművek dolgozói közül nyolcan utaznak Moszkvába, a november 7-i ünnepségekre. A jutalomutazás részvevői között egyaránt vannak fiatalok és idősek.

PRESSZÓ-TOTÓ

A mezőkövesdi Holdfény

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 81
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1969 OKT 17

Bánovszky Miklós

ÉSZAKMAGYARORSZÁG
Miskolc

Hirdetőműsor.

Kiállítás 1021

Miskolci Galéria: Magyar műemlékek című kiállítás megtekinthető délelőtt 11 órától este 7 óráig.

Szőlészeti, borászati, halászvadász kiállítás a szerencsi művelődési házban. Megtekinthető délelőtt 10 órától este 6 óráig.

Díszítőművészeti szakkörvezetők kiállítása a szerencsi művelődési házban. Megtekinthető délelőtt 10 órától este 6 óráig.

Bánovszky Miklós festőművész kiállítása a miskolci Szőnyi István teremben. Megtekinthető délelőtt 10 órától este fél 6 óráig.

Győri Elek festőművész kiállítása a sárospataki Református Tudományos Gyűjtemények helyiségében, délelőtt 10 órától este 5 óráig.

Műszaki könyvkiállítás a megyei Rónai Sándor Művelődési Központ színháztermének előcsarnokában. Nyitva délelőtt 10 órától este 6 óráig.

Az NDK elektronikus méréstechnikai kiállítása a MTESZ bemutatótermében (Szemere u. 4.). Megtekinthető délelőtt 9 órától este 5 óráig.

délután a megye vendéglátó ipari vállalatainak szocialista brigádjai. A baráti találkozót a Hámor étteremben rendezik meg.

MISKOLCI SZIMFONIKUSOK

A Miskolci Szimfonikus Zenekar október 20-án, este fél 8 órai kezdettel hangversenyt ad a Miskolci Nemzeti Színházban. Szervánszky-, Bartók- és Brahms-műveket adnak elő. Sulyok Tamás vezényli a szimfonikus zenekart. A műsorban Csajbók Terézia énekel.

A PALÓCSÁG

Bánovszky Miklós

neve az alapító tagok között

emlétoe

„A szentendrei művésztelep jubileumi Ziáll."

Magyar Nemzet 1968 szept. 24

Bánovszky Miklós

Emlétve

H. Gy. A mentenkai műtvének az árvízkárosultakért
Magyar Nemzet, Bp. 1970 júl. 26, 11. l.

Bánovszki Miklós

Szerepel az ásvizkárosultakést rendezett Táslaton szentendrén.

Hfy: A szentendrei művészek az ásvizkárosultakést.

Magyar Nemzet 1970 VII. 26 11 old.

BÁNOVSZKY MIKLÓS 99 ÉVES

Kiállítás a szentendrei Műhely Galériában 1994. május 1-8-ig

BÁNOVSZKY MIKLÓS egy rendkívül következetes életművet mondhat magának. Valójában mindvégig hű maradt a korai nagybányai hagyományokhoz, a Réti-féle festői ideálhoz, azokhoz a célkitűzésekhez, melyeket a Szentendrei Festők Társasága magának kijelölt: "Mi az egyesületünk keretében kifejezésre kívánunk juttatni egy nemzeti magyar művészetet, nemzeti piktúrát..." (1928.)

BÁNOVSZKY már 1926-ban Szentendrén fest, többnyire táj- és városképeket. Ez a műcsoport az oeuvre egyik erőteljes ágát adja. Stílusát tekintve a korabeli kritika a "dekoratív naturalizmus" meghatározást használja.
A másik igen jelentős műegyüttest a portrék képviselik. A művész már a huszas években fest arcképeket. A megrendelők miniszterek, gyárosok, a nagypolgárság és a középosztály ismert vagy kevésbé ismert alakjai. Ezek a portrék olyanok, mint a megrendelésre készült arcmások általában. Biztos festői tudás, kitűnő karakterérzék és természetesen finom idealizálás jellemzi őket.

Epizódnak - még ha igen fontos epizódnak is - tekinthetjük a harmincas években készült, az akkoriban sokakat megérintő neoklasszicista művek sorát. Bánovszky azonban soha nem kapcsolódott a Római Iskolához: alapjában véve itt is megmarad a naturalisztikus alapokon. E periódus két főműve a **Női portré a Vogue divatlappal** és a Barcsayt és Paizs Goebelt ábrázoló **Kettős portré**. Mindkét műhöz kapcsolódik egy-egy különleges mozzanat.
1993 őszén a mester szentendrei műtermében láttuk az ismeretlen helyen lévő női arckép egy friss, befejezetlen változatát. A Ferenczy Múzeum fotóarchívumában pedig a kettős portré mindmáig lappangó variánsára, az ismert kettős portré előzményére bukkanhatunk. A kettős portré mindkét változatában Bánovszky elsősorban a lélekkel, a belső lényeg megmutatásával törődik. Az első változatban nagyobb a kontraszt Barcsay puritán, komoly emberi karaktere, s az örökké mókázó, hevesen gesztikuláló Paizs Goebel légies figurája között. Ott Paizs Goebel alakja gótikus S-formában hajlik, a bal kéz ujjai rendkívül finoman, kifejezően festettek. A háttér megtörik, egy függőleges pillér elválasztja a kompozícióban összefogott két figurát, hangsúlyozva a két pályakép közti igen jelentős különbséget (ezt erősíti a háttérben jól kivehető két festmény, Barcsay Munkáslánya és Paizs Goebel Dombos tája). A szenzibilis, kissé euforikus alkatú Goebel öleli át a szigorúbb alkatú Barcsayt. Lám, milyen plasztikusan jelenik meg a műben a különbözőség és az együvé tartozás. Itt, ennél a műnél jut el Bánovszky a bonyolult, pszichológizáló portré olyan mélységeiig, ahová eljutni csak keveseknek sikerült. A harmonikus, megnyugtató kompozíció legfőbb értéke a gazdag jellemrajz, az ellentétek és vonzások okos egységbefoglalása.

Kevés olyan pályaképet ismerünk, mely annyira konzekvens volna, mint Bánovszky Miklósé. Csaknem egy évszázadot ölel át pályája. Nagy idők tanúja. Érdekes és tanulságos naplószerű önéletírása sajtó alatt áll.
Festői életműve a művészt, írása a napi gondokkal küzdő embert mutatja meg a műbarátnak és a művészkollégáknak egyaránt.

Bánovszky Miklós 99 éves.

Köszöntjük őt tisztelői, barátai és művésztársai nevében.

HANN FERENC

~~Banovszky Pál~~

Banovszky Miklós

Bánovszky Miklós festő

A miskolci Szőnyi István tekemben

Kiállítása nyílik

Északmagyarország 1969 X. 11

Bánovszky Miklós

Modern egyházművészeti kiállításon a Nemzeti Szalonban szerepelt.

UN. 930. VIII. 17.

Bánovszky Miklós

** **A szentendrei festők társasága kiállítása a Fészek klubban.** A szentendrei festők társasága szines és változatos anyaggal mutatja be ujabb munkássága eredményét a Fészek művészek klubjában rendezett kiállitásán, melyen a következő művészek állitják ki képeiket: *Bánovszky* Miklós, *Bánáti Sverák* József, *Barcsay* Jenő *Heintz* Henrik, *Goebel* Jenő, *Jeges* Ernő, *Onódy* Béla *Pándy* Lajos és *Rozgonyi* László. A kiállitás dijmentesen megtekinthető naponta 6—8 óra közt a Fészek kiálliiási termében, VII., Kertész-utca 36. szám alatt.

Ujság, 930 III/30

Ujság 930. III. 30

Bánovszky Miklós MDK

Szentendrei utca, olf.

Mücsarnok 194o A magyar müvészetért c.kiáll.

MDK

MDK

Bánovszky Miklós

Október, of.

Alkonyat, "

7o művész kiáll. Ernst Muz. 1957. dec.

Bánovszky Miklós.

Réti István tanítványa.

Rajzai szerepelnek a Képzőmű-vészeti Főiskola növendékeinek kiállításán.

Ujság, 1928. Máj. 20.

Bánovszky Miklós

MDK

Félakt, olf.

Műcsarnok 1940/41 A magyar művészetért c.kiáll.

Benovsky Miklós

Réfakt. olf.

BÁNOVSZKY MIKLÓS

EMBER Mária: Kiállítási körjárat : Szentendrétől Újpestig. = ?.Nemzet, 1985.julis 11. 6.

Szentendrei Képtár, 1985

BÁNOVSZKY MIKLÓS

1994. jan. 12

NAPLÓ

BÁNOVSZKY MIKLÓS festőművésznek a Magyar Köztársaság elnöke – a miniszterelnök előterjesztésére, művészeti munkássága elismeréseként, 100. születésnapja alkalmából a Magyar Köztársasági Érdemrend Kiskeresztje kitüntetést adományozta. Az elismerést Török András, a Művelődési és Közoktatási Minisztérium helyettes államtitkára nyújtotta át az alkotónak.

Bánovszky Miklós (1895-)
Művek (vál.)
Bánovszky Miklós festőművész gyűjteményes kiállítása : Szentendrei Képtár, 1985. május-június / [a kiállítást rend. és a katalógust összeáll.: Mucsi András] ; [rend. a Pest megyei Múzeumok Igazgatósága]. – [Szentendre] : [Szentendrei Képtár], [1985]. – [18] p. : ill. ; 16x22 cm
Kiállítási katalógus. – Deutschsprachige Zusammenfassung. – Summary in English
ISBN 963 01 6079 X* fűzött : ár nélkül
75(439)Bánovszky M.:061.4(439)„1985"

Bánovszky Miklós MDK

Félakt, repr.

Mücsarnok 194o A magyar müvészetért c.kiáll.

Bánovszky Miklós MTK

Vélték, repr.

Milánó 1940 A magyar olvasóterv c. kiáll.

Bánovszky Miklós

Kiállit a szentendrei müvésztelep első bemutatkozó kiállitásán.

P.H.1926.VII.28. (Pesti Hírlap)

Bánoszky Miklós

Kiállít a szentendrei művésztelep második kiállításán, mely XI. 14-én nyílt meg.

M. 1926. XI. 16. (Magyarság)

Bánovszky Miklós

A Szentendrén alakult művész-telep tagja.

Magyarság 1926. VI. 8.

M.D.K.

Bánovszky Miklós, festő

nevét a művésztelep
nyolc alapító tagja közül
említi:

Haulisch Lenke: A szentendrei művésztelep fogalmának tisztázásához

Művészettörténeti Értesitő, 1965, XIV.évf. 3.sz.

226. old.

M.D.K.

Bánovsky Miklós

Részt vez a kentendrei művértelep felavatásán nyílt kiállításon

Az Est, 1926. XI. 16.

Bánovszky Miklós

1913/14 - 1914/15 I, 1917/18,
1918/19, 1920/21 - 1925/26

Ferképzőmfőiskérk

66. l.

Ferenczy József dr.

Az 6. M. Népzőmův. Főisk.
Évkönyve 1937/38 - 1938/39.
Bp. 1939.

Bánovszky Miklós

MDK

R.L. arcképe

Mücsarnok 1940 Tavaszi tárlat

Bánovszky Miklós

MDK

Dr. Baittrock Lászlóné

Mücsarnok 1936 Jubileumi kiállitás

B ánovszky Miklós M.D.K.

A szentendrei művésztelepen dolgozik

Művésztelep Szentendre

Pest megyei H irlap 1965. augusztus 8. 9. l.

Bánovszky Miklós

MDK

Fekvő akt, olf.

Mücsarnok 1934 Nemzeti Képzőművészeti Kiáll.

Bánovszky Miklós MDK

Dr. Gombár Tivadar, olf.

Műcsarnok 1933 Fiatal művészek kiáll.

Benovsky Miklós

Dr. Gombár Tivadar, ügyv.

Bánovszky Miklós

festőművész

A Szentendrei Művésztelep ezidei törzstagja.

Magyarság
1935.VI.12.

+1

M.D.K.

Bánovszki Miklós, festő

MŰVELT NÉP

A KULTURÁLIS TÖMEGMOZGALOM FOLYÓIRATA ★ KIADJA A NÉPMŰVELÉSI MINISZTÉRIUM
II. ÉVFOLYAM, 10. SZÁM 1951 OKTÓBER HÓ

Ötéves tervünk ajándéka a dolgozóknak:
a Magyar Optikai Művek új kultúrháza

Bánovszki Miklós: Katonák a kultúrteremben

KÉPEK A „MAGYAR KATONA A SZABADSÁGÉRT" KIÁLLÍTÁSBÓL

Benedek Jenő: Népnevelő honvédek

Bánovszky

Kiállít

M. 932. XII. 18.

. . . . . .

. . . . . .

ok: . . . . . .

. . . . . .

. . . . . .

. . . . . .

. . . . . .

y müveivel: , ...

. . . . . .

. . . . . .

on: . . . . . .

. . . . . .

. . . . . .

Bánovszky Miklós

Kiállít

N. U. 932. XII. 20.

. . . . . .

. . . . . .

. . . . . .

. . . . . .

. . . . . .

on: . . . . . .

. . . . . .

Bánovszky Miklós

Kiállt

E.K. 932. XII. 25.

Milyen kitüntetéseket kapott: . . . . .

Mikor és hol volt külföldi tanulmányut

Bánovszky Miklós

Opitz Lászlóné

Micsarnok 1939 dec-1940 január

M.D.K.

Bánovszky Miklós

"Viharfelhők a Balaton felett" c. festményének repr.-ját hozza a lap Petrovics Elek: "Festők a Balatonon" c. beszámolójának illusztrációjaként.

Szinházi Élet. Bp. 1938. nov. 19. XXVIII. évf. 48. sz. 16-19. lap

Bánovszky Miklós MDK

Szabina

Műcsarnok 1935 III.Nemzeti Képzőművészeti Kiáll.

Bánovszky Miklós MDK

Szentendrei táj

Mücsarnok 1935 III.Nemzeti Képzőművészeti Kiáll.

MDK.

Bánovszky Miklós

Nyilvános felköszöntéséről

Pestmegyei Hirlap 1965 szept.21.

Bánovszky Miklós MDK

G.B.-né arcképe, olf.

Műcsarnok 1931 Művészcsoportok kiállitása

Bánovszky Miklós MDK

Duna-utca Szentendrén, olf.

Mücsarnok 1931 tavaszi kiállitás

MDK

Bánovszky Miklós

Arckép, olf.

Műcsarnok 1932/33 téli kiállitás

Bánovszky Miklós

MDK

Posch Zoltánné

Műcsarnok 1937 Téli Kiállitás

Bánovszky Miklós MDK

Félakt, olf.

Mücsarnok 1932/33 téli kiállitás

MDK

Bánovszky Miklós

résztvett az alábbi kiállitáson

Kiállitások. A Szentendrei Müvésztelep első kiáll. Magyar Müvészet 1926. 364.l.

Bánovszky Miklós MDK

Szent István intelmeket ad fiának, tempera

Mücsarnok 1938 Szent István kiállitás

Bánovszky Miklós

MDK

Miklós Béla

Műcsarnok 1939 Téli tárlat

Bánovszky Miklós

Magyar Béláné

Mücsarnok 1939 Téli tárlat

MDK

Bánovszky Miklós, festö

lol. Fekvö akt. Olf.

Bp.Mücs.-OMKT. Nemz.Képzömüv. Kiáll. 1934.ápr.29.-jun.17.

Kat. 8.1.

MDK

Bánovszky Miklós festő

Elek A: Egyházműv. Kiáll. Nyugat 1926, okt. 16.
646 l.

M.D.K.

Bánovszky Miklós
festő

Méltatás.

B. Haulisch Lenke: Szentendrei művészek kiállítása 1961.
Művészet, 1961. november – 43 l.

MDK

Bánovszky Miklós, festö

Márciusi tájkép. Olaj.

Mücsarnok.-Tavaszi Tárlat. 1957. Kat. 7.1.

MDK

Bánovszky Miklós

Perlrott Csaba Vilmos, of.

Miselye Tivadar, of.

Szentendrei festők 3. kiáll. Ferenczy Muz. 1953. aug.

MDK

Bánovszky Miklós

Balatonszepezd, of.

Szigligeti Öreghegy, of.

Délután, of.

XC. Csoport kiáll.kat. N.Szal. 1939. máj.

MDK

Bánovszky Miklós

Napfelkelte, of.

Szegedi Róza háza, of.

Balaton. estefelé, of.

XC. Csoport kiáll.kat. N.Szal. 1939. máj.

MDK

Bánovszky Miklós

Szigligeti táj, of.

Balatonszepezd látképe, of.

Zivatar, of.

XC. Csoport kiáll.kat. N.Szal. 1939. máj.

Bánovszky Miklós MDK

Szent István intelmeket ad fiának. tempera

Műcsarnok 1938. Szent István kiáll.

Bánovszky Miklós MDK

Dr. Baittrock Lászlóné

Műcsarnok 1936. máj.jun. Jub. kiáll.

Bánovszky Miklós

MDK

1924-ben ösztöndíjat kapott

Képzőm.Főisk.Évk. 1921-22, 22-23, 23-24. 24-25.
Bp. 1926.

Bónovszky Miklós MDK

1921-ben ösztöndijat kapott

Képzőm.Főisk.Évk. 1921-22, 22-23, 23-24, 24-25.
Bp. 1926.

Bánovszky Miklós MDK

1923-ban ösztöndijat kapott

Képzőm.Főisk.Évk. 1921-22, 22-23, 23-24, 24-25.
Bp. 1926.

MDK

Bánovszky Miklós, festö

Ülö nö. Olf. Jelz.l.b."Bánovszky 1932".

Nemz.Szal.Müv.Egy.-Székfv.Kpt. és Tört. Muz.uj szerzeményei. 1937/38. 1939 máj.-jun. Kat.

MDK

E Bánovszky Miklós, festö

perlott Csa ba Vilmos festömüvész arcképe. Olf.

Mücs.-IV.M.Képz.Kiáll. 1954.jan.-febr. Kat. 5.l.

MDK

Banovszki Miklós, festö

Leányfej.	Olf.
Munkácsi u.	"

Föv.Kpt.-MKSzSz.II.Szabad Nemz.Kiáll. 1947.márc.16.-ápr.6. Kat. 6.l.

MDK

Bánovszky Miklós festő

Spectator: Képzőművészet. Epesti Szemle, 1940. ápr.sz. 74-80 l.

MDK

Bánovszky Miklós
műve:

Dr.Baittrock Lászlóné.Magantulajdon.

Az Orsz.Magy.Képzőm.Társ.jubileumi kiáll.
képes tárgymutatója.1936.máj-jun. 39.l.

MDK

Bánovszky Miklós

"Szentendre", olajfestm.

Magyar művészhetek reprezentativ képzőművészeti kiállitása v.Ernst Múzeum.

Katalógus 1947 jan.4-26-ig.9.o.

MDK

Bánovszky Miklós

Két festő barátom, of.

Munkácsy Céh 8. repr. kiáll. N.Szal. 1935. márc.

MDK

Bánovszky Miklós

Utcaköz, of.

Csendélet, of.

Gyümölcs, of.

A Szentendrei Festők Társ. 1o éves jub. kiáll. kat.N.Szal.1939.okt.

MDK

Bánovszky Miklós

Arckép, of.

Este, of.

Fekvő akt, of.

A Szentendrei Festők Társ. 1o éves jub. kiáll. kat.N.Szal.1939.okt.

Bánovszky, festőm. mDK

megmaradt egyszerű nyugalmában.

A XV. teremben régi és uj valószínűfestők művei keverednek.

Kemle Béla: A Műcsarnok tavaszi tárlata. Művészet. 1910. 33.sz. 45.l.

MDK

Banovszky Miklós, festöm.

Csendélet. Olf.

Műcs.-OMKT 1931-32.évi.téli.kiáll. dec.20.-jan.17.
Kat. 21.1.

Bánovszky Miklós MDK

Miklós Béla

Mücsarnok 1939. téli tárlat

Bánovszky Miklós

MDK

Magyar Béláné

Mücsarnok 1939. téli tárlat

BÁNOVSZKY MIKLÓS

32. Utcaköz, olaf.
33. Csendélet, olajf.
34. Gyümölcs, olajf.
36. Arckép, olajf.
37. Este, olajf.
38. Fekvő akt, olajf.

A Szentendrei Festők Társasága 10 éves jub.kiáll. kat. 1939.

MDK

Bánovszky Miklós, festőm.

Dicsérő elismervényt nyert.
2 izben.

Nemz. Szal. 333.kiáll.- 1925.márc.15-29. Kat.
A Szinyei M.P.Társ.által dijazott művészek kiáll.-a

MDK

Bánovszky Miklós, festöm.

Két festö barátom. Olf.

Nemz.Szal.- A Munkácsy Céh VIII. repr.kiáll.-a.
1935.márc.30.-ápr.14. Kat.

MDK

Bánovszky Miklós, festőm.

Csendélet. -

Nemz. Szal.-VI.Tavaszi Szalon. 1931 ápr. Kat.

Bánovszky Miklós festőművész

dr Gombár Tivadar

Fiatal Művészek Kiállitása katalógusa.1933.
Műcsarnok

MDK

Bánovszky Miklós

Szabina.

III.Nemzeti Képzőművészeti Kiáll. 1935.
Marc.24.-Maj.15. Műcsarnok. Kat. 15.1.

MDK

Bánovszky Miklós

Szentendrei táj.

III. Nemzeti Képzőművészeti Kiáll. 1935.
Márc.24-Máj.15. Műcsarnok. Kat. 17.1.

MDK

Bánovszky Miklós

Szénaboglyak, olajf.

1. Művészeti Kiáll.Kat.1946.Jul.-7.-Jul.28.
12.lap

MDK

Bánovszky Miklós

Ülő nő

Rónay K.: A Székesfőv. Képtár 1937/38.évi uj szerzeményei. Képes Krónika 1939. jun. 11.

MDK

Bánovszky Miklós

Képzőművészet 1931. 41. sz. 144.l.

MDK

Bánovszky Miklós

Tárlatok. Képzőművészet 1931. márc. 7o.l.

MDK

Bánovszky Miklós

A Magyar Arcképfestők kiáll. Magyarország 1939. nov. 4. 7. l.

Bánovszky Miklós, festőmű

MDK

"Ülö nö" c.képén finom reflexek mintázzák meg a fejet.

Rónay Kármán

A Szécsfv.Képt. 1937/38.évi uj szerzeményei.
Képes Krónika.1939. 24.sz. 63-64.1.

MTK

Bánovszky Miklós, festöm.

a tájképábrázolás legkitünöbbjeinek egyike.

Nemzeti Szalon.
B.?.L.: A szentendrei festök kiállitása./10 év./
Nemzeti Ujság. 1939 okt. 15.

MDK

Báncveszky Miklós, festőm.

művével itt van a kiállításon, és szívesen követjük álmait.
Gyönyörű női portré.

Szomory Dezső: Téli kiállítás.
Műv. - Az Est. 1937. jan. 24. 13.1.

MDK

Bánovszky Miklós

A Csernoch-dijra beérkezett pályaművét öt millio korona jutalomra érdemesitette a biráló-bizottság.

Cikk: Az Egyházművészeti Kiállitás Csernoch dija.

Nemzeti Szalon, Egyházmüv.Kiáll. 1926.

MDK

Miklós
Bánovszky XXXXX, festőm.

jól esik nézni a merev formákból felszabaduló csendéleteit.

/Vigil/: A szentendrei festők jubiláris kiállitása.
Nemzeti Szalon.
Magyarság. 1939.okt.15. 11.1.

DK

Bánovszky Miklós festő

Műveivel részt vett a kiállításon.

Cikk: A szentendrei festők társaságának kiállítása.

Képzőművészet, 1930.IV.évf. 29.sz. 102. l.

Bánovszky Miklós, festő MDk

Östag. A környéket festi szívesen.

(b. e.): Szentendre, művészkolónia 2. e.

ESTI HIRLAP, Bp. 1962. júl. 13.

Bánovszky Miklós.

A Szentendrei Festők Társaságának kezdeményező és alapitó tagja 1928-ban.

Bende J:
A Képzőművészeti egyesületek története,kézirat.

Bánovszky Miklós.

A Nemzeti Szalon kiállitotta müveit 1939-ben.

Bende J:
A Képzőművészeti egyesületek története, kézirat.

Barcsay Mihály
festő

M.D.K.

A Szentendrei Festők Társaságának tagja volt 1928-ban

Pataky Denes: Barcsay Jenő-
Művészet, 1964. július - 31 kép.

M.D.K.

Banowszky Miklós

Egyik alapitó tagja a szentendrei müvésztelepnek
A müvészkolónia tagjairól csoportképeket hoz a
a lap, de nem jelöli mindegyiknél a müvészek ne-
vét.

Látogatás a szentendrei müvésztelepen c.
Szinházi Élet. Bp. 1928. aug. 12-18. XVIII. évf.
33. sz. 40-41. lap.

MDK.

Banovszky Miklós

"Szentendre", olajfestm.

Magyar Művészhetek Reprezentatív Képzom.
Kiáll.1947.Jan.Ernst Múzeum.Kat. 9.l.

MDK

Bánovszky Miklós

az 1927 évi Egyházművészeti kiállitáson ötmilliós dijat nyert

Aktuális képzőművészeti események. Pesti Hirlap 1927 évi Kincsesháza.

MDK

Bánovszky Miklós

v.Szabados B.: A győri képzőm. kiáll. Képzőművészeti Közlöny 1939. jul. 7.l.

Barióvszky Miklós
festő

M.D.K.

A szentendrei művésztelep alapító tagja volt.

Haulisch Lenke: Szarmincöt éves a szentendrei művésztelep
Művészet, 1963. október – 17 lap

MDK

Bánovszky Miklós

Püspök-utca.Olajf.

VII.Nemzeti Képzőművészeti Kiáll.Kat.
Műcsarnok.1944.Jun.1-18-ig. 19.1.

Bánovszky Miklós festő

Magyar Művészet, 1926

3640.
kiállítások.

Bánovszky Miklós festő

Pesti Hírlap. 1926. jún. 27. 13

A szentendrei művésztelep első
kiállításának megnyitása

Bánovszky Miklós

Szabad Művészet, 1947

I. évf. 5. sz. 89-90. o. kiállítások.

Tavaszi tárlat. /v.v./

Bánovszky Miklós fest".

Magyar Nemzet.
1946. VII. 7.; II. ind. 148.
(: Jerémolé :)

MTK

Bánovszky Miklós festőm.

Szentendrei művésztelep, of.

Csendélet, of.

Szentendrei Művésztelep jub.kiáll. 1926-56.

Ferenczy K.Muz. Mücs.kiáll. 11.1.

MDK

Bánovszky Miklós

Szentendrei utca, olaj

"A Magyar Művészetért" Képzőm.Kiáll.Kat.
Műcsarnok,1940 Dec.15 - 1941 Jan.12. 16.1.

MDK

Bánovszky Miklós

Fél akt, o.f.

"A Magyar Művészetért" Képzőm.Kiall.Kat.
Műcsarnok.1940 Dec.15-1941 Jan.12. 5.1.

BÁNOVSZKY MIKLÓS

Posch Zoltánné

Téli kiállitás képes tárgymutatója. Műcsarnok 1937.

Bánovszky

A szentendrei alkotótelep tagja.

Uj irás 1977-6-119

Barcsay: Sorsom, emlékezetem

Bá mvszky Miklós

A Ferenczy Muzeumban Szentendrén megnyilt tárlaton szerepelt. 1928-bólvaló Szentendrei tájképpel.A müvésztelep alapitó tagja.

Magyqr Hirlap 1978-89-9

Wagner: Szentendrei festészet

MK SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 387-748, 340-726

1978 OKT - 5
DAILY NEWS

Miklós Bánovszky

1021 *Wohin am Donnerstag?*

Opernhaus: Der fliegende Holländer (19.00).

Erkel-Theater: Ungarischer Ballettabend (19.00).

Musikakademie: Konzert des Budapester Kammerorchesters (19.30). Dirigent: András Mihály. Auf dem Programm: Zimbelkonzert von György Ránky, Drei Stücke von Schönberg, Turner-Illustrationen von Zsolt Durkó.

Operettentheater: Gastspiel des Prager Ensembles „Theater am Geländer" (19.00). Künstlerischer Leiter des berühmten Prager Theaters ist Vladiszlav Fialka, der Begründer des Prager Pantomime-Theaters. Die Künstler brachten sowohl die klassische Pantomime als auch auf französische Volkslieder geschriebene Pantomimen nach Budapest.

Kindertheater: Tom Sawers Abenteuer (15.00).

Matthiaskirche: Konzert des italienischen Capella-Mallorquina-Chors (20.00).

Ausstellungen:

Nationalmuseum: Die ungarischen Krönungsinsignien (im Prunksaal des Museums).

Museum der Bildenden Künste: Europäische Malerei im 19. Jh.

Nationalgalerie: Zeichnungen und Aquarelle von Jenő Elekfy.

Kunstgewerbemuseum: Alte kaukasische Teppiche.

Kunsthalle: IV. Internationale Budapester Kleinplastik-Ausstellung.

Ethnographisches Museum: Japanische Musikinstrumente.

Historisches Museum: So leben die Budapester – vom 18. Jh. bis in unsere Tage.

Studiogalerie: Bildhauerarbeiten von Endre Tornyay.

Schloßmuseum Nagytétény: Grafiken von Huba Bálványos.

István-Csók-Galerie: Grafiken von Károly Vagyoczky.

Adolf-Fényes-Saal: Ausstellung des Textilkünstlers József Szűcs.

Verkehrsmuseum: „Vor 50 Jahren erhob sich der Helikopter von Asbóth in die Lüfte."

In der Provinz:

Szombathely, Gyula-Derkovits-Saal: Gemälde von László Batáry.

Dunaújváros, Bildergalerie: Gemälde von Miklós Bánovszky. Der Künstler wurde am 17. Januar 1895 in Besztercebánya geboren. Nach dem Abitur besuchte er mehrere westliche Länder und nahm seine künstlerischen Studien in München auf. An der Budapester Hochschule für Bildende Kunst war er Schüler von István Téri. 1926 gewann er bei einer Ausstellung sakraler Kunst den Csernoch-Preis. Vor dem Krieg beschäftigte er sich vornehmlich mit der Porträtmalerei, wobei er neben dem Ausdruck des Charakters auch das Erkennen und die Ähnlichkeit für wichtig hielt. Seine Genrebilder, Frauenporträts und Aktbilder sind von feiner Lyrik durchdrungen. Nach dem Kriege schuf er ein großmaßiges Táncsics-Bild für das Pester Komitatshaus. Mehrere seiner Werke wurden vom Museum der Bildenden Künste und von der Hauptstädtischen Galerie gekauft. „Soldaten im Kulturhaus", eines seiner Bilder, befindet sich im Militärhistorischen Museum. Er war auch an der Ausstellung der Maler von Szentendre in der Nationalgalerie beteiligt. Ausstellungen seines Werks befinden sich in Miskolc und Nyíregyháza.

Präsident Jimmy C
niew Brzezinski, is
woch in Blackpool a
Labour-Parteitags m
schen Premiermini
Callaghan zusamn
Anschließend flog E
die USA zurück. Ei
britischer Sprecher erklärte nach dem 90minütigen Treffen, an dem auch der britische Außenminister David Owen teilgenommen hatte, beide Seiten hätten die Ost-West-Beziehungen, die SALT-Verhandlungen und die Aussichten einer Nahost-Friedensregelung im Anschluß an den Camp David-Gipfel erörtert. Brzezinski sagte zu der Aussprache lediglich, es habe sich um einen Meinungsaustausch zu Fragen beiderseitigen Interesses gehandelt.

drücke
tt gefunden

Palmers-Entführung um eine Aktion zur Beschaffung von Mitteln für westdeutsche Terroristen handelte.

● **Budapest** — Die in Ungarn weilende portugiesische Delegation unter Leitung des Präsidenten der portugiesischen Nationalversammlung Dr. Vasco da Gama Fernandes besuchte am Mittwoch den Hauptstädtischen Rat. Der Stellvertreter des Vorsitzenden des Hauptstädtischen Rates, Lajos Kelemen, machte die portugiesischen Gäste mit den Entwicklungsplänen Budapests bekannt und sprach ausführlich über den Wohnungsbau in der Hauptstadt und die Lage des Verkehrs. Die portugiesischen Parlamentarier nahmen am Nachmittag an einer Stadtbesichtigung teil. **(MTI)**

entführt

Mailand, 4. Okt. (AP) — Mailand ist Mitteilungen v Mittwoch zufolge in de vora gegangenen Nacht der 23jähri Alessandro Moneta, Sohn ein reichen Industriellen, entfül worden. Die Menschenräub lauerten nach polizeilichen A gaben ihrem Opfer in der Nä des Bahnhofes auf. Sein leer Auto wurde am Morgen m noch geöffneten Türen auf e nem Platz in Mailand gefunde Der Vater Monetas ist Besitz einer Fabrik für Haushaltswar und wird häufig als „Topfkör Italiens" bezeichnet. Alassand Moneta ist mit der Tochter ein wohlhabenden Viehzüchters ve heiratet.

Holzhackermäde

Straßburg, 4. Okt. (DPA) - Im Elsaß arbeitet die ers französische Holzfällerin. D 18jährige Laurence Hornur aus Gundolsheim, eigentlic Büroangestellte, wurde Anfar Oktober von der Forstbehörd engagiert. Das junge Mädche hat „einschlägige" Erfahru gen. Ihre Eltern sind ebenfal Holzfäller und sie hat schc öfter in den Ferien die A im Wald geschwungen.

Bámovszky Miklós, festő

A Szentendrei Festők Társaságának még élő tagjai közül Bánovszky Miklós azt közölte Boromisza Tiborról, hogy nem ismerték, majd hogy "krakéler" volt. Onódy Béla ugyan csak azt állitja, hogy nem ismerték. Mikor Boromisza ismét Szentendrén telepedett le 1958-ban, senik sem lépett vele kapcsolatba. 306.old. 63.jegyz

Haulisch Lenke: Boromisza Tibor. Első kisérlet
telep alapitasra 300.old

Müv.Tört.Ért. 1974. XXIII. 4.sz. Bp

Bánovszky Miklós, festőművész

A szentendrei művészet 50 évét bemutató retrospektív kiállítás megnyílt az új ~~szeplem~~ Szentendrei Képtárban. – Az első teremben az 1928-as alapító tagok művei láthatók – a művész műve is itt kapott helyet.

Losonczi Miklós: Öt évtized tárlata.
Pest Megyei Hírlap, 1978. jan. 29

BÁNOVSZKY MIKLÓS

11	Késő délután Szentendrén	400.—
12	Szentendrei kis utca	300.—

Nemzeti Szalon

1929. máj.

Tavaszi halon

Bánovszki Miklós

"Szentendrei mozaik" cimmel Vadas József ir a közelmultban felavatott Ferenczy Károly Muzeum uj épületében rendezett-"Szentendrei müvészet 5o éve" c.- állandó kiállitásról. A tárlaton szereplő müvészek közül felsorol néhány nevet, müvészetük egy-egy jellemző vonását ismertetve: Barcsay Jenő, Bánovszki Miklós, Kocsis Imre, Korniss Dezső, Kmetty János, Paizs-Goebel Jenő, Szántó Piroska és Vajda Lajos.
Külön kiemeli Hofer Miklós épitész munkáját, aki "a főutca barokk polgárházát eszményi kiállitóhelyiségekké alakitotta".
Fenti cimü Vadas-kritikát lásd: Barcsay Jenő nevénél. Élet és Irodalom, Bp. 1978. ápr.29. XXII.évf. 17. sz. 13. lap.

Bánovszky Miklós festő

(Berzencebánya, 1895. jan. 17 –

Művészeti tanulmányait Münchenben kezdte, majd a bp-i Képzőművészeti Főiskolán Réti István növendéke volt.

– kiállítása a dunaújvárosi Képcsarnokban

~~Bp.~~ 1978. IX. 28 – X. 12. –

– katalógus a könyvtárban –

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 337-748, 340-726

DUNAÚJVÁROSI HÍRLAP

Bánovszky Miklós festő-
1978 SEP 26 művész

Kiállítás a képcsarnok bemutatótermében

A Képcsarnok Apáczai Csere János utcai bemutatótermében szeptember 28-án délután 5 órakor nyílik Bánovszky Miklós festőművész tárlata.

Az idős művész 1895-ben született Besztercebányán. Művészti tanulmányait Münchenben kezdte. A budapesti Képzőművészeti Főiskolán Réti István volt a mestere. 1928-ban alapítója volt a Szentendrei Festők Társaságának, ma is a Szentendrei Művésztelep tagja. 1925-ban egyházművészeti kiállításon Csernoch-díjat nyert. A háború előtt elsősorban arcképfestészettel foglalkozott. Számos közéleti személy portréját készítette el.

Bánovszky Miklós: Parasztlány

A kiállításon életművére jellemző képeiből huszonnyolcat láthatunk. Őszi—téli tájképeinek csendes nyugalma, szelídtekintetű Parasztlánykája, zajló életű munkásvárosunkban minden bizonnyal érdeklődésre talál.

sem tudott
tettem a
most, szin
ténteket —
ruárjában
nevű sma
dába szóli
bíró őrnagy, [illegible] az
íróasztalon ülve ismertette
velem a budapesti katonai
törvényszék ítéletét, amely
szerint bűneim túlnyomó ré-
szét kihólmánynak minősí-
tették, felére csökkentették
a börtönbüntetést, s azonnali
szabadlábra-helyezésemmel
lehetőséget adtak arra, hogy
megcáfoljam az ellenem fel-
hozott összes vádakat."

Sólyom Istvánban mind-
emellett csak akkor tudato-
sult, hogy igazán szabad,
amikor a cellába visszatérve
bizonyos Pintér őrmester ud-
variasan megkérdezte tőle,
hogy mit akar ebédelni,
majd étlapért szalasztotta a
kulcsost. Sólyom István már
nem emlékszik arra, hogy a
gyomra, vagy a torka szo-
rult-e össze jobban, amikor
egy alpakkatálcán elétették
az alpakkacsészében gőzölgő
forró levest ...

(Következik: **HAMIS NIM-
BUSZ ÉS IGAZI MEGBE-
CSÜLÉS**)

Aczél Gábor

Holló Vera, a Kozmetikai és Háztartásvegyipari Vállalat Marketing osztályának vezetője, miközben stilizált virágszirmok között kiállított termékeikkel ismertetett meg a Budapesti Nemzetközi Vásár „B" pavilonjában.

A díjak odaítélésének rendje szerint csak olyan termékek nevezhetők be, amelyek már kaphatók az üzletekben. A KHV benevezett és idén is sikerült vásári nagydíjat nyerni. Ezúttal az Exotic nevű habfürdővel.

— Az Exotic habfürdő muskotályzsálya-kivonatot tartalmaz. PVC flakonokban kapható, ezért automata gépsoron tölthető. Vállalatunk egyik büszkesége, hiszen kifejlesztése kutatási osztályunk érdeme — mondta az osztályvezető.

Mindazonáltal előnyös a gyártása is, hiszen a korábbi habfürdőkhöz képest élőmunka-meztakarítást eredményezett és gyártásának megkez-

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 387-748. 340-726

FEJÉR MEGYEI HÍRLAP

1978 OKT 26

Bánovszky Miklós festőművész

1021

Csütörtök, 1978. október 26. — HIRLAP

Á. Sz. Gy.

Három tárlat — három típus

Sok a kiállítás — halljuk országszerte közművelődési tanácskozásokon, képzőművész szövetségi üléseken, de többnyire nem elégedetten mondják, hanem panaszképpen. Rendet, koordináltságot szeretnének a művészet igazi barátai, a tárlatlátogatók helyes informálását, a tehetséghez mért feltételeket. Hogy például ne kapjon egy kezdő amatőrcsoportosulás jobb kiállítótermet, elegánsabb plakátot, mint egy elismert művész. De az ellenkezőjére is van példa, amikor illusztris művész hírnevéhez méltatlan alkotásokat állít ki, mert „vidékre az is jó."

Hogy sok a kiállítás, az kétségtelen, dehát mikor legyen sok, ha nem októberben, a Múzeumi hónapban. Hogy meglehetősen gyakori az aránytévesztésből adódó rendezési hiba: az is kétségtelen. Három kiállításra látogattunk el a napokban. Mind a hármat rangjának megfelelő rendezésű tárlatnak ítélhetjük és mégis más típus mindegyik.

Alighanem ez a fontos. Az idős mester munkái érdeklődést teremtettek a Képcsarnok iránt. Aki megtekintette a kiállítást, nemcsak a szolíd de tisztességes színvonalú festményekkel találkozhatott, hanem a fiatal, s eddig nem valami nagy forgalmú üzlet gazdag választékával is. Talán kedvet kaptak, hogy gyakrabban betérjenek, talán legközelebb egy értékesebb kiállításnak is több látogatója lesz.

Bánovszky Miklós: Cigánylány

Bánovszky Miklós

festőmész munkáinak bemutatása a dunaújvárosi Képcsarnok-teremben többféle tanulsággal is szolgált. Az alkotó 83 éves, a legszelídebb, legközérhetőbb képcsarnoki modorban fest (a Képcsarnok egyik alapítója). Kellemes tájakat, ízes gyümölcscsendéleteket, kívánatos aktokat láttunk tőle, bármiféle eredetiség vagy izgalmasság nélkül. Hogy tematikailag meglehetősen hajlékony volt hosszú művészpályáján, arról a katalógus is eligazít. „1962-ben egyházművészeti kiállításon Csernoch-díjat kapott. A háború előtt elsősorban arcképfestészettel foglalkozott. Számos közéleti nagyság portréjának elkészítésére kapott megbízást." — hangzik a méltatás. Majd néhány sorral alább: „Katonák a Kultúrotthonban c. képe a Hadtörténeti Múzeumban, Ebédelő parasztok c. képe pedig a Rendőrség tulajdonában van."

Ezek után talán azt is mondhatnánk, hogy az ilyen kiállítást akár megrendezzék, akár ne. Elhamarkodott vélemény lenne. Bánovszky Miklós képeinek szép sikere volt Dunaújvárosban, vásároltak is tőle jónéhányan, s mert a pontosságnak, a megbízható mesterségbeli tudásnak általában becsülete van, az átlagosnál többen keresték fel kiállítása alatt a termet.

HÍRLAP

AUTÓ-MOTOR

A holnap reflektora

A sötétben való autóvezetésnél közismert jelenség, hogyha a vezető nem ompítja idejében a lámpák fényét, akkor a szembe jövőt elvakítja a világítás. Az elvakított ilyenkor csupán télelmetes „sötét foltot" lát, nem veszi észre az arra járó gyalogost, kerékpározót, vagy az esetleg elromlott, vesztegelő kocsit, s ebből azután sok baleset keletkezik. . z elvakítást ma még a legtökéletesebb reflektorok sem szüntetik meg. A szakemberek véleménye szerint a jövő a polarizált fényű reflektoroké.

A fizikából tudjuk, hogy a fény — így természetesen a fényszóróból kilépő fény is — a terjedés irányára merőleges síkokban minden irányban „rezeg". Vannak bizonyos anyagok, amelyek a rezgések közül csak a rácsszerkezetüknek megfelelő párhuzamos síkokban e5 fénysugarakat bocsátják át. Az ilyen anyag a polarizátor. Ennek a rácsszerkezetére merőleges rácsszerkezetű anyagon — az analizátoron — a polarizált fény nem megy át.

A gépjárműveknél ez a fizikai jelenség olyan formában lenne hasznosítható, hogy minden autó fényszórójára egy polarizáló fóliát erősítenének fel, a vezetők pedig olyan szemüveget viselnének, amelyben analizátor fólia lenne. Így a veszedelmes elvakítás minden kapcsolgatás nélkül elmaradna, mivel a polarizált fényt az analizátor kioltaná, ugyanakkor a saját reflektorának az előrevetített fényét jól láthatná a vezető. A szemüveg kettéosztottságát megoldva még a váltakozó használat is megvalósulhatna: a vezető csak akkor nézne a fólián át, ha a vele szembe jövő járművek vakítanák, egyébként a szemüveg szabad alsó felén át pillanthatna ki, figyelhetné a forgalmat.

A polarizált fényű autófényszórók alkalmazásba vétele egy sereg nehézséggel járna, mivel valószínűleg több éves átmeneti időszakra lenne szükség. A vakító hatások elkerülése végett esti és éjszakai vezetésnél valamennyi gépkocsivezetőnek viselnie kellene a fóliás szemüveget, még akkor is, ha ő maga még hagyományos lámpájú autóval közlekedne, hiszen az ellenkező irányban haladó autók közt már minden bizonnyal akadna polarizált fényű is.

Lényeges hátránya a leírt rendszernek, hogy a polarizáció által a reflektor kibocsátotta fény nagy része kárba-

Bánovszky Miklós

1895. Berettyóújfalu

1133 Bp. Drava u. 12.

A Képzőművészeti Főiskolán Réti István növendéke volt.
A Szentendrei Festők Társaságának, amelynek a régi művésztelepnek
alapító tagja. Az 1930-as években Németországban, Olaszországban
és Franciaországban végzett tanulmányokat. Műveit 1925 óta állítja
ki a Műcsarnokban és a Nemzeti Galériában, 1951 óta pedig
a szentendrei és a Pest megyei tárlatokon.

Kiállított művei:

	Táj lepkével	1975 (o.v.)	60 x 80 cm
	Női akt	1975 (o.v.)	80 x 60 cm
-foto-	Parasztlány	1975 (o.v.)	80 x 60 cm
	Női portré	1975 (o.v.)	69,5 x 40,5 cm

Szentendrei Művészet 1976

MNG 1976 május

Bánovszky Miklós

Bánovszky Miklós, festőművész

A Szentendrei Festők Társaságát nyolc Réti-növendék alapította, 1926-ban, melynek a művésze is alapítótagja volt.
A művésztelep megalakulását 1928-tól számítják.

Barcsay mester

Népművelés, 1950. július, 13. old.

Bánovszky Miklós, festőművész

Szentendrei találkozások címen a Szentendrei Képtárban látható Molnár Edit fotóművész tárlata. – Környezeti elemekkel mutatják be Anna Margit, Szántó Piroska, ~~Bánov~~ Bánovszky Miklós festői hétköznapjait.

Losonci Miklós: Szentendrei találkozások.
Pest Megyei Hírlap, 1984. júl. 11.

Bánovszky Miklós

1929-es mű

Pest megyei tárlatok
1984-be

→ Wahorn András gr

Művészet 1985/4/63

HÚSZ ORSZÁG TÁNCOSAI

Szombathelyen immár 20. alkalommal rendezték meg a Savaria Nemzetközi Táncversenyt. A versenyre -- a hazaiakon kívül – húsz ország küldte el legjobb táncosait, a világ amatőr táncmozgalmának legjelesebb képviselőit.

JUBILÁLÓ ÉNEKKAR

Negyedszázada alakult meg a Szilágyi Erzsébet kórus. A jubileum alkalmából a nőkből álló együttes nagysikerű koncertet adott az MTA kongresszusi termében. A Bárdos, Bartók, Ibert, Kocsár, Kodály, Pergolesi és Verdi műveit éneklő kórust Mohayné, Katanics Mária Lisztdíjas karnagy vezényelte.

NÁPOLY FÉNYKORA

Százharminc képből álló kiállítás nyílt Nápoly fénykora címmel a Szépművészeti Múzeumban. Valamennyi festmény a nápolyi múzeumból érkezett. A kiállítást dr. Nyerges Éva és a nápolyi múzeum művészettörténésze, dr. Roberto Minddione rendezte. Képünk még a tárlat rendezése közben készült.

BORSOS MIKLÓS RAJZAI

Reprezentatív rajzalbum kiadására készül a Szépirodalmi Könyvkiadó. Borsos Miklós eddig nem közölt kétszáz – főként színes – rajzait adja közre. Rajzolásom útja címmel az albumhoz maga a művész írt bevezetőt. Képünkön a kötet egyik darabja: Jónás imája.

KONCERT A BARLANG ELŐTT

A környezetvédelmi világnap alkalmából az Országos Környezetvédelmi Hivatal és a Piknik-Tours utazási iroda a Pálvölgyi cseppkőbarlang előtti téren Bach, Vivaldi, Kodály és Lassus műveiből hangversenyt rendezett. A koncerten közreműködött a Vasas központi művészegyüttesének ének- és zenekara. Vezényelt Vass Lajos.

A NEW YORKI FILHARMONIKUSOK BUDAPESTEN

Európai turnéja során június 10-én az Erkel Színházban adott hangversenyt az Újvilág legrégebbi orkesztere, az 1842-ben alakult New Yorki Filharmonikus Zenekar, századunk egyik legkiválóbb együttese. A zenekart a hindu származású, bécsi végzettségű Zubin Mehta (képünk) vezényelte, aki kivételes nemzetközi karrierje kezdetén ismételten aratott már sikert nálunk. A zenekar másodszor jár Európában – első ízben 1930-ban, koncertjeit akkor Arturo Toscanini vezényelte. A preklasszikus és klasszikus műveket magas színvonalon megszólaltató koncert szólistái voltak: Joseph Robinson (oboa), Stanley Drucker (klarinét), Judith Leclair (fagott), Philip Myers (kürt).

BÁNOVSZKY MIKLÓS KILENCVENÉVES

A szentendrei nyári művésztelep egyik alapító tagja, Bánovszky Miklós festőművész kilencvenéves. Ebből az alkalomból a Szentendrei Képtár gyűjteményes kiállításon mutatta be az idős mester alkotásait.

FODOR GYÖRGYI, SOLTÉSZ ÉVA ÉS MTI FOTÓ CZIKA LÁSZLÓ, MOLNÁR EDIT FELVÉTELEI

PIHENŐNAPON

Egyrészes, kétrészes, V-alak

A tervezők olyan szép és elegáns fürdőruhákat készítettek, hogy az ember sajnál fürödni bennük. Na nem azért, hogy ne legyen vizes, hanem, hogy a parton többen lássák.

A leggyakoribb az egyrészes fürdőruha. Az elasztikus anyagok, amikből a modellek készülnek, kellemesen igazodnak a testhez, annak minden vonalát kiadva és mozgását követve, azt az érzést keltve bennünk, mintha nem is lenne rajtunk. Nedvességre nem tágulnak ki, színtartóak és mivel nagyon vékonyak, gyorsan megszáradnak a testen. Általában pánt nélküliek, de néhányon nyakba köthető rollnipánt található, amit le is vehetünk, ha nem akarunk csíkosra barnulni, mivel nincs közvetlenül a fürdőruhához varrva, hanem egy erre a célra szolgáló kis karikán van átfűzve. Optikai csalódást, mondhatnám optikai jó hatást okoz, hogy a nadrágok csípőig vagy még magasabban felszabottak, így azoknak is hosszú combjuk lesz, akiknek nincs. Sok motívum és díszítőelem került a fürdőruhákra, ezeknek már sikere volt vagy van az utcai és alkalmi ruhákon. Ilyenek például az arany és ezüst hímzések, a raffolások és rakások, de még a gyöngyözés és a flitterezés is. Az egyik legfeltűnőbb fürdőruha fekete-fehér sakktáblakockáit teljesen befedték a színtelen, átlátszó, de fényesen csillogó műanyag flitterek.

Azt gondolnánk, nem is lehet olyan sokféle fürdődresszt és strandruhát kitalálni, különösen ha csak egyrészesek. A Carmen nevű strandöltözék vidám nyári ruhának látszik első pillantásra, pedig egy övpántba fogott bő szoknyából és egyrészes fürdőruhából áll. A fürdőruha nadrág része fekete, feljebb piros alapon fekete pettyes, eleje és hátulja V-alakban derékig kivágott, nyakbakötős, az elejét fekete fűzős megoldás teszi érdekessé. Ez nagyon praktikus, mert mindenki egyéni derék- és mellbőségre „fűzheti" magát. A szoknya vádli alattig ér, fekete alapon piros pettyes, illetve piros alapon fekete pettyes vízszintes csíkok váltogatják egymást. A spanyolos stílusnál maradva a Torreádor garnitúrát is sokan örömmel felvennék. A szoknya deréktől csípőig érő része, mintegy 20 centiméter, fekete, ívelten szabott és sem jobb, sem bal oldalon nincs összevarrva, hanem piros fűző fogja össze. Ehhez a fekete sávhoz varrták a szoknya dúsan ráncolt piros, lábszárközépig érő részét. Természetesen ezeket sem varrták össze, így a combokat is szabadon hagyja. Egyszínű piros egyrészes dressz tartozik hozzá. A „fiesta" spanyolul népünnepélyt jelent, mégsem spanyolos, hanem az aszimmetria netovábbja. A fürdőruha bal fele zöld, sárga, piros, lila, kék és fekete függőleges széles csíkozású. A jobb oldalon fekete alapon 5 centiméter átmérőjű pettyek vannak, színük a csíkok színével azonos. Ehhez tartozik a minták által négy részre osztott térdig érő ruha, aminek jobb felső egynegyede és rövid ujja olyan, mint a fürdőruha csíkos része. A bal fele fehéren fekete pettyes. Jobb alsó része fekete-fehér csíkos. A bal alsó pedig ismét színes pettyes, akárcsak a fürdőruháé. A Szerpentin és a Spirál névre hallgató modellek szine fekete-fehér, bő hosszú nadrágból és kétrészes fürdőruhából állnak. A Spirálnál mindkét nadrágszáron külön-külön tekeredtek a csíkok, a Szerpentin minta pedig akkor érvényesül, ha a két nadrágszár összeér.

Nyulánk, fekete hölgyeknek különösen jól állnak a Párduc, Tigris, valamint a Puma összeállítások. Egészen pici, oldalt felvágott nadrág, még kisebb melltartóval alkotja ezeket az öltözékeket. Színük és mintájuk természetesen olyan, mint azt a nevük is jelzi. Az esti séták a Balaton partján vagy tengerparton még kellemesebbek az elegáns hosszú strandruhákban; inkább alkalmi ruháknak tűnnek. Valamennyire jellemző a mély kivágás, elöl és hátul. Alapszínük fehér, fekete és fekete-fehér kockás, ezeken virulnak a hatalmas színes rózsák vagy stilizált virágok.

KOVÁCS VALÉRIA

SZENTGYÖRGYI MARINA RAJZA

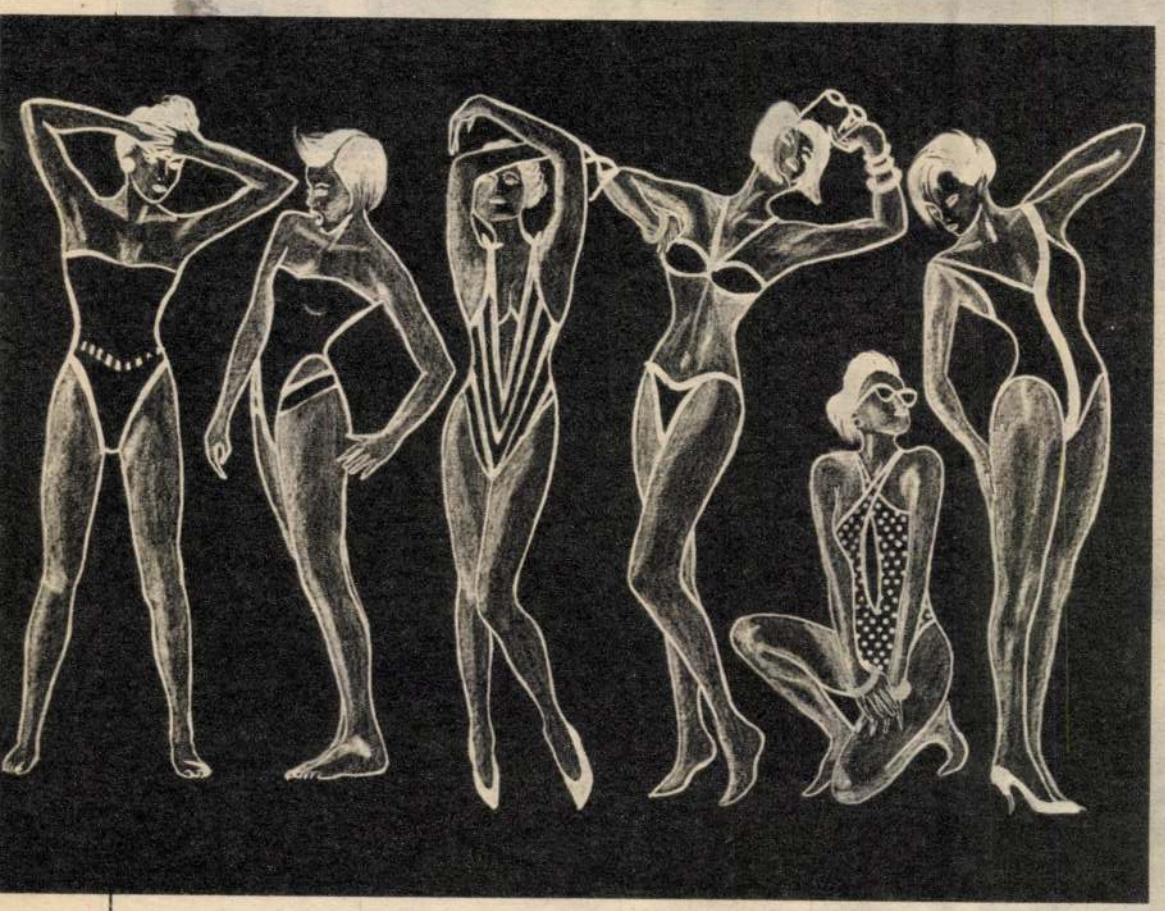

ORVOSI ÜZENETEK

„Attila" ... Újra jelentkezem. Remélem, nem tekinti immár ismétlődő beírásaimat valamiféle kiélési formának. Javaslom, hogy zárjuk le a homoszexualitáshoz való viszonyáról folytatott vitát. Rendben van, ön toleráns! Ebből az alapállásból föladnék egy-két kérdést, aminek elvárom kinyomtatását, indokló válaszaival együtt.

Miért nincsenek Magyarországon hivatalosan elismert klubjai, újságjai, szervezetei a homoszexuálisoknak? Számos ország van, ahol megengedett és természetes. Mire jó ez a társadalmi szintű elfojtás? Manapság messze túllépi az igényeket a magyarországi tolerancia csúcsának számító, félhivatalosan elismert „meleg" presszó a Belvárosban. A többi hely mind illegális, spontán és részben lealacsonyító. Ne felejtse el, egy társadalom fejlettségéről az vall legjobban, hogyan engedi kis rétegeit is megfelelő szinten boldogulni!"

— Nem felejtettem el; a homoszexuálisok nem tekinthetők társadalmi rétegnek. Ez egyben válasz is a kérdésére, Uram.

G. J. „... Az *Új Tükör* 8. számában, az Absztinens jeligére adott válaszában alapos logikai bukfenc van. Azt írja ugyanis, hogy az „alkoholt senki sem köteles megvásárolni" (holott még a zöldséges is pálinkát mér). Tökéletesen igaza lenne, ha nem létezne az alkoholistáknál függőség az alkoholtól. Mivel ez a függőség létezik és erős, az alkoholizmust teljes joggal hasonlíthatjuk akár a kokainizmushoz is. Senkinek sem jutott, szerencsére, eddig az eszébe, hogy kokaint, heroint, hasist stb. kitegyen a KÖZÉRT pultjára, mert hiszen senki sem köteles azt megvásárolni. Aki mégis megveszi, vessen magára? ...

Azt hiszem ott a probléma, hogy a heroinról hamarabb vették észre, hogy árt, mint az alkoholról és a dohányzásról! Természetesen nem követelem az árusítás betiltását. Még meglincselnének, na meg én is megiszom néha egy pohár vörösbort ebéd után. A kínálat szűkítését viszont nem tartanám feltétlenül hátrányosnak.

Más ötletem is van. Például: legyen tilos szeszesitalt árusítani az élelmiszerboltokban, ha a közönséges hétköznapi élelmiszerek, tej, kenyér, péksütemény még nem érkeztek meg, vagy már elfogytak ... Látom lelki szemeim előtt, hogy öreg szitytyósok hogyan könyörögnek munkahelyi főnökeiknek egy félórás délelőtti kilépőért, mert 17 óra után sok helyen már nincs kenyér!"

— Stílusa ismert, humora is, Uram. Az ön iratában van a bukfenc. Alkoholos függőség annál alakul ki, aki előzetesen rendszeresen veszi és issza a „piát". Márpedig ennek megkezdésére valóban senki nem ösztönzi az egyént. További javaslataival kapcsolatban azt tudom mondani, amit már sokszor elmondtam, csak rendőri és igazgatási intézkedésekkel aligha szüntethető meg az *alkoholizmus, mint népbetegség.*

Luca. Levelében hölgyem, ezt (is) írja; „Csak azt nem tudom, Doki, mire jók az olyan üzenetek, amikben egyszavas válaszokat ad? Ehhez kell az orvosi diploma, hogy „el" meg „de?" És ezért még fizetnek is?!"

— Egy sikongató, pitiáner gondokat tragédiaként taglaló levél közlése és az arra

TETTAMANTI BÉLA RAJZA

adott vállvonogató válasz *együttesen* életvezetési tanácsnak is olvasható. Vagyis: ne kisszerű problémákkal, gyermeteg célok és felületes kapcsolatok elérésével töltsük időnket, hanem komoly, tartalmas feladatok végrehajtásával, érzelmi alapú kontaktusok kialakításával.

N. Gyula „... Kapni jó, de adni még jobb, ez az elvem. Tehát — a fenti tétel alapján —, ha én adok valakinek valamit, akkor neki jó, de nekem még jobb. Fordítva: ha én kapok valakitől valamit, akkor az nekem jó, de neki még jobb. Én a szívemen viselem az emberek sorsát, azt akarom, hogy minél jobb legyen nekik. Vagyis mindent elfogadok tőlük. De nem akarom azt, hogy nekem jobb legyen, mint nekik, tehát senkinek se adok semmit. És még engem tartanak önző embernek! Engem, aki milyen óriási áldozatra képes mások érdekében!"

— Humora briliáns, Fiatalember. De miért ide írt?

Továbbra is várom jeligés leveleiket.

Dr. B. P.

BÁNOVSZKY MIKLÓS 99 ÉVES

Kiállítás a szentendrei Műhely Galériában 1994. május 1-8-ig

BÁNOVSZKY MIKLÓS egy rendkívül következetes életművet mondhat magáénak. Valójában mindvégig hű maradt a korai nagybányai hagyományokhoz, a Réti-féle festői ideálhoz, azokhoz a célkitűzésekhez, melyeket a Szentendrei Festők Társasága magának kijelölt: "Mi az egyesületünk keretében kifejezésre kívánunk juttatni egy nemzeti magyar művészetet, nemzeti piktúrát..." (1928.)

BÁNOVSZKY már 1926-ban Szentendrén fest, többnyire táj- és városképeket. Ez a műcsoport az oeuvre egyik erőteljes ágát adja. Stílusát tekintve a korabeli kritika a "dekoratív naturalizmus" meghatározást használja.
A másik igen jelentős műegyüttest a portrék képviselik. A művész már a huszas években fest arcképeket. A megrendelők miniszterek, gyárosok, a nagypolgárság és a középosztály ismert vagy kevésbé ismert alakjai. Ezek a portrék olyanok, mint a megrendelésre készült arcmások általában. Biztos festői tudás, kitűnő karakterérzék és természetesen finom idealizálás jellemzi őket.

Epizódnak - még ha igen fontos epizódnak is - tekinthetjük a harmincas években készült, az akkoriban sokakat megérintő neoklaszszicista művek sorát. Bánovszky azonban soha nem kapcsolódott a Római Iskolához: alapjában véve itt is megmarad a naturalisztikus alapokon. E periódus két főműve a **Női portré a Vogue divatlappal** és a Barcsayt és Paizs Goebelt ábrázoló **Kettős portré**. Mindkét műhöz kapcsolódik egy-egy különleges mozzanat.
1993 őszén a mester szentendrei műtermében láttuk az ismeretlen helyen lévő női arckép egy friss, befejezetlen változatát. A Ferenczy Múzeum fotóarchívumában pedig a kettős portré mindmáig lappangó variánsára, az ismert kettős portré előzményére bukkanhatunk. A kettős portré mindkét változatában Bánovszky elsősorban a lélekkel, a belső lényeg megmutatásával törődik. Az első változatban nagyobb a kontraszt Barcsay puritán, komoly emberi karaktere, s az örökké mókázó, hevesen gesztikuláló Paizs Goebel légies figurája között. Ott Paizs Goebel alakja gótikus S-formában hajlik, a bal kéz ujjai rendkívül finoman, kifejezően festettek. A háttér megtörik, egy függőleges pillér elválasztja a kompozícióban összefogott két figurát, hangsúlyozva a két pályakép közti igen jelentős különbséget (ezt erősíti a háttérben jól kivehető két festmény, Barcsay Munkáslánya és Paizs Goebel Dombos tája). A szenzibilis, kissé euforikus alkatú Goebel öleli át a szigorúbb alkatú Barcsayt. Lám, milyen plasztikusan jelenik meg a műben a különbözőség és az együvé tartozás. Itt, ennél a műnél jut el Bánovszky a bonyolult, pszichológizáló portré olyan mélységeiig, ahová eljutni csak keveseknek sikerült. A harmonikus, megnyugtató kompozíció legfőbb értéke a gazdag jellemrajz, az ellentétek és vonzások okos egységbefoglalása.

Kevés olyan pályaképet ismerünk, mely annyira konzekvens volna, mint Bánovszky Miklósé. Csaknem egy évszázadot ölel át pályája. Nagy idők tanúja. Érdekes és tanulságos naplószerű önéletírása sajtó alatt áll.
Festői életműve a művészt, írása a napi gondokkal küzdő embert mutatja meg a műbarátnak és a művészkollégáknak egyaránt.

Bánovszky Miklós 99 éves.

Köszöntjük őt tisztelői, barátai és művésztársai nevében.

HANN FERENC

Bánovszky Miklós

Bánovszky Miklós
1021

A Szentendre-védjegy

Gondolatok egy kiállítás után

Idézzük fel előbb az eseményeket: a *Nemzeti Galéria* földszinti teremsorában néhány hónappal ezelőtt megrendezték a *Szentendrei művészet 1976.* kiállítást. Nagyvennégy alkotó csaknem kétszáz művének kellett volna cáfolnia a művészettörténészi szakma immár általánossá váló szkepszisét, amely többszörösen megkérdőjelezte a kategória mai létjogosultságát, és negyvennégy alkotó csaknem kétszáz művének kellett volna olyan zárt koncepciót vázolnia, amely egyúttal értelmezi a „szentendreiség", a „szentendrei iskola", a „szentendrei művészet" fogalmait. Kár szépíteni a tényeket: a kiállítás nem állított és nem cáfolt, nem értelmezett és nem magyarázott. Óvatosan kerülve a kételyeket, terjengős unalommal mondta a magáét, és akik az izzó polémiák ismeretében mentek el a Budavári Palotába, alig érthették: ezek a képek és szobrok lettek volna a huszadik századi magyar művészettörténet forradalmian új vagy legalábbis rendhagyóan izgalmas műveinek egyeneságú leszármazottai?

A félénken udvarias névsorolvasás ugyanis mindenre inkább alkalmas volt, mint a szentendrei művészet történeti perújrafelvételére. Miközben tanulmányok és ellentanulmányok jelentek meg arról, hogy a Duna-parti kolónia egykori karakterét milyen irányzatok egysége határozta meg, miközben a vita akörül folyt, hogy vajon az 1928-ban alapított Szentendrei Festők Társaságának tagjai vagy pedig a Társaságból kirekesztettek a művészcsoport igazi képviselői, a szentendreiség igazi letéteményesei, addig a Ferenczy Múzeum anyagát vendégül látó Nemzeti Galériában úgy oldották meg a kényes kérdést, hogy — a régiek közül éppen úgy, mint az újak közül — mindenkit bemutattak, aki a sors szeszélye folytán a patinás kisvároshoz kötődött. Azt is, aki csak a személyazonossági igazolvány bejegyzett adatai szerint, azt is, aki egész életművének egzisztenciális lényege szerint tartozik Szentendréhez. A koncepciótlan koncepció csak egyik — és nem is legsúlyosabb — következménye volt a rosszul sikerült kiállítás, ahol közeli szomszédságba került *Bánovszky Miklós* századfordulósan naturalista *Parasztlánya* és *Kocsis Imre* pop-artosan hipernaturalista *Szanálása*. Ahol egyszere kellett érvényesülnie *Barcsay Jenő* klasszikus konstruktivizmust máig hasznosító erényeinek és *Gy. Molnár István harde edge*-ben testet öltött neokonstruktivizmusának.

A jelenségszinten megoldott Szentendre-tárlat azonban mégis több tanulsággal szolgált így, mintha egy ügyes rendezés — felhagyva a topográfiai rendszerezéssel — megpróbálta volna valamelyik művészettörténészi elméletet a jelennel igazolni. Ha képzeletbeli tárlatunkon a főhangsúly az élő vagy nemrég még élő klasszikusokra esik, ha a Czóbel—Barcsay—Korniss-fókuszok tisztán érvényesültek volna a Nemzeti Galériában, akkor lehet, hogy a tárlat sokkal egyenletesebb színvonalúvá válik, sőt meglehet, hogy a rendezés ily módon állást foglalt volna a maga módján abban a máig el nem döntött kérdésben, hogy melyik volt a szentendrei művészet fő vonulata a harmincas-negyvenes években. Ám a hetvenes évek elejének Czóbel—Barcsay—Kornisstermésével illusztrálni az iskola egykori karakterét éppolyan anakronisztikus tévedés lett volna, mintha a toszkán nagyhercegség festményeinek kellene igazolniuk — egy másik képzeletbeli kiállításon — a polgári Mediciek firenzei fénykorát. Bármennyire is lehangoló tehát a felismerés: *a mai szentendrei művészet pontosan olyan, amilyen a Nemzeti Galéria kiállításán volt,* éppen ilyen arcnélküli, éppen ilyen mindenféle, és a történelmi tanulságok ismeretében azt mondhatjuk: tulajdonképpen szükségszerűen kellett önmaga árnyékává válnia. Nem véletlenül hangsúlyozzuk a *történelmet.* A stílusok története itt csak másodrendűen fontos.

Ma valamennyi művészettörténész egyetért abban, hogy a szentendrei illetőségű *Jeges Ernő* és *Heintz Henrik,* az egykori római iskola közepesnél is gyengébb kurzusfestői valójában nem „szentendrei művészek". Itt érdemes megállni egy pillanatra. Ha a szentendreiség integrálni tudta a legkülönfélébb irányzatokat a posztnagybányaitól — Kállai Ernő terminológiájával élve — Vajda pszichorealizmusáig, akkor miért vetette ki mint idegen testet Jeges és Heintz piktúráját? Epigonizmusuk erre semmiképpen sem ad magyarázatot, hiszen a Szentendrei Festők Társasága csak úgy hemzsegett a másodrendű tehetségtől, a látványfestést becsületesen művelő, ám a látványfestésnél egy szemernyivel sem továbblépő kismesterektől. Ám a szentendrei összképből vadul kirított a „Mária Országához" dörgölőző szalonlelkesedés, az öles historikus pannók és az újmódi hitbuzgalom. Még akkor is kirítt, ha ezeknek a mesélő képeknek a stílusa éppen divatosnak, korszerűnek tűnt föl, hiszen a húszas-harmincas évek fordulóján a lokális színeknek, a megtisztított vonalnak mindenfelé új reneszánsza kezdődött, nemcsak a fasiszta Olaszország Novecentójában, hanem a weimari Németországban, sőt még a Párizsi Iskolában is. Szentendre azonban leszámolt a kurzusművészet vonzónak látszó kísértetével is. Szellemi karakterétől elszigetelte azt az irányt, amelynek képviselői — a kortársak tanúsága szerint — oly gőgösen viselkedtek a „plain airben festőkkel" szemben, hogy képeiket — megvetésük jeleként — meg sem nézték. Kmetty, Schubert, Korniss, Vajda, Ilosvai, Varga letelepedésével pedig egyszerre csak fontosságát veszítette, hogy ki tartozik a Társasághoz, és ki maradt ki belőle. Már ekkor nyilvánvalóvá vált, hogy a szentendrei szervezeti kereteknek mind kevesebb köze van a „szentendrei művészethez". Igaz, a kiállításokon látható felszín *minőségileg* nem különbözött a kortárs magyar festészet más polgári csoportosulásaitól. A harmincas évek kritikusainak szemével nézve, a „hivatalos" szentendrei művészet tulajdonképpen konzervatív, majdhogynem provinciális volt. Avantgarde vonások csupán latensen, többszörös szűrőn keresztül jutottak műveikbe — ha ugyan bekerültek. Legmarkánsabban ahhoz a hagyományhoz kapcsolódtak, amelyet annak idején még Ferenczy Károly jelölt ki számukra, és amelyet Iványi-Grünwald újramelegített a Társaság alakulásakor. (Éppen úgy a „nagybányaiság" folytatói akartak lenni, mint a velük rokon Gresham asztaltársaság művészei, azaz:) Párizst akarták ötvözni a magyarsággal éppenúgy, mint a fővárosiak. Szerencséjük talán éppen az volt, hogy csak párizsiasságukat érezte igazán autentikusnak az egykori kritika és kultúrpolitika, „magyarságban" kurrensebbeknek bizonyultak azok a művészek, akik voltaképpen sokkal jobban megtagadták a nagybányai esztétikát, mint a szentendreiek.

Az apolitikusok és a látszatpolitikusok búvóhelye lett a Duna-parti város. Azok is örömüket lelték benne, akik soha nem ábrándultak ki az avantgarde-ból, akik a polgári világ számára vagabundok voltak, és azok is megtalálták itt önmagukat, akik ki akartak maradni a műkereskedelmi nyüzsgésből, az állandó piacra termelésből. A hely szelleme a passzív rezisztenciáé volt. Valamiképpen izmosított erkölccsel reagáltak az egyre zordabb külvilágra, akár plain airben festettek, akár „pszichikai automatizmussal" kísérleteztek. Sorsukat közössé tette az, hogy a kiállító művészek majdnem annyit nyomorogtak — kivéve természetesen a nagy megbízásokhoz jutó római iskolásokat —, mint azok, akik kényszerűségből teljes elszigeteltségben dolgoztak a jövőnek. Az összkép megértéséhez érdemes idézni *Kántor Andor* emlékezéseiből: „A megalakult művésztelep a kultuszkormányzattól semmiféle támogatást nem kapott... Ellentétben a szolnoki művészteleppel, amelynek tagja lenni egyben bizonyos művészi előnyöket jelentett, a szentendrei művésztelepi tagság társadalmilag semmit sem nyújtott. Sem az eladást, sem a kiállítási lehetőségeket nem könnyítette meg."

A vállalt hagyományokhoz is különösen kapcsolódtak. Nemcsak Szentendrén, hanem Szolnokon, Kecskeméten, Zebegényben is dol-

Az új művésztelep *(Bánhalmi János felvételei)* *A régi művésztelep*

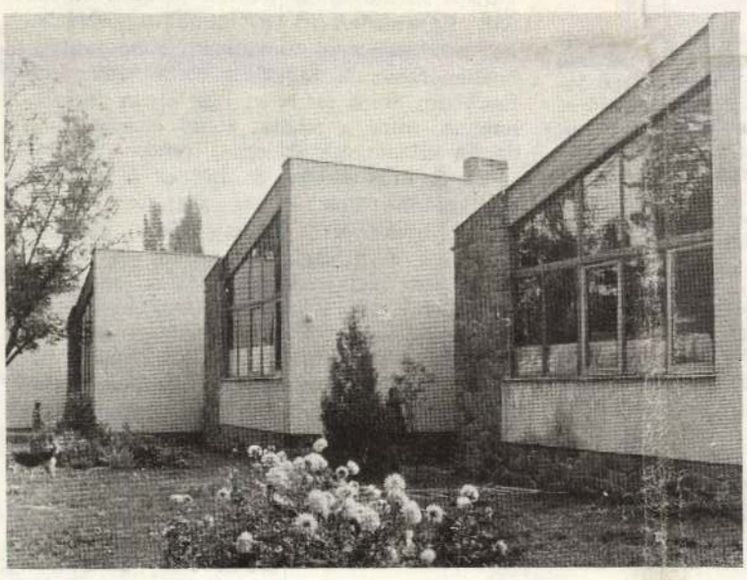

dalom hatalmas gépezetében. Vannak olyan nézetek, amelyek szerint a munkásegyéniség a múlté. A munkás fel sem érheti sem műveltségével, sem társadalmi tudatával azt az óriási változást, amely a XX. század utolsó harmadában bekövetkezett. Való igaz, ez a változás megtörtént. Vajon azt jelenti-e, hogy a munkás és a munkásság elvesztette volna lehetőségét a beleszólásra, a társadalom átalakítására? Vagy megváltozott körülmények között teszi ezt? Természetes, hogy a munkásságnak a műveltségi szintje kell, hogy emelkedjék. Másként nem végezheti el feladatát. Az is természetes, hogy a munkás társadalmi tudatosságának emelkednie kell. Másként nem ismeri fel közösségi feladatait egy új, ugyancsak bonyolult világban. Mindez pedig azt jelenti, hogy a munkáskultúra ügye nem vesztette el jelentőségét. Sem történeti formáinak lényege, sem fejlődési lehetősége. Mit értek történeti formáinak lényegén? Nem azt, hogy automatikusan utánoznunk kellene, mondjuk, a századforduló, vagy akár a felszabadulás utáni első évek tapasztalatait. Mert mások a lehetőségek. De a lényeg, amely feltételezte a munkás önkéntességét, önkifejezését, demokratikus magatartását, s állandó beleszólását — ez, hitem szerint, változatlan. Az a lényeg, hogy a munkás épp úgy értse a *ma* dolgát általában és konkrétan, ahogyan mindig értette, nemzetközi méretekben története folyamán. És számomra, az ügy számára a kérdés így hangzik: mit tettünk és mit teszünk ezért? Nézze, nem lehet a munkáskultúrát helyettesíteni a munkások számára *gyártott* kultúrával. Ha ezt felismerjük, akkor pontosabban értjük a munkás mai társadalmi helyét. Erre kellene jobban ügyelnünk. A folklorizálás, a különböző mítoszok helyett jobban kellene odafigyelni haladó hagyományaink lényegi üzenetére. Nem a formalitásra törekedni, hanem azt folytatni, ami valóban folytatható és folytatandó.

Marosán elvtárs ma is részt vesz a munkáskórus-mozgalomban... Említette már, hogy milyen személyes motívumok vezették, s milyen közösségi, művelődési célok megvalósítását tűzte ki célul. Mégis, 69 évesen nem túlságosan „strapás" vidékre utazni, lótni-futni?

Mondottam már, hogy nem akartam egyedül maradni. Egész életem közösségben telt el: ez a közösség ébresztett rá a munkásmozgalom erejére, fontosságára, ennek köszönhetem, hogy sok értelmiségi barátom van. De megemlítenék még valamit, amiért nem sajnálom a fáradságot... Lelépő generációhoz tartozom. Az élet törvénye, hogy át kell adnunk a helyünket másoknak, a fiatalabbaknak. Gond az, hogy a távozók úgy mehessenek nyugdíjba, hogy ne veszítsék el emberségüket, közösségüket, ne legyenek idegenek abban a társadalomban, amelyet felépítettek. Én a szakszervezetemben, a kórusban, a szakszervezetem pártszervezetében olyan közösséget találtam, amely értelmet ad létemnek. Segít önmagát valósítani. Kiélhetem ott magam. És folytathatom az értelmes munkáséletet.

Köszönöm a beszélgetést.

E. FEHÉR PÁL

Fű, fa, virág

Falun nőttem fel, ezért gyanakvó vagyok minden úgynevezett „természetrajongás" iránt; a füvek, a fák, a virágok nem a ritka kirándulások megcsodálandó díszletei voltak számomra, hanem a mindennapok tartozékai: öreg eperfánk például olyan állandónak tetszett az udvaron, mint a vertfalú ház, melynek tetejére ráhajolt, mint az évszakok, melyek változatlan rendben sorakoztak egymásra, mint az idő, melyről nem képzeltem akkor, milyen illanó. Talán ezért nem tanultam meg soha kirándulni; talán ezért látom mulatságosnak a turistajelzések nyomában hegyen-völgyön caplató „természetrajongókat", talán ezért hallgatom kissé érzéketlenül a jajkiáltásokat, melyek mindig felhangzanak, ha itt vagy ott kivágnak egy faóriást, egy gesztenyést, egy nyárfasort. A fának ez a sorsa: kivágják. Hogy egy út szélesebb legyen, hogy egy gyár felépüljön, hogy egy metróvonal elkészüljön, mindig nagyobb nyereségnek tartom annál a veszteségnél, amit az építés a környezetben okoz.

A következő glosszát sem a természetrajongás íratta hát velem. Íme a glossza, hallgassák meg:

„Lelkes sajtója volt az Üllői úti fáknak úgy február-március tájban — írtam. — Hogy a metróépítés miatt kivágják ugyan őket, a Könyves Kálmán körúttól egészen a Határ útig, de először is nem mindegyiket, másodszor pedig nem barbár módon. Hanem földlabdával együtt, hogy máshol elültethetők legyenek. Aki nem jár ezen a környéken, megnyugodhatott: íme, a sajtó éberen őrködik, a favágók pedig a környezetvédelem bajnokai. Aki rendszeresen jár ezen a környéken, mint én is például, korántsem ilyen nyugodt. Mert a következőket tudja és látja:

1. Először is azt, hogy az Üllői úti fákat, a Nagyvárad tértől a Könyves Kálmán körútig, már korábban kivágták, sajtóvisszhang és földlabda nélkül, de úgy, hogy írmagjuk se maradt.

2. Másodszor: a pusztításnak olyan útmenti füves-bokros-virágos parkok is áldozatul esnek a József Attila lakótelep Üllői úti vonalában, amelyek néhány évvel ezelőtt létesültek sok munkával, sok pénzzel (és ezek szerint fölöslegesen), s amelyeket csodakertészek se tudnak máshová telepíteni.

3. Harmadszor pedig: a fák sorsa is kétséges. Kirügyeztek, kilevelesedtek, kivirágoztak, teljes erővel dolgozik bennük a nedvkeringés. Kibírják-e gyökereik átvágását, ki hiszi azt el — a lelkes sajtókommentátorokon kívül —, hogy csak úgy átültethetők áprilisban, májusban, amikor tudnivaló: a faátültetés *téli* munka?

Mindezt pedig nem a fák védelmében írtam elsősorban — folytatódik a glossza. — Ez a faügy csak egyetlen, nem is a legfontosabb példa azok közül, melyek arra figyelmeztetnek, hogy:

1. az újságíró ne érje be valamely hivatalban elhangzott megnyugtató nyilatkozattal, *lássa* is a tényeket,

2. az újságíró ne érje be azzal se, hogy egyszer látta a tényeket; ismerje meg az előzményt is, és térjen vissza többször a helyszínre (a lelkesen felavatott üzembe, munkásszállóba, intézménybe), és győződjék meg róla: olyan szép-e minden, amilyennek az avatási pohárköszöntők, a sajtófogadási reprezentációs konyakok, a fűt-fát ígérő reprezentációs beszédek gőzében látszott.

Amiből az is kitetszik, hogy mindezt minek a védelmében írtam elsősorban. A sajtó valódi feladatainak védelmében."

Eddig a glossza, így jelent meg nemrég az *Élet és Irodalom*ban, s ha már megjelent, aprócska vitát kavart. Nem a fákról természetesen (hiszen a favágók a fülük botját se mozgatták), hanem a sajtó feladatairól. Arról a demokratikus-ellenőrző hivatásról, amelyet a sajtó betölt vagy betöltenie kéne. Egyik újságíró-kollégám a következőket mondta:

Nincs igazad. Nem is lehet, hiszen ugyanazt a hibát követted el, amit mindnyájunk szemére vetsz: megláttál egy visszatetsző jelenséget, s azonnal a sajtót tetted felelőssé érte. Hogy csak lelkendezni tud, hogy csak alkalmi eseményeket regisztrál, hogy se az előzmény, se a folytatás nem érdekli. Nos, ilyen is van. De — és ennek bizony te se jártál utána — számtalan olyan újságíróról tudok, akit igenis érdekel, hogy „olyan szép-e minden, amilyennek az avatási pohárköszöntők, a sajtófogadási reprezentációs konyakok, a fűt-fát ígérő reprezentációs beszédek gőzében látszott". Akit nem hagy nyugodni: vajon kihasználják-e azokat az új csodagépeket, amelyeket X. gyár vezetői olyan büszkén mutattak meg a tévéhíradó munkatársainak, vajon folyik-e még a víz azokból a zuhanyokból, amelyeket Y. nagyüzem új öltözőjében szereltek föl; vajon megtartotta-e ígéretét Z. téeszelnök, aki egy megható riport szerint önkritikusan közölte az elégedetlen tagsággal: ezentúl kikéri a véleményüket, csökkenti a reprezentációt és a reggeli féldecinél többet nem iszik? Csakhogy az ilyen érdeklődő újságírót nem nagyon szeretik ám, se X. gyár vezetői, se Y. nagyüzem hivatalos gazdái, se Z. téeszelnök és társai. Okvetetlenkedőnek tartják. Bevágják orra előtt az ajtót. Menjen isten hírével. Tudod mit? Itt van ez a faügy. Hát én igenis elmentem az Üllői útra. És azt láttam, hogy a helyzet még árulkodóbb, mint amilyennek te megírtad: a Népliget útszéli fái ott hevernek szabályosan kidöntve, mint erdőirtáskor, még csak meg se kísérelték, hogy a látszat kedvéért földlabdával emeljék ki őket. Mit gondolsz, ugyanolyan lelkesen fogadnának most a megfelelő hivatalban, mint amikor a földlabda-akciót közhírré tették?

Ezt kérdezte egyik újságíró-kollégám és diadalmasan nézett rám, én pedig a következőket válaszoltam, kérem, hallgassák meg:

Igenis, magunkat teszem felelőssé. Naivság volna azt várni, hogy X. gyár vezetői, Y. nagyüzem hivatalos gazdái, Z. téeszelnök és társai szeressenek bennünket, s hogy a megfelelő faügyi hivatalban lelkesen fogadjanak. Nekik az az érdekük — noha ez csak rövid távú érdek, vagy ahogy most divatosan mondják: csoportérdek —, hogy jó hírüket költsük. Addig szeretnek, amíg ezt tesszük. Nekünk viszont az az érdekünk — és ez minden pátosz nélkül szólva a közérdekkel azonos —, hogy az igazságot szolgáljuk. Ha kell: verekedve is. Okvetetlenkedve is. Bevágott ajtóval az orrunk előtt. És nem azért, hogy hősies pózokban tetszeleghessünk, hogy azt képzelhessük: az igazság bajnokaivá emberi kiválóságunk avatott bennünket. Csudát. Egyszerűen az a munkamegosztásbeli helyzet, amely a társadalom demokratikus önellenőrzésének feladatát rótta ránk. Pontosabban: ránk *is*. Mert egy olyan társadalomnak, mint a miénk, elemi érdeke, hogy önnön ellenőrzésének egész rendszerét építse ki és működtesse; de hát ez a működés nem automatikus, a gépezetet emberi erő hajtja: hivatástudat, meggyőződés, elszánás. A miénk is. Újságíróké. Akiket ha X., Y. és Z. nem nagyon szeret, hát ne szeressen. De akiket — ha tekintélyt vívtak ki maguknak — X., Y. és Z. is tisztel. Mert azért X., Y. és Z. is tudja, hogy amit az újságíró firtat és közérdekként képvisel, az neki is érdeke: az új gépeknek működniük kell, a zuhanyokból folynia kell a víznek, a téeszdemokráciának izmosodnia kell. A fa pedig lombosodjék, a fű zöldelljen, és illatozzék a parkokban a virág. Ez a dolga.

FARAGÓ VILMOS

goztak posztnagybányaiak. Valamennyiük attitűdjére érvényes az a néhány sor, amit Pogány Ö. Gábor 1946-ban írt *A magyar festészet forradalmárai*ban e stílusvonzalomról: „Megmásíthatatlan visszahatás volt ez az intézményesített butaság ellen, bonyolult védelem a kultúra mocsoktalanságának megóvására." De Kecskeméttel, Szolnokkal, Zebegénnyel ellentétben itt nem volt vezető egyéniség, aki meghatározta volna a miként, nem volt uralkodó karakter, amely hamar kánonná merevedhetett volna. Nyitottabbak voltak. És akik értek valamit, azok között az egyetlen kapcsolat az volt, hogy mindannyian a művészeti élet *outsidereiként* alkottak.

Így történhetett, hogy a felszabadulás után Szentendre adta a törzsanyagot és Szentendre lett a felvevőhelye annak a csoportosulásnak, amelyik egymaga akarta feloldani a hómani kultúrpolitika képzőművészetre irányuló represszióját. Szentendrének ugyanis nemcsak meggyőző művészi teljesítményei, Czóbelje, Barcsayja, Vajdája volt, hanem ami ekkor még fontosabbnak látszott: olyan etikai bázisa is, amelyet nem kompromittáltak az ellenforradalmi évtizedek. Az Európai Iskola szentendrei genezisű. És volt egy pillanat, amikor úgy látszott, hogy a Duna-parti *underground* művészet országossá szélesedhet az új művészcsoport révén, mert mindenki részt vett, részt vehetett benne, aki valamiképpen a progresszióhoz kapcsolódott.

Tudjuk: az Európai Iskola neofita túlbuzgalommal, zavaros világnézettel és még zavarosabb esztétikával olyan feladatra vállalkozott, amely már akkor anakronizmus volt, amikor az alapítók a manifesztumaikat kibocsátották. Aktív baloldaliságtól a szépelkűek elefántcsonttorony-kultuszáig terjedt a művészi magatartások formája, közösségi tartalomtól ezoterikus absztraktig terjedt a művek mondanivalója. Sokféleségük voltaképpen negatív lenyomata volt az elmúlt időszak támogatott szűkregiszterűségének. Bizonyára az Európai Iskola önmagában is szétfoszlott volna. Bizonyára szervezetileg is létrejött volna az a négy-öt frakció, amelyeknek nyomai már feltünedeztek az iskola történetének három éve alatt is, de a természetes széthullást mesterséges szétszórásnak kellett helyettesítenie. Az adminisztratív intézkedések mindenesetre megkönnyítették a művészek és művészeti írók feladatát, és aki akarta, még tíz évig élhetett abban a tudatban, hogy a huszadik századi magyar képzőművészet legragyogóbb, még csak ezután kiteljesedő teljesítményét kapta derékba a dogmatikus esztétika.

Körülbelül ebből a korszakból ered a mai Szentendre-mítosz. Az Európai Iskola zászlóján a két legfontosabb név, a két szélső pólus: Vajda és Barcsay. Mindketten ezer szállal és egzisztenciálisan kapcsolódtak a kisvároshoz. A Vajda-vonal és a Barcsay-vonal akkori kiiktatása a képzőművészeti életből megnövelte a szentendrei művészet erkölcsi presztízsét. Joggal. Akik a „szocreál" színvonaltalanságába belementek (s ez semmiképp sem azonos az értéket jelentő szocialista realizmussal!), akik elfogadták a művész számára mindig keserű parancsolatot: a megédesített naturalizmus manírjait, többségükben megint csak azok a római iskolások voltak, akikkel már a két világháború között sem tudtak összemelegedni az igazi szentendreiek. Ez volt tehát a második mellőzöttség korszaka. Kétségtelen tény: a posztnagybányaiságot régimódi párizsiassággal egyesítő festők számára az ötvenes évek nem jelentettek ugyanolyan totális szilenciumot, mint a posztszürrealisták és a posztkonstruktivisták számára. De *ez az egyenlőtlen elbánás nem azt jelenti, mintha ezek a kevésbé kiátkozott művészek egyszersmind eljátszották volna jogukat a hiteles szentendreiséghez.* Van erre nyom a szakirodalomban is. *Körner Éva* a Művészetben megjelent tanulmányában például a szektásság teremtette belső emigráció, a Vajda—Barcsay-vonal annyira abszolút értékhordozóvá válhatott, hogy mellettük elsikkadt a történeti szentendreiség igazi képe, amely magába foglalta a Horthy-Magyarországgal közösséget nem vállaló és idesűrűsödő belső emigrációt is. Körner Szentendre-képe túlexponált: az avantgarde-ot és csakis az avantgarde-ot azonosítja a város művészetével, az átmenetek pedig így szükségszerűen elmosódnak, csupán a körvonalak érzékelhetőek. Évtizedek kontinuitását nehéz magyarázni egyetlen történelmi pillanat kozmikussá tágításával. Az összefüggéseket, Szentendre igazi aureolóját pedig — egészen az ötvenes évek végéig — az *állandó különvélemény teremtette meg,* az a különvélemény, amely ráadásul újra és újra — igaz utólag — belesimulhatott a magyar képzőművészet egészébe. Nemcsak Barcsay és Vajda a szentendrei hagyomány, hanem az oldottan festő Czóbel és nyomában Miháltz meg Ilosvai Varga; a feszesen szerkesztő Kmetty és nyomában Kántor Andor meg Göllner Miklós is.

Mi marad mára a szentendreiségből? Mennyire eleven hatóerő ma az a különféle stílusokon nevelkedett, különféle hőfokon megoldott humanista tartalom, az európaiságnak és a lokálpatriotizmusnak az a különleges elegyítése, amely évtizedeken keresztül a város művészetének szinte egyetlen ismérve lehetett? Ha *Deim Pál* eddigi életművére vagy akár ezen a kiállításon látott darabjaira gondolok, úgy látszik, még nem apadt el az éltető forrás. Ha *Balogh László* szellemtelenül iskolás, konstruktivistáskodó gyakorlataira gondolok, úgy látszik, a város nevével jelzett művészet már az ezüstkorán is jóval túljutott. Ha pedig *Csik István* és *Bartl József* álabsztrakt, álmodern képeire gondolok, úgy tűnik fel, a „szentendreiségnek" írmagja sem maradt mára.

Az egyre divatosabb és egyre jobban ápolt Szentendre képzőművészetét lassan nem érdemes *önmagában* figyelni. Karakterisztikuma pontosan megegyezik a mai egész magyar képzőművészet karakterisztikumával: minden jelző igaz rá, és mindennek az ellenkezője is, hiszen *összetartó kapcsuk, a régi kultúrpolitikák által meghatározott értékőrző szerepük megszűnt, szerencsére megszűnhetett.* Mai különtörténetüket ezért aligha lehet értelmesen megközelíteni. Krónikása legfeljebb csak olyan hálátlan regisztráló munkára vállalkozhat, mint az a lelkes művészeti író, aki elrettentő buzgalmában úgy kísérte végig a Ráckeve-környéki festők teljesítményét, hogy tanulmányának egyetlen rendezőelve a ráckevei Duna-ág felső, középső és alsó szakasza volt.

Joggal merül fel ezután a kérdés: érdemes-e egyáltalán „szentendrei művészet" címmel kiállítást rendezni? Nem lenne-e igazságosabb elválasztani a művészettörténeti kategóriát a topográfiai kategóriától, külön bemutatni a régi és igazi szentendreiket, külön azokat, akik valamiképpen belülről kapcsolódnak az elődök munkásságához, és a többieket nem beskatulyázni oda, ahová nem valók. De gyanakszom, hogy addig, amíg a Nemzeti Galéria kiállítási katalógusaiban rendszeresen visszatér a „pesti sznobok kirándulóhelyének" szinonímájaként értékelt Szentendre, ameddig a „népközel"-művészet szinonímájaként szerepel a hasonlóképpen tisztázatlan és heterogén Vásárhely, ameddig a ki nem mondott urbánusság és népiség alalternatívájának jegyében úgy játsszák ki egymás ellen a két művésztelepet, mint két futballcsapatot, ameddig az álellentétek igazolására pro és kontra áruvédjegyként lehet használni Szentendre nevét, addig bizonyára mindig „hasznos" az ország első múzeuma számára ilyen anyagot bemutatni.

P. SZŰCS JULIANNA

Hozzászólás Tamás Lajos cikkéhez

1

A nyelvoktatás-nyelvtanulás témájával csak a cikk első fele foglalkozik; a második rész a nemzetközi közvetítő nyelv kérdését tárgyalja. Ez utóbbihoz kívánunk néhány megjegyzést fűzni.

A cikk egy, az ENSZ-ben felvetett javaslatot idéz, amely szerint a probléma megoldásának lehetősége:

„1. valamelyik élő nyelv (nemzeti nyelv),

2. egy mesterséges, tehát semleges nyelv elfogadása."

Ha szavazásra bocsátanák a kérdést, nyilván megoszlanának a szavazatok. A cikk az első megoldást fogadja el: „*Egy* emberiség — *egy* közös nemzetközi közvetítő nyelvvé tett élő nyelv."

A terminológia pontosításra szorul: a szerző az „élő nyelvet" a „nemzeti nyelv" szinonímájaként használja, holott az „élő nyelv" ellentétpárja a „holt nyelv" lenne, míg a „nemzetközi nyelvé" a „nemzeti nyelv", a „mesterséges nyelvét" pedig a „természetes nyelv". De mit jelent a „mesterséges" jelző a „nyelv" előtt? Idézzük Gorkijt: „Úgy vélem, hogy nekünk embereknek jogunk van azt mondani, hogy mindaz, amit mi »kultúrának« nevezünk, mindaz a »második természet«, amely kultúránk, technikánk és művészetünk által jön létre, egyszóval mindaz, ami megkülönböztet minket az állatoktól — mesterséges." ... „Ha az emberek között felmerül majd az a kívánság, hogy valamennyien azonos nyelven beszéljünk, úgy ezt is megoldjuk. A Földön minden képzelőerőnkből, akaratunk megfeszítéséből és értelmünkből jött létre..."

Véleményünk szerint helyesebb eredet szerint *etnikus* és *tervezett* nyelveket megkülönböztetni, funkció szerint pedig *nemzeti*, illetve *nemzetközi* nyelveket. Tervezett nemzetközi nyelv is lehet holt (pl. volapük) és lehet élő (pl. eszperantó). És mivel napjainkban az egyetlen élő nemzetközi nyelv az eszperantó, a cikk a továbbiakban csak az eszperantóval foglalkozik.

2

Abból kiindulva, hogy „mintegy 100 év után" csak 20 millió ember beszéli az eszperantót, a szerző azt állítja, hogy húszezer év múlva válhatna csak nemzetközi közvetítő nyelvvé. Több tény késztet bennünket arra, hogy ezt a számítást megkérdőjelezzük.

1887-ben az „eszperantót" még csak egy 40 oldalas brosúra és 1 fő (Zamenhof) jelentette. Két évvel később az első címtár már ezer nevet közöl, a XXIX. pedig 1908-ban már 21 915 nevet és címet. A terjedés azonban nem volt töretlen: 1894-ig a reformjavaslatok feletti viták, 1900 és 1914 között az ido-reform (Couturat, Jespersen, Ostwald) akadályozták terjedését, majd az első világháború teljesen szétzilálta a mozgalmat. A két világháború között a fasizmus először Németországban, majd minden országban, ahol uralomra jutott, irtotta az eszperantót, betiltotta szervezeteit, elégette az eszperantó nyelvű irodalmat. Az eszperantó azonban túlélte ezeket a megpróbáltatásokat úgy, hogy terjesztését egyetlen egy politikai vagy gazdasági hatalom sem támogatta.

A helyes értékeléshez azt sem szabad figyelmen kívül hagynunk, hogy az eszperantót a 20 millió ember nem anyanyelvként, hanem utólag megtanult második (harmadik stb.) nyelvként beszéli. Ezzel a számmal pedig az eszperantó előkelő helyet foglal el az idegen nyelvként beszélt nyelvek között.

Felmerül végül az a kérdés is: vajon ahhoz, hogy egy nyelv a közvetítő nyelv szerepét be-

töltse, szükséges-e, hogy a világ 4 milliárdnyi lakosának minden egyes egyede beszélje? Ha igen, úgy bátran állíthatjuk: nemzeti nyelv sohasem lesz nemzetközi!

3

Az eszperantót bírálva a nyelvészek gyakran megfeledkeznek arról, hogy nemzetközi *segédnyelvről* van szó és nem etnikai közegben működő nemzeti nyelvről. *Migliorini* már a nyelvészek második nemzetközi kongresszusán felhívta erre a nyelvészek figyelmét: a nemzetközi tervezett nyelvek funkcionálását az ugyanilyen szerepet betöltő nemzeti nyelvek működésével kell egybevetni.

Tamás akadémikus hiányolja az eszperantó évezredes múltját a maga sokrétű viszontagságaival, a társadalmi fejlődéssel párhuzamosan kialakult hagyományokat, a nemzeti nyelveknek sajátos jelleget biztosító nyelvtörténeti, irodalmi és költői értékeket, a népköltészetből sarjadzó hagyományokat stb. Az etnikus nyelvek eme kétségtelen értékei azonban aligha lelhetők meg egy magyar tudós, politikus vagy turista angol nyelvezetében. Tamás akadémikus egy korábbi cikkében (Bárki megtanulhat idegen nyelvet? Népszabadság, 1967. II. 14.) ezt írja: „Köztudomású, hogy csak igen kevés ember akad, aki valamely idegen nyelvet minden szempontból anyanyelvi tökéletességgel tud elsajátítani." Ugyanebben a cikkben konkrét példával bizonyítja, hogy ahhoz, hogy teljes értékű közlés létrejöjjön, nem kell „okvetlenül nyelvtanilag teljesen hibátlan és kiejtési szempontból tökéletes beszéd..." Következetlenség lenne etnikus sajátosságokat és árnyalatokat, nemzeti ízt és zamatot, helyi hagyományokat és történelmi örökséget — mindazt, amit csak anyanyelvű tud elsajátítani — egy olyan nyelvtől megkívánni, amely eleve lemond arról, hogy anyanyelv legyen, és csupán mint a nyelvközi forgalom segédnyelve kínálja szolgálatait. A tananyaggá modellált nemzeti nyelvekből (pl. Français Fondamental), vagy a más célra készült minimummodellekből (pl. Ogden Basic English-e, a külföldnek szóló adások Special English-e, vagy a légiforgalomban használt fónia) éppen ezeket az értékeket vonják ki. Az elmondottak alapján egyet kell értenünk a cikk végén található megállapítással: „Nem a megválasztandó nemzetközi nyelv hordozta kultúrának mindenestül való átvételéről van szó, hanem mindenekelőtt a nyelvnek mint közvetítő jelrendszernek az átvételéről..."

4

Az eszperantónak gazdag irodalma van. Sajnos ezt csak azok tudják, akik rendszeresen olvassák. Megjelent eszperantóul a világirodalom szinte valamennyi jelentősebb műve. Az ember tragédiája már két kiadásban is (1924 és 1965), mindkettő *Kalocsay Kálmán* fordításában. *Radó György* szerint ez az egyik legjobb fordítás. Nem hinném, hogy különösebb jelentősége van annak, hogy előadták-e eszperantóul vagy sem. Ha előadták volna (természetesen megfelelő színvonalon), biztosan nagyobb sikere lett volna az eszperantista publikum előtt, mint pl. az angol nyelvű előadásnak angolul „tudó" magyarok, bolgárok, csehek stb. előtt. Ennél azonban sokkal lényegesebb az, hogy *Madách műve az eszperantó irodalom egyik legnépszerűbb könyve, és sok ezer olyan ember olvasta eszperantó fordításban, akik esetleg anyanyelvi fordításban (ha megvan) talán el sem olvasták volna.* Az eszperantó nyelvű szépirodalom, a próza és költészet egyaránt azt bizonyítja, hogy az eszperantó mégsem üres kód, nem kőből faragott merev szobor, nem egyhangú kolorisztikájú rézkarc, hanem hús-vér nyelv. Erről *Bárczi Géza* így ír: „Az eszperantónak nagyon is megvan a maga jellege: nagyfokú logicitás, a világos, áttekinthető szerkezet és ennek keretében a finom (értelmi) árnyalatok megkülönböztetésének lehetőségei, és az érzelmek színezésére a metaforikus kifejezések megteremtésének számos példája... Mindezek számbavételével kétségtelen, hogy az eszperantóban igen értékes nyelvi tulajdonságok rejlenek, melyek alkalmassá teszik, hogy az élet minden ágában a közlés feladatának eleget tegyen, sőt ezt elegánsan, művészi színvonalon valósítsa meg."

5

A cikkben az eszperantóval szembeni alternatíva az „élő nyelv" (azaz nemzeti nyelv). Nem derül ki azonban, *melyik* nemzeti nyelvről van szó. Pedig ez a legnagyobb, legnehezebben megoldható kérdés. Elképzelhetetlen ugyanis, hogy egyetlen „nagy" nyelv lemondjon jelenlegi pozíciójáról egy másik javára. *Józanul mérlegelve: egyetlen alternatíva van: vagy marad a jelenlegi helyzet, vagy az eszperantó.* Ebben a helyzetben pedig egy olyan elszigetelt nyelvű nemzet fiainak, mint a magyar, nem marad más hátra, mint tovább gyötrődni a nyelvek tanulásával (hánnyal?, melyikkel?). *Ady Endre* ezt írta a Budapesti Napló 1906. szept. 4-i számában *(Egy magyar probléma): „...Simpla, fléksebla, belsona* = nyelv az eszperantó. De elég egyszerű, elég hajlékony, elég szép zenéjű? Ha Magyarországon divat volna az intellektuális kultúra, száz tudós írna erről naponként. Mert a világnyelv-probléma olyan magyar probléma, mint a pinty. Tatár-idiómánkkal ott gunnyasztunk Európa közepén, mint gödörben a süldő nyúl. Rokontalan, kemény, nehéz a nyelvünk. Ezer éve élünk tarka népű és nyelvű földön, a nyelvtalentumunk gyönge, közepes. Tulipános hadúr pedig alig cselekszi meg nekünk azt a csodát, hogy a Szentlelket elküldje. Már csak azért sem, mert a pogány Hadúr a keresztyén Szentlélekkel nem atyafi. Ötven év múlva a magyar gyereknek úgy kell születnie, hogy legalább angolul, németül, franciául beszéljen, vagy nagy baj lészen. Azután mindjárt legalább egy szláv nyelvet kell tudnia. Valószínű, hogy japánul is meg kell tanulnia. Nem szólunk arról, hogy lesz ideje arra, hogy magyarul [illegible] jon. Mindez pedig nem tréfa-szó, de a legkomolyabb valóság. Ötven év múlva akaratunkon kívül is annyira belemerülünk a hadakozó kultúrák útjába, hogy praktikák nélkül elveszünk. Okosság szerint, és ha a gondolkodás betegségünk volna, minden internacionalizmus élén Magyarországnak kellene állnia Európában. A mi életünket csak az internacionalizmus mentheti meg. És a világnyelv-probléma ezért rettenetesen magyar, sőt tulipános probléma... Az élet egyre komplikáltabb, nehezebb lesz. Nem lesz időnk száz nyelvet tanulni. Gondoskodni kell tehát arról, hogy anyanyelvünk mellett egy közös nyelvvel élhessünk. Hát nem magyar probléma-e a világnyelv?... Ismétlem, nem tudom, hanyadszor, ez magyar probléma. Szinte a térkép ordítja ezt ránk, ha már az eszünk csendes természetű. Egyszerre kiemelne bennünket a németség karmaiból is a világnyelv. Ez: magyar probléma."

Végül szeretnénk hangsúlyozni, hogy ma már az interlingvisztika az alkalmazott nyelvészet szerves része, a nyelvpolitikával és nyelvtervezéssel a modern nyelvtudomány behatóan foglalkozik. Különösen az Egyesült Államokban, a Német Szövetségi Köztársaságban és a Szovjetunióban, ahol tudományos kutatóközpontokat hoztak létre a nemzetközi segédnyelv problémájának tanulmányozására.

SZERDAHELYI ISTVÁN
adjunktus
(ELTE, Általános Nyelvészeti tanszék)

Még egyszer a kommunikáció és a nyelvoktatás válságáról

A *Kritika* 1976. júniusi számában figyelemre méltó cikk jelent meg *Gergely Mihály* tollából *Az információ és a kommunikáció válsága* címmel.

Azon kevesek közé tartozom, akik az ELTE bölcsészettudományi karán diplomát szereztek eszperantó nyelvből, ezért úgy érzem, hogy — bár nem vagyok sem annyira illetékes, sem annyira képzett, mint a szerző és a hozzászólók — ehhez a témához van néhány közérdekű hozzáfűznivalóm.

Általános tapasztalat, hogy a nem eszperantisták körében az eszperantó — kevés kivételtől eltekintve — nem népszerű. Ennek okát szerintem abban kell keresnünk, hogy az eszperantó nem váltotta be létrehozójának, *L. Zamenhofnak* és tanítványainak hozzá fűzött reményeit. A mozgalom (mely csaknem száz éves) azzal a céllal indult útjára, hogy egységes, semleges, mindenki által ismert és elismert kultúrát teremtsen, melyet egyik nemzet sem sajátíthat ki — mindenkié és egyúttal senkié. Kulturális vonatkozásain túlmenően pedig a különféle érdekszférába tartozó nemzetek megbékítését tűzte ki célul. Ez a vitathatatlanul naiv elképzelés — miszerint egy közös, semleges nyelv használata elég az ellentétek leküzdésére — sokáig tartotta magát a mozgalomban, és néhol még ma is felbukkan egy-egy képviselője. Ezeket a reményeket az eszperantó nyilvánvalóan nem váltotta be, és elszigetelt jelenség maradt annak ellenére, hogy tábora mérsékelten növekedő tendenciát mutat, és az UNESCO 1954-es, montevideói határozata óta az általános és középiskolákban fakultatív tárgyként tanítható.

„Kötelezővé kellene tenni mindenhol az iskolákban" — vallják az eszperantisták és azok, akik a mozgalommal rokonszenveznek. Igen, de hogyan — más, nemzeti nyelvek helyett vagy mellett? Ebben a kérdésben eltérnek a vélemények. Egy azonban biztos: adminisztratív eszközökkel nem dönthető el, hogy mely nyelveket tanítsunk az iskolákban, hiszen a gazdasági-politikai szituáció monopolhelyzetbe juttatja a vezető országok nyelveit, és ezek nem ismerése végső soron gazdasági, kulturális hátrányokat vonhat maga után. Lépést *kell* tartanunk az információrobbanással, és meg *kell* tanulnunk legalább angolul, oroszul, franciául, németül és spanyolul. Ez a „kell" alapjában határozza meg nyelvoktatásunk egész struktúráját, és a vezető szakemberek egyet is értenek abban, hogy ezek a nemzeti nyelvek a fent vázolt okokból nem helyettesíthetők az eszperantóval. (Gyakran hallani a fenti érveken kívül azt is, hogy az eszperantó nyelvnek nincs etnikai alapja, ezért nem lehet eszperantóul kifejezni minden gondolattartalmat úgy, mint a természetes nyelveken. Ezt az állítást általában az eszperantó nyelvet nem ismerők hangoztatják. Nem is felel meg a valóságnak.)

A montevideói határozat lehetőséget biztosított arra, hogy az eszperantót más, idegen nyelvek *mellett* fakultatív tárgyként tanítsák az iskolákban. Az eszperantó oktatása meg is kezdődött, és igen érdekes megfigyelésekre adott alkalmat. Az eszperantót oktató pedagógusok ugyanis észrevették, hogy azok a gyerekek, akik az eszperantót első idegen nyelvként tanulják, a későbbiekben sokkal könnyebben sajátítják el a tantervben szereplő természetes nyelvet (vagy nyelveket), mint az eszperantóval nem foglalkozó tanulók. Angliában, Finnországban és hazánkban kísérleteket is végeztek, melyek kivétel nélkül fényesen igazolták a fenti észrevételt.

A magyarázat egyszerű: az eszperantó az indoeurópai nyelvek grammatikai és lexikai

Bánovszky Miklós (1895–1995)

Chikán Bálint

Szerkesztőségünk egy sorozat keretében szeretné bemutatni a szentendrei művésztelep alapító tagjait. Chikán Bálint tanulmánya az első e sorban.

A magyar képzőművészet vitathatatlanul fontos toposza Szentendre. Rendkívül érdekes azonban, hogy a szentendrei művészet kezdeteit homály fedi, hiába az időről-időre felbukkanó tisztázási igény s az ehhez kapcsolódó helyi kiállítások.

Az utolsó telepalapító, *Réti István*-növendék, *Bánovszky Miklós* halála teszi aktuálissá a kérdés ismételt feltevését.

Bánovszky Besztercebányán született 1895-ben. Apja a helyi bank egyik vezető tisztviselője volt, aki fiának megmutatkozó tehetségét látva, nem elzárni akarta őt a művészettől, hanem a legjobb iskolákban kívánta taníttatni. Ezért először Münchenbe küldte, hogy ott készüljön fel a budapesti főiskola felvételijére. Egy magániskolában tanult (Haulisch Lenke Szentendre-könyvében azt olvashatjuk, hogy az iskola „egy Csemiczky nevű festő"-é volt). Ott ismerkedett meg Rozgonyi Lászlóval, és bátyjával, Rozgonyi Mihállyal, akikkel később együtt felvételiztek Budapesten. Főiskolai tanulmányait Révész Imrénél és Edvi Illés Aladárnál kezdte. A világháború miatt azonban megszakadtak Bánovszky tanulmányai. Katonáskodott, majd 1918-ban (Elekfy Jenő tanácsára) elment Nagybányára Rétihez, s a nyarat ott töltötte. Az idős művész erre úgy emlékezett: „Amit én tanultam, azt egy hónap alatt Nagybányán Rétitől tanultam. Nagyon jó mester volt, mindig a lényeget mondta." (Az idézet a Ferenczy Múzeum által 1993-ban készített video-interjúból való. Kérdező: dr. Hann Ferenc.)

Nagybánya után továbbra is Réti István növendékeként a budapesti Képzőművészeti Főiskolán folytatta tanulmányait. Igyekezete a hivatalos művészeti életbe való sikeres beilleszkedésre inspirálta. Vallásos tárgyú képek mellett arcképek festéséből élt. Amikor végeztek, a Réti-növendékek a nagybányai mintát maguk előtt látva szerettek volna valahová nyári művésztelepre közösen elmenni. 1926-ban Paizs Goebel Jenő bátyja, Paizs Ödön mint Az est című lap újságírója éppen Szentendrén járt a polgármesternél, megbízatása szerint nagyobb telek iránt érdeklődött. Amilyet keresett volna, olyannal nem tudott szolgálni dr. Starzsinszky László polgármester, de szóba került a lakatlan járványkórház, amely a Szentendre és Pomáz között elterülő síkságon állt, s amelynek hasznosítási ötleteként merült fel a fiatalok művésztelepének gondolata. Paizs Ödön ezt elmondta öccsének s barátainak. Bánovszky Miklós maga ment tárgyalni a polgármesterhez, ami után oda kivonultak a Réti-növendékek, hogy a maguk művésztelepét létrehozzák. Bánovszky Miklós mellett *Bánáti Sverák József, Heintz Henrik, Jeges Ernő, Onódi Béla, Paizs-Goebel Jenő, Pándy Lajos* és a müncheni jóbarát, *Rozgonyi László.* (1929-ben csatlakozott hozzájuk *Barcsay Jenő.*)

1926 júliusában a városháza dísztermében mutatkoztak be a fiatalok, Bánovszky *Dűlőút* című festményét állította ki. Novemberben, az év zárásaképpen rendezett második tárlatukon pedig egy *Izbégi látkép* és egy *Szentendre* című festményét mutatta be. A telepalapító festőkről az 1926-os Új Nemzedékben megjelent kritika megállapította, hogy „...csupa fiatal művész, valamennyien a konzervatívabb irányok hívei...". Bánovszkynak ugyan az arckép volt az igazi területe, de mint jól képzett mester nem riadt meg, ha városképet kellett festenie. S úgy tetszett, erre nagyobb (fizetőképesebb?) igény volt. Így azután már érthető, hogy ő vállalta el annak a megbízásnak a teljesítését, amellyel Starzsinszky polgármester bízta meg őket. Egy panoráma városképet kellett festeni, amelyen úgymond „Szentendre mind az öt templomtornya látszik". Bár Bánovszkyt határozottan zavarta, hogy ilyen nézőpontja a városnak nincsen, még-

R. B. Kitaj: A lakodalom,
1989–93, olaj, vászon,
182,9×182,9 cm

De hogyan lehet egy embert lefesteni? Senki se tudja. Talán sohase is tudta. Az ember ember, a kép kép. A kettő között az átjárás szűkebb, mint egy injekcióstű csöve. Van-e akkor ennél nagyobb kihívás? Lehet-e lemondani valamiről a művészetben, ami még mindig rejtély?

Kitaj nem mondott le erről. Visszaszerezte a tárgyat, s vele a történetet. Igaz, hogy ez a történet már elmondhatatlan, s ez a tárgy töredékes. Az ínségből született művek pedig mindig sérülékenyebbek és esendőbbek, mint a gazdagságból születettek. Kitaj tudja, hogy fölvállalni a figurát, annyi, mint a kihívást elfogadni. De láthatóvá is kell tenni azokat az erőket, amelyek az ábrázolásra ösztönöznek. Kitaj minden festői eszközével erre összpontosít. Hiszen a tárgyat vissza lehet szerezni, de megtartani csak a formával lehet.

A forma pedig olyan erős lesz, amilyen erős a művész maga, mert nincs már kor – *vagy nincs még kor* –, amely ebben segítené.

MEGHÍVÓ

A SZENTENDREI MŰHELY GALÉRIA
ÉS A FERENCZY MÚZEUM
TISZTELETTEL MEGHÍVJA ÖNT
A **„BÁNOVSZKY MIKLÓS**
99 ÉVES"
CÍMŰ KIÁLLÍTÁS MEGNYITÓJÁRA

A TÁRLATOT
DR. HANN FERENC
MŰVÉSZETTÖRTÉNÉSZ
A FERENCZY MÚZEUM
TUDOMÁNYOS TITKÁRA
NYITJA MEG
1994. MÁJUS 1-JÉN, 11 ÓRAKOR
A SZENTENDREI MŰHELY
GALÉRIÁBAN

A KIÁLLÍTÁS MEGTEKINTHETŐ MÁJUS 8-IG
HÉTFŐ KIVÉTELÉVEL 10-18 ÓRÁIG

TV1

5.28: Műsorismertetés

5.30: Gazdatévé
Kora reggeli magazin gazdálkodóknak (20')

5.50: Határtól határig
Körzeti percek – Budapestről
Válogatás a körzeti stúdiók híradásaiból (10')

6.00–8.00: Nap-kelte
Reggeli információs magazin
Benne:
6.00 és **7.00: Hírösszefoglaló**
6.55: Mese
Telefon: 251-0119, 251-0490
Szerk.: Udvarhelyi Tibor. Műsorvez.: Gulyás Erika

8.00: Jó reggelt adj, Istenem!
Ortodox ifjúsági műsor (8')

8.05–9.10: Gyermekfilmek (62')
Inci, Finci és Kandúr
Amerikai rajzfilmsorozat
Egerek kölcsönbe (7')
Egyszer volt, hol nem volt, volt egyszer a Világűr
Francia rajzfilmsorozat
26/14.: **Dinoszauruszok földjén** (27')
Cápali és Cápeti
Francia rajzfilmsorozat (25')
Különleges küldemény
Meglepetés a mélyből

9.10–11.00: Kapcsolj be!
CIMBORA-DÉLELŐTT (110')
Műsorvez.: Czifra Szilvia. Szerk.: É. Szabó Márta. Gy.-vez.: Balogh Erika. Rend.: Kardos Ferenc
Mai vendégünk Szőcs Géza romániai magyar költő, akinek nemcsak verseit hallhatjátok, hanem meglepően érdekes történeteket mesél Dobó Istvánról, az egri vár védőjéről. Halász Judit legújabb dalaiból válogattunk, ellátogattunk a Magyar Állami Operaházba, ahonnan a Hamupipőke című operának az első részét közvetítjük, a befejezést húsvét hétfőn láthatjátok.
Benne:
Életrevaló PLUSSSZ! (15')
Szerk.: Gregorich András. Op.-rend.: Kaplony Miklós
Harcművészet (15')

11.00: Élet a fagyban
(David Attenborough sorozata)
Angol ismeretterjesztő filmsorozat
6/1.: **A bőkezű tenger** (29')
Narrátor: Végvári Tamás
Magyar szöveg: Gervai Judit
(Cikk az 5. oldalon)

11.30: A kölcsönkapott Föld (25')
Készítették: Bálint Éva, Halák Miklós, Klich Zsuzsa, Pápay Zsolt, Törköly Anna, Varga Zs. Csaba, Zachar Zita

12.00: Déli harangszó
Időjárás-jelentés

12.02: Képújság

12.05: Részletek a londoni Királyi Balett előadásaiból
Balettfilm (28')
Csajkovszkij: A diótörő, Prokofjev: Rómeó és Júlia
Közreműk.: Michael Coleman, Julie Rose, Guy Niblett, Jonathan Cope, Anthony Dowell, Lesley Collier, Wayne Eagling, Alessandra Ferri

12.35: Szomszédok
Teleregény 208. fejezet (ism. – 30')
13.05: Műsorismertetés

13.10: Megvirágzott a diófa... – Húsvétolunk
Zenés, táncos összeállítás a húsvét, a tavasz és a szerelem témáiból (32')
Előadó: Balogh Márton, Dévai Nagy Kamilla, Fábián Éva, Szvorák Katalin, Dévay Balázs, Dévay Bálint, Pelsőczy László, a Kamarás együttes, a Táltos együttes, a Vízöntő együttes és a martonvásári Beethoven Általános Iskola tánccsoportja
Szerk.: Sós Anna. Koreográfus: Foltin Jolán. Op.: Szalay Z. László. Gy.-vez.: Nagy Károly. Rend.: Mérei Anna

13.50: In memoriam Bánovszky Miklós
Portréfilm (16')

Az 1923-ban készült festményről önökre tekintő arcot nem nagyon ismerhetik. Bár a művész, akinek önarcképét reprodukáltuk, egy hét híján 100 évet élt. A Szentendrei Művésztelep alapító tagja volt. A Képzőművészeti Főiskolát 70 éve végezte el (ezért kapott 1994 decemberében rubindiplomát), mestere Réti István volt, a nagybányai művésztelep teoretikusa, vezetője. Bánovszky portréfestésből és tájképekből tartotta el magát. A nagypolgárság egyik kedvenc portréfestője lett. Az ötvenes években az idillikus vagy legalábbis kevésbé problémacentrikus tájképfestészet művelője volt. Az idén a város nagyon készült Bánovszky Miklós 100. születésnapjának megköszöntésére, s a kulturális kormányzat kezdeményezésére a festőművész a Magyar Köztársasági Érdemrend Kiskeresztje kitüntetést kapta. Sajnos már csak a halálos ágyán vehette át a kitüntetést, amelynek kézhezvétele után 2 órával elhunyt. A filmet köszöntőnek szántuk, s megemlékezés lett belőle. A mester – művei által – köztünk él továbbra is.

14.10: Mátyás, az igazságos
Magyar rajzfilm (65')
Forgatókönyvíró-rend.: Ujváry László. Dramaturg: Czipauer János. Op.: Pethes Zsolt, Polyák Sándor, Bacsó Zoltán, Hertz Loránd. Gy.-vez.: Vécsy Veronika. Produkciós vez.: Mikulás Ferenc
Mátyás király – Helyey László, Udvari bolond – Sztankay István, Királylány – Borbás Gabi, Kolozsvári bíró – Körmendi János, Jósnő – Pécsi Ildikó
Zene és ének: Kaláka együttes: Gryllus Dániel, Huzella Péter, Radványi Balázs, Becse Gábor és Götz Anna

15.15: X-idő
Kerengő
Az emlék (45')
Emlékezet, emlék, emlékmű. Műsorunkban festők, írók és zenészek beszélnek az emlékről, az emlékezet különös gyümölcséről, mely önmagában is termékeny és termékenyítő hatású. Az emlék a művek létrejöttének egyik fontosabb eleme, egyszersmind újabb alkotások létrehívója.
Szerk.-műsorvez.: Hajdú István, Gábor György. Vez. op.: Gombos Tamás. Gy.-vez.: Jobban Ferenc. Rend.: Soós Árpád
16.00: Reklám

16.05: A koppányi aga testamentuma
Tévéfilm
(1968 – ism. – 86')
Írta: Fekete István. Forgatókönyv: Bencsik Imre és Zsurzs Éva. Zeneszerző: Petrovics Emil. Díszlettervező: Mátay Lívia. Jelmeztervező: Schäffer Judit. Maszkmester: Kozák János. Op.: Czabarka György. Dramaturg: Mészöly Tibor. Rend.: Zsurzs Éva

Csomai kapitány – **Bessenyei Ferenc,** Babocsai Gáspárné – Tolnay Klári, Babocsai László – Benkő Péter, Bogics Márkó – Szirtes Ádám, Babocsai Gáspár – Benkő Gyula, Jóska – **Bodrogi Gyula,** Miklós deák – Iglódi István, Öreg molnár – Maklári János, Öreg Máté – Siménfalvy Sándor, Őrzse – Pécsi Ildikó, Paraszt – Ambrus András, Kis Máté – Balogh István, Fogoly – Horváth József, Kales kapitány – Mádi Szabó Gábor, Borgó – Inke László, Ottó – Szigeti András
17.35: Reklám

17.40: Unokáink sem fogják látni
– avagy Városvédő Pallasz Athéné kezéből időnként ellopják a láncsát
Ráday Mihály városvédő sorozata (40')
Munkatársak: Fazekas Lajos, Herczeg László, Herczog Marianne, Mészáros Kornél, Tranger Márta
18.25: Reklám

18.30: Szerencsekerék
Vetélkedőműsor (35')
19.05: Reklám

19.10: Gyereksarok
Kukori és Kotkoda
Magyar rajzfilmsorozat (ism. – 7')
Tojásfesztivál
Pom-pom
Magyar rajzfilmsorozat (ism. – 8')
A bátor tintanyúl
19.24: Reklám

19.30: Híradó (30')
(Felirat a Teletext 777. old.)
Időjárás-jelentés
Reklám
Műsorajánlat

20.08: Telesport (9')
Műsorvez.-szerk.: Mattyasovszky Brigitta

20.20: Krokodil Dundee II. („Crocodile " Dundee II.)
Ausztrál film (1988 – 107')
Írta: Paul és Brett Hogan. Fényképezte: Russel Boyd. Zene: Peter Best. Rend.: John Cornell
Krokodil Dundee visszatért. Kedvenc hősünk New Yorkban éppen ausztrál szülőföldjéről álmodozik, amikor szerelmét, Sue-t elrabolják.
Mick „Crocodil" Dundee – Paul Hogan (Fülöp Zsigmond), Sue – Lind Kozlowski (Menszátor Magdolna), Welly – John Meillon (Gera Zoltán), Rico – Hechter Ubarry (Józsa Imre), Miguel – Juan Fernandez (Kaszás Attila)
Magyar szöveg: Szőnyi Klára. Szinkronrend.: Juhász Anna
22.05: Reklám

22.10: Kedvencek újra
Körmendi János (58')
A kitűnő színművész évtizedek óta több tucat komikus szerepet játszott el a Bánki–Kállai „kettős" és az azóta elhunyt Ágoston György által készített kabaréműsorokban. Ezekből fog össze egy csokorra valót a mai összeállítás.
Közreműködik: Wolf Péter
A bohózat szereplői: Pécsi Ildikó, Bodrogi Gyula, Székhelyi József
A bohózat szerzői: Stella Adorján, Fodor László, Nóti Károly, Vadnai László
Szerk.-forgatókönyvíró: Kállai István. Vez. op.: Zádori Ferenc. Főgy.-vez.: Gábor József. Rend.: Bánki Iván
23.10: Reklám

23.15: AZ ÉJSZAKA (240')
Főszerk.: Bayer Zsolt. Szerk.: Kósa Somogyi György. Műsorvez.: Bodrogi Gyula, Voith Ági. Főgy.-vez.: Élő Rudolf. Rend.: Bodnár István
Benne:
kb. 1.40: Vaníliafagylalt
Francia–olasz filmvígjáték
(1989 – ism. – 94')
Írta: Gerard Oury, Daniele Thomson. Fényképezte: Luciano Tovoli. Zene: Jean Musy. Rend.: Gerard Oury
A derűben, kalandokban bővelkedő történetben a szoknyabolond férjet móresre tanítja addig hűséges felesége. Erre az a veszélyes megbízatás ad neki alkalmat, mely a gyönyörű Capri szigetére szólítja.
Antoine – Pierre Arditi (Tahi Tóth László), Clarisse – Sabine Azema (Kovács Nóra), Hippolyte – Isaach de Bankolé (Szerémi Zoltán), Guillaume – Jacques Perrin (Szokolay Ottó)
Magyar szöveg: Miklós Lívia
Szinkronrend.: Rehorovszky Béla

3.15: Képújság

TV2

6.35: Műsorajánlat

6.40: Egy nap, amely megrázta a világot
Angol dokumentumfilm-sorozat
Az Egyesült Államok „önvédelmi okok"-ra hivatkozva megtámadja Líbiát (3')

6.45: Átfogó
Kapcsolatokról – határok nélkül (45')
A műsor telefonszáma: 153-4770
Fel. szerk.: Kapuvári Gábor. Szerk.: Altorjai Anita. Műsorvez.: Szalay Ádám. Gy.-vez.: Bozsó László. Rend.: Varga Csaba

7.30: Gazdaképző (30')
Állattenyésztés
Állat és legelő
Témavez.: dr. Bőő István
Szerk.: dr. Antal And
Szűcs Istvánné. Op.
la. Fel. szerk.: Bál
Postacím: Nag
képző Egyes
Pf. 123

18.15: Reklám

3.20: Öregberény

Tévéfilmsorozat
21.: **Berényburger** (30')
Írta: Szabó Illés. Dramaturg: Bornyi Gabriella. Zeneszerző: Wolf Péter. Op.: Zádori Ferenc H.S.C. Gy.-vez.: Tasnádi Ferenc. Rend.: Málnay Levente
Etel munkát keres Öregberényben. Érdekes ötlettel állít be az üresség től kongó kocsmába. A kocsmáros kételkedik a sikerben, Kisfröccs lelkesedése határtalan. Még nem tudja, hogy ezzel vége a kényelmes életnek.

Deli József – Horváth Sándor, Deli István – Kőszegi Ákos, Etel – Egri Kati, Kocsmáros – Dengyel Iván, Kisfröccs – Harsányi Gábor, Mészáros Károly – Szilágyi Tibor, Ilonka – Pápai Erika, Szepi – Balázs Péter, Zsuzsi – Kovács Nóra, Plébános – Blaskó Péter, Sofőr – Tóth Zoltán, valamint: Tóth Enikő, Maszlay István, Horesnyi László, Gelencsér Sára, Szekeres Ilona
18.50: Reklám

18.55: Borostyán

Olasz tévéfilmsor., 44/15. rész (48')
Írta: Giovanni Simonelli. Fényképezte: Pier Luigi Santi. Zene: Amadeo Minghi. Rend.: Fabrizio Costa
Leona fondorlatosan aláíratja az értéktelen telkek adásvételi szerződését a lassan felépülő Valerióval. Ám rá kellett jönnie, hogy Franzi, az ügyvédje, akiben eddig feltétel nélkül megbízott, alaposan rászedte, kihasználva üzleti tapasztalatlanságát. Andréa és szép megmentője között szerelem szövődik a világtól elzárt kis kunyhóban.
Borostyán – Agnese Nano (Kisfalvy Krisztina), Cinzia – Susana Beker (Náray Erika), Marta nővér – Marina Berti (Dobos Katalin), Andréa – Nicola Farron (Rékasi Károly), Leona – Maria Rosaria Omaggio (Andresz Kati)
19.45: Reklám

19.50: Világsztárok Budapesten

Marton Éva, Giacomo Aragall (28')

Közreműk.: a Magyar Állami Operaház Zenekara. Vezényel: Palló Imre
Riporter: Bogyay Katalin. Szerk.: ánki László. Op.: Dubovitz Péter. -vez.: Major István. Rend.: Veszp- i András

20.20: XX. századi portrék

Külföldi televíziók műsoraiból
Sorozatszerk.: Surányi Erika
Albert Einstein: Ahogy én a világot látom
Amerikai portréfilm (57')
Írta: Laura Nathanson, Richard Kroehling. Zene: Michael Galasso. Rend.: Richard Kroehling

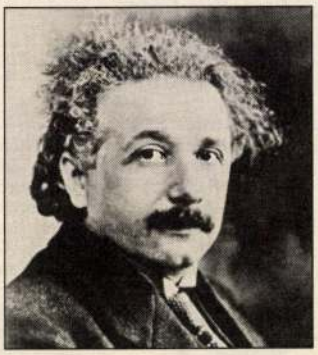

Nem csupán Einsteinről, a fizikusról kapunk képet ebben a filmben, hanem Albert Einsteinről, a magánemberről is. Megszólalnak tudóstársai, beszélnek róla munkatársai, rokonai, barátai ismerősei, sőt archív felvételekről hallhatjuk őt magát is.
A magyar változat munkatársai: Szabó Miklós, Váradi Eszter, Miklai Mária, Rehorovszky Béla
21.15: Reklám

21.20: Sztáro(c)k (35')

A popvilág egyik legnagyobb jelenlegi sztárcsapata az angol EAST 17 zenekar. A műsorkészítőknek Londonban adtak interjút.
Műsorvez.: Bochkor Gábor. Szerk.: Tóth Rita. Gy.-vez.: Kolos Péter. Rend.: Somogyi G. György
21.55: Reklám

22.00: Objektív

Háttérműsor hírekről, eseményekről (32')
22.30: Időjárás – Műsorajánlat – Reklám

22.40: Kék percek

A legfrissebb rendőrségi hírek (3')

Reflex

OBB-hírcsokor (3')

22.45: Tükörgömb

Tévéfilm (73')
Írta: Réz András. Dramaturg: S. Takács Zsuzsanna. Zeneszerző: Dés László. Koreográfus: Kovács Tibor. Op.: Gurbán Miklós. Gy.-vez.: Tiszeker László. Rend.: Szinetár Gábor
A rendszerváltás után vagyunk. Hősünk éttermet vesz, természetesen magánhitelből. Barátjával együtt felújítja. Az üzlet – ha nehezen is és megalkuvások árán – beindul. Minden remekül megy, ám a karrier útján új kísértések jelennek meg. A film tulajdonképpen annak a története, hogy a pénzen kívül mi minden kell a sikerhez.

Szereplők: Vlagyimir Sevelkov, Kováts Adél, **Kaszás Attila, Hegyi Barbara,** Andrej Gavrilov, Ewa Salacka, Incze József, Slanger András, Andorai Péter, Zsiros Ágnes, Bata János, Hivert Uzsi, Horesnyi László

DUNA TV

8.00–14.00: Képes krónika

Tájékoztató műsor

14.00: Lapozó

Lapszemle, friss hírek

14.15: Régiók – Tudósítók stúdiója (ism.)

Szerk.: Tanos Miklós

15.00: Törökmadár

Magyar ismeretterjesztő film
Rend.-op.: Jeney Gyula
A film bemutatja a löszfalak üregeiben fészkelő madárfajt, a gyurgyalagot.

15.10: Különleges vasútvonalak

Francia ismeretterjesztő sorozat
Mexikó – vonatok és istenek
Forgatókönyv: Francois Gall. Zene: Francois Tusques, Bernard Vitet. Op.: Jean-Louis Melin. Rend.: Bernard d'Abrigeon

16.10: Anyák

Magyar dokumentumfilm
Bori története
Op.: Varga Tibor. Forgatókönyvíró: Csurgay Judit. Rend.: Simon Balázs

Február óta újból látható Csurgay Judit Anyák című sorozata – ezúttal a Duna Tv-ben. Az MTV-től megvásárolt adások közül pénteken Bori történetét sugározzák.

16.35: A három Bódi

III/1.: **A szülői ház öröksége**
Op.: Kis László, Xantus Gábor. Szerk.-rend.: Vida Sándor
A Szatmárnémetiben született három testvér életútját mutatja be a portrésorozat. Endre templomfestő, restaurátor; Sándor Károly fizikus, amatőr festőművész, István Tibor orvos, amatőr faragóművész. Gyermekkorukról, indíttatásukról szól mai fejezetünk.

17.15: Muzzy comes back, XX/7.

A BBC English kalandos nyelvleckesorozata gyerekeknek (ism.)

17.20: This is the Way, 40/27. (ism.)

Op.: Horváth Tamás, Tokaji Zoltán. Szerk.-rend.: Lőrincz Zsuzsa

17.40: Mese Magyar népmesék

Az égig érő fa

17.55: Műsorismertetés

18.00: Híradó

18.15: Dura Lex

Román kisjátékfilm
Op.: Bogdan Dragomir.
Rend.: Gabriel Coman
A Déli-Kárpátok lejtőin meghúzódó kis faluban meghal egy fiatalember. Édesanyja a temetés után elhagyja a falut…
A film Ion Agarbiceau azonos című novellája alapján készült, hitelesen ábrázolja a vidék népi hagyományait, szokásait.

18.35: Via Dolorosa

A fájdalmak útja – Meditáció Krisztus Keresztútjáról
Szerk.: dr. Benyik György. Op.: Ramm László. Rend.: Váraljai Tamás

18.55: A harmadik vértanú

Magyar dokumentumfilm
Rend.: dr. Babura László
A film báró Apor Vilmos győri püspök életéről és vértanúságáról szól, ahogy alakja a tanúk emlékezetében él. A háború alatt többszáz menekült talált védelemre a püspökség pincéjében. Apor Vilmost szovjet katonák ölték meg, mert védelmezte a pincében rejtőzködőket. Halála után az egyház elindította szentté avatási perét. Négy évtized szünet után, 1989-ben folytatódott a dokumentáció összegyűjtése, amely a Vatikán nyilatkozata szerint valószínűleg elegendőnek bizonyul Apor Vilmos püspök szentté avatásához.

20.00: Közép-európai Magazin

Főszerk.: Balogh Júlia

20.45: Esti kérdés

A nap interjúja

21.00: Híradó

21.15: Az Ambersonok tündöklése

Amerikai film (1942)
Op.: Stanley Cortez. Zene: Bernard Herrmann. Vágó: Robert Wise, Mark Robson. Írta és rend.: Orson Welles
Ha Amerika története egy kicsit az Elfújta a szél, akkor feltétlenül helyet kér mellette Booth Tarkington regénye Az Ambersonok tündöklése is. Ha Margaret Mitchell regénye idealizálja a felsőbb osztályokat, akkor Welles filmje tárgyilagos és kíméletlenül őszinte, amit még a szerelmi szál sem képes oldani. Eltűnik egy világ, az arisztokratáké, mert kiszorítja egy új, a nagyipari vállalkozóké. Az Ambersonoknak befellegzett, de nem úgy, mint Gompedusa hőseinek.
Főszerepben.: Joseph Cotten, Dolores Costello, Agnes Moorehead, Tim Holt, Anne Baxter

22.40: Vers

Illyés Gyula:
Nyugat felé
Elmondja:
Ferenczy István

Hírújság

is, a várossal szemben lévő szigetre áthajózva onnan festett egy hárommétert hosszú képet, amely a mai napig a polgármesteri hivatalban látható.

A kép kiválóan érzékelteti, hogy milyen komoly festői kvalitásokkal rendelkezett Bánovszky Miklós. A Dunán álló kis vízimalom-hajó például önmagában olyan friss, merész, lendületes formázású, hogy akár külön kompozícióként is elfogadható lenne. A vízben tükröződő épületek leheletkönnyű felvázolása nagyvonalúságot és biztos mesterségbeli tudást mutat.

Bánovszky mindent megtett annak érdekében, hogy a városiakkal jó kapcsolatot építsenek ki a művészek. A polgármester szerette volna, ha „elkérik" Sidló Ferenctől a Vass József népjóléti miniszterről mintázott portréját. Bánovszky, aki a főiskolán foglalkozott a mintázás szakmájával is, inkább maga készített egy ilyen portrét, műteremtársával, s akkori jó barátjával, Heintz Henrikkel közösen. (1926-ban egy pályázatra is közösen készültek: együtt festették Bánovszky öccsét Szent Ferencnek. A pályázaton Heintz első, Bánovszky második díjat nyert. Itt jegyzem meg, hogy az adatok Bánovszky önéletírásából valók, amelyet Szentendrén, a Ferenczy Múzeumban őriznek, s amelyet most Hann Ferenc készít elő kiadásra.)

1928. január 28-án, Bánáti Sverák József budapesti, Kmetty u. 19. V. emeleti műtermében az előbb már felsorolt nyolc Rétinövendék megalapította a *Szentendrei Festők Társaságát*. Ennek pénztárosa lett Bánovszky Miklós.

Ebben az évben végre megkapták a Munkásbiztosító által nem működtetett egykori üdülőt, amellyel a telep végleges, a mai napig is használt helyére költözött. Bár Haulisch Lenke épp azt írja, hogy ezt az évet inkább csak nyaralással töltötték, mivel az épületek felújítása még nem kezdődött el, s csak a következő évtől, 1929-től van a telepen nyári művészeti iskola, mégis bizonyos, hogy Bánovszky számára az 1928-as év munkás év volt, hiszen az előbb elemzett nagy panorámaképet akkor festette. 1929-ben a telep kertjében létrehozott nyári szabadiskola akadémiai előképzőként szolgált.

Bánovszky Miklós: Két festőbarátom (Paizs Goebel Jenő és Barcsay Jenő), 1935, olaj, vászon, 120×100 cm

1930-ban az Ernst Múzeumban mutatkozott be a telepalapító társaság. 1932-ben a társaság titkára, Jeges Ernő római ösztöndíjat kapott, s ezért a titkári feladattal is Bánovszky Miklóst bízták meg. 1934-ben az állami nagy kiállításról Bánovszky-festményt is vásároltak a Szépművészeti Múzeum számára. Ekkor már közgyűjteménybe került a ma a Magyar Nemzeti Galéria tulajdonába lévő „római iskolás" festmény: a *Fekvő akt székkel* (1933) és a *Női arckép Vogue divatlappal* (1934).

E művek ismeretében jegyzi meg a telepről írt tanulmányában dr. Turchányi Erzsébet: „Eleinte főleg arcképeket festett és naturalista felfogást mutatott. Később azonban egyforma kedvvel és erővel foglalkozik tájképpel, akttal, alakos képekkel. Ami újabb fejlődési irányát illeti, talán ő az, aki a legjobban igazodik az újklasszicizmus célkitűzéseihez. Erőteljesen határozza meg a dolgok térbeli egyensúlyát. Ennek a kifejezésére eleinte a színt használta. Újabban egyforma

szerepet juttat a valóság újrafogalmazásában formának, vonalnak, színnek és összhatásnak. Merész nekiszaladásoktól tartózkodik, ezért oly kiegyensúlyozott és megnyugtató hatású a művészete."

1935-ben készül el Bánovszky Miklós talán legismertebb festménye, amelyen Barcsay Jenőt és Paizs Goebel Jenőt ábrázolja, *Két festőbarátom* címen. Barcsay és Paizs Goebel a művésztelep egyik műtermének enterieurjében állnak, a falon, hátuk mögött festményeik láthatók. Barcsay keze zsebre dugva, míg Paizs Goebel átöleli barátját. Mindkét férfi ránk, a kép nézőire tekint.

Nem annyira közismertek portréi, amelyekkel ez idő tájt, s a háborúig a kenyerét kereste. Pedig a nagypolgárság egyik keresett festője volt, s hogy menynyire, azt az is mutatja, hogy 1940-ben a miskolci megyeháza részére rendelt életnagyságú *Horthy Miklós*-portrét úgy festhette meg, hogy a kormányzó (az önéletírás adata szerint) háromszor ült modellt hozzá.

A háborúban azután ismét katona volt. Amikor két behívó között, 1941-ben kiment Szentendrére, akkor látta, hogy a művésztelepet munkaszolgálatosok részére foglalták le. Majd 1942 januártól 1943 nyaráig ismét frontszolgálat következett. Ezután Szentendrén a művésztelepen autójavító műhelyt talált. De nagyon jellemzőnek találom azt az életrajzi momentumot, hogy Kijevből Lenin- és Sztálin-képet hozott magával, mondván, a háború után szüksége lehet rájuk, mintának.

Újrakezdte a portrézást és a tájképek festését is. A szentendrei művésztelep újraindításában is aktívan részt vállalt. Ez leginkább abból állt, hogy körültekintést javasolt az új tagokat illetően, hogy lehetőleg olyanokat válasszanak be, akiknek az új helyzetben lesz esélyük támogatást szerezni. Schubert Ernő („Nekem egy szép megbízást is szerzett: a megyeháza részére egy nagy Táncsicsot kellett festenem.") és Bán Béla után „Barcsay Mihálytzot és Gadányit, (Ilosvai) Varga István Kornisst hívta hozzánk. Azután a településünkre jött Perlrott Csaba Vilmos, Gráber Margit, Diener Dénes, Czimra, Göllner, Modok Mária és második férje Czóbel (Párizsból). Czóbel lett az elnök, a telepvezető Ilosvai Varga István. Később Fónyi Géza, Hegyi, Kmetty János feleségével."

Bánovszky Miklós: Szentendrei utca, 1960 körül, olaj, vászon, 50×65 cm (Fotók Gajzágó Jolán)

„A természetelvű művészetet lenézték" — írta az ötvenes-hatvanas évekről az idős művész memoárjában, holott az életmű alakulásában úgy tűnik, hogy neki inkább kedvezett ez az időszak: *Doktor Sándor*ról festett portrét, a Phylaxia két igazgatójáról (dr. Köves Jánosról és dr. Manninger Rezsőről), továbbá olyan művei kerültek köztulajdonba, mint a *Katonák az olvasószobában* (Hadtörténeti Múzeum), az *Arató parasztok pihenője* (Belügyminisztérium). Ezáltal a képcsarnoki szintű „természetelvűség" lett a végakkordja Bánovszky művészetének. Az életmű bemutatására is a képcsarnoki galériák vállalkoztak: 1978-ban Miskolcon, 1980-ban Nyíregyházán, 1981-ben Dunaújvárosban volt önálló kiállítása. Münchenben és 1965-ben Stuttgartban volt még egyéni tárlata. 1970-ben szülőföldjén, a Felvidéken, sőt egyenesen a szülővárosában, Besztercebányán, majd Eperjesen és Liptószentmiklóson is önálló kiállítással mutatkozhatott be.

Az utolsó 10—15 évben saját korábbi festményeit másolta. Az életmű felmérésénél, korszakolásánál erre mindenképpen figyelnie kell majd a kutatóknak, mivel a képek datálásánál nem lehet tudni, hogy a minta, vagy az elkészülés éve került-e az ismételt képnél feltüntetésre.

Néhány hónappal ezelőtt a magyar festészet doyenje távozott közülünk. Pályája tanulságosan mutatja a hivatalos magyar képzőművészet e századi sorsát.

MEGHÍVÓ

A SZENTENDREI MŰHELY GALÉRIA
ÉS A FERENCZY MÚZEUM
TISZTELETTEL MEGHÍVJA ÖNT
A **„BÁNOVSZKY MIKLÓS**
99 ÉVES"
CÍMŰ KIÁLLÍTÁS MEGNYITÓJÁRA

A TÁRLATOT
DR. HANN FERENC
MŰVÉSZETTÖRTÉNÉSZ
A FERENCZY MÚZEUM
TUDOMÁNYOS TITKÁRA
NYITJA MEG
1994. MÁJUS 1-JÉN, 11 ÓRAKOR
A SZENTENDREI MŰHELY
GALÉRIÁBAN

A KIÁLLÍTÁS MEGTEKINTHETŐ MÁJUS 8-IG
HÉTFŐ KIVÉTELÉVEL 10-18 ÓRÁIG

BÁNOVSZKY Miklós

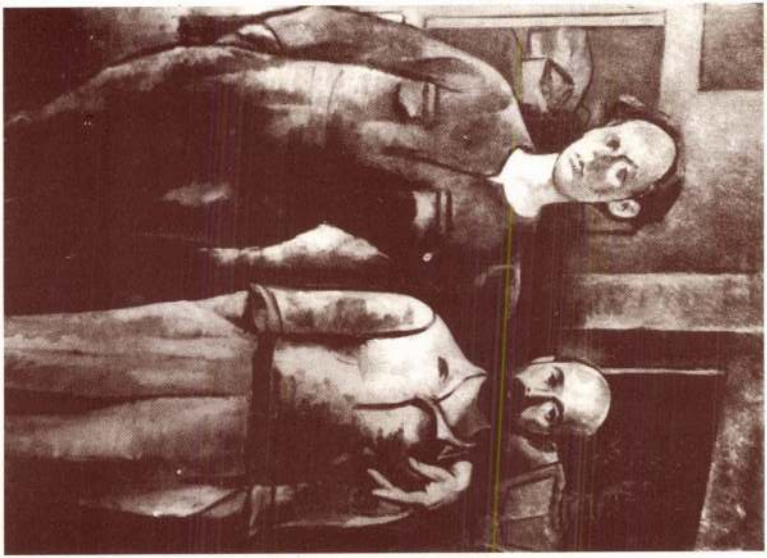

BÁNOVSZKY MIKLÓS 99 ÉVES

Kiállítás a szentendrei Műhely Galériában 1994. május 1-8-ig

BÁNOVSZKY MIKLÓS egy rendkívül következetes életművet mondhat magáénak. Valójában mindvégig hű maradt a korai nagybányai hagyományokhoz, a Réti-féle festői ideálhoz, azokhoz a célkitűzésekhez, melyeket a Szentendrei Festők Társasága magának kijelölt: "Mi az egyesületünk keretében kifejezésre kívánunk juttatni egy nemzeti magyar művészetet, nemzeti piktúrát..." (1928.)

BÁNOVSZKY már 1926-ban Szentendrén fest, többnyire táj- és városképeket. Ez a műcsoport az oeuvre egyik erőteljes ágát adja. Stílusát tekintve a korabeli kritika a "dekoratív naturalizmus" meghatározást használja.
A másik igen jelentős műegyüttest a portrék képviselik. A művész már a huszas években fest arcképeket. A megrendelők miniszterek, gyárosok, a nagypolgárság és a középosztály ismert vagy kevésbé ismert alakjai. Ezek a portrék olyanok, mint a megrendelésre készült arcmások általában. Biztos festői tudás, kitűnő karakterérzék és természetesen finom idealizálás jellemzi őket.

Epizódnak - még ha igen fontos epizódnak is - tekinthetjük a harmincas években készült, az akkoriban sokakat megérintő neoklasszicista művek sorát. Bánovszky azonban soha nem kapcsolódott a Római Iskolához: alapjában véve itt is megmarad a naturalisztikus alapokon. E periódus két főműve a **Női portré a Vogue divatlappal** és a Barcsayt és Paizs Goebelt ábrázoló **Kettős portré**. Mindkét műhöz kapcsolódik egy-egy különleges mozzanat.
1993 őszén a mester szentendrei műtermében láttuk az ismeretlen helyen lévő női arckép egy friss, befejezetlen változatát. A Ferenczy Múzeum fotóarchívumában pedig a kettős portré mindmáig lappangó variánsára, az ismert kettős portré előzményére bukkanhatunk. A kettős portré mindkét változatában Bánovszky elsősorban a lélekkel, a belső lényeg megmutatásával törődik. Az első változatban nagyobb a kontraszt Barcsay puritán, komoly emberi karaktere, s az örökké mókázó, hevesen gesztikuláló Paizs Goebel légies figurája között. Ott Paizs Goebel alakja gótikus S-formában hajlik, a bal kéz ujjai rendkívül finoman, kifejezően festettek. A háttér megtörik, egy függőleges pillér elválasztja a kompozícióban összefogott két figurát, hangsúlyozva a két pályakép közti igen jelentős különbséget (ezt erősíti a háttérben jól kivehető két festmény, Barcsay Munkáslánya és Paizs Goebel Dombos tája). A szenzibilis, kissé euforikus alkatú Goebel öleli át a szigorúbb alkatú Barcsayt. Lám, milyen plasztikusan jelenik meg a műben a különbözőség és az együvé tartozás. Itt, ennél a műnél jut el Bánovszky a bonyolult, pszichológizáló portré olyan mélységeiig, ahová eljutni csak keveseknek sikerült. A harmonikus, megnyugtató kompozíció legfőbb értéke a gazdag jellemrajz, az ellentétek és vonzások okos egységbefoglalása.

Kevés olyan pályaképet ismerünk, mely annyira konzekvens volna, mint Bánovszky Miklósé. Csaknem egy évszázadot ölel át pályája. Nagy idők tanúja. Érdekes és tanulságos naplószerű önéletírása sajtó alatt áll.
Festői életműve a művészt, írása a napi gondokkal küzdő embert mutatja meg a műbarátnak és a művészkollégáknak egyaránt.

Bánovszky Miklós 99 éves.

Köszöntjük őt tisztelői, barátai és művésztársai nevében.

HANN FERENC

BÁNOVSZKY Miklós

A sétaút csak luxus lenne?

Álmélkodtak városunk zöldszerető népének különös szokásain

Az éppen megalakult Fővárosi Közmunkák Tanácsa a feladatait megszabó 1870. évi X. tc. gyakorlati lényegét fogalmazza meg az 1870–71. évi jelentésében. Abban látja hivatását, hogy „az ország fővárosa – Budapest –, amely folyton szaporodó népességnek örvend, mely az ipar és kereskedelem terén naponként új vívmányokat mutat fel és az egész nemzet értelmi és szellemi életének máris középpontja, valóban nagy várossá fejlődhessék, oly várossá, melyben a kézmíves, iparos és kereskedő éppúgy, mint a főúr és tőkepénzes, amaz a biztosított munka és kereset, ezen a nyújtandó fény és külcsín folytán letelepedni ingert érezzenek." Ennek a törekvésnek „külkellékei" a többi között „szabad, tág befásított területek a test és lélek üdülésére".

Rövidesen sor került a Sugár út és a Nagykörút (melyet sokáig Külső körútnak neveztek) megépítésére, nem minden vita nélkül. Sok parlamenti képviselő tartotta luxusnak a sétaút építését, velük szemben érvelt Tisza Kálmán, mondván: ha ez luxus, a tiszta levegő is luxus.

A Budapest általános szabályozási tervér kiírt pályázat is nagy súlyt fektetett a fásításra és parkosításra.

Ennek jegyében létesült a Stefánia út, ahonnan az első világháború előtt ki voltak tiltva a benzines autók, az egyetlen villanyerővel működő autó fakasztott mosolyt a kocsikorzó közönségének ajkán. Rendezték az Orczy-kertet, hogy a város közönségének kedvelt mulatóhelyévé váljék. A 80-as években nagy lendülettel fogtak hozzá belső parkok és sétányok létesítéséhez, minthogy az Erzsébet téren csak négy olajfa kókadozott, a Széchenyi felesége által ültetett öntözetlen platánokat megfojtotta a por, a Múzeumkert elvadult és új rendezésre várt. Ekkor létesült a budai Duna-kialakítása, szaporítása, gondozása. (Ilsemann Keresztély munkásságát behatóan ismertette ezeken a hasábokon (febr. 19.) Tóth Vilmos, gondosan felsorolva a keze nyomán kisarjadt parkokat és fasorokat.) Századunk elejére kizöldült a főváros. Egy 1908-ban nálunk járt amerikai újságíró, Frederick Palmer a New York-i Scribners Magazinban tudósított a látottakról, amit a Budapesti Negyed Kultúrák találkozása tematikájú száma közölt 1994-ben. Álmélkodik városunk „zöldszerető népének" különös szokásain, amint óvják, védik, gondozzák fáikat. Az a benyomása, hogy Favédő Liga is működik, melynek jóvoltából, ha elszárad egy fa a sorból, azt még az éj folyamán pótolják. Ahol két utca keresztezi egymást, azonnal parkocskát létesítenek – írja –, melyet aztán aggályos gondossággal áztatnak a locsolóemberek, akik az amerikai szerint a város valódi urai, párosával járnak vízcsapról vízcsapra, gondosan előírt terv szerint öntözik a fákat, olyan rendszerességgel, mint a melegházi növényeket. Az állandó zuhanynak köszönhetően úgy zöldell mindahány, mint a patakparti fűzfa. Pedig rengeteg volt belőlük, ahogy Frederick Palmer írja: „Igen ritkán látni utcát két fasor nélkül, és a körutakon négy, sőt hat sor is van. Mindegyik ifjúsága teljében van, mint az újonc katona és mind hadteste és egysége gondosan kiválasztott egyenruháját viseli."

Lyka Károly művészettörténész létére felhívta a figyelmet az esetleges esztétikai kárra, amennyiben az alkalmatlan helyre telepített facsoport tönkreteheti az építőművészeti hatást.

Nem a messziről jött ember káprázata volt a zöldellő Budapest. 1911-ben jelent meg Molnár János székesfővárosi tanító praktikus kis füzete, mely a tanulóifjúság okulására szolgál. Megtudjuk, hogy a város útjain és utcáin végig vagy legalábbis hosszan ugyanaz a fafajta van sorba ültetve – azaz csak tizennégyféle fát látis olvasófa, a Ferencen csakúgy, míg a József körutat hárs és zöld juhar díszíti. Mármint 1911-ben. Azokat az utcákat nem említi, ahol akác vagy vadgesztenye van, hiszen ezeket mindenki ismeri. A vadgesztenyéből valóban van a városban elég: a Duna jobb partján a Margit hídtól a Ferenc József hídig; a Bástyasétányon, az Attila körúton, a Kecskeméti utcában, a Városligeti fasoron. De Molnár János hozzáfűzi: „A főváros kő- és aszfaltburkolata közt, valamint nyomott, tartalmatlan [illegible] egyiében ugyancsak sa-

A Szabadság téri szovjet hősök emlékművének helye egykor

küldött nemzeti ajándékul a város japán barátja, Tomoyoshi Sumioka. Angyal Dezső kertészeti szakíró, országos kertészeti főfelügyelő kertészeti nézőpontból sorolta a fákat fenyegető tényezőket: szűk utcáktól a szűretlen vízig, a fát szorító vaskalitkától egészen a rossz anyagból font kötelékekig. Kitért a Frederick Palmer által annyira megcsodált utcalocsolásra is. Ami a köztisztaságügy modernizálása szempontjából diadal, az a fák szempontjából veszély. „Ismeretes – olvashatjuk az idézett tanulmányban –, [illegible] előtti években nemcsak nyelni..." Amióta pedig nemcsak a gépi járművek köpik mérgüket a levegőbe, hanem a benzinkutak is egyre szaporodnak, a fák életfelételei veszedelembe kerültek, „halálsejtelmek váltódnak ki belőlük" – lát a jövőbe a fák szakembere.

Lyka Károly művészettörténész létére felhívta a figyelmet az esetleges esztétikai kárra, amennyiben az alkalmatlan helyre telepített facsoport tönkreteheti az építőművészeti hatást. De esztétikai kellemeket is hozhat a fásítási hadjárat, ha sikerülne zöld fátyollal eltakarni a hamis stílusutánzatokat és az ízléstelen

Budapesti Tavaszi Fesztivál

Híres volt botrányairól, sőt hírneve kedvéért tudatosan kavarta is maga körül azokat. A csodálatos Maria Callasról van szó, akit ma este hét órától magyar kolléganője, *Pitti Katalin* kelt életre a Korona Pódium színpadán. A halhatatlan operaénekesnő életéről szóló előadás immár századszor lesz látható a világot jelentő deszkákon. De aki inkább a mozgás művészetéért rajong, vegye útját a Tháliába, ahol a fent említett produkcióval egy időben veszi kezdetét a kortárs táncfesztivál második estéje. Ezúttal a Szegedi Kortárs Balett mutatja be tudását Sztravinszkij muzsikájára; a Menyegző, az Orfeusz és a Tavaszi áldozat című darabokra *Juronics Tamás* és *Myriam Naisy* komponált koreográfiát.

A komolyzene-rajongókat este fél nyolckor a szimpatikus Jerusalem Lyric Trio várja a Magyar Rádió Márványtermében. Műsoron klasszikus, valamint Izraelben élő magyar szerzők művei. A fajsúlyos muzsikára vágyók a Roosevelt téren keressék fel az MTA Dísztermét, ahol a Camerata Transsylvanica Budapest bűvöl el bennünket Janaček, Enescu, Bartók és Selmeczi György műveivel.

R. V.

Kórusiskola végleges helyen

A Kodály Zoltán Magyar Kórusiskola végleges elhelyezésére a fővárosi önkormányzat főpolgármesteri kabinetje az I. kerület, Toldy Ferenc utca 28–30. szám alatti épületet találta alkalmasnak. Innen költözik el rövidesen a Schulek Frigyes Kéttannyelvű Építőipari Műszaki Szakközépiskola. Az átalakítás – melyet az önkormányzat szándékai szerint ez év szeptemberéig befejeznének – 8 millió forintba kerül.

A kabinet döntött a főváros szombathelyi székhelyű idősek otthonának kiváltásáról. Az intézményt Tökölre költöztetnék, a Pesti út alatt lévő Nyírfa Liget Idősek Otthona megvásárlásával.

E. N.

Szentendrei festők öröksége

Először láthatók együtt a művésztelep-alapítók képei

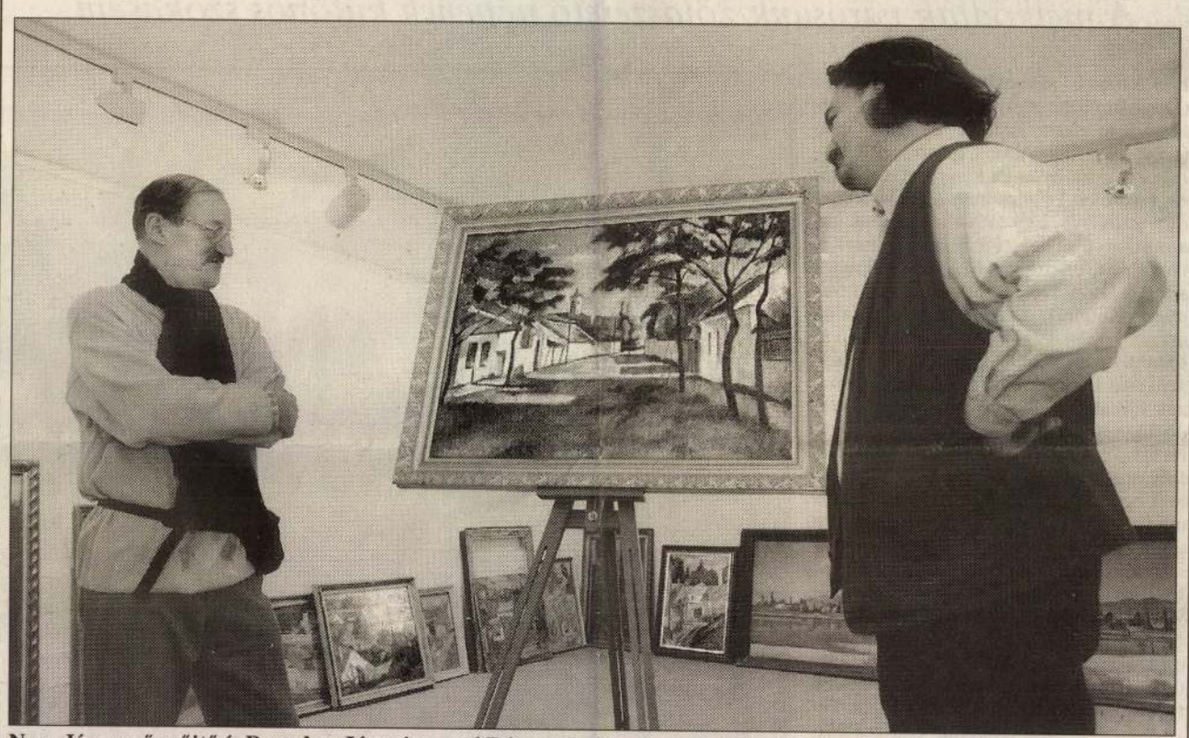

Nagy János műgyűjtő és Domokos János igazgató Bánovszky Miklós A régi Püspök utca című képe előtt FOTÓ: KOVÁTS ZSOLT

Ha Szentendrén lesétálunk a Bogdányi úton, a macskaköveken végiglépkedve, nem messze az új MűvészetMalomtól hamar elérjük a régi művésztelepet. Ma is lázas munka folyik itt, hiszen a falak között kortársak alkotnak; de micsoda láz tölthette el a hetvenkét esztendővel ezelőttieket! Mert a kezdetek hevülete nem hasonlítható semmihez. Megmutatkozni, újat hozni, beírni nevünket a „nagykönyvbe" – hogy amit csinálunk, kitörölhetetlen legyen onnan akkor is, ha a nagy teljesítmény korszakát a hivatalos kultúrpolitika hallgatásának évtizedei követik.

Vajon gondolt-e minderre a nyolc festőember, aki a szentendrei művészet pannóniatelepi ideiglenes szálláshelyéről 1928-ban végre ide, a Bogdányi útra költözhetett? Lehet, hogy nem gondoltak ilyen fennkölteket. Egyszerűen csak festettek. Plain air módon a szabadban, megörökítve kedves Szentendréjüket (négyen közülük a katolikus templom falait is fölékesítették); tanultak Réti Istvántól, a nagybányai vezéröregtől; mentek ösztöndíjjal a Collégium Hungaricumba, Róma városába, hogy onnan is a vonalak, a színek, a fények tudását hozzák haza.

Nemzedéktársak voltak: valamennyien a múlt század utolsó évtizedében születtek. Együtt élt, együtt gondolkodott, együtt alkotott Bánáti Sverák József, Bánovszky Miklós, Heintz Henrik, Jeges Ernő, Paizs Goebel Jenő, Onódi Béla, Pándy Lajos és Rozgonyi László. Egyikük a határozott látvány élményével ajándékozza meg a szemlélőt, másikuk sejtelmeket ébreszt: elmosódottfoltjai mintha takargatott lélektitkokról lebbentenék föl a fátylat. Van, aki átszellemült quattrocentóbeli mesterek nyomdokain jár, míg társa a konstruktivizmus szigorúan szerkesztett útját követi. És a témák gazdagsága. Akad itt porcelánfinomságú leányarc és félénk pillantású, okos Szent Erzsébet; hódító férfiportré (markáns önarckép), de világító húsú női test is – Európa, akit elrabolt a szerelmes isten. A kettős emberábrázolásról Paizs Goebel Jenő és a fiatal Barcsay tekint ránk, egy másik képen Jézus oltalmazza a házasságtörő asszonyt. Háttér a közeli Izbég, a szeretett táj, akárcsak a szülőföld a reneszánsz festők művein. Amott szentendrei templom barokk tornya gömbölyödik, itt pedig, a kifeszített Duna-szalag mentén, a szigetről látható kisváros nyúlik el a maga mélységes békéjében. De lám, nem messze tőle már Rómából küldi üdvözletét egy zajos társaság. Közös piknik – a hajdani kortársak számára csupa ismerős arc.

Rados Virág

Paletta

ATTRIBÚTUMOK AZ EZREDVÉGHEZ címmel a Budapesti Tavaszi Fesztivál keretében nyílik kiállítás a Galéria XXI.-ben (V. kerület, Váci utca 59.). Öt művész, *Horkay István, Bohus Zoltán, Bakos Ildikó, Balázs Eszter, Nagy Gábor* arra gondoltak, hogy alkotásaikkal üzennek valamit ennek az évezrednek. Az alapötletet egy fikció adta, ugyanis Horkay István – mint mondta – egy ásatás során megtalálta az első magyar CD-ROM-ot. Elmesélte, hogy számára minden talált tárgy üzenetet hordoz, mert a holmik lenyomatként kerülnek elő a föld alól. A galériában kiállított alkotások utalnak az ezredvég hangulatára, ugyanis játékosak, komolyak is egyben.

A MARIA CALLAS ÉLETÉRŐL szóló Áldozat vagy Tigrisasszony című darab századik, jubileumi előadása a Korona Pódiumon (I. kerület, Dísz tér 16.), lesz ma este hét órától. A címszerepben *Pitti Katalin.*

VILÁGOK HANGJA címmel *Jeszenszky István* és barátai – *Bácskai Gabriella* és az osztrák *Gerhard Rosner* – adnak koncertet holnap este hét órától a Postás Művelődési Központban (VI. kerület, Benczúr utca 27.). A koncert különböző kultúrák hangzásvilágán alapul. Az est folyamán számos különleges, egyedi hangszerrel találkozhat a közönség. Az indiai klasszikus és folkzene mellett japán és afrikai dallamok is elhangzanak.

BÉNYI LÁSZLÓ festőművész kiállítása a Pataky Galériában (X. kerület, Szent László tér 7–14.) április 17-ig látható.

A JERUSALEM LYRIC TRIO klasszikus, valamint Izraelben élő magyar szerzők műveiből válogatott darabokat a Magyar Rádió Márványtermében (VIII. kerület, Pollack Mihály tér 8.) ma este, fél nyolckor kezdődő koncertjére.

MDK

Bánrévy János, sz. 1898. építész

Hird. tagfelvételről. MMÉEKözl 1927. 11-12.sz. 74 l.

MD K

Bánrévy János, olv.ép.m. sz.1898.

a Kamara tagjai sorába felvette,

A Bp.-i Mérn.Kamara közleményei.
MMÉE Közlönye. 1927 III. 27. 74.l.

0

Bánrévy János

épitész

Szül. Budapest. 1898.

Oklevelet nyert 1922.

Névjegyzmüegyetem 3. l.

Semmi adat a
Kamarában való
felvételén kivül
A cikk Gruczler,
~~[illegible]~~ Hermannál van

a Tudra Eskuforgalmi Rt-nak,

Béiset, hogy a mai napon a számla
sával megkapta.

2/3 b

1983 DEC 1 0

1021

A Szentendrei Nyolcak

Radikálisoknak aligha nevezhetők a Szentendrei Festők Társaságának alapító tagjai, ám a század eleji modern törekvések meghonosítását szorgalmazó *Nyolcak* után *Szentendrei Nyolcakként* is nevezhetjük őket. *Berény Róbert, Czigány Dezső, Czóbel Béla, Kernstok Károly, Márffy Ödön, Orbán Dezső, Pór Bertalan, Tihanyi Lajos* laza szövetsége a festészetben olyan volt, mint a Nyugaté az irodalomban. Ezúttal ezért emlegetjük őket, mert jóval színrelépésük után következtek a szentendreiek, akik akkor az olcsóbb megélhetés reményében, egyben művészeti céljaik még Nagybányához kötődő, ám önállósodó megvalósítása érdekében a főváros környékén leltek nyári alkotóotthonra.

Szentendrét a művészek már a múlt század hetvenes éveiben felfedezték, telep azonban csak később jött létre. Szerepe volt ebben *Boromissza Tibornak*, valamint *Glatz Oszkárnak*, aki főiskolai tanítványaival gyakran látogatott ide. Glatzot rövid idő múlva *Iványi Grünwald Béla* váltotta fel. *A Budapest és Környéke* című lap 1926-ban beszámol a városban dolgozó művészekről. Sőt, az akkori agilis polgármester, *dr. Strazsinszky László* lehetővé teszi nyilvános bemutatkozásukat a városháza közgyűlési termében.

Nyolcan szerepeltek ezen a tárlaton. Azok, akik két évvel később, 1928. január 28-án, *Bánáti Sverák József* budapesti Kmetty utcai műtermében megalakították a Szentendrei Festők Társaságát. Napjainkban nem szokás őket név szerint emlegetni. Tiszteletadásból most mégis soroljuk fel az alkotókat: *Bánovszky Miklós, Bánáti Sverák József, Paizs Goebel Jenő, Heintz Henrik, Jeges Ernő, Onódi Béla, Pándy Lajos és Rozgonyi László*. Az ő műveik láthatók a Pest megyei művelődési központ és könyvtárban *tegnap megnyílt* emlékkiállításon. Negyedszáz művet állítottak ki a rendezők, mintegy emlékeztetve a látogatókat a kezdetekre, egyben arra is, hogy a Szentendrei Nyolcak művészetét, illetve az abból kinövő progresszív irányokat milyen becsben tartja a magyar művészettörténet.

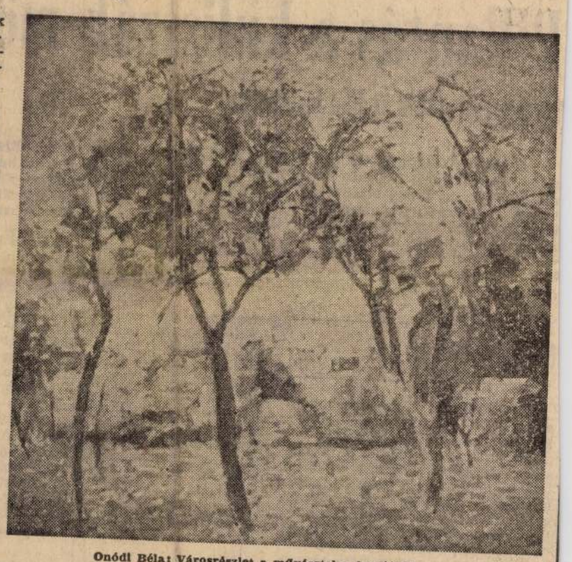

Onódi Béla: Városrészlet a művésztelep kertjéből

Otthonuk az alapítás évében az egykori Munkásbiztosító épületcsoportja és parkja volt. *Haulisch Lenke A Szentendrei festészet* című tanulmánykötetéből azt is megtudhatjuk, hogy „ezen a nyáron a művésztelep inkább nyaralást jelentett a *Nemes Marcell* tulajdonában levő Papszigeten és barátkozást a város vezetőivel, semmint tényleges munkát". Novemberi kiállításuk katalógusának előszavában Rozgonyi Mihály azt írja: „Dekoratív khaosszá rendezett festői játékok nem elégítik ki őket, sem a merésznek látszó ábrázolási mód kiszámított vagy kiszámítható variációi. Merészségük abban áll, hogy minden irányban függetlenül, a maguk útját járják. Ezen az úton előrehaladnak, nem maradnak a mások eredményeinek a felhasználásánál. Festési módjuk modern, palettájuk világos... Kifejezési eszközeikben biztosak — kiképzésüket *Réti István* iskolájában nyerték — szeretik az egyszerűséget, de nem primitívek."

Természetesen ez csak a kiindulópontot jelentette. A Társaság az elkövetkező években újabb tagokkal bővült, így — a teljesség igénye nélkül — *Barcsay Jenővel, Deli Antallal, Czimra Gyulával, a Kántor-házaspárral*. Teleppé szerveződése mellett az az egyik legfőbb érdeme, hogy Szentendre felé fordította mások figyelmét is. Ennek eredményeként alakult ki a ma *szentendrei stiluskén*t emlegetett irányzat, amelynek képviselői — *Vajda, Ámos, Bálint*, s többen a jelenleg is itt élők és alkotók közül — kijelölték és meghatározták a város egyediségét az egyetemes kultúrában.

A megyei művelődési központ vernisszázsa erre is ráirányítja a figyelmet azzal együtt, hogy tisztelettel köszönti az alapítók ma is közöttünk lévő két tagját: *Bánovszky Miklóst* és *Onódi Bélát*.

M. Zs.

Pándy Lajos: A régi művésztelep alapító tagjai (részlet)

Paizs Goebel Jenő: Őserdőben (részlet)

Bánovszky Miklós: Szentendrei utca

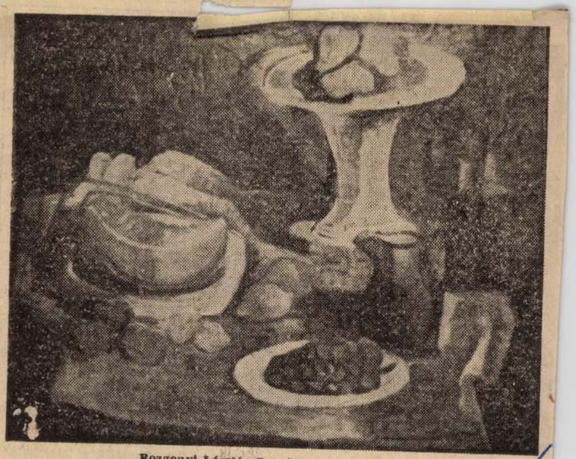

Rozgonyi László: Csendélet sárgadinnyével

MEGYEI HÍRLAP MAGAZIN

Beruházás harminchat hónap alatt

Pillantás a kulisszák mögé

Tartalmasan töltik szabad idejüket is

A Dunai Kőolajipari Vállalat 6 és fél milliárd forintos beruházásáról 1980-ban hozott határozatot a Minisztertanács gazdasági bizottsága. Előzetes számítások szerint ez a befektetés a vállalati nyereségből két év alatt térül meg a népgazdaságnak, évente ugyanis 1000 tonna kőolajat lehet feldolgozni a katalitikus krakküzemben — bár helyesebb, ha üzemcsoportról beszélünk. Igaz, kezdetben a kapacitásnak maximum a 70 százalékát tudják majd kihasználni. A beruházás dévizaigényes, a Blop amerikai licencet vásárolták meg, azt adaptálta a helyszínre a fő kivitelező, a Vegyépszer illetve a Proco-France francia vállalat. Ha a már működő üzem teljesíteni tudja évi exporttervét, akkor egy éven belül visszatérül a felhasznált deviza. Ha! Ehhez ugyanis 36 hónap alatt kell elkészülnie a beruházásnak. S bár igen rövid idő a három esztendő, a kivitelezők az eredeti, 1984. június 30-i határidőt március 31-re módosították.

Nem hit kérdése

Nem mindenki hisz abba, hogy ennyi idő alatt befejezik a szereléseket. Kétlik többek között azok a minisztériumi szakemberek, akik már szereztek bizonyos negatív tapasztalatokat a hasonlóan kiemelt beruházások során. Nem nagyon biznak ebben azok sem, akik egy-egy kivitelező vállalat dolgozóiként vesznek részt az építkezésen. A határidő betartása vagy be nem tartása természetesen nem is hit kérdése. Ezért is kaphatnak a beruházáson dolgozók az átlagosnál nagyobb fizetést, csakhogy, ha *nincs bérkorlátozás, nincs munkaidő-korlátozás sem.* Vagy elkészülnek ugyanis határidőre és akkor 12 millió forint *utólagos jutalomban* részesülnek havonta, vagy nem készülnek, és akkor egy fillér pluszpénzt se látnak a túlmunkáért. Ez azonban *csak a kivitelező* vállalatokra vonatkozik. Azokra, akik az új üzemcsoportot működtetni fogják, de már másfél évvel az átadás előtt ott dolgoznak a beruházáson, nem. *Leszák Zoltán*, a katalitikus krakküzem vezetőhelyettese 32 éves fiatalember (körülbelül ennyi a majd itt dolgozók átlagéletkora is).

— Januártól figyeljük a beruházást. Az NDK-ban a Schwedt cégnél hetedmagammal vettem részt egy üzemlátogatáson, ott ugyanis 3 éve ehhez hasonló épült. Természetesen először el kellett sajátítanunk az elméleti anyagot, vagyis *megtanultuk az üzemet*, és ezt egészítette ki az *élő üzemben* való tanulás. E hetekben utazott egy 20 fős csoport Amerikába, a Des Playnes céghez, vagyis most azok tanulnak, akik majd betanítják itthon a kezelőszemélyzetet.

Fiatalok védnöksége

Mindezt útközben meséli el Leszák Zoltán, ugyanis körbe járjuk a beruházást. Tulajdonképpen nem is olyan nagy területre zsúfoltak össze több száz berendezést. De ne beszéljünk csak a vezetőkről! *Katona Antal* vegyészmérnök, *Molnár László* lakatos, *Tóth István* és még néhányan az elmúlt hetek megfeszített tempójú munkájáról mesélnek:

— Mi tulajdonképpen azért vagyunk itt, hogy megismerjük, megtanuljuk ezeket a berendezéseket, de a tanulás mellett dolgozunk is. Az első hetekben még visszajártunk a régi üzemünkbe is, mert mindenhol kevés az ember. Most pedig, hogy már csak itt vagyunk, segítünk a kivitelezésben. Ezt a segítséget persze nem úgy kell érteni, hogy segédkezünk. Ma például benn maradunk túlórázni, mert a hideg miatt ki kell üríteni a szivattyúkat. Most ugyan senki nem venné észre, ha elmaradna a művelet, de később, az üzemeléskor ebből komoly probléma lehet. A kivitelezőkkel együtt részt veszünk az ellenőrzésben is. A tornyokban a tányérok átvétele, a csőszerelés meózása például a mi feladatunk. Lelkiismereti kérdést csinálunk abból, hogy minden a legnagyobb rendben menjen. Végül is a mi fejünk fölött lesznek ezek a csövek!

S mert ezek után csak otthon jut idő a magolásra, hazaviszik éjszakára a tanulnivalót, s úgy írják meg hibátlanul másnap a számonkérő teszteket. Mert az is van. Egymásnak állítják össze a kérdéseket. Gondolhatnánk: a túlóráért biztosan pótlékot kapnak...

— Itt maradunk ma túlórázni, de még nem tudjuk, hogy kifizetik-e. Lehet, hogy azt mondják, csússzassuk le, de mikor? A fizetésünk? Az éjszakai műszakpótlékkal együtt (mert három műszakban dolgozunk) 6000 forint. Fele annyi, mint a kivitelezőknek.

Az itt dolgozók többsége fiatal, és KISZ-tag. A DKV KISZ-szervezete — bevonva a kivitelezők ifjúsági szervezeteit is — *védnökséget vállalt* a beruházás fölött. Mit tehet ott a KISZ, ahol milliókról, milliárdokról van szó, ahol minden területen szakmunkára, koncentrációra van szükség? Pontosabban: tehet-e többet annál egy KISZ-tag, mint amennyit munkaköréénél fogva amúgy is megtesz? Nos, *tehet*. Mozgékonyságával ugyanis a KISZ pótolhatja — ha csak átmenetileg is, és a kelleténél jóval nagyobb erőfeszítések árán — azt, ami a gazdasági szervezetből hiányzik. Nem a KISZ feladata például az anyagbeszerzés, de ahol percről-percre ki van szabva, mit, mikor kell csinálni, ott a tervek sorát boríthatja fel egy csavar hiánya is. S ekkor jönnek az úgynevezett *zöld utas levelek*, amiről *Háder Mihály*, a KISZ-védnökség szervezője többet tud mondani:

Zöld utas levelek

— A DKV KISZ-szervezete mögött 23 éves védnökségi múlt van. Ott voltunk a DKV I-es és II-es (1960-tól 1976-ig tartott), majd a III. ütemű építkezésnél is (1980.). S most védnökséget vállaltunk a katalitikus krakküzem beruházása fölött is. A zöld utas levelek? Amikor műszaki, gazdasági részről már úgy látszik, hogy lehetetlen a hiányzó anyagot, alkatrészt beszerezni, mert a szállító vállalat nem vállalja a gyártást, *mi levelet írunk* az ottani vállalat KISZ-szervezetének, hogy szerezzék meg — bármi áron is — a hiányzó anyagot. A legtöbb esetben az ő túlórájukra, esetleg társadalmi munkájukra is szükség van, hogy az a karima vagy cső elkészüljön időben. *Eddig 70 ilyen levelet írtunk*, és legalább félszázszor jártunk el személyesen, megkeresve az érintett vállalat gazdasági, társadalmi vezetőit, és sürgetni, sürgetni állandóan. A zöld utas leveleknek — és csak ezért lehet hatékony — ma már *tekintélyük van*. Mert csak akkor küldünk ilyet, ha más úton végképp nem tudjuk elintézni az ügyet, és valóban *fontos* alkatrészről van szó. Sajnos, ezzel együtt előfordult, hogy amit a kivitelező vállalatok már nálunk sürgettek, azt *még meg sem rendelték a szállítóktól*, vagy a rendelés — például, mert az ügyintéző szabadságra ment — egy *fiókban pihent*. Ilyenkor nincs mit tenni, boszszankodunk, de a fő, hogy *végül is megszerezzük*, ami kell. Ezért szeretnék — a krakk beruházásnak nyújtott segítségért — köszönetet mondani többek között a *Ganz-MÁVAG*, az *EVIG*, a *Csepeli Transzformátorgyár*, a *Magyar Kábel Művek* KISZ-tagjainak és gazdasági vezetésének. Náluk mindig zöld utat talált kérésünk, 6-8 napon belül biztosan választ kaptunk.

Megtérülő vállalások

— *Gondolom a védnökség azért ennél vidámabb feladatokat is jelent?*

— Vidámabb? Állandóan agitálunk, mozgósítunk. Árokásásra, takarításra, függetlenül attól, hogy menynyit fizetnek, előteremtünk 20-50 embert. A múltkor például 600 méter árkot kellett kézzel kiásni egy cső alatt, ahova nem fért gép. Találtunk erre embereket.

— *Miért vállalják a fiatalok, hogy társadalmi munkában ásnak, amikor esetleg mellettük egy másik vállalat dolgozója kiemelt fizetésért teszt ugyanazt?*

— A múltunkért, s mert közösség vagyunk, és tudja a fiatal, hogy ha nem is most, ha nem is pénzben, de megtérül a segítsége, mert megbecsüljük, mert *számíthat* a többiekre. Szentimentális? A mi KISZ-tagjaink 10 éve itt dolgoznak, 26-27 évesen törzsgárdatagok...

Rendezvényeket szerveztek a beruházáson dolgozó vidéki fiatalok számára. *Kiss László*, a fejlesztési főmérnökség KISZ-alapszervezetében dolgozik, ők voltak a rendezők.

— A védnökségi napok keretében kulturális, sport, politikai vetélkedőket, tanácskozásokat szerveztünk, — mondja — lehetőséget adva azoknak, a pillanatnyilag munkásszálláson lakó fiataloknak, akik nem tudnak minden hétvégén hazautazni, hogy *tartalmasan töltsék* el a szabadidejüket. A főváros, ahhoz, hogy munka után beugorjanak egy moziba, messze van. Egy hétig tartott a programunk, naponta legalább 200-an látogatták. S bizony igény azóta is van rá, de hát ez nemcsak az akaraton múlik, hanem *anyagi kérdés* is.

Segítő ösztönzők

Addig számítanak a KISZ-védnökségre, amíg a határidők betartása, a szerződéses fegyelem ilyen marad. Jó, hogy megszűntek a nagy beruházásra kötelezően kijelölt szállítók, mert most lehetősége van a beruházónak a legjobbat, a legolcsóbbat kiválasztania. Ám, ami nincs, az nagyon nehezen lesz... A KISZ-nek mozgósítania, lelkesítenie kell.

Megkérdeztem néhány, a beruházáson dolgozó fiatalt és idősebbet: mit gondolnak? Ha elkészül március 31-re a beruházás (s a védnökséget vállaló KISZ-esek hallani sem akarnak arról, hogy esetleg nem), szóval akkor kit, illetve mit illet a nagyobb dicsőség? A kiemelt bérezési rendszert vagy a KISZ védnökséget és a KISZ-től függetlenül is sokat vállaló Katona Antalokat, Molnár Lászlókat? A KISZ társadalmi munkájára (a takarításnál például) csak később lesz igazán szükség, a beruházás vége felé. Ez látványosabb lesz, mint a zöld utas levelek, és mégis, szinte valamennyi megkérdezett — többek között *Barabás Viktor* operátor technikus — tud a védnökségről és fontosnak tartja azt. De hogy melyik ösztönző esik nagyobb súllyal a latba? A KISZ-titkár szerint, fele-fele. Lehetséges.

ELLER ERZSÉBET

VALKÓ BÉLA

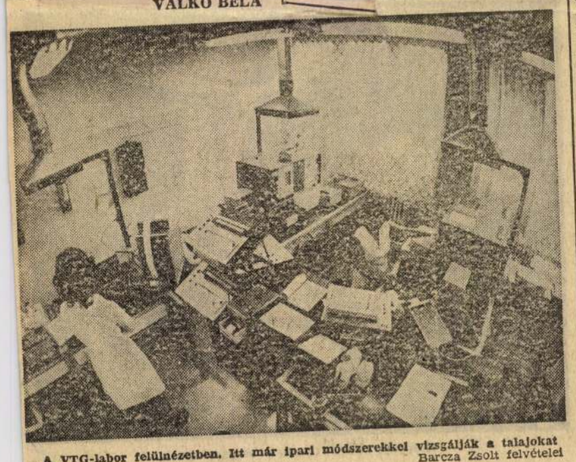

A VTG-labor felülnézetben. Itt már ipari módszerekkel vizsgálják a talajokat
Barcza Zsolt felvételei

MDK

Bánrévi Magda

Kiadták a főváros vizfestmény-díját. Nemzeti Ujság 1943. jan. 6.

[illegible]

Bánrévi Magda

Baranski E.L: Főiskolánk a párisi 8-ik nemz-közi
. . . kongresszuson. Képzőműv. Főisk. Évk.
1936/37. 1.

Bánrévi Magdolna
A menyasszony, vizf.
Bajtársak, vizf.
Helga, vizf.
Tannhäuser, vizf.
Parsifal, vizf.
Vége a télnek, vizf.

Magyar Akvarell és Pasztellfestők Egyesülete.kiállítása.
Nemzeti Szalon, 1942. december, 5 l.

kócsagosszerű madárral, dudát tartószürke majommal és egy bagollyal.

L VIII levél hiányzik.

220b lap (M VI'): (De ventre matris meae vocavit me Dominus nomine meo) *D* iniciálé (170×173 mm) zöld keretben aranyalapon szürke betű. A betű belsejében *Ker. Szent János* ábrázolása látható. Zöld háttér előtt Ker. Szent János áll mezítláb, a barna állatbőr fölött narancssárga palástban. Jobbkezével a balkezében tartott könyvön ülő Agnus Dei-re mutat. A lap külső szélén levéldíszítés.

234b lap (M XX'): Salve, sancta Parens, enixa puerpera Regem) *S* iniciálé (168×176 mm) karminpiros keretben, aranyalapon zöld betű. Belül aranyalapon a *Holdsarlós Madonna* ábrázolása látható. Zöldbélésű kék palástban, rózsaszín ruhában áll Mária, sárga sugaraktól övezetten. Földig érő haja szőke. Glóriával övezett fején aranykorona. Karján a szőke kis Jézus ül, kék ingben. A lába alatt megfeketedett holdsarló.

A lap külső szélén stilizált levéldíszítés, rózsaszín hónaposrózsákkal. A díszítés között középen harci jelenet. Hátsónézetben ábrázolt fehér lovon ülő sárgaruhás és turbános harcos a feje fölé emelt görbe szablyával lesujtani készül a vele szemben lévő rózsaszínruhás feketeszakállas lovasra. Alattuk pirosruhás, feketeszakállas, fehérturbános elesett harcos fekszik, mellette levágott, véres kéz. A háttérben egy lovas, és egy kék zászlót,

Bánrévi Magdolna MDK

Ifjuság, tempera

Mücsarnok 1937 Képzőm. Főisk. Kiáll.

Bénévi Magdolna

Ifjúság, tempora

Bánrévi Magda

A Magyar Akvarell és Pastellfestők kiállításán a kéresfőváros megvásárolta egy Tépét.

Nemzeti Ujság 1943. I. 6.

MDK

Bánrévi Magdolna

Ablaknál, vizf.
Északon, vizf.
Alomjáró, vizf.
Néma vigasz, vizf.
Koratavaszi hajnal, vizf.

A Magyar Akvarell- és Pasztell-festők Egyesülete kiáll.kat.1940.Nov.24.-Dec.8. 8.lap

Bánrévi Magdolna
Ablaknál, vizf.
Északon, vizf.
Álomjáró, vizf.
Néma vigasz, vizf.
Koratavaszi hajnal, vizf.

A Magyar Akvarell- és Pasztellfestők Egyesülete kiállitás. Nemzeti Szalon, 1940. november, 8 1.

mm) kék keretben arany alapon karminpiros betű. A betű belsejében a *Három királyok imádása* látható. Barnatetős, kétoldalt nyitott istállóban ül Mária, ölében a kis Jézussal. Előtte az őszszakállú Gáspár térdel, rózsaszín palástban, kék zekében, sárga nadrágban. Koronája a földön fekszik. Aranyládikát nyujt a kis Jézus felé. Gáspár mögött áll a zöldruhás Menyhért jobb kezében kelyhet tartva, míg baljával pirosbélésű aranykoronáját megemeli. A háttérben zöld nadrágban, sárga zekében a feketearcú Boldizsár áll. A lap belső szélét stilizált levelű inda díszíti, kék madárral.

6b lap: (In festo s. Agnetis.) *I* iniciálé (57×44 mm) arany keretben kék betű. A betű belsejében *Szent Ágnes* ábrázolása látható. Sötétrózsaszín alapon, zöld talajon áll Szent Ágnes, sárga ruhában, arannyal díszített zöld palástban. Fejét glória övezi, hosszú szőke haja a vállára omlik. Jobbjában zöld pálmaágat tart, mellette fehér bárány hever. A lapszéldíszítést stilizáltlevelű inda képezi, két madárral s naturalisztikus rózsaszín virágokkal.

7b lap: (Purificatione.) *I* iniciálé (68×66 mm) arany keretben sárga betű. A betű belsejében *Jézus templomi bemutatása* látható. Tarkamintás szőnyegen, középen oltár áll, aranyszegélyű kék frigytáblával. Az oltár előtt Mária és szürkeruhás főpap, Simeon (?) tartja a kis Jézust. Mária mögött két fehér galambot tartó asszony és József (?) áll, a főpap mögött pedig egy zöldsapkás, kékruhás férfi. A lap külső szélét naturalisztikus, hosszúszárú, halványlila íriszvirág díszíti két bimbóval. A lap alsó szélén stilizáltlevelű inda két madárral.

Bánrévy Magdolna
festő

l.

Szépmüvèszet

1943. 75 l.

Vásárlások

Vége a Téluck c.
vízf. – t megvette
a kultusz minisztér

megírva

Magdolna

Bánrévi ~~Magda~~

VI. éves művészi szakos hallg.

Ferkipzomfoiskévk

1936/37. 77 l.

1931 – 1936. középszk. rajztanári ölevel

Kés és villa. Aranyozott erüst, hossza 18·5 és 19 cm. XIX. század.

Mikarát
1944 [illegible]

A KATALÓGUS ÁRA 80 FILLÉR

F. k.: Krivátsy-Szűts György Springer-nyomda

BÁNRÉVY MAGDA festőművész

született Budapesten, középiskolai tanulmányai befejeztével beiratkozott a Képzőművészeti Főiskolára, ahol Baranski E. László professzor irányítása mellett különösen az aquarell festést művelte. 1939-ben Olaszországban, majd Németországban tett tanulmányutat. A Műcsarnokban és a Nemzeti Szalón „Magyar Akvarell és Pasztell festők Egyesülete" kiállításain évek óta részt vesz. Képei vannak az Állam és a Főváros tulajdonában.

		P
1/d	Tanulmány, ceruzarajz.	Nem eladó
2/d	Tanulmány, vízf.	300
3/d	Sipőcz Klára arcképe, vízf.	Nem eladó
4/d	Férfi fej, vízf.	„ „
5/d	Apáca, vízf.	1000
6/d	Férfi arckép, vízf.	Nem eladó
7/d	Trautmann Róbert arcképe, vízf.	Nem eladó
8/d	Nagymama és unokái, yízf.	500
9/d	Keleti mese, vízf.	1000
10/d	Vigasz, vízf.	900
11/d	Imádság, vízf.	1000
12/d	Március, vízf.	900
13/d	A sárga köntös, vízf.	1000
14/d	Jó tanácsok, vízf.	900
15/d	Arabok, vízf.	1000
16/d	Észak honából, vízf.	900
17/d	Parsifal, vízf.	1000
18/d	Szürke hangulat, vízf.	800
19/d	Műhely munka, vízf.	500
20/d	Alvó gyermek, ceruzarajz	300
21/d	Öcsém, ceruzarajz	300

Bánrévy Magda

l.

Szépmüvèszet

1944. 244. l.

Róman házmér:

A mu barát kiállítása

Bánréví Magda

a Magyar Akvarellista Pasztellfestők Egyesületének 1942. évi kiállításán egyik képét megvásárolta a székesfőváros

Nemzeti Újság

1943. jan. 6.

Dr.

Europa

Leptegyszer és Könyvkereder A. T.

Budapest

V. Visegrádi utca 36

Bánrévy Magdolna

festő

Keleti mese c.
képe

(Műcsarnok
tav. tárl.)

Repr.

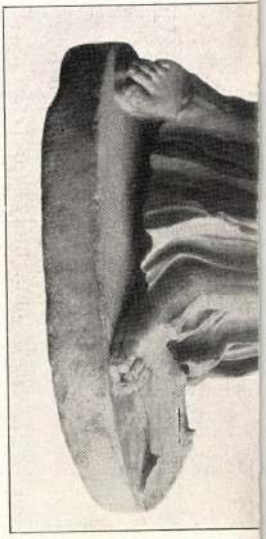

Művészet
1940. 33. n.

45, 46. l.

~~Keleti mese~~, (képpel)
hende Béle = A Műcsarnokban
(tav. tárlat)

11. GYERMEKLEÁNY MÉLYEN ÖVEZETT CHITONBAN.

Márvány. Magassága plinthusszal 73·5 cm. A félkörű, tagolt plinthusz szélessége 32·5 cm., mélysége 17·2 cm., vastagsága 5 cm. Hiányzik: a fej a nyakkal, a jobb kar, a bal kéz mutató és kis ujja, a jobb láb három első ujja a sarú megfelelő részével. A plinthusz és kivált a ruhahajtékok sok helyen megcsonkultak. A szobor a térden alul kétszer megtörött. Rómából való.

A kis leány jobb karját fölfelé tartotta és úgy látszik oda is tekintett. Talán madárral játszott. Vékony ujjas chitonba van öltözve, amely a test formáit erősen kiemeli. Csakhogy ezek a testformák és hozzá még az

BÁNRÉVI MAGDOLNA

26. Ablaknál, vízf.
27. Északon, vízf.
28. Álomjáró, vízf.
29. Néma vigasz, vízf.
30. Koratavaszi hajnal, vízf.

Nemzeti Szalon

1940. nov.-dec.

MAPE 25. kiáll.

CENTENARIUM
1839
1939

Bánrévy Magdolna

festő (Magda)

l.

KMT 1944. tav. kiáll

366. 374.

U.o. 1943. nov.-dec

236. 446.

gos Bizottsága t.Elnökségének,

B u d a p e s t

tus hó 8.-án 316/932.számu iratukban
Várak cimü mü kiadása felett való
illetékes személynek, a szerzőnek en-
zésbe léptünk a mü szerzőjével: Varju
kivételével egyetértőleg folytatjuk
ükséges munkálatokat.
nt maradtak: 1./ Az idegen nyelvü fel-
, 2./ A hiányzó nagy klisék /fénykép
a szöveg közötti kis klisék elkészi-
régi, már megjelent klisék felhasz-

Bánréví Magdolna

festő

Műcs. kiáll. 1939 tól
Pipics 109. l.

Bánrévi Magda
(Magdolna)
Tanár: Baranski

354. Bárévi Magda . . . . . Játszó gyermekek

vrf.

Képzőm. fölsk. kiáll. 1937

198. Ifjúság, tempera
Tanár: Nagy Sándor

Bánrévy Magda

dekorativ naturalista

✓

~~Műcs, kiáll,~~ tól

Pipics 46 l.

Hgy.

dr. Szentiványi Gyula Úrnak
a Szépművészeti Múzeum főtitkára

Budapest

Aréna út 41

Bánrévi Magdolna

III. é

tanári vak

Ferk'pzomfoiskèvk

1933-34. 45. l

MÜEMLÉKEK ORSZÁGOS BIZOTTÁSA
468 1930 szám
Érk. 1930 év okt. hó 13 n.

M.kir.államépitészeti hivatal

Sátoraljaujhely.

Ad.Á.3744/1930 szám.

MÜEMLÉKEK ORSZ

Ismételten kérem foly
mu átiratom elintézését és Láczay
tal a tállyai templomra adott vél

Sátoraljaujhely, 1930

A vakvélemény körvetlen
időkörben már megküldö

Bp. 1930. X. 15.

Lenz

Bánkévi Magdolna

1931/32 – 1932/33

Felkéjszámfőistért.

66. l.

HOOCH, *(Hoogh) Pieter de,* hollandi festő, * Rotterdam 1629

Bánvévi Magdolna

Középisk. rajztanári oklevél

Ferkipzomfoiskèvk

1935-36. 86. l.

Lásd n. o. 87. l.

elül kiegyenliteni sziveskedjék,

szek a peres eljárást folyamatba ten-

Teljes tisztelettel

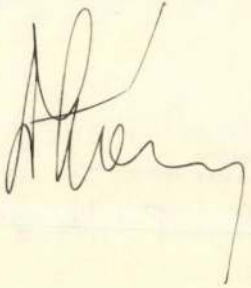

Bánrévi Magda

V. évf.

Tanárnak

Ferkèpzomfoisk`vk

1935-36. 73. l.

...ft mér a napokban
...ért szeretném mán
...ár késen áll. Kelenének
...ak tetszenek mert ez
...es tetszik néki. mert
...jra kelet csinálnom.
...egmondtam, hogy tőled
...k e a dolgok ha
...egmondot. mert ő bizony
...ra uragoznánk.
...jönél hogy lásd mit
...l velem elégedve. most
...dves lsulávlodal viszont
...ratot.

Wolanschéls György

Bánréví Magdolna

1936

Ki kit vála?

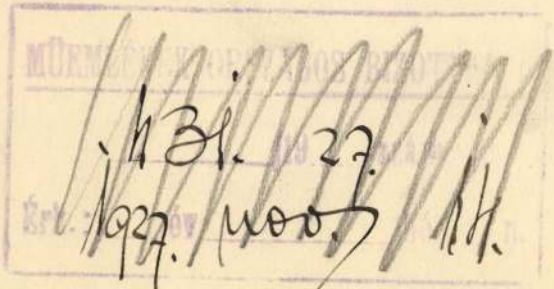

tetően érzékeltetve.

Kérjük a t. Eln
-én délelőtt 11 órakor a
tandó megnyitó ünnepsége
sziveskedjék. A megnyitó
vallás és közoktatásügyi
ja.

Tiszteletünk ny

K.M.Egyetemi Nyomda
főigazgatója.

Bánrévy Magda MDK

Parsifal,

Miskolcnak 1943. nov-dec.
Téli kiállitás

MDK

Bánrévy Magda

Illusztrációk T.E.Lawrence "A bölcsesség hét pillére" cimü müvéhez. Vf.

Tavaszi Tárlat. 1940. ápr.-máj. 24.l.
Mücs.

Surrey Eagle

Illustrated T.E. Lawrence "A Biography by Liddell Hart" Clan Novelle. VI.

Mice.

MDK

Bámrévy Magdolna

Keleti mese. Vf.

Tavaszi Tárlat. 1940. ápr.-máj. 22.l.
Mücs.

Bánrévy Magdolna MDK

A Mester, egy cica és a hallgatók, tusrajz

Műcsarnok 1939
Derű a művészetben kiáll.

Bánrévy Magdolna,

Trautmann Róbert, vizf.

Miskolc 1943. nov-dec.
Téli kiállítás

Bánrévy Magdolna MDK

A Mester, egy cica és a hallgatók, tusrajz

Műcsarnok 1939 Derü a művészetben

Bánrévy Magdolna MDK

Hangok a magasból

Műcsarnok 1944 márc-ápr.
Tavaszi tárlat

Bánrévy Magdolna MDK

Férfi-fej

Műcsarnok 1944. márc-ápr.
Tavaszi tárlat

MDK

Bánrévy Magda

Rácz Kálmán nyerte el a Székesfőv. vizfestm. díját. Esti Magyarország 1943. jan. 4.

MDK

Bánrévy Magdolna, festőm.

Keleti mese. Conte oriental.

Repr.

A Műcsarnok tavaszi tárlatáról.
Művészet. 1940. 33.sz. 45.l.

nDK

Bánrévy Magdolna,

Keleti mese. nepr.

A XVII. terem könnyüszerrel vázolt képek, vizfestmények ceruza- és tusrajzok bemutatója.

Kende Béla: A Műcsarnok tavaszi tárlata. 1940. művészet. 1940. 33. sz. 45.1.

MDK

Bánrévy Magda

Akvarelljei a Műcsarnok 1943/44 évi téli tárlatán.

Pipics Zoltán: Téli tárlat a Műcsarnokban.

Új Magyarság, 1943. nov. 21. 14.l.

Bánrévy Magda

MDK

Parsifal

Műcsarnok 1943 Téli kiállítás

Bánrévy Magdolna MDK

Férfifej

Mücsarnok 1944 Tavaszi tárlat

Bánrévy Magdolna MDK

Hangok a magasból

Mücsarnok 1944 Tavaszi tárlat

Bánrévy Magdolna

MDK

Trautmann Róbert, vizf.

Műcsarnok 1943 Téli kiállitás

Bánréty Magda
festő"

Képei kerepelnek a Nemzeti Galériában, a magy. akvarell és pasztellfestők kiállításán.

Új Magyarság 1942. XII. 25.

Bánrévy Magdolna MDK

Keleti mese, vizf.

Mücsarnok 194o Tavaszi tárlat

MDK

Bánrévy Magda MDK

Illusztrációk T.E. Lawrence A bölcsesség hét pillére cimü müvéhez, vizf.

Mücsarnok 194o tavaszi tárlat

BÁNRÉVY MAGDOLNA

A menyasszony. Vizf.
Bajtársak. "
Helga. "
Tannhäuser. "
Parsifal. "
Vége a télnek. "

MAFE kiáll. Nemzeti Szalon 1942.dec-1943.jan.

MDK

Bánságh Vince

Művével részt vett a kiállításon.

Kmfars. 1943.márc.-ápr. tav.kiáll.
Kiállító művészek névsora. 23.lap

M.D.K.

Banrucker Benedek, órásm.

A bajorországi Friedbergből származott. 1781 dec. 11-én lett győri polgár. 1791 okt. 21-én vették fel a céhbe. 347.o.

Jenei Ferenc: Régi győri órásmesterek. 345.o.

Arrabona, 7. 1965. A Győri Múzeum Évkönyve. Győr. 1965. Győr-Sopronmegyei Nyomda. Győr.

megírva

Banrücker Benedek

győri órás órája a
Győri Városi Muzeumban.
Kiállítva:

Győr sz. kir. város mu-
zeumának kiállításai a
Városi Kulturházban. II.
A régi Győr emlékei.
Győr, 1940. 8. l.

Banrucker Benedek

győri órás

l.

Győri muzkiáll II.

8. l.

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Rothermere-utca 12. III. 2.

Banrucker Benedek

Grőri órás

l.

Grőrivarosi kiáll 1943

30.l.

Bánsághi család

(hegyi) gyula

Családi tanlat

[Bánsághi Vince, Tibor, Péter]

→
→

Magyar Hírlap 1985. márc. 13. 6.

ényeket
hanem

jobban
tunk a
ményre,
elszaba-
vonuló
ak a táj
másik a

BÁNSÁGHI

Nr. 94. Olajfestmény. Esztergom. 55 x 77 cm

Budapest I. ker. Tárnok u. 7. Batthány palota.
Veszélyeztetett Magángyűjtemények Miniszteri Biztossága.
MK. számu leltár. 1949. (Iparmüvészeti Museum, Adattár)

Nr. 94. Olaf Gathemy. Easterrom. 55 x 77 cm

FAKK=
BHV
FERENCVÁROSI ALKOTÓ KÉPZŐMŰVÉSZEK
KÖZÖSSÉGE BUDAPEST
1097 BUBACSI-ÚT 6

Meghívó

A Ferencvárosi Alkotók Képzőmüvészeti Közössége szeretettel mehivja Önt és kedves családját a Közösség pártoló müvészeinek képzőmüvészeti kiállitására.

11-2-167

Helye: Ferencvárosi Alkotó Közösség minigalériája
Budapesti Húsipari Vállalat
Budapest, IX. Gubacsi ut.6.sz.

Megnyitó: 1982. február 2-án 17 órakor

A kiállitást megnyitja: Balogh András festőmüvész, müvészettörténész.

Kiállitók:

Balogh András	festőmüvész
Bánsági András	grafikus müvész
Fazzi Hugó	festőmüvész
Halasi Horváth	István festőmüvész
Kmetty Ferenc	grafikusmüvész
Mendlik Lajos	festőmüvész
Muray Róbert	festőmüvész
Remsey Iván	festőmüvész
Rózsa György	festőmüvész
Takács Tamás	Ip.és Képzőmüv.Szakisk.tanára

Szeretettel várunk minden érdeklődőt.

szervező
. Azon ki-
és mások-
t ügyeiről,
a máso-
széről) so-
beszélni.
zák" cso-
" testüle-
at. Az el-
tételezések
" jól üze-
A képvise-
estületben)
" a bizal-
támogató
ni csoport)
zás, indok
selet rend-
valóságos
atási téma
az eredeti
ár egyszer

Szocialista MŰVÉSZETÉRT

Bánsági András grafikája

Megjelent a Szocialista MŰVÉSZETÉRT 3. lap. '82 V. számában

Ungvári László Kossuth-díjas színművész, a k
vezetőség hosszú időn át volt társelnöke, átveszi a
művész kitüntetést Pozsgay Imre művelődési min
(MTI)

Krónika

szakosított tagozatokon, illetve az MSZMP Politikai Főiskoláján továbbtanulóké tanévenként 18 munkanap.

Stsz.:06175.

BÁNSÁGI ANDRÁS.

KISZ. IX., Bizottsága
Budapesti Husipari Vállalat
Ferencvárosi Alkotók képző-
művész közössége

1450. Bp. Gubacsi ut 6. sz.

P R O G R A M

1982. január - február hóra

Eredményekben és alkotásokban gazdag EUÉM a Budapesti Husipari Vállalat és a KISZ IX., Bizottsága a Ferencvárosi Alkotó Képző-művészek Közösségének.

január 6-30-ig: A ferencvárosi alkotóközösség kiállitása az angyalföldi József Attila művelődésiközpont kulturházában.
Megnyitó: 1982. január 6-án 18 órakor.
A kiállitást megnyitja: Varga Gyula művészeti vez.
Cim:Bp,XIII.,József A. tér 4. megközelithető 4.busz.
Kérjük alkotóink p o n t o s megjelenését.

január 7.: 16 órától 20 óráig mühely, modell utáni rajzolás, festés, agyagmintázás. Kérjük al otóinkat, hogy a kiállitások megrendezése végett 5 - 6 alkotást január 7-ig hozzanak be.

január 27. 17 órától az alkotóközösség centenáriumi programja a KISZ IX., Bizottság klubjában./Bp.IX., Gubacsi ut 6./

n a p i r e n d i p o n t o k :

- az 1982. évi programtervezet részletes megbeszélése
- csere-bere /grafikák, linómetszetek, exlibrisek cserélése/

január 28. 16 órától 20 óráig mühely, modell utáni rajzolás, festés, agyagmintázás.
A linómetszés mühelytitkai. Előadó: Bánsági András grafikusmüvész.

február 2-16-ig: A közösség pártolómüvészeinek képzőmüvészeti kiállitása, a ferencvárosi MINI galériában. /Bp.IX., Gubacsi ut 6./ Résztvevő kiállitók: Remsey Iván festő- bábmüvész, Fazzi Hugó ipar - és képzőmüvészeti szakiskolai tanár, Rózsa György festőmüvész, Murai Róbert festőmüvész, Halasi Horváth István festőmüvész, Kmetty Ferenc grafikusmüvész, Mendlik Lajos festőmüvész, Balogh András festőmüvész, Bánsági András grafikusmüvész

BHV

./.

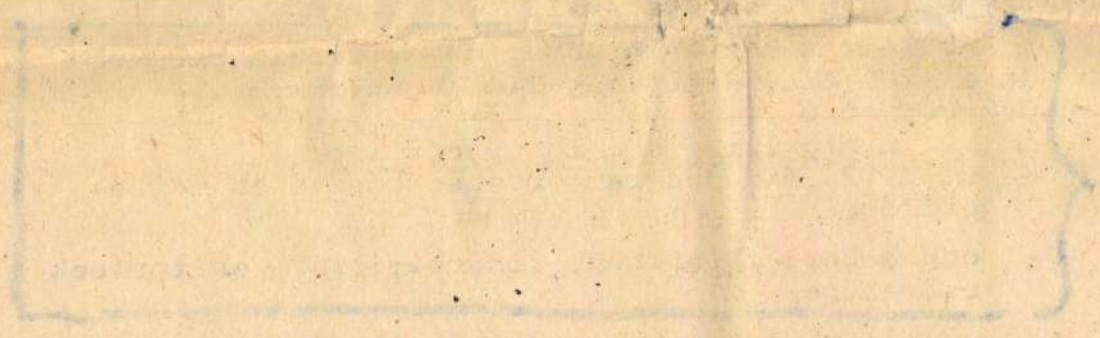

A Művészek 3 db alkotással vehetnek részt a kiállításon, legkésőbb február 1-ig szállithatók be, Cim: Bp. IX., Gubacsi ut 6. az alkotóközösség műhelyébe. A megnyitóra kérjük Művészeinket régebbi katalógusok kiosztására. Megnyitó: 1982. február 2-án 17 órakor. A kiállitást megnyitja: Balogh András festő, művészettörténész.

február 4. Modell utáni rajzolás, festés, agyagmintázás. A linómetszés műhelytitkai. Előadó: BánságiAndrás grafikusművész.

február 11. Agyagmintázás, a szobrászat műhelytitkai. Előadó: Fazsi Hugó szobrász és festőművész
Szobrászat 16 órától 18 óráig, utána rajzolás, festés.
Kérjük alkotóink p o n t o s megjelenését.

február 16-26: Fricz István naiv festő kiállitása a ferencvárosi MINI galériában. /Bp. IX., Gubacsi ut 6./ Megnyitó: 1982. február 16-án 16 órakor.

A kiállitást megnyitja: _____

február 18. 17 órától a Budapesti Husipari Vállalat KISZ klubjában /Bp. IX., Gubacsi ut 6./ kiállitással egybekötött bemutatót tart Batiszfalvy Gabriella "Vizuális élmények" sorozatáról.
"Alkotók - KISZ-fiatalok"
Akvareljeiről kötetlen beszélgetést tart Varga Gyula.

február 24. 17 órától a KISZ IX., Bizottsága centenáriumi klubjában az alkotóközösség programja. /Bp.IX., Üllői ut 45.sz. III. em./

n a p i r e d i p o n t o k:

- Meghivott vendégeink: Remsey Iván festőművész
  Rózsa György festőművész
  Beszélgetést tart a ferencvárosi alkotóközösség művészeti vezetője, Varga Gyula.
- 1 - 2 ujabb alkotást hozz magaddal. A legjobb alkotást + 1 hónapon át kiállitjuk a ferencvárosi MINI galériában. /Bp.IX., Gubacsi ut 6./
- vezetőségi megbeszélést tartunk. Megjelenésedre feltétlen számitunk.

Sztanyáné N. Annamária
közösségvezető sk.

V a r g a Gyula
művészeti vezető sk.

BÁNSÁGI ANDRÁS
grafikus
1096. BUDAPEST IX., SOBIESKI JÁNOS U. 40
Telefon: 339-791

F L A C H J Á N O S
Belsőépitész

Született, Fegyverneken 1902 Nov. 9 Elhunyt Budapesten 1965 VII.15-én

Az Iparmüvészeti Főiskola elvégzése után üstökösként tünt fel a magyar iparmüvészet és a belsőépitészet egén.

Nevéhez füződik az oly népszerüvé lett u.n. "LINGEL"-butor.
A felszabadulás után a Vigszinház teljes ujjáépitése, majd a Gellért szálló ujjáépitésekor a belső munkálatait tervezte.
Korai halála a Vár ujjáépitése közben érte.
Kiemelkedő munkásságáért Ybl dijat kapott.
Emlékét a Vigszinházban elhelyezett márványtábla is őrzi.
Ha élne most lenne 80 éves.
Ezt a kis alkalmi grafikát sógoróm emlékének szenteltem opusz 104 szám alatt, és az idén három kiállitásomon is szerepelt.

Emlékezzünk reá!

Bánsági A.

Bánsági András,

Ötödik alkalommal szól a tudósítás a hajósi nyári képzőművészeti tábor eseményeiről, az ott folyó munkáról. — Szerepel a kiállításon a művész munkája.

Csoltói Gyula: Jegyzetek a hajósi képzőművészeti alkotótábor kiállításáról.

Petőfi Népe, 1983. febr. 8. 5. old.

ÁLDOTT
KARÁCSONYT
ÉS
BOLDOG
ÚJÉVET
KÍVÁN
FROHE
WEIHNACHT
UND VIEL
GLÜCK
IM NEUEN
JAHR
PF. BÁNSÁGI ANDRÁS '85
1096 BUDAPEST, SOBIESKI-U.40

x3

Op. 207

Bp '84 XII. 20.

Sikerekben és eredményekben gazdag
Boldog, békés ujjentendőt kívánok
a MTA. Művészeti Kutatócsoport
összes tagjainak

Szerelmes üdvözlettel

Rácsegy Ár

ÁLDOTT KARÁCSONYT ÉS BOLDOG ÚJÉVET KÍVÁN
FROHE WEIHNACHT UND VIEL GLÜCK IM NEUEN JAHR
PF. BÁNSÁGI ANDRÁS '85
1096 BUDAPEST, SOBIESKI-U.40

x3

opr. 207

ÁLDOTT KARÁCSONYT ÉS BOLDOG ÚJÉVET KÍVÁN
FROHE WEIHNACHT UND VIEL GLÜCK IM NEUEN JAHR
PF. BÁNSÁGI ANDRÁS '85
1096 BUDAPEST, SOBIESKI-U.40

x3

op. 202

STETTNER BÉLA
MUNKÁCSY-DÍJAS
GRAFIKUSMŰVÉSZ
EMLÉKÉRE
1928-1984
K
B
K
BÁNSÁGI ANDRÁS

X3 Op 205

ÉS BOLDOG ÚJÉVET KIVÁN
1985
ÁLLDOTT KARÁCSONYT
GLÜCKLICHES NEUJAHR
DR. LOSONCI MIKLÓS
SZENTENDRE

K3

OD. 206

1985
DR. LOJONCI MIKLÓS
ZENTENDRE

ÉS BOLDOG UJÉVET KIVÁN
1985
ÁLLDOTT KARÁCSONYT
GLÜCKLICHES NEUJAHR
Dr. LOSONCI MIKLÓS
SZENTENDRE

x 3

opp. 206

ÉS BOLDOG ÚJÉVET KÍVÁN
1985
ÁLDOTT KARÁCSONYT
GLÜCKLICHES NEUJAHR
Dr. LOSONCI MIKLÓS
SZENTENDRE

X 3

Op. 206

x 3 opusz 104 Baiszój

ANDREAS BÁNSÁGI
1096 Budapest
Sobieski u. 40.
Tel.: 339-791
HUNGARY

BÁNSÁGI ANDRÁS
grafikus
1096. BUDAPEST IX., SOBIESKI JÁNOS U. 40
Telefon: 339-791

A mellékelt 2 kisgrafikát, linómetszet EX Librist, STETTNER BÉLA kétszeres Munkácsy és Szot dijas grafikusmüvész kollegám és barátom, mint a KBK müvészeti vezetője készitette nékem az 5o éves grafikai és müvészeti munkásságom jubileumára és mint a KBK-nak egyik volt és jelenleg is alapitó tagjának /1959 Pilvax/

Köszönet érte!

Stettner Béla barátomat, akit kiváló linómetsző grafikusmüvésznek tartok nagyon sajnálom mióta gégerák operációja után elvesztette hangját. A sors csapása, Nagyon együttérzek vele. Egyik nagy kiállitásán /Pataki Müvelődési Ház/ emlékkönyvébe az alábbiakat jegyeztem be:

Minden kin, gyötrelem, szenvedés gyöngyöt terem,
Kinek előbb, kinek utóbb, de gyöngyöt terem.
Kagyló kiizzadja a maga igazgyöngyét
Ilyen igazgyöngyök Stettner Béla grafikusmüvész kisgrafikái,
Amelyek a magyar és nemzetközi mövészet
Értékes igazgyöngyei,
Ezért becsüljük őt és alkotásait.

Bánsági

x 3

Bánsági Andor

grafikus

1096. BUDAPEST IX., SOBIESKI JÁNOS UTCA 40
TELEFON: 339-791

M Tudományos Akadémia Művészettörténeti Kut. Csop.

Egy alkalommal Fery Toni régi jó öreg Barátom panaszkodott, hogy mincs elég Jadúca a mesterei-nek. Feldjánlottam, hogy mivel a háború előtt elég sokat készítettem, de most alkalmazó és reklam grafikával foglalkozom — mincs már sajnak szükségem. Királó puszpány és Kőstefák. Adtam neki egy csomót. Hálóból cserébe készített nekem 2 Jamelszetet. Az egyik most megjelent a Socialista Művészet Januári számában.

Egyben utólag is eredményekben gazdag, Békés, boldog by Esztendőt kívánok a Kutató Csoport valamennyi dolgozójának

Üdv Bánszegi R

Első Ex Librisem 1930-ból

BÁNSÁGI ANDRÁS
1096 BUDAPEST
Sobieski u. 40.

Magyar Tudományos Akadémia
Művészeti Kutatócsoport Lexikon
gyűjteménye részére dr. Helényi Ágnes művészettörténész

Budapest, I.
Úri-u. 62 BP. 1014
BP. I. 1250 Pf. 22

1014

III

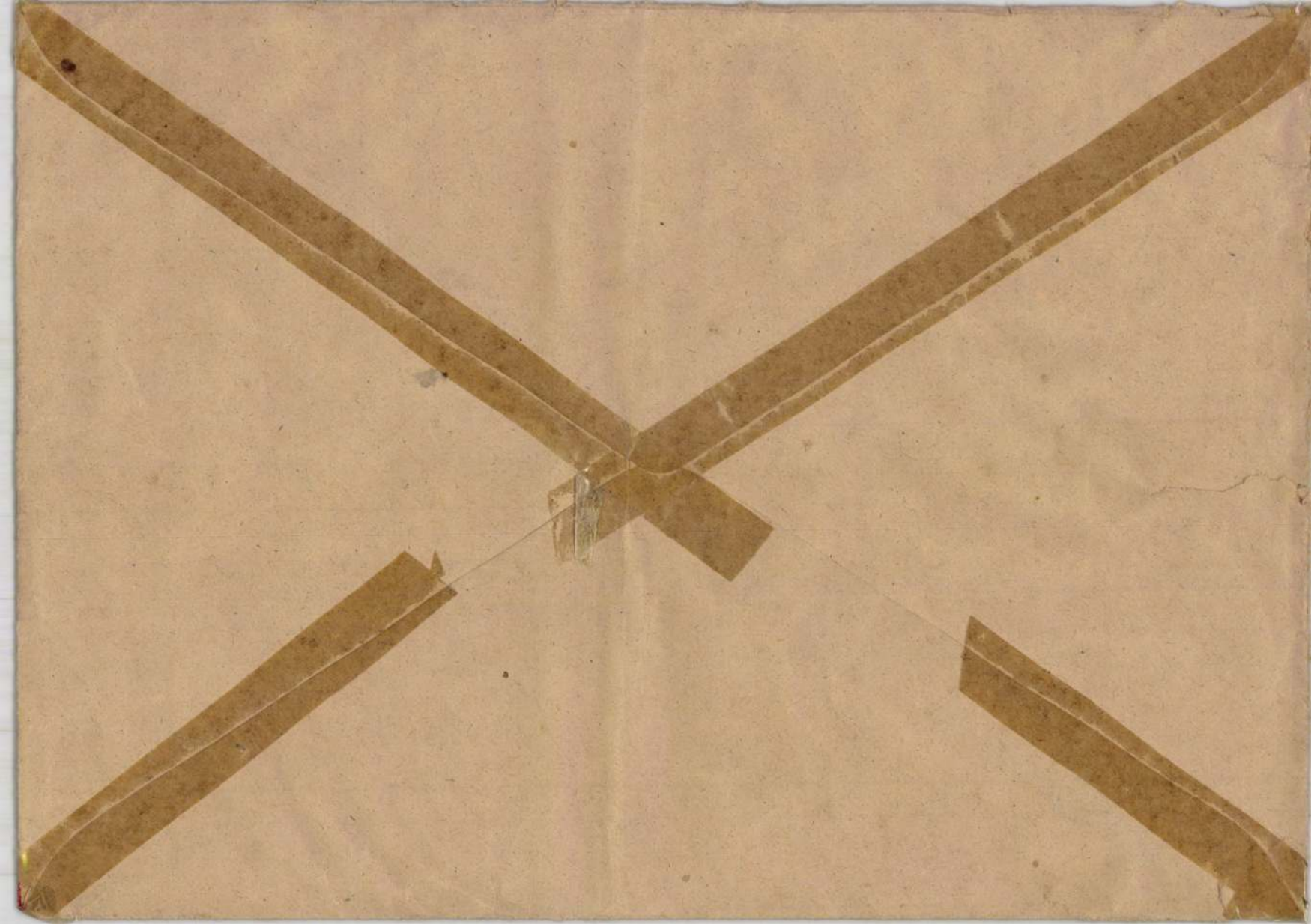

Bánsagi András

Magyar Tudományos Akadémia Művészettörténeti Kutatócsoport
Lexikon gyüjteménye részére
Hetényi Ágnes művészettörténész

Budapest, I.,
Uri-u. 62
1250 Budapest,I. Pf. 27

A kevésbé hozzáférhető művészeti eseményekről néhány dokumentumot tisztelettel megküldök az archivumba való elhelyezés céljából.

Egyébként a meglehetősen nagy és gazdag életművem feldolgozása folyamatban van, ami eltarthat 1-2 évig is. Nevezetesen a:

Több tizezerre tehető alkalmazott grafika, ami nyomtatásban is megjelent.
a cca. 265 illusztrált könyv, folyóirat, katalógus stb.
a száznál több kiállitásom bel és külföldön /egyéni és csoportos/
a rólam szóló irodalom, cikk stb. amely 2oo felett van s mindezek
a teljesség igénye nélkül. Életrajziróm: dr.Losonci Miklós művészettörténész, főiskolai docens.

Tisztelettel:

Bánsági A,

ZIMMNER J.

52.	Tegnapi hölgyek	8.000.– Ft
53.	Hölgy a parton (1910)	8.000.– Ft
54.	Nevelőnő és a gyerekek (1911)	8.000.– Ft
55.	Színház a mában	8.000.– Ft

ÖTVÖSMUNKÁK, FARAGÁSOK:

LEIDENBACH KRISZTINA

56.	Fülbevaló és karkötő	2.000.– Ft
57.	Fülbevaló és hajtű	2.500.– Ft
58.	Gyűrű	500.– Ft

SELMECZI JÓZSEF

59.	Díszkazetta I.–II.	5.000.– Ft/db
60.	Padlóváza I.–II.	5.000.– Ft/db

SCHRIFFERT MIHÁLY

61.	Tükör	köztulajdon

TRISCHLER FERENC

62.	Műhelyben I.–III.	15.000–18.000.– 22.000.– Ft

VÉNUSZ ERVIN

63.	Szent György	20.000.– Ft
64.	Szent László	15.000.– Ft
65.	Találkozás	8.000.– Ft
66.	Női portré	köztulajdon

VIZUR LÁSZLÓ

67.	Vízöntő	12.000.– Ft
68.	Horgász	15.000.– Ft
69.	A művészetek	20.000.– Ft

Bánsági András

MAGYARORSZÁGI NÉMET KÉPZŐMŰVÉSZEK BEMUTATKOZÁSA

KIÁLLITÁS 1988. II. 4.–17.

UNGARNDEUTSCHE BILDENDE KÜNSTLER STELLEN SICH VOR

AUSTELLUNG VOM 4.–BIS 17.2. 1988.

A TV bemutatta az aznapi Híradóban

Sajtó: Népszava
Vasárnapi Hírek

BATISZFALVY G.

1.	Virágcsendélet	köztulajdon
2.	Novemberi alkony	7.000.– Ft

BAUER J.

3.	Szalmát vivő	10.000.– Ft
4.	Surdi fenyők	10.000.– Ft

BÁNSÁGI A.

5.	Farkasgyepü határa	10.000.– Ft
6.	Pinceépítők Hajóson	12.000.– Ft
7.	Depresszió József Attila	7.000.– Ft
8.	G. Mahler	2.000.– Ft
9.	Tabán Holdvilág-utca	2.500.– Ft
10.	Nagy Balog János	2.500.– Ft

CSÁTH ANNAMÁRIA

11.	Hálóvető	25.000.– Ft
12.	Nagyszénási cédrus	8.000.– Ft

DÖRFLINGER DÉR E.

13.	Éjszaka Móron	8.000.– Ft
14.	Horgásztanyák	10.000.– Ft
15.	Tiszai olvadás	10.000.– Ft
16.	Önarckép	8.000.– Ft

FRÖMMEL Gy.

17.	A dédim emlékére	12.000.– Ft
18.	Ha már csak emlék leszel	4.000.– Ft
19.	Egy emlékem (Afrodite)	4.000.– Ft

HEITLER L.

20.	Idő	15.000.– Ft
21.	Madárvonulás	15.000.– Ft

HORVÁTH S.

22.	Mint a mesében	3.000.– Ft

KAUNITZ E.

23.	Oswald nagyapám kertje I.–VII.	3.000.– Ft/db

KOCH A.

24.	Férfiportré	3.500.– Ft
25.	Csendélet I.	3.500.– Ft
26.	Cím nélkül	5.000.– Ft
27.	Ritmus	5.000.– Ft
28.	Színek és vonalak	7.000.– Ft
29.	Piros színek és kékek	5.000.– Ft
30.	Csendélet II.	5.000.– Ft
31.	Háború	6.000.– Ft
32.	Egy garabonciás	4.500.– Ft

MANDULÁS J.

33.	Tettye	3.000.– Ft
34.	Bevonulásra készen	3.000.– Ft
35.	Witzenhausen Régi toronyudvar	3.000.– Ft
36.	Hajósi pincesor	3.000.– Ft
37.	Hajósi pince	3.000.– Ft

SZIRMAINÉ BAUER E.

38.	E. Mária sombereki népviseletben	8.000.– Ft
39.	Dr. Wild Frigyes portré	köztulajdon
40.	Szentlászlói öregasszony	köztulajdon

URBÁN T.

41.	A szentektől sem félünk	4.000.– Ft
42.	A réten talált tárgy	5.000.– Ft
43.	Házőrzés felelős	4.000.– Ft
44.	Minden más lényegtelennek tűnik	3.500.– Ft
45.	Minden irányból	5.000.– Ft

VÁRALJAI I.

46.	Ébredő városrész	14.000.– Ft
47.	Alföldi rezervátum	13.000.– Ft
48.	Esti hangulat	12.000.– Ft

WEINTRAGER A.

49.	Alkonyi fényben	10.000.– Ft
50.	Tavasszal	10.000.– Ft
51.	Őszi estén	10.000.– Ft

Bánsági András

Tárlatunk

Vasárnapi Hírek

1988. FEBRUÁR 7., VASÁRNAP

Tájban és témában változatosan

Magyarországi német képzőművészek tárlata

A budapesti NDK Centrumban (Budapest V., Deák tér 3.) az NDK Kulturális és Tájékoztató Központ és a Magyarországi Németek Demokratikus Szövetsége szervezésében, Tiboldi Mária színművész tárlatvezetésével csütörtök délután megnyílt a Magyarországi német képzőművészek bemutatkozása című tárlat.

Ahogy *Koch Auréi*, festőművész, a magyarországi német képzőművészek szekciójának vezetője elmondta — első közös bemutatkozásuk 1980-ban volt itt az NDK Centrumban. Azóta harminc kiállításon szerepeltek az ország minden részében.

A mostani tárlaton festményeket, grafikákat, szobrokat, ötvösmunkákat láthatunk, huszonkét művész alkotásait. A bemutatkozás tájban és témában változatos. Markáns egyéniség *Bánsági András*, aki újszerűen idézi *Nagy Balogh János* és *József Attila* portréját, pompás képet festett „Pinceépítők Hajóson" címen. *Hettler László* néprajzi motívumokkal talál rá festészettel az „idő"-re — *Csáth Annamária* pedig a „Nagyszénási cédrus"-t örökítette meg.

A tárlat sokoldalúsága nemcsak abban mutatkozik meg, hogy alkonyi fények sorakoznak a gurdi fenyőkhöz, szigetszentmártoni horgásztanyákhoz, a garabonciás elvont figurájához, háborús emlékhez, sombereki népviselethez, hanem a képi foglalkozások egyedisége is érzékelhető a szemlélet szabadsága alapján. Így ér el jó vizuális hatást műveiben az a *Váraljai Imre*, aki festményeivel egyenesen Párizsból érkezett haza, és *Dörflinger Dér Endre*, aki igényesen tárja fel a „Tiszai olvadás" színvilágát.

Egészséges életerő és nosztalgia is jelentkezik a képeken, azok tág látóhatárán, hiszen külső és belső tájak rögzülnek a felületeken — G. Mahler és a Tabán, Afrodite és „Oswald nagyapám kertje" —, Tettye és Dr. Wild Frigyes arcmása. A festményekhez társuló ötvösmunkák és faragások, fülbevalók és karkötők, gyűrűk, padlóvázák és tükrök bemutatója egészíti ki a német nemzetiségi művészek február 17-ig megtekinthető kiállítását.

Losonci Miklós

ÖRKÉNY ISTVÁN KIVÁLÓ ÍRÓNK GONDOLATA A SZÁMOZOTT SOROKBAN | KÉPES MŰSZAKI LAP | KŐBÁNYA HELYE | BANKJEGYÜNK | TÁVOLBAN | LOVAS KOCSI | TRÓPUSI FAFAJTA | SUGÁR JELE

...kat.
...Kudarcának?
...Amikor a Sporting szí-
...n kupameccsen egy ötöst
...m a skótoktól.
...labdarú-

bef.: 1236.

IV. futam: 1. Menetjegy (8), 2. Laterna (6), 3. Ellenkező (3). Tot.: 31, 13, 19, 15. Bef.: 67, 51.

V. futam: 1. Karikacsapás (3), 2. Málcsi (4), 3. Irány (6). Tot.: 177, 58, 14, 23. Bef.: 534, 1811. Hármas

—Vietnami kapcsolatok ... re. Gyarapodtak a Hanoiba látogató amerikai küldöttségek. A közvetlen érintkezé-

Kommunista Párt ... kijelentette: *„Vietn... akarja felejteni a m...*

Az előző heti rejtvény megfejtése: A róka megváltoztatja a szőrét, de nem a természetét.

A 4. számban megjelent rejtvény megfejtéséért 100 forintos könyvutalványt és a Rejtvényfejtő miniszotár 4. kötetét nyerte: Lakatos Ferenc, Komárom, Kelemen L. utca 20., Keserű Sándorné, Vác, Mikszáth út 4., Tóth Jánosné, Budapest, Gépmadár utca 10.

A HÉT -ben láthatjuk

Szombaton népszavazás volt Reziben, ahol a falu lakói dönthettek önállóságukról. Az esemény kapcsán A Hét műsora stúdióbeszélgetésben foglalkozik a helyi demokrácia kérdéseivel. A múlt év végén építési tilalmat rendeltek el a Dunakanyarban, a helyszínen készített riportban választ kapunk arra, mi tette szükségessé ezt az intézkedést. A Taurusban és a Chinoinban készített riportból kiderült, hogy milyen feltételei és garanciái vannak a világbanki hiteleknek. Összeállításban foglalkozik a műsor az új finn választási rendszerrel, majd az egykori szovjet vezető politikusok, köztük Buharin rehabilitálásáról láthatnak stúdióbeszélgetést.

A Hét mai adását *Dombóvári Gábor* vezeti.

Vasárnapi rádió- és televízióműsor

KOSSUTH RÁDIÓ. 8.30: Énekszóval — muzsikával. **9.00:** Teli szájjal. **10.05:** Öt kontinens hét napja. **10.20:** Örökzöld dallamok. **10.54:** Édes anyanyelvünk. **11.00:** Gondolat — jel. **12.15:** Nemzetközi magazin. **12.45:** Egy korty tenger. **12.55:** Klasszikus operettekből. **13.20:** Az élő népdal. **13.30:** Szonda. **14.10:** Művészlemezek. **15.07:** Egetvívó asszonyszív. Jókai Mór regényének rádióváltozata. **16.09:** Évszázadok mesterművei. **17.00:** Egy szektor kimaradt. **17.30:** Az Állami Népi Együttes felvételeiből. **18.40:** Remekírók hangszalagon. Kegy, kettő, három... Molnár Ferenc vígjátékának rádióváltozata. **20.05:** Ruggiero Ricci hegedül. **20.19:** Verseit elmondja Bencze József. **20.29:** Bizet: Carmen. **22.10:** Sporthíradó. **23.25:** Zenekari muzsika.

PETŐFI RÁDIÓ. 8.05: A Babér utca legendái. **9.10:** Slágerről slágerre. **9.50:** Látogatás a múltunkban. **11.10:** Vasárnapi koktél. **16.02:** Közvetítés a kaposvári Csiky Gergely Színházból. Különóra. **17.00:** Új CD-hanglemezeinkből. **18.17:** Strauss-művek fúvószenekari előadásában. **18.30:** Szerbhorvát nyelvű műsor. **19.05:** Német nyelvű műsor. **19.35:** Richard Wagner és a franciák. **20.28:** Találkozásom a népzenével. **20.48:** Zsebrádiószínház. Kompromisszum. Fenákel Judit hangjátéka. **21.04:** A Uriah Heep együttes felvételeiből. **22.00:** Magyar zeneszerzők. **22.41:** A Vas fiai. 3. rész.

TELEVÍZIÓ. 1. MŰSOR. 8.50: Tévétorna gyerekeknek. **8.55:** Miki és Donald. Amerikai rajzfilmsorozat. **9.15:** Képújság. **9.20:** A nagyeszű sündisznócska. Bábfilmsorozat. **10.10:** Orrom krumpli, hajam kóc! Kinek van névnapja? **10.20:** Másfél millió lépés Magyarországon. **11.00:** Ne félj, veled vagyok. Szovjet kalandfilm. **12.15:** Hírek. **14.25:** Képújság. **14.35:** ...

Bánsági András

r 6., szerda

Ősz Ilonka

Ismét fekete zászló leng a Miskolci Nemzeti Színházon, hirdetve, gyászol az intézmény, gyászol a társulat, egy nagyon kedves, régi tagja örökre elment. Neve ritkán szerepelt a plakátokon, olykor operettek, zenés darabok kisebb szerepeiben tűnt fel, de minden zenés produkcióban jelen volt, s gyakran lehetett nevét olvasni koncertek, énekes-zenés műsorok hirdetményein. Énekkari tag volt 32 éven át a színházban, egész élete ide kötődött, nélküle nem volt zenés előadás, több száz darabnak volt részese, míg a gyilkos kór el nem ragadta a színpadról. Flach Antalné Ősz Ilonka most örökre elbúcsúzott. Szomorúan adjuk hírül, s megőrizzük emlékét.

(b)

Flach Antal
Miskolc Városi Művelődési Központ
Kossuth Művelődési HÁZA
igazgatója
felesége:
Ősz Ilonka
a Miskolci Nemzeti Színház
(Deryné)
Szóló és énekkar énekese

op. 687

FECIT Szergorfia
Bánsági András

Bánsági András

Ősz Ilona

1935–1987

Amilyen szerényen élt, olyan csendesen távozott az életből az elmúlt esztendő utolsó napján – türelmesen viselt, hosszan tartó súlyos betegség után – Ősz Ilona énekkari művész, aki 1957 óta, megszakítás nélkül három évtizedet töltött társulatunkban. Az énekkarnak napjaink színházában terebélyesedik a szerepe, hiszen nem csupán a hagyományos zenés műfajok, hanem a modern hangvételű egyéb produkciók is igénylik harmonikus közreműködését. A közösségi összhangba illeszkedés jellemezte Ősz Ilona belső derűt árasztó emberi személyiségét is. Rokonszenvet, fenntartás nélküli bizalmat ébresztett önmaga iránt, s bizolomra bátorította a gondjaikkal hozzá fordulókat. Hiányozni fog kedvelt személyisége színházi nagy családunkból.

Emlékét kegyelettel megőrizzük.

cs. 688

FECIT Sevgodfia
Bánsági András

Bánsági András

Balogh Rudolf

a kiváló magyar fotóművész

TABÁNI születésű

Emlékezzünk reá!

Buda, 1987 november 29

Bánsági

Op. 319

A Tabáni Baráti Kör

az eltűnt Tabán emlékezetére, a 32. hagyományos Baráti találkozót 1987. November 29.-én tartotta az Európa Étteremben

Ez alkalommal megkosporúzták az újra felállított Tabáni műemlék-keresztet

1987 Nov. 28 11^{30} kor TV. Népszava cikke XII.1 16. old. Tabáni ünnep

A hagyományok ápolására Bánsági András grafikus és festőművész rajzot készített Balogh Rudolf tabáni születésű festőművész emlékére – mint minden érben más-más Tabáni születésű nagy-jairól Népszava

op. 319

FECIT Szerezgrafik
Bánsági András

Bánszegi András

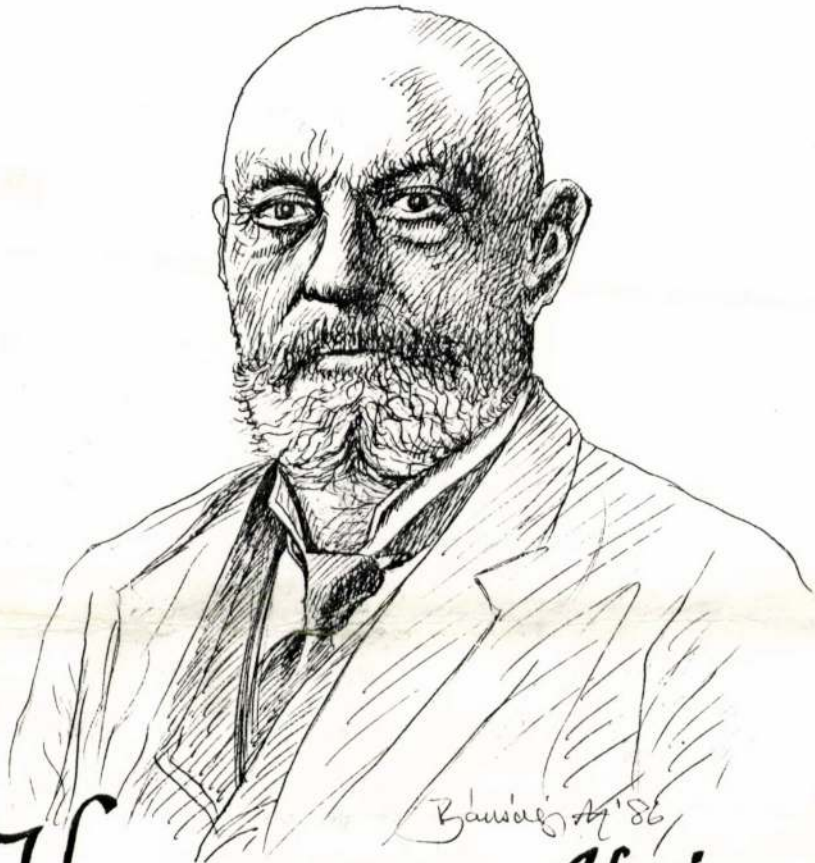

Hauszmann Alajos

neves építész 1847–1926

Döbrentei-u. 10 sz. alatti épületben levő emléktábláján, halálának 60.-ik évfordulójára a Tabáni Barátok Köre kis ünnepség keretében koszorút helyezett el.

op. 284

FECIT
Bánsági András

BÁNSÁGI ANDRÁS

ahhoz az alkotótípushoz tartozik, aki jól megtanulta a szakmát. Ez úgyszólván az igényes – elsősorban önmagával szemben igényes – élet nélkülözhetetlen része.

1914-ben született Temesváron, nyomdászcsalád gyermekeként. Ez a tény önmagában elegendő inspiráció lehetne az alkotó személyiség kibontakozására, hiszen gyermekszemmel láthatta a kreativitás gyorsan születő produktumait. Nem véletlen tehát, hogy 1930-ban a Budapesti Iparrajziskola grafikai szakára iratkozik be. Diplomával a zsebében több évig a „Grafika" Nyomda és Kiadóvállalat tipográfusa, majd később az „Attila Nyomda RT" műszaki vezetője.

Mint alkalmazott grafikus, több országos pályázaton vett részt és kapott díjat, valamint kétszer nyerte el a milánói „Grand Diploma"-t.

A felszabadulás után könyvkiadó vállalatoknak, de ipari, kereskedelmi nagyvállalatoknak is dolgozott; könyveket, prospektusokat, katalógusokat tervezett.

1974 óta nyugdíjas, de munkáit folytatja. Tagja több képzőművészeti körnek és a Magyar Reklámszövetségnek. Festészettel is foglalkozik.

Festményei egy-egy kellemes nyaralás, kirándulás idilli emlékét idézik. Érezni mögöttük a több évtizedes begyakorlottságot, a rutint és azt a szeretetet, amellyel készültek.

René Berger írja egy könyvében: „szükséges-e, hogy megértsünk egy festményt? Mintha nem volna elég nézni, vagy éppen érezni! Viszont más dolog nézni, vagy éppen érezni, s megint más értékelni, vagyis ismerni és tudatosan szeretni valamit. Nos, ha a festészet napjainkban eddig nem tapasztalt érdeklődést vált ki, az is bizonyos, hogy a közönség még soha ennyire sürgősen nem fogalmazta meg a megértés szükségességét."

Bánsági igazán erős oldala a grafika, azon belül is a linómetszés. Egyik legsikerültebb metszete talán a nagy polihisztor, Kós Károly portréja.

E linómetszetekben összegezheti a nyomdászelődök örökségét mindazzal, amelyet gazdag életútja alatt megtanult a világtól.

Sárközi Zoltán

12 művésznek
megjelent 1987 Kaposvárott „Sárdagasztás" c. művészeti albumban
Ára: 264 Ft

K Ö Z A D A K O Z Á S I S Z E R Z Ő D É S

B Á N S Á G I ANDRÁS festőművész (Budapest IX., Sobieski J.u.40. és a Budapesti és Pest megyei Gabonaforgalmi és Malomipari Vállalat (1097. Budapest IX.,Vaskapu u.41.) a mai napon az alábbiakban állapodnak meg:

1. BÁNSÁGI ANDRÁS festőművész a Polgári Törvénykönyv 593. §-a alapján közérdekű célra felajánlja az általa festett "HÁZIKENYÉR" című festményét a Budapesti és Pest megyei Gabonaforgalmi és Malomipari Vállalatnak, térítésmentesen.

2. A Budapesti és Pest megyei Gabonaforgalmi és Malomipari Vállalat köszönettel elfogadja a felajánlott festményt, amelyet a jelen megállapodás alapján vállalati tulajdoni állományába vesz.

3. A festmény zsűri által megállapított értéke 8 000,- Ft, azaz Nyolcezer forint.

4. A közérdekű célra ajándékozó festőművész a festménnyel kapcsolatosan fenntartja azt a jogát, hogy abban az esetben ha festményeiből kiállítást, tárlatot rendeznek, vagy a festményét a festmény tárgyával kapcsolatos kiállításon, tárlaton ki akarják állítani, ezesetben erre a célra a vállalat járuljon hozzá a festmény kiállításához, erre az időre kölcsönadva a festményt.

   A Budapesti és Pest megyei GMV tudomásul veszi a festőművész fenti kikötését azzal, hogy a szállítás és a kiállítás költsége a festőművészt terheli.

5. A vállalati kiköti azt a jogát, hogy a festményt saját, házi kiállításán kiállíthassa.

   A festőművész a vállalat ezen kikötését tudomásul veszi.

6. A vállalat a festményt a társadalmi tulajdon védelmére vonatkozó szabályok szerint gondosan megőrzi, de a festőművész semmiféle követelményt nem támaszt a festmény esetleges megsérülése, megsemmisülése vagy ellopása esetén, annális inkább, mert a festmény tulajdonjoga az adakozás révén átszáll a vállalatra.

Budapest, 1987. november 10.

Bánsági András festőművész

Budapesti és Pest megyei GMV

K Ö Z A D A K O Z Á S I S Z E R Z Ő D É S

B Á N S Á G I ANDRÁS festőművész (Budapest IX., Sobieski J.u.40.) és a Budapesti és Pest megyei Gabonaforgalmi és Malomipari Vállalat (1097. Budapest IX., Vaskapu u. 41.) a mai napon az alábbiakban állapodnak meg:

1. BÁNSÁGI ANDRÁS festőművész a Polgári Törvénykönyv 593. §-a alapján közérdekű célra felajánlja az általa festett "A KENYÉR ÜNNEPE" című festményét a Budapesti és Pest megyei Gabonaforgalmi és Malomipari Vállalatnak, térítésmentesen.

2. A Budapesti és Pest megyei Gabonaforgalmi és Malomipari Vállalat köszönettel elfogadja a felajánlott festményt, amelyet a jelen megállapodás alapján vállalati tulajdoni állományába vesz.

3. A festmény becsült értéke 5000,- Ft, azaz Ötezer forint.

4. A közérdekű célra ajándékozó festőművész a festménnyel kapcsolatosan fenntartja azt a jogát, hogy abban az esetben, ha festményeiből kiállítást, tárlatot rendeznek, vagy a festményét a festmény tárgyával kapcsolatos kiállításon, tárlaton ki akarják állítani, ezesetben a vállalat erre a célra járuljon hozzá a festmény kiállításához, erre az időre kölcsönadva a festményt.

   A Budapesti és Pest megyei GMV tudomásul veszi a festőművész fenti kikötését azzal, hogy a szállítás és a kiállítás költsége a festőművészt terheli.

5. A vállalat kiköti azt a jogát, hogy a festményt saját, házi kiállításán kiállíthassa.

   A festőművész a vállalat ezen kikötését tudomásul veszi.

6. A vállalat a festményt a társadalmi tulajdon védelmére vonatkozó szabályok szerint gondosan megőrzi, de a festőművész semmiféle követelményt nem támaszt a festmény esetleges megsérülése, megsemmisülése, vagy ellopása esetén, annális inkább, mert a festmény tulajdonjoga az adakozás révén átszáll a vállalatra.

Budapest, 1987. november 10.

IGAZGATÓJA

....

Bánsági András festőművész Budapesti és Pest megyei GMV

K Ö Z A D A K O Z Á S I S Z E R Z Ő D É S

B Á N S Á G I ANDRÁS festőművész (Budapest IX.,Sobieski J. u.40.) és a Budapesti és Pest megyei Gabonaforgalmi és Malomipari Vállalat (1097. Budapest IX., Vaskapu u. 41.) a mai napon az alábbiakban állapodnak meg.

1. BÁNSÁGI ANDRÁS festőművész a Polgári Törvénykönyv 593. §-a alapján közérdekű célra felajánlja az általa készített "KENYÉR A KÉPZŐMŰVÉSZETBEN" című grafikáját a Budapesti és Pest megyei Gabonaforgalmi és Malomipari Vállalatnak, térítésmentesen.

2. A Budapesti és Pest megyei Gabonaforgalmi és Malomipari Vállalat köszönettel elfogadja a felajánlott grafikát, amelyet a jelen megállapodás alapján vállalati tulajdoni állományába vesz.

3. A grafika becsült értéke 3000,- Ft, azaz Három ezer forint.

4. A közérdekű célra ajándékozó festőművész a grafikával kapcsolatosan fenntartja azt a jogát, hogy abban az esetben, ha festményeiből kiállítást, tárlatot rendeznek, vagy a grafika tárgyával kapcsolatos kiállításon, tárlaton akarják kiállítani, ezesetben erre a célra a vállalat járuljon hozzá a grafika kiállításához, erre az időre kölcsönadva a grafikát.

   A Budapesti és Pest megyei GMV tudomásul veszi a festőművész fenti kikötését azzal, hogy a szállítás és kiállítás költsége a festőművészt terheli.

5. A vállalat kiköti azt a jogát, hogy a grafikát saját, házi kiállításán kiállíthassa.

   A festőművész a vállalat ezen kikötését tudomásul veszi.

6. A vállalat a grafikát a társadalmi tulajdon védelmére vonatkozó szabályok szerint gondosan megőrzi, de a festőművész semmiféle követelményt nem támaszt a grafika esetleges megsérülése, megsemmisülése vagy ellopása esetén, annális inkább, mert a grafika tulajdonjoga az adakozás révén átszáll a vállalatra.

Budapest, 1987. november 10.

.....
Bánsági András festőművész

.....
Budapesti és Pest megyei GMV

BÁNSÁGI ANDRÁS

művészeti és szakmai elismerései
1923 - 1988-ig

A TELJESSÉG IGÉNYE NÉLKÜL !

1.	Általános elemi iskola III.oszt. Petőfi-utcai Kispest 1923 Junius 2o	Rajzolás, Kézügyesség, Kézimunka } A kitünő jeles	kiállitás 1923	könyvjutalom
2.	1926 Rajz és kézimunka kiállitás B.A.Kiváló és szorgalmas rajzolónak Kispest, Kossuth-téri polg.isk.I.o.	Szini Zoltán festm. rajztanár, rajztanfolyam elért eredményeért	1926	Pénzjutalom irásbeli dicséret + isk. évkönyv
3.	B.A. Szini Zoltán festőművész II.o. rajtanár, Rajztanfolyamán elért kiváló és szorgalmas rajzolónak	Szini Zoltán 4 éven át mint tehetséget ingyen tanitott	1927	Szent Imre plakett + évkönyv
4.	1928 B.A. III.c. oszt.tanuló évközben és a rajztanfolyamon elért szorgalmi rajzaiért és	Alak és fejrajzolásért kitünő Kiállitáson	1928	Szent Imre szobor + biz. és évkönyvb.
5.	B.A. IV.c.oszt.tanuló a rajzolás és festésben elért kiváló eredményeiért, valamint a kiállitásán bemutatott képeiért		1929	Irásbeli dicséret + pénzjutalom
6.	Bánsági András IV.c. oszt. tanuló nagy önálló kiállitása a Kispesti Polgári Fiu-iskola tornatermében	Kossuth-tér	193o pénzjut.	Dr.Válya Gyula polgármester dicsérő okl.
7.	B.A. A Fővárosi "IPARRAJZISKOLA" 1.oszt. sokszorositó-grafikai szinjeles eredményeért I. évfolyam	Ágotai Lajos kir. kormányfőtanácsos dicsérő okl.	1931	Tantestületi dicséret
8.	B.A.A Székesfővárosi,Sokszorositó grafikai Szakiskolán elért igen szorgalmas és jeles bizonyitványáért II. évfolyam		1932	Tantestületi dicséret és oklevél
9.	B.A. A Székesfővárosi Sokszorositó Grafikai Szakiskola III.évfolyamán elért igen szorgalmas tantestületi dicséret		1933	Tantestületi dicséret
10.	B.A. A Milánói V. Triennális kiállitásán szines linómetszetsorozatáért		1933	Gran Diploma d'Onore kaptam
11.	B.A. A Székesfővárosi "IPARRAJZ"-Iskola Sokszorositó-grafikai-mesterképző szk. IV. éves Dr. Vidéki Főigazgató M.kir.főtanácsos Tud.E.doktora		1934	Kiváló szorg. előmenetelért Dicsérő Oklevél
12.	B.A. Jamboree művészeti előkészitéséért, jó munkáért Gróf Teleky Pál-tól		1933	Elismerő Oklevél
13.	Országos TESZ /Magyar-hét/ plakátpályázat Eredmény megjelent a Pesti Hirlapban és aFüggetlenség c.napilapokban is		1934	IV.dij Pénzj. Dicsérő okl.
14	M.N.K. BM. Közbiztonsági érdemérem bronz fokozata		1948	Érdemérem bronz fokozat
15.	Országos Bányásznapi plakátpályázat /ives/			II.helyezett
16	RAK- AKADÉMIA orsz. jelvénypályázat /embléma/		1948	IV.helyezett loo-Ft.jut. Elism.okl.

17.	Bánsági András grafikus és festő mint dekorációs a szoc. épitésében elért kiváló teljesitményéért	1953	Sztahanovista jelvény-érem oklevél
18.	Magyar Dolgozók Pártja III.Kongresszusa tiszteletére, tervezés, sokszorositás és karikatura rajzokért	1954	Kongresszusi Emléklap
19.	Bánsági András festő - grafikus dekorációs munkájáért	1954	Kiváló jelv + dolgozó oklevél
20.	Képzőművészeti Alap KV. Szakszerv.B. és MSZMP kiállitásán résztvett	1959	Emléklap
21.	Földmüvelésügyi Miniszter Losonci Pál Tsz. ÁG.megalakuló okleveleinek, grafikák, és egyéb orsz. térképek, grafikák tervezéséért Kiváló dolgozó érem és elismerő oklevél	1962	Kiváló dolgozó jelvény és oklevél
22.	A Nagy Októberi Forradalom 62.évf. emlékére készitett LENIN-portré linómetszetéért KISz és HNF.-rendelésére. Sajtóbemutató.	1979	Elismerő Oklevél
23.	Müvészeti Dolgozók Szakszervezeti Szövetsége Elnöksége Bánsági Andrásnak 25 éves müvészeti Jubileumi Oklevél és jutalom. Képzőművészeti Alap Kv. Mütermi dolgozó grafikusa 1 havi fizetés stb.	1968	Oklevél jutalom
24.	A Képző és Iparmüvészeti Szakközépiskola,előtte 1946-ig Fővárosi Iparrajziskola 2oo éves fennállása, alapitásának jubileumi kiállitása 1778-1978 Bánsági /Procker/ András az intézet volt kiváló növendékének	1978	Mária Terézia alapitó levél emléklapja
25.	KISZ /Magyar Kommunista Ifjusági Szövetség IX.ker.Biz. A Forradalmi Napok tiszteletére rendezett Képzőművészeti kiállitáson Bánsági András grafikusnak adott	1979	Oklevél
26.	Az 1979. évi Vizuális Müvészeti Hónapon a Fővárosi Müvelődési Ház Kiállitásán Bánsági A.nak adományozott	1979	Emléklap
27.	Hungexpó. Hungakorr Protenvita Mipel Bpest	1979	Bronz-plakett
28.	III.Országos Kisgrafikai Találkozó és Kiállitás Pécs 1976	1976	Zsolnai plakett
29.	Interplayexpo Nemzetközi Játékkiállitás Hungexpó Budapest 1979	1979	Bronz plakett
30.	A Nemzetközi Gyermekév 1979 alkalmából a Nagy Szocialista Forradalom 62. évfordulójára rendezett Képzőművészeti Kiállitás M.Kommunista Ifj.Szöv.	1979	Emléklap
31.	Országos Mezőgazdasági és Élelmezési Ipari Kiállitás És Vásár Bpest 198o OMÉK	198o	Bronz-plakett
32.	A Ferencvárosi Alkotó Képzőművész Közösségében végzett kiváló alkotó és társadalmi munkájáért Bánsági András grafikusmüvésznek KISz. bizottság	198o	Oklevél
33.	Bánsági András grafikusmüvésznek a FAKK-BHV-ben végzett alkotó és közmüvelődésben végzett munkájáért	1981	Oklevél
34.	Bánsági András grafikusmüvésznek A Képzőművész Közösségben végzett Alkotó és társadalmi tevékenységéért 1981 Május 2o	1981	Oklevél
35	A Pécsi IX.Országos Kisgrafikai Találkozó, Pályázat és Kiállitás Ságvári E.Müvelődési Ház	1982	Pécs Város különdija
36.	A Budapesti Husipari Vállalat Ferencvárosi Alkotó Képzőművészek Közössége FAKK-BHV Bánsági András grafikusmüvésznek 1982.évben az alkotó munka és a közösségben végzett kiemelkedő tevékenységéért	1982	Oklevél

37.	Bánsági András grafikusművész-nek elismerésül a Ferencvárosi Alkotó Közösség FAK-BHV Mini Galériájában rendezett eredményes kiállitásáért	1982	Elismerő Oklevél
38.	Hazafias Népfront Bánsági Andrásnak, grafikusművész Érdemes társadalmi Munkás kitüntető jelvény	1983 XII.12	Érdemes társadalmi munkás
39.	A Budapesti Husipari Vállalat Ferencvárosi Alkotó Képzőművészek Közösségében az 1983-as évben végzett művészi alkotói tevékenységéért KISZ.	1983 XII.19	Pénzjutalom Oklevél
40.	Bánsági András grafikusművésznek a Budapesti Husipari Vállalat FAKK-BHV Alkotó Közösségében 1983-ban végzett kiemelkedő alkotói munkásságáért Kisz-Bizottság	1983	Oklevél
41.	Természetbarát Találkozó Kiskunmajsa 1984 Bánsági András grafikus kiállitásáért	1984	Emléklap
42.	A Magyarországi Németek Demokratikus Szövetsége által kiirt országos pályázat. A VIII. Orsz. Soproni Német Nemzetiségi Tánctalálkozó plakátpályázata	1984	I. dij
43.	Hazafias Népfront Bánsági András grafikusművész Kiváló társadalmi munkás	1985 Ápr.4	Kiváló társadalmi munkás
44.	A Képzőművészek Iparművészek és Művészeti Dolgozók Szakszervezetének Elnöksége a Magyar Képzőművészek Szabad Szervezete Megalakulásának 40. évforduló 1945-1985 emlékére Bánsági András grafikusművésznek	1985 I.29 Fészek	Asszonyi Tamás Bronz-plakett emlékérme
45.	Bánsági András grafikusművésznek a MISKOLCI MINI GALÉRIÁBAN RENDEZETT önálló grafikai kiállitásáért Civitatis Miskolz Sigillum 1365- 1965 -"- -"- -"-	1987 II.9- III.7	Mikolc város Bronz-plakettje + Kossuth L. Bronz plakett
46.	A Pécsi Kisgrafika Barátok Köre KBK 25 éves Jubileumi Ünnepsége és kiállitása Bronz-plakett. Soltra Elemér munkája + Bánsági András: Martyn Ferenc Kossuth-dijas festőművész emléklapja	1987 VIII.15	Bronz plakett + Emléklap

Ifjúsági Nyomda 0178

Meghívó
Einladung

A MAGYARORSZÁGI NÉMET KULTÚRA ÉS MŰVÉSZET NAPJAI
az NDK Kulturális- és Tájékoztató Központjában,
Budapest, V., Deák tér 3.

„Magyarországi német képzőművészek bemutatkozása"

FESTÉSZET — GRAFIKA — KISPLASZTIKA

című kiállítás megnyitójára tisztelettel meghívjuk Önt
1988. február 4-én, csütörtökön 15.00 órára.
A kiállítás 1988. február 17-ig tekinthető meg.

Werner Warnecke
igazgató
NDK Kulturális
és Tájékoztató Központ

Megnyitja:

Géza Hambuch
főtitkár
Magyarországi Németek
Demokratikus Szövetsége

és közreműködik Tiboldi Mária színművész

TAGE UNGARNDEUTSCHER KULTUR UND KUNST
im Kultur- und Informationszentrum der DDR,
Budapest, V., Deák tér 3.

Zur Eröffnung der Ausstellung

„Ungarndeutsche bildende Künstler stellen sich vor"

MALEREI — GRAFIK — PLASTIK

am Donnerstag, dem 4. Februar 1988, 15.00 Uhr
laden wir Sie herzlich ein.
Die Ausstellung ist bis zum 17. Februar 1988. geöffnet.

Werner Warnecke
Direktor
des Kultur- und Informationszentrums
der DDR

Géza Hambuch
Generalsekretär
des Demokratischen Verbandes
der Ungarndeutschen

KEDVES VENDÉGÜNK!

Előcsarnokunkban
mindennap 9 – 21 óráig várja önt

INFORMÁCIÓS SZOLGÁLATUNK

Tájékoztatást nyújtunk intézményünk programjairól, fővárosunk kulturális eseményeiről és a közérdekű, főleg kerületi tudnivalókról.

Lehetőséget biztosítunk:
– folyóiratok, napi-, hetilapok, propaganda kiadványok stb. olvasására,
– színes tv nézésére, zenehallgatásra,
– könyvvásárlásra

FELVILÁGOSÍTÁS
208–278

Címünk: Bp. XIII., József Attila tér 4.
1131

Telefon:
Igazgató: 208–279, Népművelők: 498–151
Gazdasági és műszaki vezető: 208–280

ANGYALFÖLDI

JÓZSEF ATTILA
MŰVELŐDÉSI KÖZPONT

1982. I.

KEDVES VENDÉGEINK!

Az alábbi tanfolyamainkra várjuk jelentkezésüket:

A HOBBIFOTÓZÁS ABC-JE (alapfokú tanfolyam)
január 20-tól
heti 1x3 órában (48 órás) díja: 480.– Ft.
Foglalkozási napok: szerdán 17 órától

GÉPI SÍKKÖTŐ február 1-től
heti 1x4 órában (56 órás) díja: 730.– Ft.
Foglalkozási napok: hétfőn, kedden, szerdán, csütörtökön 16,30-tól

SZABÁS-VARRÁS február 15-től
heti 1x3 órában (51 órás)
részvételi díj: **kezdőknek:** 490.– Ft.
haladóknak: 590.– Ft.
Foglalkozási napok: kezdőknek: kedden 9 és 16 ó
szerda 18.30 ó, csütörtökön 17 ó
haladóknak: hétfőn 17 ó,
kedd 18.30 ó, szerdán 16 ó

Beiratkozás: valamennyi tanfolyamra 1982. jan. 4-től hétköznapokon 16 – 20 óráig.

KÖNYVTÁR

(a Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár 19. sz. könyvtára)
Az olvasóterem és a könyvtár nyitvatartási ideje:

	felnőtteknek:	gyermekeknek:
hétfőn	14–19 óráig	14–19 óráig
kedden	10–16 óráig	10–14 óráig
szerdán	14–19 óráig	14–19 óráig
csütörtökön	12–16 óráig	13–16 óráig
pénteken	14–19 óráig	14–19 óráig

Fk.: Pardi Sándorné 8804/81 NPI

MŰSZAKI RAJZ
Tanár: Kozáry Vilmos
Foglalkozási napok: csütörtökön 16 és 18.30 órától.

NYELV: ANGOL – NÉMET
Tanárok: Bors Zsuzsa, Kozáry Vilmosné, Molnár Zsuzsa, Molnár Krisztina, Richter Zsuzsa, Koródi Karolina

Foglalkozási napok:
angol kezdő: hétfőn 16 és 18.30 óra, csütörtökön 16 óra
angol haladó: csütörtökön 18.30 óra
angol társalgás: szerdán 18 óra
német kezdő: kedden 16 óra, szerdán 16 és 18.30 óra
német haladó: kedden 18.30 óra
gyermek angol: hétfőn 16 óra
gyermek német: pénteken 16 óra

SZABÁS – VARRÁS
Tanárok: Albert Zsuzsa, Bartus Irén, Kisgyörgy Sándorné
Foglalkozási napok:
kezdő: hétfőn 17 óra
kedden 16 és 18.30 óra
szerdán 16 és 18.30 óra
csütörtökön 17 óra
haladó: kedden 9 óra

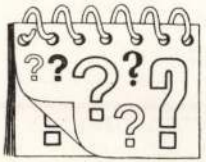

PROGRAMJAINK

3 **vasárnap**	**10 órakor:** **BOHÓCMÓKÁK** A belépődíj: 10 Ft. **11 órakor:** **TÜSKEVÁR** – játszóház gyerekeknek
4 **hétfő**	**17.30 órakor:** **KOZMETIKAI TANÁCSADÁS** Szaktanácsadó: Evva Ildikó **18 órakor:** **SIVATAGI SHOW** Filmvetítés állatbarátoknak
5 **kedd**	**17.30 órakor:** **A KERT ÉS A LAKÓÉPÜLET KAPCSOLATA** Jámbor Imre előadása
6 **szerda**	**17.30 órakor:** **JOGI TANÁCSADÁS** Szaktanácsadó: Dr. Tóth Miklós **18 órakor:** **MŰHELYGALÉRIA – ANGYALFÖLD** – a Ferencvárosi Alkotókör kiállításának megnyitója. Megnyitja: Sz. Nagy Annamária
7 **csütörtök**	**18 órakor:** **ÚJ ÉV – ÚJ TERVEK** – munkaterv ismertetés a TV–DX Klubban

9 szombat	17 órakor: **TÁNCEST** Közreműködik: a VOX zenekar
10 vasárnap	10 órakor: **AZ ÁLLAMI BÁBSZÍNHÁZ VENDÉGJÁTÉKA** A belépődíj: 10 Ft. 10 órakor: **KISFILMEK – FELNŐTTEKNEK** A belépődíj: 10 Ft.
11 hétfő	17,30 órakor: **ÁLLATEGÉSZSÉGÜGYI TANÁCSADÁS** Szaktanácsadó: Dr. Horváth László 17,30 órakor: **OPT TANÁCSADÁS** Szaktanácsadó: Kecskeméti Ferenc 18 órakor: **VISELKEDJ!** – dr. Zöldág László etológiai előadása
12 kedd	17.30 órakor: **GYERMEKNEVELÉSI TANÁCSADÁS** Szaktanácsadó: dr. Bobay Kornélia
13 szerda	17 órakor: **MÉG NÉHÁNY SZÓ AZ ÉRELMESZESEDÉSRŐL . . .** – Előadás az IRISZ Klubban
14 csütörtök	17 órakor: **TV–DX SZAKTANÁCSADÁS** Vezeti: Lugosi Gyula 17.30 órakor: **GYERMEKEGÉSZSÉGÜGYI TANÁCSADÁS** Szaktanácsadó Dr. Jelennik Zsuzsa

GYERMEK KÉPZŐ- ÉS IPARMŰVÉSZETI KÖR

Vezeti: Havas Eszter grafikusművész
Foglalkozási napok: kedd, csütörtök 14–17 óráig

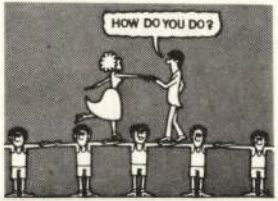

TANFOLYAMOK

FOTÓ
Tanár: Surján Éva
Foglalkozási napok: szerdán 17 órától

GÉPI SÍKKÖTŐ
Tanárok: Hajdzser Péter, Kutri Ferenc, Rákosréti József
Foglalkozási napok: hétfőn, kedden, szerdán, csütörtökön 16.30 órától.

GYERMEKTORNA 4–10 évesek részére
Tanárok: Asztalos Eszter, H. Vidor Zsuzsa
Foglalkozási napok: hétfőn, kedden, csütörtökön és pénteken 17 órától, külön beosztás szerint.

KONDICIONÁLÓ TORNA
Tanárok: Asztalos Eszter, H. Vidor Zsuzsa
Foglalkozási napok: szerdán 17 és 18.30 órától, hétfőn és csütörtökön 19 órai kezdettel.

MŰVÉSZETI KÖRÖK

„MOHOLY-NAGY LÁSZLÓ"
KÉPZŐ- ÉS IPARMŰVÉSZETI KÖR
„KIVÁLÓ EGYÜTTES"

Körvezető: Orvos András festő- és iparművész

GRAFIKA, RAJZ, BÁB, RAJZFILM,
KERÁMIA, TEXTIL, FESTŐ,
FOTÓ, KISPLASZTIKA, TŰZZOMÁNC

Tanárok:
Cerovszki Iván szobrászművész, Illés József keramikus, Jäger Margit kerámikusművész, Lisziák Elek rajzfilmrendező, Nagy Nándor grafikus, Szemadám György festőművész, Vizi Júlia textiltervező, Kecskeméti Kálmán bábkészítő művész, Lajta Gábor festőművész, Lugosi István filmoperatőr.

Foglalkozási napok:

kedd, szerda, csütörtök, péntek 17.30 – 20.30 óráig

15 **péntek**	**18 órakor:** **HA BALESET TÖRTÉNIK . . .** Dr. Nemes György előadása a Vikend klubban
16 **szombat**	**17 órakor:** **TÁNCEST** Közreműködik: a VOX zenekar
	GYERMEKEKNEK
17 **vasárnap**	**10 órakor:** **AKROBATÁK, ZSONGLŐRÖK** **11 órakor:** **MESEFILMEK** A belépődíj: 10 Ft.
18 **hétfő**	**18 órakor:** **A VÖRÖS KÖNYV LAKÓI** Kolosi József előadása a londoni állatkertről
19 **kedd**	**17.30 órakor:** **A FESTŐ NÖVÉNYEK** Dr. Hornok László előadása **18 órakor:** **„KALOCSAI NÉPSZOKÁSOK"** Szép Ilona előadóművész önálló estje Közreműködik: Demeter László fuvolaművész
20 **szerda**	**15 órakor:** **HOL TARTUNK A MUNKÁSMŰVELŐDÉSBEN?** Okányi Ferenc előadása üzemi és kerületi Művelődési Intézmények közművelődési előadóinak. **17.30 órakor:** **JOGI TANÁCSADÁS** Szaktanácsadó: dr. Tóth Miklós
21 **csütörtök**	**17 órakor:** **TV–DX SZAKTANÁCSADÁS** Vezeti: Fehér György

17 órától – 20 óráig:
VIZUÁLIS TANÁCSADÁS
– a Képzőművészeti Körben
Vezeti: Orvos András

---

22 péntek

17 órakor:
AZ ANYAG BŰVÖLETÉBEN
– találkozás a Vendéglátóipari és az Angyalföldi 26. sz. szakmunkásképző iskolák tanulóival

18 órakor:
A FELVÉTELEZÉS TECHNIKÁJA
előadás a Fotó klubban

---

23 szombat

17 órakor:
TÁNCEST
közreműködik: a VOX zenekar

---

24 vasárnap

10 órakor:
HANGLEMEZ CSERE – BERE
– gyerekeknek, közben zenei vetélkedő

11 órakor:
TÜSKEVÁR
– játszóház gyerekeknek
Belépődíj: 10 Ft.

---

25 hétfő

17.30 órakor:
ÁLLATEGÉSZSÉGÜGYI TANÁCSADÁS
Szaktanácsadó: Dr. Horváth László

18 órakor:
MAJOMVILÁG
– Seress Mihály diavetítéses előadása

---

26 kedd

15 órakor:
ISMERETLEN ISMERŐSÖKÉRT
– a STÚDIÓ '13 módszertani bemutatója Ifjúsági klubvezetőknek és üzemi kultúrfelelősöknek

---

MŰVÉSZETI CSOPORTOK

„CORODIN" BŰVÉSZ CSOPORT
Alsó korhatár: 16 év
Vezeti: Gálházi István bűvész
Foglalkozási napok: péntek 17.30 órától

STÚDIÓ '13
Fiatal művészek kollektív alkotó csoportja
Foglalkozási napok: kedden 18 órától

„SZABÓ FERENC" VEGYESKÓRUS
Vezeti: Gerő Erik karnagy
Korrepetitor: Schubert Mária
Foglalkozási napok: pénteken 18 órától

TARKA – BARKA GYERMEK BÁBCSOPORT
(10–14 éves korig)
Vezeti: Szöllősi Piroska
Foglalkozási napok: minden vasárnap 11 órától

TV–DX KLUB
Klubvezető: Lugosi Gyula
Klubtitkár: Fehér György
Klubnapok: minden csütörtökön (7-én és 28-án 18 órától, 14-én és 21-én 17 órától)

VIKEND KLUB
Klubvezető: Korándi József
Klubnapok: kéthetenként pénteken (15-én és 29-én) 18 órától

27 szerda	17 órakor: **A MAGYAR RÁDIÓ FÚVÓSÖTÖSÉNEK HANGVERSENYE** – az IRISZ Klubban 18 órakor: **TÁRLATAIM** Bemutatjuk: Szatmári József grafikusművészt
28 csütörtök	18 órakor: **AZ ANTENNAERŐSÍTŐK BEMÉRÉSE** Előadó: Zsóri Vince
29 péntek	17 órakor: **BEMUTATKOZUNK** – Találkozó az Egyesült Izzó, a Budafoki Képző és Iparművészeti Körök tagjaival Vezeti: Orvos András 17.30 órakor: **TAVASZI NÖVÉNYVÉDELEM** Látogatás a Pest megyei AGROKER Vállalat telepén – a Kertbarát Klubjának külső programja (Vezeti: Sztanek József) 17.30 órakor: **LAKBERENDEZÉSI TANÁCSADÁS** Szaktanácsadó: Szücs Eszter 18 órakor: **A DEFENZÍV VEZETÉS** Dr. Monostori Gyula előadása a Vikend klubban
30 szombat	17 órakor: **TÁNCEST** közreműködik a VOX zenekar
31 vasárnap	10 órakor: **AZ ÁLLAMI BÁBSZÍNHÁZ VENDÉGJÁTÉKA** Kisfilmek felnőtteknek a belépődíj 10.– Ft.

A műsorváltoztatás jogát fenntartjuk!

E kiállításon 29 db. kisgrafikával vettem részt

KIÁLLÍTÁSOK

5–30-ig **A FERENCVÁROSI ALKOTÓKÖR**
(nagyterem)

5–30-ig **ÍGY KEZDTÜK**
– a Moholy-Nagy László képző- és iparművészeti kör tevékenysége, bemutató sorozat I.
(társalgó)

5–30-ig **AMATŐR KÉPZŐMŰVÉSZETI ALKOTÓCSOPORTOK KOLLEKTÍV KIÁLLÍTÁSA**
(előcsarnok)

8–30-ig **GÁCSI MIHÁLY grafikus DÓZSA ILLUSZTRÁCIÓI**
(minigaléria)

8–30-ig **MUNKAFOTÓK**
– a Moholy Nagy László Képző- és Iparművészeti Kör életéről, tevékenységéről
(I. em. 2-es társalgó)

Az I. emeleti kiállítások hétköznap 15.30-tól 20 óráig az előcsarnokban és a minigalériában a kiállítások minden nap 9-21 óráig tekinthetők meg.

KLUBOK

ÁLLATBARÁTOK KLUBJA
Klubvezető: Csépai K. Anita
Klubnapok: minden hétfőn (4, 11, 18 és 25-én) 18 órától

BÉLYEGGYŰJTŐK KLUBJA
Klubvezető: Dr. Benkő László
Klubnapok: minden hétfőn (4, 11, 18 és 25-én) 16 órától

FOTÓ KLUB
Klubvezető: Surján Éva
Klubnap: pénteken, 22-én 18 órától

HELYTÖRTÉNETI KLUB
Klubvezető: Jelenics József
Klubnapok: minden pénteken (8, 15, 22 és 29-én) 17 órától

IRISZ KLUB
Klubelnök: Dr. Áhi Olga
Klubvezető: Dr. Szára Jánosné
Klubnapok: kéthetenként szerdán (13-án, 27-én) 17 órától

KERTBARÁTOK KLUBJA
Klubvezető: Dr. Csercser Péter
Klubnapok: 5-én, 19-én, 29-én (kedden) 17.30 órától

NYUGDÍJASOK KLUBJA
Klubvezető: Tomsits Ilona
Klubnapok: mindennap 14–20 óráig

FAKK=
BHV
FERENCVÁROSI ALKOTÓ KÉPZŐMŰVÉSZEK
KÖZÖSSÉGE BUDAPEST
1097 GUBACSI-ÚT 6

BÁNSÁG I ANDRÁS

Meghívó

A Ferencvárosi Alkotók Képzőművészeti Közössége szeretettel mehivja Önt és kedves családját a Közösség pártoló művészeinek képzőművészeti kiállitására.

11·2-16.

Helye: Ferencvárosi Alkotó Közösség minigaléria
Budapesti Húsipari Vállalat
Budapest, IX. Gubacsi ut.6.sz.

Megnyitó: 1982. február 2-án 17 órakor

A kiállitást megnyitja: Balogh András festőművész, művészettörténész.

Kiállítók:

Balogh András festőművész
Bánsági András grafikus müvész
Fazzi Hugó festőművész
Halasi Horváth István festőművész
Kmetty Ferenc grafikusmüvész
Mendlik Lajos festőművész
Muray Róbert festőművész
Remsey Iván festőművész
Rózsa György festőművész
Takács Tamás Ip.és Képzőmüv.Szakisk.tanára

Szeretettel várunk minden érdeklődőt.

α
ω
EX LIBRIS
BANSAGI ANDRÁS

Ezt az Ex Libriszt Stettner
Béla Munkácsy díjas és
érdemes művész kollegám
készítette nékem linoban.
Jól kifejezte széles skálájú
munkásságom 50 esztendejét
alfától-omegáig

Ex Libris

BÁNSÁGI KÁROLY

P 1

Bánsági K

ANDREAS BÁNSÁGI
1096 Budapest
Sobieski u. 40.
Tel.: 339-791
HUNGARY

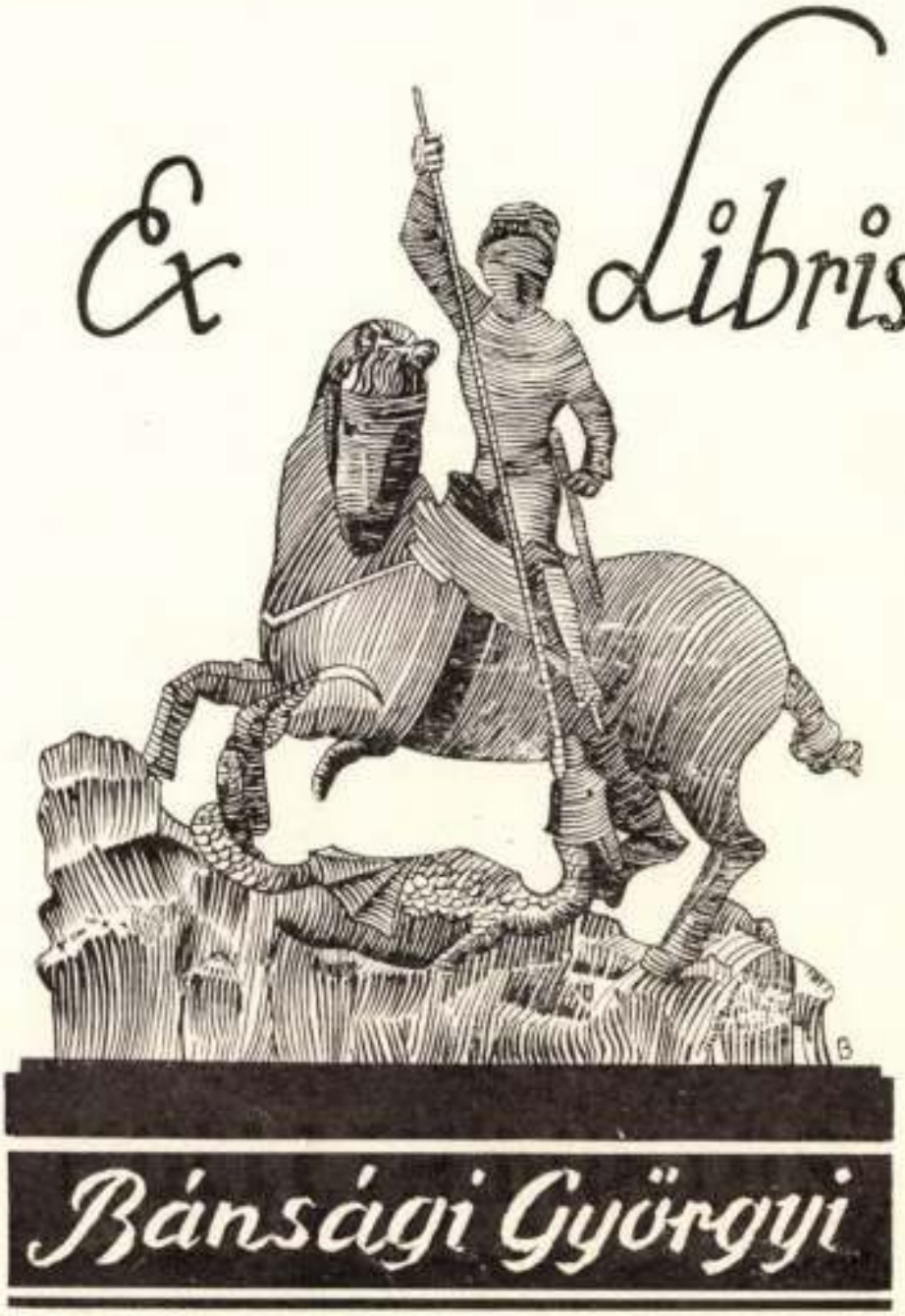
Ex Libris
Bánsági Györgyi

ANDREAS BÁNSÁGI
1096 Budapest
Sobieski u. 40.
Tel.: 339-791
HUNGARY

BA
EX
LIBRIS
BA'NSA'GI ANDOR
TA

Z życiu Sanctus
Fery Toni barátom
munkája.
Sajnos a nyomda
a passzeri mellé.
nyomta

1982 Január XXV. 1.

Socialista MŰVÉSZETÉRT

A Művészeti Sz… Szerkeszti a szerkesztő bizott… Szerkesztőség: Budapest VI., … 30. Levélcím: **Budapest, postaf…** Lap- és Könyv-kiadó. 1553 Bp. X… t: 43 Budapest. Felelős kiadó: d… y évre 24.— Ft.

Eg… 2.

Fery Antal metszete

300 ezer előfizetőjének egy francia műhold Tunéziának szánt programjait közvetíti. A szakértők véleménye szerint, ha Európában teljes üzemmel megindulnak a műholdról történő közvetlen adások, a megfelelő antenna körülbelül 450 dollárba kerül.

AZ ANGOL FILMESEK szakszervezete újabban „egyenlőségi előadót" alkalmaz. Ez természetesen *csakis nő* lehet. Az új funkcionáriusnak az a feladata, hogy az „egyenlőségi bizottság" támogatásával felvegye a harcot a nők, a nemzeti kisebbségek, színesek stb. mindennemű hátrányos megkülönböztetése ellen.

Mészöly Tibor

Krónika

nemzeti, népi, történelmi is.

A mai napra rendelt krimi . . .

Három órán át folyt a vita. Képzelhető, milyen sűrűn sorjáztak a vélemények. Jó néhány érintette *a szórakozás és művelődés* fájó pontjait. Volt, aki lángpallossal akarta kiűzni a szórakoztatást, első renden a krimit. Mások megértőbbnek bizonyultak. De nem kikötés nélkül.

X 3 Lino A. Bánsági

Egy jelsikerült „Mikulás est"
a KBK-n a Fénykben
1981. XII. 2

Mindenki résztvevő megkapta-e
kisgrafikát + a Tombolán
kisorsolt grafikai nyeremény
mellé is. De jutott belőle a
vidéki titkároknak is.
Nagy sikere volt.

1982. Jan. 12

Programokból

JANUÁR 6—30-IG

A ferencvárosi alkotó közösség kiállítása az angyalföldi József Attila Művelődési Központ kultúrházában. Megnyitó: 1982. január 6-án 18 órakor. A kiállítást Varga Gyula művészeti vezető nyitja meg. Cím: Budapest XIII., József Attila tér 4. Megközelíthető 4-es autóbusszal.

FEBRUÁR 2—16-IG

A közösség pártoló művészeinek képzőművészeti kiállítása, a ferencvárosi MINI galériában (Budapest IX., Gubacsi út 6.). Részt vevő kiállítók: Remsey Iván festő-bábművész, Fazzi Hugó ipar- és képzőművész, főiskolai tanár, Rózsa György festőművész, Murai Róbert festőművész, Halasi Horváth István festőművész, Kmetty Ferenc grafikusművész, Mendlin Lajos festőművész, Bánsági András grafikusművész.

FAKK = BHV

FERENCVÁROSI ALKOTÓ KÉPZŐMŰVÉSZEK KÖZÖSSÉGE BUDAPEST 1097 GUBACSI-ÚT 6

FEBRUÁR 16—26-IG

Fricz István naiv festő kiállítása a ferencvárosi MINI galériában (Budapest IX., Gubacsi út 6.). Megnyitó 1982. február 16-án 16 órakor.

FEBRUÁR 18.

A Budapesti Húsipari Vállalat KISZ-klubjában 17 órakor (Budapest IX., Gubacsi út 6.) kiállítással egybekötött bemutatót tart Batiszfalvy Gabriella „Vizuális élmények" sorozatáról. „Alkotók — KISZ-fiatalok" — akvarelljeiről kötetlen beszélgetést tart Varga Gyula.

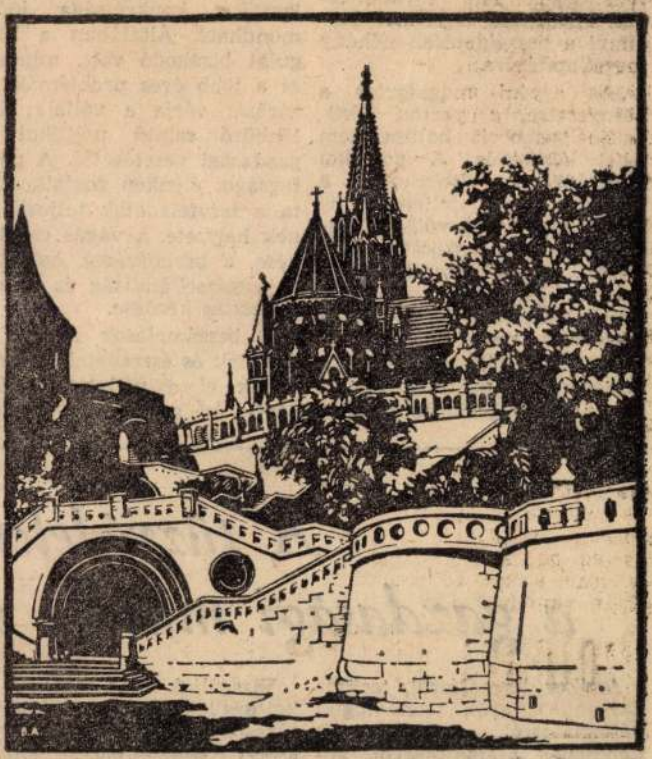

Bánsági András Halászbástya című fametszete

A beszámoló párttag tapasztalatai

Az MSZMP Politikai Bizottsága határozatban döntött arról, hogy a pártalapszervezetek beszámoló taggyűléseit 1981. november 15. és december 15-e között kell megtartani. Vállalatunk pártbizottsága a határidőn belül teljesítette ezt a feladatot és a tapasztalatokat december 17-i párt-végrehajtóbizottsági ülésén összegezte.

Az összegzés az előkészítő tevékenységről szólva megállapítja: „Az egyéni beszélgetések — amelyek megelőzték a taggyűléseket — többségét a pártcsoportbizalmiak, illetve helyettesek végezték. A pártcsoportok az egyéni beszélgetéseket összegezték és a vezetőségek felé továbbították." Érdemes figyelmet fordítani a beszélgetések néhány megállapítására:

„Az egyéni magatartás a környezetre, a párton kívüliekre gyakorolt hatása nem lehet közömbös. A politikai munkára az őszinteség, a nyíltság legyen jellemző, fel kell oldani a taggyűlések légkörét, a jogos kritikát el kell viselni. A tájékoztatók, információk legyenek megbízhatóak, időszerűek, gyorsak a meggyőzés, megértés, illetve a felhívások konkrét tettekre serkentők. A pártbizottság és a párt-végrehajtóbizottság munkáját jónak ítélik, de több segítséget, folyamatos odafigyelést igényelnek. Sok észrevétel hangzott el a béremelések, jutalmazások elosztását illetően, elvárják, hogy mindenki a végzett munkának megfelelően részesüljön az elosztható javakból."

A beszámolók elkészítése valamennyi területen kollektív munka volt. A beszámolók jelentős mértékben foglalkoztak a vállalat, illetve a terület gazdasági eredményeivel és gondjaival. Sikerült helyes arányokat kialakítani a kritika, önkritika gyakorlásánál.

Az összevont taggyűlések aktivitása megfelelő volt. A hozzászólók száma, témaválasztása, konkrétsága jónak mondható. Általában a hangulat bizakodó volt, mindenki a több éves problémák lezárását várja a vállalat különböző szintű politikai és gazdasági vezetésétől. A párttagságot élénken foglalkoztatta a tervfeladatok teljesítésének helyzete, a vágás csökkenése, a beruházások helyzete, a létszámellátottság és a bérfejlesztés kérdése.

A beszámolások során javaslatok és észrevételek hangzottak el a vállalat felsőbb párt- és gazdasági vezetése

A tűzvédelem a gazdasági munka sz

Amikor termelésről, technikai fejlesztésről, technológiai változtatásról, épületek és helyiségek átalakításáról, beruházásról beszélünk, vagy tárgyalásokat folytatunk, sokszor nem is gondolunk arra, Vizsgáljuk meg, milyen lehetőségünk van arra, hogy a tűzeseteket megelőzzük, a veszélyt csökkentsük. Milyen eszközök állnak rendelkezésünkre tűz esetén, mit használhatunk oltására, a kár mi-

A kisgrafika hazai műhelyei BÁNSÁGI ANDRÁS

Ötven év képnaplója

A kisgrafika a legdemokratikusabb képzőművészeti műfaj: mindenki birtokba veheti a képes üdvözleteket, az ex libriseket, a vizuális híradásokat, és egyre többen birtokba is veszik a pécsi, szegedi, debreceni, ceglédi kisgrafikai körök jóvoltából, egyre több a gyűjtő, bővül a nemzetközi kapcsolat is. Szerencsére igen sokan, és magas szinten művelik ezt a műfajt, a képírás és képbeszélgetés eme formáját.

Bánsági András, a kisgrafika egyik jeles képviselője 1914-ben született Temesvárott. Szini Zoltánnál tanult, ő pallérozta képességeit. Kitüntetéssel szerezte meg diplomáját 1934-ben a budapesti Iparrajziskolában. Tipográfus, nyomdász, művész, festő és sokszorosító grafikus, könyvművész lett egy személyben. Milánóban munkásságát kétszer is Grande Diplomával ismerték el. Hosszú ideig volt a Minerva Könyvkiadó Vállalat szerződéses grafikusa. Az egyik legjobb hazai retusőr és piktográfus. Mintegy ötven hazai és külföldi tárlaton vett részt, önálló kiállítása nyílt itthon és az NSZK-ban, műveit bemutatták a Szovjetunióban is. Több díjat és oklevelet kapott, a Magyar Kisgrafika Barátok Körének egyik alapító tagja, 1959-től fejti ki fáradhatatlan szorgalommal ezzel kapcsolatos művészi és társadalmi tevékenységét.

Nem régen adták ki a fővárosban újabb mappáját, mely jelzi a kisgrafika sokrétű lehetőségeit, ezen belül Bánsági András fáradhatatlan figyelmét, alaposságát, kimagasló szakmai és jeles művészi képességeit. Ez a mappa napló, vizuális keresztmetszet történelmünkről, hazai tájainkról, korunkról, életünkről. Megoldásai változatosak, szellemesek és rajzilag, nyomdatechnikailag kifogástalanok.

Opusz 150

Nagy odaadással örökíti meg a változó, átalakuló tabáni részleteket, a vízparti árust, a bükki erdőt, a falusi udvart, a balatoni széllovast. Emlékezetes rajzon idézi Siklós várának elestét 1543-ból, Gutenberg emlékét, a mohácsi emlékhelyet és a busójárást. A témától függően hol ünnepélyes, hol játékos a megoldás, de formai értelemben mindig egyenletes, magas színvonalon.

Ötven esztendőt töltött el Bánsági András a magyar nyomdászat, könyvművészet, kisgrafika és festészet szolgálatában. Eredményei, értékei serkentik új művekre, további grafikai és festői távlatok elérésére.

LOSONCI MIKLÓS

NÉPÚJSÁG (TOLNA) 1984. febr. 11.

és — pusztán a gázpedál nyomására — újra beindítja a motort. A készülék a következőképpen működik. A műszertáblán levő gomb megnyomásakor megszakad az áramvezetés a gyújtószerkezethez: a motor leáll, jóllehet az indítókulcs állandóan gyújtáson marad. (Egyidejűleg a fényszórók tompított fényről állóhelyzet-világításra kapcsolnak.) A gázpedál lenyomására a vezérlőkészülék működteti az indítót, s ha a motor már a saját erejéből forog, az indító kikapcsolódik.

Az automatikával benzint és áramot lehet megtakarítani, és kevesebb gáz szennyezi a levegőt. A készülék csak akkor működik, ha a motor meleg. Ha még hideg, változatlanul az indítókulccsal kell indítani.

90-120 millió dollárt fordít az elkövetkező néhány évben arra, hogy ismét lakhatóvá tegye a szigeteket.

A Csendes-óceán Mikronéziai szigetvilágában fekvő szigetcsoport (Hawaitól 1 500 kilométerre) ma gyakorlatilag lakatlan. A második világháború után az addig Japánhoz tartozó terület amerikai fennhatóság, majd 1947-ben amerikai gyámság alá került. Az amerikaiak 1946-ban kezdték el itt a nukleáris kísérleteket. (összesen 23-at hajtottak végre, az utolsót 1958-ban). A kísérletekkel kezdődött a szigetlakók kálváriája is: összesen háromszor kellett áttelepülniük a környező szigetek valamelyikére, mindenütt nyomor és éhezés volt a sorsuk. 1969-ben az akkori amerikai elnök, Johnson bejelentette, hogy semmilyen veszély nem fenyegeti a visszatelepülni szándékozókat. Azok közül, akik ezt elhitték, és volt. A kiszolgáltatott sorsú embereknek ismét menniük kellett. Immár két éve amerikai bíróságok útján szeretnék elérni, hogy az amerikai kormány 450 millió dollár kártérítést fizessen számukra. Eddig azonban Washington mindsösze 50 millió dollárnyi összeget ajánlott fel.

Mi a helyzet a szigeteken most, huszonhat évvel az utolsó atomkísérlet után? A washingtoni kongresszus által a szigetekre kiküldött hattagú tudósbizottság megállapítása szerint mostanra megszűnt a külső sugárzás veszélye, iható a vízgyűjtőkben felhalmozódott esővíz, és immár a nagykiterjedésű Bikini- lagúna s a szigetcsoportot körülvevő csendes-óceáni vizek halai is fogyaszthatóak. A szigetlakókat fenyegető legnagyobb veszélyt „mindössze" az jelentené, ha majdan helyi termesztésű gyümölcsöt és zöldséget fogyasztanának.

Elektromos áram a baktériumok ellen

Sokféle élelmiszert és gyógyszert csomagolnak fémdobozba, amelynek belső falát műanyag fóliával vonják be. A fólia megbízható védelmet nyújt arra, hogy a becsomagolt anyag ne érintkezzék a fémmel. Ahhoz azonban, hogy a baktériumfertőzést megakadályozzák, a fólia felületét sterilizálni kell. Itt azonban nehézségekkel kell számolni. A gőzzel és forró vízzel végzett hagyományos sterilizálási eljárások a műanyag fóliáknál nem alkalmazhatók; a kémiai módszerek megtámadják a fóliát, vagy sok antiszeptikus szer felhasználását igénylik. A nagyfrekvenciás árammal végzett sterilizálás szintén felhevíti a fóliát. A fólia csírátlanításához magas térerősségű és alacsony frekvenciájú elektromos felület létrehozása bizonyult a legalkalmasabb módszernek.

A Szovjetunióban végzett kísérletek eredményeként megállapították, hogy nagyobb frekvenciájú elektromos rezgés a rothadást okozó baktériumokat és gombákat elpusztítja, ha a felületet 12-15 000 volt feszültség alatt tartják. Az ezzel az eljárással végzett sterilizálás a fólia kémiai és mechanikai tulajdonságait nem károsítja.

Szextilalom a Berkeley-n

A San Francisco-i Berkeley Egyetem (Kalifornia) vezetősége szerint nem kívánatos, hogy a professzorok és tanítványaik között szexuális kapcsolat alakuljon ki. Az egyetemi szenátus határozatba foglalta, hogy az egymással közvetlen tanulmányi kapcsolatban álló diákok és tanárok között tilos mindennemű „szexuális és szerelmi viszony". Egy szóvivő elmondta, hogy az egyetem 30 ezer diákja és az oktatók között évente „több tucat" szerelmi kapcsolat alakul ki. Gyakran előfordul, hogy fiatal tanársegédek, lektorok, de rendes professzorok is viszonyt kezdenek fiatal diáklányokkal.

MTI SAJTÓFIGYELŐ
1091 BUDAPEST IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726
BÁNSÁGI ANDRÁS

VAS NÉPE
1984 FEB – 4

1021

A kisgrafika hazai műhelyei

ÖTVEN ÉV KÉPNAPLÓJA

A kisgrafika a legdemokratikusabb képzőművészeti műfaj: mindenki birtokba veheti a képes üdvözleteket, az exlibriseket, a vizuális híradásokat, és egyre többen birtokba is veszik a pécsi, szegedi, debreceni, ceglédi kisgrafikai körök jóvoltából, egyre több a gyűjtő, bővül a nemzetközi kapcsolat is. Szerencsére igen sokan, és magas szinten művelik ezt a műfajt, a képírás és képbeszélgetés eme formáját.

Bánsági András, a kisgrafika egyik jeles képviselője 1914-ben született Temesvárott. Szini Zoltánnál tanult, ő palléro zta képességeit. Kitüntetéssel szerezte meg diplomáját 1934-ben a budapesti Iparrajziskolában. Tipográfus, nyomdász, művész, festő és sokszorosító grafikus, könyvművész lett egy személyben. Milánóban munkásságát kétszer is Grande Diplomával ismerték el. Hosszú ideig volt a Minerva Könyvkiadó Vállalat szerződéses grafikusa. Az egyik legjobb hazi retusőr és piktográfus. Mintegy ötven hazai és külföldi tárlaton vett részt, önálló kiállítása nyílt itthon és az NSZK-ban, műveit bemutatták a Szovjetunióban is. Több díjat és oklevelet kapott, a Magyar Kisgrafika Barátok Körének egyik alapítótagja, 1959-től fejti ki fáradhatatlan szorgalommal ezzel kapcsolatos művészi és társadalmi tevékenységét.

Nemrégen adták ki a fővárosban újabb mappáját, mely jelzi a kisgrafika sokrétű lehetőségeit, ezen belül Bánsági András fáradhatatlan figyelmét, alaposságát, kimagasló szakmai és jeles művészi képességeit. Ez a mappa napló, vizuális keresztmetszet történelmünkről, hazai tájainkról, korunkról, életünkről. Megoldásai változatosak, szellemesek és rajzilag, nyomdatechnikailag kifogástalanok.

Nagy odaadással örökíti meg a változó, átalakuló tabáni részleteket, a vízparti árust, a bükki erdőt, a falusi udvart, a balatoni szállovast. Emlékezetes rajzon idézi Siklós várának elestét 1543-ból, Gutemberg emlékét, a mohácsi emlékhelyet és a busójárást. A témától függően hol ünnepélyes, hol játékos a megoldás, de formai értelemben mindig egyenletes, magas színvonalon.

Ötven esztendőt töltött el Bánsági András a magyar nyomdászat, könyvművészet, kisgrafika és festészet szolgálatában. Eredményei, értékei serkentik új művekre, további grafikai és festői távlatok elérésére.

L. M.

Kós Károly.

Opusz 150.

Mohács 1526.

Mi a véleménye

Kérdez: Nagy Andrea

a természetbeni juttatásokról és munkahelyi kedvezményekről?

Olcsó bor, ritkán kapható húsféle, vagy szép külföldi ruhaanyag — potom pénzért mindenkinek jól jön. Munkahelyi kedvezményekről van szó, amelyeket ritkán számítunk a fizetéshez, ha társaságban a havi bevételt kérdezik, de mindig eszünkbe jut, ha leltározunk a házikasszában.

Ma már így hívják: kedvezményes áruvásár vagy szolgáltatás, hivatalosan természetbeni juttatás már nincs. De mondják bárminek, egyre nagyobb iránt tuk az igény, s az okos munkahelyi vezető megtalálja az utat, hogy némi keresetkiegészítéshez juttassa a dolgozóit.

A kedvezmény mértéke, formája vállalatonként változik. A hagyomány, a megszokás alakítja ki, vagy kierőszakolja például egy agilis belső ellenőr. Megkérdeztük olvasóinkat is, hogy miképpen vélekednek a munkahelyi kedvezményekről. Azokról, amelyek hivatalosan is járnak. **Fotó: Kaczmarski Zoltán**

Kertész Gábor gépkocsivezető: Munkahelyem — a Tüzép — fuvarkedvezményt ad építkező dolgozóinak. Ha tegyük fel 500 mázsa meszet vásárolok magamnak, s hazaszállítom, akkor 500 forint helyett 40 forint lesz a tarifa. Ami a hiánycikkeket illeti, az itt dolgozóknak hivatalosan semmi előny nem jár. De nyilván jobb helyzetben vagyunk, mint az, aki az utcáról jön. Már az is nagy előny, hogy tanácsokat kapunk, hogy mit érdemes megvenni és mit nem. Ritkán, de az is előfordul, hogy hibás, törött áru érkezik, amit jutányos áron vehetünk.

Szekér Anna varrónő: Nálunk a Stylnél évente háromszor van árubörze, ahol a bérmunkából megmaradt külföldi anyagokat árusítják. Nem is az olcsóság a lényeg, hanem hogy jó minőségű árut kapunk. Ezeket a vásárokat nagyobb ünnepek előtt rendezik, így ajándékozásnál eleve számolunk ezekkel a kedvezményekkel. Sajnos ez nem csak munkahelyi kedvezmény, hiszen a kapun kívül lévők gyakran előbb tudják, mint mi, hogy börze lesz. Sokan vannak, ölik egymást az anyagokért. Az évi vásárlási keret háromezer forint, de én még sosem vásároltam ennyiért.

Takács József levélirányító: Mi, postások a táviratfeladásnál a tényleges ár egynegyedét fizetjük csak, a csomagfeladás jóformán ingyenes. A telefonigénylésnél viszont éppen úgy sorba kell állni nekünk is, mint mindenkinek. Sajnos még nekem sincs telefonom, így aztán nem élvezhetem azt a kedvezményt sem, amit a telefonszámlára kapunk. Az éves keret 1700 forint, de én ezt még soha nem merítettem ki, legfeljebb, ha száz forintot felhasználtam. Jó pár évvel ezelőtt a vasútnál dolgoztam, ott ingyen volt a vasúti jegy. De ez a nagy kedvezmény sem sokat segít, ha nehéz, fárasztó a munka, így aztán ott is hagytam.

Kámán Ernőné szalonvezető: Szombathelyen, a Patyolat Vállalat Lenin úti üzletében dolgozom. Korábban az volt a szokás a vállalatnál, hogy ingyen mosathattak és tisztíthattak a dolgozók bizonyos összegig egy évben. Ez egy idő után megszűnt, s most egy összegben és készpénzben fizetik ki ezt a kedvezményt, ami évi 350 forint. Ennek sokkal jobban örülünk, meg szerintem a nyugdíjasoknak is jobb. Ők például a legritkább esetben merítették ki a mosatási keretet, így viszont kézhez kapják a pénzt.

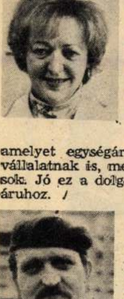

Weinelt Józsefné belső ellenőr: A Sütőipari Vállalatnál dolgozom, havonta jár a 62 forint kenyérpénz. A természetbeni juttatást ezzel váltják ki. Vannak-e kedvezmények? Egy éve már, hogy fogyasztási forgalomba nem hozható, nem szabványos, méreten aluli süteményeket kedvezményes áron árusítjuk Szombathelyen. Törött tortalap, méreten aluli kakaóstekercs kerül egy-egy csomagba, amelyet egységáron, ebéd után árusítunk. Jó ez a vállalatnak is, mert pénz áll a házhoz, ha nem is túl sok. Jó ez a dolgozóknak is, mert olcsón jutnak friss áruhoz.

Koltai Antal raktári dolgozó: A Badacsonyvidéki Pincegazdaságnál dolgozom Szombathelyen. Havonta öt liter bor illet meg ezért, literenként húsz forintért. Milyen minőségű? Van úgy, hogy jobb, van, hogy rosszabb, de az még nem fordult elő, hogy én bort kiöntöttem volna. Nem szívesen cserélném ezt a kedvezményt pénzre, mert ennyi bor amúgy is kell egy hónapban. Nemigen hallottam, hogy a jegyekkel üzleteltek volna. Üdítőt palackozunk a telepen, abból ihatunk annyit, amennyi belénk fér.

MAHIR
LEVÉLREKLÁM
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

Bánsági András
grafikusművész

NÉPSZAVA

1984 JUN -2

Hogyne káromkodtak vol- harmadik némán tátogott, s

1021

Bánsági András KURUC LOVAS

Diószegi Balázs

MAHIR
MAGYAR HIRDETŐ
SAJTÓFIGYELŐ
LEVÉLREKLÁM
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

BÁNSÁGI ANDRÁS

NÉPSZAVA

1984 FEB 17

1021

Bánsági András **RÉGI TABÁN**

Csala

Tornásszunk együtt otthon

MK SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

Bánsági András

SZOCIALISTA MŰVÉSZETÉRT

1984 FEB

Bánsági András metszete 1021

volt), vagy pedig százalékos összeget a videokazetták nagykereskedelmi eladási árán felül.

A vállalkozó, aki *gyártási költségeket* fektet be (videoszakember, másolás, csomagolás), és fizet a hirdetésekért, a terjesztést rábízza egy *forgalmazóra,* aki biztosítja a kicsiben való eladást, esetleg a nagykereskedők által bevezetett nagyszámú eladási helyet felhasználva. A hagyományos filmnél a terjesztést és a forgalmazást általában ugyanaz a cég végzi. A videonál gyakran két különböző vállalkozó van, de néha egy és ugyanaz. Általában a nagy videocégek maguk töltik be mindkét funkciót.

Az eladás a közönség által ismert helyeken történik *videoklub, lemez-* vagy *televíziókészülék-áruházak, könyvesboltok* stb., amelyek a vevőkörrel való kapcsolat ké

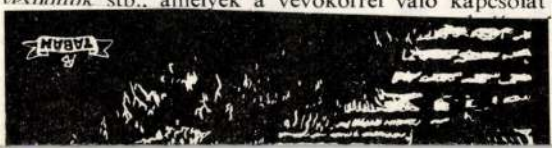

Bánsági András

MAHIR
MAGYAR HIRDETŐ

SAJTÓFIGYELŐ

LEVÉLREKLÁM

1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

1984 JUN 23

NÉPSZAVA

1029

Bánsági András

TABÁN

OMÁSOM

ak az a két

Egy festődinasztia három nemzedéke

Helembától az Úri utcáig

A kíváncsi turisták szinte percenként bekukkantanak az Úri utcai műterem nyitott ablakán. Olyan is akad, aki betér a galériába, és a képek böngészése közben elmondja a maga történetét. Nemrég Bostonból járt itt egy amerikai, őt a Bánsághi név csalogatta beljebb. Tengerentúli otthonában ugyanis őriz egy Bánsághi-festményt, amelyhez ezúttal vásárolt még egyet. Az elsőt, az 1900-as évek első évtizedében Bánsághi Vince festette, míg a másodikat 2005-ben a művész unokája, Bánsághi Tibor Vince. A festődinasztia kortárs képviselőjével nemzedékekről, stílusokról és képi világról beszélgettünk.

♦ Bánsághi Vincét elsősorban tájképfestőként tartja nyilván a szakirodalom. Ön mennyire azonosul a nagyapja képeivel?

Nagyapám ugyanabban az évben született mint Bartók és Picasso, a képein még sincs nyoma a modern kort hirdető „izmusoknak". Korábban egy letűnt korszak festményeit láttam ezekben a nyugalmat árasztó, többnyire figura nélküli tájképekben, az utóbbi időben azonban azt vettem észre, hogy magam is közelítek ehhez a békés színvilághoz. Vince nagyapám egészen fiatalon kezdett festeni, majd a budapesti Festőakadémiát (mesterei Zempléni Tivadar és Ferenczy Károly) követően a müncheni és a párizsi akadémián tanult. Az 1900-as évek nagybányai iskola irányzatát képviselte, képeinek többsége a természet egyensúlyát sugallja. E képek számomra a természeti formanyelvet mutatják. 1908-tól rendszeresen kiállított a Műcsarnokban és a Nemzeti Szalonban. Kevésbé köztudott, hogy készített portrékat is, amelyek közül a kanonokot ábrázoló sorozat az Esztergomi Képtárban látható. Festményeiből őriz néhányat a Magyar Nemzeti Galéria, a Szépművészeti Múzeum, a pozsonyi Városi Múzeum, számos kép magántulajdonban van - időnként árveréseken is feltűnik egy-egy -, a többi a családunknál található.

♦ A nagyapja szinte minden képén a helembai tájat festette, hiszen a Bánságot elhagyva ezt a vidéket választotta élete színteréül. Hogyan került a család Budapestre?

A trianoni határváltozások nyomán, a magyar művészeknek be kellett lépniük a csehszlovák képzőművészeti szövetségbe. Különböző engedélyhez kötötték, ha valaki Magyarországon akart kiállítani. Nagyapám egzisztenciája ettől kezdve marginálissá vált. Mindkét fia a műszaki pálya felé vonzódott - egyikük Bánsághi Tibor, az édesapám. Ő 1919-ben született és rendkívüli módon érdekelték a technikai vívmányok. Bátyjával együtt a repülés nagy szerelmesei voltak. A két fiú azért jött Budapestre, hogy a műegyetemen tanulhasson.

Apám később Algériában fémtant tanított a helyi egyetemen, de mindvégig erős volt benne a művészeti indíttatás. Az arab országban kezdett festeni, majd amint nyugdíjba ment - egészen 1992-ben bekövetkezett haláláig - komolyan foglalkozott a festészettel. Témaválasztása kezdetben természetelvű volt, későbbi alkotásai között számos olyan portrét, illetve képet találunk, amelyek szociális érzékenységről, küzdelmes életről, illetve finom emberi érzésekről tudósítanak.

♦ A bátyja és ön ilyen családi háttérrel bizonyára tudatosan választották hivatásukként a festészetet...

Már gyerekkorunkban magunkba szívtuk a sajátos családi levegőt és úgy fejlődtünk, hogy észre se vettük. A falakon lógó festmények a környezetünk természetes részei voltak. Nagyapám és apám hivatása, kedvtelése lelkileg készített fel a későbbi pályánkra. Ahogyan az asztalos fia is a fa illatával, a szerszámok fogásával nő fel, mi is úgy figyeltük a folyamatokat.

Bátyám, Péter - aki sajnos már nincs közöttünk - festészete a hagyományból táplálkozik, de művészetében nyomon követhető a huszadik századi „izmusok" hatása. Saját képi világába építette a nagy áramlatokat, ugyanakkor alkotásai egyéni formavilágot hoztak létre.

Ebben a fantasztikus légkörben az én jövőmet illetően sem voltak sarkos fordulópontok. Nem volt választásom, hogy művész leszek-e vagy sem, egyértelmű volt, hogy az vagyok. E családi megalapozottságból fakad lelki érettségem is, amely már a Képzőművészeti Főiskolán megmutatkozott. (1986-ban Kokas Ignác és Dienes Gábor tanítványaként végeztem.)

Mindig is egyértelmű volt számomra, hogy folytatom a családi vonalat, ezt jelképezte 1985-ben a Nemzedékek című kiállítás, ahol négyünk képei közös kiállításon szerepeltek.

♦ Saját festményei milyen világot tükröznek, és hol lehet megtekinteni az alkotásait?

Azt hiszem, munkáimban szintetizálódik a három nemzedék szellemisége, hiszen a nyugalom, a tisztaság és a formai vívmányok egyaránt meghatározzák a képeimet. A vajúdó, terhelten megélt hetvenes, nyolcvanas évek után, 2000 táján érkeztem vissza ebbe a derűvel áldott vizuális körbe. Tagadhatatlan, hogy Akirammal (Schwarcz Mária képzőművész - a szerk.) való kapcsolatom óta teljesen megújult az életem és ezzel együtt a művészetem.

Szerencsésnek mondhatom magam, mert ebben az évben is egymást érik a kiállításaim. A legjelentősebb számomra a T-COM székházának

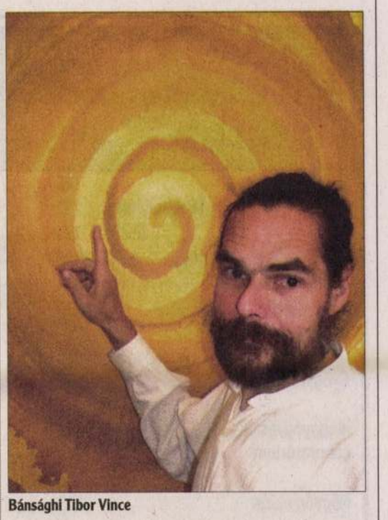

Bánsághi Tibor Vince

hatalmas csarnokában, márciusban megrendezett egyéni tárlat volt, de több szempontból is érdekes a szarvasi Tessedik Sámuel Múzeumban, június 28-ig megtekinthető kiállítás. Ez utóbbit - Pillantás a végtelenbe címmel - Akirammal együtt nyitottuk meg. Külföldi kiállításaink előkészítése is folyamatban van.

A Várnegyed lakóinak figyelmébe a Nemzeti Táncszínházban látható Pannó című kiállítást ajánlom, amelyen július 7-ig - több más művész képeivel együtt - az én képeim is szerepelnek.

Márk fiam gondozza a család honlapját, melyen az érdeklődők bepillantást nyerhetnek a Bánsághi művészcsalád alkotói tevékenységébe. (www.bansaghi.hu).

Rojkó Annamária

A gasztronómia Márai szellemében

Május 30-án ötödik alkalommal gyűlt össze a Márai Szalon törzsközönsége, hogy ezúttal a „Füves könyv - Gondolatok Márai Sándor szellemének árnyékában a gasztronómiáról" címmel meghallgassa Bárdos Sarolta bodrogkeresztúri borász, Andor Csaba író, irodalomtörténész és Hegedűs Péter gasztronómus gondolatait. A házigazda ezúttal is Szigethy Gábor irodalomtörténész volt. Márai Sándor műveiből Nagy Péter, a Színművészeti Egyetem végzős hallgatója olvasott fel részleteket. A polgári étkezés mai kultúrájáról, és a Márai Sándor korabeli étkezési szokásokról Hegedűs Pétert, a Budavári Fortuna étterem társtulajdonosát kérdeztük.

♦ Hogyan került ön gasztronómusként a Márai Szalonba?

A Márai Szalon tematikáját Szigethy Gábor dolgozta ki, aki szerkesztőként az első perctől kezdve tágan értelmezte az író világát. Naplója és regényei alapján Márai egy sajátos életforma képviselője, és műveiben különleges hangú megörökítője. Ennek az életformának a gasztronómia éppen úgy szerves része, mint a többi művészeti ág.

Természetesen a társadalmi közeg éppúgy meghatározó volt a múltban, mint meghatározó ma is. Létezett valaha egy valódi polgári világ, melyet elpusztítottak a múlt század második felében, s mi ma még csak várjuk és reméljük, hogy ez újra létrejön. Hálás vagyok Szigethy Gábornak, hogy a szalonban arról beszélhettem, ami betölti az életemet.

♦ Ön hogyan lett az étkezéstudomány elkötelezett híve?

Diákkoromban a gimnáziumi osztályfőnököm észrevette, hogy jó szervező vagyok; az ő tanácsára felvételiztem a Vendéglátóipari Főiskolára. Későbbi kollégámmal és üzlettársammal, Hegedűs Kálmánnal olyan tanáregyéniségek irányítása alatt tanultunk és ismerkedtünk a vendéglátás művészetével, mint például Gundel Ferenc. Sok mindent elolvastunk a Vendéglátóipari Múzeumban, hogy megismerjük elődeink menükártyáit, receptjeit, hogy megtudjuk, milyen volt a királyok asztala, vagy éppen mi volt a művészvilág kedvenc étele. A főiskola után végigjártuk a szakmai ranglétrát. Mindig arról ábrándoztunk, hogy „ha majd lesz egy éttermünk", ott megvalósítjuk a saját elképzeléseinket. Évtizedek óta szerelmesei vagyunk a Várnak, két évtizede vezetjük a Fortu-nát. A hivatásunk egyben a hobbink. Történészek, muzeológusok, régészek iránymutatása alapján, egy-egy gasztronómiai est keretében bemutattuk a honfoglalás korának és Mátyás király korának konyháját, étkeit. Rendeztünk már vacsorát III. Béla korát idézve, és újra elkészítettük Erzsébet királyné és Ferenc József koronázási menüjét. Sikere volt az úgynevezett „szocreál" vacsoránk is.

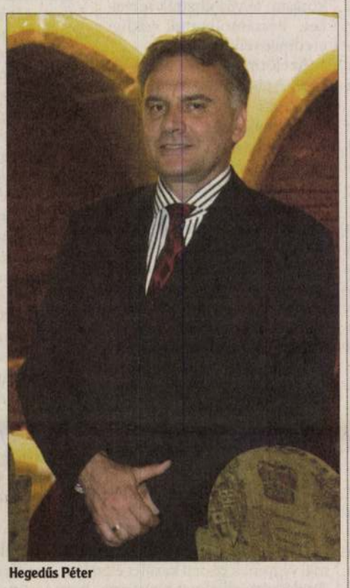

Hegedűs Péter

Ezeken az esteken zene, tánc, jelmezes műsor, és gasztronómiai ismertető kíséri az egyes fogásokat.

♦ Mennyire tudják, és kívánják formálni, alakítani a nemzetközi hírű magyar konyhát?

Szeretnénk hinni, hogy egy kis részt mi is felvállalunk ebből a feladatból. Historikus gyökerű, kreatív magyar konyhát vezetünk. Bemutatjuk azt is, hogy milyen volt a paprika és paradicsom előtti világ. Budapest világváros, de sajnos ezzel együtt lassan eltűnik a nemzeti kultúra. A multikulturális cézársalátát ma már bárhol megkapja az ember, de mi szeretnénk, ha a hozzánk látogató külföldiek a magyar konyha jellegzetességeit ismernék meg. És igyekszünk minden évszakban az évszakhoz kapcsolódó ételeket felkínálni.

A jó vendéglátáshoz szellemiség és szív kell, ugyanakkor meg kell felelnünk a hozzánk látogató vendégek igényeinek. A budavári Fortuna étterem 14. századi falakra épült, s bár nem vagyunk múzeum, de bútorainkkal, berendezési tárgyainkkal, az étterem aurájával is szeretnénk sugallni a gasztronómia nemes hagyományait. Ez például azt is jelenti, hogy vendégeinknek damaszt abroszon ezüst evőeszközzel, és egyedi gyártású porcelán terítékkel találunk. A borbemutatókon élő hárfazene szól, mert fontosnak tartjuk az irodalom, a zene és a gasztronómia művészetének harmonikus egységét.

♦ A Márai Szalonban hogyan sikerült feléleszteni a „régi jó világ" szokásait?

Elmeséltem egy nagyon jól sikerült vacsoránk történetét. Márai Sándor a „Magyar borok" című írásában arról ír, hogy ha majd megöregszik, pincéje lesz, és a pincéje előtt üldögélve rizlinget iszogat, soroksári kenyeret eszik sonkával és liptói túróval. Mi megkerestünk egy öreg soroksári péket, aki még ismeri a régi fajta kenyér receptjét, és megkértük, hogy süssön nekünk cipókat. Beszereztünk jófele mangalica sonkát, eredeti liptói túrót, és demizsonból öntögettük a bort a vacsora vendégeinek. Egy kicsit mindenki úgy érezte magát, mintha valóban a pincéje előtt üldögélne.

Az asztali örömök élvezete nem más, mint a társaság élvezete. Ezt a régi igazságot ma már tanítani kell, hiszen a háború után „iparosították" az egész vendéglátást. Szerencsére azért sokan tudják ma is, hogy lehet másként főzni, mint ahogy főztek a szocializmus idején. A Márai Szalonban Márai Sándor szellemében arról beszélgettünk, milyen volt a régi polgári világ kultúrája, konyhája, étkezési szokásai. Jó volt felidézni a múltat és jó volt érezni, hogy nagyon sok ember szeretné, ha feltámadna ez a múlt.

* * *

A Márai Szalon következő rendezvénye június 27-én 17 órakor lesz az I. kerületi Házasságkötő teremben. (Úri utca 58.) Téma: Forradalom és szabadságharc - Gondolatok Márai Sándor szellemének árnyékában 1956-ról. Vendégek: a Misztrál együttes, Szőcs Artur színművész, Takler Ferenc borász. Házigazda: Szigeti Gábor.

R. A.

Programok

Új kiállítás a Várnegyed Galériában

A Budavári Önkormányzat és a Budavári Művelődési Ház Várnegyed Galériája *(1015 Bp. Batthyány u. 67. Tel.: 214-4450; e-mail: vgaleria@axele.axelero.net)* tisztelettel meghívja a kerület lakóit Sajdik Ferenc grafikus kiállításának megnyitására 2006. június 28-án (szerdán) 18 órakor. Bevezetőt mond: dr. Nagy Gábor Tamás polgármester. A kiállítást megnyitja: Kernács Gabriella művészettörténész. Közreműködik: Radványi Balázs a Kaláka Együttes tagja és Wenzon Zsuzsanna marinbán. A kiállítás megtekinthető 2006. július 29-ig vasárnap és hétfő kivételével naponta 11 és 18 óra között.

Várfok Galéria *(Várfok u. 14.)*

Várfok Terem: aatoth franyo kiállítása megtekinthető július 21-ig
XO Terem (Várfok u. 11.)Hommage a Mulasics - a csoportos kiállítás július 21-ig tekinthető meg.

Budapesti Történeti Múzeum Vármúzeum

(Budavári Palota E épület Tel.: 224-3700/243; 225-7815)

Nyitva: május 15-től szeptember 15-ig 10.00–16.00 óráig minden nap.

Állandó kiállítások: - Ősi népek, antik kultúrák - Budapest története az őskortól az avar kor végéig - Buda középkori királyi várpalotája - Budapest a középkorban - Gótikus szobrok a budai királyi palotából - Budapest az újkorban

Időszaki kiállítások: - Barabás, Székely, Szinyei - Fővárosi Képtár régi kincsei. Zár: 2006. augusztus 21. - „Andrássy Dénes, a műkedvelő és műpártoló arisztokrata". Zár: 2006. augusztus 21.

Örökség Galéria *(I., Táncsics Mihály u.1.)*

Hack Róbert fotóművész „Egy kicsi jövő, egy kicsi Múlt" Budapesti szecessziós épületek című kiállítása megtekinthető naponta 9–17 óráig.

Budavári Lantestek

Július 2-án vasárnap 19 órakor a Budapesti Történeti Múzeum, Gótikus Termében (Budavári Palota E épület) „Music for a while" Reneszánsz és barokk lantdalok, áriák. Előadók: Bernard Loonen (Hollandia) - tenor, Kónya István - reneszánsz, arciliuto. Műsoron: Dowland, Campion, Ford, Monteverdi, Lully, Purcell művei. Jegyváltás a Concert & Media Jegyirodáiban (www.jegyelado.hu), valamint a helyszínen. További információk a www.lant.hu weboldalom és a 30-343 33 06-os telefonszámon.

Budavári Művelődési Ház *(I., Bem rkp. 6.)*

Budavári Filmklub

Július 14. péntek 16.30 óra: Mi a csudát tudunk a világról? Július 29. szombat 13.30 óra: A rózsaszín párduc. Augusztus 11. péntek 16.30 óra: Büszkeség és balítélet. Augusztus 26. szombat 13.30 óra: Jégkorszak 2. A vetítések ingyenesek!

Klubok, szervezetek programjai

Idősek Akadémiája - Szeretet Klub. Minden hétfőn 10.00 - 13.00. Vezeti: Tinka Árpád
Természetjárók Szövetsége, Baross Gábor Turista Klub Június 16. péntek 14.00-tól.
Klubnap: Július 6. csütörtök 14.00-tól. Fogadónap: Július 14. péntek 14.00-tól.
Klubnap: Augusztus 18. péntek 14.00-tól. Vezeti: Malomhegyi Imre szakosztályvezető.
VOX Hungarica Női Kar Egyesület minden hétfőn és szerdán 18.00-tól (Július 26-ig)
Karnagy: Döbrössy János.
Budai Társasjáték Klub: Catan, Metro, Jenga, Alhambra, Guess who? Kinder Activity. Minden csütörtökön 15 órától. Fiatalok, baráti társaságok, családok, jelentkezését várjuk!
Klubvezető: Tulok Péter

V. Regejáró Misztrál Fesztivál

Nagymaros: 2006. július 14–15.

Július 14. péntek: Duna-parti Színpad: 14.00 - Dalnokverseny; 18.45 - Orkiestra p. W.S. Mikolaja (Lengyelország); 21.40 - Muzsikás együttes és Petrás Mária. Templomkerti Színpad: 17.30 - Kicsi Hang (Felvidék); 20.30 - Árasinda. Táncház: 23.00 - Valkó Banda (magyar táncház). Gondolatok Háza: 23.00 - Misztrál; 23.59 - Pál Lajos.

Július 15. szombat: Duna-parti Színpad: 16.30 - Konkoly; 19.00 - Besh o droM; 22.00 - Misztrál. Templomkerti Színpad: 17.30 - Túlpart; 20.30 - Bakos Árpád és az Iskon együttes (Délvidék). Művelődési Táncház: 23.00 - Mydros (görög táncház). Gondolatok Háza: 14.00 - Író-olvasó találkozó; 23.00 - Radványi-Balog-Borzsák Trió; 23.59 - Tolcsvay Béla. Gyermekszínpad (Nagyszínpad): 10.00 - Bábakalács bábcsoport; 11.15 - Valkó Banda (gyermek táncház). Katolikus templom: 14.00 - Tárogató trió; 15.00 - Kónya István. Támogató: Budavári Művelődési Ház.

A Budavári Önkormányzat Egészségügyi Szolgálata járóbeteg szakrendelései

Cím: 1122 Budapest, Maros u. 16/b. Telefon/fax: (36-1) 356-5044

Szakrendelés	Mellék	Orvos neve	Rendelési idő						Beutaló	Előjegyzés az osztályon
			Hétfő	Kedd	Szerda	Csütörtök	Péntek			
							Páros	Páratlan		
Belgyógyászat	125	Dr. Kovách Gergely	14-20						Igen	
Diabetológia	231	Dr. Krivanek László		8-14	14-18	8-14		8-12	Igen	Rendelési időben
EKG	125		13-20	7-13	13-20	7-13		8-16	Igen	
Foglalkozás egészségügy	125	Dr. Unk Éva	8-13	13-18	8-13	13-18	8-16		Nem	Igen
Bőrgyógyászat	111	Dr. Malmos Erzsébet		14-20		14-20			Nem	
Fül-orr-gége	112	Dr. Rusák Mária	9-15	14-20	9-15	14-20	9-15	9-15	Nem	
		Dr. Thuma Judit				8-14			Nem	
Audiológia	112	Dr. Thuma Judit		8-12		15-20				Igen
Gyógytorna	130	Gyógytornászok	8-20				8-16		Igen	
Gyógymasszőr		Vogronovics Erzsébet	8-13		8-13				Igen	Fizikoterápia
Ideggyógyászat	111	Dr. Nagy Endre	12-18	7.30-13.30	13-19	8-14	8-14	8-14	Igen	
Laboratórium	127/128	Dr. Tiszai Helga	8-14	8-14	8-14	8-14	8-14	8-14	Igen	
7-15		Dr. Tipold Zsuzsanna	8-14	8-14	8-14	8-14	8-14	8-14	Igen	
Nőgyógyászat	113	Dr. Csemniczky Gusztáv	14-20	8-14	8-14	14-20	8-14	8-14	Nem	
		Dr. Rácz László		14-20					Nem	
Onkológia	113	Dr. Arató József	8-14						Nem	
Pszichiátria	129	Dr. Erdélyi Gábor	9-13	13-17	9-13	13-17	9-13	9-13	Nem	
Reuma	121	Dr. Nádor Katalin	14-20	8-14	8-16	8-14	8-16		Igen	Igen
		Dr. Barabás Klára	8-14	14-20	8-16	14-20		8-16	Igen	Igen
Fizikoterápia	126	Szakasszisztensek	12-20	8-16	12-20	8-16	8-16	8-16	Igen	Igen
Lymphoedema	130	Dr. Stirczer Gabriella				14-20			Igen	Igen
Röntgen 8-20, péntek 8-14	117	Dr. Hidas Katalin	8-14	változó	8-14	változó	8-14	8-14	Igen	
Ultrahang	116	Dr. Hajas Ágnes	8-14	változó	8-14	változó	8-14	8-14	Igen	Igen
Sebészet	115	Dr. Koncz István	8-14	14-20	8-14	14-20	8-14	8-14	Nem	
		Dr. Vályi Sándor		8-14	14-20	8-14			Nem	
		Dr. Pósfai Gábor	14-20						Nem	
Gerincsebészet	114	Dr. Danka László		16-20					Igen	Igen
Orthopédia	115	Dr. Ráthonyi Gábor	16-20			10-13 és 16-20			Igen	Igen
Szemészet	124	Dr. Tátrai Katalin	14-20	7-14	14-20	7-14		8-16	Nem	
		Dr. Dóczy Zsuzsanna	7-14	14-20	7-14	14-20	8-16		Nem	
Urológia	113	Dr. Kardos Róbert			14-20	8-14			Nem	Igen
Endokrinológia	111	Dr. Csupor Emőke			8-12				Igen	118-as melléken
Optikus		Kristan Optika Bt.	Nyitva tartás: a Szemészet rendelési idejében							
Gyógycipő		Ortocipő 2000 Kft.	Kéthetente hétfőn: 16-19.30			Minden csütörtökön: 8-13.30				
Igazgatóság	118	Dr. Bodroghelyi László	főigazgató főorvos							
	115	Dr. Vályi Sándor	főigazgató helyettes							
	122	Király Mária	gazdasági vezető							

Kék hírek

Továbbra is kedvezően alakul a kerületi bűnügyi helyzet. Mint dr. Kesztyűs Rudolf ezredes, kapitányságvezető lapunknak elmondta, az elmúlt két hétben kirívó, súlyos bűncselekmény nem történt, alacsony szinten maradt a lakásbetörések, autó feltörések és lopások száma.

A polgárőrség támogatásával folyamatosan zajlanak a közlekedési akciók, melynek keretében több szabálytalankodót sikerült kiszűrni a forgalomból. Többek között fennakadt a szűrőn egy vezetéstől eltiltott erdőkertesi autós is, akit a megszokott módon először őrizetbe vettek, majd másnap bíróság elé állítottak. A gyorsított eljárás keretében a szabályokra fittyet hányó sofőrt 80 ezer forint pénzbírsággal sújtották. Az elmúlt időszakban egy komolyabb közúti baleset is történt. Június 16-án reggel hat órakor az alsó rakparton a Batthyány tér magasságában három autó ütközött, a sérülteket speciális eszközökkel vágták ki a tűzoltók az összeroncsolódott járművekből. Az idegenforgalmi szezon beköszöntével gyakoribbá válnak a turisztikai ellenőrzések, melyek során a polgárőrség segítségével elsősorban a turisták megkárosításának megelőzésére helyezik a hangsúlyt.

Holttest a Dunában

Mint a sajtóban több helyütt megjelent, február 11-én a Hajógyári szigeten eltűnt egy fiatalember. Június elején szinte megismétlődött a néhány hónappal korábbi eset. Az eltűnt fiatalember holttestét azonban néhány nappal később az 1648-as folyami kilométerkőnél, a Lánchíd és a Margit híd között partra vetette a víz.

Hamis riasztás - megtévesztette a rendőrséget

Június 15-én az éjszakai órákban fegyveres rablást jelentettek a kerületi kapitányságon. A Várszoknya egyik utcájából telefonáló férfi elmondása szerint állítólagos üzletfelei a Tabánban egy pisztolynak látszó tárggyal értékei, készpénze és gépkocsija átadására kényszerítették. A nyomozás azonnal nagy erőkkel megindult, azonban néhány óra múlva kiderült, hogy hamis volt a riasztás, a bejelentő azért találta ki a mesét, mert otthon nem tudott elszámolni idejével és így próbált „alibit" szerezni. Bár bűncselekmény ezúttal szerencsére nem történt, a hatóság félrevezetéséből adódó költségek több millió forintra rúgnak.

Kerékpáros gázolt

A legtöbb biciklista számára nyilvánvaló, hogy a járda nem kerékpározásra való. Úgy tűnik azonban, hogy ezzel nincs mindenki tisztában, így nem csoda, hogy előfordulnak balesetek. Ez történt az Attila úton is, ahol egy a Mikó utca felé a járdán haladó kerékpáros előtött egy idős hölgyet, aki szerencsére kisebb sérülésekkel megúszta a találkozást.

Újra trükkös lopás

Az elkövetők ezúttal a ház takarítóinak adták ki magukat, majd azzal az indokkal csengettek be idős áldozatukhoz, hogy vizet kérjenek a felmosáshoz. Bejutva a lakásba egyikük elterelte az otthoniak figyelmét, míg társa ellopta a lakásban tartott ékszereket. Ugyancsak eddig nem alkalmazott módszer, mikor a bűnözők a kerületben ismert, elsősorban egyházi személyiségekre hivatkozva próbálnak különböző összegeket kicsalni. Sajnos sok esetben sikerrel járnak, van olyan sértett, akitől három alkalommal is pénzhez jutottak. A kapitány ezúton kéri a lakosságot, hogy ne engedjenek be idegeneket lakásukba, a bármilyen indokkal bejutni szándékozók személyazonosságát minden esetben ellenőrizzék, ha lehet kérjék szomszédjaik segítségét.

Polgárőr találkozót tartanak

Július elsején Tiszaligeten országos polgárőr találkozót tartanak. Az eseményen a kerületi polgárőrség mellett a kerületi rendőrkapitányság képviselői is részt vesznek.

Meglett az eltűnt mobil

Az egyik kerületi benzinkútnál fizetés közben a pultra tette telefonját az egyik vásárló, majd rövid időre elfordult, s mire újra kezébe akarta venni 100 ezer forintot érő mobilját, annak csak hűlt helyét találta. Szerencsére a benzinkút kamerája rögzítette az esetet, de végül mégsem volt szükség rendőri közbeavatkozásra, mert néhány óra múlva megkerült a mobil. Mint kiderült „véletlenül" vette magához egy másik vásárló, elmondása szerint összekeverte a sajátjával.

Civilek találkozója a Naphegyen

Hagyományteremtő céllal közös bográcsozással egybekötött baráti beszélgetésre, együttgondolkodásra hívta a kerületi civil szervezeteket a Budavári Lakosok Szövetsége. Az önkormányzat támogatásával létrejött találkozóra a Czakó utcai Sport és Szabadidőközpontban került sor.

Mint Szepesfalvyné Bodócsi Eszter a Budavári Lakosok Szövetségének elnöke elmondta, a kerületben mintegy húsz civil szervezet működik, mégis csak igen kevés közös programban, kezdeményezésben vesznek részt. Az együttműködés hiányának oka, hogy nincs meg a szükséges kapcsolat a különböző civil kezdeményezések között. Ezt erősítendő jött a gondolat, hogy legyen egy olyan, később rendszeressé váló találkozó, melynek egyik célja egymás jobb megismerése, a közügyekben való közös fellépés lehetőségének megteremtése. Egyúttal az ilyen események alkalmasak arra, hogy mindenkiben tudatosítsák: a polgároknak nem csupán jogaik, hanem kötelességeik is vannak. Ahogyan a XIX. század polgárságának, úgy a mainak is önként vállalt feladata kell, hogy legyen a művészetek támogatása, a lakókörnyezet fejlesztésében való részvétel, az értékek, a lokálpatriotizmus megtartása. A találkozón a szervező Budavári Lakosok Szövetségének meghívását elfogadó 10 szervezet tagjai ennek szellemében kaptak lehetőséget a bemutatkozásra, felvázolhatták terveiket, beszámolhattak eddigi eredményeikről.

Az előzményekről szólva Vecsey András tabáni önkormányzati képviselő nyújtott tájékoztatást. Mint kiderült, az első hasonló társadalmi szervezetek találkozóját éppen a képviselő kezdeményezte tizenöt évvel ezelőtt. A cél akkor az volt, hogy megoldást találjanak a társadalmi szervezetek és az önkormányzat minél hatékonyabb együttműködésére, illetve felmérjék a lehetséges önkormányzati támogatási formákat. Akkor az első találkozót nem követte folytatás, így másfél évtizedet kellett várni egy hasonló kezdeményezésre.

Görög Tibor alpolgármester a jelenlévőket köszöntve kiemelte: örömmel támogatja az olyan kezdeményezéseket, melyek módot adnak arra, hogy a civil szervezetek valós tartalommal vegyenek részt a kerület életében. A találkozó alkalmat nyújt arra, hogy a kötetlen beszélgetések során felszínre kerüljenek azok az elképzelések, ötletek, melyek a mindennapokban a kerület valamennyi polgárának javára válhatnak. Bár ezúttal a meghívott szervezetek csupán fele jelent meg, a remények szerint jövőre még többen eljönnek és sikerül rendszeressé tenni a találkozót. **ká**

A Budavári Lakosok Szövetsége három évvel ezelőtt alakult, jelenleg több mint hatvan aktív taggal működik. Havonta egy alkalommal tartják klubnapjukat, melyen minden, a kerületért tenni akarót szívesen fogadnak. A szövetség céljai között szerepel a kultúra támogatása, a nemzeti ünnepek méltó megünneplése, a Várnegyed épített környezetének és polgárainak védelme. E mellett rendszeresen szerveznek gyűjtéseket a rászorulók megsegítésére. Legutóbb a Kárpátaljai magyar iskolát és az árvízkárosultakat támogatták. Aktívan tettek a Várbazár elidegenítése ellen, felszólaltak a vári lakások eladásának tervezett formája ellen, mert úgy tartják jelenleg nincsenek meg a szükséges feltételek, fél, hogy olyan tulajdonosok jelennek meg, akik csak üzletet látnak a Várban és nem érzik azt magukénak. Jelentős eredményeket ért el a szervezet a vári kapuk felújításában. Sikerült egy olyan programot kidolgozni, melynek köszönhetően évente három kapu újulhat meg. A költségek hetvenöt százalékát az önkormányzat, a fennmaradó részt az érintett ház vállalja magára. Jelenleg a Tárnok utca 5. és az Úri utca 47. műemlék épületek kapuinak rekonstrukciója folyik.

Marlow-ban járt a Tabán Társaság

A Marlow Society vendége volt a napokban a Tabán Társaság küldöttsége. A Temze parti kisvárosban - immár több évtizede - minden nyáron megrendezik a marlow-i regattát és fesztivált.

A Tabánban az első ilyen esemény 2005-ben volt. Terveink szerint minden második évben szervezzük meg a versenyt, ahol a Duna menti testvérvárosok és a marlow-i evezősklubok küldöttei indulnak majd a Tabáni Hajós Egylet csapatával együtt.

A civil kapcsolatok 3 éve kezdődtek a Tabán Társaság és a marlow-i civil egyesület között, legutoljára Richard Scott polgármestert és feleségét láttuk vendégül Budaváron. Viszonzásképpen hívták meg az egyesület tagjait a június 10-én és 11-én tartott regattára, ahol Ron Waters a Marlow Society elnöke fogadott bennünket.

Marlow szép, rendezett kisvárosa évszázados hagyományokkal, melyeknek szigorú és következetes őrzője a 40 éve alapított Marlow Society. Együttműködésünk a hagyományőrzés, a kultúra és a sport további területeire is kiterjedhet majd a későbbiekben. (szeptember 3-án a Budapest félmaratonon vesznek részt a futóik).

A Tabán Társaság tagjainak vetített képes beszámolót tartunk a következő rendezvényünkön, ahol a Tabán digitális archívumát is bemutatjuk.

Jankóné Pajor Ildikó, dr. Lendvai Jánosné, Ulrich Zsuzsa

Baüsági András

Falusi utca [illegible]

Nepszava 1985. 11. 23.

Bánsági András

Bánsági András **HAVAS TÁJ**

Nyíregyháza 1965. 11. 16.

Bánsági András

Bánsági András

PETŐFI

VÁNDORÚTON

Nógrád 1986. XII. 31.

MAHIR
SAJTÓFIGYELŐ
LEVÉLREKLÁM
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726
1984 JAN 14

NAPLÓ (VESZPRÉM)

Bányai Erzsébet

grafikus

MŰVÉSZET

1021

Bányai Erzsébet rajza

Milyen színházat csinálnál?

Színházról könnyű vitatkozni –, csinálni nehéz.

Hétfőn este, amikor a fiatal értelmiségiek veszprémi klubja vitára hívta *Hegyeshalmi Lászlót*, a Petőfi Színház igazgatóját, mindannyian fenték a fogukat: majd, élesben megy a szópárbaj. Vagyis őszintén, nyíltan, ki-ki elmondja véleményét színházunkról. Aztán hamarosan kiderült: vitatkozni sem könnyű a színházról, különösen Hegyeshalmival, hiszen ő olyan kritikus hangot ütött meg a vita bevezetőjében, hogy igaztalan játék lett volna azt „überelni". A fiatalokat bizonyára meglepte, hogy a színigazgató a színtiszta igazat mondja színházunk jelenlegi állapotáról, gondjairól, törekvéseiről. Reálisan látja, miben van a társulat ereje, miben a gyengéje, merre húz a közönség, mennyit engedhet a színházi műsorpolitika, hogyan lehetne mind a közönséget, mind a színművészetet megtartani a színházon belül.

A vita hamarosan amolyan útkereső, építő jelleget kapott, azon a gondolatösvényen haladva: milyen színházat csinálnál?

A fiatalok kérdése – szokás szerint – meredeken fogalmazódott meg: milyen színházat csinálna az igazgató, ha a sajátja lenne? A válasz feltételesen hangzott: attól függ, mekkora tőkém lenne hozzá... Ezzel a kérdésfölvetéssel a já-[illegible] is maradt, s a to-

Szeretjük eg gyerekek

1.

Hűvös bakonyi szél lengedez a kisvároska sétálóutcáján. A két régi ismerős tekintete szinte egyszerre találkozik. Halkan köszöntik egymást, amikor összefutnak.

– Veled mi van, ezer éve nem láttalak? – így az egyik.

– Nincs semmi különös – felel a másik. – Nézegetem a csajokat.

– Nős ember létedre?

– Na hallod! Hűséget fogadtam, nem vakságot. És különben is...

– Történt valami?

– Egy hónapja volt a válóperem.

– Hány évig tartott a nagy szerelem?

– Valamivel több, mint öt.

– Veszekedés, nagyjelenet?

– Semmi körítés. Közös megegyezéssel szakítottunk.

– És most hol laksz?

– Természetesen a volt feleségemmel egy lakásban, csak a másik szobában. Tudod, mi azért jóban vagyunk.

– Valakinek viszont költözni kell, nem?

– De. Én lépek majd le. Legyen minden az asszonyé. Az a lényeg, hogy újra független vagyok! Nekem nem kell semmi!

– A kislányod sem?

– Ez miért nem jó? – gyanakodva a barátnő.

– Unom már ezt a löty Itt még dolgozni sem leh ez a fizetés! Egyszerűen séges! A kajára éppen

– A férjed mérnök, jól

– Neki valóban szépe a konyhára. Nyugatnéme kában.

– Munkát vállalt az ban?

– Igen. Örökre. Megpat drága.

– És most mi lesz?

– Mi lenne? Elvált a vagyok három szép év Szerencse, hogy a kisfia lem van.

– Fiatal vagy, újra f mehetsz!

– Egy volt diákszerelm találkozgatok. Talán lesz le valami.

Talán...

3.

A hangulatos kávéház gott kis sarkában semmi ről, hétköznapi dolgokró szélget a huszonöt év fiatalember és a hasonl hölgy. Aztán átmenet váltanak.

– Miért nem nősülsz meg? – nyitott váratla lány.

1021

A kisgrafika hazai műhelyei

Ötven év képnaplója

A kisgrafika a legdemokratikusabb képzőművészeti műfaj: mindenki birtokba veheti a képes üdvözleteket, az ex libriseket, a vizuális híradásokat, és egyre többen birtokba is veszik a pécsi, szegedi, debreceni, ceglédi kisgrafikai körök jóvoltából, egyre több a gyűjtő, bővül a nemzetközi kapcsolat is. Szerencsére igen sokan, és magas szinten művelik ezt a műfajt, a képírás és képbeszélgetés eme formáját.

Bánsági András, a kisgrafika egyik jeles képviselője 1914-ben született Temesvárott. Szini Zoltánnál tanult, ő pallérozta képességeit. Kitüntetéssel szerezte meg diplomáját 1934-ben a budapesti Iparrajziskolában. Tipográfus, nyomdász, művész, festő és sokszorosító grafikus, könyvművész lett egy személyben. Milánóban munkásságát kétszer is Grande Diplomával ismerték el. Hosszú ideig volt a Minerva Könyvkiadó Vállalat szerződéses grafikusa. Az egyik legjobb hazai retusőr és piktográfus. Mintegy ötven hazai és külföldi tárlaton vett részt, önálló kiállítása nyílt itthon és az NSZK-ban, műveit bemutatták a Szovjetunióban is. Több díjat és oklevelet kapott, a Magyar Kisgrafika Barátok Körének egyik alapítótagja, 1959-től fejti ki fáradhatatlan szorgalommal ezzel kapcsolatos művészi tevékenységét.

Nemrégen adták ki a fővárosban újabb mappáját, mely jelzi a kisgrafika sokrétűségeit, ezen belül Bánsági András fáradhatatlan figyelmét, alaposságát, kimagasló szakmai és jeles művészi képességeit. Ez a mappa napló, vizuális keresztmetszet történelmünkről, hazai tájainkról, korunkról, életünkről, Megoldásai változatosak, szellemesek és rajzilag, nyomdatechnikailag kifogástalanok.

Nagy odaadással örökíti meg a változó, átalakuló tabáni részleteket, a vízparti árust, a bükki erdőt, a falusi udvart, a balatoni széllovast. Emlékezetes rajzon idézi Siklós várának elestét 1543-ból. Gutenberg emlékét, a mohácsi emlékhelyet és a busójárást. A témától függően hol ünnepélyes, hol játékos a megoldás, de formai értelemben mindig egyenletes, magas színvonalon.

Ötven esztendőt töltött el Bánsági András a magyar nyomdászat, könyvművészet, kisgrafika és festészet szolgálatában. Eredményei, értékei serkentik új művekre, további grafikai és festői távlatok elérésére.

L. M.

Nagy Balogh János

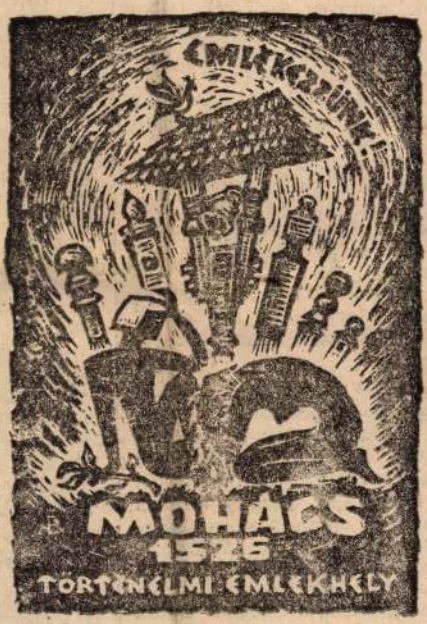

Mohács 1526

Opusz 150

SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR
LEVÉLREKLÁM
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726
BÁNSÁGI ANDRÁS
SOMOGYI NÉPLAP

Rajtol az ökölvívó csb mezőnye

Ezen a hétvégén a szorítók mellett elhangzik a gongütés, ismét elkezdődik az ökölvívó csapatbajnokság. A Kaposvári Dózsa révén mi somogyiak csak a harmadik vonalban vagyunk érdekeltek, de azért ejtünk néhány szót a két magasabb osztályról is, megemlítve azokat az általános versenyszabályokat, amelyek az NB III-ra is vonatkoznak. Az NB I-ben hat csapat küzd a bajnoki címért, illetve a kiesés elkerüléséért. Érdekes, hogy csak két együttes képviseli a fővárost. Nevezetesen az Ú. Dózsa és a Bp. Honvéd. Vidékről a Tatabányai Bányász, a Kun B. SE, a Kecskeméti SC és a Paksi SE tagja az elsőosztályú mezőnynek. Az NB II-ben is hat csapat szerepel. (SZIM Vasas, Borsodi B., Építők SC Győri Dózsa, Vasas, Oroszlány.)

Az NB III-at az idén két csoportban bonyolítják le. A K. Dózsa a nyugatiba került a Komlói Bányász, a Csepel és a Steinmetz SE társaságában. Bizony ezek a csapatok valamikor szebb napokat is láttak. A keleti csoportban egyedül a Zalka SE neve hangzik jól, mellette a Nyíregyháza, a Szegedi Dózsa és a Békési SE indít még csapatot.

A versenykiírásról: tizennégy versenyző alkot egy

SPORT sport sport/sport/sport SPOR

Az első szovjet aranyérem

Megszerezte első aranyérmét a szarajevói téli olimpián a szovjet küldöttség: A 30 km-es sífutásban Nyikolaj Zimjatov lett az első, honfitársa Zavjalov a második, míg a harmadik hely a svéd Svannak jutott.

Eredmények: *30 km-es sífutás olimpiai bajnoka: Nyikolaj Zimjatov (Szovjetunió)* 1:28:56,3 óra; 2. Alekszander Zavjalov (Szovjetunió) 1:29:23,3; 3. Gunde Svan (Svédország) 1:29:35,7.

Ami csütörtökön nem sikerült *Rajsza Szmetanyinának*, az pénteken igen *Nyikolaj Zimjatovnak*. Az Igman-hegyen sűrű hóesésben bonyolították le a téli olimpiák történetének nyolcadik 30 km-es férfi sífutó viadalát, amely a címvédő szovjet Zimjatov sikerét hozta. Végül több mint fél perces különbséggel vitte el a pálmát.

A csütörtöki női 1500 méter után pénteken a hölgyek sprint-távján is kettős NDK-beli siker született, ezúttal azonban elmaradt a világrekord.

A női 500 méteres gyorskorcsolyázás olimpiai bajnoka: Christa Rothenburger (NDK) 41,02 mp; 2. Karin Enke (NDK) 41,28 mp; 3. Natalja Cive (Szovjetunió) 41,50 mp; ... 19. Hunyady Emese 43,70 mp.

Pénteken a jégtáncosok is megkezdték vetélkedésüket, a három kötelező táncot, a paso-doblét, a rumbát és a Westminstern-keringőt mutatták be.

Az állás: 1. Jayne Torvill, Christopher Dean (brit) 0,6; 2. Natalja Besztyemjanova, Andrej Bukin (szovjet) 1,2; 3. Judy Blumberg, Michael Seibert (amerikai) 1,8.

Röplabda NB I

Székesfehérvári Volán—K.V. Izzó 3:1 (9, -6, 7, 12)

Felállás: Sántosiné, Csonka, Gallainé, Simonné, dr. Csorba, Varga. Csere: Pintér, Kristály, Majorné, Novák.

Az első játszmában megilletődötten kezdett a csoportelső ellen a kaposvári csapat. A második játszmában határozott, magabiztos játékkal egyenlített ki. A harmadik játszma ismét a hazaiaké volt. A kaposvári csapat óriási erőbedobással kezdte a negyedik játszmát, és nem rajta múlott, hanem a sorozatos bírói tévedésekből következett, hogy nem született meglepetés.

Tanács-kupa

A hétközi forduló eredményei: VBKM Vasas—Táncsics 2:3, Tab—Szőnyi SE 2:0, Barcs—Csurgó 0:2, Kadarkút—Nagyatád 0:3, Rákóczi—Zimány 2:1.

Elnémult a síp

Labdarúgóként bizonyult-e jobbnak, vagy játékvezetőként, egyéni megítélés kérdése. 1964-ben Tókióban olimpiai bajnokságot nyert labdarúgó-válogatottunknak ő volt a csapatkapitánya. Az-

játékvezető Somogyban is többször bíráskodott. A Rákóczi NB I-es korszakában

MAHIR
MAGYAR HIRDETŐ

SAJTÓFIGYELŐ

LEVÉLREKLÁM

1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

BÁNSÁGI ANDRÁS - festő, sokszorosító grafikus, könyvművész, nyomdász, tipográfus

NAPLÓ (VESZPRÉM)

1984 FEB 4

1024

IRO

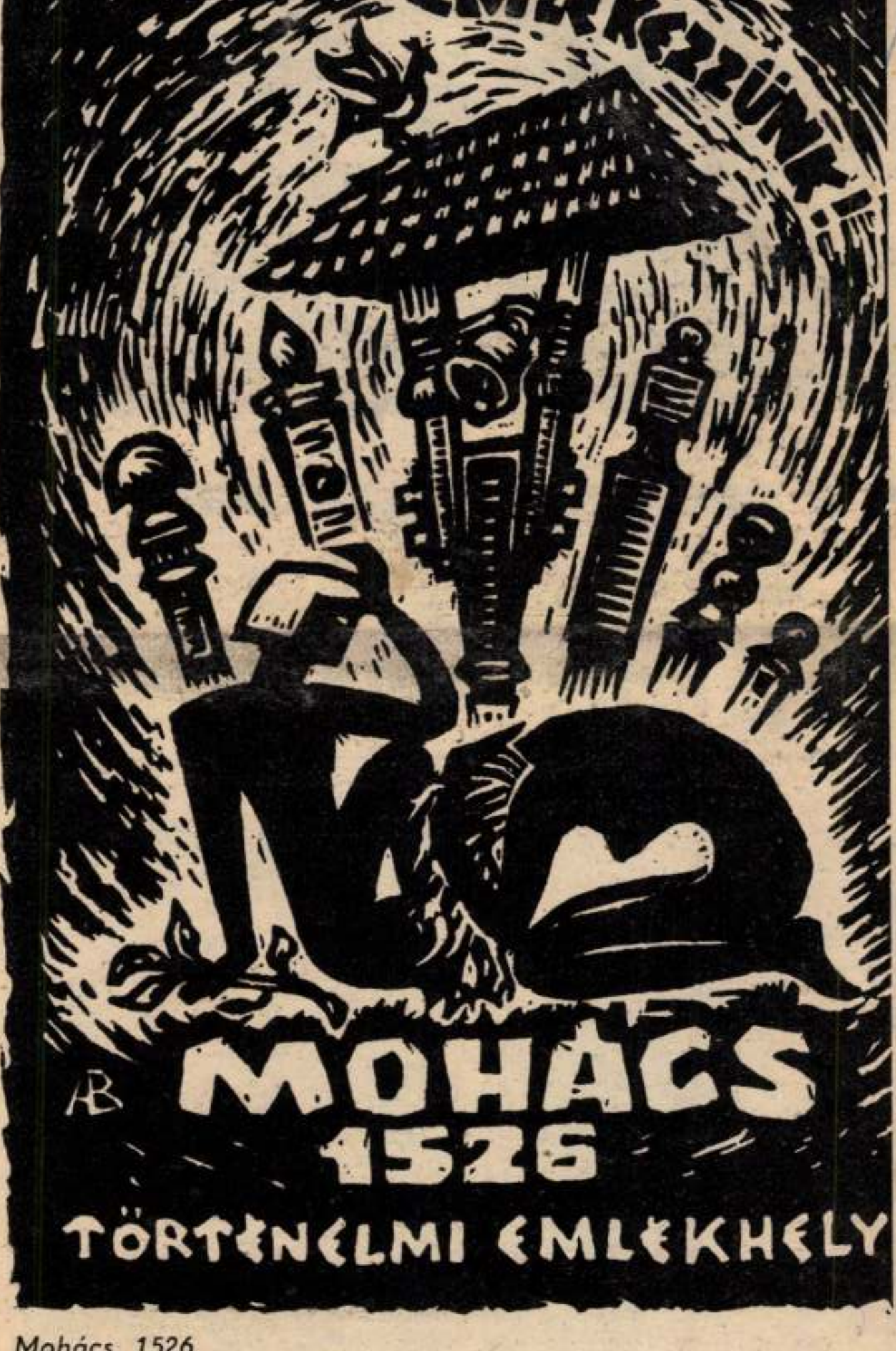

Mohács, 1526

Ötven év képnaplója

Bánsági András, a kisgrafika egyik jeles képviselője 1914-ben született Temesvárott. Szini Zoltánnál tanult, ő pallérozta képességeit. Kitüntetéssel szerezte meg diplomáját 1934-ben a budapesti Iparrajziskolában. Tipográfus, nyomdász, művész, festő és sokszorosító grafikus, könyvművész lett egy személyben. Milánóban munkásságát kétszer is Grande Diplomával ismerték el. Hosszú ideig volt a Minerva Könyvkiadó Vállalat szerződéses grafikusa. Az egyik legjobb hazai retusőr és piktográfus. Mintegy ötven hazai és külföldi tárlaton vett részt, önálló kiállítása nyílt itthon és az NSZK-ban, műveit bemutatták a Szovjetunióban is. Több díjat és oklevelet kapott, a Magyar Kisgrafika Barátok Körének egyik alapítótagja, 1959-től fejti ki fáradhatatlan szorgalommal ezzel kapcsolatos művészi és társadalmi tevékenységét.

Nem régen adták ki a fővárosban újabb mappáját, mely jelzi a kisgrafika sokrétű lehetőségeit, ezen belül Bánsági András fáradhatatlan figyelmét, alaposságát, kimagasló szakmai és jeles művészi képességeit. Ez a mappa napló, vizuális keresztmetszet történelmünkről, hazai tájainkról, korunkról, életünkről. Megoldásai változatosak, szellemesek és rajzilag, nyomdatechnikailag kifogástalanok.

Nagy odaadással örökíti meg a változó, átalakuló tabáni részleteket, a vízparti árust, a bükki erdőt, a falusi udvart, a balatoni széllovast. Emlékezetes rajzon idézi Siklós várának elestét 1543-ból, Gutenberg emlékét, a mohácsi emlékhelyet és a busójárást. A témától függően hol ünnepélyes, hol játékos a megoldás, de formai értelemben mindig egyenletes, magas színvonalon.

Ötven esztendőt töltött el Bánsági András a magyar nyomdászat, könyvművészet, kisgrafika és festészet szolgálatában. Eredményei, értékei serkentik új művekre, további grafikai és festői távlatok elérésére.

Kós Károly

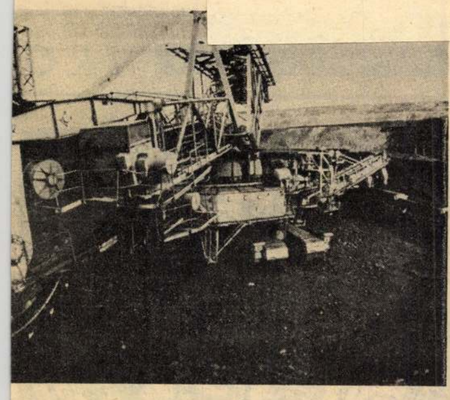

k a szénbányászatban

medencében
tor működik.
yű a tizeme-
típusjelzésű
5 ezer köb-
bánya napi

teljesítményével ér fel. Ezek az óriás szénfejtőgépek közvetlenül a fejtéshez vezető vasútvonalakon álló vagonokba rakodnak. Negyven másodperc alatt egy 63 tonnás vagont töltenek meg.

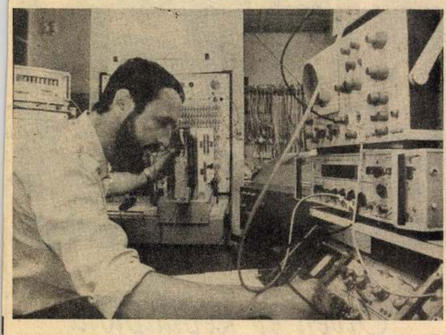

Kötőfonal Lódzból

Lengyelország textiliparának hagyományos központja a gyorsan növekvő iparváros, Lódz. Képünkön: a lódzi Polanil gyár sok ezer tonnás évi termeléséből a speciális kötőfonalak mintegy 300 tonnával részesednek.

Jobb varratok

A magdeburgi Szerelvények Gyára részére a drezdai Manfred von Ardenne Intézet új, elektronsugaras hegesztőberendezést tervezett, amely lehetővé teszi a hegesztőhuzal és gáz nélküli automata hegesztést. Az új géppel jobb minőségű varratok készíthetők és jelentős anyagmegtakarítás is elérhető. Képünkön: a varratok minőségének ellenőrzésére ultrahangos berendezést használnak.

MAHIR
MAGYAR HIRDETŐ
SAJTÓFIGYELŐ
LEVÉLREKLÁM
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

Bánsági András

NÉPSZAVA

1984 ÁPR - 7

1021

Bánsági András

RÉGI TABÁN

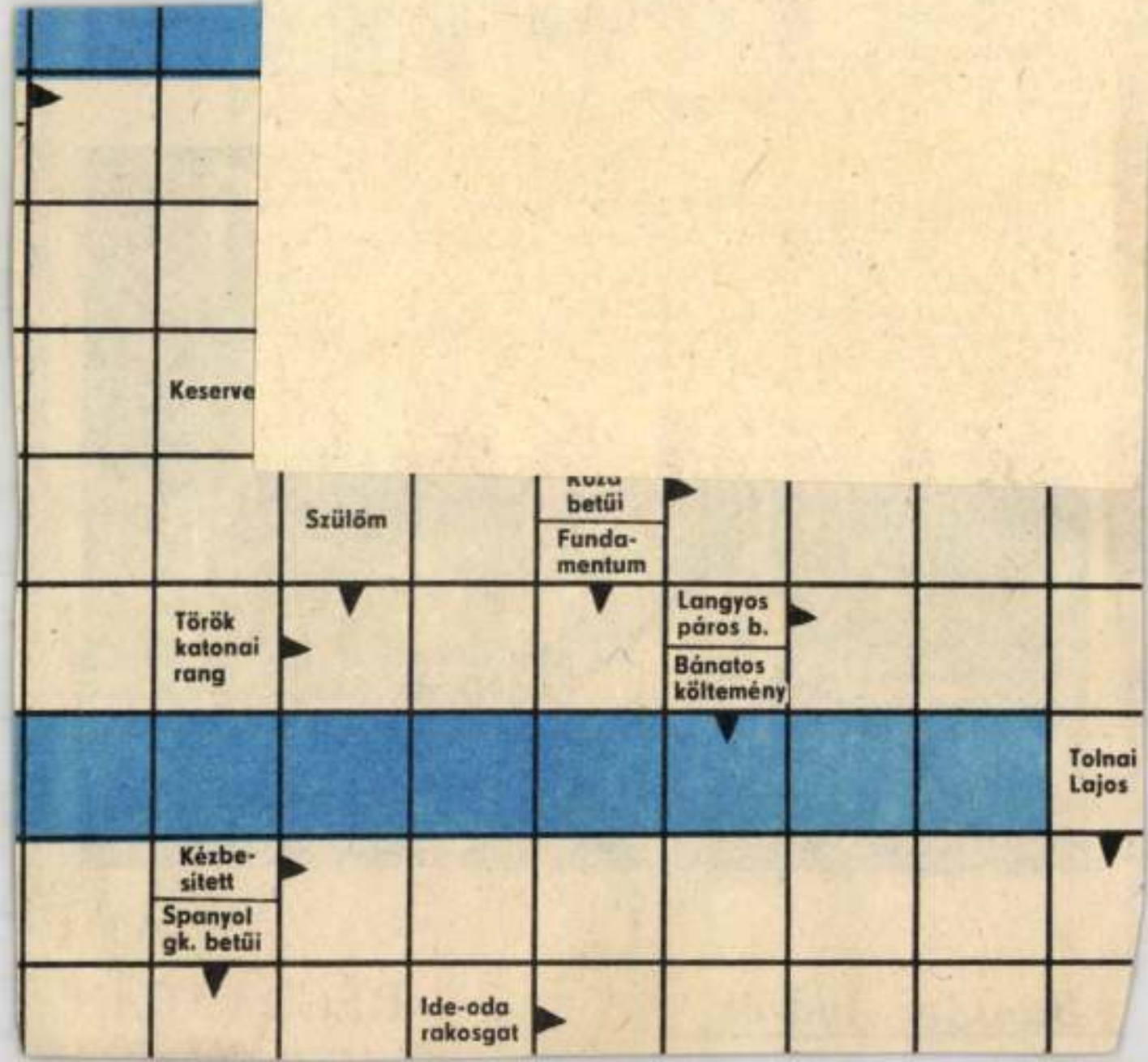
Keserve
Szülöm
Közé betűi
Funda-mentum
Török katonai rang
Langyos páros b.
Bánatos költemény
Tolnai Lajos
Kézbe-sített
Spanyol gk. betűi
Ide-oda rakosgat

SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HÍRLAP

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1980 DEC 1.6

Bánsági András

Budapesti Húsipari Hirlap

grafika

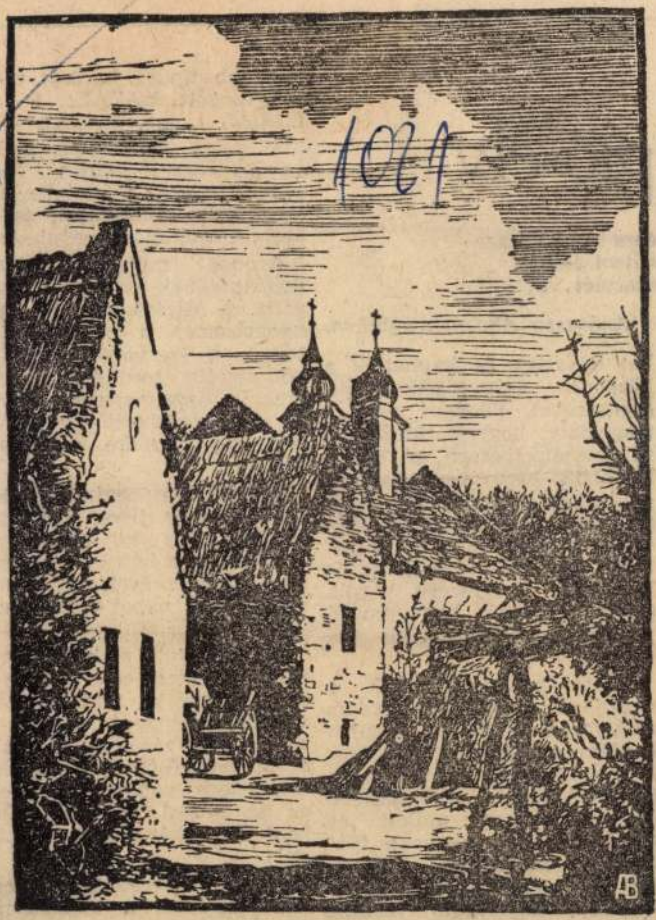

Bánsági András: Magyar parasztudvar

rpió-elv

**képes saját izomza-
teríteni önma-
skorpiót..."**

k, Andrasev Ákosnak ajánlom.

kat adhattak és kaphattak a központi számítógéprendszer segítségével. Sikerült azt is megoldani, hogy bárki bárkivel beszélgethessen az éteren keresztül, bármilyen nyelven — persze tolmács nélkül. És akármilyen különös, a „karórák" mérete az idők folyamán alig nőtt, kezelésük is végtelenül egyszerű volt. Odáig jutottunk, hogy szóbeli parancsra dolgozott a kis pótagyunk.

Mostanában ismét csak a nagyapám zsebóráját hordom magamnál. A halála napján kaptam emlékbe, hogy megőrizzek valamit az ő korszakának halkuló ketyegéséből. Aztán csöndben múlott az egész, amikor egyszer a fürdőszoba padlójára ejtettem. Egy éve megjavíttattam. Megjegyzem, sokba került. Az órás mosolyogva kételkedett a dolog illendőségében, hogy egy rendőrtiszt efféle ócskaságokkal [illegible]

nap... ez jelent meg a kijelzőn. Hogy jobban megvizsgálhassam a szerkezetet, lecsatoltam a halottról és a magam csuklójára erősítettem.

Azonnal mutatta szívem dobbanásának számát, vizsgálta a légzésemet, a vérnyomásomat, a vércukorszintemet, a szervezetemben lévő nikotin mennyiségét, sőt arra is figyelmeztetett, hogy az esti vörösborból még kering egy kevéske a véremben.

És ami a legkülönösebb: közölte, hogy ilyen életforma mellett hány év, hónap és nap van még hátra az életemből. Tizenkét évet, egy hónapot és két napot adott nekem.

Az akasztott ember kövér volt, szívbeteg, erős dohányos és alkoholista. Utánajártam: az órát kilencven nappal a halála előtt vásárolta. A szakértők megerősítették, hogy kilencvenegy napot jósolt neki ez az ördögi szerkezet. Önként ment hát elébe a halálnak.

Akkor megértettem, hogy van vonzóbb a tökéletesnél és elmentem az órásmesterhez a nagyapám örökségével.

Csak az órát és a perce

BÁNSÁGI Antal

Szij 1990 71-72.

tani, ha nem is
san tisztázott,
osnak mondott
, most mintha
ébe csapott volna
ány presztízse,
becsülete
ent.
, hogy a kultúra
omány ma olyan
ndő? Mit kell ma,
elyzetünkben tennie
barátainak,
ídés embereinek
ok – úgymond –
sére, a tudományos
javítására,
os ismeretek
e?

letében. Pavlov aztán
dai pedig abszolutizál-
yeit, s így az egész élet-
rvostudományi kutatás
néletbe, az úgynevezett
nusba fulladt.
egy gyenge tehetségű
ő, Olga Boriszovna Le-
i nemcsak látta Lenint,
csoportjában munka-
ködött. Nos, ő fölfedezte
nagy tudós, és egy telje-
tudományos" elméletet
sejtes élő anyagról. Ez
ljesen légből kapott ál-
őleg a mikroszkópi ké-

nagyon hasznos fajtái lehettek, de hát ettől ez még nem genetika, és a mai modern növénygenetikához végképp semmi köze sincsen.

Nálunk mindez pluszként jött ahhoz a csalódáshoz, amely ma az egész világban tapasztalható a tudományokkal szemben. A hirosimai atombomba és az utána következő közel 50 éves rettegés egy univerzális harmadik világháborútól az emberekből óhatatlanul előhozta azt a félelmet, hogy íme, ide juttatott bennünket a tudomány. Alighogy ez a veszély kissé elmúlt a fejünk fölül, mert nem létezik már két egymással versengő, egymásra acsarkodó szuperhatalom, tehát alighogy megszabadultunk a harmadik világháború rémképétől, most arra kellett rájönnünk, hogy újabban a szén-dioxid termelésének a fokozódásával, tehát a fosszilis fűtőanyagok elégetésével – kombinálódva a CO_2 legfőbb fogyasztójának, a trópusi esőerdőknek a gyors kiirtásával – oly mértékig befolyásoljuk a légkör külső rétegeit, hogy komoly éghajlatváltozásokkal számolhatunk.

De a talaj vízkészleteinek, sőt a folyóknak és a tengereknek az *elszennyeződése* is fokozódó veszély, amely mindenütt, így a legfejlettebb országokban is fennáll. A leghangsúlyosabban azonban mindez éppen a fejletlen vagy fejlődésükben visszamaradó országokban, így nálunk és szomszédainknál, itt Közép-Európában jelentkezett. Lengyelország, Szlovákia, Magyar-

BÁNSÁGI KÁROLY
ÉV
FB
GUTENBERG
SZOLGÁLATÁBAN
1931
1981

Öcsém is megérte – a sors akaratából – 50. éves Tipografiai arany jubileumát mint nyomdász mester

Felkérésére terveztem-e kis grafikát, amit Ő ny eljárással kinyomott

üdv

Bánszégi

1982 Január 26

Tavaly történt

FAKK=BHK

FERENCVÁROSI ALKOTÓ KÉPZŐMŰVÉSZEK KÖZÖSSÉGE BUDAPEST 1097 GUBACSI-ÚT 6

A Ferencvárosi Alkotók Képzőművész Közössége évzáró beszámoló ülést tartott december 29-én délután. Varga Gyula műhelyvezető beszámolt az 1981-es évben végzett munkáról (melyről egész évben tudósított lapunk), valamint az 1982-es évben tervezett feladatokról esett szó. Ezek közül csupán egyet emelek most ki: ebben az évben nemcsak a sertésvágóhídon állítják ki alkotásaikat, hanem vállalatunk minden gyárában terveznek ilyen kiállításokat.

Az alkotók találkozása vidám hangulatban zajlott. Azoknak az alkotóknak, akik év közben sokat tettek a közösségért, Varga Gyula jutalmakat adott át. A KISZ-klubban megrendezett összejövetelt a művészek által felajánlott képek, grafikák sorsolása zárta. A társaság gitárszó mellett maradt még, énekeltek, beszélgettek.

Mindenki jól érezte magát ezen az estén.

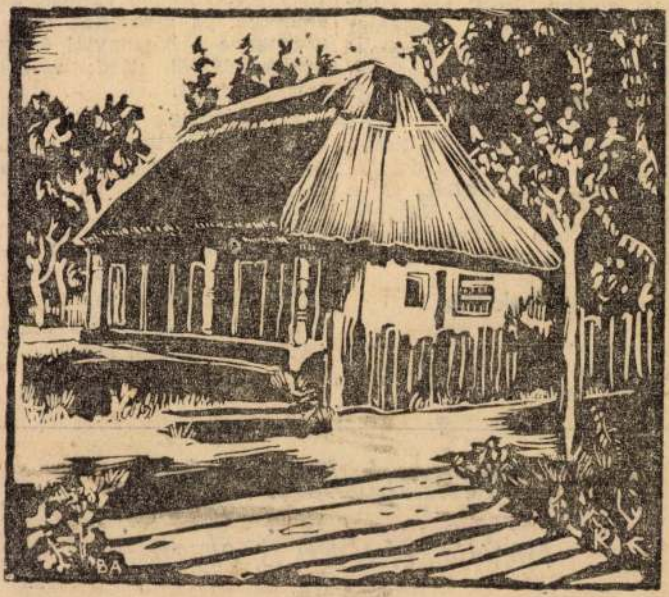

Bánsági András metszete

szociológia"

porttagok külön-külön nem érzik magukat felelősnek egy rossz döntés hátrányos következményeiért.

Munkacsoportok

Különbséget kell tennünk papíron létező és tényleges csoportok között. Tényleges csoportok alakulnak ki például egy vágócsarnokban. Ez a differenciálódás történhet életkor, szaktudás, szimpátia szerint (a csoport tagjai együtt reggeliznek, ebédelnek stb.). A csoport kialakítja saját hierarchiáját akkor is, ha státus szerint nem is különböznek egymástól. A kinevezett vezető mellett ott van a csoport által elfogadott „közülük való" vezető, akinek legtöbbször nagyobb a szava, mint a felülről kinevezettnek. A csoport által elfogadott vezető az, akihez fordulnak mind szakmai, mind magánéleti problémáikkal. Ennek a vezetőnek adott helyzetben mindig nyilatkoznia kell, képviselni a csoportot, különben más lép a helyébe.

Egy helyen dolgozó tényleges csoportok között egészséges versengés alakulhat ki, magával hozva bizonyos tréfákat (például szeg a szegyben, gombostűzött bőr stb.). Egy ilyen csoport rendkívül összetartó, és ezt az összetartozást a demokratikus stílusú vezetés még jobban össze tudná kovácsolni.

Vizsgálatok szerint a kisebb csoportok gyorsabban dolgoznak, mint a nagyok, és a hiányzás is kisebb. Nagyobb csoportokban aránytalanul magas a munkásvándorlás.

Házunk tája

Sokszor írtak már nehéz gazdasági helyzetünkről, kényszerítő körülményekről. Éppen ezért, azt hiszem jobban kéne ügyelni a fluktuációra. A vállalatunk fizikai dolgozóinak megközelítően a fele cserélődött ki 1981-ben. Bár a vállalat nem alkalmaz szociológust, én bátorkodtam végezni egy miniatür felmérést (foglalkozásomból adódóan a kilépő nyilatkozatokat nekem is alá kell írnom).

A megkérdezettek nyolcvan százaléka azért ment el, mert kevesellte az anyagi ösztönzést, máshol többet ígértek neki. Előfordult, hogy egy munkás egy hónap után kilépett, mert nem kapta meg, amit beígértek neki — előző munkahelyére ment vissza.

Fülem hallatára játszódott le a jelenet: fiatal fiú lépett ki, mert húsipari szakmunkás létére segédmunkásként alkalmazták.

Nem tudom, kinek a felelőtlenségét példázza e két kiragadott eset, mindenesetre jobban oda kellene figyelni. Többször meg kellene hallgatni a dolgozókat. Egyik szakmunkás, aki már szintén nincs a vállalatnál, azt mondta nekem: nézd, öregem, én mindenféle termelési tanácskozást, gyűlést az öltözőben tartanék, ott, ahol meztelenek vagy törölközőben vannak az emberek, és nincsenek megszeppenve a bársonytól és a nyakkendőktől (lásd: valódi tájékozottság).

Valószínűleg túlzott, én mégis elgondolkodtam rajta. Január elsejétől működik egy bizottság, melynek az a feladata, hogy megkeresse azokat, akik felmondó levelet adtak be, és megpróbálja meggyőzni őket: ne menjenek el.

Én csak eredményes munkát tudok kívánni nekik.

Szigeti

A munkahelyi légkör, mely lehet ilyen is, olyan is

A munkaerővel való foglalkozás-megtartás, fontos feladatát képezi vállalatunk ve-

holos befolyásoltságot mutatott ki.

Annak reményében, vagad

Bánsági Béla

festőművész MDK

Kiállitása Hmvásárhelyen 1912. febr.

Kiss L.: Vás.mmüv. 250.o.

Bánsági Béla

festőművész, a Fehete Sas női nalon-
jában rendezett kiállítást.
Az ujságok híradása szerint Temesvárom
és Nagyváradon sikeres volt a kiáll-a, s
párisi útja előtt nemelné répeit v.-en
műrusilni. 30-40 répet állított ki
és az ujságok szerint „jó csomó répet adott el".

Kiss Lajos Vásárhelyi művészélet
Bp 1957.

250

Bársáphi Péter

kiállítása a napfényi
művelődési központban

Magyar Hírlap, 1985. III. 13

Bánsási Petra

Magyar Iparművészet az

ezrebfoRdulón 2003

94.e.

non bisogna tener a niente, per
dice Caterina da Siena, così do
sentinelle pompeiane, e questo

Bánsághi Tibor

kiállítása a nagytétényi
művelődési központban

Magyar Hírlap, 1985. III. 13

Bánsági Vinczéné szül. *Bartók Róza*, festőnő. Orosházán született. Rajzolni és festeni egy orosházi rajztanártól, később pedig férjétől tanult. 1913-ban részt vett a Magyar Képzőművésznők Egyesületének kiállításán. Művei közül kiválik Tavaszi hó cz. tájképe (1913).

Budapesti Ujságirók Egyesülete Almanachja. Budapest, 1913. 26. l. (arczképpel). — *Pesti Hirlap.* 1913 máj. 22. — *Tábori Kornél:* Magyar művésznők. *Pesti Napló.* 1912 decz. 25. (arczképpel).

Bánsági Vincené

Bánsághyné Bartók Róza

1913. máj.–jún. Kiáll. MKE
Neuveti Szalon
Tavaszi hó, olapf. 300.–
Helenbai táj, olapf. 150.–

1914. n. o.
Havas felvrészlet, olapf. 200.–
Udvarrészlet, olapf. 100.–

1916. jan. MKE Kiáll. n. o.
Sebesültvivők, olapf. 150.–

?

Kiáll. tárgyai

Neinetek III. 229

Bánsághyné Bartók
Róza

Nemzeti Szalon

Bánsághyné Bartók Róza.

1913. Magy. Képzőművésznők Egy. V. kiáll.

Tavaszi hó, olaj
Helembai táj, olaj

1914. Magy. Képzőművésznők VI. kiáll.

Havas falurészlet, olaj
Udvarrészlet, olaj

1916. Magy. Képzőművésznők VII. kiáll.

Sebesültvivők, olaj

Bánsági Vinczéné

(szül. Bartók Róza)

festőnő

L.

Szendrey-Karácsonyi

146. l.

Lapszám: 44

A feladó neve és bélyegzője:

Rendeltetési hivatal:

Mintanyomtatvány iskolai használatra

Lapszám: 44

Kivánt külön kezelések jelzései:

= *D* = Sürgős
= *RPx* = Válasz fizetve x szóért
= *RPDx* = Sürgős válasz fizetve x szóért
= *RPxRXP* = Válasz fizetve x szóért, fizetett küldönccel (csak belföldön)
= *TC* = Összeolvasandó
= *PC* = Táviratí vételjelentés
= *PCD* = Sürgös táviratí vételjelentés
= *PCP* = Vételjelen és postán
= *FS* = Utankűldendő
= *PR* = Postán ajánlva
= *XP* = Küldönc fizetve
= *XPT* = és = *XPP* = küldönc fizetve táviratí, illetve postai értesitéssel (Csak külföldre)
= *XPx* = Fizetett x összegü küldöncdijjal. (Csak külföldre)
= *MP* = Saját kezébe

Díj

f

ó neve

A távirat osztálya

Pénztári szám

Bánsági ~~ne~~ Vincené Bartók

Róza

festő

l.

Bende 1916

736 l.

legoriája.

~~zinnü~~ lobogókkal diszitett trónuson ül
ki jobb kezében jogart tartás balját a fő-
pajzson nyugtatja. Jobbján a Ipar hó-
geniusza áll az elismerés virágkoszorú-
reskedelem a gazdagságot biztositó Sze-
fölötte a fővárost dicsőitő Hir lebeg har-
ény aljában a vissza néző Danubius
~~[illegible]~~ bor, gabona és gyümölcs termeléssel. A
ak fejét kőkorona ékesíti, kontyba tüzött
ét a szél ~~elkapja~~ lobogtat, köntöse bő és hermeli-
átvetette. ~~A~~ az Ipar fogazott kerékkel
k geniuszánál lant is van; Mercur szár-
st hord; a Serencse ~~istennőjének~~ segít a boség
morette ~~segédkezik~~; Danubius egyik kezé-
ikkal a kőedényre könyökől, a melyből viz-
víselője leány fürtös szőlőgalylyal; a

Bánsághi Vince

Magyar

Nemzedékek

Családi tárlat

Egy család, három nemzedék festményei és grafikái láthatók e hónapban a nagytétényi művelődési központban: nagyapa, apa és két fiú közös kiállításával mutatkozik be együttesen a *Bánsághi család*. A *Nemzedékek* című tárlat három generációt és bő fél évszázadot foglal össze, s e tekintetben rendhagyó és szokatlan vállalkozás a budapesti kiállítások között. Legfontosabb tanulsága kétségtelenül az, hogy az ízlés, a stílus, a művészi elképzelés koronként és generációként szükségszerűen változik, e család különböző nemzedékeinek munkái nem egymásra, hanem kortársaik produkcióira emlékeztetnek: ilyen világosan és egyértelműen kevés tárlat jelezte, hogy a változás, az új út keresése a művészet természetes eleme.

Bánsághi Vince, a nagyapa hivatásos festőként a felvidéki Ipolyságon élt, s legkedvesebb témája — legalábbis a tárlaton látható tájképei tanúsága szerint — maga az Ipoly volt, őszi és téli hangulataival. Egyik képe az esztergomi Bazilikát ábrázolja — a másik partról, a folyó (s az államhatár) túloldaláról. Fia, *Bánsághi Tibor* a műszaki pályát választotta, több évtizedig mérnökként dolgozott, többek között Algériában is, s csak az utóbbi években kezdett az apai örökség — és nyilván fiai hatására — rajzolni: grafikái egyforma természetességgel elevenítik meg a Szaharát és a balatoni tájat. Fiai közül *Bánsághi Péter* már elvégezte a főiskolát, *Bánsághi Tibor* pedig jelenleg is annak növendéke. Festményeik közül, a részletesebb műkritika igénye nélkül is, kiemelkedik Bánsághi Péter néhány érett, átgondolt kompozíciója és öccsének egy-két nagyméretű táblaképe. A családi tárlat március 20-ig tekinthető meg.

(hegyi)

képezi magát, részt vesz a közéletben. Az is tény ugyanakkor, hogy évről évre több fiatal, *kezdő* jogász kerül az ügyvédi kar-

azokat a tényezőket, amelyek az ügyfél oldaláról fejtik ki építő avagy éppen romboló hatásukat. Márpedig a bizalom olyan két

MDK

Bánsági Vince festőm.

Tárlatbeszámoló. Magy.Kulturszemle, 1942.jan.15.
18-20 l.

MDK

Bánsághi Vince

Hegyvidék, of.

Árv.Közl. 194o. dec. 7.rk.sz. 96. aukc.

18 l.

MDK

Bánsághi Vince

Helembai táj.

Tavaszi Tárlat. 1940. ápr.-máj. 18.1.
Mücs.

Bánsághy Vince

Borszéky Frigyes, Kató Kálmán, Kóbor Henrik, Kotász Károly, Littkey Antal, Markó Ernő, Mányay József, Plány Ervin, Pörge Gergely, Sas Ferenc, Vörös Ernő, Zord Arnold müvészek, "feltünő előnyösen érvényesülnek az intim kis kiállitáson" a Nemzeti Szalonban, ahol „a tárlat karakterét nem az ismert nevek, hanem a fiatalok adják",-közli sign. nélkül, „A Nemzeti Szalon kiállitása" cimmel a Müvészet c. rovat.

A HÉT, Bp. 1909. május 30. XX. évf.
22. sz. 370. lap.

MDK

Bánsághi Vince

Téli napsütés.

Tavaszi Tárlat. 1940. ápr.-máj. 23.l.
Mücs.

locnosti XXXI /1937/

TÖLTSZEK - TULCIK /

K á l v á r i a

Közelebbről nem

Irodalom: Ipoly
gás. Az.iparmüvészet
19o5, 248.

TUBÓCBÉLA - BEL

Ülő szobo

M.D.K.

Bánsághi Vince

540. Urnapi körmenet Helembán.

"A gyermek a müvészetben" kiállitás tárgymutatója Bp. 1940. Orsz. M. Képzőmüv. Társulat. 31.l.

MDK

Bánsági Vince

A Duna Esztergomnál

KMTárs kiáll. 1941. dec, Mücs. 12. 1.

Bánsági Vince

MDK

Téli napsütés

Műcsarnok 1940 Tavaszi tárlat

Bánsághy Vince MDK

Nagymaros-Visegrád

Mücsarnok 1944 Tavaszi tárlat

Bánsághi Vince

MDK

Hóolvadás

Műcsarnok 1942-43 téli kiállítás

Bánsgáhi Vince MDK

Kilátás Esztergomra

Mücsarnok 1943 tavaszi kiállitás

Bánsághy 'ince MDK

Délutáni napsütés, olf.

Mücsarnok 1940 A magyar müvészetért c.kiáll.

Bánsághi Vince [redacted]

Esztergomi táj

Műcsarnok 1942 Tavaszi kiállítás

Bánsági Vince M.D.K.

Müvét a Müvészeti és Muzeumi Direktórium megvá sárolta / 1919. / Helembrei táj

Gerelyes Ede: A magyar muzeumügy a két forradalom időszakában 1918-1919. Bp. 1967. 361.l .

Bánsághi Vince

Bánsághi Vince kiállítása

Husz év után ujra mint magyar művész állithatja ki műveit *Bánsághi* Vince. Husz év után elhozta érzéseinek legszebb emlékeit, amelyek az első pillanatban mindenkit meggyőznek arról, hogy a cseh megszállás szenvedései sem tudták megváltoztatni benső élettét, művészi gondolatait és kulturális beállítottságát. Husz év után *Bánsághi* Vince nem ugy jött haza, mint idegen, mert bensejében, művészi látásában és felfogásában megmaradt magyarnak. Képein nem engedte érvényesülni az idegen szellemiséget és művészi életéből kirekesztette a mindennapok gondját, szenvedését. Amikor az ecsetet a kezébe vette, ugy festette meg környezetét és az őt körülvevő természetet, ahogy látni szerette volna, napsütésesen, derüsen, gondtalanul. A nehéz évek alatt a festészet volt a vigasztalója, amely nemcsak őt vigasztalta, hanem mindazokat, akik a képeket a lakásukon felakasztották, hogy nap-nap után teleszivják magukat a magyar levegő szépségével, derüs melegével. Nem csoda, hogy művészete, amely *Zemplényi* Tivadar, volt tanára nyomdokain halad, különösen a napfényes tájak, parasztudvarok, vagy pedig a derüs, hőboritotta folyópartok terén hozta legszebb virágait. Különösen feltünt a *Hóolvadás*, a *Jégzajlás a Dunán*, az *Udvar télen*, a *Nyaralás* cimü képei, amelyek mellett szindu[illegible]sendéletek és a hangulatos

B. P. L.

N.U. 1939. III. 22.

N.U.1939.III.22.

szorul. A műfa behozatali szükségletünk pedig körülbelül egyharmaddal
kenni fog. Ezenkívül

 M. D. K.

Bánsághi Vince, festő, 1881-1960

Ez a vidék képezi tájképeinek fő témáját. A Tátrát is gyakran festi nyáron és télen egyaránt, a téli tájai a sikerültebbek. Saját magáról azt mondja, hogy a „klasikus impresionizmus" irányát követi, szinhatásaiban igyekszik is elérni ebből valamit, de nem mindig

Marian Váross: Slovenské výtvarné umenie 1918-1945

1960 44.-45. old

Bánsághi Vince festő 1881-1960

sikerrel. — Fest templami interiéreket, oltárképeket, csendéleteket és portrékat. Gondosan kidolgozott képei nem lehelik az életet, merevek ~~a~~ nem keresik az új kifejezési formákat.

Marian Váross: Slovenské výtvarné umenie 1918-1945-1960

44.-45 old

MDK

Bánsághi Vince

Csendélet, of.

Horthy jub. kiáll. Műcs. 1939. dec.

26.1.

MOK

Bánsági Vince, festő.

Nőtájképi háttérrel. Of. -

Szent György Céh, XXIX. műv. graf. aukc. - 1919.
IX. 29. - X. 2. - A gyűjtő. V évf. 5 n. - Kül. m. - 72. l.

MDK

Bánsághi Vince

Helemba vidéke, of.

Hadviselt művészek kiáll. Műcs. 1919. márc.

21 l.

Bánsághi Vince

Napsütötte téli táj, of.

Kedvelt művészek kiáll. Műcs. 1919. márc.

21 l.

MDK

Bánsághi Vince

Helembai tájkép, of.

Hadviselt művészek kiáll. Műcs. 1919. márc.

21 l.

MDK

Bánsághy Vince

Téli táj, of.

1938.

Árverési Közl. 1938. dec. 8.rk. 88. auke.

15 1.

MDK

Képzőműv. Társ. kiáll. Arad, 1889.

1.

MDK

Bánsághy Vince

Téli táj, of.

Árverési Közl. 1938. 6.rk.sz.

15 1.

MDK

Bánsághy Vince

Ipolymenti táj, olaj
Nyár, olaj

Szt.György Céh XVII. csk. 1914. márc.

65 l.

Bánsághy Vince
Téli táj, olaj

Tavaszi kiállítás. Nemzeti Szalon, 1941.
június. 5 l.

Bánsághi Vince
Esztergom, olajf.
Az esztergomi Bazilika, olajf.
A Duna Esztergomnál, olajf.
Esztergomi táj, olajf.

Magyarország a képzőművészetben. II. kiáll. Nemzeti Szalon, 1940. január, 5 l.

Bándághi Vince
Téli napsütés, olaj.
A volt trianoni határ, olaj

Őszi kiállítás. Nemzeti Szalon, 1939. szept. 5 l.

1821-ben a pozsonyi könyvtárt Esztergomb
volt templomában helyezték el. Itt egybe
régi könyvtárral. Kopácsy prímás kezdem
mely 1853-ban nyert befejezést. Ekkor a 1
521 kézirattal) szintén Esztergomba helyezt
mely az 1821 óta már ott gyűjtött könyve
könyvtár 54.816 kötet nyomtatványból és 1
házmegyei pap tartozik nyomtatásban megj
ben Feichtinger János c. kanonok az egész k
az egyetemes cédulakatalógus. 1898-ban az
helynyerés céljából újra rendezték. A könyv
ténelmi, kivált egyháztörténelmi műveket
Állománya 120.000 kötet, ezek között 7
térkép- és metszetgyűjtemény 12 teremben

Bánsághy Vincze
festő

M.D.K

Erdőrészlet

Aradjegyz. 109 sz. 39 l.

Bánsághy Vince
festő

M.D.K

Maros parti részlet

Aradjegyz. 103 sz. 371.

MDK

Bánsághy Vincze

Maros parti részlet, olaj

Arad város nyilv. képtárában elhelyezett festmények és rajzok jegyzéke. 37 l.

MDK

Bánsághy Vence

Erdőrészlet, olaj

Arad város nyilv. képtárában elhelyezett festmények és rajzok jegyzéke. 39 l.

Bánsághi Vince
Felolvasás, olaj

N. Szal. III. aukc. 1924. 3 l.

Bánsághi Vince
Janov bevétele, olaj

O.M.K.T. 1918-19. évi kiáll. Mücs. 16 l.

megrova

Bánsági (Bánsághi, Bánsághy) Vince

Wenig megszállott
kutatóban
Naturalistett
sajkepeket
a Ipoly és Duna
tájairól

Bánsági Vincze, festő; szül. 1881 decz. 27-én Resiczabányán (Krassó-Szörény megye). Tanulmányait 1904-ben Budapesten Vajda Zsigmondnál, 1905—6-ban pedig Zemplényi Tivadar vezetése alatt a mintarajziskolában végezte. 1905-ben a Resiczai Takarékpénztár 700 koronás ösztöndíjban részesítette. 1908-ban Münchenben és Olaszországban volt, azután pedig Párisban folytatott tanulmányokat. Jelenleg Helembán lakik. A Nemzeti Szalonban 1907-ben, a Műcsarnokban pedig 1908-ban állított ki legelőbb. Művei közül kiválnak apró párisi és dieppei utczarészletei, az Ipoly mellékéről festett képei és nehány női tanulmánya. Képeiből 1912 őszén a Könyves Kálmán kiállítást rendezett.

A Képzőművészeti Társulat tárlatain következő műveit állította ki:

1908—9. téli kiáll.: A hegyekben, olajf. — Őszi naplemente, olajf.

1912—13. téli kiáll.: Pont neuf, olajf. — Utcza holdfényben, olajf. — Teherhajók a Szajnán (I), olajf. — Teherhajók a Szajnán (II), olajf. — Lila csendélet, olajf.

1913. tavaszi kiáll.: Falurészlet holdfényben, olajf. — Téli táj (I), olajf. — Téli táj (II), olajf. — Falusi utcza napfényben, olajf. — Helemba télen, olajf.

1913—14. téli kiáll.: Őszi táj, olajf. — Falusi templom holdfényben, olajf. — Holdas éj, olajf.

1914. tavaszi kiáll.: Téli alkony, olajf. — Jégzajlás a Dunán, olajf. — Tükör előtt, olajf.

Esti Ujság. 1912 szept. 24. — *Kiáll. tárgymutatók.* — *Művészeti Krónika.* 1912. 3. sz. 6. l. — *Nemzeti Szalon Almanach.* Budapest, 1912. 151. l. és a művész közlése nyomán.

Bársági Vince

Bánsághi Vince festő

Ujság

1939. márc. 24.

— **Bánsághi Vince festményei.** Még a háborut megelőző évek neveltje Bánsághi Vince. Akkor indult el pályája is, egy szépsikerü gyüjteményes kiállitásán. Az ország feldarabolása elszakitotta müvészetünktől. Az utóbbi husz esztendőt megszállott területen élte végig, bizonyára nem hasznára müvészi fejlődésének, mert nélkülöznie kellett azt a serkentő hatást, ami itthoni müvészetünk mozgalmas életéből áradt volna feléje. Bánsághi finom és érzelmes tájfestő. Az Ipoly és a Duna tájait költői érzéssel jeleniti meg. Havas tájai a legfinomabb képei, jégzajlásos Dunája a legérdekesebb motivuma. *(e. a.)*

Önéletr.-adatok:

O. M. Szépm. Hiv.-

M. Müvészeti adatter

1954

Bánsághy Vince

ben wie-
ns sehen,
ler, daß
h bei der
wendung

Képkiállítás Esztergomban. Bánsághy Vince festőművész az esztergomi Mépszervezet helyiségeiben képkiállítást rendezett, amelyet Lopold Antal prelátus, kanonok, a Balassa Bálint irodalmi és művészeti társaság elnöke nyitott meg. A megnyitáson Frey Vilmos főispánnal az élén nagy és előkelő közönség jelent meg.

Az Uránia-filmszínház igazgatósága annak közlésére kért fel bennünket, hogy a vasárnap délelőttre hirdetett „ROTSCHILD-CSALÁD" előadása elmarad.

an den Lebende
derhblt ausländis
spontan gräußer
ihnen die sprichw
deutschen Erhfo
aufgefallen sei.

Új Magyarság
1941. márc 14.

rer mit. Niemand hat eine Frau. Streitigkeiten schlichtet der Führer." Oder aus einer anderen Quelle: „Keiner darf sich vorm Tode fürchten. Keiner darf bei einer Verwundung einen Laut von sich geben. Keiner darf sich seine Wunden verbinden lassen, ehe nicht 24 Stunden vergangen sind. Keiner darf einen Gefangenen quälen. Keiner darf einer Frau Schmach antun. Will einer eine Frau nehmen, so muß er sie heiraten mit Mahlschatz und dem Willen ihres Vaters. Wer die Gesetze nicht peinlichst hält, darf dem Führer nicht folgen."

Unter der Zucht solcher und ähnlicher Gesetze vermutlich hat der germanische Komitat das römische Imperium erobert, die europäischen Teilstaaten gegründet von Spanien und Britannien bis nach Rußland und jene Führer hervorgebracht, Gaiserich, Alarich, Theoderich usw., von deren Namen Geschichte und Dichtung widerhallen. Aber der germanische Komitat war nicht nur eine militärisch-politische, er war auch eine stark geistige Institution. Er trug sowohl die Ornamen-

Bániági Vince

festő

wód

Toman 778. l.

Bánsághi Vince

Tavasz a művészetben
(Bpest, 1941) 30. l.

Bánsághi Vince gyűjteményes kiállítása

Nagy sikerrel rendezte meg Bánsághi Vince helembai festőművész ez évben is gyűjteményes kiállítását Esztergomban. Bánsághi nevéhez ma már fővárosunkban sem kell sok magyarázatot fűzni, mert úgy a Műcsarnok kiállításain, mint egyéni kiállításokon, mind gyakrabban szerepel Budapessen és a sajtó minden esetben csak az elismerés hangján emlékezik meg szerepléséről. Az esztergomi kiállítását kísérő erkölcsi és anyagi siker egy újabb bizonyítéka annak, hogy a felvidék visszacsatolásával, Bánsághi személyében is egy komoly művészt kaptunk vissza.

Bánsághi, l. Bánsági

L.

Szudrey-Szentiványi

146. l. —

26. szám.

TÁVIRAT

Tovább adta:

vezetéken	hivatalnak	hó és nap	óra, percz

Díjszó, esetleg díj- és tényleges szo (törtalakban)	Nap	Óra	Percz	Hivatalos megjegyzések és utirany

Olvasható irást és pontos czimet kérünk!

Bánsághy Vince

— **Bánsághy Vince kiállítása.** Bánsághy Vince szorgalmas, fiatal művésze volt a háboru előtti Magyarországnak, amelyet szükebb hazájából, Helembából nézett. Itt szerette ő meg a Duna- és Ipoly-menti tájakat, amelyeken két part magyar vágyai találkoztak. Bánsághy otthonában maradt a cseh megszállás után is és művészetében keresett vigasztalást, ami meg is látszik nyugodt, folyamatos fejlődésén. Ő a visszaérkezettek közül az első művész, aki — a *Műterem* Kossuth Lajos-utcai kiállítási helyiségeiben — kollektiv tárlat keretében mutatkozik be az anyaország közönségének. Sokan emlékeznek Bánsághynak jó harminc év előtt kiállított képeire. Azidőben ő az ujitók, sőt forradalmárok közé tartozott. Az a merész ösztönösség, amely akkor jellemezte, a hosszas állandó természetszemlélet hatása alatt megenyhült. Meglátszik rajta bizonyos lelki elmélyedés is, amely mintha visszatükrözné azoknak a mesterfestőknek hatását, akiket annakidején itt hagyott s akik közé most visszakerült. Bánsághy mindenesetre avatott festője a visszatért Felvidéknek. Festés-technikai akadályai nincsenek. Bravurosan old meg minden feladatot, amelyet a természet eléje tár. Ha végigsétálunk képei közt, elcsodálkozunk, mennyi intim szépséggel van tele ez a mi Felvidékünk, amelyet szeretnénk téli-nyári napsütésben mindig ily derüsen látni.

(s. l.)

Pesti Hirlap 1939 márc. 19. (s.l.: L)

A Magyar Mérnök- és Építész-Egylet
Táncestélye 1939. február 11.
IV. Reáltanoda u. 13—15.

Nagyméltóságú
Méltóságos
Nagyságos

GEANTHON

Bánsági Vince

— **Bánsági Vince gyüjteményes kiállítása.** A *Műterem* Kossuth Lajos uccai helyiségében *Bánsághi* Vince, a neves felvidéki festőművész gyüjteményes kiállítása látható. Különösen tájképei kapják meg a nézőt. Jó, friss színeikkel, hangulatos beállításukkal messze felülemelkednek az átlagon. De egyik-másik képéről, így például a *Nyaralás* cimüről látszik, hogy a művész az alakok rajzában is biztos. A legközelebb érezzük magunkhoz kisebb kompozicióit: főként néhány udvarrészletet, de igen szuggesztív két virágcsendélet is. Ha jól tudjuk, Bánsághi most elsőízben szerepel Budapesten kiállítással; ez az első bemutatkozás mindenképpen biztató auspiciumok mellett történik.

kök Ny

Pesti Napló

1939. marc. 19.

27

Szinte Lászlóné	*Trummer Árpádné*
Szöges Jánosné	*Tuzson Tiborné*
Sztojka Józsefné	*Uy Károlyné*
dr. Stachó Tiborné	*dr. Varga Józsefné*
Tattai Györgyné	*Vasváry Lászlóné*
Tavi Lajosné	*Vámossy Károlyné*
Taxner Béláné	*Wanner Jánosné*
dr. Tátray Istvánné	*Wargha Lászlóné*
Tersztyánszky Ákosné	*Wälder Gyuláné*
Thoma Frigyesné	*Zupka Lajosné*
Tömböly Dénesné dr.	

ZOTTSÁG:

János
tó

Kmetykó Edit

lmosné vitéz rákosi Nászay Miklósné

Tömböly Dénesné dr.

Lapray Géza	vitéz rákosi Nászay Miklós
dr. Lászlóffy Woldemár	noszlopi Németh Emil
Lux Géza	Névery Gábor
Müller Miksa	Sipos Albin

Imre
ajda

Bánsághi Vince

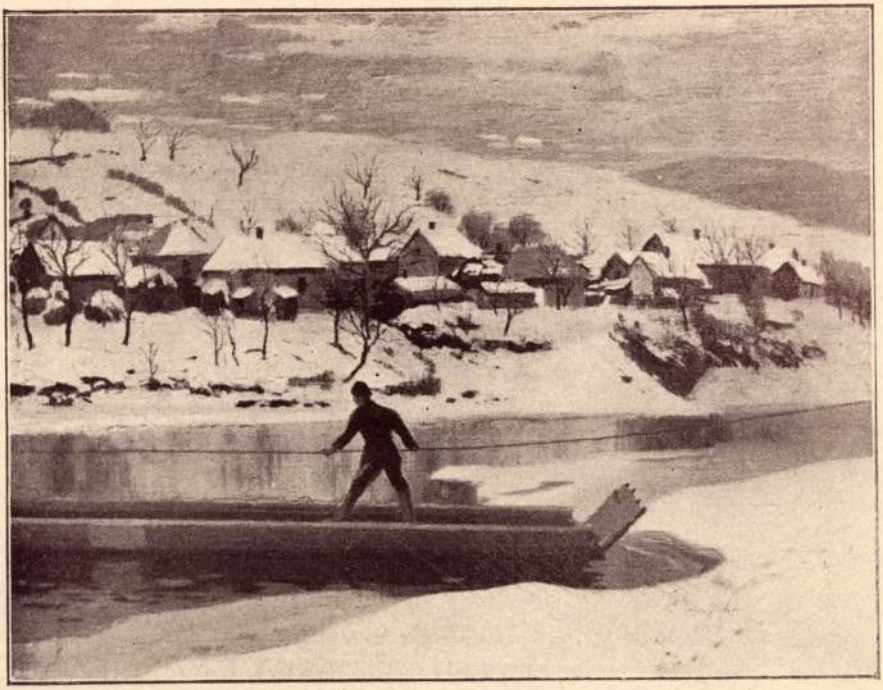

A régi trianoni határ. Bánsághi Vince olajfestménye. Nemzeti Szalon

Téli napsütés. Bánsághi Vince olajfestménye. Nemzeti Szalon.

Ősz a művészetben. (Budapest 1941)

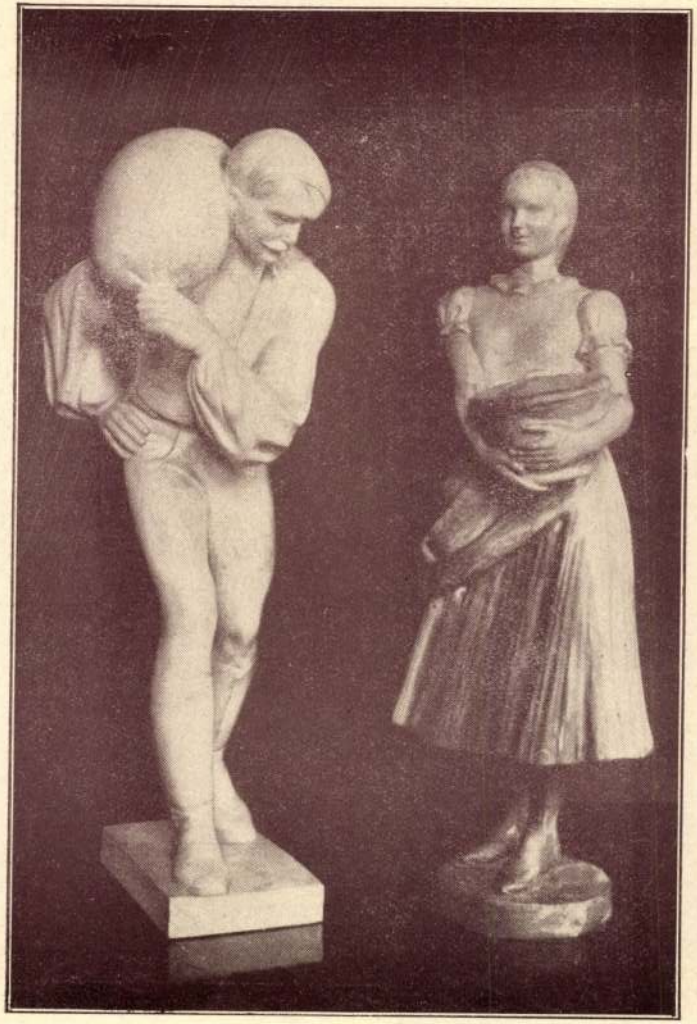

Munkaközben. Erdey Dezső szobrai.

Anyaság. Rottmann Mozart olajfestménye.

Bánsághi Vincéről

Nemrég még ismeretlen volt ez a név és most annál többet szerepel a jelentősebb kiállításokon. Talán nem is jól fejeztük ki magunkat. Nem egy ismeretlen, hanem egy elfelejtett művészről akarunk néhány soron keresztül beszélni.

Még 1939-ben, a Felvidék visszacsatolása után, a Műteremben rendezett gyüjteményes kiállításán találkoztunk össze. Már akkor birtuk meghívását, hogy egyszer, ha fölfelé visz az útunk, látogassuk meg Helembán. Most alkalmunk nyilott erre. A tél már beleharapott a lombokba és hidegen úszott a köd a víz felett, amikor megérkeztünk. Mások elkeseredve szidták az időt, mi megértéssel néztük; az égbemosódó hegyeket, a pasztelles visszatükröződéseket, a vidék finom festői hangulatát és egyszerre megértettük azokat a szép képeket, amelyekkel húsz éven keresztül nem találkozhattunk csak azért, mert Bánsághi Vince kuriája az Ipoly túlsó partjára, megszállott területre esett.

Fél napon keresztül turkáltunk a szebbnél-szebb és jobbnál-jobb képek között és még mindig maradt rengeteg látnivaló. Megértettük a művész lelkes szorgalmát. A vidék festőisége és dús változatossága nem engedi meg a tétlenséget.

Úgy érezzük, hogy igazságtalanok lennénk, ha nem említenénk meg a művész legjobb munkatársát, aki odaadó szorgalmával lehetővé tette a nyugodt munkát, a feleségét. Igazi művészfeleség, aki ösztönöz, biztat, hitet ad és — nem utolsó sorban — közben a kis mintagazdaságról sem feledkezik meg.

Jól esett látnunk ezt a tökéletes triót: festői táj, lelkes művész, odaadó munkatárs.

És jól esett látnunk a jogos eredményt!

Bánsághi Vince

Ősz a művészetben.
(Bpest 1940). HHH

Virágcsendélet.
Fehér Lolly vízfestménye.

Esztergomi táj. Bánsághi Vince olajfestménye.

H A Z Ű D J!

Hazudj, szerelmem,
mondd, hogy szép vagyok,
hogy nélküled az élted semmivé foszolna
s én oly szívesen fekszem a karodba.

Hazudj, szerelmem,
mondd, hogy két szememben
a tengerek mély tükre ott ragyog,
hogy arcom pírja hajnalhasadás.
Mindent hazudj,
akkor boldog vagyok.

Csak azt ne mondd,
hogy már nem érdekellek.
Hogy szebb a másik,
jobb, hogy édesebb.
Csókodtól arcán piros rózsa fakad.
Csak azt ne mondd,
hogy olyan is akad
ki elkísérne még sirig is.

De futsz tovább

Templom-enteriör.
Bánsághi Vince olajfestménye.

Ősz a művészetben.
(Újpest, 1940)

szerelem nem pótol semmit és hogy a szerelmet nem pótolja semmi...

— Ma már mindent lehet pótolni, nagyságos asszonyom — mondja a fűszeres. — Egyenesen bámulatos, hogy a németek ezen a téren milyen zseniálisak...

— Igen... nem... igen... nem... — mondja közbeközbe gépiesen az asszony és nézi a férfit, mint mikor az ember régi, zálogba tett, kedves ékszerét egy közömbös új ismerős nyakán pillantja meg. Egy darab az életből, ami felejthetetlen, letagadhatatlan és visszaszerezhetetlen. Így van és mégis van és mégis fáj. Fáj... fáj!

A férfi nézi az asszonyt. Szép, friss, új... új bundája van és ezt a bundát tudat alatt mindig ő akarta egyszer megvenni neki... és a sima gyűrű... az is... és mindent.

A kirakatot nézte, mellében, mint végtelen, sajgó ürben zakatolt a szív. Hát igen... gyáva volt, beismeri. Hitetlen volt, nem bizott önmagában, a nőben, szerelmükben, a jövőben... nem mert merni... megérdemli a sorsát... Itt laknak... ezt az utcát jó lesz elkerülni... most is csak ez a kirakat... és lám, itt egy gyerekkocsi...

És ismét vadul, fékezhetetlenül rászakadt a fájdalom. Ott a kocsiban az asszony két szemével találkozott. A cseppnyi gyerek az asszony édes, arányosan mélybarna szemével nézi őt, igen, igen, ez az a szem, az ő szeme, amilyen akkor volt, benne van minden, minden, ami valaha szép volt, ami hívott, igért, minden, ami az élet volt, mert az — és csak az volt az élet...

Az asszonyé... az ő gyereke, — sajdult benne sok ismeretlen érzés és nézte a csendes, tiszta, komolyka arcot. Apróság nyíltan, kíváncsian visszanézett rá és érezte a férfi, hogy kettejüket egy harmadik barna szempár figyeli szorongva.

Két pici, habos rózsaszín gyapjuba bujtatott kicsi kéz játékosan orronverte. Hirtelen megtelt jajjal a lelke és könnyel a szeme. Már sok volt! Felegyenesedett, — de két csepp addigra odahullott a fényes, új selyemre.

Erőt keresett. Kitépte magát multjának húzó tavából és ment, ment, túl biztos, túl határozott léptekkel, hazudva önmagának ment arra, amerről jött, a semmi felé. Aztán egyszer csak visszanézett, — de akkor épen hosszú, sárga villamosok takarták el a kirakatot. Aztán még egyszer visszanézett. Akkor már eltünt a kis kocsi, az asszony, a gyerek és eltünt az utolsó tenyérnyi napfény is a járdáról.

Mintha minden eltünt volna. Csak a két meleg csepp helyett, amely ottmaradt az Apróság paplanán, jött egyre-egyre ujabb.

*

Aztán már este volt.

A meleg kis szobát csak a karácsonyfa villanygyertyái

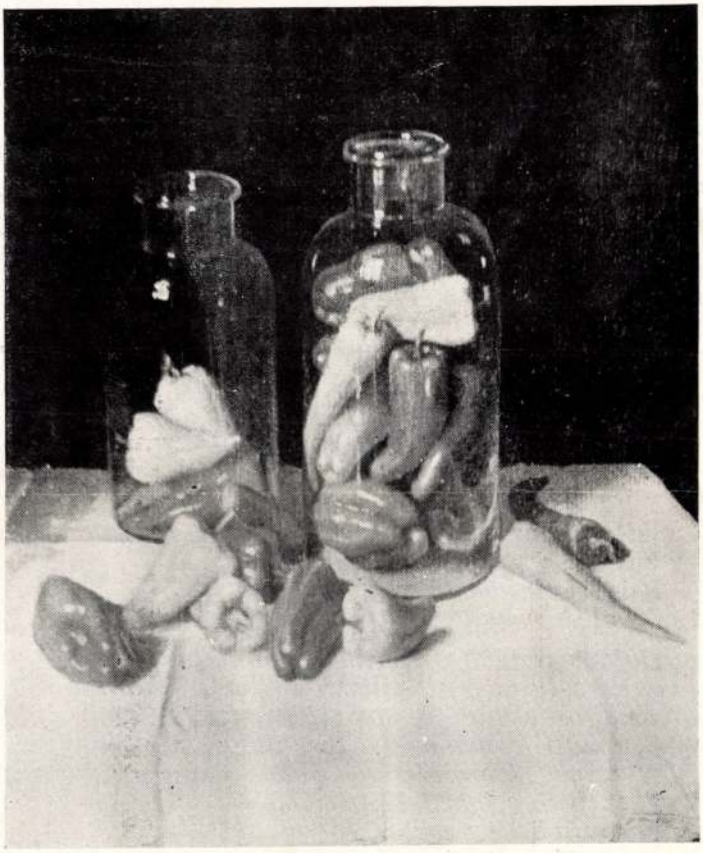

Paprika-csendélet.
Bánsághi Vince olajfestménye.

szentelték. Apróság hatalmasan táplálkozott, aztán hosszan, komolyan nézte anyukát.

Az asszony szeme újra könnyes lett...

— Ne nézz így, Apróság, ne nézz, mert hiszen épen teérted lett minden így... Te követelőztél élet után sokszor és fájdalmasan... Te nem vádolhatsz és nem haragudhatsz... csak teérted voltam. Minden teérted van és érted van így. Én akartam így, és sohase mondom, de áldozat lettem teérted, ezért a meleg szobáért, a kis kocsiért, a kis paplanért, — hogy jöhess... — meg a sok-sok játékért, amit majd kapni fogsz... Tudod, majd együtt játszunk Apróság, majd úgyis csak mi ketten leszünk, mert apukának nincs ideje ránk...

Szeretlek, nagyon szeretlek, Apróság, csak téged szeretlek és tebenned szeretek mindenkit, akit szerettem és szeretek... és szívem mélyén, titkon mindig úgy szólítalak majd, mint ahogyan akkor, régen... őt.

Ajtó nyílt. Apróság összerezzent, az asszony pedig fölébehajolt és megcsókolta. Halkan, nagyon halkan egy nevet lehelt rá és szíve mélyén élete minden ölelésénél ezerszer több égett.

JUHÁSZ GYULÁHOZ

Hajnalra hüvösül a forró este,
A cimborákban is kihunyt a tűz,
Izzadt kezünk a poharat kereste,
S hallgattunk, mint kit végzet árnya űz.
Valaki meggyűlölt és átkot szórt reánk,
Valaki, jaj, örökre elhagyott,
Húzassuk el utólszor a nótánk,
S aztán vegyük urak a kalapot.

Dolgos reggelre virradt tivornyánk,
S itt állunk gyulladt szemekkel, fakón,
Gúnyosan hull a harang szava ránk,
S a nap is benevet a tört ablakon.
Mennyegzőre gyültünk össze este:
Lett belőle bús halotti tor,
Megszökött az ujdonsült menyecske,
S ecetté vált ajkunkon a bor.

Gyula bátyám!
Hazugság az, hoyy szép az élet,
Míg pohárban bor, ölünkben lány van,
Koldusok vagyunk, ha úgy hozza a végzet,
S nem tudunk hinni jövendő csodákban.
Ón, boldog az, kinek a csók s a bor
Erőforrás, melyből gazdagon merít,
De vegye kalapját, mint te tetted egykor,
Kiben elbukott a szűz remény s a hit...!

Halász Iván.

Bánsághy Vince

Ország-Világ 1909. 75 l.

Bánsághy Vince: Hazafelé.

Ajánlja tisztán kezelt, hamisítatlan zamatos tokaji szomorodni és aszúborait, 20 palack 0·7 literes (3 éves) 1904. évi tokaji szomorodni bor 28 kor., 12 palack 0·5 literes 1901. évi 2 puttonos édes tokaji aszúbor 30 kor., ingyen ládában bérmentve, vasuti állomásra.

Budapesti vezérképviselőség:

I., Városmajor-utca 7. szám.

Telefon 157–62.

Melczer-féle szabadalm

Liebig-fél

job

1½

Bánsági V.

Művészeti Krónika

1912. 3. n. 6. l.

Nemzeti Szalon Almanachja Bp.

1912. 15 l.

Bánsághy Vince

cród

Művészet. 1939. (24. sz.) – 39. 35. l.

(e. á.: A Műterem kiállitásai. I, kiprrel) –

1942. 43. sz. 10. l.

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Visegrádi-utca 36.

Bánsághi Vince

Magyar Nemzeti Művészet

1939. 2. sz.

Ipolyrészlet, Bánsághi Vince olajfestménye
(Műterem, Gyűjteményes Kiállítás)

178 BASCH Gyula. Női arczkép. Olajf. Magánt.

179 MENDLIK Oszkár. Fenyveserdő-részlet. Olajf. 80 frt.

180 IPOLY Sándor. Tanulmányfej. Olajf. Magántulajdon.

181 TORNYAI János. Szürkület a Tiszaparton. Olajf. 150 frt.

182 BASCH Arpád. Férfi arczkép. Olajf. Magánt.

183 BRUCK Lajos. Vásár. Olajf. Eladó.

184 NEOGRÁDY Antal. A vágásban. Olajfestm. 400 frt.

185 MIHALIK Dániel. Réten. Olajf. 200 frt.

186 FÉNYES Adolf. Tanulmányfő. Olajf. 130 frt.

187 DEMECZKY Mihályné, Volf Irma. Chrysanthemumok. Olajf. 100 frt.

188 SZÉKELY Árpád. Tájkép. Olajf. 300 frt.

Bánsághi Vince

Magyar Nemzeti Művészet

1939. 2. 7.

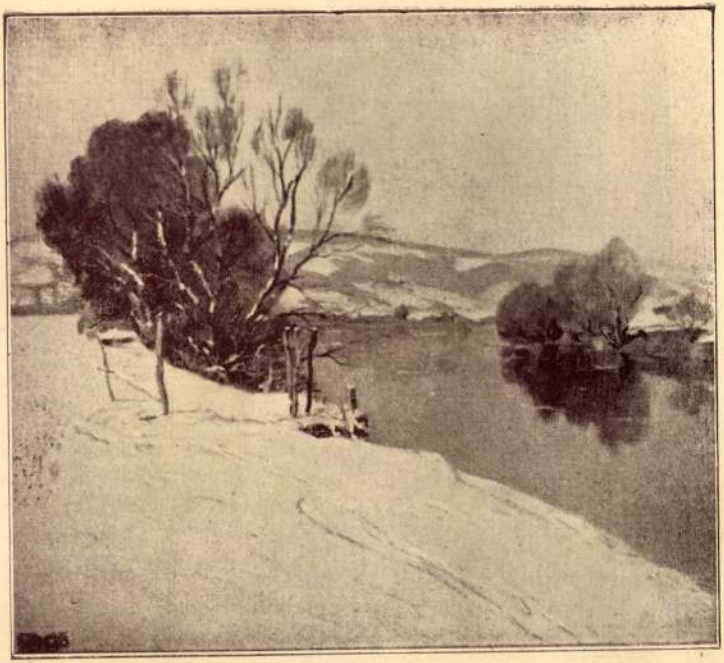

Téli napsütés, Bánsághi Vince olajfestménye
(Műterem, Gyűjteményes Kiállítás)

107 LÁSZLO Fülöp. Női arczkép. Olajf. Magántulajdon.

108 KARVALY Mór. Egy kis pihenő. Olajfestm 2500 frt.

109 RÉTI István. Gyötrődés. Olajf. 1800 frt.

110 SPÁNYI Béla. Őszi táj. Olajf. Eladó.

111 NORMANN Adelsten. Est Raffoundnál, Norvégiában. Olajf. 2500 márka.

112 VAJDA Zsigmond. Tavasz. Olajf. 800 frt.

113 HÁRY Gyula. Zugligeti részlet. Olajf. 80 frt.

114 BACSÁK György. Tájkép. Olajf. 1000 korona.

115 ROSENMAYER Ferencz. Vásár. Olajf. 180 frt.

116 STROBL Alajos. Wekerle Sándor miniszterelnök képmása. Bronz-mellszobor. Magántulajdon.

117 BECK Fülöp. Különböző érmek. Magántulajd.

118 BECK Fülöp. Férfi arczkép. Fém-dombormű.

Bánsághi Vince

Magyar Nemzeti Művészet

1939. 2. 27

Csillagvirág, Bánsághi Vince olajfestménye
(Műterem, Gyűjteményes Kiállítás)

Magántulajdon.

182 PEEL Paul †. A kis pásztorlány. Olajfestmény. 25.000 frank.

183 CRAMER Heléne. Mályvák. Olajfestmény. 900 márka.

184 BENCZÚR Gyula. Gróf Almássy Dénesné arcképe. Olajf. Magántulajdon.

185 EISENHUT Ferencz. Gyermek iskola Kairóban. Olajf. 3500 frt.

186 VOELLMY Fritz. Az ostendei homokbuckák. Olajf. 1200 frt.

187 LAURENTI Cesare. A csatornánál. Tempera és olajf. 2000 frt.

188 TOLNAY Ákos. R. J. úr arcképe. Olajfestmény. A VI—VII. ker. kör tulajdona.

Bánsághi Vince

Magyar Nemzeti Múzeum

1939. 2. 2.

Úrnapi körmenet, Bánsághi Vince olajfestménye
(Műterem, Gyűjteményes Kiállítás)

141 Van LEEMPUTTEN Frans. Fecsegők. A flamandi Campines-ból. Olajf. 500 frt.

142 TÖLGYESSY Artur. Kertek alatt. Olajf. Eladó.

143 Szinyei MERSE Pál. Tájkép. Olajf. 400 frt.

144 Edvi ILLÉS Aladár. Tölgyfa reggeli hangulatban. Olajf. 150 frt.

145 SZALAY Károly. Tájkép. Olajf. 200 frt.

146 UJHÁZY Ferencz. Csőcselék. Olajf. 300 frt.

147 FERENCZY Károly. Szarvas-kert. Olajfestm. 300 márka.

148 COURIARD Pauline. Természet utáni tanulmányok. Olajf. 400 frt.

149 NEOGRÁDY Antal. Erdő szélén. Olajfestm. 400 frt.

150 VILLEGAS José. Kakas-viadal. Olajf. 5000 frt.

151 HODEBERT Léon Auguste César. Reggel.

Bánsági Vince

Magyar Nemzet 1939 márc. 19.

Bánsághi Vince a „Műterem"-ben

Bánsághi Vince művészete szerényigényű művészet. Leginkább a naturalisztikus iskola szabályait tartja szem előtt. Szorgalmas és termékeny művész: sok képpel jelentkezik, bár nem éppen változatos sematikával. Ki kell emelnünk téli tájképeit és különösen a sok „Hóolvadás" címűt. Interieurjei kevésbbé sikerültek, ezekben sok a szentimentális, nagyon is édeskés, a fin de siècle legerőltetettebb témáira emlékeztető elem. Legjobb képe talán a „Hazatérés", amelyben meglehetősen sikerült érzékeltetnie a táj színein keresztül megnyilvánuló lelkét. **(fym)**

A ... ÉPÍTÉSZ-EGYL...

A M... ...YLET 1939. FEBR...

ZÁR... ...ÖSSZES TERMEIB...

TÓS... ...GODAT ÉS B. CSALA...

MEG... ...ÁZUNK FÖLDSZINTI EL...

SZE... A HUNGÁRIA MAGYA...

NÖK:

FERENC
s Építész Egylet elnöke

ZONYOK:

Hönsch Lászlóné
Hrauda Ottóné
dr. Hültl Dezsőné
Iványi Gyuláné
dr. Jáky Józsefné
Jurányi Rudolfné
vitéz Kapuváry Gusztávné
nemeskéri Kiss Tiborné
Kmetykó Jánosné
Koromzai Vilmosné
é *dr. Kotsis Endréné*
Kovács Ferencné
uhrini Kovács Kocsárdné
dr. Kovács Lajosné
Körmendy Nándorné
Králik Lászlóné
Kun Attiláné
Kunder Antalné
Kutassy Ferencné
Lantos Zoltánné
Láczay Fritz Oszkárné
Láng Gusztávné
dr. Lászlóffy Woldemárné
dr. Lechner Jenőné
Lux Ernőné
Magasházy Béláné
Majorossy Gyuláné
Marek Lászlóné
Marschalkó Béláné
Máthé Jenőné
Medgyaszay Istvánné
dr. Mihailich Győzőné
dr. Misángyi Vilmosné
Müller Lászlóné
dr. Müller Pálné
vitéz rákosi Nászay Miklósné
noszlopi Németh Emilné

Wilhelm Bacher die „*Ungarische Jüdische Revue*", die er auch bis 1889 redigierte. Er ist einer der fruchtbarsten philosophischen Schriftsteller Ungarns. Selbständige Werke: *Philosophie in Italien. Kant's Theorie von Raum und Zeit, Révai élete és művei* (Leben und Werke Révais), *Kisfaludy Károly élete és munkái* (Leben und Werke Karl Kisfaludy's), *Az országos izr. tanitóképző intézet története* (Geschichte der isr. Landes-Lehrerpräparandie). B. übertrug im Vereine mit Bernhard Alexander Kants *Kritik der reinen Vernunft* und allein Schopenhauers *Kleine Schriften* ins Ungarische und edierte die Werke Kisfaludys, Berzsenyis und Csokonais.

Bánóczy, Andreas, Pädagoge, geb. am 9. Feb. 1887 in Nagymuzsaly, absolvierte als Stipendist der Budapester Universität die philosophischen Studien, wurde 1909 zum Gymnasialprofessor in Budapest ernannt und 1912 nach Nagykőrös versetzt. B. ist ein eifriger Förderer der Esperantobewegung — so hielt er auch im Esperanto-Verein von Grenoble im Jul. und Aug. 1913 Vorlesungen über Ungarn, — und Mitarbeiter der Nagykőröser Lokalpresse.

Banovits, Kajetán, Techniker, geb. 1841, stand als Ingenieur in Diensten der Kassa-Oderberger, [redacted] *elektrischen Stations-Semaphoren, der elektrischen Zugsbeleuchtung, von Schraubenversicherungen* u. s. w.

Bánsághy, Vincenz, Maler, geb. 1881 in Resicabánya, trat mit seinen ersten Gemälden 1908 vor die Öffentlichkeit, nachdem er sich 1905 den bildenden Künsten zugewendet und seine Studien in Budapest und Paris absolviert hatte. B. gehört der impressionistischen Schule an und hatte mit seiner Budapester Kollektivausstellung im Herbst 1912 grösseren Erfolg. Bekanntere Gemälde: *In den Bergen, Herbstlandschaft, Lastenträger am Rhein, Im Mondenscheine.*

Bányai, Elemér, Journalist, geb. am 22. Aug. 1875 in Szamosujvár, war längere Zeit in Kolozsvár als Journalist tätig und gehört seit 1905 der hauptstädtischen Journalistengarde an. Selbständige Werke: *Lisznyai Kálmán* (1900), *Örmény anekdoták* (Armenische Anekdoten, 1903), *A Pesti Hirlap harminc éve* (Dreissig Jahre des Pesti Hirlap, 1908), *A Pesti Napló, 848—1908* (Der Pesti Napló von 1848 bis 1908), *Chorin Ferenc életrajza* (Biographie Franz Chorins).

Bányász, Ladislaus, Schriftsteller, geb. am 23. Dez. 1876 in Szinyeujfalu, betrieb nach Absolvierung der juridischen Studien in Deutschland, Italien und Frankreich kunsthistorische Studien, war nach seiner Rückkehr Journalist und Kunstkritiker, später Professor und ist derzeit Finanzsekretär, Professor der Handelsakademie, Herausgeber und Redakteur der *Magyar Dohányujság* (Ung. Tabakzeitung). B. hat die Tagespresse und die Revuen mit zahlreichen kunsthistorischen, kritischen und belletristischen, ferner mit sozialpolitischen Beiträgen bereichert und ist Redaktionsmitglied mehrerer Lexika. Selbständige Werke: *Pálma Panna* (Roman, 1904), *Dohánygyári munkásviszonyok Magyarországon* (Arbeiterverhältnisse in den Tabakfabriken Ungarns, 1907).

Bányay Vince

Er war auch Mitredakteur des *A Nemzeti Szalon Almanach-Lexikona* (Almanach-Lexikon des Nationalen Salon).

Bányay, Alexander, Theologe, geb. 1856 in Karcag, absolvierte die Debrecener ev. ref. theol. Hochschule, an der er 1880 die Seelsorgerweihe erhielt. Im Jahre 1883 wurde er zum Religionsprofessor an das Hódmezővásárhelyer ev. ref. Obergymnasium berufen. B. ist ein fleissiger Mitarbeiter der pädagogischen und theol. Revuen. Selbständige Werke: *Hit és élet* (Glaube und Leben, 1890), *Bibliaismeretek* (Bibelkenntnisse), *Ifjusági egyházi beszédek* (Kirchenpredigten für die Jugend).

Bányik, Ignatz, Kirchenschriftsteller, geb. am 18. Apr. 1858, gest. 1911 als Jesuitenpriester, übersetzte mehrere christliche Erbauungswerke aus dem Italienischen und Deutschen und veröffentlichte ein Gebetbuch für Katholiken.

Barabás, Abel, Historiker und Literaturhistoriker, geb. 1853 in Homoród-Karácsonyfalva, absolvierte die theologischen Studien an der unitarischen Hochschule in Kolozsvár, war hierauf nahezu acht Jahre als Gymnasialprofessor, fünf Jahre als unitarischer Seelsorger in Abrudbánya tätig, von wo er als Professor an die Temesvárer Oberrealschule berufen wurde. Selbständige Werke: *Az ujkori filozofia tör.énete* (Geschichte der Philosophie der Neuzeit), *Ókori vigjáték* (Das Lustspiel des Altertums), *Propertius és Kisfaludy Sándor* (Propertius und Alexander Kisfaludy), *Róma hanyatlásának okai* (Die Ursachen des Niederganges Roms), *Kazinczy hatása nyelvünk és irodalmunk fejlődésére* (Die Wirkung Kazinczys auf die Entwicklung unserer Sprache und Literatur), *A költői műfajok történelmi fejlődése* (Historische Entwicklung der Dichtungsarten, unter der Presse).

Barabás, Abel v., Literaturhistoriker, geb. am 19. Aug. 1877 in Verespatak, ist Professor des „Unitarischen Kollegiums" in Kolozsvár. Selbständige Werke: *Vas Gereben* (1903), *Goethes Wirkung in der Weltliteratur* (Leipzig, 1903), *Renaissance a dalköltészetben* (Renaissance in der Liederpoesie, 1904), *Petőfi* (1907), *A jövő évtized regénye* (Roman des künftigen Jahrzehnts, 1910), *Goethe élete* (Goethes Leben, 1911, ein Teil dieser Biographie ist im *Goethe-Jahrbuch* 1912 erschienen). B. besucht seit 1903 jedes Jahr Weimar und hat auch in deutscher Sprache zahlreiche Spezialstudien über Goethe veröffentlicht. Seine kleineren Goethe- und Petőfi-Studien, sowie seine Beiträge zur Nietzsche-Forschung (über die Beziehungen Nietzsches zu Petőfi und Goethe) sind in den grössten Zeitungen Deutschlands erschienen (*Berliner Tageblatt, Kölnische Zeitung, Frankfurter Zeitung, Vossische Zeitung, Münchener Neueste Nachrichten, Hamburger Nachrichten, Hamburger Fremdenblatt, Hannoverischer Courier* u. s. w.), die besten ungarischen Zeitschriften und Zeitungen bringen regelmässig seine literarischen Artikel, die oft auch ins Deutsche, Französische und Englische übersetzt werden.

Barabás, Béla, Publizist, geb. am 12. Dez. 1855 in Arad, wo er auch Advokat und Redakteur eines politischen Tagblattes war. Als Reichstagsabgeordneter und einer der Führer der oppositionel-

Bánsági Vincze

festő

úsod
z

Krück. I. 61. l.

Sienai Romancz II. 28.

1904. V. 17.

Jelés.

Könyvjemle (313/1904.)

Bánság i Vince

Kiáll. tárgyai

-án

lt Uram

etemet a közölt adatokért.
elnézését kérem, hogy csak ilyen
os tévedés folytán elő jegyzéseim
ltek elő.
aratába ajánlvamgradtam
el igaz hive

Farkas Soldan

Barsági Vince

Esti ujság

1912. Nov. 24.

Vgs.

Dr. Bentiványi Gyula

Bp.

VI. Bulcsú utca 10.

BÁNSÁGI *Vince*, festő, * Resicabánya 1881 dec. 27. 1904. Vajda Zsigmondnál, 1905. a bpesti képz. főiskolán Zemplényi Tivadarnál tanult. Főleg tájképeket fest (Téli holdas éj, Naplemente stb.). Helenobei táj c. olajfestménye a Szépművészeti Múzeumban van.

E. G. I. fol

...ra ~~nézve~~ fordult, tojásdad medaillonban. Középütt
...szú, bajusza és szakála nincs. Vértje ~~van öl~~-
...al vállon átvetve kendőt visel. Nyakkendőjének
... Felirata a kép alatt három sorban:

...CIPE DI LORENA GENERALE DELLA
...I SVA MAESTA CESAREA, &c.
...O 1670."

...a vonalkeretnek 18.5 : 14.4 c/m.

...3254

140/95 № 159.

Beer Frigyes

Az ügyész 1912 márc. 25
(e. a.: B. V. és Beer Frigyes.)

** **Bánsági Vincze és Beer Frigyes.** A fiatallal kezdjük. Bánsági Vincze, a ki százhusz darabnál több nagyobb-apróbb olajfestményével mutatkozik be a Könyves Kálmán termeiben, egészen fiatal ember. A készültsége, a művészete is az. Az iskola s a példák hatása látszik minden munkáján. Önálló mondanivalója kevés s az elmondási módjában is kevés az önállóság. Azok a motivumok érdeklik a természetben, a mik másokat, ugy látja meg s ugy is adja elő őket, mint a hogy előtte már sokan. Jó jelnek látszik, hogy sok minden érdekli: leginkább a levegő szineződései, azután tájak, figurák. Egy-egy tengeri táján figyelemreméltó szinérzéket árul el. Szép kékes-zöld-fehér szinharmónia például a 28-as számu képe. De még sokat kell tanulnia és meg kell várnia, a mig megjön az egyénisége. Egyelőre kevés látszik belőle, az, a mit ezen a kissé korai kiállitásán bemutat, igéretnek sem sok. Mindenesetre lehetővé kellene tenn iszámára a továbbtanulást.

azt meg is becsülik akkor, ha éppen a válságos időkben

ége mögé,
ogy túlzá-
lőtt tartja

is békében
l is lemon-
sszumokat
lyos idők-
tt és min-
zésünk és

t senkitől
a minden
etnek ki,
r sem, ha
nik vagy

Ismerjük
ek egyik-

De nem mulaszthatom el ezt az alkalmat, hogy a fenti értelemben vett széleskörű, vagyis egy állam határain túlmenő közületek összejövetelénél néhány szót ne szóljak az ország praktikus politikai elgondolásairól is.

A legnagyobb közületek, vagyis az államok egymás mellett élését a földrajzi helyzet, a történelmi mult és a gazdasági egymásrautaltság szabja meg. Hozzájárul ehhez mint külön tényező, a jövőbe vetett remény és a multban elszenvedett igazságtalanság érzete.

Ennek képe egy nemzet társadalma előtt nem annyira logikus elgondolások, vagy számítások folyományaképen jelentkezik, hanem ösztönszerűleg. Mindennél csalhatatlanabbul megérzi a veszélyeket, vagy a várható előnyöket a nép lelke. Ezt a folyamatot egyedül az a lelki, sokszor megmagyarázhatatlan jelenség zavarja, amelyet szimpátiának, vagy antipátiának neveznek. Gyakran nehéz volna megmondani, hogy miért szimpatikus vagy miért antipatikus egy nép előtt a másik nép. De a praktikus politikusnak ezzel a népérzéssel, mint pozitív politikai tényezővel, számolnia kell, akár érti, akár nem.

Bánsághi Vince

— **Egy felvidéki festő.** (A Műterem kiállítása.) Husz esztendő után ismét szerepel műveivel a magyar fővárosban *Bánsághi* Vince festőművész, aki a megszállás szomorú két évtizede alatt a Felvidéken dolgozott. Szelid, kellemes képek, amelyek megnyugtatják a szemet és arra valók, hogy egy-egy születésnapi, névnapi, karácsonyi vagy nászajándék alakjában a polgári lakások falát díszítsék. Annyi bizonyos, hogy Bánsághi havas vidékeket, dunai jégzajlást szépen fest. »A volt trianoni határ« című képe már történelem. Alkalmat kell adni a felvidéki művészeknek, hogy Pestre jöhessenek s lássák, mit haladt a piktúra husz esztendő óta *(K—f)*

Az Est, 1939.

márc. 19.

MESÉSKÖNYVEK

A LEGSZEBB MESÉKKEL SOK SZÉP KÉPPEL

ANDERSEN újabb meséi

BALOGHNÉ HAJÓS TERÉZIA:
Az állatok beszélnek

BENEDEK ELEK: Székely mesemondó
Figurás-mókás történetek
Öcsike nadselű gondolatai

GAÁL MÓZES: Hun és magyar mondák

XII. HÓ	31 NAP	DECEMBER

ısárnap

11

amáz p.

Hétfő

12

tilia sz.

Kedd

13

uca sz.

Bánsaghy Vince

l. Az O. M.
Szépm. Múz. Evkonyvei
IX. 275 l.
Bp 1940

Königsbárúgy, magyar, helyzete VII. 217

választó kerület. **szavazókör.**

....., lakhelye (telepe): ..... ker. ..... utca ..... szám.

| A választói jogosultság alapja * | | |

Bánsághi Vince

Téli napsütés c.
képe repr.

Atilla. 1941. jan. 1.
(Köppel.) —

Ipoly részlet c.
képe repr.

Atilla 1941. máj.
(Köppel.)

Bánsághy Vince

1927-28
Körmöcbánya

Alapy Gyula:

Szlovenszkó irodalmi élete.
Könyvbaratok
Lapja
1927-28. 94. l.

Budapest 1936 julius hó 8

Mélyen tiszte

fogadja leghálásabb köszön

Egyszersmind kegyes

késón irok, de egy sajnálat

elkallódtak és csak ma kerü

Magamat további jóak

mély tisztelett

Bánsági V

A Gyujtó.

~~1916. 72~~

1914. ~~2 4~~. 65. l.

— 1915. ~~11~~. 111. l. —

~~1916. 72~~

Bánsághy Vince

festő

Körmöcbánya –

lásd

Könyvbarátok Lapja

1927–28. 94. l.

Erdőben

ill ell

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Rothermere-utca 12. III. 2.

Bainsági Vinc

Egye a Hegyi

Murban.

Téli táj op.

Néprajzi tanfolyam V. 218.

Bánsági Vince

festő

kiállítása

Könyves Kálmán

1912

Könyvtárában

Doszkár János és Ferenc

Háztatarozási, építési és átalakitási
vállalata

Budapest.

Iroda:
IV. Veres Pálné-u. 40.
Telefon 117-04

Telep:
IX. Márton-u. 3/B.
Telefon József 8-53.

Bánsághi Vince

Mucsarnok Helembe, Hont megye.

~~1914.~~ tav. kiáll. 186, 188, 717

1918-19. téli kiáll.

1919. hadvisselt muv. kiáll.

320, 329, 332

nem volt harcban

Szily Kálmán III. 60

Bánsághy Vince

festő

Műcs. kiáll, 1908 tól
Pipics 109. l.

ORSZÁGOS·MAGYAR
IPARMŰVÉSZETI·TÁRSULAT
·MAGYAR·IPARMŰVÉSZET·SZERKESZTŐSÉGE
BUDAPEST·V. MÁRIA·VALÉRIA·UTCA·12·SZ
TEL: 187-633·187-605·SÜRGÖNYCIM: OMITART.

KÖZPONTI BÉR...
940 NOV. 16.
BUDAPEST 51

NAGYMÉLTÓSÁGÚ
MÉLTÓSÁGOS
NAGYSÁGOS

Dr. Lentványi Gyula

Bj IX.

Hőgyes E. n.

Bársaghy Vince

festő

A Duna Esztergomnál

Repr.

Művészet.

1942. 43. 4. 10. l.

Pista.

Jánska.

Bánsághy Vince

Margaretta csend-
élet és
Jégrajzás a Dunán
c. képei repr.
Művészet.
1939. 36, 37. l.

Borús hangulat
c. képe repr.
u.o. 39. l.

Bánsaghy

festő

Téli táj, of.

Naplemente, of.

XIX. aukc. Postatakp.

1923. máj.

Műemlékek Orsz. Bizottságának előzetes enge-
1929 : XI. törvénycikk pedig az ingóemlékek

nyomatékosan felhívom Cím figyelmét, hogy
doskodjék, egyben arra a körülményre, hogy az
alakítási munkálatok terveit előzetes jóváhagyás
k nyujtsa be.

kérdőívet a juttatott kastély és berendezésének
rszágos Bizottságához beküldeni szíveskedjék.
zik, kérem annak szíves beküldését.

GEREVICH TIBOR
a Műemlékek Orsz. Bizottsága elnöke

Nyomda, Budapest.

Bárisági Vince

d.

Arv. Csarn. 97. aukc.

Eat.

Árveré

Az árverés napja	Festmények, rajzok, metszetek	Szobrok, plakettek, érmek	Kelet
1940 december 11-én	1–50	—	856–880
„ „ 12 „	51–110	—	881–900
„ „ 13 „	111–160	—	901–930
„ „ 14 „	161–220	—	931–960
„ „ 16 „	221–270	—	961–990
„ „ 17 „	271–330	—	991–1018
„ „ 18 „	331–380	554–630	—
„ „ 19 „	381–440	631–690	—
„ „ 20 „	441–490	691–740	—
„ „ 21 „	491–553	741–855	—

Bárságh Vince

Árverési Csarnok aukciós kat

36. sz. 1927. febr.
37. sz. 1927. márc.
38 – 41. nem nyert.

T. 3530.

tott lapnak felirata a medail-

ABOLCS.

1 cm.

77-92-25 LIII.

Bánsághy Vince

682. BÁNSÁGHY VINCE: Ipolymenti táj. 45×55 cm. 130
683. —: Nyár. 49×68 cm. . . . 150

Szent György Céh
XVIII. aukcio. Kat.
A Gyűjtő 1914.
3–4. sz.
U. o. 1914. 5–6. sz.
XIX. aukcio. Kat.
U. o. XXI. aukcio. 1915. 63. l.

Ugyanaron Lejér Riállítva

Kántal, Kúria

82

Bársaghy Vince

XXII. aukció
A Gyűjtő 1915. 111. l.
Nő tájképi háttérrel
100.—

XXVI. aukció
u. o. 1916. 27. l.
u. az.
XXVII. aukció
u. o. 1916. 43. l.
u. az

KIRÁLYI MAGYAR EGYETEMI NYOMDA

30 nap **JÚNIUS** 27. hét

30 Vasárnap	Pál eml. *Pál*
1 Hétfő	Jézus sz. v. *Tibold*
	JÚLIUS
2 Kedd	Sarlós B. A. *Ottokár*
3 Szerda	Mind. sz. p. *Kornél*
4 Csütörtök	Ulrik pk. *Ulrik*
5 Péntek	Zakkari Ant. *Enese*
6 Szombat	Izaiás pr. *Ézajás*

Bánsági Vince

Bánsági *Vince*, festő. *1881. Tájképeket festett, ezek egyike a Szépművészeti Múzeumban van.

Uj Idők Lex

III. k. 709 l

Bánsági Vince

Esti Ujság

1939 márc. 16

— **Bánsági Vince felvidéki festőművész gyüjteményes kiállítása.** Bánsági Vince felvidéki festőművész gyüjteményes kiállítást rendez a Kossuth Lajos-utca 12. sz. alatt levő „Műterem"-ben. A kiállítást 19-én, vasárnap délelőtt 11 órakor nyitják meg. Megtekinthető március 19-től 29-ig 9—6-ig. Vasár- és ünnepnap 10-től 2-ig. Katalógus ára 30 fillér.

Részben egy hónap alatt 12 százalékkal

Nemz. tralon

1907 máj.

Téli holdsütés, of.

1907. dec.

d.u.-i napsütés, of

1908. téli

Téli táj
" reggel } of.
Nyári éj

1909. tao | Bestéren
Erdőrészlet of | Nyíregy
| Debreen

N. Iralon

1913 ősi

Késinlődés a templomba
Tükör előtt
Lila csudélet } of

1913 dec. Helembai Táj

~~1913 máj-jun~~

MKE

~~Tavaszi hó~~
~~Helembai Táj~~ } ~~of~~

1914 máj

Mütterchen
~~Csudélet~~ } of

szb. kir. város tanácsától.

tü" orsz. Bizottságának

Budapest

szám alatt kelt becses leiratára van
hogy törvényhatóságunknak
s közgyülése úgy határozott,
ár átépitési költségeihez mily
lecendő hozzájárulását meg-
t szeretné megtekinteni. —
k tehát, hogy az Aigner Sán-
ltal készitett tervecket és költ-

Bánsághy Vince

Helembai táj, olaff.
350 k.

Nemzeti Szalon

1913. pub. téli kiáll.

BÁNSÁGHY VINCE

3a Faun a nimfákkal olajf. 500.—

Nemzeti Szalon

Csendélet kiáll. 1932 f. br. m.

ny?

osolyog és kezeiben a térdeire tett
a. Tejét kendővel kötötte be, ma-
ujjú és szoknyája hosszú. Jelzése

gassága 42 cm.

: I. 3-án kelt 99318 ex 900 sz. leirat-
) Elszámoltatott 1901: VII. 19-én

lfogadta az 1901: IX. 23-i 64907 sz. ren-

Vid. Muz.

BÁNSÁGHI VINCE

6. Téli napsütés, olajf.
7. A volt trianoni határ, olajf.

Nemzeti Szalon

Őszi kiáll. 1939. szept.

BÁNSÁGHI VINCE

12. Ipolyrészlet, olajf.
13. Csendélet, olajf.

Nemzeti Szalon
Őszi kiáll. 1940. okt.

BÁNSÁGHI VINCE

8. Tavaszi táj, olaj 800.-

Nemzeti Szalon

1944. jun. febr.
tili tárl.

G.M.K.T. ~~(lucas.)~~

1908-9 Téli

a hegekben
Ötri naplemente } of

1914. Tav.

Téli alkony
Jégyajlás a Dunán
Tükör előtt } of

1918-19 Téli

Jauov bevétele of

Selmecz és Bélabánya

10623 sz.
1904.

A Műemlék nagytekinte

Folyó hó 1-én 673
szerencsénk értesítenc
december havi rende
hogy mielőtt az óva
arányban és módon
állapitaná, a terveke
Tisztelettel kérjü

Bánsághi Vince

KMTárs 1940. A gyermek

Urnapi körmenet
Helembán

ordélyi és bánáti vá-
rak.

1935.

zágos Bizottsága

dvány { száma: 14388 - III 1935.
kelte: XII/28 1935.
beérkezése: XII/19. 1935.

etek száma:

l elintézett szám:

száma:

száma:

:

Grosz-jägerndorfi csata (1757) tervrajza

IV. 107.

Bánsághi Vince

festő

gyűjt. Kiáll. Eat.

Műterem 1939.

márc. 19 – 31.

könyvtáramban

A m.kir. vall. és közokt.
alatt a keb. számv. VII. é
solata.

Költségvetési év: 1931/32.
gatása. Müemlékek Orsz. Bi
oltalma alatt álló müemlék

Dr. Sz
Bizottsága előadója részér
tiszteletdija fejében Egye

Bánsághy Vince

1.

KMF 1944 tav. Kiáll

448.

Nagmaros - Visegrád

II.

Bánsághy Vince.

~~III.~~debreceni I.kisujszállási kiáll.

Helembai táj,olaj
Csendélet,olaj
Utca holdfényben,olaj

I.ső marosvásárhelyi kiáll.

Délutáni napsütés,olaj

I.ső losonci kiáll.

Délutáni napsütés,olaj

I.ső besztercebányai kiáll. I

Olvasó hölgyek,olaj
Erdőrészlet,olaj
Hóolvadás,olaj

II. nyiregyházai kiáll. II

Holdas éj,olaj
Délutáni xxxxxxxxxx hangulat,olaj
Erdőrészlet,olaj

1907. Tavaszi kiáll.

Téli holdsütés,olaj

1907. karácsonyi kiáll.

Délutáni napsütés,olaj

1908. Téli kiáll.

Téli táj,olaj
Téli reggel.olaj
Nyári éj,olaj

1909. Tavaszi kiáll.

Erdőrészlet,olaj

1913. Őszi kiáll.

Készülődés a templomban,olaj
Tükör előtt,olaj
Lilacsendélet,olaj

1913. Téli kiáll.

Helembai táj,olaj

1914. Tavszi kiáll.

Müteremben,olaj
Csendélet,olaj

1932. I.ső Csendélet kiállitás

Faun a Nimfákkal, olaj ✓

1939. Őszi kiáll.

Téli napsütés, olaj ✓
A volt trianoni határ, olaj

1940. Magyar városok kiáll.

Esztergom, olaj
Az esztergomi Bazilika, olaj ✓
A Duna Esztergomnál, olaj
Esztergomi táj, olaj

Bánsághy Vince

Nemzeti Szalon

BÁNSÁGHI VINCE

FESTŐMŰVÉSZ

GYŰJTEMÉNYES KIÁLLITÁSÁNAK

KATALÓGUSA

1939

„MŰTEREM"

KÉPZŐMŰVÉSZETI KIÁLLÍTÁSAI

BUDAPEST

IV., KOSSUTH LAJOS UTCA 12, FÉLEM.

TELEFON: 189-554

A KIÁLLITÁS MEGTEKINTHETŐ: 1939. MÁRCIUS HÓ 19-TŐL MÁRCIUS 31-IG, NAPONTA 9—6-IG, VASÁRNAP 10—2-IG

KATALÓGUS ÁRA 30 FILL.

Olajfestmények:	Pengő
1. Őszi alkony Prágában	100.—
2. Felhőtanulmány	50.—
3. Horgászó	350.—
4. Méhes	80.—
5. Helembai táj	90.—
6. Udvarrészlet	80.—
7. Scherckenstein	80.—
8. Téli napsütés I-II.	160.—
9. Tájkép a Duna mentén	450.—
10. Margaretta csendélet	400.—
11. Hóolvadás I-III.	300.—
12. Nyári délután	800.—
13. Női arckép	m. t.
14. Önarckép	„
15. Kikötő	120.—
16. Ipolyrészlet } I-III.	250.—
17. „	250.—
18. „	250.—
19. Horgászó fiu	140.—
20. Füzfa tanulmány	90.—
21. Csónakban	140.—
22. Hóolvadás	140.—
23. Téli táj — I-IV.	140.—
24. Fiuk csónakkal	130.—
25. Kertrészlet	150.—
26. Udvarrészlet }	150.—
27. Téli nap	200.—
28. Udvarrészlet } I-III.	150.—
29. „	150.—
30. Burgonyavetés	180.—
31. Nyul és fácán csendélet	250.—
32. Csendélet I-VI.	280.—
33. Jégzajlás a Dunán I-III.	500.—
34. Porcellán csendélet	250.—
35. Gitározó nő	250.—
36. Tavaszi táj	160.—
37. Alkony	200.—
38. Hóolvadás	200.—
39. Udvar télen	100.—
40. Téli táj —	100.—
41. Helemba télen I-II.	90.—
42. Kertrészlet	150.—

Olajfestmények:	Pengő
43. Kandalló előtt	220.—
44. Téli táj	350.—
45. Csendélet —	300.—
46. „	300.—
47. „	300.—
48. Hazatérés	600.—
49. Interieur	300.—
50. Csillagvirág	500.—
51. Kaktusz	450.—
52. Napraforgók	450.—
53. Dunai részlet	400.—
54. Jégzajlás a Dunán	600.—
55. Aratáskor	280.—
56. Zsuzsanna	350.—
57. Téli táj	300.—
58. Borus hangulat	300.—
59. Helemba télen	140.—
60. Téli hangulat	240.—
61. Udvar télen	120.—
62. Nyaralás	300.—
63. Pihenő	120.—
64. Arckép	m. t.
65. A volt trianoni határ	300.—
66. Ipolymenti táj télen	300.—
67. Műteremben	350.—
68. Udvarrészlet	200.—
69. Téli napsütés	200.—
70. Csendélet —	200.—
71. „	200.—
72. Falusi udvar holdfényben	120.—
73. Úrnapi körmenet	800.—
74. Udvar holdfényben	100.—

A kiállítást rendezte:

KATÓ KÁLMÁN

festőművész

a „MŰTEREM“ művészeti vezetője.

Merkur IV., Prohaszka Ottokár u. 6

BÁNSÁGHI VINCE

4. Esztergom, olajf.
5. Az esztergomi Bazilika, olajf.
6. A Duna Esztergomnál, olajf.
7. Esztergomi táj, olajf.

Nemzeti Szalon

Magyar városok
1940. jan.

Bánsághi Vince MDK

Helembai táj

Műcsarnok 1940 tavaszi tárlat

 m. D. K.

Bánsághi Vince, festő 1881-1960

aránylag hérön csak 1905-be kerül a budapesti festészeti akadémiára, Zemplinyi és Ferenczy tanítványa. Tudását Párizsban a Julian akadémian tökéletesíti (1911-12.) Ettől az időtől kezdve állandóan Helénbán él, a Duna és az Ipoly összefolyásánál.

Marian Váross: Slovenské výtvarné umenie 1918-1945.

1960 44-45 old.

Bánsághi Vince

Urnapi körmenet Helembán

Micsarnok 1940 Gyermek a művészetben c. kiáll.

Bánsági Vince MDK

A Duna Esztergomnál

Mücsarnok 1941 Téli kiállitás

MDK

Bánsághy Vince

Őszi hangulat, of.

7.nemzeti képzőm.kiáll. 1944.jun. Mücs.

Bánsághy Vince MDK

Nagymaros-Visegrád

Műcsarnok 1944. márc-ápr.
Tavaszi Tárlat

Bánsághi Vince MDK

Janov bevétele, olf.

Mücsarnok 1918-19. Téli kiállitás

MD K

Bánsághy Vince, festö

Téli táj.

A V.all.és Közokt. Min. vásárlásainak kiállitása. Az O.M. Képzömüv. Muz.-ban. 1938 jul.1.-aug. 1. Bp. 1941
Kat. 14.1.

Bánsághy Vincé

MDK

Tpolyrészlet ősszel

Műcsarnok 1939 dec.-1940. január

Bánsághi Vince MDK

Borus hangulat, olf.

Műcsarnok 1939 Téli tárlat

MDK

Bánsági Vince, festőm.

183. A hegyekben. Olf.

Műcsarnok. 1908/9. téli nemzetk.kiáll. 42.l.

Bánsághi Vince MDK

Napsütötte téli táj, olf.

Műcsarnok 1919. Hadviselt művészek kiáll.

Bánsághi Vince MDK

Helembai tájkép, olf.

Mücsarnok 1919. Hadviselt müvészek kiáll.

MDK

Bánsághi Vince, festöm.

76. Pont neuf. Olf.

KMT 1912/13 téli tárl. Kat. 42.1.

Bánsághi Vince MDK

Helemba vidéke, olf.

Mücsarnok 1919. Hadviselt müvészek kiáll.

MDK

Bánsághi Vince

Helemba télen, of.

KMT. 1913. tav. kiáll. kat. 73.l.

Bánsághi Vince

Janov bevétele, olf.

Mécsarnok 1918-19 téli kiállítás

Bánsághi Vince, festöm.

512. Falusi utca napfényben. Olf.

KMT 1913 tav.kiáll. Kat. 72. l.

MDK

Bánsághi Vince, festőm.

Falurészlet holdfényben. olf.

Képzőm.Társ. 1913. tavaszi kiáll. Kat. 63.l.

MDK

Bánsághi Vince

Téli napsütés, of.,repr.

Ősz a müvészetben. /Bpest 1941./

MDK

Bánsági Vince

Őszi naplemente, of.

Műcsarnok 1908/9. téli nemzetk. kiáll. kat.
64.l.

MDK

Bánsághy Vince

Ipolyrészlet ősszel, of.

Horthy jub. kiáll. Mücs. 1939. dec.

6. l.

Bánsághy Vince MDK

Őszi hangulat, olf.

Mücsarnok 1944 VII.Nemzeti Képzőművészeti Kiáll.

Bánsághi Vince

Ipolyrészlet, olaj
Csendélet, olaj

Őszi tárlat. Nemzeti Szalon, 1940. október, 5 l.

Hes

In

festészetből átszivárgott naturalisztikus elemek
keverődik, gazdag változatosságban; ezek a min
tor pompás természeti megfigyeléseiről, szi
komoly természeti tanulmányokról tesznek tar
ságot. Gyökerestől, tövestől ábrázolt hosszúszá
mezei virágok, kék szarkaláb, sárga mocsári gól
hír, finom irisvirág, rózsaszín hónaposrózsa, l
ibolya, árvácska között az állatvilág számtal
képviselőjével találkozunk: kúszó majom, ug
kutya, diót rágcsáló mókus, nyúl, macska, tüsk
disznó, s a legkülönbözőbb fajtájú madarak, pá
kakas és bogarak: katicabogár, szarvasbogár, lé
szöcske változatos ábrázolásai fordulnak e
A miniátor a lapszélekre egy-egy arany talle
helyez, s az indaszárakat gyakran arannyal béle
Az iniciálékat többnyire aranykeretbe illeszti, s e

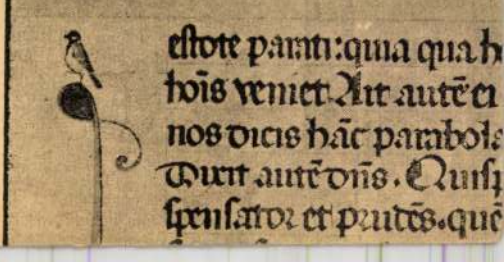

Bánsághi Vince

MDK

Borus hangulat, olf.

Műcsarnok 1939. téli tárlat

Bánsági Vince, festöm. MDK

ezen a kiállitáson sok a tájkép, fenti müve ezek közül kellemesen hat.

Nemz. Szal. rendes évi tavaszi áll.

/b.m./:

Nemz. Szalon.- Tavaszi kiáll.
1941. jun. 14. EstiKurir. 2.l.

MDK

Bánsághy Vince, festöm.

Téli táj. Olf.

Nemz. Szal. - Tavaszi kiáll. 1941. jun. 15.-29.
Kat.

MDK

Bánsághi Vince

Falusi utca napfényben.Olajf.

Képzőm.Társ. 1913.tav.kiáll. 72.l.

BÁNSÁGHI VINCE

522 Helemba télen. Olajf. Eladó.

Képzőm.Társ.1913. tav.kiáll.kat. 73.oldal

MDK

Bánsági Vince, festőm.

22. Szilvák. Olf. 45x60. Jelzett.

23. Hegyvidék. Olf. 15x14c. "

Festmények, rajzok, metszetek. - 97. aukció.
Árv. Közl. 1941. márc. 2 rk. sz. Kat. 18. l.

BÁNSÁGHY VINCE

Ipolymenti táj. Olajf. 45x55.
Nyár. Olajf.49x68.

Szent György Céh XVII.aukc. 1914.márc. kat.

Bánsági Vince

MEK

Holdas éj, olf.
Délutáni hangulat, olf.

Nemzeti Szalon 19o9.
II. nyiregyházi kiáll.

MDK

Bánsághi Vincze

Teherhajók a Szajnán.Olajf.

Képzőm.Társ.1912/13.téli kiáll.kat.50.l.

Bánsághi Vincze

Teherhajók a Szajnán. Olajf.

KMT 1912/13. téli kiáll. 50.1.

MNK

Bánsághi Vince

Lila csendélet.Olajf.

Képzőm.Tars.1912/13.téli kiáll. 90.1.

MDK

Bánsághi Vince

Lila csendélet.Olajf.

KMT 1912/13 téli kiáll. 90.l.

Bánsági Vince

MDK

Erdőrészlet, olf.

Nemzeti Szalon 1909.
II. nyiregyházi kiáll.

MDK

Bánsághi Vince

Téli napsütés c. olajfestménye. Repr.

Magyar Nemzeti Művészet,1939. 2.sz.

MDK

Bánsághi Vince

Csillagvirág, c. olajfestménye. Repr.

Magyar Nemzeti Művészet, 1939. 2.sz.

MDK

Bámsági Vince

Tavaszi táj

/Z.P.A./: Téli tárlat és a Mübarát-kiáll. Magyarország 1944. febr. 5.

MDK

Bánsághi Vince

Téli táj

" "

Képzőm. Társ. 1913. tav. kiáll. kat.
67.l.

Bánsági Vince

MDK

A hegyekben, olf.

Műcsarnok 1908/9. téli nemzetközi kiáll.

Bánsági Vince MDK

Őszi naplemente, olf.

Műcsarnok 1908/9. téli nemzetközi kiáll.

MDK

Bánsághi Vince

Pont neuf, of.

Képzőm.Társ. 1912/13. téli kiáll.kat. 42.l.

Bánsághi Vince MDK

Őszi táj, olf.

Műcsarnok 1913-14 téli kiállítás

Bánsághi Vince MDK

Tükör előtt, olf.

Műcsarnok 1914. tavaszi kiállitás

Bánsághi Vince MDK

Holdas éj, olf.

Műcsarnok 1913-14. téli kiállitás

Bánsághi Vince MDK

Falusi templom holdfényben, olf.

Műcsarnok 1913-14. téli kiállitás

Bánsághi Vince MDK

Téli alkony, olf.

Műcsarnok 1914. tavaszi kiállitás

Bánsághi Vince MDK

Jégzajlás a Dunán, olf.

Műcsarnok 1914. tavaszi kiállitás

MDK

Bánsághi Vince

Utca holdfényben.Olajf.
Teherhajók a Szajnan.Olajf.

Képzőm.Társ.1912/13.téli kiall.kat.43,44.l.

MDK

Bánsági Vince

A hegyekben, of.

Képzőm. Társ. 1908/9. téli kiáll. kat. 42.l.

MDK

Bánsághi Vince, festőművész
Helemba.

Nagy sikerrel rendezte meg gyüjt.kiáll. -t. Esztergomban. Gyakran sőt mind gyakrabban szerepel fővárosunkban a Műcsarnok kiállitásai, mind egyéni kiállitásoko. A sajtó minden esetben csak az elismerés hangján emlékezik meg szerepléséről. /A felvidék visszacsatolásával/!/ B. személyében is egy komoly művészt kaptunk vissza.

Tavasz a Művészetben.
Bp. 1941. 30.l.

MDK

Bánsághi Vince

Bánsághi Vince gyujteményét a "Műterem" mutatta be. A felvidéki művész húsz esztendővel e kiállitása elott a Könyves Kalmannál rendezett kiállitason mutatkozott be.

Cikk: Bánsághi Vince kiallitasa.

Magyar Nemzeti Művészet, 1939.2.sz. 50.1.

Bánsági Vince MDK

Téli táj

Mücsarnok 1913. tavaszi kiállitás

Bánsághi Vince MDK

Falusi utca napfényban, olf.

Műcsarnok 1913. tavaszi kiállitás

Benedykt Vince

Palmet utca napfényben, ott.

Bánsághi Vince MDK

Helemba télen, olf.

Mücsarnok 1913. tavaszi kiállitás

Bánsághi Vince MDK

Téli táj

Műcsarnok 1913. tavaszi kiállitás

Bánsági Vince MDK

Falurészlet holdfényben, olf.

Mücsarnok 1913. tavaszi kiállitás

MDK

Bánsághy Vince, festőm.

650. Ipolymenti táj. Olf.

651. Nyár. "

A Gyűjtő. 1914. 5-6. sz. XIX aukció. Kat. 183-184. l.

MDK

Bánsághy Vince

Őszi hangulat. Olajf.

VII.Nemzeti Képzőművészeti Kiáll.Kat.
Műcsarnok.1944.Jun.1-18-ig. 10.1.

MDK

Bánsághy Vince

Faun a nimfákkal. Olajf.

Az első magyar representativ csendélet kiállitás katalogusa. Nemzeti Szalon 1932. Febr.-Márc.

MDK

Bánsághy Vince

Délutáni napsütés, o.f.

" A Magyar Művészetért" Képzőm.Kiáll.Kat.
Műcsarnok, 1940 Dec. 15 - 1941 Jan.12. 10.l.

MDK

Bánsághy Vince

A Nemzeti Szalon tav.tárlata. A Lesás 1914.5.sz. 99.l.

Bánsághy Vince

Igen sikerült dolgokat állitottak ki a kökező müvészek:

Páldy Zoltán

Dobrovic Péter

Bánsághy Vince

Külön elismerésben részesül Burghardt Rezső tájképfestménye.

A "Tavaszi tárlat"-on szereplő müvészek alkotásait külön-külön nem értékeli a "Cyrano" sign.-val közölt kritika, de felsorolja a kiállitáson résztvevő többi müvésznevet is, melyek Nádler Róbert nevénél találhatók az itt következő jelzet alatt.

ÉLET, Bp. 1914. ápr. 12. VI. évf. 15. sz. 469, 474, 475. lap.

Bánsághy Vince

A Műcsarnok Tavaszi tárlatán mutatták be műveiket:
Marton Ferenc, Stetka Gyula, Rottmann Mozart, ifj. Kampis János, Glatter Gyula, Pentelei Molnár János, Berkes Antal, Nádler Róbert, Vastagh Géza, Zádor István, Baróthy Major Jenő, Vidovszky Béla, Karlovszky Bertalan, Kléh János, Szmrecsányi Pajtás Ödön, Katona Nándor, Ferenczy Károly, Bosznay István, Benczur Gyula, Germány Elemér, Gulyás János, Hende Vince, Leidenfrost Sándor, Körmendi Frim Jenő, Kandó László, Szlányi Lajos, Gulácsy Lajos, Barta Ernő, Mednyánszky László, Zombory Lajos, Kimm Frigyes, Moldován Béla, Barkász Lajos, Vesztróczy Manó, Várady Gyula, Jakab Zoltán, Zsombolya-Burghardt Rezső, Páldy István, Dobrovic Péter, Bánsághy Vince, Klammer Mariska, Lechner Ödön, Kozma Lajos, Reményi József, Beszédes János László, Ligeti Miklós.

ÉLET, Bp.1914.ápr. 12.VI.évf.15. sz. 469,474-475.

lap.

Bánsághi Vince ... + +

Bp. XXII. ker. Művt. Könyv. 1985

Losonci Miklós

A Bánsághiak

[B. Vince, Péter, Tibor]

Vasárnapi Hírek, 1985. febr. 17. 7.

Bánsághy Herta

MDK

Gyárunk képzőművészeti studiójának vezetője Luzsicza Lajos festőművész, és a kör"mindenesei" Bánsághy Herta és Váraljai Imre dicséretet érdemelnek a szép kiállitásért.

---: Ecsettel és szerszámmal.

Hajóépitő. 1960. jun. 4.

MDK

Banscher Rezső

Életrajzok. A MÉ, 1927. 1.évf.2.sz. 32.l.

Bánsághyné Bartók Róza

Sebesültvivők, olaj

Magy. képzőművésznők egyesülete VIII. kiáll. N.Szal.
1916. márc. 9 l.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

CSONGRÁDMEGYEI
HÍRLAP

Bánszky Pál

Újabb tervek a tömegek művészi ízlésének fejlesztésére

Mint lapunkban hírt adtunk róla, a képzőművészeti körök VII. országos kiállításának megnyitásával egyidőben háromnapos országos konferencia kezdődött Szegeden, a megyei szakrefe-rensek, a képzőművészeti körök vezetői és más szakemberek részvételével. A kedden véget ért tanácskozás eredményeiről Bánszky Pál, a Népművelési Intézet csoportvezetője tájékoztatta a Hírlap munkatársát.

— Négy évvel ezelőtt, 1963-ban a képzőművészeti körök VI. országos kiállítása alkalmából Budapesten rendeztük meg legutóbb a tömegek vizuális nevelésével foglalkozó szakemberek országos konferenciáját — mondotta. — Azóta újabb problémák, feladatok vetődtek fel, s a szegedi tanácskozáson ezek megoldására törekedtünk. Elsősorban a népművelés különböző területeinek koordinációjára hívták fel a felszólalók a figyelmet, arra, hogy az eddigieknél jobban összhangba kell hozni a képzőművészeti nevelést a művészi nevelés más ágazataival. Ugyanakkor az egyes országrészek közötti differenciát is jobban szem előtt kell tartani a nevelési feladatok meghatározásánál.

Megállapította a konferencia azt a tényt is, hogy *Magyarországon széles tömegekben él egy valós igény a kulturáltabb életmódra, a művészi alkotások birtoklására.* Ezt az igényt kell megfelelő módon kihasználni, erre kell építeni a tömegek nevelését.

Mivel a televízió munkatársai is részt vettek a szegedi tanácskozáson, a lehetőségek és az igények számbavétele után ígéretet tettek arra, hogy az eddigieknél bővebben és alaposabban foglalkoznak majd a képzőművészeti ízlésneveléssel. Ebből a célból *„A közönség folytatja ...”* címmel pályázatot hirdetnek, amelynek részvevői a műelemzésben mérik majd össze tudásukat. A pályázat győztesei a tv-nézők milliói előtt méltatják majd a kijelölt műalkotásokat.

Ugyancsak komoly eredménynek könyvelhetjük el azt is, hogy a *diafilmgyártó vállalat* a közeljövőben összesen mintegy 800 világhírű műalkotásról készít egyedi felvételeket, amelyeket — külföldi példákhoz hasonlóan — a *múzeumokban fognak árusítani.* Erről a döntésről ugyancsak a szegedi konferencián számolt be a vállalat képviselője.

Mivel a most Szegeden megrendezett tárlat színvonala igen magasnak mondható, felvetődött annak a gondolata is, hogy Magyarország kezdeményezni fogja egy *nemzetközi amatőr kiállítás* megrendezését. Ez a tárlat mindenképpen hasznos lenne mind a hazai, mind pedig a baráti országok amatőr képzőművészeti mozgalmát illetően.

Még egy értékét szeretném kiemelni a szegedi konferenciának — mondotta befejezésül Bánszky Pál —, azt, hogy azon igen nagy aktivitást, segítőkészséget mutatva vettek részt a különböző *állami* és *társadalmi* szervek képviselői. Ez is azt mutatja, hogy a mintegy 10 ezer résztvevőt számláló amatőr képzőművészeti mozgalom *komoly tényezője az ország szellemi életének,* s mint az egyik legeredményesebb ízlésnevelő fórummal számolnak is vele.

AKÁCZ LÁSZLÓ

tája 1. vetőmag

vésznek, számos Beethove
Pasteur, Chopin-szobor alk
általa készített Lenin-szobor

Aronszon sokáig élt Fran
1904 elején párizsi műtermét
ta két orosz forradalmár: Le
csarszkij. Erről a látogatá
csarszkij, az Októberi Forradalom utáni első művelődésügyi népbiztos beszámolt emlékirataiban.

A Lenin mellszobrot, az elhunyt szobrászművész hozzátartozóinak ajándékát a Lenin Múzeumban őrzik.

Lenin mellszobra, Naum Aronszon alkotása (1930)

ett éhes ember jó étvágyával reggelizni kezdett.
Aronszon félrehívott:
— Ki ez? — súgta a fülembe.
— Egy barát, nagyon nagy forradalmár és gondolkodó. Ez az ember alighanem még nagy történelmi szerepet fog játszani.
Aronszon bólintott sóvárgyes fejével:
— Remek külseje van.
— Valóban? — kérdeztem csodálkozva, mert csakódtam: Lenin, akit már régta nagy embernek tartottam, személyes találkozásunk orán kissé ravaszkás, átlaos szláv-tatár típusnak tűnt el előttem.
— Remek feje van — folytatta Aronszon és izgatottan ézett rám. — Nem tudná ábeszélni, hogy modellt üljön nekem? Csak egy kis lakettet készítenék róla. Nagyon jól jönne nekem egy Szokratész szobor megmintázásához.
— Nem hinném, hogy beleegyezik — feleltem.
Ennek ellenére közöltem nyomban magára vonta a figyelmet. Arra a Leninre, akit az életből ismertünk, s akit természetesen a szobrászok láttak maguk előtt, midőn Vlagyimir Iljics modellt ült nekik a legcsekélyebb póz nélkül, nem sokat hasonlított. Habár, ha az ember a mellszoborra pillantott, nyomban azt mondta: ez Lenin.

Aronszon koncepcióját nagyon világosan láttam és nagyon vonzónak tartottam.

Persze Lenin óriási egyéniségét — ha márványba próbálják vésni arcvonásait, amelyeket az emberiség őriz emlékezetében róla, s nem testi mivoltát, hanem intelligenciáját, forradalmár szellemét szeretnék kifejezni —, különféleképpen értelmezhetik, s valószínűleg még sokszor fogják különféleképpen értelmezni a különféle művészeti ágak.

De vajon mit fejezett ki Aronszon? Lenint politikai szempontból kissé naivan ábrázolta, ugyanakkor ahogy azt már említettem, tartal-

— Kötelességünk, hogy szembenézzünk a tényekkel — fűzte hozzá. — Az utóbbi időben politikai válságok keletkeztek és már annyira marcangolják Afrikát, hogy komoly veszély fenyegeti gazdasági és társadalmi haladásunk programjának megvalósítását.

KÜLPOLITIKAI HÍREK

BUDAPEST, IX., [illegible]
Telefon: 138-068, 337-748,340-726

Csepel

1977 NOV 18

Bányai Ferenc

1021

Bányai Ferenc nyugdíjas festménye

be nem avatk
. Ugyanakkor
otta azt is, h
ista országok
zonyának elvá
része a kölc
i segítségnyúj

A tanácskozás megálla-
ásai a szocializmus épí-
ének jelenlegi szakaszá-
is mérvadóak. Minden
ábbinál világosabban
ározták meg a szocializ-
s építésének általános
vényszerűségeit és az or-
gonkénti sajátosságok
egét. Megállapították:
jes egészében figyelem-
kell venni minden or-
r történelmi múltját és
itosságait", ugyanakkor
gsúlyozták, hogy a szo-
izmus építésének elen-
hetetlen, törvényszerű
ös vonásai vannak.

p. f.

A mérnökök tervei

Normarendezés volt?